هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّیْ لِیَبْلُوَنِیْٓ ءَاَشْکُرُ اَمْ اَکْفُرُ

یہ میرے رب کا فضل ہے تا کہ وہ مجھے آزمائے کہ میں شکر کرتا ہوں یا ناشکری

مُعِینُ الْاَبْوَاب

جلد دوم

از قلم

حافظ عبدالعزیز سعیدی

مدرس جامعہ انوار العلوم ملتان

ناشر

مکتبہ مہریہ کاظمیہ

نزد جامعہ انوار العلوم نیو ملتان 061-6560699

نام کتاب .... معین الابواب جلد دوم

نام مؤلف .... حافظ عبدالعزیز سعیدی

نظر ثانی .... علامہ مفتی الطاف احمد چشتی و علامہ محمد میاں سعیدی

پروف ریڈنگ .... قاری رب نواز سعیدی، حافظ محمد امین بلوچ، محمد فیاض نعیم

کمپوزنگ .... **الانوار** کمپوزنگ سنٹر جامعہ انوار العلوم نیوملتان

صفحات ۵۱۲

تعداد .... ایک ہزار

سن طباعت .... نومبر ۲۰۰۵ء

قیمت .... Rs 200- روپے

ناشر .... **مکتبہ مہریہ کاظمیہ** نزد جامعہ انوار العلوم نیوملتان

بائینڈنگ .... مشتاق بک بائنڈنگ ہاؤس قلعہ کہنہ قاسم باغ ملتان

ملنے کے پتے

مکتبہ مہریہ کاظمیہ نزد جامعہ انوار العلوم نیوملتان، فون نمبر 061/6560699

مکتبہ اہل سنت جامعہ نظامیہ اندرون لوہاری گیٹ لاہور، فون نمبر 042/7634478

مکتبہ اسلامیہ/پیر بھائی کمپنی میاں مارکیٹ اردو بازار لاہور فون نمبر 042/7354851

مکتبہ حسنیہ .... نزد سبزی منڈی بہاولپور، فون نمبر 0621/880935

ضیاء العلوم پبلی کیشنز، یو ۱۲۸ بازار تلواڑاں راولپنڈی موبائل نمبر 0333/5166587

کاظمی کتب خانہ .... داتا گنج بخش روڈ رحیم یار خان، فون نمبر 0731/71361

مکتبہ رضویہ .... گنج بخش روڈ لاہور، فون نمبر 042/7226193

ضیاء القرآن پبلیکیشنز .... گنج بخش روڈ لاہور، فون نمبر 042/7221953

مکتبہ مہریہ کاظمیہ (وقت کے ساتھ ساتھ)

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

الحمد للّٰه رب العالمين والصلٰوة والسلام على سيد المرسلين وعلى آله واصحابه اجمعين۔

آپ کا اشاعتی ادارہ "**مکتبہ مہریہ کاظمیہ**" اللہ تعالیٰ کے کرم اور آپ حضرات کی شفقتوں سے ماشاء اللہ اب طلبہ، علماء اور مدرسین کے دلوں کی دھڑکن بن چکا ہے اور ہمارے لئے یہ بات پہلے باعثِ تعجب اور اب باعثِ مسرت ہے کہ اگر بعض دفعہ سرد و گرم حالات کی وجہ سے ہمارے اشاعتی ارادوں میں کچھ سرد مہری آنے لگی تو علم دوست احباب کی طرف سے مسلسل رابطے، تحسین و آفرین اور حوصلہ افزائی کا سلسلہ شروع ہو گیا اور "**اوفوا بالعھدان العھد کان مسئولا**...... **خیر الامور اوسطھا** ...... **الکریم اذاوعداوفی**" کی صورت میں پرزور مطالبات نے ہمارے ارادوں کو نئی اُمنگ اور توانائی بخشی اور ہمیں دینِ اسلام کی خدمت کے سلسلہ میں اشاعتی کام جاری رکھنے پر آمادہ کر دیا۔

تقریباً بیس روز قبل علم دوست احباب اور ذوق مطالعہ رکھنے والے کرم فرماؤں کیلئے تفسیر القرآن، درسِ حدیث، سیرتِ نبوی، درسِ مثنوی، مختلف اسلامی موضوعات، اہم واقعات اور نامور شخصیات پر استاذ العلماء حضرت علامہ ممتاز احمد چشتی مدظلہٗ کی ایک سو چالیس ریڈیو سے نشری تقاریر کا بصیرت افروز مجموعہ "انوار البیان" شائع کرنے کا اعزاز حاصل کیا۔

اب مکتبہ مہریہ کاظمیہ، **معین الابواب جلد دوم** کی اشاعت کا آج سے تقریباً دو سال قبل کیا گیا وعدہ پورا کرنے کی سعادت حاصل کر رہا ہے اگرچہ اس وعدہ کے ایفاء میں قدرے تاخیر ہوئی مگر "دیر آید درست آید" کے مصداق انشاء اللہ آپ معین الابواب جلد دوم پسند کریں گے۔

قارئین محترم! معین الابواب جلد دوم کی صورت میں مثال، اجوف، ناقص، لفیف اور مختلطات کے ۱۳۵ ابواب اور تعلیلات و قوانین اور اجرائے قوانین پر مشتمل ایک نہایت عمدہ، قابل دید، بے مثال اور تشنگیٔ علم رکھنے والوں کے لئے باعثِ تسکین علمی تحفہ آپ کے پیش خدمت ہے۔ امید ہے علم دوست احباب حسبِ سابق ہماری اس کاوش کو سراہتے ہوئے مزید بہتری کے لئے اپنی قیمتی آراء سے ضرور نوازیں گے۔

طالبِ دعا

محمد سعید سعیدی

مکتبہ مہریہ کاظمیہ نیوملتان (فون 6560699)

عذرِ مؤلف

اللہ تعالیٰ کا لاکھ لاکھ فضل واحسان ہے کہ اس کے بے پایاں کرم، اسکے حبیب پاک ﷺ کی رحمت اور اپنے آقائے نعمت غزالی زماں امام اہلسنت حضرت علامہ سید احمد سعید شاہ صاحب کاظمی رحمۃ اللہ علیہ کے الطافِ روحانیہ سے راقم آج یہ سطور لکھنے کے قابل ہو پایا ہے۔ آج سے دو سال قبل ۹ رمضان المبارک ۱۴۲۴ھ کو معین الابواب کی جلد اوّل شائع کی تو اس میں لکھا کہ بیشک فقیر کا اب تک کا تجربہ یہ رہا ہے کہ طلبہ کو صَرف کے ابواب یاد کرنے کیلئے کسی خاص کتاب کا پابند کرنے کی بجائے زبانی ''ابواب'' پڑھانے سے نتائج بہت حوصلہ افزا نکلتے ہیں۔ ایسے میں معین الابواب جیسی ابواب کی مکمل گردانوں والی پہلی کتاب لکھنے کا جواز ان الفاظ میں تلاش کیا ''لیکن یہ بھی حقیقت ہے کہ طلبہ میں فطری سہل انگاری اور سہولت پسندی بہت بڑھ گئی ہے، وہ چاہتے ہیں کہ کچھ نہ کرنا پڑے بلکہ سب کچھ تیار اور لکھا لکھایا مل جائے'' اس جواز کے ساتھ معین الابواب (جلد اوّل) شائع کی گئی۔

اُس وقت کچھ نوجوان مدرسین حوصلہ افزائی فرما رہے تھے تو بعض فاضل اساتذہ اسے وقت کا ضیاع اور سعیِ لاحاصل قرار دے رہے تھے۔ اِن حالات میں راقم کیلئے اپنی پہلی باقاعدہ تحریری کاوش اور وہ بھی نصابی کتاب کی صورت میں انجانے خطرات کا باعث تھی اندیشہ تھا کہ کہیں معین الابواب راقم کی کوتاہیوں اور مضمون کی خشکی کی وجہ سے طلبہ اور علماء کی توجہ حاصل کرنے سے قاصر نہ رہ جائے۔

راقم کیلئے یہ امر نہایت مسرت واطمینان کا باعث ہے کہ اِن اندیشوں کے برعکس نہ صرف یہ کہ جلد اوّل کو پذیرائی کا شرف بخشا گیا بلکہ جلد دوم کیلئے تقاضا بھی بہت بڑھ گیا اور حوصلہ افزائی فرمانے والے علماء اور طلبہ سے ملاقاتوں، انکے فونز اور خطوط کے ذریعے وعدہ یاد دلایا جاتا رہا، کتاب نہیں چھپ سکی تھی اور قدم قدم پر رکاوٹیں تھیں جنکی وجہ سے راقم کو ندامت کا سامنا کرنا پڑتا۔

یہ ٹھیک ہے کہ معین الابواب جلد دوم کی اشاعت میں خاصی تاخیر ہوئی مگر یہ بھی حقیقت ہے کہ مکتبہ مہریہ کاظمیہ نے گزشتہ تعلیمی سال میں الحمدللہ خاصا اشاعتی کام کیا ہے جسکی وجہ سے راقم کو بھی بہت مصروفیت رہی۔ مکتبہ نے اس عرصہ میں وقایۃ النحو شرح ہدایۃ النحو (از علامہ الحاج نذیر احمد مہروی) زبدۃ التوضیحات علی السبع المعلقات (از علامہ مفتی غلام مصطفیٰ رضوی) انوار المسائل (از علامہ مفتی غلام مصطفیٰ رضوی) اور انوار البیان (از علامہ ممتاز احمد چشتی) شائع کیں جنہیں قارئین نے سراہا۔

معین الابواب جلد دوم میں مرکبات یعنی کھچڑی کے ۳۵، ابواب سمیت مثال، اجوف، ناقص اور لفیف کے کل ۱۳۵، ابواب کی مکمل گردانوں کے علاوہ معتل الفاء، معتل العین، معتل اللام کے قوانین اور نئے اسلوب سے ابواب کی تعلیلات درج کی گئی ہیں۔ مختلطات کے صرف آٹھ ابواب کی تعلیلات کی گئی ہیں اور باقی ابواب کی تعلیلات احباب کے حکم کی تعمیل میں طلبہ کی صوابدید پر چھوڑ دی گئی ہیں تاکہ وہ مزید مشق کریں۔ اس جلد کی تکمیل میں کئی احباب نے تعاون فرمایا، جامعہ کے فضلاء مولانا مفتی الطاف احمد چشتی (مصباح العلوم میلسی) اور مولانا محمد میاں سعیدی (دارالعلوم کاظمیہ ضیاء الاسلام ملتان) نے نظرِ ثانی، قاری رب نواز سعیدی (مدرس) حافظ محمد امین بلوچ اور محمد فیاض نعیم نظامی (معلمانِ جامعہ) نے پروف ریڈنگ جبکہ حافظ محمد اعجاز سعید اور سید محمد نعمان بخاری نے کمپوزنگ میں معاونت کی اللہ تعالیٰ انہیں دین و دنیا کی برکتوں سے نوازے اور اپنے کرم سے اس حقیر کاوش کو طلبہء دین کیلئے مفید اور فقیر راقم الحروف کیلئے ذخیرۂ آخرت بنائے۔ آمین،

خادم العلم والعلماء

حافظ عبدالعزیز سعیدی

فہرست

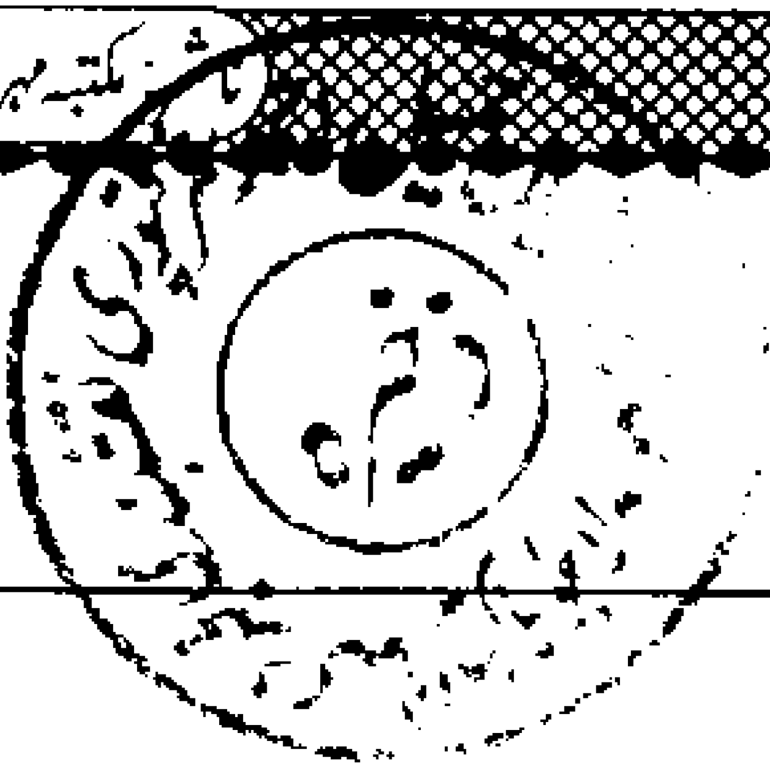
فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

فہرست

مُعِينُ الْاَبْوَابُ

حصہ دوم

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

قوانین مثال (مُعتَلُّ الفَاء)

﴿**قانون** (عِدَةٌ، زِنَةٌ، سَعَةٌ) **نمبر۱**﴾ جو مصدر فِعْلٌ کے وزن پر ہو اور اُس کا فاء کلمہ واؤ ہو، مضارع میں بھی اُس واؤ کی تعلیل کی گئی ہو تو اُس کو گرا کر مصدر کے عین کلمہ کو کسرہ دینا اور حذف شدہ واؤ کے بدلے تاءِ متحرکہ اُس کے آخر میں لانا لازمی ہے، اگر اُس مصدر سے مضارع مفتوح العین آتا ہو تو حذفِ واؤ کے بعد عین کلمہ کو فتح دینا بھی جائز ہے جیسے وِعْدٌ سے عِدَةٌ اور وِزْنٌ سے زِنَةٌ پڑھنا لازم جبکہ وِسْعٌ سے سِعَةٌ یا سَعَةٌ پڑھنا جائز ہے۔ (**نوٹ**: اِس قانون میں وزنِ فِعْلَةٌ کا تذکرہ اختلافی ہے راقم نے علم الصیغہ، فصول اکبری اور قانونچہ شاہجمالی کی موافقت کی ہے۔ سعیدی غفرلہٗ)

﴿**قانون** (یَعِدُ، یَسَعُ، یَهَبُ) **نمبر۲**﴾ جو واؤ علامت مضارع مفتوح اور کسرہ لازمی کے درمیان واقع ہو یا وہ واؤ جو علامتِ مضارع مفتوح اور اُس کلمہ کے فتحہ کے درمیان واقع ہو جو حلقی العین یا حلقی اللام ہو تو اُس کا حذف کرنا واجب ہے جیسے یَوْعِدُ، یَوْسَعُ، یَوْهَبُ اور یَوْضَعُ، کو اس قانون کی رُو سے یَعِدُ، یَسَعُ، یَهَبُ اور یَضَعُ پڑھنا۔

نوٹ:- یہ قانون فَتَحَ یَفْتَحُ میں مزید کسی شرط کے بغیر جاری ہوتا ہے لیکن اس کے سَمِعَ یَسْمَعُ میں جاری ہونے کے لئے یہ شرط بھی ہے کہ وہ متعدی ہو ورنہ یہ قانون جاری نہیں ہوگا۔

﴿**قانون** (مِیْعَادٌ، مِیْزَانٌ، مِیْقَاتٌ، اِیْجَلْ) **نمبر۳**﴾ جو واؤ ساکن مظہر (غیر مدغم) کسرہ کے بعد واقع ہو اور بابِ افتعال کا فاء کلمہ نہ ہو اور اس کے متحرک ہو جانے کا کوئی سبب بھی موجود نہ ہو تو وہ لازماً یاء بن جاتی ہے، جیسے مِوْعَادٌ، مِوْزَانٌ، مِوْقَاتٌ اور اِوْجَلْ کو مِیْعَادٌ، مِیْزَانٌ، مِیْقَاتٌ اور اِیْجَلْ پڑھنا، اگر اُس کے متحرک ہونے کا کوئی سبب موجود ہو تو ایسی ساکن واؤ میں یہ قانون جاری نہیں ہوگا۔ جیسے اِوْزَزَةٌ میں واؤ کو حرکت دیکر اِوَزَّةٌ بنایا گیا۔

﴿**قانون** (یُوْسِرُ، یُوْنِعُ، یُوْتِمُ) **نمبر۴**﴾ جو یاء ساکن مظہر (غیر مدغم) ضمہ کے بعد واقع ہو اور بابِ افتعال کا فاء کلمہ نہ بن رہی ہو تو اس کو واؤ سے تبدیل کرنا ضروری ہے۔ جیسے یُیْسِرُ، یُیْنِعُ اور یُیْتِمُ کو یُوْسِرُ، یُوْنِعُ، یُوْتِمُ پڑھنا، بشرطیکہ صفت مشبہ اَفْعَلُ اور اُس کی مؤنث فَعْلَاءُ، دونوں (مذکر و مؤنث) کی جمع میں نہ ہو اور فُعْلٰی صفتی میں بھی نہ ہو۔ اگر مذکورہ دونوں جگہوں میں عین کلمہ کی یاء کا ماقبل مضموم ہوگا تو ماقبل کے ضمہ کو کسرہ سے تبدیل کر کے پڑھیں گے اور اوپر ذکر کئے گئے قانون کے مطابق یاء کو واؤ سے تبدیل نہیں کریں گے۔ جیسے اَبْیَضُ اور بَیْضَاءُ کی جمع بُیْضٌ کو بِیْضٌ پڑھنا۔

﴿**قانون** (ضُوْرِبَ، ضُوَیْرِبٌ، مَحَارِیْبُ) **نمبر۵**﴾ الف کا ماقبل ہمیشہ مفتوح ہوتا ہے جب مخالف یعنی مضموم یا مکسور ہو جائے تو اُسکو بالترتیب واؤ اور یاء سے تبدیل کر دینا ضروری ہوتا ہے، جیسے ضَارَبَ کا مجہول ضُوْرِبَ، ضَارِبٌ کی تصغیر ضُوَیْرِبٌ اور مِحْرَابٌ کی جمع مَحَارِیْبُ پڑھنا ضروری ہے۔

﴿**قانون** (اِتَّقَدَ، اِتَّسَرَ) **نمبر ٦**﴾ جو واؤ اور یاء اصلی (ہمزہ سے تبدیل شدہ نہ) ہو، باب افتعال کا فاءِ کلمہ واقع ہو تو اس کو تاء سے تبدیل کرنا، پھر تاءِ افتعال میں ادغام کرنا ضروری ہے۔ جیسے اِوْتَقَدَ اور اِیْتَسَرَ کو اِس قانون کے بعد اِتَّقَدَ اور اِتَّسَرَ پڑھنا۔ **نوٹ**:- اِیْتَمَرَ جو اصل میں اِئْتَمَرَ تھا، اِیْمَانٌ والے وجوبی قاعدے کے تحت ہمزہ، یاء سے تبدیل ہو گیا ہے۔ اب اِتَّقَدَ اور اِتَّسَرَ والے قاعدے کے مطابق اسکی یاء کو تاء کر کے تاءِ افتعال میں ادغام کرنا ضروری نہیں کیونکہ یہ یاءِ اصلی نہیں۔

﴿**قانون** (اُجُوْهٌ، اِشَاحٌ، اُقِّتَتْ، اَدْءُرٌ) **نمبر ٧**﴾ واؤ مضموم یا مکسور کلمہ کے شروع میں واقع ہو تو مضموم کو بالاتفاق اور مکسور کو عند البعض ہمزہ سے تبدیل کرنا جائز ہے، کلمہ کے درمیان میں واؤ مضموم ہو تو اُسے بھی ہمزہ سے بدل دینا جائز ہے جیسے وُجُوْهٌ، وِشَاحٌ، وُقِّتَتْ اور اَدْوُرٌ کو اس قانون کے مطابق اُجُوْهٌ، اِشَاحٌ، اُقِّتَتْ اور اَدْءُرٌ پڑھنا (بشرطیکہ عین کلمہ کی وہ واؤ مشدد یا مضموم بضمہ عارضی نہ ہو مثلاً تَعَوُّذٌ اور رَاوُوْنَ) **نوٹ**: اوّل کلمہ کی واؤ مفتوح کو ہمزہ سے بدلنا جیسے وَحَدٌ سے اَحَدٌ، وَنَاةٌ سے اَنَاةٌ اور واؤ مضموم کو راء سے بدلنا جیسے وُرَاثٌ سے تُرَاثٌ یہ دونوں طریقے شاذ ہیں۔

﴿**قانون** (اَوَاعِدُ، اُوَیْعِدٌ) **نمبر ٨**﴾ جہاں دو واؤ متحرک ایک کلمہ کے شروع میں جمع ہوں تو پہلی کو ہمزہ سے تبدیل کر دینا واجب ہے۔ جیسے قانون ہذا کے مطابق وَوَاعِدُ (جمع وَاعِدَةٌ) اور وُوَیْعِدٌ (تصغیر وَاعِدٌ) کو اَوَاعِدُ اور اُوَیْعِدٌ پڑھنا۔

﴿**قانون** (اُوْرِیَ) **نمبر ٩**﴾ جب کلمہ کے شروع میں دو واؤ جمع ہوں، پہلی متحرک اور دوسری ساکن ہو تو پہلی کو ہمزہ سے بدل دینا جائز ہے جیسے وُوْرِیَ کو اُوْرِیَ پڑھنا۔

﴿**قانون** (یَاجَلُ، یَیْجَلُ، یِیْجَلُ) **نمبر ١٠**﴾ مثال واوی کا جو باب عَلِمَ یَعْلَمُ سے آئے اور اُس کا فاءِ کلمہ موجود ہو محذوف نہ ہو تو مضارع معلوم میں اصل کے علاوہ تین طریقے پڑھنا جائز ہے۔ (١) فاءِ کلمہ والی واؤ کو الف سے بدل دینا۔ (٢) واؤ کو یاء سے بدل دینا۔ اور (٣) واؤ کو یاء سے تبدیل کرنے کے بعد اُس کے ماقبل فتحہ کو بھی کسرہ سے بدل دینا۔ جیسے یَوْجَلُ کو مذکورہ بالا قانون کے مطابق بالترتیب یَاجَلُ، یَیْجَلُ اور یِیْجَلُ پڑھنا جائز ہے۔

☆☆☆☆☆

(**نوٹ**: ذیل میں مثال واوی ثلاثی مجرد سے چند اسموں اور بعض فعلوں کے ابتدائی صیغوں پر مشتمل چند اہم تعلیلات قوانین کے اجراء کی طرز پر تحریر کی جارہی ہیں تاکہ طالب علم اُنہیں یاد کر لینے کے بعد ایسے کسی بھی لفظ کی تعلیل بیان کرنے میں کوئی دشواری محسوس نہ کرے۔ انشاء اللہ العزیز چند مرتبہ کی مشق کے بعد کامیابی ہوگی اور ہر لفظ کی تعلیل بغیر کسی مشکل کے بیان کی جاسکے گی)

﴿مثال کی متفرق تعلیلات﴾

﴿عِدَةٌ﴾ دراصل وِعْدٌ تھا واؤ فِعْل مصدر کا فاء کلمہ واقع ہوئی، مضارع (یَعِدُ) میں بھی سلامت نہیں رہی تھی یعنی مُعلّل تھی تو اُسے وجوبی قانون کے تحت گرا کر عین کلمہ کو کسرہ دیا۔ بعدازاں واؤ محذوفہ کے بدلے تاءِ متحرکہ کلمہ کے آخر میں لائے اور اُس پر اعراب بھی جاری کردیا تو وِعْدٌ سے عِدَةٌ ہوگیا (ایسے ہی وَزْنٌ اور وُسْعٌ سے زِنَةٌ اور سِعَةٌ بنائے جائیں گے)

﴿یَعِدُ﴾ اصل میں یَوْعِدُ تھا واؤ واقع ہوئی علامت مضارع مفتوح اور کسرہ کے درمیان تو اسے وجوبی قانون کے تحت گرادیا اِس طرح یَوْعِدُ سے یَعِدُ ہوگیا۔

﴿یَضَعُ﴾ دراصل یَوْضَعُ تھا واؤ واقع ہوئی علامت مضارع مفتوح اور اُس کلمہ کے فتحہ کے درمیان جو حلقی اللام ہے اُسے حذف کردیا تو یَوْضَعُ سے یَضَعُ ہوگیا۔

﴿یَهَبُ﴾ دراصل یَوْهَبُ تھا واؤ واقع ہوئی علامت مضارع مفتوح اور اُس کلمہ کے فتحہ کے درمیان جو حلقی العین ہے اُسے حذف کردیا تو یَوْهَبُ سے یَهَبُ ہوگیا۔

﴿مِیْزَانٌ﴾ دراصل مِوْزَانٌ تھا واؤ ساکن مظہر (غیر مدغم) بابِ افتعال کا فاء کلمہ بھی نہیں اور اس کا ماقبل بھی مکسور ہے لہٰذا مِیْعَادٌ والے وجوبی قانون کے مطابق اس کو یاء سے بدل دیا تو مِوْزَانٌ سے مِیْزَانٌ ہوگیا۔

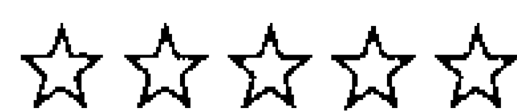
﴿اِیْجَلْ﴾ دراصل اِوْجَلْ تھا واؤ ساکن مظہر بابِ افتعال کا فاء کلمہ نہ تھی، اس کا ماقبل مکسور تھا لہٰذا اس کو یاء سے بدل دیا تو اِوْجَلْ سے اِیْجَلْ ہوگیا۔

﴿اُجْلٰی﴾ دراصل وُجْلٰی تھا صیغہ واحد مؤنث اسم تفضیل از وَجِلَ یَوْجَلُ واؤ مضمومہ کلمہ کے شروع میں واقع ہوئی لہٰذا وُجُوْهٌ والے جوازی قانون کے مطابق اسکو ہمزے سے تبدیل کردیا یوں وُجْلٰی سے اُجْلٰی بن گیا۔

﴿اِصَالٌ﴾ دراصل وِصَالٌ تھا، واؤ مکسورہ منفردہ کلمہ کے شروع میں واقع ہوئی عندالبعض جوازاً ہمزے سے بدل سکتی تھی لہٰذا اسکو ہمزے سے تبدیل کردیا تو وِصَالٌ سے اِصَالٌ ہوگیا۔

﴿اَوَاصِلُ﴾ اصل میں وَوَاصِلُ تھا، دو واؤ متحرک کلمہ کے شروع میں واقع ہوئیں، لہٰذا اَوَاعِدُ والے وجوبی قانون کے مطابق پہلی واؤ کو ہمزہ سے تبدیل کردیا تو وَوَاصِلُ سے اَوَاصِلُ ہوگیا۔

﴿عِدْ﴾ کو تَعِدُ سے بنایا، حسبِ قاعدہ مضارع سے امر بنانے کیلئے تاء علامت مضارع کو حذف کیا بعد والا حرف متحرک تھا لہٰذا ہمزہ وصلی کی ضرورت نہ تھی آخر میں وقف کیا تو تَعِدُ سے عِدْ ہوگیا۔ بعض کے نزدیک عِدْ کو تَوْعِدُ سے صحیح کی طرح بنایا گیا وہ اِوْعِدْ ہوا پھر واؤ کو مضارع کی موافقت میں اور ہمزہ وصلی کو مابعد کے متحرک ہونے کی وجہ سے حذف کردیا تو عِدْ ہوا۔

ابواب ثلاثی مجرد مثال واوی میں

قوانین مُعتَلُّ الفَاء کے مواقع اجرآء

(نــوٹ: ثلاثی مجرد مثال واوی کے مندرجہ بالا پانچ ابواب (جن کی مفصل گردانیں آرہی ہیں) میں درج ذیل مختلف مقامات پر عِدَةٌ، یَعِدُ، مِیْعَادٌ اور اَوَاعِدُ والے وجوبی قوانین کے مطابق وجوباً اور اُجُوْهٌ، اِشَاحٌ اور اَدْءٌ رُوالے جوازی قوانین کے مطابق جوازً اتعلیلات ہوتی ہیں تفصیل ذیل میں ملاحظہ کی جاسکتی ہے۔

☆ ثلاثی مجرد مثال واوی کے پانچ ابواب میں سے صرف دو، بابِ اوّل فَعَلَ یَفْعِلُ اور بابِ دوم فَعِلَ یَفْعَلُ کی مصادر میں عِدَةٌ والا قانون جاری ہوتا ہے۔ جیسے وِعْدٌ سے عِدَةٌ اور وِسْعٌ سے سِعَةٌ بنا۔ یاد رہے کہ یہ قانون صرف ثلاثی مجرد کیلئے ہے ثلاثی مزید فیہ میں جاری نہیں ہوتا۔

☆ قانونِ یَعِدُ...... ثلاثی مجرد مطرد کے ابواب فَعَلَ یَفْعِلُ، فَعَلَ یَفْعَلُ اور شاذ کے واحد باب فَعِلَ یَفْعِلُ کے مضارع مثبت ومنفی، فعل جحد، نفی تاکید بالن ناصبہ، امر بالام اور نہی کی تمام معروف گردانوں میں یہ قانون جاری ہوتا ہے۔ یہ قانون بھی صرف ثلاثی مجرد کیلئے ہے مزید فیہ میں جاری نہیں ہوتا۔

☆ قانونِ مِیْعَادٌ ...... یہ قانون ثلاثی مجرد مثال واوی کے بعض مصادر میں، اسم آلہ کے ہر سہ طرق سے صیغہ واحد وتثنیہ میں اور بابِ فَعِلَ یَفْعَلُ (وَجِلَ یَوْجَلُ وَجُلاً) کے امر حاضر معروف مع ثقیلہ وخفیفہ میں جاری ہوتا ہے جبکہ ثلاثی مزید فیہ مثال واوی میں سے صرف بابِ افعال اور استفعال کی مصدروں میں یہ قانون جاری ہوتا ہے ان کے علاوہ کہیں جاری نہیں ہوتا۔

☆ قانونِ اُجُــوْهٌ، اِشَـاحٌ درج ذیل مقامات میں جاری ہوتا ہے۔ (۱) ثلاثی مجرد مثال واوی کی تمام ماضی مجہول میں۔ (۲) اسم فاعل کے اوزان فُعَّـالٌ، فُعَّلٌ، فُعُلٌ، فُعَلَاءُ فُعْلَانٌ اور فُعُوْلٌ میں یہ قانون بالاتفاق جاری ہوگا۔ (۳) اسم فاعل کے وزن فِعَـالٌ میں عندالبعض جاری ہوگا۔ (۴) اسم تفضیل مؤنث کے صیغہ واحد، تثنیہ، جمع سالم، مکسر اور مصغر سب میں۔ (۵) بابِ تفعیل کی ماضی مجہول میں جاری ہوگا۔

☆ قانون اَوَاعِــــدُ ......ثلاثی مجرد مثال واوی سے اسم فاعل کے صیغہ واحد مذکر اور مؤنث مصغر میں وجوباً جاری ہوگا اور اسم فاعل کے ہی وزن جمع منتہی الجموع میں بھی یہ قانون جاری ہوتا ہے۔

﴿اَبْوَاب مثال واوی ثلاثی مجرد﴾

☆ ثلاثی مجرد سے مثال واوی کے پانچ باب مستعمل ہیں (۱) بابِ فَعَلَ یَفْعِلُ جیسے وَعَدَ یَعِدُ وَعْدًا وَّعِدَةً وَّمِیْعَادًا (۲) بابِ فَعِلَ یَفْعَلُ جیسے وَجِلَ یَوْجَلُ وَجُلاً (۳) بابِ فَعَلَ یَفْعَلُ جیسے وَضَعَ یَضَعُ وَضْعًا (۴) بابِ فَعُلَ یَفْعُلُ جیسے وَسُمَ یَوْسُمُ وَسْمًا وَّوِسَامَةً (۵) بابِ فَعِلَ یَفْعِلُ جیسے وَرِمَ یَرِمُ وَرَمًا۔

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی از باب "فَعَلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلْوَعْدُ وَالْعِدَةُ وَالْمِیْعَادُ" (وعدہ کرنا)

وَعَدَ یَعِدُ وَعْدًا وَّعِدَةً وَّمِیْعَادًا **فَهُوَ** وَاعِدٌ وَّوُعِدَ یُوْعَدُ وَعْدًا وَّعِدَةً وَّمِیْعَادًا **فَذَاكَ** مَوْعُوْدٌ لَمْ یَعِدْ لَمْ یُوْعَدْ لَایَعِدُ لَایُوْعَدُ لَنْ یَّعِدَ لَنْ یُّوْعَدَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** عِدْ لِتُوْعَدْ لِیَعِدْ لِیُوْعَدْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَا تَعِدْ لَا تُوْعَدْ لَا یَعِدْ لَا یُوْعَدْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْعِدٌ مَّوْعِدَانِ مَوَاعِدُ وَمُوَیْعِدٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْعَدٌ مِّیْعَدَانِ مَوَاعِدُ وَمُوَیْعِدٌ، مِیْعَدَةٌ مِّیْعَدَتَانِ مَوَاعِدُ وَمُوَیْعِدَةٌ، مِیْعَادٌ مِّیْعَادَانِ مَوَاعِیْدُ مُوَیْعِیْدٌ وَّمُوَیْعِیْدَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَوْعَدُ اَوْعَدَانِ اَوْعَدُوْنَ اَوَاعِدُ وَاُوَیْعِدٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُعْدٰی وُعْدَیَانِ وُعْدَیَاتٌ وُّعَدٌ وَّوُعَیْدٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْعَدَهٗ وَاَوْعِدْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف -وَعَدَ وَعَدَا وَعَدُوْا وَعَدَتْ وَعَدَتَا وَعَدْنَ وَعَدْتَ وَعَدْتُمَا وَعَدْتُمْ وَعَدْتِ وَعَدْتُمَا وَعَدْتُنَّ وَعَدْتُ وَعَدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول -وُعِدَ وُعِدَا وُعِدُوْا وُعِدَتْ وُعِدَتَا وُعِدْنَ وُعِدْتَ وُعِدْتُمَا وُعِدْتُمْ وُعِدْتِ وُعِدْتُمَا وُعِدْتُنَّ وُعِدْتُ وُعِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف -مَاوَعَدَ مَاوَعَدَا مَاوَعَدُوْا مَاوَعَدَتْ مَاوَعَدَتَا مَاوَعَدْنَ مَاوَعَدْتَ مَاوَعَدْتُمَا مَاوَعَدْتُمْ مَاوَعَدْتِ مَاوَعَدْتُمَا مَاوَعَدْتُنَّ مَاوَعَدْتُ مَاوَعَدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول -مَاوُعِدَ مَاوُعِدَا مَاوُعِدُوْا مَاوُعِدَتْ مَاوُعِدَتَا مَاوُعِدْنَ مَاوُعِدْتَ مَاوُعِدْتُمَا مَاوُعِدْتُمْ مَاوُعِدْتِ مَاوُعِدْتُمَا مَاوُعِدْتُنَّ مَاوُعِدْتُ مَاوُعِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف -یَعِدُ یَعِدَانِ یَعِدُوْنَ تَعِدُ تَعِدَانِ یَعِدْنَ تَعِدُ تَعِدَانِ تَعِدُوْنَ تَعِدِیْنَ تَعِدَانِ تَعِدْنَ اَعِدُ نَعِدُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول -یُوْعَدُ یُوْعَدَانِ یُوْعَدُوْنَ تُوْعَدُ تُوْعَدَانِ یُوْعَدْنَ تُوْعَدُ تُوْعَدَانِ تُوْعَدُوْنَ تُوْعَدِیْنَ تُوْعَدَانِ تُوْعَدْنَ اُوْعَدُ نُوْعَدُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف -لَایَعِدُ لَایَعِدَانِ لَایَعِدُوْنَ لَاتَعِدُ لَاتَعِدَانِ لَایَعِدْنَ لَاتَعِدُ لَاتَعِدَانِ لَاتَعِدُوْنَ لَاتَعِدِیْنَ لَاتَعِدَانِ لَاتَعِدْنَ لَآاَعِدُ لَانَعِدُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول -لَایُوْعَدُ لَایُوْعَدَانِ لَایُوْعَدُوْنَ لَاتُوْعَدُ لَاتُوْعَدَانِ لَایُوْعَدْنَ لَاتُوْعَدُ لَاتُوْعَدَانِ لَاتُوْعَدُوْنَ لَاتُوْعَدِیْنَ لَاتُوْعَدَانِ لَاتُوْعَدْنَ لَآاُوْعَدُ لَانُوْعَدُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف -لَیَعِدَنَّ لَیَعِدَآنِّ لَیَعِدُنَّ لَتَعِدَنَّ لَتَعِدَآنِّ لَیَعِدْنَآنِّ لَتَعِدَنَّ لَتَعِدَآنِّ

لَتَعِدُنَّ لَتَعِدِنَّ لَتَعِدَانِّ لَتَعِدْنَانِّ لَاَعِدَنَّ لَنَعِدَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول۔لَيُوْعَدَنَّ لَيُوْعَدَانِّ لَيُوْعَدُنَّ لَتُوْعَدَنَّ لَتُوْعَدَانِّ لَيُوْعَدْنَانِّ لَتُوْعَدَنَّ لَتُوْعَدَانِّ لَتُوْعَدُنَّ لَتُوْعَدِنَّ لَتُوْعَدَانِّ لَتُوْعَدْنَانِّ لَاُوْعَدَنَّ لَنُوْعَدَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف۔لَيَعِدَنْ لَيَعِدُنْ لَتَعِدَنْ لَتَعِدَنْ لَتَعِدُنْ لَتَعِدِنْ لَاَعِدَنْ لَنَعِدَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول۔لَيُوْعَدَنْ لَيُوْعَدُنْ لَتُوْعَدَنْ لَتُوْعَدَنْ لَتُوْعَدُنْ لَتُوْعَدِنْ لَاُوْعَدَنْ لَنُوْعَدَنْ،

بحث اسم فاعل۔وَاعِدٌ وَّاعِدَانِ(وَاعِدَيْنِ) وَاعِدُوْنَ(وَاعِدِيْنَ) وَعَدَةٌ وُّعَّادٌ وُّعَّدٌ وُّعُدٌ وُّعَدَاءُ وُعْدَانٌ وِّعَادٌ اَوْعَادٌ وُّعَدٌ وُّعُوْدٌ وَّاُوَيْعِدٌ وَّاعِدَةٌ وَّاعِدَتَانِ (وَاعِدَتَيْنِ) وَاعِدَاتٌ اَوَاعِدُ وُعَّدٌ وَّاُوَيْعِدَةٌ،

بحث اسم مفعول۔مَوْعُوْدٌ مَّوْعُوْدَانِ (مَوْعُوْدَيْنِ) مَوْعُوْدُوْنَ (مَوْعُوْدِيْنَ) مَوْعُوْدَةٌ مَّوْعُوْدَتَانِ (مَوْعُوْدَتَيْنِ) مَوْعُوْدَاتٌ مَّوَاعِيْدُ مُوَيْعِيْدٌ وَّمُوَيْعِيْدَةٌ،

بحث فعل جحد معروف۔لَمْ يَعِدْ لَمْ يَعِدَا لَمْ يَعِدُوْا لَمْ تَعِدْ لَمْ تَعِدَا لَمْ يَعِدْنَ لَمْ تَعِدْ لَمْ تَعِدَا لَمْ تَعِدُوْا لَمْ تَعِدِىْ لَمْ تَعِدَا لَمْ تَعِدْنَ لَمْ اَعِدْ لَمْ نَعِدْ،

بحث فعل جحد مجہول۔لَمْ يُوْعَدْ لَمْ يُوْعَدَا لَمْ يُوْعَدُوْا لَمْ تُوْعَدْ لَمْ تُوْعَدَا لَمْ يُوْعَدْنَ لَمْ تُوْعَدْ لَمْ تُوْعَدَا لَمْ تُوْعَدُوْا لَمْ تُوْعَدِىْ لَمْ تُوْعَدَا لَمْ تُوْعَدْنَ لَمْ اُوْعَدْ لَمْ نُوْعَدْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف۔لَنْ يَّعِدَ لَنْ يَّعِدَا لَنْ يَّعِدُوْا لَنْ تَعِدَ لَنْ تَعِدَا لَنْ يَّعِدْنَ لَنْ تَعِدَ لَنْ تَعِدَا لَنْ تَعِدُوْا لَنْ تَعِدِىْ لَنْ تَعِدَا لَنْ تَعِدْنَ لَنْ اَعِدَ لَنْ نَّعِدَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول۔لَنْ يُّوْعَدَ لَنْ يُّوْعَدَا لَنْ يُّوْعَدُوْا لَنْ تُوْعَدَ لَنْ تُوْعَدَا لَنْ يُّوْعَدْنَ لَنْ تُوْعَدَ لَنْ تُوْعَدَا لَنْ تُوْعَدُوْا لَنْ تُوْعَدِىْ لَنْ تُوْعَدَا لَنْ تُوْعَدْنَ لَنْ اُوْعَدَ لَنْ نُّوْعَدَ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔عِدْ عِدَا عِدُوْا عِدِىْ عِدَا عِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔عِدَنَّ عِدَانِّ عِدُنَّ عِدِنَّ عِدَانِّ عِدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔عِدَنْ عِدُنْ عِدِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُوْعَدْ لِتُوْعَدَا لِتُوْعَدُوْا لِتُوْعَدِىْ لِتُوْعَدَا لِتُوْعَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُوْعَدَنَّ لِتُوْعَدَانِّ لِتُوْعَدُنَّ لِتُوْعَدِنَّ لِتُوْعَدَانِّ لِتُوْعَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُوْعَدَنْ لِتُوْعَدُنْ لِتُوْعَدِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِيَعِدْ لِيَعِدَا لِيَعِدُوْا لِتَعِدْ لِتَعِدَا لِيَعِدْنَ لِاَعِدْ لِنَعِدْ،

81102

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَعِدَنَّ لِيَعِدَآنِّ لِيَعِدُنَّ لِتَعِدَنَّ لِتَعِدَآنِّ لِيَعِدْنَانِّ لِاَعِدَنَّ لِنَعِدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَعِدَنْ لِيَعِدُنْ لِتَعِدَنْ لِاَعِدَنْ لِنَعِدَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُوْعَدْ لِيُوْعَدَا لِيُوْعَدُوْا لِتُوْعَدْ لِتُوْعَدَا لِيُوْعَدْنَ لِاُوْعَدْ لِنُوْعَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُوْعَدَنَّ لِيُوْعَدَآنِّ لِيُوْعَدُنَّ لِتُوْعَدَنَّ لِتُوْعَدَآنِّ لِيُوْعَدْنَانِّ لِاُوْعَدَنَّ لِنُوْعَدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُوْعَدَنْ لِيُوْعَدُنْ لِتُوْعَدَنْ لِاُوْعَدَنْ لِنُوْعَدَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَعِدْ لَاتَعِدَا لَاتَعِدُوْا لَاتَعِدِىْ لَاتَعِدَا لَاتَعِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَعِدَنَّ لَاتَعِدَآنِّ لَاتَعِدُنَّ لَاتَعِدِنَّ لَاتَعِدَآنِّ لَاتَعِدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَعِدَنْ لَاتَعِدُنْ لَاتَعِدِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُوْعَدْ لَاتُوْعَدَا لَاتُوْعَدُوْا لَاتُوْعَدِىْ لَاتُوْعَدَا لَاتُوْعَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوْعَدَنَّ لَاتُوْعَدَآنِّ لَاتُوْعَدُنَّ لَاتُوْعَدِنَّ لَاتُوْعَدَآنِّ لَاتُوْعَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوْعَدَنْ لَاتُوْعَدُنْ لَاتُوْعَدِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَعِدْ لَايَعِدَا لَايَعِدُوْا لَاتَعِدْ لَاتَعِدَا لَايَعِدْنَ لَآاَعِدْ لَانَعِدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَعِدَنَّ لَايَعِدَآنِّ لَايَعِدُنَّ لَاتَعِدَنَّ لَاتَعِدَآنِّ لَايَعِدْنَانِّ لَآاَعِدَنَّ لَانَعِدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَعِدَنْ لَايَعِدُنْ لَاتَعِدَنْ لَآاَعِدَنْ لَانَعِدَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُوْعَدْ لَايُوْعَدَا لَايُوْعَدُوْا لَاتُوْعَدْ لَاتُوْعَدَا لَايُوْعَدْنَ لَآاُوْعَدْ لَانُوْعَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُوْعَدَنَّ لَايُوْعَدَآنِّ لَايُوْعَدُنَّ لَاتُوْعَدَنَّ لَاتُوْعَدَآنِّ لَايُوْعَدْنَانِّ لَآاُوْعَدَنَّ لَانُوْعَدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُوْعَدَنْ لَايُوْعَدُنْ لَاتُوْعَدَنْ لَآاُوْعَدَنْ لَانُوْعَدَنْ،

﴿مثال واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "فَعَلَ يَفْعِلُ" سے مستعمل ہیں طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنیٰ	مصدر	معنیٰ	مصدر	معنیٰ
اَلْوَعْظُ	نصیحت کرنا	اَلْوَصْلُ	ملنا	اَلْوُرُوْدُ	پانی پر آنا
اَلْوِجْدَانُ	پانا	اَلْوَزْنُ	تولنا	اَلْوَشْلُ	ٹپکنا / پانی بہنا
اَلْوِلَادَةُ	جننا	اَلْوَثْبُ	کودنا / پھاندنا	اَلْوَحْدُ	اکیلا ہونا

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی ازباب
"فَعِلَ يَفْعَلُ" جیسے "اَلْوَجَلُ" (ڈرنا)

وَجِلَ يَوْجَلُ وَجْلًا فَهُوَ وَاجِلٌ وَّ وُجِلَ يُوْجَلُ وَجْلًا فَذَاكَ مَوْجُوْلٌ لَمْ يَوْجَلْ لَمْ يُوْجَلْ لَايَوْجَلُ لَايُوْجَلُ لَنْ يَّوْجَلَ لَنْ يُّوْجَلَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِيْجَلْ لِتُوْجَلْ لِيَوْجَلْ لِيُوْجَلْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَوْجَلْ لَاتُوْجَلْ لَايَوْجَلْ لَايُوْجَلْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوْجَلٌ مَّوْجَلَانِ مَوَاجِلُ وَمُوَيْجِلٌ، وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِيْجَلٌ مِّيْجَلَانِ مَوَاجِلُ وَمُوَيْجِلٌ، مِيْجَلَةٌ مِّيْجَلَتَانِ مَوَاجِلُ وَمُوَيْجِلَةٌ، مِيْجَالٌ مِّيْجَالَانِ مَوَاجِيْلُ مُوَيْجِيْلٌ وَّمُوَيْجِيْلَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوْجَلُ اَوْجَلَانِ اَوْجَلُوْنَ اَوَاجِلُ وَاُوَيْجِلٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ وُجْلٰى وُجْلَيَانِ وُجْلَيَاتٌ وُّجَلٌ وَّوُجَيْلٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوْجَلَهٗ وَاَوْجِلْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ وَجِلَ وَجِلَا وَجِلُوْا وَجِلَتْ وَجِلَتَا وَجِلْنَ وَجِلْتَ وَجِلْتُمَا وَجِلْتُمْ وَجِلْتِ وَجِلْتُمَا وَجِلْتُنَّ وَجِلْتُ وَجِلْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ وُجِلَ وُجِلَا وُجِلُوْا وُجِلَتْ وُجِلَتَا وُجِلْنَ وُجِلْتَ وُجِلْتُمَا وُجِلْتُمْ وُجِلْتِ وُجِلْتُمَا وُجِلْتُنَّ وُجِلْتُ وُجِلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاوَجِلَ مَاوَجِلَا مَاوَجِلُوْا مَاوَجِلَتْ مَاوَجِلَتَا مَاوَجِلْنَ مَاوَجِلْتَ مَاوَجِلْتُمَا مَاوَجِلْتُمْ مَاوَجِلْتِ مَاوَجِلْتُمَا مَاوَجِلْتُنَّ مَاوَجِلْتُ مَاوَجِلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاوُجِلَ مَاوُجِلَا مَاوُجِلُوْا مَاوُجِلَتْ مَاوُجِلَتَا مَاوُجِلْنَ مَاوُجِلْتَ مَاوُجِلْتُمَا مَاوُجِلْتُمْ مَاوُجِلْتِ مَاوُجِلْتُمَا مَاوُجِلْتُنَّ مَاوُجِلْتُ مَاوُجِلْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ يَوْجَلُ يَوْجَلَانِ يَوْجَلُوْنَ تَوْجَلُ تَوْجَلَانِ يَوْجَلْنَ تَوْجَلُ تَوْجَلَانِ تَوْجَلُوْنَ تَوْجَلِيْنَ تَوْجَلَانِ تَوْجَلْنَ اَوْجَلُ نَوْجَلُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ يُوْجَلُ يُوْجَلَانِ يُوْجَلُوْنَ تُوْجَلُ تُوْجَلَانِ يُوْجَلْنَ تُوْجَلُ تُوْجَلَانِ تُوْجَلُوْنَ تُوْجَلِيْنَ تُوْجَلَانِ تُوْجَلْنَ اُوْجَلُ نُوْجَلُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَايَوْجَلُ لَايَوْجَلَانِ لَايَوْجَلُوْنَ لَاتَوْجَلُ لَاتَوْجَلَانِ لَايَوْجَلْنَ لَاتَوْجَلُ لَاتَوْجَلَانِ لَاتَوْجَلُوْنَ لَاتَوْجَلِيْنَ لَاتَوْجَلَانِ لَاتَوْجَلْنَ لَآاَوْجَلُ لَانَوْجَلُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَايُوْجَلُ لَايُوْجَلَانِ لَايُوْجَلُوْنَ لَاتُوْجَلُ لَاتُوْجَلَانِ لَايُوْجَلْنَ لَاتُوْجَلُ لَاتُوْجَلَانِ

لَاتُوْجَلُوْنَ لَاتُوْجَلِيْنَ لَاتُوْجَلَانِ لَاتُوْجَلْنَ لَآاُوْجَلُ لَانُوْجَلُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيُوْجَلَنَّ لَيُوْجَلَانِّ لَيُوْجَلُنَّ لَتُوْجَلَنَّ لَتُوْجَلَانِّ لَيُوْجَلْنَانِّ لَتُوْجَلَنَّ لَتُوْجَلَانِّ لَتُوْجَلُنَّ لَتُوْجَلِنَّ لَتُوْجَلَانِّ لَتُوْجَلْنَانِّ لَاُوْجَلَنَّ لَنُوْجَلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوْجَلَنَّ لَيُوْجَلَانِّ لَيُوْجَلُنَّ لَتُوْجَلَنَّ لَتُوْجَلَانِّ لَيُوْجَلْنَانِّ لَتُوْجَلَنَّ لَتُوْجَلَانِّ لَتُوْجَلُنَّ لَتُوْجَلِنَّ لَتُوْجَلَانِّ لَتُوْجَلْنَانِّ لَاُوْجَلَنَّ لَنُوْجَلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيُوْجَلَنْ لَيُوْجَلُنْ لَتُوْجَلَنْ لَتُوْجَلَنْ لَتُوْجَلُنْ لَتُوْجَلِنْ لَاُوْجَلَنْ لَنُوْجَلَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوْجَلَنْ لَيُوْجَلُنْ لَتُوْجَلَنْ لَتُوْجَلَنْ لَتُوْجَلُنْ لَتُوْجَلِنْ لَاُوْجَلَنْ لَنُوْجَلَنْ،

بحث اسم فاعل-وَاجِلٌ وَّاجِلَانِ(وَاجِلَيْنِ) وَاجِلُوْنَ(وَاجِلِيْنَ) وَجَلَةٌ وُّجَّالٌ وُّجَّلٌ وُّجُلٌ وُّجَلَاءُ وُجْلَانٌ وِجَالٌ اَوْجَالٌ وُّجَلٌ وُّجُوْلٌ وَّاُوَيْجِلٌ وَّاجِلَةٌ وَّاجِلَتَانِ(وَاجِلَتَيْنِ) وَاجِلَاتٌ اَوَاجِلُ وُجَّلٌ وَّاُوَيْجِلَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَوْجُوْلٌ مَّوْجُوْلَانِ (مَوْجُوْلَيْنِ) مَوْجُوْلُوْنَ (مَوْجُوْلِيْنَ) مَوْجُوْلَةٌ مَّوْجُوْلَتَانِ (مَوْجُوْلَتَيْنِ) مَوْجُوْلَاتٌ مَّوَاجِيْلُ مُوَيْجِيْلٌ وَّمُوَيْجِيْلَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَوْجَلْ لَمْ يَوْجَلَا لَمْ يَوْجَلُوْا لَمْ تَوْجَلْ لَمْ تَوْجَلَا لَمْ يَوْجَلْنَ لَمْ تَوْجَلْ لَمْ تَوْجَلَا لَمْ تَوْجَلُوْا لَمْ تَوْجَلِيْ لَمْ تَوْجَلَا لَمْ تَوْجَلْنَ لَمْ اَوْجَلْ لَمْ نَوْجَلْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُوْجَلْ لَمْ يُوْجَلَا لَمْ يُوْجَلُوْا لَمْ تُوْجَلْ لَمْ تُوْجَلَا لَمْ يُوْجَلْنَ لَمْ تُوْجَلْ لَمْ تُوْجَلَا لَمْ تُوْجَلُوْا لَمْ تُوْجَلِيْ لَمْ تُوْجَلَا لَمْ تُوْجَلْنَ لَمْ اُوْجَلْ لَمْ نُوْجَلْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّوْجَلَ لَنْ يَّوْجَلَا لَنْ يَّوْجَلُوْا لَنْ تَوْجَلَ لَنْ تَوْجَلَا لَنْ يَّوْجَلْنَ لَنْ تَوْجَلَ لَنْ تَوْجَلَا لَنْ تَوْجَلُوْا لَنْ تَوْجَلِيْ لَنْ تَوْجَلَا لَنْ تَوْجَلْنَ لَنْ اَوْجَلَ لَنْ نَّوْجَلَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُّوْجَلَ لَنْ يُّوْجَلَا لَنْ يُّوْجَلُوْا لَنْ تُوْجَلَ لَنْ تُوْجَلَا لَنْ يُّوْجَلْنَ لَنْ تُوْجَلَ لَنْ تُوْجَلَا لَنْ تُوْجَلُوْا لَنْ تُوْجَلِيْ لَنْ تُوْجَلَا لَنْ تُوْجَلْنَ لَنْ اُوْجَلَ لَنْ نُّوْجَلَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِيْجَلْ اِيْجَلَا اِيْجَلُوْا اِيْجَلِيْ اِيْجَلَا اِيْجَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِيْجَلَنَّ اِيْجَلَانِّ اِيْجَلُنَّ اِيْجَلِنَّ اِيْجَلَانِّ اِيْجَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِيْجَلَنْ اِيْجَلُنْ اِيْجَلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُوْجَلْ لِتُوْجَلَا لِتُوْجَلُوْا لِتُوْجَلِيْ لِتُوْجَلَا لِتُوْجَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُوْجَلَنَّ لِتُوْجَلَانِّ لِتُوْجَلُنَّ لِتُوْجَلِنَّ لِتُوْجَلَانِّ لِتُوْجَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُوْجَلَنْ لِتُوْجَلُنْ لِتُوْجَلِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِيَوْجَلْ لِيَوْجَلَا لِيَوْجَلُوْا لِتَوْجَلْ لِتَوْجَلَا لِيَوْجَلْنَ لِاَوْجَلْ لِنَوْجَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيَوْجَلَنَّ لِيَوْجَلَانِّ لِيَوْجَلُنَّ لِتَوْجَلَنَّ لِتَوْجَلَانِّ لِيَوْجَلْنَانِّ لِاَوْجَلَنَّ لِنَوْجَلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيَوْجَلَنْ لِيَوْجَلُنْ لِتَوْجَلَنْ لِاَوْجَلَنْ لِنَوْجَلَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُوْجَلْ لِيُوْجَلَا لِيُوْجَلُوْا لِتُوْجَلْ لِتُوْجَلَا لِيُوْجَلْنَ لِاُوْجَلْ لِنُوْجَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُوْجَلَنَّ لِيُوْجَلَانِّ لِيُوْجَلُنَّ لِتُوْجَلَنَّ لِتُوْجَلَانِّ لِيُوْجَلْنَانِّ لِاُوْجَلَنَّ لِنُوْجَلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُوْجَلَنْ لِيُوْجَلُنْ لِتُوْجَلَنْ لِاُوْجَلَنْ لِنُوْجَلَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَوْجَلْ لَاتَوْجَلَا لَاتَوْجَلُوْا لَاتَوْجَلِيْ لَاتَوْجَلَا لَاتَوْجَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَوْجَلَنَّ لَاتَوْجَلَانِّ لَاتَوْجَلُنَّ لَاتَوْجَلِنَّ لَاتَوْجَلَانِّ لَاتَوْجَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَوْجَلَنْ لَاتَوْجَلُنْ لَاتَوْجَلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُوْجَلْ لَاتُوْجَلَا لَاتُوْجَلُوْا لَاتُوْجَلِيْ لَاتُوْجَلَا لَاتُوْجَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوْجَلَنَّ لَاتُوْجَلَانِّ لَاتُوْجَلُنَّ لَاتُوْجَلِنَّ لَاتُوْجَلَانِّ لَاتُوْجَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوْجَلَنْ لَاتُوْجَلُنْ لَاتُوْجَلِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَوْجَلْ لَايَوْجَلَا لَايَوْجَلُوْا لَاتَوْجَلْ لَاتَوْجَلَا لَايَوْجَلْنَ لَااَوْجَلْ لَانَوْجَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَوْجَلَنَّ لَايَوْجَلَانِّ لَايَوْجَلُنَّ لَاتَوْجَلَنَّ لَاتَوْجَلَانِّ لَايَوْجَلْنَانِّ لَااَوْجَلَنَّ لَانَوْجَلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَوْجَلَنْ لَايَوْجَلُنْ لَاتَوْجَلَنْ لَااَوْجَلَنْ لَانَوْجَلَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُوْجَلْ لَايُوْجَلَا لَايُوْجَلُوْا لَاتُوْجَلْ لَاتُوْجَلَا لَايُوْجَلْنَ لَااُوْجَلْ لَانُوْجَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُوْجَلَنَّ لَايُوْجَلَانِّ لَايُوْجَلُنَّ لَاتُوْجَلَنَّ لَاتُوْجَلَانِّ لَايُوْجَلْنَانِّ لَااُوْجَلَنَّ لَانُوْجَلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُوْجَلَنْ لَايُوْجَلُنْ لَاتُوْجَلَنْ لَااُوْجَلَنْ لَانُوْجَلَنْ،

﴿نوٹ-بابِ ''فَعِلَ يَفْعَلُ'' سے معتل کم استعمال ہوتا ہے، مثال واوی کی مصادر اَلْوَجْعُ بمعنٰی دردمند ہونا اور اَلْوَهَلُ بمعنٰی گھبرانا، اس باب سے بھی آتی ہیں﴾

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی از باب "فَعَلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلْوَضْعُ" (رکھنا)

وَضَعَ یَضَعُ وَضْعًا فَهُوَ وَاضِعٌ وَّوُضِعَ یُوْضَعُ وَضْعًا فَذَاكَ مَوْضُوْعٌ لَمْ یَضَعْ لَمْ یُوْضَعْ لَایَضَعُ لَایُوْضَعُ لَنْ یَّضَعَ لَنْ یُّوْضَعَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ ضَعْ لِتُوْضَعْ لِیَضَعْ لِیُوْضَعْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَضَعْ لَاتُوْضَعْ لَایَضَعْ لَایُوْضَعْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوْضِعٌ مَّوْضِعَانِ مَوَاضِعُ وَمُوَیْضِعٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِیْضَعٌ مِّیْضَعَانِ مَوَاضِعُ وَمُوَیْضِعٌ، مِیْضَعَةٌ مِّیْضَعَتَانِ مَوَاضِعُ وَمُوَیْضِعَةٌ، مِیْضَاعٌ مِّیْضَاعَانِ مَوَاضِیْعُ مُوَیْضِیْعٌ وَّمُوَیْضِیْعَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوْضَعُ اَوْضَعَانِ اَوْضَعُوْنَ اَوَاضِعُ وَاُوَیْضِعٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ وُضْعٰی وُضْعَیَانِ وُضْعَیَاتٌ وُّضَعٌ وَّوُضَیْعٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوْضَعَهٗ وَاَوْضِعْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- وَضَعَ وَضَعَا وَضَعُوْا وَضَعَتْ وَضَعَتَا وَضَعْنَ وَضَعْتَ وَضَعْتُمَا وَضَعْتُمْ وَضَعْتِ وَضَعْتُمَا وَضَعْتُنَّ وَضَعْتُ وَضَعْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- وُضِعَ وُضِعَا وُضِعُوْا وُضِعَتْ وُضِعَتَا وُضِعْنَ وُضِعْتَ وُضِعْتُمَا وُضِعْتُمْ وُضِعْتِ وُضِعْتُمَا وُضِعْتُنَّ وُضِعْتُ وُضِعْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاوَضَعَ مَاوَضَعَا مَاوَضَعُوْا مَاوَضَعَتْ مَاوَضَعَتَا مَاوَضَعْنَ مَاوَضَعْتَ مَاوَضَعْتُمَا مَاوَضَعْتُمْ مَاوَضَعْتِ مَاوَضَعْتُمَا مَاوَضَعْتُنَّ مَاوَضَعْتُ مَاوَضَعْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاوُضِعَ مَاوُضِعَا مَاوُضِعُوْا مَاوُضِعَتْ مَاوُضِعَتَا مَاوُضِعْنَ مَاوُضِعْتَ مَاوُضِعْتُمَا مَاوُضِعْتُمْ مَاوُضِعْتِ مَاوُضِعْتُمَا مَاوُضِعْتُنَّ مَاوُضِعْتُ مَاوُضِعْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَضَعُ یَضَعَانِ یَضَعُوْنَ تَضَعُ تَضَعَانِ یَضَعْنَ تَضَعُ تَضَعَانِ تَضَعُوْنَ تَضَعِیْنَ تَضَعَانِ تَضَعْنَ اَضَعُ نَضَعُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُوْضَعُ یُوْضَعَانِ یُوْضَعُوْنَ تُوْضَعُ تُوْضَعَانِ یُوْضَعْنَ تُوْضَعُ تُوْضَعَانِ تُوْضَعُوْنَ تُوْضَعِیْنَ تُوْضَعَانِ تُوْضَعْنَ اُوْضَعُ نُوْضَعُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَضَعُ لَایَضَعَانِ لَایَضَعُوْنَ لَاتَضَعُ لَاتَضَعَانِ لَایَضَعْنَ لَاتَضَعُ لَاتَضَعَانِ لَاتَضَعُوْنَ لَاتَضَعِیْنَ لَاتَضَعَانِ لَاتَضَعْنَ لَآاَضَعُ لَانَضَعُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُوْضَعُ لَایُوْضَعَانِ لَایُوْضَعُوْنَ لَاتُوْضَعُ لَاتُوْضَعَانِ لَایُوْضَعْنَ لَاتُوْضَعُ لَاتُوْضَعَانِ

لَاتُوْضَعُوْنَ لَاتُوْضَعِيْنَ لَاتُوْضَعَان لَاتُوْضَعْنَ لَآاُوْضَعُ لَانُوْضَعُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَيَضَعَنَّ لَيَضَعَانِّ لَيَضَعُنَّ لَتَضَعَنَّ لَتَضَعَانِّ لَيَضَعْنَانِّ لَتَضَعَنَّ لَتَضَعَانِّ لَتَضَعُنَّ لَتَضَعِنَّ لَتَضَعَانِّ لَتَضَعْنَانِّ لَاَضَعَنَّ لَنَضَعَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَيُوْضَعَنَّ لَيُوْضَعَانِّ لَيُوْضَعُنَّ لَتُوْضَعَنَّ لَتُوْضَعَانِّ لَيُوْضَعْنَانِّ لَتُوْضَعَنَّ لَتُوْضَعَانِّ لَتُوْضَعُنَّ لَتُوْضَعِنَّ لَتُوْضَعَانِّ لَتُوْضَعْنَانِّ لَاُوْضَعَنَّ لَنُوْضَعَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَيَضَعَنْ لَيَضَعُنْ لَتَضَعَنْ لَتَضَعَنْ لَتَضَعُنْ لَتَضَعِنْ لَاَضَعَنْ لَنَضَعَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَيُوْضَعَنْ لَيُوْضَعُنْ لَتُوْضَعَنْ لَتُوْضَعَنْ لَتُوْضَعُنْ لَتُوْضَعِنْ لَاُوْضَعَنْ لَنُوْضَعَنْ،

بحث اسم فاعل-وَاضِعٌ وَّاضِعَان (وَاضِعَيْنِ) وَاضِعُوْنَ (وَاضِعِيْنَ) وَضَعَةٌ وُّضَّاعٌ وُّضَّعٌ وُّضُعٌ وُّضَعَآءُ وُضْعَانٌ وِّضَاعٌ اَوْضَاعٌ وُّضَعٌ وُّضُوْعٌ وَّاُوَيْضِعٌ وَّاضِعَةٌ وَّاضِعَتَانِ (وَاضِعَتَيْنِ) وَاضِعَاتٌ اَوَاضِعُ وُضَّعٌ وَّاُوَيْضِعَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَوْضُوْعٌ مَّوْضُوْعَان (مَوْضُوْعَيْنِ) مَوْضُوْعُوْنَ (مَوْضُوْعِيْنَ) مَوْضُوْعَةٌ مَّوْضُوْعَتَان (مَوْضُوْعَتَيْنِ) مَوْضُوْعَاتٌ مَّوَاضِيْعُ مُوَيْضِيْعٌ وَّمُوَيْضِيْعَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَضَعْ لَمْ يَضَعَا لَمْ يَضَعُوْا لَمْ تَضَعْ لَمْ تَضَعَا لَمْ يَضَعْنَ لَمْ تَضَعْ لَمْ تَضَعَا لَمْ تَضَعُوْا لَمْ تَضَعِيْ لَمْ تَضَعَا لَمْ تَضَعْنَ لَمْ اَضَعْ لَمْ نَضَعْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُوْضَعْ لَمْ يُوْضَعَا لَمْ يُوْضَعُوْا لَمْ تُوْضَعْ لَمْ تُوْضَعَا لَمْ يُوْضَعْنَ لَمْ تُوْضَعْ لَمْ تُوْضَعَا لَمْ تُوْضَعُوْا لَمْ تُوْضَعِيْ لَمْ تُوْضَعَا لَمْ تُوْضَعْنَ لَمْ اُوْضَعْ لَمْ نُوْضَعْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ يَّضَعَ لَنْ يَّضَعَا لَنْ يَّضَعُوْا لَنْ تَضَعَ لَنْ تَضَعَا لَنْ يَّضَعْنَ لَنْ تَضَعَ لَنْ تَضَعَا لَنْ تَضَعُوْا لَنْ تَضَعِيْ لَنْ تَضَعَا لَنْ تَضَعْنَ لَنْ اَضَعَ لَنْ نَّضَعَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ يُّوْضَعَ لَنْ يُّوْضَعَا لَنْ يُّوْضَعُوْا لَنْ تُوْضَعَ لَنْ تُوْضَعَا لَنْ يُّوْضَعْنَ لَنْ تُوْضَعَ لَنْ تُوْضَعَالَنْ تُوْضَعُوْا لَنْ تُوْضَعِيْ لَنْ تُوْضَعَا لَنْ تُوْضَعْنَ لَنْ اُوْضَعَ لَنْ نُّوْضَعَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-ضَعْ ضَعَا ضَعُوْا ضَعِيْ ضَعَا ضَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-ضَعَنَّ ضَعَانِّ ضَعُنَّ ضَعِنَّ ضَعَانِّ ضَعْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-ضَعَنْ ضَعُنْ ضَعِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُوْضَعْ لِتُوْضَعَا لِتُوْضَعُوْا لِتُوْضَعِيْ لِتُوْضَعَا لِتُوْضَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُوْضَعَنَّ لِتُوْضَعَانِّ لِتُوْضَعُنَّ لِتُوْضَعِنَّ لِتُوْضَعَانِّ لِتُوْضَعْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُوْضَعَنْ لِتُوْضَعُنْ لِتُوْضَعِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِيَضَعْ لِيَضَعَا لِيَضَعُوْا لِتَضَعْ لِتَضَعَا لِيَضَعْنَ لِاَضَعْ لِنَضَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيَضَعَنَّ لِيَضَعَآنِّ لِيَضَعُنَّ لِتَضَعَنَّ لِتَضَعَآنِّ لِيَضَعْنَآنِّ لِاَضَعَنَّ لِنَضَعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيَضَعَنْ لِيَضَعُنْ لِتَضَعَنْ لِاَضَعَنْ لِنَضَعَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُوْضَعْ لِيُوْضَعَا لِيُوْضَعُوْا لِتُوْضَعْ لِتُوْضَعَا لِيُوْضَعْنَ لِاُوْضَعْ لِنُوْضَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُوْضَعَنَّ لِيُوْضَعَآنِّ لِيُوْضَعُنَّ لِتُوْضَعَنَّ لِتُوْضَعَآنِّ لِيُوْضَعْنَآنِّ لِاُوْضَعَنَّ لِنُوْضَعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُوْضَعَنْ لِيُوْضَعُنْ لِتُوْضَعَنْ لِاُوْضَعَنْ لِنُوْضَعَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَضَعْ لَاتَضَعَا لَاتَضَعُوْا لَاتَضَعِيْ لَاتَضَعَا لَاتَضَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَضَعَنَّ لَاتَضَعَآنِّ لَاتَضَعُنَّ لَاتَضَعِنَّ لَاتَضَعَآنِّ لَاتَضَعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَضَعَنْ لَاتَضَعُنْ لَاتَضَعِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُوْضَعْ لَاتُوْضَعَا لَاتُوْضَعُوْا لَاتُوْضَعِيْ لَاتُوْضَعَا لَاتُوْضَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوْضَعَنَّ لَاتُوْضَعَآنِّ لَاتُوْضَعُنَّ لَاتُوْضَعِنَّ لَاتُوْضَعَآنِّ لَاتُوْضَعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوْضَعَنْ لَاتُوْضَعُنْ لَاتُوْضَعِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَضَعْ لَايَضَعَا لَايَضَعُوْا لَاتَضَعْ لَاتَضَعَا لَايَضَعْنَ لَآاَضَعْ لَانَضَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَضَعَنَّ لَايَضَعَآنِّ لَايَضَعُنَّ لَاتَضَعَنَّ لَاتَضَعَآنِّ لَايَضَعْنَآنِّ لَآاَضَعَنَّ لَانَضَعَنَّ

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَضَعَنْ لَايَضَعُنْ لَاتَضَعَنْ لَآاَضَعَنْ لَانَضَعَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُوْضَعْ لَايُوْضَعَا لَايُوْضَعُوْا لَاتُوْضَعْ لَاتُوْضَعَا لَايُوْضَعْنَ لَآاُوْضَعْ لَانُوْضَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُوْضَعَنَّ لَايُوْضَعَآنِّ لَايُوْضَعُنَّ لَاتُوْضَعَنَّ لَاتُوْضَعَآنِّ لَايُوْضَعْنَآنِّ لَآاُوْضَعَنَّ لَانُوْضَعَنَّ۔

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُوْضَعَنْ لَايُوْضَعُنْ لَاتُوْضَعَنْ لَآاُوْضَعَنْ لَانُوْضَعَنْ،

﴿مثال واوی کے چند معروف مصادر جو باب ''فَعَلَ يَفْعَلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْوَهْبُ وَالْهِبَةُ	بخشنا/دینا	اَلْوَذْعُ	پانی کا بہنا	اَلْوَكْعُ	ڈسنا
اَلْوَدْعُ وَالْوَدَاعُ	چھوڑنا	اَلْوُضُوْحُ	واضح ہونا	اَلْوَرْعُ	کمزور ہونا/بزدل ہونا
اَلْوُقُوْعُ	گرنا	اَلْوَشْعُ	ملانا	اَلْوَلْعُ	حق تلف کرنا

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی از باب "فَعَلَ يَفْعُلُ" جیسے "اَلْوَسْمُ وَالْوَسَامَةُ" (داغدار ہونا، خوب صورت چہرے والا ہونا)

☆وَسَمَ يَوْسُمُ وَسْمًا وَّوَسَامَةً **فَهُوَ** وَسِيْمٌ لَمْ يَوْسُمْ لَايَوْسُمُ لَنْ يَّوْسُمَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُوْسُمْ لِيَوْسُمْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَوْسُمْ لَايَوْسُمْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْسِمٌ مَّوْسِمَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِيْسَمٌ مِّيْسَمَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ، مِيْسَمَةٌ مِّيْسَمَتَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمَةٌ، مِيْسَامٌ مِّيْسَامَانِ مَوَاسِيْمُ مُوَيْسِيْمٌ وَّمُوَيْسِيْمَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَوْسَمُ اَوْسَمَانِ اَوْسَمُوْنَ اَوَاسِمُ وَاُوَيْسِمٌ **وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُسْمٰى وُسْمَيَانِ وُسْمَيَاتٌ وُّسَمٌ وَّوُسَيْمٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْسَمَهٗ وَاَوْسِمْ بِهٖ، (۱)وَسُمَ يَوْسُمُ وَسْمًا وَّوَسَامَةً **فَهُوَ** وَسِيْمٌ وَّ وُسِمَ بِهٖ يُوْسَمُ بِهٖ وَسْمًا وَّوَسَامَةً **فَذَاكَ** مَوْسُوْمٌ بِهٖ لَمْ يَوْسُمْ لَمْ يُوْسَمْ بِهٖ لَايَوْسُمُ لَايُوْسَمُ بِهٖ لَنْ يَّوْسُمَ لَنْ يُّوْسَمَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُوْسُمْ لِيُوْسَمْ بِكَ لِيَوْسُمْ لِيُوْسَمْ بِهٖ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَوْسُمْ لَايُوْسَمْ بِكَ لَايَوْسُمْ لَايُوْسَمْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْسِمٌ مَّوْسِمَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِيْسَمٌ مِّيْسَمَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ، مِيْسَمَةٌ مِّيْسَمَتَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمَةٌ، مِيْسَامٌ مِيْسَامَانِ مَوَاسِيْمُ مُوَيْسِيْمٌ وَّمُوَيْسِيْمَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَوْسَمُ اَوْسَمَانِ اَوْسَمُوْنَ اَوَاسِمُ وَاُوَيْسِمٌ **وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُسْمٰى وُسْمَيَانِ وُسْمَيَاتٌ وُّسَمٌ وَّوُسَيْمٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْسَمَهٗ وَاَوْسِمْ بِهٖ، (۲)وَسُمَ يَوْسُمُ وَسْمًا وَّوَسَامَةً **فَهُوَ** وَسِيْمٌ وَّوُسِمَ يُوْسَمُ وَسْمًا وَّوَسَامَةً **فَذَاكَ** مَوْسُوْمٌ لَمْ يَوْسُمْ لَمْ يُوْسَمْ لَايَوْسُمُ لَايُوْسَمُ لَنْ يَّوْسُمَ لَنْ يُّوْسَمَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُوْسُمْ لِتُوْسَمْ لِيَوْسُمْ لِيُوْسَمْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَوْسُمْ لَاتُوْسَمْ لَايَوْسُمْ لَايُوْسَمْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْسِمٌ مَّوْسِمَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِيْسَمٌ مِّيْسَمَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمٌ، مِيْسَمَةٌ مِّيْسَمَتَانِ مَوَاسِمُ وَمُوَيْسِمَةٌ، مِيْسَامٌ مِّيْسَامَانِ مَوَاسِيْمُ مُوَيْسِيْمٌ وَّمُوَيْسِيْمَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَوْسَمُ اَوْسَمَانِ اَوْسَمُوْنَ اَوَاسِمُ وَاُوَيْسِمٌ **وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُسْمٰى وُسْمَيَانِ وُسْمَيَاتٌ وُّسَمٌ وَّوُسَيْمٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْسَمَهٗ وَاَوْسِمْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ وَسُمَ وَسُمَا وَسُمُوْا وَسُمَتْ وَسُمَتَا وَسُمْنَ وَسُمْتَ وَسُمْتُمَا وَسُمْتُمْ وَسُمْتِ وَسُمْتُمَا وَسُمْتُنَّ وَسُمْتُ وَسُمْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ (۱)وُسِمَ بِهٖ وُسِمَ بِهِمَا وُسِمَ بِهِمْ وُسِمَ بِهَا وُسِمَ بِهِمَا وُسِمَ بِهِنَّ وُسِمَ بِكَ وُسِمَ بِكُمَا وُسِمَ بِكُمْ وُسِمَ بِكِ وُسِمَ بِكُمَا وُسِمَ بِكُنَّ وُسِمَ بِيْ وُسِمَ بِنَا، (۲)وُسِمَ وُسِمَا وُسِمُوْا وُسِمَتْ وُسِمَتَا وُسِمْنَ وُسِمْتَ وُسِمْتُمَا وُسِمْتُمْ وُسِمْتِ وُسِمْتُمَا وُسِمْتُنَّ وُسِمْتُ وُسِمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاوَسُمَ مَاوَسُمَا مَاوَسُمُوْا مَاوَسُمَتْ مَاوَسُمَتَا مَاوَسُمْنَ مَاوَسُمْتَ مَاوَسُمْتُمَا مَاوَسُمْتُمْ مَاوَسُمْتِ مَاوَسُمْتُمَا مَاوَسُمْتُنَّ مَاوَسُمْتُ مَاوَسُمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَاوُسِمَ بِهٖ مَاوُسِمَ بِهِمَا مَاوُسِمَ بِهِمْ مَاوُسِمَ بِهَا مَاوُسِمَ بِهِمَا مَاوُسِمَ بِهِنَّ مَاوُسِمَ بِكَ مَاوُسِمَ بِكُمَا مَاوُسِمَ بِكُمْ مَاوُسِمَ بِكِ مَاوُسِمَ بِكُمَا مَاوُسِمَ بِكُنَّ مَاوُسِمَ بِیْ مَاوُسِمَ بِنَا،(۲)مَاوُسِمَ مَاوُسِمَا مَاوُسِمُوْا مَاوُسِمَتْ مَاوُسِمَتَا مَاوُسِمْنَ مَاوُسِمْتَ مَاوُسِمْتُمَا مَاوُسِمْتُمْ مَاوُسِمْتِ مَاوُسِمْتُمَا مَاوُسِمْتُنَّ مَاوُسِمْتُ مَاوُسِمْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَوْسُمُ يَوْسُمَانِ يَوْسُمُوْنَ تَوْسُمُ تَوْسُمَانِ يَوْسُمْنَ تَوْسُمُ تَوْسُمَانِ تَوْسُمُوْنَ تَوْسُمِيْنَ تَوْسُمَانِ تَوْسُمْنَ اَوْسُمُ نَوْسُمُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)يُوْسَمُ بِهٖ يُوْسَمُ بِهِمَا يُوْسَمُ بِهِمْ يُوْسَمُ بِهَا يُوْسَمُ بِهِمَا يُوْسَمُ بِهِنَّ يُوْسَمُ بِكَ يُوْسَمُ بِكُمَا يُوْسَمُ بِكُمْ يُوْسَمُ بِكِ يُوْسَمُ بِكُمَا يُوْسَمُ بِكُنَّ يُوْسَمُ بِیْ يُوْسَمُ بِنَا، (۲)يُوْسَمُ يُوْسَمَانِ يُوْسَمُوْنَ تُوْسَمُ تُوْسَمَانِ يُوْسَمْنَ تُوْسَمُ تُوْسَمَانِ تُوْسَمُوْنَ تُوْسَمِيْنَ تُوْسَمَانِ تُوْسَمْنَ اُوْسَمُ نُوْسَمُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَوْسُمُ لَايَوْسُمَانِ لَايَوْسُمُوْنَ لَاتَوْسُمُ لَاتَوْسُمَانِ لَايَوْسُمْنَ لَاتَوْسُمُ لَاتَوْسُمَانِ لَاتَوْسُمُوْنَ لَاتَوْسُمِيْنَ لَاتَوْسُمَانِ لَاتَوْسُمْنَ لَآاَوْسُمُ لَانَوْسُمُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَايُوْسَمُ بِهٖ لَايُوْسَمُ بِهِمَا لَايُوْسَمُ بِهِمْ لَايُوْسَمُ بِهَا لَايُوْسَمُ بِهِمَا لَايُوْسَمُ بِهِنَّ لَايُوْسَمُ بِكَ لَايُوْسَمُ بِكُمَا لَايُوْسَمُ بِكُمْ لَايُوْسَمُ بِكِ لَايُوْسَمُ بِكُمَا لَايُوْسَمُ بِكُنَّ لَايُوْسَمُ بِیْ لَايُوْسَمُ بِنَا، (۲)لَايُوْسَمُ لَايُوْسَمَانِ لَايُوْسَمُوْنَ لَاتُوْسَمُ لَاتُوْسَمَانِ لَايُوْسَمْنَ لَاتُوْسَمُ لَاتُوْسَمَانِ لَاتُوْسَمُوْنَ لَاتُوْسَمِيْنَ لَاتُوْسَمَانِ لَاتُوْسَمْنَ لَآاُوْسَمُ لَانُوْسَمُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَوْسُمَنَّ لَيَوْسُمَانِّ لَيَوْسُمُنَّ لَتَوْسُمَنَّ لَتَوْسُمَانِّ لَيَوْسُمْنَانِّ لَتَوْسُمَنَّ لَتَوْسُمَانِّ لَتَوْسُمُنَّ لَتَوْسُمِنَّ لَتَوْسُمَانِّ لَتَوْسُمْنَانِّ لَاَوْسُمَنَّ لَنَوْسُمَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُوْسَمَنَّ بِهٖ لَيُوْسَمَنَّ بِهِمَا لَيُوْسَمَنَّ بِهِمْ لَيُوْسَمَنَّ بِهَا لَيُوْسَمَنَّ بِهِمَا لَيُوْسَمَنَّ بِهِنَّ لَيُوْسَمَنَّ بِكَ لَيُوْسَمَنَّ بِكُمَا لَيُوْسَمَنَّ بِكُمْ لَيُوْسَمَنَّ بِكِ لَيُوْسَمَنَّ بِكُمَا لَيُوْسَمَنَّ بِكُنَّ لَيُوْسَمَنَّ بِیْ لَيُوْسَمَنَّ بِنَا، (۲)لَيُوْسَمَنَّ لَيُوْسَمَانِّ لَيُوْسَمُنَّ لَتُوْسَمَنَّ لَتُوْسَمَانِّ لَيُوْسَمْنَانِّ لَتُوْسَمَنَّ لَتُوْسَمَانِّ لَتُوْسَمُنَّ لَتُوْسَمِنَّ لَتُوْسَمَانِّ لَتُوْسَمْنَانِّ لَاُوْسَمَنَّ لَنُوْسَمَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَوْسُمَنْ لَيَوْسُمُنْ لَتَوْسُمَنْ لَتَوْسُمَنْ لَتَوْسُمُنْ لَتَوْسُمِنْ لَاَوْسُمَنْ لَنَوْسُمَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُوْسَمَنْ بِهٖ لَيُوْسَمَنْ بِهِمْ لَيُوْسَمَنْ بِهَا لَيُوْسَمَنْ بِكَ لَيُوْسَمَنْ بِكُمْ لَيُوْسَمَنْ بِكِ لَيُوْسَمَنْ بِیْ لَيُوْسَمَنْ بِنَا، (۲)لَيُوْسَمَنْ لَيُوْسَمُنْ لَتُوْسَمَنْ لَتُوْسَمَنْ لَتُوْسَمُنْ

لَتُوْسَمِنَ لَاُوْسَمَنَ لَنُوْسَمَنَ،

بحث صفت مشبّہ-وَسِيْمٌ وَّسِيْمَانِ (وَسِيْمَيْنِ) وَسِيْمُوْنَ (وَسِيْمِيْنَ) وُسَمَاءُ وُّسُمَانٌ وِّسُمَانٌ وِّسَامٌ اَوْسَامٌ وُّسُمٌ وُّسُوْمٌ اَوْسِمَاءُ اَوْسِمَةٌ وَّسِيْمَةٌ وَّسِيْمَتَانِ (وَسِيْمَتَيْنِ) وَسِيْمَاتٌ وَّسَآئِمُ وُّسَيِّمٌ وَّوُسَيِّمَةٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مَوْسُوْمٌ بِهٖ مَوْسُوْمٌ بِهِمَا مَوْسُوْمٌ بِهِمْ مَوْسُوْمٌ بِهَا مَوْسُوْمٌ بِهِمَا مَوْسُوْمٌ بِهِنَّ مُوَيْسِيْمٌ بِهٖ مُوَيْسِيْمٌ بِهَا، (۲) مَوْسُوْمٌ مَّوْسُوْمَانِ(مَوْسُوْمَيْنِ) مَوْسُوْمُوْنَ(مَوْسُوْمِيْنَ) مَوْسُوْمَةٌ مَّوْسُوْمَتَانِ(مَوْسُوْمَتَيْنِ) مَوْسُوْمَاتٌ مَّوَاسِيْمُ مُوَيْسِيْمٌ وَّ مُوَيْسِيْمَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَوْسُمْ لَمْ يَوْسُمَا لَمْ يَوْسُمُوْا لَمْ تَوْسُمْ لَمْ تَوْسُمَا لَمْ يَوْسُمْنَ لَمْ تَوْسُمْ لَمْ تَوْسُمَا لَمْ تَوْسُمُوْا لَمْ تَوْسُمِيْ لَمْ تَوْسُمَا لَمْ تَوْسُمْنَ لَمْ اَوْسُمْ لَمْ نَوْسُمْ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ يُوْسَمْ بِهٖ لَمْ يُوْسَمْ بِهِمَا لَمْ يُوْسَمْ بِهِمْ لَمْ يُوْسَمْ بِهَا لَمْ يُوْسَمْ بِهِمَا لَمْ يُوْسَمْ بِهِنَّ لَمْ يُوْسَمْ بِكَ لَمْ يُوْسَمْ بِكُمَا لَمْ يُوْسَمْ بِكُمْ لَمْ يُوْسَمْ بِكِ لَمْ يُوْسَمْ بِكُمَا لَمْ يُوْسَمْ بِكُنَّ لَمْ يُوْسَمْ بِيْ لَمْ يُوْسَمْ بِنَا، (۲)لَمْ يُوْسَمْ لَمْ يُوْسَمَا لَمْ يُوْسَمُوْا لَمْ تُوْسَمْ لَمْ تُوْسَمَا لَمْ يُوْسَمْنَ لَمْ تُوْسَمْ لَمْ تُوْسَمَا لَمْ تُوْسَمُوْا لَمْ تُوْسَمِيْ لَمْ تُوْسَمَا لَمْ تُوْسَمْنَ لَمْ اُوْسَمْ لَمْ نُوْسَمْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّوْسُمَ لَنْ يَّوْسُمَا لَنْ يَّوْسُمُوْا لَنْ تَوْسُمَ لَنْ تَوْسُمَا لَنْ يَّوْسُمْنَ لَنْ تَوْسُمَ لَنْ تَوْسُمَا لَنْ تَوْسُمُوْا لَنْ تَوْسُمِيْ لَنْ تَوْسُمَا لَنْ تَوْسُمْنَ لَنْ اَوْسُمَ لَنْ نَّوْسُمَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ يُّوْسَمَ بِهٖ لَنْ يُّوْسَمَ بِهِمَا لَنْ يُّوْسَمَ بِهِمْ لَنْ يُّوْسَمَ بِهَا لَنْ يُّوْسَمَ بِهِمَا لَنْ يُّوْسَمَ بِهِنَّ لَنْ يُّوْسَمَ بِكَ لَنْ يُّوْسَمَ بِكُمَا لَنْ يُّوْسَمَ بِكُمْ لَنْ يُّوْسَمَ بِكِ لَنْ يُّوْسَمَ بِكُمَا لَنْ يُّوْسَمَ بِكُنَّ لَنْ يُّوْسَمَ بِيْ لَنْ يُّوْسَمَ بِنَا،(۲)لَنْ يُّوْسَمَ لَنْ يُّوْسَمَالَنْ يُّوْسَمُوْا لَنْ تُوْسَمَ لَنْ تُوْسَمَا لَنْ يُّوْسَمْنَ لَنْ تُوْسَمَ لَنْ تُوْسَمَا لَنْ تُوْسَمُوْا لَنْ تُوْسَمِيْ لَنْ تُوْسَمَا لَنْ تُوْسَمْنَ لَنْ اُوْسَمَ لَنْ نُّوْسَمَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اُوْسُمْ اُوْسُمَا اُوْسُمُوْا اُوْسُمِيْ اُوْسُمَا اُوْسُمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اُوْسُمَنَّ اُوْسُمَانِّ اُوْسُمُنَّ اُوْسُمِنَّ اُوْسُمَانِّ اُوْسُمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اُوْسُمَنْ اُوْسُمُنْ اُوْسُمِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول- (۱) لِيُوْسَمْ بِكَ لِيُوْسَمْ بِكُمَا لِيُوْسَمْ بِكُمْ لِيُوْسَمْ بِكِ لِيُوْسَمْ بِكُمَا لِيُوْسَمْ بِكُنَّ،
(۲) لِتُوْسَمْ لِتُوْسَمَا لِتُوْسَمُوْا لِتُوْسَمِيْ لِتُوْسَمَا لِتُوْسَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱) لِيُوْسَمَنَّ بِكَ لِيُوْسَمَنَّ بِكُمَا لِيُوْسَمَنَّ بِكُمْ لِيُوْسَمَنَّ بِكِ لِيُوْسَمَنَّ بِكُمَا لِيُوْسَمَنَّ بِكُنَّ،
(۲)لِتُوْسَمَنَّ لِتُوْسَمَانِّ لِتُوْسَمُنَّ لِتُوْسَمِنَّ لِتُوْسَمَانِّ لِتُوْسَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ – (۱) لِیُوْسَمَنْ بِكَ لِیُوْسَمَنْ بِكُمْ لِیُوْسَمَنْ بِكِ، (۲) لِتُوْسَمَنْ لِتُوْسَمُنْ لِتُوْسَمِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف – لِیَوْسُمْ لِیَوْسُمَا لِیَوْسُمُوْا لِتَوْسُمْ لِتَوْسُمَا لِیَوْسُمْنَ لِاَوْسُمْ لِنَوْسُمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ – لِیَوْسُمَنَّ لِیَوْسُمَانِّ لِیَوْسُمُنَّ لِتَوْسُمَنَّ لِتَوْسُمَانِّ لِیَوْسُمْنَانِّ لِاَوْسُمَنَّ لِنَوْسُمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ – لِیَوْسُمَنْ لِیَوْسُمُنْ لِتَوْسُمَنْ لِاَوْسُمَنْ لِنَوْسُمَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول – (۱) لِیُوْسَمْ بِهٖ لِیُوْسَمْ بِهِمَا لِیُوْسَمْ بِهِمْ لِیُوْسَمْ بِهَا لِیُوْسَمْ بِهِمَا لِیُوْسَمْ بِهِنَّ لِیُوْسَمْ بِیْ لِیُوْسَمْ بِنَا، (۲) لِیُوْسَمْ لِیُوْسَمَا لِیُوْسَمُوْا لِتُوْسَمْ لِتُوْسَمَا لِیُوْسَمْنَ لِاُوْسَمْ لِنُوْسَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ – (۱) لِیُوْسَمَنَّ بِهٖ لِیُوْسَمَنَّ بِهِمَا لِیُوْسَمَنَّ بِهِمْ لِیُوْسَمَنَّ بِهَا لِیُوْسَمَنَّ بِهِمَا لِیُوْسَمَنَّ بِهِنَّ لِیُوْسَمَنَّ بِیْ لِیُوْسَمَنَّ بِنَا، (۲) لِیُوْسَمَنَّ لِیُوْسَمَانِّ لِیُوْسَمُنَّ لِتُوْسَمَنَّ لِتُوْسَمَانِّ لِیُوْسَمْنَانِّ لِاُوْسَمَنَّ لِنُوْسَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ – (۱) لِیُوْسَمَنْ بِهٖ لِیُوْسَمَنْ بِهِمْ لِیُوْسَمَنْ بِهَا لِیُوْسَمَنْ بِیْ لِیُوْسَمَنْ بِنَا، (۲) لِیُوْسَمَنْ لِیُوْسَمُنْ لِتُوْسَمَنْ لِاُوْسَمَنْ لِنُوْسَمَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف – لَاتَوْسُمْ لَاتَوْسُمَا لَاتَوْسُمُوْا لَاتَوْسُمِیْ لَاتَوْسُمَا لَاتَوْسُمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ – لَاتَوْسُمَنَّ لَاتَوْسُمَانِّ لَاتَوْسُمُنَّ لَاتَوْسُمِنَّ لَاتَوْسُمَانِّ لَاتَوْسُمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ – لَاتَوْسُمَنْ لَاتَوْسُمُنْ لَاتَوْسُمِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول – (۱) لَایُوْسَمْ بِكَ لَایُوْسَمْ بِكُمَا لَایُوْسَمْ بِكُمْ لَایُوْسَمْ بِكِ لَایُوْسَمْ بِكُمَا لَایُوْسَمْ بِكُنَّ، (۲) لَاتُوْسَمْ لَاتُوْسَمَا لَاتُوْسَمُوْا لَاتُوْسَمِیْ لَاتُوْسَمَا لَاتُوْسَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ – (۱) لَایُوْسَمَنَّ بِكَ لَایُوْسَمَنَّ بِكُمَا لَایُوْسَمَنَّ بِكُمْ لَایُوْسَمَنَّ بِكِ لَایُوْسَمَنَّ بِكُمَا لَایُوْسَمَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُوْسَمَنَّ لَاتُوْسَمَانِّ لَاتُوْسَمُنَّ لَاتُوْسَمِنَّ لَاتُوْسَمَانِّ لَاتُوْسَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ – (۱) لَایُوْسَمَنْ بِكَ لَایُوْسَمَنْ بِكُمْ لَایُوْسَمَنْ بِكِ، (۲) لَاتُوْسَمَنْ لَاتُوْسَمُنْ لَاتُوْسَمِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف – لَایَوْسُمْ لَایَوْسُمَا لَایَوْسُمُوْا لَاتَوْسُمْ لَاتَوْسُمَا لَایَوْسُمْنَ لَآاَوْسُمْ لَانَوْسُمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ – لَایَوْسُمَنَّ لَایَوْسُمَانِّ لَایَوْسُمُنَّ لَاتَوْسُمَنَّ لَاتَوْسُمَانِّ لَایَوْسُمْنَانِّ لَآاَوْسُمَنَّ لَانَوْسُمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ – لَایَوْسُمَنْ لَایَوْسُمُنْ لَاتَوْسُمَنْ لَآاَوْسُمَنْ لَانَوْسُمَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول – (۱) لَایُوْسَمْ بِهٖ لَایُوْسَمْ بِهِمَا لَایُوْسَمْ بِهِمْ لَایُوْسَمْ بِهَا لَایُوْسَمْ بِهِمَا لَایُوْسَمْ بِهِنَّ لَایُوْسَمْ بِیْ لَایُوْسَمْ بِنَا، (۲) لَایُوْسَمْ لَایُوْسَمَا لَایُوْسَمُوْا لَاتُوْسَمْ لَاتُوْسَمَا لَایُوْسَمْنَ لَآاُوْسَمْ لَانُوْسَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ – (۱) لَایُوْسَمَنَّ بِهٖ لَایُوْسَمَنَّ بِهِمَا لَایُوْسَمَنَّ بِهِمْ لَایُوْسَمَنَّ بِهَا لَایُوْسَمَنَّ بِهِمَا لَایُوْسَمَنَّ بِهِنَّ لَایُوْسَمَنَّ بِیْ لَایُوْسَمَنَّ بِنَا (۲) لَایُوْسَمَنَّ لَایُوْسَمَانِّ لَایُوْسَمُنَّ لَاتُوْسَمَنَّ لَاتُوْسَمَانِّ لَایُوْسَمْنَانِّ لَآاُوْسَمَنَّ لَانُوْسَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔(۱) لَایُوْسَمَنْ بِہٖ لَایُوْسَمَنْ بِھِمْ لَایُوْسَمَنْ بِھَا لَایُوْسَمَنْ بِیْ لَایُوْسَمَنْ بِنَا، (۲) لَایُوْسَمَنْ لَایُوْسَمَنْ لَاتُوْسَمَنْ لَآاُوْسَمَنْ لَانُوْسَمَنْ،

﴿مثال واوی کے چند معروف مصادر جو باب ''فَعُلَ یَفْعُلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْوَثَامَةُ	بہت گوشت والا ہونا	اَلْوَثَاقَةُ	قوی ہونا	اَلْوَصَافَةُ	اچھی طرح خدمت کرنا
اَلْوَسَاطَةُ	شریف ہونا	اَلْوَزَانَةُ	بوجھل ہونا	اَلْوَرَاعَةُ	معمولی مال والا ہونا
اَلْوَثَاجَةُ	گاڑھا ہونا	اَلْوُجُوبَةُ	بزدل ہونا	اَلْوَجَاهَةُ	وجیہ ہونا

باب پنجم (شاذ) صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی ازباب ''فَعِلَ یَفْعِلُ'' جیسے ''اَلْوَرَمُ'' (سوجنا)

☆وَرِمَ یَرِمُ وَرَمًا **فَهُوَ** وَارِمٌ لَمْ یَرِمْ لَایَرِمُ لَنْ یَّرِمَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** رِمْ لِیَرِمْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَرِمْ لَایَرِمْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْرِمٌ مَّوْرِمَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْرَمٌ مِّیْرَمَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمٌ، مِیْرَمَةٌ مِّیْرَمَتَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمَةٌ، مِیْرَامٌ مِّیْرَامَانِ مَوَارِیْمُ مُوَیْرِیْمٌ وَّمُوَیْرِیْمَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَوْرَمُ اَوْرَمَانِ اَوْرَمُوْنَ اَوَارِمُ وَاُوَیْرِمٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُرْمٰی وُرْمَیَانِ وُرْمَیَاتٌ وُّرَمٌ وَّوُرَیْمٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْرَمَهٗ وَاَوْرِمْ بِهٖ،

(۱) وَرِمَ یَرِمُ وَرَمًا **فَهُوَ** وَارِمٌ وَّوُرِمَ بِهٖ یُوْرَمُ بِهٖ وَرَمًا **فَذَاكَ** مَوْرُوْمٌ بِهٖ لَمْ یَرِمْ لَمْ یُوْرَمْ بِهٖ لَایَرِمُ لَایُوْرَمُ بِهٖ لَنْ یَّرِمَ لَنْ یُّوْرَمَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** رِمْ لِیُوْرَمْ بِكَ لِیَرِمْ لِیُوْرَمْ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَرِمْ لَایُوْرَمْ بِكَ لَایَرِمْ لَایُوْرَمْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْرِمٌ مَّوْرِمَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْرَمٌ مِّیْرَمَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمٌ، مِیْرَمَةٌ مِّیْرَمَتَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمَةٌ، مِیْرَامٌ مِّیْرَامَانِ مَوَارِیْمُ مُوَیْرِیْمٌ وَّمُوَیْرِیْمَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَوْرَمُ اَوْرَمَانِ اَوْرَمُوْنَ اَوَارِمُ وَاُوَیْرِمٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُرْمٰی وُرْمَیَانِ وُرْمَیَاتٌ وُّرَمٌ وَّوُرَیْمٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْرَمَهٗ وَاَوْرِمْ بِهٖ، (۲) وَرِمَ یَرِمُ وَرَمًا **فَهُوَ** وَارِمٌ وَّوُرِمَ یُوْرَمُ وَرَمًا **فَذَاكَ** مَوْرُوْمٌ لَمْ یَرِمْ لَمْ یُوْرَمْ لَایَرِمُ لَایُوْرَمُ لَنْ یَّرِمَ لَنْ یُّوْرَمَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** رِمْ لِتُوْرَمْ لِیَرِمْ لِیُوْرَمْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَرِمْ لَاتُوْرَمْ لَایَرِمْ لَایُوْرَمْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْرِمٌ مَّوْرِمَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْرَمٌ مِّیْرَمَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمٌ، مِیْرَمَةٌ مِّیْرَمَتَانِ مَوَارِمُ وَمُوَیْرِمَةٌ، مِیْرَامٌ مِّیْرَامَانِ مَوَارِیْمُ مُوَیْرِیْمٌ وَّمُوَیْرِیْمَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَوْرَمُ اَوْرَمَانِ اَوْرَمُوْنَ اَوَارِمُ وَاُوَیْرِمٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُرْمٰی وُرْمَیَانِ وُرْمَیَاتٌ وُّرَمٌ وَّوُرَیْمٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْرَمَهٗ وَاَوْرِمْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ وَرِمَ وَرِمَا وَرِمُوْا وَرِمَتْ وَرِمَتَا وَرِمْنَ وَرِمْتَ وَرِمْتُمَا وَرِمْتُمْ وَرِمْتِ وَرِمْتُمَا

وَرِمْتُنَّ وَرِمْتُ وَرِمْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)وُرِمَ بِهٖ وُرِمَ بِهِمَا وُرِمَ بِهِمْ وُرِمَ بِهَا وُرِمَ بِهِمَا وُرِمَ بِهِنَّ وُرِمَ بِكَ وُرِمَ بِكُمَا وُرِمَ بِكُمْ وُرِمَ بِكِ وُرِمَ بِكُمَا وُرِمَ بِكُنَّ وُرِمَ بِيْ وُرِمَ بِنَا، (۲)وُرِمَ وُرِمَا وُرِمُوْا وُرِمَتْ وُرِمَتَا وُرِمْنَ وُرِمْتَ وُرِمْتُمَا وُرِمْتُمْ وُرِمْتِ وُرِمْتُمَا وُرِمْتُنَّ وُرِمْتُ وُرِمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاوَرِمَ مَاوَرِمَا مَاوَرِمُوْا مَاوَرِمَتْ مَاوَرِمَتَا مَاوَرِمْنَ مَاوَرِمْتَ مَاوَرِمْتُمَا مَاوَرِمْتُمْ مَاوَرِمْتِ مَاوَرِمْتُمَا مَاوَرِمْتُنَّ مَاوَرِمْتُ مَاوَرِمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- (۱) مَاوُرِمَ بِهٖ مَاوُرِمَ بِهِمَا مَاوُرِمَ بِهِمْ مَاوُرِمَ بِهَا مَاوُرِمَ بِهِمَا مَاوُرِمَ بِهِنَّ مَاوُرِمَ بِكَ مَاوُرِمَ بِكُمَا مَاوُرِمَ بِكُمْ مَاوُرِمَ بِكِ مَاوُرِمَ بِكُمَا مَاوُرِمَ بِكُنَّ مَاوُرِمَ بِيْ مَاوُرِمَ بِنَا، (۲)مَاوُرِمَ مَاوُرِمَا مَاوُرِمُوْا مَاوُرِمَتْ مَاوُرِمَتَا مَاوُرِمْنَ مَاوُرِمْتَ مَاوُرِمْتُمَا مَاوُرِمْتُمْ مَاوُرِمْتِ مَاوُرِمْتُمَا مَاوُرِمْتُنَّ مَاوُرِمْتُ مَاوُرِمْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَرِمُ يَرِمَانِ يَرِمُوْنَ تَرِمُ تَرِمَانِ يَرِمْنَ تَرِمُ تَرِمَانِ تَرِمُوْنَ تَرِمِيْنَ تَرِمَانِ تَرِمْنَ اَرِمُ نَرِمُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)يُوْرَمُ بِهٖ يُوْرَمُ بِهِمَا يُوْرَمُ بِهِمْ يُوْرَمُ بِهَا يُوْرَمُ بِهِمَا يُوْرَمُ بِهِنَّ يُوْرَمُ بِكَ يُوْرَمُ بِكُمَا يُوْرَمُ بِكُمْ يُوْرَمُ بِكِ يُوْرَمُ بِكُمَا يُوْرَمُ بِكُنَّ يُوْرَمُ بِيْ يُوْرَمُ بِنَا، (۲)يُوْرَمُ يُوْرَمَانِ يُوْرَمُوْنَ تُوْرَمُ تُوْرَمَانِ يُوْرَمْنَ تُوْرَمُ تُوْرَمَانِ تُوْرَمُوْنَ تُوْرَمِيْنَ تُوْرَمَانِ تُوْرَمْنَ اُوْرَمُ نُوْرَمُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَرِمُ لَايَرِمَانِ لَايَرِمُوْنَ لَاتَرِمُ لَاتَرِمَانِ لَايَرِمْنَ لَاتَرِمُ لَاتَرِمَانِ لَاتَرِمُوْنَ لَاتَرِمِيْنَ لَاتَرِمَانِ لَاتَرِمْنَ لَآاَرِمُ لَانَرِمُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَايُوْرَمُ بِهٖ لَايُوْرَمُ بِهِمَا لَايُوْرَمُ بِهِمْ لَايُوْرَمُ بِهَا لَايُوْرَمُ بِهِمَا لَايُوْرَمُ بِهِنَّ لَايُوْرَمُ بِكَ لَايُوْرَمُ بِكُمَا لَايُوْرَمُ بِكُمْ لَايُوْرَمُ بِكِ لَايُوْرَمُ بِكُمَا لَايُوْرَمُ بِكُنَّ لَايُوْرَمُ بِيْ لَايُوْرَمُ بِنَا، (۲) لَايُوْرَمُ لَايُوْرَمَانِ لَايُوْرَمُوْنَ لَاتُوْرَمُ لَاتُوْرَمَانِ لَايُوْرَمْنَ لَاتُوْرَمُ لَاتُوْرَمَانِ لَاتُوْرَمُوْنَ لَاتُوْرَمِيْنَ لَاتُوْرَمَانِ لَاتُوْرَمْنَ لَآاُوْرَمُ لَانُوْرَمُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَرِمَنَّ لَيَرِمَانِّ لَيَرِمُنَّ لَتَرِمَنَّ لَتَرِمَانِّ لَيَرِمْنَانِّ لَتَرِمَنَّ لَتَرِمَانِّ لَتَرِمُنَّ لَتَرِمِنَّ لَتَرِمَانِّ لَتَرِمْنَانِّ لَاَرِمَنَّ لَنَرِمَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُوْرَمَنَّ بِهٖ لَيُوْرَمَنَّ بِهِمَا لَيُوْرَمَنَّ بِهِمْ لَيُوْرَمَنَّ بِهَا لَيُوْرَمَنَّ بِهِمَا لَيُوْرَمَنَّ بِهِنَّ لَيُوْرَمَنَّ بِكَ لَيُوْرَمَنَّ بِكُمَا لَيُوْرَمَنَّ بِكُمْ لَيُوْرَمَنَّ بِكِ لَيُوْرَمَنَّ بِكُمَا لَيُوْرَمَنَّ بِكُنَّ لَيُوْرَمَنَّ بِيْ لَيُوْرَمَنَّ بِنَا، (۲) لَيُوْرَمَنَّ لَيُوْرَمَانِّ لَيُوْرَمُنَّ لَتُوْرَمَنَّ لَتُوْرَمَانِّ لَيُوْرَمْنَانِّ لَتُوْرَمَنَّ لَتُوْرَمَانِّ لَتُوْرَمُنَّ لَتُوْرَمِنَّ لَتُوْرَمَانِّ لَتُوْرَمْنَانِّ لَاُوْرَمَنَّ لَنُوْرَمَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَرِمَنْ لَيَرِمُنْ لَتَرِمَنْ لَتَرِمَنْ لَتَرِمُنْ لَتَرِمِنْ لَاَرِمَنْ لَنَرِمَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُوْرَمَنْ بِهٖ لَيُوْرَمَنْ بِهِمْ لَيُوْرَمَنْ بِهَا لَيُوْرَمَنْ بِكَ لَيُوْرَمَنْ بِكُمْ

لَیُوْرَمَنْ بِكَ لَیُوْرَمَنْ بِیْ لَیُوْرَمَنْ بِنَا، (۲) لَیُوْرَمَنْ لَیُوْرَمُنْ لَتُوْرَمَنْ لَتُوْرَمُنْ لَتُوْرَمَنْ لَتُوْرَمُنْ لَتُوْرَمِنْ لَاُوْرَمَنْ لَنُوْرَمَنْ،

بحث اسم فاعل — وَارِمٌ وَّارِمَانِ (وَارِمَیْنِ) وَارِمُوْنَ (وَارِمِیْنَ) وَرَمَةٌ وُّرَّامٌ وُّرَّمٌ وُّرَمٌ وُّرَمَآءُ وُرْمَانٌ وِرَامٌ اَوْرَامٌ وُّرَمٌ وُّرُوْمٌ وَّاُوَیْرِمٌ وَّارِمَةٌ وَّارِمَتَانِ (وَارِمَتَیْنِ) وَارِمَاتٌ اَوَارِمُ وُرَّمٌ وَّاُوَیْرِمَةٌ،

بحث اسم مفعول — (۱) مَوْرُوْمٌ بِهٖ مَوْرُوْمٌ بِهِمَا مَوْرُوْمٌ بِهِمْ مَوْرُوْمٌ بِهَا مَوْرُوْمٌ بِهِمَا مَوْرُوْمٌ بِهِنَّ مُوَیْرِیْمٌ بِهٖ مُوَیْرِیْمٌ بِهَا، (۲) مَوْرُوْمٌ مَّوْرُوْمَانِ (مَوْرُوْمَیْنِ) مَوْرُوْمُوْنَ (مَوْرُوْمِیْنَ) مَوْرُوْمَةٌ مَّوْرُوْمَتَانِ (مَوْرُوْمَتَیْنِ) مَوْرُوْمَاتٌ مَّوَارِیْمُ مُوَیْرِیْمٌ وَّمُوَیْرِیْمَةٌ،

بحث فعل جحد معروف — لَمْ یَرِمْ لَمْ یَرِمَا لَمْ یَرِمُوْا لَمْ تَرِمْ لَمْ تَرِمَا لَمْ یَرِمْنَ لَمْ تَرِمْ لَمْ تَرِمَا لَمْ تَرِمُوْا لَمْ تَرِمِیْ لَمْ تَرِمَا لَمْ تَرِمْنَ لَمْ اَرِمْ لَمْ نَرِمْ،

بحث فعل جحد مجہول — (۱) لَمْ یُوْرَمْ بِهٖ لَمْ یُوْرَمْ بِهِمَا لَمْ یُوْرَمْ بِهِمْ لَمْ یُوْرَمْ بِهَا لَمْ یُوْرَمْ بِهِمَا لَمْ یُوْرَمْ بِهِنَّ لَمْ یُوْرَمْ بِكَ لَمْ یُوْرَمْ بِكُمَا لَمْ یُوْرَمْ بِكُمْ لَمْ یُوْرَمْ بِكِ لَمْ یُوْرَمْ بِكُمَا لَمْ یُوْرَمْ بِكُنَّ لَمْ یُوْرَمْ بِیْ لَمْ یُوْرَمْ بِنَا، (۲) لَمْ یُوْرَمْ لَمْ یُوْرَمَا لَمْ یُوْرَمُوْا لَمْ تُوْرَمْ لَمْ تُوْرَمَا لَمْ یُوْرَمْنَ لَمْ تُوْرَمْ لَمْ تُوْرَمَا لَمْ تُوْرَمُوْا لَمْ تُوْرَمِیْ لَمْ تُوْرَمَا لَمْ تُوْرَمْنَ لَمْ اُوْرَمْ لَمْ نُوْرَمْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف — لَنْ یَّرِمَ لَنْ یَّرِمَا لَنْ یَّرِمُوْا لَنْ تَرِمَ لَنْ تَرِمَا لَنْ یَّرِمْنَ لَنْ تَرِمَ لَنْ تَرِمَا لَنْ تَرِمُوْا لَنْ تَرِمِیْ لَنْ تَرِمَا لَنْ تَرِمْنَ لَنْ اَرِمَ لَنْ نَّرِمَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول — (۱) لَنْ یُّوْرَمَ بِهٖ لَنْ یُّوْرَمَ بِهِمَا لَنْ یُّوْرَمَ بِهِمْ لَنْ یُّوْرَمَ بِهَا لَنْ یُّوْرَمَ بِهِمَا لَنْ یُّوْرَمَ بِهِنَّ لَنْ یُّوْرَمَ بِكَ لَنْ یُّوْرَمَ بِكُمَا لَنْ یُّوْرَمَ بِكُمْ لَنْ یُّوْرَمَ بِكِ لَنْ یُّوْرَمَ بِكُمَا لَنْ یُّوْرَمَ بِكُنَّ لَنْ یُّوْرَمَ بِیْ لَنْ یُّوْرَمَ بِنَا، (۲) لَنْ یُّوْرَمَ لَنْ یُّوْرَمَا لَنْ یُّوْرَمُوْا لَنْ تُوْرَمَ لَنْ تُوْرَمَا لَنْ یُّوْرَمْنَ لَنْ تُوْرَمَ لَنْ تُوْرَمَا لَنْ تُوْرَمُوْا لَنْ تُوْرَمِیْ لَنْ تُوْرَمَا لَنْ تُوْرَمْنَ لَنْ اُوْرَمَ لَنْ نُّوْرَمَ،

بحث فعل امر حاضر معروف — رِمْ رِمَا رِمُوْا رِمِیْ رِمَا رِمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — رِمَنَّ رِمَانِّ رِمُنَّ رِمِنَّ رِمَانِّ رِمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — رِمَنْ رِمُنْ رِمِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول — (۱) لِیُوْرَمْ بِكَ لِیُوْرَمْ بِكُمَا لِیُوْرَمْ بِكُمْ لِیُوْرَمْ بِكِ لِیُوْرَمْ بِكُمَا لِیُوْرَمْ بِكُنَّ، (۲) لِتُوْرَمْ لِتُوْرَمَا لِتُوْرَمُوْا لِتُوْرَمِیْ لِتُوْرَمَا لِتُوْرَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — (۱) لِیُوْرَمَنَّ بِكَ لِیُوْرَمَنَّ بِكُمَا لِیُوْرَمَنَّ بِكُمْ لِیُوْرَمَنَّ بِكِ لِیُوْرَمَنَّ بِكُمَا لِیُوْرَمَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُوْرَمَنَّ لِتُوْرَمَانِّ لِتُوْرَمُنَّ لِتُوْرَمِنَّ لِتُوْرَمَانِّ لِتُوْرَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — (۱) لِیُوْرَمَنْ بِكَ لِیُوْرَمَنْ بِكُمْ لِیُوْرَمَنْ بِكِ، (۲) لِتُوْرَمَنْ لِتُوْرَمُنْ لِتُوْرَمِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف — لِیَرِمْ لِیَرِمَا لِیَرِمُوْا لِتَرِمْ لِتَرِمَا لِیَرِمْنَ لِاَرِمْ لِنَرِمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَرِمَنَّ لِیَرِمَانِّ لِیَرِمُنَّ لِتَرِمَنَّ لِتَرِمَانِّ لِیَرِمْنَانِّ لِاَرِمَنَّ لِنَرِمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَرِمَنْ لِیَرِمُنْ لِتَرِمَنْ لِاَرِمَنْ لِنَرِمَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -(۱)لِیُوْرَمْ بِهٖ لِیُوْرَمْ بِهِمَا لِیُوْرَمْ بِهِمْ لِیُوْرَمْ بِهَا لِیُوْرَمْ بِهِمَا لِیُوْرَمْ بِهِنَّ لِیُوْرَمْ بِیْ لِیُوْرَمْ بِنَا،

(۲)لِیُوْرَمْ لِیُوْرَمَا لِیُوْرَمُوْا لِتُوْرَمْ لِتُوْرَمَا لِیُوْرَمْنَ لِاُوْرَمْ لِنُوْرَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُوْرَمَنَّ بِهٖ لِیُوْرَمَنَّ بِهِمَا لِیُوْرَمَنَّ بِهِمْ لِیُوْرَمَنَّ بِهَا لِیُوْرَمَنَّ بِهِمَا لِیُوْرَمَنَّ بِهِنَّ لِیُوْرَمَنَّ بِیْ لِیُوْرَمَنَّ بِنَا، (۲) لِیُوْرَمَنَّ لِیُوْرَمَانِّ لِیُوْرَمُنَّ لِتُوْرَمَنَّ لِتُوْرَمَانِّ لِیُوْرَمْنَانِّ لِاُوْرَمَنَّ لِنُوْرَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُوْرَمَنْ بِهٖ لِیُوْرَمَنْ بِهِمْ لِیُوْرَمَنْ بِهَا لِیُوْرَمَنْ بِیْ لِیُوْرَمَنْ بِنَا، (۲)لِیُوْرَمَنْ لِیُوْرَمُنْ لِتُوْرَمَنْ لِاُوْرَمَنْ لِنُوْرَمَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَرِمْ لَاتَرِمَا لَاتَرِمُوْا لَاتَرِمِیْ لَاتَرِمَا لَاتَرِمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَرِمَنَّ لَاتَرِمَانِّ لَاتَرِمُنَّ لَاتَرِمِنَّ لَاتَرِمَانِّ لَاتَرِمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَرِمَنْ لَاتَرِمُنْ لَاتَرِمِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول- (۱) لَایُوْرَمْ بِكَ لَایُوْرَمْ بِكُمَا لَایُوْرَمْ بِكُمْ لَایُوْرَمْ بِكِ لَایُوْرَمْ بِكُمَا لَایُوْرَمْ بِكُنَّ،

(۲)لَاتُوْرَمْ لَاتُوْرَمَا لَاتُوْرَمُوْا لَاتُوْرَمِیْ لَاتُوْرَمَا لَاتُوْرَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُوْرَمَنَّ بِكَ لَایُوْرَمَنَّ بِكُمَا لَایُوْرَمَنَّ بِكُمْ لَایُوْرَمَنَّ بِكِ لَایُوْرَمَنَّ بِكُمَا لَایُوْرَمَنَّ بِكُنَّ،

(۲)لَاتُوْرَمَنَّ لَاتُوْرَمَانِّ لَاتُوْرَمُنَّ لَاتُوْرَمِنَّ لَاتُوْرَمَانِّ لَاتُوْرَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُوْرَمَنْ بِكَ لَایُوْرَمَنْ بِكُمْ لَایُوْرَمَنْ بِكِ، (۲)لَاتُوْرَمَنْ لَاتُوْرَمُنْ لَاتُوْرَمِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَرِمْ لَایَرِمَا لَایَرِمُوْا لَاتَرِمْ لَاتَرِمَا لَایَرِمْنَ لَآاَرِمْ لَانَرِمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَرِمَنَّ لَایَرِمَانِّ لَایَرِمُنَّ لَاتَرِمَنَّ لَاتَرِمَانِّ لَایَرِمْنَانِّ لَآاَرِمَنَّ لَانَرِمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَرِمَنْ لَایَرِمُنْ لَاتَرِمَنْ لَآاَرِمَنْ لَانَرِمَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱)لَایُوْرَمْ بِهٖ لَایُوْرَمْ بِهِمَا لَایُوْرَمْ بِهِمْ لَایُوْرَمْ بِهَا لَایُوْرَمْ بِهِمَا لَایُوْرَمْ بِهِنَّ لَایُوْرَمْ بِیْ لَایُوْرَمْ بِنَا، (۲)لَایُوْرَمْ لَایُوْرَمَا لَایُوْرَمُوْا لَاتُوْرَمْ لَاتُوْرَمَا لَایُوْرَمْنَ لَآاُوْرَمْ لَانُوْرَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُوْرَمَنَّ بِهٖ لَایُوْرَمَنَّ بِهِمَا لَایُوْرَمَنَّ بِهِمْ لَایُوْرَمَنَّ بِهَا لَایُوْرَمَنَّ بِهِمَا لَایُوْرَمَنَّ بِهِنَّ لَایُوْرَمَنَّ بِیْ لَایُوْرَمَنَّ بِنَا، (۲)لَایُوْرَمَنَّ لَایُوْرَمَانِّ لَایُوْرَمُنَّ لَاتُوْرَمَنَّ لَاتُوْرَمَانِّ لَایُوْرَمْنَانِّ لَآاُوْرَمَنَّ لَانُوْرَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُوْرَمَنْ بِهٖ لَایُوْرَمَنْ بِهِمْ لَایُوْرَمَنْ بِهَا لَایُوْرَمَنْ بِیْ لَایُوْرَمَنْ بِنَا،(۲)لَایُوْرَمَنْ لَایُوْرَمُنْ لَاتُوْرَمَنْ لَآاُوْرَمَنْ لَانُوْرَمَنْ،

﴿مثال واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "فَعِلَ یَفعِلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنیٰ	مصدر	معنیٰ	مصدر	معنیٰ
اَلْوَبَقُ	ہلاک ہونا	اَلْوَرْعُ وَالْوَرَاعَةُ	گناہوں سے رکنا	اَلْوَمَقُ	پیار کرنا رمحبت کرنا
اَلْوَفَقُ	موافق ہونا	اَلْوُثُوقُ وَالثِّقَةُ	اعتبار کرنا ربھروسہ کرنا	اَلْوِرْثُ وَالْوِرَثَةُ	وارث ہونا
اَلْوَغْرُ	کینہ رکھنے پر اکسانا	اَلْوَحْرُ	سخت ناراض ہونا	اَلْوَغْمُ	خوش باش کہنا

☆☆☆☆☆

﴿ابوابِ مثالِ واوی ثلاثی مزید فیہ﴾

﴿اُوْقِنَ﴾ بابِ افعال مثال یائی سے ماضی مجہول کا صیغہ واحد مذکر ہے۔ اصل میں اُیْقِنَ تھا یاء ساکن مظہر اسکا ماقبل مضموم بابِ افتعال کا فاء کلمہ بھی نہیں اور دیگر شرائط بھی ملحوظ ہیں لہٰذا یُوْسَرُ والے وجوبی قانون کے مطابق اسکو واؤ سے تبدیل کر دیا تو اُیْقِنَ سے اُوْقِنَ ہو گیا۔

﴿اِتَّقَدَ﴾ دراصل اِوْتَقَدَ تھا، واؤ اصلیہ بابِ افتعال کا فاء کلمہ واقع ہوئی لہٰذا وجوبی قانون کے مطابق اسے تاء سے بدل کر اس تاء کو تاءِ افتعال میں ادغام کر دیا تو اِوْتَقَدَ سے اِتَّقَدَ ہو گیا۔ **نوٹ:** اِس پورے باب میں اسی طرح تعلیل ہوگی۔

﴿اِتَّسَرَ﴾ اصل میں اِیْتَسَرَ تھا، یاءِ اصلیہ بابِ افتعال کا فاء کلمہ واقع ہوئی چنانچہ اسکو وجوبی قاعدے کے مطابق تاء سے بدل کر تاءِ افتعال میں ادغام کر دیا تو اِیْتَسَرَ سے اِتَّسَرَ ہو گیا۔ **نوٹ:** اِس پورے باب میں اسی طرح تعلیل ہوگی۔

﴿اُوْفِقَ﴾ اصل میں وُوْفِقَ تھا باب مفاعلہ سے ماضی مجہول کا صیغہ واحد مذکر غائب، فُوْعِلَ کے وزن پر، دو واؤ کلمہ کے شروع میں جمع ہوئیں پہلی متحرک اور دوسری ساکن تھی لہٰذا اُوْرِیَ والے جوازی قانون کے تقاضے میں پہلی واؤ کو جوازاً ہمزہ سے تبدیل کر دیا تو وُوْفِقَ سے اُوْفِقَ ہو گیا۔

☆ ثلاثی مزید فیہ سے مثالِ واوی کے سات باب مستعمل ہیں (۱) اِفْعَالٌ جیسے اَوْجَبَ یُوْجِبُ اِیْجَابًا (۲) تَفْعِیْلٌ جیسے وَکَّلَ یُوَکِّلُ تَوْکِیْلًا (۳) مُفَاعَلَةٌ جیسے وَازَنَ یُوَازِنُ مُوَازَنَةً (۴) تَفَعُّلٌ جیسے تَوَکَّلَ یَتَوَکَّلُ تَوَکُّلًا (۵) تَفَاعُلٌ جیسے تَوَارَثَ یَتَوَارَثُ تَوَارُثًا (۶) اِفْتِعَالٌ جیسے اِتَّقَدَ یَتَّقِدُ اِتِّقَادًا اور (۷) اِسْتِفْعَالٌ جیسے اِسْتَوْقَدَ یَسْتَوْقِدُ اِسْتِیْقَادًا۔

باب اوّل صرف صغیرثلاثی مزید فیہ مثال واوی ازبا ب''افعال'' جیسے ''اَلْاِیْجَابُ''(واجب کرنا)

اَوْجَبَ یُوْجِبُ اِیْجَابًا **فَھُوَ** مُوْجِبٌ وَّ اُوْجِبَ یُوْجَبُ اِیْجَابًا **فَذَاکَ** مُوْجَبٌ لَمْ یُوْجِبْ لَمْ یُوْجَبْ لَایُوْجِبُ لَایُوْجَبُ لَنْ یُّوْجِبَ لَنْ یُّوْجَبَ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** اَوْجِبْ لِتُوْجَبْ لِیُوْجِبْ لِیُوْجَبْ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتُوْجِبْ لَاتُوْجَبْ لَایُوْجِبْ لَایُوْجَبْ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُوْجَبٌ مُّوْجَبٌ مُوْجَبَانِ مُوْجَبَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اَوْجَبَ اَوْجَبَا اَوْجَبُوْا اَوْجَبَتْ اَوْجَبَتَا اَوْجَبْنَ اَوْجَبْتَ اَوْجَبْتُمَا اَوْجَبْتُمْ اَوْجَبْتِ اَوْجَبْتُمَا اَوْجَبْتُنَّ اَوْجَبْتُ اَوْجَبْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-اُوْجِبَ اُوْجِبَا اُوْجِبُوْا اُوْجِبَتْ اُوْجِبَتَا اُوْجِبْنَ اُوْجِبْتَ اُوْجِبْتُمَا اُوْجِبْتُمْ اُوْجِبْتِ اُوْجِبْتُمَا اُوْجِبْتُنَّ اُوْجِبْتُ اُوْجِبْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَآاَوْجَبَ مَآاَوْجَبَا مَآاَوْجَبُوْا مَآاَوْجَبَتْ مَآاَوْجَبَتَا مَآاَوْجَبْنَ مَآاَوْجَبْتَ مَآاَوْجَبْتُمَا مَآاَوْجَبْتُمْ مَآاَوْجَبْتِ مَآاَوْجَبْتُمَا مَآاَوْجَبْتُنَّ مَآاَوْجَبْتُ مَآاَوْجَبْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَآاُوْجِبَ مَآاُوْجِبَا مَآاُوْجِبُوْا مَآاُوْجِبَتْ مَآاُوْجِبَتَا مَآاُوْجِبْنَ مَآاُوْجِبْتَ مَآاُوْجِبْتُمَا مَآاُوْجِبْتُمْ مَآاُوْجِبْتِ مَآاُوْجِبْتُمَا مَآاُوْجِبْتُنَّ مَآاُوْجِبْتُ مَآاُوْجِبْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یُوْجِبُ یُوْجِبَانِ یُوْجِبُوْنَ تُوْجِبُ تُوْجِبَانِ یُوْجِبْنَ تُوْجِبُ تُوْجِبَانِ تُوْجِبُوْنَ تُوْجِبِیْنَ تُوْجِبَانِ تُوْجِبْنَ اُوْجِبُ نُوْجِبُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُوْجَبُ یُوْجَبَانِ یُوْجَبُوْنَ تُوْجَبُ تُوْجَبَانِ یُوْجَبْنَ تُوْجَبُ تُوْجَبَانِ تُوْجَبُوْنَ تُوْجَبِیْنَ تُوْجَبَانِ تُوْجَبْنَ اُوْجَبُ نُوْجَبُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایُوْجِبُ لَایُوْجِبَانِ لَایُوْجِبُوْنَ لَاتُوْجِبُ لَاتُوْجِبَانِ لَایُوْجِبْنَ لَاتُوْجِبُ لَاتُوْجِبَانِ لَاتُوْجِبُوْنَ لَاتُوْجِبِیْنَ لَاتُوْجِبَانِ لَاتُوْجِبْنَ لَآاُوْجِبُ لَانُوْجِبُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُوْجَبُ لَایُوْجَبَانِ لَایُوْجَبُوْنَ لَاتُوْجَبُ لَاتُوْجَبَانِ لَایُوْجَبْنَ لَاتُوْجَبُ لَاتُوْجَبَانِ لَاتُوْجَبُوْنَ لَاتُوْجَبِیْنَ لَاتُوْجَبَانِ لَاتُوْجَبْنَ لَآاُوْجَبُ لَانُوْجَبُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیُوْجِبَنَّ لَیُوْجِبَانِّ لَیُوْجِبُنَّ لَتُوْجِبَنَّ لَتُوْجِبَانِّ لَیُوْجِبْنَانِّ

لَتُوجِبَنَّ لَتُوجِبَانِّ لَتُوجِبُنَّ لَتُوجِبِنَّ لَتُوجِبَانِّ لَتُوجِبْنَانِّ لَاُوجِبَنَّ لَنُوجِبَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُوجَبَنَّ لَیُوجَبَانِّ لَیُوجَبُنَّ لَتُوجَبَنَّ لَتُوجَبَانِّ لَیُوجَبْنَانِّ
لَتُوجَبَنَّ لَتُوجَبَانِّ لَتُوجَبُنَّ لَتُوجَبِنَّ لَتُوجَبَانِّ لَتُوجَبْنَانِّ لَاُوجَبَنَّ لَنُوجَبَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیُوجِبَنْ لَیُوجِبُنْ لَتُوجِبَنْ لَتُوجِبَنْ لَتُوجِبُنْ لَتُوجِبِنْ لَاُوجِبَنْ لَنُوجِبَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُوجَبَنْ لَیُوجَبُنْ لَتُوجَبَنْ لَتُوجَبَنْ لَتُوجَبُنْ لَتُوجَبِنْ لَاُوجَبَنْ لَنُوجَبَنْ،

بحث اسم فاعل-مُوجِبٌ مُوجِبَانِ (مُوجِبَیْنِ) مُوجِبُوْنَ (مُوجِبِیْنَ) مُوجِبَةٌ مُوجِبَتَانِ (مُوجِبَتَیْنِ) مُوجِبَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُوجَبٌ مُوجَبَانِ (مُوجَبَیْنِ) مُوجَبُوْنَ (مُوجَبِیْنَ) مُوجَبَةٌ مُوجَبَتَانِ (مُوجَبَتَیْنِ) مُوجَبَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یُوجِبْ لَمْ یُوجِبَا لَمْ یُوجِبُوْا لَمْ تُوجِبْ لَمْ تُوجِبَا لَمْ یُوجِبْنَ لَمْ تُوجِبْ لَمْ تُوجِبَا
لَمْ تُوجِبُوْا لَمْ تُوجِبِیْ لَمْ تُوجِبَا لَمْ تُوجِبْنَ لَمْ اُوجِبْ لَمْ نُوجِبْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُوجَبْ لَمْ یُوجَبَا لَمْ یُوجَبُوْا لَمْ تُوجَبْ لَمْ تُوجَبَا لَمْ یُوجَبْنَ لَمْ تُوجَبْ لَمْ تُوجَبَا لَمْ تُوجَبُوْا
لَمْ تُوجَبِیْ لَمْ تُوجَبَا لَمْ تُوجَبْنَ لَمْ اُوجَبْ لَمْ نُوجَبْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یُوجِبَ لَنْ یُوجِبَا لَنْ یُوجِبُوْا لَنْ تُوجِبَ لَنْ تُوجِبَا لَنْ یُوجِبْنَ
لَنْ تُوجِبَ لَنْ تُوجِبَا لَنْ تُوجِبُوْا لَنْ تُوجِبِیْ لَنْ تُوجِبَا لَنْ تُوجِبْنَ لَنْ اُوجِبَ لَنْ نُوجِبَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُوجَبَ لَنْ یُوجَبَا لَنْ یُوجَبُوْا لَنْ تُوجَبَ لَنْ تُوجَبَا لَنْ یُوجَبْنَ
لَنْ تُوجَبَ لَنْ تُوجَبَا لَنْ تُوجَبُوْا لَنْ تُوجَبِیْ لَنْ تُوجَبَا لَنْ تُوجَبْنَ لَنْ اُوجَبَ لَنْ نُوجَبَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اَوْجِبْ اَوْجِبَا اَوْجِبُوْا اَوْجِبِیْ اَوْجِبَا اَوْجِبْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اَوْجِبَنَّ اَوْجِبَانِّ اَوْجِبُنَّ اَوْجِبِنَّ اَوْجِبَانِّ اَوْجِبْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اَوْجِبَنْ اَوْجِبُنْ اَوْجِبِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُوجَبْ لِتُوجَبَا لِتُوجَبُوْا لِتُوجَبِیْ لِتُوجَبَا لِتُوجَبْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُوجَبَنَّ لِتُوجَبَانِّ لِتُوجَبُنَّ لِتُوجَبِنَّ لِتُوجَبَانِّ لِتُوجَبْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُوجَبَنْ لِتُوجَبُنْ لِتُوجَبِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیُوجِبْ لِیُوجِبَا لِیُوجِبُوْا لِتُوجِبْ لِتُوجِبَا لِیُوجِبْنَ لِاُوجِبْ لِنُوجِبْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُوْجِبَنَّ لِیُوْجِبَانِّ لِیُوْجِبُنَّ لِتُوْجِبَنَّ لِتُوْجِبَانِّ لِیُوْجِبْنَانِّ لِاُوْجِبَنَّ لِنُوْجِبَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُوْجِبَنْ لِیُوْجِبُنْ لِتُوْجِبَنْ لِاُوْجِبَنْ لِنُوْجِبَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُوْجَبْ لِیُوْجَبَا لِیُوْجَبُوْا لِتُوْجَبْ لِتُوْجَبَا لِیُوْجَبْنَ لِاُوْجَبْ لِنُوْجَبْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُوْجَبَنَّ لِیُوْجَبَانِّ لِیُوْجَبُنَّ لِتُوْجَبَنَّ لِتُوْجَبَانِّ لِیُوْجَبْنَانِّ لِاُوْجَبَنَّ لِنُوْجَبَنَّ.

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُوْجَبَنْ لِیُوْجَبُنْ لِتُوْجَبَنْ لِاُوْجَبَنْ لِنُوْجَبَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُوْجِبْ لَاتُوْجِبَا لَاتُوْجِبُوْا لَاتُوْجِبِیْ لَاتُوْجِبَا لَاتُوْجِبْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوْجِبَنَّ لَاتُوْجِبَانِّ لَاتُوْجِبُنَّ لَاتُوْجِبِنَّ لَاتُوْجِبَانِّ لَاتُوْجِبْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوْجِبَنْ لَاتُوْجِبُنْ لَاتُوْجِبِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُوْجَبْ لَاتُوْجَبَا لَاتُوْجَبُوْا لَاتُوْجَبِیْ لَاتُوْجَبَا لَاتُوْجَبْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوْجَبَنَّ لَاتُوْجَبَانِّ لَاتُوْجَبُنَّ لَاتُوْجَبِنَّ لَاتُوْجَبَانِّ لَاتُوْجَبْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوْجَبَنْ لَاتُوْجَبُنْ لَاتُوْجَبِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُوْجِبْ لَایُوْجِبَا لَایُوْجِبُوْا لَاتُوْجِبْ لَاتُوْجِبَا لَایُوْجِبْنَ لَآاُوْجِبْ لَانُوْجِبْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُوْجِبَنَّ لَایُوْجِبَانِّ لَایُوْجِبُنَّ لَاتُوْجِبَنَّ لَاتُوْجِبَانِّ لَایُوْجِبْنَانِّ لَآاُوْجِبَنَّ لَانُوْجِبَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُوْجِبَنْ لَایُوْجِبُنْ لَاتُوْجِبَنْ لَآاُوْجِبَنْ لَانُوْجِبَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُوْجَبْ لَایُوْجَبَا لَایُوْجَبُوْا لَاتُوْجَبْ لَاتُوْجَبَا لَایُوْجَبْنَ لَآاُوْجَبْ لَانُوْجَبْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُوْجَبَنَّ لَایُوْجَبَانِّ لَایُوْجَبُنَّ لَاتُوْجَبَنَّ لَاتُوْجَبَانِّ لَایُوْجَبْنَانِّ لَآاُوْجَبَنَّ لَانُوْجَبَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُوْجَبَنْ لَایُوْجَبُنْ لَاتُوْجَبَنْ لَآاُوْجَبَنْ لَانُوْجَبَنْ،

﴿ مثال واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِفْعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِیْبَاقُ	ہلاک کرنا، ذلیل کرنا	اَلْاِیْصَالُ	پہنچانا	اَلْاِیْقَاظُ	جگانا
اَلْاِیْلَاجُ	داخل کرنا	اَلْاِیْضَاحُ	ظاہر کرنا	اَلْاِیْقَادُ	روشن کرنا
اَلْاِیْقَافُ	کھڑا کرنا	اَلْاِیْثَارُ	ترجیح دینا	اَلْاِیْقَاعُ	واقع کرنا

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مثال واوی از باب ''تَفْعِیْلٌ'' جیسے ''اَلتَّوْکِیْلُ'' (بھروسہ کرنا، سپرد کرنا، وکیل بنانا)

وَكَّلَ يُوَكِّلُ تَوْكِيْلًا فَهُوَ مُوَكِّلٌ وَّوُكِّلَ يُوَكَّلُ تَوْكِيْلًا فَذَاكَ مُوَكَّلٌ لَمْ يُوَكِّلْ لَمْ يُوَكَّلْ لَايُوَكِّلُ لَايُوَكَّلُ لَنْ يُّوَكِّلَ لَنْ يُّوَكَّلَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** وَكِّلْ لِتُوَكَّلْ لِيُوَكِّلْ لِيُوَكَّلْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتُوَكِّلْ لَاتُوَكَّلْ لَايُوَكِّلْ لَايُوَكَّلْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُوَكَّلٌ مُّوَكَّلَانِ مُوَكَّلَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ وَكَّلَ وَكَّلَا وَكَّلُوْا وَكَّلَتْ وَكَّلَتَا وَكَّلْنَ وَكَّلْتَ وَكَّلْتُمَا وَكَّلْتُمْ وَكَّلْتِ وَكَّلْتُمَا وَكَّلْتُنَّ وَكَّلْتُ وَكَّلْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ وُكِّلَ وُكِّلَا وُكِّلُوْا وُكِّلَتْ وُكِّلَتَا وُكِّلْنَ وُكِّلْتَ وُكِّلْتُمَا وُكِّلْتُمْ وُكِّلْتِ وُكِّلْتُمَا وُكِّلْتُنَّ وُكِّلْتُ وُكِّلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاوَكَّلَ مَاوَكَّلَا مَاوَكَّلُوْا مَاوَكَّلَتْ مَاوَكَّلَتَا مَاوَكَّلْنَ مَاوَكَّلْتَ مَاوَكَّلْتُمَا مَاوَكَّلْتُمْ مَاوَكَّلْتِ مَاوَكَّلْتُمَا مَاوَكَّلْتُنَّ مَاوَكَّلْتُ مَاوَكَّلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاوُكِّلَ مَاوُكِّلَا مَاوُكِّلُوْا مَاوُكِّلَتْ مَاوُكِّلَتَا مَاوُكِّلْنَ مَاوُكِّلْتَ مَاوُكِّلْتُمَا مَاوُكِّلْتُمْ مَاوُكِّلْتِ مَاوُكِّلْتُمَا مَاوُكِّلْتُنَّ مَاوُكِّلْتُ مَاوُكِّلْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ يُوَكِّلُ يُوَكِّلَانِ يُوَكِّلُوْنَ تُوَكِّلُ تُوَكِّلَانِ يُوَكِّلْنَ تُوَكِّلُ تُوَكِّلَانِ تُوَكِّلُوْنَ تُوَكِّلِيْنَ تُوَكِّلَانِ تُوَكِّلْنَ اُوَكِّلُ نُوَكِّلُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ يُوَكَّلُ يُوَكَّلَانِ يُوَكَّلُوْنَ تُوَكَّلُ تُوَكَّلَانِ يُوَكَّلْنَ تُوَكَّلُ تُوَكَّلَانِ تُوَكَّلُوْنَ تُوَكَّلِيْنَ تُوَكَّلَانِ تُوَكَّلْنَ اُوَكَّلُ نُوَكَّلُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَايُوَكِّلُ لَايُوَكِّلَانِ لَايُوَكِّلُوْنَ لَاتُوَكِّلُ لَاتُوَكِّلَانِ لَايُوَكِّلْنَ لَاتُوَكِّلُ لَاتُوَكِّلَانِ لَاتُوَكِّلُوْنَ لَاتُوَكِّلِيْنَ لَاتُوَكِّلَانِ لَاتُوَكِّلْنَ لَآاُوَكِّلُ لَانُوَكِّلُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَايُوَكَّلُ لَايُوَكَّلَانِ لَايُوَكَّلُوْنَ لَاتُوَكَّلُ لَاتُوَكَّلَانِ لَايُوَكَّلْنَ لَاتُوَكَّلُ لَاتُوَكَّلَانِ لَاتُوَكَّلُوْنَ لَاتُوَكَّلِيْنَ لَاتُوَكَّلَانِ لَاتُوَكَّلْنَ لَآاُوَكَّلُ لَانُوَكَّلُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔ لَيُوَكِّلَنَّ لَيُوَكِّلَانِّ لَيُوَكِّلُنَّ لَتُوَكِّلَنَّ لَتُوَكِّلَانِّ لَيُوَكِّلْنَانِّ لَتُوَكِّلَنَّ لَتُوَكِّلَانِّ لَتُوَكِّلُنَّ لَتُوَكِّلِنَّ لَتُوَكِّلَانِّ لَتُوَكِّلْنَانِّ لَاُوَكِّلَنَّ لَنُوَكِّلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَيُوَكَّلَنَّ لَيُوَكَّلَانِّ لَيُوَكَّلُنَّ لَتُوَكَّلَنَّ لَتُوَكَّلَانِّ لَيُوَكَّلْنَانِّ لَتُوَكَّلَنَّ لَتُوَكَّلَانِّ لَتُوَكَّلُنَّ لَتُوَكَّلِنَّ لَتُوَكَّلَانِّ لَتُوَكَّلْنَانِّ لَاُوَكَّلَنَّ لَنُوَكَّلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیُوَکِّلَنْ لَیُوَکِّلُنْ لَتُوَکِّلَنْ لَتُوَکِّلُنْ لَتُوَکِّلِنْ لَاُوَکِّلَنْ لَنُوَکِّلَنْ.

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُوَکَّلَنْ لَیُوَکَّلُنْ لَتُوَکَّلَنْ لَتُوَکَّلُنْ لَتُوَکَّلِنْ لَاُوَکَّلَنْ لَنُوَکَّلَنْ.

بحث اسم فاعل-مُوَکِّلٌ مُّوَکِّلَانِ(مُوَکِّلَیْنِ) مُوَکِّلُوْنَ(مُوَکِّلِیْنَ) مُوَکِّلَۃٌ مُّوَکِّلَتَانِ(مُوَکِّلَتَیْنِ) مُوَکِّلَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُوَکَّلٌ مُّوَکَّلَانِ(مُوَکَّلَیْنِ) مُوَکَّلُوْنَ(مُوَکَّلِیْنَ) مُوَکَّلَۃٌ مُّوَکَّلَتَانِ(مُوَکَّلَتَیْنِ) مُوَکَّلَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یُوَکِّلْ لَمْ یُوَکِّلَا لَمْ یُوَکِّلُوْا لَمْ تُوَکِّلْ لَمْ تُوَکِّلَا لَمْ یُوَکِّلْنَ لَمْ تُوَکِّلْ لَمْ تُوَکِّلَا لَمْ تُوَکِّلُوْا لَمْ تُوَکِّلِیْ لَمْ تُوَکِّلَا لَمْ تُوَکِّلْنَ لَمْ اُوَکِّلْ لَمْ نُوَکِّلْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُوَکَّلْ لَمْ یُوَکَّلَا لَمْ یُوَکَّلُوْا لَمْ تُوَکَّلْ لَمْ تُوَکَّلَا لَمْ یُوَکَّلْنَ لَمْ تُوَکَّلْ لَمْ تُوَکَّلَا لَمْ تُوَکَّلُوْا لَمْ تُوَکَّلِیْ لَمْ تُوَکَّلَا لَمْ تُوَکَّلْنَ لَمْ اُوَکَّلْ لَمْ نُوَکَّلْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یُّوَکِّلَ لَنْ یُّوَکِّلَا لَنْ یُّوَکِّلُوْا لَنْ تُوَکِّلَ لَنْ تُوَکِّلَا لَنْ یُّوَکِّلْنَ لَنْ تُوَکِّلَ لَنْ تُوَکِّلَا لَنْ تُوَکِّلُوْا لَنْ تُوَکِّلِیْ لَنْ تُوَکِّلَا لَنْ تُوَکِّلْنَ لَنْ اُوَکِّلَ لَنْ نُّوَکِّلَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّوَکَّلَ لَنْ یُّوَکَّلَا لَنْ یُّوَکَّلُوْا لَنْ تُوَکَّلَ لَنْ تُوَکَّلَا لَنْ یُّوَکَّلْنَ لَنْ تُوَکَّلَ لَنْ تُوَکَّلَا لَنْ تُوَکَّلُوْا لَنْ تُوَکَّلِیْ لَنْ تُوَکَّلَا لَنْ تُوَکَّلْنَ لَنْ اُوَکَّلَ لَنْ نُّوَکَّلَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-وَکِّلْ وَکِّلَا وَکِّلُوْا وَکِّلِیْ وَکِّلَا وَکِّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-وَکِّلَنَّ وَکِّلَانِّ وَکِّلُنَّ وَکِّلِنَّ وَکِّلَانِّ وَکِّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-وَکِّلَنْ وَکِّلُنْ وَکِّلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُوَکَّلْ لِتُوَکَّلَا لِتُوَکَّلُوْا لِتُوَکَّلِیْ لِتُوَکَّلَا لِتُوَکَّلْنَ.

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُوَکَّلَنَّ لِتُوَکَّلَانِّ لِتُوَکَّلُنَّ لِتُوَکَّلِنَّ لِتُوَکَّلَانِّ لِتُوَکَّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُوَکَّلَنْ لِتُوَکَّلُنْ لِتُوَکَّلِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیُوَکِّلْ لِیُوَکِّلَا لِیُوَکِّلُوْا لِتُوَکِّلْ لِتُوَکِّلَا لِیُوَکِّلْنَ لِاُوَکِّلْ لِنُوَکِّلْ.

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُوَکِّلَنَّ لِیُوَکِّلَانِّ لِیُوَکِّلُنَّ لِتُوَکِّلَنَّ لِتُوَکِّلَانِّ لِیُوَکِّلْنَانِّ لِاُوَکِّلَنَّ لِنُوَکِّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُوَکِّلَنْ لِیُوَکِّلُنْ لِتُوَکِّلَنْ لِاُوَکِّلَنْ لِنُوَکِّلَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُوَکَّلْ لِیُوَکَّلَا لِیُوَکَّلُوْا لِتُوَکَّلْ لِتُوَکَّلَا لِیُوَکَّلْنَ لِاُوَکَّلْ لِنُوَکَّلْ.

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُوَکَّلَنَّ لِیُوَکَّلَانِّ لِیُوَکَّلُنَّ لِتُوَکَّلَنَّ لِتُوَکَّلَانِّ لِیُوَکَّلْنَانِّ لِاُوَکَّلَنَّ لِنُوَکَّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُوَکَّلَنْ لِیُوَکَّلُنْ لِتُوَکَّلَنْ لِاُوَکَّلَنْ لِنُوَکَّلَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتُوَکِّلْ لَاتُوَکِّلَا لَاتُوَکِّلُوْا لَاتُوَکِّلِیْ لَاتُوَکِّلَا لَاتُوَکِّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوَكِّلَنَّ لَاتُوَكِّلَانِّ لَاتُوَكِّلُنَّ لَاتُوَكِّلِنَّ لَاتُوَكِّلَانِّ لَاتُوَكِّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوَكِّلَنْ لَاتُوَكِّلُنْ لَاتُوَكِّلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُوَكَّلْ لَاتُوَكَّلَا لَاتُوَكَّلُوْا لَاتُوَكَّلِيْ لَاتُوَكَّلَا لَاتُوَكَّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوَكَّلَنَّ لَاتُوَكَّلَانِّ لَاتُوَكَّلُنَّ لَاتُوَكَّلِنَّ لَاتُوَكَّلَانِّ لَاتُوَكَّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوَكَّلَنْ لَاتُوَكَّلُنْ لَاتُوَكَّلِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايُوَكِّلْ لَايُوَكِّلَا لَايُوَكِّلُوْا لَاتُوَكِّلْ لَاتُوَكِّلَا لَايُوَكِّلْنَ لَاأُوَكِّلْ لَانُوَكِّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُوَكِّلَنَّ لَايُوَكِّلَانِّ لَايُوَكِّلُنَّ لَاتُوَكِّلَنَّ لَاتُوَكِّلَانِّ لَايُوَكِّلْنَانِّ لَاأُوَكِّلَنَّ لَانُوَكِّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُوَكِّلَنْ لَايُوَكِّلُنْ لَاتُوَكِّلَنْ لَاأُوَكِّلَنْ لَانُوَكِّلَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُوَكَّلْ لَايُوَكَّلَا لَايُوَكَّلُوْا لَاتُوَكَّلْ لَاتُوَكَّلَا لَايُوَكَّلْنَ لَاأُوَكَّلْ لَانُوَكَّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُوَكَّلَنَّ لَايُوَكَّلَانِّ لَايُوَكَّلُنَّ لَاتُوَكَّلَنَّ لَاتُوَكَّلَانِّ لَايُوَكَّلْنَانِّ لَاأُوَكَّلَنَّ لَانُوَكَّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُوَكَّلَنْ لَايُوَكَّلُنْ لَاتُوَكَّلَنْ لَاأُوَكَّلَنْ لَانُوَكَّلَنْ،

﴿ مثال واوی کے چند معروف مصادر جو باب "تَفْعِيْلٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّوْصِيْفُ	وصف بیان کرنا	اَلتَّوْحِيْدُ	ایک کا عقیدہ رکھنا	اَلتَّوْفِيْرُ	زیادہ کرنا
اَلتَّوْقِيْرُ	عزت کرنا	اَلتَّوْرِيْشُ	بھڑکانا، چنگاری کا سلگانا	اَلتَّوْبِيْشُ	چنگاری کا سلگانا
اَلتَّوْرِيْثُ	میراث قرار دینا	اَلتَّوْجِيْهُ	کسی طرف جانا	اَلتَّوْدِيْعُ	رخصت کرنا

☆☆☆☆☆

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مثال واوی از باب "مُفَاعَلَةٌ" جیسے "اَلْمُوَازَنَةُ" (ایک دوسرے کے برابر ہونا)

وَازَنَ يُوَازِنُ مُوَازَنَةً **فَهُوَ** مُوَازِنٌ وَّوُوْزِنَ يُوَازَنُ مُوَازَنَةً **فَذَاكَ** مُوَازَنٌ لَمْ يُوَازِنْ لَمْ يُوَازَنْ لَايُوَازِنُ لَايُوَازَنُ لَنْ يُّوَازِنَ لَنْ يُّوَازَنَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** وَازِنْ لِتُوَازَنْ لِيُوَازِنْ لِيُوَازَنْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتُوَازِنْ لَاتُوَازَنْ لَايُوَازِنْ لَايُوَازَنْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُوَازَنٌ مُّوَازَنَانِ مُوَازَنَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف - وَازَنَ وَازَنَا وَازَنُوْا وَازَنَتْ وَازَنَتَا وَازَنَّ وَازَنْتَ وَازَنْتُمَا وَازَنْتُمْ وَازَنْتِ وَازَنْتُمَا وَازَنْتُنَّ وَازَنْتُ وَازَنَّا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول - وُوْزِنَ وُوْزِنَا وُوْزِنُوْا وُوْزِنَتْ وُوْزِنَتَا وُوْزِنَّ وُوْزِنْتَ وُوْزِنْتُمَا وُوْزِنْتُمْ وُوْزِنْتِ

وُوْزِنْتُمَا وُوْزِنْتُنَّ وُوْزِنْتُ وُوْزِنَّا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاوَازَنَ مَاوَازَنَا مَاوَازَنُوا مَاوَازَنَتْ مَاوَازَنَتَا مَاوَازَنَّ مَاوَازَنْتَ مَاوَازَنْتُمَا مَاوَازَنْتُمْ مَاوَازَنْتِ مَاوَازَنْتُمَا مَاوَازَنْتُنَّ مَاوَازَنْتُ مَاوَازَنَّا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَاوُوْزِنَ مَاوُوْزِنَا مَاوُوْزِنُوا مَاوُوْزِنَتْ مَاوُوْزِنَتَا مَاوُوْزِنَّ مَاوُوْزِنْتَ مَاوُوْزِنْتُمَا مَاوُوْزِنْتُمْ مَاوُوْزِنْتِ مَاوُوْزِنْتُمَا مَاوُوْزِنْتُنَّ مَاوُوْزِنْتُ مَاوُوْزِنَّا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يُوَازِنُ يُوَازِنَانِ يُوَازِنُوْنَ تُوَازِنُ تُوَازِنَانِ يُوَازِنَّ تُوَازِنُ تُوَازِنَانِ تُوَازِنُوْنَ تُوَازِنِيْنَ تُوَازِنَانِ تُوَازِنَّ اُوَازِنُ نُوَازِنُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُوَازَنُ يُوَازَنَانِ يُوَازَنُوْنَ تُوَازَنُ تُوَازَنَانِ يُوَازَنَّ تُوَازَنُ تُوَازَنَانِ تُوَازَنُوْنَ تُوَازَنِيْنَ تُوَازَنَانِ تُوَازَنَّ اُوَازَنُ نُوَازَنُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايُوَازِنُ لَايُوَازِنَانِ لَايُوَازِنُوْنَ لَاتُوَازِنُ لَاتُوَازِنَانِ لَايُوَازِنَّ لَاتُوَازِنُ لَاتُوَازِنَانِ لَاتُوَازِنُوْنَ لَاتُوَازِنِيْنَ لَاتُوَازِنَانِ لَاتُوَازِنَّ لَااُوَازِنُ لَانُوَازِنُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُوَازَنُ لَايُوَازَنَانِ لَايُوَازَنُوْنَ لَاتُوَازَنُ لَاتُوَازَنَانِ لَايُوَازَنَّ لَاتُوَازَنُ لَاتُوَازَنَانِ لَاتُوَازَنُوْنَ لَاتُوَازَنِيْنَ لَاتُوَازَنَانِ لَاتُوَازَنَّ لَااُوَازَنُ لَانُوَازَنُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيُوَازِنَنَّ لَيُوَازِنَانِّ لَيُوَازِنُنَّ لَتُوَازِنَنَّ لَتُوَازِنَانِّ لَيُوَازِنَّانِّ لَتُوَازِنَنَّ لَتُوَازِنَانِّ لَتُوَازِنُنَّ لَتُوَازِنِنَّ لَتُوَازِنَانِّ لَتُوَازِنَّانِّ لَاُوَازِنَنَّ لَنُوَازِنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوَازَنَنَّ لَيُوَازَنَانِّ لَيُوَازَنُنَّ لَتُوَازَنَنَّ لَتُوَازَنَانِّ لَيُوَازَنَّانِّ لَتُوَازَنَنَّ لَتُوَازَنَانِّ لَتُوَازَنُنَّ لَتُوَازَنِنَّ لَتُوَازَنَانِّ لَتُوَازَنَّانِّ لَاُوَازَنَنَّ لَنُوَازَنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيُوَازِنَنْ لَيُوَازِنُنْ لَتُوَازِنَنْ لَتُوَازِنَنْ لَتُوَازِنُنْ لَتُوَازِنِنْ لَاُوَازِنَنْ لَنُوَازِنَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوَازَنَنْ لَيُوَازَنُنْ لَتُوَازَنَنْ لَتُوَازَنَنْ لَتُوَازَنُنْ لَتُوَازَنِنْ لَاُوَازَنَنْ لَنُوَازَنَنْ،

بحث اسم فاعل-مُوَازِنٌ مُوَازِنَانِ (مُوَازِنَيْنِ) مُوَازِنُوْنَ (مُوَازِنِيْنَ) مُوَازِنَةٌ مُوَازِنَتَانِ (مُوَازِنَتَيْنِ) مُوَازِنَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُوَازَنٌ مُوَازَنَانِ (مُوَازَنَيْنِ) مُوَازَنُوْنَ (مُوَازَنِيْنَ) مُوَازَنَةٌ مُوَازَنَتَانِ (مُوَازَنَتَيْنِ) مُوَازَنَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يُوَازِنْ لَمْ يُوَازِنَا لَمْ يُوَازِنُوا لَمْ تُوَازِنْ لَمْ تُوَازِنَا لَمْ يُوَازِنَّ لَمْ تُوَازِنْ لَمْ تُوَازِنَا لَمْ تُوَازِنُوا لَمْ تُوَازِنِيْ لَمْ تُوَازِنَا لَمْ تُوَازِنَّ لَمْ اُوَازِنْ لَمْ نُوَازِنْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُوَازَنْ لَمْ يُوَازَنَا لَمْ يُوَازَنُوا لَمْ تُوَازَنْ لَمْ تُوَازَنَا لَمْ يُوَازَنَّ لَمْ تُوَازَنْ لَمْ تُوَازَنَا لَمْ تُوَازَنُوا لَمْ تُوَازَنِيْ لَمْ تُوَازَنَا لَمْ تُوَازَنَّ لَمْ اُوَازَنْ لَمْ نُوَازَنْ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یُّوَازِنَ لَنْ یُّوَازِنَا لَنْ یُّوَازِنُوْا لَنْ تُوَازِنَ لَنْ تُوَازِنَا لَنْ یُّوَازِنَّ لَنْ تُوَازِنَ لَنْ تُوَازِنَا لَنْ تُوَازِنُوْا لَنْ تُوَازِنِیْ لَنْ تُوَازِنَا لَنْ تُوَازِنَّ لَنْ اُوَازِنَ لَنْ نُّوَازِنَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -لَنْ یُّوَازَنَ لَنْ یُّوَازَنَا لَنْ یُّوَازَنُوْا لَنْ تُوَازَنَ لَنْ تُوَازَنَا لَنْ یُّوَازَنَّ لَنْ تُوَازَنَ لَنْ تُوَازَنَا لَنْ تُوَازَنُوْا لَنْ تُوَازَنِیْ لَنْ تُوَازَنَا لَنْ تُوَازَنَّ لَنْ اُوَازَنَ لَنْ نُّوَازَنَ،

بحث فعل امر حاضر معروف -وَازِنْ وَازِنَا وَازِنُوْا وَازِنِیْ وَازِنَا وَازِنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -وَازِنَنَّ وَازِنَانِّ وَازِنُنَّ وَازِنِنَّ وَازِنَانِّ وَازِنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -وَازِنَنْ وَازِنُنْ وَازِنِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُوَازَنْ لِتُوَازَنَا لِتُوَازَنُوْا لِتُوَازَنِیْ لِتُوَازَنَا لِتُوَازَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُوَازَنَنَّ لِتُوَازَنَانِّ لِتُوَازَنُنَّ لِتُوَازَنِنَّ لِتُوَازَنَانِّ لِتُوَازَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُوَازَنَنْ لِتُوَازَنُنْ لِتُوَازَنِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیُوَازِنْ لِیُوَازِنَا لِیُوَازِنُوْا لِتُوَازِنْ لِتُوَازِنَا لِیُوَازِنَّ لِاُوَازِنْ لِنُوَازِنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُوَازِنَنَّ لِیُوَازِنَانِّ لِیُوَازِنُنَّ لِتُوَازِنَنَّ لِتُوَازِنَانِّ لِیُوَازِنَّانِّ لِاُوَازِنَنَّ لِنُوَازِنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُوَازِنَنْ لِیُوَازِنُنْ لِتُوَازِنَنْ لِاُوَازِنَنْ لِنُوَازِنَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُوَازَنْ لِیُوَازَنَا لِیُوَازَنُوْا لِتُوَازَنْ لِتُوَازَنَا لِیُوَازَنَّ لِاُوَازَنْ لِنُوَازَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُوَازَنَنَّ لِیُوَازَنَانِّ لِیُوَازَنُنَّ لِتُوَازَنَنَّ لِتُوَازَنَانِّ لِیُوَازَنَّانِّ لِاُوَازَنَنَّ لِنُوَازَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُوَازَنَنْ لِیُوَازَنُنْ لِتُوَازَنَنْ لِاُوَازَنَنْ لِنُوَازَنَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُوَازِنْ لَاتُوَازِنَا لَاتُوَازِنُوْا لَاتُوَازِنِیْ لَاتُوَازِنَا لَاتُوَازِنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوَازِنَنَّ لَاتُوَازِنَانِّ لَاتُوَازِنُنَّ لَاتُوَازِنِنَّ لَاتُوَازِنَانِّ لَاتُوَازِنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوَازِنَنْ لَاتُوَازِنُنْ لَاتُوَازِنِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُوَازَنْ لَاتُوَازَنَا لَاتُوَازَنُوْا لَاتُوَازَنِیْ لَاتُوَازَنَا لَاتُوَازَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوَازَنَنَّ لَاتُوَازَنَانِّ لَاتُوَازَنُنَّ لَاتُوَازَنِنَّ لَاتُوَازَنَانِّ لَاتُوَازَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوَازَنَنْ لَاتُوَازَنُنْ لَاتُوَازَنِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُوَازِنْ لَایُوَازِنَا لَایُوَازِنُوْا لَاتُوَازِنْ لَاتُوَازِنَا لَایُوَازِنَّ لَااُوَازِنْ لَانُوَازِنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُوَازِنَنَّ لَایُوَازِنَانِّ لَایُوَازِنُنَّ لَاتُوَازِنَنَّ لَاتُوَازِنَانِّ لَایُوَازِنَّانِّ لَااُوَازِنَنَّ لَانُوَازِنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُوَازِنَنْ لَایُوَازِنُنْ لَاتُوَازِنَنْ لَااُوَازِنَنْ لَانُوَازِنَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُوَازَنْ لَایُوَازَنَا لَایُوَازَنُوْا لَاتُوَازَنْ لَاتُوَازَنَا لَایُوَازَنَّ لَاأُوَازَنْ لَانُوَازَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُوَازَنَنَّ لَایُوَازَنَانِّ لَایُوَازَنُنَّ لَاتُوَازَنَنَّ لَاتُوَازَنَانِّ لَایُوَازَنَّانِّ لَاأُوَازَنَنَّ لَانُوَازَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُوَازَنَنْ لَایُوَازَنُنْ لَاتُوَازَنَنْ لَاأُوَازَنَنْ لَانُوَازَنَنْ،

﴿مثال واوی کے چند معروف مصادر جو باب ''مُفَاعَلَۃٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْمُوَاسَمَۃُ	خوبصورتی میں مقابلہ کرنا	اَلْمُوَاکَبَۃُ	کسی امر پر ہمیشگی کرنا	اَلْمُوَاضَعَۃُ	شرط لگانا
اَلْمُوَافَقَۃُ	ایکدوسرے کے مقابل کھڑا ہونا	اَلْمُوَارَکَۃُ	پہاڑ سے گذرنا	اَلْمُوَاقَعَۃُ	لڑائی کرنا
اَلْمُوَاکَلَۃُ	ایکدوسرے پر بھروسہ کرنا	اَلْمُوَاصَلَۃُ	آپس میں ملنا	اَلْمُوَادَعَۃُ	دشمنی چھوڑ کر صلح کرنا

☆☆☆☆☆

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مثال واوی از باب ''تَفَعُّلٌ'' جیسے ''اَلتَّوَکُّلُ'' (بھروسہ کرنا)

تَوَکَّلَ یَتَوَکَّلُ تَوَکُّلًا **فَھُوَ** مُتَوَکِّلٌ وَّتُوُکِّلَ یُتَوَکَّلُ تَوَکُّلًا **فَذَاکَ** مُتَوَکَّلٌ لَمْ یَتَوَکَّلْ لَمْ یُتَوَکَّلْ لَایَتَوَکَّلُ لَایُتَوَکَّلُ لَنْ یَّتَوَکَّلَ لَنْ یُّتَوَکَّلَ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** تَوَکَّلْ لِتَتَوَکَّلْ لِیَتَوَکَّلْ لِیُتَوَکَّلْ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَتَوَکَّلْ لَاتُتَوَکَّلْ لَایَتَوَکَّلْ لَایُتَوَکَّلْ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُتَوَکَّلٌ مُّتَوَکَّلٌ مُتَوَکَّلَانِ مُتَوَکَّلَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-تَوَکَّلَ تَوَکَّلَا تَوَکَّلُوْا تَوَکَّلَتْ تَوَکَّلَتَا تَوَکَّلْنَ تَوَکَّلْتَ تَوَکَّلْتُمَا تَوَکَّلْتُمْ تَوَکَّلْتِ تَوَکَّلْتُمَا تَوَکَّلْتُنَّ تَوَکَّلْتُ تَوَکَّلْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-تُوُکِّلَ تُوُکِّلَا تُوُکِّلُوْا تُوُکِّلَتْ تُوُکِّلَتَا تُوُکِّلْنَ تُوُکِّلْتَ تُوُکِّلْتُمَا تُوُکِّلْتُمْ تُوُکِّلْتِ تُوُکِّلْتُمَا تُوُکِّلْتُنَّ تُوُکِّلْتُ تُوُکِّلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاتَوَکَّلَ مَاتَوَکَّلَا مَاتَوَکَّلُوْا مَاتَوَکَّلَتْ مَاتَوَکَّلَتَا مَاتَوَکَّلْنَ مَاتَوَکَّلْتَ مَاتَوَکَّلْتُمَا مَاتَوَکَّلْتُمْ مَاتَوَکَّلْتِ مَاتَوَکَّلْتُمَا مَاتَوَکَّلْتُنَّ مَاتَوَکَّلْتُ مَاتَوَکَّلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَاتُوُکِّلَ مَاتُوُکِّلَا مَاتُوُکِّلُوْا مَاتُوُکِّلَتْ مَاتُوُکِّلَتَا مَاتُوُکِّلْنَ مَاتُوُکِّلْتَ مَاتُوُکِّلْتُمَا مَاتُوُکِّلْتُمْ مَاتُوُکِّلْتِ مَاتُوُکِّلْتُمَا مَاتُوُکِّلْتُنَّ مَاتُوُکِّلْتُ مَاتُوُکِّلْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَتَوَکَّلُ یَتَوَکَّلَانِ یَتَوَکَّلُوْنَ تَتَوَکَّلُ تَتَوَکَّلَانِ یَتَوَکَّلْنَ تَتَوَکَّلُ تَتَوَکَّلَانِ تَتَوَکَّلُوْنَ تَتَوَکَّلِیْنَ تَتَوَکَّلَانِ تَتَوَکَّلْنَ اَتَوَکَّلُ نَتَوَکَّلُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُتَوَکَّلُ یُتَوَکَّلَانِ یُتَوَکَّلُوْنَ تُتَوَکَّلُ تُتَوَکَّلَانِ یُتَوَکَّلْنَ تُتَوَکَّلُ تُتَوَکَّلَانِ تُتَوَکَّلُوْنَ

تَتَوَكَّلِيْنَ تَتَوَكَّلَانِ تَتَوَكَّلْنَ اَتَوَكَّلُ نَتَوَكَّلُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف - لَايَتَوَكَّلُ لَايَتَوَكَّلَانِ لَايَتَوَكَّلُوْنَ لَاتَتَوَكَّلُ لَاتَتَوَكَّلَانِ لَايَتَوَكَّلْنَ لَاتَتَوَكَّلُ لَاتَتَوَكَّلَانِ لَاتَتَوَكَّلُوْنَ لَاتَتَوَكَّلِيْنَ لَاتَتَوَكَّلَانِ لَاتَتَوَكَّلْنَ لَااَتَوَكَّلُ لَانَتَوَكَّلُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَايُتَوَكَّلُ لَايُتَوَكَّلَانِ لَايُتَوَكَّلُوْنَ لَاتُتَوَكَّلُ لَاتُتَوَكَّلَانِ لَايُتَوَكَّلْنَ لَاتُتَوَكَّلُ لَاتُتَوَكَّلَانِ لَاتُتَوَكَّلُوْنَ لَاتُتَوَكَّلِيْنَ لَاتُتَوَكَّلَانِ لَاتُتَوَكَّلْنَ لَااُتَوَكَّلُ لَانُتَوَكَّلُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَيَتَوَكَّلَنَّ لَيَتَوَكَّلَانِّ لَيَتَوَكَّلُنَّ لَتَتَوَكَّلَنَّ لَتَتَوَكَّلَانِّ لَيَتَوَكَّلْنَانِّ لَتَتَوَكَّلَنَّ لَتَتَوَكَّلَانِّ لَتَتَوَكَّلُنَّ لَتَتَوَكَّلِنَّ لَتَتَوَكَّلَانِّ لَتَتَوَكَّلْنَانِّ لَاَتَوَكَّلَنَّ لَنَتَوَكَّلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُتَوَكَّلَنَّ لَيُتَوَكَّلَانِّ لَيُتَوَكَّلُنَّ لَتُتَوَكَّلَنَّ لَتُتَوَكَّلَانِّ لَيُتَوَكَّلْنَانِّ لَتُتَوَكَّلَنَّ لَتُتَوَكَّلَانِّ لَتُتَوَكَّلُنَّ لَتُتَوَكَّلِنَّ لَتُتَوَكَّلَانِّ لَتُتَوَكَّلْنَانِّ لَاُتَوَكَّلَنَّ لَنُتَوَكَّلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيَتَوَكَّلَنْ لَيَتَوَكَّلُنْ لَتَتَوَكَّلَنْ لَتَتَوَكَّلَنْ لَتَتَوَكَّلُنْ لَتَتَوَكَّلِنْ لَاَتَوَكَّلَنْ لَنَتَوَكَّلَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُتَوَكَّلَنْ لَيُتَوَكَّلُنْ لَتُتَوَكَّلَنْ لَتُتَوَكَّلَنْ لَتُتَوَكَّلُنْ لَتُتَوَكَّلِنْ لَاُتَوَكَّلَنْ لَنُتَوَكَّلَنْ،

بحث اسم فاعل - مُتَوَكِّلٌ مُتَوَكِّلَانِ (مُتَوَكِّلَيْنِ) مُتَوَكِّلُوْنَ (مُتَوَكِّلِيْنَ) مُتَوَكِّلَةٌ مُتَوَكِّلَتَانِ (مُتَوَكِّلَتَيْنِ) مُتَوَكِّلَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُتَوَكَّلٌ مُتَوَكَّلَانِ (مُتَوَكَّلَيْنِ) مُتَوَكَّلُوْنَ (مُتَوَكَّلِيْنَ) مُتَوَكَّلَةٌ مُتَوَكَّلَتَانِ (مُتَوَكَّلَتَيْنِ) مُتَوَكَّلَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يَتَوَكَّلْ لَمْ يَتَوَكَّلَا لَمْ يَتَوَكَّلُوْا لَمْ تَتَوَكَّلْ لَمْ تَتَوَكَّلَا لَمْ يَتَوَكَّلْنَ لَمْ تَتَوَكَّلْ لَمْ تَتَوَكَّلَا لَمْ تَتَوَكَّلُوْا لَمْ تَتَوَكَّلِيْ لَمْ تَتَوَكَّلَا لَمْ تَتَوَكَّلْنَ لَمْ اَتَوَكَّلْ لَمْ نَتَوَكَّلْ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُتَوَكَّلْ لَمْ يُتَوَكَّلَا لَمْ يُتَوَكَّلُوْا لَمْ تُتَوَكَّلْ لَمْ تُتَوَكَّلَا لَمْ يُتَوَكَّلْنَ لَمْ تُتَوَكَّلْ لَمْ تُتَوَكَّلَا لَمْ تُتَوَكَّلُوْا لَمْ تُتَوَكَّلِيْ لَمْ تُتَوَكَّلَا لَمْ تُتَوَكَّلْنَ لَمْ اُتَوَكَّلْ لَمْ نُتَوَكَّلْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَّتَوَكَّلَ لَنْ يَّتَوَكَّلَا لَنْ يَّتَوَكَّلُوْا لَنْ تَتَوَكَّلَ لَنْ تَتَوَكَّلَا لَنْ يَّتَوَكَّلْنَ لَنْ تَتَوَكَّلَ لَنْ تَتَوَكَّلَا لَنْ تَتَوَكَّلُوْا لَنْ تَتَوَكَّلِيْ لَنْ تَتَوَكَّلَا لَنْ تَتَوَكَّلْنَ لَنْ اَتَوَكَّلَ لَنْ نَّتَوَكَّلَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُّتَوَكَّلَ لَنْ يُّتَوَكَّلَا لَنْ يُّتَوَكَّلُوْا لَنْ تُتَوَكَّلَ لَنْ تُتَوَكَّلَا لَنْ يُّتَوَكَّلْنَ لَنْ تُتَوَكَّلَ لَنْ تُتَوَكَّلَا لَنْ تُتَوَكَّلُوْا لَنْ تُتَوَكَّلِيْ لَنْ تُتَوَكَّلَا لَنْ تُتَوَكَّلْنَ لَنْ اُتَوَكَّلَ لَنْ نُّتَوَكَّلَ،

بحث فعل امر حاضر معروف - تَوَكَّلْ تَوَكَّلَا تَوَكَّلُوْا تَوَكَّلِيْ تَوَكَّلَا تَوَكَّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - تَوَكَّلَنَّ تَوَكَّلَانِّ تَوَكَّلُنَّ تَوَكَّلِنَّ تَوَكَّلَانِّ تَوَكَّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - تَوَكَّلَنْ تَوَكَّلُنْ تَوَكَّلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُتَوَكَّلْ لِتُتَوَكَّلَا لِتُتَوَكَّلُوْا لِتُتَوَكَّلِيْ لِتُتَوَكَّلَا لِتُتَوَكَّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُتَوَكَّلَنَّ لِتُتَوَكَّلَانِّ لِتُتَوَكَّلُنَّ لِتُتَوَكَّلِنَّ لِتُتَوَكَّلَانِّ لِتُتَوَكَّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُتَوَكَّلَنْ لِتُتَوَكَّلُنْ لِتُتَوَكَّلِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَتَوَكَّلْ لِيَتَوَكَّلَا لِيَتَوَكَّلُوْا لِتَتَوَكَّلْ لِتَتَوَكَّلَا لِيَتَوَكَّلْنَ لِاَتَوَكَّلْ لِنَتَوَكَّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَتَوَكَّلَنَّ لِيَتَوَكَّلَانِّ لِيَتَوَكَّلُنَّ لِتَتَوَكَّلَنَّ لِتَتَوَكَّلَانِّ لِيَتَوَكَّلْنَانِّ لِاَتَوَكَّلَنَّ لِنَتَوَكَّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَتَوَكَّلَنْ لِيَتَوَكَّلُنْ لِتَتَوَكَّلَنْ لِاَتَوَكَّلَنْ لِنَتَوَكَّلَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُتَوَكَّلْ لِيُتَوَكَّلَا لِيُتَوَكَّلُوْا لِتُتَوَكَّلْ لِتُتَوَكَّلَا لِيُتَوَكَّلْنَ لِاُتَوَكَّلْ لِنُتَوَكَّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُتَوَكَّلَنَّ لِيُتَوَكَّلَانِّ لِيُتَوَكَّلُنَّ لِتُتَوَكَّلَنَّ لِتُتَوَكَّلَانِّ لِيُتَوَكَّلْنَانِّ لِاُتَوَكَّلَنَّ لِنُتَوَكَّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُتَوَكَّلَنْ لِيُتَوَكَّلُنْ لِتُتَوَكَّلَنْ لِاُتَوَكَّلَنْ لِنُتَوَكَّلَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَتَوَكَّلْ لَاتَتَوَكَّلَا لَاتَتَوَكَّلُوْا لَاتَتَوَكَّلِيْ لَاتَتَوَكَّلَا لَاتَتَوَكَّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَتَوَكَّلَنَّ لَاتَتَوَكَّلَانِّ لَاتَتَوَكَّلُنَّ لَاتَتَوَكَّلِنَّ لَاتَتَوَكَّلَانِّ لَاتَتَوَكَّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَتَوَكَّلَنْ لَاتَتَوَكَّلُنْ لَاتَتَوَكَّلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُتَوَكَّلْ لَاتُتَوَكَّلَا لَاتُتَوَكَّلُوْا لَاتُتَوَكَّلِيْ لَاتُتَوَكَّلَا لَاتُتَوَكَّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُتَوَكَّلَنَّ لَاتُتَوَكَّلَانِّ لَاتُتَوَكَّلُنَّ لَاتُتَوَكَّلِنَّ لَاتُتَوَكَّلَانِّ لَاتُتَوَكَّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُتَوَكَّلَنْ لَاتُتَوَكَّلُنْ لَاتُتَوَكَّلِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَتَوَكَّلْ لَايَتَوَكَّلَا لَايَتَوَكَّلُوْا لَاتَتَوَكَّلْ لَاتَتَوَكَّلَا لَايَتَوَكَّلْنَ لَااَتَوَكَّلْ لَانَتَوَكَّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَتَوَكَّلَنَّ لَايَتَوَكَّلَانِّ لَايَتَوَكَّلُنَّ لَاتَتَوَكَّلَنَّ لَاتَتَوَكَّلَانِّ لَايَتَوَكَّلْنَانِّ لَااَتَوَكَّلَنَّ لَانَتَوَكَّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَتَوَكَّلَنْ لَايَتَوَكَّلُنْ لَاتَتَوَكَّلَنْ لَااَتَوَكَّلَنْ لَانَتَوَكَّلَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُتَوَكَّلْ لَايُتَوَكَّلَا لَايُتَوَكَّلُوْا لَاتُتَوَكَّلْ لَاتُتَوَكَّلَا لَايُتَوَكَّلْنَ لَااُتَوَكَّلْ لَانُتَوَكَّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُتَوَكَّلَنَّ لَايُتَوَكَّلَانِّ لَايُتَوَكَّلُنَّ لَاتُتَوَكَّلَنَّ لَاتُتَوَكَّلَانِّ لَايُتَوَكَّلْنَانِّ لَااُتَوَكَّلَنَّ لَانُتَوَكَّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُتَوَكَّلَنْ لَايُتَوَكَّلُنْ لَاتُتَوَكَّلَنْ لَااُتَوَكَّلَنْ لَانُتَوَكَّلَنْ،

﴿مثال واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفَعُّلْ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّوَقُّفُ	ٹھہرنا	اَلتَّوَجُّسُ	آہستہ آواز پر کان لگانا	اَلتَّوَسُّطُ	درمیان میں ہونا
اَلتَّوَجُّنُ	ذلیل وعاجز ہونا	اَلتَّوَصُّلُ	ملنا	اَلتَّوَحُّدُ	اکیلا رہنا
اَلتَّوَشُّعُ	پراگندہ ہونا	اَلتَّوَلُّدُ	پیدا ہونا	اَلتَّوَثُّقُ	باہم عہد و پیمان کرنا

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مثال واوی ازباب "تفاعُل" جیسے "اَلتَّوَارُث" (ایک دوسرے سے میراث پانا)

تَوَارَثَ يَتَوَارَثُ تَوَارُثًا **فَهُوَ** مُتَوَارِثٌ وَّتُوُوْرِثَ يُتَوَارَثُ تَوَارُثًا **فَذَاكَ** مُتَوَارَثٌ لَمْ يَتَوَارَثْ لَمْ يُتَوَارَثْ لَايَتَوَارَثُ لَايُتَوَارَثُ لَنْ يَّتَوَارَثَ لَنْ يُّتَوَارَثَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَوَارَثْ لِتُتَوَارَثْ لِيَتَوَارَثْ لِيُتَوَارَثْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَتَوَارَثْ لَاتُتَوَارَثْ لَايَتَوَارَثْ لَايُتَوَارَثْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَوَارَثٌ مُّتَوَارَثٌ مُتَوَارَثَانِ مُتَوَارَثَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- تَوَارَثَ تَوَارَثَا تَوَارَثُوْا تَوَارَثَتْ تَوَارَثَتَا تَوَارَثْنَ تَوَارَثْتَ تَوَارَثْتُمَا تَوَارَثْتُمْ تَوَارَثْتِ تَوَارَثْتُمَا تَوَارَثْتُنَّ تَوَارَثْتُ تَوَارَثْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- تُوُوْرِثَ تُوُوْرِثَا تُوُوْرِثُوْا تُوُوْرِثَتْ تُوُوْرِثَتَا تُوُوْرِثْنَ تُوُوْرِثْتَ تُوُوْرِثْتُمَا تُوُوْرِثْتُمْ تُوُوْرِثْتِ تُوُوْرِثْتُمَا تُوُوْرِثْتُنَّ تُوُوْرِثْتُ تُوُوْرِثْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاتَوَارَثَ مَاتَوَارَثَا مَاتَوَارَثُوْا مَاتَوَارَثَتْ مَاتَوَارَثَتَا مَاتَوَارَثْنَ مَاتَوَارَثْتَ مَاتَوَارَثْتُمَا مَاتَوَارَثْتُمْ مَاتَوَارَثْتِ مَاتَوَارَثْتُمَا مَاتَوَارَثْتُنَّ مَاتَوَارَثْتُ مَاتَوَارَثْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاتُوُوْرِثَ مَاتُوُوْرِثَا مَاتُوُوْرِثُوْا مَاتُوُوْرِثَتْ مَاتُوُوْرِثَتَا مَاتُوُوْرِثْنَ مَاتُوُوْرِثْتَ مَاتُوُوْرِثْتُمَا مَاتُوُوْرِثْتُمْ مَاتُوُوْرِثْتِ مَاتُوُوْرِثْتُمَا مَاتُوُوْرِثْتُنَّ مَاتُوُوْرِثْتُ مَاتُوُوْرِثْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَتَوَارَثُ يَتَوَارَثَانِ يَتَوَارَثُوْنَ تَتَوَارَثُ تَتَوَارَثَانِ يَتَوَارَثْنَ تَتَوَارَثُ تَتَوَارَثَانِ تَتَوَارَثُوْنَ تَتَوَارَثِيْنَ تَتَوَارَثَانِ تَتَوَارَثْنَ اَتَوَارَثُ نَتَوَارَثُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- يُتَوَارَثُ يُتَوَارَثَانِ يُتَوَارَثُوْنَ تُتَوَارَثُ تُتَوَارَثَانِ يُتَوَارَثْنَ تُتَوَارَثُ تُتَوَارَثَانِ تُتَوَارَثُوْنَ تُتَوَارَثِيْنَ تُتَوَارَثَانِ تُتَوَارَثْنَ اُتَوَارَثُ نُتَوَارَثُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايَتَوَارَثُ لَايَتَوَارَثَانِ لَايَتَوَارَثُوْنَ لَاتَتَوَارَثُ لَاتَتَوَارَثَانِ لَايَتَوَارَثْنَ لَاتَتَوَارَثُ لَاتَتَوَارَثَانِ لَاتَتَوَارَثُوْنَ لَاتَتَوَارَثِيْنَ لَاتَتَوَارَثَانِ لَاتَتَوَارَثْنَ لَااَتَوَارَثُ لَانَتَوَارَثُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَايُتَوَارَثُ لَايُتَوَارَثَانِ لَايُتَوَارَثُوْنَ لَاتُتَوَارَثُ لَاتُتَوَارَثَانِ لَايُتَوَارَثْنَ لَاتُتَوَارَثُ لَاتُتَوَارَثَانِ لَاتُتَوَارَثُوْنَ لَاتُتَوَارَثِيْنَ لَاتُتَوَارَثَانِ لَاتُتَوَارَثْنَ لَااُتَوَارَثُ لَانُتَوَارَثُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَيَتَوَارَثَنَّ لَيَتَوَارَثَانِّ لَيَتَوَارَثُنَّ لَتَتَوَارَثَنَّ لَتَتَوَارَثَانِّ لَيَتَوَارَثْنَانِّ لَتَتَوَارَثَنَّ لَتَتَوَارَثَانِّ لَتَتَوَارَثُنَّ لَتَتَوَارَثِنَّ لَتَتَوَارَثَانِّ لَتَتَوَارَثْنَانِّ لَاَتَوَارَثَنَّ لَنَتَوَارَثَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔لَیُتَوَارَثَنَّ لَیُتَوَارَثَانِّ لَیُتَوَارَثُنَّ لَتُتَوَارَثَنَّ لَتُتَوَارَثَانِّ لَیُتَوَارَثْنَانِّ لَتُتَوَارَثَنَّ لَتُتَوَارَثَانِّ لَتُتَوَارَثُنَّ لَتُتَوَارَثِنَّ لَتُتَوَارَثَانِّ لَتُتَوَارَثْنَانِّ لَاُتَوَارَثَنَّ لَنُتَوَارَثَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔لَیَتَوَارَثَنْ لَیَتَوَارَثُنْ لَتَتَوَارَثَنْ لَتَتَوَارَثَنْ لَتَتَوَارَثُنْ لَتَتَوَارَثِنْ لَاَتَوَارَثَنْ لَنَتَوَارَثَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔لَیُتَوَارَثَنْ لَیُتَوَارَثُنْ لَتُتَوَارَثَنْ لَتُتَوَارَثَنْ لَتُتَوَارَثُنْ لَتُتَوَارَثِنْ لَاُتَوَارَثَنْ لَنُتَوَارَثَنْ،

بحث اسم فاعل۔مُتَوَارِثٌ مُتَوَارِثَانِ (مُتَوَارِثَیْنِ) مُتَوَارِثُوْنَ (مُتَوَارِثِیْنَ) مُتَوَارِثَۃٌ مُتَوَارِثَتَانِ (مُتَوَارِثَتَیْنِ) مُتَوَارِثَاتٌ،

بحث اسم مفعول۔مُتَوَارَثٌ مُتَوَارَثَانِ (مُتَوَارَثَیْنِ) مُتَوَارَثُوْنَ (مُتَوَارَثِیْنَ) مُتَوَارَثَۃٌ مُتَوَارَثَتَانِ(مُتَوَارَثَتَیْنِ) مُتَوَارَثَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔لَمْ یَتَوَارَثْ لَمْ یَتَوَارَثَا لَمْ یَتَوَارَثُوْا لَمْ تَتَوَارَثْ لَمْ تَتَوَارَثَا لَمْ یَتَوَارَثْنَ لَمْ تَتَوَارَثْ لَمْ تَتَوَارَثَا لَمْ تَتَوَارَثُوْا لَمْ تَتَوَارَثِیْ لَمْ تَتَوَارَثَا لَمْ تَتَوَارَثْنَ لَمْ اَتَوَارَثْ لَمْ نَتَوَارَثْ،

بحث فعل جحد مجہول۔لَمْ یُتَوَارَثْ لَمْ یُتَوَارَثَا لَمْ یُتَوَارَثُوْا لَمْ تُتَوَارَثْ لَمْ تُتَوَارَثَا لَمْ یُتَوَارَثْنَ لَمْ تُتَوَارَثْ لَمْ تُتَوَارَثَا لَمْ تُتَوَارَثُوْا لَمْ تُتَوَارَثِیْ لَمْ تُتَوَارَثَا لَمْ تُتَوَارَثْنَ لَمْ اُتَوَارَثْ لَمْ نُتَوَارَثْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔لَنْ یَّتَوَارَثَ لَنْ یَّتَوَارَثَا لَنْ یَّتَوَارَثُوْا لَنْ تَتَوَارَثَ لَنْ تَتَوَارَثَا لَنْ یَّتَوَارَثْنَ لَنْ تَتَوَارَثَ لَنْ تَتَوَارَثَا لَنْ تَتَوَارَثُوْا لَنْ تَتَوَارَثِیْ لَنْ تَتَوَارَثَا لَنْ تَتَوَارَثْنَ لَنْ اَتَوَارَثَ لَنْ نَّتَوَارَثَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔لَنْ یُّتَوَارَثَ لَنْ یُّتَوَارَثَا لَنْ یُّتَوَارَثُوْا لَنْ تُتَوَارَثَ لَنْ تُتَوَارَثَا لَنْ یُّتَوَارَثْنَ لَنْ تُتَوَارَثَ لَنْ تُتَوَارَثَا لَنْ تُتَوَارَثُوْا لَنْ تُتَوَارَثِیْ لَنْ تُتَوَارَثَا لَنْ تُتَوَارَثْنَ لَنْ اُتَوَارَثَ لَنْ نُّتَوَارَثَ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔تَوَارَثْ تَوَارَثَا تَوَارَثُوْا تَوَارَثِیْ تَوَارَثَا تَوَارَثْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔تَوَارَثَنَّ تَوَارَثَانِّ تَوَارَثُنَّ تَوَارَثِنَّ تَوَارَثَانِّ تَوَارَثْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔تَوَارَثَنْ تَوَارَثُنْ تَوَارَثِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُتَوَارَثْ لِتُتَوَارَثَا لِتُتَوَارَثُوْا لِتُتَوَارَثِیْ لِتُتَوَارَثَا لِتُتَوَارَثْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُتَوَارَثَنَّ لِتُتَوَارَثَانِّ لِتُتَوَارَثُنَّ لِتُتَوَارَثِنَّ لِتُتَوَارَثَانِّ لِتُتَوَارَثْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُتَوَارَثَنْ لِتُتَوَارَثُنْ لِتُتَوَارَثِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِیَتَوَارَثْ لِیَتَوَارَثَا لِیَتَوَارَثُوْا لِتَتَوَارَثْ لِتَتَوَارَثَا لِیَتَوَارَثْنَ لِاَتَوَارَثْ لِنَتَوَارَثْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیَتَوَارَثَنَّ لِیَتَوَارَثَانِّ لِیَتَوَارَثُنَّ لِتَتَوَارَثَنَّ لِتَتَوَارَثَانِّ لِیَتَوَارَثْنَانِّ لِاَتَوَارَثَنَّ لِنَتَوَارَثَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَتَوَارَثَنْ لِیَتَوَارَثُنْ لِتَتَوَارَثَنْ لِاَتَوَارَثَنْ لِنَتَوَارَثَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُتَوَارَثْ لِیُتَوَارَثَا لِیُتَوَارَثُوا لِتُتَوَارَثْ لِتُتَوَارَثَا لِیُتَوَارَثْنَ لِاُتَوَارَثْ لِنُتَوَارَثْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُتَوَارَثَنَّ لِیُتَوَارَثَانِّ لِیُتَوَارَثُنَّ لِتُتَوَارَثَنَّ لِتُتَوَارَثَانِّ لِیُتَوَارَثْنَانِّ لِاُتَوَارَثَنَّ لِنُتَوَارَثَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُتَوَارَثَنْ لِیُتَوَارَثُنْ لِتُتَوَارَثَنْ لِاُتَوَارَثَنْ لِنُتَوَارَثَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَتَوَارَثْ لَاتَتَوَارَثَا لَاتَتَوَارَثُوا لَاتَتَوَارَثِیْ لَاتَتَوَارَثَا لَاتَتَوَارَثْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَتَوَارَثَنَّ لَاتَتَوَارَثَانِّ لَاتَتَوَارَثُنَّ لَاتَتَوَارَثِنَّ لَاتَتَوَارَثَانِّ لَاتَتَوَارَثْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَتَوَارَثَنْ لَاتَتَوَارَثُنْ لَاتَتَوَارَثِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُتَوَارَثْ لَاتُتَوَارَثَا لَاتُتَوَارَثُوا لَاتُتَوَارَثِیْ لَاتُتَوَارَثَا لَاتُتَوَارَثْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُتَوَارَثَنَّ لَاتُتَوَارَثَانِّ لَاتُتَوَارَثُنَّ لَاتُتَوَارَثِنَّ لَاتُتَوَارَثَانِّ لَاتُتَوَارَثْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُتَوَارَثَنْ لَاتُتَوَارَثُنْ لَاتُتَوَارَثِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَتَوَارَثْ لَایَتَوَارَثَا لَایَتَوَارَثُوا لَاتَتَوَارَثْ لَاتَتَوَارَثَا لَایَتَوَارَثْنَ لَااَتَوَارَثْ لَانَتَوَارَثْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَتَوَارَثَنَّ لَایَتَوَارَثَانِّ لَایَتَوَارَثُنَّ لَاتَتَوَارَثَنَّ لَاتَتَوَارَثَانِّ لَایَتَوَارَثْنَانِّ لَااَتَوَارَثَنَّ لَانَتَوَارَثَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَتَوَارَثَنْ لَایَتَوَارَثُنْ لَاتَتَوَارَثَنْ لَااَتَوَارَثَنْ لَانَتَوَارَثَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُتَوَارَثْ لَایُتَوَارَثَا لَایُتَوَارَثُوا لَاتُتَوَارَثْ لَاتُتَوَارَثَا لَایُتَوَارَثْنَ لَااُتَوَارَثْ لَانُتَوَارَثْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُتَوَارَثَنَّ لَایُتَوَارَثَانِّ لَایُتَوَارَثُنَّ لَاتُتَوَارَثَنَّ لَاتُتَوَارَثَانِّ لَایُتَوَارَثْنَانِّ لَااُتَوَارَثَنَّ لَانُتَوَارَثَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُتَوَارَثَنْ لَایُتَوَارَثُنْ لَاتُتَوَارَثَنْ لَااُتَوَارَثَنْ لَانُتَوَارَثَنْ،

﴿مثال واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفَاعُلٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنیٰ	مصدر	معنیٰ	مصدر	معنیٰ
اَلتَّوَاكُفُ	انحراف کرنا	اَلتَّوَازُنُ	ہم وزن ہونا	اَلتَّوَاصُلُ	ایک دوسرے تعلق رکھنا
اَلتَّوَاضُعُ	عاجزی کرنا	اَلتَّوَاتُرُ	پے درپے ہونا	اَلتَّوَاصُمُ	ایکدوسرے کو عیب لگانا
اَلتَّوَاكُلُ	ایکدوسرے پر بھروسہ کرنا	اَلتَّوَاعُدُ	آپس میں وعدہ کرنا	اَلتَّوَاقُعُ	ایک دوسرے پر حملہ کرنا

باب ششم صرف صغیرثلاثی مزید فیہ مثال واوی ازباب ''اِفْتِعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِتِّقَادُ'' (روشن ہونا)

☆اِتَّقَدَ يَتَّقِدُ اِتِّقَادًا **فَهُوَ** مُتَّقِدٌ لَمْ يَتَّقِدْ لَايَتَّقِدُ لَنْ يَتَّقِدَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِتَّقِدْ لِيَتَّقِدْ **وَالنَّهْىُ عَنْهُ** لَاتَتَّقِدْ لَايَتَّقِدْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَّقَدٌ مُتَّقَدَانِ مُتَّقَدَاتٌ، (١)اِتَّقَدَ يَتَّقِدُ اِتِّقَادًا **فَهُوَ** مُتَّقِدٌ وَّاُتُّقِدَ بِهٖ يُتَّقَدُ بِهٖ اِتِّقَادًا **فَذَاكَ** مُتَّقَدٌ بِهٖ لَمْ يَتَّقِدْ لَمْ يُتَّقَدْ بِهٖ لَايَتَّقِدُ لَايُتَّقَدُ بِهٖ لَنْ يَتَّقِدَ لَنْ يُتَّقَدَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِتَّقِدْ لِيُتَّقَدْ بِكَ لِيَتَّقِدْ لِيُتَّقَدْ بِهٖ **وَالنَّهْىُ عَنْهُ** لَاتَتَّقِدْ لَايُتَّقَدْ بِكَ لَايَتَّقِدْ لَايُتَّقَدْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَّقَدٌ مُتَّقَدَانِ مُتَّقَدَاتٌ، (٢) اِتَّقَدَ يَتَّقِدُ اِتِّقَادًا **فَهُوَ** مُتَّقِدٌ وَّاُتُّقِدَ يُتَّقَدُ اِتِّقَادًا **فَذَاكَ** مُتَّقَدٌ لَمْ يَتَّقِدْ لَمْ يُتَّقَدْ لَايَتَّقِدُ لَايُتَّقَدُ لَنْ يَتَّقِدَ لَنْ يُتَّقَدَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِتَّقِدْ لِتُتَّقَدْ لِيَتَّقِدْ لِيُتَّقَدْ **وَالنَّهْىُ عَنْهُ** لَاتَتَّقِدْ لَاتُتَّقَدْ لَايَتَّقِدْ لَايُتَّقَدْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَّقَدٌ مُتَّقَدَانِ مُتَّقَدَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اِتَّقَدَ اِتَّقَدَا اِتَّقَدُوْا اِتَّقَدَتْ اِتَّقَدَتَا اِتَّقَدْنَ اِتَّقَدْتَ اِتَّقَدْتُمَا اِتَّقَدْتُمْ اِتَّقَدْتِ اِتَّقَدْتُمَا اِتَّقَدْتُنَّ اِتَّقَدْتُ اِتَّقَدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(١)اُتُّقِدَ بِهٖ اُتُّقِدَ بِهِمَا اُتُّقِدَ بِهِمْ اُتُّقِدَ بِهَا اُتُّقِدَ بِهِمَا اُتُّقِدَ بِهِنَّ اُتُّقِدَ بِكَ اُتُّقِدَ بِكُمَا اُتُّقِدَ بِكُمْ اُتُّقِدَ بِكِ اُتُّقِدَ بِكُمَا اُتُّقِدَ بِكُنَّ اُتُّقِدَ بِىْ اُتُّقِدَ بِنَا، (٢)اُتُّقِدَ اُتُّقِدَا اُتُّقِدُوْا اُتُّقِدَتْ اُتُّقِدَتَا اُتُّقِدْنَ اُتُّقِدْتَ اُتُّقِدْتُمَا اُتُّقِدْتُمْ اُتُّقِدْتِ اُتُّقِدْتُمَا اُتُّقِدْتُنَّ اُتُّقِدْتُ اُتُّقِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَااتَّقَدَ مَااتَّقَدَا مَااتَّقَدُوْا مَااتَّقَدَتْ مَااتَّقَدَتَا مَااتَّقَدْنَ مَااتَّقَدْتَ مَااتَّقَدْتُمَا مَااتَّقَدْتُمْ مَااتَّقَدْتِ مَااتَّقَدْتُمَا مَااتَّقَدْتُنَّ مَااتَّقَدْتُ مَااتَّقَدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(١)مَااتُّقِدَ بِهٖ مَااتُّقِدَ بِهِمَا مَااتُّقِدَ بِهِمْ مَااتُّقِدَ بِهَا مَااتُّقِدَ بِهِمَا مَااتُّقِدَ بِهِنَّ مَااتُّقِدَ بِكَ مَااتُّقِدَ بِكُمَا مَااتُّقِدَ بِكُمْ مَااتُّقِدَ بِكِ مَااتُّقِدَ بِكُمَا مَااتُّقِدَ بِكُنَّ مَااتُّقِدَ بِىْ مَااتُّقِدَ بِنَا، (٢)مَااتُّقِدَ مَااتُّقِدَا مَااتُّقِدُوْا مَااتُّقِدَتْ مَااتُّقِدَتَا مَااتُّقِدْنَ مَااتُّقِدْتَ مَااتُّقِدْتُمَا مَااتُّقِدْتُمْ مَااتُّقِدْتِ مَااتُّقِدْتُمَا مَااتُّقِدْتُنَّ مَااتُّقِدْتُ مَااتُّقِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَتَّقِدُ يَتَّقِدَانِ يَتَّقِدُوْنَ تَتَّقِدُ تَتَّقِدَانِ يَتَّقِدْنَ تَتَّقِدُ تَتَّقِدَانِ تَتَّقِدُوْنَ تَتَّقِدِيْنَ تَتَّقِدَانِ تَتَّقِدْنَ اَتَّقِدُ نَتَّقِدُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(١)يُتَّقَدُ بِهٖ يُتَّقَدُ بِهِمَا يُتَّقَدُ بِهِمْ يُتَّقَدُ بِهَا يُتَّقَدُ بِهِمَا يُتَّقَدُ بِهِنَّ يُتَّقَدُ بِكَ يُتَّقَدُ بِكُمَا يُتَّقَدُ بِكُمْ يُتَّقَدُ بِكِ يُتَّقَدُ بِكُمَا يُتَّقَدُ بِكُنَّ يُتَّقَدُ بِىْ يُتَّقَدُ بِنَا،(٢)يُتَّقَدُ يُتَّقَدَانِ يُتَّقَدُوْنَ تُتَّقَدُ تُتَّقَدَانِ يُتَّقَدْنَ تُتَّقَدُ تُتَّقَدَانِ تُتَّقَدُوْنَ تُتَّقَدِيْنَ تُتَّقَدَانِ تُتَّقَدْنَ اُتَّقَدُ نُتَّقَدُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَتَّقِدُ لَايَتَّقِدَانِ لَايَتَّقِدُوْنَ لَاتَتَّقِدُ لَاتَتَّقِدَانِ لَايَتَّقِدْنَ لَاتَتَّقِدُ لَاتَتَّقِدَانِ لَاتَتَّقِدُوْنَ لَاتَتَّقِدِيْنَ لَاتَتَّقِدَانِ لَاتَتَّقِدْنَ لَااَتَّقِدُ لَانَتَّقِدُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَايُتَّقَدُ بِهٖ لَايُتَّقَدُ بِهِمَا لَايُتَّقَدُ بِهِمْ لَايُتَّقَدُ بِهَا لَايُتَّقَدُ بِهِمَا لَايُتَّقَدُ بِهِنَّ لَايُتَّقَدُ بِكَ لَايُتَّقَدُ بِكُمَا لَايُتَّقَدُ بِكُمْ لَايُتَّقَدُ بِكِ لَايُتَّقَدُ بِكُمَا لَايُتَّقَدُ بِكُنَّ لَايُتَّقَدُ بِيْ لَايُتَّقَدُ بِنَا، (۲)لَايُتَّقَدُ لَايُتَّقَدَانِ لَايُتَّقَدُوْنَ لَاتُتَّقَدُ لَاتُتَّقَدَانِ لَايُتَّقَدْنَ لَاتُتَّقَدُ لَاتُتَّقَدَانِ لَاتُتَّقَدُوْنَ لَاتُتَّقَدِيْنَ لَاتُتَّقَدَانِ لَاتُتَّقَدْنَ لَااُتَّقَدُ لَانُتَّقَدُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَتَّقِدَنَّ لَيَتَّقِدَانِّ لَيَتَّقِدُنَّ لَتَتَّقِدَنَّ لَتَتَّقِدَانِّ لَيَتَّقِدْنَانِّ لَتَتَّقِدَنَّ لَتَتَّقِدَانِّ لَتَتَّقِدُنَّ لَتَتَّقِدِنَّ لَتَتَّقِدَانِّ لَتَتَّقِدْنَانِّ لَاَتَّقِدَنَّ لَنَتَّقِدَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُتَّقَدَنَّ بِهٖ لَيُتَّقَدَنَّ بِهِمَا لَيُتَّقَدَنَّ بِهِمْ لَيُتَّقَدَنَّ بِهَا لَيُتَّقَدَنَّ بِهِمَا لَيُتَّقَدَنَّ بِهِنَّ لَيُتَّقَدَنَّ بِكَ لَيُتَّقَدَنَّ بِكُمَا لَيُتَّقَدَنَّ بِكُمْ لَيُتَّقَدَنَّ بِكِ لَيُتَّقَدَنَّ بِكُمَا لَيُتَّقَدَنَّ بِكُنَّ لَيُتَّقَدَنَّ بِيْ لَيُتَّقَدَنَّ بِنَا، (۲)لَيُتَّقَدَنَّ لَيُتَّقَدَانِّ لَيُتَّقَدُنَّ لَتُتَّقَدَنَّ لَتُتَّقَدَانِّ لَيُتَّقَدْنَانِّ لَتُتَّقَدَنَّ لَتُتَّقَدَانِّ لَتُتَّقَدُنَّ لَتُتَّقَدِنَّ لَتُتَّقَدَانِّ لَتُتَّقَدْنَانِّ لَاُتَّقَدَنَّ لَنُتَّقَدَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَتَّقِدَنْ لَيَتَّقِدُنْ لَتَتَّقِدَنْ لَتَتَّقِدَنْ لَتَتَّقِدُنْ لَتَتَّقِدِنْ لَاَتَّقِدَنْ لَنَتَّقِدَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُتَّقَدَنْ بِهٖ لَيُتَّقَدَنْ بِهِمْ لَيُتَّقَدَنْ بِهَا لَيُتَّقَدَنْ بِكَ لَيُتَّقَدَنْ بِكُمْ لَيُتَّقَدَنْ بِكِ لَيُتَّقَدَنْ بِيْ لَيُتَّقَدَنْ بِنَا، (۲)لَيُتَّقَدَنْ لَيُتَّقَدُنْ لَتُتَّقَدَنْ لَتُتَّقَدَنْ لَتُتَّقَدُنْ لَتُتَّقَدِنْ لَاُتَّقَدَنْ لَنُتَّقَدَنْ،

بحث اسم فاعل-مُتَّقِدٌ مُتَّقِدَانِ (مُتَّقِدَيْنِ) مُتَّقِدُوْنَ (مُتَّقِدِيْنَ) مُتَّقِدَةٌ مُتَّقِدَتَانِ(مُتَّقِدَتَيْنِ) مُتَّقِدَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُتَّقَدٌ بِهٖ مُتَّقَدٌ بِهِمَا مُتَّقَدٌ بِهِمْ مُتَّقَدٌ بِهَا مُتَّقَدٌ بِهِمَا مُتَّقَدٌ بِهِنَّ، (۲)مُتَّقَدٌ مُتَّقَدَانِ (مُتَّقَدَيْنِ) مُتَّقَدُوْنَ (مُتَّقَدِيْنَ) مُتَّقَدَةٌ مُتَّقَدَتَانِ (مُتَّقَدَتَيْنِ)مُتَّقَدَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَتَّقِدْ لَمْ يَتَّقِدَا لَمْ يَتَّقِدُوْا لَمْ تَتَّقِدْ لَمْ تَتَّقِدَا لَمْ يَتَّقِدْنَ لَمْ تَتَّقِدْ لَمْ تَتَّقِدَا لَمْ تَتَّقِدُوْا لَمْ تَتَّقِدِيْ لَمْ تَتَّقِدَا لَمْ تَتَّقِدْنَ لَمْ اَتَّقِدْ لَمْ نَتَّقِدْ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ يُتَّقَدْ بِهٖ لَمْ يُتَّقَدْ بِهِمَا لَمْ يُتَّقَدْ بِهِمْ لَمْ يُتَّقَدْ بِهَا لَمْ يُتَّقَدْ بِهِمَا لَمْ يُتَّقَدْ بِهِنَّ لَمْ يُتَّقَدْ بِكَ لَمْ يُتَّقَدْ بِكُمَا لَمْ يُتَّقَدْ بِكُمْ لَمْ يُتَّقَدْ بِكِ لَمْ يُتَّقَدْ بِكُمَا لَمْ يُتَّقَدْ بِكُنَّ لَمْ يُتَّقَدْ بِيْ لَمْ يُتَّقَدْ بِنَا، (۲)لَمْ يُتَّقَدْ لَمْ يُتَّقَدَا لَمْ يُتَّقَدُوْا لَمْ تُتَّقَدْ لَمْ تُتَّقَدَا لَمْ يُتَّقَدْنَ لَمْ تُتَّقَدْ لَمْ تُتَّقَدَا لَمْ تُتَّقَدُوْا لَمْ تُتَّقَدِيْ لَمْ تُتَّقَدَا لَمْ تُتَّقَدْنَ لَمْ اُتَّقَدْ لَمْ نُتَّقَدْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّتَّقِدَ لَنْ يَّتَّقِدَا لَنْ يَّتَّقِدُوْا لَنْ تَتَّقِدَ لَنْ تَتَّقِدَا لَنْ يَّتَّقِدْنَ لَنْ تَتَّقِدَ لَنْ تَتَّقِدَا لَنْ تَتَّقِدُوْا لَنْ تَتَّقِدِيْ لَنْ تَتَّقِدَا لَنْ تَتَّقِدْنَ لَنْ اَتَّقِدَ لَنْ نَّتَّقِدَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ يُّتَّقَدَ بِهٖ لَنْ يُّتَّقَدَ بِهِمَا لَنْ يُّتَّقَدَ بِهِمْ لَنْ يُّتَّقَدَ بِهَا لَنْ يُّتَّقَدَ بِهِمَا لَنْ يُّتَّقَدَ بِهِنَّ لَنْ يُّتَّقَدَ بِكَ لَنْ يُّتَّقَدَ بِكُمَا لَنْ يُّتَّقَدَ بِكُمْ لَنْ يُّتَّقَدَ بِكِ لَنْ يُّتَّقَدَ بِكُمَا لَنْ يُّتَّقَدَ بِكُنَّ لَنْ يُّتَّقَدَ بِيْ لَنْ يُّتَّقَدَ بِنَا، (۲)لَنْ يُّتَّقَدَ لَنْ يُّتَّقَدَا لَنْ يُّتَّقَدُوْا لَنْ تُتَّقَدَ لَنْ تُتَّقَدَا لَنْ يُّتَّقَدْنَ لَنْ تُتَّقَدَ لَنْ تُتَّقَدَا لَنْ تُتَّقَدُوْا لَنْ تُتَّقَدِيْ لَنْ تُتَّقَدَا لَنْ تُتَّقَدْنَ لَنْ اُتَّقَدَ لَنْ نُّتَّقَدَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِتَّقِدْ اِتَّقِدَا اِتَّقِدُوْا اِتَّقِدِیْ اِتَّقِدَا اِتَّقِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِتَّقِدَنَّ اِتَّقِدَآنِّ اِتَّقِدُنَّ اِتَّقِدِنَّ اِتَّقِدَآنِّ اِتَّقِدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِتَّقِدَنْ اِتَّقِدُنْ اِتَّقِدِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُتَّقَدْ بِكَ لِیُتَّقَدْ بِكُمَا لِیُتَّقَدْ بِكُمْ لِیُتَّقَدْ بِكِ لِیُتَّقَدْ بِكُمَا لِیُتَّقَدْ بِكُنَّ، (۲)لِتُتَّقَدْ لِتُتَّقَدَا لِتُتَّقَدُوْا لِتُتَّقَدِیْ لِتُتَّقَدَا لِتُتَّقَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُتَّقَدَنَّ بِكَ لِیُتَّقَدَنَّ بِكُمَا لِیُتَّقَدَنَّ بِكُمْ لِیُتَّقَدَنَّ بِكِ لِیُتَّقَدَنَّ بِكُمَا لِیُتَّقَدَنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُتَّقَدَنَّ لِتُتَّقَدَآنِّ لِتُتَّقَدُنَّ لِتُتَّقَدِنَّ لِتُتَّقَدَآنِّ لِتُتَّقَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُتَّقَدَنْ بِكَ لِیُتَّقَدَنْ بِكُمْ لِیُتَّقَدَنْ بِكِ، (۲)لِتُتَّقَدَنْ لِتُتَّقَدُنْ لِتُتَّقَدِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَتَّقِدْ لِیَتَّقِدَا لِیَتَّقِدُوْا لِتَتَّقِدْ لِتَتَّقِدَا لِیَتَّقِدْنَ لِاَتَّقِدْ لِنَتَّقِدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَتَّقِدَنَّ لِیَتَّقِدَآنِّ لِیَتَّقِدُنَّ لِتَتَّقِدَنَّ لِتَتَّقِدَآنِّ لِیَتَّقِدْنَآنِّ لِاَتَّقِدَنَّ لِنَتَّقِدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَتَّقِدَنْ لِیَتَّقِدُنْ لِتَتَّقِدَنْ لِاَتَّقِدَنْ لِنَتَّقِدَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِیُتَّقَدْ بِهٖ لِیُتَّقَدْ بِهِمَا لِیُتَّقَدْ بِهِمْ لِیُتَّقَدْ بِهَا لِیُتَّقَدْ بِهِمَا لِیُتَّقَدْ بِهِنَّ لِیُتَّقَدْ بِیْ لِیُتَّقَدْ بِنَا، (۲)لِیُتَّقَدْ لِیُتَّقَدَا لِیُتَّقَدُوْا لِتُتَّقَدْ لِتُتَّقَدَا لِیُتَّقَدْنَ لِاُتَّقَدْ لِنُتَّقَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُتَّقَدَنَّ بِهٖ لِیُتَّقَدَنَّ بِهِمَا لِیُتَّقَدَنَّ بِهِمْ لِیُتَّقَدَنَّ بِهَا لِیُتَّقَدَنَّ بِهِمَا لِیُتَّقَدَنَّ بِهِنَّ لِیُتَّقَدَنَّ بِیْ لِیُتَّقَدَنَّ بِنَا، (۲) لِیُتَّقَدَنَّ لِیُتَّقَدَآنِّ لِیُتَّقَدُنَّ لِتُتَّقَدَنَّ لِتُتَّقَدَآنِّ لِیُتَّقَدْنَآنِّ لِاُتَّقَدَنَّ لِنُتَّقَدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُتَّقَدَنْ بِهٖ لِیُتَّقَدَنْ بِهِمْ لِیُتَّقَدَنْ بِهَا لِیُتَّقَدَنْ بِیْ لِیُتَّقَدَنْ بِنَا، (۲)لِیُتَّقَدَنْ لِیُتَّقَدُنْ لِتُتَّقَدَنْ لِاُتَّقَدَنْ لِنُتَّقَدَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَتَّقِدْ لَاتَتَّقِدَا لَاتَتَّقِدُوْا لَاتَتَّقِدِیْ لَاتَتَّقِدَا لَاتَتَّقِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَتَّقِدَنَّ لَاتَتَّقِدَآنِّ لَاتَتَّقِدُنَّ لَاتَتَّقِدِنَّ لَاتَتَّقِدَآنِّ لَاتَتَّقِدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَتَّقِدَنْ لَاتَتَّقِدُنْ لَاتَتَّقِدِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-(۱)لَایُتَّقَدْ بِكَ لَایُتَّقَدْ بِكُمَا لَایُتَّقَدْ بِكُمْ لَایُتَّقَدْ بِكِ لَایُتَّقَدْ بِكُمَا لَایُتَّقَدْ بِكُنَّ، (۲)لَاتُتَّقَدْ لَاتُتَّقَدَا لَاتُتَّقَدُوْا لَاتُتَّقَدِیْ لَاتُتَّقَدَا لَاتُتَّقَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُتَّقَدَنَّ بِكَ لَایُتَّقَدَنَّ بِكُمَا لَایُتَّقَدَنَّ بِكُمْ لَایُتَّقَدَنَّ بِكِ لَایُتَّقَدَنَّ بِكُمَا لَایُتَّقَدَنَّ بِكُنَّ، (۲)لَاتُتَّقَدَنَّ لَاتُتَّقَدَآنِّ لَاتُتَّقَدُنَّ لَاتُتَّقَدِنَّ لَاتُتَّقَدَآنِّ لَاتُتَّقَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُتَّقَدَنْ بِكَ لَایُتَّقَدَنْ بِكُمْ لَایُتَّقَدَنْ بِكِ، (۲)لَاتُتَّقَدَنْ لَاتُتَّقَدُنْ لَاتُتَّقَدِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَتَّقِدُ لَایَتَّقِدَا لَایَتَّقِدُوْا لَاتَتَّقِدُ لَاتَتَّقِدَا لَایَتَّقِدْنَ لَآاَتَّقِدُ لَانَتَّقِدُ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَتَّقِدَنَّ لَایَتَّقِدَآنِّ لَایَتَّقِدُنَّ لَاتَتَّقِدَنَّ لَاتَتَّقِدَآنِّ لَایَتَّقِدْنَآنِّ لَآاَتَّقِدَنَّ لَانَتَّقِدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَتَّقِدَنْ لَایَتَّقِدُنْ لَاتَتَّقِدَنْ لَآاَتَّقِدَنْ لَانَتَّقِدَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-(۱)لَایُتَّقَدُ بِهٖ لَایُتَّقَدُ بِهِمَا لَایُتَّقَدُ بِهِمْ لَایُتَّقَدُ بِهَا لَایُتَّقَدُ بِهِمَا لَایُتَّقَدُ بِهِنَّ لَایُتَّقَدُ بِیْ لَایُتَّقَدُ بِنَا، (۲) لَایُتَّقَدُ لَایُتَّقَدَا لَایُتَّقَدُوْا لَاتُتَّقَدُ لَاتُتَّقَدَا لَایُتَّقَدْنَ لَآاُتَّقَدُ لَانُتَّقَدُ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُتَّقَدَنَّ بِهٖ لَایُتَّقَدَنَّ بِهِمَا لَایُتَّقَدَنَّ بِهِمْ لَایُتَّقَدَنَّ بِهَا لَایُتَّقَدَنَّ بِهِمَا لَایُتَّقَدَنَّ بِهِنَّ لَایُتَّقَدَنَّ بِیْ لَایُتَّقَدَنَّ بِنَا، (۲)لَایُتَّقَدَنَّ لَایُتَّقَدَآنِّ لَایُتَّقَدُنَّ لَاتُتَّقَدَنَّ لَاتُتَّقَدَآنِّ لَایُتَّقَدْنَآنِّ لَآاُتَّقَدَنَّ لَانُتَّقَدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُتَّقَدَنْ بِهٖ لَایُتَّقَدَنْ بِهِمْ لَایُتَّقَدَنْ بِهَا لَایُتَّقَدَنْ بِیْ لَایُتَّقَدَنْ بِنَا، (۲)لَایُتَّقَدَنْ لَایُتَّقَدُنْ لَاتُتَّقَدَنْ لَآاُتَّقَدَنْ لَانُتَّقَدَنْ،

﴿مثال واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِفْتِعَال'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِتِّجَاهُ	متوجہ ہونا	اَلْاِتِّحَافُ	پاؤں پھسلنا	اَلْاِتِّكَاءُ	مضبوط ہونا
اَلْاِتِّحَادُ	دو چیزوں کا ایک ہونا	اَلْاِتِّدَاعُ	آرام کرنا رتن آسان ہونا	اَلْاِتِّسَاعُ	فراخ ہونا
اَلْاِتِّحَالُ	شرطیہ قسم کھانا	اَلْاِتِّضَاحُ	روشن ہونا	اَلْاِتِّزَارُ	چھوٹا کمبل اوڑھنا

☆☆☆☆☆

باب ہفتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مثال واوی ازباب ''اِسْتِفْعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِسْتِيْقَادُ'' (آگ روشن کرنا)

اِسْتَوْقَدَ يَسْتَوْقِدُ اِسْتِيْقَادًا **فَهُوَ** مُسْتَوْقِدٌ وَّاسْتُوْقِدَ يُسْتَوْقَدُ اِسْتِيْقَادًا **فَذَاكَ** مُسْتَوْقَدٌ لَمْ يَسْتَوْقِدْ لَمْ يُسْتَوْقَدْ لَايَسْتَوْقِدُ لَايُسْتَوْقَدُ لَنْ يَّسْتَوْقِدَ لَنْ يُّسْتَوْقَدَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَوْقِدْ لِتُسْتَوْقَدْ لِيَسْتَوْقِدْ لِيُسْتَوْقَدْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَسْتَوْقِدْ لَاتُسْتَوْقَدْ لَايَسْتَوْقِدْ لَايُسْتَوْقَدْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَوْقَدٌ مُّسْتَوْقَدَانِ مُسْتَوْقَدَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اِسْتَوْقَدَ اِسْتَوْقَدَا اِسْتَوْقَدُوْا اِسْتَوْقَدَتْ اِسْتَوْقَدَتَا اِسْتَوْقَدْنَ اِسْتَوْقَدْتَ اِسْتَوْقَدْتُمَا اِسْتَوْقَدْتُمْ اِسْتَوْقَدْتِ اِسْتَوْقَدْتُمَا اِسْتَوْقَدْتُنَّ اِسْتَوْقَدْتُ اِسْتَوْقَدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-اُسْتُوْقِدَ اُسْتُوْقِدَا اُسْتُوْقِدُوْا اُسْتُوْقِدَتْ اُسْتُوْقِدَتَا اُسْتُوْقِدْنَ اُسْتُوْقِدْتَ اُسْتُوْقِدْتُمَا اُسْتُوْقِدْتُمْ اُسْتُوْقِدْتِ اُسْتُوْقِدْتُمَا اُسْتُوْقِدْتُنَّ اُسْتُوْقِدْتُ اُسْتُوْقِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَااسْتَوْقَدَ مَااسْتَوْقَدَا مَااسْتَوْقَدُوْا مَااسْتَوْقَدَتْ مَااسْتَوْقَدَتَا مَااسْتَوْقَدْنَ مَااسْتَوْقَدْتَ

مَااسْتَوْقَدْتُمَا مَااسْتَوْقَدْتُّم مَااسْتَوْقَدْتِ مَااسْتَوْقَدْتُمَا مَااسْتَوْقَدْتُنَّ مَااسْتَوْقَدْتُّ مَااسْتَوْقَدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَااسْتُوْقِدَ مَااسْتُوْقِدَا مَااسْتُوْقِدُوا مَااسْتُوْقِدَتْ مَااسْتُوْقِدَتَا مَااسْتُوْقِدْنَ مَااسْتُوْقِدْتَ مَااسْتُوْقِدْتُمَا مَااسْتُوْقِدْتُّم مَااسْتُوْقِدْتِ مَااسْتُوْقِدْتُمَا مَااسْتُوْقِدْتُنَّ مَااسْتُوْقِدْتُّ مَااسْتُوْقِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔يَسْتَوْقِدُ يَسْتَوْقِدَانِ يَسْتَوْقِدُوْنَ تَسْتَوْقِدُ تَسْتَوْقِدَانِ يَسْتَوْقِدْنَ تَسْتَوْقِدُ تَسْتَوْقِدَانِ تَسْتَوْقِدُوْنَ تَسْتَوْقِدِيْنَ تَسْتَوْقِدَانِ تَسْتَوْقِدْنَ اَسْتَوْقِدُ نَسْتَوْقِدُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔يُسْتَوْقَدُ يُسْتَوْقَدَانِ يُسْتَوْقَدُوْنَ تُسْتَوْقَدُ تُسْتَوْقَدَانِ يُسْتَوْقَدْنَ تُسْتَوْقَدُ تُسْتَوْقَدَانِ تُسْتَوْقَدُوْنَ تُسْتَوْقَدِيْنَ تُسْتَوْقَدَانِ تُسْتَوْقَدْنَ اُسْتَوْقَدُ نُسْتَوْقَدُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَايَسْتَوْقِدُ لَايَسْتَوْقِدَانِ لَايَسْتَوْقِدُوْنَ لَاتَسْتَوْقِدُ لَاتَسْتَوْقِدَانِ لَايَسْتَوْقِدْنَ لَاتَسْتَوْقِدُ لَاتَسْتَوْقِدَانِ لَاتَسْتَوْقِدُوْنَ لَاتَسْتَوْقِدِيْنَ لَاتَسْتَوْقِدَانِ لَاتَسْتَوْقِدْنَ لَآاَسْتَوْقِدُ لَانَسْتَوْقِدُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَايُسْتَوْقَدُ لَايُسْتَوْقَدَانِ لَايُسْتَوْقَدُوْنَ لَاتُسْتَوْقَدُ لَاتُسْتَوْقَدَانِ لَايُسْتَوْقَدْنَ لَاتُسْتَوْقَدُ لَاتُسْتَوْقَدَانِ لَاتُسْتَوْقَدُوْنَ لَاتُسْتَوْقَدِيْنَ لَاتُسْتَوْقَدَانِ لَاتُسْتَوْقَدْنَ لَآاُسْتَوْقَدُ لَانُسْتَوْقَدُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔لَيَسْتَوْقِدَنَّ لَيَسْتَوْقِدَآنِّ لَيَسْتَوْقِدُنَّ لَتَسْتَوْقِدَنَّ لَتَسْتَوْقِدَآنِّ لَيَسْتَوْقِدْنَآنِّ لَتَسْتَوْقِدَنَّ لَتَسْتَوْقِدَآنِّ لَتَسْتَوْقِدُنَّ لَتَسْتَوْقِدِنَّ لَتَسْتَوْقِدَآنِّ لَتَسْتَوْقِدْنَآنِّ لَاَسْتَوْقِدَنَّ لَنَسْتَوْقِدَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔لَيُسْتَوْقَدَنَّ لَيُسْتَوْقَدَآنِّ لَيُسْتَوْقَدُنَّ لَتُسْتَوْقَدَنَّ لَتُسْتَوْقَدَآنِّ لَيُسْتَوْقَدْنَآنِّ لَتُسْتَوْقَدَنَّ لَتُسْتَوْقَدَآنِّ لَتُسْتَوْقَدُنَّ لَتُسْتَوْقَدِنَّ لَتُسْتَوْقَدَآنِّ لَتُسْتَوْقَدْنَآنِّ لَاُسْتَوْقَدَنَّ لَنُسْتَوْقَدَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔لَيَسْتَوْقِدَنْ لَيَسْتَوْقِدُنْ لَتَسْتَوْقِدَنْ لَتَسْتَوْقِدَنْ لَتَسْتَوْقِدُنْ لَتَسْتَوْقِدِنْ لَاَسْتَوْقِدَنْ لَنَسْتَوْقِدَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔لَيُسْتَوْقَدَنْ لَيُسْتَوْقَدُنْ لَتُسْتَوْقَدَنْ لَتُسْتَوْقَدَنْ لَتُسْتَوْقَدُنْ لَتُسْتَوْقَدِنْ لَاُسْتَوْقَدَنْ لَنُسْتَوْقَدَنْ،

بحث اسم فاعل۔مُسْتَوْقِدٌ مُسْتَوْقِدَانِ (مُسْتَوْقِدَيْنِ) مُسْتَوْقِدُوْنَ (مُسْتَوْقِدِيْنَ) مُسْتَوْقِدَةٌ مُسْتَوْقِدَتَانِ (مُسْتَوْقِدَتَيْنِ) مُسْتَوْقِدَاتٌ،

بحث اسم مفعول۔مُسْتَوْقَدٌ مُسْتَوْقَدَانِ (مُسْتَوْقَدَيْنِ) مُسْتَوْقَدُوْنَ (مُسْتَوْقَدِيْنَ) مُسْتَوْقَدَةٌ مُسْتَوْقَدَتَانِ (مُسْتَوْقَدَتَيْنِ) مُسْتَوْقَدَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔لَمْ يَسْتَوْقِدْ لَمْ يَسْتَوْقِدَا لَمْ يَسْتَوْقِدُوْا لَمْ تَسْتَوْقِدْ لَمْ تَسْتَوْقِدَا لَمْ يَسْتَوْقِدْنَ لَمْ تَسْتَوْقِدْ لَمْ تَسْتَوْقِدَا لَمْ تَسْتَوْقِدُوْا لَمْ تَسْتَوْقِدِيْ لَمْ تَسْتَوْقِدَا لَمْ تَسْتَوْقِدْنَ لَمْ اَسْتَوْقِدْ لَمْ نَسْتَوْقِدْ،

بحث فعل جحد مجہول۔لَمْ يُسْتَوْقَدْ لَمْ يُسْتَوْقَدَا لَمْ يُسْتَوْقَدُوْا لَمْ تُسْتَوْقَدْ لَمْ تُسْتَوْقَدَا لَمْ يُسْتَوْقَدْنَ لَمْ تُسْتَوْقَدْ

لَمْ تُسْتَوْقَدَا لَمْ تُسْتَوْقَدُوْا لَمْ تُسْتَوْقَدِیْ لَمْ تُسْتَوْقَدَا لَمْ تُسْتَوْقَدْنَ لَمْ اُسْتَوْقَدْ لَمْ نُسْتَوْقَدْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف — لَنْ یَّسْتَوْقِدَ لَنْ یَّسْتَوْقِدَا لَنْ یَّسْتَوْقِدُوْا لَنْ تَسْتَوْقِدَ لَنْ تَسْتَوْقِدَا لَنْ یَّسْتَوْقِدْنَ لَنْ تَسْتَوْقِدَ لَنْ تَسْتَوْقِدَا لَنْ تَسْتَوْقِدُوْا لَنْ تَسْتَوْقِدِیْ لَنْ تَسْتَوْقِدَا لَنْ تَسْتَوْقِدْنَ لَنْ اَسْتَوْقِدَ لَنْ نَّسْتَوْقِدَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول — لَنْ یُّسْتَوْقَدَ لَنْ یُّسْتَوْقَدَا لَنْ یُّسْتَوْقَدُوْا لَنْ تُسْتَوْقَدَ لَنْ تُسْتَوْقَدَا لَنْ یُّسْتَوْقَدْنَ لَنْ تُسْتَوْقَدَ لَنْ تُسْتَوْقَدَا لَنْ تُسْتَوْقَدُوْا لَنْ تُسْتَوْقَدِیْ لَنْ تُسْتَوْقَدَا لَنْ تُسْتَوْقَدْنَ لَنْ اُسْتَوْقَدَ لَنْ نُّسْتَوْقَدَ،

بحث فعل امر حاضر معروف — اِسْتَوْقِدْ اِسْتَوْقِدَا اِسْتَوْقِدُوْا اِسْتَوْقِدِیْ اِسْتَوْقِدَا اِسْتَوْقِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — اِسْتَوْقِدَنَّ اِسْتَوْقِدَآنِّ اِسْتَوْقِدُنَّ اِسْتَوْقِدِنَّ اِسْتَوْقِدَآنِّ اِسْتَوْقِدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — اِسْتَوْقِدَنْ اِسْتَوْقِدُنْ اِسْتَوْقِدِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول — لِتُسْتَوْقَدْ لِتُسْتَوْقَدَا لِتُسْتَوْقَدُوْا لِتُسْتَوْقَدِیْ لِتُسْتَوْقَدَا لِتُسْتَوْقَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لِتُسْتَوْقَدَنَّ لِتُسْتَوْقَدَآنِّ لِتُسْتَوْقَدُنَّ لِتُسْتَوْقَدِنَّ لِتُسْتَوْقَدَآنِّ لِتُسْتَوْقَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لِتُسْتَوْقَدَنْ لِتُسْتَوْقَدُنْ لِتُسْتَوْقَدِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف — لِیَسْتَوْقِدْ لِیَسْتَوْقِدَا لِیَسْتَوْقِدُوْا لِتَسْتَوْقِدْ لِتَسْتَوْقِدَا لِیَسْتَوْقِدْنَ لِاَسْتَوْقِدْ لِنَسْتَوْقِدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لِیَسْتَوْقِدَنَّ لِیَسْتَوْقِدَآنِّ لِیَسْتَوْقِدُنَّ لِتَسْتَوْقِدَنَّ لِتَسْتَوْقِدَآنِّ لِیَسْتَوْقِدْنَآنِّ لِاَسْتَوْقِدَنَّ لِنَسْتَوْقِدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لِیَسْتَوْقِدَنْ لِیَسْتَوْقِدُنْ لِتَسْتَوْقِدَنْ لِاَسْتَوْقِدَنْ لِنَسْتَوْقِدَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول — لِیُسْتَوْقَدْ لِیُسْتَوْقَدَا لِیُسْتَوْقَدُوْا لِتُسْتَوْقَدْ لِتُسْتَوْقَدَا لِیُسْتَوْقَدْنَ لِاُسْتَوْقَدْ لِنُسْتَوْقَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لِیُسْتَوْقَدَنَّ لِیُسْتَوْقَدَآنِّ لِیُسْتَوْقَدُنَّ لِتُسْتَوْقَدَنَّ لِتُسْتَوْقَدَآنِّ لِیُسْتَوْقَدْنَآنِّ لِاُسْتَوْقَدَنَّ لِنُسْتَوْقَدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لِیُسْتَوْقَدَنْ لِیُسْتَوْقَدُنْ لِتُسْتَوْقَدَنْ لِاُسْتَوْقَدَنْ لِنُسْتَوْقَدَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف — لَاتَسْتَوْقِدْ لَاتَسْتَوْقِدَا لَاتَسْتَوْقِدُوْا لَاتَسْتَوْقِدِیْ لَاتَسْتَوْقِدَا لَاتَسْتَوْقِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لَاتَسْتَوْقِدَنَّ لَاتَسْتَوْقِدَآنِّ لَاتَسْتَوْقِدُنَّ لَاتَسْتَوْقِدِنَّ لَاتَسْتَوْقِدَآنِّ لَاتَسْتَوْقِدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لَاتَسْتَوْقِدَنْ لَاتَسْتَوْقِدُنْ لَاتَسْتَوْقِدِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول — لَاتُسْتَوْقَدْ لَاتُسْتَوْقَدَا لَاتُسْتَوْقَدُوْا لَاتُسْتَوْقَدِیْ لَاتُسْتَوْقَدَا لَاتُسْتَوْقَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لَاتُسْتَوْقَدَنَّ لَاتُسْتَوْقَدَآنِّ لَاتُسْتَوْقَدُنَّ لَاتُسْتَوْقَدِنَّ لَاتُسْتَوْقَدَآنِّ لَاتُسْتَوْقَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لَاتُسْتَوْقَدَنْ لَاتُسْتَوْقَدُنْ لَاتُسْتَوْقَدِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف — لَایَسْتَوْقِدْ لَایَسْتَوْقِدَا لَایَسْتَوْقِدُوْا لَاتَسْتَوْقِدْ لَاتَسْتَوْقِدَا لَایَسْتَوْقِدْنَ لَآاَسْتَوْقِدْ لَانَسْتَوْقِدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لَایَسْتَوْقِدَنَّ لَایَسْتَوْقِدَآنِّ لَایَسْتَوْقِدُنَّ لَاتَسْتَوْقِدَنَّ لَاتَسْتَوْقِدَآنِّ لَایَسْتَوْقِدْنَآنِّ

لَآاَسْتَوْقِدَنَّ لَانَسْتَوْقِدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَسْتَوْقِدَنْ لَایَسْتَوْقِدُنْ لَاتَسْتَوْقِدَنْ لَآاَسْتَوْقِدَنْ لَانَسْتَوْقِدَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُسْتَوْقَدْ لَایُسْتَوْقَدَا لَایُسْتَوْقَدُوْا لَاتُسْتَوْقَدْ لَاتُسْتَوْقَدَا لَایُسْتَوْقَدْنَ لَآاُسْتَوْقَدْ لَانُسْتَوْقَدْ.

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُسْتَوْقَدَنَّ لَایُسْتَوْقَدَآنِّ لَایُسْتَوْقَدُنَّ لَاتُسْتَوْقَدَنَّ لَاتُسْتَوْقَدَآنِّ لَایُسْتَوْقَدْنَآنِّ لَآاُسْتَوْقَدَنَّ لَانُسْتَوْقَدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُسْتَوْقَدَنْ لَایُسْتَوْقَدُنْ لَاتُسْتَوْقَدَنْ لَآاُسْتَوْقَدَنْ لَانُسْتَوْقَدَنْ،

﴿مثال واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِسْتِفْعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِسْتِیْصَافُ	بیان کرنے کیلئے کہنا	اَلْاِسْتِیْصَالُ	اتحاد چاہنا	اَلْاِسْتِیْفَاضُ	جلدی کرنا
اَلْاِسْتِیْسَاعُ	کشادہ ہونا	اَلْاِسْتِیْضَاحُ	بحث کرنا/وضاحت کرانا	اَلْاِسْتِیْفَادُ	وفد بھیجنا
اَلْاِسْتِیْشَامُ	ارادہ کرنا	اَلْاِسْتِیْضَاعُ	گھٹانے کا کہنا	اَلْاِسْتِیْعَادُ	وعدہ کرانا

☆☆☆☆☆

﴿ابواب مثال یائی ثلاثی مجرد﴾

﴿یُوْسَرُ﴾ دراصل یُیْسَرُ تھا۔ یاء ساکن مظہر اس کا ماقبل مضموم، بابِ افتعال کا فاء کلمہ بھی نہیں اور دیگر شرائط بھی پوری ہیں لہٰذا وجوبی قانون کے مطابق اسکو واؤ سے تبدیل کردیا تو یُیْسَرُ سے یُوْسَرُ ہوگیا۔

☆ قانون یُوْسَرُ : یہ قانون ثلاثی مجرد مثال یائی کے تمام ابواب اور ثلاثی مزید فیہ مثال یائی کے باب افعال کے مضارع مثبت ومنفی، فعل جحد، نفی تاکید بالن ناصبہ اور امر ونہی کی تمام مجہول گردانوں میں جاری ہوتا ہے ثلاثی مجرد باب فَعُلَ یَفْعُلُ کے امر حاضر معروف مع ثقیلہ وخفیفہ اور باب افعال کی ماضی مجہول میں بھی جاری ہوگا۔

☆ قانونِ اِتَّقَدَ واِتَّسَرَ، یہ قانون صرف باب افتعال مثال واوی اور یائی کیلئے ہے لہٰذا افعال کے مصادر سمیت تمام صیغوں میں جاری ہوگا۔

قانون اُوْرِیَ : یہ جوازی قانون صرف باب مفاعلہ مثال واوی کی ماضی مجہول میں جاری ہوسکتا ہے۔

☆ ثلاثی مجرد سے مثال یائی کے پانچ باب مستعمل ہیں (۱) بابِ فَعَلَ یَفْعِلُ جیسے یَسَرَ یَیْسِرُ یَسْرًا وَّمَیْسَرَةً (۲) بابِ فَعِلَ یَفْعَلُ جیسے یَبِسَ یَیْبَسُ یُبْسًا (۳) بابِ فَعَلَ یَفْعَلُ جیسے یَنَعَ یَیْنَعُ یَنْعًا (۴) بابِ فَعُلَ یَفْعُلُ جیسے یَمُنَ یَیْمُنُ یُمْنًا (۵) بابِ فَعِلَ یَفْعِلُ جیسے یَتِمَ یَیْتِمُ یُتْمًا۔

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال یائی ازباب "فَعَلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلْیَسْرُ وَالْمَیْسَرَةُ" (آسان ہونا، جوا کھیلنا)

یَسَرَ یَیْسِرُ یَسْرًا وَّمَیْسِرَةً فَهُوَ یَاسِرٌ وَّ یُسِرَ یُوْسَرُ یَسْرًا وَّ مَیْسِرَةً فَذَاكَ مَیْسُوْرٌ لَمْ یَیْسِرْ لَمْ یُوْسَرْ لَایَیْسِرُ لَایُوْسَرُ لَنْ یَّیْسِرَ لَنْ یُّوْسَرَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِیْسِرْ لِتُوْسَرْ لِیَیْسِرْ لِیُوْسَرْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَیْسِرْ لَاتُوْسَرْ لَایَیْسِرْ لَایُوْسَرْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَیْسِرٌ مَیْسِرَانِ مَیَاسِرُ وَمُیَیْسِرٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِیْسَرٌ مِّیْسَرَانِ مَیَاسِرُ وَمُیَیْسِرٌ، مِیْسَرَةٌ مِّیْسَرَتَانِ مَیَاسِرُ وَمُیَیْسِرَةٌ، مِیْسَارٌ مِیْسَارَانِ مَیَاسِیْرُ مُیَیْسِیْرٌ وَّمُیَیْسِیْرَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَیْسَرُ اَیْسَرَانِ اَیْسَرُوْنَ اَیَاسِرُ وَاُیَیْسِرٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ یُسْرٰی یُسْرَیَانِ یُسْرَیَاتٌ یُسَرٌ وَّیُسَیْرٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآ اَیْسَرَهٗ وَاَیْسِرْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ یَسَرَ یَسَرَا یَسَرُوْا یَسَرَتْ یَسَرَتَا یَسَرْنَ یَسَرْتَ یَسَرْتُمَا یَسَرْتُمْ یَسَرْتِ یَسَرْتُمَا یَسَرْتُنَّ یَسَرْتُ یَسَرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ یُسِرَ یُسِرَا یُسِرُوْا یُسِرَتْ یُسِرَتَا یُسِرْنَ یُسِرْتَ یُسِرْتُمَا یُسِرْتُمْ یُسِرْتِ یُسِرْتُمَا یُسِرْتُنَّ یُسِرْتُ یُسِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَایَسَرَ مَایَسَرَا مَایَسَرُوْا مَایَسَرَتْ مَایَسَرَتَا مَایَسَرْنَ مَایَسَرْتَ مَایَسَرْتُمَا مَایَسَرْتُمْ مَایَسَرْتِ مَایَسَرْتُمَا مَایَسَرْتُنَّ مَایَسَرْتُ مَایَسَرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَایُسِرَ مَایُسِرَا مَایُسِرُوْا مَایُسِرَتْ مَایُسِرَتَا مَایُسِرْنَ مَایُسِرْتَ مَایُسِرْتُمَا مَایُسِرْتُمْ مَایُسِرْتِ مَایُسِرْتُمَا مَایُسِرْتُنَّ مَایُسِرْتُ مَایُسِرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَیْسِرُ یَیْسِرَانِ یَیْسِرُوْنَ تَیْسِرُ تَیْسِرَانِ یَیْسِرْنَ تَیْسِرُ تَیْسِرَانِ تَیْسِرُوْنَ تَیْسِرِیْنَ تَیْسِرَانِ تَیْسِرْنَ اَیْسِرُ نَیْسِرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُوْسَرُ یُوْسَرَانِ یُوْسَرُوْنَ تُوْسَرُ تُوْسَرَانِ یُوْسَرْنَ تُوْسَرُ تُوْسَرَانِ تُوْسَرُوْنَ تُوْسَرِیْنَ تُوْسَرَانِ تُوْسَرْنَ اُوْسَرُ نُوْسَرُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایَیْسِرُ لَایَیْسِرَانِ لَایَیْسِرُوْنَ لَاتَیْسِرُ لَاتَیْسِرَانِ لَایَیْسِرْنَ لَاتَیْسِرُ لَاتَیْسِرَانِ لَاتَیْسِرُوْنَ لَاتَیْسِرِیْنَ لَاتَیْسِرَانِ لَاتَیْسِرْنَ لَآاَیْسِرُ لَانَیْسِرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُوْسَرُ لَایُوْسَرَانِ لَایُوْسَرُوْنَ لَاتُوْسَرُ لَاتُوْسَرَانِ لَایُوْسَرْنَ لَاتُوْسَرُ لَاتُوْسَرَانِ لَاتُوْسَرُوْنَ لَاتُوْسَرِیْنَ لَاتُوْسَرَانِ لَاتُوْسَرْنَ لَآاُوْسَرُ لَانُوْسَرُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔ لَیَیْسِرَنَّ لَیَیْسِرَآنِّ لَیَیْسِرُنَّ لَتَیْسِرَنَّ لَتَیْسِرَآنِّ لَیَیْسِرْنَآنِّ لَتَیْسِرَنَّ

لَتَيْسِرَآنِّ لَتَيْسِرُنَّ لَتَيْسِرِنَّ لَتَيْسِرَآنِّ لَتَيْسِرْنَانِّ لَاَيْسِرَنَّ لَنَيْسِرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوْسَرَنَّ لَيُوْسَرَآنِّ لَيُوْسَرُنَّ لَتُوْسَرَنَّ لَتُوْسَرَآنِّ لَيُوْسَرْنَانِّ لَتُوْسَرَنَّ لَتُوْسَرَآنِّ لَتُوْسَرُنَّ لَتُوْسَرِنَّ لَتُوْسَرَآنِّ لَتُوْسَرْنَانِّ لَاُوْسَرَنَّ لَنُوْسَرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَيْسِرَنْ لَيَيْسِرُنْ لَتَيْسِرَنْ لَتَيْسِرُنْ لَتَيْسِرِنْ لَاَيْسِرَنْ لَنَيْسِرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوْسَرَنْ لَيُوْسَرُنْ لَتُوْسَرَنْ لَتُوْسَرُنْ لَتُوْسَرَنْ لَتُوْسَرِنْ لَاُوْسَرَنْ لَنُوْسَرَنْ،

بحث اسم فاعل-يَاسِرٌ يَّاسِرَانِ (يَاسِرَيْنِ) يَاسِرُوْنَ (يَاسِرِيْنَ) يَسَرَةٌ يُّسَّارٌ يُّسَّرٌ يُسُرٌ يُّسَرٌ يُّسَرَآءُ يُسْرَانٌ يِسَارٌ اَيْسَارٌ يُسَرٌ يُسُوْرٌ وَّيُوَيْسِرٌ يَّاسِرَةٌ يَّاسِرَتَانِ (يَاسِرَتَيْنِ) يَاسِرَاتٌ يَّوَاسِرُ يُسَّرٌ وَّيُوَيْسِرَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَيْسُوْرٌ مَّيْسُوْرَانِ (مَيْسُوْرَيْنَ) مَيْسُوْرُوْنَ (مَيْسُوْرِيْنَ) مَيْسُوْرَةٌ مَّيْسُوْرَتَانِ (مَيْسُوْرَتَيْنِ) مَيْسُوْرَاتٌ مَّيَاسِيْرُ مُيَيْسِيْرٌ وَّمُيَيْسِيْرَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَيْسِرْ لَمْ يَيْسِرَا لَمْ يَيْسِرُوْا لَمْ تَيْسِرْ لَمْ تَيْسِرَا لَمْ يَيْسِرْنَ لَمْ تَيْسِرْ لَمْ تَيْسِرَا لَمْ تَيْسِرُوْا لَمْ تَيْسِرِيْ لَمْ تَيْسِرَا لَمْ تَيْسِرْنَ لَمْ اَيْسِرْ لَمْ نَيْسِرْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُوْسَرْ لَمْ يُوْسَرَا لَمْ يُوْسَرُوْا لَمْ تُوْسَرْ لَمْ تُوْسَرَا لَمْ يُوْسَرْنَ لَمْ تُوْسَرْ لَمْ تُوْسَرَا لَمْ تُوْسَرُوْا لَمْ تُوْسَرِيْ لَمْ تُوْسَرَا لَمْ تُوْسَرْنَ لَمْ اُوْسَرْ لَمْ نُوْسَرْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّيْسِرَ لَنْ يَّيْسِرَا لَنْ يَّيْسِرُوْا لَنْ تَيْسِرَ لَنْ تَيْسِرَا لَنْ يَّيْسِرْنَ لَنْ تَيْسِرَ لَنْ تَيْسِرَا لَنْ تَيْسِرُوْا لَنْ تَيْسِرِيْ لَنْ تَيْسِرَا لَنْ تَيْسِرْنَ لَنْ اَيْسِرَ لَنْ نَّيْسِرَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُّوْسَرَ لَنْ يُّوْسَرَا لَنْ يُّوْسَرُوْا لَنْ تُوْسَرَ لَنْ تُوْسَرَا لَنْ يُّوْسَرْنَ لَنْ تُوْسَرَ لَنْ تُوْسَرَا لَنْ تُوْسَرُوْا لَنْ تُوْسَرِيْ لَنْ تُوْسَرَا لَنْ تُوْسَرْنَ لَنْ اُوْسَرَ لَنْ نُّوْسَرَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِيْسِرْ اِيْسِرَا اِيْسِرُوْا اِيْسِرِيْ اِيْسِرَا اِيْسِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِيْسِرَنَّ اِيْسِرَآنِّ اِيْسِرُنَّ اِيْسِرِنَّ اِيْسِرَآنِّ اِيْسِرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِيْسِرَنْ اِيْسِرُنْ اِيْسِرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُوْسَرْ لِتُوْسَرَا لِتُوْسَرُوْا لِتُوْسَرِيْ لِتُوْسَرَا لِتُوْسَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُوْسَرَنَّ لِتُوْسَرَآنِّ لِتُوْسَرُنَّ لِتُوْسَرِنَّ لِتُوْسَرَآنِّ لِتُوْسَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُوْسَرَنْ لِتُوْسَرُنْ لِتُوْسَرِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَيْسِرْ لِيَيْسِرَا لِيَيْسِرُوْا لِتَيْسِرْ لِتَيْسِرَا لِيَيْسِرْنَ لِاَيْسِرْ لِنَيْسِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَيْسِرَنَّ لِيَيْسِرَآنِّ لِيَيْسِرُنَّ لِتَيْسِرَنَّ لِتَيْسِرَآنِّ لِيَيْسِرْنَانِّ لِاَيْسِرَنَّ لِنَيْسِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُیْسِرَنْ لِیُیْسِرُنْ لِتُیْسِرَنْ لِاُیْسِرَنْ لِنُیْسِرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُوْسَرْ لِیُوْسَرَا لِیُوْسَرُوْا لِتُوْسَرْ لِتُوْسَرَا لِیُوْسَرْنَ لِاُوْسَرْ لِنُوْسَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُوْسَرَنَّ لِیُوْسَرَانِّ لِیُوْسَرُنَّ لِتُوْسَرَنَّ لِتُوْسَرَانِّ لِیُوْسَرْنَانِّ لِاُوْسَرَنَّ لِنُوْسَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُوْسَرَنْ لِیُوْسَرُنْ لِتُوْسَرَنْ لِاُوْسَرَنْ لِنُوْسَرَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَیْسِرْ لَاتَیْسِرَا لَاتَیْسِرُوْا لَاتَیْسِرِیْ لَاتَیْسِرَا لَاتَیْسِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَیْسِرَنَّ لَاتَیْسِرَانِّ لَاتَیْسِرُنَّ لَاتَیْسِرِنَّ لَاتَیْسِرَانِّ لَاتَیْسِرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَیْسِرَنْ لَاتَیْسِرُنْ لَاتَیْسِرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُوْسَرْ لَاتُوْسَرَا لَاتُوْسَرُوْا لَاتُوْسَرِیْ لَاتُوْسَرَا لَاتُوْسَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوْسَرَنَّ لَاتُوْسَرَانِّ لَاتُوْسَرُنَّ لَاتُوْسَرِنَّ لَاتُوْسَرَانِّ لَاتُوْسَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوْسَرَنْ لَاتُوْسَرُنْ لَاتُوْسَرِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَیْسِرْ لَایَیْسِرَا لَایَیْسِرُوْا لَاتَیْسِرْ لَاتَیْسِرَا لَایَیْسِرْنَ لَاآیْسِرْ لَانَیْسِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَیْسِرَنَّ لَایَیْسِرَانِّ لَایَیْسِرُنَّ لَاتَیْسِرَنَّ لَاتَیْسِرَانِّ لَایَیْسِرْنَانِّ لَاآیْسِرَنَّ لَانَیْسِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَیْسِرَنْ لَایَیْسِرُنْ لَاتَیْسِرَنْ لَاآیْسِرَنْ لَانَیْسِرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُوْسَرْ لَایُوْسَرَا لَایُوْسَرُوْا لَاتُوْسَرْ لَاتُوْسَرَا لَایُوْسَرْنَ لَاأُوْسَرْ لَانُوْسَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُوْسَرَنَّ لَایُوْسَرَانِّ لَایُوْسَرُنَّ لَاتُوْسَرَنَّ لَاتُوْسَرَانِّ لَایُوْسَرْنَانِّ لَاأُوْسَرَنَّ لَانُوْسَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُوْسَرَنْ لَایُوْسَرُنْ لَاتُوْسَرَنْ لَاأُوْسَرَنْ لَانُوْسَرَنْ،

﴿ مثال یائی کے چند معروف مصادر جو باب "فَعِلَ یَفْعِلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْیُتْمُ وَالْیَتَمُ	یتیم ہونا	اَلْیَسَنُ	پانی کا متغیر ہونا

☆☆☆☆☆

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال یائی از باب "فَعِلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلْیُبْسُ" (خشک ہونا)

☆یَبِسَ یَیْبَسُ یُبْسًا **فَهُوَ** یَابِسٌ لَمْ یَیْبَسْ لَایَیْبَسُ لَنْ یَّیْبَسَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْبَسْ لِیَیْبَسْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَیْبَسْ لَایَیْبَسْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْبِسٌ مَّیْبِسَانِ مَیَابِسُ وَمُیَیْبِسٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْبَسٌ مِّیْبَسَانِ مَیَابِسُ وَمُیَیْبِسٌ، مِیْبَسَةٌ مِّیْبَسَتَانِ مَیَابِسُ وَمُیَیْبِسَةٌ، مِیْبَاسٌ مِّیْبَاسَانِ مَیَابِیْسُ مُیَیْبِیْسٌ وَّمُیَیْبِیْسَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ**

اَيْبَسُ اَيْبَسَانِ اَيْبَسُوْنَ اَيَابِسُ وَاُيَيْبِسٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** يُبْسٰى يُبْسَيَانِ يُبْسَيَاتٌ يُبَسٌ وَّيُبَيْسٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَيْبَسَهٗ وَاَيْبِسْ بِهٖ، (۱)يَبِسَ يَيْبَسُ يُبْسًا **فَهُوَ** يَابِسٌ وَّيُبِسَ بِهٖ يُوْبَسُ بِهٖ يُبْسًا **فَذَاكَ** مَيْبُوْسٌ بِهٖ لَمْ يَيْبَسْ لَمْ يُوْبَسْ بِهٖ لَايَيْبَسُ لَايُوْبَسُ بِهٖ لَنْ يَّيْبَسَ لَنْ يُّوْبَسَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِيْبَسْ لِيُوْبَسْ بِكَ لِيَيْبَسْ لِيُوْبَسْ بِهٖ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَيْبَسْ لَايُوْبَسْ بِكَ لَايَيْبَسْ لَايُوْبَسْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَيْبَسٌ مَّيْبَسَانِ مَيَابِسُ وَمُيَيْبِسٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِيْبَسٌ مِّيْبَسَانِ مَيَابِسُ وَمُيَيْبِسٌ، مِيْبَسَةٌ مِّيْبَسَتَانِ مَيَابِسُ وَمُيَيْبِسَةٌ، مِيْبَاسٌ مِّيْبَاسَانِ مَيَابِيْسُ مُيَيْبِيْسٌ وَّمُيَيْبِيْسَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَيْبَسُ اَيْبَسَانِ اَيْبَسُوْنَ اَيَابِسُ وَاُيَيْبِسٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** يُبْسٰى يُبْسَيَانِ يُبْسَيَاتٌ يُبَسٌ وَّيُبَيْسٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَيْبَسَهٗ وَاَيْبِسْ بِهٖ، (۲)يَبِسَ يَيْبِسُ يُبْسًا **فَهُوَ** يَابِسٌ وَّيُبِسَ يُوْبَسُ يُبْسًا **فَذَاكَ** مَيْبُوْسٌ لَمْ يَيْبِسْ لَمْ يُوْبَسْ لَايَيْبِسُ لَايُوْبَسُ لَنْ يَّيْبِسَ لَنْ يُّوْبَسَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِيْبِسْ لِتُوْبَسْ لِيَيْبِسْ لِيُوْبَسْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَيْبِسْ لَاتُوْبَسْ لَايَيْبِسْ لَايُوْبَسْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَيْبِسٌ مَّيْبِسَانِ مَيَابِسُ وَمُيَيْبِسٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِيْبَسٌ مِّيْبَسَانِ مَيَابِسُ وَمُيَيْبِسٌ، مِيْبَسَةٌ مِّيْبَسَتَانِ مَيَابِسُ وَمُيَيْبِسَةٌ، مِيْبَاسٌ مِّيْبَاسَانِ مَيَابِيْسُ مُيَيْبِيْسٌ وَّمُيَيْبِيْسَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَيْبَسُ اَيْبَسَانِ اَيْبَسُوْنَ اَيَابِسُ وَاُيَيْبِسٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** يُبْسٰى يُبْسَيَانِ يُبْسَيَاتٌ يُبَسٌ وَّيُبَيْسٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَيْبَسَهٗ وَاَيْبِسْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-يَبِسَ يَبِسَا يَبِسُوْا يَبِسَتْ يَبِسَتَا يَبِسْنَ يَبِسْتَ يَبِسْتُمَا يَبِسْتُمْ يَبِسْتِ يَبِسْتُمَا يَبِسْتُنَّ يَبِسْتُ يَبِسْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)يُبِسَ بِهٖ يُبِسَ بِهِمَا يُبِسَ بِهِمْ يُبِسَ بِهَا يُبِسَ بِهِمَا يُبِسَ بِهِنَّ يُبِسَ بِكَ يُبِسَ بِكُمَا يُبِسَ بِكُمْ يُبِسَ بِكِ يُبِسَ بِكُمَا يُبِسَ بِكُنَّ يُبِسَ بِيْ يُبِسَ بِنَا، (۲)يُبِسَ يُبِسَا يُبِسُوْا يُبِسَتْ يُبِسَتَا يُبِسْنَ يُبِسْتَ يُبِسْتُمَا يُبِسْتُمْ يُبِسْتِ يُبِسْتُمَا يُبِسْتُنَّ يُبِسْتُ يُبِسْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَايَبِسَ مَايَبِسَا مَايَبِسُوْا مَايَبِسَتْ مَايَبِسَتَا مَايَبِسْنَ مَايَبِسْتَ مَايَبِسْتُمَا مَايَبِسْتُمْ مَايَبِسْتِ مَايَبِسْتُمَا مَايَبِسْتُنَّ مَايَبِسْتُ مَايَبِسْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَايُبِسَ بِهٖ مَايُبِسَ بِهِمَا مَايُبِسَ بِهِمْ مَايُبِسَ بِهَا مَايُبِسَ بِهِمَا مَايُبِسَ بِهِنَّ مَايُبِسَ بِكَ مَايُبِسَ بِكُمَا مَايُبِسَ بِكُمْ مَايُبِسَ بِكِ مَايُبِسَ بِكُمَا مَايُبِسَ بِكُنَّ مَايُبِسَ بِيْ مَايُبِسَ بِنَا، (۲)مَايُبِسَ مَايُبِسَا مَايُبِسُوْا مَايُبِسَتْ مَايُبِسَتَا مَايُبِسْنَ مَايُبِسْتَ مَايُبِسْتُمَا مَايُبِسْتُمْ مَايُبِسْتِ مَايُبِسْتُمَا مَايُبِسْتُنَّ مَايُبِسْتُ مَايُبِسْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَيْبَسُ يَيْبَسَانِ يَيْبَسُوْنَ تَيْبَسُ تَيْبَسَانِ يَيْبَسْنَ تَيْبَسُ تَيْبَسَانِ تَيْبَسُوْنَ تَيْبَسِيْنَ تَيْبَسَانِ تَيْبَسْنَ اَيْبَسُ نَيْبَسُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)يُوْبَسُ بِهٖ يُوْبَسُ بِهِمَا يُوْبَسُ بِهِمْ يُوْبَسُ بِهَا يُوْبَسُ بِهِمَا يُوْبَسُ بِهِنَّ

یُوْبَسُ بِكَ یُوبَسُ بِكُمَا یُوْبَسُ بِكُمْ یُوبَسُ بِكِ یُوبَسُ بِكُمَا یُوْبَسُ بِكُنَّ یُوْبَسُ بِیْ یُوْبَسُ بِنَا، (۲)یُوْبَسُ یُوْبَسَانِ یُوْبَسُوْنَ تُوْبَسُ تُوْبَسَانِ یُوْبَسْنَ تُوْبَسُ تُوْبَسَانِ تُوْبَسُوْنَ تُوْبَسِیْنَ تُوْبَسَانِ تُوْبَسْنَ اُوْبَسُ نُوْبَسُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَیْبَسُ لَایَیْبَسَانِ لَایَیْبَسُوْنَ لَاتَیْبَسُ لَاتَیْبَسَانِ لَایَیْبَسْنَ لَاتَیْبَسُ لَاتَیْبَسَانِ لَاتَیْبَسُوْنَ لَاتَیْبَسِیْنَ لَاتَیْبَسَانِ لَاتَیْبَسْنَ لَآایْبَسُ لَانَیْبَسُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُوبَسُ بِهٖ لَایُوبَسُ بِهِمَا لَایُوْبَسُ بِهِمْ لَایُوْبَسُ بِهَا لَایُوْبَسُ بِهِمَا لَایُوْبَسُ بِهِنَّ لَایُوْبَسُ بِكَ لَایُوْبَسُ بِكُمَا لَایُوْبَسُ بِكُمْ لَایُوْبَسُ بِكِ لَایُوْبَسُ بِكُمَا لَایُوْبَسُ بِكُنَّ لَایُوْبَسُ بِیْ لَایُوْبَسُ بِنَا، (۲)لَایُوبَسُ لَایُوبَسَانِ لَایُوبَسُوْنَ لَاتُوْبَسُ لَاتُوْبَسَانِ لَایُوْبَسْنَ لَاتُوْبَسُ لَاتُوْبَسَانِ لَاتُوْبَسُوْنَ لَاتُوْبَسِیْنَ لَاتُوْبَسَانِ لَاتُوْبَسْنَ لَآاُوْبَسُ لَانُوْبَسُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَیْبَسَنَّ لَیَیْبَسَانِّ لَیَیْبَسُنَّ لَتَیْبَسَنَّ لَتَیْبَسَانِّ لَیَیْبَسْنَانِّ لَتَیْبَسَنَّ لَتَیْبَسَانِّ لَتَیْبَسُنَّ لَتَیْبَسِنَّ لَتَیْبَسَانِّ لَتَیْبَسْنَانِّ لَایْبَسَنَّ لَنَیْبَسَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُوبَسَنَّ بِهٖ لَیُوْبَسَنَّ بِهِمَا لَیُوْبَسَنَّ بِهِمْ لَیُوْبَسَنَّ بِهَا لَیُوْبَسَنَّ بِهِمَا لَیُوبَسَنَّ بِهِنَّ لَیُوْبَسَنَّ بِكَ لَیُوْبَسَنَّ بِكُمَا لَیُوْبَسَنَّ بِكُمْ لَیُوْبَسَنَّ بِكِ لَیُوْبَسَنَّ بِكُمَا لَیُوْبَسَنَّ بِكُنَّ لَیُوْبَسَنَّ بِیْ لَیُوبَسَنَّ بِنَا، (۲)لَیُوْبَسَنَّ لَیُوْبَسَانِّ لَیُوْبَسُنَّ لَتُوْبَسَنَّ لَتُوْبَسَانِّ لَیُوْبَسْنَانِّ لَتُوْبَسَنَّ لَتُوْبَسَانِّ لَتُوْبَسُنَّ لَتُوْبَسِنَّ لَتُوْبَسَانِّ لَتُوْبَسْنَانِّ لَاُوْبَسَنَّ لَنُوْبَسَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَیْبَسَنْ لَیَیْبَسُنْ لَتَیْبَسَنْ لَتَیْبَسَنْ لَتَیْبَسُنْ لَتَیْبَسِنْ لَایْبَسَنْ لَنَیْبَسَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُوبَسَنْ بِهٖ لَیُوْبَسَنْ بِهِمْ لَیُوْبَسَنْ بِهَا لَیُوْبَسَنْ بِكَ لَیُوْبَسَنْ بِكُمْ لَیُوْبَسَنْ بِكِ لَیُوْبَسَنْ بِیْ لَیُوْبَسَنْ بِنَا، (۲)لَیُوْبَسَنْ لَیُوْبَسُنْ لَتُوْبَسَنْ لَتُوْبَسَنْ لَتُوْبَسُنْ لَتُوْبَسِنْ لَاُوْبَسَنْ لَنُوْبَسَنْ،

بحث اسم فاعل-یَابِسٌ یَابِسَانِ (یَابِسَیْنِ) یَابِسُوْنَ (یَابِسِیْنَ) یَبَسَةٌ یُبَّاسٌ یُبَّسٌ یُبُسٌ یُبَسَاءُ یُبْسَانٌ یِبَاسٌ اَیْبَاسٌ یَیْسٌ یُبُوْسٌ وَّیُوَیْبِسٌ یَابِسَةٌ یَابِسَتَانِ (یَابِسَتَیْنِ) یَابِسَاتٌ یَوَابِسُ یُبَّسٌ وَّیُوَیْبِسَةٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مَیْبُوْسٌ بِهٖ مَیْبُوْسٌ بِهِمَا مَیْبُوْسٌ بِهِمْ مَیْبُوْسٌ بِهَا مَیْبُوْسٌ بِهِمَا مَیْبُوْسٌ بِهِنَّ مُیَیْبِیْسٌ بِهٖ وَّمُیَیْبِیْسٌ بِهَا، (۲) مَیْبُوْسٌ مَیْبُوْسَانِ (مَیْبُوْسَیْنِ) مَیْبُوْسُوْنَ (مَیْبُوْسِیْنَ) مَیْبُوْسَةٌ مَیْبُوْسَتَانِ (مَیْبُوْسَتَیْنِ) مَیْبُوْسَاتٌ مَیَابِیْسُ مُیَیْبِیْسٌ وَّمُیَیْبِیْسَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَیْبَسْ لَمْ یَیْبَسَا لَمْ یَیْبَسُوْا لَمْ تَیْبَسْ لَمْ تَیْبَسَا لَمْ یَیْبَسْنَ لَمْ تَیْبَسْ لَمْ تَیْبَسَا لَمْ تَیْبَسُوْا لَمْ تَیْبَسِیْ لَمْ تَیْبَسَا لَمْ تَیْبَسْنَ لَمْ اَیْبَسْ لَمْ نَیْبَسْ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ يُوْبَسْ بِهٖ لَمْ يُوْبَسْ بِهِمَا لَمْ يُوْبَسْ بِهِمْ لَمْ يُوْبَسْ بِهَا لَمْ يُوْبَسْ بِهِمَا لَمْ يُوْبَسْ بِهِنَّ لَمْ يُوْبَسْ بِكَ لَمْ يُوْبَسْ بِكُمَا لَمْ يُوْبَسْ بِكُمْ لَمْ يُوْبَسْ بِكِ لَمْ يُوْبَسْ بِكُمَا لَمْ يُوْبَسْ بِكُنَّ لَمْ يُوْبَسْ بِيْ لَمْ يُوْبَسْ بِنَا، (۲)لَمْ يُوْبَسْ لَمْ يُوْبَسَا لَمْ يُوْبَسُوْا لَمْ تُوْبَسْ لَمْ تُوْبَسَا لَمْ يُوْبَسْنَ لَمْ تُوْبَسْ لَمْ تُوْبَسَا لَمْ تُوْبَسُوْا لَمْ تُوْبَسِيْ لَمْ تُوْبَسَا لَمْ تُوْبَسْنَ لَمْ اُوْبَسْ لَمْ نُوْبَسْ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ يَّيْبَسَ لَنْ يَّيْبَسَا لَنْ يَّيْبَسُوْا لَنْ تَيْبَسَ لَنْ تَيْبَسَا لَنْ يَّيْبَسْنَ لَنْ تَيْبَسَ لَنْ تَيْبَسَا لَنْ تَيْبَسُوْا لَنْ تَيْبَسِيْ لَنْ تَيْبَسَا لَنْ تَيْبَسْنَ لَنْ اَيْبَسَ لَنْ نَّيْبَسَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ يُّوْبَسَ بِهٖ لَنْ يُّوْبَسَ بِهِمَا لَنْ يُّوْبَسَ بِهِمْ لَنْ يُّوْبَسَ بِهَا لَنْ يُّوْبَسَ بِهِمَا لَنْ يُّوْبَسَ بِهِنَّ لَنْ يُّوْبَسَ بِكَ لَنْ يُّوْبَسَ بِكُمَا لَنْ يُّوْبَسَ بِكُمْ لَنْ يُّوْبَسَ بِكِ لَنْ يُّوْبَسَ بِكُمَا لَنْ يُّوْبَسَ بِكُنَّ لَنْ يُّوْبَسَ بِيْ لَنْ يُّوْبَسَ بِنَا،(۲)لَنْ يُّوْبَسَ لَنْ يُّوْبَسَا لَنْ يُّوْبَسُوْا لَنْ تُوْبَسَ لَنْ تُوْبَسَا لَنْ يُّوْبَسْنَ لَنْ تُوْبَسَ لَنْ تُوْبَسَا لَنْ تُوْبَسُوْا لَنْ تُوْبَسِيْ لَنْ تُوْبَسَا لَنْ تُوْبَسْنَ لَنْ اُوْبَسَ لَنْ نُّوْبَسَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِيْبَسْ اِيْبَسَا اِيْبَسُوْا اِيْبَسِيْ اِيْبَسَا اِيْبَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِيْبَسَنَّ اِيْبَسَآنِّ اِيْبَسُنَّ اِيْبَسِنَّ اِيْبَسَآنِّ اِيْبَسْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِيْبَسَنْ اِيْبَسُنْ اِيْبَسِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِيُوْبَسْ بِكَ لِيُوْبَسْ بِكُمَا لِيُوْبَسْ بِكُمْ لِيُوْبَسْ بِكِ لِيُوْبَسْ بِكُمَا لِيُوْبَسْ بِكُنَّ، (۲)لِتُوْبَسْ لِتُوْبَسَا لِتُوْبَسُوْا لِتُوْبَسِيْ لِتُوْبَسَا لِتُوْبَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِيُوْبَسَنَّ بِكَ لِيُوْبَسَنَّ بِكُمَا لِيُوْبَسَنَّ بِكُمْ لِيُوْبَسَنَّ بِكِ لِيُوْبَسَنَّ بِكُمَا لِيُوْبَسَنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُوْبَسَنَّ لِتُوْبَسَآنِّ لِتُوْبَسُنَّ لِتُوْبَسِنَّ لِتُوْبَسَآنِّ لِتُوْبَسْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ--(۱)لِيُوْبَسَنْ بِكَ لِيُوْبَسَنْ بِكُمْ لِيُوْبَسَنْ بِكِ، (۲)لِتُوْبَسَنْ لِتُوْبَسُنْ لِتُوْبَسِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَيْبَسْ لِيَيْبَسَا لِيَيْبَسُوْا لِتَيْبَسْ لِتَيْبَسَا لِيَيْبَسْنَ لِاَيْبَسْ لِنَيْبَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَيْبَسَنَّ لِيَيْبَسَآنِّ لِيَيْبَسُنَّ لِتَيْبَسَنَّ لِتَيْبَسَآنِّ لِيَيْبَسْنَآنِّ لِاَيْبَسَنَّ لِنَيْبَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَيْبَسَنْ لِيَيْبَسُنْ لِتَيْبَسَنْ لِاَيْبَسَنْ لِنَيْبَسَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِيُوْبَسْ بِهٖ لِيُوْبَسْ بِهِمَا لِيُوْبَسْ بِهِمْ لِيُوْبَسْ بِهَا لِيُوْبَسْ بِهِمَا لِيُوْبَسْ بِهِنَّ لِيُوْبَسْ بِيْ لِيُوْبَسْ بِنَا، (۲)لِيُوْبَسْ لِيُوْبَسَا لِيُوْبَسُوْا لِتُوْبَسْ لِتُوْبَسَا لِيُوْبَسْنَ لِاُوْبَسْ لِنُوْبَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِيُوْبَسَنَّ بِهٖ لِيُوْبَسَنَّ بِهِمَا لِيُوْبَسَنَّ بِهِمْ لِيُوْبَسَنَّ بِهَا لِيُوْبَسَنَّ بِهِمَا لِيُوْبَسَنَّ بِهِنَّ لِيُوْبَسَنَّ بِيْ لِيُوْبَسَنَّ بِنَا، (۲) لِيُوْبَسَنَّ لِيُوْبَسَآنِّ لِيُوْبَسُنَّ لِتُوْبَسَنَّ لِتُوْبَسَآنِّ لِيُوْبَسْنَآنِّ لِاُوْبَسَنَّ لِنُوْبَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔(۱) لِیُوْبَسَنْ بِہٖ لِیُوْبَسَنْ بِہِمْ لِیُوْبَسَنْ بِھَا لِیُوْبَسَنْ بِیْ لِیُوْبَسَنْ بِنَا، (۲) لِیُوْبَسَنْ لِیُوْبَسُنْ لِتُوْبَسَنْ لِاُوْبَسَنْ لِنُوْبَسَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف ۔ لَاتَیْبَسْ لَاتَیْبَسَا لَاتَیْبَسُوْا لَاتَیْبَسِیْ لَاتَیْبَسَا لَاتَیْبَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔ لَاتَیْبَسَنَّ لَاتَیْبَسَانِّ لَاتَیْبَسُنَّ لَاتَیْبَسِنَّ لَاتَیْبَسَانِّ لَاتَیْبَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔ لَاتَیْبَسَنْ لَاتَیْبَسُنْ لَاتَیْبَسِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول ۔(۱) لَایُوْبَسْ بِكَ لَایُوْبَسْ بِكُمَا لَایُوْبَسْ بِكُمْ لَایُوْبَسْ بِكِ لَایُوْبَسْ بِكُمَا لَایُوْبَسْ بِكُنَّ، (۲) لَاتُوْبَسْ لَاتُوْبَسَا لَاتُوْبَسُوْا لَاتُوْبَسِیْ لَاتُوْبَسَا لَاتُوْبَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔(۱) لَایُوْبَسَنَّ بِكَ لَایُوْبَسَنَّ بِكُمَا لَایُوْبَسَنَّ بِكُمْ لَایُوْبَسَنَّ بِكِ لَایُوْبَسَنَّ بِكُمَا لَایُوْبَسَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُوْبَسَنَّ لَاتُوْبَسَانِّ لَاتُوْبَسُنَّ لَاتُوْبَسِنَّ لَاتُوْبَسَانِّ لَاتُوْبَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔(۱) لَایُوْبَسَنْ بِكَ لَایُوْبَسَنْ بِكُمْ لَایُوْبَسَنْ بِكِ، (۲) لَاتُوْبَسَنْ لَاتُوْبَسُنْ لَاتُوْبَسِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف ۔ لَایَیْبَسْ لَایَیْبَسَا لَایَیْبَسُوْا لَاتَیْبَسْ لَاتَیْبَسَا لَایَیْبَسْنَ لَاآیْبَسْ لَانَیْبَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔ لَایَیْبَسَنَّ لَایَیْبَسَانِّ لَایَیْبَسُنَّ لَاتَیْبَسَنَّ لَاتَیْبَسَانِّ لَایَیْبَسْنَانِّ لَاآیْبَسَنَّ لَانَیْبَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔ لَایَیْبَسَنْ لَایَیْبَسُنْ لَاتَیْبَسَنْ لَاآیْبَسَنْ لَانَیْبَسَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول ۔(۱) لَایُوْبَسْ بِہٖ لَایُوْبَسْ بِہِمَا لَایُوْبَسْ بِہِمْ لَایُوْبَسْ بِھَا لَایُوْبَسْ بِہِمَا لَایُوْبَسْ بِہِنَّ لَایُوْبَسْ بِیْ لَایُوْبَسْ بِنَا، (۲) لَایُوْبَسْ لَایُوْبَسَا لَایُوْبَسُوْا لَاتُوْبَسْ لَاتُوْبَسَا لَایُوْبَسْنَ لَااُوْبَسْ لَانُوْبَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔(۱) لَایُوْبَسَنَّ بِہٖ لَایُوْبَسَنَّ بِہِمَا لَایُوْبَسَنَّ بِہِمْ لَایُوْبَسَنَّ بِھَا لَایُوْبَسَنَّ بِہِمَا لَایُوْبَسَنَّ بِہِنَّ لَایُوْبَسَنَّ بِیْ لَایُوْبَسَنَّ بِنَا، (۲) لَایُوْبَسَنَّ لَایُوْبَسَانِّ لَایُوْبَسُنَّ لَاتُوْبَسَنَّ لَاتُوْبَسَانِّ لَایُوْبَسْنَانِّ لَااُوْبَسَنَّ لَانُوْبَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔(۱) لَایُوْبَسَنْ بِہٖ لَایُوْبَسَنْ بِہِمْ لَایُوْبَسَنْ بِھَا لَایُوْبَسَنْ بِیْ لَایُوْبَسَنْ بِنَا، (۲) لَایُوْبَسَنْ لَایُوْبَسُنْ لَاتُوْبَسَنْ لَااُوْبَسَنْ لَانُوْبَسَنْ،

﴿ مثال یائی کے چند معروف مصادر جو باب ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ﴾

معنی	مصدر	معنی	مصدر
روشن ہونا / ثابت ہونا	اَلْیَقْنُ وَالْیَقَنُ	جاگنا / محتاط ہونا	اَلْیَقَظُ
سیدھی جانب سے آنا / مبارک بنانا	اَلْیَمْنُ وَالْیُمْنُ	یتیم ہونا	اَلْیُتْمُ وَالْیَتَمُ

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال یائی از باب ''فَعَلَ یَفْعَلُ'' جیسے ''اَلْیَنْعُ'' (پھل کا پکنا)

☆یَنَعَ یَیْنَعُ یَنْعًا **فَھُوَ** یَانِعٌ لَمْ یَیْنَعْ لَایَیْنَعُ لَنْ یَّیْنَعَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْنَعْ لِیَیْنَعْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَیْنَعْ لَایَیْنَعْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْنَعٌ مَّیْنَعَانِ مَیَانِعُ وَمُیَیْنِعٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْنَعٌ مِّیْنَعَانِ مَیَانِعُ وَمُیَیْنِعٌ، مِیْنَعَةٌ مِّیْنَعَتَانِ مَیَانِعُ وَمُیَیْنِعَةٌ، مِیْنَاعٌ مِّیْنَاعَانِ مَیَانِیْعُ مُیَیْنِیْعٌ وَّمُیَیْنِیْعَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَیْنَعُ اَیْنَعَانِ اَیَانِعُ وَاُیَیْنِعٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُنْعٰی یُنْعَیَانِ یُنْعَیَاتٌ یُّنَعٌ وَّیُنَیْعٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَیْنَعَهٗ وَاَیْنِعْ بِهٖ، (۱)یَنَعَ یَیْنَعُ یَنْعًا **فَھُوَ** یَانِعٌ وَّیُنِعَ بِهٖ یُوْنَعُ بِهٖ یَنْعًا**فَذَاكَ** مَیْنُوْعٌ بِهٖ لَمْ یَیْنَعْ لَمْ یُوْنَعْ بِهٖ لَایَیْنَعُ لَایُوْنَعُ بِهٖ لَنْ یَّیْنَعَ لَنْ یُّوْنَعَ بِهٖ**اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْنَعْ لِیُوْنَعْ بِكَ لِیَیْنَعْ لِیُوْنَعْ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ**لَاتَیْنَعْ لَایُوْنَعْ بِكَ لَایَیْنَعْ لَایُوْنَعْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْنَعٌ مَّیْنَعَانِ مَیَانِعُ وَمُیَیْنِعٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْنَعٌ مِّیْنَعَانِ مَیَانِعُ وَمُیَیْنِعٌ، مِیْنَعَةٌ مِّیْنَعَتَانِ مَیَانِعُ وَمُیَیْنِعَةٌ، مِیْنَاعٌ مِّیْنَاعَانِ مَیَانِیْعُ مُیَیْنِیْعٌ وَّمُیَیْنِیْعَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَیْنَعُ اَیْنَعَانِ اَیَانِعُ وَاُیَیْنِعٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُنْعٰی یُنْعَیَانِ یُنْعَیَاتٌ یُّنَعٌ وَّیُنَیْعٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَیْنَعَهٗ وَاَیْنِعْ بِهٖ،(۲) یَنَعَ یَیْنَعُ یَنْعًا**فَھُوَ** یَانِعٌ وَّیُنِعَ یُوْنَعُ یَنْعًا **فَذَاكَ** مَیْنُوْعٌ لَمْ یَیْنَعْ لَمْ یُوْنَعْ لَایَیْنَعُ لَایُوْنَعُ لَنْ یَّیْنَعَ لَنْ یُّوْنَعَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْنَعْ لِتُوْنَعْ لِیَیْنَعْ لِیُوْنَعْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَیْنَعْ لَاتُوْنَعْ لَایَیْنَعْ لَایُوْنَعْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْنَعٌ مَّیْنَعَانِ مَیَانِعُ وَمُیَیْنِعٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْنَعٌ مِّیْنَعَانِ مَیَانِعُ وَمُیَیْنِعٌ، مِیْنَعَةٌ مِّیْنَعَتَانِ مَیَانِعُ وَمُیَیْنِعَةٌ، مِیْنَاعٌ مِّیْنَاعَانِ مَیَانِیْعُ مُیَیْنِیْعٌ وَّمُیَیْنِیْعَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَیْنَعُ اَیْنَعَانِ اَیَانِعُ وَاُیَیْنِعٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُنْعٰی یُنْعَیَانِ یُنْعَیَاتٌ یُّنَعٌ وَّیُنَیْعٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَیْنَعَهٗ وَاَیْنِعْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-یَنَعَ یَنَعَا یَنَعُوْا یَنَعَتْ یَنَعَتَا یَنَعْنَ یَنَعْتَ یَنَعْتُمَا یَنَعْتُمْ یَنَعْتِ یَنَعْتُمَا یَنَعْتُنَّ یَنَعْتُ یَنَعْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)یُنِعَ بِهٖ یُنِعَ بِهِمَا یُنِعَ بِهِمْ یُنِعَ بِهَا یُنِعَ بِهِمَا یُنِعَ بِهِنَّ یُنِعَ بِكَ یُنِعَ بِكُمَا یُنِعَ بِكُمْ یُنِعَ بِكِ یُنِعَ بِكُمَا یُنِعَ بِكُنَّ یُنِعَ بِیْ یُنِعَ بِنَا، (۲)یُنِعَ یُنِعَا یُنِعُوْا یُنِعَتْ یُنِعَتَا یُنِعْنَ یُنِعْتَ یُنِعْتُمَا یُنِعْتُمْ یُنِعْتِ یُنِعْتُمَا یُنِعْتُنَّ یُنِعْتُ یُنِعْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَایَنَعَ مَایَنَعَا مَایَنَعُوْا مَایَنَعَتْ مَایَنَعَتَا مَایَنَعْنَ مَایَنَعْتَ مَایَنَعْتُمَا مَایَنَعْتُمْ مَایَنَعْتِ مَایَنَعْتُمَا مَایَنَعْتُنَّ مَایَنَعْتُ مَایَنَعْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱) مَایُنِعَ بِهٖ مَایُنِعَ بِهِمَا مَایُنِعَ بِهِمْ مَایُنِعَ بِهَا مَایُنِعَ بِهِمَا مَایُنِعَ بِهِنَّ مَایُنِعَ بِكَ مَایُنِعَ بِكُمَا مَایُنِعَ بِكُمْ مَایُنِعَ بِكِ مَایُنِعَ بِكُمَا مَایُنِعَ بِكُنَّ مَایُنِعَ بِیْ مَایُنِعَ بِنَا، (۲)مَایُنِعَ مَایُنِعَا مَایُنِعُوْا مَایُنِعَتْ مَایُنِعَتَا مَایُنِعْنَ مَایُنِعْتَ مَایُنِعْتُمَا مَایُنِعْتُمْ مَایُنِعْتِ مَایُنِعْتُمَا مَایُنِعْتُنَّ مَایُنِعْتُ مَایُنِعْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَیْنَعُ یَیْنَعَانِ یَیْنَعُوْنَ تَیْنَعُ تَیْنَعَانِ یَیْنَعْنَ تَیْنَعُ تَیْنَعَانِ تَیْنَعُوْنَ تَیْنَعِیْنَ تَیْنَعَانِ تَیْنَعْنَ اَیْنَعُ نَیْنَعُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- (۱) یُوْنَعُ بِهٖ یُوْنَعُ بِهِمَا یُوْنَعُ بِهِمْ یُوْنَعُ بِهَا یُوْنَعُ بِهِمَا یُوْنَعُ بِهِنَّ یُوْنَعُ بِكَ یُوْنَعُ بِكُمَا یُوْنَعُ بِكُمْ یُوْنَعُ بِكِ یُوْنَعُ بِكُمَا یُوْنَعُ بِكُنَّ یُوْنَعُ بِیْ یُوْنَعُ بِنَا، (۲) یُوْنَعُ یُوْنَعَانِ یُوْنَعُوْنَ تُوْنَعُ تُوْنَعَانِ یُوْنَعْنَ تُوْنَعُ تُوْنَعَانِ تُوْنَعُوْنَ تُوْنَعِیْنَ تُوْنَعَانِ تُوْنَعْنَ اُوْنَعُ نُوْنَعُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَیْنَعُ لَایَیْنَعَانِ لَایَیْنَعُوْنَ لَاتَیْنَعُ لَاتَیْنَعَانِ لَایَیْنَعْنَ لَاتَیْنَعُ لَاتَیْنَعَانِ لَاتَیْنَعُوْنَ لَاتَیْنَعِیْنَ لَاتَیْنَعَانِ لَاتَیْنَعْنَ لَآاَیْنَعُ لَانَیْنَعُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُوْنَعُ بِهٖ لَایُوْنَعُ بِهِمَا لَایُوْنَعُ بِهِمْ لَایُوْنَعُ بِهَا لَایُوْنَعُ بِهِمَا لَایُوْنَعُ بِهِنَّ لَایُوْنَعُ بِكَ لَایُوْنَعُ بِكُمَا لَایُوْنَعُ بِكُمْ لَایُوْنَعُ بِكِ لَایُوْنَعُ بِكُمَا لَایُوْنَعُ بِكُنَّ لَایُوْنَعُ بِیْ لَایُوْنَعُ بِنَا، (۲) لَایُوْنَعُ لَایُوْنَعَانِ لَایُوْنَعُوْنَ لَاتُوْنَعُ لَاتُوْنَعَانِ لَایُوْنَعْنَ لَاتُوْنَعُ لَاتُوْنَعَانِ لَاتُوْنَعُوْنَ لَاتُوْنَعِیْنَ لَاتُوْنَعَانِ لَاتُوْنَعْنَ لَآاُوْنَعُ لَانُوْنَعُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَیْنَعَنَّ لَیَیْنَعَانِّ لَیَیْنَعُنَّ لَتَیْنَعَنَّ لَتَیْنَعَانِّ لَیَیْنَعْنَانِّ لَتَیْنَعَنَّ لَتَیْنَعَانِّ لَتَیْنَعُنَّ لَتَیْنَعِنَّ لَتَیْنَعَانِّ لَتَیْنَعْنَانِّ لَاَیْنَعَنَّ لَنَیْنَعَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- (۱) لَیُوْنَعَنَّ بِهٖ لَیُوْنَعَنَّ بِهِمَا لَیُوْنَعَنَّ بِهِمْ لَیُوْنَعَنَّ بِهَا لَیُوْنَعَنَّ بِهِمَا لَیُوْنَعَنَّ بِهِنَّ لَیُوْنَعَنَّ بِكَ لَیُوْنَعَنَّ بِكُمَا لَیُوْنَعَنَّ بِكُمْ لَیُوْنَعَنَّ بِكِ لَیُوْنَعَنَّ بِكُمَا لَیُوْنَعَنَّ بِكُنَّ لَیُوْنَعَنَّ بِیْ لَیُوْنَعَنَّ بِنَا، (۲) لَیُوْنَعَنَّ لَیُوْنَعَانِّ لَیُوْنَعُنَّ لَتُوْنَعَنَّ لَتُوْنَعَانِّ لَیُوْنَعْنَانِّ لَتُوْنَعَنَّ لَتُوْنَعَانِّ لَتُوْنَعُنَّ لَتُوْنَعِنَّ لَتُوْنَعَانِّ لَتُوْنَعْنَانِّ لَاُوْنَعَنَّ لَنُوْنَعَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَیَیْنَعَنْ لَیَیْنَعُنْ لَتَیْنَعَنْ لَتَیْنَعَنْ لَتَیْنَعُنْ لَتَیْنَعِنْ لَاَیْنَعَنْ لَنَیْنَعَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- (۱) لَیُوْنَعَنْ بِهٖ لَیُوْنَعَنْ بِهِمْ لَیُوْنَعَنْ بِهَا لَیُوْنَعَنْ بِكَ لَیُوْنَعَنْ بِكُمْ لَیُوْنَعَنْ بِكِ لَیُوْنَعَنْ بِیْ لَیُوْنَعَنْ بِنَا، (۲) لَیُوْنَعَنْ لَیُوْنَعُنْ لَتُوْنَعَنْ لَتُوْنَعَنْ لَتُوْنَعُنْ لَتُوْنَعِنْ لَاُوْنَعَنْ لَنُوْنَعَنْ،

بحث اسم فاعل- یَانِعٌ یَّانِعَانِ (یَانِعَیْنِ) یَانِعُوْنَ (یَانِعِیْنَ) یَنَعَةٌ یُنَّاعٌ یُنَّعٌ یُنُعٌ یُنَّعٌ یُنَّعَاءُ یُنْعَانٌ یِنَاعٌ اَیْنَاعٌ یُنَّعٌ یُنُوْعٌ وَّیُوَیْنِعٌ یَّانِعَةٌ یَّانِعَتَانِ (یَانِعَتَیْنِ) یَانِعَاتٌ یَّوَانِعُ یُنَّعٌ وَّیُوَیْنِعَةٌ،

بحث اسم مفعول- (۱) مَیْنُوْعٌ بِهٖ مَیْنُوْعٌ بِهِمَا مَیْنُوْعٌ بِهِمْ مَیْنُوْعٌ بِهَا مَیْنُوْعٌ بِهِمَا مَیْنُوْعٌ بِهِنَّ مُیَیْنِیْعٌ بِهٖ مُیَیْنِیْعٌ بِهَا، (۲) مَیْنُوْعٌ مَّیْنُوْعَانِ (مَیْنُوْعَیْنِ) مَیْنُوْعُوْنَ (مَیْنُوْعِیْنَ) مَیْنُوْعَةٌ مَّیْنُوْعَتَانِ (مَیْنُوْعَتَیْنِ) مَیْنُوْعَاتٌ مَّیَانِیْعُ مُیَیْنِیْعٌ وَّمُیَیْنِیْعَةٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ یَیْنَعْ لَمْ یَیْنَعَا لَمْ یَیْنَعُوْا لَمْ تَیْنَعْ لَمْ تَیْنَعَا لَمْ یَیْنَعْنَ لَمْ تَیْنَعْ لَمْ تَیْنَعَا لَمْ تَیْنَعُوْا لَمْ تَیْنَعِیْ لَمْ تَیْنَعَا لَمْ تَیْنَعْنَ لَمْ اَیْنَعْ لَمْ نَیْنَعْ،

بحث فعل جحد مجہول- (۱) لَمْ یُوْنَعْ بِهٖ لَمْ یُوْنَعْ بِهِمَا لَمْ یُوْنَعْ بِهِمْ لَمْ یُوْنَعْ بِهَا لَمْ یُوْنَعْ بِهِمَا لَمْ یُوْنَعْ بِهِنَّ لَمْ یُوْنَعْ بِكَ لَمْ یُوْنَعْ بِكُمَا لَمْ یُوْنَعْ بِكُمْ لَمْ یُوْنَعْ بِكِ لَمْ یُوْنَعْ بِكُمَا لَمْ یُوْنَعْ بِكُنَّ لَمْ یُوْنَعْ بِیْ لَمْ یُوْنَعْ بِنَا، (۲) لَمْ یُوْنَعْ لَمْ یُوْنَعَا

لَمْ یُوْنَعُوْا لَمْ تُوْنَعْ لَمْ تُوْنَعَا لَمْ یُوْنَعْنَ لَمْ تُوْنَعْ لَمْ تُوْنَعَا لَمْ تُوْنَعُوْا لَمْ تُوْنَعِیْ لَمْ تُوْنَعَا لَمْ تُوْنَعْنَ لَمْ اُوْنَعْ لَمْ نُوْنَعْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّیْنَعَ لَنْ یَّیْنَعَا لَنْ یَّیْنَعُوْا لَنْ تَیْنَعَ لَنْ تَیْنَعَا لَنْ یَّیْنَعْنَ لَنْ تَیْنَعَ لَنْ تَیْنَعَا لَنْ تَیْنَعُوْا لَنْ تَیْنَعِیْ لَنْ تَیْنَعَا لَنْ تَیْنَعْنَ لَنْ اَیْنَعَ لَنْ نَیْنَعَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّوْنَعَ بِهٖ لَنْ یُّوْنَعَ بِهِمَا لَنْ یُّوْنَعَ بِهِمْ لَنْ یُّوْنَعَ بِهَا لَنْ یُّوْنَعَ بِهِمَا لَنْ یُّوْنَعَ بِهِنَّ لَنْ یُّوْنَعَ بِكَ لَنْ یُّوْنَعَ بِكُمَا لَنْ یُّوْنَعَ بِكُمْ لَنْ یُّوْنَعَ بِكِ لَنْ یُّوْنَعَ بِكُمَا لَنْ یُّوْنَعَ بِكُنَّ لَنْ یُّوْنَعَ بِیْ لَنْ یُّوْنَعَ بِنَا،(۲)لَنْ یُّوْنَعَ لَنْ یُّوْنَعَا لَنْ یُّوْنَعُوْا لَنْ تُوْنَعَ لَنْ تُوْنَعَا لَنْ یُّوْنَعْنَ لَنْ تُوْنَعَ لَنْ تُوْنَعَا لَنْ تُوْنَعُوْا لَنْ تُوْنَعِیْ لَنْ تُوْنَعَا لَنْ تُوْنَعْنَ لَنْ اُوْنَعَ لَنْ نُّوْنَعَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِیْنَعْ اِیْنَعَا اِیْنَعُوْا اِیْنَعِیْ اِیْنَعَا اِیْنَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِیْنَعَنَّ اِیْنَعَآنِّ اِیْنَعُنَّ اِیْنَعِنَّ اِیْنَعَآنِّ اِیْنَعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِیْنَعَنْ اِیْنَعُنْ اِیْنَعِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُوْنَعْ بِكَ لِیُوْنَعْ بِكُمَا لِیُوْنَعْ بِكُمْ لِیُوْنَعْ بِكِ لِیُوْنَعْ بِكُمَا لِیُوْنَعْ بِكُنَّ، (۲)لِتُوْنَعْ لِتُوْنَعَا لِتُوْنَعُوْا لِتُوْنَعِیْ لِتُوْنَعَا لِتُوْنَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱) لِیُوْنَعَنَّ بِكَ لِیُوْنَعَنَّ بِكُمَا لِیُوْنَعَنَّ بِكُمْ لِیُوْنَعَنَّ بِكِ لِیُوْنَعَنَّ بِكُمَا لِیُوْنَعَنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُوْنَعَنَّ لِتُوْنَعَآنِّ لِتُوْنَعُنَّ لِتُوْنَعِنَّ لِتُوْنَعَآنِّ لِتُوْنَعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُوْنَعَنْ بِكَ لِیُوْنَعَنْ بِكُمْ لِیُوْنَعَنْ بِكِ، (۲)لِتُوْنَعَنْ لِتُوْنَعُنْ لِتُوْنَعِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَیْنَعْ لِیَیْنَعَا لِیَیْنَعُوْا لِتَیْنَعْ لِتَیْنَعَا لِیَیْنَعْنَ لِاَیْنَعْ لِنَیْنَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَیْنَعَنَّ لِیَیْنَعَآنِّ لِیَیْنَعُنَّ لِتَیْنَعَنَّ لِتَیْنَعَآنِّ لِیَیْنَعْنَآنِّ لِاَیْنَعَنَّ لِنَیْنَعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَیْنَعَنْ لِیَیْنَعُنْ لِتَیْنَعَنْ لِاَیْنَعَنْ لِنَیْنَعَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِیُوْنَعْ بِهٖ لِیُوْنَعْ بِهِمَا لِیُوْنَعْ بِهِمْ لِیُوْنَعْ بِهَا لِیُوْنَعْ بِهِمَا لِیُوْنَعْ بِهِنَّ لِیُوْنَعْ بِیْ لِیُوْنَعْ بِنَا، (۲)لِیُوْنَعْ لِیُوْنَعَا لِیُوْنَعُوْا لِتُوْنَعْ لِتُوْنَعَا لِیُوْنَعْنَ لِاُوْنَعْ لِنُوْنَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُوْنَعَنَّ بِهٖ لِیُوْنَعَنَّ بِهِمَا لِیُوْنَعَنَّ بِهِمْ لِیُوْنَعَنَّ بِهَا لِیُوْنَعَنَّ بِهِمَا لِیُوْنَعَنَّ بِهِنَّ لِیُوْنَعَنَّ بِیْ لِیُوْنَعَنَّ بِنَا، (۲)لِیُوْنَعَنَّ لِیُوْنَعَآنِّ لِیُوْنَعُنَّ لِتُوْنَعَنَّ لِتُوْنَعَآنِّ لِیُوْنَعْنَآنِّ لِاُوْنَعَنَّ لِنُوْنَعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُوْنَعَنْ بِهٖ لِیُوْنَعَنْ بِهِمْ لِیُوْنَعَنْ بِهَا لِیُوْنَعَنْ بِیْ لِیُوْنَعَنْ بِنَا، (۲)لِیُوْنَعَنْ لِیُوْنَعُنْ لِتُوْنَعَنْ لِاُوْنَعَنْ لِنُوْنَعَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف- لَاتَیْنَعْ لَاتَیْنَعَا لَاتَیْنَعُوْا لَاتَیْنَعِیْ لَاتَیْنَعَا لَاتَیْنَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لَاتَیْنَعَنَّ لَاتَیْنَعَانِّ لَاتَیْنَعُنَّ لَاتَیْنَعِنَّ لَاتَیْنَعَانِّ لَاتَیْنَعْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَاتَیْنَعَنْ لَاتَیْنَعُنْ لَاتَیْنَعِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول- (۱) لَایُوْنَعْ بِكَ لَایُوْنَعْ بِكُمَا لَایُوْنَعْ بِكُمْ لَایُوْنَعْ بِكِ لَایُوْنَعْ بِكُمَا لَایُوْنَعْ بِكُنَّ،
(۲) لَاتُوْنَعْ لَاتُوْنَعَا لَاتُوْنَعُوْا لَاتُوْنَعِیْ لَاتُوْنَعَا لَاتُوْنَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- (۱) لَایُوْنَعَنَّ بِكَ لَایُوْنَعَنَّ بِكُمَا لَایُوْنَعَنَّ بِكُمْ لَایُوْنَعَنَّ بِكِ لَایُوْنَعَنَّ بِكُمَا لَایُوْنَعَنَّ بِكُنَّ،
(۲) لَاتُوْنَعَنَّ لَاتُوْنَعَانِّ لَاتُوْنَعُنَّ لَاتُوْنَعِنَّ لَاتُوْنَعَانِّ لَاتُوْنَعْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- (۱) لَایُوْنَعَنْ بِكَ لَایُوْنَعَنْ بِكُمْ لَایُوْنَعَنْ بِكِ، (۲) لَاتُوْنَعَنْ لَاتُوْنَعُنْ لَاتُوْنَعِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف- لَایَیْنَعْ لَایَیْنَعَا لَایَیْنَعُوْا لَاتَیْنَعْ لَاتَیْنَعَا لَایَیْنَعْنَ لَآایْنَعْ لَانَیْنَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لَایَیْنَعَنَّ لَایَیْنَعَانِّ لَایَیْنَعُنَّ لَاتَیْنَعَنَّ لَاتَیْنَعَانِّ لَایَیْنَعْنَانِّ لَآایْنَعَنَّ لَانَیْنَعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَایَیْنَعَنْ لَایَیْنَعُنْ لَاتَیْنَعَنْ لَآایْنَعَنْ لَانَیْنَعَنْ،

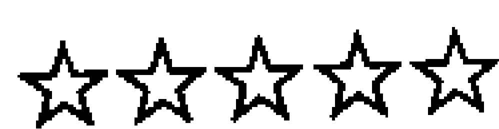
بحث فعل نہی غائب مجہول- (۱) لَایُوْنَعْ بِهٖ لَایُوْنَعْ بِهِمَا لَایُوْنَعْ بِهِمْ لَایُوْنَعْ بِهَا لَایُوْنَعْ بِهِمَا لَایُوْنَعْ بِهِنَّ لَایُوْنَعْ بِیْ لَایُوْنَعْ بِنَا، (۲) لَایُوْنَعْ لَایُوْنَعَا لَایُوْنَعُوْا لَاتُوْنَعْ لَاتُوْنَعَا لَایُوْنَعْنَ لَآاُوْنَعْ لَانُوْنَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- (۱) لَایُوْنَعَنَّ بِهٖ لَایُوْنَعَنَّ بِهِمَا لَایُوْنَعَنَّ بِهِمْ لَایُوْنَعَنَّ بِهَا لَایُوْنَعَنَّ بِهِمَا لَایُوْنَعَنَّ بِهِنَّ لَایُوْنَعَنَّ بِیْ لَایُوْنَعَنَّ بِنَا، (۲) لَایُوْنَعَنَّ لَایُوْنَعَانِّ لَایُوْنَعُنَّ لَاتُوْنَعَنَّ لَاتُوْنَعَانِّ لَایُوْنَعْنَانِّ لَآاُوْنَعَنَّ لَانُوْنَعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- (۱) لَایُوْنَعَنْ بِهٖ لَایُوْنَعَنْ بِهِمْ لَایُوْنَعَنْ بِهَا لَایُوْنَعَنْ بِیْ لَایُوْنَعَنْ بِنَا، (۲) لَایُوْنَعَنْ لَایُوْنَعُنْ لَاتُوْنَعَنْ لَآاُوْنَعَنْ لَانُوْنَعَنْ،

﴿مثال یائی کے چند معروف مصادر جو باب "فَعَلَ یَفْعَلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلْیَتَمُ	کوتاہی کرنا/دیر کرنا	اَلْیَفْخُ	لڑکے کی چندیا پر مارنا
اَلْیَرْعُ	بزدل ہونا	اَلْیَفْعُ	لڑکے کا بڑھنا/بلوغ تک پہنچنا

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال یائی ازباب ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' جیسے ''اَلْیُمْنُ'' (بابرکت ہونا)

☆یَمُنَ یَیْمُنُ یُمْنًا **فَهُوَ** یَمِیْنٌ لَمْ یَیْمُنْ لَایَیْمُنُ لَنْ یَّیْمُنَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُوْمُنْ لِیَیْمُنْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَیْمُنْ لَایَیْمُنْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْمِنٌ مَّیْمِنَانِ مَیَامِنُ وَمُیَیْمِنٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْمَنٌ مِّیْمَنَانِ مَیَامِنُ وَمُیَیْمِنٌ، مِیْمَنَةٌ مِّیْمَنَتَانِ مَیَامِنُ وَمُیَیْمِنَةٌ، مِیْمَانٌ مِّیْمَانَانِ مَیَامِیْنُ مُیَیْمِیْنٌ وَّ مُیَیْمِیْنَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَیْمَنُ اَیْمَنَانِ اَیْمَنُوْنَ اَیَامِنُ وَاُیَیْمِنٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُمْنٰی یُمْنَیَانِ یُمْنَیَاتٌ یُّمَنٌ وَّیُمَیْنٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَیْمَنَهٗ وَاَیْمِنْ بِهٖ، (۱) یَمِنَ یَیْمُنُ یُمْنًا **فَهُوَ** یَمِیْنٌ وَّ یُمِنَ بِهٖ یُوْمَنُ بِهٖ یُمْنًا **فَذَاكَ** مَیْمُوْنٌ بِهٖ لَمْ یَیْمُنْ لَمْ یُوْمَنْ بِهٖ لَایَیْمُنُ لَایُوْمَنُ بِهٖ لَنْ یَّیْمُنَ لَنْ یُّوْمَنَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُوْمُنْ لِیُوْمَنْ بِكَ لِیَیْمُنْ لِیُوْمَنْ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَیْمُنْ لَایُوْمَنْ بِكَ لَایَیْمُنْ لَایُوْمَنْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْمِنٌ مَّیْمِنَانِ مَیَامِنُ وَمُیَیْمِنٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْمَنٌ مِّیْمَنَانِ مَیَامِنُ وَمُیَیْمِنٌ، مِیْمَنَةٌ مِّیْمَنَتَانِ مَیَامِنُ وَمُیَیْمِنَةٌ، مِیْمَانٌ مِّیْمَانَانِ مَیَامِیْنُ مُیَیْمِیْنٌ وَّ مُیَیْمِیْنَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَیْمَنُ اَیْمَنَانِ اَیْمَنُوْنَ اَیَامِنُ وَاُیَیْمِنٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُمْنٰی یُمْنَیَانِ یُمْنَیَاتٌ یُّمَنٌ وَّیُمَیْنٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَیْمَنَهٗ وَاَیْمِنْ بِهٖ، (۲) یَمُنَ یَیْمُنُ یُمْنًا **فَهُوَ** یَمِیْنٌ وَّ یُمِنَ یُوْمَنُ یُمْنًا **فَذَاكَ** مَیْمُوْنٌ لَمْ یَیْمُنْ لَمْ یُوْمَنْ لَایَیْمُنُ لَایُوْمَنُ لَنْ یَّیْمُنَ لَنْ یُّوْمَنَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُوْمُنْ لِتُوْمَنْ لِیَیْمُنْ لِیُوْمَنْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَیْمُنْ لَاتُوْمَنْ لَایَیْمُنْ لَایُوْمَنْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْمِنٌ مَّیْمِنَانِ مَیَامِنُ وَمُیَیْمِنٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْمَنٌ مِّیْمَنَانِ مَیَامِنُ وَمُیَیْمِنٌ، مِیْمَنَةٌ مِّیْمَنَتَانِ مَیَامِنُ وَمُیَیْمِنَةٌ، مِیْمَانٌ مِّیْمَانَانِ مَیَامِیْنُ مُیَیْمِیْنٌ وَّ مُیَیْمِیْنَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَیْمَنُ اَیْمَنَانِ اَیْمَنُوْنَ اَیَامِنُ وَاُیَیْمِنٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُمْنٰی یُمْنَیَانِ یُمْنَیَاتٌ یُّمَنٌ وَّیُمَیْنٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَیْمَنَهٗ وَاَیْمِنْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ یَمُنَ یَمُنَا یَمُنُوْا یَمُنَتْ یَمُنَتَا یَمُنَّ یَمُنْتَ یَمُنْتُمَا یَمُنْتُمْ یَمُنْتِ یَمُنْتُمَا یَمُنْتُنَّ یَمُنْتُ یَمُنَّا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ (۱) یُمِنَ بِهٖ یُمِنَ بِهِمَا یُمِنَ بِهِمْ یُمِنَ بِهَا یُمِنَ بِهِمَا یُمِنَ بِهِنَّ یُمِنَ بِكَ یُمِنَ بِكُمَا یُمِنَ بِكُمْ یُمِنَ بِكِ یُمِنَ بِكُمَا یُمِنَ بِكُنَّ یُمِنَ بِیْ یُمِنَ بِنَا، (۲) یُمِنَ یُمِنَا یُمِنُوْا یُمِنَتْ یُمِنَتَا یُمِنَّ یُمِنْتَ یُمِنْتُمَا یُمِنْتُمْ یُمِنْتِ یُمِنْتُمَا یُمِنْتُنَّ یُمِنْتُ یُمِنَّا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَایَمُنَ مَایَمُنَا مَایَمُنُوْا مَایَمُنَتْ مَایَمُنَتَا مَایَمُنَّ مَایَمُنْتَ مَایَمُنْتُمَا مَایَمُنْتُمْ مَایَمُنْتِ مَایَمُنْتُمَا مَایَمُنْتُنَّ مَایَمُنْتُ مَایَمُنَّا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ (۱) مَایُمِنَ بِهٖ مَایُمِنَ بِهِمَا مَایُمِنَ بِهِمْ مَایُمِنَ بِهَا مَایُمِنَ بِهِمَا مَایُمِنَ بِهِنَّ مَایُمِنَ بِكَ مَایُمِنَ بِكُمَا مَایُمِنَ بِكُمْ مَایُمِنَ بِكِ مَایُمِنَ بِكُمَا مَایُمِنَ بِكُنَّ مَایُمِنَ بِیْ مَایُمِنَ بِنَا، (۲) مَایُمِنَ مَایُمِنَا مَایُمِنُوْا

مَایُمِنتُ مَایُمِنَتَا مَایُمِنَّ مَایُمِنتَ مَایُمِنتُمَا مَایُمِنتُم مَایُمِنتِ مَایُمِنتُمَا مَایُمِنتُنَّ مَایُمِنتُ مَایُمِنَّا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَیْمَنُ یَیْمُنَانِ یَیْمُنُوْنَ تَیْمُنُ تَیْمُنَانِ یَیْمُنَّ تَیْمُنُ تَیْمُنَانِ تَیْمُنُوْنَ تَیْمُنِیْنَ تَیْمُنَانِ تَیْمُنَّ اَیْمُنُ نَیْمُنُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- (١) یُوْمَنُ بِهٖ یُوْمَنُ بِهِمَا یُوْمَنُ بِهِمْ یُوْمَنُ بِهَا یُوْمَنُ بِهِمَا یُوْمَنُ بِهِنَّ یُوْمَنُ بِكَ یُوْمَنُ بِكُمَا یُوْمَنُ بِكُمْ یُوْمَنُ بِكِ یُوْمَنُ بِكُمَا یُوْمَنُ بِكُنَّ یُوْمَنُ بِیْ یُوْمَنُ بِنَا، (٢) یُوْمَنُ یُوْمَنَانِ یُوْمَنُوْنَ تُوْمَنُ تُوْمَنَانِ یُوْمَنَّ تُوْمَنُ تُوْمَنَانِ تُوْمَنُوْنَ تُوْمَنِیْنَ تُوْمَنَانِ تُوْمَنَّ اُوْمَنُ نُوْمَنُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَیْمَنُ لَایَیْمُنَانِ لَایَیْمُنُوْنَ لَاتَیْمُنُ لَاتَیْمُنَانِ لَایَیْمُنَّ لَاتَیْمُنُ لَاتَیْمُنَانِ لَاتَیْمُنُوْنَ لَاتَیْمُنِیْنَ لَاتَیْمُنَانِ لَاتَیْمُنَّ لَااَیْمُنُ لَانَیْمُنُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- (١) لَایُوْمَنُ بِهٖ لَایُوْمَنُ بِهِمَا لَایُوْمَنُ بِهِمْ لَایُوْمَنُ بِهَا لَایُوْمَنُ بِهِمَا لَایُوْمَنُ بِهِنَّ لَایُوْمَنُ بِكَ لَایُوْمَنُ بِكُمَا لَایُوْمَنُ بِكُمْ لَایُوْمَنُ بِكِ لَایُوْمَنُ بِكُمَا لَایُوْمَنُ بِكُنَّ لَایُوْمَنُ بِیْ لَایُوْمَنُ بِنَا، (٢) لَایُوْمَنُ لَایُوْمَنَانِ لَایُوْمَنُوْنَ لَاتُوْمَنُ لَاتُوْمَنَانِ لَایُوْمَنَّ لَاتُوْمَنُ لَاتُوْمَنَانِ لَاتُوْمَنُوْنَ لَاتُوْمَنِیْنَ لَاتُوْمَنَانِ لَاتُوْمَنَّ لَااُوْمَنُ لَانُوْمَنُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَیْمُنَنَّ لَیَیْمُنَانِّ لَیَیْمُنُنَّ لَتَیْمُنَنَّ لَتَیْمُنَانِّ لَیَیْمُنَّانِّ لَتَیْمُنَنَّ لَتَیْمُنَانِّ لَتَیْمُنُنَّ لَتَیْمُنِنَّ لَتَیْمُنَانِّ لَتَیْمُنَّانِّ لَاَیْمُنَنَّ لَنَیْمُنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- (١) لَیُوْمَنَنَّ بِهٖ لَیُوْمَنَنَّ بِهِمَا لَیُوْمَنَنَّ بِهِمْ لَیُوْمَنَنَّ بِهَا لَیُوْمَنَنَّ بِهِمَا لَیُوْمَنَنَّ بِهِنَّ لَیُوْمَنَنَّ بِكَ لَیُوْمَنَنَّ بِكُمَا لَیُوْمَنَنَّ بِكُمْ لَیُوْمَنَنَّ بِكِ لَیُوْمَنَنَّ بِكُمَا لَیُوْمَنَنَّ بِكُنَّ لَیُوْمَنَنَّ بِیْ لَیُوْمَنَنَّ بِنَا، (٢) لَیُوْمَنَنَّ لَیُوْمَنَانِّ لَیُوْمَنُنَّ لَتُوْمَنَنَّ لَتُوْمَنَانِّ لَیُوْمَنَّانِّ لَتُوْمَنَنَّ لَتُوْمَنَانِّ لَتُوْمَنُنَّ لَتُوْمَنِنَّ لَتُوْمَنَانِّ لَتُوْمَنَّانِّ لَاُوْمَنَنَّ لَنُوْمَنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَیَیْمُنَنْ لَیَیْمُنُنْ لَتَیْمُنَنْ لَتَیْمُنَنْ لَتَیْمُنُنْ لَتَیْمُنِنْ لَاَیْمُنَنْ لَنَیْمُنَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- (١) لَیُوْمَنَنْ بِهٖ لَیُوْمَنَنْ بِهِمْ لَیُوْمَنَنْ بِهَا لَیُوْمَنَنْ بِكَ لَیُوْمَنَنْ بِكُمْ لَیُوْمَنَنْ بِكِ لَیُوْمَنَنْ بِیْ لَیُوْمَنَنْ بِنَا، (٢) لَیُوْمَنَنْ لَیُوْمَنُنْ لَتُوْمَنَنْ لَتُوْمَنَنْ لَتُوْمَنُنْ لَتُوْمَنِنْ لَاُوْمَنَنْ لَنُوْمَنَنْ،

بحث صفت مشبہ- یَمِیْنٌ یَمِیْنَانِ (یَمِیْنَیْنِ) یَمِیْنُوْنَ (یَمِیْنِیْنَ) یُمَنَاءُ یُمْنَانٌ یِمَانٌ اَیْمَانٌ یُمْنٌ یُمُوْنٌ اَیْمِنَاءُ اَیْمِنَةٌ یَمِیْنَةٌ یَمِیْنَتَانِ (یَمِیْنَتَیْنِ) یَمِیْنَاتٌ یَمَائِنُ یُمَیْنٌ وَیُمَیْنَةٌ،

بحث اسم مفعول- (١) مَیْمُوْنٌ بِهٖ مَیْمُوْنٌ بِهِمَا مَیْمُوْنٌ بِهِمْ مَیْمُوْنٌ بِهَا مَیْمُوْنٌ بِهِمَا مَیْمُوْنٌ بِهِنَّ مُیَیْمِیْنٌ بِهٖ مُیَیْمِیْنٌ بِهَا، (٢) مَیْمُوْنٌ مَیْمُوْنَانِ (مَیْمُوْنَیْنِ) مَیْمُوْنُوْنَ (مَیْمُوْنِیْنَ) مَیْمُوْنَةٌ مَیْمُوْنَتَانِ (مَیْمُوْنَتَیْنِ) مَیْمُوْنَاتٌ مَیَامِیْنُ مُیَیْمِیْنٌ وَمُیَیْمِیْنَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَيْمَنْ لَمْ يَيْمُنَا لَمْ يَيْمُنُوْا لَمْ تَيْمُنْ لَمْ تَيْمُنَا لَمْ يَيْمُنَّ لَمْ تَيْمُنْ لَمْ تَيْمُنَا لَمْ تَيْمُنُوْا لَمْ تَيْمُنِى لَمْ تَيْمُنَا لَمْ تَيْمُنَّ لَمْ اَيْمُنْ لَمْ نَيْمُنْ،

بحث فعل جحد مجہول-(١)لَمْ يُوْمَنْ بِهٖ لَمْ يُوْمَنْ بِهِمَا لَمْ يُوْمَنْ بِهِمْ لَمْ يُوْمَنْ بِهَا لَمْ يُوْمَنْ بِهِمَا لَمْ يُوْمَنْ بِهِنَّ لَمْ يُوْمَنْ بِكَ لَمْ يُوْمَنْ بِكُمَا لَمْ يُوْمَنْ بِكُمْ لَمْ يُوْمَنْ بِكِ لَمْ يُوْمَنْ بِكُمَا لَمْ يُوْمَنْ بِكُنَّ لَمْ يُوْمَنْ بِى لَمْ يُوْمَنْ بِنَا، (٢)لَمْ يُوْمَنْ لَمْ يُوْمَنَا لَمْ يُوْمَنُوْا لَمْ تُوْمَنْ لَمْ تُوْمَنَا لَمْ يُوْمَنَّ لَمْ تُوْمَنْ لَمْ تُوْمَنَا لَمْ تُوْمَنُوْا لَمْ تُوْمَنِى لَمْ تُوْمَنَا لَمْ تُوْمَنَّ لَمْ اُوْمَنْ لَمْ نُوْمَنْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّيْمُنَ لَنْ يَّيْمُنَا لَنْ يَّيْمُنُوْا لَنْ تَيْمُنَ لَنْ تَيْمُنَا لَنْ يَّيْمُنَّ لَنْ تَيْمُنَ لَنْ تَيْمُنَا لَنْ تَيْمُنُوْا لَنْ تَيْمُنِى لَنْ تَيْمُنَا لَنْ تَيْمُنَّ لَنْ اَيْمُنَ لَنْ نَّيْمُنَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(١)لَنْ يُّوْمَنَ بِهٖ لَنْ يُّوْمَنَ بِهِمَا لَنْ يُّوْمَنَ بِهِمْ لَنْ يُّوْمَنَ بِهَا لَنْ يُّوْمَنَ بِهِمَا لَنْ يُّوْمَنَ بِهِنَّ لَنْ يُّوْمَنَ بِكَ لَنْ يُّوْمَنَ بِكُمَا لَنْ يُّوْمَنَ بِكُمْ لَنْ يُّوْمَنَ بِكِ لَنْ يُّوْمَنَ بِكُمَا لَنْ يُّوْمَنَ بِكُنَّ لَنْ يُّوْمَنَ بِى لَنْ يُّوْمَنَ بِنَا، (٢)لَنْ يُّوْمَنَ لَنْ يُّوْمَنَا لَنْ يُّوْمَنُوْا لَنْ تُوْمَنَ لَنْ تُوْمَنَا لَنْ يُّوْمَنَّ لَنْ تُوْمَنَ لَنْ تُوْمَنَا لَنْ تُوْمَنُوْا لَنْ تُوْمَنِى لَنْ تُوْمَنَا لَنْ تُوْمَنَّ لَنْ اُوْمَنَ لَنْ نُّوْمَنَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اُوْمُنْ اُوْمُنَا اُوْمُنُوْا اُوْمُنِى اُوْمُنَا اُوْمُنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اُوْمُنَنَّ اُوْمُنَانِّ اُوْمُنُنَّ اُوْمُنِنَّ اُوْمُنَانِّ اُوْمُنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اُوْمُنَنْ اُوْمُنُنْ اُوْمُنِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(١)لِيُوْمَنْ بِكَ لِيُوْمَنْ بِكُمَا لِيُوْمَنْ بِكُمْ لِيُوْمَنْ بِكِ لِيُوْمَنْ بِكُمَا لِيُوْمَنْ بِكُنَّ، (٢)لِتُوْمَنْ لِتُوْمَنَا لِتُوْمَنُوْا لِتُوْمَنِى لِتُوْمَنَا لِتُوْمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(١)لِيُوْمَنَنَّ بِكَ لِيُوْمَنَنَّ بِكُمَا لِيُوْمَنَنَّ بِكُمْ لِيُوْمَنَنَّ بِكِ لِيُوْمَنَنَّ بِكُمَا لِيُوْمَنَنَّ بِكُنَّ، (٢)لِتُوْمَنَنَّ لِتُوْمَنَانِّ لِتُوْمَنُنَّ لِتُوْمَنِنَّ لِتُوْمَنَانِّ لِتُوْمَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(١)لِيُوْمَنَنْ بِكَ لِيُوْمَنَنْ بِكُمْ لِيُوْمَنَنْ بِكِ، (٢)لِتُوْمَنَنْ لِتُوْمَنُنْ لِتُوْمَنِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَيْمُنْ لِيَيْمُنَا لِيَيْمُنُوْا لِتَيْمُنْ لِتَيْمُنَا لِيَيْمُنَّ لِاَيْمُنْ لِنَيْمُنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَيْمُنَنَّ لِيَيْمُنَانِّ لِيَيْمُنُنَّ لِتَيْمُنَنَّ لِتَيْمُنَانِّ لِيَيْمُنَّانِّ لِاَيْمُنَنَّ لِنَيْمُنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَيْمُنَنْ لِيَيْمُنُنْ لِتَيْمُنَنْ لِاَيْمُنَنْ لِنَيْمُنَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(١)لِيُوْمَنْ بِهٖ لِيُوْمَنْ بِهِمَا لِيُوْمَنْ بِهِمْ لِيُوْمَنْ بِهَا لِيُوْمَنْ بِهِمَا لِيُوْمَنْ بِهِنَّ لِيُوْمَنْ بِى لِيُوْمَنْ بِنَا، (٢)لِيُوْمَنْ لِيُوْمَنَا لِيُوْمَنُوْا لِتُوْمَنْ لِتُوْمَنَا لِيُوْمَنَّ لِاُوْمَنْ لِنُوْمَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُوْمَنَنَّ بِہٖ لِیُوْمَنَنَّ بِهِمَا لِیُوْمَنَنَّ بِهِمْ لِیُوْمَنَنَّ بِهَا لِیُوْمَنَنَّ بِهِمَا لِیُوْمَنَنَّ بِهِنَّ لِیُوْمَنَنَّ بِیْ لِیُوْمَنَنَّ بِنَا، (۲)لِیُوْمَنَنَّ لِیُوْمَنَانِّ لِیُوْمَنُنَّ لِتُوْمَنَنَّ لِتُوْمَنَانِّ لِیُوْمَنَّانِّ لِاُوْمَنَنَّ لِنُوْمَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُوْمَنَنْ بِہٖ لِیُوْمَنَنْ بِهِمْ لِیُوْمَنَنْ بِهَا لِیُوْمَنَنْ بِیْ لِیُوْمَنَنْ بِنَا، (۲)لِیُوْمَنَنْ لِیُوْمَنُنْ لِتُوْمَنَنْ لِاُوْمَنَنْ لِنُوْمَنَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَیْمَنْ لَاتَیْمُنَا لَاتَیْمُنُوْا لَاتَیْمُنِیْ لَاتَیْمُنَا لَاتَیْمُنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَیْمَنَنَّ لَاتَیْمُنَانِّ لَاتَیْمُنُنَّ لَاتَیْمُنِنَّ لَاتَیْمُنَانِّ لَاتَیْمُنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَیْمَنَنْ لَاتَیْمُنُنْ لَاتَیْمُنِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(۱)لَایُوْمَنْ بِكَ لَایُوْمَنْ بِكُمَا لَایُوْمَنْ بِكُمْ لَایُوْمَنْ بِكِ لَایُوْمَنْ بِكُمَا لَایُوْمَنْ بِكُنَّ، (۲)لَاتُوْمَنْ لَاتُوْمَنَا لَاتُوْمَنُوْا لَاتُوْمَنِیْ لَاتُوْمَنَا لَاتُوْمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُوْمَنَنَّ بِكَ لَایُوْمَنَنَّ بِكُمَا لَایُوْمَنَنَّ بِكُمْ لَایُوْمَنَنَّ بِكِ لَایُوْمَنَنَّ بِكُمَا لَایُوْمَنَنَّ بِكُنَّ، (۲)لَاتُوْمَنَنَّ لَاتُوْمَنَانِّ لَاتُوْمَنُنَّ لَاتُوْمَنِنَّ لَاتُوْمَنَانِّ لَاتُوْمَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُوْمَنَنْ بِكَ لَایُوْمَنَنْ بِكُمْ لَایُوْمَنَنْ بِكِ، (۲)لَاتُوْمَنَنْ لَاتُوْمَنُنْ لَاتُوْمَنِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَیْمَنْ لَایَیْمُنَا لَایَیْمُنُوْا لَاتَیْمَنْ لَاتَیْمُنَا لَایَیْمُنَّ لَآایْمَنْ لَانَیْمَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَیْمَنَنَّ لَایَیْمُنَانِّ لَایَیْمُنُنَّ لَاتَیْمَنَنَّ لَاتَیْمُنَانِّ لَایَیْمُنَّانِّ لَآایْمَنَنَّ لَانَیْمَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَیْمَنَنْ لَایَیْمُنُنْ لَاتَیْمَنَنْ لَآایْمَنَنْ لَانَیْمَنَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱)لَایُوْمَنْ بِہٖ لَایُوْمَنْ بِهِمَا لَایُوْمَنْ بِهِمْ لَایُوْمَنْ بِهَا لَایُوْمَنْ بِهِمَا لَایُوْمَنْ بِهِنَّ لَایُوْمَنْ بِیْ لَایُوْمَنْ بِنَا، (۲)لَایُوْمَنْ لَایُوْمَنَا لَایُوْمَنُوْا لَاتُوْمَنْ لَاتُوْمَنَا لَایُوْمَنَّ لَآاُوْمَنْ لَانُوْمَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُوْمَنَنَّ بِہٖ لَایُوْمَنَنَّ بِهِمَا لَایُوْمَنَنَّ بِهِمْ لَایُوْمَنَنَّ بِهَا لَایُوْمَنَنَّ بِهِمَا لَایُوْمَنَنَّ بِهِنَّ لَایُوْمَنَنَّ بِیْ لَایُوْمَنَنَّ بِنَا، (۲)لَایُوْمَنَنَّ لَایُوْمَنَانِّ لَایُوْمَنُنَّ لَاتُوْمَنَنَّ لَاتُوْمَنَانِّ لَایُوْمَنَّانِّ لَآاُوْمَنَنَّ لَانُوْمَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُوْمَنَنْ بِہٖ لَایُوْمَنَنْ بِهِمْ لَایُوْمَنَنْ بِهَا لَایُوْمَنَنْ بِیْ لَایُوْمَنَنْ بِنَا، (۲)لَایُوْمَنَنْ لَایُوْمَنُنْ لَاتُوْمَنَنْ لَآاُوْمَنَنْ لَانُوْمَنَنْ،

﴿مثال یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''فَعَلَ یَفْعَلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْیُتْمُ	یتیم ہونا	اَلْیُسْرُ	کم ہونا	اَلْیَقَاظَةُ	چوکنا ہونا، سمجھدار ہونا

☆☆☆☆☆

باب پنجم (شاذ) صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال یائی ازباب ''فَعِلَ یَفْعِلُ'' جیسے ''اَلْیُتْمُ'' (یتیم ہونا)

☆یَتِمَ یَیْتِمُ یُتْمًا **فَهُوَ** یَتِیْمٌ لَمْ یَیْتِمْ لَایَیْتِمُ لَنْ یَّیْتِمَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْتِمْ لِیَیْتِمْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَیْتِمْ لَایَیْتِمْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْتِمٌ مَّیْتِمَانِ مَیَاتِمُ وَمُیَیْتِمٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْتَمٌ مِّیْتَمَانِ مَیَاتِمُ وَمُیَیْتِمٌ، مِیْتَمَةٌ مِّیْتَمَتَانِ مَیَاتِمُ وَمُیَیْتِمَةٌ، مِیْتَامٌ مِّیْتَامَانِ مَیَاتِیْمُ مُیَیْتِیْمٌ وَّمُیَیْتِیْمَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَیْتَمُ اَیْتَمَانِ اَیْتَمُوْنَ اَیَاتِمُ وَاُیَیْتِمٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُتْمٰی یُتْمَیَانِ یُتْمَیَاتٌ یُتَمٌ وَّیُتَیْمٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآ اَیْتَمَهٗ وَاَیْتِمْ بِهٖ، (۱)یَتِمَ یَیْتِمُ یُتْمًا **فَهُوَ** یَتِیْمٌ وَّیُتِمَ بِهٖ یُوْتَمُ بِهٖ یُتْمًا **فَذَاكَ** مَیْتُوْمٌ بِهٖ لَمْ یَیْتِمْ لَمْ یُوْتَمْ بِهٖ لَایَیْتِمُ لَایُوْتَمُ بِهٖ لَنْ یَّیْتِمَ لَنْ یُّوْتَمَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْتِمْ لِیُوْتَمْ بِكَ لِیَیْتِمْ لِیُوْتَمْ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَیْتِمْ لَایُوْتَمْ بِكَ لَایَیْتِمْ لَایُوْتَمْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْتِمٌ مَّیْتِمَانِ مَیَاتِمُ وَمُیَیْتِمٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْتَمٌ مِّیْتَمَانِ مَیَاتِمُ وَمُیَیْتِمٌ، مِیْتَمَةٌ مِّیْتَمَتَانِ مَیَاتِمُ وَمُیَیْتِمَةٌ، مِیْتَامٌ مِّیْتَامَانِ مَیَاتِیْمُ مُیَیْتِیْمٌ وَّمُیَیْتِیْمَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَیْتَمُ اَیْتَمَانِ اَیْتَمُوْنَ اَیَاتِمُ وَاُیَیْتِمٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُتْمٰی یُتْمَیَانِ یُتْمَیَاتٌ یُتَمٌ وَّیُتَیْمٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآ اَیْتَمَهٗ وَاَیْتِمْ بِهٖ، (۲)یَتِمَ یَیْتِمُ یُتْمًا **فَهُوَ** یَتِیْمٌ وَّیُتِمَ یُوْتَمُ یُتْمًا **فَذَاكَ** مَیْتُوْمٌ لَمْ یَیْتِمْ لَمْ یُوْتَمْ لَایَیْتِمُ لَایُوْتَمُ لَنْ یَّیْتِمَ لَنْ یُّوْتَمَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْتِمْ لِتُوْتَمْ لِیَیْتِمْ لِیُوْتَمْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَیْتِمْ لَاتُوْتَمْ لَایَیْتِمْ لَایُوْتَمْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْتِمٌ مَّیْتِمَانِ مَیَاتِمُ وَمُیَیْتِمٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْتَمٌ مِّیْتَمَانِ مَیَاتِمُ وَمُیَیْتِمٌ، مِیْتَمَةٌ مِّیْتَمَتَانِ مَیَاتِمُ وَمُیَیْتِمَةٌ، مِیْتَامٌ مِّیْتَامَانِ مَیَاتِیْمُ مُیَیْتِیْمٌ وَّمُیَیْتِیْمَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَیْتَمُ اَیْتَمَانِ اَیْتَمُوْنَ اَیَاتِمُ وَاُیَیْتِمٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُتْمٰی یُتْمَیَانِ یُتْمَیَاتٌ یُتَمٌ وَّیُتَیْمٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآ اَیْتَمَهٗ وَاَیْتِمْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- یَتِمَ یَتِمَا یَتِمُوْا یَتِمَتْ یَتِمَتَا یَتِمْنَ یَتِمْتَ یَتِمْتُمَا یَتِمْتُمْ یَتِمْتِ یَتِمْتُمَا یَتِمْتُنَّ یَتِمْتُ یَتِمْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- (۱) یُتِمَ بِهٖ یُتِمَ بِهِمَا یُتِمَ بِهِمْ یُتِمَ بِهَا یُتِمَ بِهِمَا یُتِمَ بِهِنَّ یُتِمَ بِكَ یُتِمَ بِكُمَا یُتِمَ بِكُمْ یُتِمَ بِكِ یُتِمَ بِكُمَا یُتِمَ بِكُنَّ یُتِمَ بِیْ یُتِمَ بِنَا، (۲) یُتِمَ یُتِمَا یُتِمُوْا یُتِمَتْ یُتِمَتَا یُتِمْنَ یُتِمْتَ یُتِمْتُمَا یُتِمْتُمْ یُتِمْتِ یُتِمْتُمَا یُتِمْتُنَّ یُتِمْتُ یُتِمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَایَتِمَ مَایَتِمَا مَایَتِمُوْا مَایَتِمَتْ مَایَتِمَتَا مَایَتِمْنَ مَایَتِمْتَ مَایَتِمْتُمَا مَایَتِمْتُمْ مَایَتِمْتِ مَایَتِمْتُمَا مَایَتِمْتُنَّ مَایَتِمْتُ مَایَتِمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- (۱) مَایُتِمَ بِهٖ مَایُتِمَ بِهِمَا مَایُتِمَ بِهِمْ مَایُتِمَ بِهَا مَایُتِمَ بِهِمَا مَایُتِمَ بِهِنَّ مَایُتِمَ بِكَ مَایُتِمَ بِكُمَا مَایُتِمَ بِكُمْ مَایُتِمَ بِكِ مَایُتِمَ بِكُمَا مَایُتِمَ بِكُنَّ مَایُتِمَ بِیْ مَایُتِمَ بِنَا، (۲) مَایُتِمَ مَایُتِمَا مَایُتِمُوْا مَایُتِمَتْ مَایُتِمَتَا مَایُتِمْنَ مَایُتِمْتَ مَایُتِمْتُمَا مَایُتِمْتُمْ مَایُتِمْتِ مَایُتِمْتُمَا مَایُتِمْتُنَّ مَایُتِمْتُ مَایُتِمْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَيْتِمُ يَيْتِمَانِ يَيْتِمُوْنَ تَيْتِمُ تَيْتِمَانِ يَيْتِمْنَ تَيْتِمُ تَيْتِمَانِ تَيْتِمُوْنَ تَيْتِمِيْنَ تَيْتِمَانِ تَيْتِمْنَ اَيْتِمُ نَيْتِمُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- (۱) يُوْتَمُ بِهٖ يُوْتَمُ بِهِمَا يُوْتَمُ بِهِمْ يُوْتَمُ بِهَا يُوْتَمُ بِهِمَا يُوْتَمُ بِهِنَّ يُوْتَمُ بِكَ يُوْتَمُ بِكُمَا يُوْتَمُ بِكُمْ يُوْتَمُ بِكِ يُوْتَمُ بِكُمَا يُوْتَمُ بِكُنَّ يُوْتَمُ بِیْ يُوْتَمُ بِنَا، (۲) يُوْتَمُ يُوْتَمَانِ يُوْتَمُوْنَ تُوْتَمُ تُوْتَمَانِ يُوْتَمْنَ تُوْتَمُ تُوْتَمَانِ تُوْتَمُوْنَ تُوْتَمِيْنَ تُوْتَمَانِ تُوْتَمْنَ اُوْتَمُ نُوْتَمُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايَيْتِمُ لَايَيْتِمَانِ لَايَيْتِمُوْنَ لَاتَيْتِمُ لَاتَيْتِمَانِ لَايَيْتِمْنَ لَاتَيْتِمُ لَاتَيْتِمَانِ لَاتَيْتِمُوْنَ لَاتَيْتِمِيْنَ لَاتَيْتِمَانِ لَاتَيْتِمْنَ لَااَيْتِمُ لَانَيْتِمُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- (۱) لَايُوْتَمُ بِهٖ لَايُوْتَمُ بِهِمَا لَايُوْتَمُ بِهِمْ لَايُوْتَمُ بِهَا لَايُوْتَمُ بِهِمَا لَايُوْتَمُ بِهِنَّ لَايُوْتَمُ بِكَ لَايُوْتَمُ بِكُمَا لَايُوْتَمُ بِكُمْ لَايُوْتَمُ بِكِ لَايُوْتَمُ بِكُمَا لَايُوْتَمُ بِكُنَّ لَايُوْتَمُ بِیْ لَايُوْتَمُ بِنَا، (۲) لَايُوْتَمُ لَايُوْتَمَانِ لَايُوْتَمُوْنَ لَاتُوْتَمُ لَاتُوْتَمَانِ لَايُوْتَمْنَ لَاتُوْتَمُ لَاتُوْتَمَانِ لَاتُوْتَمُوْنَ لَاتُوْتَمِيْنَ لَاتُوْتَمَانِ لَاتُوْتَمْنَ لَااُوْتَمُ لَانُوْتَمُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَيَيْتِمَنَّ لَيَيْتِمَانِّ لَيَيْتِمُنَّ لَتَيْتِمَنَّ لَتَيْتِمَانِّ لَيَيْتِمْنَانِّ لَتَيْتِمَنَّ لَتَيْتِمَانِّ لَتَيْتِمُنَّ لَتَيْتِمِنَّ لَتَيْتِمَانِّ لَتَيْتِمْنَانِّ لَاَيْتِمَنَّ لَنَيْتِمَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- (۱) لَيُوْتَمَنَّ بِهٖ لَيُوْتَمَنَّ بِهِمَا لَيُوْتَمَنَّ بِهِمْ لَيُوْتَمَنَّ بِهَا لَيُوْتَمَنَّ بِهِمَا لَيُوْتَمَنَّ بِهِنَّ لَيُوْتَمَنَّ بِكَ لَيُوْتَمَنَّ بِكُمَا لَيُوْتَمَنَّ بِكُمْ لَيُوْتَمَنَّ بِكِ لَيُوْتَمَنَّ بِكُمَا لَيُوْتَمَنَّ بِكُنَّ لَيُوْتَمَنَّ بِیْ لَيُوْتَمَنَّ بِنَا، (۲) لَيُوْتَمَنَّ لَيُوْتَمَانِّ لَيُوْتَمُنَّ لَتُوْتَمَنَّ لَتُوْتَمَانِّ لَيُوْتَمْنَانِّ لَتُوْتَمَنَّ لَتُوْتَمَانِّ لَتُوْتَمُنَّ لَتُوْتَمِنَّ لَتُوْتَمَانِّ لَتُوْتَمْنَانِّ لَاُوْتَمَنَّ لَنُوْتَمَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَيَيْتِمَنْ لَيَيْتِمُنْ لَتَيْتِمَنْ لَتَيْتِمَنْ لَتَيْتِمُنْ لَتَيْتِمِنْ لَاَيْتِمَنْ لَنَيْتِمَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- (۱) لَيُوْتَمَنْ بِهٖ لَيُوْتَمَنْ بِهِمْ لَيُوْتَمَنْ بِهَا لَيُوْتَمَنْ بِكَ لَيُوْتَمَنْ بِكُمْ لَيُوْتَمَنْ بِكِ لَيُوْتَمَنْ بِیْ لَيُوْتَمَنْ بِنَا، (۲) لَيُوْتَمَنْ لَيُوْتَمُنْ لَتُوْتَمَنْ لَتُوْتَمَنْ لَتُوْتَمُنْ لَتُوْتَمِنْ لَاُوْتَمَنْ لَنُوْتَمَنْ،

بحث صفت مشبہ- يَتِيْمٌ يَتِيْمَانِ (يَتِيْمَيْنِ) يَتِيْمُوْنَ (يَتِيْمِيْنَ) يُتَمَاءُ يُتْمَانٌ يَتْمَانٌ يِتَامٌ اَيْتَامٌ يُتَّمٌ يُتُوْمٌ اَيْتِمَاءُ اَيْتِمَةٌ يَتِيْمَةٌ يَتِيْمَتَانِ (يَتِيْمَتَيْنِ) يَتِيْمَاتٌ يَتَائِمُ يُتَيِّمٌ وَّيُتَيِّمَةٌ،

بحث اسم مفعول- (۱) مَيْتُوْمٌ بِهٖ مَيْتُوْمٌ بِهِمَا مَيْتُوْمٌ بِهِمْ مَيْتُوْمٌ بِهَا مَيْتُوْمٌ بِهِمَا مَيْتُوْمٌ بِهِنَّ مُيَيْتِيْمٌ بِهٖ مُيَيْتِيْمٌ بِهَا، (۲) مَيْتُوْمٌ مَيْتُوْمَانِ (مَيْتُوْمَيْنِ) مَيْتُوْمُوْنَ (مَيْتُوْمِيْنَ) مَيْتُوْمَةٌ مَيْتُوْمَتَانِ (مَيْتُوْمَتَيْنِ) مَيْتُوْمَاتٌ مَيَاتِيْمُ مُيَيْتِيْمٌ وَّمُيَيْتِيْمَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَيْتَمِ لَمْ يَيْتَمَا لَمْ يَيْتَمُوْا لَمْ تَيْتَمِ لَمْ تَيْتَمَا لَمْ يَيْتَمِنَ لَمْ تَيْتَمِ لَمْ تَيْتَمَا لَمْ تَيْتَمُوْا لَمْ تَيْتَمِي لَمْ تَيْتَمَا لَمْ تَيْتَمِنَ لَمْ اَيْتَمِ لَمْ نَيْتَمِ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱) لَمْ يُوْتَمْ بِهٖ لَمْ يُوْتَمْ بِهِمَا لَمْ يُوْتَمْ بِهِمْ لَمْ يُوْتَمْ بِهَا لَمْ يُوْتَمْ بِهِمَا لَمْ يُوْتَمْ بِهِنَّ لَمْ يُوْتَمْ بِكَ لَمْ يُوْتَمْ بِكُمَا لَمْ يُوْتَمْ بِكُمْ لَمْ يُوْتَمْ بِكِ لَمْ يُوْتَمْ بِكُمَا لَمْ يُوْتَمْ بِكُنَّ لَمْ يُوْتَمْ بِيْ لَمْ يُوْتَمْ بِنَا، (۲)لَمْ يُوْتَمْ لَمْ يُوْتَمَا لَمْ يُوْتَمُوْا لَمْ تُوْتَمْ لَمْ تُوْتَمَا لَمْ يُوْتَمَنَ لَمْ تُوْتَمْ لَمْ تُوْتَمَا لَمْ تُوْتَمُوْا لَمْ تُوْتَمِيْ لَمْ تُوْتَمَا لَمْ تُوْتَمَنَ لَمْ اُوْتَمْ لَمْ نُوْتَمْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّيْتَمَ لَنْ يَّيْتَمَا لَنْ يَّيْتَمُوْا لَنْ تَيْتَمَ لَنْ تَيْتَمَا لَنْ يَّيْتَمِنَ لَنْ تَيْتَمَ لَنْ تَيْتَمَا لَنْ تَيْتَمُوْا لَنْ تَيْتَمِيْ لَنْ تَيْتَمَا لَنْ تَيْتَمِنَ لَنْ اَيْتَمَ لَنْ نَّيْتَمَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ يُّوْتَمَ بِهٖ لَنْ يُّوْتَمَ بِهِمَا لَنْ يُّوْتَمَ بِهِمْ لَنْ يُّوْتَمَ بِهَا لَنْ يُّوْتَمَ بِهِمَا لَنْ يُّوْتَمَ بِهِنَّ لَنْ يُّوْتَمَ بِكَ لَنْ يُّوْتَمَ بِكُمَا لَنْ يُّوْتَمَ بِكُمْ لَنْ يُّوْتَمَ بِكِ لَنْ يُّوْتَمَ بِكُمَا لَنْ يُّوْتَمَ بِكُنَّ لَنْ يُّوْتَمَ بِيْ لَنْ يُّوْتَمَ بِنَا، (۲)لَنْ يُّوْتَمَ لَنْ يُّوْتَمَا لَنْ يُّوْتَمُوْا لَنْ تُوْتَمَ لَنْ تُوْتَمَا لَنْ يُّوْتَمَنَ لَنْ تُوْتَمَ لَنْ تُوْتَمَا لَنْ تُوْتَمُوْا لَنْ تُوْتَمِيْ لَنْ تُوْتَمَا لَنْ تُوْتَمَنَ لَنْ اُوْتَمَ لَنْ نُّوْتَمَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِيْتَمِ اِيْتَمَا اِيْتَمُوْا اِيْتَمِيْ اِيْتَمَا اِيْتَمِنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِيْتَمَنَّ اِيْتَمَآنِّ اِيْتَمُنَّ اِيْتَمِنَّ اِيْتَمَآنِّ اِيْتَمِنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِيْتَمَنْ اِيْتَمُنْ اِيْتَمِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِيُوْتَمْ بِكَ لِيُوْتَمْ بِكُمَا لِيُوْتَمْ بِكُمْ لِيُوْتَمْ بِكِ لِيُوْتَمْ بِكُمَا لِيُوْتَمْ بِكُنَّ، (۲)لِتُوْتَمْ لِتُوْتَمَا لِتُوْتَمُوْا لِتُوْتَمِيْ لِتُوْتَمَا لِتُوْتَمَنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِيُوْتَمَنَّ بِكَ لِيُوْتَمَنَّ بِكُمَا لِيُوْتَمَنَّ بِكُمْ لِيُوْتَمَنَّ بِكِ لِيُوْتَمَنَّ بِكُمَا لِيُوْتَمَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُوْتَمَنَّ لِتُوْتَمَآنِّ لِتُوْتَمُنَّ لِتُوْتَمِنَّ لِتُوْتَمَآنِّ لِتُوْتَمْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِيُوْتَمَنْ بِكَ لِيُوْتَمَنْ بِكُمْ لِيُوْتَمَنْ بِكِ، (۲) لِتُوْتَمَنْ لِتُوْتَمُنْ لِتُوْتَمِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَيْتَمِ لِيَيْتَمَا لِيَيْتَمُوْا لِتَيْتَمِ لِتَيْتَمَا لِيَيْتَمِنَ لِاَيْتَمِ لِنَيْتَمِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَيْتَمَنَّ لِيَيْتَمَآنِّ لِيَيْتَمُنَّ لِتَيْتَمَنَّ لِتَيْتَمَآنِّ لِيَيْتَمِنَآنِّ لِاَيْتَمَنَّ لِنَيْتَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَيْتَمَنْ لِيَيْتَمُنْ لِتَيْتَمَنْ لِاَيْتَمَنْ لِنَيْتَمَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِيُوْتَمْ بِهٖ لِيُوْتَمْ بِهِمَا لِيُوْتَمْ بِهِمْ لِيُوْتَمْ بِهَا لِيُوْتَمْ بِهِمَا لِيُوْتَمْ بِهِنَّ لِيُوْتَمْ بِيْ لِيُوْتَمْ بِنَا، (۲) لِيُوْتَمْ لِيُوْتَمَا لِيُوْتَمُوْا لِتُوْتَمْ لِتُوْتَمَا لِيُوْتَمَنَ لِاُوْتَمْ لِنُوْتَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لِیُوْتَمَنَّ بِهٖ لِیُوْتَمَنَّ بِهِمَا لِیُوْتَمَنَّ بِهِمْ لِیُوْتَمَنَّ بِهَا لِیُوْتَمَنَّ بِهِمَا لِیُوْتَمَنَّ بِهِنَّ لِیُوْتَمَنَّ بِیْ لِیُوْتَمَنَّ بِنَا، (۲) لِیُوْتَمَنَّ لِیُوْتَمَانِّ لِیُوْتَمُنَّ لِتُوْتَمَنَّ لِتُوْتَمَانِّ لِیُوْتَمْنَانِّ لِاُوْتَمَنَّ لِنُوْتَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لِیُوْتَمَنْ بِهٖ لِیُوْتَمَنْ بِهِمْ لِیُوْتَمَنْ بِهَا لِیُوْتَمَنْ بِیْ لِیُوْتَمَنْ بِنَا، (۲) لِیُوْتَمَنْ لِیُوْتَمُنْ لِتُوْتَمَنْ لِاُوْتَمَنْ لِنُوْتَمَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتِیْتَمْ لَاتِیْتَمَا لَاتِیْتَمُوْا لَاتِیْتَمِیْ لَاتِیْتَمَا لَاتِیْتَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتِیْتَمَنَّ لَاتِیْتَمَانِّ لَاتِیْتَمُنَّ لَاتِیْتَمِنَّ لَاتِیْتَمَانِّ لَاتِیْتَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتِیْتَمَنْ لَاتِیْتَمُنْ لَاتِیْتَمِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - (۱) لَایُوْتَمْ بِكَ لَایُوْتَمْ بِكُمَا لَایُوْتَمْ بِكُمْ لَایُوْتَمْ بِكِ لَایُوْتَمْ بِكُمَا لَایُوْتَمْ بِكُنَّ، (۲) لَاتُوْتَمْ لَاتُوْتَمَا لَاتُوْتَمُوْا لَاتُوْتَمِیْ لَاتُوْتَمَا لَاتُوْتَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُوْتَمَنَّ بِكَ لَایُوْتَمَنَّ بِكُمَا لَایُوْتَمَنَّ بِكُمْ لَایُوْتَمَنَّ بِكِ لَایُوْتَمَنَّ بِكُمَا لَایُوْتَمَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُوْتَمَنَّ لَاتُوْتَمَانِّ لَاتُوْتَمُنَّ لَاتُوْتَمِنَّ لَاتُوْتَمَانِّ لَاتُوْتَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُوْتَمَنْ بِكَ لَایُوْتَمَنْ بِكُمْ لَایُوْتَمَنْ بِكِ، (۲) لَاتُوْتَمَنْ لَاتُوْتَمُنْ لَاتُوْتَمِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایِیْتَمْ لَایِیْتَمَا لَایِیْتَمُوْا لَاتِیْتَمْ لَاتِیْتَمَا لَایِیْتَمْنَ لَآاِیْتَمْ لَانِیْتَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایِیْتَمَنَّ لَایِیْتَمَانِّ لَایِیْتَمُنَّ لَاتِیْتَمَنَّ لَاتِیْتَمَانِّ لَایِیْتَمْنَانِّ لَآاِیْتَمَنَّ لَانِیْتَمَنَّ،

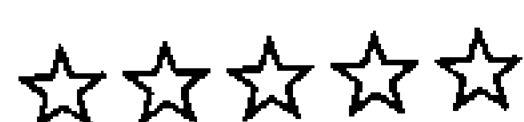
مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایِیْتَمَنْ لَایِیْتَمُنْ لَاتِیْتَمَنْ لَآاِیْتَمَنْ لَانِیْتَمَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَایُوْتَمْ بِهٖ لَایُوْتَمْ بِهِمَا لَایُوْتَمْ بِهِمْ لَایُوْتَمْ بِهَا لَایُوْتَمْ بِهِمَا لَایُوْتَمْ بِهِنَّ لَایُوْتَمْ بِیْ لَایُوْتَمْ بِنَا، (۲) لَایُوْتَمْ لَایُوْتَمَا لَایُوْتَمُوْا لَاتُوْتَمْ لَاتُوْتَمَا لَایُوْتَمْنَ لَآاُوْتَمْ لَانُوْتَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُوْتَمَنَّ بِهٖ لَایُوْتَمَنَّ بِهِمَا لَایُوْتَمَنَّ بِهِمْ لَایُوْتَمَنَّ بِهَا لَایُوْتَمَنَّ بِهِمَا لَایُوْتَمَنَّ بِهِنَّ لَایُوْتَمَنَّ بِیْ لَایُوْتَمَنَّ بِنَا، (۲) لَایُوْتَمَنَّ لَایُوْتَمَانِّ لَایُوْتَمُنَّ لَاتُوْتَمَنَّ لَاتُوْتَمَانِّ لَایُوْتَمْنَانِّ لَآاُوْتَمَنَّ لَانُوْتَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُوْتَمَنْ بِهٖ لَایُوْتَمَنْ بِهِمْ لَایُوْتَمَنْ بِهَا لَایُوْتَمَنْ بِیْ لَایُوْتَمَنْ بِنَا، (۲) لَایُوْتَمَنْ لَایُوْتَمُنْ لَاتُوْتَمَنْ لَآاُوْتَمَنْ لَانُوْتَمَنْ،

﴿**نوٹ** - مثال یائی باب "فَعِلَ يَفْعِلُ" سے تقریباً نادر ہے، صرف مصدر مذکور یا "اَلْيَبْسُ وَالْيُبْسُ" بمعنی خشک ہونا اس وزن سے آتا ہے﴾

﴿ابواب مثال یائی ثلاثی مزید فیه﴾

☆ ثلاثی مزید فیہ سے مثالِ یائی کے سات باب مستعمل ہیں (۱) اِفْعَالٌ جیسے اَیْقَنَ یُوْقِنُ اِیْقَانًا (۲) تَفْعِیْلٌ جیسے یَسَّرَ یُیَسِّرُ تَیْسِیْرًا (۳) مُفَاعَلَةٌ جیسے یَاسَرَ یُیَاسِرُ مُیَاسَرَةً (۴) تَفَعُّلٌ جیسے تَیَسَّرَ یَتَیَسَّرُ تَیَسُّرًا (۵) تَفَاعُلٌ جیسے تَیَامَنَ یَتَیَامَنُ تَیَامُنًا (۲) اِفْتِعَالٌ جیسے اِتَّسَرَ یَتَّسِرُ اِتِّسَارًا (۷) اِسْتِفْعَالٌ جیسے اِسْتَیْسَرَ یَسْتَیْسِرُ اِسْتِیْسَارًا۔

باب اوّل صرف صغیرثلاثی مزید فیه مثال یائی ازبا ب ''اِفْعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِیْقَانُ'' (یقین کرنا)

اَیْقَنَ یُوْقِنُ اِیْقَانًا **فَهُوَ** مُوْقِنٌ وَّاُوْقِنَ یُوْقَنُ اِیْقَانًا **فَذَاكَ** مُوْقَنٌ لَمْ یُوْقِنْ لَمْ یُوْقَنْ لَایُوْقِنُ لَایُوْقَنُ لَنْ یُّوْقِنَ لَنْ یُّوْقَنَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اَیْقِنْ لِتُوْقَنْ لِیُوْقِنْ لِیُوْقَنْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتُوْقِنْ لَاتُوْقَنْ لَایُوْقِنْ لَایُوْقَنْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُوْقَنٌ مُّوْقَنَانِ مُوْقَنَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اَیْقَنَ اَیْقَنَا اَیْقَنُوْا اَیْقَنَتْ اَیْقَنَتَا اَیْقَنَّ اَیْقَنْتَ اَیْقَنْتُمَا اَیْقَنْتُمْ اَیْقَنْتِ اَیْقَنْتُمَا اَیْقَنْتُنَّ اَیْقَنْتُ اَیْقَنَّا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اُوْقِنَ اُوْقِنَا اُوْقِنُوْا اُوْقِنَتْ اُوْقِنَتَا اُوْقِنَّ اُوْقِنْتَ اُوْقِنْتُمَا اُوْقِنْتُمْ اُوْقِنْتِ اُوْقِنْتُمَا اُوْقِنْتُنَّ اُوْقِنْتُ اُوْقِنَّا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَآاَیْقَنَ مَآاَیْقَنَا مَآاَیْقَنُوْا مَآاَیْقَنَتْ مَآاَیْقَنَتَا مَآاَیْقَنَّ مَآاَیْقَنْتَ مَآاَیْقَنْتُمَا مَآاَیْقَنْتُمْ مَآاَیْقَنْتِ مَآاَیْقَنْتُمَا مَآاَیْقَنْتُنَّ مَآاَیْقَنْتُ مَآاَیْقَنَّا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَآاُوْقِنَ مَآاُوْقِنَا مَآاُوْقِنُوْا مَآاُوْقِنَتْ مَآاُوْقِنَتَا مَآاُوْقِنَّ مَآاُوْقِنْتَ مَآاُوْقِنْتُمَا مَآاُوْقِنْتُمْ مَآاُوْقِنْتِ مَآاُوْقِنْتُمَا مَآاُوْقِنْتُنَّ مَآاُوْقِنْتُ مَآاُوْقِنَّا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یُوْقِنُ یُوْقِنَانِ یُوْقِنُوْنَ تُوْقِنُ تُوْقِنَانِ یُوْقِنَّ تُوْقِنُ تُوْقِنَانِ تُوْقِنُوْنَ تُوْقِنِیْنَ تُوْقِنَانِ تُوْقِنَّ اُوْقِنُ نُوْقِنُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُوْقَنُ یُوْقَنَانِ یُوْقَنُوْنَ تُوْقَنُ تُوْقَنَانِ یُوْقَنَّ تُوْقَنُ تُوْقَنَانِ تُوْقَنُوْنَ تُوْقَنِیْنَ تُوْقَنَانِ تُوْقَنَّ اُوْقَنُ نُوْقَنُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایُوْقِنُ لَایُوْقِنَانِ لَایُوْقِنُوْنَ لَاتُوْقِنُ لَاتُوْقِنَانِ لَایُوْقِنَّ لَاتُوْقِنُ لَاتُوْقِنَانِ لَاتُوْقِنُوْنَ لَاتُوْقِنِیْنَ لَاتُوْقِنَانِ لَاتُوْقِنَّ لَآاُوْقِنُ لَانُوْقِنُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُوْقَنُ لَایُوْقَنَانِ لَایُوْقَنُوْنَ لَاتُوْقَنُ لَاتُوْقَنَانِ لَایُوْقَنَّ لَاتُوْقَنُ لَاتُوْقَنَانِ لَاتُوْقَنُوْنَ

لَاتُوْقَنِيْنَ لَاتُوْقَنَانِ لَاتُوْقَنَّ لَاۤاُوْقَنْ لَانُوْقَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَيُوْقِنَنَّ لَيُوْقِنَانِّ لَيُوْقِنُنَّ لَتُوْقِنَنَّ لَتُوْقِنَانِّ لَيُوْقِنَّانِّ لَتُوْقِنَنَّ لَتُوْقِنَانِّ لَتُوْقِنُنَّ لَتُوْقِنِنَّ لَتُوْقِنَانِّ لَتُوْقِنَّانِّ لَاُوْقِنَنَّ لَنُوْقِنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُوْقَنَنَّ لَيُوْقَنَانِّ لَيُوْقَنُنَّ لَتُوْقَنَنَّ لَتُوْقَنَانِّ لَيُوْقَنَّانِّ لَتُوْقَنَنَّ لَتُوْقَنَانِّ لَتُوْقَنُنَّ لَتُوْقَنِنَّ لَتُوْقَنَانِّ لَتُوْقَنَّانِّ لَاُوْقَنَنَّ لَنُوْقَنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيُوْقِنَنْ لَيُوْقِنُنْ لَتُوْقِنَنْ لَتُوْقِنَنْ لَتُوْقِنُنْ لَتُوْقِنِنْ لَاُوْقِنَنْ لَنُوْقِنَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُوْقَنَنْ لَيُوْقَنُنْ لَتُوْقَنَنْ لَتُوْقَنَنْ لَتُوْقَنُنْ لَتُوْقَنِنْ لَاُوْقَنَنْ لَنُوْقَنَنْ،

بحث اسم فاعل - مُوْقِنٌ مُوْقِنَانِ (مُوْقِنَيْنِ) مُوْقِنُوْنَ (مُوْقِنِيْنَ) مُوْقِنَةٌ مُوْقِنَتَانِ (مُوْقِنَتَيْنِ) مُوْقِنَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُوْقَنٌ مُوْقَنَانِ (مُوْقَنَيْنِ) مُوْقَنُوْنَ (مُوْقَنِيْنَ) مُوْقَنَةٌ مُوْقَنَتَانِ (مُوْقَنَتَيْنِ) مُوْقَنَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يُوْقِنْ لَمْ يُوْقِنَا لَمْ يُوْقِنُوْا لَمْ تُوْقِنْ لَمْ تُوْقِنَا لَمْ يُوْقِنَّ لَمْ تُوْقِنْ لَمْ تُوْقِنَا لَمْ تُوْقِنُوْا لَمْ تُوْقِنِيْ لَمْ تُوْقِنَا لَمْ تُوْقِنَّ لَمْ اُوْقِنْ لَمْ نُوْقِنْ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُوْقَنْ لَمْ يُوْقَنَا لَمْ يُوْقَنُوْا لَمْ تُوْقَنْ لَمْ تُوْقَنَا لَمْ يُوْقَنَّ لَمْ تُوْقَنْ لَمْ تُوْقَنَا لَمْ تُوْقَنُوْا لَمْ تُوْقَنِيْ لَمْ تُوْقَنَا لَمْ تُوْقَنَّ لَمْ اُوْقَنْ لَمْ نُوْقَنْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يُوْقِنَ لَنْ يُوْقِنَا لَنْ يُوْقِنُوْا لَنْ تُوْقِنَ لَنْ تُوْقِنَا لَنْ يُوْقِنَّ لَنْ تُوْقِنَ لَنْ تُوْقِنَا لَنْ تُوْقِنُوْا لَنْ تُوْقِنِيْ لَنْ تُوْقِنَا لَنْ تُوْقِنَّ لَنْ اُوْقِنَ لَنْ نُوْقِنَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُوْقَنَ لَنْ يُوْقَنَا لَنْ يُوْقَنُوْا لَنْ تُوْقَنَ لَنْ تُوْقَنَا لَنْ يُوْقَنَّ لَنْ تُوْقَنَ لَنْ تُوْقَنَا لَنْ تُوْقَنُوْا لَنْ تُوْقَنِيْ لَنْ تُوْقَنَا لَنْ تُوْقَنَّ لَنْ اُوْقَنَ لَنْ نُوْقَنَ،

بحث فعل امر حاضر معروف - اَيْقِنْ اَيْقِنَا اَيْقِنُوْا اَيْقِنِيْ اَيْقِنَا اَيْقِنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اَيْقِنَنَّ اَيْقِنَانِّ اَيْقِنُنَّ اَيْقِنِنَّ اَيْقِنَانِّ اَيْقِنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اَيْقِنَنْ اَيْقِنُنْ اَيْقِنِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُوْقَنْ لِتُوْقَنَا لِتُوْقَنُوْا لِتُوْقَنِيْ لِتُوْقَنَا لِتُوْقَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُوْقَنَنَّ لِتُوْقَنَانِّ لِتُوْقَنُنَّ لِتُوْقَنِنَّ لِتُوْقَنَانِّ لِتُوْقَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُوْقَنَنْ لِتُوْقَنُنْ لِتُوْقَنِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيُوْقِنْ لِيُوْقِنَا لِيُوْقِنُوْا لِتُوْقِنْ لِتُوْقِنَا لِيُوْقِنَّ لِاُوْقِنْ لِنُوْقِنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُوْقِنَنَّ لِيُوْقِنَانِّ لِيُوْقِنُنَّ لِتُوْقِنَّ لِتُوْقِنَانِّ لِيُوْقِنَّانِّ لِأُوْقِنَنَّ لِنُوْقِنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُوْقِنَنْ لِيُوْقِنُنْ لِتُوْقِنَنْ لِأُوْقِنَنْ لِنُوْقِنَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُوْقَنْ لِيُوْقَنَا لِيُوْقَنُوْا لِتُوْقَنْ لِتُوْقَنَا لِيُوْقَنَّ لِأُوْقَنْ لِنُوْقَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُوْقَنَنَّ لِيُوْقَنَانِّ لِيُوْقَنُنَّ لِتُوْقَنَّ لِتُوْقَنَانِّ لِيُوْقَنَّانِّ لِأُوْقَنَنَّ لِنُوْقَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُوْقَنَنْ لِيُوْقَنُنْ لِتُوْقَنَنْ لِأُوْقَنَنْ لِنُوْقَنَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُوْقِنْ لَاتُوْقِنَا لَاتُوْقِنُوْا لَاتُوْقِنِيْ لَاتُوْقِنَا لَاتُوْقِنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوْقِنَنَّ لَاتُوْقِنَانِّ لَاتُوْقِنُنَّ لَاتُوْقِنِنَّ لَاتُوْقِنَانِّ لَاتُوْقِنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوْقِنَنْ لَاتُوْقِنُنْ لَاتُوْقِنِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُوْقَنْ لَاتُوْقَنَا لَاتُوْقَنُوْا لَاتُوْقَنِيْ لَاتُوْقَنَا لَاتُوْقَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوْقَنَنَّ لَاتُوْقَنَانِّ لَاتُوْقَنُنَّ لَاتُوْقَنِنَّ لَاتُوْقَنَانِّ لَاتُوْقَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوْقَنَنْ لَاتُوْقَنُنْ لَاتُوْقَنِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايُوْقِنْ لَايُوْقِنَا لَايُوْقِنُوْا لَاتُوْقِنْ لَاتُوْقِنَا لَايُوْقِنَّ لَآاُوْقِنْ لَانُوْقِنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُوْقِنَنَّ لَايُوْقِنَانِّ لَايُوْقِنُنَّ لَاتُوْقِنَنَّ لَاتُوْقِنَانِّ لَايُوْقِنَّانِّ لَآاُوْقِنَنَّ لَانُوْقِنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُوْقِنَنْ لَايُوْقِنُنْ لَاتُوْقِنَنْ لَآاُوْقِنَنْ لَانُوْقِنَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُوْقَنْ لَايُوْقَنَا لَايُوْقَنُوْا لَاتُوْقَنْ لَاتُوْقَنَا لَايُوْقَنَّ لَآاُوْقَنْ لَانُوْقَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُوْقَنَنَّ لَايُوْقَنَانِّ لَايُوْقَنُنَّ لَاتُوْقَنَنَّ لَاتُوْقَنَانِّ لَايُوْقَنَّانِّ لَآاُوْقَنَنَّ لَانُوْقَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُوْقَنَنْ لَايُوْقَنُنْ لَاتُوْقَنَنْ لَآاُوْقَنَنْ لَانُوْقَنَنْ،

﴿مثال یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "اِفْعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِيْبَاسُ	خشک کرنا	اَلْاِيْتَانُ	عورت یا اُونٹنی کا بچہ جننا	اَلْاِيْفَاعُ	بلوغ تک پہنچنا
اَلْاِيْتَامُ	یتیم کرنا	اَلْاِيْسَارُ	مالدار ہونا	اَلْاِيْقَاظُ	بیدار کرنا/غبار اٹھانا
اَلْاِيْهَاتُ	گوشت کا بدبودار ہونا	اَلْاِيْدَاعُ			احرام کے وقت خوشبو لگا کر حج واجب کرنا

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مثال یائی از باب "تفعیل" جیسے "اَلتَّیْسِیْرُ" (آسان کرنا)

یَسَّرَ یُیَسِّرُ تَیْسِیْرًا فَھُوَ مُیَسِّرٌ وَّ یُسِّرَ یُیَسَّرُ تَیْسِیْرًا فَذَاكَ مُیَسَّرٌ لَمْ یُیَسِّرْ لَمْ یُیَسَّرْ لَایُیَسِّرُ لَایُیَسَّرُ لَنْ یُّیَسِّرَ لَنْ یُّیَسَّرَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ یَسِّرْ لِتُیَسَّرْ لِیُیَسِّرْ لِیُیَسَّرْ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتُیَسِّرْ لَاتُیَسَّرْ لَایُیَسِّرْ لَایُیَسَّرْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُیَسَّرٌ مُیَسَّرَانِ مُیَسَّرَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- یَسَّرَ یَسَّرَا یَسَّرُوْا یَسَّرَتْ یَسَّرَتَا یَسَّرْنَ یَسَّرْتَ یَسَّرْتُمَا یَسَّرْتُمْ یَسَّرْتِ یَسَّرْتُمَا یَسَّرْتُنَّ یَسَّرْتُ یَسَّرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- یُسِّرَ یُسِّرَا یُسِّرُوْا یُسِّرَتْ یُسِّرَتَا یُسِّرْنَ یُسِّرْتَ یُسِّرْتُمَا یُسِّرْتُمْ یُسِّرْتِ یُسِّرْتُمَا یُسِّرْتُنَّ یُسِّرْتُ یُسِّرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَایَسَّرَ مَایَسَّرَا مَایَسَّرُوْا مَایَسَّرَتْ مَایَسَّرَتَا مَایَسَّرْنَ مَایَسَّرْتَ مَایَسَّرْتُمَا مَایَسَّرْتُمْ مَایَسَّرْتِ یَسَّرْتُمَا مَایَسَّرْتُنَّ مَایَسَّرْتُ مَایَسَّرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَایُسِّرَ مَایُسِّرَا مَایُسِّرُوْا مَایُسِّرَتْ مَایُسِّرَتَا مَایُسِّرْنَ مَایُسِّرْتَ مَایُسِّرْتُمَا مَایُسِّرْتُمْ مَایُسِّرْتِ مَایُسِّرْتُمَا مَایُسِّرْتُنَّ مَایُسِّرْتُ مَایُسِّرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یُیَسِّرُ یُیَسِّرَانِ یُیَسِّرُوْنَ تُیَسِّرُ تُیَسِّرَانِ یُیَسِّرْنَ تُیَسِّرُ تُیَسِّرَانِ تُیَسِّرُوْنَ تُیَسِّرِیْنَ تُیَسِّرَانِ تُیَسِّرْنَ اُیَسِّرُ نُیَسِّرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُیَسَّرُ یُیَسَّرَانِ یُیَسَّرُوْنَ تُیَسَّرُ تُیَسَّرَانِ یُیَسَّرْنَ تُیَسَّرُ تُیَسَّرَانِ تُیَسَّرُوْنَ تُیَسَّرِیْنَ تُیَسَّرَانِ تُیَسَّرْنَ اُیَسَّرُ نُیَسَّرُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایُیَسِّرُ لَایُیَسِّرَانِ لَایُیَسِّرُوْنَ لَاتُیَسِّرُ لَاتُیَسِّرَانِ لَایُیَسِّرْنَ لَاتُیَسِّرُ لَاتُیَسِّرَانِ لَاتُیَسِّرُوْنَ لَاتُیَسِّرِیْنَ لَاتُیَسِّرَانِ لَاتُیَسِّرْنَ لَااُیَسِّرُ لَانُیَسِّرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُیَسَّرُ لَایُیَسَّرَانِ لَایُیَسَّرُوْنَ لَاتُیَسَّرُ لَاتُیَسَّرَانِ لَایُیَسَّرْنَ لَاتُیَسَّرُ لَاتُیَسَّرَانِ لَاتُیَسَّرُوْنَ لَاتُیَسَّرِیْنَ لَاتُیَسَّرَانِ لَاتُیَسَّرْنَ لَااُیَسَّرُ لَانُیَسَّرُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیُیَسِّرَنَّ لَیُیَسِّرَانِّ لَیُیَسِّرُنَّ لَتُیَسِّرَنَّ لَتُیَسِّرَانِّ لَیُیَسِّرْنَانِّ لَتُیَسِّرَنَّ لَتُیَسِّرَانِّ لَتُیَسِّرُنَّ لَتُیَسِّرِنَّ لَتُیَسِّرَانِّ لَتُیَسِّرْنَانِّ لَاُیَسِّرَنَّ لَنُیَسِّرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُیَسَّرَنَّ لَیُیَسَّرَانِّ لَیُیَسَّرُنَّ لَتُیَسَّرَنَّ لَتُیَسَّرَانِّ لَیُیَسَّرْنَانِّ لَتُیَسَّرَنَّ لَتُیَسَّرَانِّ لَتُیَسَّرُنَّ لَتُیَسَّرِنَّ لَتُیَسَّرَانِّ لَتُیَسَّرْنَانِّ لَاُیَسَّرَنَّ لَنُیَسَّرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَیُیَسِّرَنْ لَیُیَسِّرُنْ لَتُیَسِّرَنْ لَتُیَسِّرَنْ لَتُیَسِّرُنْ لَتُیَسِّرِنْ لَاُیَسِّرَنْ لَنُیَسِّرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُیَسَّرَنْ لَیُیَسَّرُنْ لَتُیَسَّرَنْ لَتُیَسَّرَنْ لَتُیَسَّرُنْ لَتُیَسَّرِنْ لَاُیَسَّرَنْ لَنُیَسَّرَنْ،

بحث اسم فاعل - مُیَسِّرٌ مُیَسِّرَانِ (مُیَسِّرَیْنِ) مُیَسِّرُوْنَ (مُیَسِّرِیْنَ) مُیَسِّرَةٌ مُیَسِّرَتَانِ (مُیَسِّرَتَیْنِ) مُیَسِّرَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُیَسَّرٌ مُیَسَّرَانِ (مُیَسَّرَیْنِ) مُیَسَّرُوْنَ (مُیَسَّرِیْنَ) مُیَسَّرَةٌ مُیَسَّرَتَانِ (مُیَسَّرَتَیْنِ) مُیَسَّرَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یُیَسِّرْ لَمْ یُیَسِّرَا لَمْ یُیَسِّرُوْا لَمْ تُیَسِّرْ لَمْ تُیَسِّرَا لَمْ یُیَسِّرْنَ لَمْ تُیَسِّرْ لَمْ تُیَسِّرَا لَمْ تُیَسِّرُوْا لَمْ تُیَسِّرِیْ لَمْ تُیَسِّرَا لَمْ تُیَسِّرْنَ لَمْ اُیَسِّرْ لَمْ نُیَسِّرْ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُیَسَّرْ لَمْ یُیَسَّرَا لَمْ یُیَسَّرُوْا لَمْ تُیَسَّرْ لَمْ تُیَسَّرَا لَمْ یُیَسَّرْنَ لَمْ تُیَسَّرْ لَمْ تُیَسَّرَا لَمْ تُیَسَّرُوْا لَمْ تُیَسَّرِیْ لَمْ تُیَسَّرَا لَمْ تُیَسَّرْنَ لَمْ اُیَسَّرْ لَمْ نُیَسَّرْ،

بحث نفی تاکید بلَن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ یُیَسِّرَ لَنْ یُیَسِّرَا لَنْ یُیَسِّرُوْا لَنْ تُیَسِّرَ لَنْ تُیَسِّرَا لَنْ یُیَسِّرْنَ لَنْ تُیَسِّرَ لَنْ تُیَسِّرَا لَنْ تُیَسِّرُوْا لَنْ تُیَسِّرِیْ لَنْ تُیَسِّرَا لَنْ تُیَسِّرْنَ لَنْ اُیَسِّرَ لَنْ نُیَسِّرَ،

بحث نفی تاکید بلَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ یُیَسَّرَ لَنْ یُیَسَّرَا لَنْ یُیَسَّرُوْا لَنْ تُیَسَّرَ لَنْ تُیَسَّرَا لَنْ یُیَسَّرْنَ لَنْ تُیَسَّرَ لَنْ تُیَسَّرَا لَنْ تُیَسَّرُوْا لَنْ تُیَسَّرِیْ لَنْ تُیَسَّرَا لَنْ تُیَسَّرْنَ لَنْ اُیَسَّرَ لَنْ نُیَسَّرَ،

بحث فعل امر حاضر معروف - یَسِّرْ یَسِّرَا یَسِّرُوْا یَسِّرِیْ یَسِّرَا یَسِّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - یَسِّرَنَّ یَسِّرَانِّ یَسِّرُنَّ یَسِّرِنَّ یَسِّرَانِّ یَسِّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - یَسِّرَنْ یَسِّرُنْ یَسِّرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُیَسَّرْ لِتُیَسَّرَا لِتُیَسَّرُوْا لِتُیَسَّرِیْ لِتُیَسَّرَا لِتُیَسَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُیَسَّرَنَّ لِتُیَسَّرَانِّ لِتُیَسَّرُنَّ لِتُیَسَّرِنَّ لِتُیَسَّرَانِّ لِتُیَسَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُیَسَّرَنْ لِتُیَسَّرُنْ لِتُیَسَّرِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیُیَسِّرْ لِیُیَسِّرَا لِیُیَسِّرُوْا لِتُیَسِّرْ لِتُیَسِّرَا لِیُیَسِّرْنَ لِاُیَسِّرْ لِنُیَسِّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُیَسِّرَنَّ لِیُیَسِّرَانِّ لِیُیَسِّرُنَّ لِتُیَسِّرَنَّ لِتُیَسِّرَانِّ لِیُیَسِّرْنَانِّ لِاُیَسِّرَنَّ لِنُیَسِّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُیَسِّرَنْ لِیُیَسِّرُنْ لِتُیَسِّرَنْ لِاُیَسِّرَنْ لِنُیَسِّرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُیَسَّرْ لِیُیَسَّرَا لِیُیَسَّرُوْا لِتُیَسَّرْ لِتُیَسَّرَا لِیُیَسَّرْنَ لِاُیَسَّرْ لِنُیَسَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُیَسَّرَنَّ لِیُیَسَّرَانِّ لِیُیَسَّرُنَّ لِتُیَسَّرَنَّ لِتُیَسَّرَانِّ لِیُیَسَّرْنَانِّ لِاُیَسَّرَنَّ لِنُیَسَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُیَسَّرَنْ لِیُیَسَّرُنْ لِتُیَسَّرَنْ لِاُیَسَّرَنْ لِنُیَسَّرَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُیَسِّرْ لَاتُیَسِّرَا لَاتُیَسِّرُوْا لَاتُیَسِّرِیْ لَاتُیَسِّرَا لَاتُیَسِّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُیَسِّرَنَّ لَاتُیَسِّرَانِّ لَاتُیَسِّرُنَّ لَاتُیَسِّرِنَّ لَاتُیَسِّرَانِّ لَاتُیَسِّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُیَسِّرَنْ لَاتُیَسِّرُنْ لَاتُیَسِّرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُیَسَّرْ لَاتُیَسَّرَا لَاتُیَسَّرُوْا لَاتُیَسَّرِیْ لَاتُیَسَّرَا لَاتُیَسَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُیَسَّرَنَّ لَاتُیَسَّرَانِّ لَاتُیَسَّرُنَّ لَاتُیَسَّرِنَّ لَاتُیَسَّرَانِّ لَاتُیَسَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُیَسَّرَنْ لَاتُیَسَّرُنْ لَاتُیَسَّرِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُیَسِّرْ لَایُیَسِّرَا لَایُیَسِّرُوْا لَاتُیَسِّرْ لَاتُیَسِّرَا لَایُیَسِّرْنَ لَااُیَسِّرْ لَانُیَسِّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُیَسِّرَنَّ لَایُیَسِّرَانِّ لَایُیَسِّرُنَّ لَاتُیَسِّرَنَّ لَاتُیَسِّرَانِّ لَایُیَسِّرْنَانِّ لَااُیَسِّرَنَّ لَانُیَسِّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُیَسِّرَنْ لَایُیَسِّرُنْ لَاتُیَسِّرَنْ لَااُیَسِّرَنْ لَانُیَسِّرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُیَسَّرْ لَایُیَسَّرَا لَایُیَسَّرُوْا لَاتُیَسَّرْ لَاتُیَسَّرَا لَایُیَسَّرْنَ لَااُیَسَّرْ لَانُیَسَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُیَسَّرَنَّ لَایُیَسَّرَانِّ لَایُیَسَّرُنَّ لَاتُیَسَّرَنَّ لَاتُیَسَّرَانِّ لَایُیَسَّرْنَانِّ لَااُیَسَّرَنَّ لَانُیَسَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُیَسَّرَنْ لَایُیَسَّرُنْ لَاتُیَسَّرَنْ لَااُیَسَّرَنْ لَانُیَسَّرَنْ،

﴿مثال یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفْعِیْل" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّیْبِیْس	خشک کرنا	اَلتَّیْدِیْعُ	کپڑے کو سرخ رنگنا	اَلتَّیْمِیْنُ	برکت دینا
اَلتَّیْتِیْم	یتیم کرنا	اَلتَّیْقِیْظُ	جگانا	اَلتَّیْتِیْنُ	عورت یا اونٹنی کا بچہ جننا

☆☆☆☆☆

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مثال یائی ازباب "مُفَاعَلَةٌ" جیسے "اَلْمُیَاسَرَةُ" (جوا کھیلنا/ باہم آسانی کرنا)

یَاسَرَ یُیَاسِرُ مُیَاسَرَةً **فَهُوَ** مُیَاسِرٌ وَّیُوْسِرَ یُیَاسَرُ مُیَاسَرَةً **فَذَاكَ** مُیَاسَرٌ لَمْ یُیَاسِرْ لَمْ یُیَاسَرْ لَایُیَاسِرُ لَایُیَاسَرُ لَنْ یُّیَاسِرَ لَنْ یُّیَاسَرَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** یَاسِرْ لِتُیَاسَرْ لِیُیَاسِرْ لِیُیَاسَرْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتُیَاسِرْ لَاتُیَاسَرْ لَایُیَاسِرْ لَایُیَاسَرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُیَاسَرٌ مُّیَاسَرَانِ مُیَاسَرَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف -یَاسَرَ یَاسَرَا یَاسَرُوْا یَاسَرَتْ یَاسَرَتَا یَاسَرْنَ یَاسَرْتَ یَاسَرْتُمَا یَاسَرْتُمْ یَاسَرْتِ یَاسَرْتُمَا یَاسَرْتُنَّ یَاسَرْتُ یَاسَرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول -یُوْسِرَ یُوْسِرَا یُوْسِرُوْا یُوْسِرَتْ یُوْسِرَتَا یُوْسِرْنَ یُوْسِرْتَ یُوْسِرْتُمَا یُوْسِرْتُمْ یُوْسِرْتِ یُوْسِرْتُمَا یُوْسِرْتُنَّ یُوْسِرْتُ یُوْسِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَایَاسَرَ مَایَاسَرَا مَایَاسَرُوْا مَایَاسَرَتْ مَایَاسَرَتَا مَایَاسَرْنَ مَایَاسَرْتَ مَایَاسَرْتُمَا مَایَاسَرْتُمْ مَایَاسَرْتِ مَایَاسَرْتُمَا مَایَاسَرْتُنَّ مَایَاسَرْتُ مَایَاسَرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَایُوْسِرَ مَایُوْسِرَا مَایُوْسِرُوْا مَایُوْسِرَتْ مَایُوْسِرَتَا مَایُوْسِرْنَ مَایُوْسِرْتَ مَایُوْسِرْتُمَا مَایُوْسِرْتُمْ مَایُوْسِرْتِ مَایُوْسِرْتُمَا مَایُوْسِرْتُنَّ مَایُوْسِرْتُ مَایُوْسِرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یُیَاسِرُ یُیَاسِرَانِ یُیَاسِرُوْنَ تُیَاسِرُ تُیَاسِرَانِ یُیَاسِرْنَ تُیَاسِرُ تُیَاسِرَانِ تُیَاسِرُوْنَ تُیَاسِرِیْنَ تُیَاسِرَانِ تُیَاسِرْنَ اُیَاسِرُ نُیَاسِرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُیَاسَرُ یُیَاسَرَانِ یُیَاسَرُوْنَ تُیَاسَرُ تُیَاسَرَانِ یُیَاسَرْنَ تُیَاسَرُ تُیَاسَرَانِ تُیَاسَرُوْنَ تُیَاسَرِیْنَ تُیَاسَرَانِ تُیَاسَرْنَ اُیَاسَرُ نُیَاسَرُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایُیَاسِرُ لَایُیَاسِرَانِ لَایُیَاسِرُوْنَ لَاتُیَاسِرُ لَاتُیَاسِرَانِ لَایُیَاسِرْنَ لَاتُیَاسِرُ لَاتُیَاسِرَانِ لَاتُیَاسِرُوْنَ لَاتُیَاسِرِیْنَ لَاتُیَاسِرَانِ لَاتُیَاسِرْنَ لَآاُیَاسِرُ لَانُیَاسِرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُیَاسَرُ لَایُیَاسَرَانِ لَایُیَاسَرُوْنَ لَاتُیَاسَرُ لَاتُیَاسَرَانِ لَایُیَاسَرْنَ لَاتُیَاسَرُ لَاتُیَاسَرَانِ لَاتُیَاسَرُوْنَ لَاتُیَاسَرِیْنَ لَاتُیَاسَرَانِ لَاتُیَاسَرْنَ لَآاُیَاسَرُ لَانُیَاسَرُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیُیَاسِرَنَّ لَیُیَاسِرَآنِّ لَیُیَاسِرُنَّ لَتُیَاسِرَنَّ لَتُیَاسِرَآنِّ لَیُیَاسِرْنَآنِّ لَتُیَاسِرَنَّ لَتُیَاسِرَآنِّ لَتُیَاسِرُنَّ لَتُیَاسِرِنَّ لَتُیَاسِرَآنِّ لَتُیَاسِرْنَآنِّ لَاُیَاسِرَنَّ لَنُیَاسِرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُیَاسَرَنَّ لَیُیَاسَرَآنِّ لَیُیَاسَرُنَّ لَتُیَاسَرَنَّ لَتُیَاسَرَآنِّ لَیُیَاسَرْنَآنِّ لَتُیَاسَرَنَّ لَتُیَاسَرَآنِّ لَتُیَاسَرُنَّ لَتُیَاسَرِنَّ لَتُیَاسَرَآنِّ لَتُیَاسَرْنَآنِّ لَاُیَاسَرَنَّ لَنُیَاسَرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیُیَاسِرَنْ لَیُیَاسِرُنْ لَتُیَاسِرَنْ لَتُیَاسِرَنْ لَتُیَاسِرُنْ لَتُیَاسِرِنْ لَاُیَاسِرَنْ لَنُیَاسِرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُیَاسَرَنْ لَیُیَاسَرُنْ لَتُیَاسَرَنْ لَتُیَاسَرَنْ لَتُیَاسَرُنْ لَتُیَاسَرِنْ لَاُیَاسَرَنْ لَنُیَاسَرَنْ،

بحث اسم فاعل-مُیَاسِرٌ مُیَاسِرَانِ (مُیَاسِرَیْنِ) مُیَاسِرُوْنَ (مُیَاسِرِیْنَ) مُیَاسِرَةٌ مُیَاسِرَتَانِ (مُیَاسِرَتَیْنِ) مُیَاسِرَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُیَاسَرٌ مُیَاسَرَانِ (مُیَاسَرَیْنِ) مُیَاسَرُوْنَ (مُیَاسَرِیْنَ) مُیَاسَرَةٌ مُیَاسَرَتَانِ (مُیَاسَرَتَیْنِ) مُیَاسَرَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یُیَاسِرْ لَمْ یُیَاسِرَا لَمْ یُیَاسِرُوْا لَمْ تُیَاسِرْ لَمْ تُیَاسِرَا لَمْ یُیَاسِرْنَ لَمْ تُیَاسِرْ لَمْ تُیَاسِرَا لَمْ تُیَاسِرُوْا لَمْ تُیَاسِرِیْ لَمْ تُیَاسِرَا لَمْ تُیَاسِرْنَ لَمْ اُیَاسِرْ لَمْ نُیَاسِرْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُیَاسَرْ لَمْ یُیَاسَرَا لَمْ یُیَاسَرُوْا لَمْ تُیَاسَرْ لَمْ تُیَاسَرَا لَمْ یُیَاسَرْنَ لَمْ تُیَاسَرْ لَمْ تُیَاسَرَا لَمْ تُیَاسَرُوْا

لَمْ تُیَاسَرِیْ لَمْ تُیَاسَرَا لَمْ تُیَاسَرْنَ لَمْ اُیَاسَرْ لَمْ نُیَاسَرْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یُّیَاسِرَ لَنْ یُّیَاسِرَا لَنْ یُّیَاسِرُوْا لَنْ تُیَاسِرَ لَنْ تُیَاسِرَا لَنْ یُّیَاسِرْنَ لَنْ تُیَاسِرَ لَنْ تُیَاسِرَا لَنْ تُیَاسِرُوْا لَنْ تُیَاسِرِیْ لَنْ تُیَاسِرَا لَنْ تُیَاسِرْنَ لَنْ اُیَاسِرَ لَنْ نُّیَاسِرَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -لَنْ یُّیَاسَرَ لَنْ یُّیَاسَرَا لَنْ یُّیَاسَرُوْا لَنْ تُیَاسَرَ لَنْ تُیَاسَرَا لَنْ یُّیَاسَرْنَ لَنْ تُیَاسَرَ لَنْ تُیَاسَرَا لَنْ تُیَاسَرُوْا لَنْ تُیَاسَرِیْ لَنْ تُیَاسَرَا لَنْ تُیَاسَرْنَ لَنْ اُیَاسَرَ لَنْ نُّیَاسَرَ،

بحث فعل امر حاضر معروف -یَاسِرْ یَاسِرَا یَاسِرُوْا یَاسِرِیْ یَاسِرَا یَاسِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -یَاسِرَنَّ یَاسِرَآنِّ یَاسِرُنَّ یَاسِرِنَّ یَاسِرَآنِّ یَاسِرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -یَاسِرَنْ یَاسِرُنْ یَاسِرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُیَاسَرْ لِتُیَاسَرَا لِتُیَاسَرُوْا لِتُیَاسَرِیْ لِتُیَاسَرَا لِتُیَاسَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُیَاسَرَنَّ لِتُیَاسَرَآنِّ لِتُیَاسَرُنَّ لِتُیَاسَرِنَّ لِتُیَاسَرَآنِّ لِتُیَاسَرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُیَاسَرَنْ لِتُیَاسَرُنْ لِتُیَاسَرِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیُیَاسِرْ لِیُیَاسِرَا لِیُیَاسِرُوْا لِتُیَاسِرْ لِتُیَاسِرَا لِیُیَاسِرْنَ لِاُیَاسِرْ لِنُیَاسِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُیَاسِرَنَّ لِیُیَاسِرَآنِّ لِیُیَاسِرُنَّ لِتُیَاسِرَنَّ لِتُیَاسِرَآنِّ لِیُیَاسِرْنَآنِّ لِاُیَاسِرَنَّ لِنُیَاسِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُیَاسِرَنْ لِیُیَاسِرُنْ لِتُیَاسِرَنْ لِاُیَاسِرَنْ لِنُیَاسِرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُیَاسَرْ لِیُیَاسَرَا لِیُیَاسَرُوْا لِتُیَاسَرْ لِتُیَاسَرَا لِیُیَاسَرْنَ لِاُیَاسَرْ لِنُیَاسَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُیَاسَرَنَّ لِیُیَاسَرَآنِّ لِیُیَاسَرُنَّ لِتُیَاسَرَنَّ لِتُیَاسَرَآنِّ لِیُیَاسَرْنَآنِّ لِاُیَاسَرَنَّ لِنُیَاسَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُیَاسَرَنْ لِیُیَاسَرُنْ لِتُیَاسَرَنْ لِاُیَاسَرَنْ لِنُیَاسَرَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُیَاسِرْ لَاتُیَاسِرَا لَاتُیَاسِرُوْا لَاتُیَاسِرِیْ لَاتُیَاسِرَا لَاتُیَاسِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُیَاسِرَنَّ لَاتُیَاسِرَآنِّ لَاتُیَاسِرُنَّ لَاتُیَاسِرِنَّ لَاتُیَاسِرَآنِّ لَاتُیَاسِرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُیَاسِرَنْ لَاتُیَاسِرُنْ لَاتُیَاسِرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُیَاسَرْ لَاتُیَاسَرَا لَاتُیَاسَرُوْا لَاتُیَاسَرِیْ لَاتُیَاسَرَا لَاتُیَاسَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُیَاسَرَنَّ لَاتُیَاسَرَآنِّ لَاتُیَاسَرُنَّ لَاتُیَاسَرِنَّ لَاتُیَاسَرَآنِّ لَاتُیَاسَرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُیَاسَرَنْ لَاتُیَاسَرُنْ لَاتُیَاسَرِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُیَاسِرْ لَایُیَاسِرَا لَایُیَاسِرُوْا لَاتُیَاسِرْ لَاتُیَاسِرَا لَایُیَاسِرْنَ لَآاُیَاسِرْ لَانُیَاسِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُیَاسِرَنَّ لَایُیَاسِرَآنِّ لَایُیَاسِرُنَّ لَاتُیَاسِرَنَّ لَاتُیَاسِرَآنِّ لَایُیَاسِرْنَآنِّ لَآاُیَاسِرَنَّ لَانُیَاسِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُیَاسِرَنْ لَایُیَاسِرُنْ لَاتُیَاسِرَنْ لَآاُیَاسِرَنْ لَانُیَاسِرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُیَاسَرْ لَایُیَاسَرَا لَایُیَاسَرُوْا لَاتُیَاسَرْ لَاتُیَاسَرَا لَایُیَاسَرْنَ لَآاُیَاسَرْ لَانُیَاسَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُیَاسَرَنَّ لَایُیَاسَرَانِّ لَایُیَاسَرُنَّ لَاتُیَاسَرَنَّ لَاتُیَاسَرَانِّ لَایُیَاسَرْنَانِّ لَآاُیَاسَرَنَّ لَانُیَاسَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُیَاسَرَنْ لَایُیَاسَرُنْ لَاتُیَاسَرَنْ لَآاُیَاسَرَنْ لَانُیَاسَرَنْ،

﴿**نوٹ** - مثال یائی باب ''مُفَاعَلَۃٌ'' سے بہت کم مستعمل ہے مصدر مذکور کے علاوہ صرف ''اَلْمُیَامَنَۃُ'' بمعنی ''دائیں طرف لے جانا'' دستیاب ہے ﴾

☆☆☆☆☆

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مزید مثال یائی ازباب ''تَفَعُّلٌ'' جیسے ''اَلتَّیَسُّرُ'' (آسان ہونا)

☆ (۲) تَیَسَّرَ یَتَیَسَّرُ تَیَسُّرًا **فَهُوَ** مُتَیَسِّرٌ لَمْ یَتَیَسَّرْ لَایَتَیَسَّرُ لَنْ یَّتَیَسَّرَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَیَسَّرْ لِیَتَیَسَّرْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَیَسَّرْ لَایَتَیَسَّرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَیَسَّرٌ مُّتَیَسَّرَانِ مُتَیَسَّرَاتٌ، (۱) تَیَسَّرَ یَتَیَسَّرُ تَیَسُّرًا **فَهُوَ** مُتَیَسِّرٌ وَّ تُیُسِّرَ بِهٖ یُتَیَسَّرُ بِهٖ تَیَسُّرًا **فَذَاكَ** مُتَیَسَّرٌ بِهٖ لَمْ یَتَیَسَّرْ لَمْ یُتَیَسَّرْ بِهٖ لَایَتَیَسَّرُ لَایُتَیَسَّرُ بِهٖ لَنْ یَّتَیَسَّرَ لَنْ یُّتَیَسَّرَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَیَسَّرْ لِیَتَیَسَّرْ بِكَ لِیَتَیَسَّرْ لِیُتَیَسَّرْ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَیَسَّرْ لَایُتَیَسَّرْ بِكَ لَایَتَیَسَّرْ لَایُتَیَسَّرْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَیَسَّرٌ مُّتَیَسَّرَانِ مُتَیَسَّرَاتٌ، (۲) تَیَسَّرَ یَتَیَسَّرُ تَیَسُّرًا **فَهُوَ** مُتَیَسِّرٌ وَّ تُیُسِّرَ یُتَیَسَّرُ تَیَسُّرًا **فَذَاكَ** مُتَیَسَّرٌ لَمْ یَتَیَسَّرْ لَمْ یُتَیَسَّرْ لَایَتَیَسَّرُ لَایُتَیَسَّرُ لَنْ یَّتَیَسَّرَ لَنْ یُّتَیَسَّرَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَیَسَّرْ لِتُتَیَسَّرْ لِیَتَیَسَّرْ لِیُتَیَسَّرْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَیَسَّرْ لَاتُتَیَسَّرْ لَایَتَیَسَّرْ لَایُتَیَسَّرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَیَسَّرٌ مُّتَیَسَّرَانِ مُتَیَسَّرَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف - تَیَسَّرَ تَیَسَّرَا تَیَسَّرُوْا تَیَسَّرَتْ تَیَسَّرَتَا تَیَسَّرْنَ تَیَسَّرْتَ تَیَسَّرْتُمَا تَیَسَّرْتُمْ تَیَسَّرْتِ تَیَسَّرْتُمَا تَیَسَّرْتُنَّ تَیَسَّرْتُ تَیَسَّرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول - (۱) تُیُسِّرَ بِهٖ تُیُسِّرَ بِهِمَا تُیُسِّرَ بِهِمْ تُیُسِّرَ بِهَا تُیُسِّرَ بِهِمَا تُیُسِّرَ بِهِنَّ تُیُسِّرَ بِكَ تُیُسِّرَ بِكُمَا تُیُسِّرَ بِكُمْ تُیُسِّرَ بِكِ تُیُسِّرَ بِكُمَا تُیُسِّرَ بِكُنَّ تُیُسِّرَ بِیْ تُیُسِّرَ بِنَا، (۲) تُیُسِّرَ تُیُسِّرَا تُیُسِّرُوْا تُیُسِّرَتْ تُیُسِّرَتَا تُیُسِّرْنَ تُیُسِّرْتَ تُیُسِّرْتُمَا تُیُسِّرْتُمْ تُیُسِّرْتِ تُیُسِّرْتُمَا تُیُسِّرْتُنَّ تُیُسِّرْتُ تُیُسِّرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف - مَاتَیَسَّرَ مَاتَیَسَّرَا مَاتَیَسَّرُوْا مَاتَیَسَّرَتْ مَاتَیَسَّرَتَا مَاتَیَسَّرْنَ مَاتَیَسَّرْتَ مَاتَیَسَّرْتُمَا مَاتَیَسَّرْتُمْ مَاتَیَسَّرْتِ مَاتَیَسَّرْتُمَا مَاتَیَسَّرْتُنَّ مَاتَیَسَّرْتُ مَاتَیَسَّرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول - (۱) مَاتُیُسِّرَ بِهٖ مَاتُیُسِّرَ بِهِمَا مَاتُیُسِّرَ بِهِمْ مَاتُیُسِّرَ بِهَا مَاتُیُسِّرَ بِهِمَا مَاتُیُسِّرَ بِهِنَّ مَاتُیُسِّرَ بِكَ مَاتُیُسِّرَ بِكُمَا مَاتُیُسِّرَ بِكُمْ مَاتُیُسِّرَ بِكِ مَاتُیُسِّرَ بِكُمَا مَاتُیُسِّرَ بِكُنَّ مَاتُیُسِّرَ بِیْ مَاتُیُسِّرَ بِنَا، (۲) مَاتُیُسِّرَ مَاتُیُسِّرَا

مَاتُيُسِّرُوْا مَاتُيُسِّرَتْ مَاتُيُسِّرَتَا مَاتُيُسِّرْنَ مَاتُيُسِّرْتَ مَاتُيُسِّرْتُمَا مَاتُيُسِّرْتُمْ مَاتُيُسِّرْتِ مَاتُيُسِّرْتُمَا مَاتُيُسِّرْتُنَّ مَاتُيُسِّرْتُ مَاتُيُسِّرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَتَيَسَّرُ يَتَيَسَّرَانِ يَتَيَسَّرُوْنَ تَتَيَسَّرُ تَتَيَسَّرَانِ يَتَيَسَّرْنَ تَتَيَسَّرُ تَتَيَسَّرَانِ تَتَيَسَّرُوْنَ تَتَيَسَّرِيْنَ تَتَيَسَّرَانِ تَتَيَسَّرْنَ اَتَيَسَّرُ نَتَيَسَّرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱) يُتَيَسَّرُ بِهٖ يُتَيَسَّرُ بِهِمَا يُتَيَسَّرُ بِهِمْ يُتَيَسَّرُ بِهَا يُتَيَسَّرُ بِهِمَا يُتَيَسَّرُ بِهِنَّ يُتَيَسَّرُ بِكَ يُتَيَسَّرُ بِكُمَا يُتَيَسَّرُ بِكُمْ يُتَيَسَّرُ بِكِ يُتَيَسَّرُ بِكُمَا يُتَيَسَّرُ بِكُنَّ يُتَيَسَّرُ بِيْ يُتَيَسَّرُ بِنَا، (۲) يُتَيَسَّرُ يُتَيَسَّرَانِ يُتَيَسَّرُوْنَ تُتَيَسَّرُ تُتَيَسَّرَانِ يُتَيَسَّرْنَ تُتَيَسَّرُ تُتَيَسَّرَانِ تُتَيَسَّرُوْنَ تُتَيَسَّرِيْنَ تُتَيَسَّرَانِ تُتَيَسَّرْنَ اُتَيَسَّرُ نُتَيَسَّرُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايَتَيَسَّرُ لَايَتَيَسَّرَانِ لَايَتَيَسَّرُوْنَ لَاتَتَيَسَّرُ لَاتَتَيَسَّرَانِ لَايَتَيَسَّرْنَ لَاتَتَيَسَّرُ لَاتَتَيَسَّرَانِ لَاتَتَيَسَّرُوْنَ لَاتَتَيَسَّرِيْنَ لَاتَتَيَسَّرَانِ لَاتَتَيَسَّرْنَ لَآاَتَيَسَّرُ لَانَتَيَسَّرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱) لَايُتَيَسَّرُ بِهٖ لَايُتَيَسَّرُ بِهِمَا لَايُتَيَسَّرُ بِهِمْ لَايُتَيَسَّرُ بِهَا لَايُتَيَسَّرُ بِهِمَا لَايُتَيَسَّرُ بِهِنَّ لَايُتَيَسَّرُ بِكَ لَايُتَيَسَّرُ بِكُمَا لَايُتَيَسَّرُ بِكُمْ لَايُتَيَسَّرُ بِكِ لَايُتَيَسَّرُ بِكُمَا لَايُتَيَسَّرُ بِكُنَّ لَايُتَيَسَّرُ بِيْ لَايُتَيَسَّرُ بِنَا، (۲) لَايُتَيَسَّرُ لَايُتَيَسَّرَانِ لَايُتَيَسَّرُوْنَ لَاتُتَيَسَّرُ لَاتُتَيَسَّرَانِ لَايُتَيَسَّرْنَ لَاتُتَيَسَّرُ لَاتُتَيَسَّرَانِ لَاتُتَيَسَّرُوْنَ لَاتُتَيَسَّرِيْنَ لَاتُتَيَسَّرَانِ لَاتُتَيَسَّرْنَ لَآاُتَيَسَّرُ لَانُتَيَسَّرُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف- لَيَتَيَسَّرَنَّ لَيَتَيَسَّرَانِّ لَيَتَيَسَّرُنَّ لَتَتَيَسَّرَنَّ لَتَتَيَسَّرَانِّ لَيَتَيَسَّرْنَانِّ لَتَتَيَسَّرَنَّ لَتَتَيَسَّرَانِّ لَتَتَيَسَّرُنَّ لَتَتَيَسَّرِنَّ لَتَتَيَسَّرَانِّ لَتَتَيَسَّرْنَانِّ لَاَتَيَسَّرَنَّ لَنَتَيَسَّرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-(۱) لَيُتَيَسَّرَنَّ بِهٖ لَيُتَيَسَّرَنَّ بِهِمَا لَيُتَيَسَّرَنَّ بِهِمْ لَيُتَيَسَّرَنَّ بِهَا لَيُتَيَسَّرَنَّ بِهِمَا لَيُتَيَسَّرَنَّ بِهِنَّ لَيُتَيَسَّرَنَّ بِكَ لَيُتَيَسَّرَنَّ بِكُمَا لَيُتَيَسَّرَنَّ بِكُمْ لَيُتَيَسَّرَنَّ بِكِ لَيُتَيَسَّرَنَّ بِكُمَا لَيُتَيَسَّرَنَّ بِكُنَّ لَيُتَيَسَّرَنَّ بِيْ لَيُتَيَسَّرَنَّ بِنَا، (۲) لَيُتَيَسَّرَنَّ لَيُتَيَسَّرَانِّ لَيُتَيَسَّرُنَّ لَتُتَيَسَّرَنَّ لَتُتَيَسَّرَانِّ لَيُتَيَسَّرْنَانِّ لَتُتَيَسَّرَنَّ لَتُتَيَسَّرَانِّ لَتُتَيَسَّرُنَّ لَتُتَيَسَّرِنَّ لَتُتَيَسَّرَانِّ لَتُتَيَسَّرْنَانِّ لَاُتَيَسَّرَنَّ لَنُتَيَسَّرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف- لَيَتَيَسَّرَنْ لَيَتَيَسَّرُنْ لَتَتَيَسَّرَنْ لَتَتَيَسَّرَنْ لَتَتَيَسَّرُنْ لَتَتَيَسَّرِنْ لَاَتَيَسَّرَنْ لَنَتَيَسَّرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-(۱) لَيُتَيَسَّرَنْ بِهٖ لَيُتَيَسَّرَنْ بِهِمْ لَيُتَيَسَّرَنْ بِهَا لَيُتَيَسَّرَنْ بِكَ لَيُتَيَسَّرَنْ بِكُمْ لَيُتَيَسَّرَنْ بِكِ لَيُتَيَسَّرَنْ بِيْ لَيُتَيَسَّرَنْ بِنَا، (۲) لَيُتَيَسَّرَنْ لَيُتَيَسَّرُنْ لَتُتَيَسَّرَنْ لَتُتَيَسَّرَنْ لَتُتَيَسَّرُنْ لَتُتَيَسَّرِنْ لَاُتَيَسَّرَنْ لَنُتَيَسَّرَنْ،

بحث اسم فاعل- مُتَيَسِّرٌ مُتَيَسِّرَانِ (مُتَيَسِّرَيْنِ) مُتَيَسِّرُوْنَ (مُتَيَسِّرِيْنَ) مُتَيَسِّرَةٌ مُتَيَسِّرَتَانِ (مُتَيَسِّرَتَيْنِ) مُتَيَسِّرَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُتَیَسَّرٌ بِهٖ مُتَیَسَّرٌ بِهِمَا مُتَیَسَّرٌ بِهِمْ مُتَیَسَّرٌ بِهَا مُتَیَسَّرٌ بِهِمَا مُتَیَسَّرٌ بِهِنَّ، (۲)مُتَیَسَّرٌ مُتَیَسَّرَانِ (مُتَیَسَّرَیْنِ) مُتَیَسَّرُوْنَ (مُتَیَسَّرِیْنَ) مُتَیَسَّرَةٌ مُتَیَسَّرَتَانِ (مُتَیَسَّرَتَیْنِ) مُتَیَسَّرَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَتَیَسَّرْ لَمْ یَتَیَسَّرَا لَمْ یَتَیَسَّرُوْا لَمْ تَتَیَسَّرْ لَمْ تَتَیَسَّرَا لَمْ یَتَیَسَّرْنَ لَمْ تَتَیَسَّرْ لَمْ تَتَیَسَّرَا لَمْ تَتَیَسَّرُوْا لَمْ تَتَیَسَّرِیْ لَمْ تَتَیَسَّرَا لَمْ تَتَیَسَّرْنَ لَمْ اَتَیَسَّرْ لَمْ نَتَیَسَّرْ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ یُتَیَسَّرْ بِهٖ لَمْ یُتَیَسَّرْ بِهِمَا لَمْ یُتَیَسَّرْ بِهِمْ لَمْ یُتَیَسَّرْ بِهَا لَمْ یُتَیَسَّرْ بِهِمَا لَمْ یُتَیَسَّرْ بِهِنَّ لَمْ یُتَیَسَّرْ بِكَ لَمْ یُتَیَسَّرْ بِكُمَا لَمْ یُتَیَسَّرْ بِكُمْ لَمْ یُتَیَسَّرْ بِكِ لَمْ یُتَیَسَّرْ بِكُمَا لَمْ یُتَیَسَّرْ بِكُنَّ لَمْ یُتَیَسَّرْ بِیْ لَمْ یُتَیَسَّرْ بِنَا، (۲)لَمْ یُتَیَسَّرْ لَمْ یُتَیَسَّرَا لَمْ یُتَیَسَّرُوْا لَمْ تُتَیَسَّرْ لَمْ تُتَیَسَّرَا لَمْ یُتَیَسَّرْنَ لَمْ تُتَیَسَّرْ لَمْ تُتَیَسَّرَا لَمْ تُتَیَسَّرُوْا لَمْ تُتَیَسَّرِیْ لَمْ تُتَیَسَّرَا لَمْ تُتَیَسَّرْنَ لَمْ اُتَیَسَّرْ لَمْ نُتَیَسَّرْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَتَیَسَّرَ لَنْ یَتَیَسَّرَا لَنْ یَتَیَسَّرُوْا لَنْ تَتَیَسَّرَ لَنْ تَتَیَسَّرَا لَنْ یَتَیَسَّرْنَ لَنْ تَتَیَسَّرَ لَنْ تَتَیَسَّرَا لَنْ تَتَیَسَّرُوْا لَنْ تَتَیَسَّرِیْ لَنْ تَتَیَسَّرَا لَنْ تَتَیَسَّرْنَ لَنْ اَتَیَسَّرَ لَنْ نَتَیَسَّرَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُتَیَسَّرَ بِهٖ لَنْ یُتَیَسَّرَ بِهِمَا لَنْ یُتَیَسَّرَ بِهِمْ لَنْ یُتَیَسَّرَ بِهَا لَنْ یُتَیَسَّرَ بِهِمَا لَنْ یُتَیَسَّرَ بِهِنَّ لَنْ یُتَیَسَّرَ بِكَ لَنْ یُتَیَسَّرَ بِكُمَا لَنْ یُتَیَسَّرَ بِكُمْ لَنْ یُتَیَسَّرَ بِكِ لَنْ یُتَیَسَّرَ بِكُمَا لَنْ یُتَیَسَّرَ بِكُنَّ لَنْ یُتَیَسَّرَ بِیْ لَنْ یُتَیَسَّرَ بِنَا، (۲)لَنْ یُتَیَسَّرَ لَنْ یُتَیَسَّرَا لَنْ یُتَیَسَّرُوْا لَنْ تُتَیَسَّرَ لَنْ تُتَیَسَّرَا لَنْ یُتَیَسَّرْنَ لَنْ تُتَیَسَّرَ لَنْ تُتَیَسَّرَا لَنْ تُتَیَسَّرُوْا لَنْ تُتَیَسَّرِیْ لَنْ تُتَیَسَّرَا لَنْ تُتَیَسَّرْنَ لَنْ اُتَیَسَّرَ لَنْ نُتَیَسَّرَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-تَیَسَّرْ تَیَسَّرَا تَیَسَّرُوْا تَیَسَّرِیْ تَیَسَّرَا تَیَسَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-تَیَسَّرَنَّ تَیَسَّرَانِّ تَیَسَّرُنَّ تَیَسَّرِنَّ تَیَسَّرَانِّ تَیَسَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-تَیَسَّرَنْ تَیَسَّرُنْ تَیَسَّرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُتَیَسَّرْ بِكَ لِیُتَیَسَّرْ بِكُمَا لِیُتَیَسَّرْ بِكُمْ لِیُتَیَسَّرْ بِكِ لِیُتَیَسَّرْ بِكُمَا لِیُتَیَسَّرْ بِكُنَّ، (۲)لِتُتَیَسَّرْ لِتُتَیَسَّرَا لِتُتَیَسَّرُوْا لِتُتَیَسَّرِیْ لِتُتَیَسَّرَا لِتُتَیَسَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُتَیَسَّرَنَّ بِكَ لِیُتَیَسَّرَنَّ بِكُمَا لِیُتَیَسَّرَنَّ بِكُمْ لِیُتَیَسَّرَنَّ بِكِ لِیُتَیَسَّرَنَّ بِكُمَا لِیُتَیَسَّرَنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُتَیَسَّرَنَّ لِتُتَیَسَّرَانِّ لِتُتَیَسَّرُنَّ لِتُتَیَسَّرِنَّ لِتُتَیَسَّرَانِّ لِتُتَیَسَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُتَیَسَّرَنْ بِكَ لِیُتَیَسَّرَنْ بِكُمْ لِیُتَیَسَّرَنْ بِكِ، (۲)لِتُتَیَسَّرَنْ لِتُتَیَسَّرُنْ لِتُتَیَسَّرِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَتَیَسَّرْ لِیَتَیَسَّرَا لِیَتَیَسَّرُوْا لِتَتَیَسَّرْ لِتَتَیَسَّرَا لِیَتَیَسَّرْنَ لِاَتَیَسَّرْ لِنَتَیَسَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَتَیَسَّرَنَّ لِیَتَیَسَّرَانِّ لِیَتَیَسَّرُنَّ لِتَتَیَسَّرَنَّ لِتَتَیَسَّرَانِّ لِیَتَیَسَّرْنَانِّ لِاَتَیَسَّرَنَّ لِنَتَیَسَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَتَیَسَّرَنْ لِیَتَیَسَّرُنْ لِتَتَیَسَّرَنْ لِاَتَیَسَّرَنْ لِنَتَیَسَّرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -(۱) لِیُتَیَسَّرْ بِہٖ لِیُتَیَسَّرْ بِھِمَا لِیُتَیَسَّرْ بِھِمْ لِیُتَیَسَّرْ بِھَا لِیُتَیَسَّرْ بِھِمَا لِیُتَیَسَّرْ بِھِنَّ لِیُتَیَسَّرْ بِیْ لِیُتَیَسَّرْ بِنَا، (۲) لِیُتَیَسَّرْ لِیُتَیَسَّرَا لِیُتَیَسَّرُوْا لِتُتَیَسَّرْ لِتُتَیَسَّرَا لِیُتَیَسَّرْنَ لِاُتَیَسَّرْ لِنُتَیَسَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱) لِیُتَیَسَّرَنَّ بِہٖ لِیُتَیَسَّرَنَّ بِھِمَا لِیُتَیَسَّرَنَّ بِھِمْ لِیُتَیَسَّرَنَّ بِھَا لِیُتَیَسَّرَنَّ بِھِمَا لِیُتَیَسَّرَنَّ بِھِنَّ لِیُتَیَسَّرَنَّ بِیْ لِیُتَیَسَّرَنَّ بِنَا، (۲) لِیُتَیَسَّرَنَّ لِیُتَیَسَّرَانِّ لِیُتَیَسَّرُنَّ لِتُتَیَسَّرَنَّ لِتُتَیَسَّرَانِّ لِیُتَیَسَّرْنَانِّ لِاُتَیَسَّرَنَّ لِنُتَیَسَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱) لِیُتَیَسَّرَنْ بِہٖ لِیُتَیَسَّرَنْ بِھِمْ لِیُتَیَسَّرَنْ بِھَا لِیُتَیَسَّرَنْ بِیْ لِیُتَیَسَّرَنْ بِنَا، (۲) لِیُتَیَسَّرَنْ لِیُتَیَسَّرُنْ لِتُتَیَسَّرَنْ لِاُتَیَسَّرَنْ لِنُتَیَسَّرَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَتَیَسَّرْ لَاتَتَیَسَّرَا لَاتَتَیَسَّرُوْا لَاتَتَیَسَّرِیْ لَاتَتَیَسَّرَا لَاتَتَیَسَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَتَیَسَّرَنَّ لَاتَتَیَسَّرَانِّ لَاتَتَیَسَّرُنَّ لَاتَتَیَسَّرِنَّ لَاتَتَیَسَّرَانِّ لَاتَتَیَسَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَتَیَسَّرَنْ لَاتَتَیَسَّرُنْ لَاتَتَیَسَّرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(۱) لَایُتَیَسَّرْ بِكَ لَایُتَیَسَّرْ بِكُمَا لَایُتَیَسَّرْ بِكُمْ لَایُتَیَسَّرْ بِكِ لَایُتَیَسَّرْ بِكُمَا لَایُتَیَسَّرْ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَیَسَّرْ لَاتُتَیَسَّرَا لَاتُتَیَسَّرُوْا لَاتُتَیَسَّرِیْ لَاتُتَیَسَّرَا لَاتُتَیَسَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱) لَایُتَیَسَّرَنَّ بِكَ لَایُتَیَسَّرَنَّ بِكُمَا لَایُتَیَسَّرَنَّ بِكُمْ لَایُتَیَسَّرَنَّ بِكِ لَایُتَیَسَّرَنَّ بِكُمَا لَایُتَیَسَّرَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَیَسَّرَنَّ لَاتُتَیَسَّرَانِّ لَاتُتَیَسَّرُنَّ لَاتُتَیَسَّرِنَّ لَاتُتَیَسَّرَانِّ لَاتُتَیَسَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱) لَایُتَیَسَّرَنْ بِكَ لَایُتَیَسَّرَنْ بِكُمْ لَایُتَیَسَّرَنْ بِكِ، (۲) لَاتُتَیَسَّرَنْ لَاتُتَیَسَّرُنْ لَاتُتَیَسَّرِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَتَیَسَّرْ لَایَتَیَسَّرَا لَایَتَیَسَّرُوْا لَاتَتَیَسَّرْ لَاتَتَیَسَّرَا لَایَتَیَسَّرْنَ لَآاَتَیَسَّرْ لَانَتَیَسَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَتَیَسَّرَنَّ لَایَتَیَسَّرَانِّ لَایَتَیَسَّرُنَّ لَاتَتَیَسَّرَنَّ لَاتَتَیَسَّرَانِّ لَایَتَیَسَّرْنَانِّ لَآاَتَیَسَّرَنَّ لَانَتَیَسَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَتَیَسَّرَنْ لَایَتَیَسَّرُنْ لَاتَتَیَسَّرَنْ لَآاَتَیَسَّرَنْ لَانَتَیَسَّرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱) لَایُتَیَسَّرْ بِہٖ لَایُتَیَسَّرْ بِھِمَا لَایُتَیَسَّرْ بِھِمْ لَایُتَیَسَّرْ بِھَا لَایُتَیَسَّرْ بِھِمَا لَایُتَیَسَّرْ بِھِنَّ لَایُتَیَسَّرْ بِیْ لَایُتَیَسَّرْ بِنَا، (۲) لَایُتَیَسَّرْ لَایُتَیَسَّرَا لَایُتَیَسَّرُوْا لَاتُتَیَسَّرْ لَاتُتَیَسَّرَا لَایُتَیَسَّرْنَ لَآاُتَیَسَّرْ لَانُتَیَسَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱) لَایُتَیَسَّرَنَّ بِہٖ لَایُتَیَسَّرَنَّ بِھِمَا لَایُتَیَسَّرَنَّ بِھِمْ لَایُتَیَسَّرَنَّ بِھَا لَایُتَیَسَّرَنَّ بِھِمَا لَایُتَیَسَّرَنَّ بِھِنَّ لَایُتَیَسَّرَنَّ بِیْ لَایُتَیَسَّرَنَّ بِنَا، (۲) لَایُتَیَسَّرَنَّ لَایُتَیَسَّرَانِّ لَایُتَیَسَّرُنَّ لَاتُتَیَسَّرَنَّ لَاتُتَیَسَّرَانِّ لَایُتَیَسَّرْنَانِّ لَآاُتَیَسَّرَنَّ لَانُتَیَسَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱) لَایُتَیَسَّرَنْ بِہٖ لَایُتَیَسَّرَنْ بِھِمْ لَایُتَیَسَّرَنْ بِھَا لَایُتَیَسَّرَنْ بِیْ لَایُتَیَسَّرَنْ بِنَا، (۲) لَایُتَیَسَّرَنْ لَایُتَیَسَّرُنْ لَاتُتَیَسَّرَنْ لَآاُتَیَسَّرَنْ لَانُتَیَسَّرَنْ،

﴿مثال یائی کے چند معروف مصادر جو باب "تَفَعُّل" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّيَتُّمُ	بچہ کا یتیم ہونا	اَلتَّيَقُّنُ	جاننا ریقین کرنا
اَلتَّيَقُّظُ	بیدار ہونا	اَلتَّيَمُّنُ	برکت حاصل کرنا

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مثال یائی ازباب "تَفَاعُل" جیسے "اَلتَّيَامُنُ" (داہنی طرف سے شروع کرنا)

تَيَامَنَ يَتَيَامَنُ تَيَامُنًا **فَهُوَ** مُتَيَامِنٌ وَّتُيُوْمِنَ يُتَيَامَنُ تَيَامُنًا **فَذَاكَ** مُتَيَامَنٌ لَمْ يَتَيَامَنْ لَمْ يُتَيَامَنْ لَايَتَيَامَنُ لَايُتَيَامَنُ لَنْ يَّتَيَامَنَ لَنْ يُّتَيَامَنَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَيَامَنْ لِتَتَيَامَنْ لِيَتَيَامَنْ لِيُتَيَامَنْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَتَيَامَنْ لَاتُتَيَامَنْ لَايَتَيَامَنْ لَايُتَيَامَنْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَيَامَنٌ مُّتَيَامَنٌ مُتَيَامَنَانِ مُتَيَامَنَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔تَيَامَنَ تَيَامَنَا تَيَامَنُوْا تَيَامَنَتْ تَيَامَنَتَا تَيَامَنَّ تَيَامَنْتَ تَيَامَنْتُمَا تَيَامَنْتُمْ تَيَامَنْتِ تَيَامَنْتُمَا تَيَامَنْتُنَّ تَيَامَنْتُ تَيَامَنَّا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔تُيُوْمِنَ تُيُوْمِنَا تُيُوْمِنُوْا تُيُوْمِنَتْ تُيُوْمِنَتَا تُيُوْمِنَّ تُيُوْمِنْتَ تُيُوْمِنْتُمَا تُيُوْمِنْتُمْ تُيُوْمِنْتِ تُيُوْمِنْتُمَا تُيُوْمِنْتُنَّ تُيُوْمِنْتُ تُيُوْمِنَّا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاتَيَامَنَ مَاتَيَامَنَا مَاتَيَامَنُوْا مَاتَيَامَنَتْ مَاتَيَامَنَتَا مَاتَيَامَنَّ مَاتَيَامَنْتَ مَاتَيَامَنْتُمَا مَاتَيَامَنْتُمْ مَاتَيَامَنْتِ مَاتَيَامَنْتُمَا مَاتَيَامَنْتُنَّ مَاتَيَامَنْتُ مَاتَيَامَنَّا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَاتُيُوْمِنَ مَاتُيُوْمِنَا مَاتُيُوْمِنُوْا مَاتُيُوْمِنَتْ مَاتُيُوْمِنَتَا مَاتُيُوْمِنَّ مَاتُيُوْمِنْتَ مَاتُيُوْمِنْتُمَا مَاتُيُوْمِنْتُمْ مَاتُيُوْمِنْتِ مَاتُيُوْمِنْتُمَا مَاتُيُوْمِنْتُنَّ مَاتُيُوْمِنْتُ مَاتُيُوْمِنَّا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔يَتَيَامَنُ يَتَيَامَنَانِ يَتَيَامَنُوْنَ تَتَيَامَنُ تَتَيَامَنَانِ يَتَيَامَنَّ تَتَيَامَنُ تَتَيَامَنَانِ تَتَيَامَنُوْنَ تَتَيَامَنِيْنَ تَتَيَامَنَانِ تَتَيَامَنَّ اَتَيَامَنُ نَتَيَامَنُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔يُتَيَامَنُ يُتَيَامَنَانِ يُتَيَامَنُوْنَ تُتَيَامَنُ تُتَيَامَنَانِ يُتَيَامَنَّ تُتَيَامَنُ تُتَيَامَنَانِ تُتَيَامَنُوْنَ تُتَيَامَنِيْنَ تُتَيَامَنَانِ تُتَيَامَنَّ اُتَيَامَنُ نُتَيَامَنُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَايَتَيَامَنُ لَايَتَيَامَنَانِ لَايَتَيَامَنُوْنَ لَاتَتَيَامَنُ لَاتَتَيَامَنَانِ لَايَتَيَامَنَّ لَاتَتَيَامَنُ لَاتَتَيَامَنَانِ لَاتَتَيَامَنُوْنَ لَاتَتَيَامَنِيْنَ لَاتَتَيَامَنَانِ لَاتَتَيَامَنَّ لَااَتَيَامَنُ لَانَتَيَامَنُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَايُتَيَامَنُ لَايُتَيَامَنَانِ لَايُتَيَامَنُوْنَ لَاتُتَيَامَنُ لَاتُتَيَامَنَانِ لَايُتَيَامَنَّ لَاتُتَيَامَنُ لَاتُتَيَامَنَانِ

لَاتَتَیَامَنُوْنَ لَاتَتَیَامَنِیْنَ لَاتُتَیَامَنَان لَاتَتَیَامَنَّ لَااُتَیَامَنُ لَانُتَیَامَنُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَیَامَنَنَّ لَیَتَیَامَنَانِّ لَیَتَیَامَنُنَّ لَتَتَیَامَنَنَّ لَتَتَیَامَنَانِّ لَیَتَیَامَنَّانِّ لَتَتَیَامَنَنَّ لَتَتَیَامَنَانِّ لَتَتَیَامَنُنَّ لَتَتَیَامَنِنَّ لَتَتَیَامَنَانِّ لَتَتَیَامَنَّانِّ لَاتَیَامَنَنَّ لَنَتَیَامَنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُتَیَامَنَنَّ لَیُتَیَامَنَانِّ لَیُتَیَامَنُنَّ لَتُتَیَامَنَنَّ لَتُتَیَامَنَانِّ لَیُتَیَامَنَّانِّ لَتُتَیَامَنَنَّ لَتُتَیَامَنَانِّ لَتُتَیَامَنُنَّ لَتُتَیَامَنِنَّ لَتُتَیَامَنَانِّ لَتُتَیَامَنَّانِّ لَاُتَیَامَنَنَّ لَنُتَیَامَنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَیَامَنَنْ لَیَتَیَامَنُنْ لَتَتَیَامَنَنْ لَتَتَیَامَنُنْ لَتَتَیَامَنِنْ لَاتَیَامَنَنْ لَنَتَیَامَنَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُتَیَامَنَنْ لَیُتَیَامَنُنْ لَتُتَیَامَنَنْ لَتُتَیَامَنُنْ لَتُتَیَامَنِنْ لَاُتَیَامَنَنْ لَنُتَیَامَنَنْ،

بحث اسم فاعل-مُتَیَامِنٌ مُتَیَامِنَانِ (مُتَیَامِنَیْنِ) مُتَیَامِنُوْنَ (مُتَیَامِنِیْنَ) مُتَیَامِنَۃٌ مُتَیَامِنَتَان (مُتَیَامِنَتَیْنِ) مُتَیَامِنَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُتَیَامَنٌ مُتَیَامَنَانِ (مُتَیَامَنَیْنِ) مُتَیَامَنُوْنَ (مُتَیَامَنِیْنَ) مُتَیَامَنَۃٌ مُتَیَامَنَتَان (مُتَیَامَنَتَیْنِ) مُتَیَامَنَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَتَیَامَنْ لَمْ یَتَیَامَنَا لَمْ یَتَیَامَنُوْا لَمْ تَتَیَامَنْ لَمْ تَتَیَامَنَا لَمْ یَتَیَامَنَّ لَمْ تَتَیَامَنْ لَمْ تَتَیَامَنَا لَمْ تَتَیَامَنُوْا لَمْ تَتَیَامَنِیْ لَمْ تَتَیَامَنَا لَمْ تَتَیَامَنَّ لَمْ اَتَیَامَنْ لَمْ نَتَیَامَنْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُتَیَامَنْ لَمْ یُتَیَامَنَا لَمْ یُتَیَامَنُوْا لَمْ تُتَیَامَنْ لَمْ تُتَیَامَنَا لَمْ یُتَیَامَنَّ لَمْ تُتَیَامَنْ لَمْ تُتَیَامَنَا لَمْ تُتَیَامَنُوْا لَمْ تُتَیَامَنِیْ لَمْ تُتَیَامَنَا لَمْ تُتَیَامَنَّ لَمْ اُتَیَامَنْ لَمْ نُتَیَامَنْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّتَیَامَنَ لَنْ یَّتَیَامَنَا لَنْ یَّتَیَامَنُوْا لَنْ تَتَیَامَنَ لَنْ تَتَیَامَنَا لَنْ یَّتَیَامَنَّ لَنْ تَتَیَامَنَ لَنْ تَتَیَامَنَا لَنْ تَتَیَامَنُوْا لَنْ تَتَیَامَنِیْ لَنْ تَتَیَامَنَا لَنْ تَتَیَامَنَّ لَنْ اَتَیَامَنَ لَنْ نَّتَیَامَنَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّتَیَامَنَ لَنْ یُّتَیَامَنَا لَنْ یُّتَیَامَنُوْا لَنْ تُتَیَامَنَ لَنْ تُتَیَامَنَا لَنْ یُّتَیَامَنَّ لَنْ تُتَیَامَنَ لَنْ تُتَیَامَنَا لَنْ تُتَیَامَنُوْا لَنْ تُتَیَامَنِیْ لَنْ تُتَیَامَنَا لَنْ تُتَیَامَنَّ لَنْ اُتَیَامَنَ لَنْ نُّتَیَامَنَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-تَیَامَنْ تَیَامَنَا تَیَامَنُوْا تَیَامَنِیْ تَیَامَنَا تَیَامَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-تَیَامَنَنَّ تَیَامَنَانِّ تَیَامَنُنَّ تَیَامَنِنَّ تَیَامَنَانِّ تَیَامَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-تَیَامَنَنْ تَیَامَنُنْ تَیَامَنِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُتَیَامَنْ لِتُتَیَامَنَا لِتُتَیَامَنُوْا لِتُتَیَامَنِیْ لِتُتَیَامَنَا لِتُتَیَامَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُتَیَامَنَنَّ لِتُتَیَامَنَانِّ لِتُتَیَامَنُنَّ لِتُتَیَامَنِنَّ لِتُتَیَامَنَانِّ لِتُتَیَامَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُتَیَامَنَنْ لِتُتَیَامَنُنْ لِتُتَیَامَنِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَتَیَامَنْ لِیَتَیَامَنَا لِیَتَیَامَنُوْا لِتَتَیَامَنْ لِتَتَیَامَنَا لِیَتَیَامَنَّ لِاَتَیَامَنْ لِنَتَیَامَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیَتَیَامَنَنَّ لِیَتَیَامَنَانِّ لِیَتَیَامَنُنَّ لِتَتَیَامَنَنَّ لِتَتَیَامَنَانِّ لِیَتَیَامَنَّانِّ لِاَتَیَامَنَنَّ لِنَتَیَامَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَتَیَامَنَنْ لِیَتَیَامَنُنْ لِتَتَیَامَنَنْ لِاَتَیَامَنَنْ لِنَتَیَامَنَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُتَیَامَنْ لِیُتَیَامَنَا لِیُتَیَامَنُوْا لِتُتَیَامَنْ لِتُتَیَامَنَا لِیُتَیَامَنَّ لِاُتَیَامَنْ لِنُتَیَامَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُتَیَامَنَنَّ لِیُتَیَامَنَانِّ لِیُتَیَامَنُنَّ لِتُتَیَامَنَنَّ لِتُتَیَامَنَانِّ لِیُتَیَامَنَّانِّ لِاُتَیَامَنَنَّ لِنُتَیَامَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُتَیَامَنَنْ لِیُتَیَامَنُنْ لِتُتَیَامَنَنْ لِاُتَیَامَنَنْ لِنُتَیَامَنَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَتَیَامَنْ لَاتَتَیَامَنَا لَاتَتَیَامَنُوْا لَاتَتَیَامَنِیْ لَاتَتَیَامَنَا لَاتَتَیَامَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَتَیَامَنَنَّ لَاتَتَیَامَنَانِّ لَاتَتَیَامَنُنَّ لَاتَتَیَامَنِنَّ لَاتَتَیَامَنَانِّ لَاتَتَیَامَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَتَیَامَنَنْ لَاتَتَیَامَنُنْ لَاتَتَیَامَنِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُتَیَامَنْ لَاتُتَیَامَنَا لَاتُتَیَامَنُوْا لَاتُتَیَامَنِیْ لَاتُتَیَامَنَا لَاتُتَیَامَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُتَیَامَنَنَّ لَاتُتَیَامَنَانِّ لَاتُتَیَامَنُنَّ لَاتُتَیَامَنِنَّ لَاتُتَیَامَنَانِّ لَاتُتَیَامَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُتَیَامَنَنْ لَاتُتَیَامَنُنْ لَاتُتَیَامَنِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَتَیَامَنْ لَایَتَیَامَنَا لَایَتَیَامَنُوْا لَاتَتَیَامَنْ لَاتَتَیَامَنَا لَایَتَیَامَنَّ لَااَتَیَامَنْ لَانَتَیَامَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَتَیَامَنَنَّ لَایَتَیَامَنَانِّ لَایَتَیَامَنُنَّ لَاتَتَیَامَنَنَّ لَاتَتَیَامَنَانِّ لَایَتَیَامَنَّانِّ لَااَتَیَامَنَنَّ لَانَتَیَامَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَتَیَامَنَنْ لَایَتَیَامَنُنْ لَاتَتَیَامَنَنْ لَااَتَیَامَنَنْ لَانَتَیَامَنَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُتَیَامَنْ لَایُتَیَامَنَا لَایُتَیَامَنُوْا لَاتُتَیَامَنْ لَاتُتَیَامَنَا لَایُتَیَامَنَّ لَااُتَیَامَنْ لَانُتَیَامَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُتَیَامَنَنَّ لَایُتَیَامَنَانِّ لَایُتَیَامَنُنَّ لَاتُتَیَامَنَنَّ لَاتُتَیَامَنَانِّ لَایُتَیَامَنَّانِّ لَااُتَیَامَنَنَّ لَانُتَیَامَنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُتَیَامَنَنْ لَایُتَیَامَنُنْ لَاتُتَیَامَنَنْ لَااُتَیَامَنَنْ لَانُتَیَامَنَنْ،

﴿**نوٹ** - مثال یائی بابِ ''تَفَاعُلٌ'' سے بھی بہت کم مستعمل ہے، مصدر مذکور کے علاوہ صرف ''اَلتَّیَاسُرُ'' بمعنی ''آپس میں آسانی برتنا'' دستیاب ہے﴾

☆☆☆☆☆

باب ششم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مثال یائی از باب ''اِفْتِعَالٌ'' جیسے 'اَلْاِتِّسَارُ' (جوا کھیلنا/آسان ہونا)

☆اِتَّسَرَ یَتَّسِرُ اِتِّسَارًا **فَهُوَ** مُتَّسِرٌ لَمْ یَتَّسِرْ لَایَتَّسِرُ لَنْ یَّتَّسِرَ **الْاَمْرُ مِنْهُ** اِتَّسِرْ لِیَتَّسِرْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَّسِرْ لَایَتَّسِرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَّسَرٌ مُتَّسَرَانِ مُتَّسَرَاتٌ، (۱)اِتَّسَرَ یَتَّسِرُ اِتِّسَارًا **فَهُوَ** مُتَّسِرٌ وَّ اُتُّسِرَ بِهٖ یُتَّسَرُ بِهٖ اِتِّسَارًا **فَذَاكَ** مُتَّسَرٌ بِهٖ لَمْ یَتَّسِرْ لَمْ یُتَّسَرْ بِهٖ لَایَتَّسِرُ لَایُتَّسَرُ بِهٖ لَنْ یَّتَّسِرَ لَنْ یُّتَّسَرَ بِهٖ **الْاَمْرُ مِنْهُ** اِتَّسِرْ لِیُتَّسَرْ بِكَ

لِيَتَّسِرْ لِيُتَّسَرْ بِهٖ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَتَّسِرْ لَايُتَّسَرْ بِكَ لَايَتَّسِرْ لَايُتَّسَرْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَّسَرٌ مُتَّسَرَانِ مُتَّسَرَاتٌ،
(۲)اِتَّسَرَ يَتَّسِرُ اِتِّسَارًا **فَهُوَ** مُتَّسِرٌ وَّ اُتُّسِرَ يُتَّسَرُ اِتِّسَارًا **فَذَاكَ** مُتَّسَرٌ لَمْ يَتَّسِرْ لَمْ يُتَّسَرْ لَايَتَّسِرُ لَايُتَّسَرُ لَنْ يَتَّسِرَ لَنْ يُتَّسَرَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِتَّسِرْ لِتُتَّسَرْ لِيَتَّسِرْ لِيُتَّسَرْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَتَّسِرْ لَاتُتَّسَرْ لَايَتَّسِرْ لَايُتَّسَرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَّسَرٌ مُتَّسَرَانِ مُتَّسَرَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف–اِتَّسَرَ اِتَّسَرَا اِتَّسَرُوْا اِتَّسَرَتْ اِتَّسَرَتَا اِتَّسَرْنَ اِتَّسَرْتَ اِتَّسَرْتُمَا اِتَّسَرْتُمْ اِتَّسَرْتِ اِتَّسَرْتُمَا اِتَّسَرْتُنَّ اِتَّسَرْتُ اِتَّسَرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول–(۱)اُتُّسِرَ بِهٖ اُتُّسِرَ بِهِمَا اُتُّسِرَ بِهِمْ اُتُّسِرَ بِهَا اُتُّسِرَ بِهِمَا اُتُّسِرَ بِهِنَّ اُتُّسِرَ بِكَ اُتُّسِرَ بِكُمَا اُتُّسِرَ بِكُمْ اُتُّسِرَ بِكِ اُتُّسِرَ بِكُمَا اُتُّسِرَ بِكُنَّ اُتُّسِرَ بِیْ اُتُّسِرَ بِنَا،(۲)اُتُّسِرَ اُتُّسِرَا اُتُّسِرُوْا اُتُّسِرَتْ اُتُّسِرَتَا اُتُّسِرْنَ اُتُّسِرْتَ اُتُّسِرْتُمَا اُتُّسِرْتُمْ اُتُّسِرْتِ اُتُّسِرْتُمَا اُتُّسِرْتُنَّ اُتُّسِرْتُ اُتُّسِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف–مَااتَّسَرَ مَااتَّسَرَا مَااتَّسَرُوْا مَااتَّسَرَتْ مَااتَّسَرَتَا مَااتَّسَرْنَ مَااتَّسَرْتَ مَااتَّسَرْتُمَا مَااتَّسَرْتُمْ مَااتَّسَرْتِ مَااتَّسَرْتُمَا مَااتَّسَرْتُنَّ مَااتَّسَرْتُ مَااتَّسَرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول–(۱)مَااُتُّسِرَ بِهٖ مَااُتُّسِرَ بِهِمَا مَااُتُّسِرَ بِهِمْ مَااُتُّسِرَ بِهَا مَااُتُّسِرَ بِهِمَا مَااُتُّسِرَ بِهِنَّ مَااُتُّسِرَ بِكَ مَااُتُّسِرَ بِكُمَا مَااُتُّسِرَ بِكُمْ مَااُتُّسِرَ بِكِ مَااُتُّسِرَ بِكُمَا مَااُتُّسِرَ بِكُنَّ مَااُتُّسِرَ بِیْ مَااُتُّسِرَ بِنَا،(۲)اُتُّسِرَ اُتُّسِرَا اُتُّسِرُوْا اُتُّسِرَتْ اُتُّسِرَتَا اُتُّسِرْنَ اُتُّسِرْتَ اُتُّسِرْتُمَا اُتُّسِرْتُمْ اُتُّسِرْتِ اُتُّسِرْتُمَا اُتُّسِرْتُنَّ اُتُّسِرْتُ اُتُّسِرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف–يَتَّسِرُ يَتَّسِرَانِ يَتَّسِرُوْنَ تَتَّسِرُ تَتَّسِرَانِ يَتَّسِرْنَ تَتَّسِرُ تَتَّسِرَانِ تَتَّسِرُوْنَ تَتَّسِرِيْنَ تَتَّسِرَانِ تَتَّسِرْنَ اَتَّسِرُ نَتَّسِرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول–(۱)يُتَّسَرُ بِهٖ يُتَّسَرُ بِهِمَا يُتَّسَرُ بِهِمْ يُتَّسَرُ بِهَا يُتَّسَرُ بِهِمَا يُتَّسَرُ بِهِنَّ يُتَّسَرُ بِكَ يُتَّسَرُ بِكُمَا يُتَّسَرُ بِكُمْ يُتَّسَرُ بِكِ يُتَّسَرُ بِكُمَا يُتَّسَرُ بِكُنَّ يُتَّسَرُ بِیْ يُتَّسَرُ بِنَا، (۲) يُتَّسَرُ يُتَّسَرَانِ يُتَّسَرُوْنَ تُتَّسَرُ تُتَّسَرَانِ يُتَّسَرْنَ تُتَّسَرُ تُتَّسَرَانِ تُتَّسَرُوْنَ تُتَّسَرِيْنَ تُتَّسَرَانِ تُتَّسَرْنَ اُتَّسَرُ نُتَّسَرُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف–لَايَتَّسِرُ لَايَتَّسِرَانِ لَايَتَّسِرُوْنَ لَاتَتَّسِرُ لَاتَتَّسِرَانِ لَايَتَّسِرْنَ لَاتَتَّسِرُ لَاتَتَّسِرَانِ لَاتَتَّسِرُوْنَ لَاتَتَّسِرِيْنَ لَاتَتَّسِرَانِ لَاتَتَّسِرْنَ لَااَتَّسِرُ لَانَتَّسِرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول–(۱)لَايُتَّسَرُ بِهٖ لَايُتَّسَرُ بِهِمَا لَايُتَّسَرُ بِهِمْ لَايُتَّسَرُ بِهَا لَايُتَّسَرُ بِهِمَا لَايُتَّسَرُ بِهِنَّ لَايُتَّسَرُ بِكَ لَايُتَّسَرُ بِكُمَا لَايُتَّسَرُ بِكُمْ لَايُتَّسَرُ بِكِ لَايُتَّسَرُ بِكُمَا لَايُتَّسَرُ بِكُنَّ لَايُتَّسَرُ بِیْ لَايُتَّسَرُ بِنَا، (۲)لَايُتَّسَرُ لَايُتَّسَرَانِ لَايُتَّسَرُوْنَ لَاتُتَّسَرُ لَاتُتَّسَرَانِ لَايُتَّسَرْنَ لَاتُتَّسَرُ لَاتُتَّسَرَانِ لَاتُتَّسَرُوْنَ لَاتُتَّسَرِيْنَ لَاتُتَّسَرَانِ لَاتُتَّسَرْنَ لَااُتَّسَرُ لَانُتَّسَرُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف–لَيَتَّسِرَنَّ لَيَتَّسِرَآنِّ لَيَتَّسِرُنَّ لَتَتَّسِرَنَّ لَتَتَّسِرَآنِّ لَيَتَّسِرْنَآنِّ لَتَتَّسِرَنَّ

لَتَتَّسِرَآنِّ لَتَتَّسِرُنَّ لَتَتَّسِرِنَّ لَتَتَّسِرَآنِّ لَتَتَّسِرْنَانِّ لَاَتَّسِرَنَّ لَنَتَّسِرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُتَّسَرَنَّ بِهٖ لَيُتَّسَرَنَّ بِهِمَا لَيُتَّسَرَنَّ بِهِمْ لَيُتَّسَرَنَّ بِهَا لَيُتَّسَرَنَّ بِهِمَا لَيُتَّسَرَنَّ بِهِنَّ لَيُتَّسَرَنَّ بِكَ لَيُتَّسَرَنَّ بِكُمَا لَيُتَّسَرَنَّ بِكُمْ لَيُتَّسَرَنَّ بِكِ لَيُتَّسَرَنَّ بِكُمَا لَيُتَّسَرَنَّ بِكُنَّ لَيُتَّسَرَنَّ بِیْ لَيُتَّسَرَنَّ بِنَا، (۲)لَيُتَّسَرَنَّ لَيُتَّسَرَآنِّ لَيُتَّسَرُنَّ لَتُتَّسَرَنَّ لَتُتَّسَرَآنِّ لَيُتَّسَرْنَانِّ لَتُتَّسَرَنَّ لَتُتَّسَرَآنِّ لَتُتَّسَرُنَّ لَتُتَّسَرِنَّ لَتُتَّسَرَآنِّ لَتُتَّسَرْنَانِّ لَاُتَّسَرَنَّ لَنُتَّسَرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَيَتَّسِرَنْ لَيَتَّسِرُنْ لَتَتَّسِرَنْ لَتَتَّسِرَنْ لَتَتَّسِرُنْ لَتَتَّسِرِنْ لَاَتَّسِرَنْ لَنَتَّسِرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُتَّسَرَنْ بِهٖ لَيُتَّسَرَنْ بِهِمْ لَيُتَّسَرَنْ بِهَا لَيُتَّسَرَنْ بِكَ لَيُتَّسَرَنْ بِكُمْ لَيُتَّسَرَنْ بِكِ لَيُتَّسَرَنْ بِیْ لَيُتَّسَرَنْ بِنَا،(۲)لَيُتَّسَرَنْ لَيُتَّسَرُنْ لَتُتَّسَرَنْ لَتُتَّسَرَنْ لَتُتَّسَرُنْ لَتُتَّسَرِنْ لَاُتَّسَرَنْ لَنُتَّسَرَنْ،

بحث اسم فاعل-مُتَّسِرٌ مُّتَّسِرَانِ (مُتَّسِرَيْنِ) مُتَّسِرُوْنَ (مُتَّسِرِيْنَ) مُتَّسِرَةٌ مُّتَّسِرَتَانِ (مُتَّسِرَتَيْنِ) مُتَّسِرَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُتَّسَرٌ بِهٖ مُتَّسَرٌ بِهِمَا مُتَّسَرٌ بِهِمْ مُتَّسَرٌ بِهَا مُتَّسَرٌ بِهِمَا مُتَّسَرٌ بِهِنَّ، (۲)مُتَّسَرٌ مُّتَّسَرَانِ (مُتَّسَرَيْنِ) مُتَّسَرُوْنَ (مُتَّسَرِيْنَ) مُتَّسَرَةٌ مُّتَّسَرَتَانِ (مُتَّسَرَتَيْنِ) مُتَّسَرَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَتَّسِرْ لَمْ يَتَّسِرَا لَمْ يَتَّسِرُوْا لَمْ تَتَّسِرْ لَمْ تَتَّسِرَا لَمْ يَتَّسِرْنَ لَمْ تَتَّسِرْ لَمْ تَتَّسِرَا لَمْ تَتَّسِرُوْا لَمْ تَتَّسِرِیْ لَمْ تَتَّسِرَا لَمْ تَتَّسِرْنَ لَمْ اَتَّسِرْ لَمْ نَتَّسِرْ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ يُتَّسَرْ بِهٖ لَمْ يُتَّسَرْ بِهِمَا لَمْ يُتَّسَرْ بِهِمْ لَمْ يُتَّسَرْ بِهَا لَمْ يُتَّسَرْ بِهِمَا لَمْ يُتَّسَرْ بِهِنَّ لَمْ يُتَّسَرْ بِكَ لَمْ يُتَّسَرْ بِكُمَا لَمْ يُتَّسَرْ بِكُمْ لَمْ يُتَّسَرْ بِكِ لَمْ يُتَّسَرْ بِكُمَا لَمْ يُتَّسَرْ بِكُنَّ لَمْ يُتَّسَرْ بِیْ لَمْ يُتَّسَرْ بِنَا، (۲)لَمْ يُتَّسَرْ لَمْ يُتَّسَرَا لَمْ يُتَّسَرُوْا لَمْ تُتَّسَرْ لَمْ تُتَّسَرَا لَمْ يُتَّسَرْنَ لَمْ تُتَّسَرْ لَمْ تُتَّسَرَا لَمْ تُتَّسَرُوْا لَمْ تُتَّسَرِیْ لَمْ تُتَّسَرَا لَمْ تُتَّسَرْنَ لَمْ اُتَّسَرْ لَمْ نُتَّسَرْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ يَتَّسِرَ لَنْ يَتَّسِرَا لَنْ يَتَّسِرُوْا لَنْ تَتَّسِرَ لَنْ تَتَّسِرَا لَنْ يَتَّسِرْنَ لَنْ تَتَّسِرَ لَنْ تَتَّسِرَا لَنْ تَتَّسِرُوْا لَنْ تَتَّسِرِیْ لَنْ تَتَّسِرَا لَنْ تَتَّسِرْنَ لَنْ اَتَّسِرَ لَنْ نَتَّسِرَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ يُتَّسَرَ بِهٖ لَنْ يُتَّسَرَ بِهِمَا لَنْ يُتَّسَرَ بِهِمْ لَنْ يُتَّسَرَ بِهَا لَنْ يُتَّسَرَ بِهِمَا لَنْ يُتَّسَرَ بِهِنَّ لَنْ يُتَّسَرَ بِكَ لَنْ يُتَّسَرَ بِكُمَا لَنْ يُتَّسَرَ بِكُمْ لَنْ يُتَّسَرَ بِكِ لَنْ يُتَّسَرَ بِكُمَا لَنْ يُتَّسَرَ بِكُنَّ لَنْ يُتَّسَرَ بِیْ لَنْ يُتَّسَرَ بِنَا،(۲)لَنْ يُتَّسَرَ لَنْ يُتَّسَرَا لَنْ يُتَّسَرُوْا لَنْ تُتَّسَرَ لَنْ تُتَّسَرَا لَنْ يُتَّسَرْنَ لَنْ تُتَّسَرَ لَنْ تُتَّسَرَا لَنْ تُتَّسَرُوْا لَنْ تُتَّسَرِیْ لَنْ تُتَّسَرَا لَنْ تُتَّسَرْنَ لَنْ اُتَّسَرَ لَنْ نُتَّسَرَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِتَّسِرْ اِتَّسِرَا اِتَّسِرُوْا اِتَّسِرِیْ اِتَّسِرَا اِتَّسِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ اِتَّسِرَنَّ اِتَّسِرَانِّ اِتَّسِرُنَّ اِتَّسِرِنَّ اِتَّسِرَانِّ اِتَّسِرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ اِتَّسِرَنْ اِتَّسِرُنْ اِتَّسِرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔ (۱) لِيُتَّسَرْ بِكَ لِيُتَّسَرْ بِكُمَا لِيُتَّسَرْ بِكُمْ لِيُتَّسَرْ بِكِ لِيُتَّسَرْ بِكُمَا لِيُتَّسَرْ بِكُنَّ، (۲) لِتُتَّسَرْ لِتُتَّسَرَا لِتُتَّسَرُوْا لِتُتَّسَرِىْ لِتُتَّسَرَا لِتُتَّسَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لِيُتَّسَرَنَّ بِكَ لِيُتَّسَرَنَّ بِكُمَا لِيُتَّسَرَنَّ بِكُمْ لِيُتَّسَرَنَّ بِكِ لِيُتَّسَرَنَّ بِكُمَا لِيُتَّسَرَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُتَّسَرَنَّ لِتُتَّسَرَانِّ لِتُتَّسَرُنَّ لِتُتَّسَرِنَّ لِتُتَّسَرَانِّ لِتُتَّسَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لِيُتَّسَرَنْ بِكَ لِيُتَّسَرَنْ بِكُمْ لِيُتَّسَرَنْ بِكِ، (۲) لِتُتَّسَرَنْ لِتُتَّسَرُنْ لِتُتَّسَرِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔ لِيَتَّسِرْ لِيَتَّسِرَا لِيَتَّسِرُوْا لِتَتَّسِرْ لِتَتَّسِرَا لِيَتَّسِرْنَ لِاَتَّسِرْ لِنَتَّسِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِيَتَّسِرَنَّ لِيَتَّسِرَانِّ لِيَتَّسِرُنَّ لِتَتَّسِرَنَّ لِتَتَّسِرَانِّ لِيَتَّسِرْنَانِّ لِاَتَّسِرَنَّ لِنَتَّسِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِيَتَّسِرَنْ لِيَتَّسِرُنْ لِتَتَّسِرَنْ لِاَتَّسِرَنْ لِنَتَّسِرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔ (۱) لِيُتَّسَرْ بِهٖ لِيُتَّسَرْ بِهِمَا لِيُتَّسَرْ بِهِمْ لِيُتَّسَرْ بِهَا لِيُتَّسَرْ بِهِمَا لِيُتَّسَرْ بِهِنَّ لِيُتَّسَرْ بِىْ لِيُتَّسَرْ بِنَا، (۲) لِيُتَّسَرْ لِيُتَّسَرَا لِيُتَّسَرُوْا لِتُتَّسَرْ لِتُتَّسَرَا لِيُتَّسَرْنَ لِاُتَّسَرْ لِنُتَّسَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لِيُتَّسَرَنَّ بِهٖ لِيُتَّسَرَنَّ بِهِمَا لِيُتَّسَرَنَّ بِهِمْ لِيُتَّسَرَنَّ بِهَا لِيُتَّسَرَنَّ بِهِمَا لِيُتَّسَرَنَّ بِهِنَّ لِيُتَّسَرَنَّ بِىْ لِيُتَّسَرَنَّ بِنَا، (۲) لِيُتَّسَرَنَّ لِيُتَّسَرَانِّ لِيُتَّسَرُنَّ لِتُتَّسَرَنَّ لِتُتَّسَرَانِّ لِيُتَّسَرْنَانِّ لِاُتَّسَرَنَّ لِنُتَّسَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لِيُتَّسَرَنْ بِهٖ لِيُتَّسَرَنْ بِهِمْ لِيُتَّسَرَنْ بِهَا لِيُتَّسَرَنْ بِىْ لِيُتَّسَرَنْ بِنَا، (۲) لِيُتَّسَرَنْ لِيُتَّسَرُنْ لِتُتَّسَرَنْ لِاُتَّسَرَنْ لِنُتَّسَرَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔ لَاتَتَّسِرْ لَاتَتَّسِرَا لَاتَتَّسِرُوْا لَاتَتَّسِرِىْ لَاتَتَّسِرَا لَاتَتَّسِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتَتَّسِرَنَّ لَاتَتَّسِرَانِّ لَاتَتَّسِرُنَّ لَاتَتَّسِرِنَّ لَاتَتَّسِرَانِّ لَاتَتَّسِرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتَتَّسِرَنْ لَاتَتَّسِرُنْ لَاتَتَّسِرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔ (۱) لَايُتَّسَرْ بِكَ لَايُتَّسَرْ بِكُمَا لَايُتَّسَرْ بِكُمْ لَايُتَّسَرْ بِكِ لَايُتَّسَرْ بِكُمَا لَايُتَّسَرْ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَّسَرْ لَاتُتَّسَرَا لَاتُتَّسَرُوْا لَاتُتَّسَرِىْ لَاتُتَّسَرَا لَاتُتَّسَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لَايُتَّسَرَنَّ بِكَ لَايُتَّسَرَنَّ بِكُمَا لَايُتَّسَرَنَّ بِكُمْ لَايُتَّسَرَنَّ بِكِ لَايُتَّسَرَنَّ بِكُمَا لَايُتَّسَرَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَّسَرَنَّ لَاتُتَّسَرَانِّ لَاتُتَّسَرُنَّ لَاتُتَّسَرِنَّ لَاتُتَّسَرَانِّ لَاتُتَّسَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لَايُتَّسَرَنْ بِكَ لَايُتَّسَرَنْ بِكُمْ لَايُتَّسَرَنْ بِكِ، (۲) لَاتُتَّسَرَنْ لَاتُتَّسَرُنْ لَاتُتَّسَرِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف- لَایَتَّسِرْ لَایَتَّسِرَا لَایَتَّسِرُوْا لَاتَتَّسِرْ لَاتَتَّسِرَا لَایَتَّسِرْنَ لَاآتَّسِرْ لَانَتَّسِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لَایَتَّسِرَنَّ لَایَتَّسِرَانِّ لَایَتَّسِرُنَّ لَاتَتَّسِرَنَّ لَاتَتَّسِرَانِّ لَایَتَّسِرْنَانِّ لَاآتَّسِرَنَّ لَانَتَّسِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَایَتَّسِرَنْ لَایَتَّسِرُنْ لَاتَتَّسِرَنْ لَاآتَّسِرَنْ لَانَتَّسِرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول- (۱) لَایُتَّسَرْ بِهٖ لَایُتَّسَرْ بِهِمَا لَایُتَّسَرْ بِهِمْ لَایُتَّسَرْ بِهَا لَایُتَّسَرْ بِهِمَا لَایُتَّسَرْ بِهِنَّ لَایُتَّسَرْ بِیْ لَایُتَّسَرْ بِنَا، (۲) لَایُتَّسَرْ لَایُتَّسَرَا لَایُتَّسَرُوْا لَاتُتَّسَرْ لَاتُتَّسَرَا لَایُتَّسَرْنَ لَاأُتَّسَرْ لَانُتَّسَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- (۱) لَایُتَّسَرَنَّ بِهٖ لَایُتَّسَرَنَّ بِهِمَا لَایُتَّسَرَنَّ بِهِمْ لَایُتَّسَرَنَّ بِهَا لَایُتَّسَرَنَّ بِهِمَا لَایُتَّسَرَنَّ بِهِنَّ لَایُتَّسَرَنَّ بِیْ لَایُتَّسَرَنَّ بِنَا، (۲) لَایُتَّسَرَنَّ لَایُتَّسَرَانِّ لَایُتَّسَرُنَّ لَاتُتَّسَرَنَّ لَاتُتَّسَرَانِّ لَایُتَّسَرْنَانِّ لَاأُتَّسَرَنَّ لَانُتَّسَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- (۱) لَایُتَّسَرَنْ. بِهٖ لَایُتَّسَرَنْ. بِهِمْ لَایُتَّسَرَنْ. بِهَا لَایُتَّسَرَنْ. بِیْ لَایُتَّسَرَنْ. بِنَا، (۲) لَایُتَّسَرَنْ لَایُتَّسَرُنْ لَاتُتَّسَرَنْ لَاأُتَّسَرَنْ لَانُتَّسَرَنْ،

﴿**نوٹ**- تَتَبُّع اور تلاشِ بسیار کے باوجود باب "اِفْتِعَالٌ" سے مثال یائی کے مزید مصادر دستیاب نہیں ہوئے﴾

☆☆☆☆☆

باب ھفتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیه مثال یائی ازباب "اِسْتِفْعَالٌ" جیسے "اَلْاِسْتِیْسَارُ" (مُیَسَّر ہونا)

☆اِسْتَیْسَرَ یَسْتَیْسِرُ اِسْتِیْسَارًا **فَهُوَ** مُسْتَیْسِرٌ لَمْ یَسْتَیْسِرْ لَایَسْتَیْسِرُ لَنْ یَّسْتَیْسِرَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَیْسِرْ لِیَسْتَیْسِرْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَیْسِرْ لَایَسْتَیْسِرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَیْسَرٌ مُسْتَیْسَرٌ مُسْتَیْسَرَانِ مُسْتَیْسَرَاتٌ، (۱) اِسْتَیْسَرَ یَسْتَیْسِرُ اِسْتِیْسَارًا **فَهُوَ** مُسْتَیْسِرٌ وَّاُسْتُوْسِرَ بِهٖ یُسْتَیْسَرُ بِهٖ اِسْتِیْسَارًا **فَذَاكَ** مُسْتَیْسَرٌ بِهٖ لَمْ یَسْتَیْسِرْ لَمْ یُسْتَیْسَرْ بِهٖ لَایَسْتَیْسِرُ لَایُسْتَیْسَرُ بِهٖ لَنْ یَّسْتَیْسِرَ لَنْ یُّسْتَیْسَرَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَیْسِرْ لِیُسْتَیْسَرْ بِكَ لِیَسْتَیْسِرْ لِیُسْتَیْسَرْ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَیْسِرْ لَایُسْتَیْسَرْ بِكَ لَایَسْتَیْسِرْ لَایُسْتَیْسَرْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَیْسَرٌ مُسْتَیْسَرٌ مُسْتَیْسَرَانِ مُسْتَیْسَرَاتٌ، (۲) اِسْتَیْسَرَ یَسْتَیْسِرُ اِسْتِیْسَارًا **فَهُوَ** مُسْتَیْسِرٌ وَّاُسْتُوْسِرَ یُسْتَیْسَرُ اِسْتِیْسَارًا **فَذَاكَ** مُسْتَیْسَرٌ لَمْ یَسْتَیْسِرْ لَمْ یُسْتَیْسَرْ لَایَسْتَیْسِرُ لَایُسْتَیْسَرُ لَنْ یَّسْتَیْسِرَ لَنْ یُّسْتَیْسَرَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَیْسِرْ لِتُسْتَیْسَرْ لِیَسْتَیْسِرْ لِیُسْتَیْسَرْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَیْسِرْ لَاتُسْتَیْسَرْ لَایَسْتَیْسِرْ لَایُسْتَیْسَرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَیْسَرٌ مُسْتَیْسَرٌ مُسْتَیْسَرَانِ مُسْتَیْسَرَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- اِسْتَیْسَرَ اِسْتَیْسَرَا اِسْتَیْسَرُوْا اِسْتَیْسَرَتْ اِسْتَیْسَرَتَا اِسْتَیْسَرْنَ اِسْتَیْسَرْتَ اِسْتَیْسَرْتُمَا اِسْتَیْسَرْتُمْ اِسْتَیْسَرْتِ اِسْتَیْسَرْتُمَا اِسْتَیْسَرْتُنَّ اِسْتَیْسَرْتُ اِسْتَیْسَرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- (۱) اُسْتُوْسِرَ بِهٖ اُسْتُوْسِرَ بِهِمَا اُسْتُوْسِرَ بِهِمْ اُسْتُوْسِرَ بِهَا اُسْتُوْسِرَ بِهِمَا اُسْتُوْسِرَ بِهِنَّ

أُسْتُوْسِرَ بِكَ أُسْتُوْسِرَ بِكُمَا أُسْتُوْسِرَ بِكُمْ أُسْتُوْسِرَ بِكِ أُسْتُوْسِرَ بِكُمَا أُسْتُوْسِرَ بِكُنَّ أُسْتُوْسِرَ بِيْ أُسْتُوْسِرَ بِنَا، (۲)أُسْتُوْسِرَ أُسْتُوْسِرَا أُسْتُوْسِرُوْا أُسْتُوْسِرَتْ أُسْتُوْسِرَتَا أُسْتُوْسِرْنَ أُسْتُوْسِرْتَ أُسْتُوْسِرْتُمَا أُسْتُوْسِرْتُمْ أُسْتُوْسِرْتِ أُسْتُوْسِرْتُمَا أُسْتُوْسِرْتُنَّ أُسْتُوْسِرْتُ أُسْتُوْسِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَااسْتَيْسَرَ مَااسْتَيْسَرَا مَااسْتَيْسَرُوْا مَااسْتَيْسَرَتْ مَااسْتَيْسَرَتَا مَااسْتَيْسَرْنَ مَااسْتَيْسَرْتَ مَااسْتَيْسَرْتُمَا مَااسْتَيْسَرْتُمْ مَااسْتَيْسَرْتِ مَااسْتَيْسَرْتُمَا مَااسْتَيْسَرْتُنَّ مَااسْتَيْسَرْتُ مَااسْتَيْسَرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَااسْتُوْسِرَ بِهٖ مَااسْتُوْسِرَ بِهِمَا مَااسْتُوْسِرَ بِهِمْ مَااسْتُوْسِرَ بِهَا مَااسْتُوْسِرَ بِهِمَا مَااسْتُوْسِرَ بِهِنَّ مَااسْتُوْسِرَ بِكَ مَااسْتُوْسِرَ بِكُمَا مَااسْتُوْسِرَ بِكُمْ مَااسْتُوْسِرَ بِكِ مَااسْتُوْسِرَ بِكُمَا مَااسْتُوْسِرَ بِكُنَّ مَااسْتُوْسِرَ بِيْ مَااسْتُوْسِرَ بِنَا، (۲)مَااسْتُوْسِرَ مَااسْتُوْسِرَا مَااسْتُوْسِرُوْا مَااسْتُوْسِرَتْ مَااسْتُوْسِرَتَا مَااسْتُوْسِرْنَ مَااسْتُوْسِرْتَ مَااسْتُوْسِرْتُمَا مَااسْتُوْسِرْتُمْ مَااسْتُوْسِرْتِ مَااسْتُوْسِرْتُمَامَااسْتُوْسِرْتُنَّ مَااسْتُوْسِرْتُ مَااسْتُوْسِرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَسْتَيْسِرُ يَسْتَيْسِرَانِ يَسْتَيْسِرُوْنَ تَسْتَيْسِرُ تَسْتَيْسِرَانِ يَسْتَيْسِرْنَ تَسْتَيْسِرُ تَسْتَيْسِرَانِ تَسْتَيْسِرُوْنَ تَسْتَيْسِرِيْنَ تَسْتَيْسِرَانِ تَسْتَيْسِرْنَ أَسْتَيْسِرُ نَسْتَيْسِرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)يُسْتَيْسَرُ بِهٖ يُسْتَيْسَرُ بِهِمَا يُسْتَيْسَرُ بِهِمْ يُسْتَيْسَرُ بِهَا يُسْتَيْسَرُ بِهِمَا يُسْتَيْسَرُ بِهِنَّ يُسْتَيْسَرُ بِكَ يُسْتَيْسَرُ بِكُمَا يُسْتَيْسَرُ بِكُمْ يُسْتَيْسَرُ بِكِ يُسْتَيْسَرُ بِكُمَا يُسْتَيْسَرُ بِكُنَّ يُسْتَيْسَرُ بِيْ يُسْتَيْسَرُ بِنَا، (۲)يُسْتَيْسَرُ يُسْتَيْسَرَانِ يُسْتَيْسَرُوْنَ تُسْتَيْسَرُ تُسْتَيْسَرَانِ يُسْتَيْسَرْنَ تُسْتَيْسَرُ تُسْتَيْسَرَانِ تُسْتَيْسَرُوْنَ تُسْتَيْسَرِيْنَ تُسْتَيْسَرَانِ تُسْتَيْسَرْنَ أُسْتَيْسَرُ نُسْتَيْسَرُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايَسْتَيْسِرُ لَايَسْتَيْسِرَانِ لَايَسْتَيْسِرُوْنَ لَاتَسْتَيْسِرُ لَاتَسْتَيْسِرَانِ لَايَسْتَيْسِرْنَ لَاتَسْتَيْسِرُ لَاتَسْتَيْسِرَانِ لَاتَسْتَيْسِرُوْنَ لَاتَسْتَيْسِرِيْنَ لَاتَسْتَيْسِرَانِ لَاتَسْتَيْسِرْنَ لَآاَسْتَيْسِرُ لَانَسْتَيْسِرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَايُسْتَيْسَرُ بِهٖ لَايُسْتَيْسَرُ بِهِمَا لَايُسْتَيْسَرُ بِهِمْ لَايُسْتَيْسَرُ بِهَا لَايُسْتَيْسَرُ بِهِمَا لَايُسْتَيْسَرُ بِهِنَّ لَايُسْتَيْسَرُ بِكَ لَايُسْتَيْسَرُ بِكُمَا لَايُسْتَيْسَرُ بِكُمْ لَايُسْتَيْسَرُ بِكِ لَايُسْتَيْسَرُ بِكُمَا لَايُسْتَيْسَرُ بِكُنَّ لَايُسْتَيْسَرُ بِيْ لَايُسْتَيْسَرُ بِنَا، (۲)لَايُسْتَيْسَرُ لَايُسْتَيْسَرَانِ لَايُسْتَيْسَرُوْنَ لَاتُسْتَيْسَرُ لَاتُسْتَيْسَرَانِ لَايُسْتَيْسَرْنَ لَاتُسْتَيْسَرُ لَاتُسْتَيْسَرَانِ لَاتُسْتَيْسَرُوْنَ لَاتُسْتَيْسَرِيْنَ لَاتُسْتَيْسَرَانِ لَاتُسْتَيْسَرْنَ لَآاُسْتَيْسَرُ لَانُسْتَيْسَرُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف- لَيَسْتَيْسِرَنَّ لَيَسْتَيْسِرَانِّ لَيَسْتَيْسِرُنَّ لَتَسْتَيْسِرَنَّ لَتَسْتَيْسِرَانِّ لَيَسْتَيْسِرْنَانِّ لَتَسْتَيْسِرَنَّ لَتَسْتَيْسِرَانِّ لَتَسْتَيْسِرُنَّ لَتَسْتَيْسِرِنَّ لَتَسْتَيْسِرَانِّ لَتَسْتَيْسِرْنَانِّ لَاَسْتَيْسِرَنَّ لَنَسْتَيْسِرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول -(۱) لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِهٖ لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِهِمَا لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِهِمْ لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِهَا لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِهِمَا لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِهِنَّ لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِكَ لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِكُمَا لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِكُمْ لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِكِ لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِكُمَا لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِكُنَّ لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِيْ لَيُسْتَيْسَرَنَّ بِنَا، (۲) لَيُسْتَيْسَرَنَّ لَيُسْتَيْسَرَانِّ لَيُسْتَيْسَرُنَّ لَتُسْتَيْسَرَنَّ لَتُسْتَيْسَرَانِّ لَيُسْتَيْسَرْنَانِّ لَتُسْتَيْسَرَنَّ لَتُسْتَيْسَرَانِّ لَتُسْتَيْسَرُنَّ لَتُسْتَيْسَرِنَّ لَتُسْتَيْسَرَانِّ لَتُسْتَيْسَرْنَانِّ لَاُسْتَيْسَرَنَّ لَنُسْتَيْسَرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف -لَيَسْتَيْسِرَنْ لَيَسْتَيْسِرُنْ لَتَسْتَيْسِرَنْ لَتَسْتَيْسِرُنْ لَتَسْتَيْسِرِنْ لَاَسْتَيْسِرَنْ لَنَسْتَيْسِرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول -(۱) لَيُسْتَيْسَرَنْ بِهٖ لَيُسْتَيْسَرَنْ بِهِمْ لَيُسْتَيْسَرَنْ بِهَا لَيُسْتَيْسَرَنْ بِكَ لَيُسْتَيْسَرَنْ بِكُمْ لَيُسْتَيْسَرَنْ بِكِ لَيُسْتَيْسَرَنْ بِيْ لَيُسْتَيْسَرَنْ بِنَا، (۲) لَيُسْتَيْسَرَنْ لَيُسْتَيْسَرُنْ لَتُسْتَيْسَرَنْ لَتُسْتَيْسَرُنْ لَتُسْتَيْسَرِنْ لَاُسْتَيْسَرَنْ لَنُسْتَيْسَرَنْ،

بحث اسم فاعل -مُسْتَيْسِرٌ مُسْتَيْسِرَانِ (مُسْتَيْسِرَيْنِ) مُسْتَيْسِرُوْنَ (مُسْتَيْسِرِيْنَ) مُسْتَيْسِرَةٌ مُسْتَيْسِرَتَانِ (مُسْتَيْسِرَتَيْنِ) مُسْتَيْسِرَاتٌ،

بحث اسم مفعول -(۱) مُسْتَيْسَرٌ بِهٖ مُسْتَيْسَرٌ بِهِمَا مُسْتَيْسَرٌ بِهِمْ مُسْتَيْسَرٌ بِهَا مُسْتَيْسَرٌ بِهِمَا مُسْتَيْسَرٌ بِهِنَّ، (۲) مُسْتَيْسَرٌ مُسْتَيْسَرَانِ (مُسْتَيْسَرَيْنِ) مُسْتَيْسَرُوْنَ (مُسْتَيْسَرِيْنَ) مُسْتَيْسَرَةٌ مُسْتَيْسَرَتَانِ (مُسْتَيْسَرَتَيْنِ) مُسْتَيْسَرَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ يَسْتَيْسِرْ لَمْ يَسْتَيْسِرَا لَمْ يَسْتَيْسِرُوْا لَمْ تَسْتَيْسِرْ لَمْ تَسْتَيْسِرَا لَمْ يَسْتَيْسِرْنَ لَمْ تَسْتَيْسِرْ لَمْ تَسْتَيْسِرَا لَمْ تَسْتَيْسِرُوْا لَمْ تَسْتَيْسِرِيْ لَمْ تَسْتَيْسِرَا لَمْ تَسْتَيْسِرْنَ لَمْ اَسْتَيْسِرْ لَمْ نَسْتَيْسِرْ،

بحث فعل جحد مجہول -(۱) لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِهٖ لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِهِمَا لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِهِمْ لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِهَا لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِهِمَا لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِهِنَّ لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِكَ لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِكُمَا لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِكُمْ لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِكِ لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِكُمَا لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِكُنَّ لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِيْ لَمْ يُسْتَيْسَرْ بِنَا، (۲) لَمْ يُسْتَيْسَرْ لَمْ يُسْتَيْسَرَا لَمْ يُسْتَيْسَرُوْا لَمْ تُسْتَيْسَرْ لَمْ تُسْتَيْسَرَا لَمْ يُسْتَيْسَرْنَ لَمْ تُسْتَيْسَرْ لَمْ تُسْتَيْسَرَا لَمْ تُسْتَيْسَرُوْا لَمْ تُسْتَيْسَرِيْ لَمْ تُسْتَيْسَرَا لَمْ تُسْتَيْسَرْنَ لَمْ اُسْتَيْسَرْ لَمْ نُسْتَيْسَرْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ يَّسْتَيْسِرَ لَنْ يَّسْتَيْسِرَا لَنْ يَّسْتَيْسِرُوْا لَنْ تَسْتَيْسِرَ لَنْ تَسْتَيْسِرَا لَنْ يَّسْتَيْسِرْنَ لَنْ تَسْتَيْسِرَ لَنْ تَسْتَيْسِرَا لَنْ تَسْتَيْسِرُوْا لَنْ تَسْتَيْسِرِيْ لَنْ تَسْتَيْسِرَا لَنْ تَسْتَيْسِرْنَ لَنْ اَسْتَيْسِرَ لَنْ نَّسْتَيْسِرَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -(۱) لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِهٖ لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِهِمَا لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِهِمْ لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِهَا لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِهِمَا لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِهِنَّ لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِكَ لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِكُمَا لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِكُمْ لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِكِ لَنْ يُّسْتَيْسَرَ بِكُمَا

لَنْ یُّسْتَیْسَرَ بِکُنَّ لَنْ یُّسْتَیْسَرَ بِیْ لَنْ یُّسْتَیْسَرَ بِنَا، (۲)لَنْ یُّسْتَیْسَرَ لَنْ یُّسْتَیْسَرَا لَنْ یُّسْتَیْسَرُوْا لَنْ تُسْتَیْسَرَ لَنْ تُسْتَیْسَرَا لَنْ یُّسْتَیْسَرْنَ لَنْ تُسْتَیْسَرَ لَنْ تُسْتَیْسَرَا لَنْ تُسْتَیْسَرُوْا لَنْ تُسْتَیْسَرِیْ لَنْ تُسْتَیْسَرَا لَنْ تُسْتَیْسَرْنَ لَنْ اُسْتَیْسَرَ لَنْ نُّسْتَیْسَرَ،

بحث فعل امر حاضر معروف -اِسْتَیْسِرْ اِسْتَیْسِرَا اِسْتَیْسِرُوْا اِسْتَیْسِرِیْ اِسْتَیْسِرَا اِسْتَیْسِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اِسْتَیْسِرَنَّ اِسْتَیْسِرَآنِّ اِسْتَیْسِرُنَّ اِسْتَیْسِرِنَّ اِسْتَیْسِرَآنِّ اِسْتَیْسِرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اِسْتَیْسِرَنْ اِسْتَیْسِرُنْ اِسْتَیْسِرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -(۱)لِیُسْتَیْسَرْ بِكَ لِیُسْتَیْسَرْ بِکُمَا لِیُسْتَیْسَرْ بِکُمْ لِیُسْتَیْسَرْ بِكِ لِیُسْتَیْسَرْ بِکُمَا لِیُسْتَیْسَرْ بِکُنَّ، (۲) لِتُسْتَیْسَرْ لِتُسْتَیْسَرَا لِتُسْتَیْسَرُوْا لِتُسْتَیْسَرِیْ لِتُسْتَیْسَرَا لِتُسْتَیْسَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِكَ لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِکُمَا لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِکُمْ لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِكِ لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِکُمَا لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِکُنَّ، (۲) لِتُسْتَیْسَرَنَّ لِتُسْتَیْسَرَآنِّ لِتُسْتَیْسَرُنَّ لِتُسْتَیْسَرِنَّ لِتُسْتَیْسَرَآنِّ لِتُسْتَیْسَرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُسْتَیْسَرَنْ بِكَ لِیُسْتَیْسَرَنْ بِکُمْ لِیُسْتَیْسَرَنْ بِكِ،(۲)لِتُسْتَیْسَرَنْ لِتُسْتَیْسَرُنْ لِتُسْتَیْسَرِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَسْتَیْسِرْ لِیَسْتَیْسِرَا لِیَسْتَیْسِرُوْا لِتَسْتَیْسِرْ لِتَسْتَیْسِرَا لِیَسْتَیْسِرْنَ لِاَسْتَیْسِرْ لِنَسْتَیْسِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَسْتَیْسِرَنَّ لِیَسْتَیْسِرَآنِّ لِیَسْتَیْسِرُنَّ لِتَسْتَیْسِرَنَّ لِتَسْتَیْسِرَآنِّ لِیَسْتَیْسِرْنَآنِّ لِاَسْتَیْسِرَنَّ لِنَسْتَیْسِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَسْتَیْسِرَنْ لِیَسْتَیْسِرُنْ لِتَسْتَیْسِرَنْ لِاَسْتَیْسِرَنْ لِنَسْتَیْسِرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -(۱)لِیُسْتَیْسَرْ بِهٖ لِیُسْتَیْسَرْ بِهِمَا لِیُسْتَیْسَرْ بِهِمْ لِیُسْتَیْسَرْ بِهَا لِیُسْتَیْسَرْ بِهِمَا لِیُسْتَیْسَرْ بِهِنَّ لِیُسْتَیْسَرْ بِیْ لِیُسْتَیْسَرْ بِنَا،(۲) لِیُسْتَیْسَرْ لِیُسْتَیْسَرَا لِیُسْتَیْسَرُوْا لِتُسْتَیْسَرْ لِتُسْتَیْسَرَا لِیُسْتَیْسَرْنَ لِاُسْتَیْسَرْ لِنُسْتَیْسَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِهٖ لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِهِمَا لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِهِمْ لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِهَا لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِهِمَا لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِهِنَّ لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِیْ لِیُسْتَیْسَرَنَّ بِنَا، (۲)لِیُسْتَیْسَرَنَّ لِیُسْتَیْسَرَآنِّ لِیُسْتَیْسَرُنَّ لِتُسْتَیْسَرَنَّ لِتُسْتَیْسَرَآنِّ لِیُسْتَیْسَرْنَآنِّ لِاُسْتَیْسَرَنَّ لِنُسْتَیْسَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُسْتَیْسَرَنْ بِهٖ لِیُسْتَیْسَرَنْ بِهِمْ لِیُسْتَیْسَرَنْ بِهَا لِیُسْتَیْسَرَنْ بِیْ لِیُسْتَیْسَرَنْ بِنَا، (۲) لِیُسْتَیْسَرَنْ لِیُسْتَیْسَرُنْ لِتُسْتَیْسَرَنْ لِاُسْتَیْسَرَنْ لِنُسْتَیْسَرَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَسْتَیْسِرْ لَاتَسْتَیْسِرَا لَاتَسْتَیْسِرُوْا لَاتَسْتَیْسِرِیْ لَاتَسْتَیْسِرَا لَاتَسْتَیْسِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَسْتَیْسِرَنَّ لَاتَسْتَیْسِرَآنِّ لَاتَسْتَیْسِرُنَّ لَاتَسْتَیْسِرِنَّ لَاتَسْتَیْسِرَآنِّ لَاتَسْتَیْسِرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَسْتَیْسِرَنْ لَاتَسْتَیْسِرُنْ لَاتَسْتَیْسِرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-(۱)لَایُسْتَیْسَرُ بِكَ لَایُسْتَیْسَرُ بِكُمَا لَایُسْتَیْسَرُ بِكُمْ لَایُسْتَیْسَرُ بِكِ لَایُسْتَیْسَرُ بِكُمَا لَایُسْتَیْسَرُ بِكُنَّ، (۲)لَاتُسْتَیْسَرْ لَاتُسْتَیْسَرَا لَاتُسْتَیْسَرُوْا لَاتُسْتَیْسَرِیْ لَاتُسْتَیْسَرَا لَاتُسْتَیْسَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِكَ لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِكُمَا لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِكُمْ لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِكِ لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِكُمَا لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِكُنَّ، (۲)لَاتُسْتَیْسَرَنَّ لَاتُسْتَیْسَرَانِّ لَاتُسْتَیْسَرُنَّ لَاتُسْتَیْسَرِنَّ لَاتُسْتَیْسَرَانِّ لَاتُسْتَیْسَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُسْتَیْسَرَنْ. بِكَ لَایُسْتَیْسَرَنْ. بِكُمْ لَایُسْتَیْسَرَنْ. بِكِ،(۲)لَاتُسْتَیْسَرَنْ لَاتُسْتَیْسَرُنْ لَاتُسْتَیْسَرِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَسْتَیْسِرْ لَایَسْتَیْسِرَا لَایَسْتَیْسِرُوْا لَاتَسْتَیْسِرْ لَاتَسْتَیْسِرَا لَایَسْتَیْسِرْنَ لَآاَسْتَیْسِرْ لَانَسْتَیْسِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَسْتَیْسِرَنَّ لَایَسْتَیْسِرَانِّ لَایَسْتَیْسِرُنَّ لَاتَسْتَیْسِرَنَّ لَاتَسْتَیْسِرَانِّ لَایَسْتَیْسِرْنَانِّ لَآاَسْتَیْسِرَنَّ لَانَسْتَیْسِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَسْتَیْسِرَنْ لَایَسْتَیْسِرُنْ لَاتَسْتَیْسِرَنْ لَآاَسْتَیْسِرَنْ لَانَسْتَیْسِرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-(۱)لَایُسْتَیْسَرُ بِهٖ لَایُسْتَیْسَرُ بِهِمَا لَایُسْتَیْسَرُ بِهِمْ لَایُسْتَیْسَرُ بِهَا لَایُسْتَیْسَرُ بِهِمَا لَایُسْتَیْسَرُ بِهِنَّ لَایُسْتَیْسَرُ بِیْ لَایُسْتَیْسَرُ بِنَا، (۲)لَایُسْتَیْسَرْ لَایُسْتَیْسَرَا لَایُسْتَیْسَرُوْا لَاتُسْتَیْسَرْ لَاتُسْتَیْسَرَا لَایُسْتَیْسَرْنَ لَآاُسْتَیْسَرْ لَانُسْتَیْسَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِهٖ لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِهِمَا لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِهِمْ لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِهَا لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِهِمَا لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِهِنَّ لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِیْ لَایُسْتَیْسَرَنَّ بِنَا، (۲)لَایُسْتَیْسَرَنَّ لَایُسْتَیْسَرَانِّ لَایُسْتَیْسَرُنَّ لَاتُسْتَیْسَرَنَّ لَاتُسْتَیْسَرَانِّ لَایُسْتَیْسَرْنَانِّ لَآاُسْتَیْسَرَنَّ لَانُسْتَیْسَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُسْتَیْسَرَنْ. بِهٖ لَایُسْتَیْسَرَنْ. بِهِمْ لَایُسْتَیْسَرَنْ. بِهَا لَایُسْتَیْسَرَنْ. بِیْ لَایُسْتَیْسَرَنْ. بِنَا، (۲)لَایُسْتَیْسَرَنْ لَایُسْتَیْسَرُنْ لَاتُسْتَیْسَرَنْ لَآاُسْتَیْسَرَنْ لَانُسْتَیْسَرَنْ،

﴿مثال یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "اِسْتِفْعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِسْتِیْهَارُ	بے عقل ہونا	اَلْاِسْتِیْقَاظُ	بیدار کرنا	اَلْاِسْتِیْقَانُ	جاننا ریقین کرنا
اَلْاِسْتِیْمَانُ	برکت حاصل کرنا		اَلْاِسْتِیْبَاسُ	تھوک کا خشک ہونا	

قوانینِ اَجوَف (مُعتَلُّ العَینُ)

﴿**قانون**(قَالَ، بَاعَ وغیرہ) **نمبر١**﴾ جو واؤ اور یاء حرکتِ لازمی کے ساتھ متحرک ہو اور اُس کا ماقبل بھی اسی کلمے سے مفتوح ہو تو اُس کو الف سے بدل دینا واجب ہے۔ جیسے قَوَلَ، خَوِفَ، بَيَعَ، دَعَوَ، رَمَيَ، بَوَبٌ اور نَيَبٌ کو اسی قانون کے مطابق بالترتیب قَالَ، خَافَ، بَاعَ، دَعَا، رَمٰی، بَابٌ اور نَابٌ پڑھنا۔ بشرطیکہ اجراءِ قانون سے کوئی مانع امر نہ پایا جائے۔ **نــــوٹ**- اس قانون کے موانع درج ذیل ١١ ہیں۔ (١) واؤ اور یاء فاءِ کلمہ نہ ہوں لہٰذا فَوَعَدَ اور تَيَسَّرَ وغیرہ میں الف سے تبدیل نہ ہوں گے کہ فاء کلمہ ہیں۔ (٢) لفیف مقرون کا عین کلمہ نہ ہوں، طَوٰی، حَيِــیَ میں واؤ اور یاء کے الف نہ بننے کی وجہ یہی ہے کہ وہ لفیف مقرون کا عین کلمہ ہیں۔ (٣) کلمہ میں ایسے مدہ زائدہ سے پہلے نہ ہوں جس کا ثبوت وسکون لازم ہو چنانچہ سَوَادٌ، بَيَاضٌ، طَوِيْلٌ اور غَيُوْرٌ میں واؤ اور یاء کے مدہ زائدہ سے پہلے واقع ہونے کی وجہ سے قانون جاری نہیں ہوا۔ (**نــوٹ**- ماضی کے صیغہ جمع مذکر غائب، مضارع کے صیغہ جمع مذکر غائب و حاضر میں واؤ اور مضارع کے صیغہ واحد مؤنث حاضر میں یاء، اس قانون کے تحت مدہ زائدہ نہیں بلکہ وہ کلمہ جداگانہ اور فعل کا فاعل ہیں لہٰذا اِن سے پہلے واؤ اور یاء معلل ہونگی) (٤) واؤ اور یاء کے بعد الف ضمیری نہ ہو۔ دَعَوَا اور رَوَيَا میں تعلیل سے یہی مانع ہے۔ (٥) علامتِ تثنیہ سے پہلے نہ ہوں۔ عَـصَـوَانِ، عَـصَـوَيْنِ، رَحَيَانِ اور رَحَيَيْنِ میں علامتِ تثنیہ سے پہلے ہونے کی وجہ سے تبدیل نہیں ہوئے۔ (٦) واؤ اور یاء الف جمع (مکسر وجمع مؤنث سالم) سے پہلے نہ ہوں، یہی وجہ ہے کہ عَصَوَاتٌ، رَحَيَاتٌ، دُعَوَآءُ اور رُوَيَآءُ میں واؤ اور یاء الف نہیں ہوئے۔ (٧) جس کلمہ میں واؤ اور یاء ہیں رنگ اور عیب کے معنٰی میں نہ ہو عَــوِرَ اور عَيِــنَ میں اس لئے نہیں بدلے کہ انکا بالترتیب معنٰی ہے وہ کانا ہوا اور وہ آنکھ کی فراخ سیاہی والا ہوا۔ (٨) نون تاکید ثقیلہ وخفیفہ سے پہلے نہ ہوں اِخْشَيَنَّ، لِتُدْعَوُنَّ اور لِتُدْعَيِنَّ میں اس لئے الف نہیں ہوئے کہ نون تاکید سے پہلے ہیں۔ (٩) یاء مشدد سے پہلے نہ ہوں اسی لئے غَلَوِيٌّ اور رَحَيِيٌّ میں واؤ الف نہیں ہوگی۔ (١٠) وہ کلمہ فَعَلَانِ، فَعَلٰی اور فَعَلَةٌ کے وزن پر نہ ہو، چنانچہ دَوَرَانٌ، حَيَوَانٌ، صَـوَرٰی، حَيَدٰی اور حَوَكَةٌ میں نہیں بدلیں گے۔ (١١) وہ کلمہ بابِ اِفْتِـعَـالُ بمعنٰی تَـفَـاعُـلُ نہ ہو چونکہ اِجْتَـوَرَ اور اِعْتَـوَرَ بابِ افتعال بمعنٰی تَـجَـاوَرَ (وہ باہم پڑوسی بنا) اور تَـعَاوَرَ (اُس نے باہم لیا) تفاعل ہیں اس لئے اِن میں واؤ الف سے نہیں بدلا۔ جبکہ تَـجَاوَرَ اور تَـعَاوَرَ میں قاعدہ مفقود ہونے کے باعث تعلیل نہیں ہوسکی۔

التقائے ساکنین

مسلسل دو ساکن حروف کے کسی کلمہ میں اکٹھے ہونے کو اجتماعِ ساکنین یا التقائے ساکنین کہتے ہیں جیسے نَسْتَعِیْنُ، حالت وقف میں یاء اور نون دو ساکن ہیں یہی التقائے ساکنین ہے۔ پھر التقائے ساکنین دو قسم پر ہے ایک علٰی حَدِّہٖ اور دوسرا علٰی غیر حَدِّہٖ۔

التقاءِ ساکنین علٰی حَدِّہٖ: وہ ہے جس میں تین شرائط موجود ہوں۔ (۱) ساکنین میں سے پہلا مدہ ہو یا یائے تصغیر۔ (۲) دوسرا ساکن مدغم ہو اور (۳) دونوں ساکن ایک کلمہ میں ہوں جیسے اِحْمَارَّ، اُحْمُوْرَّ اور خُوَیْصَّۃٌ، میں بالترتیب الف، واوِ مَدَّہ اور یائے تصغیر پہلا ساکن واقع ہوئے ہیں دوسرا ساکن مدغم اور ساکنین کا کلمہ ایک ہے۔

التقاءِ ساکنین علی غیر حَدِّہٖ: وہ ہے کہ جسمیں التقائے ساکنین علٰی حَدِّہٖ کی ایک دو یا تینوں شرائط موجود نہ ہوں جیسے لفظ نَسْتَعِیْنُ حالت وقف میں۔ اس میں دو ساکن جمع ہیں مگر دوسری شرط (دوسرا ساکن مدغم ہونا) [illegible]۔

نوٹ- التقاءِ ساکنین علٰی غیر حَدِّہٖ کی سات ممکنہ صورتیں ہوسکتی ہیں۔ (۱) شرطِ اوّل منتفی ہو۔ (۲) شرطِ دوم منتفی ہو۔ (۳) شرطِ سوم منتفی ہو۔ (۴) شرطِ اوّل اور دوم منتفی ہوں۔ (۵) شرطِ دوم اور سوم منتفی ہوں۔ (۶) شرطِ اوّل اور سوم منتفی ہوں اور (۷) تینوں شرائط منتفی ہوں۔ درج ذیل نقشہ سے صورت حال مزید واضح ہو گی۔

نقشہ التقاءِ ساکنین علی غیر حَدِّہٖ

۱	صرف شرط اول مُنْتَفِیْ ہو	جیسے یَخِصِّمُوْنَ۔ التقائے ساکنین کے وقت یَخْتَصِمُوْنَ تھا خاء اور صادِ اوّل ساکن ہیں شرطِ اوّل مُنْتَفِیْ ہے، خاء کو کسرہ دیکر ادغام کیا گیا۔
۲	صرف شرط دوم مُنْتَفِیْ ہو	جیسے قُلْنَ۔ اصل میں قَوَلْنَ تھا واوِ عین کلمہ کے الف سے تبدیل ہونے کے بعد قَالْنَ ہوا، الف اور لام میں التقاءِ ساکنین ہے اور دوسرا ساکن مدغم نہیں۔
۳	صرف شرط سوم مُنْتَفِیْ ہو	جیسے اِضْرِبُنَّ۔ پہلے اِضْرِبُوْنَّ تھا واوِ مدہ اور نونِ تاکید ثقیلہ میں التقائے ساکنین ہے اور ساکنین کا کلمہ ایک نہیں کہ اِضْرِبُوْا اور نونِ مدغم دو علیحدہ کلمے ہیں۔
۴	شرطِ اوّل اور ثانی مُنْتَفِیْ ہوں	جیسے مُدَّ۔ تَمُدُّ سے امر بناتے ہوئے دال مشدد کو ساکن کیا تو مُدْدْ بنا دونوں ساکن دال ہیں لہٰذا التقاءِ ساکنین علٰی حَدِّہٖ کی شرط اوّل اور ثانی نہیں پائی گئی۔
۵	شرطِ ثانی اور ثالث مُنْتَفِیْ ہوں	جیسے اِضْرِبُوا الْقَوْمَ۔ پہلے اِضْرِبُوْا الْقَوْمَ تھا واو اور لام ساکن ہیں جو الگ الگ کلموں میں ہیں، دوسرا ساکن مدغم بھی نہیں تو شرطِ ثانی وثالث مفقود ہوئیں۔

۶	شرطِ اوّل اور ثالث مُنْتَفِیْ ہوں	جیسے لَیُدْعَوُنَّ۔ پہلے لَیُدْعَوُنَّ تھا۔ واوِلین اور نونِ ثقیلہ میں التقائے ساکنین ہے، نہ اوّل ساکن مَدَّہ یا یاءِ تصغیر ہے اور نہ ساکنین کا کلمہ ایک ہے۔
۷	تینوں شرائط مُنْتَفِیْ ہوں	جیسے قُلِ الْحَقَّ۔ یہ پہلے قُلْ الْحَقَّ تھا التقائے ساکنین دو لاموں میں ہے نہ کوئی ساکن مدہ یا یائے تصغیر نہ ساکن ثانی مدغم اور نہ کلمہ ایک تینوں شرائط مفقود۔

التقاءِ ساکنین علیٰ حَدِّہٖ کا حکم: وقف اور وصل دونوں صورتوں میں دونوں ساکن پڑھے جائیں گے۔ جیسے اَلَمْ تَرَاِلَی الَّذِیْ حَآجَّ میں حالتِ وصل میں الف اور جیم مدغم دونوں پڑھے جارہے ہیں۔ اور سورہ رحمٰن آخر آیت وَلَا جَآنٌّ پر وقف کریں گے تو دونوں ساکن الف اور نون مدغم پڑھے جائیں گے۔

التقائے ساکنین علیٰ غیرِ حَدِّہٖ کا حکم: وقف کی حالت میں دونوں ساکنوں کو لازماً پڑھا جائیگا (جیسے وقف کرکے نَسْتَعِیْنْ پڑھنا) اور وصل کی حالت میں دونوں ساکن نہیں پڑھے جائیں گے بلکہ حسب قاعدہ ایک ساکن کو یا تو حرکت دیں گے یا گرائیں گے (جیسے لَیُدْعَوُنَّ اور قُلْ الْحَقَّ میں پہلے ساکن کو حرکت دیکر بالترتیب لَیُدْعَوُنَّ اور قُلِ الْحَقَّ پڑھنا) التقائے ساکنین علیٰ غیر حَدِّہٖ میں حالتِ وصل میں ☆ جب پہلا ساکن مدہ یا نون خفیفہ ہو تو اُسے بالاتفاق گرادیں گے۔ اجوف کے تین مقامات (باب افعال اور استفعال کی مصدریں اور مجرد کا اسم مفعول جیسے اِقَامَةٌ، اِسْتِقَامَةٌ اور مَقُوْلٌ، اس میں اختلاف ہے کہ پہلا ساکن گرایا جائے یا دوسرا) اِس سے مستثنیٰ ہیں۔ جیسے اِضْرِبُوْا الْقَوْمَ سے اِضْرِبُواالْقَوْمَ اور لَا تُهِيْنَنْ الْفَقِيْرَ (فقیر کی ہرگز توہین نہ کر) سے لَاتُهِيْنَ الْفَقِيْرَ پڑھنا۔ ☆ اگر پہلا ساکن مدَّہ یا نون خفیفہ نہیں ہے تو اُس ساکن کو حرکت دیں گے جو کلمہ کے آخر میں ہے جیسے قُلْ الْحَقّ اور دَعَوْا اللّٰهَ میں کلمہ کے آخر والے ساکن کو کسرہ اور ضمہ دیکر بالترتیب قُلِ الْحَقَّ اور دَعَوُ اللّٰهَ پڑھنا۔ ☆ اگر دونوں میں سے کوئی ساکن بھی کلمہ کے آخر میں نہ ہو تو پھر پہلے ساکن کو حرکت دیں گے۔ جیسے یَخْتَصِمُوْنَ سے یَخِصِّمُوْنَ پڑھنا۔ **نوٹ** - یاد رہے کہ ساکن کو حرکت دینے میں کسرہ، اصل ہے جب کسرہ کے علاوہ کوئی حرکت دیں گے تو وہ کسی عارض یا خاص وجہ سے دیں گے مثلاً یہ ایک قانون ہے کہ التقائے ساکنین علیٰ غیر حَدِّہٖ میں اگر پہلا ساکن جمع کی واو ہو تو اس کو حرکت ضمہ دیں گے جیسے لَیُدْعَوْنَّ سے لَیُدْعَوُنَّ اور اگر پہلا ساکن واحد مؤنث حاضر کا نون ہو تو اُسے حرکت کسرہ دیں گے۔ جیسے لَتُدْعَیْنَّ سے لَتُدْعَیِنَّ۔

﴿**قانون** (قُلْنَ، طُلْنَ) **نمبر ۲**﴾ ثلاثی مجرد اجوف واوی میں اگر ماضی مفتوح العین یا مضموم العین ہو تو اُس کے

عین کلمہ کی واؤ جب ماضی معلوم میں الف اور ماضی مجہول میں یاء بن کر گر جائے تو ماضی معروف ومجہول دونوں میں صیغہ جمع مؤنث غائب سے صیغہ متکلم مع الغیر تک فاء کلمہ کو حرکت ضمہ دینا واجب ہے تاکہ یہ ضمہ واؤ محذوفہ پر دلالت کرے شرط یہ ہے کہ مضارع مکسور العین نہ ہو۔ جیسے قَوَلْنَ سے قُلْنَ (معروف قَوَلْنَ ...... قَالْنَ ...... قَلْنَ سے قُلْنَ) اور قُوِلْنَ سے قُلْنَ۔ (مجہول قُوِلْنَ ...... قِوْلْنَ ...... قِيْلْنَ ...... قِلْنَ سے قُلْنَ)

﴿**قانون** (خِفْنَ اور بِعْنَ) **نمبر۳**﴾ ثلاثی مجرد اجوف یائی میں مطلقاً ہر حال میں اور اجوف واوی میں صرف اُس صورت میں جب ماضی یا مضارع مکسور العین ہو۔ جب عین کلمہ الف یا یاء بن کر گر جائے تو ماضی معروف اور مجہول دونوں میں فاء کلمہ کو حرکت کسرہ دینا واجب ہے جیسے خَوِفْنَ سے خِفْنَ (خَوِفْنَ ...... خَافْنَ ...... خَفْنَ سے خِفْنَ) اور بَيَعْنَ سے بِعْنَ۔ (بَيَعْنَ ...... بَاعْنَ ...... بَعْنَ سے بِعْنَ)

﴿**قانون** (قِيْلَ، بِيْعَ) **نمبر٤**﴾ واؤ اور یاء پر کسرہ ثقیل ہوتا ہے لہٰذا جب ماضی مجہول کے عین کلمہ میں واؤ اور یاء مکسور ہوں تو ماقبل کی حرکت کے حذف کے بعد اُن کا کسرہ نقل کر کے ماقبل کو دینا جائز ہے اور واؤ ساکن ماقبل مکسور ہے تو ماقبل کے کسرہ کی وجہ سے مِیْعَادٌ والے قاعدے کے مطابق اسے یاء سے تبدیل کرنا ضروری ہے، اس شرط پر کہ اسکی ماضی معروف میں بھی تعلیل کی گئی ہو۔ جیسے قُوِلَ سے قِيْلَ (قُوِلَ ...... قِوْلَ سے قِيْلَ) اور بُيِعَ سے بِيْعَ۔

﴿**قانون** (فُعِلَ اجوف) **نمبر۵**﴾ اجوف کا فُعِلَ حقیقی یا حکمی (کہ کثیر الحروف کلمہ کا کچھ حصہ حذف کرنے کے بعد فُعِلَ کا وزن باقی رہے دونوں فُعِلَ) میں قانون مذکورہ بالا کے مطابق نقل حرکت کے علاوہ حذفِ حرکت بھی جائز ہے جیسے قُوْلَ، نیز مذکورہ بالا قانون کے اجراء کے نتیجے میں حاصل شدہ کلمہ میں **اِشْمَام** بھی جائز ہے یعنی فاء کے کسرہ کو ضمہ اور یاء کو واؤ کی طرف مائل کر کے پڑھنا۔

﴿**قانون** (يَقُوْلُ، يَبِيْعُ، يُقَالُ) **نمبر٦**﴾ جب عین کلمہ کی واؤ یا یاء متحرک ہو، اسکا ماقبل حرف صحیح ساکن ہو اور اصل یعنی ماضی میں تعلیل ہو چکی ہو تو اسکی حرکت نقل کر کے ماقبل کو دینا واجب ہے اگر وہ نقل شدہ حرکت فتحہ ہو تو اُس (فی الحال ساکن اور دراصل متحرک) واؤ اور یاء کو الف سے تبدیل کرنا بھی واجب ہے بشرطیکہ قَالَ والے قانون کے موانع اور اِس قانون (نمبر٦) کے مخصوص موانع میں سے کوئی نہ پایا جائے۔ اگر واؤ سے ضمہ اور یاء سے کسرہ منقول ہوا ہو تو دونوں برقرار رہیں گی جیسے يَقْوُلُ سے يَقُوْلُ اور يَبْيِعُ سے يَبِيْعُ اور اگر واؤ سے کسرہ اور یاء سے ضمہ منقول ہوا ہو تو حسب قانون (مِيْعَادٌ اور يُوْسَرُ) واؤ، یاء اور یاء، واؤ بن جائیگی جیسے يَطْوِحُ سے يَطِيْحُ اور يَغْيُطُ سے يَغُوْطُ۔

موانع قانون یقُوْلُ

نوٹ- آپ نے پہلے پڑھا کہ قَالَ اور بَاعَ والے قانون کے ۱۱ موانع ہیں یاد رہے کہ وہ اس قانون (یَقُوْلُ، یَبِیْعُ) میں بھی موانع ہیں، البتہ اُس کے مانع نمبر ۳ کے مطابق جب واؤ اور یاء کے بعد مدہ زائدہ ہو تو تعلیل نہیں ہوتی جیسے سَوَادٌ، بَیَاضٌ، طَوِیْلٌ اور غَیُوْرٌ میں واؤ اور یاء کے مدہ زائدہ سے پہلے واقع ہونے کی وجہ سے قانون جاری نہیں ہوا۔ یَقُوْلُ والے قانون میں اس مانع کی مثال مِقْوَالٌ، تَمْیِیْزٌ وغیرہ ہے، مدہ زائدہ سے پہلے واقع ہونے کی وجہ سے واؤ اور یاء سے نقلِ حرکت نہیں ہوئی۔ یہ مانع نمبر ۳ یَقُوْلُ والے قانون میں مطلقاً مانع نہیں بلکہ اجوف ثلاثی مزید فیہ کے وہ مصادر جنکے افعال تعلیل شدہ ہیں اور ثلاثی مجرد کا اسم مفعول اس مانع سے مستثنیٰ ہیں لہٰذا مذکورہ تینوں مقامات پر یہ قانون جاری ہوگا تو وہ اجراءِ قانون کے بعد اِقَامَةٌ، اِسْتِقَامَةٌ اور مَقُوْلٌ پڑھے جائیں گے۔ اس قانون کے مخصوص موانع چار ہیں (۱) واؤ اور یاء فعل، مصدر یا اسم کا عین کلمہ ہی ہو۔ دَعْوَةٌ میں اسی وجہ سے نقل حرکت نہیں ہوئی کہ واؤ لام کلمہ ہے۔ (۲) واؤ اور یاء اسم کے وزن اَفْعَلُ، صفت مشبہ کے صیغے اَفْعَلُ، فعل تعجب، اسم آلہ اور اسم تفضیل میں نہ ہو۔ اَدْوُرٌ، اَسْوَدُ، مَآاَقْوَلَهٗ، مِقْوَلٌ اور اَقْوَلُ، اَقْوَلَانِ میں نقل حرکت نہ ہونے کی وجہ یہی ہے۔ (۳) واؤ اور یاء الحاق کے لئے نہ ہوں، جَهْوَرَ اور شَرْیَفَ میں واؤ اور یاء الحاق کیلئے ہیں۔ (۴) جس کلمہ میں واؤ اور یاء ہے وہ بابِ افعلال اور افعیلال نہ ہو اِسْوَدَّ اور اِبْیَاضَّ میں قانون نہ لگنے کی وجہ یہی ہے۔

﴿**قانون** (قَائِلَ، بَآئِعٌ) **نمبر ۷**﴾ جب واؤ اور یاء ثلاثی مجرد کے فاعل میں الف کے بعد واقع ہوں تو اس شرط پر لازماً ہمزہ سے تبدیل ہو جاتی ہیں کہ فعل تعلیل شدہ ہو یا اُس کا فعل مستعمل ہی نہ ہو جیسے قَاوِلٌ، بَایِعٌ اور سَایِفٌ سے قَائِلٌ، بَآئِعٌ اور سَآئِفٌ۔

﴿**قانون** (قِیَامٌ، قِیَالٌ، حِیَاضٌ) **نمبر ۸**﴾ ایک وہ واؤ جو مصدر میں عین کلمہ واقع ہو اور فعل میں معلل ہو، دوسری وہ واؤ جو جمع میں عین کلمہ واقع ہو اور واحد میں سلامت نہ رہی ہو تیسری وہ جو واحد میں ساکن ہو اور جمع میں الف سے پہلے آئے اور اِن تینوں جگہ واؤ کا ماقبل مکسور ہو تو واؤ کو یاء سے تبدیل کرنا ضروری ہے بشرطیکہ لام کلمہ معلل نہ ہو تا کہ اجتماعِ اعلالین نہ ہو مثالیں بالترتیب درج ذیل ہیں جیسے قِوَامٌ سے قِیَامٌ، قِوَالٌ سے قِیَالٌ اور حِوَاضٌ سے حِیَاضٌ۔

﴿**قانون** (قُوَیِّلٌ، قُوَیِّلَةٌ، سَیِّدٌ) **نمبر ۹**﴾ جہاں واؤ اور یاء ایک کلمہ حقیقی یا حکمی میں اکٹھی ہوں اور اُن میں سے پہلی ساکن ہو تو واؤ کو یاء کرنا پھر یاء کو یاء میں ادغام کرنا واجب ہے اگر ماقبل پر ضمہ ہو تو اسے بھی یاء کی مناسبت سے ضرور کسرہ سے بدل دیا جائیگا۔ جیسے سَیْوِدٌ سے سَیِّدٌ اور مُسْلِمُوْیَ سے مُسْلِمِیَّ اور پھر مُسْلِمِیَّ۔ اگر فاء کلمہ مضموم ہو تو عین کلمہ کے اتباع میں اُسے بھی کسرہ دے سکتے ہیں جیسے مُضُوْیٌ سے مِضِیٌّ پڑھنا۔

قانون ہذا کے موانع

(۱) واؤاور یاء کسی حرف سے تبدیل شدہ نہ ہوں ورنہ قانون جاری نہ ہوگا جیسے اِیْــوِ کہ اسکی یاء اصلی نہیں بلکہ ہمزے سے یاء بنی ہے اور جیسے بُوْیِعَ کا واؤ، معروف میں الف تھا مگر مجہول میں ماقبل ضمہ کی وجہ سے وہ الف واؤ ہوگیا۔ (۲) کلمہ غیر ملحق ہو لہٰذا ضَیْوَنٌ میں قانون جاری نہ ہوگا کیونکہ کلمہ ملحق ہے۔ (۳) اجراء قاعدہ کی صورت میں التباس بھی لازم نہ آتا ہو ورنہ تعلیل نہ ہوگی۔ جیسے اَیْوَمَ بروزن اَفْعَلَ میں قانون جاری کریں تو اَیَّمَ بنکر فَعَّلَ کے وزن پر محسوس ہوگا حالانکہ اصل کا وزن اَفْعَلَ ہے۔ (۴) یاءِ تصغیر کے بعد عین کلمہ کی وہ واؤ نہ ہو جو مفرد مکبّر میں متحرک تھی، اگر ایسا ہوا تو قانون کا اجراء وجوبی نہیں جوازی ہوگا۔ جیسے مُقَیْوِلٌ کے مکبّر مِقْوَلٌ میں واؤ متحرک ہے چنانچہ مُقَیْوِلٌ اور مُقَیِّلٌ دونوں طرح پڑھ سکتے ہیں۔

اگر یاء کے بعد واؤ لام کلمہ ہو تو قانون ہر حال جاری ہوگا۔ جیسے مَدَاعِیُوٌ سے مَدَاعِیٌّ پڑھنا۔

﴿**قانون** (قُوْلَنَّ، بِیْعَا، لَمْ یَخَافَا) **نمبر ۱۰**﴾ جو حرفِ علت وقف یا جزم کے باعث التقائے ساکنین کیوجہ سے حذف ہوگیا ہو، ضمیر مرفوع متصل یا نون تاکید کے ملنے سے جب لام کلمہ متحرک ہو جائے تو محذوف حرفِ علت لازماً واپس آجایگا جیسے قُلْ، بِعْ اور لَمْ یَخَفْ میں بالترتیب واؤ اور یاء محذوفہ کے واپس آجانے سے قُوْلَنَّ، بِیْعَا اور لَمْ یَخَافَا ہوگیا۔

﴿**قانون** (اَوَآئِلُ، خَیَآئِرُ) **نمبر ۱۱**﴾ جب بھی کوئی حرفِ علت اصلی الف مفاعل کے بعد واقع ہو، اسکے بعد یاء ساکن نہ ہو اور الف سے پہلے بھی حرفِ علت موجود ہو تو حرفِ علت اصلی کو ہمزے سے تبدیل کر دینا ضروری ہوگا جیسے اَوَاوِلُ اور خَیَایِرُ سے اَوَآئِلُ اور خَیَآئِرُ۔

نوٹ۔ مُصِیْبَۃٌ کی جمع مَصَایِبُ میں یاء اصلی ہے اور الف مفاعل سے پہلے حرفِ علت نہ ہونے کے باوجود ہمزے سے بدل گئی ہے تو یہ شاذ ہے۔

﴿**قانون** (ضُوْرِبَ، ضُوَیْرِبٌ اور مَحَارِیْبُ) **نمبر ۱۲**﴾ الف کا ماقبل ہمیشہ مفتوح ہوتا ہے اگر کہیں الف ضمہ کے بعد واقع ہو تو واؤ سے اور کسرہ کے بعد واقع ہو تو یاء سے تبدیل ہو جاتا ہے۔ جیسے ضَارَبَ کو ماضی مجہول، اور ضَارِبٌ کو تصغیر بناتے وقت الف کے ماقبل ضمہ آگیا تو اسے واؤ سے تبدیل کر کے ضُوْرِبَ اور ضُوَیْرِبٌ پڑھا اور مِحْرَابٌ کی جمع اقصیٰ بناتے وقت اسکا ماقبل مکسور ہوگیا تو اسکو یاء سے بدل کر مَحَارِیْبُ پڑھا۔

نوٹ۔ یہ قانون معتل کی کسی خاص قسم کیلئے نہیں بلکہ بعض اوقات صحیح میں بھی جاری ہو جاتا ہے جیسے اوپر کی تینوں مثالوں میں ہوا ہے۔

قانون (اِقَامَۃٌ، اِسْتِقَامَۃٌ) **نمبر ۱۳** مصدر میں جو حرف التقائے تنوین (کہ ساکنین میں سے ایک تنوین ہو) کے بغیر گر جائے تو اس کے بدلے مصدر کے آخر میں تاءِ متحرکہ لانا ضروری ہے۔

قانون (کَیْنُوْنَۃٌ) **نمبر ۱۴** فَعْلُوْلَۃٌ مصدر کے عین کلمہ واؤ کو یاء سے بدل دینا ضروری ہے جیسے کَوْنُوْنَۃٌ میں واؤ کو یاء سے تبدیل کیا تو کَیْنُوْنَۃٌ بروزن فَعْلُوْلَۃٌ ہوگیا۔

نوٹ۔ اس قانون میں بحث کثیر ہے مگر ہمارے خیال میں صاحب علم الصیغہ علامہ مفتی عنایت احمد کاکوروی رحمۃ اللہ علیہ کی اوپر مذکور رائے محقق ہے لہٰذا دوسرا قول ذکر نہیں کیا۔ سعیدی عفی عنہ

اجوف واوی کی اہم تعلیلات

تعلیل۔ قُلْنَ (ماضی معروف) دراصل قَوَلْنَ (بروزن فَعَلْنَ) تھا واو متحرک بحرکتِ لازمی اور ماقبل اسی کلمہ سے مفتوح ہے تو اسکو الف سے تبدیل کیا قَالْنَ ہوگیا اس سے التقائے ساکنین علیٰ غیر حَدِّہٖ ہوا الف اور لام میں، اوّل ساکن مدّہ تھا اسکو گرا دیا تو قَلْنَ (بروزن فَلْنَ) ہوگیا پھر فاء کلمہ کو ضمہ دیا تا کہ واؤ محذوفہ پر دلالت کرے تو قُلْنَ (بروزن فُلْنَ) ہوگیا۔ طَوُلْنَ سے طُلْنَ بھی اسی طرح بنتا ہے۔

نوٹ۔ فاء کلمہ کا ضمہ اس لئے ہوتا ہے تا کہ عین کلمہ کے ضمہ پر دلالت کرے۔ (بروزن فَعَلْنَ)

تعلیل۔ قُلْنَ (ماضی مجہول) دراصل قُوِلْنَ (بروزن فُعِلْنَ) تھا واو پر کسرہ ثقیل تھا واؤ کے ماقبل کی حرکت حذف کرنے کے بعد یہ کسرہ نقل کر کے ماقبل کو دیا تو قِوْلْنَ ہوگیا۔ اب واؤ ساکن مظہر اسکا ماقبل مکسور مِیْعَادٌ والے قاعدے کے تحت واؤ کو یاء سے بدلا تو قِیْلْنَ ہوا۔ التقائے ساکنین علیٰ غیر حَدِّہٖ ہوا یاء اور لام میں، پہلا ساکن مدہ تھا اسے گرا دیا تو قِلْنَ ہوگیا پھر فاء کلمہ کو اِس لئے ضمہ دیا تا کہ دلالت کرے کہ یہ ماضی مجہول ہے تو قُلْنَ ہوگیا۔

تعلیل۔ قُلْنَ (امر حاضر معروف) اگر مضارع مُعلّل سے بنائیں تو تَقُلْنَ سے اس طرح بنے گا کہ علامت مضارع کو حذف کر کے دیکھا اگلا حرف متحرک تھا لہٰذا ہمزہ وصلی کی ضرورت نہیں آخر پر وقف سے بھی کوئی فرق نہ پڑا کیونکہ وہ مبنی ہے تو قُلْنَ ہوگیا۔ اگر مضارع غیر معلّل سے بنائیں تو قُلْنَ کا اصل حسبِ قاعدہ اُقْوُلْنَ ہوگا۔ واؤ متحرک اُس کا ماقبل حرف صحیح ساکن یَقُوْلُ والے قاعدے کے تحت اسکی حرکت نقل کر کے ماقبل (قاف) کو دی تو ہمزہ وصلی بھی گر گیا کیونکہ اس کی ضرورت نہیں رہی قُوْلْنَ ہوا۔ التقائے ساکنین علیٰ غیر حَدِّہٖ ہوا واؤ اور لام میں پہلا ساکن مدّہ تھا اُسے حذف کیا تو قُلْنَ بروزن فُلْنَ بن گیا۔

تعلیل۔ خِفْنَ (ماضی معروف) دراصل خَوِفْنَ (بروزن فَعِلْنَ) تھا واو متحرک بحرکت لازمی اسکا ماقبل اسی کلمہ سے

مفتوح اسے الف سے تبدیل کیا خَافَنَ ہوا اب التقائے ساکنین ہوا الف اور فاء میں اوّل ساکن مدہ تھا اسے گرادیا تو خَفْنَ ہو گیا پھر فاء کلمہ کو اس لئے کسرہ دیا تا کہ دلالت کرے کہ ماضی مکسور العین ہے تو خِفْنَ بن گیا۔ بابِ فَعِلَ یفْعَلُ اجوف واوی سے طِحْنَ بھی اسی طرح بناتے ہیں۔ پہلے طَوِحْنَ سے طَحْنَ بنایا بعدازاں فاء کلمہ کو حرکتِ کسرہ دی تا کہ مضارع کے مکسور العین ہونے پر دلالت کرے۔ خِفْنَ (ماضی مجہول) اصل میں خُوِفْنَ تھا واؤ پر کسرہ ثقیل تھا لہٰذا ماقبل کی حرکت گرانے کے بعد کسرہ نقل کر کے ماقبل کو دیا تو خِوْفْنَ ہوا اب مِیْعَادٌ والے قانون کے مطابق واؤ کو یاء کیا پھر التقائے ساکنین علیٰ غیر حَدِّہٖ کی وجہ سے پہلے ساکن یاء مدہ کو گرادیا تو خِفْنَ (بروزن فِلْنَ) بن گیا۔

تعلیل-قِیْلَ دراصل قُوِلَ تھا واؤ پر کسرہ ثقیل تھا نقل کر کے ماقبل کو دیا ماقبل سے ازالہءِ حرکت کے بعد تو قِوْلَ ہو گیا، واؤ ساکن مظہر اور ماقبل مکسور اسے یاء سے بدل دیا تو قِیْلَ (بروزن فِعْلَ) ہو گیا۔

تعلیل-بِیْعَ دراصل بُیِعَ تھا یاء پر کسرہ ثقیل تھا نقل کر کے ماقبل کو دیا ماقبل کی حرکت حذف کرنے کے بعد تو بِیْعَ ہو گیا۔

تعلیل-یَقُوْلُ دراصل یَقْوُلُ تھا واؤ متحرک اسکا ماقبل حرف صحیح ساکن، واؤ کی حرکت نقل کر کے ماقبل کو دی تو یَقُوْلُ سے یَقُوْلُ (بروزن یَفْعُلُ) ہو گیا۔

تعلیل-یَبِیْعُ دراصل یَبْیِعُ تھا، یاء متحرک اسکا ماقبل حرف صحیح ساکن اسکی حرکت نقل کر کے ماقبل کو دی تو یَبِیْعُ ہو گیا۔

تعلیل-یُقَالُ دراصل یُقْوَلُ تھا، واؤ متحرک اسکا ماقبل حرف صحیح ساکن واؤ کی حرکت نقل کر کے ماقبل کو دی اب واؤ ساکن ماقبل مفتوح پہلے یہی واؤ متحرک تھی لہٰذا قَالَ والے قانون سے اسکو الف سے تبدیل کردیا تو یُقَالُ ہو گیا۔

تعلیل-قَآئِلٌ دراصل قَاوِلٌ تھا واؤ، الف فاعل کے بعد واقع ہوئی اور اصل (فعلِ ماضی) میں بھی سلامت نہیں تھی لہٰذا اسکو ہمزے سے تبدیل کردیا تو قَاوِلٌ سے قَآئِلٌ ہو گیا۔

تعلیل- قِیَامٌ دراصل قِوَامٌ تھا واؤ واقع ہوئی مصدر کے عین کلمہ میں، فعل میں سلامت نہ تھی اسکا ماقبل مکسور تھا تو اسکو یاء سے تبدیل کردیا لہٰذا قِوَامٌ سے قِیَامٌ ہو گیا۔

تعلیل-قِیَالٌ، دراصل قِوَالٌ تھا۔ واؤ واقع ہوئی جمع میں عین کلمہ کی جگہ اور اصل (یعنی واحد میں بھی معلل تھی) اُس کا ماقبل مکسور ہے تو اسکو یاء سے تبدیل کردیا۔ قِوَالٌ سے قِیَالٌ ہو گیا۔

تعلیل-رِیَاضٌ اور حِیَاضٌ دراصل رِوَاضٌ اور حِوَاضٌ (بروزن فِعَالٌ) تھے واؤ جمع میں عین کلمہ کی جگہ اور الف سے قبل واقع ہوئی واحد میں ساکن تھی اور اسکا ماقبل مکسور تھا تو اسکو یاء سے بدل دیا رِوَاضٌ اور حِوَاضٌ سے رِیَاضٌ اور حِیَاضٌ ہو گیا۔

تعلیل- قُوَیِّلٌ، قُوَیِّلَۃٌ اور سَیِّدٌ۔ دراصل قُوَیْوِلٌ، قُوَیْوِلَۃٌ اور سَیْوِدٌ تھے واؤ اور یاء ایک کلمہ میں جمع ہوئیں

اُن میں سے پہلی ساکن، کسی چیز سے تبدیل شدہ نہ تھی لہٰذا حسبِ قاعدہ واؤ کو یاء کیا اور یاء کو یاء میں ادغام کردیا تو قُوَيْوِلٌ، قُوَيْوِلَةٌ اور سَيْوِدٌ سے قُوَيِّلٌ، قُوَيِّلَةٌ اور سَيِّدٌ بن گئے۔

تعلیل- مَقُوْلٌ اصل میں مَقْوُوْلٌ (بروزن مَفْعُوْلٌ) تھا واؤ پر ضمہ ثقیل تھا نقل کرکے ماقبل کو دیا تو التقائے ساکنین ہوا دونوں واؤ کے درمیان ایک واؤ کو حذف کیا تو مَقُوْلٌ ہوگیا۔ بعض صرفی واؤ اوّل کو گراتے ہیں لِاَنَّ الثَّانِيَةَ عَلَامَةٌ وَالْعَلَامَةُ لَاتُحْذَفُ (کہ دوسری تو علامت ہے اور علامت نہیں گرائی جاتی) بعض صرفی دوسری کو گراتے ہیں لِاَنَّهَا زَآئِدَةٌ وَالزَّآئِدَةُ اَحَقُّ بِالْحَذْفِ (کہ دوسری زائدہ ہے اور زائدہ ہی گرائے جانے کے زیادہ لائق ہے) پہلے قول پر مَقُوْلٌ بروزن مَفُوْلٌ اور دوسرے پر بروزن مَفُعْلٌ ہوگا۔

تعلیل- قُوْلَنَّ اصل میں قُلْ تھا جب نونِ تاکید ثقیلہ اس سے ملا تو لام کا ماقبل فتحہ پر مبنی ہوگیا اور عین کلمہ والی واؤ جو التقائے ساکنین کی وجہ سے گر گئی تھی واپس آگئی کیونکہ اس کے گرنے کی علت موجود نہیں رہی تو قُوْلَنَّ ہوگیا۔

تعلیل- اَوَآئِلُ اصل میں اَوَاوِلُ تھا اَوَّلٌ کی جمع۔ واؤ اصلی الف جمع کے بعد واقع ہوئی اسکے بعد یاء ساکن بھی نہیں اور الف سے پہلے بھی حرف علت ہے تو اس کو ہمزے سے تبدیل کردیا اس طرح اَوَاوِلُ سے اَوَآئِلُ ہوگیا۔ خَيَآئِرُ اصل میں خَيَايِرُ تھا خَيْرٌ کی جمع، یاء اصلی الف مفاعل کے بعد واقع ہوئی اسکے بعد یاءِ ساکن بھی نہیں اور الف مفاعل سے قبل بھی حرفِ علت یاء موجود ہے لہٰذا اسکو ہمزے سے تبدیل کردیا تو خَيَايِرُ سے خَيَآئِرُ ہوگیا۔

تعلیل- شَرَآئِفُ دراصل شَرَايِفُ تھا یاء زائدہ واقع ہوئی الف مفاعل کے بعد اسے ہمزے سے تبدیل کردیا تو شَرَايِفُ سے شَرَآئِفُ ہوگیا۔ عَجُوْزٌ کی جمع عَجَآئِزُ اصل میں عَجَاوِزُ تھی، واؤ زائدہ الف مفاعل کے بعد واقع ہوئی اسکو ہمزے سے تبدیل کردیا تو عَجَاوِزُ سے عَجَآئِزُ ہوگیا۔

☆☆☆☆☆

﴿ابوابِ اجوفِ واوی ازثلاثی مجرد﴾

☆ ثلاثی مجرد سے اجوفِ واوی کے پانچ باب آتے ہیں (۱) بابِ فَعَلَ يَفْعِلُ جیسے طَاحَ يَطِيْحُ طَوْحًا (۲) بابِ فَعَلَ يَفْعُلُ جیسے قَالَ يَقُوْلُ قَوْلًا (۳) بابِ فَعِلَ يَفْعَلُ جیسے خَافَ يَخَافُ خَوْفًا وَّمَخَافَةً (۴) بابِ فَعُلَ يَفْعُلُ جیسے طَالَ يَطُوْلُ طَوْلًا وَّ طِوَالَةً (۵) بابِ فَعُلَ يَفْعَلُ جیسے كَادَ يَكَادُ كَوْدًا وَّكَيْدُوْدَةً۔

باب اوّل (طَاحَ يَطِيحُ طَوْحًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی مثبت ومنفی معروف کی مکمل گردان میں قَالَ والے قانون کے مطابق واؤ متحرک ماقبل مفتوح کوالف سے تبدیل کردیں گے جسکے نتیجے میں صیغہ جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نوصیغوں میں عین اورلام کلمہ، الف اور حاء میں التقائے ساکنین ہوگا، پہلا ساکن الف مدہ گرجائیگا بعدازاں بِعْنَ اور خِفْنَ والے قانون کے مطابق فاء کلمہ کو حرکت کسرہ دیں گے۔

☆ماضی مثبت ومنفی مجہول کی مکمل گردان میں جب قِيْلَ والے قانون کے تحت پہلے واؤ مکسورہ کے ماقبل فاء کلمہ کی حرکت گراکر واؤ کا کسرۂ ثقیلہ نقل کرکے ماقبل (طاء) کو دیں گے تو پوری گردان میں واؤ ساکن مظہر کو ماقبل کسرہ کی وجہ سے مِيْعَادٌ والے قانون کے مطابق یاء سے تبدیل کرنا ضروری ہوگا جسکے نتیجے میں صیغہ جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نوصیغوں میں عین اورلام کلمہ، یاء اور حاء میں التقائے ساکنین ہوگا تو پہلے ساکن یاء مدہ کو گرادیں گے۔

☆اس باب کے مضارع مثبت ومنفی معروف کی مکمل گردان (يَطُوحُ تا نَطُوحُ) میں يَقُوْلُ والے قانون کے مطابق واؤ متحرک ماقبل حرف صحیح ساکن کی حرکت نقل کرکے ماقبل کو دیں گے پھر مِيْعَادٌ والے قاعدے کے مطابق اس واؤ ساکن مظہر ماقبل مکسور کو یاء سے تبدیل کریں گے۔ اب صرف دوصیغوں جمع مؤنث غائب اور جمع مؤنث حاضر میں التقائے ساکنین ہوگا عین اورلام کلمہ میں لہٰذا اوّل ساکن یاء مدہ گرجائیگی اور بس۔ جیسے يَطِيْحْنَ اور تَطِيْحْنَ سے يَطِحْنَ اور تَطِحْنَ۔

☆مضارع مثبت ومنفی مجہول کی ساری گردان (يُطُوَحُ تانُطُوَحُ) میں واؤ متحرک ماقبل حرف صحیح ساکن کی حرکت نقل کرکے ماقبل کو دیں گے اور يُقَالُ والے قانون کے مطابق واؤ ساکن ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کردیں گے۔ اب صرف دوصیغوں جمع مؤنث غائب اور جمع مؤنث حاضر کے علاوہ تمام گردان مکمل ہے اوران دو میں التقائے ساکنین ہوگا عین کلمہ الف اور لام کلمہ حاء میں، لہٰذا اوّل ساکن الف مدہ گرجائیگا۔ جیسے يُطَاحْنَ اور تُطَاحْنَ سے يُطَحْنَ اور تُطَحْنَ۔

☆بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ وخفیفہ، معروف ومجہول میں اور بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ معروف ومجہول میں مضارع پر مزید کوئی تعلیل نہیں ہوگی۔

☆بحث اسم فاعل میں صیغہ واحد مذکر سے جمع مذکر سالم (طَآئِحٌ طَآئِحَانِ (طَآئِحَيْنِ) طَآئِحُوْنَ

(طَآئِحِیْنَ) اور واحد مؤنث سے جمع مؤنث سالم (طَآئِحَۃٌ طَآئِحَتَانِ (طَآئِحَتَیْنِ) طَآئِحَاتٌ) تک تمام صیغوں میں عین کلمہ کی واؤ، الف فاعل کے بعد واقع ہونے کی وجہ سے ہمزہ ہوئی ہے۔ صیغہ جمع مذکر مکسر طَاحَۃٌ میں واؤ قَالَ والے قانون کے مطابق الف ہوئی ہے جبکہ صیغ جمع مذکر مکسر طُوَّاحٌ طُوَّحٌ طُوحٌ طُوحَآءُ طُوحَانٌ ...... اَطْوَاحٌ طُوحٌ طُوُوحٌ اپنے اصل پر ہیں اور طِیَاحٌ میں عین کلمہ جمع کی واؤ ماقبل کسرہ کی وجہ سے یاء سے بدل گئی ہے۔ تصغیر کے دو صیغوں طُوَیِّحٌ (اصل طُوَیْوِحٌ) اور طُوَیِّحَۃٌ (اصل طُوَیْوِحَۃٌ) میں واؤ سَیِّدٌ والے قانون کے مطابق یاء ہوئی جس میں یائے تصغیر کا ادغام ہوا۔ جبکہ صیغہ منتہی الجموع طَوَآئِحُ (اصل طَوَاوِحُ) میں واؤ، الف مفاعل کے بعد واقع ہونے کی وجہ سے ہمزہ ہوئی ہے۔

☆ بحث اسم مفعول میں صیغہ واحد مذکر سے جمع مذکر سالم (مَطُوحٌ مَطُوحَانِ (مَطُوحَیْنِ) مَطُوحُونَ (مَطُوحِیْنَ)) اور واحد مؤنث سے جمع مؤنث سالم (مَطُوحَۃٌ مَطُوحَتَانِ (مَطُوحَتَیْنِ) مَطُوحَاتٌ) تک تمام صیغوں میں یَقُوْلُ والے قاعدے کے مطابق واؤ کی حرکت نقل ہو کر ماقبل (قاف) پر آئی ہے اور اس کے بعد التقائے ساکنین علی غیر حدہٖ کی وجہ سے ایک واؤ گر گئی ہے۔ مَطَاوِیْحُ (اسم مفعول اور اسم آلہ طریقہ نمبر ۳) جمع منتہی الجموع اپنے اصل پر ہے اور تصغیر کے صیغے مُطَیْوِیْحٌ اور مُطَیْوِیْحَۃٌ بھی اپنے اصل پر ہیں لیکن ان میں جوازاً سَیِّدٌ والا قاعدہ بھی جاری ہو سکتا ہے۔

☆ بحث جحد معروف و مجہول، بحث امر معروف و مجہول اور بحث نہی معروف و مجہول میں مضارع پر صرف اتنی مزید تعلیل ہوگی کہ صیغہ واحد مذکر غائب، واحد مؤنث غائب، واحد مذکر حاضر، واحد متکلم اور متکلم مع الغیر میں عین کلمہ التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائیگا۔ فرق صرف یہ ہے کہ معروف میں یاء اور مجہول میں الف گرایا جائیگا۔

☆ امر حاضر معروف (طِحْ طِیْحَا طِیْحُوْا طِیْحِیْ طِیْحَا طِحْنَ) اس باب کے مضارع سے طلبہ خود بنائیں۔

☆ اسم ظرف کے صیغہ واحد و تثنیہ (مَطِیْحٌ مَطِیْحَانِ) میں یَقُوْلُ والے قاعدے کے مطابق واؤ کی حرکت جب نقل کر کے ماقبل کو دی تو وہ واؤ ساکن مظہر، ماقبل حرف پر کسرہ کی وجہ سے یاء ہو گئی جبکہ صیغہ مصغر (مُطَیِّحٌ، اصل مُطَیْوِحٌ) میں سَیِّدٌ والا قاعدہ جاری ہوا ہے۔

☆ اسم آلہ کے تینوں اوزان اور اسم تفضیل مذکر کے صیغہ مصغر میں سَیِّدٌ والا قاعدہ جوازاً جاری ہو سکتا ہے۔

(**نوٹ**: اوپر ذکر کی گئی تعلیلات کے علاوہ اس باب میں مزید تعلیلات نہیں ہونگی چنانچہ اجوف واوی ثلاثی مجرد سے اسم آلہ، اسم تفضیل مذکر و مؤنث اور فعل تعجب مذکورہ بالا تعلیلات میں تمام ابواب میں یکساں ہیں)

باب اوّل صرف صغیرثلاثی مجرد اَجوف واوی ازباب ''فَعَلَ یَفْعِلُ'' جیسے ''اَلطَّوْحُ'' (ہلاک ہونا)

☆طَاحَ یَطِیْحُ طَوْحًا **فَھُوَ** طَآئِحٌ لَمْ یَطِحْ لَایَطِیْحُ لَنْ یَّطِیْحَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** طِحْ لِیَطِحْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَطِحْ لَایَطِحْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَطِیْحٌ مَّطِیْحَانِ مَطَاوِحُ وَمُطَیِّحٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِطْوَحٌ مِّطْوَحَانِ مَطَاوِحُ وَمُطَیْوِحٌ (مُطَیِّوِحٌ)، مِطْوَحَةٌ مِّطْوَحَتَانِ مَطَاوِحُ وَمُطَیِّحَةٌ (مُطَیْوِحَةٌ)، مِطْوَاحٌ مِّطْوَاحَانِ مَطَاوِیْحُ مُطَیِّیْحٌ (مُطَیْوِیْحٌ) وَّمُطَیِّیْحَةٌ (مُطَیْوِیْحَةٌ) **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَطْوَحُ اَطْوَحَانِ اَطْوَحُوْنَ اَطَاوِحُ وَاُطَیِّحٌ (اُطَیْوِحٌ) **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** طُوْحٰی طُوْحَیَانِ طُوْحَیَاتٌ طُوَحٌ وَّطُوَیْحٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَطْوَحَهٗ وَاَطْوِحْ بِهٖ،

(۱) طَاحَ یَطِیْحُ طَوْحًا **فَھُوَ** طَآئِحٌ وَّطِیْحَ بِهٖ یُطَاحُ بِهٖ طَوْحًا **فَذَاكَ** مَطُوْحٌ بِهٖ لَمْ یَطِحْ لَمْ یُطَحْ بِهٖ لَایَطِیْحُ لَایُطَاحُ بِهٖ لَنْ یَّطِیْحَ لَنْ یُّطَاحَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** طِحْ لِیُطَحْ بِكَ لِیَطِحْ لِیُطَحْ بِهٖ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَطِحْ لَایُطَحْ بِكَ لَایَطِحْ لَایُطَحْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَطِیْحٌ مَّطِیْحَانِ مَطَاوِحُ وَمُطَیِّحٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِطْوَحٌ مِّطْوَحَانِ مَطَاوِحُ وَمُطَیِّحٌ (مُطَیْوِحٌ)، مِطْوَحَةٌ مِّطْوَحَتَانِ مَطَاوِحُ وَمُطَیِّحَةٌ (مُطَیْوِحَةٌ)، مِطْوَاحٌ مِّطْوَاحَانِ مَطَاوِیْحُ مُطَیِّیْحٌ (مُطَیْوِیْحٌ) وَّمُطَیِّیْحَةٌ (مُطَیْوِیْحَةٌ) **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَطْوَحُ اَطْوَحَانِ اَطْوَحُوْنَ اَطَاوِحُ وَاُطَیِّحٌ (اُطَیْوِحٌ) **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** طُوْحٰی طُوْحَیَانِ طُوْحَیَاتٌ طُوَحٌ وَّطُوَیْحٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَطْوَحَهٗ وَاَطْوِحْ بِهٖ، (۲) طَاحَ یَطِیْحُ طَوْحًا **فَھُوَ** طَآئِحٌ وَّطِیْحَ یُطَاحُ طَوْحًا **فَذَاكَ** مَطُوْحٌ لَمْ یَطِحْ لَمْ یُطَحْ لَایَطِیْحُ لَایُطَاحُ لَنْ یَّطِیْحَ لَنْ یُّطَاحَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** طِحْ لِتُطَحْ لِیَطِحْ لِیُطَحْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَطِحْ لَاتُطَحْ لَایَطِحْ لَایُطَحْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَطِیْحٌ مَّطِیْحَانِ مَطَاوِحُ وَمُطَیِّحٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِطْوَحٌ مِّطْوَحَانِ مَطَاوِحُ وَمُطَیِّحٌ (مُطَیْوِحٌ)، مِطْوَحَةٌ مِّطْوَحَتَانِ مَطَاوِحُ وَمُطَیِّحَةٌ (مُطَیْوِحَةٌ)، مِطْوَاحٌ مِّطْوَاحَانِ مَطَاوِیْحُ مُطَیِّیْحٌ (مُطَیْوِیْحٌ) وَّمُطَیِّیْحَةٌ (مُطَیْوِیْحَةٌ) **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَطْوَحُ اَطْوَحَانِ اَطْوَحُوْنَ اَطَاوِحُ وَاُطَیِّحٌ (اُطَیْوِحٌ) **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** طُوْحٰی طُوْحَیَانِ طُوْحَیَاتٌ طُوَحٌ وَّطُوَیْحٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَطْوَحَهٗ وَاَطْوِحْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-طَاحَ طَاحَا طَاحُوْا طَاحَتْ طَاحَتَا طِحْنَ طِحْتَ طِحْتُمَا طِحْتُمْ طِحْتِ طِحْتُمَا طِحْتُنَّ طِحْتُ طِحْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)طِیْحَ بِهٖ طِیْحَ بِهِمَا طِیْحَ بِهِمْ طِیْحَ بِهَا طِیْحَ بِهِمَا طِیْحَ بِهِنَّ طِیْحَ بِكَ طِیْحَ بِكُمَا طِیْحَ بِكُمْ طِیْحَ بِكِ طِیْحَ بِكُمَا طِیْحَ بِكُنَّ طِیْحَ بِیْ طِیْحَ بِنَا، (۲)طِیْحَ طِیْحَا طِیْحُوْا طِیْحَتْ طِیْحَتَا طِحْنَ طِحْتَ طِحْتُمَا طِحْتُمْ طِحْتِ طِحْتُمَا طِحْتُنَّ طِحْتُ طِحْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاطَاحَ مَاطَاحَا مَاطَاحُوْا مَاطَاحَتْ مَاطَاحَتَا مَاطِحْنَ مَاطِحْتَ مَاطِحْتُمَا مَاطِحْتُمْ مَاطِحْتِ مَاطِحْتُمَا مَاطِحْتُنَّ مَاطِحْتُ مَاطِحْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱) مَاطِيحَ بِهٖ مَاطِيحَ بِهِمَا مَاطِيحَ بِهِمْ مَاطِيحَ بِهَا مَاطِيحَ بِهِمَا مَاطِيحَ بِهِنَّ مَاطِيحَ بِكَ مَاطِيحَ بِكُمَا مَاطِيحَ بِكُمْ مَاطِيحَ بِكِ مَاطِيحَ بِكُمَا مَاطِيحَ بِكُنَّ مَاطِيحَ بِىْ مَاطِيحَ بِنَا، (۲) مَاطِيحَ مَاطِيحَا مَاطِيحُوْا مَاطِيحَتْ مَاطِيحَتَا مَاطِحْنَ مَاطِحْتَ مَاطِحْتُمَا مَاطِحْتُمْ مَاطِحْتِ مَاطِحْتُمَا مَاطِحْتُنَّ مَاطِحْتُ مَاطِحْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَطِيحُ يَطِيحَانِ يَطِيحُوْنَ تَطِيحُ تَطِيحَانِ يَطِحْنَ تَطِيحُ تَطِيحَانِ تَطِيحُوْنَ تَطِيحِيْنَ تَطِيحَانِ تَطِحْنَ اَطِيحُ نَطِيحُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱) يُطَاحُ بِهٖ يُطَاحُ بِهِمَا يُطَاحُ بِهِمْ يُطَاحُ بِهَا يُطَاحُ بِهِمَا يُطَاحُ بِهِنَّ يُطَاحُ بِكَ يُطَاحُ بِكُمَا يُطَاحُ بِكُمْ يُطَاحُ بِكِ يُطَاحُ بِكُمَا يُطَاحُ بِكُنَّ يُطَاحُ بِىْ يُطَاحُ بِنَا، (۲) يُطَاحُ يُطَاحَانِ يُطَاحُوْنَ تُطَاحُ تُطَاحَانِ يُطَحْنَ تُطَاحُ تُطَاحَانِ تُطَاحُوْنَ تُطَاحِيْنَ تُطَاحَانِ تُطَحْنَ اُطَاحُ نُطَاحُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايَطِيحُ لَايَطِيحَانِ لَايَطِيحُوْنَ لَاتَطِيحُ لَاتَطِيحَانِ لَايَطِحْنَ لَاتَطِيحُ لَاتَطِيحَانِ لَاتَطِيحُوْنَ لَاتَطِيحِيْنَ لَاتَطِيحَانِ لَاتَطِحْنَ لَآاَطِيحُ لَانَطِيحُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱) لَايُطَاحُ بِهٖ لَايُطَاحُ بِهِمَا لَايُطَاحُ بِهِمْ لَايُطَاحُ بِهَا لَايُطَاحُ بِهِمَا لَايُطَاحُ بِهِنَّ لَايُطَاحُ بِكَ لَايُطَاحُ بِكُمَا لَايُطَاحُ بِكُمْ لَايُطَاحُ بِكِ لَايُطَاحُ بِكُمَا لَايُطَاحُ بِكُنَّ لَايُطَاحُ بِىْ لَايُطَاحُ بِنَا، (۲) لَايُطَاحُ لَايُطَاحَانِ لَايُطَاحُوْنَ لَاتُطَاحُ لَاتُطَاحَانِ لَايُطَحْنَ لَاتُطَاحُ لَاتُطَاحَانِ لَاتُطَاحُوْنَ لَاتُطَاحِيْنَ لَاتُطَاحَانِ لَاتُطَحْنَ لَآاُطَاحُ لَانُطَاحُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَيَطِيحَنَّ لَيَطِيحَانِّ لَيَطِيحُنَّ لَتَطِيحَنَّ لَتَطِيحَانِّ لَيَطِحْنَانِّ لَتَطِيحَنَّ لَتَطِيحَانِّ لَتَطِيحُنَّ لَتَطِيحِنَّ لَتَطِيحَانِّ لَتَطِحْنَانِّ لَاَطِيحَنَّ لَنَطِيحَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱) لَيُطَاحَنَّ بِهٖ لَيُطَاحَنَّ بِهِمَا لَيُطَاحَنَّ بِهِمْ لَيُطَاحَنَّ بِهَا لَيُطَاحَنَّ بِهِمَا لَيُطَاحَنَّ بِهِنَّ لَيُطَاحَنَّ بِكَ لَيُطَاحَنَّ بِكُمَا لَيُطَاحَنَّ بِكُمْ لَيُطَاحَنَّ بِكِ لَيُطَاحَنَّ بِكُمَا لَيُطَاحَنَّ بِكُنَّ لَيُطَاحَنَّ بِىْ لَيُطَاحَنَّ بِنَا، (۲) لَيُطَاحَنَّ لَيُطَاحَانِّ لَيُطَاحُنَّ لَتُطَاحَنَّ لَتُطَاحَانِّ لَيُطَحْنَانِّ لَتُطَاحَنَّ لَتُطَاحَانِّ لَتُطَاحُنَّ لَتُطَاحِنَّ لَتُطَاحَانِّ لَتُطَحْنَانِّ لَاُطَاحَنَّ لَنُطَاحَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَيَطِيحَنْ لَيَطِيحُنْ لَتَطِيحَنْ لَتَطِيحَنْ لَتَطِيحُنْ لَتَطِيحِنْ لَاَطِيحَنْ لَنَطِيحَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱) لَيُطَاحَنْ بِهٖ لَيُطَاحَنْ بِهِمْ لَيُطَاحَنْ بِهَا لَيُطَاحَنْ بِكَ لَيُطَاحَنْ بِكُمْ لَيُطَاحَنْ بِكِ لَيُطَاحَنْ بِىْ لَيُطَاحَنْ بِنَا، (۲) لَيُطَاحَنْ لَيُطَاحُنْ لَتُطَاحَنْ لَتُطَاحَنْ لَتُطَاحُنْ لَتُطَاحِنْ لَاُطَاحَنْ لَنُطَاحَنْ،

بحث اسم فاعل- طَائِحٌ طَائِحَانِ (طَائِحَيْنِ) طَائِحُوْنَ (طَائِحِيْنَ) طَاحَةٌ طُوَّاحٌ طُوَّحٌ طُوحٌ طُوحَاءُ طُوحَانٌ طِيَاحٌ اَطْوَاحٌ طَوحٌ طُوُوحٌ طُوَيِّحٌ طَائِحَةٌ طَائِحَتَانِ (طَائِحَتَيْنِ) طَائِحَاتٌ طَوَائِحُ طُوَّحٌ وَّطُوَيِّحَةٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مَطُوحٌ بِہٖ مَطُوحٌ بِھِمَا مَطُوحٌ بِھِمْ مَطُوحٌ بِھَا مَطُوحٌ بِھِمَا مَطُوحٌ بِھِنَّ مُطَیوِیحٌ بِہٖ مُطَیوِیحٌ بِھَا، (۲)مَطُوحٌ مَطُوحَانِ (مَطُوحَینِ) مَطُوحُونَ (مَطُوحِینَ) مَطُوحَۃٌ مَطُوحَتَانِ (مَطُوحَتَینِ) مَطُوحَاتٌ مَطَاوِیحُ مُطَیوِیحٌ(مُطَیِّیحٌ) وَمُطَیوِیحَۃٌ(مُطَیِّیحَۃٌ)،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَطِحْ لَمْ یَطِیحَا لَمْ یَطِیحُوا لَمْ تَطِحْ لَمْ تَطِیحَا لَمْ یَطِحْنَ لَمْ تَطِحْ لَمْ تَطِیحَا لَمْ تَطِیحُوا لَمْ تَطِیحِی لَمْ تَطِیحَا لَمْ تَطِحْنَ لَمْ اَطِحْ لَمْ نَطِحْ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ یُطَحْ بِہٖ لَمْ یُطَحْ بِھِمَا لَمْ یُطَحْ بِھِمْ لَمْ یُطَحْ بِھَا لَمْ یُطَحْ بِھِمَا لَمْ یُطَحْ بِھِنَّ لَمْ یُطَحْ بِکَ لَمْ یُطَحْ بِکُمَا لَمْ یُطَحْ بِکُمْ لَمْ یُطَحْ بِکِ لَمْ یُطَحْ بِکُمَا لَمْ یُطَحْ بِکُنَّ لَمْ یُطَحْ بِی لَمْ یُطَحْ بِنَا، (۲)لَمْ یُطَحْ لَمْ یُطَاحَا لَمْ یُطَاحُوا لَمْ تُطَحْ لَمْ تُطَاحَا لَمْ یُطَحْنَ لَمْ تُطَحْ لَمْ تُطَاحَا لَمْ تُطَاحُوا لَمْ تُطَاحِی لَمْ تُطَاحَا لَمْ تُطَحْنَ لَمْ اُطَحْ لَمْ نُطَحْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّطِیحَ لَنْ یَّطِیحَا لَنْ یَّطِیحُوا لَنْ تَطِیحَ لَنْ تَطِیحَا لَنْ یَّطِحْنَ لَنْ تَطِیحَ لَنْ تَطِیحَا لَنْ تَطِیحُوا لَنْ تَطِیحِی لَنْ تَطِیحَا لَنْ تَطِحْنَ لَنْ اَطِیحَ لَنْ نَّطِیحَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّطَاحَ بِہٖ لَنْ یُّطَاحَ بِھِمَا لَنْ یُّطَاحَ بِھِمْ لَنْ یُّطَاحَ بِھَا لَنْ یُّطَاحَ بِھِمَا لَنْ یُّطَاحَ بِھِنَّ لَنْ یُّطَاحَ بِکَ لَنْ یُّطَاحَ بِکُمَا لَنْ یُّطَاحَ بِکُمْ لَنْ یُّطَاحَ بِکِ لَنْ یُّطَاحَ بِکُمَا لَنْ یُّطَاحَ بِکُنَّ لَنْ یُّطَاحَ بِی لَنْ یُّطَاحَ بِنَا،(۲)لَنْ یُّطَاحَ لَنْ یُّطَاحَا لَنْ یُّطَاحُوا لَنْ تُطَاحَ لَنْ تُطَاحَا لَنْ یُّطَحْنَ لَنْ تُطَاحَ لَنْ تُطَاحَا لَنْ تُطَاحُوا لَنْ تُطَاحِی لَنْ تُطَاحَا لَنْ تُطَحْنَ لَنْ اُطَاحَ لَنْ نُّطَاحَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-طِحْ طِیحَا طِیحُوا طِیحِی طِیحَا طِحْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-طِیحَنَّ طِیحَآنِّ طِیحُنَّ طِیحِنَّ طِیحَآنِّ طِحْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-طِیحَنْ طِیحُنْ طِیحِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُطَحْ بِکَ لِیُطَحْ بِکُمَا لِیُطَحْ بِکُمْ لِیُطَحْ بِکِ لِیُطَحْ بِکُمَا لِیُطَحْ بِکُنَّ،(۲)لِتُطَحْ لِتُطَاحَا لِتُطَاحُوا لِتُطَاحِی لِتُطَاحَا لِتُطَحْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُطَاحَنَّ بِکَ لِیُطَاحَنَّ بِکُمَا لِیُطَاحَنَّ بِکُمْ لِیُطَاحَنَّ بِکِ لِیُطَاحَنَّ بِکُمَا لِیُطَاحَنَّ بِکُنَّ، (۲)لِتُطَاحَنَّ لِتُطَاحَآنِّ لِتُطَاحُنَّ لِتُطَاحِنَّ لِتُطَاحَآنِّ لِتُطَحْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُطَاحَنْ بِکَ لِیُطَاحَنْ بِکُمْ لِیُطَاحَنْ بِکِ، (۲)لِتُطَاحَنْ لِتُطَاحُنْ لِتُطَاحِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَطِحْ لِیَطِیحَا لِیَطِیحُوا لِتَطِحْ لِتَطِیحَا لِیَطِحْنَ لِاَطِحْ لِنَطِحْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَطِیحَنَّ لِیَطِیحَآنِّ لِیَطِیحُنَّ لِتَطِیحَنَّ لِتَطِیحَآنِّ لِیَطِحْنَآنِّ لِاَطِیحَنَّ لِنَطِیحَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَطِیحَنْ لِیَطِیحُنْ لِتَطِیحَنْ لِاَطِیحَنْ لِنَطِیحَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِیُطَحْ بِہٖ لِیُطَحْ بِھِمَا لِیُطَحْ بِھِمْ لِیُطَحْ بِھَا لِیُطَحْ بِھِمَا لِیُطَحْ بِھِنَّ لِیُطَحْ بِی لِیُطَحْ بِنَا،

(۲) لِیُطَحْ لِیُطَاحَا لِیُطَاحُوْا لِتُطَحْ لِتُطَاحَا لِیُطَحْنَ لِاُطَحْ لِنُطَحْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لِیُطَاحَنَّ بِہٖ لِیُطَاحَنَّ بِهِمَا لِیُطَاحَنَّ بِهِمْ لِیُطَاحَنَّ بِهَا لِیُطَاحَنَّ بِهِمَا لِیُطَاحَنَّ بِهِنَّ لِیُطَاحَنَّ بِیْ لِیُطَاحَنَّ بِنَا، (۲) لِیُطَاحَنَّ لِیُطَاحَانِّ لِیُطَاحُنَّ لِتُطَاحَنَّ لِتُطَاحَانِّ لِیُطَحْنَانِّ لِاُطَاحَنَّ لِنُطَاحَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لِیُطَاحَنْ بِہٖ لِیُطَاحَنْ بِهِمْ لِیُطَاحَنْ بِهَا لِیُطَاحَنْ بِیْ لِیُطَاحَنْ بِنَا، (۲) لِیُطَاحَنْ لِیُطَاحُنْ لِتُطَاحَنْ لِاُطَاحَنْ لِنُطَاحَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَطِحْ لَاتَطِیْحَا لَاتَطِیْحُوْا لَاتَطِیْحِیْ لَاتَطِیْحَا لَاتَطِحْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَطِیْحَنَّ لَاتَطِیْحَانِّ لَاتَطِیْحُنَّ لَاتَطِیْحِنَّ لَاتَطِیْحَانِّ لَاتَطِحْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَطِیْحَنْ لَاتَطِیْحُنْ لَاتَطِیْحِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - (۱) لَایُطَحْ بِكَ لَایُطَحْ بِکُمَا لَایُطَحْ بِکُمْ لَایُطَحْ بِكِ لَایُطَحْ بِکُمَا لَایُطَحْ بِکُنَّ، (۲) لَاتُطَحْ لَاتُطَاحَا لَاتُطَاحُوْا لَاتُطَاحِیْ لَاتُطَاحَا لَاتُطَحْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُطَاحَنَّ بِكَ لَایُطَاحَنَّ بِکُمَا لَایُطَاحَنَّ بِکُمْ لَایُطَاحَنَّ بِكِ لَایُطَاحَنَّ بِکُمَا لَایُطَاحَنَّ بِکُنَّ، (۲) لَاتُطَاحَنَّ لَاتُطَاحَانِّ لَاتُطَاحُنَّ لَاتُطَاحِنَّ لَاتُطَاحَانِّ لَاتُطَحْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُطَاحَنْ بِكَ لَایُطَاحَنْ بِکُمْ لَایُطَاحَنْ بِكِ، (۲) لَاتُطَاحَنْ لَاتُطَاحُنْ لَاتُطَاحِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَطِحْ لَایَطِیْحَا لَایَطِیْحُوْا لَاتَطِحْ لَاتَطِیْحَا لَایَطِحْنَ لَآاَطِحْ لَانَطِحْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَطِیْحَنَّ لَایَطِیْحَانِّ لَایَطِیْحُنَّ لَاتَطِیْحَنَّ لَاتَطِیْحَانِّ لَایَطِحْنَانِّ لَآاَطِیْحَنَّ لَانَطِیْحَنَّ،

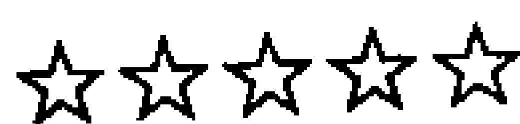
مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَطِیْحَنْ لَایَطِیْحُنْ لَاتَطِیْحَنْ لَآاَطِیْحَنْ لَانَطِیْحَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَایُطَحْ بِہٖ لَایُطَحْ بِهِمَا لَایُطَحْ بِهِمْ لَایُطَحْ بِهَا لَایُطَحْ بِهِمَا لَایُطَحْ بِهِنَّ لَایُطَحْ بِیْ لَایُطَحْ بِنَا، (۲) لَایُطَحْ لَایُطَاحَا لَایُطَاحُوْا لَاتُطَحْ لَاتُطَاحَا لَایُطَحْنَ لَآاُطَحْ لَانُطَحْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُطَاحَنَّ بِہٖ لَایُطَاحَنَّ بِهِمَا لَایُطَاحَنَّ بِهِمْ لَایُطَاحَنَّ بِهَا لَایُطَاحَنَّ بِهِمَا لَایُطَاحَنَّ بِهِنَّ لَایُطَاحَنَّ بِیْ لَایُطَاحَنَّ بِنَا، (۲) لَایُطَاحَنَّ لَایُطَاحَانِّ لَایُطَاحُنَّ لَاتُطَاحَنَّ لَاتُطَاحَانِّ لَایُطَحْنَانِّ لَآاُطَاحَنَّ لَانُطَاحَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُطَاحَنْ بِہٖ لَایُطَاحَنْ بِهِمْ لَایُطَاحَنْ بِهَا لَایُطَاحَنْ بِیْ لَایُطَاحَنْ بِنَا، (۲) لَایُطَاحَنْ لَایُطَاحُنْ لَاتُطَاحَنْ لَآاُطَاحَنْ لَانُطَاحَنْ،

﴿**نوٹ** - باب "فَعَلَ یَفْعِلُ" سے اجوف واوی کے دیگر مصادر دستیاب نہیں ہیں﴾

باب دوم (قَالَ يَقُوْلُ قَوْلاً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی مثبت ومنفی ،معروف ومجہول کی تمام گردانوں میں تعلیل باب اوّل کی طرح ہوگی ۔البتہ جب جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نوصیغوں میں عین ولام کلمہ میں التقاءے ساکنین کے بعد عین کلمہ گر جائیگا تو فاء کلمہ کو حرکت ضمہ دیں گے۔معروف میں اس لئے تا کہ دلالت کرے کہ حرف محذوف واؤ تھی اور مجہول میں اس لئے تا کہ دلالت کرے کہ ماضی مجہول ہے۔

☆اس باب کے مضارع مثبت ومنفی معروف کی مکمل گردان (یَـقُوْلُ تانَـقُوْلُ) میں واؤ متحرک ما قبل حرف صحیح ساکن کی حرکت نقل کر کے ما قبل کو دیں گے تو دو صیغوں جمع مؤنث غائب اور جمع مؤنث حاضر میں عین ولام کلمہ میں التقاءے ساکنین ہوگا لہٰذا اوّل ساکن واؤ مدہ گر جائیگی ۔جیسے یَقُوْلْـنَ اور تَقُوْلْـنَ سے یَقُلْـنَ اور تَقُلْـنَ۔

☆مضارع مثبت ومنفی مجہول کی مکمل گردان باب اوّل کی طرح ہے ۔اسی طرح اسم فاعل اوراسم مفعول بھی باب اوّل کی طرح ہے۔

☆اس باب کی بحث جحد معروف ومجہول، بحث امر معروف ومجہول اور بحث نہی معروف ومجہول میں بھی مضارع پرصرف اتنی مزید تعلیل ہوگی جتنی باب اول میں ہوئی تھی ۔

☆امر حاضر معروف (قُلْ قُوْلاَ قُوْلُوْا قُوْلِيْ قُوْلاَ قُلْـنَ)اس باب کے مضارع سے طلبہ خود بنائیں۔

☆اسم ظرف کے صیغہ واحد وتثنیہ (مَقَالٌ مَّقَالاَ نِ) میں يُقَالُ والے قاعدے کے مطابق تعلیل ہوگی۔

با ب د وم صرف صغیرثلاثی مجرد اَجْوف واوی ازباب ''فَعَلَ يَفْعُلُ'' جیسے ''اَلْقَوْلُ وَالْمَقَالَةُ'' (کہنا)

قَالَ يَقُوْلُ قَوْلاً **فَهُوَ** قَائِلٌ وَّقِيْلَ يُقَالُ قَوْلاً **فَذَاكَ** مَقُوْلٌ لَمْ يَقُلْ لَمْ يُقَلْ لَايَقُوْلُ لَايُقَالُ لَنْ يَّقُوْلَ لَنْ يُّقَالَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** قُلْ لِتُقَلْ لِيَقُلْ لِيُقَلْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَقُلْ لَاتُقَلْ لَايَقُلْ لَايُقَلْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَقَالٌ مَّقَالاَن مَقَاوِلُ وَمُقَيِّلٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِقْوَلٌ مِّقْوَلاَن مَقَاوِلُ وَمُقَيِّلٌ(مُقَيوِلٌ)، مِقْوَلَةٌ مِّقْوَلَتَان مَقَاوِلُ وَمُقَيِّلَةٌ (مُقَيوِلَةٌ)، مِقْوَالٌ مِّقْوَالاَن مَقَاوِيْلُ مُقَيِّيْلٌ (مُقَيوِيْلٌ) وَّمُقَيِّيْلَةٌ (مُقَيوِيْلَةٌ) **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَقْوَلُ اَقْوَلاَن اَقْوَلُوْنَ اَقَاوِلُ وَاُقَيِّلٌ(اُقَيوِلٌ)**وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** قُوْلٰى قُوْلَيَان قُوْلَيَاتٌ قُوَلٌ وَّقُوَيْلٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَقْوَلَهٗ وَاَقْوِلْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔قَالَ قَالاَ قَالُوْا قَالَتْ قَالَتَا قُلْنَ قُلْتَ قُلْتُمَا قُلْتُمْ قُلْتِ قُلْتُمَا قُلْتُنَّ قُلْتُ قُلْنَا ،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔قِيْلَ قِيْلاَ قِيْلُوْا قِيْلَتْ قِيْلَتَا قُلْنَ قُلْتَ قُلْتُمَا قُلْتُمْ قُلْتِ قُلْتُمَا قُلْتُنَّ قُلْتُ قُلْنَا ،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاقَالَ مَاقَالَا مَاقَالُوا مَاقَالَتْ مَاقَالَتَا مَاقُلْنَ مَاقُلْتَ مَاقُلْتُمَا مَاقُلْتُمْ مَاقُلْتِ مَاقُلْتُمَا مَاقُلْتُنَّ مَاقُلْتُ مَاقُلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَاقِيلَ مَاقِيلَا مَاقِيلُوا مَاقِيلَتْ مَاقِيلَتَا مَاقُلْنَ مَاقُلْتَ مَاقُلْتُمَا مَاقُلْتُمْ مَاقُلْتِ مَاقُلْتُمَا مَاقُلْتُنَّ مَاقُلْتُ مَاقُلْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَقُولُ يَقُولَانِ يَقُولُونَ تَقُولُ تَقُولَانِ يَقُلْنَ تَقُولُ تَقُولَانِ تَقُولُونَ تَقُولِينَ تَقُولَانِ تَقُلْنَ اَقُولُ نَقُولُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُقَالُ يُقَالَانِ يُقَالُونَ تُقَالُ تُقَالَانِ يُقَلْنَ تُقَالُ تُقَالَانِ تُقَالُونَ تُقَالِينَ تُقَالَانِ تُقَلْنَ اُقَالُ نُقَالُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَقُولُ لَايَقُولَانِ لَايَقُولُونَ لَاتَقُولُ لَاتَقُولَانِ لَايَقُلْنَ لَاتَقُولُ لَاتَقُولَانِ لَاتَقُولُونَ لَاتَقُولِينَ لَاتَقُولَانِ لَاتَقُلْنَ لَااَقُولُ لَانَقُولُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُقَالُ لَايُقَالَانِ لَايُقَالُونَ لَاتُقَالُ لَاتُقَالَانِ لَايُقَلْنَ لَاتُقَالُ لَاتُقَالَانِ لَاتُقَالُونَ لَاتُقَالِينَ لَاتُقَالَانِ لَاتُقَلْنَ لَااُقَالُ لَانُقَالُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَقُولَنَّ لَيَقُولَانِّ لَيَقُولُنَّ لَتَقُولَنَّ لَتَقُولَانِّ لَيَقُلْنَانِّ لَتَقُولَنَّ لَتَقُولَانِّ لَتَقُولُنَّ لَتَقُولِنَّ لَتَقُولَانِّ لَتَقُلْنَانِّ لَاَقُولَنَّ لَنَقُولَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُقَالَنَّ لَيُقَالَانِّ لَيُقَالُنَّ لَتُقَالَنَّ لَتُقَالَانِّ لَيُقَلْنَانِّ لَتُقَالَنَّ لَتُقَالَانِّ لَتُقَالُنَّ لَتُقَالِنَّ لَتُقَالَانِّ لَتُقَلْنَانِّ لَاُقَالَنَّ لَنُقَالَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَقُولَنْ لَيَقُولُنْ لَتَقُولَنْ لَتَقُولَنْ لَتَقُولُنْ لَتَقُولِنْ لَاَقُولَنْ لَنَقُولَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُقَالَنْ لَيُقَالُنْ لَتُقَالَنْ لَتُقَالَنْ لَتُقَالُنْ لَتُقَالِنْ لَاُقَالَنْ لَنُقَالَنْ،

بحث اسم فاعل-قَائِلٌ قَائِلَانِ (قَائِلَيْنِ) قَائِلُونَ (قَائِلِينَ) قَالَةٌ قُوَّالٌ قُوَّلٌ قُوْلٌ قُوَلَاءُ قُوْلَانٌ قِيَالٌ اَقْوَالٌ قُوَلٌ قُؤُولٌ وَّقُوَيِّلٌ قَائِلَةٌ قَائِلَتَانِ (قَائِلَتَيْنِ) قَائِلَاتٌ قَوَائِلُ قُوَّلٌ وَّقُوَيِّلَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَقُولٌ مَّقُولَانِ (مَقُولَيْنِ) مَقُولُونَ (مَقُولِينَ) مَقُولَةٌ مَّقُولَتَانِ (مَقُولَتَيْنِ) مَقُولَاتٌ مَّقَاوِيلُ مُقَيْوِيلٌ (مُقَيِّيلٌ) وَّمُقَيْوِيلَةٌ (وَمُقَيْوِيلَةٌ)

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَقُلْ لَمْ يَقُولَا لَمْ يَقُولُوا لَمْ تَقُلْ لَمْ تَقُولَا لَمْ يَقُلْنَ لَمْ تَقُلْ لَمْ تَقُولَا لَمْ تَقُولُوا لَمْ تَقُولِي لَمْ تَقُولَا لَمْ تَقُلْنَ لَمْ اَقُلْ لَمْ نَقُلْ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ یُقَلْ لَمْ یُقَالَا لَمْ یُقَالُوْا لَمْ تُقَلْ لَمْ تُقَالَا لَمْ یُقَلْنَ لَمْ تُقَلْ لَمْ تُقَالَا لَمْ تُقَالُوْا لَمْ تُقَالِیْ لَمْ تُقَالَا لَمْ تُقَلْنَ لَمْ اُقَلْ لَمْ نُقَلْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّقُوْلَ لَنْ یَّقُوْلَا لَنْ یَّقُوْلُوْا لَنْ تَقُوْلَ لَنْ تَقُوْلَا لَنْ یَّقُلْنَ لَنْ تَقُوْلَ لَنْ تَقُوْلَا لَنْ تَقُوْلُوْا لَنْ تَقُوْلِیْ لَنْ تَقُوْلَا لَنْ تَقُلْنَ لَنْ اَقُوْلَ لَنْ نَّقُوْلَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّقَالَ لَنْ یُّقَالَا لَنْ یُّقَالُوْا لَنْ تُقَالَ لَنْ تُقَالَا لَنْ یُّقَلْنَ لَنْ تُقَالَ لَنْ تُقَالَا لَنْ تُقَالُوْا لَنْ تُقَالِیْ لَنْ تُقَالَا لَنْ تُقَلْنَ لَنْ اُقَالَ لَنْ نُّقَالَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-قُلْ قُوْلَا قُوْلُوْا قُوْلِیْ قُوْلَا قُلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-قُوْلَنَّ قُوْلَانِّ قُوْلُنَّ قُوْلِنَّ قُوْلَانِّ قُلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-قُوْلَنْ قُوْلُنْ قُوْلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُقَلْ لِتُقَالَا لِتُقَالُوْا لِتُقَالِیْ لِتُقَالَا لِتُقَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُقَالَنَّ لِتُقَالَانِّ لِتُقَالُنَّ لِتُقَالِنَّ لِتُقَالَانِّ لِتُقَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُقَالَنْ لِتُقَالُنْ لِتُقَالِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَقُلْ لِیَقُوْلَا لِیَقُوْلُوْا لِتَقُلْ لِتَقُوْلَا لِیَقُلْنَ لِاَقُلْ لِنَقُلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَقُوْلَنَّ لِیَقُوْلَانِّ لِیَقُوْلُنَّ لِتَقُوْلَنَّ لِتَقُوْلَانِّ لِیَقُلْنَانِّ لِاَقُوْلَنَّ لِنَقُوْلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَقُوْلَنْ لِیَقُوْلُنْ لِتَقُوْلَنْ لِاَقُوْلَنْ لِنَقُوْلَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُقَلْ لِیُقَالَا لِیُقَالُوْا لِتُقَلْ لِتُقَالَا لِیُقَلْنَ لِاُقَلْ لِنُقَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُقَالَنَّ لِیُقَالَانِّ لِیُقَالُنَّ لِتُقَالَنَّ لِتُقَالَانِّ لِیُقَلْنَانِّ لِاُقَالَنَّ لِنُقَالَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُقَالَنْ لِیُقَالُنْ لِتُقَالَنْ لِاُقَالَنْ لِنُقَالَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَقُلْ لَاتَقُوْلَا لَاتَقُوْلُوْا لَاتَقُوْلِیْ لَاتَقُوْلَا لَاتَقُلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَقُوْلَنَّ لَاتَقُوْلَانِّ لَاتَقُوْلُنَّ لَاتَقُوْلِنَّ لَاتَقُوْلَانِّ لَاتَقُلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَقُوْلَنْ لَاتَقُوْلُنْ لَاتَقُوْلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُقَلْ لَاتُقَالَا لَاتُقَالُوْا لَاتُقَالِیْ لَاتُقَالَا لَاتُقَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُقَالَنَّ لَاتُقَالَانِّ لَاتُقَالُنَّ لَاتُقَالِنَّ لَاتُقَالَانِّ لَاتُقَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُقَالَنْ لَاتُقَالُنْ لَاتُقَالِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَقُلْ لَایَقُوْلَا لَایَقُوْلُوْا لَاتَقُلْ لَاتَقُوْلَا لَایَقُلْنَ لَااَقُلْ لَانَقُلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُقَوْلَنَّ لَایَقُوْلَانِّ لَایَقُوْلُنَّ لَاتَقُوْلَنَّ لَاتَقُوْلَانِّ لَایَقُلْنَانِّ لَاأقُوْلَنَّ لَانَقُوْلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَقُوْلَنْ لَایَقُوْلُنْ لَاتَقُوْلَنْ لَاأقُوْلَنْ لَانَقُوْلَنْ،

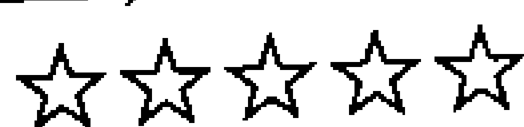
بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُقَلْ لَایُقَالَا لَایُقَالُوْا لَاتُقَلْ لَاتُقَالَا لَایُقَلْنَ لَااُقَلْ لَانُقَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُقَالَنَّ لَایُقَالَانِّ لَایُقَالُنَّ لَاتُقَالَنَّ لَاتُقَالَانِّ لَایُقَلْنَانِّ لَااُقَالَنَّ لَانُقَالَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُقَالَنْ لَایُقَالُنْ لَاتُقَالَنْ لَااُقَالَنْ لَانُقَالَنْ،

﴿اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو باب "فَعَلَ یَفْعُلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْعَوْدُ	لوٹنا	اَلطَّوَافُ	گھومنا/چکر لگانا	اَلذَّوْقُ	چکھنا
اَلصَّوْمُ وَالصِّيَامُ	روزہ رکھنا/رکنا	اَلتَّوْبَةُ	رجوع کرنا	اَلذَّوْبُ	پگھلنا
اَلْعَوْذُ	پناہ مانگنا	اَلْقِيَامُ	کھڑا ہونا	اَلْقَوْسُ	سبقت لے جانا

باب سوم (خَافَ یَخَافُ خَوْفًا وَّمَخَافَةً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی مثبت ومنفی، معروف ومجہول کی تمام گردانوں میں تعلیل باب اوّل کی طرح ہوگی۔ البتہ جب جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نوصیغوں میں عین ولام کلمہ میں التقائے ساکنین کے بعد عین کلمہ گر جائیگا تو فاء کلمہ کو حرکت کسرہ اس لئے دیں گے کہ ماضی کے مکسور العین ہونے پر دلالت کرے۔ انہیں صیغوں میں ماضی مجہول میں بھی فاء کلمہ مکسور ہوگا۔

☆اس باب کے مضارع معروف ومجہول دونوں میں باب اوّل کے مضارع مجہول کی طرح تعلیل ہوگی یعنی یُقَالُ والا قاعدہ لگے گا۔

☆اس باب کا اسم فاعل اور اسم مفعول بھی باب اوّل اور دوم کے اسم فاعل اور اسم مفعول کی طرح ہے۔

☆امر حاضر معروف (خَفْ خَافَا خَافُوْا خَافِيْ خَافَا خَفْنَ) اس باب کے مضارع سے طلبہ خود بنائیں۔

☆اسم ظرف کے صیغے واحد اور تثنیہ (مَخَافٌ مَخَافَانِ) باب دوم سے اسم ظرف کے انہی صیغوں کی طرح ہیں۔ اسماء مشتقہ کی باقی گردانیں تمام ابواب میں ایک جیسی ہیں۔

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد اَجوَف واوی ازبا ب ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' جیسے ''اَلْخَوْفُ وَالْمَخَافَةُ'' (ڈرنا)

خَافَ یَخَافُ خَوْفًا وَّمَخَافَةً **فَهُوَ** خَآئِفٌ وَّخِیْفَ یُخَافُ خَوْفًا وَّمَخَافَةً **فَذَاكَ** مَخُوْفٌ لَمْ یَخَفْ لَمْ یُخَفْ لَایَخَافُ لَایُخَافُ لَنْ یَّخَافَ لَنْ یُّخَافَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** خَفْ لِتُخَفْ لِیَخَفْ لِیُخَفْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَخَفْ لَاتُخَفْ لَایَخَفْ لَایُخَفْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَخَافٌ مَّخَافَانِ مَخَاوِفُ وَمُخَیِّفٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِخْوَفٌ مِّخْوَفَانِ مَخَاوِفُ وَمُخَیِّفٌ (مُخَیْوِفٌ)، مِخْوَفَةٌ مِّخْوَفَتَانِ مَخَاوِفُ وَمُخَیِّفَةٌ (مُخَیْوِفَةٌ)، مِخْوَافٌ مِّخْوَافَانِ مَخَاوِیْفُ مُخَیِّیْفٌ (مُخَیْوِیْفٌ) وَّمُخَیِّیْفَةٌ (مُخَیْوِیْفَةٌ) **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَخْوَفُ اَخْوَفَانِ اَخْوَفُوْنَ اَخَاوِفُ وَاُخَیِّفٌ (اُخَیْوِفٌ) **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** خُوْفٰی خُوْفَیَانِ خُوْفَیَاتٌ خُوَفٌ وَّخُوَیْفٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَخْوَفَهٗ وَاَخْوِفْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ خَافَ خَافَا خَافُوْا خَافَتْ خَافَتَا خِفْنَ خِفْتَ خِفْتُمَا خِفْتُمْ خِفْتِ خِفْتُمَا خِفْتُنَّ خِفْتُ خِفْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ خِیْفَ خِیْفَا خِیْفُوْا خِیْفَتْ خِیْفَتَا خِفْنَ خِفْتَ خِفْتُمَا خِفْتُمْ خِفْتِ خِفْتُمَا خِفْتُنَّ خِفْتُ خِفْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاخَافَ مَاخَافَا مَاخَافُوْا مَاخَافَتْ مَاخَافَتَا مَاخِفْنَ مَاخِفْتَ مَاخِفْتُمَا مَاخِفْتُمْ مَاخِفْتِ مَاخِفْتُمَا مَاخِفْتُنَّ مَاخِفْتُ مَاخِفْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاخِیْفَ مَاخِیْفَا مَاخِیْفُوْا مَاخِیْفَتْ مَاخِیْفَتَا مَاخِفْنَ مَاخِفْتَ مَاخِفْتُمَا مَاخِفْتُمْ مَاخِفْتِ مَاخِفْتُمَا مَاخِفْتُنَّ مَاخِفْتُ مَاخِفْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَخَافُ یَخَافَانِ یَخَافُوْنَ تَخَافُ تَخَافَانِ یَخَفْنَ تَخَافُ تَخَافَانِ تَخَافُوْنَ تَخَافِیْنَ تَخَافَانِ تَخَفْنَ اَخَافُ نَخَافُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُخَافُ یُخَافَانِ یُخَافُوْنَ تُخَافُ تُخَافَانِ یُخَفْنَ تُخَافُ تُخَافَانِ تُخَافُوْنَ تُخَافِیْنَ تُخَافَانِ تُخَفْنَ اُخَافُ نُخَافُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایَخَافُ لَایَخَافَانِ لَایَخَافُوْنَ لَاتَخَافُ لَاتَخَافَانِ لَایَخَفْنَ لَاتَخَافُ لَاتَخَافَانِ لَاتَخَافُوْنَ لَاتَخَافِیْنَ لَاتَخَافَانِ لَاتَخَفْنَ لَآاَخَافُ لَانَخَافُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُخَافُ لَایُخَافَانِ لَایُخَافُوْنَ لَاتُخَافُ لَاتُخَافَانِ لَایُخَفْنَ لَاتُخَافُ لَاتُخَافَانِ

لَاتُخَافُوْنَ لَاتُخَافِيْنَ لَاتُخَافَانِ لَاتُخَفْنَ لَااُخَافُ لَانُخَافُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف -لَيَخَافَنَّ لَيَخَافَانِّ لَيَخَافُنَّ لَتَخَافَنَّ لَتَخَافَانِّ لَيَخَفْنَانِّ لَتَخَافَنَّ لَتَخَافَانِّ لَتَخَافُنَّ لَتَخَافِنَّ لَتَخَافَانِّ لَتَخَفْنَانِّ لَاَخَافَنَّ لَنَخَافَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول -لَيُخَافَنَّ لَيُخَافَانِّ لَيُخَافُنَّ لَتُخَافَنَّ لَتُخَافَانِّ لَيُخَفْنَانِّ لَتُخَافَنَّ لَتُخَافَانِّ لَتُخَافُنَّ لَتُخَافِنَّ لَتُخَافَانِّ لَتُخَفْنَانِّ لَاُخَافَنَّ لَنُخَافَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف -لَيَخَافَنْ لَيَخَافُنْ لَتَخَافَنْ لَتَخَافَنْ لَتَخَافُنْ لَتَخَافِنْ لَاَخَافَنْ لَنَخَافَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول -لَيُخَافَنْ لَيُخَافُنْ لَتُخَافَنْ لَتُخَافَنْ لَتُخَافُنْ لَتُخَافِنْ لَاُخَافَنْ لَنُخَافَنْ،

بحث اسم فاعل -خَائِفٌ خَائِفَانِ (خَائِفَيْنِ) خَائِفُوْنَ (خَائِفِيْنَ) خَافَةٌ خُوَّافٌ خُوَّفٌ خُوْفٌ خُوَفَاءُ خُوْفَانٌ خِيَافٌ اَخْوَافٌ خُوَفٌ خُوُوْفٌ وَّخُوَيِّفٌ خَائِفَةٌ خَائِفَتَانِ (خَائِفَتَيْنِ) خَائِفَاتٌ خَوَائِفُ خُوَّفٌ وَّخُوَيِّفَةٌ،

بحث اسم مفعول -مَخُوْفٌ مَّخُوْفَانِ (مَخُوْفَيْنِ) مَخُوْفُوْنَ (مَخُوْفِيْنَ) مَخُوْفَةٌ مَّخُوْفَتَانِ (مَخُوْفَتَيْنِ) مَخُوْفَاتٌ مَّخَاوِيْفُ مُخَيِّفٌ وَّمُخَيِّفَةٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ يَخَفْ لَمْ يَخَافَا لَمْ يَخَافُوْا لَمْ تَخَفْ لَمْ تَخَافَا لَمْ يَخَفْنَ لَمْ تَخَفْ لَمْ تَخَافَا لَمْ تَخَافُوْا لَمْ تَخَافِيْ لَمْ تَخَافَا لَمْ تَخَفْنَ لَمْ اَخَفْ لَمْ نَخَفْ،

بحث فعل جحد مجہول -لَمْ يُخَفْ لَمْ يُخَافَا لَمْ يُخَافُوْا لَمْ تُخَفْ لَمْ تُخَافَا لَمْ يُخَفْنَ لَمْ تُخَفْ لَمْ تُخَافَا لَمْ تُخَافُوْا لَمْ تُخَافِيْ لَمْ تُخَافَا لَمْ تُخَفْنَ لَمْ اُخَفْ لَمْ نُخَفْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل معروف -لَنْ يَّخَافَ لَنْ يَّخَافَا لَنْ يَّخَافُوْا لَنْ تَخَافَ لَنْ تَخَافَا لَنْ يَّخَفْنَ لَنْ تَخَافَ لَنْ تَخَافَا لَنْ تَخَافُوْا لَنْ تَخَافِيْ لَنْ تَخَافَا لَنْ تَخَفْنَ لَنْ اَخَافَ لَنْ نَّخَافَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول -لَنْ يُّخَافَ لَنْ يُّخَافَا لَنْ يُّخَافُوْا لَنْ تُخَافَ لَنْ تُخَافَا لَنْ يُّخَفْنَ لَنْ تُخَافَ لَنْ تُخَافَا لَنْ تُخَافُوْا لَنْ تُخَافِيْ لَنْ تُخَافَا لَنْ تُخَفْنَ لَنْ اُخَافَ لَنْ نُّخَافَ،

بحث فعل امر حاضر معروف -خَفْ خَافَا خَافُوْا خَافِيْ خَافَا خَفْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -خَافَنَّ خَافَانِّ خَافُنَّ خَافِنَّ خَافَانِّ خَفْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -خَافَنْ خَافُنْ خَافِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُخَفْ لِتُخَافَا لِتُخَافُوْا لِتُخَافِيْ لِتُخَافَا لِتُخَفْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُخَافَنَّ لِتُخَافَانِّ لِتُخَافُنَّ لِتُخَافِنَّ لِتُخَافَانِّ لِتُخَفْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُخَافَنْ لِتُخَافُنْ لِتُخَافِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَخَفْ لِیَخَافَا لِیَخَافُوْا لِتَخَفْ لِتَخَافَا لِیَخَفْنَ لِاَخَفْ لِنَخَفْ.
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَخَافَنَّ لِیَخَافَآنِّ لِیَخَافُنَّ لِتَخَافَنَّ لِتَخَافَآنِّ لِیَخَفْنَآنِّ لِاَخَافَنَّ لِنَخَافَنَّ.
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَخَافَنْ لِیَخَافُنْ لِتَخَافَنْ لِاَخَافَنْ لِنَخَافَنْ،
بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُخَفْ لِیُخَافَا لِیُخَافُوْا لِتُخَفْ لِتُخَافَا لِیُخَفْنَ لِاُخَفْ لِنُخَفْ.
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُخَافَنَّ لِیُخَافَآنِّ لِیُخَافُنَّ لِتُخَافَنَّ لِتُخَافَآنِّ لِیُخَفْنَآنِّ لِاُخَافَنَّ لِنُخَافَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُخَافَنْ لِیُخَافُنْ لِتُخَافَنْ لِاُخَافَنْ لِنُخَافَنْ،
بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَخَفْ لَاتَخَافَا لَاتَخَافُوْا لَاتَخَافِیْ لَاتَخَافَا لَاتَخَفْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَخَافَنَّ لَاتَخَافَآنِّ لَاتَخَافُنَّ لَاتَخَافِنَّ لَاتَخَافَآنِّ لَاتَخَفْنَآنِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَخَافَنْ لَاتَخَافُنْ لَاتَخَافِنْ،
بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُخَفْ لَاتُخَافَا لَاتُخَافُوْا لَاتُخَافِیْ لَاتُخَافَا لَاتُخَفْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُخَافَنَّ لَاتُخَافَآنِّ لَاتُخَافُنَّ لَاتُخَافِنَّ لَاتُخَافَآنِّ لَاتُخَفْنَآنِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُخَافَنْ لَاتُخَافُنْ لَاتُخَافِنْ،
بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَخَفْ لَایَخَافَا لَایَخَافُوْا لَاتَخَفْ لَاتَخَافَا لَایَخَفْنَ لَآاَخَفْ لَانَخَفْ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَخَافَنَّ لَایَخَافَآنِّ لَایَخَافُنَّ لَاتَخَافَنَّ لَاتَخَافَآنِّ لَایَخَفْنَآنِّ لَآاَخَافَنَّ لَانَخَافَنَّ.
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَخَافَنْ لَایَخَافُنْ لَاتَخَافَنْ لَآاَخَافَنْ لَانَخَافَنْ،
بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُخَفْ لَایُخَافَا لَایُخَافُوْا لَاتُخَفْ لَاتُخَافَا لَایُخَفْنَ لَآاُخَفْ لَانُخَفْ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُخَافَنَّ لَایُخَافَآنِّ لَایُخَافُنَّ لَاتُخَافَنَّ لَاتُخَافَآنِّ لَایُخَفْنَآنِّ لَآاُخَافَنَّ لَانُخَافَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُخَافَنْ لَایُخَافُنْ لَاتُخَافَنْ لَآاُخَافَنْ لَانُخَافَنْ،

﴿اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلنَّوْمُ	سونا	اَلْخَوَثُ	ڈھیلا ہونا رکھانے سے بھرا ہونا	اَلْخَوَصُ	دھنسی ہوئی آنکھوں والا ہونا
اَلْخَوْلُ	نگہبانی کرنا	اَلشَّاکَةُ وَالشِّیْکَةُ	کانٹوں میں پڑنا	اَلشَّوَعُ	پراگندہ رگرد آلود بالوں والا ہونا
اَللَّوْثُ	تاخیر کرنا	اَلْخَوَرُ	سست اور کمزور ہونا	اَلْعَوَجُ	لکڑی کا ٹیڑھا ہونا

باب چہارم (طَالَ یَطُوْلُ طَوْلاً وَّ طِوَالَۃً) کی مکمل تعلیلات

☆ صفت مشبہ کے سوا اس باب کی تمام گردانیں اور تعلیلات باب دوم فَعَلَ یَفْعُلُ (قَالَ یَقُوْلُ) کی طرح ہیں۔

☆ بحث صفت مشبہ کے صرف پانچ صیغوں میں تعلیل ہوئی ہے دو جمع مذکر مکسر ایک منتہی الجموع اور دو صیغ تصغیر۔ ان میں سے طِیَلانٌ میں مِیْعَادٌ والا قاعدہ جاری ہوا ہے جبکہ طِیَالٌ میں قِیَامٌ والے قاعدے کے مطابق واو یاء ہوئی ہے۔ طَوَآئِلُ منتہی الجموع میں واو الف مَفَاعِلُ کے بعد واقع ہونے کی وجہ سے ہمزہ سے تبدیل ہوئی ہے جبکہ تصغیر کے دونوں صیغوں (طُوَیِّلٌ اور طُوَیِّلَۃٌ اصل طُوَیْوِلٌ اور طُوَیْوِلَۃٌ) میں سَیِّدٌ والا قاعدہ جاری ہوا ہے۔

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مجرد اَجْوَف واوی از باب "فَعُلَ یَفْعُلُ" جیسے "اَلطَّوْلُ وَالطِّوَالَۃُ" (لمبا ہونا)

☆ طَالَ یَطُوْلُ طَوْلاً وَّ طِوَالَۃً **فَھُوَ** طَوِیْلٌ لَمْ یَطُلْ لَایَطُوْلُ لَنْ یَّطُوْلَ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** طُلْ لِیَطُلْ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَطُلْ لَایَطُلْ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَطَالٌ مَّطَالَانِ مَطَاوِلُ وَمُطَیْلٌ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِطْوَلٌ مِّطْوَلَانِ مَطَاوِلُ وَمُطَیِّلٌ (مُطَیْوِلٌ)، مِطْوَلَۃٌ مِّطْوَلَتَانِ مَطَاوِلُ وَمُطَیِّلَۃٌ (مُطَیْوِلَۃٌ)، مِطْوَالٌ مِّطْوَالَانِ مَطَاوِیْلُ مُطَیِّیْلٌ (مُطَیْوِیْلٌ) وَّمُطَیِّیْلَۃٌ (مُطَیْوِیْلَۃٌ) **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَطْوَلُ اَطْوَلَانِ اَطْوَلُوْنَ اَطَاوِلُ وَاُطَیِّلٌ (اُطَیْوِلٌ) **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ** طُوْلٰی طُوْلَیَانِ طُوْلَیَاتٌ طُوَلٌ وَّطُوَیْلٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ** مَآاَطْوَلَہٗ وَاَطْوِلْ بِہٖ، (۱) طَالَ یَطُوْلُ طَوْلاً وَّ طِوَالَۃً **فَھُوَ** طَوِیْلٌ وَّطِیْلَ بِہٖ یُطَالُ بِہٖ طَوْلاً وَّ طِوَالَۃً **فَذَاكَ** مَطُوْلٌ بِہٖ لَمْ یَطُلْ لَمْ یُطَلْ بِہٖ لَایَطُوْلُ لَایُطَالُ بِہٖ لَنْ یَّطُوْلَ لَنْ یُّطَالَ بِہٖ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** طُلْ لِیُطَلْ بِكَ لِیَطُلْ لِیُطَلْ بِہٖ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَطُلْ لَایُطَلْ بِكَ لَایَطُلْ لَایُطَلْ بِہٖ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَطَالٌ مَّطَالَانِ مَطَاوِلُ وَمُطَیْلٌ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِطْوَلٌ مِّطْوَلَانِ مَطَاوِلُ وَمُطَیِّلٌ (مُطَیْوِلٌ)، مِطْوَلَۃٌ مِّطْوَلَتَانِ مَطَاوِلُ وَمُطَیِّلَۃٌ (مُطَیْوِلَۃٌ)، مِطْوَالٌ مِّطْوَالَانِ مَطَاوِیْلُ مُطَیِّیْلٌ (مُطَیْوِیْلٌ) وَّمُطَیِّیْلَۃٌ (مُطَیْوِیْلَۃٌ) **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَطْوَلُ اَطْوَلَانِ اَطْوَلُوْنَ اَطَاوِلُ وَاُطَیِّلٌ (اُطَیْوِلٌ) **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ** طُوْلٰی طُوْلَیَانِ طُوْلَیَاتٌ طُوَلٌ وَّطُوَیْلٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ** مَآاَطْوَلَہٗ وَاَطْوِلْ بِہٖ، (۲) طَالَ یَطُوْلُ طَوْلاً وَّ طِوَالَۃً **فَھُوَ** طَوِیْلٌ وَّطِیْلَ یُطَالُ طَوْلاً وَّ طِوَالَۃً **فَذَاكَ** مَطُوْلٌ لَمْ یَطُلْ لَمْ یُطَلْ لَایَطُوْلُ لَایُطَالُ لَنْ یَّطُوْلَ لَنْ یُّطَالَ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** طُلْ لِتُطَلْ لِیَطُلْ لِیُطَلْ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَطُلْ لَاتُطَلْ لَایَطُلْ لَایُطَلْ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَطَالٌ مَّطَالَانِ مَطَاوِلُ وَمُطَیْلٌ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِطْوَلٌ مِّطْوَلَانِ مَطَاوِلُ وَمُطَیِّلٌ (مُطَیْوِلٌ)، مِطْوَلَۃٌ مِّطْوَلَتَانِ مَطَاوِلُ وَمُطَیِّلَۃٌ (مُطَیْوِلَۃٌ)، مِطْوَالٌ

مَطْوَالاَنِ مَطَاوِيلُ مُطَيَّلٌ (مُطَيوِيلٌ) وَّمُطَيَّلَةٌ (مُطَيوِيلَةٌ) **افعل التفضيل المذكر منه** اَطْوَلُ اَطْوَلاَنِ اَطْوَلُوْنَ اَطَاوِلُ وَاُطَيِّلُ (اُطَيوِلُ) **وَالمؤنث منه** طُوْلٰى طُوْلَيَانِ طُوْلَيَاتٌ طُوَلٌ وَّطُوَيْلٰى **فعل التعجب منه** مَآاَطْوَلَهٗ وَاَطْوِلْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔طَالَ طَالاَ طَالُوْا طَالَتْ طَالَتَا طُلْنَ طُلْتَ طُلْتُمَا طُلْتُمْ طُلْتِ طُلْتُمَا طُلْتُنَّ طُلْتُ طُلْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔(۱)طِيْلَ بِهٖ طِيْلَ بِهِمَا طِيْلَ بِهِمْ طِيْلَ بِهَا طِيْلَ بِهِمَا طِيْلَ بِهِنَّ طِيْلَ بِكَ طِيْلَ بِكُمَا طِيْلَ بِكُمْ طِيْلَ بِكِ طِيْلَ بِكُمَا طِيْلَ بِكُنَّ طِيْلَ بِیْ طِيْلَ بِنَا، (۲)طِيْلَ طِيْلاَ طِيْلُوْا طِيْلَتْ طِيْلَتَا طُلْنَ طُلْتَ طُلْتُمَا طُلْتُمْ طُلْتِ طُلْتُمَا طُلْتُنَّ طُلْتُ طُلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاطَالَ مَاطَالاَ مَاطَالُوْا مَاطَالَتْ مَاطَالَتَا مَاطُلْنَ مَاطُلْتَ مَاطُلْتُمَا مَاطُلْتُمْ مَاطُلْتِ مَاطُلْتُمَا مَاطُلْتُنَّ مَاطُلْتُ مَاطُلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔(۱)مَاطِيْلَ بِهٖ مَاطِيْلَ بِهِمَا مَاطِيْلَ بِهِمْ مَاطِيْلَ بِهَا مَاطِيْلَ بِهِمَا مَاطِيْلَ بِهِنَّ مَاطِيْلَ بِكَ مَاطِيْلَ بِكُمَا مَاطِيْلَ بِكُمْ مَاطِيْلَ بِكِ مَاطِيْلَ بِكُمَا مَاطِيْلَ بِكُنَّ مَاطِيْلَ بِیْ مَاطِيْلَ بِنَا، (۲)مَاطِيْلَ مَاطِيْلاَ مَاطِيْلُوْا مَاطِيْلَتْ مَاطِيْلَتَا مَاطُلْنَ مَاطُلْتَ مَاطُلْتُمَا مَاطُلْتُمْ مَاطُلْتِ مَاطُلْتُمَا مَاطُلْتُنَّ مَاطُلْتُ مَاطُلْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔يَطُوْلُ يَطُوْلاَنِ يَطُوْلُوْنَ تَطُوْلُ تَطُوْلاَنِ يَطُلْنَ تَطُوْلُ تَطُوْلاَنِ تَطُوْلُوْنَ تَطُوْلِيْنَ تَطُوْلاَنِ تَطُلْنَ اَطُوْلُ نَطُوْلُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔(۱)يُطَالُ بِهٖ يُطَالُ بِهِمَا يُطَالُ بِهِمْ يُطَالُ بِهَا يُطَالُ بِهِمَا يُطَالُ بِهِنَّ يُطَالُ بِكَ يُطَالُ بِكُمَا يُطَالُ بِكُمْ يُطَالُ بِكِ يُطَالُ بِكُمَا يُطَالُ بِكُنَّ يُطَالُ بِیْ يُطَالُ بِنَا، (۲)يُطَالُ يُطَالاَنِ يُطَالُوْنَ تُطَالُ تُطَالاَنِ يُطَلْنَ تُطَالُ تُطَالاَنِ تُطَالُوْنَ تُطَالِيْنَ تُطَالاَنِ تُطَلْنَ اُطَالُ نُطَالُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لاَيَطُوْلُ لاَيَطُوْلاَنِ لاَيَطُوْلُوْنَ لاَتَطُوْلُ لاَتَطُوْلاَنِ لاَيَطُلْنَ لاَتَطُوْلُ لاَتَطُوْلاَنِ لاَتَطُوْلُوْنَ لاَتَطُوْلِيْنَ لاَتَطُوْلاَنِ لاَتَطُلْنَ لآاَطُوْلُ لاَنَطُوْلُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔(۱)لاَيُطَالُ بِهٖ لاَيُطَالُ بِهِمَا لاَيُطَالُ بِهِمْ لاَيُطَالُ بِهَا لاَيُطَالُ بِهِمَا لاَيُطَالُ بِهِنَّ لاَيُطَالُ بِكَ لاَيُطَالُ بِكُمَا لاَيُطَالُ بِكُمْ لاَيُطَالُ بِكِ لاَيُطَالُ بِكُمَا لاَيُطَالُ بِكُنَّ لاَيُطَالُ بِیْ لاَيُطَالُ بِنَا، (۲)لاَيُطَالُ لاَيُطَالاَنِ لاَيُطَالُوْنَ لاَتُطَالُ لاَتُطَالاَنِ لاَيُطَلْنَ لاَتُطَالُ لاَتُطَالاَنِ لاَتُطَالُوْنَ لاَتُطَالِيْنَ لاَتُطَالاَنِ لاَتُطَلْنَ لآاُطَالُ لاَنُطَالُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَطُوْلَنَّ لَیَطُوْلَانِّ لَیَطُوْلُنَّ لَتَطُوْلَنَّ لَتَطُوْلَانِّ لَیَطُلْنَانِّ لَتَطُوْلَنَّ لَتَطُوْلَانِّ لَتَطُوْلُنَّ لَتَطُوْلِنَّ لَتَطُوْلَانِّ لَتَطُلْنَانِّ لَاَطُوْلَنَّ لَنَطُوْلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُطَالَنَّ بِهٖ لَیُطَالَنَّ بِهِمَا لَیُطَالَنَّ بِهِمْ لَیُطَالَنَّ بِهَا لَیُطَالَنَّ بِهِمَا لَیُطَالَنَّ بِهِنَّ لَیُطَالَنَّ بِكَ لَیُطَالَنَّ بِكُمَا لَیُطَالَنَّ بِكُمْ لَیُطَالَنَّ بِكِ لَیُطَالَنَّ بِكُمَا لَیُطَالَنَّ بِكُنَّ لَیُطَالَنَّ بِیْ لَیُطَالَنَّ بِنَا، (۲)لَیُطَالَنَّ لَیُطَالَانِّ لَیُطَالُنَّ لَتُطَالَنَّ لَتُطَالَانِّ لَیُطَلْنَانِّ لَتُطَالَنَّ لَتُطَالَانِّ لَتُطَالُنَّ لَتُطَالِنَّ لَتُطَالَانِّ لَتُطَلْنَانِّ لَاُطَالَنَّ لَنُطَالَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَطُوْلَنْ لَیَطُوْلُنْ لَتَطُوْلَنْ لَتَطُوْلُنْ لَتَطُوْلِنْ لَاَطُوْلَنْ لَنَطُوْلَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُطَالَنْ بِهٖ لَیُطَالَنْ بِهِمْ لَیُطَالَنْ بِهَا لَیُطَالَنْ بِكَ لَیُطَالَنْ بِكُمْ لَیُطَالَنْ بِكِ لَیُطَالَنْ بِیْ لَیُطَالَنْ بِنَا،(۲) لَیُطَالَنْ لَیُطَالُنْ لَتُطَالَنْ لَتُطَالُنْ لَتُطَالَنْ لَتُطَالُنْ لَتُطَالِنْ لَاُطَالَنْ لَنُطَالَنْ،

بحث صفت مشبّہ-طَوِیْلٌ طَوِیْلَانِ (طَوِیْلَیْنِ) طَوِیْلُوْنَ(طَوِیْلِیْنَ) طُوَلَآءُ طُوَلَانٌ طِیَلَانٌ طِیَالٌ اَطْوَالٌ طُوْلٌ طُوُوْلٌ اَطْوِلَاءُ اَطْوِلَةٌ طَوِیْلَةٌ طَوِیْلَتَانِ (طَوِیْلَتَیْنِ) طَوِیْلَاتٌ طَوَآئِلُ طُوَیْلٌ وَّطُوَیْلَةٌ،

بحث اسم مفعول- (۱)مَطُوْلٌ بِهٖ مَطُوْلٌ بِهِمَا مَطُوْلٌ بِهِمْ مَطُوْلٌ بِهَا مَطُوْلٌ بِهِمَا مَطُوْلٌ بِهِنَّ مُطَیِّلٌ بِهٖ مُطَیِّلٌ بِهَا، (۲) مَطُوْلٌ مَّطُوْلَانِ (مَطُوْلَیْنِ) مَطُوْلُوْنَ (مَطُوْلِیْنَ) مَطُوْلَةٌ مَّطُوْلَتَانِ (مَطُوْلَتَیْنِ) مَطُوْلَاتٌ مَّطَاوِیْلُ مُطَیِّلٌ وَّمُطَیِّلَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَطُلْ لَمْ یَطُوْلَا لَمْ یَطُوْلُوْا لَمْ تَطُلْ لَمْ تَطُوْلَا لَمْ یَطُلْنَ لَمْ تَطُلْ لَمْ تَطُوْلَا لَمْ تَطُوْلُوْا لَمْ تَطُوْلِیْ لَمْ تَطُوْلَا لَمْ تَطُلْنَ لَمْ اَطُلْ لَمْ نَطُلْ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ یُطَلْ بِهٖ لَمْ یُطَلْ بِهِمَا لَمْ یُطَلْ بِهِمْ لَمْ یُطَلْ بِهَا لَمْ یُطَلْ بِهِمَا لَمْ یُطَلْ بِهِنَّ لَمْ یُطَلْ بِكَ لَمْ یُطَلْ بِكُمَا لَمْ یُطَلْ بِكُمْ لَمْ یُطَلْ بِكِ لَمْ یُطَلْ بِكُمَا لَمْ یُطَلْ بِكُنَّ لَمْ یُطَلْ بِیْ لَمْ یُطَلْ بِنَا،(۲)لَمْ یُطَلْ لَمْ یُطَالَا لَمْ یُطَالُوْا لَمْ تُطَلْ لَمْ تُطَالَا لَمْ یُطَلْنَ لَمْ تُطَلْ لَمْ تُطَالَا لَمْ تُطَالُوْا لَمْ تُطَالِیْ لَمْ تُطَالَا لَمْ تُطَلْنَ لَمْ اُطَلْ لَمْ نُطَلْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّطُوْلَ لَنْ یَّطُوْلَا لَنْ یَّطُوْلُوْا لَنْ تَطُوْلَ لَنْ تَطُوْلَا لَنْ یَّطُلْنَ لَنْ تَطُوْلَ لَنْ تَطُوْلَا لَنْ تَطُوْلُوْا لَنْ تَطُوْلِیْ لَنْ تَطُوْلَا لَنْ تَطُلْنَ لَنْ اَطُوْلَ لَنْ نَّطُوْلَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّطَالَ بِهٖ لَنْ یُّطَالَ بِهِمَا لَنْ یُّطَالَ بِهِمْ لَنْ یُّطَالَ بِهَا لَنْ یُّطَالَ بِهِمَا لَنْ یُّطَالَ بِهِنَّ لَنْ یُّطَالَ بِكَ لَنْ یُّطَالَ بِكُمَا لَنْ یُّطَالَ بِكُمْ لَنْ یُّطَالَ بِكِ لَنْ یُّطَالَ بِكُمَا لَنْ یُّطَالَ بِكُنَّ لَنْ یُّطَالَ بِیْ لَنْ یُّطَالَ بِنَا، (۲) لَنْ یُّطَالَ لَنْ یُّطَالَا لَنْ یُّطَالُوْا لَنْ تُطَالَ لَنْ تُطَالَا لَنْ یُّطَلْنَ لَنْ تُطَالَ لَنْ تُطَالَا لَنْ تُطَالُوْا لَنْ تُطَالِیْ

لَنْ تُطَالَا لَنْ تَطَلْنَ لَنْ اُطَالَ لَنْ نُطَالَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-طُلْ طُوْلَا طُوْلُوْا طُوْلِیْ طُوْلَا طُلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-طُوْلَنَّ طُوْلَانِّ طُوْلُنَّ طُوْلِنَّ طُوْلَانِّ طُلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-طُوْلَنْ طُوْلُنْ طُوْلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُطَلْ بِكَ لِیُطَلْ بِكُمَا لِیُطَلْ بِكُمْ لِیُطَلْ بِكِ لِیُطَلْ بِكُمَا لِیُطَلْ بِكُنَّ، (۲)لِتُطَلْ لِتُطَالَا لِتُطَالُوْا لِتُطَالِیْ لِتُطَالَا لِتُطَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- (۱) لِیُطَالَنَّ بِكَ لِیُطَالَنَّ بِكُمَا لِیُطَالَنَّ بِكُمْ لِیُطَالَنَّ بِكِ لِیُطَالَنَّ بِكُمَا لِیُطَالَنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُطَالَنَّ لِتُطَالَانِّ لِتُطَالُنَّ لِتُطَالِنَّ لِتُطَالَانِّ لِتُطَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُطَالَنْ بِكَ لِیُطَالَنْ بِكُمْ لِیُطَالَنْ بِكِ، (۲)لِتُطَالَنْ لِتُطَالُنْ لِتُطَالِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَطُلْ لِیَطُوْلَا لِیَطُوْلُوْا لِتَطُلْ لِتَطُوْلَا لِیَطُلْنَ لِاَطُلْ لِنَطُلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَطُوْلَنَّ لِیَطُوْلَانِّ لِیَطُوْلُنَّ لِتَطُوْلَنَّ لِتَطُوْلَانِّ لِیَطُلْنَانِّ لِاَطُوْلَنَّ لِنَطُوْلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَطُوْلَنْ لِیَطُوْلُنْ لِتَطُوْلَنْ لِاَطُوْلَنْ لِنَطُوْلَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِیُطَلْ بِهٖ لِیُطَلْ بِهِمَا لِیُطَلْ بِهِمْ لِیُطَلْ بِهَا لِیُطَلْ بِهِمَا لِیُطَلْ بِهِنَّ لِیُطَلْ بِیْ لِیُطَلْ بِنَا، (۲) لِیُطَلْ لِیُطَالَا لِیُطَالُوْا لِتُطَلْ لِتُطَالَا لِیُطَلْنَ لِاُطَلْ لِنُطَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُطَالَنَّ بِهٖ لِیُطَالَنَّ بِهِمَا لِیُطَالَنَّ بِهِمْ لِیُطَالَنَّ بِهَا لِیُطَالَنَّ بِهِمَا لِیُطَالَنَّ بِهِنَّ لِیُطَالَنَّ بِیْ لِیُطَالَنَّ بِنَا، (۲) لِیُطَالَنَّ لِیُطَالَانِّ لِیُطَالُنَّ لِتُطَالَنَّ لِتُطَالَانِّ لِیُطَلْنَانِّ لِاُطَالَنَّ لِنُطَالَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُطَالَنْ بِهٖ لِیُطَالَنْ . بِهِمْ لِیُطَالَنْ . بِهَا لِیُطَالَنْ . بِیْ لِیُطَالَنْ . بِنَا، (۲) لِیُطَالَنْ لِیُطَالُنْ لِتُطَالَنْ لِاُطَالَنْ لِنُطَالَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَطُلْ لَاتَطُوْلَا لَاتَطُوْلُوْا لَاتَطُوْلِیْ لَاتَطُوْلَا لَاتَطُلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَطُوْلَنَّ لَاتَطُوْلَانِّ لَاتَطُوْلُنَّ لَاتَطُوْلِنَّ لَاتَطُوْلَانِّ لَاتَطُلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَطُوْلَنْ لَاتَطُوْلُنْ لَاتَطُوْلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول- (۱) لَایُطَلْ بِكَ لَایُطَلْ بِكُمَا لَایُطَلْ بِكُمْ لَایُطَلْ بِكِ لَایُطَلْ بِكُمَا لَایُطَلْ بِكُنَّ،

(۲)لَاتُطَلْ لَاتُطَالَا لَاتُطَالُوْا لَاتُطَالِیْ لَاتُطَالَا لَاتُطَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُطَالَنَّ بِكَ لَایُطَالَنَّ بِكُمَا لَایُطَالَنَّ بِكُمْ لَایُطَالَنَّ بِكِ لَایُطَالَنَّ بِكُمَا لَایُطَالَنَّ بِكُنَّ، (۲)لَاتُطَالَنَّ لَاتُطَالَانِّ لَاتُطَالُنَّ لَاتُطَالِنَّ لَاتُطَالَانِّ لَاتُطَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُطَالَنْ بِكَ لَایُطَالَنْ بِكُمْ لَایُطَالَنْ بِكِ، (۲)لَاتُطَالَنْ لَاتُطَالُنْ لَاتُطَالِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَطُلْ لَایَطُوْلَا لَایَطُوْلُوْا لَاتَطُلْ لَاتَطُوْلَا لَایَطُلْنَ لَآاَطُلْ لَانَطُلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَطُوْلَنَّ لَایَطُوْلَانِّ لَایَطُوْلُنَّ لَاتَطُوْلَنَّ لَاتَطُوْلَانِّ لَایَطُلْنَانِّ لَآاَطُوْلَنَّ لَانَطُوْلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَطُوْلَنْ لَایَطُوْلُنْ لَاتَطُوْلَنْ لَآاَطُوْلَنْ لَانَطُوْلَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-(۱)لَایُطَلْ بِہٖ لَایُطَلْ بِهِمَا لَایُطَلْ بِهِمْ لَایُطَلْ بِهَا لَایُطَلْ بِهِمَا لَایُطَلْ بِهِنَّ لَایُطَلْ بِیْ لَایُطَلْ بِنَا، (۲)لَایُطَلْ لَایُطَالَا لَایُطَالُوْا لَاتُطَلْ لَاتُطَالَا لَایُطَلْنَ لَآاُطَلْ لَانُطَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُطَالَنَّ بِہٖ لَایُطَالَنَّ بِهِمَا لَایُطَالَنَّ بِهِمْ لَایُطَالَنَّ بِهَا لَایُطَالَنَّ بِهِمَا لَایُطَالَنَّ بِهِنَّ لَایُطَالَنَّ بِیْ لَایُطَالَنَّ بِنَا، (۲)لَایُطَالَنَّ لَایُطَالَانِّ لَایُطَالُنَّ لَاتُطَالَنَّ لَاتُطَالَانِّ لَایُطَلْنَانِّ لَآاُطَالَنَّ لَانُطَالَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُطَالَنْ بِہٖ لَایُطَالَنْ بِهِمْ لَایُطَالَنْ بِهَا لَایُطَالَنْ بِیْ لَایُطَالَنْ بِنَا، (۲)لَایُطَالَنْ لَایُطَالُنْ لَاتُطَالَنْ لَآاُطَالَنْ لَانُطَالَنْ،

﴿**نوٹ**-باب ''فَعُلَ یَفْعُلُ'' سے بھی اجوف واوی کے دیگر مصادر دستیاب نہیں ہیں﴾

☆☆☆☆☆

باب پنجم (کَادَ یَكَادُ كَوْدًا وَّ كَیْدُوْدَةً) **کی مکمل تعلیلات**

☆اس باب کی ماضی مثبت ومنفی، معروف ومجہول کی تمام گردانوں میں تعلیل باب دوم کی طرح ہوگی۔

☆اس باب کے مضارع معروف ومجہول دونوں میں باب سوم کی طرح تعلیل ہوگی یعنی یُقَالُ والا قاعدہ لگے گا۔

☆امر حاضر معروف (كَدْ كَادَا كَادُوْا كَادِیْ كَادَا كَدْنَ) باب سوم کے امر کی طرح بنایا گیا ہے۔

☆ماضی معروف ومجہول کے علاوہ تمام گردانیں باب سوم کی طرح ہیں۔

باب پنجم صرف صغیرثلاثی مجرد (شاذ) اجوف واوی ازباب ''فَعِلَ يَفْعَلُ''
جیسے ''اَلْكَوْدُ وَالْكَيْدُ وُدَةٌ'' (قریب ہونا/ارادہ کرنا)

كَادَ يَكَادُ كَوْدًا وَّكَيْدُوْدَةً **فَهُوَ** كَـائِدٌ وَّكِيدَ يُكَادُ كَوْدًا وَّكَيْدُ وُدَةً **فَذَاكَ** مَكُوْدٌ لَمْ يَكَدْ لَمْ يُكَدْ لَايَكَادُ لَايُكَادُ لَنْ يَّكَادَ لَنْ يُّكَادَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** كَدْ لِتُكَدْ لِيَكَدْ لِيُكَدْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَكَدْ لَاتُكَدْ لَايَكَدْ لَايُكَدْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مِكْوَدٌ مِّكْوَدَانِ مَكَاوِدُ وَمُكَيِّدٌ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِكْوَدٌ مِّكْوَدَانِ مِكَاوِدُ وَمُكَيِّدٌ (مُكَيْوِدٌ)، مِكْوَدَةٌ مِّكْـوَدَتَـانِ مَكَـاوِدُ وَمَكَيِّدَةٌ (مُكَيْوِدَةٌ)، مِكْوَادٌ مِّكْوَادَانِ مَكَاوِيْدُ مُكَيِّيْدٌ (مُكَيْوِيْدٌ) وَّمُكَيِّيْدَةٌ (مُكَيْوِيْدَةٌ) **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَكْـوَدُ اَكْوَدَانِ اَكْوَدُوْنَ اَكَاوِدُ وَاُكَيِّدٌ (اُكَيْوِدٌ) **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** كُوْدٰى كُوْدَيَانِ كُوْدَيَاتٌ كُوَدٌ وَّكُوَيْدٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَكْوَدَهٗ وَاَكْوِدْ بِهٖ وَكَوُدَ

بحث اثبات فعل ماضی معروف- كَـادَ كَـادَا كَـادُوْا كَـادَتْ كَـادَتَـا كُدْنَ كُدْتَ كُدْتُمَا كُدْتُمْ كُدْتِ كُدْتُمَا كُدْتُنَّ كُدْتُ كُدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- كِيْـدَ كِيْـدَا كِيْـدُوْا كِيْـدَتْ كِيْـدَتَـا كُـدْنَ كُدْتَ كُدْتُمَا كُدْتُمْ كُدْتِ كُدْتُمَا كُدْتُنَّ كُدْتُ كُدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَـا كَـادَ مَـا كَـادَا مَـا كَـادُوْا مَا كَادَتْ مَا كَادَتَا مَا كُدْنَ مَا كُدْتَ مَا كُدْتُمَا مَا كُدْتُمْ مَا كُدْتِ مَا كُدْتُمَا مَا كُدْتُنَّ مَا كُدْتُ مَا كُدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَـا كِيْـدَ مَـا كِيْـدَا مَـا كِيْـدُوْا مَـا كِيْـدَتْ مَا كِيْدَتَا مَا كُدْنَ مَا كُدْتَ مَا كُدْتُمَا مَا كُدْتُمْ مَا كُدْتِ مَا كُدْتُمَا مَا كُدْتُنَّ مَا كُدْتُ مَا كُدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَـكَـادُ يَـكَـادَانِ يَكَادُوْنَ تَكَادُ تَكَادَانِ يَكَدْنَ تَكَادُ تَكَادَانِ تَكَادُوْنَ تَكَادِيْنَ تَكَادَانِ تَكَدْنَ اَكَادُ نَكَادُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- يُـكَـادُ يُـكَـادَانِ يُـكَـادُوْنَ تُكَادُ تُكَادَانِ يُكَدْنَ تُكَادُ تُكَادَانِ تُكَادُوْنَ تُكَادِيْنَ تُكَادَانِ تُكَدْنَ اُكَادُ نُكَادُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايَـكَـادُ لَايَـكَـادَانِ لَايَـكَـادُوْنَ لَاتَـكَـادُ لَاتَـكَـادَانِ لَايَكَدْنَ لَاتَكَادُ لَاتَكَادَانِ لَاتَكَادُوْنَ لَاتَكَادِيْنَ لَاتَكَادَانِ لَاتَكَدْنَ لَآاَكَادُ لَانَكَادُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَايُكَادُ لَايُكَادَانِ لَايُكَادُوْنَ لَاتُكَادُ لَاتُكَادَانِ لَايُكَدْنَ لَاتُكَادُ لَاتُكَادَانِ لَاتُكَادُوْنَ لَاتُكَادِيْنَ لَاتُكَادَانِ لَاتُكَدْنَ لَآاُكَادُ لَانُكَادُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَکَادَنَّ لَیَکَادَآنِّ لَیَکَادُنَّ لَتَکَادَنَّ لَتَکَادَآنِّ لَیَکَدْنَانِّ لَتَکَادَنَّ لَتَکَادَآنِّ لَتَکَادُنَّ لَتَکَادِنَّ لَتَکَادَآنِّ لَتَکَدْنَانِّ لَاَکَادَنَّ لَنَکَادَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُکَادَنَّ لَیُکَادَآنِّ لَیُکَادُنَّ لَتُکَادَنَّ لَتُکَادَآنِّ لَیُکَدْنَانِّ لَتُکَادَنَّ لَتُکَادَآنِّ لَتُکَادُنَّ لَتُکَادِنَّ لَتُکَادَآنِّ لَتُکَدْنَانِّ لَاُکَادَنَّ لَنُکَادَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَکَادَنْ لَیَکَادُنْ لَتَکَادَنْ لَتَکَادَنْ لَتَکَادُنْ لَتَکَادِنْ لَاَکَادَنْ لَنَکَادَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُکَادَنْ لَیُکَادُنْ لَتُکَادَنْ لَتُکَادَنْ لَتُکَادُنْ لَتُکَادِنْ لَاُکَادَنْ لَنُکَادَنْ،

بحث اسم فاعل-کَائِدٌ کَائِدَانِ (کَائِدَیْنِ) کَائِدُوْنَ (کَائِدِیْنَ) کَادَةٌ کُوَّادٌ کُوَّدٌ کُوْدٌ کُوَدَآءُ کُوْدَانٌ کِیَادٌ اَکْوَادٌ کُوْدٌ کُوُوْدٌ وَّکُوَیِّدٌ کَائِدَةٌ کَائِدَتَانِ (کَائِدَتَیْنِ) کَائِدَاتٌ کَوَآئِدُ کُوَّدٌ وَّکُوَیِّدَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَکُوْدٌ مَّکُوْدَانِ (مَکُوْدَیْنِ) مَکُوْدُوْنَ (مَکُوْدِیْنَ) مَکُوْدَةٌ مَّکُوْدَتَانِ (مَکُوْدَتَیْنِ) مَکُوْدَاتٌ مَکَاوِیْدُ مُکَیِّیْدٌ وَّمُکَیِّیْدَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَکَدْ لَمْ یَکَادَا لَمْ یَکَادُوْا لَمْ تَکَدْ لَمْ تَکَادَا لَمْ یَکَدْنَ لَمْ تَکَدْ لَمْ تَکَادَا لَمْ تَکَادُوْا لَمْ تَکَادِیْ لَمْ تَکَادَا لَمْ تَکَدْنَ لَمْ اَکَدْ لَمْ نَکَدْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُکَدْ لَمْ یُکَادَا لَمْ یُکَادُوْا لَمْ تُکَدْ لَمْ تُکَادَا لَمْ یُکَدْنَ لَمْ تُکَدْ لَمْ تُکَادَا لَمْ تُکَادُوْا لَمْ تُکَادِیْ لَمْ تُکَادَا لَمْ تُکَدْنَ لَمْ اُکَدْ لَمْ نُکَدْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّکَادَ لَنْ یَّکَادَا لَنْ یَّکَادُوْا لَنْ تَکَادَ لَنْ تَکَادَا لَنْ یَّکَدْنَ لَنْ تَکَادَ لَنْ تَکَادَا لَنْ تَکَادُوْا لَنْ تَکَادِیْ لَنْ تَکَادَا لَنْ تَکَدْنَ لَنْ اَکَادَ لَنْ نَّکَادَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّکَادَ لَنْ یُّکَادَا لَنْ یُّکَادُوْا لَنْ تُکَادَ لَنْ تُکَادَا لَنْ یُّکَدْنَ لَنْ تُکَادَ لَنْ تُکَادَا لَنْ تُکَادُوْا لَنْ تُکَادِیْ لَنْ تُکَادَا لَنْ تُکَدْنَ لَنْ اُکَادَ لَنْ نُّکَادَ،

بحث فعل امر حاضر معروف- کَدْ کَادَا کَادُوْا کَادِیْ کَادَا کَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - کَادَنَّ کَادَآنِّ کَادُنَّ کَادِنَّ کَادَآنِّ کَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - کَادَنْ کَادُنْ کَادِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُکَدْ لِتُکَادَا لِتُکَادُوْا لِتُکَادِیْ لِتُکَادَا لِتُکَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُکَادَنَّ لِتُکَادَانِّ لِتُکَادُنَّ لِتُکَادِنَّ لِتُکَادَانِّ لِتُکَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُکَادَنْ لِتُکَادُنْ لِتُکَادِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیَکَدْ لِیَکَادَا لِیَکَادُوْا لِتَکَدْ لِتَکَادَا لِیَکَدْنَ لِاَکَدْ لِنَکَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیَکَادَنَّ لِیَکَادَانِّ لِیَکَادُنَّ لِتَکَادَنَّ لِتَکَادَانِّ لِیَکَدْنَانِّ لِاَکَادَنَّ لِنَکَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَکَادَنْ لِیَکَادُنْ لِتَکَادَنْ لِاَکَادَنْ لِنَکَادَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُکَدْ لِیُکَادَا لِیُکَادُوْا لِتُکَدْ لِتُکَادَا لِیُکَدْنَ لِاُکَدْ لِنُکَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُکَادَنَّ لِیُکَادَانِّ لِیُکَادُنَّ لِتُکَادَنَّ لِتُکَادَانِّ لِیُکَدْنَانِّ لِاُکَادَنَّ لِنُکَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُکَادَنْ لِیُکَادُنْ لِتُکَادَنْ لِاُکَادَنْ لِنُکَادَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَکَدْ لَاتَکَادَا لَاتَکَادُوْا لَاتَکَادِیْ لَاتَکَادَا لَاتَکَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَکَادَنَّ لَاتَکَادَانِّ لَاتَکَادُنَّ لَاتَکَادِنَّ لَاتَکَادَانِّ لَاتَکَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَکَادَنْ لَاتَکَادُنْ لَاتَکَادِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُکَدْ لَاتُکَادَا لَاتُکَادُوْا لَاتُکَادِیْ لَاتُکَادَا لَاتُکَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُکَادَنَّ لَاتُکَادَانِّ لَاتُکَادُنَّ لَاتُکَادِنَّ لَاتُکَادَانِّ لَاتُکَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُکَادَنْ لَاتُکَادُنْ لَاتُکَادِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَکَدْ لَایَکَادَا لَایَکَادُوْا لَاتَکَدْ لَاتَکَادَا لَایَکَدْنَ لَآاَکَدْ لَانَکَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَکَادَنَّ لَایَکَادَانِّ لَایَکَادُنَّ لَاتَکَادَنَّ لَاتَکَادَانِّ لَایَکَدْنَانِّ لَآاَکَادَنَّ لَانَکَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَکَادَنْ لَایَکَادُنْ لَاتَکَادَنْ لَآاَکَادَنْ لَانَکَادَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُکَدْ لَایُکَادَا لَایُکَادُوْا لَاتُکَدْ لَاتُکَادَا لَایُکَدْنَ لَآاُکَدْ لَانُکَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُکَادَنَّ لَایُکَادَانِّ لَایُکَادُنَّ لَاتُکَادَنَّ لَاتُکَادَانِّ لَایُکَدْنَانِّ لَآاُکَادَنَّ لَانُکَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُکَادَنْ لَایُکَادُنْ لَاتُکَادَنْ لَآاُکَادَنْ لَانُکَادَنْ،

﴿اَبْوابِ اجوفِ واوی ثلاثی مزید فیہ﴾

☆ ثلاثی مزید فیہ سے اجوفِ واوی کے دس باب آتے ہیں (۱) اِفْعَالٌ جیسے اَقَامَ یُقِیْمُ اِقَامَۃً (۲) تَفْعِیْلٌ جیسے طَوَّلَ یُطَوِّلُ تَطْوِیْلاً (۳) مُفَاعَلَۃٌ جیسے شَاوَرَ یُشَاوِرُ مُشَاوَرَۃً (۴) تَفَعُّلٌ جیسے تَعَوَّذَ یَتَعَوَّذُ تَعَوُّذًا (۵) تَفَاعُلٌ جیسے تَحَاوَرَ یَتَحَاوَرُ تَحَاوُرًا (۶) اِفْتِعَالٌ جیسے اِقْتَادَ یَقْتَادُ اِقْتِیَادًا (۷) اِنْفِعَالٌ جیسے اِنْقَادَ یَنْقَادُ اِنْقِیَادًا (۸) اِسْتِفْعَالٌ جیسے اِسْتَغَاثَ یَسْتَغِیْثُ اِسْتِغَاثَۃً (۹) اِفْعِلَالٌ جیسے اِعْوَجَّ یَعْوَجُّ اِعْوِجَاجًا (۱۰) اِفْعِیْلَالٌ جیسے اِسْوَآدَّ یَسْوَآدُّ اِسْوِیْدَادًا۔

بابِ اِفْعَالٌ (اَقَامَ یُقِیْمُ اِقَامَۃً) کی مکمل تعلیلات

☆ باب کا مصدر اِقَامَۃً اصل میں اِقْوَامًا تھا یُقَالُ والے قاعدے کے مطابق واؤ متحرک کی حرکت نقل کر کے ماقبل حرف صحیح ساکن قاف کو دی اور واؤ ساکن ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کر دیا اب التقائے ساکنین علی غیر حدہٖ ہوا الف عین کلمہ اور الف علامت مصدر میں، ایک کو گرا دیا اور اِقَامَۃٌ والے قاعدے کے مطابق تاءِ متحرکہ آخر میں لا کر آخر کلمہ ہونے کی وجہ سے اعراب اُس پر جاری کر دیا۔

☆ اس باب کی ماضی مثبت و منفی معروف میں یُقَالُ والے قاعدے کے مطابق واؤ کی حرکت نقل کر کے ماقبل (قاف) کو دی جائے گی پھر واؤ ساکن ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کر دیا جائے گا۔ جیسے اَقْوَمَ سے اَقَامَ۔ اس تعلیل کے نتیجے میں صیغہ جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نو صیغوں میں عین اور لام کلمہ (الف اور میم) میں التقائے ساکنین ہوگا، پہلا ساکن الف مدہ گر جائیگا۔

☆ ماضی مجہول، مضارع معروف، جحد، نفی، امر اور نہی کی معروف گردانوں اور اسم فاعل میں پہلے یَقُوْلُ والے قاعدے کے مطابق واؤ متحرک ماقبل حرف صحیح ساکن کی حرکت نقل کر کے ماقبل (قاف) کو دیں گے پھر مِیْعَادٌ والے قاعدے کے مطابق واؤ ساکن ماقبل مکسور کو یاء سے تبدیل کریں گے۔ پھر یہ یاء ماضی مجہول کے صیغہ جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نو صیغوں میں التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائے گی۔

☆ مضارع مجہول وغیرہ اور اسم مفعول میں یُقَالُ والے قاعدے کے مطابق تعلیل ہوگی۔

باب اَوّل صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ (مطلق) اَجوف واوی ازباب ''اِفعَال'' جیسے ''اَلاِقَامَةُ'' (مقیم ہونا، قائم کرنا)

اَقَامَ یُقِیمُ اِقَامَةً فَھُوَ مُقِیمٌ وَّاُقِیمَ یُقَامُ اِقَامَةً فَذاكَ مُقَامٌ لَم یُقِم لَم یُقَم لَایُقِیمُ لَایُقَامُ لَن یُّقِیمَ لَن یُّقَامَ اَلاَمرُ مِنهُ اَقِم لِتُقَم لِیُقِم لِیُقَم وَالنَّھیُ عَنہُ لَاتُقِم لَاتُقَم لَایُقِم لَایُقَم اَلظَّرفُ مِنهُ مُقَامٌ مُقَامَانِ مُقَامَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف -اَقَامَ اَقَامَا اَقَامُوا اَقَامَتْ اَقَامَتَا اَقَمنَ اَقَمتَ اَقَمتُمَا اَقَمتُم اَقَمتِ اَقَمتُمَا اَقَمتُنَّ اَقَمتُ اَقَمنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول -اُقِیمَ اُقِیمَا اُقِیمُوا اُقِیمَتْ اُقِیمَتَا اُقِمنَ اُقِمتَ اُقِمتُمَا اُقِمتُم اُقِمتِ اُقِمتُمَا اُقِمتُنَّ اُقِمتُ اُقِمنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف -مَآاَقَامَ مَآاَقَامَا مَآاَقَامُوا مَآاَقَامَتْ مَآاَقَامَتَا مَآاَقَمنَ مَآاَقَمتَ مَآاَقَمتُمَا مَآاَقَمتُم مَآاَقَمتِ مَآاَقَمتُمَا مَآاَقَمتُنَّ مَآاَقَمتُ مَآاَقَمنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول -مَآاُقِیمَ مَآاُقِیمَا مَآاُقِیمُوا مَآاُقِیمَتْ مَآاُقِیمَتَا مَآاُقِمنَ مَآاُقِمتَ مَآاُقِمتُمَا مَآاُقِمتُم مَآاُقِمتِ مَآاُقِمتُمَا مَآاُقِمتُنَّ مَآاُقِمتُ مَآاُقِمنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف -یُقِیمُ یُقِیمَانِ یُقِیمُونَ تُقِیمُ تُقِیمَانِ یُقِمنَ تُقِیمُ تُقِیمَانِ تُقِیمُونَ تُقِیمِینَ تُقِیمَانِ تُقِمنَ اُقِیمُ نُقِیمُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول -یُقَامُ یُقَامَانِ یُقَامُونَ تُقَامُ تُقَامَانِ یُقَمنَ تُقَامُ تُقَامَانِ تُقَامُونَ تُقَامِینَ تُقَامَانِ تُقَمنَ اُقَامُ نُقَامُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف -لَایُقِیمُ لَایُقِیمَانِ لَایُقِیمُونَ لَاتُقِیمُ لَاتُقِیمَانِ لَایُقِمنَ لَاتُقِیمُ لَاتُقِیمَانِ لَاتُقِیمُونَ لَاتُقِیمِینَ لَاتُقِیمَانِ لَاتُقِمنَ لَآاُقِیمُ لَانُقِیمُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول -لَایُقَامُ لَایُقَامَانِ لَایُقَامُونَ لَاتُقَامُ لَاتُقَامَانِ لَایُقَمنَ لَاتُقَامُ لَاتُقَامَانِ لَاتُقَامُونَ لَاتُقَامِینَ لَاتُقَامَانِ لَاتُقَمنَ لَآاُقَامُ لَانُقَامُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف -لَیُقِیمَنَّ لَیُقِیمَآنِّ لَیُقِیمُنَّ لَتُقِیمَنَّ لَتُقِیمَآنِّ لَیُقِمنَآنِّ لَتُقِیمَنَّ لَتُقِیمَآنِّ لَتُقِیمُنَّ لَتُقِیمِنَّ لَتُقِیمَآنِّ لَتُقِمنَآنِّ لَاُقِیمَنَّ لَنُقِیمَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول -لَیُقَامَنَّ لَیُقَامَآنِّ لَیُقَامُنَّ لَتُقَامَنَّ لَتُقَامَآنِّ لَیُقَمنَآنِّ لَتُقَامَنَّ لَتُقَامَآنِّ لَتُقَامُنَّ لَتُقَامِنَّ لَتُقَامَآنِّ لَتُقَمنَآنِّ لَاُقَامَنَّ لَنُقَامَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف -لَیُقِیْمَنْ لَیُقِیْمُنْ لَتُقِیْمَنْ لَتُقِیْمَنْ لَتُقِیْمُنْ لَتُقِیْمِنْ لَاُقِیْمَنْ لَنُقِیْمَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول -لَیُقَامَنْ لَیُقَامُنْ لَتُقَامَنْ لَتُقَامَنْ لَتُقَامُنْ لَتُقَامِنْ لَاُقَامَنْ لَنُقَامَنْ،

بحث اسم فاعل -مُقِیْمٌ مُّقِیْمَانِ (مُقِیْمَیْنِ) مُقِیْمُوْنَ (مُقِیْمِیْنَ) مُقِیْمَةٌ مُّقِیْمَتَانِ (مُقِیْمَتَیْنِ) مُقِیْمَاتٌ،

بحث اسم مفعول -مُقَامٌ مُّقَامَانِ (مُقَامَیْنِ) مُقَامُوْنَ (مُقَامِیْنَ) مُقَامَةٌ مُّقَامَتَانِ (مُقَامَتَیْنِ) مُقَامَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ یُقِمْ لَمْ یُقِیْمَا لَمْ یُقِیْمُوْا لَمْ تُقِمْ لَمْ تُقِیْمَا لَمْ یُقِمْنَ لَمْ تُقِمْ لَمْ تُقِیْمَا لَمْ تُقِیْمُوْا لَمْ تُقِیْمِیْ لَمْ تُقِیْمَا لَمْ تُقِمْنَ لَمْ اُقِمْ لَمْ نُقِمْ،

بحث فعل جحد مجہول -لَمْ یُقَمْ لَمْ یُقَامَا لَمْ یُقَامُوْا لَمْ تُقَمْ لَمْ تُقَامَا لَمْ یُقَمْنَ لَمْ تُقَمْ لَمْ تُقَامَا لَمْ تُقَامُوْا لَمْ تُقَامِیْ لَمْ تُقَامَا لَمْ تُقَمْنَ لَمْ اُقَمْ لَمْ نُقَمْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یُّقِیْمَ لَنْ یُّقِیْمَا لَنْ یُّقِیْمُوْا لَنْ تُقِیْمَ لَنْ تُقِیْمَا لَنْ یُّقِمْنَ لَنْ تُقِیْمَ لَنْ تُقِیْمَا لَنْ تُقِیْمُوْا لَنْ تُقِیْمِیْ لَنْ تُقِیْمَا لَنْ تُقِمْنَ لَنْ اُقِیْمَ لَنْ نُّقِیْمَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -لَنْ یُّقَامَ لَنْ یُّقَامَا لَنْ یُّقَامُوْا لَنْ تُقَامَ لَنْ تُقَامَا لَنْ یُّقَمْنَ لَنْ تُقَامَ لَنْ تُقَامَا لَنْ تُقَامُوْا لَنْ تُقَامِیْ لَنْ تُقَامَا لَنْ تُقَمْنَ لَنْ اُقَامَ لَنْ نُّقَامَ،

بحث فعل امر حاضر معروف -اَقِمْ اَقِیْمَا اَقِیْمُوْا اَقِیْمِیْ اَقِیْمَا اَقِمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اَقِیْمَنَّ اَقِیْمَآنِّ اَقِیْمُنَّ اَقِیْمِنَّ اَقِیْمَآنِّ اَقِمْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اَقِیْمَنْ اَقِیْمُنْ اَقِیْمِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُقَمْ لِتُقَامَا لِتُقَامُوْا لِتُقَامِیْ لِتُقَامَا لِتُقَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُقَامَنَّ لِتُقَامَآنِّ لِتُقَامُنَّ لِتُقَامِنَّ لِتُقَامَآنِّ لِتُقَمْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُقَامَنْ لِتُقَامُنْ لِتُقَامِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیُقِمْ لِیُقِیْمَا لِیُقِیْمُوْا لِتُقِمْ لِتُقِیْمَا لِیُقِمْنَ لِاُقِمْ لِنُقِمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُقِیْمَنَّ لِیُقِیْمَآنِّ لِیُقِیْمُنَّ لِتُقِیْمَنَّ لِتُقِیْمَآنِّ لِیُقِمْنَآنِّ لِاُقِیْمَنَّ لِنُقِیْمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُقِیْمَنْ لِیُقِیْمُنْ لِتُقِیْمَنْ لِاُقِیْمَنْ لِنُقِیْمَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُقَمْ لِیُقَامَا لِیُقَامُوْا لِتُقَمْ لِتُقَامَا لِیُقَمْنَ لِاُقَمْ لِنُقَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُقَامَنَّ لِیُقَامَآنِّ لِیُقَامُنَّ لِتُقَامَنَّ لِتُقَامَآنِّ لِیُقَمْنَآنِّ لِاُقَامَنَّ لِنُقَامَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُقَامَنْ لِیُقَامُنْ لِتُقَامَنْ لِاُقَامَنْ لِنُقَامَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُقِمْ لَاتُقِيمَا لَاتُقِيمُوا لَاتُقِيمِي لَاتُقِيمَا لَاتُقِمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُقِيمَنَّ لَاتُقِيمَانِّ لَاتُقِيمُنَّ لَاتُقِيمِنَّ لَاتُقِيمَانِّ لَاتُقِمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُقِيمَنْ لَاتُقِيمُنْ لَاتُقِيمِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُقَمْ لَاتُقَامَا لَاتُقَامُوا لَاتُقَامِي لَاتُقَامَا لَاتُقَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُقَامَنَّ لَاتُقَامَانِّ لَاتُقَامُنَّ لَاتُقَامِنَّ لَاتُقَامَانِّ لَاتُقَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُقَامَنْ لَاتُقَامُنْ لَاتُقَامِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايُقِمْ لَايُقِيمَا لَايُقِيمُوا لَاتُقِمْ لَاتُقِيمَا لَايُقِمْنَ لَااُقِمْ لَانُقِمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُقِيمَنَّ لَايُقِيمَانِّ لَايُقِيمُنَّ لَاتُقِيمَنَّ لَاتُقِيمَانِّ لَايُقِمْنَانِّ لَااُقِيمَنَّ لَانُقِيمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُقِيمَنْ لَايُقِيمُنْ لَاتُقِيمَنْ لَااُقِيمَنْ لَانُقِيمَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُقَمْ لَايُقَامَا لَايُقَامُوا لَاتُقَمْ لَاتُقَامَا لَايُقَمْنَ لَااُقَامْ لَانُقَامْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُقَامَنَّ لَايُقَامَانِّ لَايُقَامُنَّ لَاتُقَامَنَّ لَاتُقَامَانِّ لَايُقَمْنَانِّ لَااُقَامَنَّ لَانُقَامَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُقَامَنْ لَايُقَامُنْ لَاتُقَامَنْ لَااُقَامَنْ لَانُقَامَنْ،

﴿اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِفْعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِطَاعَةُ	پیروی کرنا	اَلْاِرَادَةُ	ارادہ کرنا	اَلْاِذَابَةُ	پگھلانا
اَلْاِغَاثَةُ	مدد کرنا	اَلْاِجَابَةُ	جواب دینا	اَلْاِبَاحَةُ	ظاہر کرنا / جائز کرنا
اَلْاِخَامَةُ	تین ٹانگوں پر کھڑا ہونا	اَلْاِخَاقَةُ	ملک میں جانا	اَلْاِخَافَةُ	ڈرانا

☆☆☆☆☆

باب تَفْعِيلٌ، مُفَاعَلَه، تَفَعُّلٌ اور تَفَاعُلٌ کی تعلیلات

☆ اجوف واوی سے باب **تَفْعِيلٌ**، **مُفَاعَلَه**، **تَفَعُّلٌ** اور **تَفَاعُلٌ** میں بالکل تعلیل نہیں ہوگی ملاحظہ ہو۔

باب **تَفْعِيلٌ** جیسے طَوَّلَ يُطَوِّلُ تَطْوِيلًا، **مُفَاعَلَه** جیسے شَاوَرَ يُشَاوِرُ مُشَاوَرَةً، **تَفَعُّلٌ** جیسے تَعَوَّذَ يَتَعَوَّذُ تَعَوُّذًا، **تَفَاعُلٌ** جیسے تَحَاوَرَ يَتَحَاوَرُ تَحَاوُرًا۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ (مطلق) اَجوَف واوی ازباب "تَفعِیلُ" جیسے "اَلتَّطوِیلُ" (دراز کرنا)

طَوَّلَ یُطَوِّلُ تَطوِیلًا فَھُوَ مُطَوِّلٌ وَّطُوِّلَ یُطَوَّلُ تَطوِیلًا فَذَاكَ مُطَوَّلٌ لَم یُطَوِّلْ لَم یُطَوَّلْ لَایُطَوِّلُ لَایُطَوَّلُ لَن یُّطَوِّلَ لَن یُّطَوَّلَ اَلامرُ مِنهُ طَوِّلْ لِتُطَوَّلْ لِیُطَوِّلْ لِیُطَوَّلْ وَالنَّھیُ عَنهُ لَاتُطَوِّلْ لَاتُطَوَّلْ لَایُطَوِّلْ لَایُطَوَّلْ اَلظَّرفُ مِنهُ مُطَوَّلٌ مُّطَوَّلَانِ مُطَوَّلَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- طَوَّلَ طَوَّلَا طَوَّلُوا طَوَّلَتْ طَوَّلَتَا طَوَّلْنَ طَوَّلْتَ طَوَّلْتُمَا طَوَّلْتُم طَوَّلْتِ طَوَّلْتُمَا طَوَّلْتُنَّ طَوَّلْتُ طَوَّلْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- طُوِّلَ طُوِّلَا طُوِّلُوا طُوِّلَتْ طُوِّلَتَا طُوِّلْنَ طُوِّلْتَ طُوِّلْتُمَا طُوِّلْتُم طُوِّلْتِ طُوِّلْتُمَا طُوِّلْتُنَّ طُوِّلْتُ طُوِّلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاطَوَّلَ مَاطَوَّلَا مَاطَوَّلُوا مَاطَوَّلَتْ مَاطَوَّلَتَا مَاطَوَّلْنَ مَاطَوَّلْتَ مَاطَوَّلْتُمَا مَاطَوَّلْتُم مَاطَوَّلْتِ مَاطَوَّلْتُمَا مَاطَوَّلْتُنَّ مَاطَوَّلْتُ مَاطَوَّلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاطُوِّلَ مَاطُوِّلَا مَاطُوِّلُوا مَاطُوِّلَتْ مَاطُوِّلَتَا مَاطُوِّلْنَ مَاطُوِّلْتَ مَاطُوِّلْتُمَا مَاطُوِّلْتُم مَاطُوِّلْتِ مَاطُوِّلْتُمَا مَاطُوِّلْتُنَّ مَاطُوِّلْتُ مَاطُوِّلْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یُطَوِّلُ یُطَوِّلَانِ یُطَوِّلُوْنَ تُطَوِّلُ تُطَوِّلَانِ یُطَوِّلْنَ تُطَوِّلُ تُطَوِّلَانِ تُطَوِّلُوْنَ تُطَوِّلِینَ تُطَوِّلَانِ تُطَوِّلْنَ اُطَوِّلُ نُطَوِّلُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُطَوَّلُ یُطَوَّلَانِ یُطَوَّلُوْنَ تُطَوَّلُ تُطَوَّلَانِ یُطَوَّلْنَ تُطَوَّلُ تُطَوَّلَانِ تُطَوَّلُوْنَ تُطَوَّلِینَ تُطَوَّلَانِ تُطَوَّلْنَ اُطَوَّلُ نُطَوَّلُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایُطَوِّلُ لَایُطَوِّلَانِ لَایُطَوِّلُوْنَ لَاتُطَوِّلُ لَاتُطَوِّلَانِ لَایُطَوِّلْنَ لَاتُطَوِّلُ لَاتُطَوِّلَانِ لَاتُطَوِّلُوْنَ لَاتُطَوِّلِینَ لَاتُطَوِّلَانِ لَاتُطَوِّلْنَ لَااُطَوِّلُ لَانُطَوِّلُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُطَوَّلُ لَایُطَوَّلَانِ لَایُطَوَّلُوْنَ لَاتُطَوَّلُ لَاتُطَوَّلَانِ لَایُطَوَّلْنَ لَاتُطَوَّلُ لَاتُطَوَّلَانِ لَاتُطَوَّلُوْنَ لَاتُطَوَّلِینَ لَاتُطَوَّلَانِ لَاتُطَوَّلْنَ لَااُطَوَّلُ لَانُطَوَّلُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیُطَوِّلَنَّ لَیُطَوِّلَانِّ لَیُطَوِّلُنَّ لَتُطَوِّلَنَّ لَتُطَوِّلَانِّ لَیُطَوِّلْنَانِّ

لَتُطَوِّلَنَّ لَتُطَوِّلَانِّ لَتُطَوِّلُنَّ لَتُطَوِّلِنَّ لَتُطَوِّلَانِّ لَتُطَوِّلْنَانِّ لَاُطَوِّلَنَّ لَنُطَوِّلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُطَوَّلَنَّ لَيُطَوَّلَانِّ لَيُطَوَّلُنَّ لَتُطَوَّلَنَّ لَتُطَوَّلَانِّ لَيُطَوَّلْنَانِّ لَتُطَوَّلَنَّ لَتُطَوَّلَانِّ لَتُطَوَّلُنَّ لَتُطَوَّلِنَّ لَتُطَوَّلَانِّ لَتُطَوَّلْنَانِّ لَاُطَوَّلَنَّ لَنُطَوَّلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيُطَوِّلَنْ لَيُطَوِّلُنْ لَتُطَوِّلَنْ لَتُطَوِّلُنْ لَتُطَوِّلَنْ لَتُطَوِّلُنْ لَتُطَوِّلِنْ لَاُطَوِّلَنْ لَنُطَوِّلَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُطَوَّلَنْ لَيُطَوَّلُنْ لَتُطَوَّلَنْ لَتُطَوَّلُنْ لَتُطَوَّلَنْ لَتُطَوَّلُنْ لَتُطَوَّلِنْ لَاُطَوَّلَنْ لَنُطَوَّلَنْ.

بحث اسم فاعل-مُطَوِّلٌ مُطَوِّلَانِ (مُطَوِّلَيْنِ) مُطَوِّلُوْنَ (مُطَوِّلِيْنَ) مُطَوِّلَةٌ مُطَوِّلَتَانِ (مُطَوِّلَتَيْنِ) مُطَوِّلَاتٌ.

بحث اسم مفعول-مُطَوَّلٌ مُطَوَّلَانِ (مُطَوَّلَيْنِ) مُطَوَّلُوْنَ (مُطَوَّلِيْنَ) مُطَوَّلَةٌ مُطَوَّلَتَانِ (مُطَوَّلَتَيْنِ) مُطَوَّلَاتٌ.

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يُطَوِّلْ لَمْ يُطَوِّلَا لَمْ يُطَوِّلُوْا لَمْ تُطَوِّلْ لَمْ تُطَوِّلَا لَمْ يُطَوِّلْنَ لَمْ تُطَوِّلْ لَمْ تُطَوِّلَا لَمْ تُطَوِّلُوْا لَمْ تُطَوِّلِيْ لَمْ تُطَوِّلَا لَمْ تُطَوِّلْنَ لَمْ اُطَوِّلْ لَمْ نُطَوِّلْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُطَوَّلْ لَمْ يُطَوَّلَا لَمْ يُطَوَّلُوْا لَمْ تُطَوَّلْ لَمْ تُطَوَّلَا لَمْ يُطَوَّلْنَ لَمْ تُطَوَّلْ لَمْ تُطَوَّلَا لَمْ تُطَوَّلُوْا لَمْ تُطَوَّلِيْ لَمْ تُطَوَّلَا لَمْ تُطَوَّلْنَ لَمْ اُطَوَّلْ لَمْ نُطَوَّلْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يُطَوِّلَ لَنْ يُطَوِّلَا لَنْ يُطَوِّلُوْا لَنْ تُطَوِّلَ لَنْ تُطَوِّلَا لَنْ يُطَوِّلْنَ لَنْ تُطَوِّلَ لَنْ تُطَوِّلَا لَنْ تُطَوِّلُوْا لَنْ تُطَوِّلِيْ لَنْ تُطَوِّلَا لَنْ تُطَوِّلْنَ لَنْ اُطَوِّلَ لَنْ نُطَوِّلَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُطَوَّلَ لَنْ يُطَوَّلَا لَنْ يُطَوَّلُوْا لَنْ تُطَوَّلَ لَنْ تُطَوَّلَا لَنْ يُطَوَّلْنَ لَنْ تُطَوَّلَ لَنْ تُطَوَّلَا لَنْ تُطَوَّلُوْا لَنْ تُطَوَّلِيْ لَنْ تُطَوَّلَا لَنْ تُطَوَّلْنَ لَنْ اُطَوَّلَ لَنْ نُطَوَّلَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-طَوِّلْ طَوِّلَا طَوِّلُوْا طَوِّلِيْ طَوِّلَا طَوِّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-طَوِّلَنَّ طَوِّلَانِّ طَوِّلُنَّ طَوِّلِنَّ طَوِّلَانِّ طَوِّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-طَوِّلَنْ طَوِّلُنْ طَوِّلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُطَوَّلْ لِتُطَوَّلَا لِتُطَوَّلُوْا لِتُطَوَّلِيْ لِتُطَوَّلَا لِتُطَوَّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُطَوَّلَنَّ لِتُطَوَّلَانِّ لِتُطَوَّلُنَّ لِتُطَوَّلِنَّ لِتُطَوَّلَانِّ لِتُطَوَّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُطَوَّلَنْ لِتُطَوَّلُنْ لِتُطَوَّلِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيُطَوِّلْ لِيُطَوِّلَا لِيُطَوِّلُوْا لِتُطَوِّلْ لِتُطَوِّلَا لِيُطَوِّلْنَ لِاُطَوِّلْ لِنُطَوِّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُطَوِّلَنَّ لِیُطَوِّلَانِّ لِیُطَوِّلُنَّ لِتُطَوِّلَنَّ لِتُطَوِّلَانِّ لِیُطَوِّلْنَانِّ لِاُطَوِّلَنَّ لِنُطَوِّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُطَوِّلَنْ لِیُطَوِّلُنْ لِتُطَوِّلَنْ لِاُطَوِّلَنْ لِنُطَوِّلَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُطَوَّلْ لِیُطَوَّلَا لِیُطَوَّلُوْا لِتُطَوَّلْ لِتُطَوَّلَا لِیُطَوَّلْنَ لِاُطَوَّلْ لِنُطَوَّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُطَوَّلَنَّ لِیُطَوَّلَانِّ لِیُطَوَّلُنَّ لِتُطَوَّلَنَّ لِتُطَوَّلَانِّ لِیُطَوَّلْنَانِّ لِاُطَوَّلَنَّ لِنُطَوَّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُطَوَّلَنْ لِیُطَوَّلُنْ لِتُطَوَّلَنْ لِاُطَوَّلَنْ لِنُطَوَّلَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُطَوِّلْ لَاتُطَوِّلَا لَاتُطَوِّلُوْا لَاتُطَوِّلِیْ لَاتُطَوِّلَا لَاتُطَوِّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُطَوِّلَنَّ لَاتُطَوِّلَانِّ لَاتُطَوِّلُنَّ لَاتُطَوِّلِنَّ لَاتُطَوِّلَانِّ لَاتُطَوِّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُطَوِّلَنْ لَاتُطَوِّلُنْ لَاتُطَوِّلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُطَوَّلْ لَاتُطَوَّلَا لَاتُطَوَّلُوْا لَاتُطَوَّلِیْ لَاتُطَوَّلَا لَاتُطَوَّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُطَوَّلَنَّ لَاتُطَوَّلَانِّ لَاتُطَوَّلُنَّ لَاتُطَوَّلِنَّ لَاتُطَوَّلَانِّ لَاتُطَوَّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُطَوَّلَنْ لَاتُطَوَّلُنْ لَاتُطَوَّلِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایُطَوِّلْ لَایُطَوِّلَا لَایُطَوِّلُوْا لَاتُطَوِّلْ لَاتُطَوِّلَا لَایُطَوِّلْنَ لَااُطَوِّلْ لَانُطَوِّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُطَوِّلَنَّ لَایُطَوِّلَانِّ لَایُطَوِّلُنَّ لَاتُطَوِّلَنَّ لَاتُطَوِّلَانِّ لَایُطَوِّلْنَانِّ لَااُطَوِّلَنَّ لَانُطَوِّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُطَوِّلَنْ لَایُطَوِّلُنْ لَاتُطَوِّلَنْ لَااُطَوِّلَنْ لَانُطَوِّلَنْ،

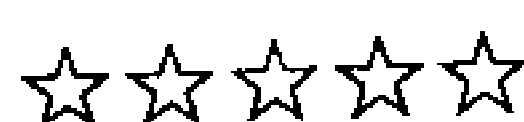
بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُطَوَّلْ لَایُطَوَّلَا لَایُطَوَّلُوْا لَاتُطَوَّلْ لَاتُطَوَّلَا لَایُطَوَّلْنَ لَااُطَوَّلْ لَانُطَوَّلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُطَوَّلَنَّ لَایُطَوَّلَانِّ لَایُطَوَّلُنَّ لَاتُطَوَّلَنَّ لَاتُطَوَّلَانِّ لَایُطَوَّلْنَانِّ لَااُطَوَّلَنَّ لَانُطَوَّلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُطَوَّلَنْ لَایُطَوَّلُنْ لَاتُطَوَّلَنْ لَااُطَوَّلَنْ لَانُطَوَّلَنْ،

﴿اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''تَفْعِیْل'' سے مستعمل ہیں، طلباء کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّحْوِیْلُ	پھیرنا	اَلتَّلْوِیْثُ	آلودہ کرنا	اَلتَّخْوِیْفُ	ڈرانا
اَلتَّحْوِیْضُ	داخل کرنا	اَلتَّحْوِیْقُ	کشادہ کرنا	اَلتَّطْوِیْفُ	بہت چکرلگانا
اَلتَّغْوِیْرُ	پستی کی طرف آنا،غروب ہونا	اَلتَّغْوِیْصُ	غوطہ لگوانا	اَلتَّسْوِیْفُ	ٹالنا

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ (مطلق) اجوف واوی

ازباب "مُفَاعَلَةٌ" جیسے "اَلْمُشَاوَرَةُ" (آپس میں مشورہ کرنا)

شَاوَرَ يُشَاوِرُ مُشَاوَرَةً **فَهُوَ** مُشَاوِرٌ وَّشُوْوِرَ يُشَاوَرُ مُشَاوَرَةً **فَذَاكَ** مُشَاوَرٌ لَمْ يُشَاوِرْ لَمْ يُشَاوَرْ لَايُشَاوِرُ لَايُشَاوَرُ لَنْ يُّشَاوِرَ لَنْ يُّشَاوَرَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** شَاوِرْ لِتُشَاوَرْ لِيُشَاوِرْ لِيُشَاوَرْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتُشَاوِرْ لَاتُشَاوَرْ لَايُشَاوِرْ لَايُشَاوَرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُشَاوَرٌ مُّشَاوَرَانِ مُشَاوَرَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- شَاوَرَ شَاوَرَا شَاوَرُوْا شَاوَرَتْ شَاوَرَتَا شَاوَرْنَ شَاوَرْتَ شَاوَرْتُمَا شَاوَرْتُمْ شَاوَرْتِ شَاوَرْتُمَا شَاوَرْتُنَّ شَاوَرْتُ شَاوَرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- شُوْوِرَ شُوْوِرَا شُوْوِرُوْا شُوْوِرَتْ شُوْوِرَتَا شُوْوِرْنَ شُوْوِرْتَ شُوْوِرْتُمَا شُوْوِرْتُمْ شُوْوِرْتِ شُوْوِرْتُمَا شُوْوِرْتُنَّ شُوْوِرْتُ شُوْوِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاشَاوَرَ مَاشَاوَرَا مَاشَاوَرُوْا مَاشَاوَرَتْ مَاشَاوَرَتَا مَاشَاوَرْنَ مَاشَاوَرْتَ مَاشَاوَرْتُمَا مَاشَاوَرْتُمْ مَاشَاوَرْتِ مَاشَاوَرْتُمَا مَاشَاوَرْتُنَّ مَاشَاوَرْتُ مَاشَاوَرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاشُوْوِرَ مَاشُوْوِرَا مَاشُوْوِرُوْا مَاشُوْوِرَتْ مَاشُوْوِرَتَا مَاشُوْوِرْنَ مَاشُوْوِرْتَ مَاشُوْوِرْتُمَا مَاشُوْوِرْتُمْ مَاشُوْوِرْتِ مَاشُوْوِرْتُمَا مَاشُوْوِرْتُنَّ مَاشُوْوِرْتُ مَاشُوْوِرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يُشَاوِرُ يُشَاوِرَانِ يُشَاوِرُوْنَ تُشَاوِرُ تُشَاوِرَانِ يُشَاوِرْنَ تُشَاوِرُ تُشَاوِرَانِ تُشَاوِرُوْنَ تُشَاوِرِيْنَ تُشَاوِرَانِ تُشَاوِرْنَ اُشَاوِرُ نُشَاوِرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- يُشَاوَرُ يُشَاوَرَانِ يُشَاوَرُوْنَ تُشَاوَرُ تُشَاوَرَانِ يُشَاوَرْنَ تُشَاوَرُ تُشَاوَرَانِ تُشَاوَرُوْنَ تُشَاوَرِيْنَ تُشَاوَرَانِ تُشَاوَرْنَ اُشَاوَرُ نُشَاوَرُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايُشَاوِرُ لَايُشَاوِرَانِ لَايُشَاوِرُوْنَ لَاتُشَاوِرُ لَاتُشَاوِرَانِ لَايُشَاوِرْنَ لَاتُشَاوِرُ لَاتُشَاوِرَانِ لَاتُشَاوِرُوْنَ لَاتُشَاوِرِيْنَ لَاتُشَاوِرَانِ لَاتُشَاوِرْنَ لَااُشَاوِرُ لَانُشَاوِرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَايُشَاوَرُ لَايُشَاوَرَانِ لَايُشَاوَرُوْنَ لَاتُشَاوَرُ لَاتُشَاوَرَانِ لَايُشَاوَرْنَ لَاتُشَاوَرُ لَاتُشَاوَرَانِ لَاتُشَاوَرُوْنَ لَاتُشَاوَرِيْنَ لَاتُشَاوَرَانِ لَاتُشَاوَرْنَ لَااُشَاوَرُ لَانُشَاوَرُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَيُشَاوِرَنَّ لَيُشَاوِرَانِّ لَيُشَاوِرُنَّ لَتُشَاوِرَنَّ لَتُشَاوِرَانِّ لَيُشَاوِرْنَانِّ لَتُشَاوِرَنَّ لَتُشَاوِرَانِّ لَتُشَاوِرُنَّ لَتُشَاوِرِنَّ لَتُشَاوِرَانِّ لَتُشَاوِرْنَانِّ لَاُشَاوِرَنَّ لَنُشَاوِرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُشَاوَرَنَّ لَيُشَاوَرَانِّ لَيُشَاوَرُنَّ لَتُشَاوَرَنَّ لَتُشَاوَرَانِّ لَيُشَاوَرْنَانِّ لَتُشَاوَرَنَّ لَتُشَاوَرَانِّ لَتُشَاوَرُنَّ لَتُشَاوَرِنَّ لَتُشَاوَرَانِّ لَتُشَاوَرْنَانِّ لَأُشَاوَرَنَّ لَنُشَاوَرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيُشَاوِرَنْ لَيُشَاوِرُنْ لَتُشَاوِرَنْ لَتُشَاوِرَنْ لَتُشَاوِرُنْ لَتُشَاوِرِنْ لَأُشَاوِرَنْ لَنُشَاوِرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُشَاوَرَنْ لَيُشَاوَرُنْ لَتُشَاوَرَنْ لَتُشَاوَرَنْ لَتُشَاوَرُنْ لَتُشَاوَرِنْ لَأُشَاوَرَنْ لَنُشَاوَرَنْ،

بحث اسم فاعل-مُشَاوِرٌ مُشَاوِرَانِ (مُشَاوِرَيْنِ) مُشَاوِرُوْنَ (مُشَاوِرِيْنَ) مُشَاوِرَةٌ مُشَاوِرَتَانِ (مُشَاوِرَتَيْنِ) مُشَاوِرَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُشَاوَرٌ مُشَاوَرَانِ (مُشَاوَرَيْنِ) مُشَاوَرُوْنَ (مُشَاوَرِيْنَ) مُشَاوَرَةٌ مُشَاوَرَتَانِ (مُشَاوَرَتَيْنِ) مُشَاوَرَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يُشَاوِرْ لَمْ يُشَاوِرَا لَمْ يُشَاوِرُوْا لَمْ تُشَاوِرْ لَمْ تُشَاوِرَا لَمْ يُشَاوِرْنَ لَمْ تُشَاوِرْ لَمْ تُشَاوِرَا لَمْ تُشَاوِرُوْا لَمْ تُشَاوِرِيْ لَمْ تُشَاوِرَا لَمْ تُشَاوِرْنَ لَمْ أُشَاوِرْ لَمْ نُشَاوِرْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُشَاوَرْ لَمْ يُشَاوَرَا لَمْ يُشَاوَرُوْا لَمْ تُشَاوَرْ لَمْ تُشَاوَرَا لَمْ يُشَاوَرْنَ لَمْ تُشَاوَرْ لَمْ تُشَاوَرَا لَمْ تُشَاوَرُوْا لَمْ تُشَاوَرِيْ لَمْ تُشَاوَرَا لَمْ تُشَاوَرْنَ لَمْ أُشَاوَرْ لَمْ نُشَاوَرْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يُشَاوِرَ لَنْ يُشَاوِرَا لَنْ يُشَاوِرُوْا لَنْ تُشَاوِرَ لَنْ تُشَاوِرَا لَنْ يُشَاوِرْنَ لَنْ تُشَاوِرَ لَنْ تُشَاوِرَا لَنْ تُشَاوِرُوْا لَنْ تُشَاوِرِيْ لَنْ تُشَاوِرَا لَنْ تُشَاوِرْنَ لَنْ أُشَاوِرَ لَنْ نُشَاوِرَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُشَاوَرَ لَنْ يُشَاوَرَا لَنْ يُشَاوَرُوْا لَنْ تُشَاوَرَ لَنْ تُشَاوَرَا لَنْ يُشَاوَرْنَ لَنْ تُشَاوَرَ لَنْ تُشَاوَرَا لَنْ تُشَاوَرُوْا لَنْ تُشَاوَرِيْ لَنْ تُشَاوَرَا لَنْ تُشَاوَرْنَ لَنْ أُشَاوَرَ لَنْ نُشَاوَرَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-شَاوِرْ شَاوِرَا شَاوِرُوْا شَاوِرِيْ شَاوِرَا شَاوِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-شَاوِرَنَّ شَاوِرَانِّ شَاوِرُنَّ شَاوِرِنَّ شَاوِرَانِّ شَاوِرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-شَاوِرَنْ شَاوِرُنْ شَاوِرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُشَاوَرْ لِتُشَاوَرَا لِتُشَاوَرُوْا لِتُشَاوَرِيْ لِتُشَاوَرَا لِتُشَاوَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُشَاوَرَنَّ لِتُشَاوَرَانِّ لِتُشَاوَرُنَّ لِتُشَاوَرِنَّ لِتُشَاوَرَانِّ لِتُشَاوَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُشَاوَرَنْ لِتُشَاوَرُنْ لِتُشَاوَرِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيُشَاوِرْ لِيُشَاوِرَا لِيُشَاوِرُوْا لِتُشَاوِرْ لِتُشَاوِرَا لِيُشَاوِرْنَ لِأُشَاوِرْ لِنُشَاوِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُشَاوِرَنَّ لِيُشَاوِرَانِّ لِيُشَاوِرُنَّ لِتُشَاوِرَنَّ لِتُشَاوِرَانِّ لِيُشَاوِرْنَانِّ لِأُشَاوِرَنَّ لِنُشَاوِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُشَاوِرَنْ لِیُشَاوِرُنْ لِتُشَاوِرَنْ لِاُشَاوِرَنْ لِنُشَاوِرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُشَاوَرْ لِیُشَاوَرَا لِیُشَاوَرُوْا لِتُشَاوَرْ لِتُشَاوَرَا لِیُشَاوَرْنَ لِاُشَاوَرْ لِنُشَاوَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُشَاوَرَنَّ لِیُشَاوَرَانِّ لِیُشَاوَرُنَّ لِتُشَاوَرَنَّ لِتُشَاوَرَانِّ لِیُشَاوَرْنَانِّ لِاُشَاوَرَنَّ لِنُشَاوَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُشَاوَرَنْ لِیُشَاوَرُنْ لِتُشَاوَرَنْ لِاُشَاوَرَنْ لِنُشَاوَرَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُشَاوِرْ لَاتُشَاوِرَا لَاتُشَاوِرُوْا لَاتُشَاوِرِیْ لَاتُشَاوِرَا لَاتُشَاوِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُشَاوِرَنَّ لَاتُشَاوِرَانِّ لَاتُشَاوِرُنَّ لَاتُشَاوِرِنَّ لَاتُشَاوِرَانِّ لَاتُشَاوِرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُشَاوِرَنْ لَاتُشَاوِرُنْ لَاتُشَاوِرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُشَاوَرْ لَاتُشَاوَرَا لَاتُشَاوَرُوْا لَاتُشَاوَرِیْ لَاتُشَاوَرَا لَاتُشَاوَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُشَاوَرَنَّ لَاتُشَاوَرَانِّ لَاتُشَاوَرُنَّ لَاتُشَاوَرِنَّ لَاتُشَاوَرَانِّ لَاتُشَاوَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُشَاوَرَنْ لَاتُشَاوَرُنْ لَاتُشَاوَرِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایُشَاوِرْ لَایُشَاوِرَا لَایُشَاوِرُوْا لَاتُشَاوِرْ لَاتُشَاوِرَا لَایُشَاوِرْنَ لَااُشَاوِرْ لَانُشَاوِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُشَاوِرَنَّ لَایُشَاوِرَانِّ لَایُشَاوِرُنَّ لَاتُشَاوِرَنَّ لَاتُشَاوِرَانِّ لَایُشَاوِرْنَانِّ لَااُشَاوِرَنَّ لَانُشَاوِرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُشَاوِرَنْ لَایُشَاوِرُنْ لَاتُشَاوِرَنْ لَااُشَاوِرَنْ لَانُشَاوِرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُشَاوَرْ لَایُشَاوَرَا لَایُشَاوَرُوْا لَاتُشَاوَرْ لَاتُشَاوَرَا لَایُشَاوَرْنَ لَااُشَاوَرْ لَانُشَاوَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُشَاوَرَنَّ لَایُشَاوَرَانِّ لَایُشَاوَرُنَّ لَاتُشَاوَرَنَّ لَاتُشَاوَرَانِّ لَایُشَاوَرْنَانِّ لَااُشَاوَرَنَّ لَانُشَاوَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُشَاوَرَنْ لَایُشَاوَرُنْ لَاتُشَاوَرَنْ لَااُشَاوَرَنْ لَانُشَاوَرَنْ،

﴿اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''مُفَاعَلَۃ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلْمُعَاوَضَۃُ	بدلہ دینا	اَلْمُنَاوَلَۃُ	دینا	اَلْمُدَاوَمَۃُ	ہمیشگی کرنا
اَلْمُجَاوَبَۃُ	جواب دینا، گفتگو کرنا	اَلْمُحَاوَتَۃُ	دھوکا دینا	اَلْمُحَاوَرَۃُ	گفتگو کرنا
اَلْمُحَاوَصَۃُ	چپکے سے گوشہ چشم سے دیکھنا	اَلْمُقَاوَمَۃُ	مباحثہ کرنا	اَلْمُطَاوَلَۃُ	ٹال مٹول کرنا

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ (مطلق) اَجوَف واوی از باب "تفعّل" جیسے "اَلتَّعَوُّذُ" (پناہ مانگنا)

تَعَوَّذَ یَتَعَوَّذُ تَعَوُّذًا **فَهُوَ** مُتَعَوِّذٌ وَتُعُوِّذَ یُتَعَوَّذُ تَعَوُّذًا **فَذَاكَ** مُتَعَوَّذٌ لَمْ یَتَعَوَّذْ لَمْ یُتَعَوَّذْ لَایَتَعَوَّذُ لَایُتَعَوَّ لَنْ یَتَعَوَّذَ لَنْ یُتَعَوَّذَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَعَوَّذْ لِتُتَعَوَّذْ لِیَتَعَوَّذْ لِیُتَعَوَّذْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَعَوَّذْ لَاتُتَعَوَّذْ لَایَتَعَوَّذْ لَایُتَعَوَّ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَعَوَّذٌ مُتَعَوَّذَانِ مُتَعَوَّذَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- تَعَوَّذَ تَعَوَّذَا تَعَوَّذُوا تَعَوَّذَتْ تَعَوَّذَتَا تَعَوَّذْنَ تَعَوَّذْتَ تَعَوَّذْتُمَا تَعَوَّذْتُمْ تَعَوَّذْتِ تَعَوَّذْتُمَا تَعَوَّذْتُنَّ تَعَوَّذْتُ تَعَوَّذْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- تُعُوِّذَ تُعُوِّذَا تُعُوِّذُوا تُعُوِّذَتْ تُعُوِّذَتَا تُعُوِّذْنَ تُعُوِّذْتَ تُعُوِّذْتُمَا تُعُوِّذْتُمْ تُعُوِّذْتِ تُعُوِّذْتُمَا تُعُوِّذْتُنَّ تُعُوِّذْتُ تُعُوِّذْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاتَعَوَّذَ مَاتَعَوَّذَا مَاتَعَوَّذُوا مَاتَعَوَّذَتْ مَاتَعَوَّذَتَا مَاتَعَوَّذْنَ مَاتَعَوَّذْتَ مَاتَعَوَّذْتُمَا مَاتَعَوَّذْتُمْ مَاتَعَوَّذْتِ مَاتَعَوَّذْتُمَا مَاتَعَوَّذْتُنَّ مَاتَعَوَّذْتُ مَاتَعَوَّذْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاتُعُوِّذَ مَاتُعُوِّذَا مَاتُعُوِّذُوا مَاتُعُوِّذَتْ مَاتُعُوِّذَتَا مَاتُعُوِّذْنَ مَاتُعُوِّذْتَ مَاتُعُوِّذْتُمَا مَاتُعُوِّذْتُمْ مَاتُعُوِّذْتِ مَاتُعُوِّذْتُمَا مَاتُعُوِّذْتُنَّ مَاتُعُوِّذْتُ مَاتُعُوِّذْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَتَعَوَّذُ یَتَعَوَّذَانِ یَتَعَوَّذُوْنَ تَتَعَوَّذُ تَتَعَوَّذَانِ یَتَعَوَّذْنَ تَتَعَوَّذُ تَتَعَوَّذَانِ تَتَعَوَّذُوْنَ تَتَعَوَّذِیْنَ تَتَعَوَّذَانِ تَتَعَوَّذْنَ اَتَعَوَّذُ نَتَعَوَّذُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُتَعَوَّذُ یُتَعَوَّذَانِ یُتَعَوَّذُوْنَ تُتَعَوَّذُ تُتَعَوَّذَانِ یُتَعَوَّذْنَ تُتَعَوَّذُ تُتَعَوَّذَانِ تُتَعَوَّذُوْنَ تُتَعَوَّذِیْنَ تُتَعَوَّذَانِ تُتَعَوَّذْنَ اُتَعَوَّذُ نُتَعَوَّذُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَتَعَوَّذُ لَایَتَعَوَّذَانِ لَایَتَعَوَّذُوْنَ لَاتَتَعَوَّذُ لَاتَتَعَوَّذَانِ لَایَتَعَوَّذْنَ لَاتَتَعَوَّذُ لَاتَتَعَوَّذَانِ لَاتَتَعَوَّذُوْنَ لَاتَتَعَوَّذِیْنَ لَاتَتَعَوَّذَانِ لَاتَتَعَوَّذْنَ لَآتَعَوَّذُ لَانَتَعَوَّذُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُتَعَوَّذُ لَایُتَعَوَّذَانِ لَایُتَعَوَّذُوْنَ لَاتُتَعَوَّذُ لَاتُتَعَوَّذَانِ لَایُتَعَوَّذْنَ لَاتُتَعَوَّذُ لَاتُتَعَوَّذَانِ لَاتُتَعَوَّذُوْنَ لَاتُتَعَوَّذِیْنَ لَاتُتَعَوَّذَانِ لَاتُتَعَوَّذْنَ لَآاُتَعَوَّذُ لَانُتَعَوَّذُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَتَعَوَّذَنَّ لَیَتَعَوَّذَانِّ لَیَتَعَوَّذُنَّ لَتَتَعَوَّذَنَّ لَتَتَعَوَّذَانِّ لَیَتَعَوَّذْنَانِّ لَتَتَعَوَّذَنَّ لَتَتَعَوَّذَانِّ لَتَتَعَوَّذُنَّ لَتَتَعَوَّذِنَّ لَتَتَعَوَّذَانِّ لَتَتَعَوَّذْنَانِّ لَاَتَعَوَّذَنَّ لَنَتَعَوَّذَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُتَعَوَّذَنَّ لَيُتَعَوَّذَانِّ لَيُتَعَوَّذُنَّ لَتُتَعَوَّذَنَّ لَتُتَعَوَّذَانِّ لَيُتَعَوَّذْنَانِّ لَتُتَعَوَّذَنَّ لَتُتَعَوَّذَانِّ لَتُتَعَوَّذُنَّ لَتُتَعَوَّذِنَّ لَتُتَعَوَّذَانِّ لَتُتَعَوَّذْنَانِّ لَأُتَعَوَّذَنَّ لَنُتَعَوَّذَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيَتَعَوَّذَنْ لَيَتَعَوَّذُنْ لَتَتَعَوَّذَنْ لَتَتَعَوَّذُنْ لَتَتَعَوَّذِنْ لَأَتَعَوَّذَنْ لَنَتَعَوَّذَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُتَعَوَّذَنْ لَيُتَعَوَّذُنْ لَتُتَعَوَّذَنْ لَتُتَعَوَّذُنْ لَتُتَعَوَّذِنْ لَأُتَعَوَّذَنْ لَنُتَعَوَّذَنْ،

بحث اسم فاعل - مُتَعَوِّذٌ مُتَعَوِّذَانِ (مُتَعَوِّذَيْنِ) مُتَعَوِّذُوْنَ (مُتَعَوِّذِيْنَ) مُتَعَوِّذَةٌ مُتَعَوِّذَتَانِ (مُتَعَوِّذَتَيْنِ) مُتَعَوِّذَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُتَعَوَّذٌ مُتَعَوَّذَانِ (مُتَعَوَّذَيْنِ) مُتَعَوَّذُوْنَ (مُتَعَوَّذِيْنَ) مُتَعَوَّذَةٌ مُتَعَوَّذَتَانِ (مُتَعَوَّذَتَيْنِ) مُتَعَوَّذَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يَتَعَوَّذْ لَمْ يَتَعَوَّذَا لَمْ يَتَعَوَّذُوْا لَمْ تَتَعَوَّذْ لَمْ تَتَعَوَّذَا لَمْ يَتَعَوَّذْنَ لَمْ تَتَعَوَّذْ لَمْ تَتَعَوَّذَا لَمْ تَتَعَوَّذُوْا لَمْ تَتَعَوَّذِيْ لَمْ تَتَعَوَّذَا لَمْ تَتَعَوَّذْنَ لَمْ أَتَعَوَّذْ لَمْ نَتَعَوَّذْ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُتَعَوَّذْ لَمْ يُتَعَوَّذَا لَمْ يُتَعَوَّذُوْا لَمْ تُتَعَوَّذْ لَمْ تُتَعَوَّذَا لَمْ يُتَعَوَّذْنَ لَمْ تُتَعَوَّذْ لَمْ تُتَعَوَّذَا لَمْ تُتَعَوَّذُوْا لَمْ تُتَعَوَّذِيْ لَمْ تُتَعَوَّذَا لَمْ تُتَعَوَّذْنَ لَمْ أُتَعَوَّذْ لَمْ نُتَعَوَّذْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَتَعَوَّذَ لَنْ يَتَعَوَّذَا لَنْ يَتَعَوَّذُوْا لَنْ تَتَعَوَّذَ لَنْ تَتَعَوَّذَا لَنْ يَتَعَوَّذْنَ لَنْ تَتَعَوَّذَ لَنْ تَتَعَوَّذَا لَنْ تَتَعَوَّذُوْا لَنْ تَتَعَوَّذِيْ لَنْ تَتَعَوَّذَا لَنْ تَتَعَوَّذْنَ لَنْ أَتَعَوَّذَ لَنْ نَتَعَوَّذَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُتَعَوَّذَ لَنْ يُتَعَوَّذَا لَنْ يُتَعَوَّذُوْا لَنْ تُتَعَوَّذَ لَنْ تُتَعَوَّذَا لَنْ يُتَعَوَّذْنَ لَنْ تُتَعَوَّذَ لَنْ تُتَعَوَّذَا لَنْ تُتَعَوَّذُوْا لَنْ تُتَعَوَّذِيْ لَنْ تُتَعَوَّذَا لَنْ تُتَعَوَّذْنَ لَنْ أُتَعَوَّذَ لَنْ نُتَعَوَّذَ،

بحث فعل امر حاضر معروف - تَعَوَّذْ تَعَوَّذَا تَعَوَّذُوْا تَعَوَّذِيْ تَعَوَّذَا تَعَوَّذْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - تَعَوَّذَنَّ تَعَوَّذَانِّ تَعَوَّذُنَّ تَعَوَّذِنَّ تَعَوَّذَانِّ تَعَوَّذْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - تَعَوَّذَنْ تَعَوَّذُنْ تَعَوَّذِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُتَعَوَّذْ لِتُتَعَوَّذَا لِتُتَعَوَّذُوْا لِتُتَعَوَّذِيْ لِتُتَعَوَّذَا لِتُتَعَوَّذْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُتَعَوَّذَنَّ لِتُتَعَوَّذَانِّ لِتُتَعَوَّذُنَّ لِتُتَعَوَّذِنَّ لِتُتَعَوَّذَانِّ لِتُتَعَوَّذْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُتَعَوَّذَنْ لِتُتَعَوَّذُنْ لِتُتَعَوَّذِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَتَعَوَّذْ لِيَتَعَوَّذَا لِيَتَعَوَّذُوْا لِتَتَعَوَّذْ لِتَتَعَوَّذَا لِيَتَعَوَّذْنَ لِأَتَعَوَّذْ لِنَتَعَوَّذْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَتَعَوَّذَنَّ لِيَتَعَوَّذَانِّ لِيَتَعَوَّذُنَّ لِتَتَعَوَّذَنَّ لِتَتَعَوَّذَانِّ لِيَتَعَوَّذْنَانِّ لِأَتَعَوَّذَنَّ لِنَتَعَوَّذَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَتَعَوَّذَنْ لِیَتَعَوَّذُنْ لِتَتَعَوَّذُنْ لِاَتَعَوَّذَنْ لِنَتَعَوَّذَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُتَعَوَّذْ لِیُتَعَوَّذَا لِیُتَعَوَّذُوْا لِتُتَعَوَّذْ لِتُتَعَوَّذَا لِیُتَعَوَّذْنَ لِاُتَعَوَّذْ لِنُتَعَوَّذْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُتَعَوَّذَنَّ لِیُتَعَوَّذَانِّ لِیُتَعَوَّذُنَّ لِتُتَعَوَّذَنَّ لِتُتَعَوَّذَانِّ لِیُتَعَوَّذْنَانِّ لِاُتَعَوَّذَنَّ لِنُتَعَوَّذَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُتَعَوَّذَنْ لِیُتَعَوَّذُنْ لِتُتَعَوَّذَنْ لِاُتَعَوَّذَنْ لِنُتَعَوَّذَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَتَعَوَّذْ لَاتَتَعَوَّذَا لَاتَتَعَوَّذُوْا لَاتَتَعَوَّذِیْ لَاتَتَعَوَّذَا لَاتَتَعَوَّذْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَتَعَوَّذَنَّ لَاتَتَعَوَّذَانِّ لَاتَتَعَوَّذُنَّ لَاتَتَعَوَّذِنَّ لَاتَتَعَوَّذَانِّ لَاتَتَعَوَّذْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَتَعَوَّذَنْ لَاتَتَعَوَّذُنْ لَاتَتَعَوَّذِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُتَعَوَّذْ لَاتُتَعَوَّذَا لَاتُتَعَوَّذُوْا لَاتُتَعَوَّذِیْ لَاتُتَعَوَّذَا لَاتُتَعَوَّذْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُتَعَوَّذَنَّ لَاتُتَعَوَّذَانِّ لَاتُتَعَوَّذُنَّ لَاتُتَعَوَّذِنَّ لَاتُتَعَوَّذَانِّ لَاتُتَعَوَّذْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُتَعَوَّذَنْ لَاتُتَعَوَّذُنْ لَاتُتَعَوَّذِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَتَعَوَّذْ لَایَتَعَوَّذَا لَایَتَعَوَّذُوْا لَاتَتَعَوَّذْ لَاتَتَعَوَّذَا لَایَتَعَوَّذْنَ لَااَتَعَوَّذْ لَانَتَعَوَّذْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَتَعَوَّذَنَّ لَایَتَعَوَّذَانِّ لَایَتَعَوَّذُنَّ لَاتَتَعَوَّذَنَّ لَاتَتَعَوَّذَانِّ لَایَتَعَوَّذْنَانِّ لَااَتَعَوَّذَنَّ لَانَتَعَوَّذَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَتَعَوَّذَنْ لَایَتَعَوَّذُنْ لَاتَتَعَوَّذَنْ لَااَتَعَوَّذَنْ لَانَتَعَوَّذَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُتَعَوَّذْ لَایُتَعَوَّذَا لَایُتَعَوَّذُوْا لَاتُتَعَوَّذْ لَاتُتَعَوَّذَا لَایُتَعَوَّذْنَ لَااُتَعَوَّذْ لَانُتَعَوَّذْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُتَعَوَّذَنَّ لَایُتَعَوَّذَانِّ لَایُتَعَوَّذُنَّ لَاتُتَعَوَّذَنَّ لَاتُتَعَوَّذَانِّ لَایُتَعَوَّذْنَانِّ لَااُتَعَوَّذَنَّ لَانُتَعَوَّذَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُتَعَوَّذَنْ لَایُتَعَوَّذُنْ لَاتُتَعَوَّذَنْ لَااُتَعَوَّذَنْ لَانُتَعَوَّذَنْ،

﴿اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو باب "تَفَعُّل" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّحَوُّلُ	بدلنا	اَلتَّلَوُّثُ	آلودہ ہونا	اَلتَّقَوُّسُ	مڑا ہوا ہونا
اَلتَّقَوُّفُ	تلاش کرنا	اَلتَّلَوُّحُ	واضح ہونا رظاہر ہونا	اَلتَّنَوُّرُ	روشن ہونا
اَلتَّنَوُّدُ	ٹہنی کا ہلنا	اَلتَّهَوُّجُ	شدت سے گرمی پڑنا	اَلتَّقَوُّمُ	سیدھا ہونا

☆☆☆☆☆

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ (مطلق) اجوف واوی ازباب "تَفَاعُلٌ" جیسے "اَلتَّحَاوُرُ" (آپس میں باتیں کرنا)

تَحَاوَرَ یَتَحَاوَرُ تَحَاوُرًا فَهُوَ مُتَحَاوِرٌ وَّتُحُوْوِرَ یُتَحَاوَرُ تَحَاوُرًا فَذَاكَ مُتَحَاوَرٌ لَمْ یَتَحَاوَرْ لَمْ یُتَحَاوَرْ لَایَتَحَاوَرُ لَایُتَحَاوَرُ لَنْ یَّتَحَاوَرَ لَنْ یُّتَحَاوَرَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ تَحَاوَرْ لِتُتَحَاوَرْ لِیَتَحَاوَرْ لِیُتَحَاوَرْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَتَحَاوَرْ لَاتُتَحَاوَرْ لَایَتَحَاوَرْ لَایُتَحَاوَرْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُتَحَاوَرٌ مُتَحَاوَرٌ مُتَحَاوَرَانِ مُتَحَاوَرَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- تَحَاوَرَ تَحَاوَرَا تَحَاوَرُوْا تَحَاوَرَتْ تَحَاوَرَتَا تَحَاوَرْنَ تَحَاوَرْتَ تَحَاوَرْتُمَا تَحَاوَرْتُمْ تَحَاوَرْتِ تَحَاوَرْتُمَا تَحَاوَرْتُنَّ تَحَاوَرْتُ تَحَاوَرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- تُحُوْوِرَ تُحُوْوِرَا تُحُوْوِرُوْا تُحُوْوِرَتْ تُحُوْوِرَتَا تُحُوْوِرْنَ تُحُوْوِرْتَ تُحُوْوِرْتُمَا تُحُوْوِرْتُمْ تُحُوْوِرْتِ تُحُوْوِرْتُمَا تُحُوْوِرْتُنَّ تُحُوْوِرْتُ تُحُوْوِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاتَحَاوَرَ مَاتَحَاوَرَا مَاتَحَاوَرُوْا مَاتَحَاوَرَتْ مَاتَحَاوَرَتَا مَاتَحَاوَرْنَ مَاتَحَاوَرْتَ مَاتَحَاوَرْتُمَا مَاتَحَاوَرْتُمْ مَاتَحَاوَرْتِ مَاتَحَاوَرْتُمَا مَاتَحَاوَرْتُنَّ مَاتَحَاوَرْتُ مَاتَحَاوَرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاتُحُوْوِرَ مَاتُحُوْوِرَا مَاتُحُوْوِرُوْا مَاتُحُوْوِرَتْ مَاتُحُوْوِرَتَا مَاتُحُوْوِرْنَ مَاتُحُوْوِرْتَ مَاتُحُوْوِرْتُمَا مَاتُحُوْوِرْتُمْ مَاتُحُوْوِرْتِ مَاتُحُوْوِرْتُمَا مَاتُحُوْوِرْتُنَّ مَاتُحُوْوِرْتُ مَاتُحُوْوِرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَتَحَاوَرُ یَتَحَاوَرَانِ یَتَحَاوَرُوْنَ تَتَحَاوَرُ تَتَحَاوَرَانِ یَتَحَاوَرْنَ تَتَحَاوَرُ تَتَحَاوَرَانِ تَتَحَاوَرُوْنَ تَتَحَاوَرِیْنَ تَتَحَاوَرَانِ تَتَحَاوَرْنَ اَتَحَاوَرُ نَتَحَاوَرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُتَحَاوَرُ یُتَحَاوَرَانِ یُتَحَاوَرُوْنَ تُتَحَاوَرُ تُتَحَاوَرَانِ یُتَحَاوَرْنَ تُتَحَاوَرُ تُتَحَاوَرَانِ تُتَحَاوَرُوْنَ تُتَحَاوَرِیْنَ تُتَحَاوَرَانِ تُتَحَاوَرْنَ اُتَحَاوَرُ نُتَحَاوَرُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَتَحَاوَرُ لَایَتَحَاوَرَانِ لَایَتَحَاوَرُوْنَ لَاتَتَحَاوَرُ لَاتَتَحَاوَرَانِ لَایَتَحَاوَرْنَ لَاتَتَحَاوَرُ لَاتَتَحَاوَرَانِ لَاتَتَحَاوَرُوْنَ لَاتَتَحَاوَرِیْنَ لَاتَتَحَاوَرَانِ لَاتَتَحَاوَرْنَ لَآاَتَحَاوَرُ لَانَتَحَاوَرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُتَحَاوَرُ لَایُتَحَاوَرَانِ لَایُتَحَاوَرُوْنَ لَاتُتَحَاوَرُ لَاتُتَحَاوَرَانِ لَایُتَحَاوَرْنَ لَاتُتَحَاوَرُ لَاتُتَحَاوَرَانِ لَاتُتَحَاوَرُوْنَ لَاتُتَحَاوَرِیْنَ لَاتُتَحَاوَرَانِ لَاتُتَحَاوَرْنَ لَآاُتَحَاوَرُ لَانُتَحَاوَرُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَتَحَاوَرَنَّ لَیَتَحَاوَرَانِّ لَیَتَحَاوَرُنَّ لَتَتَحَاوَرَنَّ لَتَتَحَاوَرَانِّ لَیَتَحَاوَرْنَانِّ لَتَتَحَاوَرَنَّ لَتَتَحَاوَرَانِّ لَتَتَحَاوَرُنَّ لَتَتَحَاوَرِنَّ لَتَتَحَاوَرَانِّ لَتَتَحَاوَرْنَانِّ لَاَتَحَاوَرَنَّ لَنَتَحَاوَرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُتَحَاوَرَنَّ لَیُتَحَاوَرَانِّ لَیُتَحَاوَرُنَّ لَتُتَحَاوَرَنَّ لَتُتَحَاوَرَانِّ

لَیُتَحاوَرُنَانِّ لَتُتَحاوَرُنَّ لَتُتَحاوَرَانِّ لَتُتَحاوَرُنَّ لَتُتَحاوَرِنَّ لَتُتَحاوَرَانِّ لَتُتَحاوَرُنَانِّ لَاُتَحاوَرَنَّ لَنُتَحاوَرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف - لَیَتَحاوَرَنْ لَیَتَحاوَرُنْ لَتَتَحاوَرَنْ لَتَتَحاوَرُنْ لَتَتَحاوَرِنْ لَاَتَحاوَرَنْ لَنَتَحاوَرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول - لَیُتَحاوَرَنْ لَیُتَحاوَرُنْ لَتُتَحاوَرَنْ لَتُتَحاوَرُنْ لَتُتَحاوَرِنْ لَاُتَحاوَرَنْ لَنُتَحاوَرَنْ،

بحث اسم فاعل - مُتَحاوِرٌ مُتَحاوِرَانِ (مُتَحاوِرَیْنِ) مُتَحاوِرُوْنَ (مُتَحاوِرِیْنَ) مُتَحاوِرَةٌ مُتَحاوِرَتَانِ (مُتَحاوِرَتَیْنِ) مُتَحاوِرَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُتَحاوَرٌ مُتَحاوَرَانِ (مُتَحاوَرَیْنِ) مُتَحاوَرُوْنَ (مُتَحاوَرِیْنَ) مُتَحاوَرَةٌ مُتَحاوَرَتَانِ (مُتَحاوَرَتَیْنِ) مُتَحاوَرَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یَتَحاوَرْ لَمْ یَتَحاوَرَا لَمْ یَتَحاوَرُوْا لَمْ تَتَحاوَرْ لَمْ تَتَحاوَرَا لَمْ یَتَحاوَرْنَ لَمْ تَتَحاوَرْ لَمْ تَتَحاوَرَا لَمْ تَتَحاوَرُوْا لَمْ تَتَحاوَرِیْ لَمْ تَتَحاوَرَا لَمْ تَتَحاوَرْنَ لَمْ اَتَحاوَرْ لَمْ نَتَحاوَرْ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُتَحاوَرْ لَمْ یُتَحاوَرَا لَمْ یُتَحاوَرُوْا لَمْ تُتَحاوَرْ لَمْ تُتَحاوَرَا لَمْ یُتَحاوَرْنَ لَمْ تُتَحاوَرْ لَمْ تُتَحاوَرَا لَمْ تُتَحاوَرُوْا لَمْ تُتَحاوَرِیْ لَمْ تُتَحاوَرَا لَمْ تُتَحاوَرْنَ لَمْ اُتَحاوَرْ لَمْ نُتَحاوَرْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف - لَنْ یَّتَحاوَرَ لَنْ یَّتَحاوَرَا لَنْ یَّتَحاوَرُوْا لَنْ تَتَحاوَرَ لَنْ تَتَحاوَرَا لَنْ یَّتَحاوَرْنَ لَنْ تَتَحاوَرَ لَنْ تَتَحاوَرَا لَنْ تَتَحاوَرُوْا لَنْ تَتَحاوَرِیْ لَنْ تَتَحاوَرَا لَنْ تَتَحاوَرْنَ لَنْ اَتَحاوَرَ لَنْ نَّتَحاوَرَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول - لَنْ یُّتَحاوَرَ لَنْ یُّتَحاوَرَا لَنْ یُّتَحاوَرُوْا لَنْ تُتَحاوَرَ لَنْ تُتَحاوَرَا لَنْ یُّتَحاوَرْنَ لَنْ تُتَحاوَرَ لَنْ تُتَحاوَرَا لَنْ تُتَحاوَرُوْا لَنْ تُتَحاوَرِیْ لَنْ تُتَحاوَرَا لَنْ تُتَحاوَرْنَ لَنْ اُتَحاوَرَ لَنْ نُّتَحاوَرَ،

بحث فعل امر حاضر معروف - تَحاوَرْ تَحاوَرَا تَحاوَرُوْا تَحاوَرِیْ تَحاوَرَا تَحاوَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - تَحاوَرَنَّ تَحاوَرَانِّ تَحاوَرُنَّ تَحاوَرِنَّ تَحاوَرَانِّ تَحاوَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - تَحاوَرَنْ تَحاوَرُنْ تَحاوَرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُتَحاوَرْ لِتُتَحاوَرَا لِتُتَحاوَرُوْا لِتُتَحاوَرِیْ لِتُتَحاوَرَا لِتُتَحاوَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُتَحاوَرَنَّ لِتُتَحاوَرَانِّ لِتُتَحاوَرُنَّ لِتُتَحاوَرِنَّ لِتُتَحاوَرَانِّ لِتُتَحاوَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُتَحاوَرَنْ لِتُتَحاوَرُنْ لِتُتَحاوَرِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیَتَحاوَرْ لِیَتَحاوَرَا لِیَتَحاوَرُوْا لِتَتَحاوَرْ لِتَتَحاوَرَا لِیَتَحاوَرْنَ لِاَتَحاوَرْ لِنَتَحاوَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَتَحَاوَرَنَّ لِیَتَحَاوَرَانِّ لِیَتَحَاوَرُنَّ لِتَتَحَاوَرَنَّ لِتَتَحَاوَرَانِّ لِیَتَحَاوَرْنَانِّ لِاَتَحَاوَرَنَّ لِنَتَحَاوَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَتَحَاوَرَنْ لِیَتَحَاوَرُنْ لِتَتَحَاوَرَنْ لِاَتَحَاوَرَنْ لِنَتَحَاوَرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُتَحَاوَرْ لِیُتَحَاوَرَا لِیُتَحَاوَرُوْا لِتُتَحَاوَرْ لِتُتَحَاوَرَا لِیُتَحَاوَرْنَ لِاُتَحَاوَرْ لِنُتَحَاوَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُتَحَاوَرَنَّ لِیُتَحَاوَرَانِّ لِیُتَحَاوَرُنَّ لِتُتَحَاوَرَنَّ لِتُتَحَاوَرَانِّ لِیُتَحَاوَرْنَانِّ لِاُتَحَاوَرَنَّ لِنُتَحَاوَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُتَحَاوَرَنْ لِیُتَحَاوَرُنْ لِتُتَحَاوَرَنْ لِاُتَحَاوَرَنْ لِنُتَحَاوَرَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَتَحَاوَرْ لَاتَتَحَاوَرَا لَاتَتَحَاوَرُوْا لَاتَتَحَاوَرِیْ لَاتَتَحَاوَرَا لَاتَتَحَاوَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَتَحَاوَرَنَّ لَاتَتَحَاوَرَانِّ لَاتَتَحَاوَرُنَّ لَاتَتَحَاوَرِنَّ لَاتَتَحَاوَرَانِّ لَاتَتَحَاوَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَتَحَاوَرَنْ لَاتَتَحَاوَرُنْ لَاتَتَحَاوَرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُتَحَاوَرْ لَاتُتَحَاوَرَا لَاتُتَحَاوَرُوْا لَاتُتَحَاوَرِیْ لَاتُتَحَاوَرَا لَاتُتَحَاوَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُتَحَاوَرَنَّ لَاتُتَحَاوَرَانِّ لَاتُتَحَاوَرُنَّ لَاتُتَحَاوَرِنَّ لَاتُتَحَاوَرَانِّ لَاتُتَحَاوَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُتَحَاوَرَنْ لَاتُتَحَاوَرُنْ لَاتُتَحَاوَرِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَتَحَاوَرْ لَایَتَحَاوَرَا لَایَتَحَاوَرُوْا لَاتَتَحَاوَرْ لَاتَتَحَاوَرَا لَایَتَحَاوَرْنَ لَآاَتَحَاوَرْ لَانَتَحَاوَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَتَحَاوَرَنَّ لَایَتَحَاوَرَانِّ لَایَتَحَاوَرُنَّ لَاتَتَحَاوَرَنَّ لَاتَتَحَاوَرَانِّ لَایَتَحَاوَرْنَانِّ لَآاَتَحَاوَرَنَّ لَانَتَحَاوَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَتَحَاوَرَنْ لَایَتَحَاوَرُنْ لَاتَتَحَاوَرَنْ لَآاَتَحَاوَرَنْ لَانَتَحَاوَرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُتَحَاوَرْ لَایُتَحَاوَرَا لَایُتَحَاوَرُوْا لَاتُتَحَاوَرْ لَاتُتَحَاوَرَا لَایُتَحَاوَرْنَ لَآاُتَحَاوَرْ لَانُتَحَاوَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُتَحَاوَرَنَّ لَایُتَحَاوَرَانِّ لَایُتَحَاوَرُنَّ لَاتُتَحَاوَرَنَّ لَاتُتَحَاوَرَانِّ لَایُتَحَاوَرْنَانِّ لَآاُتَحَاوَرَنَّ لَانُتَحَاوَرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُتَحَاوَرَنْ لَایُتَحَاوَرُنْ لَاتُتَحَاوَرَنْ لَآاُتَحَاوَرَنْ لَانُتَحَاوَرَنْ،

﴿اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''تَفَاعُلٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے ان کی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّدَاوُلُ	ہاتھوں ہاتھ لینا / باری باری لینا	اَلتَّجَاوُزُ	گزرنا / معاف کرنا	اَلتَّحَاوُشُ	اپنے درمیان کر لینا
اَلتَّجَاوُرُ	ایکدوسرے کے پڑوس میں رہنا	اَلتَّرَاوُحُ	باری باری کرنا	اَلتَّجَاوُلُ	مقابلہ میں چکر لگانا
اَلتَّرَاوُضُ	کسی معاملہ میں باہم مناظرہ کرنا	اَلتَّجَاوُدُ	حجت کے لحاظ سے بہتر ہونا	اَلتَّشَاوُرُ	باہم مشورہ کرنا

☆☆☆☆☆

باب اِفْتِعَالٌ (اِقْتَادَ یَقْتَادُ اِقْتِیَادًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کے مصدر میں قِیَالٌ والے قاعدے کے مطابق عین کلمہ کی واؤ ماقبل کسرہ کی وجہ سے یاء ہو جائیگی۔

☆اس کی ماضی مجہول میں قِیْلَ والے قاعدے کے مطابق واؤ نقل حرکت کے بعد یاء ہو جائیگی اور جہاں لام کلمہ ساکن ہوگا وہاں التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائے گی۔

☆مذکور کے علاوہ افعال واسماء کی باقی سب گردانوں میں عین کلمہ کی واؤ قَالَ والے قانون کے مطابق الف سے تبدیل ہوگی اور جہاں بھی لام کلمہ ساکن ہوگا وہاں التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائے گی۔

باب ششم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ اَجْوَف واوی از باب "اِفْتِعَالٌ" جیسے "اَلْاِقْتِیَادُ" (کھینچنا)

اِقْتَادَ یَقْتَادُ اِقْتِیَادًا **فَھُوَ** مُقْتَادٌ وَّاُقْتِیْدَ یُقْتَادُ اِقْتِیَادًا **فَذَاكَ** مُقْتَادٌ لَمْ یَقْتَدْ لَمْ یُقْتَدْ لَایَقْتَادُ لَایُقْتَادُ لَنْ یَّقْتَادَ لَنْ یُّقْتَادَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِقْتَدْ لِتُقْتَدْ لِیَقْتَدْ لِیُقْتَدْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَقْتَدْ لَاتُقْتَدْ لَایَقْتَدْ لَایُقْتَدْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُقْتَادٌ مُقْتَادَانِ مُقْتَادَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف—اِقْتَادَ اِقْتَادَا اِقْتَادُوْا اِقْتَادَتْ اِقْتَادَتَا اِقْتَدْنَ اِقْتَدْتَّ اِقْتَدْتُّمَا اِقْتَدْتُّمْ اِقْتَدْتِّ اِقْتَدْتُّمَا اِقْتَدْتُّنَّ اِقْتَدْتُّ اِقْتَدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول—اُقْتِیْدَ اُقْتِیْدَا اُقْتِیْدُوْا اُقْتِیْدَتْ اُقْتِیْدَتَا اُقْتِدْنَ اُقْتِدْتَّ اُقْتِدْتُّمَا اُقْتِدْتُّمْ اُقْتِدْتِّ اُقْتِدْتُّمَا اُقْتِدْتُّنَّ اُقْتِدْتُّ اُقْتِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف—مَااقْتَادَ مَااقْتَادَا مَااقْتَادُوْا مَااقْتَادَتْ مَااقْتَادَتَا مَااقْتَدْنَ مَااقْتَدْتَّ مَااقْتَدْتُّمَا مَااقْتَدْتُّمْ مَااقْتَدْتِّ مَااقْتَدْتُّمَا مَااقْتَدْتُّنَّ مَااقْتَدْتُّ مَااقْتَدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول—مَااُقْتِیْدَ مَااُقْتِیْدَا مَااُقْتِیْدُوْا مَااُقْتِیْدَتْ مَااُقْتِیْدَتَا مَااُقْتِدْنَ مَااُقْتِدْتَّ مَااُقْتِدْتُّمَا مَااُقْتِدْتُّمْ مَااُقْتِدْتِّ مَااُقْتِدْتُّمَا مَااُقْتِدْتُّنَّ مَااُقْتِدْتُّ مَااُقْتِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف—یَقْتَادُ یَقْتَادَانِ یَقْتَادُوْنَ تَقْتَادُ تَقْتَادَانِ یَقْتَدْنَ تَقْتَادُ تَقْتَادَانِ تَقْتَادُوْنَ تَقْتَادِیْنَ تَقْتَادَانِ تَقْتَدْنَ اَقْتَادُ نَقْتَادُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول—یُقْتَادُ یُقْتَادَانِ یُقْتَادُوْنَ تُقْتَادُ تُقْتَادَانِ یُقْتَدْنَ تُقْتَادُ تُقْتَادَانِ تُقْتَادُوْنَ تُقْتَادِیْنَ تُقْتَادَانِ تُقْتَدْنَ اُقْتَادُ نُقْتَادُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَقْتَادُ لَایَقْتَادَانِ لَایَقْتَادُوْنَ لَاتَقْتَادُ لَاتَقْتَادَانِ لَایَقْتَدْنَ لَاتَقْتَادُ لَاتَقْتَادَانِ لَاتَقْتَادُوْنَ لَاتَقْتَادِیْنَ لَاتَقْتَادَانِ لَاتَقْتَدْنَ لَآاَقْتَادُ لَانَقْتَادُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُقْتَادُ لَایُقْتَادَانِ لَایُقْتَادُوْنَ لَاتُقْتَادُ لَاتُقْتَادَانِ لَایُقْتَدْنَ لَاتُقْتَادُ لَاتُقْتَادَانِ لَاتُقْتَادُوْنَ لَاتُقْتَادِیْنَ لَاتُقْتَادَانِ لَاتُقْتَدْنَ لَآاُقْتَادُ لَانُقْتَادُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَقْتَادَنَّ لَیَقْتَادَآنِّ لَیَقْتَادُنَّ لَتَقْتَادَنَّ لَتَقْتَادَآنِّ لَیَقْتَدْنَانِّ لَتَقْتَادَنَّ لَتَقْتَادَآنِّ لَتَقْتَادُنَّ لَتَقْتَادِنَّ لَتَقْتَادَآنِّ لَتَقْتَدْنَآنِّ لَاَقْتَادَنَّ لَنَقْتَادَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُقْتَادَنَّ لَیُقْتَادَآنِّ لَیُقْتَادُنَّ لَتُقْتَادَنَّ لَتُقْتَادَآنِّ لَیُقْتَدْنَآنِّ لَتُقْتَادَنَّ لَتُقْتَادَآنِّ لَتُقْتَادُنَّ لَتُقْتَادِنَّ لَتُقْتَادَآنِّ لَتُقْتَدْنَآنِّ لَاُقْتَادَنَّ لَنُقْتَادَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَقْتَادَنْ لَیَقْتَادُنْ لَتَقْتَادَنْ لَتَقْتَادَنْ لَتَقْتَادُنْ لَتَقْتَادِنْ لَاَقْتَادَنْ لَنَقْتَادَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُقْتَادَنْ لَیُقْتَادُنْ لَتُقْتَادَنْ لَتُقْتَادَنْ لَتُقْتَادُنْ لَتُقْتَادِنْ لَاُقْتَادَنْ لَنُقْتَادَنْ،

بحث اسم فاعل-مُقْتَادٌ مُّقْتَادَانِ (مُقْتَادَیْنِ) مُقْتَادُوْنَ (مُقْتَادِیْنَ) مُقْتَادَةٌ مُّقْتَادَتَانِ (مُقْتَادَتَیْنِ) مُقْتَادَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُقْتَادٌ مُّقْتَادَانِ (مُقْتَادَیْنِ) مُقْتَادُوْنَ (مُقْتَادِیْنَ) مُقْتَادَةٌ مُّقْتَادَتَانِ (مُقْتَادَتَیْنِ) مُقْتَادَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَقْتَدْ لَمْ یَقْتَادَا لَمْ یَقْتَادُوْا لَمْ تَقْتَدْ لَمْ تَقْتَادَا لَمْ یَقْتَدْنَ لَمْ تَقْتَدْ لَمْ تَقْتَادَا لَمْ تَقْتَادُوْا لَمْ تَقْتَادِیْ لَمْ تَقْتَادَا لَمْ تَقْتَدْنَ لَمْ اَقْتَدْ لَمْ نَقْتَدْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُقْتَدْ لَمْ یُقْتَادَا لَمْ یُقْتَادُوْا لَمْ تُقْتَدْ لَمْ تُقْتَادَا لَمْ یُقْتَدْنَ لَمْ تُقْتَدْ لَمْ تُقْتَادَا لَمْ تُقْتَادُوْا لَمْ تُقْتَادِیْ لَمْ تُقْتَادَا لَمْ تُقْتَدْنَ لَمْ اُقْتَدْ لَمْ نُقْتَدْ،

بحث نفی تاکید بلن ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّقْتَادَ لَنْ یَّقْتَادَا لَنْ یَّقْتَادُوْا لَنْ تَقْتَادَ لَنْ تَقْتَادَا لَنْ یَّقْتَدْنَ لَنْ تَقْتَادَ لَنْ تَقْتَادَا لَنْ تَقْتَادُوْا لَنْ تَقْتَادِیْ لَنْ تَقْتَادَا لَنْ تَقْتَدْنَ لَنْ اَقْتَادَ لَنْ نَّقْتَادَ،

بحث نفی تاکید بلن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّقْتَادَ لَنْ یُّقْتَادَا لَنْ یُّقْتَادُوْا لَنْ تُقْتَادَ لَنْ تُقْتَادَا لَنْ یُّقْتَدْنَ لَنْ تُقْتَادَ لَنْ تُقْتَادَا لَنْ تُقْتَادُوْا لَنْ تُقْتَادِیْ لَنْ تُقْتَادَا لَنْ تُقْتَدْنَ لَنْ اُقْتَادَ لَنْ نُّقْتَادَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِقْتَدْ اِقْتَادَا اِقْتَادُوْا اِقْتَادِیْ اِقْتَادَا اِقْتَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِقْتَادَنَّ اِقْتَادَآنِّ اِقْتَادُنَّ اِقْتَادِنَّ اِقْتَادَآنِّ اِقْتَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِقْتَادَنْ اِقْتَادُنْ اِقْتَادِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُقْتَدْ لِتُقْتَادَا لِتُقْتَادُوْا لِتُقْتَادِیْ لِتُقْتَادَا لِتُقْتَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُقْتَادَنَّ لِتُقْتَادَآنِّ لِتُقْتَادُنَّ لِتُقْتَادِنَّ لِتُقْتَادَآنِّ لِتُقْتَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُقْتَادَنْ لِتُقْتَادُنْ لِتُقْتَادِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَقْتَدْ لِيَقْتَادَا لِيَقْتَادُوا لِتَقْتَدْ لِتَقْتَادَا لِيَقْتَدْنَ لِاَقْتَدْ لِنَقْتَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَقْتَادَنَّ لِيَقْتَادَانِّ لِيَقْتَادُنَّ لِتَقْتَادَنَّ لِتَقْتَادَانِّ لِيَقْتَدْنَانِّ لِاَقْتَادَنَّ لِنَقْتَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَقْتَادَنْ لِيَقْتَادُنْ لِتَقْتَادَنْ لِاَقْتَادَنْ لِنَقْتَادَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُقْتَدْ لِيُقْتَادَا لِيُقْتَادُوا لِتُقْتَدْ لِتُقْتَادَا لِيُقْتَدْنَ لِاُقْتَدْ لِنُقْتَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُقْتَادَنَّ لِيُقْتَادَانِّ لِيُقْتَادُنَّ لِتُقْتَادَنَّ لِتُقْتَادَانِّ لِيُقْتَدْنَانِّ لِاُقْتَادَنَّ لِنُقْتَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُقْتَادَنْ لِيُقْتَادُنْ لِتُقْتَادَنْ لِاُقْتَادَنْ لِنُقْتَادَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَقْتَدْ لَاتَقْتَادَا لَاتَقْتَادُوا لَاتَقْتَادِيْ لَاتَقْتَادَا لَاتَقْتَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَقْتَادَنَّ لَاتَقْتَادَانِّ لَاتَقْتَادُنَّ لَاتَقْتَادِنَّ لَاتَقْتَادَانِّ لَاتَقْتَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَقْتَادَنْ لَاتَقْتَادُنْ لَاتَقْتَادِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُقْتَدْ لَاتُقْتَادَا لَاتُقْتَادُوا لَاتُقْتَادِيْ لَاتُقْتَادَا لَاتُقْتَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُقْتَادَنَّ لَاتُقْتَادَانِّ لَاتُقْتَادُنَّ لَاتُقْتَادِنَّ لَاتُقْتَادَانِّ لَاتُقْتَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُقْتَادَنْ لَاتُقْتَادُنْ لَاتُقْتَادِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَقْتَدْ لَايَقْتَادَا لَايَقْتَادُوا لَاتَقْتَدْ لَاتَقْتَادَا لَايَقْتَدْنَ لَااَقْتَدْ لَانَقْتَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَقْتَادَنَّ لَايَقْتَادَانِّ لَايَقْتَادُنَّ لَاتَقْتَادَنَّ لَاتَقْتَادَانِّ لَايَقْتَدْنَانِّ لَااَقْتَادَنَّ لَانَقْتَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَقْتَادَنْ لَايَقْتَادُنْ لَاتَقْتَادَنْ لَااَقْتَادَنْ لَانَقْتَادَنْ،

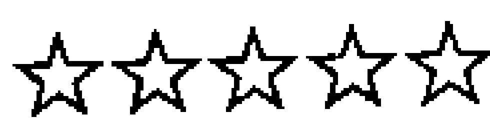
بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُقْتَدْ لَايُقْتَادَا لَايُقْتَادُوا لَاتُقْتَدْ لَاتُقْتَادَا لَايُقْتَدْنَ لَااُقْتَدْ لَانُقْتَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُقْتَادَنَّ لَايُقْتَادَانِّ لَايُقْتَادُنَّ لَاتُقْتَادَنَّ لَاتُقْتَادَانِّ لَايُقْتَدْنَانِّ لَااُقْتَادَنَّ لَانُقْتَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُقْتَادَنْ لَايُقْتَادُنْ لَاتُقْتَادَنْ لَااُقْتَادَنْ لَانُقْتَادَنْ،

اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِفْتِعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِحْتِيَاجُ	محتاج ہونا	اَلْاِحْتِيَاضُ	حوض بنانا	اَلْاِحْتِيَاطُ	ہوش وحواس سے کام کرنا
اَلْاِحْتِيَالُ	حیلہ کرنا	اَلْاِجْتِيَازُ	گزرنا	اَلْاِسْتِيَادُ	سردار قوم کو قتل رقید کرنا
اَلْاِسْتِيَاطُ	مخلوط ہونا	اَلْاِقْتِيَاتُ	خوراک رکھانا بنانا	اَلْاِقْتِيَابُ	پسند کرنا

باب اِنْفِعَال (اِنْقَادَ يَنْقَادُ اِنْقِيَاذًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی تمام **تعلیلات** باب افتعال اجوف واوی کی **تعلیلات** کی طرح ہیں۔

باب ھفتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیه اَجوَف واوی ازباب ''اِنْفِعَال'' جیسے ''اَلْاِنْقِيَادُ'' (فرمانبردار ہونا)

اِنْقَادَ يَنْقَادُ اِنْقِيَادًا **فَهُوَ** مُنْقَادٌ لَمْ يَنْقَدْ لَايَنْقَادُ لَنْ يَّنْقَادَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِنْقَدْ لِيَنْقَدْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَنْقَدْ لَايَنْقَدْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْقَادٌ مُّنْقَادٌ مُنْقَادَانِ مُنْقَادَاتٌ، (١) اِنْقَادَ يَنْقَادُ اِنْقِيَادًا **فَهُوَ** مُنْقَادٌ وَّاُنْقِيْدَ بِهٖ يُنْقَادُ بِهٖ اِنْقِيَادًا **فَذَاكَ** مُنْقَادٌ بِهٖ لَمْ يَنْقَدْ لَمْ يُنْقَدْ بِهٖ لَايَنْقَادُ لَايُنْقَادُ بِهٖ لَنْ يَّنْقَادَ لَنْ يُّنْقَادَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِنْقَدْ لِيُنْقَدْ بِكَ لِيَنْقَدْ لِيُنْقَدْ بِهٖ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَنْقَدْ لَايُنْقَدْ بِكَ لَايَنْقَدْ لَايُنْقَدْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْقَادٌ مُّنْقَادٌ مُنْقَادَانِ مُنْقَادَاتٌ، (٢) اِنْقَادَ يَنْقَادُ اِنْقِيَادًا **فَهُوَ** مُنْقَادٌ وَّاُنْقِيْدَ يُنْقَادُ اِنْقِيَادًا **فَذَاكَ** مُنْقَادٌ لَمْ يَنْقَدْ لَمْ يُنْقَدْ لَايَنْقَادُ لَايُنْقَادُ لَنْ يَّنْقَادَ لَنْ يُّنْقَادَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِنْقَدْ لِتُنْقَدْ لِيَنْقَدْ لِيُنْقَدْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَنْقَدْ لَاتُنْقَدْ لَايَنْقَدْ لَايُنْقَدْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْقَادٌ مُّنْقَادٌ مُنْقَادَانِ مُنْقَادَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اِنْقَادَ اِنْقَادَا اِنْقَادُوْا اِنْقَادَتْ اِنْقَادَتَا اِنْقَدْنَ اِنْقَدْتَ اِنْقَدْتُمَا اِنْقَدْتُمْ اِنْقَدْتِ اِنْقَدْتُمَا اِنْقَدْتُنَّ اِنْقَدْتُ اِنْقَدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ (١) اُنْقِيْدَ بِهٖ اُنْقِيْدَ بِهِمَا اُنْقِيْدَ بِهِمْ اُنْقِيْدَ بِهَا اُنْقِيْدَ بِهِمَا اُنْقِيْدَ بِهِنَّ اُنْقِيْدَ بِكَ اُنْقِيْدَ بِكُمَا اُنْقِيْدَ بِكُمْ اُنْقِيْدَ بِكِ اُنْقِيْدَ بِكُمَا اُنْقِيْدَ بِكُنَّ اُنْقِيْدَ بِيْ اُنْقِيْدَ بِنَا، (٢) اُنْقِيْدَ اُنْقِيْدَا اُنْقِيْدُوْا اُنْقِيْدَتْ اُنْقِيْدَتَا اُنْقِدْنَ اُنْقِدْتَّ اُنْقِدْتُّمَا اُنْقِدْتُّمْ اُنْقِدْتِ اُنْقِدْتُّمَا اُنْقِدْتُّنَّ اُنْقِدْتُّ اُنْقِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاانْقَادَ مَاانْقَادَا مَاانْقَادُوْا مَاانْقَادَتْ مَاانْقَادَتَا مَاانْقَدْنَ مَاانْقَدْتَّ مَاانْقَدْتُّمَا مَاانْقَدْتُّمْ مَاانْقَدْتِ مَاانْقَدْتُّمَا مَاانْقَدْتُّنَّ مَاانْقَدْتُّ مَاانْقَدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ (١) مَااُنْقِيْدَ بِهٖ مَااُنْقِيْدَ بِهِمَا مَااُنْقِيْدَ بِهِمْ مَااُنْقِيْدَ بِهَا مَااُنْقِيْدَ بِهِمَا مَااُنْقِيْدَ بِهِنَّ مَااُنْقِيْدَ بِكَ مَااُنْقِيْدَ بِكُمَا مَااُنْقِيْدَ بِكُمْ مَااُنْقِيْدَ بِكِ مَااُنْقِيْدَ بِكُمَا مَااُنْقِيْدَ بِكُنَّ مَااُنْقِيْدَ بِيْ مَااُنْقِيْدَ بِنَا، (٢) مَااُنْقِيْدَ مَااُنْقِيْدَا مَااُنْقِيْدُوْا مَااُنْقِيْدَتْ مَااُنْقِيْدَتَا مَااُنْقِدْنَ مَااُنْقِدْتَّ مَااُنْقِدْتُّمَا مَااُنْقِدْتُّمْ مَااُنْقِدْتِ مَااُنْقِدْتُّمَا مَااُنْقِدْتُّنَّ مَااُنْقِدْتُّ مَااُنْقِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ يَنْقَادُ يَنْقَادَانِ يَنْقَادُوْنَ تَنْقَادُ تَنْقَادَانِ يَنْقَدْنَ تَنْقَادُ تَنْقَادَانِ تَنْقَادُوْنَ تَنْقَادِيْنَ تَنْقَادَانِ تَنْقَدْنَ اَنْقَادُ نَنْقَادُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(١)يُنْقَادُ بِهٖ يُنْقَادُ بِهِمَا يُنْقَادُ بِهِمْ يُنْقَادُ بِهَا يُنْقَادُ بِهِمَا يُنْقَادُ بِهِنَّ يُنْقَادُ بِكَ يُنْقَادُ بِكُمَا يُنْقَادُ بِكُمْ يُنْقَادُ بِكِ يُنْقَادُ بِكُمَا يُنْقَادُ بِكُنَّ يُنْقَادُ بِيْ يُنْقَادُ بِنَا، (٢)يُنْقَادُ يُنْقَادَانِ يُنْقَادُوْنَ تُنْقَادُ تُنْقَادَانِ يُنْقَدْنَ تُنْقَادُ تُنْقَادَانِ تُنْقَادُوْنَ تُنْقَادِيْنَ تُنْقَادَانِ تُنْقَدْنَ اُنْقَادُ نُنْقَادُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَنْقَادُ لَايَنْقَادَانِ لَايَنْقَادُوْنَ لَاتَنْقَادُ لَاتَنْقَادَانِ لَايَنْقَدْنَ لَاتَنْقَادُ لَاتَنْقَادَانِ لَاتَنْقَادُوْنَ لَاتَنْقَادِيْنَ لَاتَنْقَادَانِ لَاتَنْقَدْنَ لَااَنْقَادُ لَانَنْقَادُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(١)لَايُنْقَادُ بِهٖ لَايُنْقَادُ بِهِمَا لَايُنْقَادُ بِهِمْ لَايُنْقَادُ بِهَا لَايُنْقَادُ بِهِمَا لَايُنْقَادُ بِهِنَّ لَايُنْقَادُ بِكَ لَايُنْقَادُ بِكُمَا لَايُنْقَادُ بِكُمْ لَايُنْقَادُ بِكِ لَايُنْقَادُ بِكُمَا لَايُنْقَادُ بِكُنَّ لَايُنْقَادُ بِيْ لَايُنْقَادُ بِنَا،(٢)لَايُنْقَادُ لَايُنْقَادَانِ لَايُنْقَادُوْنَ لَاتُنْقَادُ لَاتُنْقَادَانِ لَايُنْقَدْنَ لَاتُنْقَادُ لَاتُنْقَادَانِ لَاتُنْقَادُوْنَ لَاتُنْقَادِيْنَ لَاتُنْقَادَانِ لَاتُنْقَدْنَ لَااُنْقَادُ لَانُنْقَادُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَيَنْقَادَنَّ لَيَنْقَادَانِّ لَيَنْقَادُنَّ لَتَنْقَادَنَّ لَتَنْقَادَانِّ لَيَنْقَدْنَانِّ لَتَنْقَادَنَّ لَتَنْقَادَانِّ لَتَنْقَادُنَّ لَتَنْقَادِنَّ لَتَنْقَادَانِّ لَتَنْقَدْنَانِّ لَاَنْقَادَنَّ لَنَنْقَادَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول- (١)لَيُنْقَادَنَّ بِهٖ لَيُنْقَادَنَّ بِهِمَا لَيُنْقَادَنَّ بِهِمْ لَيُنْقَادَنَّ بِهَا لَيُنْقَادَنَّ بِهِمَا لَيُنْقَادَنَّ بِهِنَّ لَيُنْقَادَنَّ بِكَ لَيُنْقَادَنَّ بِكُمَا لَيُنْقَادَنَّ بِكُمْ لَيُنْقَادَنَّ بِكِ لَيُنْقَادَنَّ بِكُمَا لَيُنْقَادَنَّ بِكُنَّ لَيُنْقَادَنَّ بِيْ لَيُنْقَادَنَّ بِنَا، (٢) لَيُنْقَادَنَّ لَيُنْقَادَانِّ لَيُنْقَادُنَّ لَتُنْقَادَنَّ لَتُنْقَادَانِّ لَيُنْقَدْنَانِّ لَتُنْقَادَنَّ لَتُنْقَادَانِّ لَتُنْقَادُنَّ لَتُنْقَادِنَّ لَتُنْقَادَانِّ لَتُنْقَدْنَانِّ لَاُنْقَادَنَّ لَنُنْقَادَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَيَنْقَادَنْ لَيَنْقَادُنْ لَتَنْقَادَنْ لَتَنْقَادَنْ لَتَنْقَادُنْ لَتَنْقَادِنْ لَاَنْقَادَنْ لَنَنْقَادَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-(١) لَيُنْقَادَنْ بِهٖ لَيُنْقَادَنْ بِهِمْ لَيُنْقَادَنْ بِهَا لَيُنْقَادَنْ بِكَ لَيُنْقَادَنْ بِكُمْ لَيُنْقَادَنْ بِكِ لَيُنْقَادَنْ بِيْ لَيُنْقَادَنْ بِنَا، (٢)لَيُنْقَادَنْ لَيُنْقَادُنْ لَتُنْقَادَنْ لَتُنْقَادَنْ لَتُنْقَادُنْ لَتُنْقَادِنْ لَاُنْقَادَنْ لَنُنْقَادَنْ،

بحث اسم فاعل-مُنْقَادٌ مُنْقَادَانِ (مُنْقَادَيْنِ) مُنْقَادُوْنَ (مُنْقَادِيْنَ) مُنْقَادَةٌ مُنْقَادَتَانِ (مُنْقَادَتَيْنِ) مُنْقَادَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(١)مُنْقَادٌ بِهٖ مُنْقَادٌ بِهِمَا مُنْقَادٌ بِهِمْ مُنْقَادٌ بِهَا مُنْقَادٌ بِهِمَا مُنْقَادٌ بِهِنَّ، (٢) مُنْقَادٌ مُنْقَادَانِ (مُنْقَادَيْنِ) مُنْقَادُوْنَ (مُنْقَادِيْنَ) مُنْقَادَةٌ مُنْقَادَتَانِ (مُنْقَادَتَيْنِ) مُنْقَادَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَنْقَدْ لَمْ يَنْقَادَا لَمْ يَنْقَادُوْا لَمْ تَنْقَدْ لَمْ تَنْقَادَا لَمْ يَنْقَدْنَ لَمْ تَنْقَدْ لَمْ تَنْقَادَا لَمْ تَنْقَادُوْا لَمْ تَنْقَادِيْ لَمْ تَنْقَادَا لَمْ تَنْقَدْنَ لَمْ اَنْقَدْ لَمْ نَنْقَدْ،

بحث فعل جحد مجہول-(١)لَمْ يُنْقَدْ بِهٖ لَمْ يُنْقَدْ بِهِمَا لَمْ يُنْقَدْ بِهِمْ لَمْ يُنْقَدْ بِهَا لَمْ يُنْقَدْ بِهِمَا لَمْ يُنْقَدْ بِهِنَّ لَمْ يُنْقَدْ بِكَ

لَمْ یُنْقَدْ بِكُمَا لَمْ یُنْقَدْ بِكُمْ لَمْ یُنْقَدْ بِكِ لَمْ یُنْقَدْ بِكُمَا لَمْ یُنْقَدْ بِكُنَّ لَمْ یُنْقَدْ بِیْ لَمْ یُنْقَدْ بِنَا،(۲)لَمْ یُنْقَدْ لَمْ یُنْقَادَا لَمْ یُنْقَادُوْا لَمْ تُنْقَدْ لَمْ تُنْقَادَا لَمْ یُنْقَدْنَ لَمْ تُنْقَدْ لَمْ تُنْقَادَا لَمْ تُنْقَادُوْا لَمْ تُنْقَادِیْ لَمْ تُنْقَادَا لَمْ تُنْقَدْنَ لَمْ اُنْقَدْ لَمْ نُنْقَدْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّنْقَادَ لَنْ یَّنْقَادَا لَنْ یَّنْقَادُوْا لَنْ تَنْقَادَ لَنْ تَنْقَادَا لَنْ یَّنْقَدْنَ لَنْ تَنْقَادَ لَنْ تَنْقَادَا لَنْ تَنْقَادُوْا لَنْ تَنْقَادِیْ لَنْ تَنْقَادَا لَنْ تَنْقَدْنَ لَنْ اَنْقَادَ لَنْ نَّنْقَادَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّنْقَادَ بِهٖ لَنْ یُّنْقَادَ بِهِمَا لَنْ یُّنْقَادَ بِهِمْ لَنْ یُّنْقَادَ بِهَا لَنْ یُّنْقَادَ بِهِمَا لَنْ یُّنْقَادَ بِهِنَّ لَنْ یُّنْقَادَ بِكَ لَنْ یُّنْقَادَ بِكُمَا لَنْ یُّنْقَادَ بِكُمْ لَنْ یُّنْقَادَ بِكِ لَنْ یُّنْقَادَ بِكُمَا لَنْ یُّنْقَادَ بِكُنَّ لَنْ یُّنْقَادَ بِیْ لَنْ یُّنْقَادَ بِنَا،(۲)لَنْ یُّنْقَادَ لَنْ یُّنْقَادَا لَنْ یُّنْقَادُوْا لَنْ تُنْقَادَ لَنْ تُنْقَادَا لَنْ یُّنْقَدْنَ لَنْ تُنْقَادَ لَنْ تُنْقَادَا لَنْ تُنْقَادُوْا لَنْ تُنْقَادِیْ لَنْ تُنْقَادَا لَنْ تُنْقَدْنَ لَنْ اُنْقَادَ لَنْ نُّنْقَادَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِنْقَدْ اِنْقَادَا اِنْقَادُوْا اِنْقَادِیْ اِنْقَادَا اِنْقَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِنْقَادَنَّ اِنْقَادَانِّ اِنْقَادُنَّ اِنْقَادِنَّ اِنْقَادَانِّ اِنْقَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِنْقَادَنْ اِنْقَادُنْ اِنْقَادِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱) لِیُنْقَدْ بِكَ لِیُنْقَدْ بِكُمَا لِیُنْقَدْ بِكُمْ لِیُنْقَدْ بِكِ لِیُنْقَدْ بِكُمَا لِیُنْقَدْ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْقَدْ لِتُنْقَادَا لِتُنْقَادُوْا لِتُنْقَادِیْ لِتُنْقَادَا لِتُنْقَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُنْقَادَنَّ بِكَ لِیُنْقَادَنَّ بِكُمَا لِیُنْقَادَنَّ بِكُمْ لِیُنْقَادَنَّ بِكِ لِیُنْقَادَنَّ بِكُمَا لِیُنْقَادَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْقَادَنَّ لِتُنْقَادَانِّ لِتُنْقَادُنَّ لِتُنْقَادِنَّ لِتُنْقَادَانِّ لِتُنْقَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُنْقَادَنْ بِكَ لِیُنْقَادَنْ بِكُمْ لِیُنْقَادَنْ بِكِ، (۲) لِتُنْقَادَنْ لِتُنْقَادُنْ لِتُنْقَادِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَنْقَدْ لِیَنْقَادَا لِیَنْقَادُوْا لِتَنْقَدْ لِتَنْقَادَا لِیَنْقَدْنَ لِاَنْقَدْ لِنَنْقَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَنْقَادَنَّ لِیَنْقَادَانِّ لِیَنْقَادُنَّ لِتَنْقَادَنَّ لِتَنْقَادَانِّ لِیَنْقَدْنَانِّ لِاَنْقَادَنَّ لِنَنْقَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَنْقَادَنْ لِیَنْقَادُنْ لِتَنْقَادَنْ لِاَنْقَادَنْ لِنَنْقَادَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِیُنْقَدْ بِهٖ لِیُنْقَدْ بِهِمَا لِیُنْقَدْ بِهِمْ لِیُنْقَدْ بِهَا لِیُنْقَدْ بِهِمَا لِیُنْقَدْ بِهِنَّ لِیُنْقَدْ بِیْ لِیُنْقَدْ بِنَا، (۲) لِیُنْقَدْ لِیُنْقَادَا لِیُنْقَادُوْا لِتُنْقَدْ لِتُنْقَادَا لِیُنْقَدْنَ لِاُنْقَدْ لِنُنْقَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ--(۱)لِیُنْقَادَنَّ بِهٖ لِیُنْقَادَنَّ بِهِمَا لِیُنْقَادَنَّ بِهِمْ لِیُنْقَادَنَّ بِهَا لِیُنْقَادَنَّ بِهِمَا لِیُنْقَادَنَّ بِهِنَّ لِیُنْقَادَنَّ بِیْ لِیُنْقَادَنَّ بِنَا، (۲) لِیُنْقَادَنَّ لِیُنْقَادَانِّ لِیُنْقَادُنَّ لِتُنْقَادَنَّ لِتُنْقَادَانِّ لِیُنْقَدْنَانِّ لِاُنْقَادَنَّ لِنُنْقَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُنْقَادَنْ بِهٖ لِیُنْقَادَنْ بِهِمْ لِیُنْقَادَنْ بِهَا لِیُنْقَادَنْ بِیْ لِیُنْقَادَنْ بِنَا، (۲) لِیُنْقَادَنْ

لِيُنْقَادُنْ لِتُنْقَادَنْ لِأُنْقَادَنْ لِنُنْقَادَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَنْقَدْ لَاتَنْقَادَا لَاتَنْقَادُوْا لَاتَنْقَادِیْ لَاتَنْقَادَا لَاتَنْقَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَنْقَادَنَّ لَاتَنْقَادَآنِّ لَاتَنْقَادُنَّ لَاتَنْقَادِنَّ لَاتَنْقَادَآنِّ لَاتَنْقَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَنْقَادَنْ لَاتَنْقَادُنْ لَاتَنْقَادِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(۱)لَایُنْقَدْ بِكَ لَایُنْقَدْ بِكُمَا لَایُنْقَدْ بِكُمْ لَایُنْقَدْ بِكِ لَایُنْقَدْ بِكُمَا لَایُنْقَدْ بِكُ
(۲)لَاتُنْقَدْ لَاتُنْقَادَا لَاتُنْقَادُوْا لَاتُنْقَادِیْ لَاتُنْقَادَا لَاتُنْقَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُنْقَادَنَّ بِكَ لَایُنْقَادَنَّ بِكُمَا لَایُنْقَادَنَّ بِكُمْ لَایُنْقَادَنَّ بِكِ لَایُنْقَادَنَّ بِكُمَا لَایُنْقَادَنَّ بِكُ
(۲)لَاتُنْقَادَنَّ لَاتُنْقَادَآنِّ لَاتُنْقَادُنَّ لَاتُنْقَادِنَّ لَاتُنْقَادَآنِّ لَاتُنْقَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُنْقَادَنْ بِكَ لَایُنْقَادَنْ بِكُمْ لَایُنْقَادَنْ بِكِ، (۲)لَاتُنْقَادَنْ لَاتُنْقَادُنْ لَاتُنْقَادِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَنْقَدْ لَایَنْقَادَا لَایَنْقَادُوْا لَاتَنْقَدْ لَاتَنْقَادَا لَایَنْقَدْنَ لَآاَنْقَدْ لَانَنْقَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَنْقَادَنَّ لَایَنْقَادَآنِّ لَایَنْقَادُنَّ لَاتَنْقَادَنَّ لَاتَنْقَادَآنِّ لَایَنْقَدْنَآنِّ لَآاَنْقَادَنَّ لَانَنْقَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَنْقَادَنْ لَایَنْقَادُنْ لَاتَنْقَادَنْ لَآاَنْقَادَنْ لَانَنْقَادَنْ،

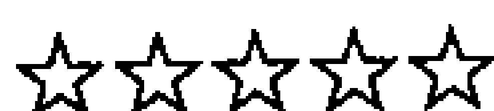
بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱)لَایُنْقَدْ بِهٖ لَایُنْقَدْ بِهِمَا لَایُنْقَدْ بِهِمْ لَایُنْقَدْ بِهَا لَایُنْقَدْ بِهِمَا لَایُنْقَدْ بِهِنَّ لَایُنْقَدْ بِ
لَایُنْقَدْ بِنَا، (۲)لَایُنْقَدْ لَایُنْقَادَا لَایُنْقَادُوْا لَاتُنْقَدْ لَاتُنْقَادَا لَایُنْقَدْنَ لَآ ْقد لانقد،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُنْقَادَنَّ بِهٖ لَایُنْقَادَنَّ بِهِمَا لَایُنْقَادَنَّ بِهِمْ لَایُنْقَادَنَّ بِهَا لَایُنْقَادَنَّ بِهِمَا لَایُنْقَادَنَّ بِ
لَایُنْقَادَنَّ بِیْ لَایُنْقَادَنَّ بِنَا، (۲)لَایُنْقَادَنَّ لَایُنْقَادَآنِّ لَایُنْقَادُنَّ لَاتُنْقَادَنَّ لَاتُنْقَادَآنِّ لَایُنْقَدْنَآنِّ لَآاُنْقَادَنَّ لَانُنْقَا

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُنْقَادَنْ بِهٖ لَایُنْقَادَنْ بِهِمْ لَایُنْقَادَنْ بِهَا لَایُنْقَادَنْ بِیْ لَایُنْقَادَنْ بِنَا،(۲)لَایُنْقَا
لَایُنْقَادُنْ لَاتُنْقَادَنْ لَآاُنْقَادَنْ لَانُنْقَادَنْ،

اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِنْفِعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِنْسِیَاقُ	ہانکا جانا، قطار میں چلنا	اَلْاِنْقِیَارُ	واقع ہونا	اَلْاِنْبِیَاحُ	زور سے چمکنا
اَلْاِنْبِیَاصُ	منقبض ہونا	اَلْاِنْبِیَاکُ	گڑبڑ ہونا	اَلْاِنْبِیَاعُ	بہنا
اَلْاِنْبِیَاقُ	برائی و مصیبت پہنچنا	اَلْاِنْجِیَابُ	پھٹنا	اَلْاِنْعِیَاجُ	مڑنا

بابِ اِسْتِفْعَالْ (اِسْتَغَاثَ یَسْتَغِیْثُ اِسْتِغَاثَۃً) کی مکمل تعلیلات

☆ بابِ استفعال کے مصدر سمیت تمام **تعلیلات** باب افعال اجوف واوی کی **تعلیلات** کی طرح ہیں۔

باب ہشتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ اَجْوَف واوی

ازباب ''اِسْتِفْعَالْ'' جیسے ''اَلْاِسْتِغَاثَۃُ'' (فریاد چاہنا)

اِسْتَغَاثَ یَسْتَغِیْثُ اِسْتِغَاثَۃً **فَھُوَ** مُسْتَغِیْثٌ وَّاُسْتُغِیْثَ یُسْتَغَاثُ اِسْتِغَاثَۃً **فَذَاکَ** مُسْتَغَاثٌ لَمْ یَسْتَغِثْ لَمْ یُسْتَغَثْ لَایَسْتَغِیْثُ لَایُسْتَغَاثُ لَنْ یَّسْتَغِیْثَ لَنْ یُّسْتَغَاثَ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** اِسْتَغِثْ لِتُسْتَغَثْ لِیَسْتَغِثْ لِیُسْتَغَثْ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَسْتَغِثْ لَاتُسْتَغَثْ لَایَسْتَغِثْ لَایُسْتَغَثْ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُسْتَغَاثٌ مُسْتَغَاثَانِ مُسْتَغَاثَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اِسْتَغَاثَ اِسْتَغَاثَا اِسْتَغَاثُوْا اِسْتَغَاثَتْ اِسْتَغَاثَتَا اِسْتَغَثْنَ اِسْتَغَثْتَ اِسْتَغَثْتُمَا اِسْتَغَثْتُمْ اِسْتَغَثْتِ اِسْتَغَثْتُمَا اِسْتَغَثْتُنَّ اِسْتَغَثْتُ اِسْتَغَثْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اُسْتُغِیْثَ اُسْتُغِیْثَا اُسْتُغِیْثُوْا اُسْتُغِیْثَتْ اُسْتُغِیْثَتَا اُسْتُغِثْنَ اُسْتُغِثْتَ اُسْتُغِثْتُمَا اُسْتُغِثْتُمْ اُسْتُغِثْتِ اُسْتُغِثْتُمَا اُسْتُغِثْتُنَّ اُسْتُغِثْتُ اُسْتُغِثْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَااسْتَغَاثَ مَااسْتَغَاثَا مَااسْتَغَاثُوْا مَااسْتَغَاثَتْ مَااسْتَغَاثَتَا مَااسْتَغَثْنَ مَااسْتَغَثْتَ مَااسْتَغَثْتُمَا مَااسْتَغَثْتُمْ مَااسْتَغَثْتِ مَااسْتَغَثْتُمَا مَااسْتَغَثْتُنَّ مَااسْتَغَثْتُ مَااسْتَغَثْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَااُسْتُغِیْثَ مَااُسْتُغِیْثَا مَااُسْتُغِیْثُوْا مَااُسْتُغِیْثَتْ مَااُسْتُغِیْثَتَا مَااُسْتُغِثْنَ مَااُسْتُغِثْتَ مَااُسْتُغِثْتُمَا مَااُسْتُغِثْتُمْ مَااُسْتُغِثْتِ مَااُسْتُغِثْتُمَا مَااُسْتُغِثْتُنَّ مَااُسْتُغِثْتُ مَااُسْتُغِثْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَسْتَغِیْثُ یَسْتَغِیْثَانِ یَسْتَغِیْثُوْنَ تَسْتَغِیْثُ تَسْتَغِیْثَانِ یَسْتَغِثْنَ تَسْتَغِیْثُ تَسْتَغِیْثَانِ تَسْتَغِیْثُوْنَ تَسْتَغِیْثِیْنَ تَسْتَغِیْثَانِ تَسْتَغِثْنَ اَسْتَغِیْثُ نَسْتَغِیْثُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُسْتَغَاثُ یُسْتَغَاثَانِ یُسْتَغَاثُوْنَ تُسْتَغَاثُ تُسْتَغَاثَانِ یُسْتَغَثْنَ تُسْتَغَاثُ تُسْتَغَاثَانِ تُسْتَغَاثُوْنَ تُسْتَغَاثِیْنَ تُسْتَغَاثَانِ تُسْتَغَثْنَ اُسْتَغَاثُ نُسْتَغَاثُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایَسْتَغِیْثُ لَایَسْتَغِیْثَانِ لَایَسْتَغِیْثُوْنَ لَاتَسْتَغِیْثُ لَاتَسْتَغِیْثَانِ لَایَسْتَغِثْنَ لَاتَسْتَغِیْثُ لَاتَسْتَغِیْثَانِ لَاتَسْتَغِیْثُوْنَ لَاتَسْتَغِیْثِیْنَ لَاتَسْتَغِیْثَانِ لَاتَسْتَغِثْنَ لَآاَسْتَغِیْثُ لَانَسْتَغِیْثُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُسْتَغَاثُ لَایُسْتَغَاثَانِ لَایُسْتَغَاثُوْنَ لَاتُسْتَغَاثُ لَاتُسْتَغَاثَانِ لَایُسْتَغَثْنَ لَاتُسْتَغَاثُ لَاتُسْتَغَاثَانِ لَاتُسْتَغَاثُوْنَ لَاتُسْتَغَاثِیْنَ لَاتُسْتَغَاثَانِ لَاتُسْتَغَثْنَ لَآاُسْتَغَاثُ لَانُسْتَغَاثُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَيَسْتَغِيثَنَّ لَيَسْتَغِيثَانِّ لَيَسْتَغِيثُنَّ لَتَسْتَغِيثَنَّ لَتَسْتَغِيثَانِّ لَيَسْتَغِثْنَانِّ لَتَسْتَغِيثَنَّ لَتَسْتَغِيثَانِّ لَتَسْتَغِيثُنَّ لَتَسْتَغِيثِنَّ لَتَسْتَغِيثَانِّ لَتَسْتَغِثْنَانِّ لَاَسْتَغِيثَنَّ لَنَسْتَغِيثَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُسْتَغَاثَنَّ لَيُسْتَغَاثَانِّ لَيُسْتَغَاثُنَّ لَتُسْتَغَاثَنَّ لَتُسْتَغَاثَانِّ لَيُسْتَغَثْنَانِّ لَتُسْتَغَاثَنَّ لَتُسْتَغَاثَانِّ لَتُسْتَغَاثُنَّ لَتُسْتَغَاثِنَّ لَتُسْتَغَاثَانِّ لَتُسْتَغَثْنَانِّ لَاُسْتَغَاثَنَّ لَنُسْتَغَاثَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيَسْتَغِيثَنْ لَيَسْتَغِيثُنْ لَتَسْتَغِيثَنْ لَتَسْتَغِيثُنْ لَتَسْتَغِيثِنْ لَاَسْتَغِيثَنْ لَنَسْتَغِيثَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُسْتَغَاثَنْ لَيُسْتَغَاثُنْ لَتُسْتَغَاثَنْ لَتُسْتَغَاثُنْ لَتُسْتَغَاثِنْ لَاُسْتَغَاثَنْ لَنُسْتَغَاثَنْ،

بحث اسم فاعل - مُسْتَغِيثٌ مُسْتَغِيثَانِ (مُسْتَغِيثَيْنِ) مُسْتَغِيثُونَ (مُسْتَغِيثِيْنَ) مُسْتَغِيثَةٌ مُسْتَغِيثَتَانِ (مُسْتَغِيثَتَيْنِ) مُسْتَغِيثَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُسْتَغَاثٌ مُسْتَغَاثَانِ (مُسْتَغَاثَيْنِ) مُسْتَغَاثُونَ (مُسْتَغَاثِيْنَ) مُسْتَغَاثَةٌ مُسْتَغَاثَتَانِ (مُسْتَغَاثَتَيْنِ) مُسْتَغَاثَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يَسْتَغِثْ لَمْ يَسْتَغِيثَا لَمْ يَسْتَغِيثُوا لَمْ تَسْتَغِثْ لَمْ تَسْتَغِيثَا لَمْ يَسْتَغِثْنَ لَمْ تَسْتَغِثْ لَمْ تَسْتَغِيثَا لَمْ تَسْتَغِيثُوا لَمْ تَسْتَغِيثِي لَمْ تَسْتَغِيثَا لَمْ تَسْتَغِثْنَ لَمْ اَسْتَغِثْ لَمْ نَسْتَغِثْ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُسْتَغَثْ لَمْ يُسْتَغَاثَا لَمْ يُسْتَغَاثُوا لَمْ تُسْتَغَثْ لَمْ تُسْتَغَاثَا لَمْ يُسْتَغَثْنَ لَمْ تُسْتَغَثْ لَمْ تُسْتَغَاثَا لَمْ تُسْتَغَاثُوا لَمْ تُسْتَغَاثِي لَمْ تُسْتَغَاثَا لَمْ تُسْتَغَثْنَ لَمْ اُسْتَغَثْ لَمْ نُسْتَغَثْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَّسْتَغِيثَ لَنْ يَّسْتَغِيثَا لَنْ يَّسْتَغِيثُوا لَنْ تَسْتَغِيثَ لَنْ تَسْتَغِيثَا لَنْ يَّسْتَغِثْنَ لَنْ تَسْتَغِيثَ لَنْ تَسْتَغِيثَا لَنْ تَسْتَغِيثُوا لَنْ تَسْتَغِيثِي لَنْ تَسْتَغِيثَا لَنْ تَسْتَغِثْنَ لَنْ اَسْتَغِيثَ لَنْ نَّسْتَغِيثَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُّسْتَغَاثَ لَنْ يُّسْتَغَاثَا لَنْ يُّسْتَغَاثُوا لَنْ تُسْتَغَاثَ لَنْ تُسْتَغَاثَا لَنْ يُّسْتَغَثْنَ لَنْ تُسْتَغَاثَ لَنْ تُسْتَغَاثَا لَنْ تُسْتَغَاثُوا لَنْ تُسْتَغَاثِي لَنْ تُسْتَغَاثَا لَنْ تُسْتَغَثْنَ لَنْ اُسْتَغَاثَ لَنْ نُّسْتَغَاثَ،

بحث فعل امر حاضر معروف - اِسْتَغِثْ اِسْتَغِيثَا اِسْتَغِيثُوا اِسْتَغِيثِي اِسْتَغِيثَا اِسْتَغِثْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اِسْتَغِيثَنَّ اِسْتَغِيثَانِّ اِسْتَغِيثُنَّ اِسْتَغِيثِنَّ اِسْتَغِيثَانِّ اِسْتَغِثْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِسْتَغِيثَنْ اِسْتَغِيثُنْ اِسْتَغِيثِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُسْتَغَثْ لِتُسْتَغَاثَا لِتُسْتَغَاثُوا لِتُسْتَغَاثِي لِتُسْتَغَاثَا لِتُسْتَغَثْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُسْتَغَاثَنَّ لِتُسْتَغَاثَانِّ لِتُسْتَغَاثُنَّ لِتُسْتَغَاثِنَّ لِتُسْتَغَاثَانِّ لِتُسْتَغَثْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُسْتَغَاثَنْ لِتُسْتَغَاثُنْ لِتُسْتَغَاثِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَسْتَغِثْ لِيَسْتَغِيثَا لِيَسْتَغِيثُوا لِتَسْتَغِثْ لِتَسْتَغِيثَا لِيَسْتَغِثْنَ لِاَسْتَغِثْ لِنَسْتَغِثْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَسْتَغِيثَنَّ لِيَسْتَغِيثَانِّ لِيَسْتَغِيثُنَّ لِتَسْتَغِيثَنَّ لِتَسْتَغِيثَانِّ لِيَسْتَغِثْنَانِّ لِاَسْتَغِيثَنَّ لِنَسْتَغِيثَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَسْتَغِيثَنْ لِيَسْتَغِيثُنْ لِتَسْتَغِيثَنْ لِاَسْتَغِيثَنْ لِنَسْتَغِيثَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُسْتَغَثْ لِيُسْتَغَاثَا لِيُسْتَغَاثُوْا لِتُسْتَغَثْ لِتُسْتَغَاثَا لِيُسْتَغَثْنَ لِأُسْتَغَثْ لِنُسْتَغَثْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُسْتَغَاثَنَّ لِيُسْتَغَاثَانِّ لِيُسْتَغَاثُنَّ لِتُسْتَغَاثَنَّ لِتُسْتَغَاثَانِّ لِيُسْتَغَثْنَانِّ لِأُسْتَغَاثَنَّ لِنُسْتَغَاثَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُسْتَغَاثَنْ لِيُسْتَغَاثُنْ لِتُسْتَغَاثَنْ لِأُسْتَغَاثَنْ لِنُسْتَغَاثَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَسْتَغِثْ لَاتَسْتَغِيْثَا لَاتَسْتَغِيْثُوْا لَاتَسْتَغِيْثِيْ لَاتَسْتَغِيْثَا لَاتَسْتَغِثْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَسْتَغِيْثَنَّ لَاتَسْتَغِيْثَانِّ لَاتَسْتَغِيْثُنَّ لَاتَسْتَغِيْثِنَّ لَاتَسْتَغِيْثَانِّ لَاتَسْتَغِثْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَسْتَغِيْثَنْ لَاتَسْتَغِيْثُنْ لَاتَسْتَغِيْثِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُسْتَغَثْ لَاتُسْتَغَاثَا لَاتُسْتَغَاثُوْا لَاتُسْتَغَاثِيْ لَاتُسْتَغَاثَا لَاتُسْتَغَثْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُسْتَغَاثَنَّ لَاتُسْتَغَاثَانِّ لَاتُسْتَغَاثُنَّ لَاتُسْتَغَاثِنَّ لَاتُسْتَغَاثَانِّ لَاتُسْتَغَثْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُسْتَغَاثَنْ لَاتُسْتَغَاثُنْ لَاتُسْتَغَاثِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَسْتَغِثْ لَايَسْتَغِيْثَا لَايَسْتَغِيْثُوْا لَاتَسْتَغِثْ لَاتَسْتَغِيْثَا لَايَسْتَغِثْنَ لَآاَسْتَغِثْ لَانَسْتَغِثْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَسْتَغِيْثَنَّ لَايَسْتَغِيْثَانِّ لَايَسْتَغِيْثُنَّ لَاتَسْتَغِيْثَنَّ لَاتَسْتَغِيْثَانِّ لَايَسْتَغِثْنَانِّ لَآاَسْتَغِيْثَنَّ لَانَسْتَغِيْثَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَسْتَغِيْثَنْ لَايَسْتَغِيْثُنْ لَاتَسْتَغِيْثَنْ لَآاَسْتَغِيْثَنْ لَانَسْتَغِيْثَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُسْتَغَثْ لَايُسْتَغَاثَا لَايُسْتَغَاثُوْا لَاتُسْتَغَثْ لَاتُسْتَغَاثَا لَايُسْتَغَثْنَ لَآاُسْتَغَثْ لَانُسْتَغَثْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُسْتَغَاثَنَّ لَايُسْتَغَاثَانِّ لَايُسْتَغَاثُنَّ لَاتُسْتَغَاثَنَّ لَاتُسْتَغَاثَانِّ لَايُسْتَغَثْنَانِّ لَآاُسْتَغَاثَنَّ لَانُسْتَغَاثَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُسْتَغَاثَنْ لَايُسْتَغَاثُنْ لَاتُسْتَغَاثَنْ لَآاُسْتَغَاثَنْ لَانُسْتَغَاثَنْ،

﴿اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِسْتِفْعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلْاِسْتِقَامَةُ	سیدھا ہونا	اَلْاِسْتِجَابَةُ	قبول کرنا	اَلْاِسْتِطَاعَةُ	طاقت رکھنا
اَلْاِسْتِرَاحَةُ	آرام کرنا	اَلْاِسْتِجَادَةُ	عمدہ سمجھنا/بخشش طلب کرنا	اَلْاِسْتِجَارَةُ	فریاد رسی چاہنا/پناہ لینا
اَلْاِسْتِجَاعَةُ	سیر نہ ہونا/کچھ کھاتے رہنا	اَلْاِسْتِجَازَةُ	اجازت طلب کرنا/جائز سمجھنا	اَلْاِسْتِعَادَةُ	لوٹنے کا کہنا

☆☆☆☆☆

باب اِفْعِلَالٌ(اِعْوَجَّ يَعْوَجُّ اِعْوِجَاجًا) **واِفْعِيْلَالٌ**(اِسْوَآدَّ يَسْوَآدُّ اِسْوِيْدَادًا)۔

☆ان دونوں ابواب میں عین کلمہ کے حرف علت میں کوئی قاعدہ جاری نہیں ہوتا۔باب **اِفْعِلَالٌ** جیسے اِعْوَجَّ يَعْوَجُّ اِعْوِجَاجًا، باب **اِفْعِيْلَالٌ** جیسے اِسْوَآدَّ يَسْوَآدُّ اِسْوِيْدَادًا۔

باب نهم صرف صغیرثلاثی مزید فیه اَجْوَف واوی ازباب ''اِفْعِلَالٌ'' جیسے ''اَلْاِعْوِجَاجُ'' (ٹیڑھا ہونا)

☆اِعْوَجَّ يَعْوَجُّ اِعْوِجَاجًا **فَهُوَ** مُعْوَجٌّ لَمْ يَعْوَجَّ لَمْ يَعْوَجِّ لَمْ يَعْوَجِجْ لَايَعْوَجُّ لَنْ يَّعْوَجَّ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِعْوَجَّ اِعْوَجِّ اِعْوَجِجْ لِيَعْوَجَّ لِيَعْوَجِّ لِيَعْوَجِجْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَعْوَجَّ لَاتَعْوَجِّ لَاتَعْوَجِجْ لَايَعْوَجَّ لَايَعْوَجِّ لَايَعْوَجِجْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُعْوَجٌّ مُعْوَجَّانِ مُعْوَجَّاتٌ، (۱)اِعْوَجَّ يَعْوَجُّ اِعْوِجَاجًا **فَهُوَ** مُعْوَجٌّ وَّاُعْوُجَّ بِهٖ يُعْوَجُّ بِهٖ اِعْوِجَاجًا **فَذَاكَ** مُعْوَجٌّ بِهٖ لَمْ يَعْوَجَّ لَمْ يَعْوَجِّ لَمْ يَعْوَجِجْ لَمْ يُعْوَجَّ لَمْ يُعْوَجِّ لَمْ يُعْوَجِجْ بِهٖ لَايَعْوَجُّ لَايُعْوَجُّ بِهٖ لَنْ يَّعْوَجَّ لَنْ يُّعْوَجَّ بِهٖ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِعْوَجَّ اِعْوَجِّ اِعْوَجِجْ لِيُعْوَجَّ لِيُعْوَجِّ لِيُعْوَجِجْ بِكَ لِيَعْوَجَّ لِيَعْوَجِجْ لِيُعْوَجَّ لِيُعْوَجِّ لِيُعْوَجِجْ بِهٖ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَعْوَجَّ لَاتَعْوَجِّ لَاتَعْوَجِجْ لَايُعْوَجَّ لَايُعْوَجِّ لَايُعْوَجِجْ بِكَ لَايَعْوَجَّ لَايَعْوَجِّ لَايَعْوَجِجْ لَايُعْوَجَّ لَايُعْوَجِّ لَايُعْوَجِجْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُعْوَجٌّ مُعْوَجَّانِ مُعْوَجَّاتٌ، (۲)اِعْوَجَّ يَعْوَجُّ اِعْوِجَاجًا **فَهُوَ** مُعْوَجٌّ وَّاُعْوُجَّ يُعْوَجُّ اِعْوِجَاجًا **فَذَاكَ** مُعْوَجٌّ لَمْ يَعْوَجَّ لَمْ يَعْوَجِّ لَمْ يَعْوَجِجْ لَمْ يُعْوَجَّ لَمْ يُعْوَجِّ لَمْ يُعْوَجِجْ لَايَعْوَجُّ لَايُعْوَجُّ لَنْ يَّعْوَجَّ لَنْ يُّعْوَجَّ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِعْوَجَّ اِعْوَجِّ اِعْوَجِجْ لِتُعْوَجَّ لِتُعْوَجِّ لِتُعْوَجِجْ لِيَعْوَجَّ لِيَعْوَجِّ لِيَعْوَجِجْ لِيُعْوَجَّ لِيُعْوَجِّ لِيُعْوَجِجْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَعْوَجَّ لَاتَعْوَجِّ لَاتَعْوَجِجْ لَاتُعْوَجَّ لَاتُعْوَجِّ لَاتُعْوَجِجْ لَايَعْوَجَّ لَايَعْوَجِّ لَايَعْوَجِجْ لَايُعْوَجَّ لَايُعْوَجِّ لَايُعْوَجِجْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُعْوَجٌّ مُعْوَجَّانِ مُعْوَجَّاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اِعْوَجَّ اِعْوَجَّا اِعْوَجُّوْا اِعْوَجَّتْ اِعْوَجَّتَا اِعْوَجَجْنَ اِعْوَجَجْتَ اِعْوَجَجْتُمَا اِعْوَجَجْتُمْ اِعْوَجَجْتِ اِعْوَجَجْتُمَا اِعْوَجَجْتُنَّ اِعْوَجَجْتُ اِعْوَجَجْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔(۱)اُعْوُجَّ بِهٖ اُعْوُجَّ بِهِمَا اُعْوُجَّ بِهِمْ اُعْوُجَّ بِهَا اُعْوُجَّ بِهِمَا اُعْوُجَّ بِهِنَّ اُعْوُجَّ بِكَ اُعْوُجَّ بِكُمَا اُعْوُجَّ بِكُمْ اُعْوُجَّ بِكِ اُعْوُجَّ بِكُمَا اُعْوُجَّ بِكُنَّ اُعْوُجَّ بِيْ اُعْوُجَّ بِنَا، (۲)اُعْوُجَّ اُعْوُجَّا اُعْوُجُّوْا اُعْوُجَّتْ اُعْوُجَّتَا اُعْوُجِجْنَ اُعْوُجِجْتَ اُعْوُجِجْتُمَا اُعْوُجِجْتُمْ اُعْوُجِجْتِ اُعْوُجِجْتُمَا اُعْوُجِجْتُنَّ اُعْوُجِجْتُ اُعْوُجِجْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَااعْوَجَّ مَااعْوَجَّا مَااعْوَجُّوْا مَااعْوَجَّتْ مَااعْوَجَّتَا مَااعْوَجَجْنَ مَااعْوَجَجْتَ

مَااعْوَجَجْتُمَا مَااعْوَجَجْتُمْ مَااعْوَجَجْتِ مَااعْوَجَجْتُمَا مَااعْوَجَجْتُنَّ مَااعْوَجَجْتُ مَااعْوَجَجْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَااعْوُجَّ بِهٖ مَااعْوُجَّ بِهِمَا مَااعْوُجَّ بِهِمْ مَااعْوُجَّ بِهَا مَااعْوُجَّ بِهِمَا مَااعْوُجَّ بِهِنَّ مَااعْوُجَّ بِكَ مَااعْوُجَّ بِكُمَا مَااعْوُجَّ بِكُمْ مَااعْوُجَّ بِكِ مَااعْوُجَّ بِكُمَا مَااعْوُجَّ بِكُنَّ مَااعْوُجَّ بِىْ مَااعْوُجَّ بِنَا، (۲)مَااعْوُجَّ مَااعْوُجَّا مَااعْوُجُّوا مَااعْوُجَّتْ مَااعْوُجَّتَا مَااعْوُجِجْنَ مَااعْوُجِجْتَ مَااعْوُجِجْتُمَا مَااعْوُجِجْتُمْ مَااعْوُجِجْتِ مَااعْوُجِجْتُمَا مَااعْوُجِجْتُنَّ مَااعْوُجِجْتُ مَااعْوُجِجْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَعْوَجُّ يَعْوَجَّانِ يَعْوَجُّوْنَ تَعْوَجُّ تَعْوَجَّانِ يَعْوَجِجْنَ تَعْوَجُّ تَعْوَجَّانِ تَعْوَجُّوْنَ تَعْوَجِّيْنَ تَعْوَجَّانِ تَعْوَجِجْنَ اَعْوَجُّ نَعْوَجُّ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)يُعْوَجُّ بِهٖ يُعْوَجُّ بِهِمَا يُعْوَجُّ بِهِمْ يُعْوَجُّ بِهَا يُعْوَجُّ بِهِمَا يُعْوَجُّ بِهِنَّ يُعْوَجُّ بِكَ يُعْوَجُّ بِكُمَا يُعْوَجُّ بِكُمْ يُعْوَجُّ بِكِ يُعْوَجُّ بِكُمَا يُعْوَجُّ بِكُنَّ يُعْوَجُّ بِىْ يُعْوَجُّ بِنَا، (۲)يُعْوَجُّ يُعْوَجَّانِ يُعْوَجُّوْنَ تُعْوَجُّ تُعْوَجَّانِ يُعْوَجِجْنَ تُعْوَجُّ تُعْوَجَّانِ تُعْوَجُّوْنَ تُعْوَجِّيْنَ تُعْوَجَّانِ تُعْوَجِجْنَ اُعْوَجُّ نُعْوَجُّ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَعْوَجُّ لَايَعْوَجَّانِ لَايَعْوَجُّوْنَ لَاتَعْوَجُّ لَاتَعْوَجَّانِ لَايَعْوَجِجْنَ لَاتَعْوَجُّ لَاتَعْوَجَّانِ لَاتَعْوَجُّوْنَ لَاتَعْوَجِّيْنَ لَاتَعْوَجَّانِ لَاتَعْوَجِجْنَ لَآاَعْوَجُّ لَانَعْوَجُّ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَايُعْوَجُّ بِهٖ لَايُعْوَجُّ بِهِمَا لَايُعْوَجُّ بِهِمْ لَايُعْوَجُّ بِهَا لَايُعْوَجُّ بِهِمَا لَايُعْوَجُّ بِهِنَّ لَايُعْوَجُّ بِكَ لَايُعْوَجُّ بِكُمَا لَايُعْوَجُّ بِكُمْ لَايُعْوَجُّ بِكِ لَايُعْوَجُّ بِكُمَا لَايُعْوَجُّ بِكُنَّ لَايُعْوَجُّ بِىْ لَايُعْوَجُّ بِنَا، (۲)لَايُعْوَجُّ لَايُعْوَجَّانِ لَايُعْوَجُّوْنَ لَاتُعْوَجُّ لَاتُعْوَجَّانِ لَايُعْوَجِجْنَ لَاتُعْوَجُّ لَاتُعْوَجَّانِ لَاتُعْوَجُّوْنَ لَاتُعْوَجِّيْنَ لَاتُعْوَجَّانِ لَاتُعْوَجِجْنَ لَآاُعْوَجُّ لَانُعْوَجُّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَعْوَجَّنَّ لَيَعْوَجَّانِّ لَيَعْوَجُّنَّ لَتَعْوَجَّنَّ لَتَعْوَجَّانِّ لَيَعْوَجِجْنَانِّ لَتَعْوَجَّنَّ لَتَعْوَجَّانِّ لَتَعْوَجُّنَّ لَتَعْوَجِّنَّ لَتَعْوَجَّانِّ لَتَعْوَجِجْنَانِّ لَاَعْوَجَّنَّ لَنَعْوَجَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُعْوَجَّنَّ بِهٖ لَيُعْوَجَّنَّ بِهِمَا لَيُعْوَجَّنَّ بِهِمْ لَيُعْوَجَّنَّ بِهَا لَيُعْوَجَّنَّ بِهِمَا لَيُعْوَجَّنَّ بِهِنَّ لَيُعْوَجَّنَّ بِكَ لَيُعْوَجَّنَّ بِكُمَا لَيُعْوَجَّنَّ بِكُمْ لَيُعْوَجَّنَّ بِكِ لَيُعْوَجَّنَّ بِكُمَا لَيُعْوَجَّنَّ بِكُنَّ لَيُعْوَجَّنَّ بِىْ لَيُعْوَجَّنَّ بِنَا، (۲) لَيُعْوَجَّنَّ لَيُعْوَجَّانِّ لَيُعْوَجُّنَّ لَتُعْوَجَّنَّ لَتُعْوَجَّانِّ لَيُعْوَجِجْنَانِّ لَتُعْوَجَّنَّ لَتُعْوَجَّانِّ لَتُعْوَجُّنَّ لَتُعْوَجِّنَّ لَتُعْوَجَّانِّ لَتُعْوَجِجْنَانِّ لَاُعْوَجَّنَّ لَنُعْوَجَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَعْوَجَّنْ لَيَعْوَجُّنْ لَتَعْوَجَّنْ لَتَعْوَجَّنْ لَتَعْوَجُّنْ لَتَعْوَجِّنْ

لَاُعْوَجَّنْ لَنُعْوَجَّنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول -(۱) لَيُعْوَجَّنْ بِہٖ لَيُعْوَجَّنْ بِہِمْ لَيُعْوَجَّنْ بِہَا لَيُعْوَجَّنْ بِكَ لَيُعْوَجَّنْ بِكُمْ لَيُعْوَجَّنْ بِكِ لَيُعْوَجَّنْ بِیْ لَيُعْوَجَّنْ بِنَا، (۲) لَيُعْوَجَّنْ لَيُعْوَجُّنْ لَتُعْوَجَّنْ لَتُعْوَجَّنْ لَتُعْوَجُّنْ لَتُعْوَجِنْ لَاُعْوَجَّنْ لَنُعْوَجَّنْ،

بحث اسم فاعل - مُعْوَجٌّ مُّعْوَجَّانِ (مُعْوَجَّیْنِ) مُعْوَجُّوْنَ (مُعْوَجِّیْنَ) مُعْوَجَّةٌ مُّعْوَجَّتَانِ (مُعْوَجَّتَیْنِ) مُعْوَجَّاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُعْوَجٌّ مُّعْوَجَّانِ (مُعْوَجَّیْنِ) مُعْوَجُّوْنَ (مُعْوَجِّیْنَ) مُعْوَجَّةٌ مُّعْوَجَّتَانِ (مُعْوَجَّتَیْنِ) مُعْوَجَّاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یَعْوَجَّ لَمْ یَعْوَجِّ لَمْ یَعْوَجِجْ لَمْ یَعْوَجَّا لَمْ یَعْوَجُّوْا لَمْ تَعْوَجَّ لَمْ تَعْوَجِّ لَمْ تَعْوَجِجْ لَمْ تَعْوَجَّا لَمْ یَعْوَجِجْنَ لَمْ تَعْوَجَّ لَمْ تَعْوَجِّ لَمْ تَعْوَجِجْ لَمْ تَعْوَجَّا لَمْ تَعْوَجُّوْا لَمْ تَعْوَجِّیْ لَمْ تَعْوَجَّا لَمْ تَعْوَجِجْنَ لَمْ اَعْوَجَّ لَمْ اَعْوَجِّ لَمْ اَعْوَجِجْ لَمْ نَعْوَجَّ لَمْ نَعْوَجِّ لَمْ نَعْوَجِجْ،

بحث فعل جحد مجہول -(۱) لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِہٖ لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِہِمَا لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِہِمْ لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِہَا لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِہِمَا لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِہِنَّ لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِكَ لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِكُمَا لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِكُمْ لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِكِ لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِكُمَا لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِكُنَّ لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِیْ لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ بِنَا، (۲) لَمْ یُعْوَجَّ لَمْ یُعْوَجِّ لَمْ یُعْوَجَجْ لَمْ یُعْوَجَّا لَمْ یُعْوَجُّوْا لَمْ تُعْوَجَّ لَمْ تُعْوَجِّ لَمْ تُعْوَجَجْ لَمْ تُعْوَجَّا لَمْ یُعْوَجَجْنَ لَمْ تُعْوَجَّ لَمْ تُعْوَجِّ لَمْ تُعْوَجَجْ لَمْ تُعْوَجَّا لَمْ تُعْوَجُّوْا لَمْ تُعْوَجِّیْ لَمْ تُعْوَجَّا لَمْ تُعْوَجَجْنَ لَمْ اُعْوَجَّ لَمْ اُعْوَجِّ لَمْ اُعْوَجَجْ لَمْ نُعْوَجَّ لَمْ نُعْوَجِّ لَمْ نُعْوَجَجْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف - لَنْ یَّعْوَجَّ لَنْ یَّعْوَجَّا لَنْ یَّعْوَجُّوْا لَنْ تَعْوَجَّ لَنْ تَعْوَجَّا لَنْ یَّعْوَجِجْنَ لَنْ تَعْوَجَّ لَنْ تَعْوَجَّا لَنْ تَعْوَجُّوْا لَنْ تَعْوَجِّیْ لَنْ تَعْوَجَّا لَنْ تَعْوَجِجْنَ لَنْ اَعْوَجَّ لَنْ نَّعْوَجَّ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول -(۱) لَنْ یُّعْوَجَّ بِہٖ لَنْ یُّعْوَجَّ بِہِمَا لَنْ یُّعْوَجَّ بِہِمْ لَنْ یُّعْوَجَّ بِہَا لَنْ یُّعْوَجَّ بِہِمَا لَنْ یُّعْوَجَّ بِہِنَّ لَنْ یُّعْوَجَّ بِكَ لَنْ یُّعْوَجَّ بِكُمَا لَنْ یُّعْوَجَّ بِكُمْ لَنْ یُّعْوَجَّ بِكِ لَنْ یُّعْوَجَّ بِكُمَا لَنْ یُّعْوَجَّ بِكُنَّ لَنْ یُّعْوَجَّ بِیْ لَنْ یُّعْوَجَّ بِنَا، (۲) لَنْ یُّعْوَجَّ لَنْ یُّعْوَجَّا لَنْ یُّعْوَجُّوْا لَنْ تُعْوَجَّ لَنْ تُعْوَجَّا لَنْ یُّعْوَجَجْنَ لَنْ تُعْوَجَّ لَنْ تُعْوَجَّا لَنْ تُعْوَجُّوْا لَنْ تُعْوَجِّیْ لَنْ تُعْوَجَّا لَنْ تُعْوَجَجْنَ لَنْ اُعْوَجَّ لَنْ نُّعْوَجَّ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِعْوَجَّ اِعْوَجِّ اِعْوَجِجْ اِعْوَجَّا اِعْوَجُّوْا اِعْوَجِّیْ اِعْوَجَّا اِعْوَجِجْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِعْوَجَّنَّ اِعْوَجَّانِّ اِعْوَجُّنَّ اِعْوَجِّنَّ اِعْوَجَّانِّ اِعْوَجِجْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِعْوَجَّنْ اِعْوَجُّنْ اِعْوَجِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱) لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِكَ لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِكُمَا لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِكُمْ لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِكِ لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِكُمَا لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِكُنَّ،

(۲) لِتُعْوَجَّ لِتُعْوَجِّ لِتُعْوَجَجْ لِتُعْوَجَّا لِتُعْوَجُّوْا لِتُعْوَجِّیْ لِتُعْوَجَّا لِتُعْوَجَجْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱) لِیُعْوَجَّنَّ بِكَ لِیُعْوَجَّنَّ بِكُمَا لِیُعْوَجَّنَّ بِكُمْ لِیُعْوَجَّنَّ بِكِ لِیُعْوَجَّنَّ بِكُمَا لِیُعْوَجَّنَّ بِكُنَّ،

(۲) لِتُعْوَجَّنَّ لِتُعْوَجَّانِّ لِتُعْوَجُّنَّ لِتُعْوَجِّنَّ لِتُعْوَجَّانِّ لِتُعْوَجَجْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱) لِیُعْوَجَّنْ بِكَ لِیُعْوَجَّنْ بِكُمْ لِیُعْوَجَّنْ بِكِ، (۲) لِتُعْوَجَّنْ لِتُعْوَجُّنْ لِتُعْوَجِّنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَعْوَجَّ لِیَعْوَجِّ لِیَعْوَجِجْ لِیَعْوَجَّا لِیَعْوَجُّوْا لِتَعْوَجَّ لِتَعْوَجِّ لِتَعْوَجِجْ لِتَعْوَجَّا لِیَعْوَجِجْنَ لِاَعْوَجَّ لِاَعْوَجِّ لِاَعْوَجِجْ لِنَعْوَجَّ لِنَعْوَجِّ لِنَعْوَجِجْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَعْوَجَّنَّ لِیَعْوَجَّانِّ لِیَعْوَجُّنَّ لِتَعْوَجَّنَّ لِتَعْوَجَّانِّ لِیَعْوَجِجْنَانِّ لِاَعْوَجَّنَّ لِنَعْوَجَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لِیَعْوَجَّنْ لِیَعْوَجُّنْ لِتَعْوَجَّنْ لِاَعْوَجَّنْ لِنَعْوَجَّنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱) لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِهٖ لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِهِمَا لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِهِمْ لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِهَا لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِهِمَا لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِهِنَّ لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِیْ لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ بِنَا، (۲) لِیُعْوَجَّ لِیُعْوَجِّ لِیُعْوَجَجْ لِیُعْوَجَّا لِیُعْوَجُّوْا لِتُعْوَجَّ لِتُعْوَجِّ لِتُعْوَجَجْ لِتُعْوَجَّا لِیُعْوَجَجْنَ لِاُعْوَجَّ لِاُعْوَجِّ لِاُعْوَجَجْ لِنُعْوَجَّ لِنُعْوَجِّ لِنُعْوَجَجْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- (۱) لِیُعْوَجَّنَّ بِهٖ لِیُعْوَجَّنَّ بِهِمَا لِیُعْوَجَّنَّ بِهِمْ لِیُعْوَجَّنَّ بِهَا لِیُعْوَجَّنَّ بِهِمَا لِیُعْوَجَّنَّ بِهِنَّ لِیُعْوَجَّنَّ بِیْ لِیُعْوَجَّنَّ بِنَا، (۲) لِیُعْوَجَّنَّ لِیُعْوَجَّانِّ لِیُعْوَجُّنَّ لِتُعْوَجَّنَّ لِتُعْوَجَّانِّ لِیُعْوَجَجْنَانِّ لِاُعْوَجَّنَّ لِنُعْوَجَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱) لِیُعْوَجَّنْ بِهٖ لِیُعْوَجَّنْ بِهِمْ لِیُعْوَجَّنْ بِهَا لِیُعْوَجَّنْ بِیْ لِیُعْوَجَّنْ بِنَا، (۲) لِیُعْوَجَّنْ لِیُعْوَجُّنْ لِتُعْوَجَّنْ لِاُعْوَجَّنْ لِنُعْوَجَّنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَعْوَجَّ لَاتَعْوَجِّ لَاتَعْوَجِجْ لَاتَعْوَجَّا لَاتَعْوَجُّوْا لَاتَعْوَجِّیْ لَاتَعْوَجَّا لَاتَعْوَجِجْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَعْوَجَّنَّ لَاتَعْوَجَّانِّ لَاتَعْوَجُّنَّ لَاتَعْوَجِّنَّ لَاتَعْوَجَّانِّ لَاتَعْوَجِجْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَعْوَجَّنْ لَاتَعْوَجُّنْ لَاتَعْوَجِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - (۱) لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِكَ لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِكُمَا لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِكُمْ لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِكِ لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِكُمَا لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِكُنَّ، (۲) لَاتُعْوَجَّ لَاتُعْوَجِّ لَاتُعْوَجَجْ لَاتُعْوَجَّا لَاتُعْوَجُّوا لَاتُعْوَجِّی لَاتُعْوَجَّا لَاتُعْوَجَجْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُعْوَجَّنَّ بِكَ لَایُعْوَجَّنَّ بِكُمَا لَایُعْوَجَّنَّ بِكُمْ لَایُعْوَجَّنَّ بِكِ لَایُعْوَجَّنَّ بِكُمَا لَایُعْوَجَّنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُعْوَجَّنَّ لَاتُعْوَجَّانِّ لَاتُعْوَجُّنَّ لَاتُعْوَجِّنَّ لَاتُعْوَجَّانِّ لَاتُعْوَجَجْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُعْوَجَّنْ بِكَ لَایُعْوَجَّنْ بِكُمْ لَایُعْوَجَّنْ بِكِ، (۲) لَاتُعْوَجَّنْ لَاتُعْوَجُّنْ لَاتُعْوَجِّنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَعْوَجَّ لَایَعْوَجِّ لَایَعْوَجِجْ لَایَعْوَجَّا لَایَعْوَجُّوا لَاتَعْوَجَّ لَاتَعْوَجِّ لَاتَعْوَجِجْ لَاتَعْوَجَّا لَایَعْوَجِجْنَ لَآاَعْوَجَّ لَآاَعْوَجِّ لَآاَعْوَجِجْ لَانَعْوَجَّ لَانَعْوَجِّ لَانَعْوَجِجْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَعْوَجَّنَّ لَایَعْوَجَّانِّ لَایَعْوَجُّنَّ لَاتَعْوَجَّنَّ لَاتَعْوَجَّانِّ لَایَعْوَجِجْنَانِّ لَآاَعْوَجَّنَّ لَانَعْوَجَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَعْوَجَّنْ لَایَعْوَجُّنْ لَاتَعْوَجَّنْ لَآاَعْوَجَّنْ لَانَعْوَجَّنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِهٖ لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِهِمَا لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِهِمْ لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِهَا لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِهِمَا لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِهِنَّ لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِیْ لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ بِنَا، (۲) لَایُعْوَجَّ لَایُعْوَجِّ لَایُعْوَجَجْ لَایُعْوَجَّا لَایُعْوَجُّوا لَاتُعْوَجَّ لَاتُعْوَجِّ لَاتُعْوَجَجْ لَاتُعْوَجَّا لَایُعْوَجَجْنَ لَآاُعْوَجَّ لَآاُعْوَجِّ لَآاُعْوَجَجْ لَانُعْوَجَّ لَانُعْوَجِّ لَانُعْوَجَجْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُعْوَجَّنَّ بِهٖ لَایُعْوَجَّنَّ بِهِمَا لَایُعْوَجَّنَّ بِهِمْ لَایُعْوَجَّنَّ بِهَا لَایُعْوَجَّنَّ بِهِمَا لَایُعْوَجَّنَّ بِهِنَّ لَایُعْوَجَّنَّ بِیْ لَایُعْوَجَّنَّ بِنَا، (۲) لَایُعْوَجَّنَّ لَایُعْوَجَّانِّ لَایُعْوَجُّنَّ لَاتُعْوَجَّنَّ لَاتُعْوَجَّانِّ لَایُعْوَجَجْنَانِّ لَآاُعْوَجَّنَّ لَانُعْوَجَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُعْوَجَّنْ بِهٖ لَایُعْوَجَّنْ بِهِمْ لَایُعْوَجَّنْ بِهَا لَایُعْوَجَّنْ بِیْ لَایُعْوَجَّنْ بِنَا، (۲) لَایُعْوَجَّنْ لَایُعْوَجُّنْ لَاتُعْوَجَّنْ لَآاُعْوَجَّنْ لَانُعْوَجَّنْ،

﴿اجوف واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِفْعِلَال'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِعْوِرَارُ	کانا ہونا	اَلْاِعْوِزَازُ	حیلہ کرنا	اَلْاِسْوِدَادُ	کالا ہونا	اَلْاِحْوِلَالُ	بھینگا ہونا
اَلْاِلْوِنَانُ	رنگین ہونا	اَلْاِحْوِرَارُ	سفید ہونا			اَلْاِقْوِرَارُ	دبلے پن کی وجہ سے جھری پڑنا

☆☆☆☆☆

باب دھم صرف صغیرثلاثی مزید فیہ اَجوف واوی
ازباب ''اِفْعِیْلَال'' جیسے ''اَلْاِسْوِیْدَادُ'' (سخت سیاہ ہونا)

☆اِسْوَآدَّ یَسْوَآدُّ اِسْوِیْدَادًا فَھُوَ مُسْوَآدٌّ لَمْ یَسْوَآدَّ لَمْ یَسْوَآدِّ لَمْ یَسْوَادِدْ لَایَسْوَآدُّ لَنْ یَّسْوَآدَّ اَلْاَمْرُمِنْهُ اِسْوَآدَّ اِسْوَآدِّ اِسْوَادِدْ لِیَسْوَآدَّ لِیَسْوَآدِّ لِیَسْوَادِدْ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتَسْوَآدَّ لَاتَسْوَآدِّ لَاتَسْوَادِدْ لَایَسْوَآدَّ لَایَسْوَآدِّ لَایَسْوَادِدْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُسْوَآدٌّ مُسْوَآدٌّ مُسْوَآدَّانِ مُسْوَآدَّاتٌ، (۱) اِسْوَآدَّ یَسْوَآدُّ اِسْوِیْدَادًا فَھُوَ مُسْوَآدٌّ وَّاُسْوُوْدَّ بِهٖ یُسْوَآدُّ بِهٖ اِسْوِیْدَادًا فَذَاكَ مُسْوَآدٌّ بِهٖ لَمْ یَسْوَآدَّ لَمْ یَسْوَآدِّ لَمْ یَسْوَادِدْ لَمْ یُسْوَآدَّ لَمْ یُسْوَآدِّ لَمْ یُسْوَادَدْ بِهٖ لَایَسْوَآدُّ لَایُسْوَآدُّ بِهٖ لَنْ یَّسْوَآدَّ لَنْ یُّسْوَآدَّ بِهٖ اَلْاَمْرُمِنْهُ اِسْوَآدَّ اِسْوَآدِّ اِسْوَادِدْ لِیُسْوَآدَّ لِیُسْوَآدِّ لِیُسْوَادَدْ بِكَ لِیَسْوَآدَّ لِیَسْوَآدِّ لِیَسْوَادِدْ لِیُسْوَآدَّ لِیُسْوَآدِّ لِیُسْوَادَدْ بِهٖ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتَسْوَآدَّ لَاتَسْوَآدِّ لَاتَسْوَادِدْ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِكَ لَایَسْوَآدَّ لَایَسْوَآدِّ لَایَسْوَادِدْ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِهٖ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُسْوَآدٌّ مُسْوَآدٌّ مُسْوَآدَّانِ مُسْوَآدَّاتٌ، (۲) اِسْوَآدَّ یَسْوَآدُّ اِسْوِیْدَادًا فَھُوَ مُسْوَآدٌّ وَّاُسْوُوْدَّ یُسْوَآدُّ اِسْوِیْدَادًا فَذَاكَ مُسْوَآدٌّ لَمْ یَسْوَآدَّ لَمْ یَسْوَآدِّ لَمْ یَسْوَادِدْ لَمْ یُسْوَآدَّ لَمْ یُسْوَآدِّ لَمْ یُسْوَادَدْ لَایَسْوَآدُّ لَایُسْوَآدُّ لَنْ یَّسْوَآدَّ لَنْ یُّسْوَآدَّ اَلْاَمْرُمِنْهُ اِسْوَآدَّ اِسْوَآدِّ اِسْوَادِدْ لِتُسْوَآدَّ لِتُسْوَآدِّ لِتُسْوَادَدْ لِیَسْوَآدَّ لِیَسْوَآدِّ لِیَسْوَادِدْ لِیُسْوَآدَّ لِیُسْوَآدِّ لِیُسْوَادَدْ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتَسْوَآدَّ لَاتَسْوَآدِّ لَاتَسْوَادِدْ لَاتُسْوَآدَّ لَاتُسْوَآدِّ لَاتُسْوَادَدْ لَایَسْوَآدَّ لَایَسْوَآدِّ لَایَسْوَادِدْ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُسْوَآدٌّ مُسْوَآدٌّ مُسْوَآدَّانِ مُسْوَآدَّاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اِسْوَآدَّ اِسْوَآدَّا اِسْوَآدُّوْا اِسْوَآدَّتْ اِسْوَآدَّتَا اِسْوَادَدْنَ اِسْوَادَدْتَّ اِسْوَادَدْتُّمَا اِسْوَادَدْتُّمْ اِسْوَادَدْتِّ اِسْوَادَدْتُّمَا اِسْوَادَدْتُّنَّ اِسْوَادَدْتُّ اِسْوَادَدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔(۱)اُسْوُوْدَّ بِهٖ اُسْوُوْدَّ بِهِمَا اُسْوُوْدَّ بِهِمْ اُسْوُوْدَّ بِهَا اُسْوُوْدَّ بِهِمَا اُسْوُوْدَّ بِهِنَّ اُسْوُوْدَّ بِكَ اُسْوُوْدَّ بِكُمَا اُسْوُوْدَّ بِكُمْ اُسْوُوْدَّ بِكِ اُسْوُوْدَّ بِكُمَا اُسْوُوْدَّ بِكُنَّ اُسْوُوْدَّ بِیْ اُسْوُوْدَّ بِنَا، (۲) اُسْوُوْدَّ اُسْوُوْدَّا اُسْوُوْدُّوْا اُسْوُوْدَّتْ اُسْوُوْدَّتَا اُسْوُوْدِدْنَ اُسْوُوْدِدْتَّ اُسْوُوْدِدْتُّمَا اُسْوُوْدِدْتُّمْ اُسْوُوْدِدْتِّ اُسْوُوْدِدْتُّمَا اُسْوُوْدِدْتُّنَّ اُسْوُوْدِدْتُّ اُسْوُوْدِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَااسْوَآدَّ مَااسْوَآدَّا مَااسْوَآدُّوْا مَااسْوَآدَّتْ مَااسْوَآدَّتَا مَااسْوَادَدْنَ مَااسْوَادَدْتَّ مَااسْوَادَدْتُّمَا مَااسْوَادَدْتُّمْ مَااسْوَادَدْتِّ مَااسْوَادَدْتُّمَا مَااسْوَادَدْتُّنَّ مَااسْوَادَدْتُّ مَااسْوَادَدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔(۱)مَااسْوُوْدَّ بِهٖ مَااسْوُوْدَّ بِهِمَا مَااسْوُوْدَّ بِهِمْ مَااسْوُوْدَّ بِهَا مَااسْوُوْدَّ بِهِمَا مَااسْوُوْدَّ بِهِنَّ

مَااسُوْوِدَّ بِكَ مَااسُوْوِدَّ بِكُمَا مَااسُوْوِدَّ بِكُمْ مَااسُوْوِدَّ بِكِ مَااسُوْوِدَّ بِكُمَا مَااسُوْوِدَّ بِكُنَّ مَااسُوْوِدَّ بِيْ مَااسُوْوِدَّ بِنَا، (۲) مَااسُوْوِدَّ مَااسُوْوِدَّا مَااسُوْوِدُّوْا مَااسُوْوِدَّتْ مَااسُوْوِدَّتَا مَااسُوْوِدْنَ مَااسُوْوِدْتَ مَااسُوْوِدْتُمَا مَااسُوْوِدْتُمْ مَااسُوْوِدْتِ مَااسُوْوِدْتُمَا مَااسُوْوِدْتُنَّ مَااسُوْوِدْتُ مَااسُوْوِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ يَسْوَآدُّ يَسْوَآدَّانِ يَسْوَآدُّوْنَ تَسْوَآدُّ تَسْوَآدَّانِ يَسْوَادِدْنَ تَسْوَآدُّ تَسْوَآدَّانِ تَسْوَآدُّوْنَ تَسْوَآدِّيْنَ تَسْوَآدَّانِ تَسْوَادِدْنَ اَسْوَآدُّ نَسْوَآدُّ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ (۱) يُسْوَآدُّ بِهٖ يُسْوَآدُّ بِهِمَا يُسْوَآدُّ بِهِمْ يُسْوَآدُّ بِهَا يُسْوَآدُّ بِهِمَا يُسْوَآدُّ بِهِنَّ يُسْوَآدُّ بِكَ يُسْوَآدُّ بِكُمَا يُسْوَآدُّ بِكُمْ يُسْوَآدُّ بِكِ يُسْوَآدُّ بِكُمَا يُسْوَآدُّ بِكُنَّ يُسْوَآدُّ بِيْ يُسْوَآدُّ بِنَا،(۲) يُسْوَآدُّ يُسْوَآدَّانِ يُسْوَآدُّوْنَ تُسْوَآدُّ تُسْوَآدَّانِ يُسْوَادَدْنَ تُسْوَآدُّ تُسْوَآدَّانِ تُسْوَآدُّوْنَ تُسْوَآدِّيْنَ تُسْوَآدَّانِ تُسْوَادَدْنَ اُسْوَآدُّ نُسْوَآدُّ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَايَسْوَآدُّ لَايَسْوَآدَّانِ لَايَسْوَآدُّوْنَ لَاتَسْوَآدُّ لَاتَسْوَآدَّانِ لَايَسْوَادِدْنَ لَاتَسْوَآدُّ لَاتَسْوَآدَّانِ لَاتَسْوَآدُّوْنَ لَاتَسْوَآدِّيْنَ لَاتَسْوَآدَّانِ لَاتَسْوَادِدْنَ لَآاَسْوَآدُّ لَانَسْوَآدُّ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ (۱) لَايُسْوَآدُّ بِهٖ لَايُسْوَآدُّ بِهِمَا لَايُسْوَآدُّ بِهِمْ لَايُسْوَآدُّ بِهَا لَايُسْوَآدُّ بِهِمَا لَايُسْوَآدُّ بِهِنَّ لَايُسْوَآدُّ بِكَ لَايُسْوَآدُّ بِكُمَا لَايُسْوَآدُّ بِكُمْ لَايُسْوَآدُّ بِكِ لَايُسْوَآدُّ بِكُمَا لَايُسْوَآدُّ بِكُنَّ لَايُسْوَآدُّ بِيْ لَايُسْوَآدُّ بِنَا، (۲) لَايُسْوَآدُّ لَايُسْوَآدَّانِ لَايُسْوَآدُّوْنَ لَاتُسْوَآدُّ لَاتُسْوَآدَّانِ لَايُسْوَادَدْنَ لَاتُسْوَآدُّ لَاتُسْوَآدَّانِ لَاتُسْوَآدُّوْنَ لَاتُسْوَآدِّيْنَ لَاتُسْوَآدَّانِ لَاتُسْوَادَدْنَ لَآاُسْوَآدُّ لَانُسْوَآدُّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔ لَيَسْوَآدَّنَّ لَيَسْوَآدَّانِّ لَيَسْوَآدُّنَّ لَتَسْوَآدَّنَّ لَتَسْوَآدَّانِّ لَيَسْوَادِدْنَانِّ لَتَسْوَآدَّنَّ لَتَسْوَآدَّانِّ لَتَسْوَآدُّنَّ لَتَسْوَآدِّنَّ لَتَسْوَآدَّانِّ لَتَسْوَادِدْنَانِّ لَاَسْوَآدَّنَّ لَنَسْوَآدَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔ (۱) لَيُسْوَآدَّنَّ بِهٖ لَيُسْوَآدَّنَّ بِهِمَا لَيُسْوَآدَّنَّ بِهِمْ لَيُسْوَآدَّنَّ بِهَا لَيُسْوَآدَّنَّ بِهِمَا لَيُسْوَآدَّنَّ بِهِنَّ لَيُسْوَآدَّنَّ بِكَ لَيُسْوَآدَّنَّ بِكُمَا لَيُسْوَآدَّنَّ بِكُمْ لَيُسْوَآدَّنَّ بِكِ لَيُسْوَآدَّنَّ بِكُمَا لَيُسْوَآدَّنَّ بِكُنَّ لَيُسْوَآدَّنَّ بِيْ لَيُسْوَآدَّنَّ بِنَا، (۲) لَيُسْوَآدَّنَّ لَيُسْوَآدَّانِّ لَيُسْوَآدُّنَّ لَتُسْوَآدَّنَّ لَتُسْوَآدَّانِّ لَيُسْوَادَدْنَانِّ لَتُسْوَآدَّنَّ لَتُسْوَآدَّانِّ لَتُسْوَآدُّنَّ لَتُسْوَآدِّنَّ لَتُسْوَآدَّانِّ لَتُسْوَادَدْنَانِّ لَاُسْوَآدَّنَّ لَنُسْوَآدَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔ لَيَسْوَآدَّنْ لَيَسْوَآدُّنْ لَتَسْوَآدَّنْ لَتَسْوَآدَّنْ لَتَسْوَآدُّنْ لَتَسْوَآدِّنْ لَاَسْوَآدَّنْ لَنَسْوَآدَّنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔ (۱) لَيُسْوَآدَّنْ بِهٖ لَيُسْوَآدَّنْ بِهِمْ لَيُسْوَآدَّنْ بِهَا لَيُسْوَآدَّنْ بِكَ

لَيُسُوَآدَّنْ. بِكُمْ لَيُسُوَآدَّنْ. بِكِ لَيُسُوَآدَّنْ. بِيْ لَيُسُوَآدَّنْ. بِنَا، (٢) لَيُسُوَآدَّنْ لَيُسُوَآدُّنْ لَتُسُوَآدَّنْ لَتُسُوَآدُّنْ لَتُسُوَآدِّنْ لَأُسُوَآدَّنْ لَنُسُوَآدَّنْ،

بحث اسم فاعل-مُسُوَآدٌّ مُسُوَآدَّانِ (مُسُوَآدَّيْنِ) مُسُوَآدُّوْنَ (مُسُوَآدِّيْنَ) مُسُوَآدَّةٌ مُسُوَآدَّتَانِ (مُسُوَآدَّتَيْنِ) مُسُوَآدَّاتٌ،

بحث اسم مفعول-(١)مُسُوَآدٌّ بِهٖ مُسُوَآدٌّ بِهِمَا مُسُوَآدٌّ بِهِمْ مُسُوَآدٌّ. بِهَا مُسُوَآدٌّ. بِهِمَا مُسُوَآدٌّ. بِهِنَّ،
(٢)مُسُوَآدٌّ مُسُوَآدَّانِ (مُسُوَآدَّيْنِ) مُسُوَآدُّوْنَ (مُسُوَآدِّيْنَ) مُسُوَآدَّةٌ مُسُوَآدَّتَانِ (مُسُوَآدَّتَيْنِ) مُسُوَآدَّاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَسُوَآدَّ لَمْ يَسُوَآدِّ لَمْ يَسُوَادِدْ لَمْ يَسُوَآدَّا لَمْ يَسُوَآدُّوْا لَمْ تَسُوَآدَّ لَمْ تَسُوَآدِّ لَمْ تَسُوَادِدْ لَمْ تَسُوَآدَّا لَمْ يَسُوَادِدْنَ لَمْ تَسُوَآدَّ لَمْ تَسُوَآدِّ لَمْ تَسُوَادِدْ لَمْ تَسُوَآدَّا لَمْ تَسُوَآدُّوْا لَمْ تَسُوَآدِّيْ لَمْ تَسُوَآدَّا لَمْ تَسُوَادِدْنَ لَمْ اَسُوَآدَّ لَمْ اَسُوَآدِّ لَمْ اَسُوَادِدْ لَمْ نَسُوَآدَّ لَمْ نَسُوَآدِّ لَمْ نَسُوَادِدْ،

بحث فعل جحد مجہول-(١)لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِهٖ لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِهِمَا لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِهِمْ لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِهَا لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِهِمَا لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِهِنَّ لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِكَ لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِكُمَا لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِكُمْ لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِكِ لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِكُمَا لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِكُنَّ لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِيْ لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ بِنَا، (٢)لَمْ يُسُوَآدَّ لَمْ يُسُوَآدِّ لَمْ يُسُوَادَدْ لَمْ يُسُوَآدَّا لَمْ يُسُوَآدُّوْا لَمْ تُسُوَآدَّ لَمْ تُسُوَآدِّ لَمْ تُسُوَادَدْ لَمْ تُسُوَآدَّا لَمْ يُسُوَادَدْنَ لَمْ تُسُوَآدَّ لَمْ تُسُوَآدِّ لَمْ تُسُوَادَدْ لَمْ تُسُوَآدَّا لَمْ تُسُوَآدُّوْا لَمْ تُسُوَآدِّيْ لَمْ تُسُوَآدَّا لَمْ تُسُوَادَدْنَ لَمْ اُسُوَآدَّ لَمْ اُسُوَآدِّ لَمْ اُسُوَادَدْ لَمْ نُسُوَآدَّ لَمْ نُسُوَآدِّ لَمْ نُسُوَادَدْ،

بحث نفی تاکید بلَن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَسُوَآدَّ لَنْ يَسُوَآدَّا لَنْ يَسُوَآدُّوْا لَنْ تَسُوَآدَّ لَنْ تَسُوَآدَّا لَنْ يَسُوَادِدْنَ لَنْ تَسُوَآدَّ لَنْ تَسُوَآدَّا لَنْ تَسُوَآدُّوْا لَنْ تَسُوَآدِّيْ لَنْ تَسُوَآدَّا لَنْ تَسُوَادِدْنَ لَنْ اَسُوَآدَّ لَنْ نَسُوَآدَّ،

بحث نفی تاکید بلَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(١) لَنْ يُسُوَآدَّ بِهٖ لَنْ يُسُوَآدَّ بِهِمَا لَنْ يُسُوَآدَّ بِهِمْ لَنْ يُسُوَآدَّ بِهَا لَنْ يُسُوَآدَّ بِهِمَا لَنْ يُسُوَآدَّ بِهِنَّ لَنْ يُسُوَآدَّ بِكَ لَنْ يُسُوَآدَّ بِكُمَا لَنْ يُسُوَآدَّ بِكُمْ لَنْ يُسُوَآدَّ بِكِ لَنْ يُسُوَآدَّ بِكُمَا لَنْ يُسُوَآدَّ بِكُنَّ لَنْ يُسُوَآدَّ بِيْ لَنْ يُسُوَآدَّ بِنَا، (٢) لَنْ يُسُوَآدَّ لَنْ يُسُوَآدَّا لَنْ يُسُوَآدُّوْا لَنْ تُسُوَآدَّ لَنْ تُسُوَآدَّا لَنْ يُسُوَادَدْنَ لَنْ تُسُوَآدَّ لَنْ تُسُوَآدَّا لَنْ تُسُوَآدُّوْا لَنْ تُسُوَآدِّيْ لَنْ تُسُوَآدَّا لَنْ تُسُوَادَدْنَ لَنْ اُسُوَآدَّ لَنْ نُسُوَآدَّ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِسُوَآدَّ اِسُوَآدِّ اِسُوَادِدْ اِسُوَآدَّا اِسُوَآدُّوْا اِسُوَآدِّيْ اِسُوَآدَّا اِسُوَادِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اِسوَادَّنَّ اِسوَادَّانِّ اِسوَادُّنَّ اِسوَادِّنَّ اِسوَادَّانِّ اِسوَادِدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اِسوَادَّنْ اِسوَادُّنْ اِسوَادِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -(۱)لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِكَ لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِكُمَا لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِكُمْ لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِكِ لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِكُمَا لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِكُنَّ، (۲) لِتُسوَادَّ لِتُسوَادِّ لِتُسوَادَدْ لِتُسوَادَّا لِتُسوَادُّوا لِتُسوَادِّي لِتُسوَادَّا لِتُسوَادَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱) لِيُسوَادَّنَّ بِكَ لِيُسوَادَّنَّ بِكُمَا لِيُسوَادَّنَّ بِكُمْ لِيُسوَادَّنَّ بِكِ لِيُسوَادَّنَّ بِكُمَا لِيُسوَادَّنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُسوَادَّنَّ لِتُسوَادَّانِّ لِتُسوَادُّنَّ لِتُسوَادِّنَّ لِتُسوَادَّانِّ لِتُسوَادَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِيُسوَادَّنْ بِكَ لِيُسوَادَّنْ بِكُمْ لِيُسوَادَّنْ بِكِ، (۲) لِتُسوَادَّنْ لِتُسوَادُّنْ لِتُسوَادِّنْ،

بحث فعل امر حاضر معروف -لِيَسوَادَّ لِيَسوَادِّ لِيَسوَادِدْ لِيَسوَادَّا لِيَسوَادُّوا لِتَسوَادَّ لِتَسوَادِّ لِتَسوَادِدْ لِتَسوَادَّا لِيَسوَادِدْنَ لِاَسوَادَّ لِاَسوَادِّ لِاَسوَادِدْ لِنَسوَادَّ لِنَسوَادِّ لِنَسوَادِدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيَسوَادَّنَّ لِيَسوَادَّانِّ لِيَسوَادُّنَّ لِتَسوَادَّنَّ لِتَسوَادَّانِّ لِيَسوَادِدْنَانِّ لِاَسوَادَّنَّ لِنَسوَادَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيَسوَادَّنْ لِيَسوَادُّنْ لِتَسوَادَّنْ لِاَسوَادَّنْ لِنَسوَادَّنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -(۱)لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِهٖ لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِهِمَا لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِهِمْ لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِهَا لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِهِمَا لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِهِنَّ لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِیْ لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ بِنَا، (۲) لِيُسوَادَّ لِيُسوَادِّ لِيُسوَادَدْ لِيُسوَادَّا لِيُسوَادُّوا لِتُسوَادَّ لِتُسوَادِّ لِتُسوَادَدْ لِتُسوَادَّا لِيُسوَادَدْنَ لِاُسوَادَّ لِاُسوَادِّ لِاُسوَادَدْ لِنُسوَادَّ لِنُسوَادِّ لِنُسوَادَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِيُسوَادَّنَّ بِهٖ لِيُسوَادَّنَّ بِهِمَا لِيُسوَادَّنَّ بِهِمْ لِيُسوَادَّنَّ بِهَا لِيُسوَادَّنَّ بِهِمَا لِيُسوَادَّنَّ بِهِنَّ لِيُسوَادَّنَّ بِیْ لِيُسوَادَّنَّ بِنَا،(۲)لِيُسوَادَّنَّ لِيُسوَادَّانِّ لِيُسوَادُّنَّ لِتُسوَادَّنَّ لِتُسوَادَّانِّ لِيُسوَادَدْنَانِّ لِاُسوَادَّنَّ لِنُسوَادَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِيُسوَادَّنْ بِهٖ لِيُسوَادَّنْ بِهِمْ لِيُسوَادَّنْ بِهَا لِيُسوَادَّنْ بِیْ لِيُسوَادَّنْ بِنَا، (۲) لِيُسوَادَّنْ لِيُسوَادُّنْ لِتُسوَادَّنْ لِاُسوَادَّنْ لِنُسوَادَّنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَسوَادَّ لَاتَسوَادِّ لَاتَسوَادِدْ لَاتَسوَادَّا لَاتَسوَادُّوا لَاتَسوَادِّي لَاتَسوَادَّا لَاتَسوَادِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَسوَادَّنَّ لَاتَسوَادَّانِّ لَاتَسوَادُّنَّ لَاتَسوَادِّنَّ لَاتَسوَادَّانِّ لَاتَسوَادِدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتَسْوَآدَّنْ لَاتَسْوَآدُّنْ لَاتَسْوَآدِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔ (١) لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِكَ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِكُمَا لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِكُمْ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِكِ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِكُمَا لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِكُنَّ، (٢) لَاتُسْوَآدَّ لَاتُسْوَآدِّ لَاتُسْوَادَدْ لَاتُسْوَآدَّا لَاتُسْوَآدُّوْا لَاتُسْوَآدِّیْ لَاتُسْوَآدَّا لَاتُسْوَادَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (١) لَایُسْوَآدَّنَّ بِكَ لَایُسْوَآدَّنَّ بِكُمَا لَایُسْوَآدَّنَّ بِكُمْ لَایُسْوَآدَّنَّ بِكِ لَایُسْوَآدَّنَّ بِكُمَا لَایُسْوَآدَّنَّ بِكُنَّ، (٢) لَاتُسْوَآدَّنَّ لَاتُسْوَآدَّانِّ لَاتُسْوَآدُّنَّ لَاتُسْوَآدِّنَّ لَاتُسْوَآدَّانِّ لَاتُسْوَادَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (١) لَایُسْوَآدَّنْ بِكَ لَایُسْوَآدَّنْ بِكُمْ لَایُسْوَآدَّنْ بِكِ، (٢) لَاتُسْوَآدَّنْ لَاتُسْوَآدُّنْ لَاتُسْوَآدِّنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔ لَایَسْوَآدَّ لَایَسْوَآدِّ لَایَسْوَادِدْ لَایَسْوَآدَّا لَایَسْوَآدُّوْا لَاتَسْوَآدَّ لَاتَسْوَآدِّ لَاتَسْوَادِدْ لَاتَسْوَآدَّا لَایَسْوَادِدْنَ لَآاَسْوَآدَّ لَآاَسْوَآدِّ لَآاَسْوَادِدْ لَانَسْوَآدَّ لَانَسْوَآدِّ لَانَسْوَادِدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَایَسْوَآدَّنَّ لَایَسْوَآدَّانِّ لَایَسْوَآدُّنَّ لَاتَسْوَآدَّنَّ لَاتَسْوَآدَّانِّ لَایَسْوَادِدْنَانِّ لَآاَسْوَآدَّنَّ لَانَسْوَآدَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَایَسْوَآدَّنْ لَایَسْوَآدُّنْ لَاتَسْوَآدَّنْ لَآاَسْوَآدَّنْ لَانَسْوَآدَّنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔ (١) لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِهٖ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِهِمَا لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِهِمْ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِهَا لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِهِمَا لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِهِنَّ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِیْ لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ بِنَا، (٢) لَایُسْوَآدَّ لَایُسْوَآدِّ لَایُسْوَادَدْ لَایُسْوَآدَّا لَایُسْوَآدُّوْا لَاتُسْوَآدَّ لَاتُسْوَآدِّ لَاتُسْوَادَدْ لَاتُسْوَآدَّا لَایُسْوَادَدْنَ لَآاُسْوَآدَّ لَآاُسْوَآدِّ لَآاُسْوَادَدْ لَانُسْوَآدَّ لَانُسْوَآدِّ لَانُسْوَادَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (١) لَایُسْوَآدَّنَّ بِهٖ لَایُسْوَآدَّنَّ بِهِمَا لَایُسْوَآدَّنَّ بِهِمْ لَایُسْوَآدَّنَّ بِهَا لَایُسْوَآدَّنَّ بِهِمَا لَایُسْوَآدَّنَّ بِهِنَّ لَایُسْوَآدَّنَّ بِیْ لَایُسْوَآدَّنَّ بِنَا، (٢) لَایُسْوَآدَّنَّ لَایُسْوَآدَّانِّ لَایُسْوَآدُّنَّ لَاتُسْوَآدَّنَّ لَاتُسْوَآدَّانِّ لَایُسْوَادَدْنَانِّ لَآاُسْوَآدَّنَّ لَانُسْوَآدَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (١) لَایُسْوَآدَّنْ بِهٖ لَایُسْوَآدَّنْ بِهِمْ لَایُسْوَآدَّنْ بِهَا لَایُسْوَآدَّنْ بِیْ لَایُسْوَآدَّنْ بِنَا، (٢) لَایُسْوَآدَّنْ لَایُسْوَآدُّنْ لَاتُسْوَآدَّنْ لَآاُسْوَآدَّنْ لَانُسْوَآدَّنْ،

﴿**نوٹ**۔ باب "اِفْعِیْلَالٌ" سے اجوف واوی کے مزید مصادر دستیاب نہیں ہیں﴾

☆☆☆☆☆

﴿ابواب اجوف یائی، ثلاثی مجرد﴾

☆ ثلاثی مجرد سے اجوفِ یائی کے تین باب مستعمل ہیں۔ (۱) بابِ فَعَلَ یَفْعِلُ جیسے بَاعَ یَبِیْعُ بَیْعًا (۲) بابِ فَعَلَ یَفْعَلُ جیسے غَاطَ یَغُوْطُ غَیْطًا (۳) بابِ فَعِلَ یَفْعَلُ جیسے هَابَ یَهَابُ هَیْبَةً۔

باب اوّل (بَاعَ یَبِیْعُ بَیْعًا) کی مکمل تعلیلات

☆ اس باب کی ماضی مثبت ومنفی معروف کی ساری گردان میں بَاعَ والے قانون کے مطابق یاء متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کردیں گے جسکی وجہ سے صیغہ جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نوصیغوں میں عین اور لام کلمہ (الف اور عین) میں التقائے ساکنین ہوگا، پہلا ساکن الف مدہ گرجائیگا اس کے بعد بِعْنَ والے قانون کے مطابق فاءکلمہ کو حرکتِ کسرہ دیں گے۔

☆ ماضی مثبت ومنفی مجہول کی ساری گردان میں جب بِیْعَ والے قاعدے کے مطابق پہلے یاءمکسورہ کے ماقبل فاءکلمہ کی حرکت گرا کر یاء کا کسرۂ ثقیلہ نقل کر کے ماقبل (باء) کو دیں گے۔اس کی وجہ سے صیغہ جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نوصیغوں میں عین اور لام کلمہ (یاء اور عین) میں التقائے ساکنین ہوگا تو پہلے ساکن یاء مدہ کو گرادیں گے۔ جیسے بُیِعْنَ سے بِیْعْنَ پھر بِعْنَ۔

☆ اس باب کے مضارع مثبت ومنفی معروف کی ساری گردان (یَبِیْعُ تا نَبِیْعُ) میں یَبِیْعُ والے قاعدے کے مطابق یاء متحرک ماقبل حرف صحیح ساکن کی حرکت نقل کر کے ماقبل کو دیں گے۔ دوصیغوں جمع مؤنث غائب اور جمع مؤنث حاضر میں التقائے ساکنین ہوگا عین اور لام کلمہ میں لہٰذا اوّل ساکن یاءمدہ گرجائیگی۔ جیسے یَبِیْعْنَ اورتَبِیْعْنَ سے یَبِعْنَ اورتَبِعْنَ۔

☆ مضارع مثبت ومنفی مجہول کی ساری گردان (یُبْیَعُ تا نُبْیَعُ) میں یاء متحرک ماقبل حرف صحیح ساکن کی حرکت نقل کر کے ماقبل کو دیں گے اور یُبَاعُ والے قانون کے مطابق یاء ساکن ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کردیں گے۔اب ساری گردان مکمل ہے صرف دوصیغوں جمع مؤنث غائب اور جمع مؤنث حاضر میں التقائے ساکنین ہوگا عین کلمہ (الف) اور لام کلمہ (عین) میں، لہٰذا اوّل ساکن الف مدہ گرجائیگا۔ جیسے یُبَاعْنَ اورتُبَاعْنَ سے یُبَعْنَ اورتُبَعْنَ۔

☆ بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ وخفیفہ، معروف ومجہول میں اور بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ معروف ومجہول میں مضارع پر مزید کوئی تعلیل نہیں ہوگی۔

☆ بحث اسم فاعل میں صیغہ واحد مذکر سے جمع مذکر سالم (بَآئِعٌ، بَآئِعَانِ (بَآئِعَیْنِ) بَآئِعُوْنَ

(بَآئِعِيْنَ))اور واحد مؤنث سے جمع مؤنث سالم(بَآئِعَةٌ. بَآئِعَتَانِ (بَآئِعَتَيْنِ) بَآئِعَاتٌ)تک تمام صیغوں میں عین کلمہ کی یاء،الفِ فاعل کے بعد واقع ہونے کی وجہ سے ہمزہ ہوئی ہے۔صیغہ جمع مذکر مکسر بَاعَةٌ میں یاء بَاعَ والے قانون کے مطابق الف ہوئی ہے جبکہ صیغ جمع مذکر مکسر بُيَّاعٌ. بُيَّعٌ...... بُيَعَآءُ...... بِيَاعٌ ابْيَاعٌ. بَيْعٌ. بُيُوْعٌ اپنے اصل پر ہیں اور بُوْعٌ...... بُوْعَانٌ میں عین کلمہ جمع کی یاء ماقبل ضمہ کی وجہ سے یُوْسِرُ والے قاعدے کے مطابق واؤ سے بدل گئی ہے۔تصغیر کے دوصیغوں بُوَيْعٌ اور بُوَيْعَةٌ میں یائے تصغیر ساکنہ کا یاء عین کلمہ میں ادغام ہوا ہے۔ جبکہ صیغہ منتہی الجموع بَوَآئِعُ میں یاء،الف مفاعل کے بعد واقع ہونے کی وجہ سے ہمزہ ہوئی ہے۔

☆اسم مفعول میں صیغہ واحد مذکر سے جمع مذکر سالم اور واحد مؤنث سے جمع مؤنث سالم تک تمام صیغوں میں ایک ہی تعلیل ہوئی ہے۔ پہلے يَبْيُعُ والے قاعدے کے مطابق یاء کی حرکت نقل کر کے ماقبل(باء)کو دی اور اس کے بعد یاء ساکن مظہر ماقبل مضموم کو واؤ سے تبدیل کیا،مَبْيُوْعٌ سے مَبُوْوْعٌ ہوا،التقائے ساکنین علی غیر حدہ ہوا دو واؤ کے درمیان یک واؤ گر گئی تو مَبُوْعٌ ہوا۔بعض صرفیوں کے نزدیک خلاف قیاس واؤ کو یاء کیا گیا اور یاء کی مناسبت سے ماقبل ضمہ کو کسرہ تبدیل کیا گیا تاکہ اجوف یائی ہونے پر دلالت کرے۔بعض کے نزدیک پہلے مَبْيُوْعٌ سے واؤ زائدہ کو حذف کیا گیا تو مَبُيْعٌ بروزن مَفُعْلٌ ہوا۔ پھر یاء کی مناسبت سے ماقبل ضمہ کو کسرہ سے تبدیل کر دیا گیا تو مَبِيْعٌ ہو گیا۔ مَبَايِيْعُ جمع منتہی الجموع اپنے اصل پر ہے اور تصغیر کے صیغے مُبَيِّيْعٌ اور مُبَيِّيْعَةٌ میں یاءِ تصغیر کا،یاءِ عین کلمہ میں ادغام ہوا ہے۔

☆بحث جحد معروف ومجہول،بحث امر معروف ومجہول اور بحث نہی معروف ومجہول میں مضارع کی تعلیل پر صرف اتنا مزید اضافہ ہوگا کہ صیغہ واحد مذکر غائب،واحد مؤنث غائب،واحد مذکر حاضر،واحد متکلم اور متکلم مع الغیر میں عین کلمہ التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائیگا۔فرق صرف یہ ہے کہ معروف میں یاء اور مجہول میں الف گرایا جائیگا۔

☆امر حاضر معروف(بِعْ بِيْعَا بِيْعُوْا بِيْعِيْ بِيْعَا بِعْنَ)اس باب کے مضارع سے طلبہ خود بنائیں۔

☆اسم ظرف کے صیغہ واحد وتثنیہ(مَبِيْعٌ مَبِيْعَانِ)میں يَبْيِعُ والے قاعدے کے مطابق یاء کی حرکت نقل کر کے ماقبل کو دی گئی۔جبکہ صیغہ مصغر(مُبَيِّعٌ)میں یاءِ تصغیر کا یاءِ عین کلمہ میں ادغام ہوا ہے۔

☆اسم آلہ کے پہلے دونوں اوزان اور اسم تفضیل مذکر کے صیغہ مصغر میں یاءِ تصغیر کا یاءِ عین کلمہ میں ادغام ہوا ہے۔

(**نوٹ**:اوپر ذکر کی گئی تعلیلات کے علاوہ اس باب میں مزید تعلیلات نہیں ہونگی چنانچہ اجوف واوی ثلاثی مجرد سے اسم آلہ،اسم تفضیل مذکر ومؤنث اور فعل تعجب مذکورہ بالا تعلیلات میں یکساں ہیں)

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد اَجوَف یائی ازباب "فَعَلَ یَفعِلُ" جیسے "اَلْبَیْعُ" (بیچنا)

بَاعَ یَبِیعُ بَیْعًا فَھُوَ بَائِعٌ وَّ بِیعَ یُبَاعُ بَیْعًا فَذَاکَ مَبِیعٌ لَمْ یَبِعْ لَمْ یُبَعْ لَایَبِیعُ لَایُبَاعُ لَنْ یَّبِیعَ لَنْ یُّبَا
اَلْاَمْرُ مِنْهُ بِعْ لِتُبَعْ لِیَبِعْ لِیُبَعْ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتَبِعْ لَاتُبَعْ لَایَبِعْ لَایُبَعْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَبِیعٌ مَّبِیعَانِ مَبَایِعُ وَمُبَیِّ
وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِبْیَعٌ مِّبْیَعَانِ مَبَایِعُ وَمُبَیِّعٌ، مِبْیَعَةٌ مِّبْیَعَتَانِ مَبَایِعُ وَمُبَیِّعَةٌ، مِبْیَاعٌ مِّبْیَاعَانِ مَبَایِیْعُ وَمُبَیِّیْعٌ وَّمُبَیِّیْعَةٌ
اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْهُ اَبْیَعُ اَبْیَعَانِ اَبْیَعُوْنَ اَبَایِعُ وَاُبَیِّعٌ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ بُیْعٰی بُیْعَیَانِ بُیْعَیَاتٌ بُیَعٌ
وَّبُیَیْعٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَبْیَعَهٗ وَاَبْیِعْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف - بَاعَ بَاعَا بَاعُوْا بَاعَتْ بَاعَتَا بِعْنَ بِعْتَ بِعْتُمَا بِعْتُمْ بِعْتِ بِعْتُمَا بِعْتُنَّ بِعْتُ بِعْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول - بِیْعَ بِیْعَا بِیْعُوْا بِیْعَتْ بِیْعَتَا بِعْنَ بِعْتَ بِعْتُمَا بِعْتُمْ بِعْتِ بِعْتُمَا بِعْتُنَّ بِعْتُ بِعْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف - مَابَاعَ مَابَاعَا مَابَاعُوْا مَابَاعَتْ مَابَاعَتَا مَابِعْنَ مَابِعْتَ مَابِعْتُمَا مَابِعْتُمْ مَابِعْتِ مَابِعْتُمَا مَابِعْتُنَّ مَابِعْتُ مَابِعْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول - مَابِیْعَ مَابِیْعَا مَابِیْعُوْا مَابِیْعَتْ مَابِیْعَتَا مَابِعْنَ مَابِعْتَ مَابِعْتُمَا مَابِعْتُمْ مَابِعْتِ مَابِعْتُمَا مَابِعْتُنَّ مَابِعْتُ مَابِعْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف - یَبِیْعُ یَبِیْعَانِ یَبِیْعُوْنَ تَبِیْعُ تَبِیْعَانِ یَبِعْنَ تَبِیْعُ تَبِیْعَانِ تَبِیْعُوْنَ تَبِیْعِیْنَ تَبِیْعَانِ تَبِعْنَ اَبِیْعُ نَبِیْعُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول - یُبَاعُ یُبَاعَانِ یُبَاعُوْنَ تُبَاعُ تُبَاعَانِ یُبَعْنَ تُبَاعُ تُبَاعَانِ تُبَاعُوْنَ تُبَاعِیْنَ تُبَاعَانِ تُبَعْنَ اُبَاعُ نُبَاعُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف - لَایَبِیْعُ لَایَبِیْعَانِ لَایَبِیْعُوْنَ لَاتَبِیْعُ لَاتَبِیْعَانِ لَایَبِعْنَ لَاتَبِیْعُ لَاتَبِیْعَانِ لَاتَبِیْعُوْنَ لَاتَبِیْعِیْنَ لَاتَبِیْعَانِ لَاتَبِعْنَ لَآاَبِیْعُ لَانَبِیْعُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَایُبَاعُ لَایُبَاعَانِ لَایُبَاعُوْنَ لَاتُبَاعُ لَاتُبَاعَانِ لَایُبَعْنَ لَاتُبَاعُ لَاتُبَاعَانِ لَاتُبَاعُوْنَ لَاتُبَاعِیْنَ لَاتُبَاعَانِ لَاتُبَعْنَ لَآاُبَاعُ لَانُبَاعُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَیَبِیْعَنَّ لَیَبِیْعَانِّ لَیَبِیْعُنَّ لَتَبِیْعَنَّ لَتَبِیْعَانِّ لَیَبِعْنَانِّ لَتَبِیْعَنَّ لَتَبِیْعَانِّ لَتَبِیْعُنَّ لَتَبِیْعِنَّ لَتَبِیْعَانِّ لَتَبِعْنَانِّ لَاَبِیْعَنَّ لَنَبِیْعَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُبَاعَنَّ لَیُبَاعَانِّ لَیُبَاعُنَّ لَتُبَاعَنَّ لَتُبَاعَانِّ لَیُبَعْنَانِّ لَتُبَاعَنَّ لَتُبَاعَانِّ لَتُبَاعُنَّ لَتُبَاعِنَّ لَتُبَاعَانِّ لَتُبَعْنَانِّ لَاُبَاعَنَّ لَنُبَاعَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَیَبِیْعَنْ لَیَبِیْعُنْ لَتَبِیْعَنْ لَتَبِیْعَنْ لَتَبِیْعُنْ لَتَبِیْعِنْ لَاَبِیْعَنْ لَنَبِیْعَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُبَاعَنْ لَیُبَاعُنْ لَتُبَاعَنْ لَتُبَاعَنْ لَتُبَاعُنْ لَتُبَاعِنْ لَاُبَاعَنْ لَنُبَاعَنْ،

بحث اسم فاعل - بَائِعٌ بَائِعَانِ (بَائِعَیْنِ) بَائِعُوْنَ (بَائِعِیْنَ) بَاعَۃٌ. بُیَّاعٌ. بُیَّعٌ. بُوْعٌ. بُیَعَآءُ بُوْعَانٌ. بِیَاعٌ اَبْیَاعٌ. بُیَعٌ. بُیُوْعٌ. وَّبُوَیْعٌ. بَائِعَۃٌ. بَائِعَتَانِ (بَائِعَتَیْنِ) بَائِعَاتٌ. بَوَائِعُ. بُیَّعٌ وَّبُوَیْعَۃٌ،

بحث اسم مفعول - مَبِیْعٌ مَّبِیْعَانِ (مَبِیْعَیْنِ) مَبِیْعُوْنَ (مَبِیْعِیْنَ) مَبِیْعَۃٌ مَّبِیْعَتَانِ (مَبِیْعَتَیْنِ) مَبِیْعَاتٌ مَّبَایِیْعُ مُبَیِّعٌ وَّمُبَیَّیْعَۃٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یَبِعْ لَمْ یَبِیْعَا لَمْ یَبِیْعُوْا لَمْ تَبِعْ لَمْ تَبِیْعَا لَمْ یَبِعْنَ لَمْ تَبِعْ لَمْ تَبِیْعَا لَمْ تَبِیْعُوْا لَمْ تَبِیْعِیْ لَمْ تَبِیْعَا لَمْ تَبِعْنَ لَمْ اَبِعْ لَمْ نَبِعْ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُبَعْ لَمْ یُبَاعَا لَمْ یُبَاعُوْا لَمْ تُبَعْ لَمْ تُبَاعَا لَمْ یُبَعْنَ لَمْ تُبَعْ لَمْ تُبَاعَا لَمْ تُبَاعُوْا لَمْ تُبَاعِیْ لَمْ تُبَاعَا لَمْ تُبَعْنَ لَمْ اُبَعْ لَمْ نُبَعْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ یَّبِیْعَ لَنْ یَّبِیْعَا لَنْ یَّبِیْعُوْا لَنْ تَبِیْعَ لَنْ تَبِیْعَا لَنْ یَّبِعْنَ لَنْ تَبِیْعَ لَنْ تَبِیْعَا لَنْ تَبِیْعُوْا لَنْ تَبِیْعِیْ لَنْ تَبِیْعَا لَنْ تَبِعْنَ لَنْ اَبِیْعَ لَنْ نَّبِیْعَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ یُّبَاعَ لَنْ یُّبَاعَا لَنْ یُّبَاعُوْا لَنْ تُبَاعَ لَنْ تُبَاعَا لَنْ یُّبَعْنَ لَنْ تُبَاعَ لَنْ تُبَاعَا لَنْ تُبَاعُوْا لَنْ تُبَاعِیْ لَنْ تُبَاعَا لَنْ تُبَعْنَ لَنْ اُبَاعَ لَنْ نُّبَاعَ،

بحث فعل امر حاضر معروف - بِعْ بِیْعَا بِیْعُوْا بِیْعِیْ بِیْعَا بِعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - بِیْعَنَّ بِیْعَآنِّ بِیْعُنَّ بِیْعِنَّ بِیْعَآنِّ بِعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - بِیْعَنْ بِیْعُنْ بِیْعِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُبَعْ لِتُبَاعَا لِتُبَاعُوْا لِتُبَاعِیْ لِتُبَاعَا لِتُبَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُبَاعَنَّ لِتُبَاعَآنِّ لِتُبَاعُنَّ لِتُبَاعِنَّ لِتُبَاعَآنِّ لِتُبَعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُبَاعَنْ لِتُبَاعُنْ لِتُبَاعِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیَبِعْ لِیَبِیْعَا لِیَبِیْعُوْا لِتَبِعْ لِتَبِیْعَا لِیَبِعْنَ لِاَبِعْ لِنَبِعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیَبِیْعَنَّ لِیَبِیْعَآنِّ لِیَبِیْعُنَّ لِتَبِیْعَنَّ لِتَبِیْعَآنِّ لِیَبِعْنَآنِّ لِاَبِیْعَنَّ لِنَبِیْعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَبِیْعَنْ لِیَبِیْعُنْ لِتَبِیْعَنْ لِاَبِیْعَنْ لِنَبِیْعَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُبَعْ لِيُبَاعَا لِيُبَاعُوا لِتُبَعْ لِتُبَاعَا لِيُبَعْنَ لِأُبَعْ لِنُبَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُبَاعَنَّ لِيُبَاعَانِّ لِيُبَاعُنَّ لِتُبَاعَنَّ لِتُبَاعَانِّ لِيُبَعْنَانِّ لِأُبَاعَنَّ لِنُبَاعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُبَاعَنْ لِيُبَاعُنْ لِتُبَاعَنْ لِأُبَاعَنْ لِنُبَاعَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَبِعْ لَاتَبِيعَا لَاتَبِيعُوا لَاتَبِيعِي لَاتَبِيعَا لَاتَبِعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَبِيعَنَّ لَاتَبِيعَانِّ لَاتَبِيعُنَّ لَاتَبِيعِنَّ لَاتَبِيعَانِّ لَاتَبِعْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَبِيعَنْ لَاتَبِيعُنْ لَاتَبِيعِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُبَعْ لَاتُبَاعَا لَاتُبَاعُوا لَاتُبَاعِي لَاتُبَاعَا لَاتُبَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُبَاعَنَّ لَاتُبَاعَانِّ لَاتُبَاعُنَّ لَاتُبَاعِنَّ لَاتُبَاعَانِّ لَاتُبَعْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُبَاعَنْ لَاتُبَاعُنْ لَاتُبَاعِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَبِعْ لَايَبِيعَا لَايَبِيعُوا لَاتَبِعْ لَاتَبِيعَا لَايَبِعْنَ لَاأَبِعْ لَانَبِعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَبِيعَنَّ لَايَبِيعَانِّ لَايَبِيعُنَّ لَاتَبِيعَنَّ لَاتَبِيعَانِّ لَايَبِعْنَانِّ لَاأَبِيعَنَّ لَانَبِيعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَبِيعَنْ لَايَبِيعُنْ لَاتَبِيعَنْ لَاأَبِيعَنْ لَانَبِيعَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُبَعْ لَايُبَاعَا لَايُبَاعُوا لَاتُبَعْ لَاتُبَاعَا لَايُبَعْنَ لَاأُبَعْ لَانُبَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُبَاعَنَّ لَايُبَاعَانِّ لَايُبَاعُنَّ لَاتُبَاعَنَّ لَاتُبَاعَانِّ لَايُبَعْنَانِّ لَاأُبَاعَنَّ لَانُبَاعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُبَاعَنْ لَايُبَاعُنْ لَاتُبَاعَنْ لَاأُبَاعَنْ لَانُبَاعَنْ،

﴿اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "فَعَلَ يَفْعِلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلرَّيْبُ	شک میں ڈالنا	اَلذَّيْمُ	عیب لگانا	اَلثَّيْخُ	پاؤں کا کیچڑ میں دھنسنا
اَلْبَيْضُ	انڈا دینا	اَلْبَيْدُ	ہلاک ہونا	اَلْبَيْتُ وَالْبَيَاتُ	رات میں آنا
اَلْبَيْظُ	لاغری کے بعد موٹا ہونا	اَلتِّبْيَانُ	واضح ہونا	اَلْجَيْبُ	طے کرنا

☆☆☆☆☆

باب دوم (غَاطَ يَغُوطُ غَيْطًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کے مضارع معروف اور اسم ظرف کے صیغہ واحد وتثنیہ کی تعلیلات کے علاوہ تمام تعلیلات باب اوّل کی طرح ہیں۔

☆مضارع معروف میں یَبِیْعُ والے قاعدے کے مطابق نقل حرکت کے بعد یُوْسِرُ والے قاعدے کے مطابق یاء ساکن ماقبل مضموم کو واؤ سے تبدیل کریں گے۔

☆اسم ظرف کے صیغہ واحد وتثنیہ میں یُبَاعُ والا قاعدہ جاری ہوگا۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد اَجوف یائی از باب "فَعَلَ يَفْعُلُ" جیسے "اَلْغَيْطُ" (غائب ہونا)

☆غَاطَ يَغُوطُ غَيْطًا **فَهُوَ** غَآئِطٌ لَمْ يَغُطْ لَايَغُوطُ لَنْ يَغُوطَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** غُطْ لِيَغُطْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَغُطْ لَايَغُطْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَغَاطٌ مَّغَاطَانِ مَغَايِطُ وَمُغَيِّطٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِغْيَطٌ مِّغْيَطَانِ مَغَايِطُ وَمُغَيِّطٌ، مِغْيَطَةٌ مِّغْيَطَتَانِ مَغَايِطُ وَمُغَيِّطَةٌ، مِغْيَاطٌ مِّغْيَاطَانِ مَغَايِيطُ مُغَيِّيطٌ وَّمُغَيِّيطَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَغْيَطُ اَغْيَطَانِ اَغْيَطُوْنَ اَغَايِطُ وَاُغَيِّطٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** غِيْطٰى غِيْطَيَانِ غِيْطَيَاتٌ غُيَطٌ وَّغُيَيْطٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَغْيَطَهٗ وَاَغْيِطْ بِهٖ، (١) غَاطَ يَغُوطُ غَيْطًا **فَهُوَ** غَآئِطٌ وَّغِيْطَ بِهٖ يُغَاطُ بِهٖ غَيْطًا **فَذَاكَ** مَغِيْطٌ بِهٖ لَمْ يَغُطْ لَمْ يُغَطْ بِهٖ لَايَغُوطُ لَايُغَاطُ بِهٖ لَنْ يَّغُوطَ لَنْ يُّغَاطَ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** غُطْ لِيَغُطْ بِكَ لِيَغُطْ لِيُغَطْ بِهٖ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَغُطْ لَايُغُطْ بِكَ لَايَغُطْ لَايُغَطْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَغَاطٌ مَّغَاطَانِ مَغَايِطُ وَمُغَيِّطٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِغْيَطٌ مِّغْيَطَانِ مَغَايِطُ وَمُغَيِّطٌ، مِغْيَطَةٌ مِّغْيَطَتَانِ مَغَايِطُ وَمُغَيِّطَةٌ، مِغْيَاطٌ مِّغْيَاطَانِ مَغَايِيطُ مُغَيِّيطٌ وَّمُغَيِّيطَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَغْيَطُ اَغْيَطَانِ اَغْيَطُوْنَ اَغَايِطُ وَاُغَيِّطٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** غِيْطٰى غِيْطَيَانِ غِيْطَيَاتٌ غُيَطٌ وَّغُيَيْطٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَغْيَطَهٗ وَاَغْيِطْ بِهٖ، (٢) غَاطَ يَغُوطُ غَيْطًا **فَهُوَ** غَائِطٌ وَّغِيْطَ يُغَاطُ غَيْطًا **فَذَاكَ** مَغِيْطٌ لَمْ يَغُطْ لَمْ يُغَطْ لَايَغُوطُ لَايُغَاطُ لَنْ يَّغُوطَ لَنْ يُّغَاطَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** غُطْ لِتُغَطْ لِيَغُطْ لِيُغَطْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَغُطْ لَاتُغَطْ لَايَغُطْ لَايُغَطْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَغَاطٌ مَّغَاطَانِ مَغَايِطُ وَمُغَيِّطٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِغْيَطٌ مِّغْيَطَانِ مَغَايِطُ وَمُغَيِّطٌ، مِغْيَطَةٌ مِّغْيَطَتَانِ مَغَايِطُ وَمُغَيِّطَةٌ، مِغْيَاطٌ مِّغْيَاطَانِ مَغَايِيطُ مُغَيِّيطٌ وَّمُغَيِّيطَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيلِ الْمُذَكَّرُ**

منه اَغيَطُ اَغيَطَانِ اَغيَطُونَ اَغَايِطُ وَاُغَيِّطٌ **وَالْمُؤَنَّث منه** غِيطى غِيطَيَانِ غِيطَيَاتٌ غُيَطٌ وَّغُيَيطى **فعل التعجب منه** مَآاَغيَطَهُ وَاَغيِطْ بِهِ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-غَاطَ غَاطَا غَاطُوْا غَاطَتْ غَاطَتَا غِطْنَ غِطْتَّ غِطْتُّمَا غِطْتُّم غِطْتِّ غِطْتُّمَا غِطْتُنَّ غِطْتُّ غِطْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)غِيطَ بِهِ غِيطَ بِهِمَا غِيطَ بِهِم غِيطَ بِهَا غِيطَ بِهِمَا غِيطَ بِهِنَّ غِيطَ بِكَ غِيطَ بِكُمَا غِيطَ بِكُم غِيطَ بِكِ غِيطَ بِكُمَا غِيطَ بِكُنَّ غِيطَ بِى غِيطَ بِنَا، (۲)غِيطَ غِيطَا غِيطُوا غِيطَتْ غِيطَتَا غِطْنَ غِطْتَّ غِطْتُّمَا غِطْتُّم غِطْتِّ غِطْتُّمَا غِطْتُنَّ غِطْتُّ غِطْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاغَاطَ مَاغَاطَا مَاغَاطُوْا مَاغَاطَتْ مَاغَاطَتَا مَاغِطْنَ مَاغِطْتَّ مَاغِطْتُّمَا مَاغِطْتُّم مَاغِطْتِّ مَاغِطْتُّمَا مَاغِطْتُنَّ مَاغِطْتُّ مَاغِطْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَاغِيطَ بِهِ مَاغِيطَ بِهِمَا مَاغِيطَ بِهِم مَاغِيطَ بِهَا مَاغِيطَ بِهِمَا مَاغِيطَ بِهِنَّ مَاغِيطَ بِكَ مَاغِيطَ بِكُمَا مَاغِيطَ بِكُم مَاغِيطَ بِكِ مَاغِيطَ بِكُمَا مَاغِيطَ بِكُنَّ مَاغِيطَ بِى مَاغِيطَ بِنَا، (۲) مَاغِيطَ مَاغِيطَا مَاغِيطُوا مَاغِيطَتْ مَاغِيطَتَا مَاغِطْنَ مَاغِطْتَّ مَاغِطْتُّمَا مَاغِطْتُّم مَاغِطْتِّ مَاغِطْتُّمَا مَاغِطْتُنَّ مَاغِطْتُّ مَاغِطْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَغُوطُ يَغُوطَانِ يَغُوطُونَ تَغُوطُ تَغُوطَانِ يَغُطْنَ تَغُوطُ تَغُوطَانِ تَغُوطُونَ تَغُوطِينَ تَغُوطَانِ تَغُطْنَ اَغُوطُ نَغُوطُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- (۱)يُغَاطُ بِهِ يُغَاطُ بِهِمَا يُغَاطُ بِهِم يُغَاطُ بِهَا يُغَاطُ بِهِمَا يُغَاطُ بِهِنَّ يُغَاطُ بِكَ يُغَاطُ بِكُمَا يُغَاطُ بِكُم يُغَاطُ بِكِ يُغَاطُ بِكُمَا يُغَاطُ بِكُنَّ يُغَاطُ بِى يُغَاطُ بِنَا، (۲)يُغَاطُ يُغَاطَانِ يُغَاطُونَ تُغَاطُ تُغَاطَانِ يُغَطْنَ تُغَاطُ تُغَاطَانِ تُغَاطُونَ تُغَاطِينَ تُغَاطَانِ تُغَطْنَ اُغَاطُ نُغَاطُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَغُوطُ لَايَغُوطَانِ لَايَغُوطُونَ لَاتَغُوطُ لَاتَغُوطَانِ لَايَغُطْنَ لَاتَغُوطُ لَاتَغُوطَانِ لَاتَغُوطُونَ لَاتَغُوطِينَ لَاتَغُوطَانِ لَاتَغُطْنَ لَآاَغُوطُ لَانَغُوطُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَايُغَاطُ بِهِ لَايُغَاطُ بِهِمَا لَايُغَاطُ بِهِم لَايُغَاطُ بِهَا لَايُغَاطُ بِهِمَا لَايُغَاطُ بِهِنَّ لَايُغَاطُ بِكَ لَايُغَاطُ بِكُمَا لَايُغَاطُ بِكُم لَايُغَاطُ بِكِ لَايُغَاطُ بِكُمَا لَايُغَاطُ بِكُنَّ لَايُغَاطُ بِى لَايُغَاطُ بِنَا، (۲)لَايُغَاطُ لَايُغَاطَانِ لَايُغَاطُونَ لَاتُغَاطُ لَاتُغَاطَانِ لَايُغَطْنَ لَاتُغَاطُ لَاتُغَاطَانِ لَاتُغَاطُونَ لَاتُغَاطِينَ لَاتُغَاطَانِ لَاتُغَطْنَ لَآاُغَاطُ لَانُغَاطُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَيَغُوطَنَّ لَيَغُوطَانِّ لَيَغُوطُنَّ لَتَغُوطَنَّ لَتَغُوطَانِّ لَيَغُطْنَانِّ لَتَغُوطَنَّ

لَتَغُوْطَآنّ لَتَغُوْطُنَّ لَتَغُوْطِنَّ لَتَغُوْطَآنّ لَتَغُطْنَآنّ لَاَغُوْطَنَّ لَنَغُوْطَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول -(۱) لَيُغَاطَنَّ بِهٖ لَيُغَاطَنَّ بِهِمَا لَيُغَاطَنَّ بِهِمْ لَيُغَاطَنَّ بِهَا لَيُغَاطَنَّ بِهِمَا لَيُغَاطَنَّ بِهِنَّ لَيُغَاطَنَّ بِكَ لَيُغَاطَنَّ بِكُمَا لَيُغَاطَنَّ بِكُمْ لَيُغَاطَنَّ بِكِ لَيُغَاطَنَّ بِكُمَا لَيُغَاطَنَّ بِكُنَّ لَيُغَاطَنَّ بِيْ لَيُغَاطَنَّ بِنَا، (۲) لَيُغَاطَنَّ لَيُغَاطَآنّ لَيُغَاطُنَّ لَتُغَاطَنَّ لَتُغَاطَآنّ لَيُغَطْنَآنّ لَتُغَاطَنَّ لَتُغَاطَآنّ لَتُغَاطُنَّ لَتُغَاطِنَّ لَتُغَاطَآنّ لَتُغَطْنَآنّ لَاُغَاطَنَّ لَنُغَاطَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف -لَيَغُوْطَنْ لَيَغُوْطُنْ لَتَغُوْطَنْ لَتَغُوْطَنْ لَتَغُوْطُنْ لَتَغُوْطِنْ لَاَغُوْطَنْ لَنَغُوْطَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول -(۱) لَيُغَاطَنْ بِهٖ لَيُغَاطَنْ بِهِمْ لَيُغَاطَنْ بِهَا لَيُغَاطَنْ بِهِنَّ لَيُغَاطَنْ بِكَ لَيُغَاطَنْ بِكُمْ لَيُغَاطَنْ بِكِ لَيُغَاطَنْ بِيْ لَيُغَاطَنْ بِنَا، (۲) لَيُغَاطَنْ لَيُغَاطُنْ لَتُغَاطَنْ لَتُغَاطَنْ لَتُغَاطُنْ لَتُغَاطِنْ لَاُغَاطَنْ لَنُغَاطَنْ،

بحث اسم فاعل -غَآئِطٌ غَآئِطَانِ (غَآئِطَيْنِ) غَآئِطُوْنَ (غَآئِطِيْنَ) غَاطَةٌ غُيَّاطٌ غُيَّطٌ غُوْطٌ غُيَطَآءُ غُوْطَانٌ غِيَاطٌ اَغْيَاطٌ غَيْطٌ غُيُوْطٌ وَّغُوَيِّطٌ غَآئِطَةٌ غَآئِطَتَانِ (غَآئِطَتَيْنِ) غَآئِطَاتٌ غَوَآئِطُ غُيَّطٌ غُوَيِّطَةٌ،

بحث اسم مفعول -(۱) مَغِيْطٌ بِهٖ مَغِيْطٌ بِهِمَا مَغِيْطٌ بِهِمْ مَغِيْطٌ بِهَا مَغِيْطٌ بِهِمَا مَغِيْطٌ بِهِنَّ مُغَيِّطٌ بِهٖ مُغَيِّطٌ بِهَا، (۲) مَغِيْطٌ مَغِيْطَانِ (مَغِيْطَيْنِ) مَغِيْطُوْنَ (مَغِيْطِيْنَ) مَغِيْطَةٌ مَغِيْطَتَانِ (مَغِيْطَتَيْنِ) مَغِيْطَاتٌ مَغَايِيْطُ مُغَيِّطٌ وَّمُغَيِّطَةٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ يَغُطْ لَمْ يَغُوْطَا لَمْ يَغُوْطُوْا لَمْ تَغُطْ لَمْ تَغُوْطَا لَمْ يَغُطْنَ لَمْ تَغُطْ لَمْ تَغُوْطَا لَمْ تَغُوْطُوْا لَمْ تَغُوْطِيْ لَمْ تَغُوْطَا لَمْ تَغُطْنَ لَمْ اَغُطْ لَمْ نَغُطْ،

بحث فعل جحد مجہول -(۱) لَمْ يُغَطْ بِهٖ لَمْ يُغَطْ بِهِمَا لَمْ يُغَطْ بِهِمْ لَمْ يُغَطْ بِهَا لَمْ يُغَطْ بِهِمَا لَمْ يُغَطْ بِهِنَّ لَمْ يُغَطْ بِكَ لَمْ يُغَطْ بِكُمَا لَمْ يُغَطْ بِكُمْ لَمْ يُغَطْ بِكِ لَمْ يُغَطْ بِكُمَا لَمْ يُغَطْ بِكُنَّ لَمْ يُغَطْ بِيْ لَمْ يُغَطْ بِنَا، (۲) لَمْ يُغَطْ لَمْ يُغَاطَا لَمْ يُغَاطُوْا لَمْ تُغَطْ لَمْ تُغَاطَا لَمْ يُغَطْنَ لَمْ تُغَطْ لَمْ تُغَاطَا لَمْ تُغَاطُوْا لَمْ تُغَاطِيْ لَمْ تُغَاطَا لَمْ تُغَطْنَ لَمْ اُغَطْ لَمْ نُغَطْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ يَّغُوْطَ لَنْ يَّغُوْطَا لَنْ يَّغُوْطُوْا لَنْ تَغُوْطَ لَنْ تَغُوْطَا لَنْ يَّغُطْنَ لَنْ تَغُوْطَ لَنْ تَغُوْطَا لَنْ تَغُوْطُوْا لَنْ تَغُوْطِيْ لَنْ تَغُوْطَا لَنْ تَغُطْنَ لَنْ اَغُوْطَ لَنْ نَّغُوْطَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -(۱) لَنْ يُّغَاطَ بِهٖ لَنْ يُّغَاطَ بِهِمَا لَنْ يُّغَاطَ بِهِمْ لَنْ يُّغَاطَ بِهَا لَنْ يُّغَاطَ بِهِمَا لَنْ يُّغَاطَ بِهِنَّ لَنْ يُّغَاطَ بِكَ لَنْ يُّغَاطَ بِكُمَا لَنْ يُّغَاطَ بِكُمْ لَنْ يُّغَاطَ بِكِ لَنْ يُّغَاطَ بِكُمَا لَنْ يُّغَاطَ بِكُنَّ لَنْ يُّغَاطَ بِيْ لَنْ يُّغَاطَ بِنَا، (۲) لَنْ يُّغَاطَ لَنْ يُّغَاطَا لَنْ يُّغَاطُوْا لَنْ تُغَاطَ لَنْ تُغَاطَا لَنْ يُّغَطْنَ لَنْ تُغَاطَ لَنْ تُغَاطَا لَنْ تُغَاطُوْا لَنْ تُغَاطِيْ

لَنْ تُغَاطَا لَنْ تُغَطْنَ لَنْ أُغَاطَ لَنْ نُغَاطَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-غُطْ غُوطَا غُوطُوا غُوطِيْ غُوطَا غُطْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-غُوطَنَّ غُوطَانِّ غُوطُنَّ غُوطِنَّ غُوطَانِّ غُطْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-غُوطَنْ غُوطُنْ غُوطِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱) لِيُغَطْ بِكَ لِيُغَطْ بِكُمَا لِيُغَطْ بِكُمْ لِيُغَطْ بِكِ لِيُغَطْ بِكُمَا لِيُغَطْ بِكُنَّ، (۲) لِتُغَطْ لِتُغَاطَا لِتُغَاطُوا لِتُغَاطِيْ لِتُغَاطَا لِتُغَطْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِيُغَاطَنَّ بِكَ لِيُغَاطَنَّ بِكُمَا لِيُغَاطَنَّ بِكُمْ لِيُغَاطَنَّ بِكِ لِيُغَاطَنَّ بِكُمَا لِيُغَاطَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُغَاطَنَّ لِتُغَاطَانِّ لِتُغَاطُنَّ لِتُغَاطِنَّ لِتُغَاطَانِّ لِتُغْطَنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱) لِيُغَاطَنْ بِكَ لِيُغَاطَنْ بِكُمْ لِيُغَاطَنْ بِكِ، (۲) لِتُغَاطَنْ لِتُغَاطُنْ لِتُغَاطِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَغُطْ لِيَغُوطَا لِيَغُوطُوا لِتَغُطْ لِتَغُوطَا لِيَغُطْنَ لِاَغُطْ لِنَغُطْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَغُوطَنَّ لِيَغُوطَانِّ لِيَغُوطُنَّ لِتَغُوطَنَّ لِتَغُوطَانِّ لِيَغُطْنَانِّ لِاَغُوطَنَّ لِنَغُوطَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَغُوطَنْ لِيَغُوطُنْ لِتَغُوطَنْ لِاَغُوطَنْ لِنَغُوطَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول- (۱) لِيُغَطْ بِهٖ لِيُغَطْ بِهِمَا لِيُغَطْ بِهِمْ لِيُغَطْ بِهَا لِيُغَطْ بِهِمَا لِيُغَطْ بِهِنَّ لِيُغَطْ بِيْ لِيُغَطْ بِنَا، (۲) لِيُغَطْ لِيُغَاطَا لِيُغَاطُوا لِتُغَطْ لِتُغَاطَا لِيُغَطْنَ لِاُغَطْ لِنُغَطْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- (۱) لِيُغَاطَنَّ بِهٖ لِيُغَاطَنَّ بِهِمَا لِيُغَاطَنَّ بِهِمْ لِيُغَاطَنَّ بِهَا لِيُغَاطَنَّ بِهِمَا لِيُغَاطَنَّ بِهِنَّ لِيُغَاطَنَّ بِيْ لِيُغَاطَنَّ بِنَا، (۲) لِيُغَاطَنَّ لِيُغَاطَانِّ لِيُغَاطُنَّ لِتُغَاطَنَّ لِتُغَاطَانِّ لِيُغْطَنَانِّ لِاُغَاطَنَّ لِنُغَاطَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِيُغَاطَنْ بِهٖ لِيُغَاطَنْ بِهِمْ لِيُغَاطَنْ بِهَا لِيُغَاطَنْ بِيْ لِيُغَاطَنْ بِنَا، (۲) لِيُغَاطَنْ لِيُغَاطُنْ لِتُغَاطَنْ لِاُغَاطَنْ لِنُغَاطَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَغُطْ لَاتَغُوطَا لَاتَغُوطُوا لَاتَغُوطِيْ لَاتَغُوطَا لَاتَغُطْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَغُوطَنَّ لَاتَغُوطَانِّ لَاتَغُوطُنَّ لَاتَغُوطِنَّ لَاتَغُوطَانِّ لَاتَغُطْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَغُوطَنْ لَاتَغُوطُنْ لَاتَغُوطِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-(۱)لَايُغَطْ بِكَ لَايُغَطْ بِكُمَا لَايُغَطْ بِكُمْ لَايُغَطْ بِكِ لَايُغَطْ بِكُمَا لَايُغَطْ بِكُنَّ، (۲)لَاتُغَطْ لَاتُغَاطَا لَاتُغَاطُوا لَاتُغَاطِيْ لَاتُغَاطَا لَاتُغَطْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُغَاطَنَّ بِكَ لَایُغَاطَنَّ بِكُمَا لَایُغَاطَنَّ بِكُمْ لَایُغَاطَنَّ بِكِ لَایُغَاطَنَّ بِكُمَا لَایُغَاطَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُغَاطَنَّ لَاتُغَاطَانِّ لَاتُغَاطُنَّ لَاتُغَاطِنَّ لَاتُغَاطَانِّ لَاتُغطَنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُغَاطَنْ بِكَ لَایُغَاطَنْ بِكُمْ لَایُغَاطَنْ بِكِ، (۲) لَاتُغَاطَنْ لَاتُغَاطُنْ لَاتُغَاطِنْ.

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَغُطْ لَایَغُوطَا لَایَغُوطُوا لَاتَغُطْ لَاتَغُوطَا لَایَغُطْنَ لَآاَغُطْ لَانَغُطْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَغُوطَنَّ لَایَغُوطَانِّ لَایَغُوطُنَّ لَاتَغُوطَنَّ لَاتَغُوطَانِّ لَایَغُطْنَانِّ لَآاَغُوطَنَّ لَانَغُوطَنَّ.

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَغُوطَنْ لَایَغُوطُنْ لَاتَغُوطَنْ لَآاَغُوطَنْ لَانَغُوطَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَایُغَطْ بِهٖ لَایُغَطْ بِهِمَا لَایُغَطْ بِهِمْ لَایُغَطْ بِهَا لَایُغَطْ بِهِمَا لَایُغَطْ بِهِنَّ لَایُغَطْ بِیْ لَایُغَطْ بِنَا، (۲) لَایُغَطْ لَایُغَاطَا لَایُغَاطُوا لَاتُغَطْ لَاتُغَاطَا لَایُغَطْنَ لَآاُغَطْ لَانُغَطْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُغَاطَنَّ بِهٖ لَایُغَاطَنَّ بِهِمَا لَایُغَاطَنَّ بِهِمْ لَایُغَاطَنَّ بِهَا لَایُغَاطَنَّ بِهِمَا لَایُغَاطَنَّ بِهِنَّ لَایُغَاطَنَّ بِیْ لَایُغَاطَنَّ بِنَا، (۲) لَایُغَاطَنَّ لَایُغَاطَانِّ لَایُغَاطُنَّ لَاتُغَاطَنَّ لَاتُغَاطَانِّ لَایُغَطْنَانِّ لَآاُغَاطَنَّ لَانُغَاطَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُغَاطَنْ بِهٖ لَایُغَاطَنْ بِهِمْ لَایُغَاطَنْ بِهَا لَایُغَاطَنْ بِیْ لَایُغَاطَنْ بِنَا، (۲) لَایُغَاطَنْ لَایُغَاطُنْ لَاتُغَاطَنْ لَآاُغَاطَنْ لَانُغَاطَنْ،

﴿اجوف یائی باب "فَعَلَ یَفْعُلُ" سے بہت کم مستعمل ہے لہٰذا طلبہ فرضی مادوں سے مشق کر لیں﴾

☆☆☆☆☆

باب سوم (هَابَ یَهَابُ هَیْبَةً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب سے اسم ظرف کے صیغہ واحد و تثنیہ کی تعلیل باب دوم اور باقی تمام تعلیلات باب اوّل کی طرح ہیں۔

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد اَجْوَف یائی از باب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلْهَیْبَةُ" (ڈرنا)

هَابَ یَهَابُ هَیْبَةً **فَهُوَ** هَائِبٌ وَّهِیْبَ یُهَابُ هَیْبَةً **فَذَاكَ** مَهِیْبٌ لَمْ یَهَبْ لَمْ یُهَبْ لَایَهَابُ لَایُهَابُ لَنْ یَّهَابَ لَنْ یُّهَابَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** هَبْ لِتُهَبْ لِیَهَبْ لِیُهَبْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَهَبْ لَاتُهَبْ لَایَهَبْ لَایُهَبْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَهَابٌ مَّهَابَانِ مَهَایِبُ وَمُهَیِّبٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِهْیَبٌ مِّهْیَبَانِ مَهَایِبُ وَمُهَیِّبٌ، مِهْیَبَةٌ مِّهْیَبَتَانِ مَهَایِبُ وَ مُهَیِّبَةٌ، مِهْیَابٌ مِّهْیَابَانِ مَهَایِیبُ مُهَیِّبٌ وَّمُهَیِّبَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَهْیَبُ

اَهْيَبَانِ اَهْيَبُوْنَ اَهَايِبُ وَاُهَيِّبٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ هِيْبٰى هِيْبَيَانِ هِيْبَيَاتٌ هُيَبٌ وَّهُيَيْبٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَهْيَبَهٗ وَاَهْيِبْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- هَابَ هَابَا هَابُوْا هَابَتْ هَابَتَا هِبْنَ هِبْتَ هِبْتُمَا هِبْتُمْ هِبْتِ هِبْتُمَا هِبْتُنَّ هِبْتُ هِبْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- هِيْبَ هِيْبَا هِيْبُوْا هِيْبَتْ هِيْبَتَا هِبْنَ هِبْتَ هِبْتُمَا هِبْتُمْ هِبْتِ هِبْتُمَا هِبْتُنَّ هِبْتُ هِبْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاهَابَ مَاهَابَا مَاهَابُوْا مَاهَابَتْ مَاهَابَتَا مَاهِبْنَ مَاهِبْتَ مَاهِبْتُمَا مَاهِبْتُمْ مَاهِبْتِ مَاهِبْتُمَا مَاهِبْتُنَّ مَاهِبْتُ مَاهِبْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاهِيْبَ مَاهِيْبَا مَاهِيْبُوْا مَاهِيْبَتْ مَاهِيْبَتَا مَاهِبْنَ مَاهِبْتَ مَاهِبْتُمَا مَاهِبْتُمْ مَاهِبْتِ مَاهِبْتُمَا مَاهِبْتُنَّ مَاهِبْتُ مَاهِبْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَهَابُ يَهَابَانِ يَهَابُوْنَ تَهَابُ تَهَابَانِ يَهَبْنَ تَهَابُ تَهَابَانِ تَهَابُوْنَ تَهَابِيْنَ تَهَابَانِ تَهَبْنَ اَهَابُ نَهَابُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- يُهَابُ يُهَابَانِ يُهَابُوْنَ تُهَابُ تُهَابَانِ يُهَبْنَ تُهَابُ تُهَابَانِ تُهَابُوْنَ تُهَابِيْنَ تُهَابَانِ تُهَبْنَ اُهَابُ نُهَابُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايَهَابُ لَايَهَابَانِ لَايَهَابُوْنَ لَاتَهَابُ لَاتَهَابَانِ لَايَهَبْنَ لَاتَهَابُ لَاتَهَابَانِ لَاتَهَابُوْنَ لَاتَهَابِيْنَ لَاتَهَابَانِ لَاتَهَبْنَ لَآاَهَابُ لَانَهَابُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَايُهَابُ لَايُهَابَانِ لَايُهَابُوْنَ لَاتُهَابُ لَاتُهَابَانِ لَايُهَبْنَ لَاتُهَابُ لَاتُهَابَانِ لَاتُهَابُوْنَ لَاتُهَابِيْنَ لَاتُهَابَانِ لَاتُهَبْنَ لَآاُهَابُ لَانُهَابُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَيَهَابَنَّ لَيَهَابَانِّ لَيَهَابُنَّ لَتَهَابَنَّ لَتَهَابَانِّ لَيَهَبْنَانِّ لَتَهَابَنَّ لَتَهَابَانِّ لَتَهَابُنَّ لَتَهَابِنَّ لَتَهَابَانِّ لَتَهَبْنَانِّ لَاَهَابَنَّ لَنَهَابَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُهَابَنَّ لَيُهَابَانِّ لَيُهَابُنَّ لَتُهَابَنَّ لَتُهَابَانِّ لَيُهَبْنَانِّ لَتُهَابَنَّ لَتُهَابَانِّ لَتُهَابُنَّ لَتُهَابِنَّ لَتُهَابَانِّ لَتُهَبْنَانِّ لَاُهَابَنَّ لَنُهَابَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَيَهَابَنْ لَيَهَابُنْ لَتَهَابَنْ لَتَهَابَنْ لَتَهَابُنْ لَتَهَابِنْ لَاَهَابَنْ لَنَهَابَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُهَابَنْ لَيُهَابُنْ لَتُهَابَنْ لَتُهَابَنْ لَتُهَابُنْ لَتُهَابِنْ لَاُهَابَنْ لَنُهَابَنْ،

بحث اسم فاعل- هَآئِبٌ هَآئِبَانِ (هَآئِبَيْنِ) هَآئِبُوْنَ (هَآئِبِيْنَ) هَابَةٌ هُيَّابٌ هُيَّبٌ هُوْبٌ هُيَبَآءُ هُوْبَانٌ هِيَابٌ اَهْيَابٌ هُيَبٌ هُيُوْبٌ وَّهُوَيِّبٌ هَآئِبَةٌ هَآئِبَتَانِ (هَآئِبَتَيْنِ) هَآئِبَاتٌ هَوَآئِبُ هُيَّبٌ وَّهُوَيِّبَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَهِيبٌ مَهِيبَانِ (مَهِيبَيْنِ) مَهِيبُوْنَ (مَهِيبِيْنَ) مَهِيبَةٌ مَهِيبَتَانِ (مَهِيبَتَيْنِ) مَهِيبَاتٌ مَهَايِبُ مُهَيِّبٌ مُهَيِّبَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَهَبْ لَمْ يَهَابَا لَمْ يَهَابُوْا لَمْ تَهَبْ لَمْ تَهَابَا لَمْ يَهَبْنَ لَمْ تَهَبْ لَمْ تَهَابَا لَمْ تَهَابُوْا لَمْ تَهَابِي لَمْ تَهَابَا لَمْ تَهَبْنَ لَمْ اَهَبْ لَمْ نَهَبْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُهَبْ لَمْ يُهَابَا لَمْ يُهَابُوْا لَمْ تُهَبْ لَمْ تُهَابَا لَمْ يُهَبْنَ لَمْ تُهَبْ لَمْ تُهَابَا لَمْ تُهَابُوْا لَمْ تُهَابِي لَمْ تُهَابَا لَمْ تُهَبْنَ لَمْ اُهَبْ لَمْ نُهَبْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَهَابَ لَنْ يَهَابَا لَنْ يَهَابُوْا لَنْ تَهَابَ لَنْ تَهَابَا لَنْ يَهَبْنَ لَنْ تَهَابَ لَنْ تَهَابَا لَنْ تَهَابُوْا لَنْ تَهَابِي لَنْ تَهَابَا لَنْ تَهَبْنَ لَنْ اَهَابَ لَنْ نَهَابَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُهَابَ لَنْ يُهَابَا لَنْ يُهَابُوْا لَنْ تُهَابَ لَنْ تُهَابَا لَنْ يُهَبْنَ لَنْ تُهَابَ لَنْ تُهَابَا لَنْ تُهَابُوْا لَنْ تُهَابِي لَنْ تُهَابَا لَنْ تُهَبْنَ لَنْ اُهَابَ لَنْ نُهَابَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-هَبْ هَابَا هَابُوْا هَابِي هَابَا هَبْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-هَابَنَّ هَابَانِّ هَابُنَّ هَابِنَّ هَابَانِّ هَبْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-هَابَنْ هَابُنْ هَابِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُهَبْ لِتُهَابَا لِتُهَابُوْا لِتُهَابِي لِتُهَابَا لِتُهَبْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُهَابَنَّ لِتُهَابَانِّ لِتُهَابُنَّ لِتُهَابِنَّ لِتُهَابَانِّ لِتُهَبْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُهَابَنْ لِتُهَابُنْ لِتُهَابِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَهَبْ لِيَهَابَا لِيَهَابُوْا لِتَهَبْ لِتَهَابَا لِيَهَبْنَ لِاَهَبْ لِنَهَبْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَهَابَنَّ لِيَهَابَانِّ لِيَهَابُنَّ لِتَهَابَنَّ لِتَهَابَانِّ لِيَهَبْنَانِّ لِاَهَابَنَّ لِنَهَابَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَهَابَنْ لِيَهَابُنْ لِتَهَابَنْ لِاَهَابَنْ لِنَهَابَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُهَبْ لِيُهَابَا لِيُهَابُوْا لِتُهَبْ لِتُهَابَا لِيُهَبْنَ لِاُهَبْ لِنُهَبْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُهَابَنَّ لِيُهَابَانِّ لِيُهَابُنَّ لِتُهَابَنَّ لِتُهَابَانِّ لِيُهَبْنَانِّ لِاُهَابَنَّ لِنُهَابَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُهَابَنْ لِيُهَابُنْ لِتُهَابَنْ لِاُهَابَنْ لِنُهَابَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَهَبْ لَاتَهَابَا لَاتَهَابُوْا لَاتَهَابِي لَاتَهَابَا لَاتَهَبْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَهَابَنَّ لَاتَهَابَانِّ لَاتَهَابُنَّ لَاتَهَابِنَّ لَاتَهَابَانِّ لَاتَهَبْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَهَابَنْ لَاتَهَابُنْ لَاتَهَابِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُهَبْ لَاتُهَابَا لَاتُهَابُوْا لَاتُهَابِيْ لَاتُهَابَا لَاتُهَبْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُهَابَنَّ لَاتُهَابَانِّ لَاتُهَابُنَّ لَاتُهَابِنَّ لَاتُهَابَانِّ لَاتُهَبْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُهَابَنْ لَاتُهَابُنْ لَاتُهَابِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَايَهَبْ لَايَهَابَا لَايَهَابُوْا لَاتَهَبْ لَاتَهَابَا لَايَهَبْنَ لَآاَهَبْ لَانَهَبْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايَهَابَنَّ لَايَهَابَانِّ لَايَهَابُنَّ لَاتَهَابَنَّ لَاتَهَابَانِّ لَايَهَبْنَانِّ لَآاَهَابَنَّ لَانَهَابَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايَهَابَنْ لَايَهَابُنْ لَاتَهَابَنْ لَآاَهَابَنْ لَانَهَابَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَايُهَبْ لَايُهَابَا لَايُهَابُوْا لَاتُهَبْ لَاتُهَابَا لَايُهَبْنَ لَآاُهَبْ لَانُهَبْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايُهَابَنَّ لَايُهَابَانِّ لَايُهَابُنَّ لَاتُهَابَنَّ لَاتُهَابَانِّ لَايُهَبْنَانِّ لَآاُهَابَنَّ لَانُهَابَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايُهَابَنْ لَايُهَابُنْ لَاتُهَابَنْ لَآاُهَابَنْ لَانُهَابَنْ،

﴿اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''فَعِلَ يَفْعَلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْعَيْفُ وَالْعِيَافُ	کراہت کی بنا پر چھوڑ دینا	اَلْعَيْمُ	دودھ کا خواہش مند ہونا	اَلْغَيَدُ	جھکی ہوئی گردن والا ہونا
اَلْغَيْرَةُ	غیرت کرنا	اَلْفَيَحُ	کشادہ ہونا	اَلنَّيْلُ	مطلب پانا
اَلنِّيهُ	چیز کا بلند ہونا / پسند آنا	اَلْهَيَفُ	غلام کا بھاگنا	اَلْبَيْتُوْتَةُ	رات گزارنا

☆☆☆☆☆

﴿اَبْوَابِ اجوفِ یائی ثلاثی مزید فیه﴾

☆ ثلاثی مزید فیہ سے اجوفِ یائی کے دس باب مستعمل ہیں (۱) اِفْعَالٌ جیسے اَطَارَ يُطِيْرُ اِطَارَةً (۲) تَفْعِيْلٌ جیسے زَيَّنَ يُزَيِّنُ تَزْيِيْنًا (۳) مُفَاعَلَةٌ جیسے بَايَعَ يُبَايِعُ مُبَايَعَةً (۴) تَفَعُّلٌ جیسے تَحَيَّرَ يَتَحَيَّرُ تَحَيُّرًا (۵) تَفَاعُلٌ جیسے تَصَايَحَ يَتَصَايَحُ تَصَايُحًا (۶) اِفْتِعَالٌ جیسے اِخْتَارَ يَخْتَارُ اِخْتِيَارًا (۷) اِنْفِعَالٌ جیسے اِنْقَاسَ يَنْقَاسُ اِنْقِيَاسًا (۸) اِسْتِفْعَالٌ جیسے اِسْتَخَارَ يَسْتَخِيْرُ اِسْتِخَارَةً (۹) اِفْعِلَالٌ جیسے اِبْيَضَّ يَبْيَضُّ اِبْيِضَاضًا (۱۰) اِفْعِيْلَالٌ جیسے اِبْيَاضَّ يَبْيَاضُّ اِبْيِيْضَاضًا۔

بابِ اِفْعَال (اَطَارَ یُطِیْرُ اِطَارَۃً) کی مکمل تعلیلات

☆ باب کا مصدر اِطَارَۃً اصل میں اِطْیَارًا تھا یُبَاعُ والے قاعدے کے مطابق یاء متحرک کی حرکت نقل کر کے ماقبل صحیح ساکن طاء کو دی اور یاء ساکن ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کر دیا اب التقائے ساکنین علی غیر حدہ ہوا الفِ عین کلمہ اور الف علامتِ مصدر میں ایک کو گرادیا اور اِقَامَۃٌ والے قاعدے کے مطابق تاء متحرکہ آخر میں لا کر آخر کلمہ ہونے کی وجہ سے اعراب اُس پر جاری کر دیا۔

☆ اس باب کی ماضی مثبت و منفی معروف میں یُبَاعُ والے قاعدے کے مطابق یاء کی حرکت نقل کر کے ماقبل (طاء) کو دی جائے گی پھر یاء ساکن ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کر دیا جائے گا۔ جیسے اَطْیَرَ سے اَطَارَ۔ اس تعلیل کے نتیجے میں صیغہ جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نو صیغوں میں عین اور لام کلمہ (الف اور میم) میں التقائے ساکنین ہوگا، پہلا ساکن الف مدہ گر جائیگا۔

☆ ماضی مجہول، مضارع معروف، جحد، نفی، امر اور نہی کی معروف گردانوں اور اسم فاعل میں یَبِیْعُ والے قاعدے کے مطابق یاء متحرک ماقبل حرف صحیح ساکن کی حرکت نقل کر کے ماقبل (طاء) کو دیں گے پھر یہ یاء ماضی مجہول کے صیغہ جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک نو صیغوں میں التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائے گی۔

☆ مضارع مجہول وغیرہ اور اسم مفعول میں یُبَاعُ والے قاعدے کے مطابق تعلیل ہوگی۔

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق اَجوَف یائی

ازباب ''اِفْعَال'' جیسے ''اَلْاِطَارَۃُ'' (اُڑانا)

اَطَارَ یُطِیْرُ اِطَارَۃً **فَھُوَ** مُطِیْرٌ وَّاُطِیْرَ یُطَارُ اِطَارَۃً **فَذَاكَ** مُطَارٌ لَمْ یُطِرْ لَمْ یُطَرْ لَایُطِیْرُ لَایُطَارُ لَنْ یُطِیْرَ لَنْ یُطَارَ اَلْاَمْرُ **مِنْهُ** اَطِرْ لِتُطَرْ لِیُطِرْ لِیُطَرْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتُطِرْ لَاتُطَرْ لَایُطِرْ لَایُطَرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُطَارٌ مُطَارَانِ مُطَارَاتٌ۔

بحث اثبات فعل ماضی معروف - اَطَارَ اَطَارَا اَطَارُوْا اَطَارَتْ اَطَارَتَا اَطَرْنَ اَطَرْتَ اَطَرْتُمَا اَطَرْتُمْ اَطَرْتِ اَطَرْتُمَا اَطَرْتُنَّ اَطَرْتُ اَطَرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول - اُطِیْرَ اُطِیْرَا اُطِیْرُوْا اُطِیْرَتْ اُطِیْرَتَا اُطِرْنَ اُطِرْتَ اُطِرْتُمَا اُطِرْتُمْ اُطِرْتِ اُطِرْتُمَا اُطِرْتُنَّ اُطِرْتُ اُطِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف - مَآاَطَارَ مَآاَطَارَا مَآاَطَارُوْا مَآاَطَارَتْ مَآاَطَارَتَا مَآاَطَرْنَ مَآاَطَرْتَ مَآاَطَرْتُمَا مَآاَطَرْتُمْ

مَاأطِرْتِ مَاأطِرْتُمَا مَاأطِرْتُنَّ مَاأطِرْتُ مَاأطِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَاأُطِيْرَ مَاأُطِيْرَا مَاأُطِيْرُوْا مَاأُطِيْرَتْ مَاأُطِيْرَتَا مَاأُطِرْنَ مَاأُطِرْتَ مَاأُطِرْتُمَا مَاأُطِرْتُمْ مَاأُطِرْتِ مَاأُطِرْتُمَا مَاأُطِرْتُنَّ مَاأُطِرْتُ مَاأُطِرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يُطِيْرُ يُطِيْرَانِ يُطِيْرُوْنَ تُطِيْرُ تُطِيْرَانِ يُطِرْنَ تُطِيْرُ تُطِيْرَانِ تُطِيْرُوْنَ تُطِيْرِيْنَ تُطِيْرَانِ تُطِرْنَ أُطِيْرُ نُطِيْرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُطَارُ يُطَارَانِ يُطَارُوْنَ تُطَارُ تُطَارَانِ يُطَرْنَ تُطَارُ تُطَارَانِ تُطَارُوْنَ تُطَارِيْنَ تُطَارَانِ تُطَرْنَ أُطَارُ نُطَارُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايُطِيْرُ لَايُطِيْرَانِ لَايُطِيْرُوْنَ لَاتُطِيْرُ لَاتُطِيْرَانِ لَايُطِرْنَ لَاتُطِيْرُ لَاتُطِيْرَانِ لَاتُطِيْرُوْنَ لَاتُطِيْرِيْنَ لَاتُطِيْرَانِ لَاتُطِرْنَ لَاأُطِيْرُ لَانُطِيْرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُطَارُ لَايُطَارَانِ لَايُطَارُوْنَ لَاتُطَارُ لَاتُطَارَانِ لَايُطَرْنَ لَاتُطَارُ لَاتُطَارَانِ لَاتُطَارُوْنَ لَاتُطَارِيْنَ لَاتُطَارَانِ لَاتُطَرْنَ لَاأُطَارُ لَانُطَارُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيُطِيْرَنَّ لَيُطِيْرَانِّ لَيُطِيْرُنَّ لَتُطِيْرَنَّ لَتُطِيْرَانِّ لَيُطِرْنَانِّ لَتُطِيْرَنَّ لَتُطِيْرَانِّ لَتُطِيْرُنَّ لَتُطِيْرِنَّ لَتُطِيْرَانِّ لَتُطِرْنَانِّ لَأُطِيْرَنَّ لَنُطِيْرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُطَارَنَّ لَيُطَارَانِّ لَيُطَارُنَّ لَتُطَارَنَّ لَتُطَارَانِّ لَيُطَرْنَانِّ لَتُطَارَنَّ لَتُطَارَانِّ لَتُطَارُنَّ لَتُطَارِنَّ لَتُطَارَانِّ لَتُطَرْنَانِّ لَأُطَارَنَّ لَنُطَارَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيُطِيْرَنْ لَيُطِيْرُنْ لَتُطِيْرَنْ لَتُطِيْرَنْ لَتُطِيْرُنْ لَتُطِيْرِنْ لَأُطِيْرَنْ لَنُطِيْرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُطَارَنْ لَيُطَارُنْ لَتُطَارَنْ لَتُطَارَنْ لَتُطَارُنْ لَتُطَارِنْ لَأُطَارَنْ لَنُطَارَنْ،

بحث اسم فاعل-مُطِيْرٌ مُطِيْرَانِ (مُطِيْرَيْنِ) مُطِيْرُوْنَ (مُطِيْرِيْنَ) مُطِيْرَةٌ مُطِيْرَتَانِ (مُطِيْرَتَيْنِ) مُطِيْرَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُطَارٌ مُطَارَانِ (مُطَارَيْنِ) مُطَارُوْنَ (مُطَارِيْنَ) مُطَارَةٌ مُطَارَتَانِ (مُطَارَتَيْنِ) مُطَارَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يُطِرْ لَمْ يُطِيْرَا لَمْ يُطِيْرُوْا لَمْ تُطِرْ لَمْ تُطِيْرَا لَمْ يُطِرْنَ لَمْ تُطِرْ لَمْ تُطِيْرَا لَمْ تُطِيْرُوْا لَمْ تُطِيْرِيْ لَمْ تُطِيْرَا لَمْ تُطِرْنَ لَمْ أُطِرْ لَمْ نُطِرْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُطَرْ لَمْ يُطَارَا لَمْ يُطَارُوْا لَمْ تُطَرْ لَمْ تُطَارَا لَمْ يُطَرْنَ لَمْ تُطَرْ لَمْ تُطَارَا لَمْ تُطَارُوْا لَمْ تُطَارِيْ لَمْ تُطَارَا لَمْ تُطَرْنَ لَمْ أُطَرْ لَمْ نُطَرْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -لَنْ یُّطَارَ لَنْ یُّطَارَا لَنْ یُّطَارُوْا لَنْ تُطَارَ لَنْ تُطَارَا لَنْ یُّطَرْنَ لَنْ تُطَارَ لَنْ تُطَارَا لَنْ تُطَارُوْا لَنْ تُطَارِیْ لَنْ تُطَارَا لَنْ تُطَرْنَ لَنْ اُطَارَلَنْ نُّطَارَ،

بحث فعل امر حاضر معروف -اَطِرْ اَطِیْرَا اَطِیْرُوْا اَطِیْرِیْ اَطِیْرَا اَطِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اَطِیْرَنَّ اَطِیْرَآنِّ اَطِیْرُنَّ اَطِیْرِنَّ اَطِیْرَآنِّ اَطِرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اَطِیْرَنْ اَطِیْرُنْ اَطِیْرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُطَرْ لِتُطَارَا لِتُطَارُوْا لِتُطَارِیْ لِتُطَارَا لِتُطَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُطَارَنَّ لِتُطَارَآنِّ لِتُطَارُنَّ لِتُطَارِنَّ لِتُطَارَآنِّ لِتُطَرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُطَارَنْ لِتُطَارُنْ لِتُطَارِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیُطِرْ لِیُطِیْرَا لِیُطِیْرُوْا لِتُطِرْ لِتُطِیْرَا لِیُطِرْنَ لِاُطِرْ لِنُطِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُطِیْرَنَّ لِیُطِیْرَآنِّ لِیُطِیْرُنَّ لِتُطِیْرَنَّ لِتُطِیْرَآنِّ لِیُطِرْنَآنِّ لِاُطِیْرَنَّ لِنُطِیْرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُطِیْرَنْ لِیُطِیْرُنْ لِتُطِیْرَنْ لِاُطِیْرَنْ لِنُطِیْرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُطَرْ لِیُطَارَا لِیُطَارُوْا لِتُطَرْ لِتُطَارَا لِیُطَرْنَ لِاُطَرْ لِنُطَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُطَارَنَّ لِیُطَارَآنِّ لِیُطَارُنَّ لِتُطَارَنَّ لِتُطَارَآنِّ لِیُطَرْنَآنِّ لِاُطَارَنَّ لِنُطَارَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُطَارَنْ لِیُطَارُنْ لِتُطَارَنْ لِاُطَارَنْ لِنُطَارَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُطِرْ لَاتُطِیْرَا لَاتُطِیْرُوْا لَاتُطِیْرِیْ لَاتُطِیْرَا لَاتُطِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُطِیْرَنَّ لَاتُطِیْرَآنِّ لَاتُطِیْرُنَّ لَاتُطِیْرِنَّ لَاتُطِیْرَآنِّ لَاتُطِرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُطِیْرَنْ لَاتُطِیْرُنْ لَاتُطِیْرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُطَرْ لَاتُطَارَا لَاتُطَارُوْا لَاتُطَارِیْ لَاتُطَارَا لَاتُطَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُطَارَنَّ لَاتُطَارَآنِّ لَاتُطَارُنَّ لَاتُطَارِنَّ لَاتُطَارَآنِّ لَاتُطَرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُطَارَنْ لَاتُطَارُنْ لَاتُطَارِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُطِرْ لَایُطِیْرَا لَایُطِیْرُوْا لَاتُطِرْ لَاتُطِیْرَا لَایُطِرْنَ لَااُطِرْ لَانُطِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُطِیْرَنَّ لَایُطِیْرَآنِّ لَایُطِیْرُنَّ لَاتُطِیْرَنَّ لَاتُطِیْرَآنِّ لَایُطِرْنَآنِّ لَااُطِیْرَنَّ لَانُطِیْرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُطِیْرَنْ لَایُطِیْرُنْ لَاتُطِیْرَنْ لَااُطِیْرَنْ لَانُطِیْرَنْ،

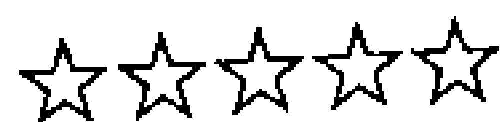
بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُطَرْ لَایُطَارَا لَایُطَارُوْا لَاتُطَرْ لَاتُطَارَا لَایُطَرْنَ لَآاُطَرْ لَانُطَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُطَارَنَّ لَایُطَارَآنِّ لَایُطَارُنَّ لَاتُطَارَنَّ لَاتُطَارَآنِّ لَایُطَرْنَآنِّ لَآاُطَارَنَّ لَانُطَارَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُطَارَنْ لَایُطَارُنْ لَاتُطَارَنْ لَآاُطَارَنْ لَانُطَارَنْ،

﴿اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِفْعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِحَاقَةُ	احاطہ کرنا، گھیر لینا	اَلْاِبَاشَةُ	درخت لگانا، جڑ بٹھانا	اَلْاِبَاتَةُ	شب باشی کرانا
اَلْاِبَانَةُ	واضح کرنا	اَلْاِحْیَانُ	وقت آنا	اَلْاِذَالَةُ	کپڑے کا دامن والا ہونا
اَلْاِبَاعَةُ	بیچنے کے لئے پیش کرنا	اَلْاِرَابَةُ	شک میں ڈالنا	اَلْاِرَاعَةُ	فصل کا بڑھنا

بابِ تَفْعِیْلٌ، مُفَاعَلَهْ، تَفَعُّلٌ اور تَفَاعُلٌ کی تعلیلات

☆اجوف یائی سے بھی باب تَفْعِیْلٌ، مُفَاعَلَهْ، تَفَعُّلٌ اور تَفَاعُلٌ میں بالکل تعلیل نہیں ہوگی ملاحظہ ہو۔

بابِ تَفْعِیْلٌ جیسے زَیَّنَ یُزَیِّنُ تَزْیِیْنًا، مُفَاعَلَهْ جیسے بَایَعَ یُبَایِعُ مُبَایَعَةً، تَفَعُّلٌ جیسے تَحَیَّرَ یَتَحَیَّرُ تَحَیُّرًا، تَفَاعُلٌ جیسے تَصَایَحَ یَتَصَایَحُ تَصَایُحًا۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیه مطلق اَجْوَف یائی

ازباب ''تَفْعِیْلٌ'' جیسے ''اَلتَّزْیِیْنُ'' (زینت دینا)

زَیَّنَ یُزَیِّنُ تَزْیِیْنًا فَهُوَ مُزَیِّنٌ وَّزُیِّنَ یُزَیَّنُ تَزْیِیْنًا فَذَاكَ مُزَیَّنٌ لَمْ یُزَیِّنْ لَمْ یُزَیَّنْ لَایُزَیِّنُ لَایُزَیَّنُ لَنْ یُّزَیِّنَ لَنْ یُّزَیَّنَ الْاَمْرُ مِنْهُ زَیِّنْ لِتُزَیَّنْ لِیُزَیِّنْ لِیُزَیَّنْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتُزَیِّنْ لَاتُزَیَّنْ لَایُزَیِّنْ لَایُزَیَّنْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُزَیَّنٌ مُزَیَّنَانِ مُزَیَّنَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-زَیَّنَ زَیَّنَا زَیَّنُوْا زَیَّنَتْ زَیَّنَتَا زَیَّنَّ زَیَّنْتَ زَیَّنْتُمَا زَیَّنْتُمْ زَیَّنْتِ زَیَّنْتُمَا زَیَّنْتُنَّ زَیَّنْتُ زَیَّنَّا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-زُیِّنَ زُیِّنَا زُیِّنُوْا زُیِّنَتْ زُیِّنَتَا زُیِّنَّ زُیِّنْتَ زُیِّنْتُمَا زُیِّنْتُمْ زُیِّنْتِ زُیِّنْتُمَا زُیِّنْتُنَّ زُیِّنْتُ زُیِّنَّا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَازَیَّنَ مَازَیَّنَا مَازَیَّنُوْا مَازَیَّنَتْ مَازَیَّنَتَا مَازَیَّنَّ مَازَیَّنْتَ مَازَیَّنْتُمَا مَازَیَّنْتُمْ مَازَیَّنْتِ مَازَیَّنْتُمَا مَازَیَّنْتُنَّ مَازَیَّنْتُ مَازَیَّنَّا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَازُيِّنَ مَازُيِّنَا مَازُيِّنُوا مَازُيِّنَتْ مَازُيِّنَتَا مَازُيِّنَّ مَازُيِّنْتَ مَازُيِّنْتُمَا مَازُيِّنْتُمْ مَازُيِّنْتِ مَازُيِّنْتُمَا مَازُيِّنْتُنَّ مَازُيِّنْتُ مَازُيِّنَّا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يُزَيِّنُ يُزَيِّنَانِ يُزَيِّنُونَ تُزَيِّنُ تُزَيِّنَانِ يُزَيِّنَّ تُزَيِّنُ تُزَيِّنَانِ تُزَيِّنُونَ تُزَيِّنِينَ تُزَيِّنَانِ تُزَيِّنَّ أُزَيِّنُ نُزَيِّنُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- يُزَيَّنُ يُزَيَّنَانِ يُزَيَّنُونَ تُزَيَّنُ تُزَيَّنَانِ يُزَيَّنَّ تُزَيَّنُ تُزَيَّنَانِ تُزَيَّنُونَ تُزَيَّنِينَ تُزَيَّنَانِ تُزَيَّنَّ أُزَيَّنُ نُزَيَّنُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَا يُزَيِّنُ لَا يُزَيِّنَانِ لَا يُزَيِّنُونَ لَا تُزَيِّنُ لَا تُزَيِّنَانِ لَا يُزَيِّنَّ لَا تُزَيِّنُ لَا تُزَيِّنَانِ لَا تُزَيِّنُونَ لَا تُزَيِّنِينَ لَا تُزَيِّنَانِ لَا تُزَيِّنَّ لَا أُزَيِّنُ لَا نُزَيِّنُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَا يُزَيَّنُ لَا يُزَيَّنَانِ لَا يُزَيَّنُونَ لَا تُزَيَّنُ لَا تُزَيَّنَانِ لَا يُزَيَّنَّ لَا تُزَيَّنُ لَا تُزَيَّنَانِ لَا تُزَيَّنُونَ لَا تُزَيَّنِينَ لَا تُزَيَّنَانِ لَا تُزَيَّنَّ لَا أُزَيَّنُ لَا نُزَيَّنُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَيُزَيِّنَنَّ لَيُزَيِّنَانِّ لَيُزَيِّنُنَّ لَتُزَيِّنَنَّ لَتُزَيِّنَانِّ لَيُزَيِّنَانِّ لَتُزَيِّنَنَّ لَتُزَيِّنَانِّ لَتُزَيِّنُنَّ لَتُزَيِّنِنَّ لَتُزَيِّنَانِّ لَتُزَيِّنَانِّ لَأُزَيِّنَنَّ لَنُزَيِّنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُزَيَّنَنَّ لَيُزَيَّنَانِّ لَيُزَيَّنُنَّ لَتُزَيَّنَنَّ لَتُزَيَّنَانِّ لَيُزَيَّنَانِّ لَتُزَيَّنَنَّ لَتُزَيَّنَانِّ لَتُزَيَّنُنَّ لَتُزَيَّنِنَّ لَتُزَيَّنَانِّ لَتُزَيَّنَانِّ لَأُزَيَّنَنَّ لَنُزَيَّنَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَيُزَيِّنَنْ لَيُزَيِّنُنْ لَتُزَيِّنَنْ لَتُزَيِّنَنْ لَتُزَيِّنُنْ لَتُزَيِّنِنْ لَأُزَيِّنَنْ لَنُزَيِّنَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُزَيَّنَنْ لَيُزَيَّنُنْ لَتُزَيَّنَنْ لَتُزَيَّنَنْ لَتُزَيَّنُنْ لَتُزَيَّنِنْ لَأُزَيَّنَنْ لَنُزَيَّنَنْ،

بحث اسم فاعل- مُزَيِّنٌ مُزَيِّنَانِ (مُزَيِّنَيْنِ) مُزَيِّنُونَ (مُزَيِّنِينَ) مُزَيِّنَةٌ مُزَيِّنَتَانِ (مُزَيِّنَتَيْنِ) مُزَيِّنَاتٌ،

بحث اسم مفعول- مُزَيَّنٌ مُزَيَّنَانِ (مُزَيَّنَيْنِ) مُزَيَّنُونَ (مُزَيَّنِينَ) مُزَيَّنَةٌ مُزَيَّنَتَانِ (مُزَيَّنَتَيْنِ) مُزَيَّنَاتٌ.

بحث فعل جحد معروف- لَمْ يُزَيِّنْ لَمْ يُزَيِّنَا لَمْ يُزَيِّنُوا لَمْ تُزَيِّنْ لَمْ تُزَيِّنَا لَمْ يُزَيِّنَّ لَمْ تُزَيِّنْ لَمْ تُزَيِّنَا لَمْ تُزَيِّنُوا لَمْ تُزَيِّنِي لَمْ تُزَيِّنَا لَمْ تُزَيِّنَّ لَمْ أُزَيِّنْ لَمْ نُزَيِّنْ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ يُزَيَّنْ لَمْ يُزَيَّنَا لَمْ يُزَيَّنُوا لَمْ تُزَيَّنْ لَمْ تُزَيَّنَا لَمْ يُزَيَّنَّ لَمْ تُزَيَّنْ لَمْ تُزَيَّنَا لَمْ تُزَيَّنُوا لَمْ تُزَيَّنِي لَمْ تُزَيَّنَا لَمْ تُزَيَّنَّ لَمْ أُزَيَّنْ لَمْ نُزَيَّنْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف- لَنْ يُزَيِّنَ لَنْ يُزَيِّنَا لَنْ يُزَيِّنُوا لَنْ تُزَيِّنَ لَنْ تُزَيِّنَا لَنْ يُزَيِّنَّ لَنْ تُزَيِّنَ لَنْ تُزَيِّنَا لَنْ تُزَيِّنُوا لَنْ تُزَيِّنِي لَنْ تُزَيِّنَا لَنْ تُزَيِّنَّ لَنْ أُزَيِّنَ لَنْ نُزَيِّنَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُزَيَّنَ لَنْ يُزَيَّنَا لَنْ يُزَيَّنُوا لَنْ تُزَيَّنَ لَنْ تُزَيَّنَا لَنْ يُزَيَّنَّ لَنْ تُزَيَّنَ لَنْ تُزَيَّنَا

لَنْ تُزَيَّنُوا لَنْ تُزَيَّنِي لَنْ تُزَيَّنَا لَنْ تُزَيَّنَّ لَنْ اُزَيَّنَ لَنْ نُزَيَّنَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-زَيِّنْ زَيِّنَا زَيِّنُوا زَيِّنِي زَيِّنَا زَيِّنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-زَيِّنَنَّ زَيِّنَانِّ زَيِّنُنَّ زَيِّنِنَّ زَيِّنَانِّ زَيِّنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-زَيِّنَنْ زَيِّنُنْ زَيِّنِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُزَيَّنْ لِتُزَيَّنَا لِتُزَيَّنُوا لِتُزَيَّنِي لِتُزَيَّنَا لِتُزَيَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُزَيَّنَنَّ لِتُزَيَّنَانِّ لِتُزَيَّنُنَّ لِتُزَيَّنِنَّ لِتُزَيَّنَانِّ لِتُزَيَّنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُزَيَّنَنْ لِتُزَيَّنُنْ لِتُزَيَّنِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيُزَيِّنْ لِيُزَيِّنَا لِيُزَيِّنُوا لِتُزَيِّنْ لِتُزَيِّنَا لِيُزَيِّنَّ لِاُزَيِّنْ لِنُزَيِّنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُزَيِّنَنَّ لِيُزَيِّنَانِّ لِيُزَيِّنُنَّ لِتُزَيِّنَنَّ لِتُزَيِّنَانِّ لِيُزَيِّنَّانِّ لِاُزَيِّنَنَّ لِنُزَيِّنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُزَيِّنَنْ لِيُزَيِّنُنْ لِتُزَيِّنَنْ لِاُزَيِّنَنْ لِنُزَيِّنَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُزَيَّنْ لِيُزَيَّنَا لِيُزَيَّنُوا لِتُزَيَّنْ لِتُزَيَّنَا لِيُزَيَّنَّ لِاُزَيَّنْ لِنُزَيَّنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُزَيَّنَنَّ لِيُزَيَّنَانِّ لِيُزَيَّنُنَّ لِتُزَيَّنَنَّ لِتُزَيَّنَانِّ لِيُزَيَّنَّانِّ لِاُزَيَّنَنَّ لِنُزَيَّنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُزَيَّنَنْ لِيُزَيَّنُنْ لِتُزَيَّنَنْ لِاُزَيَّنَنْ لِنُزَيَّنَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتُزَيِّنْ لَاتُزَيِّنَا لَاتُزَيِّنُوا لَاتُزَيِّنِي لَاتُزَيِّنَا لَاتُزَيِّنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُزَيِّنَنَّ لَاتُزَيِّنَانِّ لَاتُزَيِّنُنَّ لَاتُزَيِّنِنَّ لَاتُزَيِّنَانِّ لَاتُزَيِّنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُزَيِّنَنْ لَاتُزَيِّنُنْ لَاتُزَيِّنِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُزَيَّنْ لَاتُزَيَّنَا لَاتُزَيَّنُوا لَاتُزَيَّنِي لَاتُزَيَّنَا لَاتُزَيَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُزَيَّنَنَّ لَاتُزَيَّنَانِّ لَاتُزَيَّنُنَّ لَاتُزَيَّنِنَّ لَاتُزَيَّنَانِّ لَاتُزَيَّنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُزَيَّنَنْ لَاتُزَيَّنُنْ لَاتُزَيَّنِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَايُزَيِّنْ لَايُزَيِّنَا لَايُزَيِّنُوا لَاتُزَيِّنْ لَاتُزَيِّنَا لَايُزَيِّنَّ لَآاُزَيِّنْ لَانُزَيِّنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايُزَيِّنَنَّ لَايُزَيِّنَانِّ لَايُزَيِّنُنَّ لَاتُزَيِّنَنَّ لَاتُزَيِّنَانِّ لَايُزَيِّنَّانِّ لَآاُزَيِّنَنَّ لَانُزَيِّنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُزَیِّنَنْ لَایُزَیِّنُنْ لَاتُزَیِّنَنْ لَآاُزَیِّنَنْ لَانُزَیِّنَنْ،

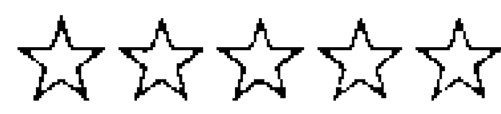
بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُزَیَّنْ لَایُزَیَّنَا لَایُزَیَّنُوْا لَاتُزَیَّنْ لَاتُزَیَّنَا لَایُزَیَّنَّ لَآاُزَیَّنْ لَانُزَیَّنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُزَیَّنَنَّ لَایُزَیَّنَانِّ لَایُزَیَّنُنَّ لَاتُزَیَّنَنَّ لَاتُزَیَّنَانِّ لَایُزَیَّنَانِّ لَآاُزَیَّنَنَّ لَانُزَیَّنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُزَیَّنَنْ لَایُزَیَّنُنْ لَاتُزَیَّنَنْ لَآاُزَیَّنَنْ لَانُزَیَّنَنْ،

﴿اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفْعِیْلٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّجْیِیْشُ	فوجوں کو جمع کرنا	اَلتَّبْیِیْحُ	چپکے سے بھید بتلانا	اَلتَّبْیِیْشُ	خوبصورت بنانا
اَلتَّبْیِیْنُ	ظاہر کرنا	اَلتَّذْیِیْلُ	لمبا کرنا	اَلتَّبْیِیْضُ	سفید کرنا
اَلتَّجْیِیْبُ	گریبان بنانا	اَلتَّجْیِیْرُ	گچ کرنا	اَلتَّرْیِیْثُ	تھکن

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق اَجوَف یائی

ازباب "مُفَاعَلَةٌ" جیسے "اَلْمُبَایَعَةُ" (باہم معاہدہ کرنا / بیعت کرنا)

بَایَعَ یُبَایِعُ مُبَایَعَةً **فَھُوَ** مُبَایِعٌ وَبُوْیِعَ یُبَایَعُ مُبَایَعَةً **فَذَاكَ** مُبَایَعٌ لَمْ یُبَایِعْ لَمْ یُبَایَعْ لَایُبَایِعُ لَایُبَایَعُ لَنْ یُبَایِعَ لَنْ یُبَایَعَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** بَایِعْ لِتُبَایَعْ لِیُبَایِعْ لِیُبَایَعْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتُبَایِعْ لَاتُبَایَعْ لَایُبَایِعْ لَایُبَایَعْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُبَایَعٌ مُبَایَعَانِ مُبَایَعَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف - بَایَعَ بَایَعَا بَایَعُوْا بَایَعَتْ بَایَعَتَا بَایَعْنَ بَایَعْتَ بَایَعْتُمَا بَایَعْتُمْ بَایَعْتِ بَایَعْتُمَا بَایَعْتُنَّ بَایَعْتُ بَایَعْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول - بُوْیِعَ بُوْیِعَا بُوْیِعُوْا بُوْیِعَتْ بُوْیِعَتَا بُوْیِعْنَ بُوْیِعْتَ بُوْیِعْتُمَا بُوْیِعْتُمْ بُوْیِعْتِ بُوْیِعْتُمَا بُوْیِعْتُنَّ بُوْیِعْتُ بُوْیِعْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف - مَابَایَعَ مَابَایَعَا مَابَایَعُوْا مَابَایَعَتْ مَابَایَعَتَا مَابَایَعْنَ مَابَایَعْتَ مَابَایَعْتُمَا مَابَایَعْتُمْ مَابَایَعْتِ مَابَایَعْتُمَا مَابَایَعْتُنَّ مَابَایَعْتُ مَابَایَعْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول - مَابُوْیِعَ مَابُوْیِعَا مَابُوْیِعُوْا مَابُوْیِعَتْ مَابُوْیِعَتَا مَابُوْیِعْنَ مَابُوْیِعْتَ مَابُوْیِعْتُمَا مَابُوْیِعْتُمْ مَابُوْیِعْتِ مَابُوْیِعْتُمَا مَابُوْیِعْتُنَّ مَابُوْیِعْتُ مَابُوْیِعْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یُبَایِعُ یُبَایِعَانِ یُبَایِعُوْنَ تُبَایِعُ تُبَایِعَانِ یُبَایِعْنَ تُبَایِعُ تُبَایِعَانِ تُبَایِعُوْنَ تُبَایِعِیْنَ تُبَایِعَانِ تُبَایِعْنَ اُبَایِعُ نُبَایِعُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُبَایَعُ یُبَایَعَانِ یُبَایَعُوْنَ تُبَایَعُ تُبَایَعَانِ یُبَایَعْنَ تُبَایَعُ تُبَایَعَانِ تُبَایَعُوْنَ تُبَایَعِیْنَ تُبَایَعَانِ تُبَایَعْنَ اُبَایَعُ نُبَایَعُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایُبَایِعُ لَایُبَایِعَانِ لَایُبَایِعُوْنَ لَاتُبَایِعُ لَاتُبَایِعَانِ لَایُبَایِعْنَ لَاتُبَایِعُ لَاتُبَایِعَانِ لَاتُبَایِعُوْنَ لَاتُبَایِعِیْنَ لَاتُبَایِعَانِ لَاتُبَایِعْنَ لَااُبَایِعُ لَانُبَایِعُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُبَایَعُ لَایُبَایَعَانِ لَایُبَایَعُوْنَ لَاتُبَایَعُ لَاتُبَایَعَانِ لَایُبَایَعْنَ لَاتُبَایَعُ لَاتُبَایَعَانِ لَاتُبَایَعُوْنَ لَاتُبَایَعِیْنَ لَاتُبَایَعَانِ لَاتُبَایَعْنَ لَااُبَایَعُ لَانُبَایَعُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔ لَیُبَایِعَنَّ لَیُبَایِعَانِّ لَیُبَایِعُنَّ لَتُبَایِعَنَّ لَتُبَایِعَانِّ لَیُبَایِعْنَانِّ لَتُبَایِعَنَّ لَتُبَایِعَانِّ لَتُبَایِعُنَّ لَتُبَایِعِنَّ لَتُبَایِعَانِّ لَتُبَایِعْنَانِّ لَاُبَایِعَنَّ لَنُبَایِعَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَیُبَایَعَنَّ لَیُبَایَعَانِّ لَیُبَایَعُنَّ لَتُبَایَعَنَّ لَتُبَایَعَانِّ لَیُبَایَعْنَانِّ لَتُبَایَعَنَّ لَتُبَایَعَانِّ لَتُبَایَعُنَّ لَتُبَایَعِنَّ لَتُبَایَعَانِّ لَتُبَایَعْنَانِّ لَاُبَایَعَنَّ لَنُبَایَعَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔ لَیُبَایِعَنْ لَیُبَایِعُنْ لَتُبَایِعَنْ لَتُبَایِعَنْ لَتُبَایِعُنْ لَتُبَایِعِنْ لَاُبَایِعَنْ لَنُبَایِعَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَیُبَایَعَنْ لَیُبَایَعُنْ لَتُبَایَعَنْ لَتُبَایَعَنْ لَتُبَایَعُنْ لَتُبَایَعِنْ لَاُبَایَعَنْ لَنُبَایَعَنْ،

بحث اسم فاعل۔ مُبَایِعٌ مُبَایِعَانِ (مُبَایِعَیْنِ) مُبَایِعُوْنَ (مُبَایِعِیْنَ) مُبَایِعَةٌ مُبَایِعَتَانِ (مُبَایِعَتَیْنِ) مُبَایِعَاتٌ،

بحث اسم مفعول۔ مُبَایَعٌ مُبَایَعَانِ (مُبَایَعَیْنِ) مُبَایَعُوْنَ (مُبَایَعِیْنَ) مُبَایَعَةٌ مُبَایَعَتَانِ (مُبَایَعَتَیْنِ) مُبَایَعَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔ لَمْ یُبَایِعْ لَمْ یُبَایِعَا لَمْ یُبَایِعُوْا لَمْ تُبَایِعْ لَمْ تُبَایِعَا لَمْ یُبَایِعْنَ لَمْ تُبَایِعْ لَمْ تُبَایِعَا لَمْ تُبَایِعُوْا لَمْ تُبَایِعِیْ لَمْ تُبَایِعَا لَمْ تُبَایِعْنَ لَمْ اُبَایِعْ لَمْ نُبَایِعْ،

بحث فعل جحد مجہول۔ لَمْ یُبَایَعْ لَمْ یُبَایَعَا لَمْ یُبَایَعُوْا لَمْ تُبَایَعْ لَمْ تُبَایَعَا لَمْ یُبَایَعْنَ لَمْ تُبَایَعْ لَمْ تُبَایَعَا لَمْ تُبَایَعُوْا لَمْ تُبَایَعِیْ لَمْ تُبَایَعَا لَمْ تُبَایَعْنَ لَمْ اُبَایَعْ لَمْ نُبَایَعْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔ لَنْ یُّبَایِعَ لَنْ یُّبَایِعَا لَنْ یُّبَایِعُوْا لَنْ تُبَایِعَ لَنْ تُبَایِعَا لَنْ یُّبَایِعْنَ لَنْ تُبَایِعَ لَنْ تُبَایِعَا لَنْ تُبَایِعُوْا لَنْ تُبَایِعِیْ لَنْ تُبَایِعَا لَنْ تُبَایِعْنَ لَنْ اُبَایِعَ لَنْ نُّبَایِعَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَنْ یُّبَایَعَ لَنْ یُّبَایَعَا لَنْ یُّبَایَعُوْا لَنْ تُبَایَعَ لَنْ تُبَایَعَا لَنْ یُّبَایَعْنَ لَنْ تُبَایَعَ لَنْ تُبَایَعَا لَنْ تُبَایَعُوْا لَنْ تُبَایَعِیْ لَنْ تُبَایَعَا لَنْ تُبَایَعْنَ لَنْ اُبَایَعَ لَنْ نُّبَایَعَ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔ بَایِعْ بَایِعَا بَایِعُوْا بَایِعِیْ بَایِعَا بَایِعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -بَایِعَنَّ بَایِعَآنِّ بَایِعُنَّ بَایِعِنَّ بَایِعَآنِّ بَایِعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -بَایِعَنْ بَایِعُنْ بَایِعِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجهول -لِتُبَایَعْ لِتُبَایَعَا لِتُبَایَعُوْا لِتُبَایَعِیْ لِتُبَایَعَا لِتُبَایَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُبَایَعَنَّ لِتُبَایَعَآنِّ لِتُبَایَعُنَّ لِتُبَایَعِنَّ لِتُبَایَعَآنِّ لِتُبَایَعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُبَایَعَنْ لِتُبَایَعُنْ لِتُبَایَعِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیُبَایِعْ لِیُبَایِعَا لِیُبَایِعُوْا لِتُبَایِعْ لِتُبَایِعَا لِیُبَایِعْنَ لِاُبَایِعْ لِنُبَایِعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُبَایِعَنَّ لِیُبَایِعَآنِّ لِیُبَایِعُنَّ لِتُبَایِعَنَّ لِتُبَایِعَآنِّ لِیُبَایِعْنَآنِّ لِاُبَایِعَنَّ لِنُبَایِعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُبَایِعَنْ لِیُبَایِعُنْ لِتُبَایِعَنْ لِاُبَایِعَنْ لِنُبَایِعَنْ،

بحث فعل امر غائب مجهول -لِیُبَایَعْ لِیُبَایَعَا لِیُبَایَعُوْا لِتُبَایَعْ لِتُبَایَعَا لِیُبَایَعْنَ لِاُبَایَعْ لِنُبَایَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُبَایَعَنَّ لِیُبَایَعَآنِّ لِیُبَایَعُنَّ لِتُبَایَعَنَّ لِتُبَایَعَآنِّ لِیُبَایَعْنَآنِّ لِاُبَایَعَنَّ لِنُبَایَعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُبَایَعَنْ لِیُبَایَعُنْ لِتُبَایَعَنْ لِاُبَایَعَنْ لِنُبَایَعَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُبَایِعْ لَاتُبَایِعَا لَاتُبَایِعُوْا لَاتُبَایِعِیْ لَاتُبَایِعَا لَاتُبَایِعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُبَایِعَنَّ لَاتُبَایِعَآنِّ لَاتُبَایِعُنَّ لَاتُبَایِعِنَّ لَاتُبَایِعَآنِّ لَاتُبَایِعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُبَایِعَنْ لَاتُبَایِعُنْ لَاتُبَایِعِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجهول -لَاتُبَایَعْ لَاتُبَایَعَا لَاتُبَایَعُوْا لَاتُبَایَعِیْ لَاتُبَایَعَا لَاتُبَایَعْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُبَایَعَنَّ لَاتُبَایَعَآنِّ لَاتُبَایَعُنَّ لَاتُبَایَعِنَّ لَاتُبَایَعَآنِّ لَاتُبَایَعْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُبَایَعَنْ لَاتُبَایَعُنْ لَاتُبَایَعِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُبَایِعْ لَایُبَایِعَا لَایُبَایِعُوْا لَاتُبَایِعْ لَاتُبَایِعَا لَایُبَایِعْنَ لَآاُبَایِعْ لَانُبَایِعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُبَایِعَنَّ لَایُبَایِعَآنِّ لَایُبَایِعُنَّ لَاتُبَایِعَنَّ لَاتُبَایِعَآنِّ لَایُبَایِعْنَآنِّ لَآاُبَایِعَنَّ لَانُبَایِعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُبَایِعَنْ لَایُبَایِعُنْ لَاتُبَایِعَنْ لَآاُبَایِعَنْ لَانُبَایِعَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجهول -لَایُبَایَعْ لَایُبَایَعَا لَایُبَایَعُوْا لَاتُبَایَعْ لَاتُبَایَعَا لَایُبَایَعْنَ لَآاُبَایَعْ لَانُبَایَعْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُبَایَعَنَّ لَایُبَایَعَآنِّ لَایُبَایَعُنَّ لَاتُبَایَعَنَّ لَاتُبَایَعَآنِّ لَایُبَایَعْنَآنِّ لَآاُبَایَعَنَّ لَانُبَایَعَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُبَایَعَنْ لَایُبَایَعُنْ لَاتُبَایَعَنْ لَآاُبَایَعَنْ لَانُبَایَعَنْ،

اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''مُفَاعَلَةٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْمُبَايَنَةُ	چھوڑ کر جدا ہونا	اَلْمُحَايَنَةُ	وقت معین کیلئے معاملہ کرنا	اَلْمُحَايَدَةُ	علیحدہ ہونا
اَلْمُرَايَفَةُ	شک کے قریب ہونا	اَلْمُدَايَنَةُ	قرض کا معاملہ کرنا	اَلْمُسَايَفَةُ	تلوار بازی کرنا
اَلْمُسَايَرَةُ	ساتھ چلنا	اَلْمُزَايَدَةُ	بڑھنے میں مقابلہ کرنا	اَلْمُزَايَلَةُ	آپس میں جدا ہونا

☆☆☆☆☆

باب چھارم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق اَجوف یائی ازباب ''تَفَعُّل'' جیسے ''اَلتَّحَيُّرُ'' (حیران ہونا)

☆تَحَيَّرَ يَتَحَيَّرُ تَحَيُّرًا **فَهُوَ** مُتَحَيِّرٌ لَمْ يَتَحَيَّرْ لَايَتَحَيَّرُ لَنْ يَّتَحَيَّرَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَحَيَّرْ لِيَتَحَيَّرْ **وَالنَّهْىُ عَنْهُ** لَاتَتَحَيَّرْ لَايَتَحَيَّرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَحَيَّرٌ مُتَحَيَّرَانِ مُتَحَيَّرَاتٌ، (۱) تَحَيَّرَ يَتَحَيَّرُ تَحَيُّرًا **فَهُوَ** مُتَحَيِّرٌ وَّتُحُيِّرَ بِهِ يُتَحَيَّرُ بِهِ تَحَيُّرًا **فَذَاكَ** مُتَحَيَّرٌ بِهِ لَمْ يَتَحَيَّرْ لَمْ يُتَحَيَّرْ بِهِ لَايَتَحَيَّرُ لَايُتَحَيَّرُ بِهِ لَنْ يَّتَحَيَّرَ لَنْ يُّتَحَيَّرَ بِهِ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَحَيَّرْ لِيَتَحَيَّرْ بِكَ لِيَتَحَيَّرْ لِيُتَحَيَّرْ بِهِ **وَالنَّهْىُ عَنْهُ** لَاتَتَحَيَّرْ لَايُتَحَيَّرْ بِكَ لَايَتَحَيَّرْ لَايُتَحَيَّرْ بِهِ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَحَيَّرٌ مُتَحَيَّرَانِ مُتَحَيَّرَاتٌ، (۲) تَحَيَّرَ يَتَحَيَّرُ تَحَيُّرًا **فَهُوَ** مُتَحَيِّرٌ وَّتُحُيِّرَ يُتَحَيَّرُ تَحَيُّرٌ **فَذَاكَ** مُتَحَيَّرٌ لَمْ يَتَحَيَّرْ لَمْ يُتَحَيَّرْ لَايَتَحَيَّرُ لَايُتَحَيَّرُ لَنْ يَّتَحَيَّرَ لَنْ يُّتَحَيَّرَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَحَيَّرْ لِتُتَحَيَّرْ لِيَتَحَيَّرْ لِيُتَحَيَّرْ **وَالنَّهْىُ عَنْهُ** لَاتَتَحَيَّرْ لَاتُتَحَيَّرْ لَايَتَحَيَّرْ لَايُتَحَيَّرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَحَيَّرٌ مُتَحَيَّرَانِ مُتَحَيَّرَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔تَحَيَّرَ تَحَيَّرَا تَحَيَّرُوْا تَحَيَّرَتْ تَحَيَّرَتَا تَحَيَّرْنَ تَحَيَّرْتَ تَحَيَّرْتُمَا تَحَيَّرْتُمْ تَحَيَّرْتِ تَحَيَّرْتُمَا تَحَيَّرْتُنَّ تَحَيَّرْتُ تَحَيَّرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔(۱)تُحُيِّرَ بِهِ تُحُيِّرَ بِهِمَا تُحُيِّرَ بِهِمْ تُحُيِّرَ بِهَا تُحُيِّرَ بِهِمَا تُحُيِّرَ بِهِنَّ تُحُيِّرَ بِكَ تُحُيِّرَ بِكُمَا تُحُيِّرَ بِكُمْ تُحُيِّرَ بِكِ تُحُيِّرَ بِكُمَا تُحُيِّرَ بِكُنَّ تُحُيِّرَ بِىْ تُحُيِّرَ بِنَا، (۲)تُحُيِّرَ تُحُيِّرَا تُحُيِّرُوْا تُحُيِّرَتْ تُحُيِّرَتَا تُحُيِّرْنَ تُحُيِّرْتَ تُحُيِّرْتُمَا تُحُيِّرْتُمْ تُحُيِّرْتِ تُحُيِّرْتُمَا تُحُيِّرْتُنَّ تُحُيِّرْتُ تُحُيِّرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاتَحَيَّرَ مَاتَحَيَّرَا مَاتَحَيَّرُوْا مَاتَحَيَّرَتْ مَاتَحَيَّرَتَا مَاتَحَيَّرْنَ مَاتَحَيَّرْتَ مَاتَحَيَّرْتُمَا مَاتَحَيَّرْتُمْ مَاتَحَيَّرْتِ مَاتَحَيَّرْتُمَا مَاتَحَيَّرْتُنَّ مَاتَحَيَّرْتُ مَاتَحَيَّرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔(۱)مَاتُحُيِّرَ بِهِ مَاتُحُيِّرَ بِهِمَا مَاتُحُيِّرَ بِهِمْ مَاتُحُيِّرَ بِهَا مَاتُحُيِّرَ بِهِمَا مَاتُحُيِّرَ بِهِنَّ مَاتُحُيِّرَ بِكَ مَاتُحُيِّرَ بِكُمَا مَاتُحُيِّرَ بِكُمْ مَاتُحُيِّرَ بِكِ مَاتُحُيِّرَ بِكُمَا مَاتُحُيِّرَ بِكُنَّ مَاتُحُيِّرَ بِىْ مَاتُحُيِّرَ بِنَا، (۲)مَاتُحُيِّرَ مَاتُحُيِّرَا

مَاتُحُيِّرُوْا مَاتُحُيِّرَتْ مَاتُحُيِّرَتَا مَاتُحُيِّرْنَ مَاتُحُيِّرْتَ مَاتُحُيِّرْتُمَا مَاتُحُيِّرْتُمْ مَاتُحُيِّرْتِ مَاتُحُيِّرْتُمَا مَاتُحُيِّرْتُنَّ مَاتُحُيِّرْتُ مَاتُحُيِّرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَتَحَيَّرُ يَتَحَيَّرَانِ يَتَحَيَّرُوْنَ تَتَحَيَّرُ تَتَحَيَّرَانِ يَتَحَيَّرْنَ تَتَحَيَّرُ تَتَحَيَّرَانِ تَتَحَيَّرُوْنَ تَتَحَيَّرِيْنَ تَتَحَيَّرَانِ تَتَحَيَّرْنَ اَتَحَيَّرُ نَتَحَيَّرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)يُتَحَيَّرُ بِهٖ يُتَحَيَّرُ بِهِمَا يُتَحَيَّرُ بِهِمْ يُتَحَيَّرُ بِهَا يُتَحَيَّرُ بِهِمَا يُتَحَيَّرُ بِهِنَّ يُتَحَيَّرُ بِكَ يُتَحَيَّرُ بِكُمَا يُتَحَيَّرُ بِكُمْ يُتَحَيَّرُ بِكِ يُتَحَيَّرُ بِكُمَا يُتَحَيَّرُ بِكُنَّ يُتَحَيَّرُ بِيْ يُتَحَيَّرُ بِنَا، (۲)يُتَحَيَّرُ يُتَحَيَّرَانِ يُتَحَيَّرُوْنَ تُتَحَيَّرُ تُتَحَيَّرَانِ يُتَحَيَّرْنَ تُتَحَيَّرُ تُتَحَيَّرَانِ تُتَحَيَّرُوْنَ تُتَحَيَّرِيْنَ تُتَحَيَّرَانِ تُتَحَيَّرْنَ اُتَحَيَّرُ نُتَحَيَّرُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَتَحَيَّرُ لَايَتَحَيَّرَانِ لَايَتَحَيَّرُوْنَ لَاتَتَحَيَّرُ لَاتَتَحَيَّرَانِ لَايَتَحَيَّرْنَ لَاتَتَحَيَّرُ لَاتَتَحَيَّرَانِ لَاتَتَحَيَّرُوْنَ لَاتَتَحَيَّرِيْنَ لَاتَتَحَيَّرَانِ لَاتَتَحَيَّرْنَ لَآاَتَحَيَّرُ لَانَتَحَيَّرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَايُتَحَيَّرُ بِهٖ لَايُتَحَيَّرُ بِهِمَا لَايُتَحَيَّرُ بِهِمْ لَايُتَحَيَّرُ بِهَا لَايُتَحَيَّرُ بِهِمَا لَايُتَحَيَّرُ بِهِنَّ لَايُتَحَيَّرُ بِكَ لَايُتَحَيَّرُ بِكُمَا لَايُتَحَيَّرُ بِكُمْ لَايُتَحَيَّرُ بِكِ لَايُتَحَيَّرُ بِكُمَا لَايُتَحَيَّرُ بِكُنَّ لَايُتَحَيَّرُ بِيْ لَايُتَحَيَّرُ بِنَا، (۲)لَايُتَحَيَّرُ لَايُتَحَيَّرَانِ لَايُتَحَيَّرُوْنَ لَاتُتَحَيَّرُ لَاتُتَحَيَّرَانِ لَايُتَحَيَّرْنَ لَاتُتَحَيَّرُ لَاتُتَحَيَّرَانِ لَاتُتَحَيَّرُوْنَ لَاتُتَحَيَّرِيْنَ لَاتُتَحَيَّرَانِ لَاتُتَحَيَّرْنَ لَآاُتَحَيَّرُ لَانُتَحَيَّرُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَيَتَحَيَّرَنَّ لَيَتَحَيَّرَانِّ لَيَتَحَيَّرُنَّ لَتَتَحَيَّرَنَّ لَتَتَحَيَّرَانِّ لَيَتَحَيَّرْنَانِّ لَتَتَحَيَّرَنَّ لَتَتَحَيَّرَانِّ لَتَتَحَيَّرُنَّ لَتَتَحَيَّرِنَّ لَتَتَحَيَّرَانِّ لَتَتَحَيَّرْنَانِّ لَاَتَحَيَّرَنَّ لَنَتَحَيَّرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُتَحَيَّرَنَّ بِهٖ لَيُتَحَيَّرَنَّ بِهِمَا لَيُتَحَيَّرَنَّ بِهِمْ لَيُتَحَيَّرَنَّ بِهَا لَيُتَحَيَّرَنَّ بِهِمَا لَيُتَحَيَّرَنَّ بِهِنَّ لَيُتَحَيَّرَنَّ بِكَ لَيُتَحَيَّرَنَّ بِكُمَا لَيُتَحَيَّرَنَّ بِكُمْ لَيُتَحَيَّرَنَّ بِكِ لَيُتَحَيَّرَنَّ بِكُمَا لَيُتَحَيَّرَنَّ بِكُنَّ لَيُتَحَيَّرَنَّ بِيْ لَيُتَحَيَّرَنَّ بِنَا، (۲) لَيُتَحَيَّرَنَّ لَيُتَحَيَّرَانِّ لَيُتَحَيَّرُنَّ لَتُتَحَيَّرَنَّ لَتُتَحَيَّرَانِّ لَيُتَحَيَّرْنَانِّ لَتُتَحَيَّرَنَّ لَتُتَحَيَّرَانِّ لَتُتَحَيَّرُنَّ لَتُتَحَيَّرِنَّ لَتُتَحَيَّرَانِّ لَتُتَحَيَّرْنَانِّ لَاُتَحَيَّرَنَّ لَنُتَحَيَّرَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَيَتَحَيَّرَنْ لَيَتَحَيَّرُنْ لَتَتَحَيَّرَنْ لَتَتَحَيَّرُنْ لَتَتَحَيَّرِنْ لَاَتَحَيَّرَنْ لَنَتَحَيَّرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُتَحَيَّرَنْ بِهٖ لَيُتَحَيَّرَنْ بِهِمْ لَيُتَحَيَّرَنْ بِهَا لَيُتَحَيَّرَنْ بِكَ لَيُتَحَيَّرَنْ بِكُمْ لَيُتَحَيَّرَنْ بِكِ لَيُتَحَيَّرَنْ بِيْ لَيُتَحَيَّرَنْ بِنَا، (۲)لَيُتَحَيَّرَنْ لَيُتَحَيَّرُنْ لَتُتَحَيَّرَنْ لَتُتَحَيَّرُنْ لَتُتَحَيَّرِنْ لَاُتَحَيَّرَنْ لَنُتَحَيَّرَنْ،

بحث اسم فاعل-مُتَحَيِّرٌ مُتَحَيِّرَانِ (مُتَحَيِّرَيْنِ) مُتَحَيِّرُوْنَ (مُتَحَيِّرِيْنَ) مُتَحَيِّرَةٌ مُتَحَيِّرَتَانِ (مُتَحَيِّرَتَيْنِ) مُتَحَيِّرَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱) مُتَحَيَّرٌ بِهٖ مُتَحَيَّرٌ بِهِمَا مُتَحَيَّرٌ بِهِمْ مُتَحَيَّرٌ بِهَا مُتَحَيَّرٌ بِهِمَا مُتَحَيَّرٌ بِهِنَّ، (۲) مُتَحَيَّرٌ

مُتَحَيِّرَان (مُتَحَيِّرَيْنِ) مُتَحَيِّرُوْنَ (مُتَحَيِّرِيْنَ) مُتَحَيِّرَةٌ مُتَحَيِّرَتَان (مُتَحَيِّرَتَيْنِ) مُتَحَيِّرَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔لَمْ يَتَحَيَّرْ لَمْ يَتَحَيَّرَا لَمْ يَتَحَيَّرُوْا لَمْ تَتَحَيَّرْ لَمْ تَتَحَيَّرَا لَمْ يَتَحَيَّرْنَ لَمْ تَتَحَيَّرْ لَمْ تَتَحَيَّرَا لَمْ تَتَحَيَّرُوْا لَمْ تَتَحَيَّرِىْ لَمْ تَتَحَيَّرَا لَمْ تَتَحَيَّرْنَ لَمْ اَتَحَيَّرْ لَمْ نَتَحَيَّرْ،

بحث فعل جحد مجهول۔(۱) لَمْ يُتَحَيَّرْ بِهٖ لَمْ يُتَحَيَّرْ بِهِمَا لَمْ يُتَحَيَّرْ بِهِمْ لَمْ يُتَحَيَّرْ بِهَا لَمْ يُتَحَيَّرْ بِهِمَا لَمْ يُتَحَيَّرْ بِهِنَّ لَمْ يُتَحَيَّرْ بِكَ لَمْ يُتَحَيَّرْ بِكُمَا لَمْ يُتَحَيَّرْ بِكُمْ لَمْ يُتَحَيَّرْ بِكِ لَمْ يُتَحَيَّرْ بِكُمَا لَمْ يُتَحَيَّرْ بِكُنَّ لَمْ يُتَحَيَّرْ بِىْ لَمْ يُتَحَيَّرْ بِنَا، (۲)لَمْ يُتَحَيَّرْ لَمْ يُتَحَيَّرَا لَمْ يُتَحَيَّرُوْا لَمْ تُتَحَيَّرْ لَمْ تُتَحَيَّرَا لَمْ يُتَحَيَّرْنَ لَمْ تُتَحَيَّرْ لَمْ تُتَحَيَّرَا لَمْ تُتَحَيَّرُوْا لَمْ تُتَحَيَّرِىْ لَمْ تُتَحَيَّرَا لَمْ تُتَحَيَّرْنَ لَمْ اُتَحَيَّرْ لَمْ نُتَحَيَّرْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔لَنْ يَتَحَيَّرَ لَنْ يَتَحَيَّرَا لَنْ يَتَحَيَّرُوْا لَنْ تَتَحَيَّرَ لَنْ تَتَحَيَّرَا لَنْ يَتَحَيَّرْنَ لَنْ تَتَحَيَّرَ لَنْ تَتَحَيَّرَا لَنْ تَتَحَيَّرُوْا لَنْ تَتَحَيَّرِىْ لَنْ تَتَحَيَّرَا لَنْ تَتَحَيَّرْنَ لَنْ اَتَحَيَّرَ لَنْ نَتَحَيَّرَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجهول۔(۱)لَنْ يُتَحَيَّرَ بِهٖ لَنْ يُتَحَيَّرَ بِهِمَا لَنْ يُتَحَيَّرَ بِهِمْ لَنْ يُتَحَيَّرَ بِهَا لَنْ يُتَحَيَّرَ بِهِمَا لَنْ يُتَحَيَّرَ بِهِنَّ لَنْ يُتَحَيَّرَ بِكَ لَنْ يُتَحَيَّرَ بِكُمَا لَنْ يُتَحَيَّرَ بِكُمْ لَنْ يُتَحَيَّرَ بِكِ لَنْ يُتَحَيَّرَ بِكُمَا لَنْ يُتَحَيَّرَ بِكُنَّ لَنْ يُتَحَيَّرَ بِىْ لَنْ يُتَحَيَّرَ بِنَا، (۲)لَنْ يُتَحَيَّرَ لَنْ يُتَحَيَّرَا لَنْ يُتَحَيَّرُوْا لَنْ تُتَحَيَّرَ لَنْ تُتَحَيَّرَا لَنْ يُتَحَيَّرْنَ لَنْ تُتَحَيَّرَ لَنْ تُتَحَيَّرَا لَنْ تُتَحَيَّرُوْا لَنْ تُتَحَيَّرِىْ لَنْ تُتَحَيَّرَا لَنْ تُتَحَيَّرْنَ لَنْ اُتَحَيَّرَ لَنْ نُتَحَيَّرَ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔تَحَيَّرْ تَحَيَّرَا تَحَيَّرُوْا تَحَيَّرِىْ تَحَيَّرَا تَحَيَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔تَحَيَّرَنَّ تَحَيَّرَانِّ تَحَيَّرُنَّ تَحَيَّرِنَّ تَحَيَّرَانِّ تَحَيَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔تَحَيَّرَنْ تَحَيَّرُنْ تَحَيَّرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجهول۔(۱)لِيُتَحَيَّرْ بِكَ لِيُتَحَيَّرْ بِكُمَا لِيُتَحَيَّرْ بِكُمْ لِيُتَحَيَّرْ بِكِ لِيُتَحَيَّرْ بِكُمَا لِيُتَحَيَّرْ بِكُنَّ، (۲)لِتُتَحَيَّرْ لِتُتَحَيَّرَا لِتُتَحَيَّرُوْا لِتُتَحَيَّرِىْ لِتُتَحَيَّرَا لِتُتَحَيَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔(۱)لِيُتَحَيَّرَنَّ بِكَ لِيُتَحَيَّرَنَّ بِكُمَا لِيُتَحَيَّرَنَّ بِكُمْ لِيُتَحَيَّرَنَّ بِكِ لِيُتَحَيَّرَنَّ بِكُمَا لِيُتَحَيَّرَنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُتَحَيَّرَنَّ لِتُتَحَيَّرَانِّ لِتُتَحَيَّرُنَّ لِتُتَحَيَّرِنَّ لِتُتَحَيَّرَانِّ لِتُتَحَيَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔(۱) لِيُتَحَيَّرَنْ بِكَ لِيُتَحَيَّرَنْ بِكُمْ لِيُتَحَيَّرَنْ بِكِ، (۲)لِتُتَحَيَّرَنْ لِتُتَحَيَّرُنْ لِتُتَحَيَّرِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِيَتَحَيَّرْ لِيَتَحَيَّرَا لِيَتَحَيَّرُوْا لِتَتَحَيَّرْ لِتَتَحَيَّرَا لِيَتَحَيَّرْنَ لِاَتَحَيَّرْ لِنَتَحَيَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِيَتَحَيَّرَنَّ لِيَتَحَيَّرَانِّ لِيَتَحَيَّرُنَّ لِتَتَحَيَّرَنَّ لِتَتَحَيَّرَانِّ لِيَتَحَيَّرْنَانِّ لِاَتَحَيَّرَنَّ لِنَتَحَيَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِيَتَحَيَّرَنْ لِيَتَحَيَّرُنْ لِتَتَحَيَّرَنْ لِاَتَحَيَّرَنْ لِنَتَحَيَّرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجهول۔(۱)لِيُتَحَيَّرْ بِهٖ لِيُتَحَيَّرْ بِهِمَا لِيُتَحَيَّرْ بِهِمْ لِيُتَحَيَّرْ بِهَا لِيُتَحَيَّرْ بِهِمَا لِيُتَحَيَّرْ بِهِنَّ لِيُتَحَيَّرْ بِىْ لِيُتَحَيَّرْ بِنَا، (۲)لِيُتَحَيَّرْ لِيُتَحَيَّرَا لِيُتَحَيَّرُوْا لِتُتَحَيَّرْ لِتُتَحَيَّرَا لِيُتَحَيَّرْنَ لِاُتَحَيَّرْ لِنُتَحَيَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِيُتَحَيَّرَنَّ بِهِ لِيُتَحَيَّرَنَّ بِهِمَا لِيُتَحَيَّرَنَّ بِهِمْ لِيُتَحَيَّرَنَّ بِهَا لِيُتَحَيَّرَنَّ بِهِمَا لِيُتَحَيَّرَنَّ بِهِنَّ لِيُتَحَيَّرَنَّ بِي لِيُتَحَيَّرَنَّ بِنَا، (۲) لِيُتَحَيَّرَنَّ لِيُتَحَيَّرَانِّ لِيُتَحَيَّرُنَّ لِتُتَحَيَّرَنَّ لِتُتَحَيَّرَانِّ لِيُتَحَيَّرْنَانِّ لِأُتَحَيَّرَنَّ لِنُتَحَيَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِيُتَحَيَّرَنْ بِهِ لِيُتَحَيَّرَنْ بِهِمْ لِيُتَحَيَّرَنْ بِهَا لِيُتَحَيَّرَنْ بِي لِيُتَحَيَّرَنْ بِنَا، (۲)لِيُتَحَيَّرَنْ لِيُتَحَيَّرُنْ لِتُتَحَيَّرَنْ لِأُتَحَيَّرَنْ لِنُتَحَيَّرَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَتَحَيَّرْ لَاتَتَحَيَّرَا لَاتَتَحَيَّرُوا لَاتَتَحَيَّرِي لَاتَتَحَيَّرَا لَاتَتَحَيَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَتَحَيَّرَنَّ لَاتَتَحَيَّرَانِّ لَاتَتَحَيَّرُنَّ لَاتَتَحَيَّرِنَّ لَاتَتَحَيَّرَانِّ لَاتَتَحَيَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَتَحَيَّرَنْ لَاتَتَحَيَّرُنْ لَاتَتَحَيَّرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(۱)لَايُتَحَيَّرُ بِكَ لَايُتَحَيَّرُ بِكُمَا لَايُتَحَيَّرُ بِكُمْ لَايُتَحَيَّرُ بِكِ لَايُتَحَيَّرُ بِكُمَا لَايُتَحَيَّرُ بِكُنَّ، (۲)لَاتُتَحَيَّرْ لَاتُتَحَيَّرَا لَاتُتَحَيَّرُوا لَاتُتَحَيَّرِي لَاتُتَحَيَّرَا لَاتُتَحَيَّرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَايُتَحَيَّرَنَّ بِكَ لَايُتَحَيَّرَنَّ بِكُمَا لَايُتَحَيَّرَنَّ بِكُمْ لَايُتَحَيَّرَنَّ بِكِ لَايُتَحَيَّرَنَّ بِكُمَا لَايُتَحَيَّرَنَّ بِكُنَّ، (۲)لَاتُتَحَيَّرَنَّ لَاتُتَحَيَّرَانِّ لَاتُتَحَيَّرُنَّ لَاتُتَحَيَّرِنَّ لَاتُتَحَيَّرَانِّ لَاتُتَحَيَّرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَايُتَحَيَّرَنْ بِكَ لَايُتَحَيَّرَنْ بِكُمْ لَايُتَحَيَّرَنْ بِكِ، (۲)لَاتُتَحَيَّرَنْ لَاتُتَحَيَّرُنْ لَاتُتَحَيَّرِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَتَحَيَّرْ لَايَتَحَيَّرَا لَايَتَحَيَّرُوا لَاتَتَحَيَّرْ لَاتَتَحَيَّرَا لَايَتَحَيَّرْنَ لَآاَتَحَيَّرْ لَانَتَحَيَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَتَحَيَّرَنَّ لَايَتَحَيَّرَانِّ لَايَتَحَيَّرُنَّ لَاتَتَحَيَّرَنَّ لَاتَتَحَيَّرَانِّ لَايَتَحَيَّرْنَانِّ لَآاَتَحَيَّرَنَّ لَانَتَحَيَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَتَحَيَّرَنْ لَايَتَحَيَّرُنْ لَاتَتَحَيَّرَنْ لَآاَتَحَيَّرَنْ لَانَتَحَيَّرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱)لَايُتَحَيَّرُ بِهِ لَايُتَحَيَّرُ بِهِمَا لَايُتَحَيَّرُ بِهِمْ لَايُتَحَيَّرُ بِهَا لَايُتَحَيَّرُ بِهِمَا لَايُتَحَيَّرُ بِهِنَّ لَايُتَحَيَّرُ بِي لَايُتَحَيَّرُ بِنَا، (۲)لَايُتَحَيَّرْ لَايُتَحَيَّرَا لَايُتَحَيَّرُوا لَاتُتَحَيَّرْ لَاتُتَحَيَّرَا لَايُتَحَيَّرْنَ لَآاُتَحَيَّرْ لَانُتَحَيَّرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَايُتَحَيَّرَنَّ بِهِ لَايُتَحَيَّرَنَّ بِهِمَا لَايُتَحَيَّرَنَّ بِهِمْ لَايُتَحَيَّرَنَّ بِهَا لَايُتَحَيَّرَنَّ بِهِمَا لَايُتَحَيَّرَنَّ بِهِنَّ لَايُتَحَيَّرَنَّ بِي لَايُتَحَيَّرَنَّ بِنَا، (۲)لَايُتَحَيَّرَنَّ لَايُتَحَيَّرَانِّ لَايُتَحَيَّرُنَّ لَاتُتَحَيَّرَنَّ لَاتُتَحَيَّرَانِّ لَايُتَحَيَّرْنَانِّ لَآاُتَحَيَّرَنَّ لَانُتَحَيَّرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَايُتَحَيَّرَنْ بِهِ لَايُتَحَيَّرَنْ بِهِمْ لَايُتَحَيَّرَنْ بِهَا لَايُتَحَيَّرَنْ بِي لَايُتَحَيَّرَنْ بِنَا، (۲)لَايُتَحَيَّرَنْ لَايُتَحَيَّرُنْ لَاتُتَحَيَّرَنْ لَآاُتَحَيَّرَنْ لَانُتَحَيَّرَنْ،

﴿اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفَعُّل" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّدَيُّنُ	قرض لینا	اَلتَّبَيُّنُ	واضح ہونا	اَلتَّذَيُّلُ	بغیر جھجکے بہت کلام کرنا
اَلتَّجَيُّشُ	اکٹھا ہونا	اَلتَّرَيُّبُ	ڈرنا	اَلتَّرَيُّشُ	آسودہ حال ہونا
اَلتَّرَيُّعُ	ٹھہرنا	اَلتَّحَيُّنُ	انتظار کرنا	اَلتَّرَيُّقُ	حرکت کرنا

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق اَجوف یائی

ازباب ''تفاعُل'' جیسے ''اَلتَّصَايُحُ'' (ایک دوسرے کو آواز دینا)

تَصَايَحَ يَتَصَايَحُ تَصَايُحًا **فَهُوَ** مُتَصَايِحٌ وَّتُصُوْيِحَ يُتَصَايَحُ تَصَايُحًا **فَذَاكَ** مُتَصَايَحٌ لَمْ يَتَصَايَحْ لَمْ يُتَصَايَحْ لَايَتَصَايَحُ لَايُتَصَايَحُ لَنْ يَّتَصَايَحَ لَنْ يُّتَصَايَحَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَصَايَحْ لِتُتَصَايَحْ لِيَتَصَايَحْ لِيُتَصَايَحْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَتَصَايَحْ لَاتُتَصَايَحْ لَايَتَصَايَحْ لَايُتَصَايَحْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَصَايَحٌ مُتَصَايَحٌ مُتَصَايَحَان مُتَصَايَحَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ تَصَايَحَ تَصَايَحَا تَصَايَحُوْا تَصَايَحَتْ تَصَايَحَتَا تَصَايَحْنَ تَصَايَحْتَ تَصَايَحْتُمَا تَصَايَحْتُمْ تَصَايَحْتِ تَصَايَحْتُمَا تَصَايَحْتُنَّ تَصَايَحْتُ تَصَايَحْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ تُصُوْيِحَ تُصُوْيِحَا تُصُوْيِحُوْا تُصُوْيِحَتْ تُصُوْيِحَتَا تُصُوْيِحْنَ تُصُوْيِحْتَ تُصُوْيِحْتُمَا تُصُوْيِحْتُمْ تُصُوْيِحْتِ تُصُوْيِحْتُمَا تُصُوْيِحْتُنَّ تُصُوْيِحْتُ تُصُوْيِحْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاتَصَايَحَ مَاتَصَايَحَا مَاتَصَايَحُوْا مَاتَصَايَحَتْ مَاتَصَايَحَتَا مَاتَصَايَحْنَ مَاتَصَايَحْتَ مَاتَصَايَحْتُمَا مَاتَصَايَحْتُمْ مَاتَصَايَحْتِ مَاتَصَايَحْتُمَا مَاتَصَايَحْتُنَّ مَاتَصَايَحْتُ مَاتَصَايَحْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاتُصُوْيِحَ مَاتُصُوْيِحَا مَاتُصُوْيِحُوْا مَاتُصُوْيِحَتْ مَاتُصُوْيِحَتَا مَاتُصُوْيِحْنَ مَاتُصُوْيِحْتَ مَاتُصُوْيِحْتُمَا مَاتُصُوْيِحْتُمْ مَاتُصُوْيِحْتِ مَاتُصُوْيِحْتُمَا مَاتُصُوْيِحْتُنَّ مَاتُصُوْيِحْتُ مَاتُصُوْيِحْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ يَتَصَايَحُ يَتَصَايَحَان يَتَصَايَحُوْنَ تَتَصَايَحُ تَتَصَايَحَان يَتَصَايَحْنَ تَتَصَايَحُ تَتَصَايَحَان تَتَصَايَحُوْنَ تَتَصَايَحِيْنَ تَتَصَايَحَان تَتَصَايَحْنَ اَتَصَايَحُ نَتَصَايَحُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ يُتَصَايَحُ يُتَصَايَحَان يُتَصَايَحُوْنَ تُتَصَايَحُ تُتَصَايَحَان يُتَصَايَحْنَ تُتَصَايَحُ تُتَصَايَحَان تُتَصَايَحُوْنَ تُتَصَايَحِيْنَ تُتَصَايَحَان تُتَصَايَحْنَ اُتَصَايَحُ نُتَصَايَحُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَايَتَصَايَحُ لَايَتَصَايَحَان لَايَتَصَايَحُوْنَ لَاتَتَصَايَحُ لَاتَتَصَايَحَان لَايَتَصَايَحْنَ لَاتَتَصَايَحُ لَاتَتَصَايَحَان لَاتَتَصَايَحُوْنَ لَاتَتَصَايَحِيْنَ لَاتَتَصَايَحَان لَاتَتَصَايَحْنَ لَااَتَصَايَحُ لَانَتَصَايَحُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَايُتَصَايَحُ لَايُتَصَايَحَان لَايُتَصَايَحُوْنَ لَاتُتَصَايَحُ لَاتُتَصَايَحَان لَايُتَصَايَحْنَ لَاتُتَصَايَحُ لَاتُتَصَايَحَان لَاتُتَصَايَحُوْنَ لَاتُتَصَايَحِيْنَ لَاتُتَصَايَحَان لَاتُتَصَايَحْنَ لَااُتَصَايَحُ لَانُتَصَايَحُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف۔ لَيَتَصَايَحَنَّ لَيَتَصَايَحَانِّ لَيَتَصَايَحُنَّ لَتَتَصَايَحَنَّ لَتَتَصَايَحَانِّ لَيَتَصَايَحْنَانِّ لَتَتَصَايَحَنَّ لَتَتَصَايَحَانِّ لَتَتَصَايَحُنَّ لَتَتَصَايَحِنَّ لَتَتَصَايَحَانِّ لَتَتَصَايَحْنَانِّ لَاَتَصَايَحَنَّ لَنَتَصَايَحَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول۔ لَيُتَصَايَحَنَّ لَيُتَصَايَحَانِّ لَيُتَصَايَحُنَّ لَتُتَصَايَحَنَّ لَتُتَصَايَحَانِّ

لَیُتَصَایَحَانِّ لَتُتَصَایَحُنَّ لَتُتَصَایَحَانِّ لَتُتَصَایَحُنَّ لَتُتَصَایَحِنَّ لَتُتَصَایَحَانِّ لَتُتَصَایَحْنَانِّ لَاُتَصَایَحَنَّ لَنُتَصَایَحَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَصَایَحَنْ لَیَتَصَایَحُنْ لَتَتَصَایَحَنْ لَتَتَصَایَحُنْ لَتَتَصَایَحِنْ لَاَتَصَایَحَنْ لَنَتَصَایَحَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُتَصَایَحَنْ لَیُتَصَایَحُنْ لَتُتَصَایَحَنْ لَتُتَصَایَحُنْ لَتُتَصَایَحِنْ لَاُتَصَایَحَنْ لَنُتَصَایَحَنْ،

بحث اسم فاعل- مُتَصَایِحٌ مُتَصَایِحَانِ (مُتَصَایِحَیْنِ) مُتَصَایِحُوْنَ (مُتَصَایِحِیْنَ) مُتَصَایِحَةٌ مُتَصَایِحَتَانِ (مُتَصَایِحَتَیْنِ) مُتَصَایِحَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُتَصَایَحٌ مُتَصَایَحَانِ (مُتَصَایَحَیْنِ) مُتَصَایَحُوْنَ (مُتَصَایَحِیْنَ) مُتَصَایَحَةٌ مُتَصَایَحَتَانِ (مُتَصَایَحَتَیْنِ) مُتَصَایَحَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَتَصَایَحْ لَمْ یَتَصَایَحَا لَمْ یَتَصَایَحُوْا لَمْ تَتَصَایَحْ لَمْ تَتَصَایَحَا لَمْ یَتَصَایَحْنَ لَمْ تَتَصَایَحْ لَمْ تَتَصَایَحَا لَمْ تَتَصَایَحُوْا لَمْ تَتَصَایَحِیْ لَمْ تَتَصَایَحَا لَمْ تَتَصَایَحْنَ لَمْ اَتَصَایَحْ لَمْ نَتَصَایَحْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُتَصَایَحْ لَمْ یُتَصَایَحَا لَمْ یُتَصَایَحُوْا لَمْ تُتَصَایَحْ لَمْ تُتَصَایَحَا لَمْ یُتَصَایَحْنَ لَمْ تُتَصَایَحْ لَمْ تُتَصَایَحَا لَمْ تُتَصَایَحُوْا لَمْ تُتَصَایَحِیْ لَمْ تُتَصَایَحَا لَمْ تُتَصَایَحْنَ لَمْ اُتَصَایَحْ لَمْ نُتَصَایَحْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَتَصَایَحَ لَنْ یَتَصَایَحَا لَنْ یَتَصَایَحُوْا لَنْ تَتَصَایَحَ لَنْ تَتَصَایَحَا لَنْ یَتَصَایَحْنَ لَنْ تَتَصَایَحَ لَنْ تَتَصَایَحَا لَنْ تَتَصَایَحُوْا لَنْ تَتَصَایَحِیْ لَنْ تَتَصَایَحَا لَنْ تَتَصَایَحْنَ لَنْ اَتَصَایَحَ لَنْ نَتَصَایَحَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُتَصَایَحَ لَنْ یُتَصَایَحَا لَنْ یُتَصَایَحُوْا لَنْ تُتَصَایَحَ لَنْ تُتَصَایَحَا لَنْ یُتَصَایَحْنَ لَنْ تُتَصَایَحَ لَنْ تُتَصَایَحَا لَنْ تُتَصَایَحُوْا لَنْ تُتَصَایَحِیْ لَنْ تُتَصَایَحَا لَنْ تُتَصَایَحْنَ لَنْ اُتَصَایَحَ لَنْ نُتَصَایَحَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-تَصَایَحْ تَصَایَحَا تَصَایَحُوْا تَصَایَحِیْ تَصَایَحَا تَصَایَحْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-تَصَایَحَنَّ تَصَایَحَانِّ تَصَایَحُنَّ تَصَایَحِنَّ تَصَایَحَانِّ تَصَایَحْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-تَصَایَحَنْ تَصَایَحُنْ تَصَایَحِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُتَصَایَحْ لِتُتَصَایَحَا لِتُتَصَایَحُوْا لِتُتَصَایَحِیْ لِتُتَصَایَحَا لِتُتَصَایَحْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُتَصَایَحَنَّ لِتُتَصَایَحَانِّ لِتُتَصَایَحُنَّ لِتُتَصَایَحِنَّ لِتُتَصَایَحَانِّ لِتُتَصَایَحْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُتَصَایَحَنْ لِتُتَصَایَحُنْ لِتُتَصَایَحِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَتَصَایَحْ لِیَتَصَایَحَا لِیَتَصَایَحُوْا لِتَتَصَایَحْ لِتَتَصَایَحَا لِیَتَصَایَحْنَ لِاَتَصَایَحْ لِنَتَصَایَحْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَتَصَایَحَنَّ لِیَتَصَایَحَانِّ لِیَتَصَایَحُنَّ لِتَتَصَایَحَنَّ لِتَتَصَایَحَانِّ لِیَتَصَایَحْنَانِّ لِاَتَصَایَحَنَّ لِنَتَصَایَحَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَتَصَایَحَنْ لِیَتَصَایَحُنْ لِتَتَصَایَحَنْ لِاَتَصَایَحَنْ لِنَتَصَایَحَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُتَصَایَحْ لِیُتَصَایَحَا لِیُتَصَایَحُوْا لِتُتَصَایَحْ لِتُتَصَایَحَا لِیُتَصَایَحْنَ لِاُتَصَایَحْ لِنُتَصَایَحْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُتَصَایَحَنَّ لِیُتَصَایَحَانِّ لِیُتَصَایَحُنَّ لِتُتَصَایَحَنَّ لِتُتَصَایَحَانِّ لِیُتَصَایَحْنَانِّ لِاُتَصَایَحَنَّ لِنُتَصَایَحَنَّ

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُتَصَایَحَنْ لِیُتَصَایَحُنْ لِتُتَصَایَحَنْ لِاُتَصَایَحَنْ لِنُتَصَایَحَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَتَصَایَحْ لَاتَتَصَایَحَا لَاتَتَصَایَحُوْا لَاتَتَصَایَحِیْ لَاتَتَصَایَحَا لَاتَتَصَایَحْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَتَصَایَحَنَّ لَاتَتَصَایَحَانِّ لَاتَتَصَایَحُنَّ لَاتَتَصَایَحِنَّ لَاتَتَصَایَحَانِّ لَاتَتَصَایَحْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَتَصَایَحَنْ لَاتَتَصَایَحُنْ لَاتَتَصَایَحِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُتَصَایَحْ لَاتُتَصَایَحَا لَاتُتَصَایَحُوْا لَاتُتَصَایَحِیْ لَاتُتَصَایَحَا لَاتُتَصَایَحْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُتَصَایَحَنَّ لَاتُتَصَایَحَانِّ لَاتُتَصَایَحُنَّ لَاتُتَصَایَحِنَّ لَاتُتَصَایَحَانِّ لَاتُتَصَایَحْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُتَصَایَحَنْ لَاتُتَصَایَحُنْ لَاتُتَصَایَحِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَتَصَایَحْ لَایَتَصَایَحَا لَایَتَصَایَحُوْا لَاتَتَصَایَحْ لَاتَتَصَایَحَا لَایَتَصَایَحْنَ لَااَتَصَایَحْ لَانَتَصَایَحْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَتَصَایَحَنَّ لَایَتَصَایَحَانِّ لَایَتَصَایَحُنَّ لَاتَتَصَایَحَنَّ لَاتَتَصَایَحَانِّ لَایَتَصَایَحْنَانِّ لَااَتَصَایَحَنَّ لَانَتَصَایَحَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَتَصَایَحَنْ لَایَتَصَایَحُنْ لَاتَتَصَایَحَنْ لَااَتَصَایَحَنْ لَانَتَصَایَحَنْ،

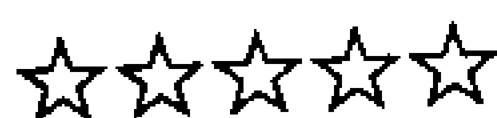
بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُتَصَایَحْ لَایُتَصَایَحَا لَایُتَصَایَحُوْا لَاتُتَصَایَحْ لَاتُتَصَایَحَا لَایُتَصَایَحْنَ لَااُتَصَایَحْ لَانُتَصَایَحْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُتَصَایَحَنَّ لَایُتَصَایَحَانِّ لَایُتَصَایَحُنَّ لَاتُتَصَایَحَنَّ لَاتُتَصَایَحَانِّ لَایُتَصَایَحْنَانِّ لَااُتَصَایَحَنَّ لَانُتَصَایَحَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُتَصَایَحَنْ لَایُتَصَایَحُنْ لَاتُتَصَایَحَنْ لَااُتَصَایَحَنْ لَانُتَصَایَحَنْ،

اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفَاعُلٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّبَایُنُ	ایک دوسرے کو چھوڑنا	اَلتَّبَایُعُ	آپس میں خرید و فروخت کرنا	اَلتَّذَایُلُ	خاکساری کرنا
اَلتَّدَایُنُ	ایک دوسرے سے قرض لینا	اَلتَّزَایُدُ	بات میں مبالغہ کرنا	اَلتَّسَایُرُ	باہم مل کر چلنا
اَلتَّسَایُلُ	ہر طرف سے آنا	اَلتَّسَایُفُ	تلوار بازی کرنا	اَلتَّعَایُبُ	ایک دوسرے کا عیب بیان کرنا

بابِ اِفْتِعَالٌ (اِخْتَارَ يَخْتَارُ اِخْتِيَارًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کے مصدر میں کوئی تعلیل نہیں ہوگی۔

☆اس کی ماضی مجہول میں بِيْـعَ والے قاعدے کے مطابق یاء کی حرکت نقل کر کے ماقبل کو دیں گے اور جہاں لام کلمہ ساکن ہوگا وہاں التقائے ساکنین کی وجہ سے یاء گر جائے گی۔

☆مذکور کے علاوہ افعال واسماء کی باقی سب گردانوں میں عین کلمہ کی یاء بَاعَ والے قانون کے مطابق الف سے تبدیل ہوگی اور جہاں بھی لام کلمہ ساکن ہوگا وہاں التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائے گی۔

باب ششم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق اَجْوَف یائی

ازباب ''اِفْتِعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِخْتِيَارُ'' (پسند کرنا)

اِخْتَارَ يَخْتَارُ اِخْتِيَارًا **فَهُوَ** مُخْتَارٌ وَّاُخْتِيْرَ يُخْتَارُ اِخْتِيَارًا **فَذَاكَ** مُخْتَارٌ لَمْ يَخْتَرْ لَمْ يُخْتَرْ لَايَخْتَارُ لَايُخْتَارُ لَنْ يَّخْتَارَ لَنْ يُّخْتَارَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِخْتَرْ لِتُخْتَرْ لِيَخْتَرْ لِيُخْتَرْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَخْتَرْ لَاتُخْتَرْ لَايَخْتَرْ لَايُخْتَرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُخْتَارٌ مُّخْتَارٌ مُخْتَارَانِ مُخْتَارَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اِخْتَارَ اِخْتَارَا اِخْتَارُوْا اِخْتَارَتْ اِخْتَارَتَا اِخْتَرْنَ اِخْتَرْتَ اِخْتَرْتُمَا اِخْتَرْتُمْ اِخْتَرْتِ اِخْتَرْتُمَا اِخْتَرْتُنَّ اِخْتَرْتُ اِخْتَرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔اُخْتِيْرَ اُخْتِيْرَا اُخْتِيْرُوْا اُخْتِيْرَتْ اُخْتِيْرَتَا اُخْتِرْنَ اُخْتِرْتَ اُخْتِرْتُمَا اُخْتِرْتُمْ اُخْتِرْتِ اُخْتِرْتُمَا اُخْتِرْتُنَّ اُخْتِرْتُ اُخْتِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَااخْتَارَ مَااخْتَارَا مَااخْتَارُوْا مَااخْتَارَتْ مَااخْتَارَتَا مَااخْتَرْنَ مَااخْتَرْتَ مَااخْتَرْتُمَا مَااخْتَرْتُمْ مَااخْتَرْتِ مَااخْتَرْتُمَا مَااخْتَرْتُنَّ مَااخْتَرْتُ مَااخْتَرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَااُخْتِيْرَ مَااُخْتِيْرَا مَااُخْتِيْرُوْا مَااُخْتِيْرَتْ مَااُخْتِيْرَتَا مَااُخْتِرْنَ مَااُخْتِرْتَ مَااُخْتِرْتُمَا مَااُخْتِرْتُمْ مَااُخْتِرْتِ مَااُخْتِرْتُمَا مَااُخْتِرْتُنَّ مَااُخْتِرْتُ مَااُخْتِرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔يَخْتَارُ يَخْتَارَانِ يَخْتَارُوْنَ تَخْتَارُ تَخْتَارَانِ يَخْتَرْنَ تَخْتَارُ تَخْتَارَانِ تَخْتَارُوْنَ تَخْتَارِيْنَ تَخْتَارَانِ تَخْتَرْنَ اَخْتَارُ نَخْتَارُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔يُخْتَارُ يُخْتَارَانِ يُخْتَارُوْنَ تُخْتَارُ تُخْتَارَانِ يُخْتَرْنَ تُخْتَارُ تُخْتَارَانِ تُخْتَارُوْنَ تُخْتَارِيْنَ تُخْتَارَانِ تُخْتَرْنَ اُخْتَارُ نُخْتَارُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَخْتَارُ لَایَخْتَارَانِ لَایَخْتَارُوْنَ لَاتَخْتَارُ لَاتَخْتَارَانِ لَایَخْتَرْنَ لَاتَخْتَارُ لَاتَخْتَارَانِ لَاتَخْتَارُوْنَ لَاتَخْتَارِیْنَ لَاتَخْتَارَانِ لَاتَخْتَرْنَ لَآاَخْتَارُ لَانَخْتَارُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُخْتَارُ لَایُخْتَارَانِ لَایُخْتَارُوْنَ لَاتُخْتَارُ لَاتُخْتَارَانِ لَایُخْتَرْنَ لَاتُخْتَارُ لَاتُخْتَارَانِ لَاتُخْتَارُوْنَ لَاتُخْتَارِیْنَ لَاتُخْتَارَانِ لَاتُخْتَرْنَ لَآاُخْتَارُ لَانُخْتَارُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَخْتَارَنَّ لَیَخْتَارَآنِّ لَیَخْتَارُنَّ لَتَخْتَارَنَّ لَتَخْتَارَآنِّ لَیَخْتَرْنَآنِّ لَتَخْتَارَنَّ لَتَخْتَارَآنِّ لَتَخْتَارُنَّ لَتَخْتَارِنَّ لَتَخْتَارَآنِّ لَتَخْتَرْنَآنِّ لَاَخْتَارَنَّ لَنَخْتَارَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُخْتَارَنَّ لَیُخْتَارَآنِّ لَیُخْتَارُنَّ لَتُخْتَارَنَّ لَتُخْتَارَآنِّ لَیُخْتَرْنَآنِّ لَتُخْتَارَنَّ لَتُخْتَارَآنِّ لَتُخْتَارُنَّ لَتُخْتَارِنَّ لَتُخْتَارَآنِّ لَتُخْتَرْنَآنِّ لَاُخْتَارَنَّ لَنُخْتَارَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَیَخْتَارَنْ لَیَخْتَارُنْ لَتَخْتَارَنْ لَتَخْتَارَنْ لَتَخْتَارُنْ لَتَخْتَارِنْ لَاَخْتَارَنْ لَنَخْتَارَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُخْتَارَنْ لَیُخْتَارُنْ لَتُخْتَارَنْ لَتُخْتَارَنْ لَتُخْتَارُنْ لَتُخْتَارِنْ لَاُخْتَارَنْ لَنُخْتَارَنْ،

بحث اسم فاعل- مُخْتَارٌ مُخْتَارَانِ (مُخْتَارَیْنِ) مُخْتَارُوْنَ (مُخْتَارِیْنَ) مُخْتَارَةٌ مُخْتَارَتَانِ (مُخْتَارَتَیْنِ) مُخْتَارَاتٌ،

بحث اسم مفعول- مُخْتَارٌ مُخْتَارَانِ (مُخْتَارَیْنِ) مُخْتَارُوْنَ (مُخْتَارِیْنَ) مُخْتَارَةٌ مُخْتَارَتَانِ (مُخْتَارَتَیْنِ) مُخْتَارَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ یَخْتَرْ لَمْ یَخْتَارَا لَمْ یَخْتَارُوْا لَمْ تَخْتَرْ لَمْ تَخْتَارَا لَمْ یَخْتَرْنَ لَمْ تَخْتَرْ لَمْ تَخْتَارَا لَمْ تَخْتَارُوْا لَمْ تَخْتَارِیْ لَمْ تَخْتَارَا لَمْ تَخْتَرْنَ لَمْ اَخْتَرْ لَمْ نَخْتَرْ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ یُخْتَرْ لَمْ یُخْتَارَا لَمْ یُخْتَارُوْا لَمْ تُخْتَرْ لَمْ تُخْتَارَا لَمْ یُخْتَرْنَ لَمْ تُخْتَرْ لَمْ تُخْتَارَا لَمْ تُخْتَارُوْا لَمْ تُخْتَارِیْ لَمْ تُخْتَارَا لَمْ تُخْتَرْنَ لَمْ اُخْتَرْ لَمْ نُخْتَرْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف- لَنْ یَّخْتَارَ لَنْ یَّخْتَارَا لَنْ یَّخْتَارُوْا لَنْ تَخْتَارَ لَنْ تَخْتَارَا لَنْ یَّخْتَرْنَ لَنْ تَخْتَارَ لَنْ تَخْتَارَا لَنْ تَخْتَارُوْا لَنْ تَخْتَارِیْ لَنْ تَخْتَارَا لَنْ تَخْتَرْنَ لَنْ اَخْتَارَ لَنْ نَّخْتَارَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول- لَنْ یُّخْتَارَ لَنْ یُّخْتَارَا لَنْ یُّخْتَارُوْا لَنْ تُخْتَارَ لَنْ تُخْتَارَا لَنْ یُّخْتَرْنَ لَنْ تُخْتَارَ لَنْ تُخْتَارَا لَنْ تُخْتَارُوْا لَنْ تُخْتَارِیْ لَنْ تُخْتَارَا لَنْ تُخْتَرْنَ لَنْ اُخْتَارَ لَنْ نُّخْتَارَ،

بحث فعل امر حاضر معروف- اِخْتَرْ اِخْتَارَا اِخْتَارُوْا اِخْتَارِیْ اِخْتَارَا اِخْتَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- اِخْتَارَنَّ اِخْتَارَآنِّ اِخْتَارُنَّ اِخْتَارِنَّ اِخْتَارَآنِّ اِخْتَرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- اِخْتَارَنْ اِخْتَارُنْ اِخْتَارِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول- لِتُخْتَرْ لِتُخْتَارَا لِتُخْتَارُوْا لِتُخْتَارِیْ لِتُخْتَارَا لِتُخْتَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُخْتَارَنَّ لِتُخْتَارَانِّ لِتُخْتَارُنَّ لِتُخْتَارِنَّ لِتُخْتَارَانِّ لِتُخْتَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُخْتَارَنْ لِتُخْتَارُنْ لِتُخْتَارِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَخْتَرْ لِيَخْتَارَا لِيَخْتَارُوْا لِتَخْتَرْ لِتَخْتَارَا لِيَخْتَرْنَ لِاَخْتَرْ لِنَخْتَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَخْتَارَنَّ لِيَخْتَارَانِّ لِيَخْتَارُنَّ لِتَخْتَارَنَّ لِتَخْتَارَانِّ لِيَخْتَرْنَانِّ لِاَخْتَارَنَّ لِنَخْتَارَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَخْتَارَنْ لِيَخْتَارُنْ لِتَخْتَارَنْ لِاَخْتَارَنْ لِنَخْتَارَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُخْتَرْ لِيُخْتَارَا لِيُخْتَارُوْا لِتُخْتَرْ لِتُخْتَارَا لِيُخْتَرْنَ لِاُخْتَرْ لِنُخْتَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُخْتَارَنَّ لِيُخْتَارَانِّ لِيُخْتَارُنَّ لِتُخْتَارَنَّ لِتُخْتَارَانِّ لِيُخْتَرْنَانِّ لِاُخْتَارَنَّ لِنُخْتَارَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُخْتَارَنْ لِيُخْتَارُنْ لِتُخْتَارَنْ لِاُخْتَارَنْ لِنُخْتَارَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَخْتَرْ لَاتَخْتَارَا لَاتَخْتَارُوْا لَاتَخْتَارِيْ لَاتَخْتَارَا لَاتَخْتَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَخْتَارَنَّ لَاتَخْتَارَانِّ لَاتَخْتَارُنَّ لَاتَخْتَارِنَّ لَاتَخْتَارَانِّ لَاتَخْتَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَخْتَارَنْ لَاتَخْتَارُنْ لَاتَخْتَارِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُخْتَرْ لَاتُخْتَارَا لَاتُخْتَارُوْا لَاتُخْتَارِيْ لَاتُخْتَارَا لَاتُخْتَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُخْتَارَنَّ لَاتُخْتَارَانِّ لَاتُخْتَارُنَّ لَاتُخْتَارِنَّ لَاتُخْتَارَانِّ لَاتُخْتَرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُخْتَارَنْ لَاتُخْتَارُنْ لَاتُخْتَارِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَخْتَرْ لَايَخْتَارَا لَايَخْتَارُوْا لَاتَخْتَرْ لَاتَخْتَارَا لَايَخْتَرْنَ لَااَخْتَرْ لَانَخْتَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَخْتَارَنَّ لَايَخْتَارَانِّ لَايَخْتَارُنَّ لَاتَخْتَارَنَّ لَاتَخْتَارَانِّ لَايَخْتَرْنَانِّ لَااَخْتَارَنَّ لَانَخْتَارَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَخْتَارَنْ لَايَخْتَارُنْ لَاتَخْتَارَنْ لَااَخْتَارَنْ لَانَخْتَارَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُخْتَرْ لَايُخْتَارَا لَايُخْتَارُوْا لَاتُخْتَرْ لَاتُخْتَارَا لَايُخْتَرْنَ لَااُخْتَرْ لَانُخْتَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُخْتَارَنَّ لَايُخْتَارَانِّ لَايُخْتَارُنَّ لَاتُخْتَارَنَّ لَاتُخْتَارَانِّ لَايُخْتَرْنَانِّ لَااُخْتَارَنَّ لَانُخْتَارَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُخْتَارَنْ لَايُخْتَارُنْ لَاتُخْتَارَنْ لَااُخْتَارَنْ لَانُخْتَارَنْ،

﴿اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "اِفْتِعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِبْتِيَاضُ	خود پہننا	اَلْاِبْتِيَاعُ	خریدنا	اَلْاِرْتِيَابُ	شک کرنا
اَلْاِرْتِيَاشُ	تیر میں پر لگانا	اَلْاِحْتِيَاكُ	لپٹنا	اَلْاِدِّيَانُ	قرض لینا
اَلْاِزْدِيَاتُ	روغن زیتون ملنا	اَلْاِزْدِيَادُ	زیادہ ہونا	اَلْاِسْتِيَارُ	زادراہ خریدنا

بابِ اِنْفِعَالٌ(اِنْقَاسَ یَنْقَاسُ اِنْقِیَاسًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی تمام **تعلیلات** بابِ افتعال اجوف یائی کی **تعلیلات** کی طرح ہیں۔

باب ھفتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق اَجوَف یائی ازباب "اِنْفِعَالٌ" جیسے "اَلْاِنْقِیَاسُ" (اندازے پرہونا)

☆اِنْقَاسَ یَنْقَاسُ اِنْقِیَاسًا **فَھُوَ** مُنْقَاسٌ لَمْ یَنْقَسْ لَایَنْقَاسُ لَنْ یَّنْقَاسَ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِنْقَسْ لِیَنْقَسْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَنْقَسْ لَایَنْقَسْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْقَاسٌ مُّنْقَاسَانِ مُنْقَاسَاتٌ، (۱) اِنْقَاسَ یَنْقَاسُ اِنْقِیَاسًا **فَھُوَ** مُنْقَاسٌ وَّانْقِیْسَ بِهٖ یُنْقَاسُ بِهٖ اِنْقِیَاسًا **فَذَاكَ** مُنْقَاسٌ بِهٖ لَمْ یَنْقَسْ لَمْ یُنْقَسْ بِهٖ لَایَنْقَاسُ لَایُنْقَاسُ بِهٖ لَنْ یَّنْقَاسَ لَنْ یُّنْقَاسَ بِهٖ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِنْقَسْ لِیُنْقَسْ لِیَنْقَسْ بِكَ لِیَنْقَسْ لِیُنْقَسْ بِهٖ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَنْقَسْ لَایُنْقَسْ بِكَ لَایَنْقَسْ لَایُنْقَسْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْقَاسٌ مُّنْقَاسَانِ مُنْقَاسَاتٌ، (۲)اِنْقَاسَ یَنْقَاسُ اِنْقِیَاسًا **فَھُوَ** مُنْقَاسٌ وَّانْقِیْسَ یُنْقَاسُ اِنْقِیَاسًا **فَذَاكَ** مُنْقَاسٌ لَمْ یَنْقَسْ لَمْ یُنْقَسْ لَایَنْقَاسُ لَایُنْقَاسُ لَنْ یَّنْقَاسَ لَنْ یُّنْقَاسَ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِنْقَسْ لِتُنْقَسْ لِیَنْقَسْ لِیُنْقَسْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَنْقَسْ لَاتُنْقَسْ لَایَنْقَسْ لَایُنْقَسْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْقَاسٌ مُّنْقَاسَانِ مُنْقَاسَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اِنْقَاسَ اِنْقَاسَا اِنْقَاسُوْا اِنْقَاسَتْ اِنْقَاسَتَا اِنْقَسْنَ اِنْقَسْتَ اِنْقَسْتُمَا اِنْقَسْتُمْ اِنْقَسْتِ اِنْقَسْتُمَا اِنْقَسْتُنَّ اِنْقَسْتُ اِنْقَسْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔(۱)اُنْقِیْسَ بِهٖ اُنْقِیْسَ بِھِمَا اُنْقِیْسَ بِھِمْ اُنْقِیْسَ بِھَا اُنْقِیْسَ بِھِمَا اُنْقِیْسَ بِھِنَّ اُنْقِیْسَ بِكَ اُنْقِیْسَ بِكُمَا اُنْقِیْسَ بِكُمْ اُنْقِیْسَ بِكِ اُنْقِیْسَ بِكُمَا اُنْقِیْسَ بِكُنَّ اُنْقِیْسَ بِیْ اُنْقِیْسَ بِنَا، (۲) اُنْقِیْسَ اُنْقِیْسَا اُنْقِیْسُوْا اُنْقِیْسَتْ اُنْقِیْسَتَا اُنْقِسْنَ اُنْقِسْتَ اُنْقِسْتُمَا اُنْقِسْتُمْ اُنْقِسْتِ اُنْقِسْتُمَا اُنْقِسْتُنَّ اُنْقِسْتُ اُنْقِسْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَااِنْقَاسَ مَااِنْقَاسَا مَااِنْقَاسُوْا مَااِنْقَاسَتْ مَااِنْقَاسَتَا مَااِنْقَسْنَ مَااِنْقَسْتَ مَااِنْقَسْتُمَا مَااِنْقَسْتُمْ مَااِنْقَسْتِ مَااِنْقَسْتُمَا مَااِنْقَسْتُنَّ مَااِنْقَسْتُ مَااِنْقَسْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔(۱)مَااُنْقِیْسَ بِهٖ مَااُنْقِیْسَ بِھِمَا مَااُنْقِیْسَ بِھِمْ مَااُنْقِیْسَ بِھَا مَااُنْقِیْسَ بِھِمَا مَااُنْقِیْسَ بِھِنَّ مَااُنْقِیْسَ بِكَ مَااُنْقِیْسَ بِكُمَا مَااُنْقِیْسَ بِكُمْ مَااُنْقِیْسَ بِكِ مَااُنْقِیْسَ بِكُمَا مَااُنْقِیْسَ بِكُنَّ مَااُنْقِیْسَ بِیْ مَااُنْقِیْسَ بِنَا، (۲)مَااُنْقِیْسَ مَااُنْقِیْسَا مَااُنْقِیْسُوْا مَااُنْقِیْسَتْ مَااُنْقِیْسَتَا مَااُنْقِسْنَ مَااُنْقِسْتَ مَااُنْقِسْتُمَا مَااُنْقِسْتُمْ مَااُنْقِسْتِ مَااُنْقِسْتُمَا مَااُنْقِسْتُنَّ مَااُنْقِسْتُ مَااُنْقِسْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یَنْقَاسُ یَنْقَاسَانِ یَنْقَاسُوْنَ تَنْقَاسُ تَنْقَاسَانِ یَنْقَسْنَ تَنْقَاسُ تَنْقَاسَانِ تَنْقَاسُوْنَ

تَنقَاسِیْنَ تَنقَاسَان تَنقَسْنَ اَنقَاسُ نَنقَاسُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُنقَاسُ بِهٖ یُنقَاسُ بِهِمَا یُنقَاسُ بِهِمْ یُنقَاسُ بِهَا یُنقَاسُ بِهِمَا یُنقَاسُ بِهِنَّ یُنقَاسُ بِكَ یُنقَاسُ بِكُمَا یُنقَاسُ بِكُمْ یُنقَاسُ بِكِ یُنقَاسُ بِكُمَا یُنقَاسُ بِكُنَّ یُنقَاسُ بِیْ یُنقَاسُ بِنَا، (۲)یُنقَاسُ یُنقَاسَان یُنقَاسُوْنَ تُنقَاسُ تُنقَاسَان یُنقَسْنَ تُنقَاسُ تُنقَاسَان تُنقَاسُوْنَ تُنقَاسِیْنَ تُنقَاسَان تُنقَسْنَ اُنقَاسُ نُنقَاسُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَنقَاسُ لَایَنقَاسَان لَایَنقَاسُوْنَ لَاتَنقَاسُ لَاتَنقَاسَان لَایَنقَسْنَ لَاتَنقَاسُ لَاتَنقَاسَان لَاتَنقَاسُوْنَ لَاتَنقَاسِیْنَ لَاتَنقَاسَان لَاتَنقَسْنَ لَااَنقَاسُ لَانَنقَاسُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُنقَاسُ بِهٖ لَایُنقَاسُ بِهِمَا لَایُنقَاسُ بِهِمْ لَایُنقَاسُ بِهَا لَایُنقَاسُ بِهِمَا لَایُنقَاسُ بِهِنَّ لَایُنقَاسُ بِكَ لَایُنقَاسُ بِكُمَا لَایُنقَاسُ بِكُمْ لَایُنقَاسُ بِكِ لَا یُنقَاسُ بِكُمَا لَایُنقَاسُ بِكُنَّ لَایُنقَاسُ بِیْ لَایُنقَاسُ بِنَا، (۲)لَایُنقَاسُ لَایُنقَاسَان لَایُنقَاسُوْنَ لَاتُنقَاسُ لَاتُنقَاسَان لَایُنقَسْنَ لَاتُنقَاسُ لَاتُنقَاسَان لَاتُنقَاسُوْنَ لَاتُنقَاسِیْنَ لَاتُنقَاسَان لَاتُنقَسْنَ لَااُنقَاسُ لَانُنقَاسُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَنقَاسَنَّ لَیَنقَاسَانِّ لَیَنقَاسُنَّ لَتَنقَاسَنَّ لَتَنقَاسَانِّ لَیَنقَسْنَانِّ لَتَنقَاسَنَّ لَتَنقَاسَانِّ لَتَنقَاسُنَّ لَتَنقَاسِنَّ لَتَنقَاسَانِّ لَتَنقَسْنَانِّ لَاَنقَاسَنَّ لَنَنقَاسَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُنقَاسَنَّ بِهٖ لَیُنقَاسَنَّ بِهِمَا لَیُنقَاسَنَّ بِهِمْ لَیُنقَاسَنَّ بِهَا لَیُنقَاسَنَّ بِهِمَا لَیُنقَاسَنَّ بِهِنَّ لَیُنقَاسَنَّ بِكَ لَیُنقَاسَنَّ بِكُمَا لَیُنقَاسَنَّ بِكُمْ لَیُنقَاسَنَّ بِكِ لَیُنقَاسَنَّ بِكُمَا لَیُنقَاسَنَّ بِكُنَّ لَیُنقَاسَنَّ بِیْ لَیُنقَاسَنَّ بِنَا، (۲)-لَیُنقَاسَنَّ لَیُنقَاسَانِّ لَیُنقَاسُنَّ لَتُنقَاسَنَّ لَتُنقَاسَانِّ لَیُنقَسْنَانِّ لَتُنقَاسَنَّ لَتُنقَاسَانِّ لَتُنقَاسُنَّ لَتُنقَاسِنَّ لَتُنقَاسَانِّ لَتُنقَسْنَانِّ لَاُنقَاسَنَّ لَنُنقَاسَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَنقَاسَنْ لَیَنقَاسُنْ لَتَنقَاسَنْ لَتَنقَاسُنْ لَتَنقَاسِنْ لَاَنقَاسَنْ لَنَنقَاسَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُنقَاسَنْ بِهٖ لَیُنقَاسَنْ بِهِمْ لَیُنقَاسَنْ بِهَا لَیُنقَاسَنْ بِكَ لَیُنقَاسَنْ بِكُمْ لَیُنقَاسَنْ بِكِ لَیُنقَاسَنْ بِیْ لَیُنقَاسَنْ بِنَا، (۲)لَیُنقَاسَنْ لَیُنقَاسُنْ لَتُنقَاسَنْ لَتُنقَاسُنْ لَتُنقَاسِنْ لَاُنقَاسَنْ لَنُنقَاسَنْ،

بحث اسم فاعل-مُنقَاسٌ مُنقَاسَان (مُنقَاسَیْنِ) مُنقَاسُوْنَ (مُنقَاسِیْن) مُنقَاسَةٌ مُنقَاسَتَان (مُنقَاسَتَیْنِ) مُنقَاسَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُنقَاسٌ بِهٖ مُنقَاسٌ بِهِمَا مُنقَاسٌ بِهِمْ مُنقَاسٌ بِهَا مُنقَاسٌ بِهِمَا مُنقَاسٌ بِهِنَّ، (۲)مُنقَاسٌ مُنقَاسَان (مُنقَاسَیْنِ) مُنقَاسُوْنَ (مُنقَاسِیْن) مُنقَاسَةٌ مُنقَاسَتَان (مُنقَاسَتَیْنِ) مُنقَاسَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَنقَسْ لَمْ یَنقَاسَا لَمْ یَنقَاسُوْا لَمْ تَنقَسْ لَمْ تَنقَاسَا لَمْ یَنقَسْنَ لَمْ تَنقَسْ لَمْ تَنقَاسَا لَمْ تَنقَاسُوْا لَمْ تَنقَاسِیْ لَمْ تَنقَاسَا لَمْ تَنقَسْنَ لَمْ اَنقَسْ لَمْ نَنقَسْ،

بحث فعل جحد مجہول۔(۱) لَمْ يُنْقَسْ بِهٖ لَمْ يُنْقَسْ بِهِمَا لَمْ يُنْقَسْ بِهِمْ لَمْ يُنْقَسْ بِهَا لَمْ يُنْقَسْ بِهِمَا لَمْ يُنْقَسْ بِهِنَّ لَمْ يُنْقَسْ بِكَ لَمْ يُنْقَسْ بِكُمَا لَمْ يُنْقَسْ بِكُمْ لَمْ يُنْقَسْ بِكِ لَمْ يُنْقَسْ بِكُمَا لَمْ يُنْقَسْ بِكُنَّ لَمْ يُنْقَسْ بِيْ لَمْ يُنْقَسْ بِنَا، (۲) لَمْ يُنْقَسْ لَمْ يُنْقَاسَا لَمْ يُنْقَاسُوْا لَمْ تُنْقَسْ لَمْ تُنْقَاسَا لَمْ يُنْقَسْنَ لَمْ تُنْقَسْ لَمْ تُنْقَاسَا لَمْ تُنْقَاسُوْا لَمْ تُنْقَاسِيْ لَمْ تُنْقَاسَا لَمْ تُنْقَسْنَ لَمْ اُنْقَسْ لَمْ نُنْقَسْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔ لَنْ يَّنْقَاسَ لَنْ يَّنْقَاسَا لَنْ يَّنْقَاسُوْا لَنْ تَنْقَاسَ لَنْ تَنْقَاسَا لَنْ يَّنْقَسْنَ لَنْ تَنْقَاسَ لَنْ تَنْقَاسَا لَنْ تَنْقَاسُوْا لَنْ تَنْقَاسِيْ لَنْ تَنْقَاسَا لَنْ تَنْقَسْنَ لَنْ اَنْقَاسَ لَنْ نَّنْقَاسَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔(۱) لَنْ يُّنْقَاسَ بِهٖ لَنْ يُّنْقَاسَ بِهِمَا لَنْ يُّنْقَاسَ بِهِمْ لَنْ يُّنْقَاسَ بِهَا لَنْ يُّنْقَاسَ بِهِمَا لَنْ يُّنْقَاسَ بِهِنَّ لَنْ يُّنْقَاسَ بِكَ لَنْ يُّنْقَاسَ بِكُمَا لَنْ يُّنْقَاسَ بِكُمْ لَنْ يُّنْقَاسَ بِكِ لَنْ يُّنْقَاسَ بِكُمَا لَنْ يُّنْقَاسَ بِكُنَّ لَنْ يُّنْقَاسَ بِيْ لَنْ يُّنْقَاسَ بِنَا، (۲) لَنْ يُّنْقَاسَ لَنْ يُّنْقَاسَا لَنْ يُّنْقَاسُوْا لَنْ تُنْقَاسَ لَنْ تُنْقَاسَا لَنْ يُّنْقَسْنَ لَنْ تُنْقَاسَ لَنْ تُنْقَاسَا لَنْ تُنْقَاسُوْا لَنْ تُنْقَاسِيْ لَنْ تُنْقَاسَا لَنْ تُنْقَسْنَ لَنْ اُنْقَاسَ لَنْ نُّنْقَاسَ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔ اِنْقَسْ اِنْقَاسَا اِنْقَاسُوْا اِنْقَاسِيْ اِنْقَاسَا اِنْقَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ اِنْقَاسَنَّ اِنْقَاسَانِّ اِنْقَاسُنَّ اِنْقَاسِنَّ اِنْقَاسَانِّ اِنْقَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ اِنْقَاسَنْ اِنْقَاسُنْ اِنْقَاسِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔(۱) لِيُنْقَسْ بِكَ لِيُنْقَسْ بِكُمَا لِيُنْقَسْ بِكُمْ لِيُنْقَسْ بِكِ لِيُنْقَسْ بِكُمَا لِيُنْقَسْ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْقَسْ لِتُنْقَاسَا لِتُنْقَاسُوْا لِتُنْقَاسِيْ لِتُنْقَاسَا لِتُنْقَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔(۱) لِيُنْقَاسَنَّ بِكَ لِيُنْقَاسَنَّ بِكُمَا لِيُنْقَاسَنَّ بِكُمْ لِيُنْقَاسَنَّ بِكِ لِيُنْقَاسَنَّ بِكُمَا لِيُنْقَاسَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْقَاسَنَّ لِتُنْقَاسَانِّ لِتُنْقَاسُنَّ لِتُنْقَاسِنَّ لِتُنْقَاسَانِّ لِتُنْقَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔(۱) لِيُنْقَاسَنْ بِكَ لِيُنْقَاسَنْ بِكُمْ لِيُنْقَاسَنْ بِكِ، (۲) لِتُنْقَاسَنْ لِتُنْقَاسُنْ لِتُنْقَاسِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔ لِيَنْقَسْ لِيَنْقَاسَا لِيَنْقَاسُوْا لِتَنْقَسْ لِتَنْقَاسَا لِيَنْقَسْنَ لِاَنْقَسْ لِنَنْقَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِيَنْقَاسَنَّ لِيَنْقَاسَانِّ لِيَنْقَاسُنَّ لِتَنْقَاسَنَّ لِتَنْقَاسَانِّ لِيَنْقَسْنَانِّ لِاَنْقَاسَنَّ لِنَنْقَاسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِيَنْقَاسَنْ لِيَنْقَاسُنْ لِتَنْقَاسَنْ لِاَنْقَاسَنْ لِنَنْقَاسَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔(۱) لِيُنْقَسْ بِهٖ لِيُنْقَسْ بِهِمَا لِيُنْقَسْ بِهِمْ لِيُنْقَسْ بِهَا لِيُنْقَسْ بِهِمَا لِيُنْقَسْ بِهِنَّ لِيُنْقَسْ بِيْ لِيُنْقَسْ بِنَا، (۲) لِيُنْقَسْ لِيُنْقَاسَا لِيُنْقَاسُوْا لِتُنْقَسْ لِتُنْقَاسَا لِيُنْقَسْنَ لِاُنْقَسْ لِنُنْقَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔(۱) لِيُنْقَاسَنَّ بِهٖ لِيُنْقَاسَنَّ بِهِمَا لِيُنْقَاسَنَّ بِهِمْ لِيُنْقَاسَنَّ بِهَا لِيُنْقَاسَنَّ بِهِمَا لِيُنْقَاسَنَّ بِهِنَّ لِيُنْقَاسَنَّ بِيْ لِيُنْقَاسَنَّ بِنَا، (۲) لِيُنْقَاسَنَّ لِيُنْقَاسَانِّ لِيُنْقَاسُنَّ لِتُنْقَاسَنَّ لِتُنْقَاسَانِّ لِيُنْقَسْنَانِّ لِاُنْقَاسَنَّ لِنُنْقَاسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُنقَاسَنْ بہ لِیُنقَاسَنْ بِھِمْ لِیُنقَاسَنْ بِھَا لِیُنقَاسَنْ بِیْ لِیُنقَاسَنْ بِنا، (۲)لِیُنقَاسَنْ لِیُنقَاسُنْ لِتُنقَاسَنْ لِأُنقَاسَنْ لِنُنقَاسَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَنْقَسْ لَاتَنقَاسَا لَاتَنقَاسُوْا لَاتَنقَاسِيْ لَاتَنقَاسَا لَاتَنقَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَنقَاسَنَّ لَاتَنقَاسَانِّ لَاتَنقَاسُنَّ لَاتَنقَاسِنَّ لَاتَنقَاسَانِّ لَاتَنقَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَنقَاسَنْ لَاتَنقَاسُنْ لَاتَنقَاسِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(۱)لَایُنقَسْ بِكَ لَایُنقَسْ بِكُمَا لَایُنقَسْ بِكُمْ لَایُنقَسْ بِكِ لَایُنقَسْ بِكُمَا لَایُنقَسْ بِكُنَّ،
(۲)لَاتُنقَسْ لَاتُنقَاسَا لَاتُنقَاسُوْا لَاتُنقَاسِيْ لَاتُنقَاسَا لَاتُنقَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُنقَاسَنَّ بِكَ لَایُنقَاسَنَّ بِكُمَا لَایُنقَاسَنَّ بِكُمْ لَایُنقَاسَنَّ بِكِ لَایُنقَاسَنَّ بِكُمَا لَایُنقَاسَنَّ بِكُنَّ، (۲)لَاتُنقَاسَنَّ لَاتُنقَاسَانِّ لَاتُنقَاسُنَّ لَاتُنقَاسِنَّ لَاتُنقَاسَانِّ لَاتُنقَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُنقَاسَنْ بِكَ لَایُنقَاسَنْ بِكُمْ لَایُنقَاسَنْ بِكِ، (۲)لَاتُنقَاسَنْ لَاتُنقَاسُنْ لَاتُنقَاسِنْ.

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَنقَسْ لَایَنقَاسَا لَایَنقَاسُوْا لَاتَنقَسْ لَاتَنقَاسَا لَایَنقَسْنَ لَاأَنقَسْ لَانَنقَسْ.

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَنقَاسَنَّ لَایَنقَاسَانِّ لَایَنقَاسُنَّ لَاتَنقَاسَنَّ لَاتَنقَاسَانِّ لَایَنقَسْنَانِّ لَاأَنقَاسَنَّ لَانَنقَاسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَنقَاسَنْ لَایَنقَاسُنْ لَاتَنقَاسَنْ لَاأَنقَاسَنْ لَانَنقَاسَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱)لَایُنقَسْ بِهٖ لَایُنقَسْ بِهِمَا لَایُنقَسْ بِهِمْ لَایُنقَسْ بِهَا لَایُنقَسْ بِهِمَا لَایُنقَسْ بِهِنَّ لَایُنقَسْ بِيْ لَایُنقَسْ بِنَا، (۲)لَایُنقَسْ لَایُنقَاسَا لَایُنقَاسُوْا لَاتُنقَسْ لَاتُنقَاسَا لَایُنقَسْنَ لَاأُنقَسْ لَانُنقَسْ

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُنقَاسَنَّ بِهٖ لَایُنقَاسَنَّ بِهِمَا لَایُنقَاسَنَّ بِهِمْ لَایُنقَاسَنَّ بِهَا لَایُنقَاسَنَّ بِهِمَا لَایُنقَاسَنَّ بِهِنَّ لَایُنقَاسَنَّ بِيْ لَایُنقَاسَنَّ بِنَا،(۲)لَایُنقَاسَنَّ لَایُنقَاسَانِّ لَایُنقَاسُنَّ لَاتُنقَاسَنَّ لَاتُنقَاسَانِّ لَایُنقَسْنَانِّ لَاأُنقَاسَنَّ لَانُنقَاسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُنقَاسَنْ بِهٖ لَایُنقَاسَنْ بِهِمْ لَایُنقَاسَنْ بِهَا لَایُنقَاسَنْ بِيْ لَایُنقَاسَنْ بِنَا، (۲)لَایُنقَاسَنْ لَایُنقَاسُنْ لَاتُنقَاسَنْ لَاأُنقَاسَنْ لَانُنقَاسَنْ،

﴿اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِنْفِعَال'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِنْبِيَاعُ	رائج ہونا	اَلْاِنْدِيَاصُ	ہاتھ سے پھسل جانا	اَلْاِنْسِيَاحُ	پیٹ کا بڑا ہونا
اَلْاِنْسِيَابُ	تیز چلنا	اَلْاِنْصِيَاحُ	ظاہر ہونا	اَلْاِنْشِيَامُ	منظور نظر ہونا
اَلْاِنْضِيَافُ	ملنا	اَلْاِنْطِيَارُ	پھٹنا	اَلْاِنْقِيَاصُ	جھکنا، گرنا

باب اِسْتِفْعَال (اِسْتَخَارَ یَسْتَخِیْرُ اِسْتِخَارَةً) کی مکمل تعلیلات

☆ بابِ استفعال کے مصدر سمیت تمام **تعلیلات** باب افعال اجوف یائی کی **تعلیلات** کی طرح ہیں۔

باب ہشتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ اَجْوَف یائی از باب "اِسْتِفْعَال" جیسے "اَلْاِسْتِخَارَةُ" (بھلائی طلب کرنا)

اِسْتَخَارَ یَسْتَخِیْرُ اِسْتِخَارَةً **فَهُوَ** مُسْتَخِیْرٌ وَّاُسْتُخِیْرَ یُسْتَخَارُ اِسْتِخَارَةً **فَذَاكَ** مُسْتَخَارٌ لَمْ یَسْتَخِرْ لَمْ یُسْتَخَرْ لَایَسْتَخِیْرُ لَایُسْتَخَارُ لَنْ یَّسْتَخِیْرَ لَنْ یُّسْتَخَارَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَخِرْ لِتُسْتَخَرْ لِیَسْتَخِرْ لِیُسْتَخَرْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَخِرْ لَاتُسْتَخَرْ لَایَسْتَخِرْ لَایُسْتَخَرْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَخَارٌ مُّسْتَخَارٌ مُسْتَخَارَانِ مُسْتَخَارَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف - اِسْتَخَارَ اِسْتَخَارَا اِسْتَخَارُوْا اِسْتَخَارَتْ اِسْتَخَارَتَا اِسْتَخَرْنَ اِسْتَخَرْتَ اِسْتَخَرْتُمَا اِسْتَخَرْتُمْ اِسْتَخَرْتِ اِسْتَخَرْتُمَا اِسْتَخَرْتُنَّ اِسْتَخَرْتُ اِسْتَخَرْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول - اُسْتُخِیْرَ اُسْتُخِیْرَا اُسْتُخِیْرُوْا اُسْتُخِیْرَتْ اُسْتُخِیْرَتَا اُسْتُخِرْنَ اُسْتُخِرْتَ اُسْتُخِرْتُمَا اُسْتُخِرْتُمْ اُسْتُخِرْتِ اُسْتُخِرْتُمَا اُسْتُخِرْتُنَّ اُسْتُخِرْتُ اُسْتُخِرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف - مَااسْتَخَارَ مَااسْتَخَارَا مَااسْتَخَارُوْا مَااسْتَخَارَتْ مَااسْتَخَارَتَا مَااسْتَخَرْنَ مَااسْتَخَرْتَ مَااسْتَخَرْتُمَا مَااسْتَخَرْتُمْ مَااسْتَخَرْتِ مَااسْتَخَرْتُمَا مَااسْتَخَرْتُنَّ مَااسْتَخَرْتُ مَااسْتَخَرْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول - مَااُسْتُخِیْرَ مَااُسْتُخِیْرَا مَااُسْتُخِیْرُوْا مَااُسْتُخِیْرَتْ مَااُسْتُخِیْرَتَا مَااُسْتُخِرْنَ مَااُسْتُخِرْتَ مَااُسْتُخِرْتُمَا مَااُسْتُخِرْتُمْ مَااُسْتُخِرْتِ مَااُسْتُخِرْتُمَا مَااُسْتُخِرْتُنَّ مَااُسْتُخِرْتُ مَااُسْتُخِرْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف - یَسْتَخِیْرُ یَسْتَخِیْرَانِ یَسْتَخِیْرُوْنَ تَسْتَخِیْرُ تَسْتَخِیْرَانِ یَسْتَخِرْنَ تَسْتَخِیْرُ تَسْتَخِیْرَانِ تَسْتَخِیْرُوْنَ تَسْتَخِیْرِیْنَ تَسْتَخِیْرَانِ تَسْتَخِرْنَ اَسْتَخِیْرُ نَسْتَخِیْرُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول - یُسْتَخَارُ یُسْتَخَارَانِ یُسْتَخَارُوْنَ تُسْتَخَارُ تُسْتَخَارَانِ یُسْتَخَرْنَ تُسْتَخَارُ تُسْتَخَارَانِ تُسْتَخَارُوْنَ تُسْتَخَارِیْنَ تُسْتَخَارَانِ تُسْتَخَرْنَ اُسْتَخَارُ نُسْتَخَارُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف - لَایَسْتَخِیْرُ لَایَسْتَخِیْرَانِ لَایَسْتَخِیْرُوْنَ لَاتَسْتَخِیْرُ لَاتَسْتَخِیْرَانِ لَایَسْتَخِرْنَ لَاتَسْتَخِیْرُ لَاتَسْتَخِیْرَانِ لَاتَسْتَخِیْرُوْنَ لَاتَسْتَخِیْرِیْنَ لَاتَسْتَخِیْرَانِ لَاتَسْتَخِرْنَ لَآاَسْتَخِیْرُ لَانَسْتَخِیْرُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَایُسْتَخَارُ لَایُسْتَخَارَانِ لَایُسْتَخَارُوْنَ لَاتُسْتَخَارُ لَاتُسْتَخَارَانِ لَایُسْتَخَرْنَ

لَاتُسْتَخَارُ لَاتُسْتَخَارَان لَاتُسْتَخَارُوْنَ لَاتُسْتَخَارِيْنَ لَاتُسْتَخَارَان لَاتُسْتَخَرْنَ لَااُسْتَخَارُ لَانُسْتَخَارُ.

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف -لَيَسْتَخِيْرَنَّ لَيَسْتَخِيْرَآنِّ لَيَسْتَخِيْرُنَّ لَتَسْتَخِيْرَنَّ لَتَسْتَخِيْرَآنِّ لَيَسْتَخِرْنَانِّ لَتَسْتَخِيْرَنَّ لَتَسْتَخِيْرَآنِّ لَتَسْتَخِيْرُنَّ لَتَسْتَخِيْرِنَّ لَتَسْتَخِيْرَآنِّ لَتَسْتَخِرْنَانِّ لَاَسْتَخِيْرَنَّ لَنَسْتَخِيْرَنَّ.

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول -لَيُسْتَخَارَنَّ لَيُسْتَخَارَآنِّ لَيُسْتَخَارُنَّ لَتُسْتَخَارَنَّ لَتُسْتَخَارَآنِّ لَيُسْتَخَرْنَانِّ لَتُسْتَخَارَنَّ لَتُسْتَخَارَآنِّ لَتُسْتَخَارُنَّ لَتُسْتَخَارِنَّ لَتُسْتَخَارَآنِّ لَتُسْتَخَرْنَانِّ لَاُسْتَخَارَنَّ لَنُسْتَخَارَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف -لَيَسْتَخِيْرَنْ لَيَسْتَخِيْرُنْ لَتَسْتَخِيْرَنْ لَتَسْتَخِيْرَنْ لَتَسْتَخِيْرُنْ لَتَسْتَخِيْرِنْ لَاَسْتَخِيْرَنْ لَنَسْتَخِيْرَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول -لَيُسْتَخَارَنْ لَيُسْتَخَارُنْ لَتُسْتَخَارَنْ لَتُسْتَخَارَنْ لَتُسْتَخَارُنْ لَتُسْتَخَارِنْ لَاُسْتَخَارَنْ لَنُسْتَخَارَنْ،

بحث اسم فاعل -مُسْتَخِيْرٌ مُسْتَخِيْرَانِ (مُسْتَخِيْرَيْنِ) مُسْتَخِيْرُوْنَ (مُسْتَخِيْرِيْنَ) مُسْتَخِيْرَةٌ مُسْتَخِيْرَتَانِ (مُسْتَخِيْرَتَيْنِ) مُسْتَخِيْرَاتٌ،

بحث اسم مفعول -مُسْتَخَارٌ مُسْتَخَارَانِ (مُسْتَخَارَيْنِ) مُسْتَخَارُوْنَ (مُسْتَخَارِيْنَ) مُسْتَخَارَةٌ مُسْتَخَارَتَانِ (مُسْتَخَارَتَيْنِ) مُسْتَخَارَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ يَسْتَخِرْ لَمْ يَسْتَخِيْرَا لَمْ يَسْتَخِيْرُوْا لَمْ تَسْتَخِرْ لَمْ تَسْتَخِيْرَا لَمْ يَسْتَخِرْنَ لَمْ تَسْتَخِرْ لَمْ تَسْتَخِيْرَا لَمْ تَسْتَخِيْرُوْا لَمْ تَسْتَخِيْرِىْ لَمْ تَسْتَخِيْرَا لَمْ تَسْتَخِرْنَ لَمْ اَسْتَخِرْ لَمْ نَسْتَخِرْ،

بحث فعل جحد مجہول -لَمْ يُسْتَخَرْ لَمْ يُسْتَخَارَا لَمْ يُسْتَخَارُوْا لَمْ تُسْتَخَرْ لَمْ تُسْتَخَارَا لَمْ يُسْتَخَرْنَ لَمْ تُسْتَخَرْ لَمْ تُسْتَخَارَا لَمْ تُسْتَخَارُوْا لَمْ تُسْتَخَارِىْ لَمْ تُسْتَخَارَا لَمْ تُسْتَخَرْنَ لَمْ اُسْتَخَرْ لَمْ نُسْتَخَرْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ يَّسْتَخِيْرَ لَنْ يَّسْتَخِيْرَا لَنْ يَّسْتَخِيْرُوْا لَنْ تَسْتَخِيْرَ لَنْ تَسْتَخِيْرَا لَنْ يَّسْتَخِرْنَ لَنْ تَسْتَخِيْرَ لَنْ تَسْتَخِيْرَا لَنْ تَسْتَخِيْرُوْا لَنْ تَسْتَخِيْرِىْ لَنْ تَسْتَخِيْرَا لَنْ تَسْتَخِرْنَ لَنْ اَسْتَخِيْرَ لَنْ نَّسْتَخِيْرَ.

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -لَنْ يُّسْتَخَارَ لَنْ يُّسْتَخَارَا لَنْ يُّسْتَخَارُوْا لَنْ تُسْتَخَارَ لَنْ تُسْتَخَارَا لَنْ يُّسْتَخَرْنَ لَنْ تُسْتَخَارَ لَنْ تُسْتَخَارَا لَنْ تُسْتَخَارُوْا لَنْ تُسْتَخَارِىْ لَنْ تُسْتَخَارَا لَنْ تُسْتَخَرْنَ لَنْ اُسْتَخَارَ لَنْ نُّسْتَخَارَ،

بحث فعل امر حاضر معروف -اِسْتَخِرْ اِسْتَخِيْرَا اِسْتَخِيْرُوْا اِسْتَخِيْرِىْ اِسْتَخِيْرَا اِسْتَخِرْنَ.

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اِسْتَخِيْرَنَّ اِسْتَخِيْرَآنِّ اِسْتَخِيْرُنَّ اِسْتَخِيْرِنَّ اِسْتَخِيْرَآنِّ اِسْتَخِرْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِسْتَخِيْرَنْ اِسْتَخِيْرُنْ اِسْتَخِيْرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُسْتَخَرْ لِتُسْتَخَارَا لِتُسْتَخَارُوْا لِتُسْتَخَارِیْ لِتُسْتَخَارَا لِتُسْتَخَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُسْتَخَارَنَّ لِتُسْتَخَارَآنِّ لِتُسْتَخَارُنَّ لِتُسْتَخَارِنَّ لِتُسْتَخَارَآنِّ لِتُسْتَخَرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُسْتَخَارَنْ لِتُسْتَخَارُنْ لِتُسْتَخَارِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَسْتَخِرْ لِيَسْتَخِيْرَا لِيَسْتَخِيْرُوْا لِتَسْتَخِرْ لِتَسْتَخِيْرَا لِيَسْتَخِرْنَ لِاَسْتَخِرْ لِنَسْتَخِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَسْتَخِيْرَنَّ لِيَسْتَخِيْرَآنِّ لِيَسْتَخِيْرُنَّ لِتَسْتَخِيْرَنَّ لِتَسْتَخِيْرَآنِّ لِيَسْتَخِرْنَآنِّ لِاَسْتَخِيْرَنَّ لِنَسْتَخِيْرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَسْتَخِيْرَنْ لِيَسْتَخِيْرُنْ لِتَسْتَخِيْرَنْ لِاَسْتَخِيْرَنْ لِنَسْتَخِيْرَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُسْتَخَرْ لِيُسْتَخَارَا لِيُسْتَخَارُوْا لِتُسْتَخَرْ لِتُسْتَخَارَا لِيُسْتَخَرْنَ لِاُسْتَخَرْ لِنُسْتَخَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُسْتَخَارَنَّ لِيُسْتَخَارَآنِّ لِيُسْتَخَارُنَّ لِتُسْتَخَارَنَّ لِتُسْتَخَارَآنِّ لِيُسْتَخَرْنَآنِّ لِاُسْتَخَارَنَّ لِنُسْتَخَارَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُسْتَخَارَنْ لِيُسْتَخَارُنْ لِتُسْتَخَارَنْ لِاُسْتَخَارَنْ لِنُسْتَخَارَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَسْتَخِرْ لَاتَسْتَخِيْرَا لَاتَسْتَخِيْرُوْا لَاتَسْتَخِيْرِیْ لَاتَسْتَخِيْرَا لَاتَسْتَخِرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَسْتَخِيْرَنَّ لَاتَسْتَخِيْرَآنِّ لَاتَسْتَخِيْرُنَّ لَاتَسْتَخِيْرِنَّ لَاتَسْتَخِيْرَآنِّ لَاتَسْتَخِرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَسْتَخِيْرَنْ لَاتَسْتَخِيْرُنْ لَاتَسْتَخِيْرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُسْتَخَرْ لَاتُسْتَخَارَا لَاتُسْتَخَارُوْا لَاتُسْتَخَارِیْ لَاتُسْتَخَارَا لَاتُسْتَخَرْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُسْتَخَارَنَّ لَاتُسْتَخَارَآنِّ لَاتُسْتَخَارُنَّ لَاتُسْتَخَارِنَّ لَاتُسْتَخَارَآنِّ لَاتُسْتَخَرْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُسْتَخَارَنْ لَاتُسْتَخَارُنْ لَاتُسْتَخَارِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَسْتَخِرْ لَايَسْتَخِيْرَا لَايَسْتَخِيْرُوْا لَاتَسْتَخِرْ لَاتَسْتَخِيْرَا لَايَسْتَخِرْنَ لَآاَسْتَخِرْ لَانَسْتَخِرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَسْتَخِيْرَنَّ لَايَسْتَخِيْرَآنِّ لَايَسْتَخِيْرُنَّ لَاتَسْتَخِيْرَنَّ لَاتَسْتَخِيْرَآنِّ لَايَسْتَخِرْنَآنِّ لَآاَسْتَخِيْرَنَّ لَانَسْتَخِيْرَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَسْتَخِيْرَنْ لَايَسْتَخِيْرُنْ لَاتَسْتَخِيْرَنْ لَآاَسْتَخِيْرَنْ لَانَسْتَخِيْرَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُسْتَخَرْ لَايُسْتَخَارَا لَايُسْتَخَارُوْا لَاتُسْتَخَرْ لَاتُسْتَخَارَا لَايُسْتَخَرْنَ لَآاُسْتَخَرْ لَانُسْتَخَرْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُسْتَخَارَنَّ لَايُسْتَخَارَآنِّ لَايُسْتَخَارُنَّ لَاتُسْتَخَارَنَّ لَاتُسْتَخَارَآنِّ لَايُسْتَخَرْنَآنِّ لَآاُسْتَخَارَنَّ لَانُسْتَخَارَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَایُسْتَخَارَنْ لَایُسْتَخَارَنْ لَاتُسْتَخَارَنْ لَآاُسْتَخَارَنْ لَانُسْتَخَارَنْ،

﴿اجوف یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِسْتِفْعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلْاِسْتِجَاشَةُ	جمع کرنا	اَلْاِسْتِبَانَةُ	واضح ہونا/وضاحت طلب کرنا	اَلْاِسْتِبَاتَةُ	رات کی خوراک مہیا کرنا
اَلْاِسْتِرَابَةُ	شک میں پڑنا	اَلْاِسْتِحْيَانُ	وقتِ مناسب کی آرزو رکھنا	اَلْاِسْتِرَاثَةُ	دیر کرنے والا سمجھنا
اَلْاِسْتِحَارَةُ	حیرت میں پڑنا	اَلْاِسْتِدَانَةُ	قرض لینا/ادھار پر کچھ خریدنا	اَلْاِسْتِطَابَةُ	شیریں پانی طلب کرنا

☆☆☆☆☆

بابِ اِفْعِلَالٌ (اِبْيَضَّ يَبْيَضُّ اِبْيِضَاضًا)

واِفْعِيْلَالٌ (اِبْيَاضَّ يَبْيَاضُّ اِبْيِيْضَاضًا)

☆ان دونوں ابواب میں عین کلمہ کے حرف علت میں کوئی قاعدہ جاری نہیں ہوتا۔ بابِ **اِفْعِلَالٌ** جیسے اِبْيَضَّ يَبْيَضُّ اِبْيِضَاضًا، بابِ **اِفْعِيْلَالٌ** جیسے اِبْيَاضَّ يَبْيَاضُّ اِبْيِيْضَاضًا۔

باب نہم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ اَجوف یائی

ازباب ''اِفْعِلَالٌ'' جیسے ''اَلْاِبْيِضَاضُ'' (سفید ہونا)

☆اِبْيَضَّ يَبْيَضُّ اِبْيِضَاضًا **فَهُوَ** مُبْيَضٌّ لَمْ يَبْيَضَّ لَمْ يَبْيَضِّ لَمْ يَبْيَضِضْ لَايَبْيَضُّ لَنْ يَّبْيَضَّ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِبْيَضَّ اِبْيَضِّ اِبْيَضِضْ لِيَبْيَضَّ لِيَبْيَضِّ لِيَبْيَضِضْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَبْيَضَّ لَاتَبْيَضِّ لَاتَبْيَضِضْ لَايَبْيَضَّ لَايَبْيَضِّ لَايَبْيَضِضْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُبْيَضٌّ مُبْيَضَّانِ مُبْيَضَّاتٌ، (۱)اِبْيَضَّ يَبْيَضُّ اِبْيِضَاضًا **فَهُوَ** مُبْيَضٌّ وَّابْيُضَّ بِهٖ يُبْيَضُّ بِهٖ اِبْيِضَاضًا **فَذَاكَ** مُبْيَضٌّ بِهٖ لَمْ يَبْيَضَّ لَمْ يَبْيَضِّ لَمْ يَبْيَضِضْ لَمْ يُبْيَضَّ لَمْ يُبْيَضِّ لَمْ يُبْيَضِضْ بِهٖ لَايَبْيَضُّ لَايُبْيَضُّ بِهٖ لَنْ يَّبْيَضَّ لَنْ يُّبْيَضَّ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِبْيَضَّ اِبْيَضِّ اِبْيَضِضْ لِيُبْيَضَّ لِيُبْيَضِّ لِيُبْيَضَضْ بِكَ لِيَبْيَضَّ لِيَبْيَضِّ لِيَبْيَضِضْ لِيُبْيَضَّ لِيُبْيَضِّ لِيُبْيَضَضْ بِهٖ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَبْيَضَّ لَاتَبْيَضِّ لَاتَبْيَضِضْ لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضَضْ بِكَ لَايَبْيَضَّ لَايَبْيَضِّ لَايَبْيَضِضْ لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضَضْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُبْيَضٌّ مُبْيَضَّانِ مُبْيَضَّاتٌ،

(۲) اِبْيَضَّ يَبْيَضُّ اِبْيِضَاضًا فَهُوَ مُبْيَضٌّ وَّابْيُضَّ يُبْيَضُّ اِبْيِضَاضًا **فَذَاكَ** مُبْيَضٌّ لَمْ يَبْيَضَّ لَمْ يَبْيَضِّ لَمْ يَبْيَضِضْ لَمْ يُبْيَضَّ لَمْ يُبْيَضِّ لَمْ يُبْيَضَضْ لَايَبْيَضُّ لَايُبْيَضُّ لَنْ يَّبْيَضَّ لَنْ يُّبْيَضَّ **الْاَمْرُ مِنْهُ** اِبْيَضَّ اِبْيَضِّ اِبْيَضِضْ لِتَبْيَضَّ لِتُبْيَضِّ لِتُبْيَضَضْ لِيَبْيَضَّ لِيَبْيَضِّ لِيَبْيَضِضْ لِيُبْيَضَّ لِيُبْيَضِّ لِيُبْيَضَضْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَبْيَضَّ لَاتَبْيَضِّ لَاتَبْيَضِضْ لَاتُبْيَضَّ لَاتُبْيَضِّ لَاتُبْيَضَضْ لَايَبْيَضَّ لَايَبْيَضِّ لَايَبْيَضِضْ لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضَضْ **الظَّرْفُ مِنْهُ** مُبْيَضٌّ مُبْيَضَّانِ مُبْيَضَّاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- اِبْيَضَّ اِبْيَضَّا اِبْيَضُّوْا اِبْيَضَّتْ اِبْيَضَّتَا اِبْيَضَضْنَ اِبْيَضَضْتَ اِبْيَضَضْتُمَا اِبْيَضَضْتُمْ اِبْيَضَضْتِ اِبْيَضَضْتُمَا اِبْيَضَضْتُنَّ اِبْيَضَضْتُ اِبْيَضَضْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- (۱) اُبْيُضَّ بِهٖ اُبْيُضَّ بِهِمَا اُبْيُضَّ بِهِمْ اُبْيُضَّ بِهَا اُبْيُضَّ بِهِمَا اُبْيُضَّ بِهِنَّ اُبْيُضَّ بِكَ اُبْيُضَّ بِكُمَا اُبْيُضَّ بِكُمْ اُبْيُضَّ بِكِ اُبْيُضَّ بِكُمَا اُبْيُضَّ بِكُنَّ اُبْيُضَّ بِيْ اُبْيُضَّ بِنَا، (۲) اُبْيُضَّ اُبْيُضَّا اُبْيُضُّوْا اُبْيُضَّتْ اُبْيُضَّتَا اُبْيُضِضْنَ اُبْيُضِضْتَ اُبْيُضِضْتُمَا اُبْيُضِضْتُمْ اُبْيُضِضْتِ اُبْيُضِضْتُمَا اُبْيُضِضْتُنَّ اُبْيُضِضْتُ اُبْيُضِضْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاابْيَضَّ مَاابْيَضَّا مَاابْيَضُّوْا مَاابْيَضَّتْ مَاابْيَضَّتَا مَاابْيَضَضْنَ مَاابْيَضَضْتَ مَاابْيَضَضْتُمَا مَاابْيَضَضْتُمْ مَاابْيَضَضْتِ مَاابْيَضَضْتُمَا مَاابْيَضَضْتُنَّ مَاابْيَضَضْتُ مَاابْيَضَضْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- (۱) مَااُبْيُضَّ بِهٖ مَااُبْيُضَّ بِهِمَا مَااُبْيُضَّ بِهِمْ مَااُبْيُضَّ بِهَا مَااُبْيُضَّ بِهِمَا مَااُبْيُضَّ بِهِنَّ مَااُبْيُضَّ بِكَ مَااُبْيُضَّ بِكُمَا مَااُبْيُضَّ بِكُمْ مَااُبْيُضَّ بِكِ مَااُبْيُضَّ بِكُمَا مَااُبْيُضَّ بِكُنَّ مَااُبْيُضَّ بِيْ مَااُبْيُضَّ بِنَا، (۲) مَااُبْيُضَّ مَااُبْيُضَّا مَااُبْيُضُّوْا مَااُبْيُضَّتْ مَااُبْيُضَّتَا مَااُبْيُضِضْنَ مَااُبْيُضِضْتَ مَااُبْيُضِضْتُمَا مَااُبْيُضِضْتُمْ مَااُبْيُضِضْتِ مَااُبْيُضِضْتُمَا مَااُبْيُضِضْتُنَّ مَااُبْيُضِضْتُ مَااُبْيُضِضْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَبْيَضُّ يَبْيَضَّانِ يَبْيَضُّوْنَ تَبْيَضُّ تَبْيَضَّانِ يَبْيَضِضْنَ تَبْيَضُّ تَبْيَضَّانِ تَبْيَضُّوْنَ تَبْيَضِّيْنَ تَبْيَضَّانِ تَبْيَضِضْنَ اَبْيَضُّ نَبْيَضُّ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- (۱) يُبْيَضُّ بِهٖ يُبْيَضُّ بِهِمَا يُبْيَضُّ بِهِمْ يُبْيَضُّ بِهَا يُبْيَضُّ بِهِمَا يُبْيَضُّ بِهِنَّ يُبْيَضُّ بِكَ يُبْيَضُّ بِكُمَا يُبْيَضُّ بِكُمْ يُبْيَضُّ بِكِ يُبْيَضُّ بِكُمَا يُبْيَضُّ بِكُنَّ يُبْيَضُّ بِيْ يُبْيَضُّ بِنَا، (۲) يُبْيَضُّ يُبْيَضَّانِ يُبْيَضُّوْنَ تُبْيَضُّ تُبْيَضَّانِ يُبْيَضَضْنَ تُبْيَضُّ تُبْيَضَّانِ تُبْيَضُّوْنَ تُبْيَضِّيْنَ تُبْيَضَّانِ تُبْيَضَضْنَ اُبْيَضُّ نُبْيَضُّ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايَبْيَضُّ لَايَبْيَضَّانِ لَايَبْيَضُّوْنَ لَاتَبْيَضُّ لَاتَبْيَضَّانِ لَايَبْيَضِضْنَ لَاتَبْيَضُّ لَاتَبْيَضَّانِ لَاتَبْيَضُّوْنَ لَاتَبْيَضِّيْنَ لَاتَبْيَضَّانِ لَاتَبْيَضِضْنَ لَااَبْيَضُّ لَانَبْيَضُّ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- (۱) لَايُبْيَضُّ بِهٖ لَايُبْيَضُّ بِهِمَا لَايُبْيَضُّ بِهِمْ لَايُبْيَضُّ بِهَا لَايُبْيَضُّ بِهِمَا لَايُبْيَضُّ بِهِنَّ لَايُبْيَضُّ بِكَ لَايُبْيَضُّ بِكُمَا لَايُبْيَضُّ بِكُمْ لَايُبْيَضُّ بِكِ لَايُبْيَضُّ بِكُمَا لَايُبْيَضُّ بِكُنَّ لَايُبْيَضُّ بِيْ لَايُبْيَضُّ بِنَا،

(۲)لَایُبَیَّضُّ لَایُبَیَّضَّانِ لَایُبَیَّضُّوْنَ لَاتُبَیَّضُّ لَاتُبَیَّضَّانِ لَایُبَیَّضَضْنَ لَاتُبَیَّضُّ لَاتُبَیَّضَّانِ لَاتُبَیَّضُّوْنَ لَاتُبَیَّضِّیْنَ لَاتُبَیَّضَّانِ لَاتُبَیَّضَضْنَ لَآاُبَیَّضُّ لَانُبَیَّضُّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَبْیَضَّنَّ لَیَبْیَضَّانِّ لَیَبْیَضُّنَّ لَتَبْیَضَّنَّ لَتَبْیَضَّانِّ لَیَبْیَضِضْنَانِّ لَتَبْیَضَّنَّ لَتَبْیَضَّانِّ لَتَبْیَضُّنَّ لَتَبْیَضِّنَّ لَتَبْیَضَّانِّ لَتَبْیَضِضْنَانِّ لَاَبْیَضَّنَّ لَنَبْیَضَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُبْیَضَّنَّ بِهٖ لَیُبْیَضَّنَّ بِهِمَا لَیُبْیَضَّنَّ بِهِمْ لَیُبْیَضَّنَّ بِهَا لَیُبْیَضَّنَّ بِهِمَا لَیُبْیَضَّنَّ بِهِنَّ لَیُبْیَضَّنَّ بِكَ لَیُبْیَضَّنَّ بِكُمَا لَیُبْیَضَّنَّ بِكُمْ لَیُبْیَضَّنَّ بِكِ لَیُبْیَضَّنَّ بِكُمَا لَیُبْیَضَّنَّ بِكُنَّ لَیُبْیَضَّنَّ بِیْ لَیُبْیَضَّنَّ بِنَا، (۲)لَیُبْیَضَّنَّ لَیُبْیَضَّانِّ لَیُبْیَضُّنَّ لَتُبْیَضَّنَّ لَتُبْیَضَّانِّ لَیُبْیَضَضْنَانِّ لَتُبْیَضَّنَّ لَتُبْیَضَّانِّ لَتُبْیَضُّنَّ لَتُبْیَضِّنَّ لَتُبْیَضَّانِّ لَتُبْیَضَضْنَانِّ لَاُبْیَضَّنَّ لَنُبْیَضَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَبْیَضَّنْ لَیَبْیَضُّنْ لَتَبْیَضَّنْ لَتَبْیَضَّنْ لَتَبْیَضُّنْ لَتَبْیَضِّنْ لَاَبْیَضَّنْ لَنَبْیَضَّنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُبْیَضَّنْ بِهٖ لَیُبْیَضَّنْ بِهِمْ لَیُبْیَضَّنْ بِهَا لَیُبْیَضَّنْ بِكَ لَیُبْیَضَّنْ بِكُمْ لَیُبْیَضَّنْ بِكِ لَیُبْیَضَّنْ بِیْ لَیُبْیَضَّنْ بِنَا، (۲)لَیُبْیَضَّنْ لَیُبْیَضُّنْ لَتُبْیَضَّنْ لَتُبْیَضَّنْ لَتُبْیَضُّنْ لَتُبْیَضِّنْ لَاُبْیَضَّنْ لَنُبْیَضَّنْ،

بحث اسم فاعل-مُبْیَضٌّ مُبْیَضَّانِ (مُبْیَضَّیْنِ) مُبْیَضُّوْنَ (مُبْیَضِّیْنَ) مُبْیَضَّةٌ مُبْیَضَّتَانِ (مُبْیَضَّتَیْنِ) مُبْیَضَّاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُبْیَضٌّ بِهٖ مُبْیَضٌّ بِهِمَا مُبْیَضٌّ بِهِمْ مُبْیَضٌّ بِهَا مُبْیَضٌّ بِهِمَا مُبْیَضٌّ بِهِنَّ، (۲)مُبْیَضٌّ مُبْیَضَّانِ (مُبْیَضَّیْنِ) مُبْیَضُّوْنَ (مُبْیَضِّیْنَ) مُبْیَضَّةٌ مُبْیَضَّتَانِ (مُبْیَضَّتَیْنِ) مُبْیَضَّاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَبْیَضَّ لَمْ یَبْیَضِّ لَمْ یَبْیَضِضْ لَمْ یَبْیَضَّا لَمْ یَبْیَضُّوْا لَمْ تَبْیَضَّ لَمْ تَبْیَضِّ لَمْ تَبْیَضِضْ لَمْ تَبْیَضَّا لَمْ یَبْیَضِضْنَ لَمْ تَبْیَضَّ لَمْ تَبْیَضِّ لَمْ تَبْیَضِضْ لَمْ تَبْیَضَّا لَمْ تَبْیَضُّوْا لَمْ تَبْیَضِّیْ لَمْ تَبْیَضَّا لَمْ تَبْیَضِضْنَ لَمْ اَبْیَضَّ لَمْ اَبْیَضِّ لَمْ اَبْیَضِضْ لَمْ نَبْیَضَّ لَمْ نَبْیَضِّ لَمْ نَبْیَضِضْ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِهٖ لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِهِمَا لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِهِمْ لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِهَا لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِهِمَا لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِهِنَّ لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِكَ لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِكُمَا لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِكُمْ لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِكِ لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِكُمَا لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِكُنَّ لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِیْ لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ بِنَا، (۲)لَمْ یُبْیَضَّ لَمْ یُبْیَضِّ لَمْ یُبْیَضَضْ لَمْ یُبْیَضَّا لَمْ یُبْیَضُّوْا لَمْ تُبْیَضَّ لَمْ تُبْیَضِّ لَمْ تُبْیَضَضْ لَمْ تُبْیَضَّا لَمْ یُبْیَضَضْنَ لَمْ تُبْیَضَّ لَمْ تُبْیَضِّ لَمْ تُبْیَضَضْ

لَمْ تُبِیَضَّا لَمْ تُبِیَضُّوْا لَمْ تُبِیَضِّیْ لَمْ تُبِیَضَّا لَمْ تُبِیَضْضَنْ لَمْ اُبِیَضْ لَمْ اُبِیَضَّ لَمْ اُبِیَضِّ لَمْ اُبِیَضْضْ لَمْ نُبِیَضْ لَمْ نُبِیَضِّ لَمْ نُبِیَضْضْ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یَّبِیَضَّ لَنْ یَّبِیَضَّا لَنْ یَّبِیَضُّوْا لَنْ تَبِیَضَّ لَنْ تَبِیَضَّا لَنْ یَّبِیَضِضْنَ لَنْ تَبِیَضَّ لَنْ تَبِیَضَّا لَنْ تَبِیَضُّوْا لَنْ تَبِیَضِّیْ لَنْ تَبِیَضَّا لَنْ تَبِیَضِضْنَ لَنْ اَبِیَضَّ لَنْ نَّبِیَضَّ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -(۱)لَنْ یُّبِیَضَّ بِهٖ لَنْ یُّبِیَضَّ بِهِمَا لَنْ یُّبِیَضَّ بِهِمْ لَنْ یُّبِیَضَّ بِهَا لَنْ یُّبِیَضَّ بِهِمَا لَنْ یُّبِیَضَّ بِهِنَّ لَنْ یُّبِیَضَّ بِكَ لَنْ یُّبِیَضَّ بِكُمَا لَنْ یُّبِیَضَّ بِكُمْ لَنْ یُّبِیَضَّ بِكِ لَنْ یُّبِیَضَّ بِكُمَا لَنْ یُّبِیَضَّ بِكُنَّ لَنْ یُّبِیَضَّ بِیْ لَنْ یُّبِیَضَّ بِنَا، (۲)لَنْ یُّبِیَضَّ لَنْ یُّبِیَضَّا لَنْ یُّبِیَضُّوْا لَنْ تُبِیَضَّ لَنْ تُبِیَضَّا لَنْ یُّبِیَضْضَنْ لَنْ تُبِیَضَّ لَنْ تُبِیَضَّا لَنْ تُبِیَضُّوْا لَنْ تُبِیَضِّیْ لَنْ تُبِیَضَّا لَنْ تُبِیَضْضَنْ لَنْ اُبِیَضَّ لَنْ نُّبِیَضَّ،

بحث فعل امر حاضر معروف -اِبْیَضَّ اِبْیَضِّ اِبْیَضِضْ اِبْیَضَّا اِبْیَضُّوْا اِبْیَضِّیْ اِبْیَضَّا اِبْیَضِضْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اِبْیَضَّنَّ اِبْیَضَّآنِّ اِبْیَضُّنَّ اِبْیَضِنَّ اِبْیَضَّآنِّ اِبْیَضِضْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اِبْیَضَّنْ اِبْیَضُّنْ اِبْیَضِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -(۱)لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِكَ لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِكُمَا لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِكُمْ لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِكِ لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِكُمَا لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِكُنَّ، (۲)لِتُبْیَضَّ لِتُبْیَضِّ لِتُبْیَضْضَ لِتُبْیَضَّا لِتُبْیَضُّوْا لِتُبْیَضِّیْ لِتُبْیَضَّا لِتُبْیَضْضَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُبْیَضَّنَّ بِكَ لِیُبْیَضَّنَّ بِكُمَا لِیُبْیَضَّنَّ بِكُمْ لِیُبْیَضَّنَّ بِكِ لِیُبْیَضَّنَّ بِكُمَا لِیُبْیَضَّنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُبْیَضَّنَّ لِتُبْیَضَّآنِّ لِتُبْیَضُّنَّ لِتُبْیَضِّنَّ لِتُبْیَضَّآنِّ لِتُبْیَضْضَنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُبْیَضَّنْ بِكَ لِیُبْیَضَّنْ بِكُمْ لِیُبْیَضَّنْ بِكِ، (۲) لِتُبْیَضَّنْ لِتُبْیَضُّنْ لِتُبْیَضِّنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَبْیَضَّ لِیَبْیَضِّ لِیَبْیَضِضْ لِیَبْیَضَّا لِیَبْیَضُّوْا لِتَبْیَضَّ لِتَبْیَضِّ لِتَبْیَضِضْ لِتَبْیَضَّا لِیَبْیَضِضْنَ لِاَبْیَضَّ لِاَبْیَضِّ لِاَبْیَضِضْ لِنَبْیَضَّ لِنَبْیَضِّ لِنَبْیَضِضْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَبْیَضَّنَّ لِیَبْیَضَّآنِّ لِیَبْیَضُّنَّ لِتَبْیَضَّنَّ لِتَبْیَضَّآنِّ لِیَبْیَضِضْنَآنِّ لِاَبْیَضَّنَّ لِنَبْیَضَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَبْیَضَّنْ لِیَبْیَضُّنْ لِتَبْیَضَّنْ لِاَبْیَضَّنْ لِنَبْیَضَّنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -(۱)لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِهٖ لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِهِمَا لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِهِمْ لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِهَا لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِهِمَا لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِهِنَّ لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِیْ لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ بِنَا، (۲)لِیُبْیَضَّ لِیُبْیَضِّ لِیُبْیَضْضَ لِیُبْیَضَّا لِیُبْیَضُّوْا لِتُبْیَضَّ لِتُبْیَضِّ لِتُبْیَضْضَ لِتُبْیَضَّا لِیُبْیَضْضَنْ لِاُبْیَضَّ لِاُبْیَضِّ لِاُبْیَضْضَ لِنُبْیَضَّ لِنُبْیَضِّ لِنُبْیَضْضَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُبْیَضَّنَّ بِهٖ لِیُبْیَضَّنَّ بِهِمَا لِیُبْیَضَّنَّ بِهِمْ لِیُبْیَضَّنَّ بِهَا لِیُبْیَضَّنَّ بِهِمَا لِیُبْیَضَّنَّ بِهِنَّ لِیُبْیَضَّنَّ بِیْ

لِيُبَيَّضَّ بِنَا، (۲) لِيُبَيَّضَّ لِيُبَيَّضَّانِّ لِيُبَيَّضُّنَّ لِتُبَيَّضَّ لِتُبَيَّضَّانِّ لِيُبَيَّضْنَانِّ لِأُبَيَّضَّ لِنُبَيَّضَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱) لِيُبَيَّضَنْ بِهٖ لِيُبَيَّضَنْ بِهِمْ لِيُبَيَّضَنْ بِهَا لِيُبَيَّضَنْ بِيْ لِيُبَيَّضَنْ بِنَا، (۲) لِيُبَيَّضَنْ لِيُبَيَّضُنْ لِتُبَيَّضَنْ لِأُبَيَّضَنْ لِنُبَيَّضَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَبْيَضَّ لَاتَبْيَضِّ لَاتَبْيَضِضْ لَاتَبْيَضَّا لَاتَبْيَضُّوا لَاتَبْيَضِّيْ لَاتَبْيَضَّا لَاتَبْيَضِضْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَبْيَضَّنَّ لَاتَبْيَضَّانِّ لَاتَبْيَضُّنَّ لَاتَبْيَضِّنَّ لَاتَبْيَضَّانِّ لَاتَبْيَضِضْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَبْيَضَّنْ لَاتَبْيَضُّنْ لَاتَبْيَضِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(۱) لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضِضْ بِكَ لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضِضْ بِكُمَا لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضِضْ بِكُمْ لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضِضْ بِكِ لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضِضْ بِكُمَا لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضِضْ بِكُنَّ، (۲) لَاتُبْيَضَّ لَاتُبْيَضِّ لَاتُبْيَضَضْ لَاتُبْيَضَّا لَاتُبْيَضُّوا لَاتُبْيَضِّيْ لَاتُبْيَضَّا لَاتُبْيَضَضْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱) لَايُبْيَضَّنَّ بِكَ لَايُبْيَضَّنَّ بِكُمَا لَايُبْيَضَّنَّ بِكُمْ لَايُبْيَضَّنَّ بِكِ لَايُبْيَضَّنَّ بِكُمَا لَايُبْيَضَّنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُبْيَضَّنَّ لَاتُبْيَضَّانِّ لَاتُبْيَضُّنَّ لَاتُبْيَضِّنَّ لَاتُبْيَضَّانِّ لَاتُبْيَضَضْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱) لَايُبْيَضَّنْ بِكَ لَايُبْيَضَّنْ بِكُمْ لَايُبْيَضَّنْ بِكِ، (۲) لَاتُبْيَضَّنْ لَاتُبْيَضُّنْ لَاتُبْيَضِّنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَبْيَضَّ لَايَبْيَضِّ لَايَبْيَضِضْ لَايَبْيَضَّا لَايَبْيَضُّوا لَاتَبْيَضَّ لَاتَبْيَضِّ لَاتَبْيَضِضْ لَاتَبْيَضَّا لَايَبْيَضِضْنَ لَاأَبْيَضَّ لَاأَبْيَضِّ لَاأَبْيَضِضْ لَانَبْيَضَّ لَانَبْيَضِّ لَانَبْيَضِضْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَبْيَضَّنَّ لَايَبْيَضَّانِّ لَايَبْيَضُّنَّ لَاتَبْيَضَّنَّ لَاتَبْيَضَّانِّ لَايَبْيَضِضْنَانِّ لَاأَبْيَضَّنَّ لَانَبْيَضَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَبْيَضَّنْ لَايَبْيَضُّنْ لَاتَبْيَضَّنْ لَاأَبْيَضَّنْ لَانَبْيَضَّنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱) لَايُبْيَضَّ بِهٖ لَايُبْيَضَّ بِهِمَا لَايُبْيَضَّ بِهِمْ لَايُبْيَضَّ بِهَا لَايُبْيَضَّ بِهِمَا لَايُبْيَضَّ بِهِنَّ لَايُبْيَضَّ بِيْ لَايُبْيَضَّ بِنَا، (۲) لَايُبْيَضَّ لَايُبْيَضِّ لَايُبْيَضَضْ لَايُبْيَضَّا لَايُبْيَضُّوا لَاتُبْيَضَّ لَاتُبْيَضِّ لَاتُبْيَضَضْ لَاتُبْيَضَّا لَايُبْيَضَضْنَ لَاأُبْيَضَّ لَاأُبْيَضِّ لَاأُبْيَضَضْ لَانُبْيَضَّ لَانُبْيَضِّ لَانُبْيَضَضْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱) لَايُبْيَضَّنَّ بِهٖ لَايُبْيَضَّنَّ بِهِمَا لَايُبْيَضَّنَّ بِهِمْ لَايُبْيَضَّنَّ بِهَا لَايُبْيَضَّنَّ بِهِمَا لَايُبْيَضَّنَّ بِهِنَّ لَايُبْيَضَّنَّ بِيْ لَايُبْيَضَّنَّ بِنَا، (۲) لَايُبْيَضَّنَّ لَايُبْيَضَّانِّ لَايُبْيَضُّنَّ لَاتُبْيَضَّنَّ لَاتُبْيَضَّانِّ لَايُبْيَضَضْنَانِّ لَاأُبْيَضَّنَّ لَانُبْيَضَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱) لَايُبْيَضَّنْ بِهٖ لَايُبْيَضَّنْ بِهِمْ لَايُبْيَضَّنْ بِهَا لَايُبْيَضَّنْ بِيْ لَايُبْيَضَّنْ بِنَا، (۲) لَايُبْيَضَّنْ لَايُبْيَضُّنْ لَاتُبْيَضَّنْ لَاأُبْيَضَّنْ لَانُبْيَضَّنْ،

﴿**نوٹ** -اجوف یائی کے مزید مصادر بابِ ''اِفْعِلَالٌ'' سے مستعمل نہیں ہیں﴾

☆☆☆☆☆

باب دھم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق اَجوَف یائی از باب ''اِفْعِیْلَال'' جیسے ''اَلْاِبْیِیْضَاض'' (زیادہ سفید ہونا)

☆اِبْیَاضَّ یَبْیَاضُّ اِبْیِیْضَاضًا **فَھُوَ** مُبْیَاضٌّ لَمْ یَبْیَاضَّ لَمْ یَبْیَاضِّ لَمْ یَبْیَاضِضْ لَایَبْیَاضُّ لَنْ یَّبْیَاضَّ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِبْیَاضَّ اِبْیَاضِّ اِبْیَاضِضْ لِیَبْیَاضَّ لِیَبْیَاضِّ لِیَبْیَاضِضْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَبْیَاضَّ لَاتَبْیَاضِّ لَاتَبْیَاضِضْ لَایَبْیَاضَّ لَایَبْیَاضِّ لَایَبْیَاضِضْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُبْیَاضٌّ مُبْیَاضَّانِ مُبْیَاضَّاتٌ، (۱) اِبْیَاضَّ یَبْیَاضُّ اِبْیِیْضَاضًا **فَھُوَ** مُبْیَاضٌّ وَّاُبْیُوْضَّ بِهٖ یُبْیَاضُّ بِهٖ اِبْیِیْضَاضًا **فَذَاكَ** مُبْیَاضٌّ بِهٖ لَمْ یَبْیَاضَّ لَمْ یَبْیَاضِّ لَمْ یَبْیَاضِضْ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِهٖ لَایَبْیَاضُّ لَایُبْیَاضُّ بِهٖ لَنْ یَّبْیَاضَّ لَنْ یُّبْیَاضَّ بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِبْیَاضَّ اِبْیَاضِّ اِبْیَاضِضْ لِیُبْیَاضَّ لِیُبْیَاضِّ لِیُبْیَاضَضْ بِكَ لِیَبْیَاضَّ لِیَبْیَاضِّ لِیَبْیَاضِضْ لِیُبْیَاضَّ لِیُبْیَاضِّ لِیُبْیَاضَضْ بِهٖ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَبْیَاضَّ لَاتَبْیَاضِّ لَاتَبْیَاضِضْ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِكَ لَایَبْیَاضَّ لَایَبْیَاضِّ لَایَبْیَاضِضْ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُبْیَاضٌّ مُبْیَاضَّانِ مُبْیَاضَّاتٌ، (۲) اِبْیَاضَّ یَبْیَاضُّ اِبْیِیْضَاضًا **فَھُوَ** مُبْیَاضٌّ وَّاُبْیُوْضَّ یُبْیَاضُّ اِبْیِیْضَاضًا **فَذَاكَ** مُبْیَاضٌّ لَمْ یَبْیَاضَّ لَمْ یَبْیَاضِّ لَمْ یَبْیَاضِضْ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ لَایَبْیَاضُّ لَایُبْیَاضُّ لَنْ یَّبْیَاضَّ لَنْ یُّبْیَاضَّ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِبْیَاضَّ اِبْیَاضِّ اِبْیَاضِضْ لِتُبْیَاضَّ لِتُبْیَاضِّ لِتُبْیَاضَضْ لِیَبْیَاضَّ لِیَبْیَاضِّ لِیَبْیَاضِضْ لِیُبْیَاضَّ لِیُبْیَاضِّ لِیُبْیَاضَضْ بِهٖ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَبْیَاضَّ لَاتَبْیَاضِّ لَاتَبْیَاضِضْ لَاتُبْیَاضَّ لَاتُبْیَاضِّ لَاتُبْیَاضَضْ لَایَبْیَاضَّ لَایَبْیَاضِّ لَایَبْیَاضِضْ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُبْیَاضٌّ مُبْیَاضَّانِ مُبْیَاضَّاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اِبْیَاضَّ اِبْیَاضَّا اِبْیَاضُّوْا اِبْیَاضَّتْ اِبْیَاضَّتَا اِبْیَاضَضْنَ اِبْیَاضَضْتَ اِبْیَاضَضْتُمَا اِبْیَاضَضْتُمْ اِبْیَاضَضْتِ اِبْیَاضَضْتُمَا اِبْیَاضَضْتُنَّ اِبْیَاضَضْتُ اِبْیَاضَضْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ (۱) اُبْیُوْضَّ بِهٖ اُبْیُوْضَّ بِهِمَا اُبْیُوْضَّ بِهِمْ اُبْیُوْضَّ بِهَا اُبْیُوْضَّ بِهِمَا اُبْیُوْضَّ بِهِنَّ اُبْیُوْضَّ بِكَ اُبْیُوْضَّ بِكُمَا اُبْیُوْضَّ بِكُمْ اُبْیُوْضَّ بِكِ اُبْیُوْضَّ بِكُمَا اُبْیُوْضَّ بِكُنَّ اُبْیُوْضَّ بِیْ اُبْیُوْضَّ بِنَا، (۲) اُبْیُوْضَّ اُبْیُوْضَّا اُبْیُوْضُّوْا اُبْیُوْضَّتْ اُبْیُوْضَّتَا اُبْیُوْضِضْنَ اُبْیُوْضِضْتَ اُبْیُوْضِضْتُمَا اُبْیُوْضِضْتُمْ اُبْیُوْضِضْتِ اُبْیُوْضِضْتُمَا اُبْیُوْضِضْتُنَّ اُبْیُوْضِضْتُ اُبْیُوْضِضْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَا اِبْیَاضَّ مَا اِبْیَاضَّا مَا اِبْیَاضُّوْا مَا اِبْیَاضَّتْ مَا اِبْیَاضَّتَا مَا اِبْیَاضَضْنَ مَا اِبْیَاضَضْتَ مَا اِبْیَاضَضْتُمَا مَا اِبْیَاضَضْتُمْ مَا اِبْیَاضَضْتِ مَا اِبْیَاضَضْتُمَا مَا اِبْیَاضَضْتُنَّ مَا اِبْیَاضَضْتُ مَا اِبْیَاضَضْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَاابْيُوْضَّ بِهٖ مَاابْيُوْضَّ بِهِمَا مَاابْيُوْضَّ بِهِمْ مَاابْيُوْضَّ بِهَا مَاابْيُوْضَّ بِهِمَا مَاابْيُوْضَّ بِهِنَّ مَاابْيُوْضَّ بِكَ مَاابْيُوْضَّ بِكُمَا مَاابْيُوْضَّ بِكُمْ مَاابْيُوْضَّ بِكِ مَاابْيُوْضَّ بِكُمَا مَاابْيُوْضَّ بِكُنَّ مَاابْيُوْضَّ بِیْ مَاابْيُوْضَّ بِنَا، (۲)مَاابْيُوْضَّ مَاابْيُوْضَّا مَاابْيُوْضُّوا مَاابْيُوْضَّتْ مَاابْيُوْضَّتَا مَاابْيُوْضِضْنَ مَاابْيُوْضِضْتَ مَاابْيُوْضِضْتُمَا مَاابْيُوْضِضْتُمْ مَاابْيُوْضِضْتِ مَاابْيُوْضِضْتُمَا مَاابْيُوْضِضْتُنَّ مَاابْيُوْضِضْتُ مَاابْيُوْضِضْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَبْيَاضُّ يَبْيَاضَّانِ يَبْيَاضُّوْنَ تَبْيَاضُّ تَبْيَاضَّانِ يَبْيَاضِضْنَ تَبْيَاضُّ تَبْيَاضَّانِ تَبْيَاضُّوْنَ تَبْيَاضِّيْنَ تَبْيَاضَّانِ تَبْيَاضِضْنَ اَبْيَاضُّ نَبْيَاضُّ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)يُبْيَاضُّ بِهٖ يُبْيَاضُّ بِهِمَا يُبْيَاضُّ بِهِمْ يُبْيَاضُّ بِهَا يُبْيَاضُّ بِهِمَا يُبْيَاضُّ بِهِنَّ يُبْيَاضُّ بِكَ يُبْيَاضُّ بِكُمَا يُبْيَاضُّ بِكُمْ يُبْيَاضُّ بِكِ يُبْيَاضُّ بِكُمَا يُبْيَاضُّ بِكُنَّ يُبْيَاضُّ بِیْ يُبْيَاضُّ بِنَا، (۲)يُبْيَاضُّ يُبْيَاضَّانِ يُبْيَاضُّوْنَ تُبْيَاضُّ تُبْيَاضَّانِ يُبْيَاضَضْنَ تُبْيَاضُّ تُبْيَاضَّانِ تُبْيَاضُّوْنَ تُبْيَاضِّيْنَ تُبْيَاضَّانِ تُبْيَاضَضْنَ اُبْيَاضُّ نُبْيَاضُّ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَبْيَاضُّ لَايَبْيَاضَّانِ لَايَبْيَاضُّوْنَ لَاتَبْيَاضُّ لَاتَبْيَاضَّانِ لَايَبْيَاضِضْنَ لَاتَبْيَاضُّ لَاتَبْيَاضَّانِ لَاتَبْيَاضُّوْنَ لَاتَبْيَاضِّيْنَ لَاتَبْيَاضَّانِ لَاتَبْيَاضِضْنَ لَااَبْيَاضُّ لَانَبْيَاضُّ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَايُبْيَاضُّ بِهٖ لَايُبْيَاضُّ بِهِمَا لَايُبْيَاضُّ بِهِمْ لَايُبْيَاضُّ بِهَا لَايُبْيَاضُّ بِهِمَا لَايُبْيَاضُّ بِهِنَّ لَايُبْيَاضُّ بِكَ لَايُبْيَاضُّ بِكُمَا لَايُبْيَاضُّ بِكُمْ لَايُبْيَاضُّ بِكِ لَايُبْيَاضُّ بِكُمَا لَايُبْيَاضُّ بِكُنَّ لَايُبْيَاضُّ بِیْ لَايُبْيَاضُّ بِنَا، (۲)لَايُبْيَاضُّ لَايُبْيَاضَّانِ لَايُبْيَاضُّوْنَ لَاتُبْيَاضُّ لَاتُبْيَاضَّانِ لَايُبْيَاضَضْنَ لَاتُبْيَاضُّ لَاتُبْيَاضَّانِ لَاتُبْيَاضُّوْنَ لَاتُبْيَاضِّيْنَ لَاتُبْيَاضَّانِ لَاتُبْيَاضَضْنَ لَااُبْيَاضُّ لَانُبْيَاضُّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَبْيَاضَّنَّ لَيَبْيَاضَّانِّ لَيَبْيَاضُّنَّ لَتَبْيَاضَّنَّ لَتَبْيَاضَّانِّ لَيَبْيَاضِضْنَانِّ لَتَبْيَاضَّنَّ لَتَبْيَاضَّانِّ لَتَبْيَاضُّنَّ لَتَبْيَاضِّنَّ لَتَبْيَاضَّانِّ لَتَبْيَاضِضْنَانِّ لَاَبْيَاضَّنَّ لَنَبْيَاضَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَيُبْيَاضَّنَّ بِهٖ لَيُبْيَاضَّنَّ بِهِمَا لَيُبْيَاضَّنَّ بِهِمْ لَيُبْيَاضَّنَّ بِهَا لَيُبْيَاضَّنَّ بِهِمَا لَيُبْيَاضَّنَّ بِهِنَّ لَيُبْيَاضَّنَّ بِكَ لَيُبْيَاضَّنَّ بِكُمَا لَيُبْيَاضَّنَّ بِكُمْ لَيُبْيَاضَّنَّ بِكِ لَيُبْيَاضَّنَّ بِكُمَا لَيُبْيَاضَّنَّ بِكُنَّ لَيُبْيَاضَّنَّ بِیْ لَيُبْيَاضَّنَّ بِنَا،(۲)لَيُبْيَاضَّنَّ لَيُبْيَاضَّانِّ لَيُبْيَاضُّنَّ لَتُبْيَاضَّنَّ لَتُبْيَاضَّانِّ لَيُبْيَاضَضْنَانِّ لَتُبْيَاضَّنَّ لَتُبْيَاضَّانِّ لَتُبْيَاضُّنَّ لَتُبْيَاضِّنَّ لَتُبْيَاضَّانِّ لَتُبْيَاضَضْنَانِّ لَاُبْيَاضَّنَّ لَنُبْيَاضَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَبْيَاضَّنْ لَيَبْيَاضُّنْ لَتَبْيَاضَّنْ لَتَبْيَاضِّنْ لَتَبْيَاضَّنْ

لَا ابَیَاضَّنْ لَنَبْیَاضَّنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُبْیَاضَنْ بِہٖ لَیُبْیَاضَّنْ بِہِمَا لَیُبْیَاضَنْ بِہِمْ لَیُبْیَاضَّنْ بِہَا لَیُبْیَاضَنْ بِکَ لَیُبْیَاضَنْ بِکُمْ لَیُبْیَاضَّنْ بِکِ لَیُبْیَاضَنْ بِیْ لَیُبْیَاضَنْ بِنَا، (۲)لَیُبْیَاضَّنْ لَیُبْیَاضَّنْ لَیُبْیَاضُنْ لَتُبْیَاضَّنْ لَتُبْیَاضَّنْ لَتُبْیَاضُنْ لَتُبْیَاضِنْ لَاُبْیَاضَّنْ لَنُبْیَاضَّنْ،

بحث اسم فاعل-مُبْیَاضٌ مُبْیَاضَّانِ (مُبْیَاضَّیْنِ) مُبْیَاضُّوْنَ (مُبْیَاضِّیْنَ) مُبْیَاضَّۃٌ مُبْیَاضَّتَانِ (مُبْیَاضَّتَیْنِ) مُبْیَاضَّاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُبْیَاضٌ بِہٖ مُبْیَاضٌ بِہِمَا مُبْیَاضٌ بِہِمْ مُبْیَاضٌ بِہَا مُبْیَاضٌ بِہِمَا مُبْیَاضٌ بِہِنَّ، (۲)مُبْیَاضٌّ مُبْیَاضَّانِ (مُبْیَاضَّیْنِ) مُبْیَاضُّوْنَ (مُبْیَاضِّیْنَ) مُبْیَاضَّۃٌ مُبْیَاضَّتَانِ (مُبْیَاضَّتَیْنِ) مُبْیَاضَّاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَبْیَاضَّ لَمْ یَبْیَاضِّ لَمْ یَبْیَاضِضْ لَمْ یَبْیَاضَّا لَمْ یَبْیَاضُّوْا لَمْ تَبْیَاضَّ لَمْ تَبْیَاضِّ لَمْ تَبْیَاضِضْ لَمْ تَبْیَاضَّا لَمْ یَبْیَاضِضْنَ لَمْ تَبْیَاضَّ لَمْ تَبْیَاضِّ لَمْ تَبْیَاضِضْ لَمْ تَبْیَاضَّا لَمْ تَبْیَاضُّوْا لَمْ تَبْیَاضِّیْ لَمْ تَبْیَاضَّا لَمْ تَبْیَاضِضْنَ لَمْ اَبْیَاضَّ لَمْ اَبْیَاضِّ لَمْ اَبْیَاضِضْ لَمْ نَبْیَاضَّ لَمْ نَبْیَاضِّ لَمْ نَبْیَاضِضْ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِہٖ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِہِمَا لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِہِمْ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِہَا لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِہِمَا لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِہِنَّ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِکَ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِکُمَا لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِکُمْ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِکِ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِکُمَا لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِکُنَّ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِیْ لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ بِنَا، (۲)لَمْ یُبْیَاضَّ لَمْ یُبْیَاضِّ لَمْ یُبْیَاضَضْ لَمْ یُبْیَاضَّا لَمْ یُبْیَاضُّوْا لَمْ تُبْیَاضَّ لَمْ تُبْیَاضِّ لَمْ تُبْیَاضَضْ لَمْ تُبْیَاضَّا لَمْ یُبْیَاضَضْنَ لَمْ تُبْیَاضَّ لَمْ تُبْیَاضِّ لَمْ تُبْیَاضَضْ لَمْ تُبْیَاضَّا لَمْ تُبْیَاضُّوْا لَمْ تُبْیَاضِّیْ لَمْ تُبْیَاضَّا لَمْ تُبْیَاضَضْنَ لَمْ اُبْیَاضَّ لَمْ اُبْیَاضِّ لَمْ اُبْیَاضَضْ لَمْ نُبْیَاضَّ لَمْ نُبْیَاضِّ لَمْ نُبْیَاضَضْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّبْیَاضَّ لَنْ یَّبْیَاضَّا لَنْ یَّبْیَاضُّوْا لَنْ تَبْیَاضَّ لَنْ تَبْیَاضَّا لَنْ یَّبْیَاضِضْنَ لَنْ تَبْیَاضَّ لَنْ تَبْیَاضَّا لَنْ تَبْیَاضُّوْا لَنْ تَبْیَاضِّیْ لَنْ تَبْیَاضَّا لَنْ تَبْیَاضِضْنَ لَنْ اَبْیَاضَّ لَنْ نَّبْیَاضَّ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّبْیَاضَّ بِہٖ لَنْ یُّبْیَاضَّ بِہِمَا لَنْ یُّبْیَاضَّ بِہِمْ لَنْ یُّبْیَاضَّ بِہَا لَنْ یُّبْیَاضَّ بِہِمَا لَنْ یُّبْیَاضَّ بِہِنَّ لَنْ یُّبْیَاضَّ بِکَ لَنْ یُّبْیَاضَّ بِکُمَا لَنْ یُّبْیَاضَّ بِکُمْ لَنْ یُّبْیَاضَّ بِکِ لَنْ یُّبْیَاضَّ بِکُمَا لَنْ یُّبْیَاضَّ بِکُنَّ لَنْ یُّبْیَاضَّ بِیْ لَنْ یُّبْیَاضَّ بِنَا، (۲)لَنْ یُّبْیَاضَّ لَنْ یُّبْیَاضَّا لَنْ یُّبْیَاضُّوْا لَنْ تُبْیَاضَّ لَنْ تُبْیَاضَّا لَنْ یُّبْیَاضَضْنَ لَنْ تُبْیَاضَّ لَنْ تُبْیَاضَّا لَنْ تُبْیَاضُّوْا لَنْ تُبْیَاضِّیْ لَنْ تُبْیَاضَّا لَنْ تُبْیَاضَضْنَ لَنْ اُبْیَاضَّ لَنْ نُّبْیَاضَّ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِبْيَاضَّ اِبْيَاضِّ اِبْيَاضِضْ اِبْيَاضَّا اِبْيَاضُّوْا اِبْيَاضِّيْ اِبْيَاضَّا اِبْيَاضِضْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِبْيَاضَّنَّ اِبْيَاضَّانِّ اِبْيَاضُّنَّ اِبْيَاضِّنَّ اِبْيَاضَّانِّ اِبْيَاضِضْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِبْيَاضَّنْ اِبْيَاضُّنْ اِبْيَاضِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِكَ لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِكُمَا لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِكُمْ لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِكِ لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِكُمَا لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِكُنَّ، (۲)لِتُبْيَاضَّ لِتُبْيَاضِّ لِتُبْيَاضَضْ لِتُبْيَاضَّا لِتُبْيَاضُّوْا لِتُبْيَاضِّيْ لِتُبْيَاضَّا لِتُبْيَاضَضْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِيُبْيَاضَّنَّ بِكَ لِيُبْيَاضَّنَّ بِكُمَا لِيُبْيَاضَّنَّ بِكُمْ لِيُبْيَاضَّنَّ بِكِ لِيُبْيَاضَّنَّ بِكُمَا لِيُبْيَاضَّنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُبْيَاضَّنَّ لِتُبْيَاضَّانِّ لِتُبْيَاضُّنَّ لِتُبْيَاضِّنَّ لِتُبْيَاضَّانِّ لِتُبْيَاضَضْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِيُبْيَاضَّنْ بِكَ لِيُبْيَاضَّنْ بِكُمْ لِيُبْيَاضَّنْ بِكِ، (۲)لِتُبْيَاضَّنْ لِتُبْيَاضُّنْ لِتُبْيَاضِّنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَبْيَاضَّ لِيَبْيَاضِّ لِيَبْيَاضِضْ لِيَبْيَاضَّا لِيَبْيَاضُّوْا لِتَبْيَاضَّ لِتَبْيَاضِّ لِتَبْيَاضِضْ لِتَبْيَاضَّا لِيَبْيَاضِضْنَ لِاَبْيَاضَّ لِاَبْيَاضِّ لِاَبْيَاضِضْ لِنَبْيَاضَّ لِنَبْيَاضِّ لِنَبْيَاضِضْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَبْيَاضَّنَّ لِيَبْيَاضَّانِّ لِيَبْيَاضُّنَّ لِتَبْيَاضَّنَّ لِتَبْيَاضَّانِّ لِيَبْيَاضِضْنَانِّ لِاَبْيَاضَّنَّ لِنَبْيَاضَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَبْيَاضَّنْ لِيَبْيَاضُّنْ لِتَبْيَاضَّنْ لِاَبْيَاضَّنْ لِنَبْيَاضَّنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِهٖ لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِهِمَا لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِهِمْ لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِهَا لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِهِمَا لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِهِنَّ لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِيْ لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ بِنَا، (۲)لِيُبْيَاضَّ لِيُبْيَاضِّ لِيُبْيَاضَضْ لِيُبْيَاضَّا لِيُبْيَاضُّوْا لِتُبْيَاضَّ لِتُبْيَاضِّ لِتُبْيَاضَضْ لِتُبْيَاضَّا لِيُبْيَاضَضْنَ لِاُبْيَاضَّ لِاُبْيَاضِّ لِاُبْيَاضَضْ لِنُبْيَاضَّ لِنُبْيَاضِّ لِنُبْيَاضَضْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِيُبْيَاضَّنَّ بِهٖ لِيُبْيَاضَّنَّ بِهِمَا لِيُبْيَاضَّنَّ بِهِمْ لِيُبْيَاضَّنَّ بِهَا لِيُبْيَاضَّنَّ بِهِمَا لِيُبْيَاضَّنَّ بِهِنَّ لِيُبْيَاضَّنَّ بِيْ لِيُبْيَاضَّنَّ بِنَا، (۲)لِيُبْيَاضَّنَّ لِيُبْيَاضَّانِّ لِيُبْيَاضُّنَّ لِتُبْيَاضَّنَّ لِتُبْيَاضَّانِّ لِيُبْيَاضَضْنَانِّ لِاُبْيَاضَّنَّ لِنُبْيَاضَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِيُبْيَاضَّنْ بِهٖ لِيُبْيَاضَّنْ بِهِمْ لِيُبْيَاضَّنْ بِهَا لِيُبْيَاضَّنْ بِيْ لِيُبْيَاضَّنْ بِنَا، (۲)لِيُبْيَاضَّنْ لِيُبْيَاضُّنْ لِتُبْيَاضَّنْ لِاُبْيَاضَّنْ لِنُبْيَاضَّنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَبْيَاضَّ لَاتَبْيَاضِّ لَاتَبْيَاضِضْ لَاتَبْيَاضَّا لَاتَبْيَاضُّوْا لَاتَبْيَاضِّيْ لَاتَبْيَاضَّا لَاتَبْيَاضِضْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَبْيَاضَّنَّ لَاتَبْيَاضَّانِّ لَاتَبْيَاضُّنَّ لَاتَبْيَاضِّنَّ لَاتَبْيَاضَّانِّ لَاتَبْيَاضِضْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَبَیَاضَنْ لَاتَبَیَاضُنْ لَاتَبَیَاضِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-(۱)لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِکَ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِکُمَا لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِکُمْ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِکِ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِکُمَا لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِکُنَّ، (۲)لَاتُبْیَاضَّ لَاتُبْیَاضِّ لَاتُبْیَاضَضْ لَاتُبْیَاضَّا لَاتُبْیَاضُّوا لَاتُبْیَاضِّی لَاتُبْیَاضَّا لَاتُبْیَاضَضْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُبْیَاضَّنَّ بِکَ لَایُبْیَاضَّنَّ بِکُمَا لَایُبْیَاضَّنَّ بِکُمْ لَایُبْیَاضَّنَّ بِکِ لَایُبْیَاضَّنَّ بِکُمَا لَایُبْیَاضَّنَّ بِکُنَّ، (۲)لَاتُبْیَاضَّنَّ لَاتُبْیَاضَّانِّ لَاتُبْیَاضُّنَّ لَاتُبْیَاضِّنَّ لَاتُبْیَاضَّانِّ لَاتُبْیَاضَضْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُبْیَاضَّنْ بِکَ لَایُبْیَاضَّنْ بِکُمْ لَایُبْیَاضَّنْ بِکِ، (۲)لَاتُبْیَاضَّنْ لَاتُبْیَاضُّنْ لَاتُبْیَاضِّنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَبْیَاضَّ لَایَبْیَاضِّ لَایَبْیَاضِضْ لَایَبْیَاضَّا لَایَبْیَاضُّوا لَاتَبْیَاضَّ لَاتَبْیَاضِّ لَاتَبْیَاضِضْ لَاتَبْیَاضَّا لَایَبْیَاضِضْنَ لَآابْیَاضَّ لَآابْیَاضِّ لَآابْیَاضِضْ لَانَبْیَاضَّ لَانَبْیَاضِّ لَانَبْیَاضِضْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَبْیَاضَّنَّ لَایَبْیَاضَّانِّ لَایَبْیَاضُّنَّ لَاتَبْیَاضَّنَّ لَاتَبْیَاضَّانِّ لَایَبْیَاضِضْنَانِّ لَآابْیَاضَّنَّ لَانَبْیَاضَّنَّ،

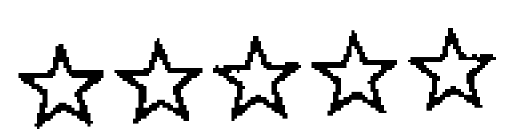
مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَبْیَاضَّنْ لَایَبْیَاضُّنْ لَاتَبْیَاضَّنْ لَآابْیَاضَّنْ لَانَبْیَاضَّنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-(۱)لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِهٖ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِهِمَا لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِهِمْ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِهَا لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِهِمَا لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِهِنَّ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِیْ لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ بِنَا، (۲)لَایُبْیَاضَّ لَایُبْیَاضِّ لَایُبْیَاضَضْ لَایُبْیَاضَّا لَایُبْیَاضُّوا لَاتُبْیَاضَّ لَاتُبْیَاضِّ لَاتُبْیَاضَضْ لَاتُبْیَاضَّا لَایُبْیَاضَضْنَ لَآابْیَاضَّ لَآابْیَاضِّ لَآابْیَاضَضْ لَانُبْیَاضَّ لَانُبْیَاضِّ لَانُبْیَاضَضْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُبْیَاضَّنَّ بِهٖ لَایُبْیَاضَّنَّ بِهِمَا لَایُبْیَاضَّنَّ بِهِمْ لَایُبْیَاضَّنَّ بِهَا لَایُبْیَاضَّنَّ بِهِمَا لَایُبْیَاضَّنَّ بِهِنَّ لَایُبْیَاضَّنَّ بِیْ لَایُبْیَاضَّنَّ بِنَا، (۲)لَایُبْیَاضَّنَّ لَایُبْیَاضَّانِّ لَایُبْیَاضُّنَّ لَاتُبْیَاضَّنَّ لَاتُبْیَاضَّانِّ لَایُبْیَاضَضْنَانِّ لَآابْیَاضَّنَّ لَانُبْیَاضَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُبْیَاضَّنْ بِهٖ لَایُبْیَاضَّنْ بِهِمْ لَایُبْیَاضَّنْ بِهَا لَایُبْیَاضَّنْ بِیْ لَایُبْیَاضَّنْ بِنَا، (۲)لَایُبْیَاضَّنْ لَایُبْیَاضُّنْ لَاتُبْیَاضَّنْ لَآابْیَاضَّنْ لَانُبْیَاضَّنْ،

﴿نوٹ-اجوف یائی کے مزید مصادر بابِ "اِفْعِیْلَالٌ" سے مستعمل نہیں ہیں﴾

قوانینِ ناقص (مُعتَلُّ اللّامْ)

﴿قانون (دُعَآءٌ، رِدَآءٌ) نمبر۱﴾ جو واؤ یا یاء الف زائدہ کے بعد طرف (کلمہ) میں واقع ہو یا طرف کے حکم میں ہو (کہ لام کلمہ کے بعد والی زیادتی لازم الاتصال نہ ہو) تو اسکو ہمزہ سے تبدیل کرنا ضروری ہے۔ جیسے دُعَاوٌ اور رُعَایٌ سے حسبِ قانون دُعَآءٌ اور رُعَآءٌ پڑھنا واجب ہے۔

نوٹ۔ طرفِ حکمی یہ ہے کہ واؤ اور یاء کے بعد ایسی زیادتی ہو جسکے بغیر بھی کبھی کلمہ کا استعمال ہو جاتا ہو جیسے سَقَّآءَۃٌ جو سَاقِیَۃٌ کا مبالغہ ہے یہ سَقَّآءٌ ساقی کے مبالغہ کے طور پر بھی مستعمل ہے جبکہ اَدَاوَۃٌ اور دِرَایَۃٌ میں تاء لازمہ ہے۔

﴿قانون (دُعِیَ، رَاضِیَۃٌ) نمبر۲﴾ جب واؤ لام کلمہ میں واقع ہو اور اسکا ماقبل مکسور ہو تو لازماً اسکو یاء سے بدل دیتے ہیں جیسے دُعِوَ اور رَاضِوَۃٌ کو حسبِ قانون دُعِیَ اور رَاضِیَۃٌ بنایا۔

﴿قانون (نَهُوَ، یَکْنُوُ) نمبر۳﴾ جب لام کلمہ میں یاء متحرک ہو اور اسکا ماقبل مضموم ہو تو اسکو واؤ سے تبدیل کرنا ضروری ہے۔ جیسے نَهُوَ جو دراصل نَهُیَ تھا اور یَکْنُوُ دراصل یَکْنُیُ تھا پہلے اس قانون سے یَکْنُوُ اور پھر یَکْنُوْ ہوا۔

﴿قانون (یَدْعُوْ، یَرْمِیْ) نمبر۴﴾ جب لام کلمہ کی واؤ اور یاء مضموم یا مکسور ہو اور اسکا ماقبل بھی بالترتیب مضموم یا مکسور ہو تو اسکی حرکت کو حذف کر دینا ضروری ہے۔ یَدْعُوُ، یَرْمِیُ اور اَلرَّامِیُ سے بالترتیب یَدْعُوْ، یَرْمِیْ اور اَلرَّامِیْ پڑھنا۔

﴿قانون (یَدْعُوْنَ) نمبر۵﴾ جو واؤ مضموم، ضمہ اور واؤ کے درمیان واقع ہو اسکی حرکت گرا کر اجتماع ساکنین کی وجہ سے اس (واؤ مدہ) کو گرا دینا ضروری ہے۔ جیسے یَدْعُوُوْنَ سے یَدْعُوْوْنَ اور پھر یَدْعُوْنَ پڑھنا۔

﴿قانون (تَرْمِیْنَ) نمبر۶﴾ جو یاء مکسور، کسرہ اور یاء کے درمیان واقع ہو اسکی حرکت گرا کر اجتماع ساکنین کی وجہ سے اس (یاء مدہ) کو گرا دینا ضروری ہے۔ جیسے تَرْمِیِیْنَ سے تَرْمِیْیْنَ اور پھر تَرْمِیْنَ پڑھنا۔

﴿قانون (خَشُوْا، یَرْمُوْنَ) نمبر۷﴾ جہاں بھی کسرہ اور واؤ کے درمیان یاء واقع ہو تو پہلے اس کی حرکت نقل کرکے ماقبل کو دینا ماقبل کی حرکت حذف کر دینے کے بعد پھر یُوْسَرُ والے قانون سے یاء کو واؤ سے بدل کر التقائے ساکنین علیٰ غیر حَدِّہٖ کے قانون کے تحت اوّل ساکن مدہ کو حذف کرنا ضروری ہے۔ جیسے خَشِیُوْا سے خَشْیُوْا ...... خَشُوْوْا اور پھر خَشُوْا اور یَرْمِیُوْنَ سے یَرْمُیْوْنَ ...... یَرْمُوْوْنَ اور پھر یَرْمُوْنَ پڑھنا۔

﴿قانون (تَدْعُوِیْنَ) نمبر۸﴾ جہاں ضمہ اور یاء کے درمیان واؤ ہو تو پہلے اس کی حرکت نقل کرکے ماقبل کو دینا ماقبل کی حرکت سلب کر لینے کے بعد پھر واؤ ساکن ماقبل مکسور کو مِیْعَادٌ والے قانون کے مطابق یاء سے بدل کر التقائے

ساکنین علیٰ غیر حدّہٖ کی وجہ سے حذف کر دینا ضروری ہے۔ جیسے تَدْعُوِیْنَ سے تَدْعِوِیْنَ ...... تَدْعِیِیْنَ اور پھر تَدْعِیْنَ پڑھنا۔

﴿قانون (یُدْعٰی) **نمبر۹**﴾ جو واؤ کلمہ میں تیسری جگہ واقع ہو پھر زیادتی کی وجہ سے چوتھی جگہ یا آگے چلی جائے اور اس کے ماقبل ضمہ اور واؤ ساکن نہ ہو تو اس کو یاء سے تبدیل کرنا واجب ہے جیسے یُدْعٰی دراصل یُدْعَوُ تھا، تیسری جگہ والی واؤ چوتھی جگہ واقع ہوئی اور اس کے ماقبل میں ضمہ اور واؤ ساکن بھی نہیں لہٰذا اس کو یاء سے تبدیل کیا یُدْعَیُ ہو گیا پھر یاء متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کیا تو یُدْعٰی ہو گیا۔

﴿قانون (دِلِیٌّ) **نمبر۱۰**﴾ جب فُعُوْلٌ وزن کے آخر میں دو واؤ آ جائیں تو دونوں یاء ہو کر باہم مدغم ہو جاتی ہیں اور ماقبل کا ضمہ بھی لازماً کسرہ سے بدل جاتا ہے، ایسے میں عین کلمہ کی مناسبت سے فاء کلمہ کو کسرہ دینا بھی جائز ہے۔ جیسے دَلْوٌ کی جمع دُلُوْوٌ کو پہلے دُلُیْیٌ بنانا پھر ادغام کر کے دُلُیٌّ اور ماقبل کسرہ دیکر دُلِیٌّ اور جوازاً دِلِیٌّ پڑھنا۔

﴿قانون (اَدْلِ، تَعَالِ، اَظْبِ) **نمبر۱۱**﴾ جو واؤ لازم (غیر بدل از ہمزہ) اسم متمکن کے آخر میں ضمہ کے بعد واقع ہو تو وہ یاء ہو جاتی ہے اور ماقبل ضمہ کو کسرہ سے بدل دیا جاتا ہے۔ پھر حالتِ رفعی وجری میں ساکن ہو کر اجتماع ساکنین باتنوین کی وجہ سے لازماً گر جاتی ہے جیسے اَدْلُوٌ اور تَعَالُوٌ سے بالترتیب اَدْلُیٌ اور تَعَالُیٌ ...... اَدْلِیٌ اور تَعَالِیٌ ...... اَدْلِیْ ن اور تَعَالِیْ ن ...... پھر اَدْلِ اور تَعَالِ اور اگر ضمہ کے بعد اسم میں یاء واقع ہو تو وہ بھی کسرہ کے بعد ہو کر پہلے ساکن پھر اجتماع ساکنین باتنوین کی وجہ سے گر جاتی ہے۔ جیسے ظَبْیٌ کی جمع اَظْبُیٌ کا اَظْبِیٌ ...... اَظْبِیْ ن ...... اور اَظْبِ بن جانا۔

﴿قانون (دِلِیٌّ) **نمبر۱۲**﴾ جو یاء مشدد یا مخفف اسم متمکن کے آخر میں واقع ہو اگر اس کا ماقبل ایک حرف مضموم ہو تو اس کو کسرہ سے بدل دینا واجب ہے اور اگر دو حرف مضموم ہوں تو متصل ضمہ کو کسرہ سے بدلنا واجب اور غیر متصل کو جائز ہے۔ جیسے دُلُوْوٌ کو بعد از تعلیل دُلِیٌّ پڑھنا واجب اور دِلِیٌّ پڑھنا جائز ہے۔

﴿قانون (حُبْلَیَانِ، حُبْلَیَاتٌ) **نمبر۱۳**﴾ جو الف زائدہ، تثنیہ اور جمع مؤنث سالم کے الف سے پہلے واقع ہو اس کو یاء سے بدل دینا واجب ہے۔ جیسے حُبْلٰی تثنیہ اور جمع مؤنث سالم بنا کر حُبْلَیَانِ اور حُبْلَیَاتٌ پڑھنا۔

﴿قانون (جَوَارِ) **نمبر۱۴**﴾ اگر ناقص کے اوزان اَفَاعِلُ، مَفَاعِلُ اور ان کے نظائر معرف باللام یا مضاف مستعمل ہوں تو حالتِ رفع اور جر میں ان کی یاء ساکن ہوگی۔ جیسے هٰذِهِ الْجَوَارِیْ وَجَوَارِیْكُمْ مَرَرْتُ بِالْجَوَارِیْ وَجَوَارِیْكُمْ اور اگر یہ اوزان معرف باللام یا مضاف نہ ہوں تو حالتِ رفعی وجری میں آخر کلمہ کی یاء ساکن

ہوکر اجتماعِ ساکنین کی وجہ سے گر جائے گی اور تنوین عین کلمہ کے ساتھ ملحق ہوگی۔ جیسے ھٰذِہٖ جَوَارٍ مَرَرْتُ بِجَوَارٍ۔ جبکہ نصبی حالت میں ہر صورت یاء مفتوح ہوگی۔ جیسے رَاَیْتُ الْجَوَارِیَ وَرَاَیْتُ جَوَارِیَکُمْ وَرَاَیْتُ جَوَارِیَ۔

فائدہ: مبتدی کو اس بات سے الجھن ہوتی ہے کہ مذکورہ صیغہ منتہی الجموع کا وزن ہے جو منع صرف کے اسبابِ قویہ میں سے ہے اور دو سبب کے قائم مقام ہے لہٰذا اس میں تو تنوین بالکل ہی نہیں ہونی چاہئے کیونکہ غیر منصرف جر اور تنوین کو قبول نہیں کرتا جبکہ قانون میں یہ بتایا گیا ہے کہ لام کلمہ کی یاء، ساکن ہونے کے بعد اجتماعِ ساکنین کی وجہ سے گر جائے گی۔ جب تنوین ہی نہیں تو اجتماعِ ساکنین کیسا؟ اس الجھن کو سلجھانے کیلئے علامہ مفتی عنایت احمد کاکوروی رحمۃ اللہ علیہ نے علم الصیغہ میں نقل فرمایا کہ اصل اسماء میں منصرف ہونا ہے اس لئے ہر اسم کی اصل منصرف نکلے گی۔ اس ضابطے کے تحت جَوَارٍ اور اس کی اَمثال کی اصل بھی باتنوین نکالی جائے گی پھر اگر کسی قانون کے اجراء کے باعث منتہی الجموع کا وزن برقرار نہ رہ سکا اور اس میں خلل آ گیا تو وہ لفظ کسرہ اور تنوین کو قبول کریگا، اگر منتہی الجموع کے وزن میں خلل نہ آیا تو کلمہ غیر منصرف ہو جائیگا، کسرہ اور تنوین کو قبول نہیں کریگا۔ اس قاعدے کے مطابق **جَوَارٍ** کا اصل **جَوَارِیٌ** تھا جب حالتِ رفعی اور جری میں قَاضٍ والے قاعدے کے مطابق یاء ساکن ہوکر التقائے ساکنین کی وجہ سے گر گئی تو **جَوَارٍ** مفردات (سَلَامٍ اور کَلَامٍ) کی طرح ہوگیا اور منتہی الجموع کا وزن نہ بچا لہٰذا کلمہ منصرف باتنوین باقی رہا کیونکہ یہاں مدار اسی وزن پر تھا۔ نصبی حالت میں یاء قَاضٍ والے قاعدے کے مطابق نہیں گرتی کیونکہ یاء پر فتحہ ثقیل نہیں بلکہ منتہی الجموع کا وزن برقرار رہنے کی وجہ سے کلمہ غیر منصرف ہو جاتا ہے۔ (ماخوذ از تحفہ سعیدیہ)

﴿**قانون** (رَخَایَا) **نمبر ۱۵**﴾ جو ہمزہ الف مفاعل کے بعد اور یاء سے پہلے واقع ہو اور مفرد میں یاء سے پہلے واقع نہ ہوا ہو تو اُس کو یاء مفتوحہ سے تبدیل کر دینا ضروری ہے۔ جیسے رَخَآئِیُ سے رَخَایَیُ اور آخری یاء کو الف سے بدل کر پڑھنا۔

﴿**قانون** (رُخَیٌّ، رُخَیَّۃٌ) **نمبر ۱۶**﴾ جس جگہ تین یاء ایک کلمہ میں اس طرح جمع ہوں کہ پہلی، دوسری میں مدغم ہو اور تیسری لام کلمہ ہو تو تیسری کو نسیاً منسیاً گرا دینا ضروری ہے اس شرط پر کہ نہ تو فعل میں ہوں اور نہ جاری مجرٰی فعل میں۔ جیسے رُخَیِّیٌ اور رُخَیِّیَۃٌ کو رُخَیٌّ اور رُخَیَّۃٌ پڑھنا۔

﴿**قانون** (دُعْیٰی، تَقْوٰی) **نمبر ۱۷**﴾ جو واؤ فُعْلٰی اسمی کا لام کلمہ واقع ہو اس کو یاء سے اور جو یاء فَعْلٰی اسمی کا لام کلمہ واقع ہو اس کو واؤ سے تبدیل کرنا ضروری ہے۔ جیسے دُعْوٰی سے دُعْیٰی اور تَقْیٰی سے تَقْوٰی پڑھنا۔

ناقص کی بعض اہم تعلیلات

تعلیل- دُعَآءٌ دراصل دُعَاوٌ تھاواوَالف زائدہ کے بعدطرف میں واقع ہوئی تو اسکو ہمزہ سے تبدیل کردیا لہٰذا دُعَآءٌ ہوگیا۔

تعلیل-دُعِیَ اور رَضِیَ اصل میں دُعِوَاور رَضِوَ تھےواوَلام کلمہ کسرہ کے بعدواقع ہوئی،اسکو یاء سے تبدیل کردیا تو دُعِیَ اور رَضِیَ ہوگیا۔

تعلیل-نَهُوَ دراصل نَهُیَ تھا-یاء،ضمہ کے بعدلام کلمہ واقع ہوئی،اسکو واوَ سے تبدیل کردیاتو نَهُوَ ہوگیا۔

تعلیل-یَدْعُوْ دراصل یَدْعُوُ تھاضمہ کے بعدواوَواقع ہوئی اسپرضمہ ثقیل تھااسے گرادیاتویَدْعُوُ سے یَدْعُوْ ہوگیا۔

تعلیل- دِلِیٌّ دراصل دُلُوْوٌ تھا، فُعُوْلٌ وزن کے آخر میں دوواوَواقع ہوئیں دونوں کو یاء کرکے باہم ادغام کردیا حسبِ قاعدہ ماقبل کےضمہ کوبھی کسرہ سے بدل دیاتو دُلِــیٌّ ہوا پھرعین کلمہ کی مناسبت سے فاءکلمہ کوبھی کسرہ دےدیاتو دِلِیٌّ بن گیا۔

تعلیل- اَدْلٍ دراصل اَدْلُوٌ تھادَلْوٌ کی جمع،لام کلمہ اسم میں واوَضمہ کے بعدواقع ہوئی اس کے ماقبل کوکسرہ دےکراس کویاء سے تبدیل کردیاتو اَدْلِیٌ ہوگیا پھریاءپرضمہ ثقیل تھااسے گرادیااوراجتماع ساکنین باتنوین کی وجہ سے یاء بھی گرگئی تواَدْلٍ ہوگیا۔

﴿اَبوَاب ناقص واوی ثلاثی مجرد﴾

☆ثلاثی مجرد سے ناقص واوی کے پانچ باب مستعمل ہیں (۱) بابِ فَعَلَ یَفْعِلُ جیسے جَثَا یَجْثِیْ جَثْوًا وَّجَثُوًّا وَّجَثِیًّا (۲) بابِ فَعَلَ یَفْعُلُ جیسے دَعَا یَدْعُوْ دُعَآءً وَّدَعْوَۃً (۳) بابِ فَعِلَ یَفْعَلُ جیسے رَضِیَ یَرْضٰی رِضَآءً وَّرِضْوَانًا (۴) بابِ فَعَلَ یَفْعَلُ جیسے مَحَا یَمْحٰی مَحْوًا (۵) بابِ فَعُلَ یَفْعُلُ جیسے رَخُوَ یَرْخُوْ رَخْوًا وَّرَخَآءً وَّرَخَاوَۃً۔

باب اوّل (جَثَا یَجْثِیْ جَثْوًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی مثبت ومنفی معروف کے صیغہ واحد مذکر غائب میں ''دَعَــا'' والے قاعدے کے مطابق واوَ متحرک ماقبل فتحہ کی وجہ سے الف ہوجائے گی۔اسی طرح جمع مذکر غائب،واحد مؤنث غائب اور تثنیہ مؤنث غائب میں بھی لام کلمہ کی واوَالف ہوجائے گی،اس کے بعد یہ الف جمع مذکر غائب کے صیغہ میں واوَساکنہ علامت جمع مذکر کے ساتھ،واحد

مؤنث غائب کے صیغے میں تاء ساکنہ علامت تانیث کے ساتھ اور تثنیہ مؤنث غائب کے صیغہ میں تاء متحرکہ ساکن اصلی کے ساتھ التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائے گی، جیسے جَثَوَ، جَثَوُوا، جَثَوَتْ اور جَثَوَتَا سے جَثَا، جَثَوْا، جَثَتْ اور جَثَتَا پڑھنا۔ ماضی کے صیغہ تثنیہ مذکر غائب اور آخری نو صیغوں میں واؤ برقرار رہے گی۔ تثنیہ میں مابعد کی علامتِ تثنیہ کی وجہ سے اور آخری نو صیغوں میں واؤ ساکن ہونے کی وجہ سے معلل نہیں ہوگی۔

☆ ماضی مثبت و منفی مجہول میں دُعِیَ والے قانون کے مطابق لام کلمہ کی واؤ ماقبل کسرہ کی وجہ سے ساری گردان میں یاء ہو جائے گی۔ جمع مذکر غائب جُثِیُوْا کو جُثُوْا اس طرح بنائیں گے کہ کسرہ اور واؤ کے درمیان یاء واقع ہوئی اس کا ضمہ نقل کر کے ماقبل کو دیا پہلے ماقبل کی حرکت گرا کر۔ اب یاء ساکن مظہر کو ماقبل ضمہ کی وجہ سے یُوْسَرُ قاعدے کے مطابق واؤ سے تبدیل کر دیا اور پھر التقائے ساکنین علی غیر حدہٖ کی وجہ سے پہلے ساکن واؤ مدہ کو گرا دیا تو جُثُوْا ہو گیا۔

☆ مضارع مثبت و منفی معروف، جحد معروف، نفی تاکید معروف اور امر و نہی معروف سب میں لام کلمہ کی واؤ ماقبل کسرہ کی وجہ سے دُعِیَ والے قاعدے کے مطابق یاء ہو جائے گی اور صیغہ واحد مذکر غائب، واحد مؤنث غائب، واحد مذکر حاضر، واحد متکلم اور متکلم مع الغیر میں یَرْمِیُ والے قاعدے کے مطابق یاء ساکن ہو کر برقرار رہے گی۔ اسی طرح تثنیہ کے چار اور جمع مؤنث کے دو صیغوں میں بھی مزید تعلیل نہیں ہوگی۔ البتہ جمع مؤنث غائب اور حاضر میں جُثُوْا والی تعلیل کر کے یاء حذف کریں گے اور واحد مؤنث حاضر تَجْثِیِیْنَ میں تعلیل اس طرح ہوگی کہ کسرہ اور یاء کے درمیان یاء واقع ہوئی اس کی حرکت گرا کر یاء کو التقائے ساکنین علی غیر حدہٖ کی وجہ سے گرا دیا تو تَجْثِیْنَ ہوا۔

☆ مضارع مثبت و منفی مجہول میں یُدْعٰی والے قاعدے کے مطابق تیسری جگہ والی واؤ کو چوتھی جگہ واقع ہونے اور ماقبل میں ضمہ اور واؤ ساکن نہ ہونے کے باعث الف سے تبدیل کریں گے۔ پھر تثنیہ اور جمع مؤنث کے علاوہ تمام صیغوں میں یاء متحرک ماقبل مفتوح کو رَمٰی والے قاعدے کے مطابق الف سے تبدیل کریں گے۔ اب یہ الف جمع مذکر غائب و حاضر کی واؤ اور واحد مؤنث حاضر کی یاء سے التقائے ساکنین علی غیر حدہٖ کے باعث گر جائے گا۔

☆ بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ وخفیفہ معروف کے صیغوں جمع مذکر غائب اور حاضر کے آخر میں نون تاکید ملتے ہی التقائے ساکنین کی وجہ سے جمع کی واؤ گر جائے گی اور واحد مؤنث حاضر میں یاءِ ساکنہ گر جائے گی جبکہ مجہول میں واحد مذکر غائب، واحد مؤنث غائب، واحد مذکر حاضر، واحد متکلم اور متکلم مع الغیر ان پانچ صیغوں میں لام کلمہ کا الف دوبارہ یاء ہو جائے گا اور مفتوح ہو کر نون سے ملے گا۔ جیسے **لَیُجْثَیَنَّ** ...... وغیرہ۔ جبکہ جمع مذکر غائب و حاضر کے واؤ اور واحد مؤنث حاضر کی یاء پر کسرہ آئے گا۔

☆بحث اسم فاعل میں صیغہ واحد مذکر سے جمع مذکر سالم، واحد مؤنث سے جمع مؤنث سالم، صیغہ واحد مذکر مؤنث مصغر اور صیغہ منتہی الجموع میں لام کلمہ کی واؤ ماقبل کسرہ کی وجہ سے حسب قانون دُعِیَ پہلے یاء ہوجائے گی۔ جیسے جَاثِوٌ سے جَاثِیٌ۔ پھر واحد مذکر میں یَرْمِیُ والے قاعدے کے مطابق یاء کا ضمہ ثقیلہ گرادیں گے اس سے التقائے ساکنین ہوگا یاء اور نون تنوین میں حسب قانون اوّل ساکن یاء مدہ گرجائے گی تو جَاثٍ بن جائیگا۔ جمع مذکر سالم کے علاوہ باقی صیغوں میں یہ یاء برقرار رہیگی اور جمع مذکر سالم **جَاثِیُوْنَ** کو خَشُوْا جیسی تعلیل کرکے **جَاثُوْنَ** بنائیں گے۔

جُثَاةٌ اصل میں جَثَوَةٌ تھا، قَالَ والے قاعدہ کے مطابق واؤ متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کیا تو جَثَاةٌ ہوا پھر اس لئے کہ صَلٰوةٌ، زَکٰوةٌ مفردات سے التباس نہ ہوجائے فاء کلمہ کو ضمہ دیا تو **جُثَاةٌ** ہوا۔ **جُثَّآءٌ** اصل میں جُثَّاوٌ تھا دُعَآءٌ والے قاعدہ کے مطابق الف زائدہ کے بعد طرف میں واؤ واقع ہوئی اُس کو ہمزہ سے تبدیل کردیا تو **جُثَّآءٌ** ہوگیا۔ **جُثًّی** اصل میں جُثَّوٌ تھا تیسری جگہ والی واؤ چوتھی جگہ واقع ہوئی اسکے ماقبل میں ضمہ اور واؤ ساکن نہیں ہے تو اس کو یُدْعٰی والے قاعدہ کے مطابق یاء سے تبدیل کردیا پھر یاء متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کیا تو التقائے ساکنین ہوا الف اور نون تنوین میں اول ساکن الف مدہ کو گرادیا تو **جُثًّی** ہوا۔ **جُثُوٌّ جُثْوَآءُ جُثْوَانٌ** اپنے اصل پر ہیں۔ **جِثَآءٌ، اَجْثَآءٌ** اصل میں جِثَاوٌ، اَجْثَاوٌ تھے دُعَآءٌ والے قاعدے کے مطابق الف زائدہ کے بعد طرف میں واؤ واقع ہوئی اُس کو ہمزہ سے تبدیل کردیا تو **جِثَآءٌ، اَجْثَآءٌ** ہوا۔ **جُثًا** اصل میں جُثَوٌ تھا واؤ متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کیا پھر التقائے ساکنین باتنوین کی وجہ سے الف گرگیا تو **جُثًا** ہوا۔ **جِثِیٌّ** اصل میں جُثُوْوٌ تھا فُعُوْلٌ وزن کے آخر میں دو واؤ جمع ہوئیں دِلِیٌّ والے قاعدے کے مطابق دونوں کو یاء کرکے باہم ادغام کردیا پھر ماقبل ثاء کو وجوباً اور جیم کو جوازاً کسرہ دیا تو **جِثِیٌّ** ہوگیا۔ **جُوَیْثٍ** صیغہ تصغیر اصل میں جُوَیْثِوٌ تھا پہلے دُعِیَ والے قاعدہ کے مطابق لام کلمہ والی واؤ ماقبل کسرہ کی وجہ سے یاء ہوئی پھر رامٍ جیسی تعلیل کی گئی تو **جُوَیْثٍ** ہوگیا۔ **جَوَاثٍ،** منتہی الجموع اصل میں جَوَاثِوُ تھا پہلے دُعِیَ والے قانون کے مطابق واؤ کو یاء کیا پھر حالت رفعی اور جری میں لام کلمہ گرادیا تو تنوین عین کلمہ پر آگئی اس طرح **جَوَاثٍ** ہوگیا۔ **جُوَیْثِیَةٌ** اصل میں جُوَیْثِوَةٌ تھا تعلیل گزر چکی ہے۔

☆اسم مفعول صیغہ واحد مذکر سے جمع مؤنث سالم تک تمام صیغوں میں واؤ زائدہ ساکنہ کا واؤ لام کلمہ میں مضاعف کے قاعدہ نمبر تین کے مطابق ادغام ہوا ہے جیسے مَجْثُوْوٌ سے مَجْثُوٌّ۔ جبکہ صیغہ جمع منتہی الجموع اور تصغیر کے صیغوں میں لام کلمہ والی واؤ کو پہلے یُدْعٰی والے قاعدے کے مطابق یاء کیا پھر یاء کو یاء میں ادغام کیا۔ جیسے **مَجَاثِیُّ،**

مُجَيْثِيُوٌ اور مُجَيْثِيُوَةٌ کو مَجَاثِيُّ، مُجَيْثِيٌّ اور مُجَيْثِيَّةٌ پڑھنا۔

☆ بحث جحد، بحث امر اور بحث نہی کے صیغہ واحد مذکر غائب، واحد مؤنث غائب، واحد مذکر حاضر، واحد متکلم اور متکلم مع الغیر میں لام کلمہ حرف علت، عامل جازم یا وقف کی وجہ سے گر جائے گا معروف میں یاء اور مجہول میں الف۔

☆ **مَجْثًى** صیغہ واحد اسم ظرف اصل میں مَجْثَوٌ تھا واؤ لام کلمہ، يُدْعَى والے قانون کے مطابق یاء ہوگئی اور ماقبل فتحہ کی وجہ سے الف ہو کر التقائے ساکنین یا تنوین کی وجہ سے گر گئی تو **مَجْثًى** ہوا اسم آلہ طریقہ نمبر ا **مِجْثًى** کی بھی اسی طرح تعلیل ہوئی ہے۔ صیغہ تثنیہ اسم ظرف اور اسم آلہ طریقہ نمبر ا میں واؤ، یاء ہو کر برقرار رہی ہے۔ **مَجَاثٍ** اصل میں مَجَاثِوُ تھا تیسری جگہ کی واؤ چوتھی جگہ سے آگے واقع ہوئی يُدْعَى والے قانون کے مطابق اس کو یاء کیا پھر جَوَارٍ والے قاعدے کے مطابق یاء کو ساکن کیا اور التقائے ساکنین کی وجہ سے حذف کر دیا اس طرح **مَجَاثٍ** ہو گیا۔ **مُجَيْثٍ** اصل میں مُجَيْثِوٌ تھا۔ واؤ لام کلمہ پہلے یاء ہوئی پھر ساکن ہو کر التقائے ساکنین کی وجہ سے گر گئی۔

☆ **مِجْثَاةٌ مِجْثَاتَانِ** اصل میں مِجْثَوَةٌ مِجْثَوَتَانِ تھے پہلے يُدْعَى والے قانون کے مطابق واؤ کو یاء کیا پھر ماقبل فتحہ کی وجہ سے الف سے بدل دیا۔ **مِجْثَاءٌ مِجْثَاءَانِ** اصل میں مِجْثَاوٌ مِجْثَاوَانِ تھے۔ دُعَاءٌ والے قاعدے کے مطابق واؤ، ہمزہ ہوگئی۔

☆ **مَجَاثِيُّ مُجَيْثِيٌّ** اور **مُجَيْثِيَّةٌ** اصل میں مَجَاثِيُوُ مُجَيْثِيُوٌ اور مُجَيْثِيُوَةٌ تھے لام کلمہ والی واؤ يُدْعَى والے قانون کے مطابق یاء ہوئی اور ماقبل کی ساکن یاء کا اس میں ادغام ہو گیا۔

☆ اسم تفضیل مذکر **اَجْثَى اَجْثَيَانِ اَجْثَوْنَ** کو بالترتیب يُدْعَى يُدْعَيَانِ يُدْعَوْنَ کی طرح بنایا گیا ہے جبکہ **اَجَاثٍ** کو مَجَاثٍ اور **اُجَيْثٍ** کو مُجَيْثٍ کی طرح تعلیل کیا گیا ہے۔

☆ اسم تفضیل مؤنث **جُثْيَى جُثْيَيَانِ جُثْيَيَاتٌ** اصل میں جُثْيَى جُثْيَيَانِ جُثْيَيَاتٌ تھے۔ فُعْلَى اسم کے لام کلمہ کی واؤ کو دُعْيَى والے قانون کے مطابق یاء سے تبدیل کر دیا۔ **جُثًى** اصل میں جُثَوٌ تھا۔ واؤ متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کیا تو الف التقائے ساکنین کی وجہ سے گر گیا۔ **جُثَيَّى** اصل میں جُثَيْوَى تھا۔ سَيِّدٌ والے قاعدہ کے مطابق واؤ کو یاء کیا اور یاء کو یاء ادغام کیا۔

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص واوی از باب "فَعَلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلْجَثْوُ وَالْجُثُوُّ وَالْجِثِیُّ" (دوزانو ہو کر بیٹھنا)

جَثَا یَجْثِیْ جَثْوًا وَّ جُثُوًّا وَّ جِثِیًّا **فَھُوَ** جَاثٍ وَّ جُثِیَ یُجْثٰی جَثْوٌ وَّ جُثُوًّا وَجِثِیًّا **فَذَاکَ** مَجْثِیٌّ لَمْ یَجْثِ لَمْ یُجْثَ لَایَجْثِیْ لَایُجْثٰی لَنْ یَّجْثِیَ لَنْ یُّجْثٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** اِجْثِ لِتُجْثَ لِیَجْثِ لِیُجْثَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَجْثِ لَاتُجْثَ لَایَجْثِ لَایُجْثَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَجْثًی مَّجْثَیَان مَجَاثٍ وَّمُجَیْثٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِجْثًی مِّجْثَیَان مَجَاثٍ وَّمُجَیْثٍ، مِجْثَاۃٌ مِّجْثَاتَان مَجَاثٍ وَّمُجَیْثِیَۃٌ، مِجْثَاءٌ مِّجْثَاءَ ان مَجَاثِیُّ مُجَیْثِیٌّ وَّمُجَیْثِیَّۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَجْثٰی اَجْثَیَان اَجْثَوْنَ اَجَاثٍ وَّ اُجَیْثٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ** جُثْیٰی جُثْیَیَان جُثْیَیَاتٌ جُثًّی وَّ جُثَّی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ** مَآ اَجْثَاہُ وَاَجْثِ بِہٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- جَثَا جَثَوَا جَثَوْا جَثَتْ جَثَتَا جَثَوْنَ جَثَوْتَ جَثَوْتُمَا جَثَوْتُمْ جَثَوْتِ جَثَوْتُمَا جَثَوْتُنَّ جَثَوْتُ جَثَوْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- جُثِیَ جُثِیَا جُثُوْا جُثِیَتْ جُثِیَتَا جُثِیْنَ جُثِیْتَ جُثِیْتُمَا جُثِیْتُمْ جُثِیْتِ جُثِیْتُمَا جُثِیْتُنَّ جُثِیْتُ جُثِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاجَثَا مَاجَثَوَا مَاجَثَوْا مَاجَثَتْ مَاجَثَتَا مَاجَثَوْنَ مَاجَثَوْتَ مَاجَثَوْتُمَا مَاجَثَوْتُمْ مَاجَثَوْتِ مَاجَثَوْتُمَا مَاجَثَوْتُنَّ مَاجَثَوْتُ مَاجَثَوْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاجُثِیَ مَاجُثِیَا مَاجُثُوْا مَاجُثِیَتْ مَاجُثِیَتَا مَاجُثِیْنَ مَاجُثِیْتَ مَاجُثِیْتُمَا مَاجُثِیْتُمْ مَاجُثِیْتِ مَاجُثِیْتُمَا مَاجُثِیْتُنَّ مَاجُثِیْتُ مَاجُثِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَجْثِیْ یَجْثِیَانِ یَجْثُوْنَ تَجْثِیْ تَجْثِیَانِ یَجْثِیْنَ تَجْثِیْ تَجْثِیَانِ تَجْثُوْنَ تَجْثِیْنَ تَجْثِیَانِ تَجْثِیْنَ اَجْثِیْ نَجْثِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُجْثٰی یُجْثَیَانِ یُجْثَوْنَ تُجْثٰی تُجْثَیَانِ یُجْثَیْنَ تُجْثٰی تُجْثَیَانِ تُجْثَوْنَ تُجْثَیْنَ تُجْثَیَانِ تُجْثَیْنَ اُجْثٰی نُجْثٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَجْثِیْ لَایَجْثِیَانِ لَایَجْثُوْنَ لَاتَجْثِیْ لَاتَجْثِیَانِ لَایَجْثِیْنَ لَاتَجْثِیْ لَاتَجْثِیَانِ لَاتَجْثُوْنَ لَاتَجْثِیْنَ لَاتَجْثِیَانِ لَاتَجْثِیْنَ لَآاَجْثِیْ لَانَجْثِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُجْثٰی لَایُجْثَیَانِ لَایُجْثَوْنَ لَاتُجْثٰی لَاتُجْثَیَانِ لَایُجْثَیْنَ لَاتُجْثٰی لَاتُجْثَیَانِ لَاتُجْثَوْنَ

لَاتُحْتَيَنَّ لَاتُحْتَيَانِّ لَاتُحْتَيْنَ لَآاُجْتَى لَانُجْتَى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَيَجْتَيَنَّ لَيَجْتَيَانِّ لَيَجْتُنَّ لَتَجْتَيَنَّ لَتَجْتَيَانِّ لَيَجْتَيْنَانِّ لَتَجْتَيَنَّ لَتَجْتَيَانِّ لَتَجْتُنَّ لَتَجْتِنَّ لَتَجْتِيَانِّ لَتَجْتِيْنَانِّ لَاَجْتَيَنَّ لَنَجْتَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُجْتَيَنَّ لَيُجْتَيَانِّ لَيُجْتَوُنَّ لَتُجْتَيَنَّ لَتُجْتَيَانِّ لَيُجْتَيْنَانِّ لَتُجْتَيَنَّ لَتُجْتَيَانِّ لَتُجْتَوُنَّ لَتُجْتَيِنَّ لَتُجْتَيَانِّ لَتُجْتَيْنَانِّ لَاُجْتَيَنَّ لَنُجْتَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيَجْتِيَنْ لَيَجْتُنْ لَتَجْتِيَنْ لَتَجْتِيَنْ لَتَجْتُنْ لَتَجْتِنْ لَاَجْتِيَنْ لَنَجْتِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُجْتَيَنْ لَيُجْتَوُنْ لَتُجْتَيَنْ لَتُجْتَيَنْ لَتُجْتَوُنْ لَتُجْتَيِنْ لَاُجْتَيَنْ لَنُجْتَيَنْ،

بحث اسم فاعل - جَاثٍ جَاثِيَانِ (جَاثِيَيْنِ) جَاثُوْنَ (جَاثِيْنَ) جُثَاةٌ جُثَّاءٌ جُثًّى جُثُوٌّ جُثْوَآءُ جُثْوَانٌ جِثَاءٌ اَجْثَاءٌ جُثًّا جِثِيٌّ وَّجُوَيْثٍ جَاثِيَةٌ جَاثِيَتَانِ (جَاثِيَتَيْنِ) جَاثِيَاتٌ جَوَاثٍ جُثًّى وَّجُوَيْثِيَةٌ،

بحث اسم مفعول - مَجْثِيٌّ مَّجْثِيَّانِ (مَجْثِيَّيْنِ) مَجْثِيُّوْنَ (مَجْثِيِّيْنَ) مَجْثِيَّةٌ مَّجْثِيَّتَانِ (مَجْثِيَّتَيْنِ) مَجْثِيَّاتٌ مَّجَاثِيُّ مُجَيْثِيٌّ وَّمُجَيْثِيَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يَجْثِ لَمْ يَجْثِيَا لَمْ يَجْثُوْا لَمْ تَجْثِ لَمْ تَجْثِيَا لَمْ يَجْثِيْنَ لَمْ تَجْثِ لَمْ تَجْثِيَا لَمْ تَجْثُوْا لَمْ تَجْثِيْ لَمْ تَجْثِيَا لَمْ تَجْثِيْنَ لَمْ اَجْثِ لَمْ نَجْثِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُجْثَ لَمْ يُجْثَيَا لَمْ يُجْثَوْا لَمْ تُجْثَ لَمْ تُجْثَيَا لَمْ يُجْثَيْنَ لَمْ تُجْثَ تُجْثَيَا لَمْ تُجْثَوْا لَمْ تُجْثَيْ لَمْ تُجْثَيَا لَمْ تُجْثَيْنَ لَمْ اُجْثَ لَمْ نُجْثَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَّجْثِيَ لَنْ يَّجْثِيَا لَنْ يَّجْثُوْا لَنْ تَجْثِيَ لَنْ تَجْثِيَا لَنْ يَّجْثِيْنَ لَنْ تَجْثِيَ لَنْ تَجْثِيَا لَنْ تَجْثُوْا لَنْ تَجْثِيْ لَنْ تَجْثِيَا لَنْ تَجْثِيْنَ لَنْ اَجْثِيَ لَنْ نَّجْثِيَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُّجْثَى لَنْ يُّجْثَيَا لَنْ يُّجْثَوْا لَنْ تُجْثَى لَنْ تُجْثَيَا لَنْ يُّجْثَيْنَ لَنْ تُجْثَى لَنْ تُجْثَيَا لَنْ تُجْثَوْا لَنْ تُجْثَيْ لَنْ تُجْثَيَا لَنْ تُجْثَيْنَ لَنْ اُجْثَى لَنْ نُّجْثَى،

بحث فعل امر حاضر معروف - اِجْثِ اِجْثِيَا اِجْثُوْا اِجْثِيْ اِجْثِيَا اِجْثِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اِجْثِيَنَّ اِجْثِيَانِّ اِجْثُنَّ اِجْثِنَّ اِجْثِيَانِّ اِجْثِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِجْثِيَنْ اِجْثُنْ اِجْثِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُجْثَ لِتُجْثَيَا لِتُجْثَوْا لِتُجْثَيْ لِتُجْثَيَا لِتُجْثَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُجْثَيَنَّ لِتُجْثَيَانِّ لِتُجْثَوُنَّ لِتُجْثَيِنَّ لِتُجْثَيَانِّ لِتُجْثَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُحْثَیَنْ لِتُحْثَوُنْ لِتُحْثَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیَحْثِ لِیَحْثِیَا لِیَحْثُوا لِتَحْثِ لِتَحْثِیَا لِیَحْثِیْنَ لِاَحْثِ لِنَحْثِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیَحْثِیَنَّ لِیَحْثِیَانِّ لِیَحْثُنَّ لِتَحْثِیَنَّ لِتَحْثِیَانِّ لِیَحْثِیْنَانِّ لِاَحْثِیَنَّ لِنَحْثِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَحْثِیَنْ لِیَحْثُنْ لِتَحْثِیَنْ لِاَحْثِیَنْ لِنَحْثِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُحْثَ لِیُحْثَیَا لِیُحْثَوْا لِتُحْثَ لِتُحْثَیَا لِیُحْثَیْنَ لِاُحْثَ لِنُحْثَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُحْثَیَنَّ لِیُحْثَیَانِّ لِیُحْثَوُنَّ لِتُحْثَیَنَّ لِتُحْثَیَانِّ لِیُحْثَیْنَانِّ لِاُحْثَیَنَّ لِنُحْثَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُحْثَیَنْ لِیُحْثَوُنْ لِتُحْثَیَنْ لِاُحْثَیَنْ لِنُحْثَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَحْثِ لَاتَحْثِیَا لَاتَحْثُوا لَاتَحْثِی لَاتَحْثِیَا لَاتَحْثِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَحْثِیَنَّ لَاتَحْثِیَانِّ لَاتَحْثُنَّ لَاتَحْثِنَّ لَاتَحْثِیَانِّ لَاتَحْثِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَحْثِیَنْ لَاتَحْثُنْ لَاتَحْثِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُحْثَ لَاتُحْثَیَا لَاتُحْثَوْا لَاتُحْثَیْ لَاتُحْثَیَا لَاتُحْثَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُحْثَیَنَّ لَاتُحْثَیَانِّ لَاتُحْثَوُنَّ لَاتُحْثَیِنَّ لَاتُحْثَیَانِّ لَاتُحْثَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُحْثَیَنْ لَاتُحْثَوُنْ لَاتُحْثَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَا یَحْثِ لَا یَحْثِیَا لَا یَحْثُوا لَا تَحْثِ لَاتَحْثِیَا لَا یَحْثِیْنَ لَآاَحْثِ لَانَحْثِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَا یَحْثِیَنَّ لَا یَحْثِیَانِّ لَا یَحْثُنَّ لَاتَحْثِیَنَّ لَاتَحْثِیَانِّ لَایَحْثِیْنَانِّ لَآاَحْثِیَنَّ لَانَحْثِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَا یَحْثِیَنْ لَا یَحْثُنْ لَاتَحْثِیَنْ لَآاَحْثِیَنْ لَانَحْثِیَنْ،

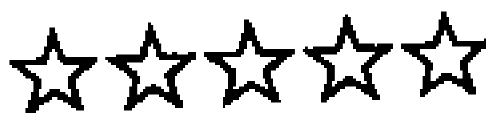
بحث فعل نہی غائب مجہول - لَا یُحْثَ لَا یُحْثَیَا لَا یُحْثَوْا لَا تُحْثَ لَاتُحْثَیَا لَا یُحْثَیْنَ لَآاُحْثَ لَانُحْثَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَا یُحْثَیَنَّ لَا یُحْثَیَانِّ لَا یُحْثَوُنَّ لَاتُحْثَیَنَّ لَاتُحْثَیَانِّ لَا یُحْثَیْنَانِّ لَآاُحْثَیَنَّ لَانُحْثَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَا یُحْثَیَنْ لَا یُحْثَوُنْ لَاتُحْثَیَنْ لَآاُحْثَیَنْ لَانُحْثَیَنْ،

﴿ناقص واوی کے مصادر جو بابِ ''فَعَلَ یَفْعِلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلْقَنْوُ	شرم کو لازم پکڑنا	اَلْکَسَا	کپڑا بننا

باب دوم (دَعَا یَدْعُوْ دُعَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی مثبت ومنفی معروف ومجہول کی سب تعلیلات باب اول کی طرح ہیں۔مضارع مجہول کی تعلیلات بھی بابِ اوّل کی تعلیلات کی طرح ہیں۔مضارع معروف کے صرف پانچ صیغوں میں واوِلام کلمہ ماقبل ضمہ کی وجہ سے یَدْعُوْ والے قاعدے کے مطابق ساکن ہوکر برقرار رہے گی۔ جمع مذکر غائب (**یَدْعُوْنَ**) اور حاضر (**تَدْعُوْنَ**) میں لام کلمہ کی واؤ، ضمہ اور واؤ کے درمیان واقع ہونے کی وجہ سے پہلے ساکن ہوئی پھر التقائے ساکنین علیٰ غیرحدہ کی وجہ سے گرگئی۔ صیغہ واحد مؤنث حاضر **تَدْعُوِیْنَ** میں کسرہ اور یاء کے درمیان واؤ واقع ہوئی تو تَدْعُوِیْنَ والے قاعدے کے مطابق اس کا کسرہ نقل کر کے ماقبل کو دیا ماقبل کی حرکت سلب کرنے کے بعد پھر واؤ ساکن مظہر کو ماقبل کسرہ کی وجہ سے مِیْعَادٌ والے قاعدے کے مطابق یاء سے بدل دیا اور التقائے ساکنین کی وجہ سے یاء گرگئی تو **تَدْعِیْنَ** ہوگیا۔

☆اسم فاعل، اسم مفعول، اسم ظرف، اسم آلہ، اسم تفضیل اور فعل تعجب میں باب اوّل کی طرح تعلیلات ہونگی۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص واوی ازباب

"فَعَلَ یَفْعُلُ" جیسے "اَلدُّعَاءُ وَالدَّعْوَةُ" (بُلانا)

دَعَا یَدْعُوْ دُعَآءً وَّدَعْوَةً **فَهُوَ** دَاعٍ وَّدُعِیَ یُدْعٰی دُعَآءً وَّدَعْوَةً **فَذَاكَ** مَدْعُوٌّ لَمْ یَدْعُ لَمْ یُدْعَ لَایَدْعُوْ لَایُدْعٰی لَنْ یَّدْعُوَ لَنْ یُّدْعٰی **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اُدْعُ لِتُدْعَ لِیَدْعُ لِیُدْعَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَدْعُ لَاتُدْعَ لَایَدْعُ لَایُدْعَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَدْعًی مَّدْعَیَانِ مَدَاعٍ وَّمُدَیْعٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِدْعًی مِّدْعَیَانِ مَدَاعٍ وَّمُدَیْعٍ، مِدْعَاةٌ مِّدْعَاتَانِ مَدَاعٍ وَّمُدَیْعِیَةٌ، مِدْعَآءٌ مِّدْعَآءَانِ مَدَاعِیُّ مُدَیْعِیٌّ وَّمُدَیْعِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُمِنْهُ** اَدْعٰی اَدْعَیَانِ اَدْعَوْنَ اَدَاعٍ وَّاُدَیْعٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** دُعْیٰی دُعْیَیَانِ دُعْیَیَاتٌ دُعًی وَّدُعَیْی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَدْعَاهُ وَاَدْعِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔دَعَا دَعَوَا دَعَوْا دَعَتْ دَعَتَا دَعَوْنَ دَعَوْتَ دَعَوْتُمَا دَعَوْتُمْ دَعَوْتِ دَعَوْتُمَا دَعَوْتُنَّ دَعَوْتُ دَعَوْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔دُعِیَ دُعِیَا دُعُوْا دُعِیَتْ دُعِیَتَا دُعِیْنَ دُعِیْتَ دُعِیْتُمَا دُعِیْتُمْ دُعِیْتِ دُعِیْتُمَا دُعِیْتُنَّ دُعِیْتُ دُعِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَادَعَا مَادَعَوَا مَادَعَوْا مَادَعَتْ مَادَعَتَا مَادَعَوْنَ مَادَعَوْتَ مَادَعَوْتُمَا مَادَعَوْتُمْ مَادَعَوْتِ مَادَعَوْتُمَا مَادَعَوْتُنَّ مَادَعَوْتُ مَادَعَوْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول - مَادُعِیَ مَادُعِیَا مَادُعُوا مَادُعِیَتْ مَادُعِیَتَا مَادُعِیْنَ مَادُعِیْتَ مَادُعِیْتُمَا مَادُعِیْتُمْ مَادُعِیْتِ مَادُعِیْتُمَا مَادُعِیْتُنَّ مَادُعِیْتُ مَادُعِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف - یَدْعُوْ یَدْعُوَانِ یَدْعُوْنَ تَدْعُوْ تَدْعُوَانِ یَدْعُوْنَ تَدْعُوْ تَدْعُوَانِ تَدْعُوْنَ تَدْعِیْنَ تَدْعُوَانِ تَدْعُوْنَ اَدْعُوْ نَدْعُوْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول - یُدْعٰی یُدْعَیَانِ یُدْعَوْنَ تُدْعٰی تُدْعَیَانِ یُدْعَیْنَ تُدْعٰی تُدْعَیَانِ تُدْعَوْنَ تُدْعَیْنَ تُدْعَیَانِ تُدْعَیْنَ اُدْعٰی نُدْعٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف - لَایَدْعُوْ لَایَدْعُوَانِ لَایَدْعُوْنَ لَاتَدْعُوْ لَاتَدْعُوَانِ لَایَدْعُوْنَ لَاتَدْعُوْ لَاتَدْعُوَانِ لَاتَدْعُوْنَ لَاتَدْعِیْنَ لَاتَدْعُوَانِ لَاتَدْعُوْنَ لَآاَدْعُوْ لَانَدْعُوْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَایُدْعٰی لَایُدْعَیَانِ لَایُدْعَوْنَ لَاتُدْعٰی لَاتُدْعَیَانِ لَایُدْعَیْنَ لَاتُدْعٰی لَاتُدْعَیَانِ لَاتُدْعَوْنَ لَاتُدْعَیْنَ لَاتُدْعَیَانِ لَاتُدْعَیْنَ لَآاُدْعٰی لَانُدْعٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَیَدْعُوَنَّ لَیَدْعُوَآنِّ لَیَدْعُنَّ لَتَدْعُوَنَّ لَتَدْعُوَآنِّ لَیَدْعُوْنَآنِّ لَتَدْعُوَنَّ لَتَدْعُوَآنِّ لَتَدْعُنَّ لَتَدْعِنَّ لَتَدْعُوَآنِّ لَتَدْعُوْنَآنِّ لَاَدْعُوَنَّ لَنَدْعُوَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُدْعَیَنَّ لَیُدْعَیَآنِّ لَیُدْعَوُنَّ لَتُدْعَیَنَّ لَتُدْعَیَآنِّ لَیُدْعَیْنَآنِّ لَتُدْعَیَنَّ لَتُدْعَیَآنِّ لَتُدْعَوُنَّ لَتُدْعَیِنَّ لَتُدْعَیَآنِّ لَتُدْعَیْنَآنِّ لَاُدْعَیَنَّ لَنُدْعَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَیَدْعُوَنْ لَیَدْعُنْ لَتَدْعُوَنْ لَتَدْعُوَنْ لَتَدْعُنْ لَتَدْعِنْ لَاَدْعُوَنْ لَنَدْعُوَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُدْعَیَنْ لَیُدْعَوُنْ لَتُدْعَیَنْ لَتُدْعَیَنْ لَتُدْعَوُنْ لَتُدْعَیِنْ لَاُدْعَیَنْ لَنُدْعَیَنْ،

بحث اسم فاعل - دَاعٍ دَاعِیَانِ (دَاعِیَیْنِ) دَاعُوْنَ (دَاعِیْنَ) دُعَاةٌ دُعَّآءٌ دُعًّی دُعُوٌّ دُعَوَآءُ دُعْوَانٌ دِعَآءٌ اَدْعَآءٌ دُعًّی دِعِیٌّ وَّدُوَیْعٍ دَاعِیَةٌ دَاعِیَتَانِ (دَاعِیَتَیْنِ) دَاعِیَاتٌ دَوَاعٍ دُعًّی وَّدُوَیْعِیَةٌ،

بحث اسم مفعول - مَدْعُوٌّ مَّدْعُوَّانِ (مَدْعُوَّیْنِ) مَدْعُوُّوْنَ (مَدْعُوِّیْنَ) مَدْعُوَّةٌ مَّدْعُوَّتَانِ (مَدْعُوَّتَیْنِ) مَدْعُوَّاتٌ مَّدَاعِیُّ مُدَیْعِیٌّ وَّمُدَیْعِیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یَدْعُ لَمْ یَدْعُوَا لَمْ یَدْعُوْا لَمْ تَدْعُ لَمْ تَدْعُوَا لَمْ یَدْعُوْنَ لَمْ تَدْعُ لَمْ تَدْعُوَا لَمْ تَدْعُوْا لَمْ تَدْعِیْ لَمْ تَدْعُوَا لَمْ تَدْعُوْنَ لَمْ اَدْعُ لَمْ نَدْعُ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُدْعَ لَمْ یُدْعَیَا لَمْ یُدْعَوْا لَمْ تُدْعَ لَمْ تُدْعَیَا لَمْ یُدْعَیْنَ لَمْ تُدْعَ لَمْ تُدْعَیَا لَمْ تُدْعَوْا لَمْ تُدْعَیْ لَمْ تُدْعَیَا لَمْ تُدْعَیْنَ لَمْ اُدْعَ لَمْ نُدْعَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یَّدْعُوَ لَنْ یَّدْعُوَا لَنْ یَّدْعُوْا لَنْ تَدْعُوَ لَنْ تَدْعُوَا لَنْ یَّدْعُوْنَ لَنْ تَدْعُوَ لَنْ تَدْعُوَا لَنْ تَدْعُوْا لَنْ تَدْعِیْ لَنْ تَدْعُوَا لَنْ تَدْعُوْنَ لَنْ اَدْعُوَ لَنْ نَّدْعُوَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -لَنْ یُّدْعٰی لَنْ یُّدْعَیَا لَنْ یُّدْعَوْا لَنْ تُدْعٰی لَنْ تُدْعَیَا لَنْ یُّدْعَیْنَ لَنْ تُدْعٰی لَنْ تُدْعَیَا لَنْ تُدْعَوْا لَنْ تُدْعَیْ لَنْ تُدْعَیَا لَنْ تُدْعَیْنَ لَنْ اُدْعٰی لَنْ نُّدْعٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف -اُدْعُ اُدْعُوَا اُدْعُوْا اُدْعِیْ اُدْعُوَا اُدْعُوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اُدْعُوَنَّ اُدْعُوَآنِّ اُدْعُنَّ اُدْعِنَّ اُدْعُوَآنِّ اُدْعُوْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اُدْعُوَنْ اُدْعُنْ اُدْعِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُدْعَ لِتُدْعَیَا لِتُدْعَوْا لِتُدْعَیْ لِتُدْعَیَا لِتُدْعَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُدْعَیَنَّ لِتُدْعَیَآنِّ لِتُدْعَوُنَّ لِتُدْعَیِنَّ لِتُدْعَیَآنِّ لِتُدْعَیْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُدْعَیَنْ لِتُدْعَوُنْ لِتُدْعَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَدْعُ لِیَدْعُوَا لِیَدْعُوْا لِتَدْعُ لِتَدْعُوَا لِیَدْعُوْنَ لِاَدْعُ لِنَدْعُ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَدْعُوَنَّ لِیَدْعُوَآنِّ لِیَدْعُنَّ لِتَدْعُوَنَّ لِتَدْعُوَآنِّ لِیَدْعُوْنَآنِّ لِاَدْعُوَنَّ لِنَدْعُوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَدْعُوَنْ لِیَدْعُنْ لِتَدْعُوَنْ لِاَدْعُوَنْ لِنَدْعُوَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُدْعَ لِیُدْعَیَا لِیُدْعَوْا لِتُدْعَ لِتُدْعَیَا لِیُدْعَیْنَ لِاُدْعَ لِنُدْعَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُدْعَیَنَّ لِیُدْعَیَآنِّ لِیُدْعَوُنَّ لِتُدْعَیَنَّ لِتُدْعَیَآنِّ لِیُدْعَیْنَآنِّ لِاُدْعَیَنَّ لِنُدْعَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُدْعَیَنْ لِیُدْعَوُنْ لِتُدْعَیَنْ لِاُدْعَیَنْ لِنُدْعَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَدْعُ لَاتَدْعُوَا لَاتَدْعُوْا لَاتَدْعِیْ لَاتَدْعُوَا لَاتَدْعُوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَدْعُوَنَّ لَاتَدْعُوَآنِّ لَاتَدْعُنَّ لَاتَدْعِنَّ لَاتَدْعُوَآنِّ لَاتَدْعُوْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَدْعُوَنْ لَاتَدْعُنْ لَاتَدْعِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُدْعَ لَاتُدْعَیَا لَاتُدْعَوْا لَاتُدْعَیْ لَاتُدْعَیَا لَاتُدْعَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُدْعَیَنَّ لَاتُدْعَیَآنِّ لَاتُدْعَوُنَّ لَاتُدْعَیِنَّ لَاتُدْعَیَآنِّ لَاتُدْعَیْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُدْعَیَنْ لَاتُدْعَوُنْ لَاتُدْعَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَدْعُ لَایَدْعُوَا لَایَدْعُوْا لَاتَدْعُ لَاتَدْعُوَا لَایَدْعُوْنَ لَآاَدْعُ لَانَدْعُ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَدْعُوَنَّ لَایَدْعُوَآنِّ لَایَدْعُنَّ لَاتَدْعُوَنَّ لَاتَدْعُوَآنِّ لَایَدْعُوْنَآنِّ لَآاَدْعُوَنَّ لَانَدْعُوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَدْعُوَنْ لَایَدْعُنْ لَاتَدْعُوَنْ لَآاَدْعُوَنْ لَانَدْعُوَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُدْعَ لَایُدْعَیَا لَایُدْعَوْا لَاتُدْعَ لَاتُدْعَیَا لَایُدْعَیْنَ لَااُدْعَ لَانُدْعَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُدْعَیَنَّ لَایُدْعَیَانِّ لَایُدْعَوُنَّ لَاتُدْعَیَنَّ لَاتُدْعَیَانِّ لَایُدْعَیْنَانِّ لَااُدْعَیَنَّ لَانُدْعَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُدْعَیَنْ لَایُدْعَوُنْ لَاتُدْعَیَنْ لَااُدْعَیَنْ لَانُدْعَیَنْ۔

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو باب "فَعَلَ یَفْعُلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْبَغْوُ	ظلم کرنا، زیادتی کرنا	اَلْبَلْوُ	آزمانا	اَلتِّلْوُ	پیچھے آنا
اَلْحَشْوُ	تکیہ میں روئی بھرنا	اَلرَّشْوُ وَالرِّشْوَۃُ	رشوت دینا	اَلرَّصْوُ	کسی چیز کا مضبوط کرنا
اَلرَّکْوُ	زمین کھودنا	اَلصَّدْوُ	دونوں ہاتھوں سے تالی بجانا	اَلصَّرْوُ	دیکھنا

☆☆☆☆☆

باب سوم (رَضِیَ یَرْضٰی رِضَآءً وَّرِضْوَانًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی مثبت ومنفی معروف ومجہول کی سب تعلیلات باب اوّل کی ماضی مجہول کی طرح ہونگی۔

☆اس باب کے مضارع معروف ومجہول اور دیگر افعال کی گردانیں باب اوّل کے مضارع مجہول کی طرح ہیں۔

☆اسم فاعل، اسم مفعول، اسم ظرف، اسم آلہ، اسم تفضیل اور فعل تعجب میں باب اوّل کی طرح تعلیلات ہونگی۔

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص واوی از باب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلرِّضَآءُ وَالرِّضْوَانُ" (خوش ہونا)

☆رَضِیَ یَرْضٰی رِضَآءً وَّرِضْوَانًا **فَھُوَ** رَاضٍ لَمْ یَرْضَ لَایَرْضٰی لَنْ یَّرْضٰی **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِرْضَ لِیَرْضَ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَرْضَ لَایَرْضَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَرْضًی مَّرْضَیَانِ مَرَاضٍ وَّمُرَیْضٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِرْضًی مِّرْضَیَانِ مَرَاضٍ وَّمُرَیْضٍ، مِرْضَاۃٌ مِّرْضَاتَانِ مَرَاضٍ وَّمُرَیْضِیَةٌ، مِرْضَآءٌ مِّرْضَآءَ انِ مَرَاضِیُّ مُرَیْضِیٌّ وَّمُرَیْضِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُمِنْهُ** اَرْضٰی اَرْضَیَانِ اَرْضَوْنَ اَرَاضٍ وَّاُرَیْضٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** رُضْیٰی رُضْیَیَانِ رُضْیَیَاتٌ رُضًی وَّرُضَیٌّ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرْضَاهُ وَاَرْضِ بِهٖ، (۱) رَضِیَ یَرْضٰی رِضَآءً وَّرِضْوَانًا **فَھُوَ** رَاضٍ وَّرُضِیَ بِهٖ یُرْضٰی بِهٖ رِضَآءً وَّرِضْوَانًا **فَذَاكَ** مَرْضِیٌّ بِهٖ لَمْ یَرْضَ لَمْ یُرْضَ بِهٖ لَایَرْضٰی لَایُرْضٰی بِهٖ لَنْ یَّرْضٰی لَنْ یُّرْضٰی بِهٖ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِرْضَ لِیُرْضَ بِكَ لِیَرْضَ لِیُرْضَ بِهٖ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَرْضَ لَایُرْضَ بِكَ لَایَرْضَ لَایُرْضَ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ**

مَرْضًى مَّرْضَيَانِ مَرَاضٍ وَّمُرَيْضٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِرْضًى مِّرْضَيَانِ مَرَاضٍ وَّمُرَيْضٍ، مِرْضَاةٌ مِّرْضَاتَانِ مَرَاضٍ وَّمُرَيْضِيَةٌ، مِرْضَاءٌ مِّرْضَاءَانِ مَرَاضِيُّ مُرَيْضِيٌّ وَّمُرَيْضِيٌّ وَّمُرَيْضِيَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَرْضٰى اَرْضَيَانِ اَرْضَوْنَ اَرَاضٍ وَّاُرَيْضٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** رُضْيٰى رُضْيَيَانِ رُضْيَيَاتٌ رُضًى وَّرُضَيٌّ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرْضَاهُ وَاَرْضِ بِهٖ، (۲) رَضِيَ يَرْضٰى رِضَاءً وَّرِضْوَانًا **فَهُوَ** رَاضٍ وَّرُضِيَ يُرْضٰى رِضَاءً وَّرِضْوَانًا **فَذَاكَ** مَرْضِيٌّ لَمْ يَرْضَ لَمْ يُرْضَ لَايَرْضٰى لَايُرْضٰى لَنْ يَّرْضٰى لَنْ يُّرْضٰى **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِرْضَ لِتُرْضَ لِيَرْضَ لِيُرْضَ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَرْضَ لَاتُرْضَ لَايَرْضَ لَايُرْضَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَرْضًى مَّرْضَيَانِ مَرَاضٍ وَّمُرَيْضٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِرْضًى مِّرْضَيَانِ مَرَاضٍ وَّمُرَيْضٍ، مِرْضَاةٌ مِّرْضَاتَانِ مَرَاضٍ وَّمُرَيْضِيَةٌ، مِرْضَاءٌ مِّرْضَاءَانِ مَرَاضِيُّ مُرَيْضِيٌّ وَّمُرَيْضِيٌّ وَّمُرَيْضِيَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَرْضٰى اَرْضَيَانِ اَرْضَوْنَ اَرَاضٍ وَّاُرَيْضٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** رُضْيٰى رُضْيَيَانِ رُضْيَيَاتٌ رُضًى وَّرُضَيٌّ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرْضَاهُ وَاَرْضِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-رَضِيَ رَضِيَا رَضُوْا رَضِيَتْ رَضِيَتَا رَضِيْنَ رَضِيْتَ رَضِيْتُمَا رَضِيْتُمْ رَضِيْتِ رَضِيْتُمَا رَضِيْتُنَّ رَضِيْتُ رَضِيْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)رُضِيَ بِهٖ رُضِيَ بِهِمَا رُضِيَ بِهِمْ رُضِيَ بِهَا رُضِيَ بِهِمَا رُضِيَ بِهِنَّ رُضِيَ بِكَ رُضِيَ بِكُمَا رُضِيَ بِكُمْ رُضِيَ بِكِ رُضِيَ بِكُمَا رُضِيَ بِكُنَّ رُضِيَ بِيْ رُضِيَ بِنَا، (۲)رُضِيَ رُضِيَا رُضُوْا رُضِيَتْ رُضِيَتَا رُضِيْنَ رُضِيْتَ رُضِيْتُمَا رُضِيْتُمْ رُضِيْتِ رُضِيْتُمَا رُضِيْتُنَّ رُضِيْتُ رُضِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَارَضِيَ مَارَضِيَا مَارَضُوْا مَارَضِيَتْ مَارَضِيَتَا مَارَضِيْنَ مَارَضِيْتَ مَارَضِيْتُمَا مَارَضِيْتُمْ مَارَضِيْتِ مَارَضِيْتُمَا مَارَضِيْتُنَّ مَارَضِيْتُ مَارَضِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَارُضِيَ بِهٖ مَارُضِيَ بِهِمَا مَارُضِيَ بِهِمْ مَارُضِيَ بِهَا مَارُضِيَ بِهِمَا مَارُضِيَ بِهِنَّ مَارُضِيَ بِكَ مَارُضِيَ بِكُمَا مَارُضِيَ بِكُمْ مَارُضِيَ بِكِ مَارُضِيَ بِكُمَا مَارُضِيَ بِكُنَّ مَارُضِيَ بِيْ مَارُضِيَ بِنَا، (۲)مَارُضِيَ مَارُضِيَا مَارُضُوْا مَارُضِيَتْ مَارُضِيَتَا مَارُضِيْنَ مَارُضِيْتَ مَارُضِيْتُمَا مَارُضِيْتُمْ مَارُضِيْتِ مَارُضِيْتُمَا مَارُضِيْتُنَّ مَارُضِيْتُ مَارُضِيْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَرْضٰى يَرْضَيَانِ يَرْضَوْنَ تَرْضٰى تَرْضَيَانِ يَرْضَيْنَ تَرْضٰى تَرْضَيَانِ تَرْضَوْنَ تَرْضَيْنَ تَرْضَيَانِ تَرْضَيْنَ اَرْضٰى نَرْضٰى،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)يُرْضٰى بِهٖ يُرْضٰى بِهِمَا يُرْضٰى بِهِمْ يُرْضٰى بِهَا يُرْضٰى بِهِمَا يُرْضٰى بِهِنَّ يُرْضٰى بِكَ يُرْضٰى بِكُمَا يُرْضٰى بِكُمْ يُرْضٰى بِكِ يُرْضٰى بِكُمَا يُرْضٰى بِكُنَّ يُرْضٰى بِيْ يُرْضٰى بِنَا، (۲)يُرْضٰى يُرْضَيَانِ يُرْضَوْنَ تُرْضٰى تُرْضَيَانِ يُرْضَيْنَ تُرْضٰى تُرْضَيَانِ تُرْضَوْنَ تُرْضَيْنَ تُرْضَيَانِ تُرْضَيْنَ اُرْضٰى نُرْضٰى،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَرْضٰی لَایَرْضَیَانِ لَایَرْضَوْنَ لَاتَرْضٰی لَاتَرْضَیَانِ لَایَرْضَیْنَ لَاتَرْضٰی لَاتَرْضَیَانِ لَاتَرْضَوْنَ لَاتَرْضَیْنَ لَاتَرْضَیَانِ لَاتَرْضَیْنَ لَآاَرْضٰی لَانَرْضٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- (۱) لَایُرْضٰی بِہٖ لَایُرْضٰی بِھِمَا لَایُرْضٰی بِھِمْ لَایُرْضٰی بِھَا لَایُرْضٰی بِھِمَا لَایُرْضٰی بِھِنَّ لَایُرْضٰی بِکَ لَایُرْضٰی بِکُمَا لَایُرْضٰی بِکُمْ لَایُرْضٰی بِکِ لَایُرْضٰی بِکُمَا لَایُرْضٰی بِکُنَّ لَایُرْضٰی بِیْ لَایُرْضٰی بِنَا، (۲) لَایُرْضٰی لَایُرْضَیَانِ لَایُرْضَوْنَ لَاتُرْضٰی لَاتُرْضَیَانِ لَایُرْضَیْنَ لَاتُرْضٰی لَاتُرْضَیَانِ لَاتُرْضَوْنَ لَاتُرْضَیْنَ لَاتُرْضَیَانِ لَاتُرْضَیْنَ لَآاُرْضٰی لَانُرْضٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَرْضَیَنَّ لَیَرْضَیَآنِّ لَیَرْضَوُنَّ لَتَرْضَیَنَّ لَتَرْضَیَآنِّ لَیَرْضَیْنَآنِّ لَتَرْضَیَنَّ لَتَرْضَیَآنِّ لَتَرْضَوُنَّ لَتَرْضَیِنَّ لَتَرْضَیَآنِّ لَتَرْضَیْنَآنِّ لَاَرْضَیَنَّ لَنَرْضَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- (۱) لَیُرْضَیَنَّ بِہٖ لَیُرْضَیَنَّ بِھِمَا لَیُرْضَیَنَّ بِھِمْ لَیُرْضَیَنَّ بِھَا لَیُرْضَیَنَّ بِھِمَا لَیُرْضَیَنَّ بِھِنَّ لَیُرْضَیَنَّ بِکَ لَیُرْضَیَنَّ بِکُمَا لَیُرْضَیَنَّ بِکُمْ لَیُرْضَیَنَّ بِکِ لَیُرْضَیَنَّ بِکُمَا لَیُرْضَیَنَّ بِکُنَّ لَیُرْضَیَنَّ بِیْ لَیُرْضَیَنَّ بِنَا، (۲) لَیُرْضَیَنَّ لَیُرْضَیَآنِّ لَیُرْضَوُنَّ لَتُرْضَیَنَّ لَتُرْضَیَآنِّ لَیُرْضَیْنَآنِّ لَتُرْضَیَنَّ لَتُرْضَیَآنِّ لَتُرْضَوُنَّ لَتُرْضَیِنَّ لَتُرْضَیَآنِّ لَتُرْضَیْنَآنِّ لَاُرْضَیَنَّ لَنُرْضَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَیَرْضَیَنْ لَیَرْضَوُنْ لَتَرْضَیَنْ لَتَرْضَیَنْ لَتَرْضَوُنْ لَتَرْضَیِنْ لَاَرْضَیَنْ لَنَرْضَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- (۱) لَیُرْضَیَنْ بِہٖ لَیُرْضَیَنْ بِھِمْ لَیُرْضَیَنْ بِھَا لَیُرْضَیَنْ بِکَ لَیُرْضَیَنْ بِکُمْ لَیُرْضَیَنْ بِکِ لَیُرْضَیَنْ بِیْ لَیُرْضَیَنْ بِنَا، (۲) لَیُرْضَیَنْ لَیُرْضَوُنْ لَتُرْضَیَنْ لَتُرْضَیَنْ لَتُرْضَوُنْ لَتُرْضَیِنْ لَاُرْضَیَنْ لَنُرْضَیَنْ،

بحث اسم فاعل- رَاضٍ رَاضِیَانِ (رَاضِیَیْنِ) رَاضُوْنَ (رَاضِیْنَ) رُضَاۃٌ رُضَّاۃٌ رُضًّی رُضُوٌّ رُضَوَآءُ رُضْوَانٌ رِضَآءٌ اَرْضَآءٌ رُضًی رِضِیٌّ وَّرُوَیْضٍ رَاضِیَۃٌ رَاضِیَتَانِ (رَاضِیَتَیْنِ) رَاضِیَاتٌ رَوَاضٍ رُضًّی وَّرُوَیْضِیَۃٌ،

بحث اسم مفعول- (۱) مَرْضِیٌّ بِہٖ مَرْضِیٌّ بِھِمَا مَرْضِیٌّ بِھِمْ مَرْضِیٌّ بِھَا مَرْضِیٌّ بِھِمَا مَرْضِیٌّ بِھِنَّ مُرَیْضِیٌّ بِہٖ مُرَیْضِیٌّ بِھَا، (۲) مَرْضِیٌّ مَّرْضِیَّانِ (مَرْضِیَّیْنِ) مَرْضِیُّوْنَ (مَرْضِیِّیْنَ) مَرْضِیَّۃٌ مَّرْضِیَّتَانِ (مَرْضِیَّتَیْنِ) مَرْضِیَّاتٌ مَّرَاضِیُّ مُرَیْضِیٌّ وَّمُرَیْضِیَّۃٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ یَرْضَ لَمْ یَرْضَیَا لَمْ یَرْضَوْا لَمْ تَرْضَ لَمْ تَرْضَیَا لَمْ یَرْضَیْنَ لَمْ تَرْضَ لَمْ تَرْضَیَا لَمْ تَرْضَوْا لَمْ تَرْضَیْ لَمْ تَرْضَیَا لَمْ تَرْضَیْنَ لَمْ اَرْضَ لَمْ نَرْضَ،

بحث فعل جحد مجہول- (۱) لَمْ یُرْضَ بِہٖ لَمْ یُرْضَ بِھِمَا لَمْ یُرْضَ بِھِمْ لَمْ یُرْضَ بِھَا لَمْ یُرْضَ بِھِمَا لَمْ یُرْضَ بِھِنَّ

لَمْ يُرْضَ بِكَ لَمْ يُرْضَ بِكُمَا لَمْ يُرْضَ بِكُمْ لَمْ يُرْضَ بِكِ لَمْ يُرْضَ بِكُمَا لَمْ يُرْضَ بِكُنَّ لَمْ يُرْضَ بِیْ لَمْ يُرْضَ بِنَا،
(۲)لَمْ يُرْضَ لَمْ يُرْضَيَا لَمْ يُرْضَوْا لَمْ تُرْضَ لَمْ تُرْضَيَا لَمْ يُرْضَيْنَ لَمْ تُرْضَ لَمْ تُرْضَيَا لَمْ تُرْضَوْا لَمْ تُرْضَیْ لَمْ تُرْضَيَا لَمْ تُرْضَيْنَ لَمْ اُرْضَ لَمْ نُرْضَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔لَنْ يَّرْضٰی لَنْ يَّرْضَيَا لَنْ يَّرْضَوْا لَنْ تَرْضٰی لَنْ تَرْضَيَا لَنْ يَّرْضَيْنَ لَنْ تَرْضٰی لَنْ تَرْضَيَا لَنْ تَرْضَوْا لَنْ تَرْضَیْ لَنْ تَرْضَيَا لَنْ تَرْضَيْنَ لَنْ اَرْضٰی لَنْ نَّرْضٰی،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔(۱)لَنْ يُّرْضٰی بِهٖ لَنْ يُّرْضٰی بِهِمَا لَنْ يُّرْضٰی بِهِمْ لَنْ يُّرْضٰی بِهَا لَنْ يُّرْضٰی بِهِمَا لَنْ يُّرْضٰی بِهِنَّ لَنْ يُّرْضٰی بِكَ لَنْ يُّرْضٰی بِكُمَا لَنْ يُّرْضٰی بِكُمْ لَنْ يُّرْضٰی بِكِ لَنْ يُّرْضٰی بِكُمَا لَنْ يُّرْضٰی بِكُنَّ لَنْ يُّرْضٰی بِیْ لَنْ يُّرْضٰی بِنَا، (۲)لَنْ يُّرْضٰی لَنْ يُّرْضَيَا لَنْ يُّرْضَوْا لَنْ تُرْضٰی لَنْ تُرْضَيَا لَنْ يُّرْضَيْنَ لَنْ تُرْضٰی لَنْ تُرْضَيَا لَنْ تُرْضَوْا لَنْ تُرْضَیْ لَنْ تُرْضَيَا لَنْ تُرْضَيْنَ لَنْ اُرْضٰی لَنْ نُّرْضٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف۔اِرْضَ اِرْضَيَا اِرْضَوْا اِرْضَیْ اِرْضَيَا اِرْضَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔اِرْضَيَنَّ اِرْضَيَانِّ اِرْضَوُنَّ اِرْضَيِنَّ اِرْضَيَانِّ اِرْضَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔اِرْضَيَنْ اِرْضَوُنْ اِرْضَيِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔(۱)لِيُرْضَ بِكَ لِيُرْضَ بِكُمَا لِيُرْضَ بِكُمْ لِيُرْضَ بِكِ لِيُرْضَ بِكُمَا لِيُرْضَ بِكُنَّ، (۲)لِتُرْضَ لِتُرْضَيَا لِتُرْضَوْا لِتُرْضَیْ لِتُرْضَيَا لِتُرْضَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔(۱)لِيُرْضَيَنَّ بِكَ لِيُرْضَيَنَّ بِكُمَا لِيُرْضَيَنَّ بِكُمْ لِيُرْضَيَنَّ بِكِ لِيُرْضَيَنَّ بِكُمَا لِيُرْضَيَنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُرْضَيَنَّ لِتُرْضَيَانِّ لِتُرْضَوُنَّ لِتُرْضَيِنَّ لِتُرْضَيَانِّ لِتُرْضَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔(۱)لِيُرْضَيَنْ بِكَ لِيُرْضَيَنْ بِكُمْ لِيُرْضَيَنْ بِكِ، (۲)لِتُرْضَيَنْ لِتُرْضَوُنْ لِتُرْضَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِيَرْضَ لِيَرْضَيَا لِيَرْضَوْا لِتَرْضَ لِتَرْضَيَا لِيَرْضَيْنَ لِاَرْضَ لِنَرْضَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِيَرْضَيَنَّ لِيَرْضَيَانِّ لِيَرْضَوُنَّ لِتَرْضَيَنَّ لِتَرْضَيَانِّ لِيَرْضَيْنَانِّ لِاَرْضَيَنَّ لِنَرْضَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِيَرْضَيَنْ لِيَرْضَوُنْ لِتَرْضَيَنْ لِاَرْضَيَنْ لِنَرْضَيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔(۱)لِيُرْضَ بِهٖ لِيُرْضَ بِهِمَا لِيُرْضَ بِهِمْ لِيُرْضَ بِهَا لِيُرْضَ بِهِمَا لِيُرْضَ بِهِنَّ لِيُرْضَ بِیْ لِيُرْضَ بِنَا، (۲)لِيُرْضَ لِيُرْضَيَا لِيُرْضَوْا لِتُرْضَ لِتُرْضَيَا لِيُرْضَيْنَ لِاُرْضَ لِنُرْضَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔(۱)لِيُرْضَيَنَّ بِهٖ لِيُرْضَيَنَّ بِهِمَا لِيُرْضَيَنَّ بِهِمْ لِيُرْضَيَنَّ بِهَا لِيُرْضَيَنَّ بِهِمَا لِيُرْضَيَنَّ بِهِنَّ لِيُرْضَيَنَّ بِیْ لِيُرْضَيَنَّ بِنَا، (۲)لِيُرْضَيَنَّ لِيُرْضَيَانِّ لِيُرْضَوُنَّ لِتُرْضَيَنَّ لِتُرْضَيَانِّ لِيُرْضَيْنَانِّ لِاُرْضَيَنَّ لِنُرْضَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔(۱)لِيُرْضَيَنْ بِهٖ لِيُرْضَيَنْ بِهِمْ لِيُرْضَيَنْ بِهَا لِيُرْضَيَنْ بِیْ لِيُرْضَيَنْ بِنَا، (۲)لِيُرْضَيَنْ لِيُرْضَوُنْ

لِتَرْضَيْنَ لِأَرْضَيْنَ لِنَرْضَيْنَ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَرْضَ لَاتَرْضَيَا لَاتَرْضَوْا لَاتَرْضَىْ لَاتَرْضَيَا لَاتَرْضَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَرْضَيَنَّ لَاتَرْضَيَانِّ لَاتَرْضَوُنَّ لَاتَرْضَيِنَّ لَاتَرْضَيَانِّ لَاتَرْضَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَرْضَيَنْ لَاتَرْضَوُنْ لَاتَرْضَيِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(۱)لَايُرْضَ بِكَ لَايُرْضَ بِكُمَا لَايُرْضَ بِكُمْ لَايُرْضَ بِكِ لَايُرْضَ بِكُمَا لَايُرْضَ بِكُنَّ،
(۲)لَاتُرْضَ لَاتُرْضَيَا لَاتُرْضَوْا لَاتُرْضَىْ لَاتُرْضَيَا لَاتُرْضَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَايُرْضَيَنَّ بِكَ لَايُرْضَيَنَّ بِكُمَا لَايُرْضَيَنَّ بِكُمْ لَايُرْضَيَنَّ بِكِ لَايُرْضَيَنَّ بِكُمَا لَايُرْضَيَنَّ بِكُنَّ،
(۲)لَاتُرْضَيَنَّ لَاتُرْضَيَانِّ لَاتُرْضَوُنَّ لَاتُرْضَيِنَّ لَاتُرْضَيَانِّ لَاتُرْضَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَايُرْضَيَنْ بِكَ لَايُرْضَيَنْ بِكُمْ لَايُرْضَيَنْ بِكِ، (۲)لَاتُرْضَيَنْ لَاتُرْضَوُنْ لَاتُرْضَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَرْضَ لَايَرْضَيَا لَايَرْضَوْا لَاتَرْضَ لَاتَرْضَيَا لَايَرْضَيْنَ لَاأَرْضَ لَانَرْضَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَرْضَيَنَّ لَايَرْضَيَانِّ لَايَرْضَوُنَّ لَاتَرْضَيَنَّ لَاتَرْضَيَانِّ لَايَرْضَيْنَانِّ لَاأَرْضَيَنَّ لَانَرْضَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَرْضَيَنْ لَايَرْضَوُنْ لَاتَرْضَيَنْ لَاأَرْضَيَنْ لَانَرْضَيَنْ،

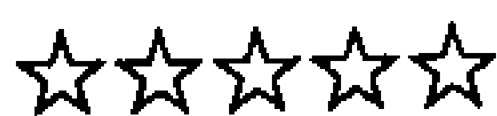
بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱)لَايُرْضَ بِهٖ لَايُرْضَ بِهِمَا لَايُرْضَ بِهِمْ لَايُرْضَ بِهَا لَايُرْضَ بِهِمَا لَايُرْضَ بِهِنَّ
لَايُرْضَ بِیْ لَايُرْضَ بِنَا، (۲)لَايُرْضَ لَايُرْضَيَا لَايُرْضَوْا لَاتُرْضَ لَاتُرْضَيَا لَايُرْضَيْنَ لَاأُرْضَ لَانُرْضَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَايُرْضَيَنَّ بِهٖ لَايُرْضَيَنَّ بِهِمَا لَايُرْضَيَنَّ بِهِمْ لَايُرْضَيَنَّ بِهَا لَايُرْضَيَنَّ بِهِمَا لَايُرْضَيَنَّ بِهِنَّ
لَايُرْضَيَنَّ بِیْ لَايُرْضَيَنَّ بِنَا، (۲)لَايُرْضَيَنَّ لَايُرْضَيَانِّ لَايُرْضَوُنَّ لَاتُرْضَيَنَّ لَاتُرْضَيَانِّ لَايُرْضَيْنَانِّ لَاأُرْضَيَنَّ لَانُرْضَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَايُرْضَيَنْ بِهٖ لَايُرْضَيَنْ بِهِمْ لَايُرْضَيَنْ بِهَا لَايُرْضَيَنْ بِیْ لَايُرْضَيَنْ بِنَا،
(۲)لَايُرْضَيَنْ لَايُرْضَوُنْ لَاتُرْضَيَنْ لَاأُرْضَيَنْ لَانُرْضَيَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "فَعِلَ يَفْعَلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْكَدَا	ہڈی کا گلے میں اٹکنا	اَلْمَطَا	لمبا ہونا	اَلنَّدَاوَةُ	کسی شے کا گیلا ہونا
اَلنِّشْوَةُ	ہوا کا سونگھنا	اَلنَّقَاوَةُ	صاف ہونا	اَلرِّضْوَانُ	راضی ہونا
اَلسَّفَاوَالسَّفَآءُ	پیشانی پر کم بال ہونا	اَلْعَدَا	بغض رکھنا	اَلْقَنُوُ	شرم کو لازم پکڑنا

باب چھارم (مَحَا يَمْحٰى مَحْوًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی مثبت ومنفی معروف میں باب اوّل کی طرح تعلیل ہوگی جبکہ باقی مکمل باب میں گردانیں باب سوم کی طرح ہوں گی۔

باب چھارم صرف صغیرثلاثی مجرد ناقص واوی ازباب

"فَعَلَ يَفْعَلُ" جیسے "اَلْمَحْوُ" (دور کرنا)

مَحَا يَمْحٰى مَحْوًا **فَهُوَ** مَاحٍ وَّمُحِيَ يُمْحٰى مَحْوًا **فَذَاكَ** مَمْحِيٌّ لَمْ يَمْحَ لَمْ يُمْحَ لَايَمْحٰى لَايُمْحٰى لَنْ يَّمْحٰى لَنْ يُّمْحٰى **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِمْحَ لِتُمْحَ لِيَمْحَ لِيُمْحَ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَمْحَ لَاتُمْحَ لَايَمْحَ لَايُمْحَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَمْحًى مَمْحَيَانِ مَمَاحٍ وَّمُمَيْحٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِمْحًى مِمْحَيَانِ مَمَاحٍ وَّمُمَيْحٍ، مِمْحَاةٌ مِمْحَاتَانِ مَمَاحٍ وَّمُمَيْحِيَةٌ، مِمْحَاءٌ مِمْحَاءَانِ مَمَاحِيُّ مُمَيْحِيٌّ وَّمُمَيْحِيَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُمِنْهُ** اَمْحٰى اَمْحَيَانِ اَمْحَوْنَ اَمَاحٍ وَّاُمَيْحٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** مُحْيٰى مُحْيَيَانِ مُحْيَيَاتٌ مُحًى وَّمُحَيًّى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَمْحَاهُ وَاَمْحِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔مَحَا مَحَوَا مَحَوْا مَحَتْ مَحَتَا مَحَوْنَ مَحَوْتَ مَحَوْتُمَا مَحَوْتُمْ مَحَوْتِ مَحَوْتُمَا مَحَوْتُنَّ مَحَوْتُ مَحَوْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔مُحِيَ مُحِيَا مُحُوْا مُحِيَتْ مُحِيَتَا مُحِيْنَ مُحِيْتَ مُحِيْتُمَا مُحِيْتُمْ مُحِيْتِ مُحِيْتُمَا مُحِيْتُنَّ مُحِيْتُ مُحِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَامَحَا مَامَحَوَا مَامَحَوْا مَامَحَتْ مَامَحَتَا مَامَحَوْنَ مَامَحَوْتَ مَامَحَوْتُمَا مَامَحَوْتُمْ مَامَحَوْتِ مَامَحَوْتُمَا مَامَحَوْتُنَّ مَامَحَوْتُ مَامَحَوْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَامُحِيَ مَامُحِيَا مَامُحُوْا مَامُحِيَتْ مَامُحِيَتَا مَامُحِيْنَ مَامُحِيْتَ مَامُحِيْتُمَا مَامُحِيْتُمْ مَامُحِيْتِ مَامُحِيْتُمَا مَامُحِيْتُنَّ مَامُحِيْتُ مَامُحِيْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔يَمْحٰى يَمْحَيَانِ يَمْحَوْنَ تَمْحٰى تَمْحَيَانِ يَمْحَيْنَ تَمْحٰى تَمْحَيَانِ تَمْحَوْنَ تَمْحَيْنَ تَمْحَيَانِ تَمْحَيْنَ اَمْحٰى نَمْحٰى،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔يُمْحٰى يُمْحَيَانِ يُمْحَوْنَ تُمْحٰى تُمْحَيَانِ يُمْحَيْنَ تُمْحٰى تُمْحَيَانِ تُمْحَوْنَ تُمْحَيْنَ تُمْحَيَانِ تُمْحَيْنَ اُمْحٰى نُمْحٰى،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَايَمْحٰى لَايَمْحَيَانِ لَايَمْحَوْنَ لَاتَمْحٰى لَاتَمْحَيَانِ لَايَمْحَيْنَ لَاتَمْحٰى لَاتَمْحَيَانِ

لَاتَمْحَوْنَ لَاتَمْحَیْنَ لَاتَمْحَیَانِ لَاتَمْحَیْنَ لَآاَمْحٰی لَانَمْحٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُمْحٰی لَایُمْحَیَانِ لَایُمْحَوْنَ لَاتُمْحٰی لَاتُمْحَیَانِ لَایُمْحَیْنَ لَاتُمْحٰی لَاتُمْحَیَانِ لَاتُمْحَوْنَ لَاتُمْحَیْنَ لَاتُمْحَیَانِ لَاتُمْحَیْنَ لَآاُمْحٰی لَانُمْحٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَمْحَیَنَّ لَیَمْحَیَانِّ لَیَمْحَوُنَّ لَتَمْحَیَنَّ لَتَمْحَیَانِّ لَیَمْحَیْنَانِّ لَتَمْحَیَنَّ لَتَمْحَیَانِّ لَتَمْحَوُنَّ لَتَمْحَیِنَّ لَتَمْحَیَانِّ لَتَمْحَیْنَانِّ لَاَمْحَیَنَّ لَنَمْحَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُمْحَیَنَّ لَیُمْحَیَانِّ لَیُمْحَوُنَّ لَتُمْحَیَنَّ لَتُمْحَیَانِّ لَیُمْحَیْنَانِّ لَتُمْحَیَنَّ لَتُمْحَیَانِّ لَتُمْحَوُنَّ لَتُمْحَیِنَّ لَتُمْحَیَانِّ لَتُمْحَیْنَانِّ لَاُمْحَیَنَّ لَنُمْحَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَمْحَیَنْ لَیَمْحَوُنْ لَتَمْحَیَنْ لَتَمْحَیَنْ لَتَمْحَوُنْ لَتَمْحَیِنْ لَاَمْحَیَنْ لَنَمْحَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُمْحَیَنْ لَیُمْحَوُنْ لَتُمْحَیَنْ لَتُمْحَیَنْ لَتُمْحَوُنْ لَتُمْحَیِنْ لَاُمْحَیَنْ لَنُمْحَیَنْ،

بحث اسم فاعل-مَاحٍ مَّاحِیَانِ (مَاحِیَیْنِ) مَاحُوْنَ (مَاحِیْنَ) مُحَاةٌ مُّحَّاءٌ مُّحًّى مُحُوٌّ مُّحَوَاءُ مُحْوَانٌ مِّحَاءٌ اَمْحَاءٌ مُّحًى مِّحِیٌّ وَّمُوَیْحٍ مَاحِیَةٌ مَّاحِیَتَانِ (مَاحِیَتَیْنِ) مَاحِیَاتٌ مَّوَاحٍ مُّحًّى وَّمُوَیْحِیَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَمْحِیٌّ مَّمْحِیَّانِ (مَمْحِیَّیْنِ) مَمْحِیُّوْنَ (مَمْحِیِّیْنَ) مَمْحِیَّةٌ مَّمْحِیَّتَانِ (مَمْحِیَّتَیْنِ) مَمْحِیَّاتٌ مَّمَاحِیُّ مُمَیْحِیٌّ وَّمُمَیْحِیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَمْحَ لَمْ یَمْحَیَا لَمْ یَمْحَوْا لَمْ تَمْحَ لَمْ تَمْحَیَا لَمْ یَمْحَیْنَ لَمْ تَمْحَ لَمْ تَمْحَیَا لَمْ تَمْحَوْا لَمْ تَمْحَیْ لَمْ تَمْحَیَا لَمْ تَمْحَیْنَ لَمْ اَمْحَ لَمْ نَمْحَ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُمْحَ لَمْ یُمْحَیَا لَمْ یُمْحَوْا لَمْ تُمْحَ لَمْ تُمْحَیَا لَمْ یُمْحَیْنَ لَمْ تُمْحَ لَمْ تُمْحَیَا لَمْ تُمْحَوْا لَمْ تُمْحَیْ لَمْ تُمْحَیَا لَمْ تُمْحَیْنَ لَمْ اُمْحَ لَمْ نُمْحَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّمْحٰی لَنْ یَّمْحَیَا لَنْ یَّمْحَوْا لَنْ تَمْحٰی لَنْ تَمْحَیَا لَنْ یَّمْحَیْنَ لَنْ تَمْحٰی لَنْ تَمْحَیَا لَنْ تَمْحَوْا لَنْ تَمْحَیْ لَنْ تَمْحَیَا لَنْ تَمْحَیْنَ لَنْ اَمْحٰی لَنْ نَّمْحٰی،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّمْحٰی لَنْ یُّمْحَیَا لَنْ یُّمْحَوْا لَنْ تُمْحٰی لَنْ تُمْحَیَا لَنْ یُّمْحَیْنَ لَنْ تُمْحٰی لَنْ تُمْحَیَا لَنْ تُمْحَوْا لَنْ تُمْحَیْ لَنْ تُمْحَیَا لَنْ تُمْحَیْنَ لَنْ اُمْحٰی لَنْ نُّمْحٰی،

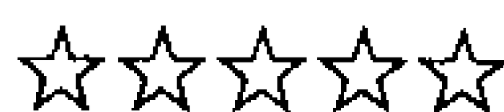
بحث فعل امر حاضر معروف-اِمْحَ اِمْحَیَا اِمْحَوْا اِمْحَیْ اِمْحَیَا اِمْحَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِمْحَیَنَّ اِمْحَیَانِّ اِمْحَوُنَّ اِمْحَیِنَّ اِمْحَیَانِّ اِمْحَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِمْحَیَنْ اِمْحُوُنْ اِمْحِیْنْ،
بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُمْحَ لِتُمْحَیَا لِتُمْحَوْا لِتُمْحَیْ لِتُمْحَیَا لِتُمْحَیْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُمْحَیَنَّ لِتُمْحَیَانِّ لِتُمْحَوُنَّ لِتُمْحَیِنَّ لِتُمْحَیَانِّ لِتُمْحَیْنَانِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُمْحَیَنْ لِتُمْحَوُنْ لِتُمْحَیِنْ،
بحث فعل امر غائب معروف - لِیَمْحَ لِیَمْحَیَا لِیَمْحَوْا لِتَمْحَ لِتَمْحَیَا لِیَمْحَیْنَ لِاَمْحَ لِنَمْحَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیَمْحَیَنَّ لِیَمْحَیَانِّ لِیَمْحَوُنَّ لِتَمْحَیَنَّ لِتَمْحَیَانِّ لِیَمْحَیْنَانِّ لِاَمْحَیَنَّ لِنَمْحَیَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَمْحَیَنْ لِیَمْحَوُنْ لِتَمْحَیَنْ لِاَمْحَیَنْ لِنَمْحَیَنْ،
بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُمْحَ لِیُمْحَیَا لِیُمْحَوْا لِتُمْحَ لِتُمْحَیَا لِیُمْحَیْنَ لِاُمْحَ لِنُمْحَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُمْحَیَنَّ لِیُمْحَیَانِّ لِیُمْحَوُنَّ لِتُمْحَیَنَّ لِتُمْحَیَانِّ لِیُمْحَیْنَانِّ لِاُمْحَیَنَّ لِنُمْحَیَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُمْحَیَنْ لِیُمْحَوُنْ لِتُمْحَیَنْ لِاُمْحَیَنْ لِنُمْحَیَنْ،
بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَمْحَ لَاتَمْحَیَا لَاتَمْحَوْا لَاتَمْحَیْ لَاتَمْحَیَا لَاتَمْحَیْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَمْحَیَنَّ لَاتَمْحَیَانِّ لَاتَمْحَوُنَّ لَاتَمْحَیِنَّ لَاتَمْحَیَانِّ لَاتَمْحَیْنَانِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَمْحَیَنْ لَاتَمْحَوُنْ لَاتَمْحَیِنْ،
بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُمْحَ لَاتُمْحَیَا لَاتُمْحَوْا لَاتُمْحَیْ لَاتُمْحَیَا لَاتُمْحَیْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُمْحَیَنَّ لَاتُمْحَیَانِّ لَاتُمْحَوُنَّ لَاتُمْحَیِنَّ لَاتُمْحَیَانِّ لَاتُمْحَیْنَانِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُمْحَیَنْ لَاتُمْحَوُنْ لَاتُمْحَیِنْ،
بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَمْحَ لَایَمْحَیَا لَایَمْحَوْا لَاتَمْحَ لَاتَمْحَیَا لَایَمْحَیْنَ لَااَمْحَ لَانَمْحَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَمْحَیَنَّ لَایَمْحَیَانِّ لَایَمْحَوُنَّ لَاتَمْحَیَنَّ لَاتَمْحَیَانِّ لَایَمْحَیْنَانِّ لَااَمْحَیَنَّ لَانَمْحَیَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَمْحَیَنْ لَایَمْحَوُنْ لَاتَمْحَیَنْ لَااَمْحَیَنْ لَانَمْحَیَنْ،
بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُمْحَ لَایُمْحَیَا لَایُمْحَوْا لَاتُمْحَ لَاتُمْحَیَا لَایُمْحَیْنَ لَااُمْحَ لَانُمْحَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُمْحَیَنَّ لَایُمْحَیَانِّ لَایُمْحَوُنَّ لَاتُمْحَیَنَّ لَاتُمْحَیَانِّ لَایُمْحَیْنَانِّ لَااُمْحَیَنَّ لَانُمْحَیَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُمْحَیَنْ لَایُمْحَوُنْ لَاتُمْحَیَنْ لَااُمْحَیَنْ لَانُمْحَیَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند مصادر جو بابِ ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْقَنَا	ناک کے بانسہ کے درمیانی حصہ کا بلند ہونا/ نتھنوں کا خشک ہونا	اَللَّهَا	محبت کرنا/ تسلی پانا	اَللَّهْوُ	کھیلنا

باب پنجم (رَخُوَ یَرْخُوُ رَخُوًا) کی مکمل تعلیلات

☆ صفت مشبہ کے سوااس باب کی تمام گردانیں اور تعلیلات باب دوم کی گردانوں اور تعلیلات کی طرح ہوں گی۔

☆ صفت مشبہ کے صیغہ واحد مذکر تا جمع مذکر سالم (رَخِیُوٌ رَخِیُوَانِ (رَخِیُوَیْنِ) رَخِیُوُوْنَ (رَخِیُوِیْنَ) اور واحد مؤنث تا جمع مؤنث سالم (رَخِیُوَۃٌ رَخِیُوَتَانِ (رَخِیُوَتَیْنِ) رَخِیُوَاتٌ) میں سَیِّدٌ والے قاعدہ کے مطابق واؤ اور یاء ایک جگہ جمع ہوئیں ان میں سے پہلی ساکن اور کسی چیز سے تبدیل شدہ نہیں تھی لہٰذا واؤ کو یاء کیا اور یاء کو یاء میں ادغام کر دیا تو رَخِیٌّ رَخِیَّانِ (رَخِیَّیْنِ) رَخِیُّوْنَ (رَخِیِّیْنَ) اور رَخِیَّۃٌ رَخِیَّتَانِ (رَخِیَّتَیْنِ) رَخِیَّاتٌ ہوا۔ رُخْوَآءُ رُخْوَانٌ رِخْوَانٌ اپنے اصل پر ہیں۔ جبکہ رِخَـآءٌ اَرْخَآءٌ میں واوِلام کلمہ دُعَـآءٌ والے قاعدے کے مطابق ہمزہ سے تبدیل ہوگئی ہے۔ رُخَـا اصل میں رُخَـوٌ تھا واؤ متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کیا اور الف التقائے ساکنین کی وجہ سے گر گیا تو رُخًـا بن گیا۔ رِخِـیٌّ اصل میں رُخُـوُوٌ تھا مکمل تعلیل دِعِیٌّ والی ہوئی ہے۔ اَرْخِیَآءُ اَرْخِیَۃٌ اصل میں اَرْخِوَآءُ، اَرْخِوَۃٌ تھے، واؤ لام کلمہ واقع ہوئی ماقبل مکسور ہے دُعِیَ والے قاعدے کے مطابق واؤ کو یاء سے بدل دیا۔ رَخَایَا کو رَخِیَّۃٌ سے اس طرح بنایا کہ پہلے اُسے اپنے اصل پر لے گئے رَخِیُوَۃٌ ہوا پھر صیغہ جمع مکسر بنانے کیلئے تیسری جگہ الف علامت جمع مکسر ماقبل فتحہ سمیت لائے جو حرف الف علامت جمع مکسر کے بعد تھا اس کو کسرہ دیا، تاءِ واحدہ کو جمع کیوجہ سے اور تنوین تمکن اسم کی علامت کو غیر منصرف ہونے کی وجہ سے حذف کر دیا تو رَخَـایِوُ ہو گیا اب یاء واقع ہوئی الف زائدہ کے بعد اس کو ہمزہ سے تبدیل کر دیا اور لام کلمہ کی واؤ کو ماقبل کسرہ کی وجہ سے یاء سے تبدیل کر دیا تو رَخَآئِیُ ہوا اب ہمزہ الف کے بعد اور یاء سے پہلے واقع ہوا مفرد میں یاء سے پہلے نہیں تھا اسے رَخَـایَـا والے قاعدے کے مطابق یاء مفتوحہ سے تبدیل کیا اور یاء ثانی کو ماقبل فتحہ کی وجہ سے الف سے تبدیل کیا تو رَخَـایَا ہوا۔ رُخَیٌّ اور رُخَیَّۃٌ۔ رُخَیْوِیٌّ، رُخَیْوِیَۃٌ دونوں سَیِّدٌ والا قاعدہ جاری ہونے کے بعد رُخَیِّیٌّ، رُخَیِّیَۃٌ بنے تین یاء اس طرح جمع ہوئیں کہ پہلی دوسری مدغم اور تیسری لام کلمہ ہے چنانچہ تیسری کو نسیاً منسیّاً گرا دیا تو رُخَیِّیٌّ، رُخَیِّیَۃٌ سے رُخَیٌّ اور رُخَیَّۃٌ ہو گئے۔

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص واوی از باب "فَعُلَ یَفْعُلُ" جیسے "اَلرَّخُوُ وَالرَّخَآءُ وَالرَّخَاوَۃُ" (خوش عیش ہونا)

☆ رَخُوَ یَرْخُوُ رَخْوًا وَّرَخَآءً وَّرَخَاوَۃً **فَھُوَ** رَخِیٌّ لَمْ یَرْخُ لَایَرْخُوُ لَنْ یَّرْخُوَ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** اُرْخُ لِیَرْخُ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَرْخُ لَایَرْخُ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَرْخًی مَّرْخَیَانِ مَرَاخٍ وَّمُرَیْخٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِرْخًی مِّرْخَیَانِ مَرَاخٍ

وَّمُرَيْخٍ، مِرْخَاةٌ مِّرْخَاتَانِ مَرَاخٍ وَّمُرَيْخِيَةٌ، مِرْخَآءٌ مِّرْخَآءَانِ مَرَاخِيُّ مُرَيْخِيٌّ وَّمُرَيْخِيَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَرْخٰى اَرْخَيَانِ اَرْخَوْنَ اَرَاخٍ وَّاُرَيْخٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** رُخْيٰى رُخْيَيَانِ رُخْيَيَاتٌ رُّخًى وَّرُخَيِّى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرْخَاهُ وَاَرْخِ بِهٖ، (۱) رَخُوَ يَرْخُوْ رَخْوًا وَّرَخَآءً وَّرَخَاوَةً **فَهُوَ** رَخِيٌّ وَّرُخِيَ بِهٖ يُرْخٰى بِهٖ رَخْوًا وَّرَخَآءً وَّرَخَاوَةً **فَذَاكَ** مَرْخُوٌّ بِهٖ لَمْ يَرْخُ لَمْ يُرْخَ بِهٖ لَايَرْخُوْ لَايُرْخٰى بِهٖ لَنْ يَّرْخُوَ لَنْ يُّرْخٰى بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُرْخُ لِيُرْخَ بِكَ لِيَرْخُ لِيُرْخَ بِهٖ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَرْخُ لَايُرْخَ بِكَ لَايَرْخُ لَايُرْخَ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَرْخًى مَّرْخَيَانِ مَرَاخٍ وَّمُرَيْخٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِرْخًى مِّرْخَيَانِ مَرَاخٍ وَّمُرَيْخٍ، مِرْخَاةٌ مِّرْخَاتَانِ مَرَاخٍ وَّمُرَيْخِيَةٌ، مِرْخَآءٌ مِّرْخَآءَانِ مَرَاخِيُّ مُرَيْخِيٌّ وَّمُرَيْخِيَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَرْخٰى اَرْخَيَانِ اَرْخَوْنَ اَرَاخٍ وَّاُرَيْخٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** رُخْيٰى رُخْيَيَانِ رُخْيَيَاتٌ رُّخًى وَّرُخَيِّى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرْخَاهُ وَاَرْخِ بِهٖ، (۲) رَخُوَ يَرْخُوْ رَخْوًا وَّرَخَآءً وَّرَخَاوَةً **فَهُوَ** رَخِيٌّ وَّرُخِيَ يُرْخٰى رَخْوًا وَّرَخَآءً وَّرَخَاوَةً **فَذَاكَ** مَرْخُوٌّ لَمْ يَرْخُ لَمْ يُرْخَ لَايَرْخُوْ لَايُرْخٰى لَنْ يَّرْخُوَ لَنْ يُّرْخٰى **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُرْخُ لِتُرْخَ لِيَرْخُ لِيُرْخَ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَرْخُ لَاتُرْخَ لَايَرْخُ لَايُرْخَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَرْخًى مَّرْخَيَانِ مَرَاخٍ وَّمُرَيْخٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِرْخًى مِّرْخَيَانِ مَرَاخٍ وَّمُرَيْخٍ، مِرْخَاةٌ مِّرْخَاتَانِ مَرَاخٍ وَّمُرَيْخِيَةٌ، مِرْخَآءٌ مِّرْخَآءَانِ مَرَاخِيُّ مُرَيْخِيٌّ وَّمُرَيْخِيَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَرْخٰى اَرْخَيَانِ اَرْخَوْنَ اَرَاخٍ وَّاُرَيْخٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** رُخْيٰى رُخْيَيَانِ رُخْيَيَاتٌ رُّخًى وَّرُخَيِّى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرْخَاهُ وَاَرْخِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ رَخُوَ رَخُوَا رَخُوْا رَخُوَتْ رَخُوَتَا رَخُوْنَ رَخُوْتَ رَخُوْتُمَا رَخُوْتُمْ رَخُوْتِ رَخُوْتُمَا رَخُوْتُنَّ رَخُوْتُ رَخُوْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ (۱) رُخِيَ بِهٖ رُخِيَ بِهِمَا رُخِيَ بِهِمْ رُخِيَ بِهَا رُخِيَ بِهِمَا رُخِيَ بِهِنَّ رُخِيَ بِكَ رُخِيَ بِكُمَا رُخِيَ بِكُمْ رُخِيَ بِكِ رُخِيَ بِكُمَا رُخِيَ بِكُنَّ رُخِيَ بِيْ رُخِيَ بِنَا، (۲) رُخِيَ رُخِيَا رُخُوْا رُخِيَتْ رُخِيَتَا رُخِيْنَ رُخِيْتَ رُخِيْتُمَا رُخِيْتُمْ رُخِيْتِ رُخِيْتُمَا رُخِيْتُنَّ رُخِيْتُ رُخِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَارَخُوَ مَارَخُوَا مَارَخُوْا مَارَخُوَتْ مَارَخُوَتَا مَارَخُوْنَ مَارَخُوْتَ مَارَخُوْتُمَا مَارَخُوْتُمْ مَارَخُوْتِ مَارَخُوْتُمَا مَارَخُوْتُنَّ مَارَخُوْتُ مَارَخُوْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ (۱) مَارُخِيَ بِهٖ مَارُخِيَ بِهِمَا مَارُخِيَ بِهِمْ مَارُخِيَ بِهَا مَارُخِيَ بِهِمَا مَارُخِيَ بِهِنَّ مَارُخِيَ بِكَ مَارُخِيَ بِكُمَا مَارُخِيَ بِكُمْ مَارُخِيَ بِكِ مَارُخِيَ بِكُمَا مَارُخِيَ بِكُنَّ مَارُخِيَ بِيْ مَارُخِيَ بِنَا، (۲) مَارُخِيَ مَارُخِيَا مَارُخُوْا مَارُخِيَتْ مَارُخِيَتَا مَارُخِيْنَ مَارُخِيْتَ مَارُخِيْتُمَا مَارُخِيْتُمْ مَارُخِيْتِ مَارُخِيْتُمَا مَارُخِيْتُنَّ مَارُخِيْتُ مَارُخِيْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَرْخُوْ یَرْخُوَانِ یَرْخُوْنَ تَرْخُوْ تَرْخُوَانِ یَرْخُوْنَ تَرْخُوْ تَرْخُوَانِ تَرْخُوْنَ تَرْخِیْنَ تَرْخُوَانِ تَرْخُوْنَ اَرْخُوْ نَرْخُوْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُرْخٰی بِهٖ یُرْخٰی بِهِمَا یُرْخٰی بِهِمْ یُرْخٰی بِهَا یُرْخٰی بِهِمَا یُرْخٰی بِهِنَّ یُرْخٰی بِكَ یُرْخٰی بِكُمَا یُرْخٰی بِكُمْ یُرْخٰی بِكِ یُرْخٰی بِكُمَا یُرْخٰی بِكُنَّ یُرْخٰی بِیْ یُرْخٰی بِنَا، (۲)یُرْخٰی یُرْخَیَانِ یُرْخَوْنَ تُرْخٰی تُرْخَیَانِ یُرْخَیْنَ تُرْخٰی تُرْخَیَانِ تُرْخَوْنَ تُرْخَیْنَ تُرْخَیَانِ تُرْخَیْنَ اُرْخٰی نُرْخٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَرْخُوْ لَایَرْخُوَانِ لَایَرْخُوْنَ لَاتَرْخُوْ لَاتَرْخُوَانِ لَایَرْخُوْنَ لَاتَرْخُوْ لَاتَرْخُوَانِ لَاتَرْخُوْنَ لَاتَرْخِیْنَ لَاتَرْخُوَانِ لَاتَرْخُوْنَ لَآاَرْخُوْ لَانَرْخُوْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُرْخٰی بِهٖ لَایُرْخٰی بِهِمَا لَایُرْخٰی بِهِمْ لَایُرْخٰی بِهَا لَایُرْخٰی بِهِمَا لَایُرْخٰی بِهِنَّ لَایُرْخٰی بِكَ لَایُرْخٰی بِكُمَا لَایُرْخٰی بِكُمْ لَایُرْخٰی بِكِ لَایُرْخٰی بِكُمَا لَایُرْخٰی بِكُنَّ لَایُرْخٰی بِیْ لَایُرْخٰی بِنَا، (۲)لَایُرْخٰی لَایُرْخَیَانِ لَایُرْخَوْنَ لَاتُرْخٰی لَاتُرْخَیَانِ لَایُرْخَیْنَ لَاتُرْخٰی لَاتُرْخَیَانِ لَاتُرْخَوْنَ لَاتُرْخَیْنَ لَاتُرْخَیَانِ لَاتُرْخَیْنَ لَآاُرْخٰی لَانُرْخٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَرْخُوَنَّ لَیَرْخُوَآنِّ لَیَرْخُنَّ لَتَرْخُوَنَّ لَتَرْخُوَآنِّ لَیَرْخُوْنَآنِّ لَتَرْخُوَنَّ لَتَرْخُوَآنِّ لَتَرْخُنَّ لَتَرْخِنَّ لَتَرْخُوَآنِّ لَتَرْخُوْنَآنِّ لَاَرْخُوَنَّ لَنَرْخُوَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُرْخَیَنَّ بِهٖ لَیُرْخَیَنَّ بِهِمَا لَیُرْخَیَنَّ بِهِمْ لَیُرْخَیَنَّ بِهَا لَیُرْخَیَنَّ بِهِمَا لَیُرْخَیَنَّ بِهِنَّ لَیُرْخَیَنَّ بِكَ لَیُرْخَیَنَّ بِكُمَا لَیُرْخَیَنَّ بِكُمْ لَیُرْخَیَنَّ بِكِ لَیُرْخَیَنَّ بِكُمَا لَیُرْخَیَنَّ بِكُنَّ لَیُرْخَیَنَّ بِیْ لَیُرْخَیَنَّ بِنَا، (۲)لَیُرْخَیَنَّ لَیُرْخَیَآنِّ لَیُرْخَوُنَّ لَتُرْخَیَنَّ لَتُرْخَیَآنِّ لَیُرْخَیْنَآنِّ لَتُرْخَیَنَّ لَتُرْخَیَآنِّ لَتُرْخَوُنَّ لَتُرْخَیِنَّ لَتُرْخَیَآنِّ لَتُرْخَیْنَآنِّ لَاُرْخَیَنَّ لَنُرْخَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَرْخُوَنْ لَیَرْخُنْ لَتَرْخُوَنْ لَتَرْخُوَنْ لَتَرْخُنْ لَتَرْخِنْ لَاَرْخُوَنْ لَنَرْخُوَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُرْخَیَنْ بِهٖ لَیُرْخَیَنْ بِهِمْ لَیُرْخَیَنْ بِهَا لَیُرْخَیَنْ بِكَ لَیُرْخَیَنْ بِكُمْ لَیُرْخَیَنْ بِكِ لَیُرْخَیَنْ بِیْ لَیُرْخَیَنْ بِنَا،(۲)لَیُرْخَیَنْ لَیُرْخَوُنْ لَتُرْخَیَنْ لَتُرْخَیَنْ لَتُرْخَوُنْ لَتُرْخَیِنْ لَاُرْخَیَنْ لَنُرْخَیَنْ،

بحث صفت مُشَبّہ -رَخِیٌّ رَخِیَّانِ (رَخِیَّیْنِ) رَخِیُّوْنَ (رَخِیِّیْنَ) رُخَوَآءُ رُخْوَانٌ رِخْوَانٌ رِخَآءٌ اَرْخَآءٌ رُخًا رِخِیٌّ اَرْخِیَآءُ اَرْخِیَةٌ رَخِیَّةٌ رَخِیَّتَانِ (رَخِیَّتَیْنِ) رَخِیَّاتٌ رَخَایَا رُخِیٌّ وَّرُخْیَةٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مَرْخُوٌّ بِهٖ مَرْخُوٌّ بِهِمَا مَرْخُوٌّ بِهِمْ مَرْخُوٌّ بِهَا مَرْخُوٌّ بِهِمَا مَرْخُوٌّ بِهِنَّ مُرَیْخِیٌّ بِهٖ مُرَیْخِیٌّ بِهَا، (۲)مَرْخُوٌّ مَرْخُوَّانِ (مَرْخُوَّیْنِ) مَرْخُوُّوْنَ (مَرْخُوِّیْنَ) مَرْخُوَّةٌ مَرْخُوَّتَانِ (مَرْخُوَّتَیْنِ) مَرْخُوَّاتٌ مَرَاخِیُّ مُرَیْخِیٌّ وَّمُرَیْخِیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَرْخُ لَمْ یَرْخُوَا لَمْ یَرْخُوْا لَمْ تَرْخُ لَمْ تَرْخُوَا لَمْ یَرْخُوْنَ لَمْ تَرْخُ لَمْ تَرْخُوَا لَمْ تَرْخُوْا لَمْ تَرْخِیْ

لَمْ تَرْخُوا لَمْ تَرْخُوْنَ لَمْ اَرْخُ لَمْ نَرْخُ،

بحث فعل جحد مجہول -(۱)لَمْ یُرْخَ بِہٖ لَمْ یُرْخَ بِہِمَا لَمْ یُرْخَ بِہِمْ لَمْ یُرْخَ بِہَا لَمْ یُرْخَ بِہِمَا لَمْ یُرْخَ بِہِنَّ لَمْ یُرْخَ بِكَ لَمْ یُرْخَ بِكُمَا لَمْ یُرْخَ بِكُمْ لَمْ یُرْخَ بِكِ لَمْ یُرْخَ بِكُمَا لَمْ یُرْخَ بِكُنَّ لَمْ یُرْخَ بِیْ لَمْ یُرْخَ بِنَا، (۲)لَمْ یُرْخَ لَمْ یُرْخَیَا لَمْ یُرْخَوْا لَمْ تُرْخَ لَمْ تُرْخَیَا لَمْ یُرْخَیْنَ لَمْ تُرْخَ لَمْ تُرْخَیَا لَمْ تُرْخَوْا لَمْ تُرْخَیْ لَمْ تُرْخَیَا لَمْ تُرْخَیْنَ لَمْ اُرْخَ لَمْ نُرْخَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یَّرْخُوَ لَنْ یَّرْخُوَا لَنْ یَّرْخُوْا لَنْ تَرْخُوَ لَنْ تَرْخُوَا لَنْ یَّرْخُوْنَ لَنْ تَرْخُوَ لَنْ تَرْخُوَا لَنْ تَرْخُوْا لَنْ تَرْخِیْ لَنْ تَرْخُوَا لَنْ تَرْخُوْنَ لَنْ اَرْخُوَ لَنْ نَّرْخُوَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -(۱)لَنْ یُّرْخٰی بِہٖ لَنْ یُّرْخٰی بِہِمَا لَنْ یُّرْخٰی بِہِمْ لَنْ یُّرْخٰی بِہَا لَنْ یُّرْخٰی بِہِمَا لَنْ یُّرْخٰی بِہِنَّ لَنْ یُّرْخٰی بِكَ لَنْ یُّرْخٰی بِكُمَا لَنْ یُّرْخٰی بِكُمْ لَنْ یُّرْخٰی بِكِ لَنْ یُّرْخٰی بِكُمَا لَنْ یُّرْخٰی بِكُنَّ لَنْ یُّرْخٰی بِیْ لَنْ یُّرْخٰی بِنَا،(۲)لَنْ یُّرْخٰی لَنْ یُّرْخَیَا لَنْ یُّرْخَوْا لَنْ تُرْخٰی لَنْ تُرْخَیَا لَنْ یُّرْخَیْنَ لَنْ تُرْخٰی لَنْ تُرْخَیَا لَنْ تُرْخَوْا لَنْ تُرْخَیْ لَنْ تُرْخَیَا لَنْ تُرْخَیْنَ لَنْ اُرْخٰی لَنْ نُّرْخٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف -اُرْخُ اُرْخُوَا اُرْخُوْا اُرْخِیْ اُرْخُوَا اُرْخُوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اُرْخُوَنَّ اُرْخُوَآنِّ اُرْخُنَّ اُرْخِنَّ اُرْخُوَآنِّ اُرْخُوْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اُرْخُوَنْ اُرْخُنْ اُرْخِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -(۱)لِیُرْخَ بِكَ لِیُرْخَ بِكُمَا لِیُرْخَ بِكُمْ لِیُرْخَ بِكِ لِیُرْخَ بِكُمَا لِیُرْخَ بِكُنَّ، (۲)لِتُرْخَ لِتُرْخَیَا لِتُرْخَوْا لِتُرْخَیْ لِتُرْخَیَا لِتُرْخَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُرْخَیَنَّ بِكَ لِیُرْخَیَنَّ بِكُمَا لِیُرْخَیَنَّ بِكُمْ لِیُرْخَیَنَّ بِكِ لِیُرْخَیَنَّ بِكُمَا لِیُرْخَیَنَّ بِكُنَّ،

(۲)لِتُرْخَیَنَّ لِتُرْخَیَآنِّ لِتُرْخَوُنَّ لِتُرْخَیِنَّ لِتُرْخَیَآنِّ لِتُرْخَیْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُرْخَیَنْ بِكَ لِیُرْخَیَنْ بِكُمْ لِیُرْخَیَنْ بِكِ، (۲)لِتُرْخَیَنْ لِتُرْخَوُنْ لِتُرْخَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَرْخُ لِیَرْخُوَا لِیَرْخُوْا لِتَرْخُ لِتَرْخُوَا لِیَرْخُوْنَ لِاَرْخُ لِنَرْخُ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَرْخُوَنَّ لِیَرْخُوَآنِّ لِیَرْخُنَّ لِتَرْخُنَّ لِتَرْخُوَنَّ لِتَرْخُوَآنِّ لِیَرْخُوْنَآنِّ لِاَرْخُوَنَّ لِنَرْخُوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَرْخُوَنْ لِیَرْخُنْ لِتَرْخُوَنْ لِاَرْخُوَنْ لِنَرْخُوَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -(۱)لِیُرْخَ بِہٖ لِیُرْخَ بِہِمَا لِیُرْخَ بِہِمْ لِیُرْخَ بِہَا لِیُرْخَ بِہِمَا لِیُرْخَ بِہِنَّ لِیُرْخَ بِیْ لِیُرْخَ بِنَا،

(۲)لِیُرْخَ لِیُرْخَیَا لِیُرْخَوْا لِتُرْخَ لِتُرْخَیَا لِیُرْخَیْنَ لِاُرْخَ لِنُرْخَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُرْخَیَنَّ بِہٖ لِیُرْخَیَنَّ بِہِمَا لِیُرْخَیَنَّ بِہِمْ لِیُرْخَیَنَّ بِہَا لِیُرْخَیَنَّ بِہِمَا لِیُرْخَیَنَّ بِہِنَّ لِیُرْخَیَنَّ بِیْ لِیُرْخَیَنَّ بِنَا، (۲)لِیُرْخَیَنَّ لِیُرْخَیَآنِّ لِیُرْخَوُنَّ لِتُرْخَیَنَّ لِتُرْخَیَآنِّ لِیُرْخَیْنَآنِّ لِاُرْخَیَنَّ لِنُرْخَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لِیُرْخَیَنْ بِہٖ لِیُرْخَیَنْ بِھِمْ لِیُرْخَیَنْ بِھَا لِیُرْخَیَنْ بِیْ لِیُرْخَیَنْ بِنَا، (۲) لِیُرْخَیَنْ لِیُرْخَوُنْ لِتُرْخَیَنْ لِاُرْخَیَنْ لِنُرْخَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَرْخُ لَاتَرْخُوَا لَاتَرْخُوْا لَاتَرْخِیْ لَاتَرْخُوَا لَاتَرْخُوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَرْخُوَنَّ لَاتَرْخُوَانِّ لَاتَرْخُنَّ لَاتَرْخِنَّ لَاتَرْخُوَانِّ لَاتَرْخُوْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَرْخُوَنْ لَاتَرْخُنْ لَاتَرْخِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - (۱) لَایُرْخَ بِكَ لَایُرْخَ بِكُمَا لَایُرْخَ بِكُمْ لَایُرْخَ بِكِ لَایُرْخَ بِكُمَا لَایُرْخَ بِكُنَّ، (۲) لَاتُرْخَ لَاتُرْخَیَا لَاتُرْخَوْا لَاتُرْخَیْ لَاتُرْخَیَا لَاتُرْخَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُرْخَیَنَّ بِكَ لَایُرْخَیَنَّ بِكُمَا لَایُرْخَیَنَّ بِكُمْ لَایُرْخَیَنَّ بِكِ لَایُرْخَیَنَّ بِكُمَا لَایُرْخَیَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُرْخَیَنَّ لَاتُرْخَیَانِّ لَاتُرْخَوُنَّ لَاتُرْخَیِنَّ لَاتُرْخَیَانِّ لَاتُرْخَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُرْخَیَنْ بِكَ لَایُرْخَیَنْ بِكُمْ لَایُرْخَیَنْ بِكِ، (۲) لَاتُرْخَیَنْ لَاتُرْخَوُنْ لَاتُرْخَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَرْخُ لَایَرْخُوَا لَایَرْخُوْا لَاتَرْخُ لَاتَرْخُوَا لَایَرْخُوْنَ لَآاَرْخُ لَانَرْخُ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَرْخُوَنَّ لَایَرْخُوَانِّ لَایَرْخُنَّ لَاتَرْخُوَنَّ لَاتَرْخُوَانِّ لَایَرْخُوْنَانِّ لَآاَرْخُوَنَّ لَانَرْخُوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَرْخُوَنْ لَایَرْخُنْ لَاتَرْخُوَنْ لَآاَرْخُوَنْ لَانَرْخُوَنْ،

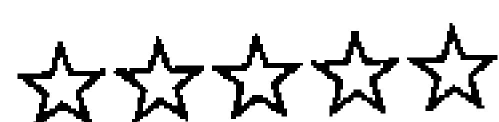
بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَایُرْخَ بِہٖ لَایُرْخَ بِھِمَا لَایُرْخَ بِھِمْ لَایُرْخَ بِھَا لَایُرْخَ بِھِمَا لَایُرْخَ بِھِنَّ لَایُرْخَ بِیْ لَایُرْخَ بِنَا، (۲) لَایُرْخَ لَایُرْخَیَا لَایُرْخَوْا لَاتُرْخَ لَاتُرْخَیَا لَایُرْخَیْنَ لَآاُرْخَ لَانُرْخَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُرْخَیَنَّ بِہٖ لَایُرْخَیَنَّ بِھِمَا لَایُرْخَیَنَّ بِھِمْ لَایُرْخَیَنَّ بِھَا لَایُرْخَیَنَّ بِھِمَا لَایُرْخَیَنَّ بِھِنَّ لَایُرْخَیَنَّ بِیْ لَایُرْخَیَنَّ بِنَا، (۲) لَایُرْخَیَنَّ لَایُرْخَیَانِّ لَایُرْخَوُنَّ لَاتُرْخَیَنَّ لَاتُرْخَیَانِّ لَایُرْخَیْنَانِّ لَآاُرْخَیَنَّ لَانُرْخَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُرْخَیَنْ بِہٖ لَایُرْخَیَنْ بِھِمْ لَایُرْخَیَنْ بِھَا لَایُرْخَیَنْ بِیْ لَایُرْخَیَنْ بِنَا، (۲) لَایُرْخَیَنْ لَایُرْخَوُنْ لَاتُرْخَیَنْ لَآاُرْخَیَنْ لَانُرْخَیَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو باب "فَعُلَ یَفْعُلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلشُّھُوْۃُ	کھانے کالذیذ ہونا	اَلنُّھَاوَۃُ	کامل العقل ہونا	اَلْحَلَاوَۃُ	میٹھا ہونا
اَلْھَجَاوَۃُ	دن کا سخت گرم ہونا		اَلطَّرَاوَۃُ	گوشت کا تروتازہ ونرم ہونا	

﴿اَبْوَابِ ناقص واوی ثلاثی مزید فیه﴾

☆ ثلاثی مزید فیہ سے ناقص واوی کے دس باب مستعمل ہیں (۱) اِفْعَالٌ جیسے اَعْلٰی یُعْلِیْ اِعْلَآءً (۲) تَفْعِیْلٌ جیسے سَمّٰی یُسَمِّیْ تَسْمِیَةً (۳) مُفَاعَلَةٌ جیسے غَالٰی یُغَالِیْ مُغَالَاةً (۴) تَفَعُّلٌ جیسے تَعَلّٰی یَتَعَلّٰی تَعَلِّیًا (۵) تَفَاعُلٌ جیسے تَنَاجٰی یَتَنَاجٰی تَنَاجِیًا (۶) اِفْتِعَالٌ جیسے اِصْطَفٰی یَصْطَفِیْ اِصْطِفَآءً (۷) اِنْفِعَالٌ جیسے اِنْجَلٰی یَنْجَلِیْ اِنْجِلَآءً (۸) اِسْتِفْعَالٌ جیسے اِسْتَدْعٰی یَسْتَدْعِیْ اِسْتِدْعَآءً (۹) اِفْعِلَالٌ جیسے اِرْعَوٰی یَرْعَوِیْ اِرْعِوَآءً (۱۰) اِفْعِیْعَالٌ جیسے اِحْلَوْلٰی یَحْلَوْلِیْ اِحْلِیْلَآءً۔

باب اِفْعَال (اَعْلٰی یُعْلِیْ اِعْلَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆ اس باب کے مصدر میں دُعَآءٌ والے قاعدے کے مطابق واؤ ہمزہ ہوگئی ہے۔

☆ ماضی معروف، مضارع مجہول، اسم مفعول اور اسم ظرف میں لام کلمہ والی واؤ یُدْعٰی والے قانون کے مطابق یاء ہوئی ہے اس کے بعد مضارع، جحد، نفی، امر اور نہی مجہول کی تمام تعلیلات ابوابِ ثلاثی مجرد ناقص واوی کی طرح ہیں۔ ماضی معروف میں صیغہ واحد مذکر غائب، جمع مذکر غائب، واحد مؤنث غائب اور تثنیہ مؤنث غائب میں یہ یاء ماقبل فتحہ کی وجہ سے رَمٰی والے قاعدے کے مطابق الف ہو جائے گی اور آخری تین صیغوں میں التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائیگی۔ اسم مفعول کے صیغہ واحد مذکر، جمع مذکر سالم، واحد مؤنث اور تثنیہ مؤنث میں لام کلمہ کی یاء ماقبل فتح کی وجہ سے الف سے بدل جائے گی بعد ازاں صیغہ واحد مذکر اور جمع مذکر سالم میں التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائے گی۔ اسی طرح اسم ظرف واحد اور تثنیہ میں بھی یہ یاء الف سے تبدیل ہوگی اور واحد میں التقائے ساکنین کی وجہ سے گر بھی جائے گی۔

☆ ماضی مجہول، مضارع معروف اور اسم فاعل میں بھی لام کلمہ کی واؤ، یاء ہوگی مگر دُعِیَ والے قاعدے کے مطابق۔ ماضی میں باقی تعلیلات جُثِیَ اور مضارع میں یَجْثِیْ والی گردان کی طرح ہونگی۔ اسم فاعل واحد مذکر میں یاء ساکن ہوکر رَامٍ کی طرح گر جائے گی جبکہ جمع مذکر سالم میں جَاثُوْنَ کی طرح تعلیل ہوگی۔

باب اَوّل صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق (بے ہمزہ وصل) ناقص واوی از باب ''اِفْعَال'' جیسے ''اَلْاِعْلَاءُ'' (بلند کرنا)

اَعْلٰی یُعْلِیْ اِعْلَاءً فَهُوَ مُعْلٍ وَّ اُعْلِیَ یُعْلٰی اِعْلَاءً فَذَاكَ مُعْلًی لَمْ یُعْلِ لَمْ یُعْلَ لَایُعْلِیْ لَایُعْلٰی لَنْ یُعْلِیَ لَنْ یُعْلٰی اَلْاَمْرُ مِنْهُ اَعْلِ لِتُعْلَ لِیُعْلِ لِیُعْلَ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتُعْلِ لَاتُعْلَ لَایُعْلِ لَایُعْلَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُعْلًی مُعْلَیَانِ مُعْلَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اَعْلٰی اَعْلَیَا اَعْلَوْا اَعْلَتْ اَعْلَتَا اَعْلَیْنَ اَعْلَیْتَ اَعْلَیْتُمَا اَعْلَیْتُمْ اَعْلَیْتِ اَعْلَیْتُمَا اَعْلَیْتُنَّ اَعْلَیْتُ اَعْلَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اُعْلِیَ اُعْلِیَا اُعْلُوْا اُعْلِیَتْ اُعْلِیَتَا اُعْلِیْنَ اُعْلِیْتَ اُعْلِیْتُمَا اُعْلِیْتُمْ اُعْلِیْتِ اُعْلِیْتُمَا اُعْلِیْتُنَّ اُعْلِیْتُ اُعْلِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَآاَعْلٰی مَآاَعْلَیَا مَآاَعْلَوْا مَآاَعْلَتْ مَآاَعْلَتَا مَآاَعْلَیْنَ مَآاَعْلَیْتَ مَآاَعْلَیْتُمَا مَآاَعْلَیْتُمْ مَآاَعْلَیْتِ مَآاَعْلَیْتُمَا مَآاَعْلَیْتُنَّ مَآاَعْلَیْتُ مَآاَعْلَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَآاُعْلِیَ مَآاُعْلِیَا مَآاُعْلُوْا مَآاُعْلِیَتْ مَآاُعْلِیَتَا مَآاُعْلِیْنَ مَآاُعْلِیْتَ مَآاُعْلِیْتُمَا مَآاُعْلِیْتُمْ مَآاُعْلِیْتِ مَآاُعْلِیْتُمَا مَآاُعْلِیْتُنَّ مَآاُعْلِیْتُ مَآاُعْلِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یُعْلِیْ یُعْلِیَانِ یُعْلُوْنَ تُعْلِیْ تُعْلِیَانِ یُعْلِیْنَ تُعْلِیْ تُعْلِیَانِ تُعْلُوْنَ تُعْلِیْنَ تُعْلِیَانِ تُعْلِیْنَ اُعْلِیْ نُعْلِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُعْلٰی یُعْلَیَانِ یُعْلَوْنَ تُعْلٰی تُعْلَیَانِ یُعْلَیْنَ تُعْلٰی تُعْلَیَانِ تُعْلَوْنَ تُعْلَیْنَ تُعْلَیَانِ تُعْلَیْنَ اُعْلٰی نُعْلٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایُعْلِیْ لَایُعْلِیَانِ لَایُعْلُوْنَ لَاتُعْلِیْ لَاتُعْلِیَانِ لَایُعْلِیْنَ لَاتُعْلِیْ لَاتُعْلِیَانِ لَاتُعْلُوْنَ لَاتُعْلِیْنَ لَاتُعْلِیَانِ لَاتُعْلِیْنَ لَآاُعْلِیْ لَانُعْلِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُعْلٰی لَایُعْلَیَانِ لَایُعْلَوْنَ لَاتُعْلٰی لَاتُعْلَیَانِ لَایُعْلَیْنَ لَاتُعْلٰی لَاتُعْلَیَانِ لَاتُعْلَوْنَ لَاتُعْلَیْنَ لَاتُعْلَیَانِ لَاتُعْلَیْنَ لَآاُعْلٰی لَانُعْلٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔ لَیُعْلِیَنَّ لَیُعْلِیَانِّ لَیُعْلُنَّ لَتُعْلِیَنَّ لَتُعْلِیَانِّ لَیُعْلِیْنَانِّ لَتُعْلِیَنَّ لَتُعْلِیَانِّ لَتُعْلُنَّ لَتُعْلِنَّ لَتُعْلِیَانِّ لَتُعْلِیْنَانِّ لَاُعْلِیَنَّ لَنُعْلِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَیُعْلَیَنَّ لَیُعْلَیَانِّ لَیُعْلَوُنَّ لَتُعْلَیَنَّ لَتُعْلَیَانِّ لَیُعْلَیْنَانِّ لَتُعْلَیَنَّ لَتُعْلَیَانِّ لَتُعْلَوُنَّ لَتُعْلَیِنَّ لَتُعْلَیَانِّ لَتُعْلَیْنَانِّ لَاُعْلَیَنَّ لَنُعْلَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔ لَیُعْلِیَنْ لَیُعْلُنْ لَتُعْلِیَنْ لَتُعْلِیَنْ لَتُعْلُنْ لَتُعْلِنْ لَاُعْلِیَنْ لَنُعْلِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُعْلَیَنْ لَیُعْلَوُنْ لَتُعْلَیَنْ لَتُعْلَیَنْ لَتُعْلَوُنْ لَتُعْلَیِنْ لَاُعْلَیَنْ لَنُعْلَیَنْ،

بحث اسم فاعل - مُعْلٍ مُّعْلِیَانِ (مُعْلِیَیْنِ) مُعْلُوْنَ (مُعْلِیْنَ) مُعْلِیَةٌ مُّعْلِیَتَانِ (مُعْلِیَتَیْنِ) مُعْلِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُعْلًی مُّعْلَیَانِ (مُعْلَیَیْنِ) مُعْلَوْنَ (مُعْلَیْنَ) مُعْلَاةٌ مُّعْلَاتَانِ (مُعْلَاتَیْنِ) مُعْلَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یُعْلِ لَمْ یُعْلِیَا لَمْ یُعْلُوْا لَمْ تُعْلِ لَمْ تُعْلِیَا لَمْ یُعْلِیْنَ لَمْ تُعْلِ لَمْ تُعْلِیَا لَمْ تُعْلُوْا لَمْ تُعْلِیْ لَمْ تُعْلِیَا لَمْ تُعْلِیْنَ لَمْ اُعْلِ لَمْ نُعْلِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُعْلَ لَمْ یُعْلَیَا لَمْ یُعْلَوْا لَمْ تُعْلَ لَمْ تُعْلَیَا لَمْ یُعْلَیْنَ لَمْ تُعْلَ لَمْ تُعْلَیَا لَمْ تُعْلَوْا لَمْ تُعْلَیْ لَمْ تُعْلَیَا لَمْ تُعْلَیْنَ لَمْ اُعْلَ لَمْ نُعْلَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ یُّعْلِیَ لَنْ یُّعْلِیَا لَنْ یُّعْلُوْا لَنْ تُعْلِیَ لَنْ تُعْلِیَا لَنْ یُّعْلِیْنَ لَنْ تُعْلِیَ لَنْ تُعْلِیَا لَنْ تُعْلُوْا لَنْ تُعْلِیْ لَنْ تُعْلِیَا لَنْ تُعْلِیْنَ لَنْ اُعْلِیَ لَنْ نُّعْلِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ یُّعْلٰی لَنْ یُعْلَیَا لَنْ یُعْلَوْا لَنْ تُعْلٰی لَنْ تُعْلَیَا لَنْ یُّعْلَیْنَ لَنْ تُعْلٰی لَنْ تُعْلَیَا لَنْ تُعْلَوْا لَنْ تُعْلَیْ لَنْ تُعْلَیَا لَنْ تُعْلَیْنَ لَنْ اُعْلٰی لَنْ نُّعْلٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف - اَعْلِ اَعْلِیَا اَعْلُوْا اَعْلِیْ اَعْلِیَا اَعْلِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اَعْلِیَنَّ اَعْلِیَانِّ اَعْلُنَّ اَعْلِنَّ اَعْلِیَانِّ اَعْلِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اَعْلِیَنْ اَعْلُنْ اَعْلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُعْلَ لِتُعْلَیَا لِتُعْلَوْا لِتُعْلَیْ لِتُعْلَیَا لِتُعْلَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُعْلَیَنَّ لِتُعْلَیَانِّ لِتُعْلَوُنَّ لِتُعْلَیِنَّ لِتُعْلَیَانِّ لِتُعْلَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُعْلَیَنْ لِتُعْلَوُنْ لِتُعْلَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیُعْلِ لِیُعْلِیَا لِیُعْلُوْا لِتُعْلِ لِتُعْلِیَا لِیُعْلِیْنَ لِاُعْلِ لِنُعْلِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُعْلِیَنَّ لِیُعْلِیَانِّ لِیُعْلُنَّ لِتُعْلِیَنَّ لِتُعْلِیَانِّ لِیُعْلِیْنَانِّ لِاُعْلِیَنَّ لِنُعْلِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُعْلِیَنْ لِیُعْلُنْ لِتُعْلِیَنْ لِاُعْلِیَنْ لِنُعْلِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُعْلَ لِیُعْلَیَا لِیُعْلَوْا لِتُعْلَ لِتُعْلَیَا لِیُعْلَیْنَ لِاُعْلَ لِنُعْلَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُعْلَیَنَّ لِیُعْلَیَانِّ لِیُعْلَوُنَّ لِتُعْلَیَنَّ لِتُعْلَیَانِّ لِیُعْلَیْنَانِّ لِاُعْلَیَنَّ لِنُعْلَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُعْلَیَنْ لِیُعْلَوُنْ لِتُعْلَیَنْ لِاُعْلَیَنْ لِنُعْلَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف ۔ لَاتَعْلِ لَاتَعْلِيَا لَاتَعْلُوا لَاتَعْلِيْ لَاتَعْلِيَا لَاتَعْلِيْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔ لَاتَعْلِيَنَّ لَاتَعْلِيَانِّ لَاتَعْلُنَّ لَاتَعْلِنَّ لَاتَعْلِيَانِّ لَاتَعْلِيْنَانِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔ لَاتَعْلِيَنْ لَاتَعْلُنْ لَاتَعْلِنْ،
بحث فعل نہی حاضر مجہول ۔ لَاتُعْلَ لَاتُعْلَيَا لَاتُعْلَوْا لَاتُعْلَيْ لَاتُعْلَيَا لَاتُعْلَيْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔ لَاتُعْلَيَنَّ لَاتُعْلَيَانِّ لَاتُعْلَوُنَّ لَاتُعْلَيِنَّ لَاتُعْلَيَانِّ لَاتُعْلَيْنَانِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔ لَاتُعْلَيَنْ لَاتُعْلَوُنْ لَاتُعْلَيِنْ،
بحث فعل نہی غائب معروف ۔ لَايُعْلِ لَايُعْلِيَا لَايُعْلُوا لَاتُعْلِ لَاتُعْلِيَا لَايُعْلِيْنَ لَآاُعْلِ لَانُعْلِ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔ لَايُعْلِيَنَّ لَايُعْلِيَانِّ لَايُعْلُنَّ لَاتُعْلِيَنَّ لَاتُعْلِيَانِّ لَايُعْلِيْنَانِّ لَآاُعْلِيَنَّ لَانُعْلِيَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔ لَايُعْلِيَنْ لَايُعْلُنْ لَاتُعْلِيَنْ لَآاُعْلِيَنْ لَانُعْلِيَنْ،
بحث فعل نہی غائب مجہول ۔ لَايُعْلَ لَايُعْلَيَا لَايُعْلَوْا لَاتُعْلَ لَاتُعْلَيَا لَايُعْلَيْنَ لَآاُعْلَ لَانُعْلَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔ لَايُعْلَيَنَّ لَايُعْلَيَانِّ لَايُعْلَوُنَّ لَاتُعْلَيَنَّ لَاتُعْلَيَانِّ لَايُعْلَيْنَانِّ لَآاُعْلَيَنَّ لَانُعْلَيَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔ لَايُعْلَيَنْ لَايُعْلَوُنْ لَاتُعْلَيَنْ لَآاُعْلَيَنْ لَانُعْلَيَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "اِفْعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِعْطَاءُ	دینا	اَلْاِسْمَاءُ	بلند کرنا	اَلْاِشْكَآءُ	شکایت قبول کرنا
اَلْاِسْهَاءُ	بنانا	اَلْاِصْبَاءُ	مرنا	اَلْاِشْهَآءُ	خواہش پوری کرنا
اَلْاِسْفَاءُ	بے وقوف ہونا	اَلْاِسْلَاءُ	درندوں سے امن میں ہونا	اَلْاِصْفَآءُ	خالص محبت کرنا

☆☆☆☆☆

بابِ تَفْعِيْل (سَمّٰى يُسَمِّيْ تَسْمِيَةً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کا مصدر **تَسْمِيَةٌ** اصل میں تَسْمِوَةٌ تھا دُعِیَ والے قاعدے کے مطابق واو، یاء ہوگئی۔ باقی تمام تعلیلات بابِ افعال ناقص واوی کی طرح ہیں۔

باب دوم صرف صغیرثلاثی مزید فیہ مطلق ناقص واوی

ازباب "تَفْعِیْلٌ" جیسے "اَلتَّسْمِیَۃُ" (نام رکھنا)

سَمّٰی یُسَمِّیْ تَسْمِیَۃً **فَھُوَ** مُسَمٍّ وَسُمِّیَ یُسَمّٰی تَسْمِیَۃً **فَذَاكَ** مُسَمًّی لَمْ یُسَمِّ لَمْ یُسَمَّ لَایُسَمِّیْ لَایُسَمّٰی لَنْ یُّسَمِّیَ لَنْ یُّسَمّٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** سَمِّ لِتُسَمَّ لِیُسَمِّ لِیُسَمَّ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتُسَمِّ لَاتُسَمَّ لَایُسَمِّ لَایُسَمَّ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُسَمًّی مُسَمَّیَانِ مُسَمَّیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔سَمّٰی سَمَّیَا سَمَّوْا سَمَّتْ سَمَّتَا سَمَّیْنَ سَمَّیْتَ سَمَّیْتُمَا سَمَّیْتُمْ سَمَّیْتِ سَمَّیْتُمَا سَمَّیْتُنَّ سَمَّیْتُ سَمَّیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔سُمِّیَ سُمِّیَا سُمُّوْا سُمِّیَتْ سُمِّیَتَا سُمِّیْنَ سُمِّیْتَ سُمِّیْتُمَا سُمِّیْتُمْ سُمِّیْتِ سُمِّیْتُمَا سُمِّیْتُنَّ سُمِّیْتُ سُمِّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاسَمّٰی مَاسَمَّیَا مَاسَمَّوْا مَاسَمَّتْ مَاسَمَّتَا مَاسَمَّیْنَ مَاسَمَّیْتَ مَاسَمَّیْتُمَا مَاسَمَّیْتُمْ مَاسَمَّیْتِ مَاسَمَّیْتُمَا مَاسَمَّیْتُنَّ مَاسَمَّیْتُ مَاسَمَّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَاسُمِّیَ مَاسُمِّیَا مَاسُمُّوْا مَاسُمِّیَتْ مَاسُمِّیَتَا مَاسُمِّیْنَ مَاسُمِّیْتَ مَاسُمِّیْتُمَا مَاسُمِّیْتُمْ مَاسُمِّیْتِ مَاسُمِّیْتُمَا مَاسُمِّیْتُنَّ مَاسُمِّیْتُ مَاسُمِّیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یُسَمِّیْ یُسَمِّیَانِ یُسَمُّوْنَ تُسَمِّیْ تُسَمِّیَانِ یُسَمِّیْنَ تُسَمِّیْ تُسَمِّیَانِ تُسَمُّوْنَ تُسَمِّیْنَ تُسَمِّیَانِ تُسَمِّیْنَ اُسَمِّیْ نُسَمِّیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔یُسَمّٰی یُسَمَّیَانِ یُسَمَّوْنَ تُسَمّٰی تُسَمَّیَانِ یُسَمَّیْنَ تُسَمّٰی تُسَمَّیَانِ تُسَمَّوْنَ تُسَمَّیْنَ تُسَمَّیَانِ تُسَمَّیْنَ اُسَمّٰی نُسَمّٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَایُسَمِّیْ لَایُسَمِّیَانِ لَایُسَمُّوْنَ لَاتُسَمِّیْ لَاتُسَمِّیَانِ لَایُسَمِّیْنَ لَاتُسَمِّیْ لَاتُسَمِّیَانِ لَاتُسَمُّوْنَ لَاتُسَمِّیْنَ لَاتُسَمِّیَانِ لَاتُسَمِّیْنَ لَااُسَمِّیْ لَانُسَمِّیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَایُسَمّٰی لَایُسَمَّیَانِ لَایُسَمَّوْنَ لَاتُسَمّٰی لَاتُسَمَّیَانِ لَایُسَمَّیْنَ لَاتُسَمّٰی لَاتُسَمَّیَانِ لَاتُسَمَّوْنَ لَاتُسَمَّیْنَ لَاتُسَمَّیَانِ لَاتُسَمَّیْنَ لَااُسَمّٰی لَانُسَمّٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف۔لَیُسَمِّیَنَّ لَیُسَمِّیَانِّ لَیُسَمُّنَّ لَتُسَمِّیَنَّ لَتُسَمِّیَانِّ لَیُسَمِّیْنَانِّ لَتُسَمِّیَنَّ لَتُسَمِّیَانِّ لَتُسَمُّنَّ لَتُسَمِّنَّ لَتُسَمِّیَانِّ لَتُسَمِّیْنَانِّ لَاُسَمِّیَنَّ لَنُسَمِّیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول۔لَیُسَمَّیَنَّ لَیُسَمَّیَانِّ لَیُسَمَّوُنَّ لَتُسَمَّیَنَّ لَتُسَمَّیَانِّ لَیُسَمَّیْنَانِّ

لَتُسَمَّيَنَّ لَتُسَمَّيَانِّ لَتُسَمَّوُنَّ لَتُسَمَّيِنَّ لَتُسَمَّيَانِّ لَتُسَمَّيْنَانِّ لَاُسَمَّيَنَّ لَنُسَمَّيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيُسَمِّيَنْ لَيُسَمُّنْ لَتُسَمِّيَنْ لَتُسَمِّيَنْ لَتُسَمُّنْ لَتُسَمِّنْ لَاُسَمِّيَنْ لَنُسَمِّيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُسَمَّيَنْ لَيُسَمَّوُنْ لَتُسَمَّيَنْ لَتُسَمَّيَنْ لَتُسَمَّوُنْ لَتُسَمَّيِنْ لَاُسَمَّيَنْ لَنُسَمَّيَنْ،

بحث اسم فاعل-مُسَمٍّ مُسَمِّيَانِ (مُسَمِّيَيْنِ) مُسَمُّوْنَ (مُسَمِّيْنَ) مُسَمِّيَةٌ مُسَمِّيَتَانِ (مُسَمِّيَتَيْنِ) مُسَمِّيَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُسَمًّى مُسَمَّيَانِ (مُسَمَّيَيْنِ) مُسَمَّوْنَ (مُسَمَّيْنَ) مُسَمَّاةٌ مُسَمَّاتَانِ (مُسَمَّاتَيْنِ) مُسَمَّيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يُسَمِّ لَمْ يُسَمِّيَا لَمْ يُسَمُّوْا لَمْ تُسَمِّ لَمْ تُسَمِّيَا لَمْ يُسَمِّيْنَ لَمْ تُسَمِّ لَمْ تُسَمِّيَا لَمْ تُسَمُّوْا لَمْ تُسَمِّيْ لَمْ تُسَمِّيَا لَمْ تُسَمِّيْنَ لَمْ اُسَمِّ لَمْ نُسَمِّ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُسَمَّ لَمْ يُسَمَّيَا لَمْ يُسَمَّوْا لَمْ تُسَمَّ لَمْ تُسَمَّيَا لَمْ يُسَمَّيْنَ لَمْ تُسَمَّ لَمْ تُسَمَّيَا لَمْ تُسَمَّوْا لَمْ تُسَمَّيْ لَمْ تُسَمَّيَا لَمْ تُسَمَّيْنَ لَمْ اُسَمَّ لَمْ نُسَمَّ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يُسَمِّيَ لَنْ يُسَمِّيَا لَنْ يُسَمُّوْا لَنْ تُسَمِّيَ لَنْ تُسَمِّيَا لَنْ يُسَمِّيْنَ لَنْ تُسَمِّيَ لَنْ تُسَمِّيَا لَنْ تُسَمُّوْا لَنْ تُسَمِّيْ لَنْ تُسَمِّيَا لَنْ تُسَمِّيْنَ لَنْ اُسَمِّيَ لَنْ نُسَمِّيَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُسَمّٰى لَنْ يُسَمَّيَا لَنْ يُسَمَّوْا لَنْ تُسَمّٰى لَنْ تُسَمَّيَا لَنْ يُسَمَّيْنَ لَنْ تُسَمّٰى لَنْ تُسَمَّيَا لَنْ تُسَمَّوْا لَنْ تُسَمَّيْ لَنْ تُسَمَّيَا لَنْ تُسَمَّيْنَ لَنْ اُسَمّٰى لَنْ نُسَمّٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف-سَمِّ سَمِّيَا سَمُّوْا سَمِّيْ سَمِّيَا سَمِّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-سَمِّيَنَّ سَمِّيَانِّ سَمُّنَّ سَمِّنَّ سَمِّيَانِّ سَمِّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-سَمِّيَنْ سَمُّنْ سَمِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُسَمَّ لِتُسَمَّيَا لِتُسَمَّوْا لِتُسَمَّيْ لِتُسَمَّيَا لِتُسَمَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُسَمَّيَنَّ لِتُسَمَّيَانِّ لِتُسَمَّوُنَّ لِتُسَمَّيِنَّ لِتُسَمَّيَانِّ لِتُسَمَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُسَمَّيَنْ لِتُسَمَّوُنْ لِتُسَمَّيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيُسَمِّ لِيُسَمِّيَا لِيُسَمُّوْا لِتُسَمِّ لِتُسَمِّيَا لِيُسَمِّيْنَ لِاُسَمِّ لِنُسَمِّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُسَمِّيَنَّ لِيُسَمِّيَانِّ لِيُسَمُّنَّ لِتُسَمِّيَنَّ لِتُسَمِّيَانِّ لِيُسَمِّيْنَانِّ لِاُسَمِّيَنَّ لِنُسَمِّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُسَمِّيَنْ لِيُسَمُّنْ لِتُسَمِّيَنْ لِاُسَمِّيَنْ لِنُسَمِّيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُسَمَّ لِيُسَمَّيَا لِيُسَمَّوْا لِتُسَمَّ لِتُسَمَّيَا لِيُسَمَّيْنَ لِاُسَمَّ لِنُسَمَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُسَمَّيَنَّ لِيُسَمَّيَانِّ لِيُسَمَّوُنَّ لِتُسَمَّيَنَّ لِتُسَمَّيَانِّ لِيُسَمَّيْنَانِّ لِاُسَمَّيَنَّ لِنُسَمَّيَنَّ،

مؤکد با نون تاکید خفیفہ - لِيُسَمِّيَنْ لِيُسَمُّوْنْ لِتُسَمِّيَنْ لِاُسَمِّيَنْ لِنُسَمِّيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُسَمِّ لَاتُسَمِّيَا لَاتُسَمُّوْا لَاتُسَمِّيْ لَاتُسَمِّيَا لَاتُسَمِّيْنَ،

مؤکد با نون تاکید ثقیلہ - لَاتُسَمِّيَنَّ لَاتُسَمِّيَانِّ لَاتُسَمُّنَّ لَاتُسَمِّنَّ لَاتُسَمِّيَانِّ لَاتُسَمِّيْنَانِّ،

مؤکد با نون تاکید خفیفہ - لَاتُسَمِّيَنْ لَاتُسَمُّنْ لَاتُسَمِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُسَمَّ لَاتُسَمَّيَا لَاتُسَمَّوْا لَاتُسَمَّيْ لَاتُسَمَّيَا لَاتُسَمَّيْنَ،

مؤکد با نون تاکید ثقیلہ - لَاتُسَمَّيَنَّ لَاتُسَمَّيَانِّ لَاتُسَمَّوُنَّ لَاتُسَمَّيِنَّ لَاتُسَمَّيَانِّ لَاتُسَمَّيْنَانِّ،

مؤکد با نون تاکید خفیفہ - لَاتُسَمَّيَنْ لَاتُسَمَّوُنْ لَاتُسَمَّيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايُسَمِّ لَايُسَمِّيَا لَايُسَمُّوْا لَاتُسَمِّ لَاتُسَمِّيَا لَايُسَمِّيْنَ لَآاُسَمِّ لَانُسَمِّ،

مؤکد با نون تاکید ثقیلہ - لَايُسَمِّيَنَّ لَايُسَمِّيَانِّ لَايُسَمُّنَّ لَاتُسَمِّيَنَّ لَاتُسَمِّيَانِّ لَايُسَمِّيْنَانِّ لَآاُسَمِّيَنَّ لَانُسَمِّيَنَّ،

مؤکد با نون تاکید خفیفہ - لَايُسَمِّيَنْ لَايُسَمُّنْ لَاتُسَمِّيَنْ لَآاُسَمِّيَنْ لَانُسَمِّيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُسَمَّ لَايُسَمَّيَا لَايُسَمَّوْا لَاتُسَمَّ لَاتُسَمَّيَا لَايُسَمَّيْنَ لَآاُسَمَّ لَانُسَمَّ،

مؤکد با نون تاکید ثقیلہ - لَايُسَمَّيَنَّ لَايُسَمَّيَانِّ لَايُسَمَّوُنَّ لَاتُسَمَّيَنَّ لَاتُسَمَّيَانِّ لَايُسَمَّيْنَانِّ لَآاُسَمَّيَنَّ لَانُسَمَّيَنَّ،

مؤکد با نون تاکید خفیفہ - لَايُسَمَّيَنْ لَايُسَمَّوُنْ لَاتُسَمَّيَنْ لَآاُسَمَّيَنْ لَانُسَمَّيَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''تَفْعِيْلٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّخْلِيَةُ	خالی کرنا	اَلتَّرْبِيَةُ	پالنا	اَلتَّشْكِيَةُ	شکایت قبول کرنا
اَلتَّشْهِيَةُ	بار بار خواہش کرنا	اَلتَّصْدِيَةُ	دونوں ہاتھوں سے تالی بجانا	اَلتَّصْفِيَةُ	کسی چیز کو صاف کرنا
اَلتَّعْطِيَةُ	جلدی کرانا	اَلتَّعْفِيَةُ	مٹانا	اَلتَّعْبِيَةُ	لشکر کو ترتیب دینا

☆☆☆☆☆

بابِ مُفَاعَلَہ (غَالٰی يُغَالِیْ مُغَالَاةً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کے مصدر مُغَالَوَةٌ کو مُغَالَاةٌ اس طرح بنایا کہ تیسری جگہ والی واؤ کو پانچویں جگہ واقع ہونے اور ماقبل میں ضمہ یا واؤ ساکن نہ ہونے کے باعث یاء سے تبدیل کیا پھر یاء متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کیا۔

☆اس باب کی باقی تمام تعلیلات بابِ افعال اور تفعیل ناقص واوی کی تعلیلات کی طرح ہیں۔

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق، ناقص واوی ازباب ''مُفَاعَلَةٌ'' جیسے ''اَلْمُغَالَاةُ'' (غلوّ کرنا)

غَالٰی یُغَالِیْ مُغَالَاةً **فَهُوَ** مُغَالٍ وَّغُوْلِیَ یُغَالٰی مُغَالَاةً **فَذَاكَ** مُغَالًی لَمْ یُغَالِ لَمْ یُغَالَ لَایُغَالِیْ لَایُغَالٰی لَنْ یُّغَالِیَ لَنْ یُّغَالٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** غَالِ لِتُغَالَ لِیُغَالِ لِیُغَالَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَا تُغَالِ لَاتُغَالَ لَایُغَالِ لَایُغَالَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُغَالًی مُغَالَیَانِ مُغَالَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- غَالٰی غَالَیَا غَالَوْا غَالَتْ غَالَتَا غَالَیْنَ غَالَیْتَ غَالَیْتُمَا غَالَیْتُمْ غَالَیْتِ غَالَیْتُمَا غَالَیْتُنَّ غَالَیْتُ غَالَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- غُوْلِیَ غُوْلِیَا غُوْلُوْا غُوْلِیَتْ غُوْلِیَتَا غُوْلِیْنَ غُوْلِیْتَ غُوْلِیْتُمَا غُوْلِیْتُمْ غُوْلِیْتِ غُوْلِیْتُمَا غُوْلِیْتُنَّ غُوْلِیْتُ غُوْلِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاغَالٰی مَاغَالَیَا مَاغَالَوْا مَاغَالَتْ مَاغَالَتَا مَاغَالَیْنَ مَاغَالَیْتَ مَاغَالَیْتُمَا مَاغَالَیْتُمْ مَاغَالَیْتِ مَاغَالَیْتُمَا مَاغَالَیْتُنَّ مَاغَالَیْتُ مَاغَالَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاغُوْلِیَ مَاغُوْلِیَا مَاغُوْلُوْا مَاغُوْلِیَتْ مَاغُوْلِیَتَا مَاغُوْلِیْنَ مَاغُوْلِیْتَ مَاغُوْلِیْتُمَا مَاغُوْلِیْتُمْ مَاغُوْلِیْتِ مَاغُوْلِیْتُمَا مَاغُوْلِیْتُنَّ مَاغُوْلِیْتُ مَاغُوْلِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یُغَالِیْ یُغَالِیَانِ یُغَالُوْنَ تُغَالِیْ تُغَالِیَانِ یُغَالِیْنَ تُغَالِیْ تُغَالِیَانِ تُغَالُوْنَ تُغَالِیْنَ تُغَالِیَانِ تُغَالِیْنَ اُغَالِیْ نُغَالِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُغَالٰی یُغَالَیَانِ یُغَالَوْنَ تُغَالٰی تُغَالَیَانِ یُغَالَیْنَ تُغَالٰی تُغَالَیَانِ تُغَالَوْنَ تُغَالَیْنَ تُغَالَیَانِ تُغَالَیْنَ اُغَالٰی نُغَالٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایُغَالِیْ لَایُغَالِیَانِ لَایُغَالُوْنَ لَاتُغَالِیْ لَاتُغَالِیَانِ لَایُغَالِیْنَ لَاتُغَالِیْ لَاتُغَالِیَانِ لَاتُغَالُوْنَ لَاتُغَالِیْنَ لَاتُغَالِیَانِ لَاتُغَالِیْنَ لَآاُغَالِیْ لَانُغَالِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُغَالٰی لَایُغَالَیَانِ لَایُغَالَوْنَ لَاتُغَالٰی لَاتُغَالَیَانِ لَایُغَالَیْنَ لَاتُغَالٰی لَاتُغَالَیَانِ لَاتُغَالَوْنَ لَاتُغَالَیْنَ لَاتُغَالَیَانِ لَاتُغَالَیْنَ لَآاُغَالٰی لَانُغَالٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیُغَالِیَنَّ لَیُغَالِیَانِّ لَیُغَالُنَّ لَتُغَالِیَنَّ لَتُغَالِیَانِّ لَیُغَالِیْنَانِّ لَتُغَالِیَنَّ

لَتُغَالِيَانِّ لَتُغَالُنَّ لَتُغَالِنَّ لَتُغَالِيَانِّ لَتُغَالِينَانِّ لَأُغَالِيَنَّ لَنُغَالِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول۔لَيُغَالَيَنَّ لَيُغَالَيَانِّ لَيُغَالَوُنَّ لَتُغَالَيَنَّ لَتُغَالَيَانِّ لَيُغَالَيْنَانِّ لَتُغَالَيَنَّ

لَتُغَالَيَانِّ لَتُغَالَوُنَّ لَتُغَالَيِنَّ لَتُغَالَيَانِّ لَتُغَالَيْنَانِّ لَأُغَالَيَنَّ لَنُغَالَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف۔لَيُغَالِيَنْ لَيُغَالُنْ لَتُغَالِيَنْ لَتُغَالِيَنْ لَتُغَالُنْ لَتُغَالِنْ لَأُغَالِيَنْ لَنُغَالِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول۔لَيُغَالَيَنْ لَيُغَالَوُنْ لَتُغَالَيَنْ لَتُغَالَيَنْ لَتُغَالَوُنْ لَتُغَالَيِنْ لَأُغَالَيَنْ لَنُغَالَيَنْ،

بحث اسم فاعل۔مُغَالٍ مُغَالِيَانِ (مُغَالِيَيْنِ) مُغَالُوْنَ (مُغَالِيْنَ) مُغَالِيَةٌ مُغَالِيَتَانِ (مُغَالِيَتَيْنِ) مُغَالِيَاتٌ،

بحث اسم مفعول۔مُغَالًى مُغَالَيَانِ (مُغَالَيَيْنِ) مُغَالَوْنَ (مُغَالَيْنَ) مُغَالَاةٌ مُغَالَاتَانِ (مُغَالَاتَيْنِ) مُغَالَيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔لَمْ يُغَالِ لَمْ يُغَالِيَا لَمْ يُغَالُوْا لَمْ تُغَالِ لَمْ تُغَالِيَا لَمْ يُغَالِيْنَ لَمْ تُغَالِ لَمْ تُغَالِيَا لَمْ تُغَالُوْا لَمْ تُغَالِيْ

لَمْ تُغَالِيَا لَمْ تُغَالِيْنَ لَمْ أُغَالِ لَمْ نُغَالِ،

بحث فعل جحد مجہول۔لَمْ يُغَالَ لَمْ يُغَالَيَا لَمْ يُغَالَوْا لَمْ تُغَالَ لَمْ تُغَالَيَا لَمْ يُغَالَيْنَ لَمْ تُغَالَ لَمْ تُغَالَيَا لَمْ تُغَالَوْا لَمْ تُغَالَيْ

لَمْ تُغَالَيَا لَمْ تُغَالَيْنَ لَمْ أُغَالَ لَمْ نُغَالَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف۔لَنْ يُغَالِيَ لَنْ يُغَالِيَا لَنْ يُغَالُوْا لَنْ تُغَالِيَ لَنْ تُغَالِيَا لَنْ يُغَالِيْنَ لَنْ تُغَالِيَ

لَنْ تُغَالِيَا لَنْ تُغَالُوْا لَنْ تُغَالِيْ لَنْ تُغَالِيَا لَنْ تُغَالِيْنَ لَنْ أُغَالِيَ لَنْ نُغَالِيَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول۔لَنْ يُغَالٰى لَنْ يُغَالَيَا لَنْ يُغَالَوْا لَنْ تُغَالٰى لَنْ تُغَالَيَا لَنْ يُغَالَيْنَ لَنْ تُغَالٰى

لَنْ تُغَالَيَا لَنْ تُغَالَوْا لَنْ تُغَالَيْ لَنْ تُغَالَيَا لَنْ تُغَالَيْنَ لَنْ أُغَالٰى لَنْ نُغَالٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف۔غَالِ غَالِيَا غَالُوْا غَالِيْ غَالِيَا غَالِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔غَالِيَنَّ غَالِيَانِّ غَالُنَّ غَالِنَّ غَالِيَانِّ غَالِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔غَالِيَنْ غَالُنْ غَالِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُغَالَ لِتُغَالَيَا لِتُغَالَوْا لِتُغَالَيْ لِتُغَالَيَا لِتُغَالَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُغَالَيَنَّ لِتُغَالَيَانِّ لِتُغَالَوُنَّ لِتُغَالَيِنَّ لِتُغَالَيَانِّ لِتُغَالَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُغَالَيَنْ لِتُغَالَوُنْ لِتُغَالَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِيُغَالِ لِيُغَالِيَا لِيُغَالُوْا لِتُغَالِ لِتُغَالِيَا لِيُغَالِيْنَ لِأُغَالِ لِنُغَالِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُغَالِیَنَّ لِیُغَالِیَانِّ لِیُغَالُنَّ لِتُغَالِیَنَّ لِتُغَالِیَانِّ لِیُغَالِیْنَانِّ لِاُغَالِیَنَّ لِنُغَالِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُغَالِیَنْ لِیُغَالُنْ لِتُغَالِیَنْ لِاُغَالِیَنْ لِنُغَالِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُغَالَ لِیُغَالَیَا لِیُغَالَوْا لِتُغَالَ لِتُغَالَیَا لِیُغَالَیْنَ لِاُغَالَ لِنُغَالَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُغَالَیَنَّ لِیُغَالَیَانِّ لِیُغَالَوُنَّ لِتُغَالَیَنَّ لِتُغَالَیَانِّ لِیُغَالَیْنَانِّ لِاُغَالَیَنَّ لِنُغَالَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُغَالَیَنْ لِیُغَالَوُنْ لِتُغَالَیَنْ لِاُغَالَیَنْ لِنُغَالَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُغَالِ لَاتُغَالِیَا لَاتُغَالُوْا لَاتُغَالِیْ لَاتُغَالِیَا لَاتُغَالِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُغَالِیَنَّ لَاتُغَالِیَانِّ لَاتُغَالُنَّ لَاتُغَالِنَّ لَاتُغَالِیَانِّ لَاتُغَالِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُغَالِیَنْ لَاتُغَالُنْ لَاتُغَالِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُغَالَ لَاتُغَالَیَا لَاتُغَالَوْا لَاتُغَالَیْ لَاتُغَالَیَا لَاتُغَالَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُغَالَیَنَّ لَاتُغَالَیَانِّ لَاتُغَالَوُنَّ لَاتُغَالَیِنَّ لَاتُغَالَیَانِّ لَاتُغَالَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُغَالَیَنْ لَاتُغَالَوُنْ لَاتُغَالَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایُغَالِ لَایُغَالِیَا لَایُغَالُوْا لَاتُغَالِ لَاتُغَالِیَا لَایُغَالِیْنَ لَآاُغَالِ لَانُغَالِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُغَالِیَنَّ لَایُغَالِیَانِّ لَایُغَالُنَّ لَاتُغَالِیَنَّ لَاتُغَالِیَانِّ لَایُغَالِیْنَانِّ لَآاُغَالِیَنَّ لَانُغَالِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُغَالِیَنْ لَایُغَالُنْ لَاتُغَالِیَنْ لَآاُغَالِیَنْ لَانُغَالِیَنْ،

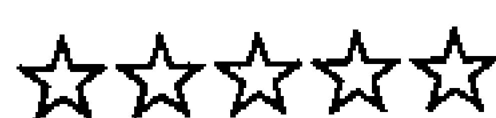
بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُغَالَ لَایُغَالَیَا لَایُغَالَوْا لَاتُغَالَ لَاتُغَالَیَا لَایُغَالَیْنَ لَآاُغَالَ لَانُغَالَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُغَالَیَنَّ لَایُغَالَیَانِّ لَایُغَالَوُنَّ لَاتُغَالَیَنَّ لَاتُغَالَیَانِّ لَایُغَالَیْنَانِّ لَآاُغَالَیَنَّ لَانُغَالَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُغَالَیَنْ لَایُغَالَوُنْ لَاتُغَالَیَنْ لَآاُغَالَیَنْ لَانُغَالَیَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو باب "مُفَاعَلَةٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْمُبَالَاةُ	پرواہ کرنا	اَلْمُسَاهَاةُ	نرمی کرنا	اَلْمُرَابَاةُ	سود پر مال دینا
اَلْمُسَافَاةُ	گالی دینا	اَلْمُشَاكَاةُ	شکایت کرنا	اَلْمُشَاهَاةُ	مشابہت رکھنا
اَلْمُسَامَاةُ	فخر کرنے میں مقابلہ کرنا	اَلْمُهَاجَاةُ	ایک دوسرے کی ہجو کرنا	اَلْمُخَالَاةُ	چھوڑ دینا

بابِ تفعُّل (تَعَلّٰی یَتَعَلّٰی تَعَلِّیًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کا مصدر تَعَلِّیْ اصل میں تَعَلُّوٌ تھا واؤلازم اسم متمکن کے آخر میں واقع ہوئی ماقبل مضموم تھا اس کو یاء سے تبدیل کیا تو تَعَلُّیٌ ہوا پھر یاء کے ماقبل ضمہ کو کسرہ سے بدل دیا تو تَعَلِّیٌ ہوا اب یاء پر ضمہ ثقیل تھا اسے گرادیا التقائے ساکنین کی وجہ سے یاء بھی گرگئی تو تَعَلٍّ ہوا۔

☆اس باب کی ماضی معروف ومجہول میں لام کلمہ کی تعلیل ویسی ہی ہوگی جیسی بابِ افعال، تفعیل اور مفاعلہ کی ماضی معروف ومجہول کے لام کلمہ میں ہوئی ہے۔

☆اس باب کے مضارع معروف ومجہول میں لام کلمہ کی تعلیل ایک جیسی ہوگی۔ یعنی سابقہ ابواب میں جو تعلیل مضارع مجہول میں ہوئی ہے اس باب کے مضارع معروف میں بھی وہی تعلیل ہوگی۔ اسم فاعل، اسم مفعول اور اسم ظرف میں تعلیل پچھلے تین ابواب کی طرح ہے۔

باب چهارم صرف صغیرثلاثی مزید فیه مطلق ناقص واوی

ازباب ''تفعُّل'' جیسے ''اَلتَّعَلِّی'' (بڑائی ظاہر کرنا)

تَعَلّٰی یَتَعَلّٰی تَعَلِّیًا فَهُوَ مُتَعَلٍّ وَتُعُلِّیَ یُتَعَلّٰی تَعَلِّیًا فَذَاكَ مُتَعَلًّی لَمْ یَتَعَلَّ لَمْ یُتَعَلَّ لَایَتَعَلّٰی لَایُتَعَلّٰی لَنْ یَتَعَلّٰی لَنْ یُتَعَلّٰی اَلْاَمْرُ مِنْهُ تَعَلَّ لِتُتَعَلَّ لِیَتَعَلَّ لِیُتَعَلَّ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَتَعَلَّ لَاتُتَعَلَّ لَایَتَعَلَّ لَایُتَعَلَّ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُتَعَلًّی مُتَعَلَّیَانِ مُتَعَلَّیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ تَعَلّٰی تَعَلَّیَا تَعَلَّوْا تَعَلَّتْ تَعَلَّتَا تَعَلَّیْنَ تَعَلَّیْتَ تَعَلَّیْتُمَا تَعَلَّیْتُمْ تَعَلَّیْتِ تَعَلَّیْتُمَا تَعَلَّیْتُنَّ تَعَلَّیْتُ تَعَلَّیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ تُعُلِّیَ تُعُلِّیَا تُعُلُّوْا تُعُلِّیَتْ تُعُلِّیَتَا تُعُلِّیْنَ تُعُلِّیْتَ تُعُلِّیْتُمَا تُعُلِّیْتُمْ تُعُلِّیْتِ تُعُلِّیْتُمَا تُعُلِّیْتُنَّ تُعُلِّیْتُ تُعُلِّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاتَعَلّٰی مَاتَعَلَّیَا مَاتَعَلَّوْا مَاتَعَلَّتْ مَاتَعَلَّتَا مَاتَعَلَّیْنَ مَاتَعَلَّیْتَ مَاتَعَلَّیْتُمَا مَاتَعَلَّیْتُمْ مَاتَعَلَّیْتِ مَاتَعَلَّیْتُمَا مَاتَعَلَّیْتُنَّ مَاتَعَلَّیْتُ مَاتَعَلَّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاتُعُلِّیَ مَاتُعُلِّیَا مَاتُعُلُّوْا مَاتُعُلِّیَتْ مَاتُعُلِّیَتَا مَاتُعُلِّیْنَ مَاتُعُلِّیْتَ مَاتُعُلِّیْتُمَا مَاتُعُلِّیْتُمْ مَاتُعُلِّیْتِ مَاتُعُلِّیْتُمَا مَاتُعُلِّیْتُنَّ مَاتُعُلِّیْتُ مَاتُعُلِّیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَتَعَلّٰی یَتَعَلَّیَانِ یَتَعَلَّوْنَ تَتَعَلّٰی تَتَعَلَّیَانِ یَتَعَلَّیْنَ تَتَعَلّٰی تَتَعَلَّیَانِ تَتَعَلَّوْنَ تَتَعَلَّیْنَ

تَتَعَلَّيَان تَتَعَلَّيْنَ اَتَعَلّٰى نَتَعَلّٰى،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول - يُتَعَلّٰى يُتَعَلَّيَان يُتَعَلَّوْنَ تُتَعَلّٰى تُتَعَلَّيَانِ يُتَعَلَّيْنَ تُتَعَلّٰى تُتَعَلَّيَانِ تُتَعَلَّوْنَ تُتَعَلَّيْنَ تُتَعَلَّيَان تُتَعَلَّيْنَ اُتَعَلّٰى نُتَعَلّٰى،

بحث نفی فعل مضارع معروف - لَايَتَعَلّٰى لَايَتَعَلَّيَان لَايَتَعَلَّوْنَ لَاتَتَعَلّٰى لَاتَتَعَلَّيَانِ لَايَتَعَلَّيْنَ لَاتَتَعَلّٰى لَاتَتَعَلَّيَانِ لَاتَتَعَلَّوْنَ لَاتَتَعَلَّيْنَ لَاتَتَعَلَّيَان لَاتَتَعَلَّيْنَ لَااَتَعَلّٰى لَانَتَعَلّٰى،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَايُتَعَلّٰى لَايُتَعَلَّيَان لَايُتَعَلَّوْنَ لَاتُتَعَلّٰى لَاتُتَعَلَّيَانِ لَايُتَعَلَّيْنَ لَاتُتَعَلّٰى لَاتُتَعَلَّيَانِ لَاتُتَعَلَّوْنَ لَاتُتَعَلَّيْنَ لَاتُتَعَلَّيَان لَاتُتَعَلَّيْنَ لَااُتَعَلّٰى لَانُتَعَلّٰى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَيَتَعَلَّيَنَّ لَيَتَعَلَّيَانِّ لَيَتَعَلَّوُنَّ لَتَتَعَلَّيَنَّ لَتَتَعَلَّيَانِّ لَيَتَعَلَّيْنَانِّ لَتَتَعَلَّيَنَّ لَتَتَعَلَّيَانِّ لَتَتَعَلَّوُنَّ لَتَتَعَلَّيِنَّ لَتَتَعَلَّيَانِّ لَتَتَعَلَّيْنَانِّ لَاَتَعَلَّيَنَّ لَنَتَعَلَّيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُتَعَلَّيَنَّ لَيُتَعَلَّيَانِّ لَيُتَعَلَّوُنَّ لَتُتَعَلَّيَنَّ لَتُتَعَلَّيَانِّ لَيُتَعَلَّيْنَانِّ لَتُتَعَلَّيَنَّ لَتُتَعَلَّيَانِّ لَتُتَعَلَّوُنَّ لَتُتَعَلَّيِنَّ لَتُتَعَلَّيَانِّ لَتُتَعَلَّيْنَانِّ لَاُتَعَلَّيَنَّ لَنُتَعَلَّيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيَتَعَلَّيَنْ لَيَتَعَلَّوُنْ لَتَتَعَلَّيَنْ لَتَتَعَلَّيَنْ لَتَتَعَلَّوُنْ لَتَتَعَلَّيِنْ لَاَتَعَلَّيَنْ لَنَتَعَلَّيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُتَعَلَّيَنْ لَيُتَعَلَّوُنْ لَتُتَعَلَّيَنْ لَتُتَعَلَّيَنْ لَتُتَعَلَّوُنْ لَتُتَعَلَّيِنْ لَاُتَعَلَّيَنْ لَنُتَعَلَّيَنْ،

بحث اسم فاعل - مُتَعَلٍّ مُتَعَلِّيَان (مُتَعَلِّيَيْنِ) مُتَعَلُّوْنَ (مُتَعَلِّيْنَ) مُتَعَلِّيَةٌ مُتَعَلِّيَتَان (مُتَعَلِّيَتَيْنِ) مُتَعَلِّيَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُتَعَلًّى مُتَعَلَّيَان (مُتَعَلَّيَيْنِ) مُتَعَلَّوْنَ (مُتَعَلَّيْنَ) مُتَعَلَّاةٌ مُتَعَلَّاتَان (مُتَعَلَّاتَيْنِ) مُتَعَلَّيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يَتَعَلَّ لَمْ يَتَعَلَّيَا لَمْ يَتَعَلَّوْا لَمْ تَتَعَلَّ لَمْ تَتَعَلَّيَا لَمْ يَتَعَلَّيْنَ لَمْ تَتَعَلَّ لَمْ تَتَعَلَّيَا لَمْ تَتَعَلَّوْا لَمْ تَتَعَلَّيْ لَمْ تَتَعَلَّيَا لَمْ تَتَعَلَّيْنَ لَمْ اَتَعَلَّ لَمْ نَتَعَلَّ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُتَعَلَّ لَمْ يُتَعَلَّيَا لَمْ يُتَعَلَّوْا لَمْ تُتَعَلَّ لَمْ تُتَعَلَّيَا لَمْ يُتَعَلَّيْنَ لَمْ تُتَعَلَّ لَمْ تُتَعَلَّيَا لَمْ تُتَعَلَّوْا لَمْ تُتَعَلَّيْ لَمْ تُتَعَلَّيَا لَمْ تُتَعَلَّيْنَ لَمْ اُتَعَلَّ لَمْ نُتَعَلَّ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَتَعَلّٰى لَنْ يَتَعَلَّيَا لَنْ يَتَعَلَّوْا لَنْ تَتَعَلّٰى لَنْ تَتَعَلَّيَا لَنْ يَتَعَلَّيْنَ لَنْ تَتَعَلّٰى لَنْ تَتَعَلَّيَا لَنْ تَتَعَلَّوْا لَنْ تَتَعَلَّيْ لَنْ تَتَعَلَّيَا لَنْ تَتَعَلَّيْنَ لَنْ اَتَعَلّٰى لَنْ نَتَعَلّٰى،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُتَعَلّٰى لَنْ يُتَعَلَّيَا لَنْ يُتَعَلَّوْا لَنْ تُتَعَلّٰى لَنْ تُتَعَلَّيَا لَنْ يُتَعَلَّيْنَ لَنْ تُتَعَلّٰى لَنْ تُتَعَلَّيَا لَنْ تُتَعَلَّوْا لَنْ تُتَعَلَّيْ لَنْ تُتَعَلَّيَا لَنْ تُتَعَلَّيْنَ لَنْ اُتَعَلّٰى لَنْ نُتَعَلّٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف - تَعَلَّ تَعَلَّيَا تَعَلَّوْا تَعَلَّيْ تَعَلَّيَا تَعَلَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - تَعَلَّيَنَّ تَعَلَّيَانِّ تَعَلَّوُنَّ تَعَلَّيِنَّ تَعَلَّيَانِّ تَعَلَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - تَعَلَّيَنْ تَعَلَّوُنْ تَعَلَّيِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُتَعَلَّ لِتُتَعَلَّيَا لِتُتَعَلَّوْا لِتُتَعَلَّىْ لِتُتَعَلَّيَا لِتُتَعَلَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُتَعَلَّيَنَّ لِتُتَعَلَّيَانِّ لِتُتَعَلَّوُنَّ لِتُتَعَلَّيِنَّ لِتُتَعَلَّيَانِّ لِتُتَعَلَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُتَعَلَّيَنْ لِتُتَعَلَّوُنْ لِتُتَعَلَّيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِيَتَعَلَّ لِيَتَعَلَّيَا لِيَتَعَلَّوْا لِتَتَعَلَّ لِتَتَعَلَّيَا لِيَتَعَلَّيْنَ لِاَتَعَلَّ لِنَتَعَلَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيَتَعَلَّيَنَّ لِيَتَعَلَّيَانِّ لِيَتَعَلَّوُنَّ لِتَتَعَلَّيَنَّ لِتَتَعَلَّيَانِّ لِيَتَعَلَّيْنَانِّ لِاَتَعَلَّيَنَّ لِنَتَعَلَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيَتَعَلَّيَنْ لِيَتَعَلَّوُنْ لِتَتَعَلَّيَنْ لِاَتَعَلَّيَنْ لِنَتَعَلَّيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُتَعَلَّ لِيُتَعَلَّيَا لِيُتَعَلَّوْا لِتُتَعَلَّ لِتُتَعَلَّيَا لِيُتَعَلَّيْنَ لِاُتَعَلَّ لِنُتَعَلَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُتَعَلَّيَنَّ لِيُتَعَلَّيَانِّ لِيُتَعَلَّوُنَّ لِتُتَعَلَّيَنَّ لِتُتَعَلَّيَانِّ لِيُتَعَلَّيْنَانِّ لِاُتَعَلَّيَنَّ لِنُتَعَلَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُتَعَلَّيَنْ لِيُتَعَلَّوُنْ لِتُتَعَلَّيَنْ لِاُتَعَلَّيَنْ لِنُتَعَلَّيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَتَعَلَّ لَاتَتَعَلَّيَا لَاتَتَعَلَّوْا لَاتَتَعَلَّىْ لَاتَتَعَلَّيَا لَاتَتَعَلَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَتَعَلَّيَنَّ لَاتَتَعَلَّيَانِّ لَاتَتَعَلَّوُنَّ لَاتَتَعَلَّيِنَّ لَاتَتَعَلَّيَانِّ لَاتَتَعَلَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَتَعَلَّيَنْ لَاتَتَعَلَّوُنْ لَاتَتَعَلَّيِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُتَعَلَّ لَاتُتَعَلَّيَا لَاتُتَعَلَّوْا لَاتُتَعَلَّىْ لَاتُتَعَلَّيَا لَاتُتَعَلَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُتَعَلَّيَنَّ لَاتُتَعَلَّيَانِّ لَاتُتَعَلَّوُنَّ لَاتُتَعَلَّيِنَّ لَاتُتَعَلَّيَانِّ لَاتُتَعَلَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُتَعَلَّيَنْ لَاتُتَعَلَّوُنْ لَاتُتَعَلَّيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَتَعَلَّ لَايَتَعَلَّيَا لَايَتَعَلَّوْا لَاتَتَعَلَّ لَاتَتَعَلَّيَا لَايَتَعَلَّيْنَ لَااَتَعَلَّ لَانَتَعَلَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَتَعَلَّيَنَّ لَايَتَعَلَّيَانِّ لَايَتَعَلَّوُنَّ لَاتَتَعَلَّيَنَّ لَاتَتَعَلَّيَانِّ لَايَتَعَلَّيْنَانِّ لَااَتَعَلَّيَنَّ لَانَتَعَلَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَتَعَلَّيَنْ لَايَتَعَلَّوُنْ لَاتَتَعَلَّيَنْ لَااَتَعَلَّيَنْ لَانَتَعَلَّيَنْ،

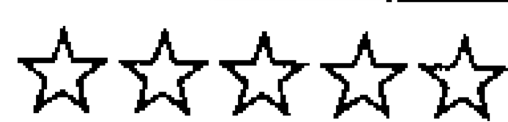
بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُتَعَلَّ لَايُتَعَلَّيَا لَايُتَعَلَّوْا لَاتُتَعَلَّ لَاتُتَعَلَّيَا لَايُتَعَلَّيْنَ لَااُتَعَلَّ لَانُتَعَلَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُتَعَلَّيَنَّ لَايُتَعَلَّيَانِّ لَايُتَعَلَّوُنَّ لَاتُتَعَلَّيَنَّ لَاتُتَعَلَّيَانِّ لَايُتَعَلَّيْنَانِّ لَااُتَعَلَّيَنَّ لَانُتَعَلَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُتَعَلَّيَنْ لَايُتَعَلَّوُنْ لَاتُتَعَلَّيَنْ لَااُتَعَلَّيَنْ لَانُتَعَلَّيَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفَعُّلٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّبَنِّیْ	کسی کو بیٹا بنانا	اَلتَّشَهِّیْ	کسی چیز کو پسند کرنا رخواہش کرنا	اَلتَّسَلِّیْ	بتکلّف تسلی ظاہر کرنا
اَلتَّشَفِّیْ	غصے سے ٹھنڈا ہونا	اَلتَّخَلِّیْ	خالی ہونا رکسی کیساتھ خلوت میں ہونا	اَلتَّعَلِّیْ	آہستہ آہستہ چڑھنا
اَلتَّشَکِّیْ	شکایت کرنا	اَلتَّجَلِّیْ	روشن ہونا راچھی طرح ظاہر ہونا	اَلتَّعَدِّیْ	زیادتی کرنا رتجاوز کرنا

بابِ تفَاعُلُ (تَنَاجٰی یَتَنَاجٰی تَنَاجِیًا) کی مکمل تعلیلات

☆ مصدر سمیت اس باب کی تمام تعلیلات بابِ تفاعل کی تعلیلات کی طرح ہیں صرف مشق کی ضرورت ہے۔

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ ناقص واوی

از باب "تفَاعُلٌ" جیسے "اَلتَّنَاجِیْ" (سرگوشی کرنا)

تَنَاجٰی یَتَنَاجٰی تَنَاجِیًا **فَھُوَ** مُتَنَاجٍ وَّ تُنُوْجِیَ یُتَنَاجٰی تَنَاجِیًا **فَذَاكَ** مُتَنَاجًی لَمْ یَتَنَاجَ لَمْ یُتَنَاجَ لَایَتَنَاجٰی لَایُتَنَاجٰی لَنْ یَّتَنَاجٰی لَنْ یُّتَنَاجٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَنَاجَ لِتُتَنَاجَ لِیَتَنَاجَ لِیُتَنَاجَ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَتَنَاجَ لَاتُتَنَاجَ لَایَتَنَاجَ لَایُتَنَاجَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَنَاجًی مُتَنَاجَیَانِ مُتَنَاجَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ تَنَاجٰی تَنَاجَیَا تَنَاجَوْا تَنَاجَتْ تَنَاجَتَا تَنَاجَیْنَ تَنَاجَیْتَ تَنَاجَیْتُمَا تَنَاجَیْتُمْ تَنَاجَیْتِ تَنَاجَیْتُمَا تَنَاجَیْتُنَّ تَنَاجَیْتُ تَنَاجَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ تُنُوْجِیَ تُنُوْجِیَا تُنُوْجُوْا تُنُوْجِیَتْ تُنُوْجِیَتَا تُنُوْجِیْنَ تُنُوْجِیْتَ تُنُوْجِیْتُمَا تُنُوْجِیْتُمْ تُنُوْجِیْتِ تُنُوْجِیْتُمَا تُنُوْجِیْتُنَّ تُنُوْجِیْتُ تُنُوْجِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاتَنَاجٰی مَاتَنَاجَیَا مَاتَنَاجَوْا مَاتَنَاجَتْ مَاتَنَاجَتَا مَاتَنَاجَیْنَ مَاتَنَاجَیْتَ مَاتَنَاجَیْتُمَا مَاتَنَاجَیْتُمْ مَاتَنَاجَیْتِ مَاتَنَاجَیْتُمَا مَاتَنَاجَیْتُنَّ مَاتَنَاجَیْتُ مَاتَنَاجَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاتُنُوْجِیَ مَاتُنُوْجِیَا مَاتُنُوْجُوْا مَاتُنُوْجِیَتْ مَاتُنُوْجِیَتَا مَاتُنُوْجِیْنَ مَاتُنُوْجِیْتَ مَاتُنُوْجِیْتُمَا مَاتُنُوْجِیْتُمْ مَاتُنُوْجِیْتِ مَاتُنُوْجِیْتُمَا مَاتُنُوْجِیْتُنَّ مَاتُنُوْجِیْتُ مَاتُنُوْجِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَتَنَاجٰی یَتَنَاجَیَانِ یَتَنَاجَوْنَ تَتَنَاجٰی تَتَنَاجَیَانِ یَتَنَاجَیْنَ تَتَنَاجٰی تَتَنَاجَیَانِ تَتَنَاجَوْنَ تَتَنَاجَیْنَ تَتَنَاجَیَانِ تَتَنَاجَیْنَ اَتَنَاجٰی نَتَنَاجٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُتَنَاجٰی یُتَنَاجَیَانِ یُتَنَاجَوْنَ تُتَنَاجٰی تُتَنَاجَیَانِ یُتَنَاجَیْنَ تُتَنَاجٰی تُتَنَاجَیَانِ تُتَنَاجَوْنَ تُتَنَاجَیْنَ تُتَنَاجَیَانِ تُتَنَاجَیْنَ اُتَنَاجٰی نُتَنَاجٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایَتَنَاجٰی لَایَتَنَاجَیَانِ لَایَتَنَاجَوْنَ لَاتَتَنَاجٰی لَاتَتَنَاجَیَانِ لَایَتَنَاجَیْنَ لَاتَتَنَاجٰی لَاتَتَنَاجَیَانِ لَاتَتَنَاجَوْنَ لَاتَتَنَاجَیْنَ لَاتَتَنَاجَیَانِ لَاتَتَنَاجَیْنَ لَااَتَنَاجٰی لَانَتَنَاجٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُتَنَاجٰی لَایُتَنَاجَیَانِ لَایُتَنَاجَوْنَ لَاتُتَنَاجٰی لَاتُتَنَاجَیَانِ لَایُتَنَاجَیْنَ لَاتُتَنَاجٰی لَاتُتَنَاجَیَانِ لَاتُتَنَاجَوْنَ لَاتُتَنَاجَیْنَ لَاتُتَنَاجَیَانِ لَاتُتَنَاجَیْنَ لَااُتَنَاجٰی لَانُتَنَاجٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَیَتَنَاجَیَنَّ لَیَتَنَاجَیَانِّ لَیَتَنَاجَوُنَّ لَتَتَنَاجَیَنَّ لَتَتَنَاجَیَانِّ لَیَتَنَاجَیْنَانِّ لَتَتَنَاجَیَنَّ لَتَتَنَاجَیَانِّ لَتَتَنَاجَوُنَّ لَتَتَنَاجَیِنَّ لَتَتَنَاجَیَانِّ لَتَتَنَاجَیْنَانِّ لَاَتَنَاجَیَنَّ لَنَتَنَاجَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُتَنَاجَیَنَّ لَیُتَنَاجَیَانِّ لَیُتَنَاجَوُنَّ لَتُتَنَاجَیَنَّ لَتُتَنَاجَیَانِّ لَیُتَنَاجَیْنَانِّ لَتُتَنَاجَیَنَّ لَتُتَنَاجَیَانِّ لَتُتَنَاجَوُنَّ لَتُتَنَاجَیِنَّ لَتُتَنَاجَیَانِّ لَتُتَنَاجَیْنَانِّ لَاُتَنَاجَیَنَّ لَنُتَنَاجَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَیَتَنَاجَیَنْ لَیَتَنَاجَوُنْ لَتَتَنَاجَیَنْ لَتَتَنَاجَیَنْ لَتَتَنَاجَوُنْ لَتَتَنَاجَیِنْ لَاَتَنَاجَیَنْ لَنَتَنَاجَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُتَنَاجَیَنْ لَیُتَنَاجَوُنْ لَتُتَنَاجَیَنْ لَتُتَنَاجَیَنْ لَتُتَنَاجَوُنْ لَتُتَنَاجَیِنْ لَاُتَنَاجَیَنْ لَنُتَنَاجَیَنْ،

بحث اسم فاعل - مُتَنَاجٍ مُتَنَاجِیَانِ (مُتَنَاجِیَیْنِ) مُتَنَاجُوْنَ (مُتَنَاجِیْنَ) مُتَنَاجِیَةٌ مُتَنَاجِیَتَانِ (مُتَنَاجِیَتَیْنِ) مُتَنَاجِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُتَنَاجًی مُتَنَاجَیَانِ (مُتَنَاجَیَیْنِ) مُتَنَاجَوْنَ (مُتَنَاجَیْنَ) مُتَنَاجَاةٌ مُتَنَاجَاتَانِ (مُتَنَاجَاتَیْنِ) مُتَنَاجَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یَتَنَاجَ لَمْ یَتَنَاجَیَا لَمْ یَتَنَاجَوْا لَمْ تَتَنَاجَ لَمْ تَتَنَاجَیَا لَمْ یَتَنَاجَیْنَ لَمْ تَتَنَاجَ لَمْ تَتَنَاجَیَا لَمْ تَتَنَاجَوْا لَمْ تَتَنَاجَیْ لَمْ تَتَنَاجَیَا لَمْ تَتَنَاجَیْنَ لَمْ اَتَنَاجَ لَمْ نَتَنَاجَ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُتَنَاجَ لَمْ یُتَنَاجَیَا لَمْ یُتَنَاجَوْا لَمْ تُتَنَاجَ لَمْ تُتَنَاجَیَا لَمْ یُتَنَاجَیْنَ لَمْ تُتَنَاجَ لَمْ تُتَنَاجَیَا لَمْ تُتَنَاجَوْا لَمْ تُتَنَاجَیْ لَمْ تُتَنَاجَیَا لَمْ تُتَنَاجَیْنَ لَمْ اُتَنَاجَ لَمْ نُتَنَاجَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ یَّتَنَاجٰی لَنْ یَّتَنَاجَیَا لَنْ یَّتَنَاجَوْا لَنْ تَتَنَاجٰی لَنْ تَتَنَاجَیَا لَنْ یَّتَنَاجَیْنَ لَنْ تَتَنَاجٰی لَنْ تَتَنَاجَیَا لَنْ تَتَنَاجَوْا لَنْ تَتَنَاجَیْ لَنْ تَتَنَاجَیَا لَنْ تَتَنَاجَیْنَ لَنْ اَتَنَاجٰی لَنْ نَّتَنَاجٰی،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ یُّتَنَاجٰی لَنْ یُّتَنَاجَیَا لَنْ یُّتَنَاجَوْا لَنْ تُتَنَاجٰی لَنْ تُتَنَاجَیَا لَنْ یُّتَنَاجَیْنَ لَنْ تُتَنَاجٰی لَنْ تُتَنَاجَیَا لَنْ تُتَنَاجَوْا لَنْ تُتَنَاجَیْ لَنْ تُتَنَاجَیَا لَنْ تُتَنَاجَیْنَ لَنْ اُتَنَاجٰی لَنْ نُّتَنَاجٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف - تَنَاجَ تَنَاجَیَا تَنَاجَوْا تَنَاجَیْ تَنَاجَیَا تَنَاجَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - تَنَاجَیَنَّ تَنَاجَیَانِّ تَنَاجَوُنَّ تَنَاجَیِنَّ تَنَاجَیَانِّ تَنَاجَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - تَنَاجَیَنْ تَنَاجَوُنْ تَنَاجَیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُتَنَاجَ لِتُتَنَاجَیَا لِتُتَنَاجَوْا لِتُتَنَاجَیْ لِتُتَنَاجَیَا لِتُتَنَاجَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُتَنَاجَیَنَّ لِتُتَنَاجَیَانِّ لِتُتَنَاجَوُنَّ لِتُتَنَاجَیِنَّ لِتُتَنَاجَیَانِّ لِتُتَنَاجَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُتَنَاجَیَنْ لِتُتَنَاجَوُنْ لِتُتَنَاجَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَتَنَاجَ لِيَتَنَاجَيَا لِيَتَنَاجَوْا لِتَتَنَاجَ لِتَتَنَاجَيَا لِيَتَنَاجَيْنَ لِاَتَنَاجَ لِنَتَنَاجَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَتَنَاجَيَنَّ لِيَتَنَاجَيَانِّ لِيَتَنَاجَوُنَّ لِتَتَنَاجَيَنَّ لِتَتَنَاجَيَانِّ لِيَتَنَاجَيْنَانِّ لِاَتَنَاجَيَنَّ لِنَتَنَاجَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَتَنَاجَيَنْ لِيَتَنَاجَوُنْ لِتَتَنَاجَيَنْ لِاَتَنَاجَيَنْ لِنَتَنَاجَيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُتَنَاجَ لِيُتَنَاجَيَا لِيُتَنَاجَوْا لِتُتَنَاجَ لِتُتَنَاجَيَا لِيُتَنَاجَيْنَ لِاُتَنَاجَ لِنُتَنَاجَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُتَنَاجَيَنَّ لِيُتَنَاجَيَانِّ لِيُتَنَاجَوُنَّ لِتُتَنَاجَيَنَّ لِتُتَنَاجَيَانِّ لِيُتَنَاجَيْنَانِّ لِاُتَنَاجَيَنَّ لِنُتَنَاجَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُتَنَاجَيَنْ لِيُتَنَاجَوُنْ لِتُتَنَاجَيَنْ لِاُتَنَاجَيَنْ لِنُتَنَاجَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَتَنَاجَ لَاتَتَنَاجَيَا لَاتَتَنَاجَوْا لَاتَتَنَاجَيْ لَاتَتَنَاجَيَا لَاتَتَنَاجَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَتَنَاجَيَنَّ لَاتَتَنَاجَيَانِّ لَاتَتَنَاجَوُنَّ لَاتَتَنَاجَيِنَّ لَاتَتَنَاجَيَانِّ لَاتَتَنَاجَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَتَنَاجَيَنْ لَاتَتَنَاجَوُنْ لَاتَتَنَاجَيِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُتَنَاجَ لَاتُتَنَاجَيَا لَاتُتَنَاجَوْا لَاتُتَنَاجَيْ لَاتُتَنَاجَيَا لَاتُتَنَاجَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُتَنَاجَيَنَّ لَاتُتَنَاجَيَانِّ لَاتُتَنَاجَوُنَّ لَاتُتَنَاجَيِنَّ لَاتُتَنَاجَيَانِّ لَاتُتَنَاجَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُتَنَاجَيَنْ لَاتُتَنَاجَوُنْ لَاتُتَنَاجَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَايَتَنَاجَ لَايَتَنَاجَيَا لَايَتَنَاجَوْا لَاتَتَنَاجَ لَاتَتَنَاجَيَا لَايَتَنَاجَيْنَ لَااَتَنَاجَ لَانَتَنَاجَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايَتَنَاجَيَنَّ لَايَتَنَاجَيَانِّ لَايَتَنَاجَوُنَّ لَاتَتَنَاجَيَنَّ لَاتَتَنَاجَيَانِّ لَايَتَنَاجَيْنَانِّ لَااَتَنَاجَيَنَّ لَانَتَنَاجَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايَتَنَاجَيَنْ لَايَتَنَاجَوُنْ لَاتَتَنَاجَيَنْ لَااَتَنَاجَيَنْ لَانَتَنَاجَيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَايُتَنَاجَ لَايُتَنَاجَيَا لَايُتَنَاجَوْا لَاتُتَنَاجَ لَاتُتَنَاجَيَا لَايُتَنَاجَيْنَ لَااُتَنَاجَ لَانُتَنَاجَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايُتَنَاجَيَنَّ لَايُتَنَاجَيَانِّ لَايُتَنَاجَوُنَّ لَاتُتَنَاجَيَنَّ لَاتُتَنَاجَيَانِّ لَايُتَنَاجَيْنَانِّ لَااُتَنَاجَيَنَّ لَانُتَنَاجَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايُتَنَاجَيَنْ لَايُتَنَاجَوُنْ لَاتُتَنَاجَيَنْ لَااُتَنَاجَيَنْ لَانُتَنَاجَيَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفَاعُلٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّنَاجِيْ	ایک طرف ہونا	اَلتَّنَادِيْ	ایک دوسرے کو پکارنا	اَلتَّسَامِيْ	ایک دوسرے کو نام لیکر پکارنا
اَلتَّجَافِيْ	علیحدہ ہونا	اَلتَّرَاضِيْ	باہم راضی ہونا	اَلتَّشَاكِيْ	ایکدوسرے کی شکایت کرنا
اَلتَّعَافِيْ	عافیت پانا	اَلتَّعَالِيْ	بلند ہونا	اَلتَّصَافِيْ	ایک دوسرے سے خالص محبت رکھنا

☆☆☆☆☆

بابِ اِفْتِعَالٌ (اِصْطَفٰی یَصْطَفِیْ اِصْطِفَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی جملہ تعلیلات حتٰی کہ مصدر کی تعلیل کیلئے بھی بابِ افعال کی تعلیلات کی مانند کریں۔

باب ششم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق ناقص واوی

ازباب "اِفْتِعَالٌ" جیسے "اَلْاِصْطِفَآءُ" (منتخب کرنا رچن لینا)

اِصْطَفٰی یَصْطَفِیْ اِصْطِفَآءً **فَهُوَ** مُصْطَفٍ وَّاُصْطُفِیَ یُصْطَفٰی اِصْطِفَآءً **فَذَاكَ** مُصْطَفًی لَمْ یَصْطَفِ لَمْ یُصْطَفَ لَایَصْطَفِیْ لَایُصْطَفٰی لَنْ یَّصْطَفِیَ لَنْ یُّصْطَفٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِصْطَفِ لِتُصْطَفَ لِیَصْطَفِ لِیُصْطَفَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَصْطَفِ لَاتُصْطَفَ لَایَصْطَفِ لَایُصْطَفَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُصْطَفًی مُصْطَفًی مُصْطَفَیَان مُصْطَفَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اِصْطَفٰی اِصْطَفَیَا اِصْطَفَوْا اِصْطَفَتْ اِصْطَفَتَا اِصْطَفَیْنَ اِصْطَفَیْتَ اِصْطَفَیْتُمَا اِصْطَفَیْتُمْ اِصْطَفَیْتِ اِصْطَفَیْتُمَا اِصْطَفَیْتُنَّ اِصْطَفَیْتُ اِصْطَفَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔اُصْطُفِیَ اُصْطُفِیَا اُصْطُفُوْا اُصْطُفِیَتْ اُصْطُفِیَتَا اُصْطُفِیْنَ اُصْطُفِیْتَ اُصْطُفِیْتُمَا اُصْطُفِیْتُمْ اُصْطُفِیْتِ اُصْطُفِیْتُمَا اُصْطُفِیْتُنَّ اُصْطُفِیْتُ اُصْطُفِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَااصْطَفٰی مَااصْطَفَیَا مَااصْطَفَوْا مَااصْطَفَتْ مَااصْطَفَتَا مَااصْطَفَیْنَ مَااصْطَفَیْتَ مَااصْطَفَیْتُمَا مَااصْطَفَیْتُمْ مَااصْطَفَیْتِ مَااصْطَفَیْتُمَا مَااصْطَفَیْتُنَّ مَااصْطَفَیْتُ مَااصْطَفَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَااُصْطُفِیَ مَااُصْطُفِیَا مَااُصْطُفُوْا مَااُصْطُفِیَتْ مَااُصْطُفِیَتَا مَااُصْطُفِیْنَ مَااُصْطُفِیْتَ مَااُصْطُفِیْتُمَا مَااُصْطُفِیْتُمْ مَااُصْطُفِیْتِ مَااُصْطُفِیْتُمَا مَااُصْطُفِیْتُنَّ مَااُصْطُفِیْتُ مَااُصْطُفِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یَصْطَفِیْ یَصْطَفِیَان یَصْطَفُوْنَ تَصْطَفِیْ تَصْطَفِیَان یَصْطَفِیْنَ تَصْطَفِیْ تَصْطَفِیَان تَصْطَفُوْنَ تَصْطَفِیْنَ تَصْطَفِیَان تَصْطَفِیْنَ اَصْطَفِیْ نَصْطَفِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔یُصْطَفٰی یُصْطَفَیَان یُصْطَفَوْنَ تُصْطَفٰی تُصْطَفَیَان یُصْطَفَیْنَ تُصْطَفٰی تُصْطَفَیَان تُصْطَفَوْنَ تُصْطَفَیْنَ تُصْطَفَیَان تُصْطَفَیْنَ اُصْطَفٰی نُصْطَفٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَایَصْطَفِیْ لَایَصْطَفِیَان لَایَصْطَفُوْنَ لَاتَصْطَفِیْ لَاتَصْطَفِیَان لَایَصْطَفِیْنَ لَاتَصْطَفِیْ لَاتَصْطَفِیَان لَاتَصْطَفُوْنَ لَاتَصْطَفِیْنَ لَاتَصْطَفِیَان لَاتَصْطَفِیْنَ لَآاَصْطَفِیْ لَانَصْطَفِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَایُصْطَفٰی لَایُصْطَفَیَان لَایُصْطَفَوْنَ لَاتُصْطَفٰی لَاتُصْطَفَیَان لَایُصْطَفَیْنَ لَاتُصْطَفٰی

لَاتُصْطَفَیَانِ لَاتُصْطَفَوْنَ لَاتُصْطَفَیْنَ لَاتُصْطَفَیَانِ لَاتُصْطَفَیْنَ لَااُصْطَفٰی لَانُصْطَفٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَصْطَفِیَنَّ لَیَصْطَفِیَانِّ لَیَصْطَفُنَّ لَتَصْطَفِیَنَّ لَتَصْطَفِیَانِّ لَیَصْطَفِیْنَانِّ لَتَصْطَفِیَنَّ لَتَصْطَفِیَانِّ لَتَصْطَفُنَّ لَتَصْطَفِنَّ لَتَصْطَفِیَانِّ لَتَصْطَفِیْنَانِّ لَاَصْطَفِیَنَّ لَنَصْطَفِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُصْطَفَیَنَّ لَیُصْطَفَیَانِّ لَیُصْطَفَوُنَّ لَتُصْطَفَیَنَّ لَتُصْطَفَیَانِّ لَیُصْطَفَیْنَانِّ لَتُصْطَفَیَنَّ لَتُصْطَفَیَانِّ لَتُصْطَفَوُنَّ لَتُصْطَفَیِنَّ لَتُصْطَفَیَانِّ لَتُصْطَفَیْنَانِّ لَاُصْطَفَیَنَّ لَنُصْطَفَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَصْطَفِیَنْ لَیَصْطَفُنْ لَتَصْطَفِیَنْ لَتَصْطَفِیَنْ لَتَصْطَفُنْ لَتَصْطَفِنْ لَاَصْطَفِیَنْ لَنَصْطَفِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُصْطَفَیَنْ لَیُصْطَفَوُنْ لَتُصْطَفَیَنْ لَتُصْطَفَیَنْ لَتُصْطَفَوُنْ لَتُصْطَفَیِنْ لَاُصْطَفَیَنْ لَنُصْطَفَیَنْ،

بحث اسم فاعل-مُصْطَفٍ مُصْطَفِیَانِ (مُصْطَفِیَیْنِ) مُصْطَفُوْنَ (مُصْطَفِیْنَ) مُصْطَفِیَۃٌ مُصْطَفِیَتَانِ (مُصْطَفِیَتَیْنِ) مُصْطَفِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُصْطَفًی مُصْطَفَیَانِ (مُصْطَفَیَیْنِ) مُصْطَفَوْنَ (مُصْطَفَیْنَ) مُصْطَفَاۃٌ مُصْطَفَاتَانِ (مُصْطَفَاتَیْنِ) مُصْطَفَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَصْطَفِ لَمْ یَصْطَفِیَا لَمْ یَصْطَفُوْا لَمْ تَصْطَفِ لَمْ تَصْطَفِیَا لَمْ یَصْطَفِیْنَ لَمْ تَصْطَفِ لَمْ تَصْطَفِیَا لَمْ تَصْطَفُوْا لَمْ تَصْطَفِیْ لَمْ تَصْطَفِیَا لَمْ تَصْطَفِیْنَ لَمْ اَصْطَفِ لَمْ نَصْطَفِ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُصْطَفَ لَمْ یُصْطَفَیَا لَمْ یُصْطَفَوْا لَمْ تُصْطَفَ لَمْ تُصْطَفَیَا لَمْ یُصْطَفَیْنَ لَمْ تُصْطَفَ لَمْ تُصْطَفَیَا لَمْ تُصْطَفَوْا لَمْ تُصْطَفَیْ لَمْ تُصْطَفَیَا لَمْ تُصْطَفَیْنَ لَمْ اُصْطَفَ لَمْ نُصْطَفَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّصْطَفِیَ لَنْ یَّصْطَفِیَا لَنْ یَّصْطَفُوْا لَنْ تَصْطَفِیَ لَنْ تَصْطَفِیَا لَنْ یَّصْطَفِیْنَ لَنْ تَصْطَفِیَ لَنْ تَصْطَفِیَا لَنْ تَصْطَفُوْا لَنْ تَصْطَفِیْ لَنْ تَصْطَفِیَا لَنْ تَصْطَفِیْنَ لَنْ اَصْطَفِیَ لَنْ نَّصْطَفِیَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّصْطَفٰی لَنْ یُّصْطَفَیَا لَنْ یُّصْطَفَوْا لَنْ تُصْطَفٰی لَنْ تُصْطَفَیَا لَنْ یُّصْطَفَیْنَ لَنْ تُصْطَفٰی لَنْ تُصْطَفَیَا لَنْ تُصْطَفَوْا لَنْ تُصْطَفَیْ لَنْ تُصْطَفَیَا لَنْ تُصْطَفَیْنَ لَنْ اُصْطَفٰی لَنْ نُّصْطَفٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِصْطَفِ اِصْطَفِیَا اِصْطَفُوْا اِصْطَفِیْ اِصْطَفِیَا اِصْطَفِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِصْطَفِیَنَّ اِصْطَفِیَانِّ اِصْطَفُنَّ اِصْطَفِنَّ اِصْطَفِیَانِّ اِصْطَفِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِصْطَفِیَنْ اِصْطَفُنْ اِصْطَفِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُصْطَفَ لِتُصْطَفَیَا لِتُصْطَفَوْا لِتُصْطَفَیْ لِتُصْطَفَیَا لِتُصْطَفَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُصْطَفَیَنَّ لِتُصْطَفَیَانِّ لِتُصْطَفَوُنَّ لِتُصْطَفَیِنَّ لِتُصْطَفَیَانِّ لِتُصْطَفَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُصْطَفَیَنْ لِتُصْطَفَوُنْ لِتُصْطَفَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَصْطَفِ لِيَصْطَفِيَا لِيَصْطَفُوْا لِتَصْطَفِ لِتَصْطَفِيَا لِيَصْطَفِيْنَ لِاَصْطَفِ لِنَصْطَفِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَصْطَفِيَنَّ لِيَصْطَفِيَانِّ لِيَصْطَفُنَّ لِتَصْطَفِيَنَّ لِتَصْطَفِيَانِّ لِيَصْطَفِيْنَانِّ لِاَصْطَفِيَنَّ لِنَصْطَفِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَصْطَفِيَنْ لِيَصْطَفُنْ لِتَصْطَفِيَنْ لِاَصْطَفِيَنْ لِنَصْطَفِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُصْطَفَ لِيُصْطَفَيَا لِيُصْطَفَوْا لِتُصْطَفَ لِتُصْطَفَيَا لِيُصْطَفَيْنَ لِاُصْطَفَ لِنُصْطَفَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُصْطَفَيَنَّ لِيُصْطَفَيَانِّ لِيُصْطَفَوُنَّ لِتُصْطَفَيَنَّ لِتُصْطَفَيَانِّ لِيُصْطَفَيْنَانِّ لِاُصْطَفَيَنَّ لِنُصْطَفَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُصْطَفَيَنْ لِيُصْطَفَوُنْ لِتُصْطَفَيَنْ لِاُصْطَفَيَنْ لِنُصْطَفَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَصْطَفِ لَاتَصْطَفِيَا لَاتَصْطَفُوْا لَاتَصْطَفِيْ لَاتَصْطَفِيَا لَاتَصْطَفِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَصْطَفِيَنَّ لَاتَصْطَفِيَانِّ لَاتَصْطَفُنَّ لَاتَصْطَفِنَّ لَاتَصْطَفِيَانِّ لَاتَصْطَفِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَصْطَفِيَنْ لَاتَصْطَفُنْ لَاتَصْطَفِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُصْطَفَ لَاتُصْطَفَيَا لَاتُصْطَفَوْا لَاتُصْطَفَيْ لَاتُصْطَفَيَا لَاتُصْطَفَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُصْطَفَيَنَّ لَاتُصْطَفَيَانِّ لَاتُصْطَفَوُنَّ لَاتُصْطَفِيَنَّ لَاتُصْطَفَيَانِّ لَاتُصْطَفَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُصْطَفَيَنْ لَاتُصْطَفَوُنْ لَاتُصْطَفَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَصْطَفِ لَايَصْطَفِيَا لَايَصْطَفُوْا لَاتَصْطَفِ لَاتَصْطَفِيَا لَايَصْطَفِيْنَ لَآاَصْطَفِ لَانَصْطَفِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَصْطَفِيَنَّ لَايَصْطَفِيَانِّ لَايَصْطَفُنَّ لَاتَصْطَفِيَنَّ لَاتَصْطَفِيَانِّ لَايَصْطَفِيْنَانِّ لَآاَصْطَفِيَنَّ لَانَصْطَفِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَصْطَفِيَنْ لَايَصْطَفُنْ لَاتَصْطَفِيَنْ لَآاَصْطَفِيَنْ لَانَصْطَفِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُصْطَفَ لَايُصْطَفَيَا لَايُصْطَفَوْا لَاتُصْطَفَ لَاتُصْطَفَيَا لَايُصْطَفَيْنَ لَآاُصْطَفَ لَانُصْطَفَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُصْطَفَيَنَّ لَايُصْطَفَيَانِّ لَايُصْطَفَوُنَّ لَاتُصْطَفَيَنَّ لَاتُصْطَفَيَانِّ لَايُصْطَفَيْنَانِّ لَآاُصْطَفَيَنَّ لَانُصْطَفَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُصْطَفَيَنْ لَايُصْطَفَوُنْ لَاتُصْطَفَيَنْ لَآاُصْطَفَيَنْ لَانُصْطَفَيَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "اِفْتِعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِسْتِلَاءُ	بکری کا فربہ ہونا	اَلْاِسْتِمَاءُ	شکار کرنا/شکار کی جرابیں پہننا	اَلْاِدِّعَاءُ	دعوٰی کرنا
اَلْاِصْتِفَاءُ	برگزیدہ ہونا	اَلْاِعْتِفَاءُ	کسی کے پاس طلبِ معروف کیلئے جانا	اَلْاِرْتِضَاءُ	پسند کرنا
اَلْاِشْتِكَاءُ	شکایت کرنا/بیمار ہونا	اَلْاِبْتِلَاءُ	آزمائش کرنا/قسم کھلانا	اَلْاِشْتِهَاءُ	خواہش کرنا

باب اِنْفِعَالٌ (اِنْجَلٰی یَنْجَلِیْ اِنْجِلَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆ بابِ انفعال اور افتعال ایک جیسے ہیں جس طرح کی تعلیلات افتعال میں ہوئی ہیں ویسی ہی انفعال میں ہونگی۔

باب ہفتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق ناقص واوی

ازباب "اِنْفِعَالٌ" جیسے "اَلْاِنْجِلَاءُ" (روشن ہونا)

☆اِنْجَلٰی یَنْجَلِیْ اِنْجِلَآءً **فَهُوَ** مُنْجَلٍ لَمْ یَنْجَلِ لَایَنْجَلِیْ لَنْ یَّنْجَلِیَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِنْجَلِ لِیَنْجَلِ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَنْجَلِ لَایَنْجَلِ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْجَلًى مُنْجَلَیَانِ مُنْجَلَیَاتٌ، (۱) اِنْجَلٰی یَنْجَلِیْ اِنْجِلَآءً **فَهُوَ** مُنْجَلٍ وَّاُنْجُلِیَ بِهٖ یُنْجَلٰی بِهٖ اِنْجِلَآءً **فَذَاكَ** مُنْجَلًى بِهٖ لَمْ یَنْجَلِ لَمْ یُنْجَلْ بِهٖ لَایَنْجَلِیْ لَایُنْجَلٰی بِهٖ لَنْ یَّنْجَلِیَ لَنْ یُّنْجَلٰی بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِنْجَلِ لِیُنْجَلَ بِكَ لِیَنْجَلِ لِیُنْجَلَ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَنْجَلِ لَایُنْجَلْ بِكَ لَایَنْجَلِ لَایُنْجَلْ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْجَلًى مُنْجَلَیَانِ مُنْجَلَیَاتٌ، (۲)اِنْجَلٰی یَنْجَلِیْ اِنْجِلَآءً **فَهُوَ** مُنْجَلٍ وَّاُنْجُلِیَ یُنْجَلٰی اِنْجِلَآءً **فَذَاكَ** مُنْجَلًى لَمْ یَنْجَلِ لَمْ یُنْجَلَ لَایَنْجَلِیْ لَایُنْجَلٰی لَنْ یَّنْجَلِیَ لَنْ یُّنْجَلٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِنْجَلِ لِتُنْجَلَ لِیَنْجَلِ لِیُنْجَلَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَنْجَلِ لَاتُنْجَلَ لَایَنْجَلِ لَایُنْجَلَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْجَلًى مُنْجَلَیَانِ مُنْجَلَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اِنْجَلٰی اِنْجَلَیَا اِنْجَلَوْا اِنْجَلَتْ اِنْجَلَتَا اِنْجَلَیْنَ اِنْجَلَیْتَ اِنْجَلَیْتُمَا اِنْجَلَیْتُمْ اِنْجَلَیْتِ اِنْجَلَیْتُمَا اِنْجَلَیْتُنَّ اِنْجَلَیْتُ اِنْجَلَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ (۱)اُنْجُلِیَ بِهٖ اُنْجُلِیَ بِهِمَا اُنْجُلِیَ بِهِمْ اُنْجُلِیَ بِهَا اُنْجُلِیَ بِهِمَا اُنْجُلِیَ بِهِنَّ اُنْجُلِیَ بِكَ اُنْجُلِیَ بِكُمَا اُنْجُلِیَ بِكُمْ اُنْجُلِیَ بِكِ اُنْجُلِیَ بِكُمَا اُنْجُلِیَ بِكُنَّ اُنْجُلِیَ بِیْ اُنْجُلِیَ بِنَا، (۲)اُنْجُلِیَ اُنْجُلِیَا اُنْجُلُوْا اُنْجُلِیَتْ اُنْجُلِیَتَا اُنْجُلِیْنَ اُنْجُلِیْتَ اُنْجُلِیْتُمَا اُنْجُلِیْتُمْ اُنْجُلِیْتِ اُنْجُلِیْتُمَا اُنْجُلِیْتُنَّ اُنْجُلِیْتُ اُنْجُلِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَااِنْجَلٰی مَااِنْجَلَیَا مَااِنْجَلَوْا مَااِنْجَلَتْ مَااِنْجَلَتَا مَااِنْجَلَیْنَ مَااِنْجَلَیْتَ مَااِنْجَلَیْتُمَا مَااِنْجَلَیْتُمْ مَااِنْجَلَیْتِ مَااِنْجَلَیْتُمَا مَااِنْجَلَیْتُنَّ مَااِنْجَلَیْتُ مَااِنْجَلَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ (۱)مَااُنْجُلِیَ بِهٖ مَااُنْجُلِیَ بِهِمَا مَااُنْجُلِیَ بِهِمْ مَااُنْجُلِیَ بِهَا مَااُنْجُلِیَ بِهِمَا مَااُنْجُلِیَ بِهِنَّ مَااُنْجُلِیَ بِكَ مَااُنْجُلِیَ بِكُمَا مَااُنْجُلِیَ بِكُمْ مَااُنْجُلِیَ بِكِ مَااُنْجُلِیَ بِكُمَا مَااُنْجُلِیَ بِكُنَّ مَااُنْجُلِیَ بِیْ مَااُنْجُلِیَ بِنَا، (۲)مَااُنْجُلِیَ مَااُنْجُلِیَا مَااُنْجُلُوْا مَااُنْجُلِیَتْ مَااُنْجُلِیَتَا مَااُنْجُلِیْنَ مَااُنْجُلِیْتَ مَااُنْجُلِیْتُمَا مَااُنْجُلِیْتُمْ مَااُنْجُلِیْتِ مَااُنْجُلِیْتُمَا مَااُنْجُلِیْتُنَّ مَااُنْجُلِیْتُ مَااُنْجُلِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَنْجَلِیْ یَنْجَلِیَانِ یَنْجَلُوْنَ تَنْجَلِیْ تَنْجَلِیَانِ یَنْجَلِیْنَ تَنْجَلِیْ تَنْجَلِیَانِ تَنْجَلُوْنَ

تَنْجَلِيْنَ تَنْجَلِيَان تَنْجَلِيْنَ اَنْجَلِيْ نَنْجَلِيْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجهول-(۱)يُنْجَلٰى بِهٖ يُنْجَلٰى بِهِمَا يُنْجَلٰى بِهِمْ يُنْجَلٰى بِهَا يُنْجَلٰى بِهِمَا يُنْجَلٰى بِهِنَّ يُنْجَلٰى بِكَ يُنْجَلٰى بِكُمَا يُنْجَلٰى بِكُمْ يُنْجَلٰى بِكِ يُنْجَلٰى بِكُمَا يُنْجَلٰى بِكُنَّ يُنْجَلٰى بِىْ يُنْجَلٰى بِنَا، (۲)يُنْجَلٰى يُنْجَلَيَان يُنْجَلَوْنَ تُنْجَلٰى تُنْجَلَيَان يُنْجَلَيْنَ تُنْجَلٰى تُنْجَلَيَان تُنْجَلَوْنَ تُنْجَلَيْنَ تُنْجَلَيَان تُنْجَلَيْنَ اُنْجَلٰى نُنْجَلٰى،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَنْجَلِيْ لَايَنْجَلِيَان لَايَنْجَلُوْنَ لَاتَنْجَلِيْ لَاتَنْجَلِيَان لَايَنْجَلِيْنَ لَاتَنْجَلِيْ لَاتَنْجَلِيَان لَاتَنْجَلُوْنَ لَاتَنْجَلِيْنَ لَاتَنْجَلِيَان لَاتَنْجَلِيْنَ لَآاَنْجَلِيْ لَانَنْجَلِيْ،

بحث نفی فعل مضارع مجهول-(۱)لَايُنْجَلٰى بِهٖ لَايُنْجَلٰى بِهِمَا لَايُنْجَلٰى بِهِمْ لَايُنْجَلٰى بِهَا لَايُنْجَلٰى بِهِمَا لَايُنْجَلٰى بِهِنَّ لَايُنْجَلٰى بِكَ لَايُنْجَلٰى بِكُمَا لَايُنْجَلٰى بِكُمْ لَايُنْجَلٰى بِكِ لَايُنْجَلٰى بِكُمَا لَايُنْجَلٰى بِكُنَّ لَايُنْجَلٰى بِىْ لَايُنْجَلٰى بِنَا، (۲)لَايُنْجَلٰى لَايُنْجَلَيَان لَايُنْجَلَوْنَ لَاتُنْجَلٰى لَاتُنْجَلَيَان لَايُنْجَلَيْنَ لَاتُنْجَلٰى لَاتُنْجَلَيَان لَاتُنْجَلَوْنَ لَاتُنْجَلَيْنَ لَاتُنْجَلَيَان لَاتُنْجَلَيْنَ لَآاُنْجَلٰى لَانُنْجَلٰى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَنْجَلِيَنَّ لَيَنْجَلِيَآنِّ لَيَنْجَلُنَّ لَتَنْجَلِيَنَّ لَتَنْجَلِيَآنِّ لَيَنْجَلِيْنَآنِّ لَتَنْجَلِيَنَّ لَتَنْجَلِيَآنِّ لَتَنْجَلُنَّ لَتَنْجَلِنَّ لَتَنْجَلِيَآنِّ لَتَنْجَلِيْنَآنِّ لَاَنْجَلِيَنَّ لَنَنْجَلِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجهول-(۱)لَيُنْجَلَيَنَّ بِهٖ لَيُنْجَلَيَنَّ بِهِمَا لَيُنْجَلَيَنَّ بِهِمْ لَيُنْجَلَيَنَّ بِهَا لَيُنْجَلَيَنَّ بِهِمَا لَيُنْجَلَيَنَّ بِهِنَّ لَيُنْجَلَيَنَّ بِكَ لَيُنْجَلَيَنَّ بِكُمَا لَيُنْجَلَيَنَّ بِكُمْ لَيُنْجَلَيَنَّ بِكِ لَيُنْجَلَيَنَّ بِكُمَا لَيُنْجَلَيَنَّ بِكُنَّ لَيُنْجَلَيَنَّ بِىْ لَيُنْجَلَيَنَّ بِنَا، (۲) لَيُنْجَلَيَنَّ لَيُنْجَلَيَآنِّ لَيُنْجَلَوُنَّ لَتُنْجَلَيَنَّ لَتُنْجَلَيَآنِّ لَيُنْجَلَيْنَآنِّ لَتُنْجَلَيَنَّ لَتُنْجَلَيَآنِّ لَتُنْجَلَوُنَّ لَتُنْجَلَيِنَّ لَتُنْجَلَيَآنِّ لَتُنْجَلَيْنَآنِّ لَاُنْجَلَيَنَّ لَنُنْجَلَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَنْجَلِيَنْ لَيَنْجَلُنْ لَتَنْجَلِيَنْ لَتَنْجَلِيَنْ لَتَنْجَلُنْ لَتَنْجَلِنْ لَاَنْجَلِيَنْ لَنَنْجَلِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجهول-(۱)لَيُنْجَلَيَنْ بِهٖ لَيُنْجَلَيَنْ بِهِمْ لَيُنْجَلَيَنْ بِهَا لَيُنْجَلَيَنْ بِكَ لَيُنْجَلَيَنْ بِكُمْ لَيُنْجَلَيَنْ بِكِ لَيُنْجَلَيَنْ بِىْ لَيُنْجَلَيَنْ بِنَا، (۲) لَيُنْجَلَيَنْ لَيُنْجَلَوُنْ لَتُنْجَلَيَنْ لَتُنْجَلَيَنْ لَتُنْجَلَوُنْ لَتُنْجَلَيِنْ لَاُنْجَلَيَنْ لَنُنْجَلَيَنْ،

بحث اسم فاعل-مُنْجَلٍ مُنْجَلِيَان (مُنْجَلِيَيْنِ) مُنْجَلُوْنَ (مُنْجَلِيْنَ) مُنْجَلِيَةٌ مُنْجَلِيَتَان (مُنْجَلِيَتَيْنِ) مُنْجَلِيَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُنْجَلًى بِهٖ مُنْجَلًى بِهِمَا مُنْجَلًى بِهِمْ مُنْجَلًى بِهَا مُنْجَلًى بِهِمَا مُنْجَلًى بِهِنَّ، (۲)مُنْجَلًى مُنْجَلَيَان (مُنْجَلَيَيْنِ) مُنْجَلَوْنَ (مُنْجَلَيْنَ) مُنْجَلَاةٌ مُنْجَلَاتَان (مُنْجَلَاتَيْنِ) مُنْجَلَيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَنْجَلِ لَمْ يَنْجَلِيَا لَمْ يَنْجَلُوْا لَمْ تَنْجَلِ لَمْ تَنْجَلِيَا لَمْ يَنْجَلِيْنَ لَمْ تَنْجَلِ لَمْ تَنْجَلِيَا لَمْ تَنْجَلُوْا لَمْ تَنْجَلِيْ لَمْ تَنْجَلِيَا لَمْ تَنْجَلِيْنَ لَمْ اَنْجَلِ لَمْ نَنْجَلِ،

بحث فعل جحد مجہول-(١)لَمْ يُنْجَلْ بِهٖ لَمْ يُنْجَلَ بِهِمَا لَمْ يُنْجَلَ بِهِمْ لَمْ يُنْجَلَ بِهَا لَمْ يُنْجَلَ بِهِمَا لَمْ يُنْجَلَ بِهِنَّ لَمْ يُنْجَلَ بِكَ لَمْ يُنْجَلَ بِكُمَا لَمْ يُنْجَلَ بِكُمْ لَمْ يُنْجَلَ بِكِ لَمْ يُنْجَلَ بِكُمَا لَمْ يُنْجَلَ بِكُنَّ لَمْ يُنْجَلَ بِیْ لَمْ يُنْجَلَ بِنَا، (٢)لَمْ يُنْجَلَ لَمْ يُنْجَلَيَا لَمْ يُنْجَلُوْا لَمْ تُنْجَلَ لَمْ تُنْجَلَيَا لَمْ يُنْجَلَيْنَ لَمْ تُنْجَلَ لَمْ تُنْجَلَيَا لَمْ تُنْجَلُوْا لَمْ تُنْجَلَىْ لَمْ تُنْجَلَيَا لَمْ تُنْجَلَيْنَ لَمْ اُنْجَلَ لَمْ نُنْجَلَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّنْجَلِیَ لَنْ يَّنْجَلِيَا لَنْ يَّنْجَلُوْا لَنْ تَنْجَلِیَ لَنْ تَنْجَلِيَا لَنْ يَّنْجَلِيْنَ لَنْ تَنْجَلِیَ لَنْ تَنْجَلِيَا لَنْ تَنْجَلُوْا لَنْ تَنْجَلِیْ لَنْ تَنْجَلِيَا لَنْ تَنْجَلِيْنَ لَنْ اَنْجَلِیَ لَنْ نَّنْجَلِیَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(١)لَنْ يُّنْجَلٰى بِهٖ لَنْ يُّنْجَلٰى بِهِمَا لَنْ يُّنْجَلٰى بِهِمْ لَنْ يُّنْجَلٰى بِهَا لَنْ يُّنْجَلٰى بِهِمَا لَنْ يُّنْجَلٰى بِهِنَّ لَنْ يُّنْجَلٰى بِكَ لَنْ يُّنْجَلٰى بِكُمَا لَنْ يُّنْجَلٰى بِكُمْ لَنْ يُّنْجَلٰى بِكِ لَنْ يُّنْجَلٰى بِكُمَا لَنْ يُّنْجَلٰى بِكُنَّ لَنْ يُّنْجَلٰى بِیْ لَنْ يُّنْجَلٰى بِنَا، (٢)لَنْ يُّنْجَلٰى لَنْ يُّنْجَلَيَا لَنْ يُّنْجَلَوْا لَنْ تُنْجَلٰى لَنْ تُنْجَلَيَا لَنْ يُّنْجَلَيْنَ لَنْ تُنْجَلٰى لَنْ تُنْجَلَيَا لَنْ تُنْجَلَوْا لَنْ تُنْجَلَیْ لَنْ تُنْجَلَيَا لَنْ تُنْجَلَيْنَ لَنْ اُنْجَلٰى لَنْ نُّنْجَلٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِنْجَلِ اِنْجَلِيَا اِنْجَلُوْا اِنْجَلِیْ اِنْجَلِيَا اِنْجَلِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِنْجَلِيَنَّ اِنْجَلِيَانِّ اِنْجَلُنَّ اِنْجَلِنَّ اِنْجَلِيَانِّ اِنْجَلِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِنْجَلِيَنْ اِنْجَلُنْ اِنْجَلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(١)لِيُنْجَلَ بِكَ لِيُنْجَلَ بِكُمَا لِيُنْجَلَ بِكُمْ لِيُنْجَلَ بِكِ لِيُنْجَلَ بِكُمَا لِيُنْجَلَ بِكُنَّ، (٢)لِتُنْجَلَ لِتُنْجَلَيَا لِتُنْجَلَوْا لِتُنْجَلَیْ لِتُنْجَلَيَا لِتُنْجَلَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(١)لِيُنْجَلَيَنَّ بِكَ لِيُنْجَلَيَنَّ بِكُمَا لِيُنْجَلَيَنَّ بِكُمْ لِيُنْجَلَيَنَّ بِكِ لِيُنْجَلَيَنَّ بِكُمَا لِيُنْجَلَيَنَّ بِكُنَّ، (٢)لِتُنْجَلَيَنَّ لِتُنْجَلَيَانِّ لِتُنْجَلَوُنَّ لِتُنْجَلَيِنَّ لِتُنْجَلَيَانِّ لِتُنْجَلَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(١)لِيُنْجَلَيَنْ بِكَ لِيُنْجَلَيَنْ بِكُمْ لِيُنْجَلَيَنْ بِكِ، (٢) لِتُنْجَلَيَنْ لِتُنْجَلَوُنْ لِتُنْجَلَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَنْجَلِ لِيَنْجَلِيَا لِيَنْجَلُوْا لِتَنْجَلِ لِتَنْجَلِيَا لِيَنْجَلِيْنَ لِاَنْجَلِ لِنَنْجَلِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَنْجَلِيَنَّ لِيَنْجَلِيَانِّ لِيَنْجَلُنَّ لِتَنْجَلِيَنَّ لِتَنْجَلِيَانِّ لِيَنْجَلِيْنَانِّ لِاَنْجَلِيَنَّ لِنَنْجَلِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَنْجَلِيَنْ لِيَنْجَلُنْ لِتَنْجَلِيَنْ لِاَنْجَلِيَنْ لِنَنْجَلِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(١)لِيُنْجَلَ بِهٖ لِيُنْجَلَ بِهِمَا لِيُنْجَلَ بِهِمْ لِيُنْجَلَ بِهَا لِيُنْجَلَ بِهِمَا لِيُنْجَلَ بِهِنَّ لِيُنْجَلَ بِیْ لِيُنْجَلَ بِنَا، (٢) لِيُنْجَلَ لِيُنْجَلَيَا لِيُنْجَلَوْا لِتُنْجَلَ لِتُنْجَلَيَا لِيُنْجَلَيْنَ لِاُنْجَلَ لِنُنْجَلَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(١)لِيُنْجَلَيَنَّ بِهٖ لِيُنْجَلَيَنَّ بِهِمَا لِيُنْجَلَيَنَّ بِهِمْ لِيُنْجَلَيَنَّ بِهَا لِيُنْجَلَيَنَّ بِهِمَا لِيُنْجَلَيَنَّ بِهِنَّ

لِیُنْحَلَیَنَّ بِیْ لِیُنْحَلَیَنَّ بِنَا، (٢)لِیُنْحَلَیَنَّ لِیُنْحَلَیَانِّ لِیُنْحَلَوُنَّ لِتُنْحَلَیَنَّ لِتُنْحَلَیَانِّ لِیُنْحَلَیْنَانِّ لِاُنْحَلَیَنَّ لِنُنْحَلَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(١)لِیُنْحَلَیَنْ بِهٖ لِیُنْحَلَیَنْ بِهِمْ لِیُنْحَلَیَنْ بِهَا لِیُنْحَلَیَنْ بِیْ لِیُنْحَلَیَنْ بِنَا، (٢) لِیُنْحَلَیَنْ لِیُنْحَلَوُنْ لِتُنْحَلَیَنْ لِاُنْحَلَیَنْ لِنُنْحَلَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَنْحَلِ لَاتَنْحَلِیَا لَاتَنْحَلُوْا لَاتَنْحَلِیْ لَاتَنْحَلِیَا لَاتَنْحَلِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَنْحَلِیَنَّ لَاتَنْحَلِیَانِّ لَاتَنْحَلُنَّ لَاتَنْحَلِنَّ لَاتَنْحَلِیَانِّ لَاتَنْحَلِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَنْحَلِیَنْ لَاتَنْحَلُنْ لَاتَنْحَلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(١)لَایُنْحَلَ بِكَ لَایُنْحَلَ بِکُمَا لَایُنْحَلَ بِکُمْ لَایُنْحَلَ بِكِ لَایُنْحَلَ بِکُمَا لَایُنْحَلَ بِکُنَّ، (٢)لَاتُنْحَلَ لَاتُنْحَلَیَا لَاتُنْحَلَوْا لَاتُنْحَلَیْ لَاتُنْحَلَیَا لَاتُنْحَلَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(١)لَایُنْحَلَیَنَّ بِكَ لَایُنْحَلَیَنَّ بِکُمَا لَایُنْحَلَیَنَّ بِکُمْ لَایُنْحَلَیَنَّ بِكِ لَایُنْحَلَیَنَّ بِکُمَا لَایُنْحَلَیَنَّ بِکُنَّ، (٢) لَاتُنْحَلَیَنَّ لَاتُنْحَلَیَانِّ لَاتُنْحَلَوُنَّ لَاتُنْحَلَیِنَّ لَاتُنْحَلَیَانِّ لَاتُنْحَلَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(١)لَایُنْحَلَیَنْ بِكَ لَایُنْحَلَیَنْ بِکُمْ لَایُنْحَلَیَنْ بِكِ، (٢) لَاتُنْحَلَیَنْ لَاتُنْحَلَوُنْ لَاتُنْحَلَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَنْحَلِ لَایَنْحَلِیَا لَایَنْحَلُوْا لَاتَنْحَلِ لَاتَنْحَلِیَا لَایَنْحَلِیْنَ لَآاَنْحَلِ لَانَنْحَلِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَنْحَلِیَنَّ لَایَنْحَلِیَانِّ لَایَنْحَلُنَّ لَاتَنْحَلِیَنَّ لَاتَنْحَلِیَانِّ لَایَنْحَلِیْنَانِّ لَآاَنْحَلِیَنَّ لَانَنْحَلِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَنْحَلِیَنْ لَایَنْحَلُنْ لَاتَنْحَلِیَنْ لَآاَنْحَلِیَنْ لَانَنْحَلِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(١)لَایُنْحَلَ بِهٖ لَایُنْحَلَ بِهِمَا لَایُنْحَلَ بِهِمْ لَایُنْحَلَ بِهَا لَایُنْحَلَ بِهِمَا لَایُنْحَلَ بِهِنَّ لَایُنْحَلَ بِیْ لَایُنْحَلَ بِنَا، (٢)لَایُنْحَلَ لَایُنْحَلَیَا لَایُنْحَلَوْا لَاتُنْحَلَ لَاتُنْحَلَیَا لَایُنْحَلَیْنَ لَآاُنْحَلَ لَانُنْحَلَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(١)لَایُنْحَلَیَنَّ بِهٖ لَایُنْحَلَیَنَّ بِهِمَا لَایُنْحَلَیَنَّ بِهِمْ لَایُنْحَلَیَنَّ بِهَا لَایُنْحَلَیَنَّ بِهِمَا لَایُنْحَلَیَنَّ بِهِنَّ لَایُنْحَلَیَنَّ بِیْ لَایُنْحَلَیَنَّ بِنَا، (٢)لَایُنْحَلَیَنَّ لَایُنْحَلَیَانِّ لَایُنْحَلَوُنَّ لَاتُنْحَلَیَنَّ لَاتُنْحَلَیَانِّ لَایُنْحَلَیْنَانِّ لَآاُنْحَلَیَنَّ لَانُنْحَلَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(١)لَایُنْحَلَیَنْ بِهٖ لَایُنْحَلَیَنْ بِهِمْ لَایُنْحَلَیَنْ بِهَا لَایُنْحَلَیَنْ بِیْ لَایُنْحَلَیَنْ بِنَا، (٢)لَایُنْحَلَیَنْ لَایُنْحَلَوُنْ لَاتُنْحَلَیَنْ لَآاُنْحَلَیَنْ لَانُنْحَلَیَنْ،

﴿ ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو باب "اِنْفِعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِنْکِبَآءُ	مُنہ کے بل گرنا	اَلْاِنْدِعَآءُ	پکار کا جواب دینا

☆☆☆☆☆

بابِ اِسْتِفْعَالٌ (اِسْتَدْعٰی یَسْتَدْعِیْ اِسْتِدْعَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆ بابِ استفعال کے ہر صیغے اور گردان میں تعلیل، بابِ افعال، افتعال اور انفعال کے اسی صیغے اور گردان کی تعلیل کی طرح ہوگی۔ باب کی مکمل گردان تحریر کردی گئی ہے تعلیلات کی مشق طالب علم خود کرے۔

باب ہشتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق ناقص واوی از باب "اِسْتِفْعَالٌ" جیسے "اَلْاِسْتِدْعَآءُ" (چاہنا)

اِسْتَدْعٰی یَسْتَدْعِیْ اِسْتِدْعَآءً **فَھُوَ** مُسْتَدْعٍ وَّاُسْتُدْعِیَ یُسْتَدْعٰی اِسْتِدْعَآءً **فَذَاکَ** مُسْتَدْعًی لَمْ یَسْتَدْعِ لَمْ یُسْتَدْعَ لَایَسْتَدْعِیْ لَایُسْتَدْعٰی لَنْ یَّسْتَدْعِیَ لَنْ یُّسْتَدْعٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَدْعِ لِتُسْتَدْعَ لِیَسْتَدْعِ لِیُسْتَدْعَ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَدْعِ لَاتُسْتَدْعَ لَایَسْتَدْعِ لَایُسْتَدْعَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَدْعًی مُسْتَدْعًی مُسْتَدْعَیَانِ مُسْتَدْعَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اِسْتَدْعٰی اِسْتَدْعَیَا اِسْتَدْعَوْا اِسْتَدْعَتْ اِسْتَدْعَتَا اِسْتَدْعَیْنَ اِسْتَدْعَیْتَ اِسْتَدْعَیْتُمَا اِسْتَدْعَیْتُمْ اِسْتَدْعَیْتِ اِسْتَدْعَیْتُمَا اِسْتَدْعَیْتُنَّ اِسْتَدْعَیْتُ اِسْتَدْعَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اُسْتُدْعِیَ اُسْتُدْعِیَا اُسْتُدْعُوْا اُسْتُدْعِیَتْ اُسْتُدْعِیَتَا اُسْتُدْعِیْنَ اُسْتُدْعِیْتَ اُسْتُدْعِیْتُمَا اُسْتُدْعِیْتُمْ اُسْتُدْعِیْتِ اُسْتُدْعِیْتُمَا اُسْتُدْعِیْتُنَّ اُسْتُدْعِیْتُ اُسْتُدْعِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَااسْتَدْعٰی مَااسْتَدْعَیَا مَااسْتَدْعَوْا مَااسْتَدْعَتْ مَااسْتَدْعَتَا مَااسْتَدْعَیْنَ مَااسْتَدْعَیْتَ مَااسْتَدْعَیْتُمَا مَااسْتَدْعَیْتُمْ مَااسْتَدْعَیْتِ مَااسْتَدْعَیْتُمَا مَااسْتَدْعَیْتُنَّ مَااسْتَدْعَیْتُ مَااسْتَدْعَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَااُسْتُدْعِیَ مَااُسْتُدْعِیَا مَااُسْتُدْعُوْا مَااُسْتُدْعِیَتْ مَااُسْتُدْعِیَتَا مَااُسْتُدْعِیْنَ مَااُسْتُدْعِیْتَ مَااُسْتُدْعِیْتُمَا مَااُسْتُدْعِیْتُمْ مَااُسْتُدْعِیْتِ مَااُسْتُدْعِیْتُمَا مَااُسْتُدْعِیْتُنَّ مَااُسْتُدْعِیْتُ مَااُسْتُدْعِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَسْتَدْعِیْ یَسْتَدْعِیَانِ یَسْتَدْعُوْنَ تَسْتَدْعِیْ تَسْتَدْعِیَانِ یَسْتَدْعِیْنَ تَسْتَدْعِیْ تَسْتَدْعِیَانِ تَسْتَدْعُوْنَ تَسْتَدْعِیْنَ تَسْتَدْعِیَانِ تَسْتَدْعِیْنَ اَسْتَدْعِیْ نَسْتَدْعِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُسْتَدْعٰی یُسْتَدْعَیَانِ یُسْتَدْعَوْنَ تُسْتَدْعٰی تُسْتَدْعَیَانِ یُسْتَدْعَیْنَ تُسْتَدْعٰی تُسْتَدْعَیَانِ تُسْتَدْعَوْنَ تُسْتَدْعَیْنَ تُسْتَدْعَیَانِ تُسْتَدْعَیْنَ اُسْتَدْعٰی نُسْتَدْعٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایَسْتَدْعِیْ لَایَسْتَدْعِیَانِ لَایَسْتَدْعُوْنَ لَاتَسْتَدْعِیْ لَاتَسْتَدْعِیَانِ لَایَسْتَدْعِیْنَ لَاتَسْتَدْعِیْ لَاتَسْتَدْعِیَانِ لَاتَسْتَدْعُوْنَ لَاتَسْتَدْعِیْنَ لَاتَسْتَدْعِیَانِ لَاتَسْتَدْعِیْنَ لَآاَسْتَدْعِیْ لَانَسْتَدْعِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُسْتَدْعٰی لَایُسْتَدْعَیَانِ لَایُسْتَدْعَوْنَ لَاتُسْتَدْعٰی لَاتُسْتَدْعَیَانِ لَایُسْتَدْعَیْنَ لَاتُسْتَدْعٰی لَاتُسْتَدْعَیَانِ لَاتُسْتَدْعَوْنَ لَاتُسْتَدْعَیْنَ لَاتُسْتَدْعَیَانِ لَاتُسْتَدْعَیْنَ لَآاُسْتَدْعٰی لَانُسْتَدْعٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف - لَیَسْتَدْعِیَنَّ لَیَسْتَدْعِیَانِّ لَیَسْتَدْعُنَّ لَتَسْتَدْعِیَنَّ لَتَسْتَدْعِیَانِّ لَیَسْتَدْعِیْنَانِّ لَتَسْتَدْعِیَنَّ لَتَسْتَدْعِیَانِّ لَتَسْتَدْعُنَّ لَتَسْتَدْعِنَّ لَتَسْتَدْعِیَانِّ لَتَسْتَدْعِیْنَانِّ لَاَسْتَدْعِیَنَّ لَنَسْتَدْعِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول - لَیُسْتَدْعَیَنَّ لَیُسْتَدْعَیَانِّ لَیُسْتَدْعَوُنَّ لَتُسْتَدْعَیَنَّ لَتُسْتَدْعَیَانِّ لَیُسْتَدْعَیْنَانِّ لَتُسْتَدْعَیَنَّ لَتُسْتَدْعَیَانِّ لَتُسْتَدْعَوُنَّ لَتُسْتَدْعَیِنَّ لَتُسْتَدْعَیَانِّ لَتُسْتَدْعَیْنَانِّ لَاُسْتَدْعَیَنَّ لَنُسْتَدْعَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف - لَیَسْتَدْعِیَنْ لَیَسْتَدْعُنْ لَتَسْتَدْعِیَنْ لَتَسْتَدْعُنْ لَتَسْتَدْعِنْ لَاَسْتَدْعِیَنْ لَنَسْتَدْعِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول - لَیُسْتَدْعَیَنْ لَیُسْتَدْعَوُنْ لَتُسْتَدْعَیَنْ لَتُسْتَدْعَوُنْ لَتُسْتَدْعَیِنْ لَاُسْتَدْعَیَنْ لَنُسْتَدْعَیَنْ،

بحث اسم فاعل - مُسْتَدْعٍ مُسْتَدْعِیَانِ (مُسْتَدْعِیَیْنِ) مُسْتَدْعُوْنَ (مُسْتَدْعِیْنَ) مُسْتَدْعِیَۃٌ مُسْتَدْعِیَتَانِ (مُسْتَدْعِیَتَیْنِ) مُسْتَدْعِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُسْتَدْعًی مُسْتَدْعَیَانِ (مُسْتَدْعَیَیْنِ) مُسْتَدْعَوْنَ (مُسْتَدْعَیْنَ) مُسْتَدْعَاۃٌ مُسْتَدْعَاتَانِ (مُسْتَدْعَاتَیْنِ) مُسْتَدْعَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یَسْتَدْعِ لَمْ یَسْتَدْعِیَا لَمْ یَسْتَدْعُوْا لَمْ تَسْتَدْعِ لَمْ تَسْتَدْعِیَا لَمْ یَسْتَدْعِیْنَ لَمْ تَسْتَدْعِ لَمْ تَسْتَدْعِیَا لَمْ تَسْتَدْعُوْا لَمْ تَسْتَدْعِیْ لَمْ تَسْتَدْعِیَا لَمْ تَسْتَدْعِیْنَ لَمْ اَسْتَدْعِ لَمْ نَسْتَدْعِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُسْتَدْعَ لَمْ یُسْتَدْعَیَا لَمْ یُسْتَدْعَوْا لَمْ تُسْتَدْعَ لَمْ تُسْتَدْعَیَا لَمْ یُسْتَدْعَیْنَ لَمْ تُسْتَدْعَ لَمْ تُسْتَدْعَیَا لَمْ تُسْتَدْعَوْا لَمْ تُسْتَدْعَیْ لَمْ تُسْتَدْعَیَا لَمْ تُسْتَدْعَیْنَ لَمْ اُسْتَدْعَ لَمْ نُسْتَدْعَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل معروف - لَنْ یَّسْتَدْعِیَ لَنْ یَّسْتَدْعِیَا لَنْ یَّسْتَدْعُوْا لَنْ تَسْتَدْعِیَ لَنْ تَسْتَدْعِیَا لَنْ یَّسْتَدْعِیْنَ لَنْ تَسْتَدْعِیَ لَنْ تَسْتَدْعِیَا لَنْ تَسْتَدْعُوْا لَنْ تَسْتَدْعِیْ لَنْ تَسْتَدْعِیَا لَنْ تَسْتَدْعِیْنَ لَنْ اَسْتَدْعِیَ لَنْ نَّسْتَدْعِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول - لَنْ یُّسْتَدْعٰی لَنْ یُّسْتَدْعَیَا لَنْ یُّسْتَدْعَوْا لَنْ تُسْتَدْعٰی لَنْ تُسْتَدْعَیَا لَنْ یُّسْتَدْعَیْنَ لَنْ تُسْتَدْعٰی لَنْ تُسْتَدْعَیَا لَنْ تُسْتَدْعَوْا لَنْ تُسْتَدْعَیْ لَنْ تُسْتَدْعَیَا لَنْ تُسْتَدْعَیْنَ لَنْ اُسْتَدْعٰی لَنْ نُّسْتَدْعٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف - اِسْتَدْعِ اِسْتَدْعِیَا اِسْتَدْعُوْا اِسْتَدْعِیْ اِسْتَدْعِیَا اِسْتَدْعِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اِسْتَدْعِیَنَّ اِسْتَدْعِیَانِّ اِسْتَدْعُنَّ اِسْتَدْعِنَّ اِسْتَدْعِیَانِّ اِسْتَدْعِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِسْتَدْعِیَنْ اِسْتَدْعُنْ اِسْتَدْعِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُسْتَدْعَ لِتُسْتَدْعَیَا لِتُسْتَدْعَوْا لِتُسْتَدْعَیْ لِتُسْتَدْعَیَا لِتُسْتَدْعَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُسْتَدْعَیَنَّ لِتُسْتَدْعَیَانِّ لِتُسْتَدْعَوُنَّ لِتُسْتَدْعَیِنَّ لِتُسْتَدْعَیَانِّ لِتُسْتَدْعَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُسْتَدْعَیَنْ لِتُسْتَدْعَوُنْ لِتُسْتَدْعَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف- لِیَسْتَدْعِ لِیَسْتَدْعِیَا لِیَسْتَدْعُوْا لِتَسْتَدْعِ لِتَسْتَدْعِیَا لِیَسْتَدْعِیْنَ لِاَسْتَدْعِ لِنَسْتَدْعِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَسْتَدْعِیَنَّ لِیَسْتَدْعِیَانِّ لِیَسْتَدْعُنَّ لِتَسْتَدْعِیَنَّ لِتَسْتَدْعِیَانِّ لِیَسْتَدْعِیْنَانِّ لِاَسْتَدْعِیَنَّ لِنَسْتَدْعِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَسْتَدْعِیَنْ لِیَسْتَدْعُنْ لِتَسْتَدْعِیَنْ لِاَسْتَدْعِیَنْ لِنَسْتَدْعِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُسْتَدْعَ لِیُسْتَدْعَیَا لِیُسْتَدْعَوْا لِتُسْتَدْعَ لِتُسْتَدْعَیَا لِیُسْتَدْعَیْنَ لِاُسْتَدْعَ لِنُسْتَدْعَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُسْتَدْعَیَنَّ لِیُسْتَدْعَیَانِّ لِیُسْتَدْعَوُنَّ لِتُسْتَدْعَیَنَّ لِتُسْتَدْعَیَانِّ لِیُسْتَدْعَیْنَانِّ لِاُسْتَدْعَیَنَّ لِنُسْتَدْعَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُسْتَدْعَیَنْ لِیُسْتَدْعَوُنْ لِتُسْتَدْعَیَنْ لِاُسْتَدْعَیَنْ لِنُسْتَدْعَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَسْتَدْعِ لَاتَسْتَدْعِیَا لَاتَسْتَدْعُوْا لَاتَسْتَدْعِیْ لَاتَسْتَدْعِیَا لَاتَسْتَدْعِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَسْتَدْعِیَنَّ لَاتَسْتَدْعِیَانِّ لَاتَسْتَدْعُنَّ لَاتَسْتَدْعِنَّ لَاتَسْتَدْعِیَانِّ لَاتَسْتَدْعِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَسْتَدْعِیَنْ لَاتَسْتَدْعُنْ لَاتَسْتَدْعِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُسْتَدْعَ لَاتُسْتَدْعَیَا لَاتُسْتَدْعَوْا لَاتُسْتَدْعَیْ لَاتُسْتَدْعَیَا لَاتُسْتَدْعَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُسْتَدْعَیَنَّ لَاتُسْتَدْعَیَانِّ لَاتُسْتَدْعَوُنَّ لَاتُسْتَدْعَیِنَّ لَاتُسْتَدْعَیَانِّ لَاتُسْتَدْعَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُسْتَدْعَیَنْ لَاتُسْتَدْعَوُنْ لَاتُسْتَدْعَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَسْتَدْعِ لَایَسْتَدْعِیَا لَایَسْتَدْعُوْا لَاتَسْتَدْعِ لَاتَسْتَدْعِیَا لَایَسْتَدْعِیْنَ لَااَسْتَدْعِ لَانَسْتَدْعِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَسْتَدْعِیَنَّ لَایَسْتَدْعِیَانِّ لَایَسْتَدْعُنَّ لَاتَسْتَدْعِیَنَّ لَاتَسْتَدْعِیَانِّ لَایَسْتَدْعِیْنَانِّ لَااَسْتَدْعِیَنَّ لَانَسْتَدْعِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَسْتَدْعِیَنْ لَایَسْتَدْعُنْ لَاتَسْتَدْعِیَنْ لَااَسْتَدْعِیَنْ لَانَسْتَدْعِیَنْ،

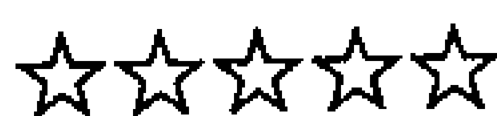
بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُسْتَدْعَ لَایُسْتَدْعَیَا لَایُسْتَدْعَوْا لَاتُسْتَدْعَ لَاتُسْتَدْعَیَا لَایُسْتَدْعَیْنَ لَااُسْتَدْعَ لَانُسْتَدْعَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُسْتَدْعَیَنَّ لَایُسْتَدْعَیَانِّ لَایُسْتَدْعَوُنَّ لَاتُسْتَدْعَیَنَّ لَاتُسْتَدْعَیَانِّ لَایُسْتَدْعَیْنَانِّ لَااُسْتَدْعَیَنَّ لَانُسْتَدْعَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُسْتَدْعَیَنْ لَایُسْتَدْعَوُنْ لَاتُسْتَدْعَیَنْ لَااُسْتَدْعَیَنْ لَانُسْتَدْعَیَنْ،

﴿ناقص واوی کے چند معروف مصادر جو بابِ "اِسْتِفْعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِسْتِدْعَاءُ	کسی کو پکارنا	اَلْاِسْتِفْتَاءُ	فتویٰ پوچھنا/فتویٰ طلب کرنا	اَلْاِسْتِعْلَاءُ	بلندی چاہنا
اَلْاِسْتِذْرَاءُ	پناہ لینا	اَلْاِسْتِسْمَاءُ	کسی کا نام دریافت کرنا	اَلْاِسْتِشْفَاءُ	شفا طلب کرنا
اَلْاِسْتِغْشَاءُ	اپنے آپ کو ڈھانک لینا	اَلْاِسْتِقْصَاءُ	کسی مسئلہ کی بحث میں انتہاء کو پہنچنا	اَلْاِسْتِغْلَاءُ	کسی چیز کو مہنگا پانا

باب اِفْعِلَالُ (اِرْعَوٰی یَرْعَوِیُ اِرْعِوَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆باب کی مکمل گردان تحریر کردی گئی ہے تعلیلات کی مشق طالب علم خود کرے کیونکہ اسکی تعلیلات بھی باب افعال، افتعال، انفعال اور استفعال کی تعلیلات کی طرح ہیں۔

باب نہم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق ناقص واوی

ازباب ''اِفْعِلَالُ'' جیسے ''اَلْاِرْعِوَآءُ'' (پیچھے کھڑا ہونا)

☆اِرْعَوٰی یَرْعَوِیُ اِرْعِوَآءً **فَهُوَ** مُرْعَوٍ لَمْ یَرْعَوِ لَایَرْعَوِیُ لَنْ یَّرْعَوِیَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِرْعَوِ لِیَرْعَوِ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَرْعَوِ لَایَرْعَوِ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُرْعَوًی مُرْعَوَیَانِ مُرْعَوَیَاتٌ، (۱) اِرْعَوٰی یَرْعَوِیُ اِرْعِوَآءً **فَهُوَ** مُرْعَوٍ وَّاُرْعُوِیَ بِهٖ یُرْعَوٰی بِهٖ اِرْعِوَآءً **فَذَاكَ** مُرْعَوًی بِهٖ لَمْ یَرْعَوِ لَمْ یُرْعَوَ بِهٖ لَایَرْعَوِیُ لَایُرْعَوٰی بِهٖ لَنْ یَّرْعَوِیَ لَنْ یُّرْعَوٰی بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِرْعَوِ لِیُرْعَوَ بِكَ لِیَرْعَوِ لِیُرْعَوَ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَرْعَوِ لَایُرْعَوَ بِكَ لَایَرْعَوِ لَایُرْعَوَ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُرْعَوًی مُرْعَوَیَانِ مُرْعَوَیَاتٌ، (۲) اِرْعَوٰی یَرْعَوِیُ اِرْعِوَآءً **فَهُوَ** مُرْعَوٍ وَّاُرْعُوِیَ یُرْعَوٰی اِرْعِوَآءً **فَذَاكَ** مُرْعَوًی لَمْ یَرْعَوِ لَمْ یُرْعَوَ لَایَرْعَوِیُ لَایُرْعَوٰی لَنْ یَّرْعَوِیَ لَنْ یُّرْعَوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِرْعَوِ لِتُرْعَوَ لِیَرْعَوِ لِیُرْعَوَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَرْعَوِ لَاتُرْعَوَ لَایَرْعَوِ لَایُرْعَوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُرْعَوًی مُرْعَوَیَانِ مُرْعَوَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اِرْعَوٰی اِرْعَوَیَا اِرْعَوَوْا اِرْعَوَتْ اِرْعَوَتَا اِرْعَوَیْنَ اِرْعَوَیْتَ اِرْعَوَیْتُمَا اِرْعَوَیْتُمْ اِرْعَوَیْتِ اِرْعَوَیْتُمَا اِرْعَوَیْتُنَّ اِرْعَوَیْتُ اِرْعَوَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)اُرْعُوِیَ بِهٖ اُرْعُوِیَ بِهِمَا اُرْعُوِیَ بِهِمْ اُرْعُوِیَ بِهَا اُرْعُوِیَ بِهِمَا اُرْعُوِیَ بِهِنَّ اُرْعُوِیَ بِكَ اُرْعُوِیَ بِكُمَا اُرْعُوِیَ بِكُمْ اُرْعُوِیَ بِكِ اُرْعُوِیَ بِكُمَا اُرْعُوِیَ بِكُنَّ اُرْعُوِیَ بِیْ اُرْعُوِیَ بِنَا، (۲)اُرْعُوِیَ اُرْعُوِیَا اُرْعُوُوْا اُرْعُوِیَتْ اُرْعُوِیَتَا اُرْعُوِیْنَ اُرْعُوِیْتَ اُرْعُوِیْتُمَا اُرْعُوِیْتُمْ اُرْعُوِیْتِ اُرْعُوِیْتُمَا اُرْعُوِیْتُنَّ اُرْعُوِیْتُ اُرْعُوِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاارْعَوٰی مَاارْعَوَیَا مَاارْعَوَوْا مَاارْعَوَتْ مَاارْعَوَتَا مَاارْعَوَیْنَ مَاارْعَوَیْتَ مَاارْعَوَیْتُمَا مَاارْعَوَیْتُمْ مَاارْعَوَیْتِ مَاارْعَوَیْتُمَا مَاارْعَوَیْتُنَّ مَاارْعَوَیْتُ مَاارْعَوَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَاارْعُوِیَ بِهٖ مَاارْعُوِیَ بِهِمَا مَاارْعُوِیَ بِهِمْ مَاارْعُوِیَ بِهَا مَاارْعُوِیَ بِهِمَا مَاارْعُوِیَ بِهِنَّ مَاارْعُوِیَ بِكَ مَاارْعُوِیَ بِكُمَا مَاارْعُوِیَ بِكُمْ مَاارْعُوِیَ بِكِ مَاارْعُوِیَ بِكُمَا مَاارْعُوِیَ بِكُنَّ مَاارْعُوِیَ بِیْ مَاارْعُوِیَ بِنَا، (۲)مَاارْعُوِیَ مَاارْعُوِیَا مَاارْعُوُوْا مَاارْعُوِیَتْ مَاارْعُوِیَتَا مَاارْعُوِیْنَ مَاارْعُوِیْتَ مَاارْعُوِیْتُمَا مَاارْعُوِیْتُمْ

مَاارْعُوِيتِ مَاارْعُوِيتُمَا مَاارْعُوِيتُنَّ مَاارْعُوِيتُ مَاارْعُوِينَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ يَرْعَوِیْ يَرْعَوِيَانِ يَرْعَوُوْنَ تَرْعَوِیْ تَرْعَوِيَانِ يَرْعَوِيْنَ تَرْعَوِیْ تَرْعَوِيَانِ تَرْعَوُوْنَ تَرْعَوِيْنَ تَرْعَوِيَانِ تَرْعَوِيْنَ اَرْعَوِیْ نَرْعَوِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ (۱) يُرْعَوٰی بِهٖ يُرْعَوٰی بِهِمَا يُرْعَوٰی بِهِمْ يُرْعَوٰی بِهَا يُرْعَوٰی بِهِمَا يُرْعَوٰی بِهِنَّ يُرْعَوٰی بِكَ يُرْعَوٰی بِكُمَا يُرْعَوٰی بِكُمْ يُرْعَوٰی بِكِ يُرْعَوٰی بِكُمَا يُرْعَوٰی بِكُنَّ يُرْعَوٰی بِیْ يُرْعَوٰی بِنَا، (۲) يُرْعَوٰی يُرْعَوَيَانِ يُرْعَوَوْنَ تُرْعَوٰی تُرْعَوَيَانِ يُرْعَوَيْنَ تُرْعَوٰی تُرْعَوَيَانِ تُرْعَوَوْنَ تُرْعَوَيْنَ تُرْعَوَيَانِ تُرْعَوَيْنَ اُرْعَوٰی نُرْعَوٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَايَرْعَوِیْ لَايَرْعَوِيَانِ لَايَرْعَوُوْنَ لَاتَرْعَوِیْ لَاتَرْعَوِيَانِ لَايَرْعَوِيْنَ لَاتَرْعَوِیْ لَاتَرْعَوِيَانِ لَاتَرْعَوُوْنَ لَاتَرْعَوِيْنَ لَاتَرْعَوِيَانِ لَاتَرْعَوِيْنَ لَآاَرْعَوِیْ لَانَرْعَوِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ (۱) لَايُرْعَوٰی بِهٖ لَايُرْعَوٰی بِهِمَا لَايُرْعَوٰی بِهِمْ لَايُرْعَوٰی بِهَا لَايُرْعَوٰی بِهِمَا لَايُرْعَوٰی بِهِنَّ لَايُرْعَوٰی بِكَ لَايُرْعَوٰی بِكُمَا لَايُرْعَوٰی بِكُمْ لَايُرْعَوٰی بِكِ لَايُرْعَوٰی بِكُمَا لَايُرْعَوٰی بِكُنَّ لَايُرْعَوٰی بِیْ لَايُرْعَوٰی بِنَا، (۲) لَايُرْعَوٰی لَايُرْعَوَيَانِ لَايُرْعَوَوْنَ لَاتُرْعَوٰی لَاتُرْعَوَيَانِ لَايُرْعَوَيْنَ لَاتُرْعَوٰی لَاتُرْعَوَيَانِ لَاتُرْعَوَوْنَ لَاتُرْعَوَيْنَ لَاتُرْعَوَيَانِ لَاتُرْعَوَيْنَ لَآاُرْعَوٰی لَانُرْعَوٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔ لَيَرْعَوِيَنَّ لَيَرْعَوِيَانِّ لَيَرْعَوُنَّ لَتَرْعَوِيَنَّ لَتَرْعَوِيَانِّ لَيَرْعَوِيْنَانِّ لَتَرْعَوِيَنَّ لَتَرْعَوِيَانِّ لَتَرْعَوُنَّ لَتَرْعَوِنَّ لَتَرْعَوِيَانِّ لَتَرْعَوِيْنَانِّ لَاَرْعَوِيَنَّ لَنَرْعَوِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔ (۱) لَيُرْعَوَيَنَّ بِهٖ لَيُرْعَوَيَنَّ بِهِمَا لَيُرْعَوَيَنَّ بِهِمْ لَيُرْعَوَيَنَّ بِهَا لَيُرْعَوَيَنَّ بِهِمَا لَيُرْعَوَيَنَّ بِهِنَّ لَيُرْعَوَيَنَّ بِكَ لَيُرْعَوَيَنَّ بِكُمَا لَيُرْعَوَيَنَّ بِكُمْ لَيُرْعَوَيَنَّ بِكِ لَيُرْعَوَيَنَّ بِكُمَا لَيُرْعَوَيَنَّ بِكُنَّ لَيُرْعَوَيَنَّ بِیْ لَيُرْعَوَيَنَّ بِنَا، (۲) لَيُرْعَوَيَنَّ لَيُرْعَوَيَانِّ لَيُرْعَوُنَّ لَتُرْعَوَيَنَّ لَتُرْعَوَيَانِّ لَيُرْعَوَيْنَانِّ لَتُرْعَوَيَنَّ لَتُرْعَوَيَانِّ لَتُرْعَوُنَّ لَتُرْعَوِنَّ لَتُرْعَوَيَانِّ لَتُرْعَوَيْنَانِّ لَاُرْعَوَيَنَّ لَنُرْعَوَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔ لَيَرْعَوِيَنْ لَيَرْعَوُنْ لَتَرْعَوِيَنْ لَتَرْعَوِيَنْ لَتَرْعَوُنْ لَتَرْعَوِنْ لَاَرْعَوِيَنْ لَنَرْعَوِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔ (۱) لَيُرْعَوَيَنْ بِهٖ لَيُرْعَوَيَنْ بِهِمْ لَيُرْعَوَيَنْ بِهَا لَيُرْعَوَيَنْ بِهِنَّ لَيُرْعَوَيَنْ بِكَ لَيُرْعَوَيَنْ بِكُمْ لَيُرْعَوَيَنْ بِكِ لَيُرْعَوَيَنْ بِكُنَّ لَيُرْعَوَيَنْ بِیْ لَيُرْعَوَيَنْ بِنَا، (۲) لَيُرْعَوَيَنْ لَيُرْعَوُنْ لَتُرْعَوَيَنْ لَتُرْعَوَيَنْ لَتُرْعَوُنْ لَتُرْعَوِنْ لَاُرْعَوَيَنْ لَنُرْعَوَيَنْ،

بحث اسم فاعل۔ مُرْعَوٍ مُرْعَوِيَانِ (مُرْعَوِيَيْنِ) مُرْعَوُوْنَ (مُرْعَوِيْنَ) مُرْعَوِيَةٌ مُرْعَوِيَتَانِ (مُرْعَوِيَتَيْنِ) مُرْعَوِيَاتٌ،

بحث اسم مفعول۔ (۱) مُرْعَوًّى بِهٖ مُرْعَوًّى بِهِمَا مُرْعَوًّى بِهِمْ مُرْعَوًّى بِهَا مُرْعَوًّى بِهِمَا مُرْعَوًّى بِهِنَّ (۲) مُرْعَوًّى مُرْعَوَيَانِ (مُرْعَوَيَيْنِ) مُرْعَوَوْنَ (مُرْعَوَيْنَ) مُرْعَوَاةٌ مُرْعَوَاتَانِ (مُرْعَوَاتَيْنِ) مُرْعَوَيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔ لَمْ یَرْعَوِ لَمْ یَرْعَوِیَا لَمْ یَرْعَوُوْا لَمْ تَرْعَوِ لَمْ تَرْعَوِیَا لَمْ یَرْعَوِیْنَ لَمْ تَرْعَوِ لَمْ تَرْعَوِیَا لَمْ تَرْعَوُوْا لَمْ تَرْعَوِیْ لَمْ تَرْعَوِیَا لَمْ تَرْعَوِیْنَ لَمْ اَرْعَوِ لَمْ نَرْعَوِ،

بحث فعل جحد مجہول۔ (۱) لَمْ یُرْعَوَ بِهٖ لَمْ یُرْعَوَ بِهِمَا لَمْ یُرْعَوَ بِهِمْ لَمْ یُرْعَوَ بِهَا لَمْ یُرْعَوَ بِهِمَا لَمْ یُرْعَوَ بِهِنَّ لَمْ یُرْعَوَ بِكَ لَمْ یُرْعَوَ بِكُمَا لَمْ یُرْعَوَ بِكُمْ لَمْ یُرْعَوَ بِكِ لَمْ یُرْعَوَ بِكُمَا لَمْ یُرْعَوَ بِكُنَّ لَمْ یُرْعَوَ بِیْ لَمْ یُرْعَوَ بِنَا، (۲) لَمْ یُرْعَوَ لَمْ یُرْعَوَیَا لَمْ یُرْعَوُوْا لَمْ تُرْعَوَ لَمْ تُرْعَوَیَا لَمْ یُرْعَوَیْنَ لَمْ تُرْعَوَ لَمْ تُرْعَوَیَا لَمْ تُرْعَوُوْا لَمْ تُرْعَوَیْ لَمْ تُرْعَوَیَا لَمْ تُرْعَوَیْنَ لَمْ اُرْعَوَ لَمْ نُرْعَوَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔ لَنْ یَرْعَوِیَ لَنْ یَرْعَوِیَا لَنْ یَرْعَوُوْا لَنْ تَرْعَوِیَ لَنْ تَرْعَوِیَا لَنْ یَرْعَوِیْنَ لَنْ تَرْعَوِیَ لَنْ تَرْعَوِیَا لَنْ تَرْعَوُوْا لَنْ تَرْعَوِیْ لَنْ تَرْعَوِیَا لَنْ تَرْعَوِیْنَ لَنْ اَرْعَوِیَ لَنْ نَرْعَوِیَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔ (۱) لَنْ یُرْعَوٰی بِهٖ لَنْ یُرْعَوٰی بِهِمَا لَنْ یُرْعَوٰی بِهِمْ لَنْ یُرْعَوٰی بِهَا لَنْ یُرْعَوٰی بِهِمَا لَنْ یُرْعَوٰی بِهِنَّ لَنْ یُرْعَوٰی بِكَ لَنْ یُرْعَوٰی بِكُمَا لَنْ یُرْعَوٰی بِكُمْ لَنْ یُرْعَوٰی بِكِ لَنْ یُرْعَوٰی بِكُمَا لَنْ یُرْعَوٰی بِكُنَّ لَنْ یُرْعَوٰی بِیْ لَنْ یُرْعَوٰی بِنَا، (۲) لَنْ یُرْعَوٰی لَنْ یُرْعَوَیَا لَنْ یُرْعَوُوْا لَنْ تُرْعَوٰی لَنْ تُرْعَوَیَا لَنْ یُرْعَوَیْنَ لَنْ تُرْعَوٰی لَنْ تُرْعَوَیَا لَنْ تُرْعَوُوْا لَنْ تُرْعَوَیْ لَنْ تُرْعَوَیَا لَنْ تُرْعَوَیْنَ لَنْ اُرْعَوٰی لَنْ نُرْعَوٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف۔ اِرْعَوِ اِرْعَوِیَا اِرْعَوُوْا اِرْعَوِیْ اِرْعَوِیَا اِرْعَوِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ اِرْعَوِیَنَّ اِرْعَوِیَانِّ اِرْعَوُنَّ اِرْعَوِنَّ اِرْعَوِیَانِّ اِرْعَوِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ اِرْعَوِیَنْ اِرْعَوُنْ اِرْعَوِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔ (۱) لِیُرْعَوَ بِكَ لِیُرْعَوَ بِكُمَا لِیُرْعَوَ بِكُمْ لِیُرْعَوَ بِكِ لِیُرْعَوَ بِكُمَا لِیُرْعَوَ بِكُنَّ، (۲) لِتُرْعَوَ لِتُرْعَوَیَا لِتُرْعَوُوْا لِتُرْعَوَیْ لِتُرْعَوَیَا لِتُرْعَوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لِیُرْعَوَیَنَّ بِكَ لِیُرْعَوَیَنَّ بِكُمَا لِیُرْعَوَیَنَّ بِكُمْ لِیُرْعَوَیَنَّ بِكِ لِیُرْعَوَیَنَّ بِكُمَا لِیُرْعَوَیَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُرْعَوَیَنَّ لِتُرْعَوَیَانِّ لِتُرْعَوُنَّ لِتُرْعَوِنَّ لِتُرْعَوَیَانِّ لِتُرْعَوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لِیُرْعَوَیَنْ بِكَ لِیُرْعَوَیَنْ بِكُمْ لِیُرْعَوَیَنْ بِكِ، (۲) لِتُرْعَوَیَنْ لِتُرْعَوُنْ لِتُرْعَوِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔ لِیَرْعَوِ لِیَرْعَوِیَا لِیَرْعَوُوْا لِتَرْعَوِ لِتَرْعَوِیَا لِیَرْعَوِیْنَ لِاَرْعَوِ لِنَرْعَوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِیَرْعَوِیَنَّ لِیَرْعَوِیَانِّ لِیَرْعَوُنَّ لِتَرْعَوِیَنَّ لِتَرْعَوِیَانِّ لِیَرْعَوِیْنَانِّ لِاَرْعَوِیَنَّ لِنَرْعَوِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِیَرْعَوِیَنْ لِیَرْعَوُنْ لِتَرْعَوِیَنْ لِاَرْعَوِیَنْ لِنَرْعَوِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔ (۱) لِیُرْعَوَ بِهٖ لِیُرْعَوَ بِهِمَا لِیُرْعَوَ بِهِمْ لِیُرْعَوَ بِهَا لِیُرْعَوَ بِهِمَا لِیُرْعَوَ بِهِنَّ لِیُرْعَوَ بِیْ لِیُرْعَوَ بِنَا،

(۲) لِیُرْعَوَ لِیُرْعَوَیَا لِیُرْعَوَوْا لِتُرْعَوَ لِتُرْعَوَیَا لِیُرْعَوَیْنَ لِاُرْعَوَ لِنُرْعَوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لِیُرْعَوَیَنَّ بِہٖ لِیُرْعَوَیَنَّ بِھِمَا لِیُرْعَوَیَنَّ بِھِمْ لِیُرْعَوَیَنَّ بِھَا لِیُرْعَوَیَنَّ بِھِمَا لِیُرْعَوَیَنَّ بِھِنَّ لِیُرْعَوَیَنَّ بِیْ لِیُرْعَوَیَنَّ بِنَا، (۲) لِیُرْعَوَیَنَّ لِیُرْعَوَیَانِّ لِیُرْعَوَوُنَّ لِتُرْعَوَیَنَّ لِتُرْعَوَیَانِّ لِیُرْعَوَیْنَانِّ لِاُرْعَوَیَنَّ لِنُرْعَوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لِیُرْعَوَیَنْ بِہٖ لِیُرْعَوَیَنْ بِھِمْ لِیُرْعَوَیَنْ بِھَا لِیُرْعَوَیَنْ بِیْ لِیُرْعَوَیَنْ بِنَا، (۲) لِیُرْعَوَیَنْ لِیُرْعَوُنْ لِتُرْعَوَیَنْ لِاُرْعَوَیَنْ لِنُرْعَوَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔ لَاتَرْعَوِ لَاتَرْعَوِیَا لَاتَرْعَوُوْا لَاتَرْعَوِیْ لَاتَرْعَوِیَا لَاتَرْعَوِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتَرْعَوِیَنَّ لَاتَرْعَوِیَانِّ لَاتَرْعَوُنَّ لَاتَرْعَوِنَّ لَاتَرْعَوِیَانِّ لَاتَرْعَوِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتَرْعَوِیَنْ لَاتَرْعَوُنْ لَاتَرْعَوِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔ (۱) لَایُرْعَوَ بِکَ لَایُرْعَوَ بِکُمَا لَایُرْعَوَ بِکُمْ لَایُرْعَوَ بِکِ لَایُرْعَوَ بِکُمَا لَایُرْعَوَ بِکُنَّ، (۲) لَاتُرْعَوَ لَاتُرْعَوَیَا لَاتُرْعَوَوْا لَاتُرْعَوَیْ لَاتُرْعَوَیَا لَاتُرْعَوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لَایُرْعَوَیَنَّ بِکَ لَایُرْعَوَیَنَّ بِکُمَا لَایُرْعَوَیَنَّ بِکُمْ لَایُرْعَوَیَنَّ بِکِ لَایُرْعَوَیَنَّ بِکُمَا لَایُرْعَوَیَنَّ بِکُنَّ، (۲) لَاتُرْعَوَیَنَّ لَاتُرْعَوَیَانِّ لَاتُرْعَوُنَّ لَاتُرْعَوَیِنَّ لَاتُرْعَوَیَانِّ لَاتُرْعَوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لَایُرْعَوَیَنْ بِکَ لَایُرْعَوَیَنْ بِکُمْ لَایُرْعَوَیَنْ بِکِ، (۲) لَاتُرْعَوَیَنْ لَاتُرْعَوُنْ لَاتُرْعَوَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔ لَایَرْعَوِ لَایَرْعَوِیَا لَایَرْعَوُوْا لَاتَرْعَوِ لَاتَرْعَوِیَا لَایَرْعَوِیْنَ لَآاَرْعَوِ لَانَرْعَوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَایَرْعَوِیَنَّ لَایَرْعَوِیَانِّ لَایَرْعَوُنَّ لَاتَرْعَوِیَنَّ لَاتَرْعَوِیَانِّ لَایَرْعَوِیْنَانِّ لَآاَرْعَوِیَنَّ لَانَرْعَوِیَنَّ،

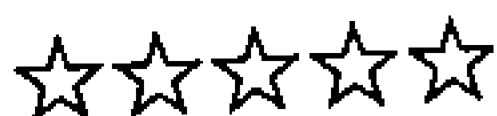
مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَایَرْعَوِیَنْ لَایَرْعَوُنْ لَاتَرْعَوِیَنْ لَآاَرْعَوِیَنْ لَانَرْعَوِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔ (۱) لَایُرْعَوَ بِہٖ لَایُرْعَوَ بِھِمَا لَایُرْعَوَ بِھِمْ لَایُرْعَوَ بِھَا لَایُرْعَوَ بِھِمَا لَایُرْعَوَ بِھِنَّ لَایُرْعَوَ بِیْ لَایُرْعَوَ بِنَا، (۲) لَایُرْعَوَ لَایُرْعَوَیَا لَایُرْعَوَوْا لَاتُرْعَوَ لَاتُرْعَوَیَا لَایُرْعَوَیْنَ لَآاُرْعَوَ لَانُرْعَوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لَایُرْعَوَیَنَّ بِہٖ لَایُرْعَوَیَنَّ بِھِمَا لَایُرْعَوَیَنَّ بِھِمْ لَایُرْعَوَیَنَّ بِھَا لَایُرْعَوَیَنَّ بِھِمَا لَایُرْعَوَیَنَّ بِھِنَّ لَایُرْعَوَیَنَّ بِیْ لَایُرْعَوَیَنَّ بِنَا، (۲) لَایُرْعَوَیَنَّ لَایُرْعَوَیَانِّ لَایُرْعَوُنَّ لَاتُرْعَوَیَنَّ لَاتُرْعَوَیَانِّ لَایُرْعَوَیْنَانِّ لَآاُرْعَوَیَنَّ لَانُرْعَوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لَایُرْعَوَیَنْ بِہٖ لَایُرْعَوَیَنْ بِھِمْ لَایُرْعَوَیَنْ بِھَا لَایُرْعَوَیَنْ بِیْ لَایُرْعَوَیَنْ بِنَا، (۲) لَایُرْعَوَیَنْ لَایُرْعَوُنْ لَاتُرْعَوَیَنْ لَآاُرْعَوَیَنْ لَانُرْعَوَیَنْ،

﴿**نوٹ**۔ باب ''اِفْعِلَال'' سے ناقص واوی کے مزید مصادر دستیاب نہیں ہیں﴾

بابِ اِفْعِيْعَالٌ (اِحْلَوْلٰى يَحْلَوْلِىْ اِحْلِيْلَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆ ذیل میں باب کی مکمل گردان تحریر ہے تعلیلات کی مشق طالب علم خود کرے۔ جسے باب افعال، افتعال، انفعال، استفعال اور افعلال کی گردان یاد ہے اس کیلئے افعیعال کی تعلیلات بالکل مشکل نہیں۔

باب دھم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ ناقص واوی

ازباب ''اِفْعِيْعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِحْلِيْلَآءُ'' (بہت میٹھا ہونا/میٹھا سمجھنا)

اِحْلَوْلٰى يَحْلَوْلِىْ اِحْلِيْلَآءً **فَهُوَ** مُحْلَوْلٍ وَّاُحْلُوْلِىَ يُحْلَوْلٰى اِحْلِيْلَآءً **فَذَاكَ** مُحْلَوْلًى لَمْ يَحْلَوْلِ لَمْ يُحْلَوْلَ لَايَحْلَوْلِىْ لَايُحْلَوْلٰى لَنْ يَّحْلَوْلِىَ لَنْ يُّحْلَوْلٰى **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِحْلَوْلِ لِتُحْلَوْلَ لِيَحْلَوْلِ لِيُحْلَوْلَ **وَالنَّهْىُ عَنْهُ** لَاتَحْلَوْلِ لَاتُحْلَوْلَ لَايَحْلَوْلِ لَايُحْلَوْلَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُحْلَوْلًى مُّحْلَوْلَيَانِ مُحْلَوْلَيَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اِحْلَوْلٰى اِحْلَوْلَيَا اِحْلَوْلَوْا اِحْلَوْلَتْ اِحْلَوْلَتَا اِحْلَوْلَيْنَ اِحْلَوْلَيْتَ اِحْلَوْلَيْتُمَا اِحْلَوْلَيْتُمْ اِحْلَوْلَيْتِ اِحْلَوْلَيْتُمَا اِحْلَوْلَيْتُنَّ اِحْلَوْلَيْتُ اِحْلَوْلَيْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اُحْلُوْلِىَ اُحْلُوْلِيَا اُحْلُوْلُوْا اُحْلُوْلِيَتْ اُحْلُوْلِيَتَا اُحْلُوْلِيْنَ اُحْلُوْلِيْتَ اُحْلُوْلِيْتُمَا اُحْلُوْلِيْتُمْ اُحْلُوْلِيْتِ اُحْلُوْلِيْتُمَا اُحْلُوْلِيْتُنَّ اُحْلُوْلِيْتُ اُحْلُوْلِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَااحْلَوْلٰى مَااحْلَوْلَيَا مَااحْلَوْلَوْا مَااحْلَوْلَتْ مَااحْلَوْلَتَا مَااحْلَوْلَيْنَ مَااحْلَوْلَيْتَ مَااحْلَوْلَيْتُمَا مَااحْلَوْلَيْتُمْ مَااحْلَوْلَيْتِ مَااحْلَوْلَيْتُمَا مَااحْلَوْلَيْتُنَّ مَااحْلَوْلَيْتُ مَااحْلَوْلَيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَااُحْلُوْلِىَ مَااُحْلُوْلِيَا مَااُحْلُوْلُوْا مَااُحْلُوْلِيَتْ مَااُحْلُوْلِيَتَا مَااُحْلُوْلِيْنَ مَااُحْلُوْلِيْتَ مَااُحْلُوْلِيْتُمَا مَااُحْلُوْلِيْتُمْ مَااُحْلُوْلِيْتِ مَااُحْلُوْلِيْتُمَا مَااُحْلُوْلِيْتُنَّ مَااُحْلُوْلِيْتُ مَااُحْلُوْلِيْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ يَحْلَوْلِىْ يَحْلَوْلِيَانِ يَحْلَوْلُوْنَ تَحْلَوْلِىْ تَحْلَوْلِيَانِ يَحْلَوْلِيْنَ تَحْلَوْلِىْ تَحْلَوْلِيَانِ تَحْلَوْلُوْنَ تَحْلَوْلِيْنَ تَحْلَوْلِيَانِ تَحْلَوْلِيْنَ اَحْلَوْلِىْ نَحْلَوْلِىْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ يُحْلَوْلٰى يُحْلَوْلَيَانِ يُحْلَوْلَوْنَ تُحْلَوْلٰى تُحْلَوْلَيَانِ يُحْلَوْلَيْنَ تُحْلَوْلٰى تُحْلَوْلَيَانِ تُحْلَوْلَوْنَ تُحْلَوْلَيْنَ تُحْلَوْلَيَانِ تُحْلَوْلَيْنَ اُحْلَوْلٰى نُحْلَوْلٰى،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَايَحْلَوْلِىْ لَايَحْلَوْلِيَانِ لَايَحْلَوْلُوْنَ لَاتَحْلَوْلِىْ لَاتَحْلَوْلِيَانِ لَايَحْلَوْلِيْنَ لَاتَحْلَوْلِىْ

لَاتَحلَولِیَانِ لَاتَحلَولُونَ لَاتَحلَولِینَ لَاتَحلَولِیَانِ لَاتَحلَولِینَ لَااَحلَولِی لَانَحلَولِی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُحلَولٰی لَایُحلَولِیَانِ لَایُحلَولَونَ لَاتُحلَولٰی لَاتُحلَولِیَانِ لَایُحلَولَینَ لَاتُحلَولٰی لَاتُحلَولِیَانِ لَاتُحلَولَونَ لَاتُحلَولَینَ لَاتُحلَولِیَانِ لَاتُحلَولَینَ لَااُحلَولٰی لَانُحلَولٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَحلَولِیَنَّ لَیَحلَولِیَانِّ لَیَحلَولُنَّ لَتَحلَولِیَنَّ لَتَحلَولِیَانِّ لَیَحلَولِینَانِّ لَتَحلَولِیَنَّ لَتَحلَولِیَانِّ لَتَحلَولُنَّ لَتَحلَولِنَّ لَتَحلَولِیَانِّ لَتَحلَولِینَانِّ لَاَحلَولِیَنَّ لَنَحلَولِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُحلَولَیَنَّ لَیُحلَولَیَانِّ لَیُحلَولَوُنَّ لَتُحلَولَیَنَّ لَتُحلَولَیَانِّ لَیُحلَولَینَانِّ لَتُحلَولَیَنَّ لَتُحلَولَیَانِّ لَتُحلَولَوُنَّ لَتُحلَولَیِنَّ لَتُحلَولَیَانِّ لَتُحلَولَینَانِّ لَاُحلَولَیَنَّ لَنُحلَولَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَیَحلَولِیَنْ لَیَحلَولُنْ لَتَحلَولِیَنْ لَتَحلَولِیَنْ لَتَحلَولُنْ لَتَحلَولِنْ لَاَحلَولِیَنْ لَنَحلَولِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُحلَولَیَنْ لَیُحلَولَوُنْ لَتُحلَولَیَنْ لَتُحلَولَیَنْ لَتُحلَولَوُنْ لَتُحلَولَیِنْ لَاُحلَولَیَنْ لَنُحلَولَیَنْ،

بحث اسم فاعل- مُحلَولٍ مُحلَولِیَانِ (مُحلَولِیَینِ) مُحلَولُونَ (مُحلَولِینَ) مُحلَولِیَۃٌ مُحلَولِیَتَانِ (مُحلَولِیَتَینِ) مُحلَولِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول- مُحلَولًی مُحلَولَیَانِ (مُحلَولَیَینِ) مُحلَولَونَ (مُحلَولَینَ) مُحلَولَاۃٌ مُحلَولَاتَانِ (مُحلَولَاتَینِ) مُحلَولَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَم یَحلَولِ لَم یَحلَولِیَا لَم یَحلَولُوا لَم تَحلَولِ لَم تَحلَولِیَا لَم یَحلَولِینَ لَم تَحلَولِ لَم تَحلَولِیَا لَم تَحلَولُوا لَم تَحلَولِی لَم تَحلَولِیَا لَم تَحلَولِینَ لَم اَحلَولِ لَم نَحلَولِ،

بحث فعل جحد مجہول- لَم یُحلَولَ لَم یُحلَولَیَا لَم یُحلَولَوا لَم تُحلَولَ لَم تُحلَولَیَا لَم یُحلَولَینَ لَم تُحلَولَ لَم تُحلَولَیَا لَم تُحلَولَوا لَم تُحلَولَی لَم تُحلَولَیَا لَم تُحلَولَینَ لَم اُحلَولَ لَم نُحلَولَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف- لَن یَّحلَولِیَ لَن یَّحلَولِیَا لَن یَّحلَولُوا لَن تَحلَولِیَ لَن تَحلَولِیَا لَن یَّحلَولِینَ لَن تَحلَولِیَ لَن تَحلَولِیَا لَن تَحلَولُوا لَن تَحلَولِی لَن تَحلَولِیَا لَن تَحلَولِینَ لَن اَحلَولِیَ لَن نَّحلَولِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول- لَن یُّحلَولٰی لَن یُّحلَولَیَا لَن یُّحلَولَوا لَن تُحلَولٰی لَن تُحلَولَیَا لَن یُّحلَولَینَ لَن تُحلَولٰی لَن تُحلَولَیَا لَن تُحلَولَوا لَن تُحلَولَی لَن تُحلَولَیَا لَن تُحلَولَینَ لَن اُحلَولٰی لَن نُّحلَولٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف- اِحلَولِ اِحلَولِیَا اِحلَولُوا اِحلَولِی اِحلَولِیَا اِحلَولِینَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- اِحلَولِیَنَّ اِحلَولِیَانِّ اِحلَولُنَّ اِحلَولِنَّ اِحلَولِیَانِّ اِحلَولِینَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اِحْلَوْلِیَنْ اِحْلَوْلُنْ اِحْلَوْلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُحْلَوْلَ لِتُحْلَوْلَیَا لِتُحْلَوْلَوْا لِتُحْلَوْلَیْ لِتُحْلَوْلَیَا لِتُحْلَوْلَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُحْلَوْلَیَنَّ لِتُحْلَوْلَیَانِّ لِتُحْلَوْلَوُنَّ لِتُحْلَوْلَیِنَّ لِتُحْلَوْلَیَانِّ لِتُحْلَوْلَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُحْلَوْلَیَنْ لِتُحْلَوْلَوُنْ لِتُحْلَوْلَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَحْلَوْلِ لِیَحْلَوْلِیَا لِیَحْلَوْلُوْا لِتَحْلَوْلِ لِتَحْلَوْلِیَا لِیَحْلَوْلِیْنَ لِاَحْلَوْلِ لِنَحْلَوْلِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَحْلَوْلِیَنَّ لِیَحْلَوْلِیَانِّ لِیَحْلَوْلُنَّ لِتَحْلَوْلِیَنَّ لِتَحْلَوْلِیَانِّ لِیَحْلَوْلِیْنَانِّ لِاَحْلَوْلِیَنَّ لِنَحْلَوْلِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَحْلَوْلِیَنْ لِیَحْلَوْلُنْ لِتَحْلَوْلِیَنْ لِاَحْلَوْلِیَنْ لِنَحْلَوْلِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُحْلَوْلَ لِیُحْلَوْلَیَا لِیُحْلَوْلَوْا لِتُحْلَوْلَ لِتُحْلَوْلَیَا لِیُحْلَوْلَیْنَ لِاُحْلَوْلَ لِنُحْلَوْلَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُحْلَوْلَیَنَّ لِیُحْلَوْلَیَانِّ لِیُحْلَوْلَوُنَّ لِتُحْلَوْلَیَنَّ لِتُحْلَوْلَیَانِّ لِیُحْلَوْلَیْنَانِّ لِاُحْلَوْلَیَنَّ لِنُحْلَوْلَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُحْلَوْلَیَنْ لِیُحْلَوْلَوُنْ لِتُحْلَوْلَیَنْ لِاُحْلَوْلَیَنْ لِنُحْلَوْلَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَحْلَوْلِ لَاتَحْلَوْلِیَا لَاتَحْلَوْلُوْا لَاتَحْلَوْلِیْ لَاتَحْلَوْلِیَا لَاتَحْلَوْلِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَحْلَوْلِیَنَّ لَاتَحْلَوْلِیَانِّ لَاتَحْلَوْلُنَّ لَاتَحْلَوْلِنَّ لَاتَحْلَوْلِیَانِّ لَاتَحْلَوْلِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَحْلَوْلِیَنْ لَاتَحْلَوْلُنْ لَاتَحْلَوْلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُحْلَوْلَ لَاتُحْلَوْلَیَا لَاتُحْلَوْلَوْا لَاتُحْلَوْلَیْ لَاتُحْلَوْلَیَا لَاتُحْلَوْلَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُحْلَوْلَیَنَّ لَاتُحْلَوْلَیَانِّ لَاتُحْلَوْلَوُنَّ لَاتُحْلَوْلَیِنَّ لَاتُحْلَوْلَیَانِّ لَاتُحْلَوْلَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُحْلَوْلَیَنْ لَاتُحْلَوْلَوُنْ لَاتُحْلَوْلَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَحْلَوْلِ لَایَحْلَوْلِیَا لَایَحْلَوْلُوْا لَاتَحْلَوْلِ لَاتَحْلَوْلِیَا لَایَحْلَوْلِیْنَ لَآاَحْلَوْلِ لَانَحْلَوْلِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَحْلَوْلِیَنَّ لَایَحْلَوْلِیَانِّ لَایَحْلَوْلُنَّ لَاتَحْلَوْلِیَنَّ لَاتَحْلَوْلِیَانِّ لَایَحْلَوْلِیْنَانِّ لَآاَحْلَوْلِیَنَّ لَانَحْلَوْلِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَحْلَوْلِیَنْ لَایَحْلَوْلُنْ لَاتَحْلَوْلِیَنْ لَآاَحْلَوْلِیَنْ لَانَحْلَوْلِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُحْلَوْلَ لَایُحْلَوْلَیَا لَایُحْلَوْلَوْا لَاتُحْلَوْلَ لَاتُحْلَوْلَیَا لَایُحْلَوْلَیْنَ لَآاُحْلَوْلَ لَانُحْلَوْلَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُحْلَوْلَیَنَّ لَایُحْلَوْلَیَانِّ لَایُحْلَوْلَوُنَّ لَاتُحْلَوْلَیَنَّ لَاتُحْلَوْلَیَانِّ لَایُحْلَوْلَیْنَانِّ لَآاُحْلَوْلَیَنَّ لَانُحْلَوْلَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُحْلَوْلَیَنْ لَایُحْلَوْلَوُنْ لَاتُحْلَوْلَیَنْ لَآاُحْلَوْلَیَنْ لَانُحْلَوْلَیَنْ،

﴿نوٹ -اس باب سے دیگر مصادر دستیاب نہیں ہیں، عزیز طلبہ کسی بھی ناقص واوی مصدر کی اس باب کے وزن پر گردان کر سکتے ہیں﴾

﴿اَبوَابِ ناقص یائی ثلاثی مجرد﴾

☆ ثلاثی مجرد سے ناقص یائی کے پانچ باب مستعمل ہیں (۱) بابِ فَعَلَ یَفْعِلُ جیسے رَمٰی یَرْمِیْ رَمْیًا (۲) بابِ فَعَلَ یَفْعُلُ جیسے کَنٰی یَکْنُوْ کِنَایَةً (۳) بابِ فَعِلَ یَفْعَلُ جیسے خَشِیَ یَخْشٰی خَشْیًا وَّخَشْیَةً (۴) بابِ فَعَلَ یَفْعَلُ جیسے سَعٰی یَسْعٰی سَعْیًا (۵) بابِ فَعُلَ یَفْعُلُ جیسے نَهُوَ یَنْهُوْ نَهْیًا۔

باب اوّل (رَمٰی یَرْمِیْ رَمْیًا) کی مکمل تعلیلات

☆ اس باب کی ماضی مثبت ومنفی معروف کے صیغہ واحد مذکر غائب میں ''رَمٰی'' والے قاعدے کے مطابق یاء متحرک ماقبل فتحہ کی وجہ سے الف ہو جائے گی۔ اسی طرح جمع مذکر غائب، واحد مؤنث غائب اور تثنیہ مؤنث غائب میں بھی لام کلمہ کی یاء، الف ہو جائے گی، اس کے بعد یہ الف جمع مذکر غائب کے صیغے میں واؤ ساکنہ علامت جمع مذکر کے ساتھ، واحد مؤنث غائب کے صیغے میں تاء ساکنہ علامت تانیث کے ساتھ اور تثنیہ مؤنث غائب کے صیغے میں تاءِ متحرکہ ساکن اصلی کے ساتھ التقائے ساکنین کی وجہ سے گر جائے گا، جیسے رَمَیَ، رَمَیُوْا، رَمَیَتْ اور رَمَیَتَا سے رَمٰی، رَمَوْا، رَمَتْ اور رَمَتَا پڑھنا۔ ماضی کے صیغہ تثنیہ مذکر غائب اور آخری نو صیغوں میں یاء برقرار رہے گی۔ یہ یاء تثنیہ میں بعد والی علامت تثنیہ کی وجہ سے اور آخری نو صیغوں میں اپنے سکون کی وجہ سے معلل نہیں ہوگی۔

☆ ماضی مثبت ومنفی مجہول میں صرف صیغہ جمع مذکر غائب میں تعلیل ہوگی باقی پوری گردان میں یاءِ لام کلمہ برقرار رہے گی۔ **رُمُوْا** جمع مذکر غائب کو **رُمِیُوْا** سے اس طرح بنایا کہ کسرہ اور واؤ کے درمیان یاء واقع ہوئی اس کا ضمہ نقل کر کے ماقبل کو دیا پہلے ماقبل کی حرکت گرا کر۔ اب یاء ساکن مظہر کو ماقبل ضمہ کی وجہ سے یُوْسَرُ قاعدے کے مطابق واؤ سے تبدیل کر دیا پھر التقائے ساکنین علی غیر حدہٖ کی وجہ سے پہلے ساکن واؤ مدہ کو گرا دیا تو **رُمِیُوْا** سے **رُمُوْا** ہو گیا۔

☆ مضارع مثبت ومنفی معروف کے صرف تین صیغوں جمع مذکر غائب، جمع مذکر حاضر اور واحد مؤنث حاضر میں لام کلمہ کی یاء معلل ہوگی جمع میں خَشُوْا والے قاعدے کے مطابق جبکہ واحد مؤنث حاضر میں تَرْمِیْنَ والے قاعدے کے مطابق۔ پانچ مفرد صیغوں (واحد مذکر غائب، واحد مؤنث غائب، واحد مذکر حاضر، واحد متکلم اور متکلم مع الغیر) میں یاءِ لام کلمہ مضموم ہونے اور ماقبل کسرہ کی وجہ سے ساکن ہو جائے گی باقی تمام صیغوں میں یاء برقرار رہیگی۔

☆ مضارع مثبت ومنفی مجہول میں تثنیہ اور جمع مؤنث غائب وحاضر کے علاوہ تمام صیغوں میں رَمٰی والے

قاعدے کے مطابق یاء متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کریں گے ۔ یہ الف جمع مذکر غائب و حاضر کی واؤ اور واحد مؤنث حاضر کی یاء سے التقائے ساکنین علی غیر حدہٖ کے باعث گر جائے گا۔ لہٰذا یُـرمَیُـوْنَ، تُـرمَیُـوْنَ اور تُرمَیِیْنَ کو یُرمَاوُنَ، تُرمَاوُنَ اور تُرمَایِنَ پھر یُرمَوْنَ، تُرمَوْنَ اور تُرمَیْنَ پڑھیں گے۔

☆ بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ وخفیفہ معروف ومجہول کی تعلیل اسی باب کے ناقص واوی کی طرح ہوگی ۔

☆ بحث اسم فاعل **رَامٍ** اصل میں رَامِیٌ تھا، یاء پر ضمہ ثقیل تھا یَرْمِیُ والے قاعدے کے مطابق یاء کو ساکن کیا اور التقائے ساکنین باتنوین کی وجہ سے یاء مدہ کو گرادیا تو رَامٍ ہوا۔ صیغہ تثنیہ مذکر اور واحد مؤنث سے جمع مؤنث سالم (رَامِیَةٌ رَّامِیَتَـان (رَامِیَتَیْنِ) رَامِیَاتٌ) تک تمام صیغوں میں یاء سالم رہے گی۔ جمع مذکر سالم **رَامُوْنَ** میں خُشُوْا والی اور رَامِیْنَ میں تَرْمِیْنَ والی تعلیل ہوئی ہے۔ **رُمَاةٌ** جمع مذکر مکسر رَمَیَةٌ تھا یاء کو رَمٰی والے قاعدے کے مطابق الف سے تبدیل کیا تو رَمَاةٌ ہوا پھر اس لئے کہ صَـلٰوةٌ ...... زَکٰوةٌ مفردات سے التباس نہ ہو جائے فاء کلمہ کو ضمہ دیا تو **رُمَاةٌ** ہوا۔ **رُمَّآءٌ، رِمَآءٌ** اور **اَرْمَآءٌ** اصل میں رُمَّـاوٌ، رِمَاوٌ اور اَرْمَاوٌ تھے، الف زائدہ کے بعد طرف میں واؤ واقع ہوئی دُعَـآءٌ والے قاعدے کے مطابق اُس کو ہمزہ سے تبدیل کردیا تو رُمَّـآءٌ، رِمَـآءٌ اور اَرْمَـآءٌ ہو گئے ۔ **رُمًّی** اصل میں رُمَّیٌ تھا یاء متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کیا اور الف التقائے ساکنین باتنوین کی وجہ سے گر گیا تو رُمًّـی ہو گیا۔ **رُمَّـیٌ رُمَّیَـآءُ رُمْیَـانٌ** اپنے اصل پر ہیں۔ **رُمًی** اصل میں رُمَـیٌ تھا۔ یاء متحرک ماقبل مفتوح کو الف سے تبدیل کیا اور الف التقائے ساکنین باتنوین کی وجہ سے گر گیا تو رُمًی ہو گیا۔ **رِمِیٌّ** اصل میں رُمُوْیٌ تھا۔ واؤ اور یاء جمع ہوئیں ان میں سے پہلی ساکن کسی حرف سے تبدیل شدہ نہ تھی لہٰذا واؤ کو یاء کیا اور یاء کو یاء میں ادغام کیا [illegible] **رُوَیْمٍ** میں رَامٍ والی تعلیل ہوئی ہے جبکہ **رَوَامٍ** میں جَوَارٍ والی۔ **رُوَیْمِیَةٌ** واحد مؤنث مصغر اپنے اصل پر ہے۔

☆ اسم مفعول صیغہ واحد مذکر سے جمع مؤنث سالم (مَرْمِیٌّ مَّرْمِیَّانِ (مَرْمِیَّیْنِ) مَرْمِیُّوْنَ (مَرْمِیِّیْنَ) مَرْمِیَّةٌ مَّـرْمِیَّتَـانِ (مَـرْمِیَّتَیْنِ) مَرْمِیَّاتٌ) تک تمام صیغوں میں سَیِّدٌ والا قاعدہ جاری ہوا ہے جبکہ آخری تین صیغوں (مَرَامِیُّ مُرَیْمِیٌّ وَّمُرَیْمِیَّةٌ) میں ادغام متجانسین ہوا ہے۔

☆ اسم ظرف، اسم آلہ، اسم تفضیل اور فعل تعجب میں تمام تعلیلات ثلاثی مجرد ناقص واوی کے ابواب کی طرح ہیں فرق صرف یہ ہے کہ ناقص واوی لام کلمہ کی واؤ کو پہلے دُعِیَ یَایُدْعٰی والے قاعدے کے مطابق یاء بنانا پڑتا ہے باقی تعلیل یاء میں ہوتی ہے جبکہ یہاں اس تکلف کی ضرورت نہیں اِن ابواب میں یاء پہلے سے موجود ہے۔

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص یائی ازباب "فَعَلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلرَّمْیُ" (تیر پھینکنا)

رَمٰی یَرْمِیْ رَمْیًا فَهُوَ رَامٍ وَّرُمِیَ یُرْمٰی رَمْیًا فَذَاكَ مَرْمِیٌّ لَمْ یَرْمِ لَمْ یُرْمَ لَایَرْمِیْ لَایُرْمٰی لَنْ یَّرْمِیَ لَنْ یُّرْمٰی اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِرْمِ لِتُرْمَ لِیَرْمِ لِیُرْمَ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَرْمِ لَاتُرْمَ لَا یَرْمِ لَایُرْمَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَرْمًی مَّرْمَیَانِ مَرَامٍ وَّمُرَیْمٍ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِرْمًی مِّرْمَیَانِ مَرَامٍ وَّمُرَیْمٍ، مِرْمَاةٌ مِّرْمَاتَانِ مَرَامٍ وَّ مُرَیْمِیَةٌ، مِرْمَآءٌ مِّرْمَآءَانِ مَرَامِیُّ مُرَیْمِیٌّ وَّمُرَیْمِیَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَرْمٰی اَرْمَیَانِ اَرْمَوْنَ اَرَامٍ وَّاُرَیْمٍ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ رُمْیٰ رُمْیَیَانِ رُمْیَیَاتٌ رُمًی وَّرُمَیّٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَرْمَاهُ وَاَرْمِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔رَمٰی رَمَیَا رَمَوْا رَمَتْ رَمَتَا رَمَیْنَ رَمَیْتَ رَمَیْتُمَا رَمَیْتُمْ رَمَیْتِ رَمَیْتُمَا رَمَیْتُنَّ رَمَیْتُ رَمَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔رُمِیَ رُمِیَا رُمُوْا رُمِیَتْ رُمِیَتَا رُمِیْنَ رُمِیْتَ رُمِیْتُمَا رُمِیْتُمْ رُمِیْتِ رُمِیْتُمَا رُمِیْتُنَّ رُمِیْتُ رُمِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَارَمٰی مَارَمَیَا مَارَمَوْا مَارَمَتْ مَارَمَتَا مَارَمَیْنَ مَارَمَیْتَ مَارَمَیْتُمَا مَارَمَیْتُمْ مَارَمَیْتِ مَارَمَیْتُمَا مَارَمَیْتُنَّ مَارَمَیْتُ مَارَمَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَارُمِیَ مَارُمِیَا مَارُمُوْا مَارُمِیَتْ مَارُمِیَتَا مَارُمِیْنَ مَارُمِیْتَ مَارُمِیْتُمَا مَارُمِیْتُمْ مَارُمِیْتِ مَارُمِیْتُمَا مَارُمِیْتُنَّ مَارُمِیْتُ مَارُمِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یَرْمِیْ یَرْمِیَانِ یَرْمُوْنَ تَرْمِیْ تَرْمِیَانِ یَرْمِیْنَ تَرْمِیْ تَرْمِیَانِ تَرْمُوْنَ تَرْمِیْنَ تَرْمِیَانِ تَرْمِیْنَ اَرْمِیْ نَرْمِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔یُرْمٰی یُرْمَیَانِ یُرْمَوْنَ تُرْمٰی تُرْمَیَانِ یُرْمَیْنَ تُرْمٰی تُرْمَیَانِ تُرْمَوْنَ تُرْمَیْنَ تُرْمَیَانِ تُرْمَیْنَ اُرْمٰی نُرْمٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَایَرْمِیْ لَایَرْمِیَانِ لَایَرْمُوْنَ لَاتَرْمِیْ لَاتَرْمِیَانِ لَایَرْمِیْنَ لَاتَرْمِیْ لَاتَرْمِیَانِ لَاتَرْمُوْنَ لَاتَرْمِیْنَ لَاتَرْمِیَانِ لَاتَرْمِیْنَ لَآاَرْمِیْ لَانَرْمِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَایُرْمٰی لَایُرْمَیَانِ لَایُرْمَوْنَ لَاتُرْمٰی لَاتُرْمَیَانِ لَایُرْمَیْنَ لَاتُرْمٰی لَاتُرْمَیَانِ لَاتُرْمَوْنَ لَاتُرْمَیْنَ لَاتُرْمَیَانِ لَاتُرْمَیْنَ لَآاُرْمٰی لَانُرْمٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔لَیَرْمِیَنَّ لَیَرْمِیَانِّ لَیَرْمُنَّ لَتَرْمِیَنَّ لَتَرْمِیَانِّ لَیَرْمِیْنَانِّ لَتَرْمِیَنَّ لَتَرْمِیَانِّ

تَرْمُنَّ لَتَرْمِنَّ لَتَرْمِيَانِّ لَتَرْمِينَانِّ لَاَرْمِيَنَّ لَنَرْمِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَيُرْمَيَنَّ لَيُرْمَيَانِّ لَيُرْمَوُنَّ لَتُرْمَيَنَّ لَتُرْمَيَانِّ لَيُرْمَيْنَانِّ لَتُرْمَيَنَّ لَتُرْمَيَانِّ لَتُرْمَوُنَّ لَتُرْمَيِنَّ لَتُرْمَيَانِّ لَتُرْمَيْنَانِّ لَاُرْمَيَنَّ لَنُرْمَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔ لَيَرْمِيَنْ لَيَرْمُنْ لَتَرْمِيَنْ لَتَرْمِيَنْ لَتَرْمُنْ لَتَرْمِنْ لَاَرْمِيَنْ لَنَرْمِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَيُرْمَيَنْ لَيُرْمَوُنْ لَتُرْمَيَنْ لَتُرْمَيَنْ لَتُرْمَوُنْ لَتُرْمَيِنْ لَاُرْمَيَنْ لَنُرْمَيَنْ،

بحث اسم فاعل۔ رَامٍ رَّامِيَانِ (رَامِيَيْنِ) رَامُوْنَ (رَامِيْنَ) رُمَاةٌ رُمَّآءٌ رُمًّى رُمًّى رُمْيٌ رُمَيَاءُ رُمْيَانٌ رِمَآءٌ اَرْمَآءٌ رُمًّى رَمِيٌّ وَّرُوَيْمٍ رَّامِيَةٌ رَّامِيَتَانِ (رَامِيَتَيْنِ) رَامِيَاتٌ رَّوَامٍ رُمًّى وَّرُوَيْمِيَةٌ،

بحث اسم مفعول۔ مَرْمِيٌّ مَّرْمِيَّانِ (مَرْمِيَّيْنِ) مَرْمِيُّوْنَ (مَرْمِيِّيْنَ) مَرْمِيَّةٌ مَّرْمِيَّتَانِ (مَرْمِيَّتَيْنِ) مَرْمِيَّاتٌ مَّرَامِيُّ مُرَيْمِيٌّ وَّمُرَيْمِيَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف۔ لَمْ يَرْمِ لَمْ يَرْمِيَا لَمْ يَرْمُوْا لَمْ تَرْمِ لَمْ تَرْمِيَا لَمْ يَرْمِيْنَ لَمْ تَرْمِ لَمْ تَرْمِيَا لَمْ تَرْمُوْا لَمْ تَرْمِيْ لَمْ تَرْمِيَا لَمْ تَرْمِيْنَ لَمْ اَرْمِ لَمْ نَرْمِ،

بحث فعل جحد مجہول۔ لَمْ يُرْمَ لَمْ يُرْمَيَا لَمْ يُرْمَوْا لَمْ تُرْمَ لَمْ تُرْمَيَا لَمْ يُرْمَيْنَ لَمْ تُرْمَ لَمْ تُرْمَيَا لَمْ تُرْمَوْا لَمْ تُرْمَيْ لَمْ تُرْمَيَا لَمْ تُرْمَيْنَ لَمْ اُرْمَ لَمْ نُرْمَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔ لَنْ يَّرْمِيَ لَنْ يَّرْمِيَا لَنْ يَّرْمُوْا لَنْ تَرْمِيَ لَنْ تَرْمِيَا لَنْ يَّرْمِيْنَ لَنْ تَرْمِيَ لَنْ تَرْمِيَا لَنْ تَرْمُوْا لَنْ تَرْمِيْ لَنْ تَرْمِيَا لَنْ تَرْمِيْنَ لَنْ اَرْمِيَ لَنْ نَّرْمِيَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَنْ يُّرْمٰى لَنْ يُّرْمَيَا لَنْ يُّرْمَوْا لَنْ تُرْمٰى لَنْ تُرْمَيَا لَنْ يُّرْمَيْنَ لَنْ تُرْمٰى لَنْ تُرْمَيَا لَنْ تُرْمَوْا لَنْ تُرْمَيْ لَنْ تُرْمَيَا لَنْ تُرْمَيْنَ لَنْ اُرْمٰى لَنْ نُّرْمٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف۔ اِرْمِ اِرْمِيَا اِرْمُوْا اِرْمِيْ اِرْمِيَا اِرْمِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ اِرْمِيَنَّ اِرْمِيَانِّ اِرْمُنَّ اِرْمِنَّ اِرْمِيَانِّ اِرْمِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ اِرْمِيَنْ اِرْمُنْ اِرْمِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔ لِتُرْمَ لِتُرْمَيَا لِتُرْمَوْا لِتُرْمَيْ لِتُرْمَيَا لِتُرْمَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِتُرْمَيَنَّ لِتُرْمَيَانِّ لِتُرْمَوُنَّ لِتُرْمَيِنَّ لِتُرْمَيَانِّ لِتُرْمَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِتُرْمَيَنْ لِتُرْمَوُنْ لِتُرْمَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔ لِيَرْمِ لِيَرْمِيَا لِيَرْمُوْا لِتَرْمِ لِتَرْمِيَا لِيَرْمِيْنَ لِاَرْمِ لِنَرْمِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِيَرْمِيَنَّ لِيَرْمِيَانِّ لِيَرْمُنَّ لِتَرْمِيَنَّ لِتَرْمِيَانِّ لِيَرْمِيْنَانِّ لِاَرْمِيَنَّ لِنَرْمِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لِیُرْمَیَنْ لِیُرْمَنْ لِتُرْمَیَنْ لِاُرْمَیَنْ لِنُرْمَیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول — لِیُرْمَ لِیُرْمَیَا لِیُرْمَوْا لِتُرْمَ لِتُرْمَیَا لِیُرْمَیْنَ لِاُرْمَ لِنُرْمَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لِیُرْمَیَنَّ لِیُرْمَیَانِّ لِیُرْمَوُنَّ لِتُرْمَیَنَّ لِتُرْمَیَانِّ لِیُرْمَیْنَانِّ لِاُرْمَیَنَّ لِنُرْمَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لِیُرْمَیَنْ لِیُرْمَوُنْ لِتُرْمَیَنْ لِاُرْمَیَنْ لِنُرْمَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف — لَاتَرْمِ لَاتَرْمِیَا لَاتَرْمُوْا لَاتَرْمِیْ لَاتَرْمِیَا لَاتَرْمِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لَاتَرْمِیَنَّ لَاتَرْمِیَانِّ لَاتَرْمُنَّ لَاتَرْمِنَّ لَاتَرْمِیَانِّ لَاتَرْمِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لَاتَرْمِیَنْ لَاتَرْمُنْ لَاتَرْمِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول — لَاتُرْمَ لَاتُرْمَیَا لَاتُرْمَوْا لَاتُرْمَیْ لَاتُرْمَیَا لَاتُرْمَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لَاتُرْمَیَنَّ لَاتُرْمَیَانِّ لَاتُرْمَوُنَّ لَاتُرْمَیِنَّ لَاتُرْمَیَانِّ لَاتُرْمَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لَاتُرْمَیَنْ لَاتُرْمَوُنْ لَاتُرْمَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف — لَایَرْمِ لَایَرْمِیَا لَایَرْمُوْا لَاتَرْمِ لَاتَرْمِیَا لَایَرْمِیْنَ لَآارْمِ لَانَرْمِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لَایَرْمِیَنَّ لَایَرْمِیَانِّ لَایَرْمُنَّ لَاتَرْمِیَنَّ لَاتَرْمِیَانِّ لَایَرْمِیْنَانِّ لَآارْمِیَنَّ لَانَرْمِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لَایَرْمِیَنْ لَایَرْمُنْ لَاتَرْمِیَنْ لَآارْمِیَنْ لَانَرْمِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول — لَایُرْمَ لَایُرْمَیَا لَایُرْمَوْا لَاتُرْمَ لَاتُرْمَیَا لَایُرْمَیْنَ لَآارْمَ لَانُرْمَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ — لَایُرْمَیَنَّ لَایُرْمَیَانِّ لَایُرْمَوُنَّ لَاتُرْمَیَنَّ لَاتُرْمَیَانِّ لَایُرْمَیْنَانِّ لَآارْمَیَنَّ لَانُرْمَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ — لَایُرْمَیَنْ لَایُرْمَوُنْ لَاتُرْمَیَنْ لَآارْمَیَنْ لَانُرْمَیَنْ،

﴿ناقص یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''فَعَلَ یَفْعِلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلْبُکَآءُ	رونا	اَلسَّدْیُ	کپڑے کا تانا تننا	اَلْبِنَآءُ	گھر تعمیر کرنا
اَلتَّرْیُ	کام میں دیر کرنا	اَلثَّنْیُ	موڑنا، لپیٹنا	اَلْجَرْیُ	پانی کا بہنا
اَلْجَزَآءُ	بدلہ دینا	اَلْجَنْیُ	درخت سے پھل چننا	اَلدِّرَایَۃُ	جاننا

باب دوم (کَنٰی یَکْنُوْ کِنَایَۃً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی مثبت و منفی معروف ومجہول کی مکمل تعلیلات باب اوّل کی طرح ہیں۔مضارع معروف کے لام کلمہ کی یاء متحرک،ماقبل مضموم کو نَھُوَ والے قاعدے کے مطابق واؤ سے تبدیل کریں۔گے مزید تعلیل یَدْعُوْ والی گردان کی طرح ہوگی اور مضارع مجہول بابِ اوّل کی طرح ہوگا۔

☆اسم فاعل،اسم مفعول،اسم ظرف،اسم آلہ،اسم تفضیل اور فعل تعجب پہلے باب کی طرح ہیں۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص یائی ازباب "فَعَلَ یَفْعُلُ" جیسے "اَلْکِنَایَۃُ" (اشارے سے بات کرنا)

کَنٰی یَکْنُوْ کِنَایَۃً **فَھُوَ** کَانٍ وَّکُنِیَ یُکْنٰی کِنَایَۃً **فَذَاكَ** مَکْنِیٌّ لَمْ یَکْنُ لَمْ یُکْنَ لَایَکْنُوْ لَایُکْنٰی لَنْ یَّکْنُوَ لَنْ یُّکْنٰی **اَلْاَمْرُمِنْہُ** اُکْنُ لِتُکْنَ لِیَکْنُ لِیُکْنَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَکْنُ لَاتُکْنَ لَایَکْنُ لَایُکْنَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَکْنًی مَّکْنَیَانِ مَکَانٍ وَّمُکَیْنٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِکْنَاۃٌ مِّکْنَیَانِ مَکَانٍ وَّمُکَیْنٍ، مِکْنًی مِّکْنَیَانِ مَکَانٍ وَّمُکَیْنِیَۃٌ، مِکْنَآءٌ مِّکْنَآءَانِ مَکَانِیُّ مُکَیْنِیٌّ وَّمُکَیْنِیَّۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَکْنٰی اَکْنَیَانِ اَکْنَوْنَ اَکَانٍ وَّاُکَیْنٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ** کُنْیٰی کُنْیَیَانِ کُنْیَیَاتٌ کُنًی وَّکُنَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ** مَآاَکْنَاہُ وَاَکْنِ بِہٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ کَنٰی کَنَیَا کَنَوْا کَنَتْ کَنَتَا کَنَیْنَ کَنَیْتَ کَنَیْتُمَا کَنَیْتُمْ کَنَیْتِ کَنَیْتُمَا کَنَیْتُنَّ کَنَیْتُ کَنَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ کُنِیَ کُنِیَا کُنُوْا کُنِیَتْ کُنِیَتَا کُنِیْنَ کُنِیْتَ کُنِیْتُمَا کُنِیْتُمْ کُنِیْتِ کُنِیْتُمَا کُنِیْتُنَّ کُنِیْتُ کُنِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاکَنٰی مَاکَنَیَا مَاکَنَوْا مَاکَنَتْ مَاکَنَتَا مَاکَنَیْنَ مَاکَنَیْتَ مَاکَنَیْتُمَا مَاکَنَیْتُمْ مَاکَنَیْتِ مَاکَنَیْتُمَا مَاکَنَیْتُنَّ مَاکَنَیْتُ مَاکَنَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاکُنِیَ مَاکُنِیَا مَاکُنُوْا مَاکُنِیَتْ مَاکُنِیَتَا مَاکُنِیْنَ مَاکُنِیْتَ مَاکُنِیْتُمَا مَاکُنِیْتُمْ مَاکُنِیْتِ مَاکُنِیْتُمَا مَاکُنِیْتُنَّ مَاکُنِیْتُ مَاکُنِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَکْنُوْ یَکْنُوَانِ یَکْنُوْنَ تَکْنُوْ تَکْنُوَانِ یَکْنُوْنَ تَکْنُوْ تَکْنُوَانِ تَکْنُوْنَ تَکْنِیْنَ تَکْنُوَانِ تَکْنُوْنَ اَکْنُوْ نَکْنُوْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُکْنٰی یُکْنَیَانِ یُکْنَوْنَ تُکْنٰی تُکْنَیَانِ یُکْنَیْنَ تُکْنٰی تُکْنَیَانِ تُکْنَوْنَ تُکْنَیْنَ تُکْنَیَانِ تُکْنَیْنَ اُکْنٰی نُکْنٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَکْنُوْ لَایَکْنُوَانِ لَایَکْنُوْنَ لَاتَکْنُوْ لَاتَکْنُوَانِ لَایَکْنُوْنَ لَاتَکْنُوْ لَاتَکْنُوَانِ لَاتَکْنُوْ
لَاتَکْنِیْنَ لَاتَکْنُوَانِ لَاتَکْنُوْنَ لَآاَکْنُوْ لَانَکْنُوْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُکْنٰی لَایُکْنَیَانِ لَایُکْنَوْنَ لَاتُکْنٰی لَاتُکْنَیَانِ لَایُکْنَیْنَ لَاتُکْنٰی لَاتُکْنَیَانِ لَاتُکْنَوْ
لَاتُکْنَیْنَ لَاتُکْنَیَانِ لَاتُکْنَیْنَ لَآاُکْنٰی لَانُکْنٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَکْنُوَنَّ لَیَکْنُوَآنِّ لَیَکْنُنَّ لَتَکْنُوَنَّ لَتَکْنُوَآنِّ لَیَکْنُوْنَآنِّ لَتَکْنُنَّ
لَتَکْنُوَآنِّ لَتَکْنُنَّ لَتَکْنِنَّ لَتَکْنُوَآنِّ لَتَکْنُوْنَآنِّ لَاَکْنُوَنَّ لَنَکْنُوَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُکْنَیَنَّ لَیُکْنَیَآنِّ لَیُکْنَوُنَّ لَتُکْنَیَنَّ لَتُکْنَیَآنِّ لَیُکْنَیْنَآنِّ لَتُکْنَیَنَّ لَتُکْنَیَانِّ
لَتُکْنَوُنَّ لَتُکْنَیِنَّ لَتُکْنَیَآنِّ لَتُکْنَیْنَآنِّ لَاُکْنَیَنَّ لَنُکْنَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَکْنُوَنْ لَیَکْنُنْ لَتَکْنُوَنْ لَتَکْنُوَنْ لَتَکْنُنْ لَتَکْنِنْ لَاَکْنُوَنْ لَنَکْنُوَنْ

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُکْنَیَنْ لَیُکْنَوُنْ لَتُکْنَیَنْ لَتُکْنَیَنْ لَتُکْنَوُنْ لَتُکْنَیِنْ لَاُکْنَیَنْ لَنُکْنَیَنْ

بحث اسم فاعل-کَانٍ کَانِیَانِ (کَانِیَیْنِ) کَانُوْنَ (کَانِیْنَ) کُنَاۃٌ کُنَّآءٌ کُنًّی کُنِیٌّ کُنْیَآءُ کُنْیَانٌ کِنَآءٌ اَکْنَآءٌ کُنًّ
کِنِیٌّ وَّکُوَیْنٍ کَانِیَۃٌ کَانِیَتَانِ (کَانِیَتَیْنِ) کَانِیَاتٌ کَوَانٍ کُنًّی وَّکُوَیْنِیَۃٌ،

بحث اسم مفعول-مَکْنِیٌّ مَّکْنِیَّانِ (مَکْنِیَّیْنِ) مَکْنِیُّوْنَ (مَکْنِیِّیْنَ) مَکْنِیَّۃٌ مَّکْنِیَّتَانِ (مَکْنِیَّتَیْنِ) مَکْنِیَّاتٌ مَّکَانٍ
مُکَیْنِیٌّ وَّمُکَیْنِیَّۃٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَکْنُ لَمْ یَکْنُوَا لَمْ یَکْنُوْا لَمْ تَکْنُ لَمْ تَکْنُوَا لَمْ یَکْنُوْنَ لَمْ تَکْنُ لَمْ تَکْنُوَا لَمْ تَکْ
لَمْ تَکْنُوَا لَمْ تَکْنُوْنَ لَمْ اَکْنُ لَمْ نَکْنُ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُکْنَ لَمْ یُکْنَیَا لَمْ یُکْنَوْا لَمْ تُکْنَ لَمْ تُکْنَیَا لَمْ یُکْنَیْنَ لَمْ تُکْنَ لَمْ تُکْنَیَا لَمْ تُکْنَوْا لَمْ تُکْ
لَمْ تُکْنَیَا لَمْ تُکْنَیْنَ لَمْ اُکْنَ لَمْ نُکْنَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّکْنُوَ لَنْ یَّکْنُوَا لَنْ یَّکْنُوْا لَنْ تَکْنُوَ لَنْ تَکْنُوَا لَنْ یَّکْنُوْنَ لَنْ تَکْ
لَنْ تَکْنُوَا لَنْ تَکْنُوْا لَنْ تَکْنِیْ لَنْ تَکْنُوَا لَنْ تَکْنُوْنَ لَنْ اَکْنُوَ لَنْ نَّکْنُوَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّکْنٰی لَنْ یُّکْنَیَا لَنْ یُّکْنَوْا لَنْ تُکْنٰی لَنْ تُکْنَیَا لَنْ یُّکْنَیْنَ لَنْ تُکْنٰ
لَنْ تُکْنَیَا لَنْ تُکْنَوْا لَنْ تُکْنَیْ لَنْ تُکْنَیَا لَنْ تُکْنَیْنَ لَنْ اُکْنٰی لَنْ نُّکْنٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-اُکْنُ اُکْنُوَا اُکْنُوْا اُکْنِیْ اُکْنُوَا اُکْنُوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اُکْنُوَنَّ اُکْنُوَآنِّ اُکْنُنَّ اُکْنِنَّ اُکْنُوَآنِّ اُکْنُوْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اُکْنُوَنْ اُکْنُنْ اُکْنِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُکَنْ لِتُکَنَیَا لِتُکَنُوْا لِتُکَنِیْ لِتُکَنَیَا لِتُکَنَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُکَنَیَنَّ لِتُکَنَیَانِّ لِتُکَنُوُنَّ لِتُکَنِیَنَّ لِتُکَنَیَانِّ لِتُکَنَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُکَنَیَنْ لِتُکَنُوُنْ لِتُکَنِیَنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَکْنُ لِیَکْنُوَا لِیَکْنُوْا لِتَکْنُ لِتَکْنُوَا لِیَکْنُوْنَ لِاَکْنُ لِنَکْنُ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَکْنُوَنَّ لِیَکْنُوَانِّ لِیَکْنُنَّ لِتَکْنُوَنَّ لِتَکْنُوَانِّ لِیَکْنُوْنَانِّ لِاَکْنُوَنَّ لِنَکْنُوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَکْنُوَنْ لِیَکْنُنْ لِتَکْنُوَنْ لِاَکْنُوَنْ لِنَکْنُوَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُکَنْ لِیُکَنَیَا لِیُکَنُوْا لِتُکَنْ لِتُکَنَیَا لِیُکَنَیْنَ لِاُکَنْ لِنُکَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُکَنَیَنَّ لِیُکَنَیَانِّ لِیُکَنُوُنَّ لِتُکَنَیَنَّ لِتُکَنَیَانِّ لِیُکَنَیْنَانِّ لِاُکَنَیَنَّ لِنُکَنَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُکَنَیَنْ لِیُکَنُوُنْ لِتُکَنَیَنْ لِاُکَنَیَنْ لِنُکَنَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَکْنُ لَاتَکْنُوَا لَاتَکْنُوْا لَاتَکْنِیْ لَاتَکْنُوَا لَاتَکْنُوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَکْنُوَنَّ لَاتَکْنُوَانِّ لَاتَکْنُنَّ لَاتَکْنِنَّ لَاتَکْنُوَانِّ لَاتَکْنُوْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَکْنُوَنْ لَاتَکْنُنْ لَاتَکْنِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُکَنْ لَاتُکَنَیَا لَاتُکَنُوْا لَاتُکَنِیْ لَاتُکَنَیَا لَاتُکَنَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُکَنَیَنَّ لَاتُکَنَیَانِّ لَاتُکَنُوُنَّ لَاتُکَنِیَنَّ لَاتُکَنَیَانِّ لَاتُکَنَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُکَنَیَنْ لَاتُکَنُوُنْ لَاتُکَنِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَکْنُ لَایَکْنُوَا لَایَکْنُوْا لَاتَکْنُ لَاتَکْنُوَا لَایَکْنُوْنَ لَآاَکْنُ لَانَکْنُ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَکْنُوَنَّ لَایَکْنُوَانِّ لَایَکْنُنَّ لَاتَکْنُوَنَّ لَاتَکْنُوَانِّ لَایَکْنُوْنَانِّ لَآاَکْنُوَنَّ لَانَکْنُوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَکْنُوَنْ لَایَکْنُنْ لَاتَکْنُوَنْ لَآاَکْنُوَنْ لَانَکْنُوَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُکَنْ لَایُکَنَیَا لَایُکَنُوْا لَاتُکَنْ لَاتُکَنَیَا لَایُکَنَیْنَ لَآاُکَنْ لَانُکَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُکَنَیَنَّ لَایُکَنَیَانِّ لَایُکَنُوُنَّ لَاتُکَنَیَنَّ لَاتُکَنَیَانِّ لَایُکَنَیْنَانِّ لَآاُکَنَیَنَّ لَانُکَنَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُکَنَیَنْ لَایُکَنُوُنْ لَاتُکَنَیَنْ لَآاُکَنَیَنْ لَانُکَنَیَنْ،

﴿ناقص یائی کے مصادر میں باب "فَعَلَ یَفْعُلُ" سے "اَلْکِنَایَةُ" کے علاوہ "اَلثُّغَآءُ"-بمعنی بکری کا ممیانا، بھی مستعمل ہے﴾

باب سوم (خَشِيَ يَخْشٰى خَشْيًا وَّخَشْيَةً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی مثبت ومنفی معروف ومجہول دونوں میں بابِ اوّل کی ماضی مجہول کی طرح تعلیل ہوگی۔ مضارع معروف ومجہول دونوں تعلیلات بابِ اوّل کے مضارع مجہول کی طرح ہیں۔

باب سوم صرف صغیرثلاثی مجرد ناقص یائی ازباب ''فَعِلَ يَفْعَلُ'' جیسے ''اَلْخَشْیُ وَالْخَشْيَةُ'' (ڈرنا)

خَشِيَ يَخْشٰى خَشْيًا وَّخَشْيَةً **فَهُوَ** خَاشٍ وَّخُشِيَ يُخْشٰى خَشْيًا وَّخَشْيَةً **فَذَاكَ** مَخْشِيٌّ لَمْ يَخْشَ لَمْ يُخْشَ لَايَخْشٰى لَايُخْشٰى لَنْ يَّخْشٰى لَنْ يُّخْشٰى **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِخْشَ لِتُخْشَ لِيَخْشَ لِيُخْشَ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَخْشَ لَاتُخْشَ لَايَخْشَ لَايُخْشَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَخْشًى مَّخْشَيَانِ مَخَاشٍ وَّمُخَيْشٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِخْشًى مِّخْشَيَانِ مَخَاشٍ وَّمُخَيْشٍ، مِخْشَاةٌ مِّخْشَاتَانِ مَخَاشٍ وَّمُخَيْشِيَةٌ، مِخْشَاءٌ مِّخْشَاءَانِ مَخَاشِيُّ مُخَيْشِيٌّ وَّمُخَيْشِيَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُمِنْهُ** اَخْشٰى اَخْشَيَانِ اَخْشَوْنَ اَخَاشٍ وَّاُخَيْشٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** خُشْيٰى خُشْيَيَانِ خُشْيَيَاتٌ خُشًّى وَّخُشَيّٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَخْشَاهُ وَاَخْشِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- خَشِيَ خَشِيَا خَشُوْا خَشِيَتْ خَشِيَتَا خَشِيْنَ خَشِيْتَ خَشِيْتُمَا خَشِيْتُمْ خَشِيْتِ خَشِيْتُمَا خَشِيْتُنَّ خَشِيْتُ خَشِيْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- خُشِيَ خُشِيَا خُشُوْا خُشِيَتْ خُشِيَتَا خُشِيْنَ خُشِيْتَ خُشِيْتُمَا خُشِيْتُمْ خُشِيْتِ خُشِيْتُمَا خُشِيْتُنَّ خُشِيْتُ خُشِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاخَشِيَ مَاخَشِيَا مَاخَشُوْا مَاخَشِيَتْ مَاخَشِيَتَا مَاخَشِيْنَ مَاخَشِيْتَ مَاخَشِيْتُمَا مَاخَشِيْتُمْ مَاخَشِيْتِ مَاخَشِيْتُمَا مَاخَشِيْتُنَّ مَاخَشِيْتُ مَاخَشِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاخُشِيَ مَاخُشِيَا مَاخُشُوْا مَاخُشِيَتْ مَاخُشِيَتَا مَاخُشِيْنَ مَاخُشِيْتَ مَاخُشِيْتُمَا مَاخُشِيْتُمْ مَاخُشِيْتِ مَاخُشِيْتُمَا مَاخُشِيْتُنَّ مَاخُشِيْتُ مَاخُشِيْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَخْشٰى يَخْشَيَانِ يَخْشَوْنَ تَخْشٰى تَخْشَيَانِ يَخْشَيْنَ تَخْشٰى تَخْشَيَانِ تَخْشَوْنَ تَخْشَيْنَ تَخْشَيَانِ تَخْشَيْنَ اَخْشٰى نَخْشٰى،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- يُخْشٰى يُخْشَيَانِ يُخْشَوْنَ تُخْشٰى تُخْشَيَانِ يُخْشَيْنَ تُخْشٰى تُخْشَيَانِ تُخْشَوْنَ

ـخْشَيْنَ تُخْشَيَانِ تُخْشَيْنَ اُخْشٰى نُخْشٰى،

بحث نفی فعل مضارع معروف - لَا يَخْشٰى لَا يَخْشَيَانِ لَا يَخْشَوْنَ لَا تَخْشٰى لَا تَخْشَيَانِ لَا يَخْشَيْنَ لَا تَخْشٰى لَا تَخْشَيَانِ لَا تَخْشَوْنَ لَا تَخْشَيْنَ لَا تَخْشَيَانِ لَا تَخْشَيْنَ لَا اَخْشٰى لَا نَخْشٰى،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَا يُخْشٰى لَا يُخْشَيَانِ لَا يُخْشَوْنَ لَا تُخْشٰى لَا تُخْشَيَانِ لَا يُخْشَيْنَ لَا تُخْشٰى لَا تُخْشَيَانِ لَا تُخْشَوْنَ لَا تُخْشَيْنَ لَا تُخْشَيَانِ لَا تُخْشَيْنَ لَا اُخْشٰى لَا نُخْشٰى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَيَخْشَيَنَّ لَيَخْشَيَانِّ لَيَخْشَوُنَّ لَتَخْشَيَنَّ لَتَخْشَيَانِّ لَيَخْشَيْنَانِّ لَتَخْشَيَنَّ لَتَخْشَيَانِّ لَتَخْشَوُنَّ لَتَخْشَيِنَّ لَتَخْشَيَانِّ لَتَخْشَيْنَانِّ لَاَخْشَيَنَّ لَنَخْشَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُخْشَيَنَّ لَيُخْشَيَانِّ لَيُخْشَوُنَّ لَتُخْشَيَنَّ لَتُخْشَيَانِّ لَيُخْشَيْنَانِّ لَتُخْشَيَنَّ لَتُخْشَيَانِّ لَتُخْشَوُنَّ لَتُخْشَيِنَّ لَتُخْشَيَانِّ لَتُخْشَيْنَانِّ لَاُخْشَيَنَّ لَنُخْشَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيَخْشَيَنْ لَيَخْشَوُنْ لَتَخْشَيَنْ لَتَخْشَيَنْ لَتَخْشَوُنْ لَتَخْشَيِنْ لَاَخْشَيَنْ لَنَخْشَيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُخْشَيَنْ لَيُخْشَوُنْ لَتُخْشَيَنْ لَتُخْشَيَنْ لَتُخْشَوُنْ لَتُخْشَيِنْ لَاُخْشَيَنْ لَنُخْشَيَنْ،

بحث اسم فاعل - خَاشٍ خَاشِيَانِ (خَاشِيَيْنِ) خَاشُوْنَ (خَاشِيْنَ) خُشَاةٌ خُشَّآءٌ خُشًّى خُشًّى خُشْيَآءُ خُشْيَانٌ خِشَآءٌ اَخْشَآءٌ خُشًّى خِشِيٌّ وَّخُوَيْشٍ خَاشِيَةٌ خَاشِيَتَانِ (خَاشِيَتَيْنِ) خَاشِيَاتٌ خَوَاشٍ خُشًّى وَّخُوَيْشِيَةٌ،

بحث اسم مفعول - مَخْشِيٌّ مَّخْشِيَّانِ (مَخْشِيَّيْنِ) مَخْشِيُّوْنَ (مَخْشِيِّيْنَ) مَخْشِيَّةٌ مَّخْشِيَّتَانِ (مَخْشِيَّتَيْنِ) مَخْشِيَّاتٌ مَّخَاشِيُّ مُخَيْشِيٌّ وَّمُخَيْشِيَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يَخْشَ لَمْ يَخْشَيَا لَمْ يَخْشَوْا لَمْ تَخْشَ لَمْ تَخْشَيَا لَمْ يَخْشَيْنَ لَمْ تَخْشَ لَمْ تَخْشَيَا لَمْ تَخْشَوْا لَمْ تَخْشَيْ لَمْ تَخْشَيَا لَمْ تَخْشَيْنَ لَمْ اَخْشَ لَمْ نَخْشَ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُخْشَ لَمْ يُخْشَيَا لَمْ يُخْشَوْا لَمْ تُخْشَ لَمْ تُخْشَيَا لَمْ يُخْشَيْنَ لَمْ تُخْشَ لَمْ تُخْشَيَا لَمْ تُخْشَوْا لَمْ تُخْشَيْ لَمْ تُخْشَيَا لَمْ تُخْشَيْنَ لَمْ اُخْشَ لَمْ نُخْشَ،

بحث نفی تاکید بلن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَّخْشٰى لَنْ يَّخْشَيَا لَنْ يَّخْشَوْا لَنْ تَخْشٰى لَنْ تَخْشَيَا لَنْ يَّخْشَيْنَ لَنْ تَخْشٰى لَنْ تَخْشَيَا لَنْ تَخْشَوْا لَنْ تَخْشَيْ لَنْ تَخْشَيَا لَنْ تَخْشَيْنَ لَنْ اَخْشٰى لَنْ نَّخْشٰى،

بحث نفی تاکید بلن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُّخْشٰى لَنْ يُّخْشَيَا لَنْ يُّخْشَوْا لَنْ تُخْشٰى لَنْ تُخْشَيَا لَنْ يُّخْشَيْنَ لَنْ تُخْشٰى لَنْ تُخْشَيَا لَنْ تُخْشَوْا لَنْ تُخْشَيْ لَنْ تُخْشَيَا لَنْ تُخْشَيْنَ لَنْ اُخْشٰى لَنْ نُّخْشٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف -اِخْشَ اِخْشَيَا اِخْشَوْا اِخْشَىْ اِخْشَيَا اِخْشَيْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اِخْشَيَنَّ اِخْشَيَانِّ اِخْشَوُنَّ اِخْشَيِنَّ اِخْشَيَانِّ اِخْشَيْنَانِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اِخْشَيَنْ اِخْشَوُنْ اِخْشَيِنْ،
بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُخْشَ لِتُخْشَيَا لِتُخْشَوْا لِتُخْشَىْ لِتُخْشَيَا لِتُخْشَيْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُخْشَيَنَّ لِتُخْشَيَانِّ لِتُخْشَوُنَّ لِتُخْشَيِنَّ لِتُخْشَيَانِّ لِتُخْشَيْنَانِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُخْشَيَنْ لِتُخْشَوُنْ لِتُخْشَيِنْ،
بحث فعل امر غائب معروف -لِيَخْشَ لِيَخْشَيَا لِيَخْشَوْا لِتَخْشَ لِتَخْشَيَا لِيَخْشَيْنَ لِاَخْشَ لِنَخْشَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيَخْشَيَنَّ لِيَخْشَيَانِّ لِيَخْشَوُنَّ لِتَخْشَيَنَّ لِتَخْشَيَانِّ لِيَخْشَيْنَانِّ لِاَخْشَيَنَّ لِنَخْشَيَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيَخْشَيَنْ لِيَخْشَوُنْ لِتَخْشَيَنْ لِاَخْشَيَنْ لِنَخْشَيَنْ،
بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُخْشَ لِيُخْشَيَا لِيُخْشَوْا لِتُخْشَ لِتُخْشَيَا لِيُخْشَيْنَ لِاُخْشَ لِنُخْشَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُخْشَيَنَّ لِيُخْشَيَانِّ لِيُخْشَوُنَّ لِتُخْشَيَنَّ لِتُخْشَيَانِّ لِيُخْشَيْنَانِّ لِاُخْشَيَنَّ لِنُخْشَيَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُخْشَيَنْ لِيُخْشَوُنْ لِتُخْشَيَنْ لِاُخْشَيَنْ لِنُخْشَيَنْ،
بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَخْشَ لَاتَخْشَيَا لَاتَخْشَوْا لَاتَخْشَىْ لَاتَخْشَيَا لَاتَخْشَيْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَخْشَيَنَّ لَاتَخْشَيَانِّ لَاتَخْشَوُنَّ لَاتَخْشَيِنَّ لَاتَخْشَيَانِّ لَاتَخْشَيْنَانِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَخْشَيَنْ لَاتَخْشَوُنْ لَاتَخْشَيِنْ،
بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُخْشَ لَاتُخْشَيَا لَاتُخْشَوْا لَاتُخْشَىْ لَاتُخْشَيَا لَاتُخْشَيْنَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُخْشَيَنَّ لَاتُخْشَيَانِّ لَاتُخْشَوُنَّ لَاتُخْشَيِنَّ لَاتُخْشَيَانِّ لَاتُخْشَيْنَانِّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُخْشَيَنْ لَاتُخْشَوُنْ لَاتُخْشَيِنْ،
بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَخْشَ لَايَخْشَيَا لَايَخْشَوْا لَاتَخْشَ لَاتَخْشَيَا لَايَخْشَيْنَ لَآاَخْشَ لَانَخْشَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَخْشَيَنَّ لَايَخْشَيَانِّ لَايَخْشَوُنَّ لَاتَخْشَيَنَّ لَاتَخْشَيَانِّ لَايَخْشَيْنَانِّ لَآاَخْشَيَنَّ لَانَخْشَيَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَخْشَيَنْ لَايَخْشَوُنْ لَاتَخْشَيَنْ لَآاَخْشَيَنْ لَانَخْشَيَنْ،
بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُخْشَ لَايُخْشَيَا لَايُخْشَوْا لَاتُخْشَ لَاتُخْشَيَا لَايُخْشَيْنَ لَآاُخْشَ لَانُخْشَ،
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُخْشَيَنَّ لَايُخْشَيَانِّ لَايُخْشَوُنَّ لَاتُخْشَيَنَّ لَاتُخْشَيَانِّ لَايُخْشَيْنَانِّ لَآاُخْشَيَنَّ لَانُخْشَيَنَّ،
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُخْشَيَنْ لَايُخْشَوُنْ لَاتُخْشَيَنْ لَآاُخْشَيَنْ لَانُخْشَيَنْ،

﴿ناقص یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلنِّسْیَانُ	بھولنا	اَلْخِفَآءُ	پوشیدہ ہونا	اَلْبَقَآءُ	باقی رہنا
اَلسَّنَآءُ	بلند مرتبہ ہونا	اَللِّقَآءُ	ملاقات کرنا	اَلتَّلْیُ	مہینہ کا ایک دن باقی رہنا
اَلثَّرٰی	مٹی کا خشک ہونے کے بعد تر اور نرم ہونا		اَلْجَلٰی	سر کے اگلے حصہ کے بالوں کا گرنا	

☆☆☆☆☆

باب چهارم (سَعٰی یَسْعٰی سَعْیًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی صرف ماضی معروف میں بابِ اوّل کی ماضی معروف کی طرح تعلیل ہے باقی جملہ تعلیلات باب سوم کی تعلیلات کی طرح ہیں۔

باب چهارم صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص یائی ازباب ''فَعَلَ یَفْعَلُ'' جیسے ''اَلسَّعْیُ'' (کوشش کرنا/دوڑنا)

سَعٰی یَسْعٰی سَعْیًا **فَهُوَ** سَاعٍ وَّسُعِیَ یُسْعٰی سَعْیًا **فَذَاكَ** مَسْعِیٌّ لَمْ یَسْعَ لَمْ یُسْعَ لَایَسْعٰی لَایُسْعٰی لَنْ یَّسْعٰی لَنْ یُّسْعٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْعَ لِتُسْعَ لِیَسْعَ لِیُسْعَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْعَ لَا تُسْعَ لَایَسْعَ لَایُسْعَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَسْعًی مَّسْعَیَانِ مَسَاعٍ وَّمُسَیْعٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِسْعًی مِّسْعَیَانِ مَسَاعٍ وَّمُسَیْعٍ، مِسْعَاةٌ مِّسْعَاتَانِ مَسَاعٍ وَّمُسَیْعِیَةٌ، مِسْعَآءٌ مِّسْعَآءَانِ مَسَاعِیُّ مُسَیْعِیٌّ وَّمُسَیْعِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَسْعٰی اَسْعَیَانِ اَسْعَوْنَ اَسَاعٍ وَّاُسَیْعٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** سُعْیٰی سُعْیَیَانِ سُعْیَیَاتٌ سُعًی وَّسُعَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَسْعَاهُ وَاَسْعِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ سَعٰی سَعَیَا سَعَوْا سَعَتْ سَعَتَا سَعَیْنَ سَعَیْتَ سَعَیْتُمَا سَعَیْتُمْ سَعَیْتِ سَعَیْتُمَا سَعَیْتُنَّ سَعَیْتُ سَعَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجهول۔ سُعِیَ سُعِیَا سُعُوْا سُعِیَتْ سُعِیَتَا سُعِیْنَ سُعِیْتَ سُعِیْتُمَا سُعِیْتُمْ سُعِیْتِ سُعِیْتُمَا سُعِیْتُنَّ سُعِیْتُ سُعِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاسَعٰی مَاسَعَیَا مَاسَعَوْا مَاسَعَتْ مَاسَعَتَا مَاسَعَیْنَ مَاسَعَیْتَ مَاسَعَیْتُمَا مَاسَعَیْتُمْ مَاسَعَیْتِ مَاسَعَیْتُمَا مَاسَعَیْتُنَّ مَاسَعَیْتُ مَاسَعَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاسُعِیَ مَاسُعِیَا مَاسُعُوْا مَاسُعِیَتْ مَاسُعِیَتَا مَاسُعِیْنَ مَاسُعِیْتَ مَاسُعِیْتُمَا مَاسُعِیْتُمْ مَاسُعِیْتِ مَاسُعِیْتُمَا مَاسُعِیْتُنَّ مَاسُعِیْتُ مَاسُعِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَسْعٰی یَسْعَیَانِ یَسْعَوْنَ تَسْعٰی تَسْعَیَانِ یَسْعَیْنَ تَسْعٰی تَسْعَیَانِ تَسْعَوْنَ تَسْعَیْنَ تَسْعَیَانِ تَسْعَیْنَ اَسْعٰی نَسْعٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُسْعٰی یُسْعَیَانِ یُسْعَوْنَ تُسْعٰی تُسْعَیَانِ یُسْعَیْنَ تُسْعٰی تُسْعَیَانِ تُسْعَوْنَ تُسْعَیْنَ تُسْعَیَانِ تُسْعَیْنَ اُسْعٰی نُسْعٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایَسْعٰی لَایَسْعَیَانِ لَایَسْعَوْنَ لَاتَسْعٰی لَاتَسْعَیَانِ لَایَسْعَیْنَ لَاتَسْعٰی لَاتَسْعَیَانِ لَاتَسْعَوْنَ لَاتَسْعَیْنَ لَاتَسْعَیَانِ لَاتَسْعَیْنَ لَآاَسْعٰی لَانَسْعٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُسْعٰی لَایُسْعَیَانِ لَایُسْعَوْنَ لَاتُسْعٰی لَاتُسْعَیَانِ لَایُسْعَیْنَ لَاتُسْعٰی لَاتُسْعَیَانِ لَاتُسْعَوْنَ لَاتُسْعَیْنَ لَاتُسْعَیَانِ لَاتُسْعَیْنَ لَآاُسْعٰی لَانُسْعٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف۔ لَیَسْعَیَنَّ لَیَسْعَیَانِّ لَیَسْعَوُنَّ لَتَسْعَیَنَّ لَتَسْعَیَانِّ لَیَسْعَیْنَانِّ لَتَسْعَیَنَّ لَتَسْعَیَانِّ لَتَسْعَوُنَّ لَتَسْعَیِنَّ لَتَسْعَیَانِّ لَتَسْعَیْنَانِّ لَاَسْعَیَنَّ لَنَسْعَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول۔ لَیُسْعَیَنَّ لَیُسْعَیَانِّ لَیُسْعَوُنَّ لَتُسْعَیَنَّ لَتُسْعَیَانِّ لَیُسْعَیْنَانِّ لَتُسْعَیَنَّ لَتُسْعَیَانِّ لَتُسْعَوُنَّ لَتُسْعَیِنَّ لَتُسْعَیَانِّ لَتُسْعَیْنَانِّ لَاُسْعَیَنَّ لَنُسْعَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف۔ لَیَسْعَیَنْ لَیَسْعَوُنْ لَتَسْعَیَنْ لَتَسْعَیَنْ لَتَسْعَوُنْ لَتَسْعَیِنْ لَاَسْعَیَنْ لَنَسْعَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول۔ لَیُسْعَیَنْ لَیُسْعَوُنْ لَتُسْعَیَنْ لَتُسْعَیَنْ لَتُسْعَوُنْ لَتُسْعَیِنْ لَاُسْعَیَنْ لَنُسْعَیَنْ،

بحث اسم فاعل۔ سَاعٍ سَاعِیَانِ (سَاعِیَیْنِ) سَاعُوْنَ (سَاعِیْنَ) سُعَاةٌ سُعَّآءٌ سُعًّی سُعًی سُعَیَاءُ سُعْیَانٌ سِعَآءٌ اَسْعَآءٌ سُعًی سِعِیٌّ وَّسُوَیْعٍ سَاعِیَةٌ سَاعِیَتَانِ (سَاعِیَتَیْنِ) سَاعِیَاتٌ سَوَاعٍ سُعًّی وَّسُوَیْعِیَةٌ،

بحث اسم مفعول۔ مَسْعِیٌّ مَّسْعِیَّانِ (مَسْعِیَّیْنِ) مَسْعِیُّوْنَ (مَسْعِیِّیْنَ) مَسْعِیَّةٌ مَّسْعِیَّتَانِ (مَسْعِیَّتَیْنِ) مَسْعِیَّاتٌ مَّسَاعِیُّ مُسَیْعِیٌّ وَّمُسَیْعِیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف۔ لَمْ یَسْعَ لَمْ یَسْعَیَا لَمْ یَسْعَوْا لَمْ تَسْعَ لَمْ تَسْعَیَا لَمْ یَسْعَیْنَ لَمْ تَسْعَ لَمْ تَسْعَیَا لَمْ تَسْعَوْا لَمْ تَسْعَیْ لَمْ تَسْعَیَا لَمْ تَسْعَیْنَ لَمْ اَسْعَ لَمْ نَسْعَ،

بحث فعل جحد مجہول۔ لَمْ یُسْعَ لَمْ یُسْعَیَا لَمْ یُسْعَوْا لَمْ تُسْعَ لَمْ تُسْعَیَا لَمْ یُسْعَیْنَ لَمْ تُسْعَ لَمْ تُسْعَیَا لَمْ تُسْعَوْا لَمْ تُسْعَیْ لَمْ تُسْعَیَا لَمْ تُسْعَیْنَ لَمْ اُسْعَ لَمْ نُسْعَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف۔ لَنْ یَّسْعٰی لَنْ یَّسْعَیَا لَنْ یَّسْعَوْا لَنْ تَسْعٰی لَنْ تَسْعَیَا لَنْ یَّسْعَیْنَ لَنْ تَسْعٰی

تَسْعَیَا لَنْ تَسْعَوْا لَنْ تَسْعَیْ لَنْ تَسْعَیَا لَنْ تَسْعَیْنَ لَنْ اَسْعٰی لَنْ نَّسْعٰی،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّسْعٰی لَنْ یُّسْعَیَا لَنْ یُّسْعَوْا لَنْ تُسْعٰی لَنْ تُسْعَیَا لَنْ یُّسْعَیْنَ لَنْ تُسْعٰی

لَنْ تُسْعَیَا لَنْ تُسْعَوْا لَنْ تُسْعَیْ لَنْ تُسْعَیَا لَنْ تُسْعَیْنَ لَنْ اُسْعٰی لَنْ نُّسْعٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِسْعَ اِسْعَیَا اِسْعَوْا اِسْعَیْ اِسْعَیَا اِسْعَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِسْعَیَنَّ اِسْعَیَانِّ اِسْعَوُنَّ اِسْعَیِنَّ اِسْعَیَانِّ اِسْعَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِسْعَیَنْ اِسْعَوُنْ اِسْعَیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُسْعَ لِتُسْعَیَا لِتُسْعَوْا لِتُسْعَیْ لِتُسْعَیَا لِتُسْعَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُسْعَیَنَّ لِتُسْعَیَانِّ لِتُسْعَوُنَّ لِتُسْعَیِنَّ لِتُسْعَیَانِّ لِتُسْعَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُسْعَیَنْ لِتُسْعَوُنْ لِتُسْعَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَسْعَ لِیَسْعَیَا لِیَسْعَوْا لِتَسْعَ لِتَسْعَیَا لِیَسْعَیْنَ لِاَسْعَ لِنَسْعَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَسْعَیَنَّ لِیَسْعَیَانِّ لِیَسْعَوُنَّ لِتَسْعَیَنَّ لِتَسْعَیَانِّ لِیَسْعَیْنَانِّ لِاَسْعَیَنَّ لِنَسْعَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَسْعَیَنْ لِیَسْعَوُنْ لِتَسْعَیَنْ لِاَسْعَیَنْ لِنَسْعَیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُسْعَ لِیُسْعَیَا لِیُسْعَوْا لِتُسْعَ لِتُسْعَیَا لِیُسْعَیْنَ لِاُسْعَ لِنُسْعَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُسْعَیَنَّ لِیُسْعَیَانِّ لِیُسْعَوُنَّ لِتُسْعَیَنَّ لِتُسْعَیَانِّ لِیُسْعَیْنَانِّ لِاُسْعَیَنَّ لِنُسْعَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُسْعَیَنْ لِیُسْعَوُنْ لِتُسْعَیَنْ لِاُسْعَیَنْ لِنُسْعَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَسْعَ لَاتَسْعَیَا لَاتَسْعَوْا لَاتَسْعَیْ لَاتَسْعَیَا لَاتَسْعَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَسْعَیَنَّ لَاتَسْعَیَانِّ لَاتَسْعَوُنَّ لَاتَسْعَیِنَّ لَاتَسْعَیَانِّ لَاتَسْعَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَسْعَیَنْ لَاتَسْعَوُنْ لَاتَسْعَیِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُسْعَ لَاتُسْعَیَا لَاتُسْعَوْا لَاتُسْعَیْ لَاتُسْعَیَا لَاتُسْعَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُسْعَیَنَّ لَاتُسْعَیَانِّ لَاتُسْعَوُنَّ لَاتُسْعَیِنَّ لَاتُسْعَیَانِّ لَاتُسْعَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُسْعَیَنْ لَاتُسْعَوُنْ لَاتُسْعَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَسْعَ لَایَسْعَیَا لَایَسْعَوْا لَاتَسْعَ لَاتَسْعَیَا لَایَسْعَیْنَ لَااَسْعَ لَانَسْعَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَسْعَیَنَّ لَایَسْعَیَانِّ لَایَسْعَوُنَّ لَاتَسْعَیَنَّ لَاتَسْعَیَانِّ لَایَسْعَیْنَانِّ لَااَسْعَیَنَّ لَانَسْعَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَسْعَیَنْ لَایَسْعَوُنْ لَاتَسْعَیَنْ لَااَسْعَیَنْ لَانَسْعَیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُسْعَ لَایُسْعَیَا لَایُسْعَوْا لَاتُسْعَ لَاتُسْعَیَا لَایُسْعَیْنَ لَااُسْعَ لَانُسْعَ،

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مجرد ناقص یائی از باب

"فَعَلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلنَّھْیُ" (انتہائی عقلمند ہونا)

☆نَھُوَ یَنْھُوْ نَھْیًا فَھُوَ نَھِیٌّ لَمْ یَنْهُ لَایَنْھُوْ لَنْ یَّنْھُوَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اُنْهُ لِیَنْهُ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتَنْهُ لَایَنْهُ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَنْھًی مَنْھَیَانِ مَنَاهٍ وَّمُنَیْهٍ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِنْھًی مِنْھَیَانِ مَنَاهٍ وَّمُنَیْهٍ، مِنْھَاةٌ مِنْھَاتَانِ مَنَاهٍ وَّمُنَیْھِیَةٌ، مِنْھَآءٌ مِنْھَآءَانِ مَنَاھِیُّ مُنَیْھِیٌّ وَّمُنَیْھِیَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَنْھٰی اَنْھَیَانِ اَنْھُوْنَ اَنَاهٍ وَّاُنَیْهٍ اَلْمُؤَنَّثُ مِنْهُ نُھْیٰی نُھْیَیَانِ نُھْیَیَاتٌ نُّھًی وَّنُھَیّٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَنْھَاهُ وَاَنْهِ بِهٖ، (۱) نَھُوَ یَنْھُوْ نَھْیًا فَھُوَ نَھِیٌّ وَّنُھِیَ بِهٖ یُنْھٰی بِهٖ نَھْیًا فَذَاكَ مَنْھِیٌّ بِهٖ لَمْ یَنْهُ لَمْ یُنْهَ بِهٖ لَایَنْھُوْ لَایُنْھٰی بِهٖ لَنْ یَّنْھُوَ لَنْ یُّنْھٰی بِهٖ اَلْاَمْرُ مِنْهُ لِیَنْهُ بِكَ لِیَنْهُ لِیُنْهَ بِهٖ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتَنْهُ لَایَنْهُ بِكَ لَایَنْهُ لَایُنْهَ بِهٖ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَنْھًی مَنْھَیَانِ مَنَاهٍ وَّمُنَیْهٍ اَلْاٰلَةُ مِنْهُ مِنْھًی مِنْھَیَانِ مَنَاهٍ وَّمُنَیْهٍ، مِنْھَاةٌ مِنْھَاتَانِ مَنَاهٍ وَّمُنَیْھِیَةٌ، مِنْھَآءٌ مِنْھَآءَانِ مَنَاھِیُّ مُنَیْھِیٌّ وَّمُنَیْھِیَّةٌ فِعْلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَنْھٰی اَنْھَیَانِ اَنْھَوْنَ اَنَاهٍ وَّاُنَیْهٍ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ نُھْیٰی نُھْیَیَانِ نُھْیَیَاتٌ نُّھًی نُھَیّٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَنْھَاهُ وَاَنْهِ بِهٖ، (۲) نَھُوَ یَنْھُوْ نَھْیًا فَھُوَ نَھِیٌّ وَّنُھِیَ یُنْھٰی نَھْیًا فَذَاكَ مَنْھِیٌّ لَمْ یَنْهُ لَمْ یُنْهَ لَایَنْھُوْ لَایُنْھٰی لَنْ یَّنْھُوَ لَنْ یُّنْھٰی اَلْاَمْرُ مِنْهُ اُنْهُ لِتُنْهَ لِیَنْهُ لِیُنْهَ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتَنْهُ لَاتُنْهَ لَایَنْهُ لَایُنْهَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَنْھًی مَنْھَیَانِ مَنَاهٍ وَّمُنَیْهٍ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِنْھًی مِنْھَیَانِ مَنَاهٍ وَّمُنَیْهٍ، مِنْھَاةٌ مِنْھَاتَانِ مَنَاهٍ وَّمُنَیْھِیَةٌ، مِنْھَآءٌ مِنْھَآءَانِ مَنَاھِیُّ مُنَیْھِیٌّ وَّمُنَیْھِیَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَنْھٰی اَنْھَیَانِ اَنْھَوْنَ اَنَاهٍ وَّاُنَیْهٍ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ نُھْیٰی نُھْیَیَانِ نُھْیَیَاتٌ نُّھًی وَّنُھَیّٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَنْھَاهُ وَاَنْهِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ نَھُوَ نَھُوَا نَھُوْا نَھُوَتْ نَھُوَتَا نَھُوْنَ نَھُوْتَ نَھُوْتُمَا نَھُوْتُمْ نَھُوْتِ نَھُوْتُمَا نَھُوْتُنَّ نَھُوْتُ نَھُوْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ (۱) نُھِیَ بِهٖ نُھِیَ بِھِمَا نُھِیَ بِھِمْ نُھِیَ بِھَا نُھِیَ بِھِمَا نُھِیَ بِھِنَّ نُھِیَ بِكَ نُھِیَ بِكُمَا نُھِیَ بِكُمْ نُھِیَ بِكِ نُھِیَ بِكُمَا نُھِیَ بِكُنَّ نُھِیَ بِیْ نُھِیَ بِنَا، (۲) نُھِیَ نُھِیَا نُھُوْا نُھِیَتْ نُھِیَتَا نُھِیْنَ نُھِیْتَ نُھِیْتُمَا نُھِیْتُمْ نُھِیْتِ نُھِیْتُمَا نُھِیْتُنَّ نُھِیْتُ نُھِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَانَھُوَ مَانَھُوَا مَانَھُوْا مَانَھُوَتْ مَانَھُوَتَا مَانَھُوْنَ مَانَھُوْتَ مَانَھُوْتُمَا مَانَھُوْتُمْ مَانَھُوْتِ مَانَھُوْتُمَا مَانَھُوْتُنَّ مَانَھُوْتُ مَانَھُوْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ (۱) مَانُھِیَ بِهٖ مَانُھِیَ بِھِمَا مَانُھِیَ بِھِمْ مَانُھِیَ بِھَا مَانُھِیَ بِھِمَا مَانُھِیَ بِھِنَّ مَانُھِیَ بِكَ

مَـانُهِیَ بِکُمَا مَانُهِیَ بِکُمْ مَانُهِیَ بِكِ مَانُهِیَ بِکُمَا مَانُهِیَ بِکُنَّ مَانُهِیَ بِیْ مَانُهِیَ بِنَا، (۲)مَانُهِیَ مَانُهِیَا مَانُهُوْ مَانُهِیْتُ مَانُهِیَتَا مَانُهِیْنَ مَانُهِیْتَ مَانُهِیْتُمَا مَانُهِیْتُمْ مَانُهِیْتِ مَانُهِیْتُمَا مَانُهِیْتُنَّ مَانُهِیْتُ مَانُهِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَـنْهُـوْ یَنْهُوَانِ یَنْهُوْنَ تَنْهُوْ تَنْهُوَانِ یَنْهُوْنَ تَـنْهُـوْ تَنْهُوَانِ تَنْهُوْنَ تَنْهِیْنَ تَنْهُوَانِ تَنْهُوْنَ اَنْهُوْ نَنْهُوْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُنْهٰی بِہٖ یُنْهٰی بِهِمَا یُنْهٰی بِهِمْ یُنْهٰی بِهَا یُنْهٰی بِهِمَا یُنْهٰی بِهِنَّ یُنْهٰی بِكَ یُنْهٰی بِکُمَا یُنْهٰی بِکُمْ یُنْهٰی بِكِ یُنْهٰی بِکُمَا یُنْهٰی بِکُنَّ یُنْهٰی بِیْ یُنْهٰی بِنَا، (۲)یُنْهٰی یُنْهَیَانِ یُنْهَوْنَ تُنْهٰی تُنْهَیَانِ یُنْهَیْنَ تُنْهٰی تُنْهَیَانِ تُنْهَوْنَ تُنْهَیْنَ تُنْهَیَانِ تُنْهَیْنَ اُنْهٰی نُنْهٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَنْهُوْ لَایَنْهُوَانِ لَایَنْهُوْنَ لَاتَنْهُوْ لَاتَنْهُوَانِ لَایَنْهُوْنَ لَاتَنْهُوْ لَاتَنْهُوَانِ لَاتَنْهُوْنَ لَاتَنْهِیْنَ لَاتَنْهُوَانِ لَاتَنْهُوْنَ لَااَنْهُوْ لَانَنْهُوْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُنْهٰی بِہٖ لَایُنْهٰی بِهِمَا لَایُنْهٰی بِهِمْ لَایُنْهٰی بِهَا لَایُنْهٰی بِهِمَا لَایُنْهٰی بِهِنَّ لَایُنْهٰی بِكَ لَایُنْهٰی بِکُمَا لَایُنْهٰی بِکُمْ لَایُنْهٰی بِكِ لَایُنْهٰی بِکُمَا لَایُنْهٰی بِکُنَّ لَایُنْهٰی بِیْ لَایُنْهٰی بِنَا، (۲) لَایُنْهٰی لَایُنْهَیَانِ لَایُنْهَوْنَ لَاتُنْهٰی لَاتُنْهَیَانِ لَایُنْهَیْنَ لَاتُنْهٰی لَاتُنْهَیَانِ لَاتُنْهَوْنَ لَاتُنْهَیْنَ لَاتُنْهَیَانِ لَاتُنْهَیْنَ لَااُنْهٰی لَانُنْهٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَنْهُوَنَّ لَیَنْهُوَآنِّ لَیَنْهُنَّ لَتَنْهُوَنَّ لَتَنْهُوَآنِّ لَیَنْهُوْنَانِّ لَتَنْهُوَنَّ لَتَنْهُوَآنِّ لَتَنْهُنَّ لَتَنْهِنَّ لَتَنْهُوَآنِّ لَتَنْهُوْنَانِّ لَاَنْهُوَنَّ لَنَنْهُوَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُنْهَیَنَّ بِہٖ لَیُنْهَیَنَّ بِهِمَا لَیُنْهَیَنَّ بِهِمْ لَیُنْهَیَنَّ بِهَا لَیُنْهَیَنَّ بِهِمَا لَیُنْهَیَنَّ بِهِنَّ لَیُنْهَیَنَّ بِكَ لَیُنْهَیَنَّ بِکُمَا لَیُنْهَیَنَّ بِکُمْ لَیُنْهَیَنَّ بِكِ لَیُنْهَیَنَّ بِکُمَا لَیُنْهَیَنَّ بِکُنَّ لَیُنْهَیَنَّ بِیْ لَیُنْهَیَنَّ بِنَا، (۲)لَیُنْهَیَنَّ لَیُنْهَیَانِّ لَیُنْهَوُنَّ لَتُنْهَیَنَّ لَتُنْهَیَانِّ لَیُنْهَیْنَانِّ لَتُنْهَیَنَّ لَتُنْهَیَانِّ لَتُنْهَوُنَّ لَتُنْهَیِنَّ لَتُنْهَیَانِّ لَتُنْهَیْنَانِّ لَاُنْهَیَنَّ لَنُنْهَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَنْهُوَنْ لَیَنْهُنْ لَتَنْهُوَنْ لَتَنْهُوَنْ لَتَنْهُنْ لَتَنْهِنْ لَاَنْهُوَنْ لَنَنْهُوَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُنْهَیَنْ بِہٖ لَیُنْهَیَنْ بِهِمْ لَیُنْهَیَنْ بِهَا لَیُنْهَیَنْ بِكَ لَیُنْهَیَنْ بِکُمْ لَیُنْهَیَنْ بِكِ لَیُنْهَیَنْ بِیْ لَیُنْهَیَنْ بِنَا، (۲)لَیُنْهَیَنْ لَیُنْهَوُنْ لَتُنْهَیَنْ لَتُنْهَیَنْ لَتُنْهَوُنْ لَتُنْهَیِنْ لَاُنْهَیَنْ لَنُنْهَیَنْ،

بحث صفت مشبہ-نَهِیٌّ نَّهِیَّانِ (نَهِیَّیْنِ) نَهِیُّوْنَ (نَهِیِّیْنَ) نُهَیَاءُ نُهْیَانٌ نِّهْیَانٌ نِّهَآءٌ اَنْهَآءٌ نُّهًی نِّهِیٌّ اَنْهِیَاءُ اَنْهِیَةٌ نَهِیَّةٌ نَّهِیَّتَانِ (نَهِیَّتَیْنِ) نَهِیَّاتٌ نَّهَایَا نُهًی وَّنُهَیَّةٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مَنْهِیٌّ بِہٖ مَنْهِیٌّ بِهِمَا مَنْهِیٌّ بِهِمْ مَنْهِیٌّ بِهَا مَنْهِیٌّ بِهِمَا مَنْهِیٌّ بِهِنَّ مُنَیْهِیٌّ بِہٖ مُنَیْهِیٌّ بِهَا، (۲)مَنْهِیٌّ مَنْهِیَّانِ (مَنْهِیَّیْنِ) مَنْهِیُّوْنَ (مَنْهِیِّیْنَ) مَنْهِیَّةٌ مَّنْهِیَّتَانِ (مَنْهِیَّتَیْنِ) مَنْهِیَّاتٌ مَّنَاهِیُّ مُنَیْهِیٌّ وَّمُنَیْهِیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يَنْهَ لَمْ يَنْهَوَا لَمْ يَنْهَوْا لَمْ تَنْهَ لَمْ تَنْهَوَا لَمْ يَنْهَوْنَ لَمْ تَنْهَ لَمْ تَنْهَوَا لَمْ تَنْهَوْا لَمْ تَنْهَيْ لَمْ تَنْهَوَا لَمْ تَنْهَوْنَ لَمْ اَنْهَ لَمْ نَنْهَ،

بحث فعل جحد مجہول - (۱) لَمْ يُنْهَ بِهٖ لَمْ يُنْهَ بِهِمَا لَمْ يُنْهَ بِهِمْ لَمْ يُنْهَ بِهَا لَمْ يُنْهَ بِهِمَا لَمْ يُنْهَ بِهِنَّ لَمْ يُنْهَ بِكَ لَمْ يُنْهَ بِكُمَا لَمْ يُنْهَ بِكُمْ لَمْ يُنْهَ بِكِ لَمْ يُنْهَ بِكُمَا لَمْ يُنْهَ بِكُنَّ لَمْ يُنْهَ بِيْ لَمْ يُنْهَ بِنَا، (۲) لَمْ يُنْهَ لَمْ يُنْهَيَا لَمْ يُنْهَوْا لَمْ تُنْهَ لَمْ تُنْهَيَا لَمْ يُنْهَيْنَ لَمْ تُنْهَ لَمْ تُنْهَيَا لَمْ تُنْهَوْا لَمْ تُنْهَيْ لَمْ تُنْهَيَا لَمْ تُنْهَيْنَ لَمْ اُنْهَ لَمْ نُنْهَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَّنْهَوَ لَنْ يَّنْهَوَا لَنْ يَّنْهَوْا لَنْ تَنْهَوَ لَنْ تَنْهَوَا لَنْ يَّنْهَوْنَ لَنْ تَنْهَوَ لَنْ تَنْهَوَا لَنْ تَنْهَوْا لَنْ تَنْهَيْ لَنْ تَنْهَوَا لَنْ تَنْهَوْنَ لَنْ اَنْهَوَ لَنْ نَّنْهَوَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - (۱) لَنْ يُّنْهٰى بِهٖ لَنْ يُّنْهٰى بِهِمَا لَنْ يُّنْهٰى بِهِمْ لَنْ يُّنْهٰى بِهَا لَنْ يُّنْهٰى بِهِمَا لَنْ يُّنْهٰى بِهِنَّ لَنْ يُّنْهٰى بِكَ لَنْ يُّنْهٰى بِكُمَا لَنْ يُّنْهٰى بِكُمْ لَنْ يُّنْهٰى بِكِ لَنْ يُّنْهٰى بِكُمَا لَنْ يُّنْهٰى بِكُنَّ لَنْ يُّنْهٰى بِيْ لَنْ يُّنْهٰى بِنَا، (۲) لَنْ يُّنْهٰى لَنْ يُّنْهَيَا لَنْ يُّنْهَوْا لَنْ تُنْهٰى لَنْ تُنْهَيَا لَنْ يُّنْهَيْنَ لَنْ تُنْهٰى لَنْ تُنْهَيَا لَنْ تُنْهَوْا لَنْ تُنْهَيْ لَنْ تُنْهَيَا لَنْ تُنْهَيْنَ لَنْ اُنْهٰى لَنْ نُّنْهٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف - اُنْهُ اُنْهُوَا اُنْهُوْا اُنْهِيْ اُنْهُوَا اُنْهُوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اُنْهُوَنَّ اُنْهُوَآنِّ اُنْهُنَّ اُنْهِنَّ اُنْهُوَآنِّ اُنْهُوْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اُنْهُوَنْ اُنْهُنْ اُنْهِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - (۱) لِيُنْهَ بِكَ لِيُنْهَ بِكُمَا لِيُنْهَ بِكُمْ لِيُنْهَ بِكِ لِيُنْهَ بِكُمَا لِيُنْهَ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْهَ لِتُنْهَيَا لِتُنْهَوْا لِتُنْهَيْ لِتُنْهَيَا لِتُنْهَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لِيُنْهَيَنَّ بِكَ لِيُنْهَيَنَّ بِكُمَا لِيُنْهَيَنَّ بِكُمْ لِيُنْهَيَنَّ بِكِ لِيُنْهَيَنَّ بِكُمَا لِيُنْهَيَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْهَيَنَّ لِتُنْهَيَآنِّ لِتُنْهَوُنَّ لِتُنْهَيِنَّ لِتُنْهَيَآنِّ لِتُنْهَيْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لِيُنْهَيَنْ بِكَ لِيُنْهَيَنْ بِكُمْ لِيُنْهَيَنْ بِكِ، (۲) لِتُنْهَيَنْ لِتُنْهَوُنْ لِتُنْهَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَنْهَ لِيَنْهَوَا لِيَنْهَوْا لِتَنْهَ لِتَنْهَوَا لِيَنْهَوْنَ لِاَنْهَ لِنَنْهَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَنْهَوَنَّ لِيَنْهَوَآنِّ لِيَنْهَنَّ لِتَنْهَوَنَّ لِتَنْهَوَآنِّ لِيَنْهَوْنَآنِّ لِاَنْهَوَنَّ لِنَنْهَوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَنْهَوَنْ لِيَنْهَنْ لِتَنْهَوَنْ لِاَنْهَوَنْ لِنَنْهَوَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - (۱) لِيُنْهَ بِهٖ لِيُنْهَ بِهِمَا لِيُنْهَ بِهِمْ لِيُنْهَ بِهَا لِيُنْهَ بِهِمَا لِيُنْهَ بِهِنَّ لِيُنْهَ بِيْ لِيُنْهَ بِنَا، (۲) لِيُنْهَ لِيُنْهَيَا لِيُنْهَوْا لِتُنْهَ لِتُنْهَيَا لِيُنْهَيْنَ لِاُنْهَ لِنُنْهَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُنْهَيَنَّ بِهٖ لِيُنْهَيَنَّ بِهِمَا لِيُنْهَيَنَّ بِهِمْ لِيُنْهَيَنَّ بِهَا لِيُنْهَيَنَّ بِهِمَا لِيُنْهَيَنَّ بِهِنَّ لِيُنْهَيَنَّ بِیْ لِيُنْهَيَنَّ بِنَا، (۲)لِیُنْهَیَنَّ لِیُنْهَیَانِّ لِیُنْهَوُنَّ لِتُنْهَیَنَّ لِتُنْهَیَانِّ لِیُنْهَیْنَانِّ لِاُنْهَیَنَّ لِنُنْهَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُنْهَیَنْ بِهٖ لِیُنْهَیَنْ بِهِمْ لِیُنْهَیَنْ بِهَا لِیُنْهَیَنْ بِیْ لِیُنْهَیَنْ بِنَا، (۲)لِیُنْهَیَنْ لِیُنْهَوُنْ لِتُنْهَیَنْ لِاُنْهَیَنْ لِنُنْهَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَنْهَ لَاتَنْهَوَا لَاتَنْهَوْا لَاتَنْهَیْ لَاتَنْهَوَا لَاتَنْهَوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَنْهَوَنَّ لَاتَنْهَوَانِّ لَاتَنْهَوُنَّ لَاتَنْهَیِنَّ لَاتَنْهَوَانِّ لَاتَنْهَوْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَنْهَوَنْ لَاتَنْهَوُنْ لَاتَنْهَیِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(۱)لَایُنْهَ بِكَ لَایُنْهَ بِکُمَا لَایُنْهَ بِکُمْ لَایُنْهَ بِكِ لَایُنْهَ بِکُمَا لَایُنْهَ بِکُنَّ، (۲) لَاتُنْهَ لَاتُنْهَیَا لَاتُنْهَوْا لَاتُنْهَیْ لَاتُنْهَیَا لَاتُنْهَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُنْهَیَنَّ بِكَ لَایُنْهَیَنَّ بِکُمَا لَایُنْهَیَنَّ بِکُمْ لَایُنْهَیَنَّ بِكِ لَایُنْهَیَنَّ بِکُمَا لَایُنْهَیَنَّ بِکُنَّ، (۲)لَاتُنْهَیَنَّ لَاتُنْهَیَانِّ لَاتُنْهَوُنَّ لَاتُنْهَیِنَّ لَاتُنْهَیَانِّ لَاتُنْهَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُنْهَیَنْ بِكَ لَایُنْهَیَنْ بِکُمْ لَایُنْهَیَنْ بِكِ، (۲)لَاتُنْهَیَنْ لَاتُنْهَوُنْ لَاتُنْهَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَنْهَ لَایَنْهَوَا لَایَنْهَوْا لَاتَنْهَ لَاتَنْهَوَا لَایَنْهَوْنَ لَاأَنْهَ لَانَنْهَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَنْهَوَنَّ لَایَنْهَوَانِّ لَایَنْهَوُنَّ لَاتَنْهَوَنَّ لَاتَنْهَوَانِّ لَایَنْهَوْنَانِّ لَاأَنْهَوَنَّ لَانَنْهَوَنَّ،

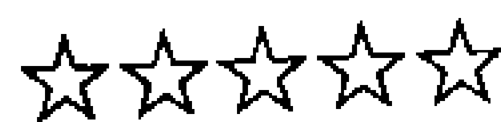
مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَنْهَوَنْ لَایَنْهَوُنْ لَاتَنْهَوَنْ لَاأَنْهَوَنْ لَانَنْهَوَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱)لَایُنْهَ بِهٖ لَایُنْهَ بِهِمَا لَایُنْهَ بِهِمْ لَایُنْهَ بِهَا لَایُنْهَ بِهِمَا لَایُنْهَ بِهِنَّ لَایُنْهَ بِیْ لَایُنْهَ بِنَا، (۲)لَایُنْهَ لَایُنْهَیَا لَایُنْهَوْا لَاتُنْهَ لَاتُنْهَیَا لَایُنْهَیْنَ لَاأُنْهَ لَانُنْهَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُنْهَیَنَّ بِهٖ لَایُنْهَیَنَّ بِهِمَا لَایُنْهَیَنَّ بِهِمْ لَایُنْهَیَنَّ بِهَا لَایُنْهَیَنَّ بِهِمَا لَایُنْهَیَنَّ بِهِنَّ لَایُنْهَیَنَّ بِیْ لَایُنْهَیَنَّ بِنَا، (۲)لَایُنْهَیَنَّ لَایُنْهَیَانِّ لَایُنْهَوُنَّ لَاتُنْهَیَنَّ لَاتُنْهَیَانِّ لَایُنْهَیْنَانِّ لَاأُنْهَیَنَّ لَانُنْهَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُنْهَیَنْ بِهٖ لَایُنْهَیَنْ بِهِمْ لَایُنْهَیَنْ بِهَا لَایُنْهَیَنْ بِیْ لَایُنْهَیَنْ بِنَا، (۲)لَایُنْهَیَنْ لَایُنْهَوُنْ لَاتُنْهَیَنْ لَاأُنْهَیَنْ لَانُنْهَیَنْ،

نوٹ: مندرجہ بالا باب سے ناقص یائی کے مزید مشتق مصادر نہیں مل سکے، طلبہ اپنی سہولت کے مطابق اوپر مذکور دیگر ابواب کے لئے ذکر کی گئی مصادر سے ہی اس وزن پر گردان کرلیں۔

﴿اَبْوَابِ ناقص یائی ثلاثی مزید فیہ﴾

☆ثلاثی مزید فیہ سے ناقص یائی کے آٹھ باب مستعمل ہیں (۱) اِفْعَالٌ جیسے اَغْـنٰـی یُغْنِیْ اِغْنَآءً (۲) تَفْعِیْلٌ جیسے لَقّٰی یُلَقِّیْ تَلْقِیَةً (۳) مُفَاعَلَةٌ جیسے رَامٰی یُرَامِیْ مُرَامَاةً (۴) تَفَعُّلٌ جیسے تَمَـنّٰی یَتَمَنّٰی تَمَنِّیًا (۵) تَفَاعُلٌ جیسے تَـنَـاهٰی یَتَنَاهٰی تَنَاهِیًا (۶) اِفْتِعَالٌ جیسے اِجْتَبٰی یَجْتَبِیْ اِجْتِبَآءً (۷) اِنْفِعَالٌ جیسے اِنْـقَضٰی یَنْقَضِیْ اِنْقِضَآءً (۸) اِسْتِفْعَالٌ جیسے اِسْتَغْنٰی یَسْتَغْنِیْ اِسْتِغْنَآءً۔

باب اِفْعَالٌ (اَغْنٰی یُغْنِیْ اِغْنَآءً) کی تعلیلات

☆اس باب کی تمام تعلیلات بابِ افعال ناقص واوی کی تعلیلات کی طرح ہیں بلکہ اس میں لام کلمہ کو دَعٰـی یَدْعِی والے قاعدے کے مطابق یاء سے تبدیل بھی نہیں کرنا پڑتا کیونکہ وہ پہلے سے یاء ہے۔

باب اوّل صرف صغیرثلاثی مزید فیہ مطلق ناقص یائی

ازباب ''اِفْعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِغْنَاءُ'' (بے پرواہ کرنا)

اَغْنٰی یُغْنِیْ اِغْنَآءً **فَهُوَ** مُغْنٍ وَّاُغْنِیَ یُغْنٰی اِغْنَآءً **فَذَاكَ** مُغْنًی لَمْ یُغْنِ لَمْ یُغْنَ لَایُغْنِیْ لَایُغْنٰی لَنْ یُّغْنِیَ لَنْ یُّغْنٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اَغْنِ لِتُغْنَ لِیُغْنِ لِیُغْنَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتُغْنِ لَاتُغْنَ لَایُغْنِ لَایُغْنَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُغْنًی مُّغْنَیَانِ مُغْنَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اَغْـنٰـی اَغْنَیَا اَغْنَوْا اَغْنَتْ اَغْنَتَا اَغْنَیْنَ اَغْنَیْتَ اَغْنَیْتُمَا اَغْنَیْتُمْ اَغْنَیْتِ اَغْنَیْتُمَا اَغْنَیْتُنَّ اَغْنَیْتُ اَغْنَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔اُغْـنِـیَ اُغْنِیَا اُغْنُوْا اُغْنِیَتْ اُغْنِیَتَا اُغْنِیْنَ اُغْنِیْتَ اُغْنِیْتُمَا اُغْنِیْتُمْ اُغْنِیْتِ اُغْنِیْتُمَا اُغْنِیْتُنَّ اُغْنِیْتُ اُغْنِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَـآ اَغْـنٰـی مَـآ اَغْـنَیَـا مَـآ اَغْنَوْا مَآ اَغْنَتْ مَآ اَغْنَتَا مَآ اَغْنَیْنَ مَآ اَغْنَیْتَ مَآ اَغْنَیْتُمَا مَآ اَغْنَیْتُمْ مَآ اَغْنَیْتِ مَآ اَغْنَیْتُمَا مَآ اَغْنَیْتُنَّ مَآ اَغْنَیْتُ مَآ اَغْنَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَـآ اُغْـنِـیَ مَـآ اُغْـنِـیَـا مَـآ اُغْـنُوْا مَآ اُغْنِیَتْ مَآ اُغْنِیَتَا مَآ اُغْنِیْنَ مَآ اُغْنِیْتَ مَآ اُغْنِیْتُمَا مَآ اُغْنِیْتُمْ مَآ اُغْنِیْتِ مَآ اُغْنِیْتُمَا مَآ اُغْنِیْتُنَّ مَآ اُغْنِیْتُ مَآ اُغْنِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یُـغْنِیْ یُغْنِیَانِ یُغْنُوْنَ تُغْنِیْ تُغْنِیَانِ یُغْنِیْنَ تُـغْنِیْ تُغْنِیَانِ تُغْنُوْنَ تُغْنِیْنَ تُغْنِیَانِ تُغْنِیْنَ اُغْنِیْ نُغْنِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُغْنٰی یُغْنَیَانِ یُغْنَوْنَ تُغْنٰی تُغْنَیَانِ یُغْنَیْنَ تُغْنٰی تُغْنَیَانِ تُغْنَوْنَ تُغْنَیْنَ تُغْنَیَانِ تُغْنَیْنَ اُغْنٰی نُغْنٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایُغْنِیْ لَایُغْنِیَانِ لَایُغْنُوْنَ لَاتُغْنِیْ لَاتُغْنِیَانِ لَایُغْنِیْنَ لَاتُغْنِیْ لَاتُغْنِیَانِ لَاتُغْنُوْنَ لَاتُغْنِیْنَ لَاتُغْنِیَانِ لَاتُغْنِیْنَ لَااُغْنِیْ لَانُغْنِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُغْنٰی لَایُغْنَیَانِ لَایُغْنَوْنَ لَاتُغْنٰی لَاتُغْنَیَانِ لَایُغْنَیْنَ لَاتُغْنٰی لَاتُغْنَیَانِ لَاتُغْنَوْنَ لَاتُغْنَیْنَ لَاتُغْنَیَانِ لَاتُغْنَیْنَ لَااُغْنٰی لَانُغْنٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔ لَیُغْنِیَنَّ لَیُغْنِیَانِّ لَیُغْنُنَّ لَتُغْنِیَنَّ لَتُغْنِیَانِّ لَیُغْنِیْنَانِّ لَتُغْنِیَنَّ لَتُغْنِیَانِّ لَتُغْنُنَّ لَتُغْنِنَّ لَتُغْنِیَانِّ لَتُغْنِیْنَانِّ لَاُغْنِیَنَّ لَنُغْنِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَیُغْنَیَنَّ لَیُغْنَیَانِّ لَیُغْنَوُنَّ لَتُغْنَیَنَّ لَتُغْنَیَانِّ لَیُغْنَیْنَانِّ لَتُغْنَیَنَّ لَتُغْنَیَانِّ لَتُغْنَوُنَّ لَتُغْنَیِنَّ لَتُغْنَیَانِّ لَتُغْنَیْنَانِّ لَاُغْنَیَنَّ لَنُغْنَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔ لَیُغْنِیَنْ لَیُغْنُنْ لَتُغْنِیَنْ لَتُغْنِیَنْ لَتُغْنُنْ لَتُغْنِنْ لَاُغْنِیَنْ لَنُغْنِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَیُغْنَیَنْ لَیُغْنَوُنْ لَتُغْنَیَنْ لَتُغْنَیَنْ لَتُغْنَوُنْ لَتُغْنَیِنْ لَاُغْنَیَنْ لَنُغْنَیَنْ،

بحث اسم فاعل۔ مُغْنٍ مُغْنِیَانِ (مُغْنِیَیْنِ) مُغْنُوْنَ (مُغْنِیْنَ) مُغْنِیَةٌ مُغْنِیَتَانِ (مُغْنِیَتَیْنِ) مُغْنِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول۔ مُغْنًی مُغْنَیَانِ (مُغْنَیَیْنِ) مُغْنَوْنَ (مُغْنَیْنَ) مُغْنَاةٌ مُغْنَاتَانِ (مُغْنَاتَیْنِ) مُغْنَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔ لَمْ یُغْنِ لَمْ یُغْنِیَا لَمْ یُغْنُوْا لَمْ تُغْنِ لَمْ تُغْنِیَا لَمْ یُغْنِیْنَ لَمْ تُغْنِ لَمْ تُغْنِیَا لَمْ تُغْنُوْا لَمْ تُغْنِیْ لَمْ تُغْنِیَا لَمْ تُغْنِیْنَ لَمْ اُغْنِ لَمْ نُغْنِ،

بحث فعل جحد مجہول۔ لَمْ یُغْنَ لَمْ یُغْنَیَا لَمْ یُغْنَوْا لَمْ تُغْنَ لَمْ تُغْنَیَا لَمْ یُغْنَیْنَ لَمْ تُغْنَ لَمْ تُغْنَیَا لَمْ تُغْنَوْا لَمْ تُغْنَیْ لَمْ تُغْنَیَا لَمْ تُغْنَیْنَ لَمْ اُغْنَ لَمْ نُغْنَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔ لَنْ یُغْنِیَ لَنْ یُغْنِیَا لَنْ یُغْنُوْا لَنْ تُغْنِیَ لَنْ تُغْنِیَا لَنْ یُغْنِیْنَ لَنْ تُغْنِیَ لَنْ تُغْنِیَا لَنْ تُغْنُوْا لَنْ تُغْنِیْ لَنْ تُغْنِیَا لَنْ تُغْنِیْنَ لَنْ اُغْنِیَ لَنْ نُغْنِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَنْ یُغْنٰی لَنْ یُغْنَیَا لَنْ یُغْنَوْا لَنْ تُغْنٰی لَنْ تُغْنَیَا لَنْ یُغْنَیْنَ لَنْ تُغْنٰی لَنْ تُغْنَیَا لَنْ تُغْنَوْا لَنْ تُغْنَیْ لَنْ تُغْنَیَا لَنْ تُغْنَیْنَ لَنْ اُغْنٰی لَنْ نُغْنٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف۔ اَغْنِ اَغْنِیَا اَغْنُوْا اَغْنِیْ اَغْنِیَا اَغْنِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ اَغْنِیَنَّ اَغْنِیَانِّ اَغْنُنَّ اَغْنِنَّ اَغْنِیَانِّ اَغْنِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ اَغْنِیَنْ اَغْنُنْ اَغْنِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔ لِتُغْنَ لِتُغْنَیَا لِتُغْنَوْا لِتُغْنَیْ لِتُغْنَیَا لِتُغْنَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِتُغْنَیَنَّ لِتُغْنَیَانِّ لِتُغْنَوُنَّ لِتُغْنَیِنَّ لِتُغْنَیَانِّ لِتُغْنَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُغْنَيَنْ لِتُغْنَوُنْ لِتُغْنَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيُغْنِ لِيُغْنِيَا لِيُغْنُوْا لِتُغْنِ لِتُغْنِيَا لِيُغْنِيْنَ لِاُغْنِ لِنُغْنِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُغْنِيَنَّ لِيُغْنِيَآنِّ لِيُغْنُنَّ لِتُغْنِيَنَّ لِتُغْنِيَآنِّ لِيُغْنِيْنَآنِّ لِاُغْنِيَنَّ لِنُغْنِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُغْنِيَنْ لِيُغْنُنْ لِتُغْنِيَنْ لِاُغْنِيَنْ لِنُغْنِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُغْنَ لِيُغْنَيَا لِيُغْنَوْا لِتُغْنَ لِتُغْنَيَا لِيُغْنَيْنَ لِاُغْنَ لِنُغْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُغْنَيَنَّ لِيُغْنَيَآنِّ لِيُغْنَوُنَّ لِتُغْنَيَنَّ لِتُغْنَيَآنِّ لِيُغْنَيْنَآنِّ لِاُغْنَيَنَّ لِنُغْنَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُغْنَيَنْ لِيُغْنَوُنْ لِتُغْنَيَنْ لِاُغْنَيَنْ لِنُغْنَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُغْنِ لَاتُغْنِيَا لَاتُغْنُوْا لَاتُغْنِيْ لَاتُغْنِيَا لَاتُغْنِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُغْنِيَنَّ لَاتُغْنِيَآنِّ لَاتُغْنُنَّ لَاتُغْنِنَّ لَاتُغْنِيَآنِّ لَاتُغْنِيْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُغْنِيَنْ لَاتُغْنُنْ لَاتُغْنِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُغْنَ لَاتُغْنَيَا لَاتُغْنَوْا لَاتُغْنَيْ لَاتُغْنَيَا لَاتُغْنَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُغْنَيَنَّ لَاتُغْنَيَآنِّ لَاتُغْنَوُنَّ لَاتُغْنَيِنَّ لَاتُغْنَيَآنِّ لَاتُغْنَيْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُغْنَيَنْ لَاتُغْنَوُنْ لَاتُغْنَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايُغْنِ لَايُغْنِيَا لَايُغْنُوْا لَاتُغْنِ لَاتُغْنِيَا لَايُغْنِيْنَ لَآاُغْنِ لَانُغْنِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُغْنِيَنَّ لَايُغْنِيَآنِّ لَايُغْنُنَّ لَاتُغْنِيَنَّ لَاتُغْنِيَآنِّ لَايُغْنِيْنَآنِّ لَآاُغْنِيَنَّ لَانُغْنِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُغْنِيَنْ لَايُغْنُنْ لَاتُغْنِيَنْ لَآاُغْنِيَنْ لَانُغْنِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُغْنَ لَايُغْنَيَا لَايُغْنَوْا لَاتُغْنَ لَاتُغْنَيَا لَايُغْنَيْنَ لَآاُغْنَ لَانُغْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُغْنَيَنَّ لَايُغْنَيَآنِّ لَايُغْنَوُنَّ لَاتُغْنَيَنَّ لَاتُغْنَيَآنِّ لَايُغْنَيْنَآنِّ لَآاُغْنَيَنَّ لَانُغْنَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُغْنَيَنْ لَايُغْنَوُنْ لَاتُغْنَيَنْ لَآاُغْنَيَنْ لَانُغْنَيَنْ،

﴿ناقص یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "اِفْعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِسْقَآءُ	پانی پینے کیلئے دینا	اَلْاِسْدَآءُ	کپڑے کا تانا تننا	اَلْاِبْکَآءُ	کسی کو رلانا
اَلْاِنْجَآءُ	نجات دینا	اَلْاِجْرَآءُ	جاری کرنا	اَلْاِنْسَآءُ	بھلانا رفراموش کرنا
اَلْاِبْقَآءُ	باقی رکھنا	اَلْاِلْقَآءُ	ڈالنا	اَلْاِخْفَآءُ	پوشیدہ کرنا

باب تفعِیل (لَقّٰی یُلَقِّیْ تَلْقِیَۃً) کی تعلیلات

☆اس باب کی تمام تعلیلات بابِ تفعیل ناقص واوی کی تعلیلات کی طرح ہیں بلکہ اس میں لام کلمہ کو دُعِیَ یا یُدْعٰی والے قاعدے کے مطابق یاء سے تبدیل کرنے کی بھی ضرورت نہیں کیونکہ وہ پہلے سے یاء ہے۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق ناقص یائی

ازباب "تَفْعِیْل" جیسے "اَلتَّلْقِیَۃُ" (ڈالنا)

لَقّٰی یُلَقِّیْ تَلْقِیَۃً **فَھُوَ** مُلَقٍّ وَّلُقِّیَ یُلَقّٰی تَلْقِیَۃً **فَذَاکَ** مُلَقًّی لَمْ یُلَقِّ لَمْ یُلَقَّ لَایُلَقِّیْ لَایُلَقّٰی لَنْ یُّلَقِّیَ لَنْ یُّلَقّٰی **اَلْاَمْرُمِنْہُ** لَقِّ لِتُلَقَّ لِیُلَقِّ لِیُلَقَّ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتُلَقِّ لَاتُلَقَّ لَا یُلَقِّ لَایُلَقَّ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُلَقًّی مُّلَقًّی مُلَقَّیَانِ مُلَقَّیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- لَقّٰی لَقَّیَا لَقَّوْا لَقَّتْ لَقَّتَا لَقَّیْنَ لَقَّیْتَ لَقَّیْتُمَا لَقَّیْتُمْ لَقَّیْتِ لَقَّیْتُمَا لَقَّیْتُنَّ لَقَّیْتُ لَقَّیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- لُقِّیَ لُقِّیَا لُقُّوْا لُقِّیَتْ لُقِّیَتَا لُقِّیْنَ لُقِّیْتَ لُقِّیْتُمَا لُقِّیْتُمْ لُقِّیْتِ لُقِّیْتُمَا لُقِّیْتُنَّ لُقِّیْتُ لُقِّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَالَقّٰی مَالَقَّیَا مَالَقَّوْا مَالَقَّتْ مَالَقَّتَا مَالَقَّیْنَ مَالَقَّیْتَ مَالَقَّیْتُمَا مَالَقَّیْتُمْ مَالَقَّیْتِ مَالَقَّیْتُمَا مَالَقَّیْتُنَّ مَالَقَّیْتُ مَالَقَّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَالُقِّیَ مَالُقِّیَا مَالُقُّوْا مَالُقِّیَتْ مَالُقِّیَتَا مَالُقِّیْنَ مَالُقِّیْتَ مَالُقِّیْتُمَا مَالُقِّیْتُمْ مَالُقِّیْتِ مَالُقِّیْتُمَا مَالُقِّیْتُنَّ مَالُقِّیْتُ مَالُقِّیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یُلَقِّیْ یُلَقِّیَانِ یُلَقُّوْنَ تُلَقِّیْ تُلَقِّیَانِ یُلَقِّیْنَ تُلَقِّیْ تُلَقِّیَانِ تُلَقُّوْنَ تُلَقِّیْنَ تُلَقِّیَانِ تُلَقِّیْنَ اُلَقِّیْ نُلَقِّیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُلَقّٰی یُلَقَّیَانِ یُلَقَّوْنَ تُلَقّٰی تُلَقَّیَانِ یُلَقَّیْنَ تُلَقّٰی تُلَقَّیَانِ تُلَقَّوْنَ تُلَقَّیْنَ تُلَقَّیَانِ تُلَقَّیْنَ اُلَقّٰی نُلَقّٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایُلَقِّیْ لَایُلَقِّیَانِ لَایُلَقُّوْنَ لَاتُلَقِّیْ لَاتُلَقِّیَانِ لَایُلَقِّیْنَ لَاتُلَقِّیْ لَاتُلَقِّیَانِ لَاتُلَقُّوْنَ لَاتُلَقِّیْنَ لَاتُلَقِّیَانِ لَاتُلَقِّیْنَ لَااُلَقِّیْ لَانُلَقِّیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُلَقّٰی لَایُلَقَّیَانِ لَایُلَقَّوْنَ لَاتُلَقّٰی لَاتُلَقَّیَانِ لَایُلَقَّیْنَ لَاتُلَقّٰی لَاتُلَقَّیَانِ لَاتُلَقَّوْنَ لَاتُلَقَّیْنَ لَاتُلَقَّیَانِ لَاتُلَقَّیْنَ لَااُلَقّٰی لَانُلَقّٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیُلَقِّیَنَّ لَیُلَقِّیَانِّ لَیُلَقُّنَّ لَتُلَقِّیَنَّ لَتُلَقِّیَانِّ لَیُلَقِّیْنَانِّ لَتُلَقِّیَنَّ لَتُلَقِّیَانِّ لَتُلَقُّنَّ لَتُلَقِّنَّ لَتُلَقِّیَانِّ لَتُلَقِّیْنَانِّ لَاُلَقِّیَنَّ لَنُلَقِّیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُلَقَّیَنَّ لَیُلَقَّیَانِّ لَیُلَقَّوُنَّ لَتُلَقَّیَنَّ لَتُلَقَّیَانِّ لَیُلَقَّیْنَانِّ لَتُلَقَّیَنَّ لَتُلَقَّیَانِّ

لَتُلَقَّوُنَّ لَتُلَقَّيِنَّ لَتُلَقَّيَانِّ لَتُلَقَّيْنَانِّ لَأُلَقَّيَنَّ لَنُلَقَّيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔ لَيُلَقِّيَنْ لَيُلَقُّنْ لَتُلَقِّيَنْ لَتُلَقِّيَنْ لَتُلَقُّنْ لَتُلَقِّنْ لَأُلَقِّيَنْ لَنُلَقِّيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَيُلَقَّيَنْ لَيُلَقَّوُنْ لَتُلَقَّيَنْ لَتُلَقَّيَنْ لَتُلَقَّوُنْ لَتُلَقَّيِنْ لَأُلَقَّيَنْ لَنُلَقَّيَنْ،

بحث اسم فاعل۔ مُلَقٍّ مُلَقِّيَان (مُلَقِّيَيْنِ) مُلَقُّوْنَ (مُلَقِّيْنَ) مُلَقِّيَةٌ مُلَقِّيَتَان (مُلَقِّيَتَيْنِ) مُلَقِّيَاتٌ،

بحث اسم مفعول۔ مُلَقًّى مُلَقَّيَان (مُلَقَّيَيْنِ) مُلَقَّوْنَ (مُلَقَّيْنَ) مُلَقَّاةٌ مُلَقَّاتَان (مُلَقَّاتَيْنِ) مُلَقَّيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔ لَمْ يُلَقِّ لَمْ يُلَقِّيَا لَمْ يُلَقُّوْا لَمْ تُلَقِّ لَمْ تُلَقِّيَا لَمْ يُلَقِّيْنَ لَمْ تُلَقِّ لَمْ تُلَقِّيَا لَمْ تُلَقُّوْا لَمْ تُلَقِّيْ لَمْ تُلَقِّيَا لَمْ تُلَقِّيْنَ لَمْ أُلَقِّ لَمْ نُلَقِّ،

بحث فعل جحد مجہول۔ لَمْ يُلَقَّ لَمْ يُلَقَّيَا لَمْ يُلَقَّوْا لَمْ تُلَقَّ لَمْ تُلَقَّيَا لَمْ يُلَقَّيْنَ لَمْ تُلَقَّ لَمْ تُلَقَّيَا لَمْ تُلَقَّوْا لَمْ تُلَقَّيْ لَمْ تُلَقَّيَا لَمْ تُلَقَّيْنَ لَمْ أُلَقَّ لَمْ نُلَقَّ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔ لَنْ يُلَقِّيَ لَنْ يُلَقِّيَا لَنْ يُلَقُّوْا لَنْ تُلَقِّيَ لَنْ تُلَقِّيَا لَنْ يُلَقِّيْنَ لَنْ تُلَقِّيَ لَنْ تُلَقِّيَا لَنْ تُلَقُّوْا لَنْ تُلَقِّيْ لَنْ تُلَقِّيَا لَنْ تُلَقِّيْنَ لَنْ أُلَقِّيَ لَنْ نُلَقِّيَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَنْ يُلَقّٰى لَنْ يُلَقَّيَا لَنْ يُلَقَّوْا لَنْ تُلَقّٰى لَنْ تُلَقَّيَا لَنْ يُلَقَّيْنَ لَنْ تُلَقّٰى لَنْ تُلَقَّيَا لَنْ تُلَقَّوْا لَنْ تُلَقَّيْ لَنْ تُلَقَّيَا لَنْ تُلَقَّيْنَ لَنْ أُلَقّٰى لَنْ نُلَقّٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف۔ لَقِّ لَقِّيَا لَقُّوْا لَقِّيْ لَقِّيَا لَقِّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَقِّيَنَّ لَقِّيَانِّ لَقُّنَّ لَقِّنَّ لَقِّيَانِّ لَقِّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَقِّيَنْ لَقُّنْ لَقِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔ لِتُلَقَّ لِتُلَقَّيَا لِتُلَقَّوْا لِتُلَقَّيْ لِتُلَقَّيَا لِتُلَقَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِتُلَقَّيَنَّ لِتُلَقَّيَانِّ لِتُلَقَّوُنَّ لِتُلَقَّيِنَّ لِتُلَقَّيَانِّ لِتُلَقَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِتُلَقَّيَنْ لِتُلَقَّوُنْ لِتُلَقَّيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔ لِيُلَقِّ لِيُلَقِّيَا لِيُلَقُّوْا لِتُلَقِّ لِتُلَقِّيَا لِيُلَقِّيْنَ لِأُلَقِّ لِنُلَقِّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِيُلَقِّيَنَّ لِيُلَقِّيَانِّ لِيُلَقُّنَّ لِتُلَقِّيَنَّ لِتُلَقِّيَانِّ لِيُلَقِّيْنَانِّ لِأُلَقِّيَنَّ لِنُلَقِّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِيُلَقِّيَنْ لِيُلَقُّنْ لِتُلَقِّيَنْ لِأُلَقِّيَنْ لِنُلَقِّيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔ لِيُلَقَّ لِيُلَقَّيَا لِيُلَقَّوْا لِتُلَقَّ لِتُلَقَّيَا لِيُلَقَّيْنَ لِأُلَقَّ لِنُلَقَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِيُلَقَّيَنَّ لِيُلَقَّيَانِّ لِيُلَقَّوُنَّ لِتُلَقَّيَنَّ لِتُلَقَّيَانِّ لِيُلَقَّيْنَانِّ لِأُلَقَّيَنَّ لِنُلَقَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِيُلَقَّيَنْ لِيُلَقَّوُنْ لِتُلَقَّيَنْ لِأُلَقَّيَنْ لِنُلَقَّيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔لَاتُلْقِ لَاتُلْقِیَا لَاتُلْقُوْا لَاتُلْقِیْ لَاتُلْقِیَا لَاتُلْقِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَاتُلْقِیَنَّ لَاتُلْقِیَانِّ لَاتُلْقُنَّ لَاتُلْقِنَّ لَاتُلْقِیَانِّ لَاتُلْقِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَاتُلْقِیَنْ لَاتُلْقُنْ لَاتُلْقِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔لَاتُلْقَ لَاتُلْقَیَا لَاتُلْقَوْا لَاتُلْقَیْ لَاتُلْقَیَا لَاتُلْقَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَاتُلْقَیَنَّ لَاتُلْقَیَانِّ لَاتُلْقَوُنَّ لَاتُلْقَیِنَّ لَاتُلْقَیَانِّ لَاتُلْقَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَاتُلْقَیَنْ لَاتُلْقَوُنْ لَاتُلْقَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔لَایُلْقِ لَایُلْقِیَا لَایُلْقُوْا لَاتُلْقِ لَاتُلْقِیَا لَایُلْقِیْنَ لَااُلْقِ لَانُلْقِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَایُلْقِیَنَّ لَایُلْقِیَانِّ لَایُلْقُنَّ لَاتُلْقِیَنَّ لَاتُلْقِیَانِّ لَایُلْقِیْنَانِّ لَااُلْقِیَنَّ لَانُلْقِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَایُلْقِیَنْ لَایُلْقُنْ لَاتُلْقِیَنْ لَااُلْقِیَنْ لَانُلْقِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔لَایُلْقَ لَایُلْقَیَا لَایُلْقَوْا لَاتُلْقَ لَاتُلْقَیَا لَایُلْقَیْنَ لَااُلْقَ لَانُلْقَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَایُلْقَیَنَّ لَایُلْقَیَانِّ لَایُلْقَوُنَّ لَاتُلْقَیَنَّ لَاتُلْقَیَانِّ لَایُلْقَیْنَانِّ لَااُلْقَیَنَّ لَانُلْقَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَایُلْقَیَنْ لَایُلْقَوُنْ لَاتُلْقَیَنْ لَااُلْقَیَنْ لَانُلْقَیَنْ،

﴿ناقص یائی کے چند معروف مصادر جو باب ''تَفْعِیْل'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلتَّسْدِیَۃُ	کپڑے کا تانا تننا	اَلتَّسْرِیَۃُ	کسی کا فکر دور کرنا	اَلتَّبْکِیَۃُ	رلانا
اَلتَّبْنِیَۃُ	کثرت سے گھر بنانا	اَلتَّحْلِیَۃُ	زیور بنانا	اَلتَّسْقِیَۃُ	بہت پلانا
اَلتَّنْجِیَۃُ	نجات دینا/رہائی دلانا	اَلتَّزْکِیَۃُ	پاک کرنا	اَلتَّصْلِیَۃُ	نماز یا درود پڑھنا

☆☆☆☆☆

باب مُفَاعَلَہ (رَامٰی یُرَامِیْ مُرَامَاۃً) کی تعلیلات

☆اس باب کی تمام تعلیلات بابِ مفاعلہ ناقص واوی کی تعلیلات کی طرح ہیں بلکہ اس میں لام کلمہ کو دُعِیَ یا یُدْعٰی والے قاعدے کے مطابق یاء سے تبدیل بھی نہیں کرنا پڑتا کیونکہ وہ پہلے سے یاء ہے۔

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیه مطلق ناقص یائی

ازباب ''مُفَاعَلَةٌ'' جیسے ''اَلْمُرَامَاةُ'' (باہم تیراندازی کرنا)

رَامٰی یُرَامِیْ مُرَامَاةً **فَهُوَ** مُرَامٍ وَّرُوْمِیَ یُرَامٰی مُرَامَاةً **فَذَاكَ** مُرَامًی لَمْ یُرَامِ لَمْ یُرَامَ لَایُرَامِیْ لَایُرَامٰی لَنْ یُّرَامِیَ لَنْ یُّرَامٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** رَامِ لِتُـرَامَ لِیُرَامِ لِیُرَامَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتُـرَامِ لَاتُرَامَ لَایُرَامِ لَایُرَامَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُرَامًی مُرَامَیَانِ مُرَامَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-رَامٰی رَامَیَا رَامَوْا رَامَتْ رَامَتَا رَامَیْنَ رَامَیْتَ رَامَیْتُمَا رَامَیْتُمْ رَامَیْتِ رَامَیْتُمَا رَامَیْتُنَّ رَامَیْتُ رَامَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-رُوْمِیَ رُوْمِیَا رُوْمُوْا رُوْمِیَتْ رُوْمِیَتَا رُوْمِیْنَ رُوْمِیْتَ رُوْمِیْتُمَا رُوْمِیْتُمْ رُوْمِیْتِ رُوْمِیْتُمَا رُوْمِیْتُنَّ رُوْمِیْتُ رُوْمِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَـارَامٰـی مَـارَامَیَـا مَـارَامَـوْا مَـارَامَـتْ مَارَامَتَا مَارَامَیْنَ مَارَامَیْتَ مَارَامَیْتُمَا مَارَامَیْتُمْ مَارَامَیْتِ مَارَامَیْتُمَا مَارَامَیْتُنَّ مَارَامَیْتُ مَارَامَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَارُوْمِیَ مَارُوْمِیَا مَارُوْمُوْا مَارُوْمِیَتْ مَارُوْمِیَتَا مَارُوْمِیْنَ مَارُوْمِیْتَ مَارُوْمِیْتُمَا مَارُوْمِیْتُمْ مَارُوْمِیْتِ مَارُوْمِیْتُمَا مَارُوْمِیْتُنَّ مَارُوْمِیْتُ مَارُوْمِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یُـرَامِـیْ یُـرَامِیَانِ یُرَامُوْنَ تُرَامِیْ تُرَامِیَانِ یُرَامِیْنَ تُـرَامِـیْ تُرَامِیَانِ تُرَامُوْنَ تُرَامِیْنَ تُرَامِیَانِ تُرَامِیْنَ اُرَامِیْ نُرَامِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُـرَامٰـی یُـرَامَیَـانِ یُرَامَوْنَ تُرَامٰی تُرَامَیَانِ یُرَامَیْنَ تُـرَامٰـی تُـرَامَیَانِ تُرَامَوْنَ تُرَامَیْنَ تُرَامَیَانِ تُرَامَیْنَ اُرَامٰی اُرَامٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایُـرَامِـیْ لَایُـرَامِیَـانِ لَایُـرَامُـوْنَ لَاتُرَامِیْ لَاتُرَامِیَانِ لَایُرَامِیْنَ لَاتُـرَامِـیْ لَاتُرَامِیَانِ لَاتُرَامُوْنَ لَاتُرَامِیْنَ لَاتُرَامِیَانِ لَاتُرَامِیْنَ لَآاُرَامِیْ لَانُرَامِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُرَامٰی لَایُرَامَیَانِ لَایُرَامَوْنَ لَاتُرَامٰی لَاتُرَامَیَانِ لَایُرَامَیْنَ لَاتُرَامٰی لَاتُرَامَیَانِ لَاتُرَامَوْنَ لَاتُرَامَیْنَ لَاتُرَامَیَانِ لَاتُرَامَیْنَ لَآاُرَامٰی لَااُرَامٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیُـرَامِیَـنَّ لَیُرَامِیَآنِّ لَیُرَامُنَّ لَتُرَامِیَنَّ لَتُرَامِیَآنِّ لَیُرَامِیْنَآنِّ لَتُرَامِیَنَّ لَتُرَامِیَآنِّ لَتُرَامُنَّ لَتُرَامِنَّ لَتُرَامِیَآنِّ لَتُرَامِیْنَآنِّ لَاُرَامِیَنَّ لَنُرَامِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُـرَامَیَـنَّ لَیُـرَامَیَآنِّ لَیُرَامَوُنَّ لَتُرَامَیَنَّ لَتُرَامَیَآنِّ لَیُرَامَیْنَآنِّ لَتُرَامَیَنَّ

لَتُرَامَیَانِّ لَتُرَامَوُنَّ لَتُرَامَیِنَّ لَتُرَامَیَانِّ لَتُرَامَیْنَانِّ لَاُرَامَیَنَّ لَنُرَامَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَیُرَامِیَنْ لَیُرَامُنْ لَتُرَامِیَنْ لَتُرَامِیَنْ لَتُرَامُنْ لَتُرَامِنْ لَاُرَامِیَنْ لَنُرَامِیَ

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُرَامَیَنْ لَیُرَامَوُنْ لَتُرَامَیَنْ لَتُرَامَیَنْ لَتُرَامَوُنْ لَتُرَامَیِنْ لَاُرَامَیَنْ لَنُرَامَ

بحث اسم فاعل - مُرَامٍ مُرَامِیَانِ (مُرَامِیَیْنِ) مُرَامُوْنَ (مُرَامِیْنَ) مُرَامِیَةٌ مُرَامِیَتَانِ (مُرَامِیَتَیْنِ) مُرَامِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُرَامًی مُرَامَیَانِ (مُرَامَیَیْنِ) مُرَامَوْنَ (مُرَامَیْنَ) مُرَامَاةٌ مُرَامَاتَانِ (مُرَامَاتَیْنِ) مُرَامَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یُرَامِ لَمْ یُرَامِیَا لَمْ یُرَامُوْا لَمْ تُرَامِ لَمْ تُرَامِیَا لَمْ یُرَامِیْنَ لَمْ تُرَامِ لَمْ تُرَامِیَا لَمْ تُرَامُوْا لَمْ تُرَا

لَمْ تُرَامِیَا لَمْ تُرَامِیْنَ لَمْ اُرَامِ لَمْ نُرَامِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُرَامَ لَمْ یُرَامَیَا لَمْ یُرَامَوْا لَمْ تُرَامَ لَمْ تُرَامَیَا لَمْ یُرَامَیْنَ لَمْ تُرَامَ لَمْ تُرَامَیَا لَمْ تُرَامَوْا لَمْ تُرَا

لَمْ تُرَامَیَا لَمْ تُرَامَیْنَ لَمْ اُرَامَ لَمْ نُرَامَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ یُّرَامِیَ لَنْ یُّرَامِیَا لَنْ یُّرَامُوْا لَنْ تُرَامِیَ لَنْ تُرَامِیَا لَنْ یُّرَامِیْنَ لَنْ تُرَا

لَنْ تُرَامِیَا لَنْ تُرَامُوْا لَنْ تُرَامِیْ لَنْ تُرَامِیَا لَنْ تُرَامِیْنَ لَنْ اُرَامِیَ لَنْ نُّرَامِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ یُّرَامٰی لَنْ یُّرَامَیَا لَنْ یُّرَامَوْا لَنْ تُرَامٰی لَنْ تُرَامَیَا لَنْ یُّرَامَیْنَ لَنْ تُرَا

لَنْ تُرَامَیَا لَنْ تُرَامَوْا لَنْ تُرَامَیْ لَنْ تُرَامَیَا لَنْ تُرَامَیْنَ لَنْ اُرَامٰی لَنْ نُّرَامٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف - رَامِ رَامِیَا رَامُوْا رَامِیْ رَامِیَا رَامِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - رَامِیَنَّ رَامِیَانِّ رَامُنَّ رَامِنَّ رَامِیَانِّ رَامِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - رَامِیَنْ رَامُنْ رَامِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُرَامَ لِتُرَامَیَا لِتُرَامَوْا لِتُرَامَیْ لِتُرَامَیَا لِتُرَامَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُرَامَیَنَّ لِتُرَامَیَانِّ لِتُرَامَوُنَّ لِتُرَامَیِنَّ لِتُرَامَیَانِّ لِتُرَامَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُرَامَیَنْ لِتُرَامَوُنْ لِتُرَامَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیُرَامِ لِیُرَامِیَا لِیُرَامُوْا لِتُرَامِ لِتُرَامِیَا لِیُرَامِیْنَ لِاُرَامِ لِنُرَامِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُرَامِیَنَّ لِیُرَامِیَانِّ لِیُرَامُنَّ لِتُرَامِیَنَّ لِتُرَامِیَانِّ لِیُرَامِیْنَانِّ لِاُرَامِیَنَّ لِنُرَامِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُرَامِیَنْ لِیُرَامُنْ لِتُرَامِیَنْ لِاُرَامِیَنْ لِنُرَامِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُرَامَ لِیُرَامَیَا لِیُرَامَوْا لِتُرَامَ لِتُرَامَیَا لِیُرَامَیْنَ لِاُرَامَ لِنُرَامَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُرَامَیَنَّ لِیُرَامَیَانِّ لِیُرَامَوُنَّ لِتُرَامَیَنَّ لِتُرَامَیَانِّ لِیُرَامَیْنَانِّ لِاُرَامَیَنَّ لِنُرَامَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُرَامَیَنْ لِیُرَامَوُنْ لِتُرَامَیَنْ لِاُرَامَیَنْ لِنُرَامَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُرَامِ لَاتُرَامِيَا لَاتُرَامُوْا لَاتُرَامِي لَاتُرَامِيَا لَاتُرَامِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُرَامِيَنَّ لَاتُرَامِيَانِّ لَاتُرَامُنَّ لَاتُرَامِنَّ لَاتُرَامِيَانِّ لَاتُرَامِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُرَامِيَنْ لَاتُرَامُنْ لَاتُرَامِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُرَامَ لَاتُرَامَيَا لَاتُرَامَوْا لَاتُرَامَيْ لَاتُرَامَيَا لَاتُرَامَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُرَامَيَنَّ لَاتُرَامَيَانِّ لَاتُرَامَوُنَّ لَاتُرَامَيِنَّ لَاتُرَامَيَانِّ لَاتُرَامَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُرَامَيَنْ لَاتُرَامَوُنْ لَاتُرَامَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايُرَامِ لَايُرَامِيَا لَايُرَامُوْا لَاتُرَامِ لَاتُرَامِيَا لَايُرَامِيْنَ لَآاُرَامِ لَانُرَامِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُرَامِيَنَّ لَايُرَامِيَانِّ لَايُرَامُنَّ لَاتُرَامِيَنَّ لَاتُرَامِيَانِّ لَايُرَامِيْنَانِّ لَآاُرَامِيَنَّ لَانُرَامِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُرَامِيَنْ لَايُرَامُنْ لَاتُرَامِيَنْ لَآاُرَامِيَنْ لَانُرَامِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُرَامَ لَايُرَامَيَا لَايُرَامَوْا لَاتُرَامَ لَاتُرَامَيَا لَايُرَامَيْنَ لَآاُرَامَ لَانُرَامَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُرَامَيَنَّ لَايُرَامَيَانِّ لَايُرَامَوُنَّ لَاتُرَامَيَنَّ لَاتُرَامَيَانِّ لَايُرَامَيْنَانِّ لَآاُرَامَيَنَّ لَانُرَامَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُرَامَيَنْ لَايُرَامَوُنْ لَاتُرَامَيَنْ لَآاُرَامَيَنْ لَانُرَامَيَنْ،

﴿ ناقص یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''مُفَاعَلَةٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْمُبَانَاةُ	تعمیر میں مقابلہ کرنا	اَلْمُسَارَاةُ	رات میں ساتھی کے ساتھ چلنا	اَلْمُنَاجَاةُ	سرگوشی کرنا
اَلْمُنَادَاةُ	آواز دینا، پکارنا	اَلْمُلَاقَاةُ	ایک دوسرے کو دیکھنا	اَلْمُكَافَاةُ	بدلہ دینا
اَلْمُدَارَاةُ	باہم نرمی کرنا	اَلْمُحَامَاةُ	ایک دوسرے کی حمایت کرنا	اَلْمُسَاقَاةُ	ایکدوسرے کو پلانا

☆☆☆☆☆

باب تفعُّل (تَمَنّٰى يَتَمَنّٰى تَمَنِّيًا) کی تعلیلات

☆ اس باب کی تمام تعلیلات بابِ تفعُّل ناقص واوی کی تعلیلات کی طرح ہیں بلکہ اس میں لام کلمہ کو دُعِيَ یا یُدْعٰی والے قاعدے کے مطابق یاء سے تبدیل کرنے کی بھی ضرورت نہیں کیونکہ وہ پہلے سے یاء ہے۔

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق ناقص یائی

ازباب ''تَفَعُّلٌ'' جیسے ''اَلتَّمَنِّیْ'' (آرزوکرنا)

تَمَنّٰی یَتَمَنّٰی تَمَنِّیًا فَهُوَ مُتَمَنٍّ وَتُمُنِّیَ یُتَمَنّٰی تَمَنِّیًا فَذَاكَ مُتَمَنًّی لَمْ یَتَمَنَّ لَمْ یُتَمَنَّ لَایَتَمَنّٰی لَایُتَمَنّٰی لَنْ یَتَمَنّٰی لَنْ یُتَمَنّٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَمَنَّ لِتُتَمَنَّ لِیَتَمَنَّ لِیُتَمَنَّ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَمَنَّ لَاتُتَمَنَّ لَایَتَمَنَّ لَایُتَمَنَّ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَمَنًّی مُتَمَنَّیَانِ مُتَمَنَّیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- تَمَنّٰی تَمَنَّیَا تَمَنَّوْا تَمَنَّتْ تَمَنَّتَا تَمَنَّیْنَ تَمَنَّیْتَ تَمَنَّیْتُمَا تَمَنَّیْتُمْ تَمَنَّیْتِ تَمَنَّیْتُمَا تَمَنَّیْتُنَّ تَمَنَّیْتُ تَمَنَّیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- تُمُنِّیَ تُمُنِّیَا تُمُنُّوْا تُمُنِّیَتْ تُمُنِّیَتَا تُمُنِّیْنَ تُمُنِّیْتَ تُمُنِّیْتُمَا تُمُنِّیْتُمْ تُمُنِّیْتِ تُمُنِّیْتُمَا تُمُنِّیْتُنَّ تُمُنِّیْتُ تُمُنِّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاتَمَنّٰی مَاتَمَنَّیَا مَاتَمَنَّوْا مَاتَمَنَّتْ مَاتَمَنَّتَا مَاتَمَنَّیْنَ مَاتَمَنَّیْتَ مَاتَمَنَّیْتُمَا مَاتَمَنَّیْتُمْ مَاتَمَنَّیْتِ مَاتَمَنَّیْتُمَا مَاتَمَنَّیْتُنَّ مَاتَمَنَّیْتُ مَاتَمَنَّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاتُمُنِّیَ مَاتُمُنِّیَا مَاتُمُنُّوْا مَاتُمُنِّیَتْ مَاتُمُنِّیَتَا مَاتُمُنِّیْنَ مَاتُمُنِّیْتَ مَاتُمُنِّیْتُمَا مَاتُمُنِّیْتُمْ مَاتُمُنِّیْتِ مَاتُمُنِّیْتُمَا مَاتُمُنِّیْتُنَّ مَاتُمُنِّیْتُ مَاتُمُنِّیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَتَمَنّٰی یَتَمَنَّیَانِ یَتَمَنَّوْنَ تَتَمَنّٰی تَتَمَنَّیَانِ یَتَمَنَّیْنَ تَتَمَنّٰی تَتَمَنَّیَانِ تَتَمَنَّوْنَ تَتَمَنَّیْنَ تَتَمَنَّیَانِ تَتَمَنَّیْنَ اَتَمَنّٰی نَتَمَنّٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُتَمَنّٰی یُتَمَنَّیَانِ یُتَمَنَّوْنَ تُتَمَنّٰی تُتَمَنَّیَانِ یُتَمَنَّیْنَ تُتَمَنّٰی تُتَمَنَّیَانِ تُتَمَنَّوْنَ تُتَمَنَّیْنَ تُتَمَنَّیَانِ تُتَمَنَّیْنَ اُتَمَنّٰی نُتَمَنّٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَتَمَنّٰی لَایَتَمَنَّیَانِ لَایَتَمَنَّوْنَ لَاتَتَمَنّٰی لَاتَتَمَنَّیَانِ لَایَتَمَنَّیْنَ لَاتَتَمَنّٰی لَاتَتَمَنَّیَانِ لَاتَتَمَنَّوْنَ لَاتَتَمَنَّیْنَ لَاتَتَمَنَّیَانِ لَاتَتَمَنَّیْنَ لَااَتَمَنّٰی لَانَتَمَنّٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُتَمَنّٰی لَایُتَمَنَّیَانِ لَایُتَمَنَّوْنَ لَاتُتَمَنّٰی لَاتُتَمَنَّیَانِ لَایُتَمَنَّیْنَ لَاتُتَمَنّٰی لَاتُتَمَنَّیَانِ لَاتُتَمَنَّوْنَ لَاتُتَمَنَّیْنَ لَاتُتَمَنَّیَانِ لَاتُتَمَنَّیْنَ لَااُتَمَنّٰی لَانُتَمَنّٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَتَمَنَّیَنَّ لَیَتَمَنَّیَانِّ لَیَتَمَنَّوُنَّ لَتَتَمَنَّیَنَّ لَتَتَمَنَّیَانِّ لَیَتَمَنَّیْنَانِّ لَتَتَمَنَّیَنَّ لَتَتَمَنَّیَانِّ لَتَتَمَنَّوُنَّ لَتَتَمَنَّیِنَّ لَتَتَمَنَّیَانِّ لَتَتَمَنَّیْنَانِّ لَاَتَمَنَّیَنَّ لَنَتَمَنَّیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُتَمَنَّیَنَّ لَیُتَمَنَّیَانِّ لَیُتَمَنَّوُنَّ لَتُتَمَنَّیَنَّ لَتُتَمَنَّیَانِّ لَیُتَمَنَّیْنَانِّ لَتُتَمَنَّیَنَّ

لَتُتَمَنَّيَانِّ لَتُتَمَنَّوُنَّ لَتُتَمَنَّيِنَّ لَتُتَمَنَّيَانِّ لَتُتَمَنَّيْنَانِّ لَاُتَمَنَّيَنَّ لَنُتَمَنَّيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در **فعل مستقبل معروف**۔لَيَتَمَنَّيَنْ لَيَتَمَنَّوُنْ لَتَتَمَنَّيَنْ لَتَتَمَنَّيَنْ لَتَتَمَنَّوُنْ لَتَتَمَنَّيِنْ لَاَتَمَنَّيَنْ لَنَتَمَنَّيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در **فعل مستقبل مجہول**۔لَيُتَمَنَّيَنْ لَيُتَمَنَّوُنْ لَتُتَمَنَّيَنْ لَتُتَمَنَّيَنْ لَتُتَمَنَّوُنْ لَتُتَمَنَّيِنْ لَاُتَمَنَّيَنْ لَنُتَمَنَّيَنْ،

بحث **اسم فاعل**۔مُتَمَنٍّ مُتَمَنِّيَانِ (مُتَمَنِّيَيْنِ) مُتَمَنُّوْنَ (مُتَمَنِّيْنَ) مُتَمَنِّيَةٌ مُتَمَنِّيَتَانِ (مُتَمَنِّيَتَيْنِ) مُتَمَنِّيَاتٌ،

بحث **اسم مفعول**۔مُتَمَنًّى مُتَمَنَّيَانِ (مُتَمَنَّيَيْنِ) مُتَمَنَّوْنَ (مُتَمَنَّيْنَ) مُتَمَنَّاةٌ مُتَمَنَّاتَانِ (مُتَمَنَّاتَيْنِ) مُتَمَنَّيَاتٌ،

بحث **فعل جحد معروف**۔لَمْ يَتَمَنَّ لَمْ يَتَمَنَّيَا لَمْ يَتَمَنَّوْا لَمْ تَتَمَنَّ لَمْ تَتَمَنَّيَا لَمْ يَتَمَنَّيْنَ لَمْ تَتَمَنَّ لَمْ تَتَمَنَّيَا لَمْ تَتَمَنَّوْا لَمْ تَتَمَنَّيْ لَمْ تَتَمَنَّيَا لَمْ تَتَمَنَّيْنَ لَمْ اَتَمَنَّ لَمْ نَتَمَنَّ،

بحث **فعل جحد مجہول**۔لَمْ يُتَمَنَّ لَمْ يُتَمَنَّيَا لَمْ يُتَمَنَّوْا لَمْ تُتَمَنَّ لَمْ تُتَمَنَّيَا لَمْ يُتَمَنَّيْنَ لَمْ تُتَمَنَّ لَمْ تُتَمَنَّيَا لَمْ تُتَمَنَّوْا لَمْ تُتَمَنَّيْ لَمْ تُتَمَنَّيَا لَمْ تُتَمَنَّيْنَ لَمْ اُتَمَنَّ لَمْ نُتَمَنَّ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در **فعل مستقبل معروف**۔لَنْ يَتَمَنّٰى لَنْ يَتَمَنَّيَا لَنْ يَتَمَنَّوْا لَنْ تَتَمَنّٰى لَنْ تَتَمَنَّيَا لَنْ يَتَمَنَّيْنَ لَنْ تَتَمَنّٰى لَنْ تَتَمَنَّيَا لَنْ تَتَمَنَّوْا لَنْ تَتَمَنَّيْ لَنْ تَتَمَنَّيَا لَنْ تَتَمَنَّيْنَ لَنْ اَتَمَنّٰى لَنْ نَتَمَنّٰى،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در **فعل مستقبل مجہول**۔لَنْ يُتَمَنّٰى لَنْ يُتَمَنَّيَا لَنْ يُتَمَنَّوْا لَنْ تُتَمَنّٰى لَنْ تُتَمَنَّيَا لَنْ يُتَمَنَّيْنَ لَنْ تُتَمَنّٰى لَنْ تُتَمَنَّيَا لَنْ تُتَمَنَّوْا لَنْ تُتَمَنَّيْ لَنْ تُتَمَنَّيَا لَنْ تُتَمَنَّيْنَ لَنْ اُتَمَنّٰى لَنْ نُتَمَنّٰى،

بحث **فعل امر حاضر معروف**۔تَمَنَّ تَمَنَّيَا تَمَنَّوْا تَمَنَّيْ تَمَنَّيَا تَمَنَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔تَمَنَّيَنَّ تَمَنَّيَانِّ تَمَنَّوُنَّ تَمَنَّيِنَّ تَمَنَّيَانِّ تَمَنَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔تَمَنَّيَنْ تَمَنَّوُنْ تَمَنَّيِنْ،

بحث **فعل امر حاضر مجہول**۔لِتُتَمَنَّ لِتُتَمَنَّيَا لِتُتَمَنَّوْا لِتُتَمَنَّيْ لِتُتَمَنَّيَا لِتُتَمَنَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُتَمَنَّيَنَّ لِتُتَمَنَّيَانِّ لِتُتَمَنَّوُنَّ لِتُتَمَنَّيِنَّ لِتُتَمَنَّيَانِّ لِتُتَمَنَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُتَمَنَّيَنْ لِتُتَمَنَّوُنْ لِتُتَمَنَّيِنْ،

بحث **فعل امر غائب معروف**۔لِيَتَمَنَّ لِيَتَمَنَّيَا لِيَتَمَنَّوْا لِتَتَمَنَّ لِتَتَمَنَّيَا لِيَتَمَنَّيْنَ لِاَتَمَنَّ لِنَتَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِيَتَمَنَّيَنَّ لِيَتَمَنَّيَانِّ لِيَتَمَنَّوُنَّ لِتَتَمَنَّيَنَّ لِتَتَمَنَّيَانِّ لِيَتَمَنَّيْنَانِّ لِاَتَمَنَّيَنَّ لِنَتَمَنَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِيَتَمَنَّيَنْ لِيَتَمَنَّوُنْ لِتَتَمَنَّيَنْ لِاَتَمَنَّيَنْ لِنَتَمَنَّيَنْ،

بحث **فعل امر غائب مجہول**۔لِيُتَمَنَّ لِيُتَمَنَّيَا لِيُتَمَنَّوْا لِتُتَمَنَّ لِتُتَمَنَّيَا لِيُتَمَنَّيْنَ لِاُتَمَنَّ لِنُتَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِيُتَمَنَّيَنَّ لِيُتَمَنَّيَانِّ لِيُتَمَنَّوُنَّ لِتُتَمَنَّيَنَّ لِتُتَمَنَّيَانِّ لِيُتَمَنَّيْنَانِّ لِاُتَمَنَّيَنَّ لِنُتَمَنَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِيُتَمَنَّيَنْ لِيُتَمَنَّوُنْ لِتُتَمَنَّيَنْ لِاُتَمَنَّيَنْ لِنُتَمَنَّيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔ لَاتَتَمَنَّ لَاتَتَمَنَّيَا لَاتَتَمَنَّوْا لَاتَتَمَنَّیْ لَاتَتَمَنَّيَا لَاتَتَمَنَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتَتَمَنَّيَنَّ لَاتَتَمَنَّيَانِّ لَاتَتَمَنَّوُنَّ لَاتَتَمَنَّيِنَّ لَاتَتَمَنَّيَانِّ لَاتَتَمَنَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتَتَمَنَّيَنْ لَاتَتَمَنَّوُنْ لَاتَتَمَنَّيِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔ لَاتُتَمَنَّ لَاتُتَمَنَّيَا لَاتُتَمَنَّوْا لَاتُتَمَنَّیْ لَاتُتَمَنَّيَا لَاتُتَمَنَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتُتَمَنَّيَنَّ لَاتُتَمَنَّيَانِّ لَاتُتَمَنَّوُنَّ لَاتُتَمَنَّيِنَّ لَاتُتَمَنَّيَانِّ لَاتُتَمَنَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتُتَمَنَّيَنْ لَاتُتَمَنَّوُنْ لَاتُتَمَنَّيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔ لَايَتَمَنَّ لَايَتَمَنَّيَا لَايَتَمَنَّوْا لَاتَتَمَنَّ لَاتَتَمَنَّيَا لَايَتَمَنَّيْنَ لَآاَتَمَنَّ لَانَتَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَايَتَمَنَّيَنَّ لَايَتَمَنَّيَانِّ لَايَتَمَنَّوُنَّ لَاتَتَمَنَّيَنَّ لَاتَتَمَنَّيَانِّ لَايَتَمَنَّيْنَانِّ لَآاَتَمَنَّيَنَّ لَانَتَمَنَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَايَتَمَنَّيَنْ لَايَتَمَنَّوُنْ لَاتَتَمَنَّيَنْ لَآاَتَمَنَّيَنْ لَانَتَمَنَّيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔ لَايُتَمَنَّ لَايُتَمَنَّيَا لَايُتَمَنَّوْا لَاتُتَمَنَّ لَاتُتَمَنَّيَا لَايُتَمَنَّيْنَ لَآاُتَمَنَّ لَانُتَمَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَايُتَمَنَّيَنَّ لَايُتَمَنَّيَانِّ لَايُتَمَنَّوُنَّ لَاتُتَمَنَّيَنَّ لَاتُتَمَنَّيَانِّ لَايُتَمَنَّيْنَانِّ لَآاُتَمَنَّيَنَّ لَانُتَمَنَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَايُتَمَنَّيَنْ لَايُتَمَنَّوُنْ لَاتُتَمَنَّيَنْ لَآاُتَمَنَّيَنْ لَانُتَمَنَّيَنْ،

ناقص یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفَعُّل" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّشَرِّیْ	متفرق ہونا	اَلتَّصَبِّیْ	کھیل کود کیطرف مائل ہونا	اَلتَّشَكِّیْ	شکایت کرنا
اَلتَّحَلِّیْ	آراستہ ہونا	اَلتَّسَدِّیْ	سوار ہونا، چڑھنا	اَلتَّسَنِّیْ	چڑھنا
اَلتَّشَظِّیْ	پھٹنا	اَلتَّمَنِّیْ	کسی شئی کی آرزو کرنا	اَلتَّسَقِّیْ	سیراب ہونا

☆☆☆☆☆

باب تفاعُل (تَنَاهٰی يَتَنَاهٰی تَنَاهِيًا) کی تعلیلات

☆ معمولی غور وخوض سے ہی معلوم ہو جائے گا کہ اس باب کی تمام تعلیلات بابِ تفاعل ناقص واوی کی تعلیلات کی طرح ہیں بلکہ اس باب میں تو لام کلمہ کو دُعِــــیَ یا یُـــدْعَــــی والے قاعدے کے مطابق یاء سے تبدیل بھی نہیں کرنا پڑتا جیسا واوی میں کرنا پڑتا تھا کیونکہ لام کلمہ پہلے سے یاء ہے۔

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق ناقص یائی

ازباب ''تفاعلٌ'' جیسے ''اَلتَّنَاهِیْ'' (ایک دوسرے کو روکنا)

تَـنَـاهٰی یَتَنَاهٰی تَنَاهِیًا **فَهُوَ** مُتَنَـاهٍ وَّتُنُوْهِیَ یُتَنَاهٰی تَنَاهِیًا **فَذَاكَ** مُتَـنَـاهًـی لَمْ یَتَنَاهَ لَمْ یُتَنَاهَ لَایَتَنَاهٰی لَایُتَـنَاهٰی لَنْ یَّتَنَاهٰی لَنْ یُّتَنَاهٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَنَاهَ لِتُتَنَاهَ لِیَتَنَاهَ لِیُتَنَاهَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَنَاهَ لَاتُتَنَاهَ لَایَتَنَاهَ لَایُتَنَاهَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَنَاهًی مُتَنَاهَیَانِ مُتَنَاهَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- تَـنَاهٰی تَنَاهَیَا تَنَاهَوْا تَنَاهَتْ تَنَاهَتَا تَنَاهَیْنَ تَنَاهَیْتَ تَنَاهَیْتُمَا تَنَاهَیْتُمْ تَنَاهَیْتِ تَنَاهَیْتُمَا تَنَاهَیْتُنَّ تَنَاهَیْتُ تَنَاهَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- تُنُوْهِیَ تُنُوْهِیَا تُنُوْهُوْا تُنُوْهِیَتْ تُنُوْهِیَتَا تُنُوْهِیْنَ تُنُوْهِیْتَ تُنُوْهِیْتُمَا تُنُوْهِیْتُمْ تُنُوْهِیْتِ تُنُوْهِیْتُمَا تُنُوْهِیْتُنَّ تُنُوْهِیْتُ تُنُوْهِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاتَـنَاهٰی مَاتَنَاهَیَا مَاتَنَاهَوْا مَاتَنَاهَتْ مَاتَنَاهَتَا مَاتَنَاهَیْنَ مَاتَنَاهَیْتَ مَاتَنَاهَیْتُمَا مَاتَنَاهَیْتُمْ مَاتَنَاهَیْتِ مَاتَنَاهَیْتُمَا مَاتَنَاهَیْتُنَّ مَاتَنَاهَیْتُ مَاتَنَاهَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاتُنُوْهِیَ مَاتُنُوْهِیَا مَاتُنُوْهُوْا مَاتُنُوْهِیَتْ مَاتُنُوْهِیَتَا مَاتُنُوْهِیْنَ مَاتُنُوْهِیْتَ مَاتُنُوْهِیْتُمَا مَاتُنُوْهِیْتُمْ مَاتُنُوْهِیْتِ مَاتُنُوْهِیْتُمَا مَاتُنُوْهِیْتُنَّ مَاتُنُوْهِیْتُ مَاتُنُوْهِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَتَنَاهٰی یَتَنَاهَیَانِ یَتَنَاهَوْنَ تَتَنَاهٰی تَتَنَاهَیَانِ یَتَنَاهَیْنَ تَتَنَاهٰی تَتَنَاهَیَانِ تَتَنَاهَوْنَ تَتَنَاهَیْنَ تَتَنَاهَیَانِ تَتَنَاهَیْنَ اَتَنَاهٰی نَتَنَاهٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُتَنَاهٰی یُتَنَاهَیَانِ یُتَنَاهَوْنَ تُتَنَاهٰی تُتَنَاهَیَانِ یُتَنَاهَیْنَ تُتَنَاهٰی تُتَنَاهَیَانِ تُتَنَاهَوْنَ تُتَنَاهَیْنَ تُتَنَاهَیَانِ تُتَنَاهَیْنَ اُتَنَاهٰی نُتَنَاهٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَتَنَاهٰی لَایَتَنَاهَیَانِ لَایَتَنَاهَوْنَ لَاتَتَنَاهٰی لَاتَتَنَاهَیَانِ لَایَتَنَاهَیْنَ لَاتَتَنَاهٰی لَاتَتَنَاهَیَانِ لَاتَتَنَاهَوْنَ لَاتَتَنَاهَیْنَ لَاتَتَنَاهَیَانِ لَاتَتَنَاهَیْنَ لَااَتَنَاهٰی لَانَتَنَاهٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُتَـنَاهٰی لَایُتَنَاهَیَانِ لَایُتَنَاهَوْنَ لَاتُتَنَاهٰی لَاتُتَنَاهَیَانِ لَایُتَنَاهَیْنَ لَاتُتَنَاهٰی لَاتُتَنَاهَیَانِ لَاتُتَنَاهَوْنَ لَاتُتَنَاهَیْنَ لَاتُتَنَاهَیَانِ لَاتُتَنَاهَیْنَ لَااُتَنَاهٰی لَانُتَنَاهٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَتَنَاهَیَنَّ لَیَتَنَاهَیَانِّ لَیَتَنَاهَوُنَّ لَتَتَنَاهَیَنَّ لَتَتَنَاهَیَانِّ لَیَتَنَاهَیْنَانِّ لَتَتَنَاهَیَنَّ لَتَتَنَاهَیَانِّ لَتَتَنَاهَوُنَّ لَتَتَنَاهَیِنَّ لَتَتَنَاهَیَانِّ لَتَتَنَاهَیْنَانِّ لَاَتَنَاهَیَنَّ لَنَتَنَاهَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُتَنَاهَیَنَّ لَیُتَنَاهَیَانِّ لَیُتَنَاهَوُنَّ لَتُتَنَاهَیَنَّ لَتُتَنَاهَیَانِّ لَیُتَنَاهَیْنَانِّ لَتُتَنَاهَیَنَّ لَتُتَنَاهَیَانِّ لَتُتَنَاهَوُنَّ لَتُتَنَاهَیِنَّ لَتُتَنَاهَیَانِّ لَتُتَنَاهَیْنَانِّ لَاُتَنَاهَیَنَّ لَنُتَنَاهَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَنَاهَیَنْ لَیَتَنَاهَوُنْ لَتَتَنَاهَیَنْ لَتَتَنَاهَیَنْ لَتَتَنَاهَوُنْ لَتَتَنَاهَیِنْ لَاَتَنَاهَیَنْ لَنَتَنَاهَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُتَنَاهَیَنْ لَیُتَنَاهَوُنْ لَتُتَنَاهَیَنْ لَتُتَنَاهَیَنْ لَتُتَنَاهَوُنْ لَتُتَنَاهَیِنْ لَاُتَنَاهَیَنْ لَنُتَنَاهَیَنْ،

بحث اسم فاعل-مُتَنَاهٍ مُتَنَاهِیَانِ (مُتَنَاهِیَیْنِ) مُتَنَاهُوْنَ (مُتَنَاهِیْنَ) مُتَنَاهِیَةٌ مُتَنَاهِیَتَانِ (مُتَنَاهِیَتَیْنِ) مُتَنَاهِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُتَنَاهًی مُتَنَاهَیَانِ (مُتَنَاهَیَیْنِ) مُتَنَاهَوْنَ (مُتَنَاهَیْنَ) مُتَنَاهَاةٌ مُتَنَاهَاتَانِ (مُتَنَاهَاتَیْنِ) مُتَنَاهَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَتَنَاهَ لَمْ یَتَنَاهَیَا لَمْ یَتَنَاهَوْا لَمْ تَتَنَاهَ لَمْ تَتَنَاهَیَا لَمْ یَتَنَاهَیْنَ لَمْ تَتَنَاهَ لَمْ تَتَنَاهَیَا لَمْ تَتَنَاهَوْا لَمْ تَتَنَاهَیْ لَمْ تَتَنَاهَیَا لَمْ تَتَنَاهَیْنَ لَمْ اَتَنَاهَ لَمْ نَتَنَاهَ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُتَنَاهَ لَمْ یُتَنَاهَیَا لَمْ یُتَنَاهَوْا لَمْ تُتَنَاهَ لَمْ تُتَنَاهَیَا لَمْ یُتَنَاهَیْنَ لَمْ تُتَنَاهَ لَمْ تُتَنَاهَیَا لَمْ تُتَنَاهَوْا لَمْ تُتَنَاهَیْ لَمْ تُتَنَاهَیَا لَمْ تُتَنَاهَیْنَ لَمْ اُتَنَاهَ لَمْ نُتَنَاهَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّتَنَاهَی لَنْ یَّتَنَاهَیَا لَنْ یَّتَنَاهَوْا لَنْ تَتَنَاهَی لَنْ تَتَنَاهَیَا لَنْ یَّتَنَاهَیْنَ لَنْ تَتَنَاهَی لَنْ تَتَنَاهَیَا لَنْ تَتَنَاهَوْا لَنْ تَتَنَاهَیْ لَنْ تَتَنَاهَیَا لَنْ تَتَنَاهَیْنَ لَنْ اَتَنَاهَی لَنْ نَّتَنَاهَی،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّتَنَاهَی لَنْ یُّتَنَاهَیَا لَنْ یُّتَنَاهَوْا لَنْ تُتَنَاهَی لَنْ تُتَنَاهَیَا لَنْ یُّتَنَاهَیْنَ لَنْ تُتَنَاهَی لَنْ تُتَنَاهَیَا لَنْ تُتَنَاهَوْا لَنْ تُتَنَاهَیْ لَنْ تُتَنَاهَیَا لَنْ تُتَنَاهَیْنَ لَنْ اُتَنَاهَی لَنْ نُّتَنَاهَی،

بحث فعل امر حاضر معروف-تَنَاهَ تَنَاهَیَا تَنَاهَوْا تَنَاهَیْ تَنَاهَیَا تَنَاهَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-تَنَاهَیَنَّ تَنَاهَیَانِّ تَنَاهَوُنَّ تَنَاهَیِنَّ تَنَاهَیَانِّ تَنَاهَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-تَنَاهَیَنْ تَنَاهَوُنْ تَنَاهَیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُتَنَاهَ لِتُتَنَاهَیَا لِتُتَنَاهَوْا لِتُتَنَاهَیْ لِتُتَنَاهَیَا لِتُتَنَاهَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُتَنَاهَیَنَّ لِتُتَنَاهَیَانِّ لِتُتَنَاهَوُنَّ لِتُتَنَاهَیِنَّ لِتُتَنَاهَیَانِّ لِتُتَنَاهَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُتَنَاهَیَنْ لِتُتَنَاهَوُنْ لِتُتَنَاهَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَتَنَاهَ لِیَتَنَاهَیَا لِیَتَنَاهَوْا لِتَتَنَاهَ لِتَتَنَاهَیَا لِیَتَنَاهَیْنَ لِاَتَنَاهَ لِنَتَنَاهَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَتَنَاهَیَنَّ لِیَتَنَاهَیَانِّ لِیَتَنَاهَوُنَّ لِتَتَنَاهَیَنَّ لِتَتَنَاهَیَانِّ لِیَتَنَاهَیْنَانِّ لِاَتَنَاهَیَنَّ لِنَتَنَاهَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَتَنَاهَیَنْ لِیَتَنَاهَوُنْ لِتَتَنَاهَیَنْ لِاَتَنَاهَیَنْ لِنَتَنَاهَیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُتَنَاهَ لِیُتَنَاهَیَا لِیُتَنَاهَوْا لِتُتَنَاهَ لِتُتَنَاهَیَا لِیُتَنَاهَیْنَ لِاُتَنَاهَ لِنُتَنَاهَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُتَنَاهَیَنَّ لِیُتَنَاهَیَانِّ لِیُتَنَاهَوُنَّ لِتُتَنَاهَیَنَّ لِتُتَنَاهَیَانِّ لِیُتَنَاهَیْنَانِّ لِاُتَنَاهَیَنَّ لِنُتَنَاهَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُتَنَاهَیَنْ لِیُتَنَاهَوُنْ لِتُتَنَاهَیَنْ لِاُتَنَاهَیَنْ لِنُتَنَاهَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَتَنَاهَ لَاتَتَنَاهَیَا لَاتَتَنَاهَوْا لَاتَتَنَاهَیْ لَاتَتَنَاهَیَا لَاتَتَنَاهَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَتَنَاهَیَنَّ لَاتَتَنَاهَیَانِّ لَاتَتَنَاهَوُنَّ لَاتَتَنَاهَیِنَّ لَاتَتَنَاهَیَانِّ لَاتَتَنَاهَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَتَنَاهَیَنْ لَاتَتَنَاهَوُنْ لَاتَتَنَاهَیِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُتَنَاهَ لَاتُتَنَاهَیَا لَاتُتَنَاهَوْا لَاتُتَنَاهَیْ لَاتُتَنَاهَیَا لَاتُتَنَاهَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُتَنَاهَیَنَّ لَاتُتَنَاهَیَانِّ لَاتُتَنَاهَوُنَّ لَاتُتَنَاهَیِنَّ لَاتُتَنَاهَیَانِّ لَاتُتَنَاهَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُتَنَاهَیَنْ لَاتُتَنَاهَوُنْ لَاتُتَنَاهَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَتَنَاهَ لَایَتَنَاهَیَا لَایَتَنَاهَوْا لَاتَتَنَاهَ لَاتَتَنَاهَیَا لَایَتَنَاهَیْنَ لَآاَتَنَاهَ لَانَتَنَاهَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَتَنَاهَیَنَّ لَایَتَنَاهَیَانِّ لَایَتَنَاهَوُنَّ لَاتَتَنَاهَیَنَّ لَاتَتَنَاهَیَانِّ لَایَتَنَاهَیْنَانِّ لَآاَتَنَاهَیَنَّ لَانَتَنَاهَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَتَنَاهَیَنْ لَایَتَنَاهَوُنْ لَاتَتَنَاهَیَنْ لَآاَتَنَاهَیَنْ لَانَتَنَاهَیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُتَنَاهَ لَایُتَنَاهَیَا لَایُتَنَاهَوْا لَاتُتَنَاهَ لَاتُتَنَاهَیَا لَایُتَنَاهَیْنَ لَآاُتَنَاهَ لَانُتَنَاهَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُتَنَاهَیَنَّ لَایُتَنَاهَیَانِّ لَایُتَنَاهَوُنَّ لَاتُتَنَاهَیَنَّ لَاتُتَنَاهَیَانِّ لَایُتَنَاهَیْنَانِّ لَآاُتَنَاهَیَنَّ لَانُتَنَاهَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُتَنَاهَیَنْ لَایُتَنَاهَوُنْ لَاتُتَنَاهَیَنْ لَآاُتَنَاهَیَنْ لَانُتَنَاهَیَنْ،

﴿ناقص یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "تَفَاعُلٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّسَاقِیْ	ایکدوسرے کو پلانا	اَلتَّشَارِیْ	ایک دوسرے پر غضبناک ہونا	اَلتَّبَاکِیْ	بتکلف رونا
اَلتَّعَامِیْ	بتکلف اندھا بننا	اَلتَّصَابِیْ	کھیل کود کیطرف مائل ہونا	اَلتَّنَاهِیْ	ایک دوسرے کو روکنا
اَلتَّمَارِیْ	شک کرنا	اَلتَّفَالِیْ	کسی سے جوئیں نکالنے کی خواہش کرنا	اَلتَّلَاقِیْ	آپس میں ملنا

☆☆☆☆☆

باب اِفْتِعَالٌ (اِجْتَبٰی یَجْتَبِیْ اِجْتِبَآءً) کی تعلیلات

☆اس باب کی تمام تعلیلات بابِ افتعال ناقص واوی کی تعلیلات کی طرح ہیں بلکہ اس میں لام کلمہ کو دُعِیَ یا یُدْعٰی والے قاعدے کے مطابق یاء سے تبدیل کرنے کی بھی ضرورت نہیں کیونکہ وہ پہلے سے یاء ہے۔

باب ششم صرف صغیر ثلاثی مزید فیه ناقص یائی ازباب "اِفْتِعَالٌ" جیسے "اَلْاِجْتِبَاءُ" (چن لینا رکسی چیز کو پسند کرنا)

اِجْتَبٰی یَجْتَبِیْ اِجْتِبَآءً **فَهُوَ** مُجْتَبٍ وَّاُجْتُبِیَ یُجْتَبٰی اِجْتِبَآءً **فَذَاكَ** مُجْتَبًی لَمْ یَجْتَبِ لَمْ یُجْتَبَ لَایَجْتَبِیْ لَایُجْتَبٰی لَنْ یَّجْتَبِیَ لَنْ یُّجْتَبٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِجْتَبِ لِتُجْتَبَ لِیَجْتَبِ لِیُجْتَبَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَجْتَبِ لَاتُجْتَبَ لَایَجْتَبِ لَایُجْتَبَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُجْتَبًی مُجْتَبَیَان مُجْتَبَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اِجْتَبٰی اِجْتَبَیَا اِجْتَبَوْا اِجْتَبَتْ اِجْتَبَتَا اِجْتَبَیْنَ اِجْتَبَیْتَ اِجْتَبَیْتُمَا اِجْتَبَیْتُمْ اِجْتَبَیْتِ اِجْتَبَیْتُمَا اِجْتَبَیْتُنَّ اِجْتَبَیْتُ اِجْتَبَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔اُجْتُبِیَ اُجْتُبِیَا اُجْتُبُوْا اُجْتُبِیَتْ اُجْتُبِیَتَا اُجْتُبِیْنَ اُجْتُبِیْتَ اُجْتُبِیْتُمَا اُجْتُبِیْتُمْ اُجْتُبِیْتِ اُجْتُبِیْتُمَا اُجْتُبِیْتُنَّ اُجْتُبِیْتُ اُجْتُبِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَااجْتَبٰی مَااجْتَبَیَا مَااجْتَبَوْا مَااجْتَبَتْ مَااجْتَبَتَا مَااجْتَبَیْنَ مَااجْتَبَیْتَ مَااجْتَبَیْتُمَا مَااجْتَبَیْتُمْ مَااجْتَبَیْتِ مَااجْتَبَیْتُمَا مَااجْتَبَیْتُنَّ مَااجْتَبَیْتُ مَااجْتَبَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَااُجْتُبِیَ مَااُجْتُبِیَا مَااُجْتُبُوْا مَااُجْتُبِیَتْ مَااُجْتُبِیَتَا مَااُجْتُبِیْنَ مَااُجْتُبِیْتَ مَااُجْتُبِیْتُمَا مَااُجْتُبِیْتُمْ مَااُجْتُبِیْتِ مَااُجْتُبِیْتُمَا مَااُجْتُبِیْتُنَّ مَااُجْتُبِیْتُ مَااُجْتُبِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یَجْتَبِیْ یَجْتَبِیَانِ یَجْتَبُوْنَ تَجْتَبِیْ تَجْتَبِیَانِ یَجْتَبِیْنَ تَجْتَبِیْ تَجْتَبِیَانِ تَجْتَبُوْنَ تَجْتَبِیْنَ تَجْتَبِیَانِ تَجْتَبِیْنَ اَجْتَبِیْ نَجْتَبِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔یُجْتَبٰی یُجْتَبَیَانِ یُجْتَبَوْنَ تُجْتَبٰی تُجْتَبَیَانِ یُجْتَبَیْنَ تُجْتَبٰی تُجْتَبَیَانِ تُجْتَبَوْنَ تُجْتَبَیْنَ تُجْتَبَیَانِ تُجْتَبَیْنَ اُجْتَبٰی نُجْتَبٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَایَجْتَبِیْ لَایَجْتَبِیَانِ لَایَجْتَبُوْنَ لَاتَجْتَبِیْ لَاتَجْتَبِیَانِ لَایَجْتَبِیْنَ لَاتَجْتَبِیْ لَاتَجْتَبِیَانِ لَاتَجْتَبُوْنَ لَاتَجْتَبِیْنَ لَاتَجْتَبِیَانِ لَاتَجْتَبِیْنَ لَآاَجْتَبِیْ لَانَجْتَبِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَایُجْتَبٰی لَایُجْتَبَیَانِ لَایُجْتَبَوْنَ لَاتُجْتَبٰی لَاتُجْتَبَیَانِ لَایُجْتَبَیْنَ لَاتُجْتَبٰی لَاتُجْتَبَیَانِ لَاتُجْتَبَوْنَ لَاتُجْتَبَیْنَ لَاتُجْتَبَیَانِ لَاتُجْتَبَیْنَ لَآاُجْتَبٰی لَانُجْتَبٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔لَیَجْتَبِیَنَّ لَیَجْتَبِیَانِّ لَیَجْتَبُنَّ لَتَجْتَبِیَنَّ لَتَجْتَبِیَانِّ لَیَجْتَبِیْنَانِّ لَتَجْتَبِیَنَّ لَتَجْتَبِیَانِّ لَتَجْتَبُنَّ لَتَجْتَبِنَّ لَتَجْتَبِیَانِّ لَتَجْتَبِیْنَانِّ لَاَجْتَبِیَنَّ لَنَجْتَبِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔لَیُجْتَبَیَنَّ لَیُجْتَبَیَانِّ لَیُجْتَبَوُنَّ لَتُجْتَبَیَنَّ لَتُجْتَبَیَانِّ لَیُجْتَبَیْنَانِّ

تُجْتَبَيِنَّ لَتُجْتَبَيَانِّ لَتُجْتَبَوُنَّ لَتُجْتَبَيِنَّ لَتُجْتَبَيَانِّ لَتُجْتَبَيْنَانِّ لَاُجْتَبَيَنَّ لَنُجْتَبَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيَجْتَبِيَنْ لَيَجْتَبُنْ لَتَجْتَبِيَنْ لَتَجْتَبِيَنْ لَتَجْتَبُنْ لَتَجْتَبِنْ لَاَجْتَبِيَنْ لَنَجْتَبِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُجْتَبَيَنْ لَيُجْتَبَوُنْ لَتُجْتَبَيَنْ لَتُجْتَبَيَنْ لَتُجْتَبَوُنْ لَتُجْتَبَيِنْ لَاُجْتَبَيَنْ لَنُجْتَبَيَنْ،

بحث اسم فاعل - مُجْتَبٍ مُجْتَبِيَان (مُجْتَبِيَيْنِ) مُجْتَبُوْنَ (مُجْتَبِيْنَ) مُجْتَبِيَةٌ مُجْتَبِيَتَان (مُجْتَبِيَتَيْنِ) مُجْتَبِيَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُجْتَبًى مُجْتَبَيَان (مُجْتَبَيَيْنِ) مُجْتَبَوْنَ (مُجْتَبَيْنَ) مُجْتَبَاةٌ مُجْتَبَاتَان (مُجْتَبَاتَيْنِ) مُجْتَبَيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يَجْتَبِ لَمْ يَجْتَبِيَا لَمْ يَجْتَبُوْا لَمْ تَجْتَبِ لَمْ تَجْتَبِيَا لَمْ يَجْتَبِيْنَ لَمْ تَجْتَبِ لَمْ تَجْتَبِيَا لَمْ تَجْتَبُوْا لَمْ تَجْتَبِي لَمْ تَجْتَبِيَا لَمْ تَجْتَبِيْنَ لَمْ اَجْتَبِ لَمْ نَجْتَبِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُجْتَبَ لَمْ يُجْتَبَيَا لَمْ يُجْتَبَوْا لَمْ تُجْتَبَ لَمْ تُجْتَبَيَا لَمْ يُجْتَبَيْنَ لَمْ تُجْتَبَ لَمْ تُجْتَبَيَا لَمْ تُجْتَبَوْا لَمْ تُجْتَبَيْ لَمْ تُجْتَبَيَا لَمْ تُجْتَبَيْنَ لَمْ اُجْتَبَ لَمْ نُجْتَبَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَّجْتَبِيَ لَنْ يَّجْتَبِيَا لَنْ يَّجْتَبُوْا لَنْ تَجْتَبِيَ لَنْ تَجْتَبِيَا لَنْ يَّجْتَبِيْنَ لَنْ تَجْتَبِيَ لَنْ تَجْتَبِيَا لَنْ تَجْتَبُوْا لَنْ تَجْتَبِيْ لَنْ تَجْتَبِيَا لَنْ تَجْتَبِيْنَ لَنْ اَجْتَبِيَ لَنْ نَّجْتَبِيَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُّجْتَبٰى لَنْ يُّجْتَبَيَا لَنْ يُّجْتَبَوْا لَنْ تُجْتَبٰى لَنْ تُجْتَبَيَا لَنْ يُّجْتَبَيْنَ لَنْ تُجْتَبٰى لَنْ تُجْتَبَيَا لَنْ تُجْتَبَوْا لَنْ تُجْتَبَيْ لَنْ تُجْتَبَيَا لَنْ تُجْتَبَيْنَ لَنْ اُجْتَبٰى لَنْ نُّجْتَبٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف - اِجْتَبِ اِجْتَبِيَا اِجْتَبُوْا اِجْتَبِيْ اِجْتَبِيَا اِجْتَبِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اِجْتَبِيَنَّ اِجْتَبِيَانِّ اِجْتَبُنَّ اِجْتَبِنَّ اِجْتَبِيَانِّ اِجْتَبِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِجْتَبِيَنْ اِجْتَبُنْ اِجْتَبِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُجْتَبَ لِتُجْتَبَيَا لِتُجْتَبَوْا لِتُجْتَبَيْ لِتُجْتَبَيَا لِتُجْتَبَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُجْتَبَيَنَّ لِتُجْتَبَيَانِّ لِتُجْتَبَوُنَّ لِتُجْتَبَيِنَّ لِتُجْتَبَيَانِّ لِتُجْتَبَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُجْتَبَيَنْ لِتُجْتَبَوُنْ لِتُجْتَبَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَجْتَبِ لِيَجْتَبِيَا لِيَجْتَبُوْا لِتَجْتَبِ لِتَجْتَبِيَا لِيَجْتَبِيْنَ لِاَجْتَبِ لِنَجْتَبِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَجْتَبِيَنَّ لِيَجْتَبِيَانِّ لِيَجْتَبُنَّ لِتَجْتَبِيَنَّ لِتَجْتَبِيَانِّ لِيَجْتَبِيْنَانِّ لِاَجْتَبِيَنَّ لِنَجْتَبِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَجْتَبِيَنْ لِيَجْتَبُنْ لِتَجْتَبِيَنْ لِاَجْتَبِيَنْ لِنَجْتَبِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُجْتَبَ لِيُجْتَبَيَا لِيُجْتَبَوْا لِتُجْتَبَ لِتُجْتَبَيَا لِيُجْتَبَيْنَ لِاُجْتَبَ لِنُجْتَبَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُجْتَبَيَنَّ لِيُجْتَبَيَانِّ لِيُجْتَبَوُنَّ لِتُجْتَبَيَنَّ لِتُجْتَبَيَانِّ لِيُجْتَبَيْنَانِّ لِاُجْتَبَيَنَّ لِنُجْتَبَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُجْتَبَيَنْ لِيُجْتَبَوُنْ لِتُجْتَبَيَنْ لِاُجْتَبَيَنْ لِنُجْتَبَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَجْتَبِ لَاتَجْتَبِيَا لَاتَجْتَبُوْا لَاتَجْتَبِيْ لَاتَجْتَبِيَا لَاتَجْتَبِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَجْتَبِيَنَّ لَاتَجْتَبِيَانِّ لَاتَجْتَبُنَّ لَاتَجْتَبِنَّ لَاتَجْتَبِيَانِّ لَاتَجْتَبِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَجْتَبِيَنْ لَاتَجْتَبُنْ لَاتَجْتَبِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُجْتَبَ لَاتُجْتَبَيَا لَاتُجْتَبَوْا لَاتُجْتَبَيْ لَاتُجْتَبَيَا لَاتُجْتَبَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُجْتَبَيَنَّ لَاتُجْتَبَيَانِّ لَاتُجْتَبَوُنَّ لَاتُجْتَبَيِنَّ لَاتُجْتَبَيَانِّ لَاتُجْتَبَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُجْتَبَيَنْ لَاتُجْتَبَوُنْ لَاتُجْتَبَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَجْتَبِ لَايَجْتَبِيَا لَايَجْتَبُوْا لَاتَجْتَبِ لَاتَجْتَبِيَا لَايَجْتَبِيْنَ لَآاَجْتَبِ لَانَجْتَبِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَجْتَبِيَنَّ لَايَجْتَبِيَانِّ لَايَجْتَبُنَّ لَاتَجْتَبِيَنَّ لَاتَجْتَبِيَانِّ لَايَجْتَبِيْنَانِّ لَآاَجْتَبِيَنَّ لَانَجْتَبِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَجْتَبِيَنْ لَايَجْتَبُنْ لَاتَجْتَبِيَنْ لَآاَجْتَبِيَنْ لَانَجْتَبِيَنْ،

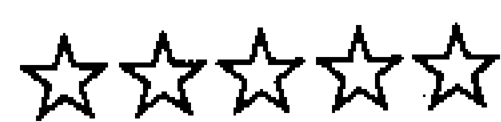
بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُجْتَبَ لَايُجْتَبَيَا لَايُجْتَبَوْا لَاتُجْتَبَ لَاتُجْتَبَيَا لَايُجْتَبَيْنَ لَآاُجْتَبَ لَانُجْتَبَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُجْتَبَيَنَّ لَايُجْتَبَيَانِّ لَايُجْتَبَوُنَّ لَاتُجْتَبَيَنَّ لَاتُجْتَبَيَانِّ لَايُجْتَبَيْنَانِّ لَآاُجْتَبَيَنَّ لَانُجْتَبَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُجْتَبَيَنْ لَايُجْتَبَوُنْ لَاتُجْتَبَيَنْ لَآاُجْتَبَيَنْ لَانُجْتَبَيَنْ،

﴿ناقص یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ "اِفْتِعَال" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِبْتِغَآءُ	طلب کرنا	اَلْاِشْتِرَآءُ	خریدنا/بیچنا	اَلْاِعْتِدَآءُ	تجاوز کرنا
اَلْاِعْتِمَآءُ	کسی شئی کا چننا	اَلْاِبْتِنَآءُ	گو بنانا	اَلْاِعْتِنَآءُ	کسی کام کا اہتمام کرنا
اَلْاِلْتِقَآءُ	ملنا	اَلْاِغْتِزَآءُ	قصد کرنا	اَلْاِهْتِدَآءُ	راہ پانا

باب اِنْفِعَال (اِنْقَضٰی یَنْقَضِیْ اِنْقِضَآءً) کی تعلیلات

☆اس باب کی تمام تعلیلات بابِ انفعال ناقص واوی کی تعلیلات کی طرح ہیں بلکہ اس میں لام کلمہ کو دُعِیَ یا یُدْعٰی والے قاعدے کے مطابق یاء سے تبدیل بھی نہیں کرنا پڑتا کیونکہ وہ پہلے سے یاء ہے۔

باب ہفتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ ناقص یائی ازباب

''اِنْفِعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِنْقِضَاءُ'' (مدت کا گزرنا)

☆اِنْقَضٰی یَنْقَضِیْ اِنْقِضَآءً **فَھُوَ** مُنْقَضٍ لَمْ یَنْقَضِ لَایَنْقَضِیْ لَنْ یَّنْقَضِیَ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِنْقَضِ لِیَنْقَضِ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَنْقَضِ لَایَنْقَضِ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْقَضًی مُّنْقَضًی مُنْقَضَیَانِ مُنْقَضَیَاتٌ، (۱) اِنْقَضٰی یَنْقَضِیْ اِنْقِضَآءً **فَھُوَ** مُنْقَضٍ وَّاُنْقُضِیَ بِهٖ یُنْقَضٰی بِهٖ اِنْقِضَآءً **فَذَاكَ** مُنْقَضًی بِهٖ لَمْ یَنْقَضِ لَمْ یُنْقَضَ بِهٖ لَایَنْقَضِیْ لَایُنْقَضٰی بِهٖ لَنْ یَّنْقَضِیَ لَنْ یُّنْقَضٰی بِهٖ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِنْقَضِ لِیُنْقَضَ بِكَ لِیَنْقَضِ لِیُنْقَضَ بِهٖ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَنْقَضِ لَایُنْقَضَ بِكَ لَایَنْقَضِ لَایُنْقَضَ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْقَضًی مُّنْقَضًی مُنْقَضَیَانِ مُنْقَضَیَاتٌ، (۲) اِنْقَضٰی یَنْقَضِیْ اِنْقِضَآءً **فَھُوَ** مُنْقَضٍ وَّانْقُضِیَ یُنْقَضٰی اِنْقِضَآءً **فَذَاكَ** مُنْقَضًی لَمْ یَنْقَضِ لَمْ یُنْقَضَ لَایَنْقَضِیْ لَایُنْقَضٰی لَنْ یَّنْقَضِیَ لَنْ یُّنْقَضٰی **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِنْقَضِ لِتُنْقَضَ لِیَنْقَضِ لِیُنْقَضَ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَنْقَضِ لَاتُنْقَضَ لَایَنْقَضِ لَایُنْقَضَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْقَضًی مُّنْقَضًی مُنْقَضَیَانِ مُنْقَضَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اِنْقَضٰی اِنْقَضَیَا اِنْقَضَوْا اِنْقَضَتْ اِنْقَضَتَا اِنْقَضَیْنَ اِنْقَضَیْتَ اِنْقَضَیْتُمَا اِنْقَضَیْتُمْ اِنْقَضَیْتِ اِنْقَضَیْتُمَا اِنْقَضَیْتُنَّ اِنْقَضَیْتُ اِنْقَضَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- (۱) اُنْقُضِیَ بِهٖ اُنْقُضِیَ بِهِمَا اُنْقُضِیَ بِهِمْ اُنْقُضِیَ بِهَا اُنْقُضِیَ بِهِمَا اُنْقُضِیَ بِهِنَّ اُنْقُضِیَ بِكَ اُنْقُضِیَ بِكُمَا اُنْقُضِیَ بِكُمْ اُنْقُضِیَ بِكِ اُنْقُضِیَ بِكُمَا اُنْقُضِیَ بِكُنَّ اُنْقُضِیَ بِیْ اُنْقُضِیَ بِنَا، (۲) اُنْقُضِیَ اُنْقُضِیَا اُنْقُضُوْا اُنْقُضِیَتْ اُنْقُضِیَتَا اُنْقُضِیْنَ اُنْقُضِیْتَ اُنْقُضِیْتُمَا اُنْقُضِیْتُمْ اُنْقُضِیْتِ اُنْقُضِیْتُمَا اُنْقُضِیْتُنَّ اُنْقُضِیْتُ اُنْقُضِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاانْقَضٰی مَاانْقَضَیَا مَاانْقَضَوْا مَاانْقَضَتْ مَاانْقَضَتَا مَاانْقَضَیْنَ مَاانْقَضَیْتَ مَاانْقَضَیْتُمَا مَاانْقَضَیْتُمْ مَاانْقَضَیْتِ مَاانْقَضَیْتُمَا مَاانْقَضَیْتُنَّ مَاانْقَضَیْتُ مَاانْقَضَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَااُنْقُضِیَ بِهٖ مَااُنْقُضِیَ بِهِمَا مَااُنْقُضِیَ بِهِمْ مَااُنْقُضِیَ بِهَا مَااُنْقُضِیَ بِهِمَا مَااُنْقُضِیَ بِهِنَّ مَااُنْقُضِیَ بِكَ مَااُنْقُضِیَ بِكُمَا مَااُنْقُضِیَ بِكُمْ مَااُنْقُضِیَ بِكِ مَااُنْقُضِیَ بِكُمَا مَااُنْقُضِیَ بِكُنَّ مَااُنْقُضِیَ بِیْ مَااُنْقُضِیَ بِنَا، (۲) مَااُنْقُضِیَ مَااُنْقُضِیَا مَااُنْقُضُوْا مَااُنْقُضِیَتْ مَااُنْقُضِیَتَا مَااُنْقُضِیْنَ مَااُنْقُضِیْتَ مَااُنْقُضِیْتُمَا مَااُنْقُضِیْتُمْ مَااُنْقُضِیْتِ مَااُنْقُضِیْتُمَا مَااُنْقُضِیْتُنَّ مَااُنْقُضِیْتُ مَااُنْقُضِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَنْقَضِیْ یَنْقَضِیَانِ یَنْقَضُوْنَ تَنْقَضِیْ تَنْقَضِیَانِ یَنْقَضِیْنَ تَنْقَضِیْ تَنْقَضِیَانِ تَنْقَضُوْنَ تَنْقَضِیْنَ تَنْقَضِیَانِ تَنْقَضِیْنَ اَنْقَضِیْ نَنْقَضِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱) یُنْقَضٰی بِهٖ یُنْقَضٰی بِهِمَا یُنْقَضٰی بِهِمْ یُنْقَضٰی بِهَا یُنْقَضٰی بِهِمَا یُنْقَضٰی بِهِنَّ

يُنْقَضٰى بِكَ يُنْقَضٰى بِكُمَا يُنْقَضٰى بِكُمْ يُنْقَضٰى بِكِ يُنْقَضٰى بِكُمَا يُنْقَضٰى بِكُنَّ يُنْقَضٰى بِيْ يُنْقَضٰى بِنَا، (٢) يُنْقَضٰى يُنْقَضَيَانِ يُنْقَضَوْنَ تُنْقَضٰى تُنْقَضَيَانِ يُنْقَضَيْنَ تُنْقَضٰى تُنْقَضَيَانِ تُنْقَضَوْنَ تُنْقَضَيْنَ تُنْقَضَيَانِ تُنْقَضَيْنَ اُنْقَضٰى نُنْقَضٰى

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَنْقَضِىْ لَايَنْقَضِيَانِ لَايَنْقَضُوْنَ لَاتَنْقَضِىْ لَاتَنْقَضِيَانِ لَايَنْقَضِيْنَ لَاتَنْقَضِىْ لَاتَنْقَضِيَانِ لَاتَنْقَضُوْنَ لَاتَنْقَضِيْنَ لَاتَنْقَضِيَانِ لَاتَنْقَضِيْنَ لَآاَنْقَضِىْ لَانَنْقَضِىْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(١) لَايُنْقَضٰى بِهٖ لَايُنْقَضٰى بِهِمَا لَايُنْقَضٰى بِهِمْ لَايُنْقَضٰى بِهَا لَايُنْقَضٰى بِهِمَا لَايُنْقَضٰى بِهِنَّ لَايُنْقَضٰى بِكَ لَايُنْقَضٰى بِكُمَا لَايُنْقَضٰى بِكُمْ لَايُنْقَضٰى بِكِ لَايُنْقَضٰى بِكُمَا لَايُنْقَضٰى بِكُنَّ لَايُنْقَضٰى بِيْ لَايُنْقَضٰى بِنَا (٢) لَايُنْقَضٰى لَايُنْقَضَيَانِ لَايُنْقَضَوْنَ لَاتُنْقَضٰى لَاتُنْقَضَيَانِ لَايُنْقَضَيْنَ لَاتُنْقَضٰى لَاتُنْقَضَيَانِ لَاتُنْقَضَوْنَ لَاتُنْقَضَيْنَ لَاتُنْقَضَيَانِ لَاتُنْقَضَيْنَ لَآاُنْقَضٰى لَانُنْقَضٰى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَنْقَضِيَنَّ لَيَنْقَضِيَانِّ لَيَنْقَضُنَّ لَتَنْقَضِيَنَّ لَتَنْقَضِيَانِّ لَيَنْقَضِيْنَانِّ لَتَنْقَضِيَنَّ لَتَنْقَضِيَانِّ لَتَنْقَضُنَّ لَتَنْقَضِنَّ لَتَنْقَضِيَانِّ لَتَنْقَضِيْنَانِّ لَاَنْقَضِيَنَّ لَنَنْقَضِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(١) لَيُنْقَضَيَنَّ بِهٖ لَيُنْقَضَيَنَّ بِهِمَا لَيُنْقَضَيَنَّ بِهِمْ لَيُنْقَضَيَنَّ بِهَا لَيُنْقَضَيَنَّ بِهِمَا لَيُنْقَضَيَنَّ بِهِنَّ لَيُنْقَضَيَنَّ بِكَ لَيُنْقَضَيَنَّ بِكُمَا لَيُنْقَضَيَنَّ بِكُمْ لَيُنْقَضَيَنَّ بِكِ لَيُنْقَضَيَنَّ بِكُمَا لَيُنْقَضَيَنَّ بِكُنَّ لَيُنْقَضَيَنَّ بِيْ لَيُنْقَضَيَنَّ بِنَا، (٢) لَيُنْقَضَيَنَّ لَيُنْقَضَيَانِّ لَيُنْقَضَوُنَّ لَتُنْقَضَيَنَّ لَتُنْقَضَيَانِّ لَيُنْقَضَيْنَانِّ لَتُنْقَضَيَنَّ لَتُنْقَضَيَانِّ لَتُنْقَضَوُنَّ لَتُنْقَضَيِنَّ لَتُنْقَضَيَانِّ لَتُنْقَضَيْنَانِّ لَاُنْقَضَيَنَّ لَنُنْقَضَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَنْقَضِيَنْ لَيَنْقَضُنْ لَتَنْقَضِيَنْ لَتَنْقَضِيَنْ لَتَنْقَضُنْ لَتَنْقَضِنْ لَاَنْقَضِيَنْ لَنَنْقَضِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(١) لَيُنْقَضَيَنْ بِهٖ لَيُنْقَضَيَنْ بِهِمْ لَيُنْقَضَيَنْ بِهَا لَيُنْقَضَيَنْ بِهِنَّ لَيُنْقَضَيَنْ بِكُمْ لَيُنْقَضَيَنْ بِكَ لَيُنْقَضَيَنْ بِيْ لَيُنْقَضَيَنْ بِنَا، (٢) لَيُنْقَضَيَنْ لَيُنْقَضَوُنْ لَتُنْقَضَيَنْ لَتُنْقَضَيَنْ لَتُنْقَضَوُنْ لَتُنْقَضَيِنْ لَاُنْقَضَيَنْ لَنُنْقَضَيَنْ،

بحث اسم فاعل-مُنْقَضٍ مُنْقَضِيَانِ (مُنْقَضِيَيْنِ) مُنْقَضُوْنَ (مُنْقَضِيْنَ) مُنْقَضِيَةٌ مُنْقَضِيَتَانِ (مُنْقَضِيَتَيْنِ) مُنْقَضِيَاتٌ

بحث اسم مفعول-(١) مُنْقَضًى بِهٖ مُنْقَضًى بِهِمَا مُنْقَضًى بِهِمْ مُنْقَضًى بِهَا مُنْقَضًى بِهِمَا مُنْقَضًى بِهِنَّ (٢) مُنْقَضًى مُنْقَضَيَانِ (مُنْقَضَيَيْنِ) مُنْقَضَوْنَ (مُنْقَضَيْنَ) مُنْقَضَاةٌ مُنْقَضَاتَانِ (مُنْقَضَاتَيْنِ) مُنْقَضَيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَنْقَضِ لَمْ يَنْقَضِيَا لَمْ يَنْقَضُوْا لَمْ تَنْقَضِ لَمْ تَنْقَضِيَا لَمْ يَنْقَضِيْنَ لَمْ تَنْقَضِ لَمْ تَنْقَضِيَا لَمْ تَنْقَضُوْا لَمْ تَنْقَضِىْ لَمْ تَنْقَضِيَا لَمْ تَنْقَضِيْنَ لَمْ اَنْقَضِ لَمْ نَنْقَضِ،

بحث فعل جحد مجہول-(١) لَمْ يُنْقَضَ بِهٖ لَمْ يُنْقَضَ بِهِمَا لَمْ يُنْقَضَ بِهِمْ لَمْ يُنْقَضَ بِهَا لَمْ يُنْقَضَ بِهِمَا لَمْ يُنْقَضَ بِهِنَّ

لَمْ يُنْقَضْ بِكَ لَمْ يُنْقَضْ بِكُمَا لَمْ يُنْقَضْ بِكُمْ لَمْ يُنْقَضْ بِكِ لَمْ يُنْقَضْ بِكُمَا لَمْ يُنْقَضْ بِكُنَّ لَمْ يُنْقَضْ بِيْ لَمْ يُنْقَضْ بِنَا، (۲) لَمْ يُنْقَضْ لَمْ يُنْقَضَا لَمْ يُنْقَضُوا لَمْ تُنْقَضْ لَمْ تُنْقَضَا لَمْ يُنْقَضْنَ لَمْ تُنْقَضْ لَمْ تُنْقَضَا لَمْ تُنْقَضُوا لَمْ تُنْقَضِيْ لَمْ تُنْقَضَا لَمْ تُنْقَضْنَ لَمْ أُنْقَضْ لَمْ نُنْقَضْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَنْقَضِيَ لَنْ يَنْقَضِيَا لَنْ يَنْقَضُوا لَنْ تَنْقَضِيَ لَنْ تَنْقَضِيَا لَنْ يَنْقَضِيْنَ لَنْ تَنْقَضِيَ لَنْ تَنْقَضِيَا لَنْ تَنْقَضُوا لَنْ تَنْقَضِيْ لَنْ تَنْقَضِيَا لَنْ تَنْقَضِيْنَ لَنْ أَنْقَضِيَ لَنْ نَنْقَضِيَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - (۱) لَنْ يُنْقَضٰى بِهٖ لَنْ يُنْقَضٰى بِهِمَا لَنْ يُنْقَضٰى بِهِمْ لَنْ يُنْقَضٰى بِهَا لَنْ يُنْقَضٰى بِهِمَا لَنْ يُنْقَضٰى بِهِنَّ لَنْ يُنْقَضٰى بِكَ لَنْ يُنْقَضٰى بِكُمَا لَنْ يُنْقَضٰى بِكُمْ لَنْ يُنْقَضٰى بِكِ لَنْ يُنْقَضٰى بِكُمَا لَنْ يُنْقَضٰى بِكُنَّ لَنْ يُنْقَضٰى بِيْ لَنْ يُنْقَضٰى بِنَا، (۲) لَنْ يُنْقَضٰى لَنْ يُنْقَضَيَا لَنْ يُنْقَضَوْا لَنْ تُنْقَضٰى لَنْ تُنْقَضَيَا لَنْ يُنْقَضَيْنَ لَنْ تُنْقَضٰى لَنْ تُنْقَضَيَا لَنْ تُنْقَضَوْا لَنْ تُنْقَضَيْ لَنْ تُنْقَضَيَا لَنْ تُنْقَضَيْنَ لَنْ أُنْقَضٰى لَنْ نُنْقَضٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف - اِنْقَضِ اِنْقَضِيَا اِنْقَضُوْا اِنْقَضِيْ اِنْقَضِيَا اِنْقَضِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اِنْقَضِيَنَّ اِنْقَضِيَانِّ اِنْقَضُنَّ اِنْقَضِنَّ اِنْقَضِيَانِّ اِنْقَضِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِنْقَضِيَنْ اِنْقَضُنْ اِنْقَضِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - (۱) لِيُنْقَضْ بِكَ لِيُنْقَضْ بِكُمَا لِيُنْقَضْ بِكُمْ لِيُنْقَضْ بِكِ لِيُنْقَضْ بِكُمَا لِيُنْقَضْ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْقَضْ لِتُنْقَضَيَا لِتُنْقَضَوْا لِتُنْقَضَيْ لِتُنْقَضَيَا لِتُنْقَضَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لِيُنْقَضَيَنَّ بِكَ لِيُنْقَضَيَنَّ بِكُمَا لِيُنْقَضَيَنَّ بِكُمْ لِيُنْقَضَيَنَّ بِكِ لِيُنْقَضَيَنَّ بِكُمَا لِيُنْقَضَيَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْقَضَيَنَّ لِتُنْقَضَيَانِّ لِتُنْقَضَوُنَّ لِتُنْقَضَيِنَّ لِتُنْقَضَيَانِّ لِتُنْقَضَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لِيُنْقَضَيَنْ بِكَ لِيُنْقَضَيَنْ بِكُمْ لِيُنْقَضَيَنْ بِكِ، (۲) لِتُنْقَضَيَنْ لِتُنْقَضَوُنْ لِتُنْقَضَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَنْقَضِ لِيَنْقَضِيَا لِيَنْقَضُوْا لِتَنْقَضِ لِتَنْقَضِيَا لِيَنْقَضِيْنَ لِأَنْقَضِ لِنَنْقَضِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَنْقَضِيَنَّ لِيَنْقَضِيَانِّ لِيَنْقَضُنَّ لِتَنْقَضِيَنَّ لِتَنْقَضِيَانِّ لِيَنْقَضِيْنَانِّ لِأَنْقَضِيَنَّ لِنَنْقَضِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَنْقَضِيَنْ لِيَنْقَضُنْ لِتَنْقَضِيَنْ لِأَنْقَضِيَنْ لِنَنْقَضِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - (۱) لِيُنْقَضْ بِهٖ لِيُنْقَضْ بِهِمَا لِيُنْقَضْ بِهِمْ لِيُنْقَضْ بِهَا لِيُنْقَضْ بِهِمَا لِيُنْقَضْ بِهِنَّ لِيُنْقَضْ بِيْ لِيُنْقَضْ بِنَا، (۲) لِيُنْقَضْ لِيُنْقَضَيَا لِيُنْقَضَوْا لِتُنْقَضْ لِتُنْقَضَيَا لِيُنْقَضَيْنَ لِأُنْقَضْ لِنُنْقَضْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لِيُنْقَضَيَنَّ بِهٖ لِيُنْقَضَيَنَّ بِهِمَا لِيُنْقَضَيَنَّ بِهِمْ لِيُنْقَضَيَنَّ بِهَا لِيُنْقَضَيَنَّ بِهِمَا لِيُنْقَضَيَنَّ بِهِنَّ لِيُنْقَضَيَنَّ بِيْ لِيُنْقَضَيَنَّ بِنَا، (۲) لِيُنْقَضَيَنَّ لِيُنْقَضَيَانِّ لِيُنْقَضَوُنَّ لِتُنْقَضَيَنَّ لِتُنْقَضَيَانِّ لِيُنْقَضَيْنَانِّ لِأُنْقَضَيَنَّ لِنُنْقَضَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لِيُنْقَضَيَنْ بِهٖ لِيُنْقَضَيَنْ بِهِمْ لِيُنْقَضَيَنْ بِهَا لِيُنْقَضَيَنْ بِيْ لِيُنْقَضَيَنْ بِنَا، (۲) لِيُنْقَضَيَنْ،

باب اِسْتِفْعَالٌ (اِسْتَغْنٰی یَسْتَغْنِیْ اِسْتِغْنَآءً) کی تعلیلات

☆اس باب کی تمام تعلیلات بابِ استفعال ناقص واوی کی تعلیلات کی طرح ہیں بلکہ اس میں لام کلمہ کو دُعِیَ یایُدْعَی والے قاعدے کے مطابق یاء سے تبدیل کرنے کی بھی ضرورت نہیں کیونکہ وہ پہلے سے یاء ہے۔

باب ہشتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ ناقص یائی از باب

''اِسْتِفْعَالٌ'' جیسے 'اَلْاِسْتِغْنَاءُ' (اللہ تعالی سے مالداری طلب کرنا / بے نیاز ہونا)

اِسْتَغْنٰی یَسْتَغْنِیْ اِسْتِغْنَآءً **فَھُوَ** مُسْتَغْنٍ وَّاُسْتُغْنِیَ یُسْتَغْنٰی اِسْتِغْنَآءً **فَذَاكَ** مُسْتَغْنًی لَمْ یَسْتَغْنِ لَمْ یُسْتَغْنَ لَایَسْتَغْنِیْ لَایُسْتَغْنٰی لَنْ یَّسْتَغْنِیَ لَنْ یُّسْتَغْنٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَغْنِ لِتُسْتَغْنَ لِیَسْتَغْنِ لِیُسْتَغْنَ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَغْنِ لَاتُسْتَغْنَ لَایَسْتَغْنِ لَایُسْتَغْنَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَغْنًی مُسْتَغْنَیَانِ مُسْتَغْنَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اِسْتَغْنٰی اِسْتَغْنَیَا اِسْتَغْنَوْا اِسْتَغْنَتْ اِسْتَغْنَتَا اِسْتَغْنَیْنَ اِسْتَغْنَیْتَ اِسْتَغْنَیْتُمَا اِسْتَغْنَیْتُمْ اِسْتَغْنَیْتِ اِسْتَغْنَیْتُمَا اِسْتَغْنَیْتُنَّ اِسْتَغْنَیْتُ اِسْتَغْنَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اُسْتُغْنِیَ اُسْتُغْنِیَا اُسْتُغْنُوْا اُسْتُغْنِیَتْ اُسْتُغْنِیَتَا اُسْتُغْنِیْنَ اُسْتُغْنِیْتَ اُسْتُغْنِیْتُمَا اُسْتُغْنِیْتُمْ اُسْتُغْنِیْتِ اُسْتُغْنِیْتُمَا اُسْتُغْنِیْتُنَّ اُسْتُغْنِیْتُ اُسْتُغْنِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَااسْتَغْنٰی مَااسْتَغْنَیَا مَااسْتَغْنَوْا مَااسْتَغْنَتْ مَااسْتَغْنَتَا مَااسْتَغْنَیْنَ مَااسْتَغْنَیْتَ مَااسْتَغْنَیْتُمَا مَااسْتَغْنَیْتُمْ مَااسْتَغْنَیْتِ مَااسْتَغْنَیْتُمَا مَااسْتَغْنَیْتُنَّ مَااسْتَغْنَیْتُ مَااسْتَغْنَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَااُسْتُغْنِیَ مَااُسْتُغْنِیَا مَااُسْتُغْنُوْا مَااُسْتُغْنِیَتْ مَااُسْتُغْنِیَتَا مَااُسْتُغْنِیْنَ مَااُسْتُغْنِیْتَ مَااُسْتُغْنِیْتُمَا مَااُسْتُغْنِیْتُمْ مَااُسْتُغْنِیْتِ مَااُسْتُغْنِیْتُمَا مَااُسْتُغْنِیْتُنَّ مَااُسْتُغْنِیْتُ مَااُسْتُغْنِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَسْتَغْنِیْ یَسْتَغْنِیَانِ یَسْتَغْنُوْنَ تَسْتَغْنِیْ تَسْتَغْنِیَانِ یَسْتَغْنِیْنَ تَسْتَغْنِیْ تَسْتَغْنِیَانِ تَسْتَغْنُوْنَ تَسْتَغْنِیْنَ تَسْتَغْنِیَانِ تَسْتَغْنِیْنَ اَسْتَغْنِیْ نَسْتَغْنِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُسْتَغْنٰی یُسْتَغْنَیَانِ یُسْتَغْنَوْنَ تُسْتَغْنٰی تُسْتَغْنَیَانِ یُسْتَغْنَیْنَ تُسْتَغْنٰی تُسْتَغْنَیَانِ تُسْتَغْنَوْنَ تُسْتَغْنَیْنَ تُسْتَغْنَیَانِ تُسْتَغْنَیْنَ اُسْتَغْنٰی نُسْتَغْنٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایَسْتَغْنِیْ لَایَسْتَغْنِیَانِ لَایَسْتَغْنُوْنَ لَاتَسْتَغْنِیْ لَاتَسْتَغْنِیَانِ لَایَسْتَغْنِیْنَ لَاتَسْتَغْنِیْ لَاتَسْتَغْنِیَانِ لَاتَسْتَغْنُوْنَ لَاتَسْتَغْنِیْنَ لَاتَسْتَغْنِیَانِ لَاتَسْتَغْنِیْنَ لَآاَسْتَغْنِیْ لَانَسْتَغْنِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَایُسْتَغْنٰی لَایُسْتَغْنَیَان لَایُسْتَغْنَوْنَ لَاتُسْتَغْنٰی لَاتُسْتَغْنَیَان لَایُسْتَغْنَیْنَ لَاتُسْتَغْنٰی لَاتُسْتَغْنَیَا لَاتُسْتَغْنَوْنَ لَاتُسْتَغْنَیْنَ لَاتُسْتَغْنَیَان لَاتُسْتَغْنَیْنَ لَآأُسْتَغْنٰی لَانُسْتَغْنٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَیَسْتَغْنِیَنَّ لَیَسْتَغْنِیَانِّ لَیَسْتَغْنُنَّ لَتَسْتَغْنِیَنَّ لَتَسْتَغْنِیَانِّ لَیَسْتَغْنِیْنَانِّ لَتَسْتَغْنِیَنَّ لَتَسْتَغْنِیَانِّ لَتَسْتَغْنُنَّ لَتَسْتَغْنِنَّ لَتَسْتَغْنِیَانِّ لَتَسْتَغْنِیْنَانِّ لَاَسْتَغْنِیَنَّ لَنَسْتَغْنِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُسْتَغْنَیَنَّ لَیُسْتَغْنَیَانِّ لَیُسْتَغْنَوُنَّ لَتُسْتَغْنَیَنَّ لَتُسْتَغْنَیَانِّ لَیُسْتَغْنَیْنَانِّ لَتُسْتَغْنَیَنَّ لَتُسْتَغْنَیَانِّ لَتُسْتَغْنَوُنَّ لَتُسْتَغْنَیِنَّ لَتُسْتَغْنَیَانِّ لَتُسْتَغْنَیْنَانِّ لَاُسْتَغْنَیَنَّ لَنُسْتَغْنَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَیَسْتَغْنِیَنْ لَیَسْتَغْنُنْ لَتَسْتَغْنِیَنْ لَتَسْتَغْنِیَنْ لَتَسْتَغْنُنْ لَتَسْتَغْنِنْ لَاَسْتَغْنِیَنْ لَنَسْتَغْنِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُسْتَغْنَیَنْ لَیُسْتَغْنَوُنْ لَتُسْتَغْنَیَنْ لَتُسْتَغْنَیَنْ لَتُسْتَغْنَوُنْ لَتُسْتَغْنَیِنْ لَاُسْتَغْنَیَنْ لَنُسْتَغْنَیَنْ،

بحث اسم فاعل - مُسْتَغْنٍ مُسْتَغْنِیَانِ (مُسْتَغْنِیَیْنِ) مُسْتَغْنُوْنَ (مُسْتَغْنِیْنَ) مُسْتَغْنِیَةٌ مُسْتَغْنِیَتَانِ (مُسْتَغْنِیَتَیْنِ) مُسْتَغْنِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُسْتَغْنًی مُسْتَغْنَیَانِ (مُسْتَغْنَیَیْنِ) مُسْتَغْنَوْنَ (مُسْتَغْنَیْنَ) مُسْتَغْنَاةٌ مُسْتَغْنَاتَانِ (مُسْتَغْنَاتَیْنِ) مُسْتَغْنَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یَسْتَغْنِ لَمْ یَسْتَغْنِیَا لَمْ یَسْتَغْنُوْا لَمْ تَسْتَغْنِ لَمْ تَسْتَغْنِیَا لَمْ یَسْتَغْنِیْنَ لَمْ تَسْتَغْنِ لَمْ تَسْتَغْنِیَا لَمْ تَسْتَغْنُوْا لَمْ تَسْتَغْنِیْ لَمْ تَسْتَغْنِیَا لَمْ تَسْتَغْنِیْنَ لَمْ اَسْتَغْنِ لَمْ نَسْتَغْنِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُسْتَغْنَ لَمْ یُسْتَغْنَیَا لَمْ یُسْتَغْنَوْا لَمْ تُسْتَغْنَ لَمْ تُسْتَغْنَیَا لَمْ یُسْتَغْنَیْنَ لَمْ تُسْتَغْنَ لَمْ تُسْتَغْنَیَا لَمْ تُسْتَغْنَوْا لَمْ تُسْتَغْنَیْ لَمْ تُسْتَغْنَیَا لَمْ تُسْتَغْنَیْنَ لَمْ اُسْتَغْنَ لَمْ نُسْتَغْنَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ یَّسْتَغْنِیَ لَنْ یَّسْتَغْنِیَا لَنْ یَّسْتَغْنُوْا لَنْ تَسْتَغْنِیَ لَنْ تَسْتَغْنِیَا لَنْ یَّسْتَغْنِیْنَ لَنْ تَسْتَغْنِیَ لَنْ تَسْتَغْنِیَا لَنْ تَسْتَغْنُوْا لَنْ تَسْتَغْنِیْ لَنْ تَسْتَغْنِیَا لَنْ تَسْتَغْنِیْنَ لَنْ اَسْتَغْنِیَ لَنْ نَسْتَغْنِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ یُّسْتَغْنٰی لَنْ یُّسْتَغْنَیَا لَنْ یُّسْتَغْنَوْا لَنْ تُسْتَغْنٰی لَنْ تُسْتَغْنَیَا لَنْ یُّسْتَغْنَیْنَ لَنْ تُسْتَغْنٰی لَنْ تُسْتَغْنَیَا لَنْ تُسْتَغْنَوْا لَنْ تُسْتَغْنَیْ لَنْ تُسْتَغْنَیَا لَنْ تُسْتَغْنَیْنَ لَنْ اُسْتَغْنٰی لَنْ نُّسْتَغْنٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف - اِسْتَغْنِ اِسْتَغْنِیَا اِسْتَغْنُوْا اِسْتَغْنِیْ اِسْتَغْنِیَا اِسْتَغْنِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اِسْتَغْنِیَنَّ اِسْتَغْنِیَانِّ اِسْتَغْنُنَّ اِسْتَغْنِنَّ اِسْتَغْنِیَانِّ اِسْتَغْنِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِسْتَغْنِیَنْ اِسْتَغْنُنْ اِسْتَغْنِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُسْتَغْنَ لِتُسْتَغْنَیَا لِتُسْتَغْنَوْا لِتُسْتَغْنَیْ لِتُسْتَغْنَیَا لِتُسْتَغْنَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُسْتَغْنَیَنَّ لِتُسْتَغْنَیَانِّ لِتُسْتَغْنَوُنَّ لِتُسْتَغْنَیِنَّ لِتُسْتَغْنَیَانِّ لِتُسْتَغْنَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُسْتَغْنَيَنْ لِتُسْتَغْنَوُنْ لِتُسْتَغْنَيْنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِيَسْتَغْنِ لِيَسْتَغْنِيَا لِيَسْتَغْنُوا لِتَسْتَغْنِ لِتَسْتَغْنِيَا لِيَسْتَغْنِيْنَ لِاَسْتَغْنِ لِنَسْتَغْنِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيَسْتَغْنِيَنَّ لِيَسْتَغْنِيَانِّ لِيَسْتَغْنُنَّ لِتَسْتَغْنِيَنَّ لِتَسْتَغْنِيَانِّ لِيَسْتَغْنِيْنَانِّ لِاَسْتَغْنِيَنَّ لِنَسْتَغْنِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيَسْتَغْنِيَنْ لِيَسْتَغْنُنْ لِتَسْتَغْنِيَنْ لِاَسْتَغْنِيَنْ لِنَسْتَغْنِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُسْتَغْنَ لِيُسْتَغْنَيَا لِيُسْتَغْنَوْا لِتُسْتَغْنَ لِتُسْتَغْنَيَا لِيُسْتَغْنَيْنَ لِاُسْتَغْنَ لِنُسْتَغْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُسْتَغْنَيَنَّ لِيُسْتَغْنَيَانِّ لِيُسْتَغْنَوُنَّ لِتُسْتَغْنَيَنَّ لِتُسْتَغْنَيَانِّ لِيُسْتَغْنَيْنَانِّ لِاُسْتَغْنَيَنَّ لِنُسْتَغْنَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُسْتَغْنَيَنْ لِيُسْتَغْنَوُنْ لِتُسْتَغْنَيَنْ لِاُسْتَغْنَيَنْ لِنُسْتَغْنَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَسْتَغْنِ لَاتَسْتَغْنِيَا لَاتَسْتَغْنُوا لَاتَسْتَغْنِيْ لَاتَسْتَغْنِيَا لَاتَسْتَغْنِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَسْتَغْنِيَنَّ لَاتَسْتَغْنِيَانِّ لَاتَسْتَغْنُنَّ لَاتَسْتَغْنِنَّ لَاتَسْتَغْنِيَانِّ لَاتَسْتَغْنِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَسْتَغْنِيَنْ لَاتَسْتَغْنُنْ لَاتَسْتَغْنِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُسْتَغْنَ لَاتُسْتَغْنَيَا لَاتُسْتَغْنَوْا لَاتُسْتَغْنَيْ لَاتُسْتَغْنَيَا لَاتُسْتَغْنَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُسْتَغْنَيَنَّ لَاتُسْتَغْنَيَانِّ لَاتُسْتَغْنَوُنَّ لَاتُسْتَغْنَيِنَّ لَاتُسْتَغْنَيَانِّ لَاتُسْتَغْنَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُسْتَغْنَيَنْ لَاتُسْتَغْنَوُنْ لَاتُسْتَغْنَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَسْتَغْنِ لَايَسْتَغْنِيَا لَايَسْتَغْنُوا لَاتَسْتَغْنِ لَاتَسْتَغْنِيَا لَايَسْتَغْنِيْنَ لَآاَسْتَغْنِ لَانَسْتَغْنِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَسْتَغْنِيَنَّ لَايَسْتَغْنِيَانِّ لَايَسْتَغْنُنَّ لَاتَسْتَغْنِيَنَّ لَاتَسْتَغْنِيَانِّ لَايَسْتَغْنِيْنَانِّ لَآاَسْتَغْنِيَنَّ لَانَسْتَغْنِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَسْتَغْنِيَنْ لَايَسْتَغْنُنْ لَاتَسْتَغْنِيَنْ لَآاَسْتَغْنِيَنْ لَانَسْتَغْنِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُسْتَغْنَ لَايُسْتَغْنَيَا لَايُسْتَغْنَوْا لَاتُسْتَغْنَ لَاتُسْتَغْنَيَا لَايُسْتَغْنَيْنَ لَآاُسْتَغْنَ لَانُسْتَغْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُسْتَغْنَيَنَّ لَايُسْتَغْنَيَانِّ لَايُسْتَغْنَوُنَّ لَاتُسْتَغْنَيَنَّ لَاتُسْتَغْنَيَانِّ لَايُسْتَغْنَيْنَانِّ لَآاُسْتَغْنَيَنَّ لَانُسْتَغْنَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُسْتَغْنَيَنْ لَايُسْتَغْنَوُنْ لَاتُسْتَغْنَيَنْ لَآاُسْتَغْنَيَنْ لَانُسْتَغْنَيَنْ،

﴿ ناقص یائی کے چند معروف مصادر جو بابِ ''اِسْتِفْعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِسْتِبْغَاءُ	طلب کرنا	اَلْاِسْتِعْشَاءُ	آگ کی روشنی میں راہ پانا	اَلْاِسْتِبْنَاءُ	مکان گرا کر بنانا
اَلْاِسْتِغْنَاءُ	بے پرواہ ہونا	اَلْاِسْتِسْقَاءُ	کسی سے پانی طلب کرنا	اَلْاِسْتِشْرَاءُ	کسی امر میں اصرار کرنا
اَلْاِسْتِبْكَاءُ	کسی کو رلانا	اَلْاِسْتِضْحَاءُ	سردی کے موسم میں دھوپ کھانا	اَلْاِسْتِعْدَاءُ	مدد طلب کرنا

﴿اَبوابِ لفیفِ مفروق ثلاثی مجرد﴾

☆ ثلاثی مجرد سے لفیفِ مفروق کے تین باب مستعمل ہیں (۱) بابِ فَعَلَ یَفْعِلُ جیسے وَقٰی یَقِیْ وَقْیًا وَّوِقَایَۃً (۲) بابِ فَعِلَ یَفْعَلُ جیسے وَجِیَ یَوْجٰی وَجْیًا (۳) بابِ فَعِلَ یَفْعِلُ جیسے وَلِیَ یَلِیْ وَلْیًا وَّوِلَایَۃً۔

باب اوّل (وَقٰی یَقِیْ وَقْیًا وَّوِقَایَۃً) کی مکمل تعلیلات

☆ اس باب کی ماضی مثبت ومنفی معروف کے فاء کلمہ میں کوئی قانون جاری نہیں ہوگا لیکن لام کلمہ میں تعلیل ہوگی اور پوری گردان میں رَمٰی والی گردان کی طرح تعلیل کی جائے گی۔ ماضی مجہول میں رُمِیَ والی گردان کی طرح لام کلمہ میں تعلیل ہوگی البتہ فاء کلمہ کی واؤ مضموم بھی وُجُوْہٌ والے قاعدے کے مطابق ہمزہ ہوسکتی ہے۔

☆ مضارع مثبت ومنفی معروف کا فاء کلمہ یَعِدُ اِلَخ والے قانون کے مطابق گر جائے گا جبکہ لام کلمہ میں یَرْمِیُ اِلَخ کی طرح تعلیل ہوگی۔ مضارع مجہول کے صرف لام کلمہ میں تعلیل ہوگی یُرْمٰی اِلَخ کی طرح۔

☆ اسم فاعل کے لام کلمہ میں رَامٍ والی گردان کی طرح تعلیل ہوگی۔ فاء کلمہ کی ہمزہ سے وجوبی تبدیلی صرف تین صیغوں واحد مذکر مصغر، واحد مؤنث مصغر اور جمع منتہی الجموع میں جبکہ جوازی تبدیلی جمع مکسر کے مضموم الفاء اور مکسور الفاء نو صیغوں میں ہوگی۔

☆ امر حاضر معروف، مضارع کی علامت گرانے اور آخر کے وقف سے بن جائے گا۔ جیسے تَقِیُ سے قِ ہوا۔

☆ اس باب میں فاء کلمہ اور لام کلمہ دونوں حرف علت ہیں مگر اسم ظرف ناقص کے حکم میں یعنی مَفْعَلٌ کے وزن پر ہوگا اس باب کے اسم ظرف، اسم آلہ، اسم تفضیل اور فعل تعجب میں تعلیلات، ثلاثی مجرد ناقص یائی کے ابواب کی طرح ہونگی۔

باب اَوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد لفیف مفروق ازباب ''فَعَلَ یَفْعِلُ'' جیسے ''اَلْوَقْیُ وَالْوِقَایَۃُ'' (بچانا/نگاہ رکھنا)

وَقٰی یَقِیْ وَقْیًا وَّوِقَایَۃً **فَھُوَ** وَاقٍ وَّوُقِیَ یُوْقٰی وَقْیًا وَّوِقَایَۃً **فَذَاکَ** مَوْقِیٌّ لَمْ یَقِ لَمْ یُوْقَ لَایَقِیْ لَایُوْقٰی لَنْ یَّقِیَ لَنْ یُّوْقٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** قِ لِتُوْقَ لِیَقِ لِیُوْقَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَقِ لَاتُوْقَ لَایَقِ لَایُوْقَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَوْقًی مَوْقَیَانِ مَوَاقٍ وَّمُوَیْقٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِیْقًی مِیْقَیَانِ مَوَاقٍ وَّمُوَیْقٍ، مِیْقَاۃٌ مِیْقَاتَانِ مَوَاقٍ وَّمُوَیْقِیَۃٌ، مِیْقَآءٌ مِیْقَآءَانِ مَوَاقِیُّ مُوَیْقِیٌّ وَّمُوَیْقِیَّۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَوْقٰی اَوْقَیَانِ اَوْقَوْنَ اَوَاقٍ وَّاُوَیْقٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ**

وُقَيِّى وُقَيِّيَانِ وُقَيِّيَاتٌ وُقَّى وَّوُقَيِّى **فعل التعجب منه** مَآاَوْقَاهُ وَاَوْقِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ وَقٰى وَقَيَا وَقَوْا وَقَتْ وَقَتَا وَقَيْنَ وَقَيْتَ وَقَيْتُمَا وَقَيْتُمْ وَقَيْتِ وَقَيْتُمَا وَقَيْتُنَّ وَقَيْتُ وَقَيْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ وُقِيَ وُقِيَا وُقُوْا وُقِيَتْ وُقِيَتَا وُقِيْنَ وُقِيْتَ وُقِيْتُمَا وُقِيْتُمْ وُقِيْتِ وُقِيْتُمَا وُقِيْتُنَّ وُقِيْتُ وُقِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاوَقٰى مَاوَقَيَا مَاوَقَوْا مَاوَقَتْ مَاوَقَتَا مَاوَقَيْنَ مَاوَقَيْتَ مَاوَقَيْتُمَا مَاوَقَيْتُمْ مَاوَقَيْتِ مَاوَقَيْتُمَا مَاوَقَيْتُنَّ مَاوَقَيْتُ مَاوَقَيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاوُقِيَ مَاوُقِيَا مَاوُقُوْا مَاوُقِيَتْ مَاوُقِيَتَا مَاوُقِيْنَ مَاوُقِيْتَ مَاوُقِيْتُمَا مَاوُقِيْتُمْ مَاوُقِيْتِ مَاوُقِيْتُمَا مَاوُقِيْتُنَّ مَاوُقِيْتُ مَاوُقِيْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ يَقِيْ يَقِيَانِ يَقُوْنَ تَقِيْ تَقِيَانِ يَقِيْنَ تَقِيْ تَقِيَانِ تَقُوْنَ تَقِيْنَ تَقِيَانِ تَقِيْنَ اَقِيْ نَقِيْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ يُوْقٰى يُوْقَيَانِ يُوْقَوْنَ تُوْقٰى تُوْقَيَانِ يُوْقَيْنَ تُوْقٰى تُوْقَيَانِ تُوْقَوْنَ تُوْقَيْنَ تُوْقَيَانِ تُوْقَيْنَ اُوْقٰى نُوْقٰى،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَايَقِيْ لَايَقِيَانِ لَايَقُوْنَ لَاتَقِيْ لَاتَقِيَانِ لَايَقِيْنَ لَاتَقِيْ لَاتَقِيَانِ لَاتَقُوْنَ لَاتَقِيْنَ لَاتَقِيَانِ لَاتَقِيْنَ لَآاَقِيْ لَانَقِيْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَايُوْقٰى لَايُوْقَيَانِ لَايُوْقَوْنَ لَاتُوْقٰى لَاتُوْقَيَانِ لَايُوْقَيْنَ لَاتُوْقٰى لَاتُوْقَيَانِ لَاتُوْقَوْنَ لَاتُوْقَيْنَ لَاتُوْقَيَانِ لَاتُوْقَيْنَ لَآاُوْقٰى لَانُوْقٰى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔ لَيَقِيَنَّ لَيَقِيَانِّ لَيَقُنَّ لَتَقِيَنَّ لَتَقِيَانِّ لَيَقِيْنَانِّ لَتَقِيَنَّ لَتَقِيَانِّ لَتَقُنَّ لَتَقِنَّ لَتَقِيَانِّ لَتَقِيْنَانِّ لَاَقِيَنَّ لَنَقِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَيُوْقَيَنَّ لَيُوْقَيَانِّ لَيُوْقَوُنَّ لَتُوْقَيَنَّ لَتُوْقَيَانِّ لَيُوْقَيْنَانِّ لَتُوْقَيَنَّ لَتُوْقَيَانِّ لَتُوْقَوُنَّ لَتُوْقَيِنَّ لَتُوْقَيَانِّ لَتُوْقَيْنَانِّ لَاُوْقَيَنَّ لَنُوْقَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔ لَيَقِيَنْ لَيَقُنْ لَتَقِيَنْ لَتَقِيَنْ لَتَقُنْ لَتَقِنْ لَاَقِيَنْ لَنَقِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَيُوْقَيَنْ لَيُوْقَوُنْ لَتُوْقَيَنْ لَتُوْقَيَنْ لَتُوْقَوُنْ لَتُوْقَيِنْ لَاُوْقَيَنْ لَنُوْقَيَنْ،

بحث اسم فاعل۔ وَاقٍ وَّاقِيَانِ (وَاقِيَيْنِ) وَاقُوْنَ (وَاقِيْنَ) وُقَاةٌ وُّقَّآءٌ وُّقًّى وُّقِيٌّ وُّقِيَاءُ وُقِيَانٌ وِقَاءٌ اَوْقَاءٌ وُّقًى وِّقِيٌّ وَّاَوَيْقٍ

وَّاقِيَةٌ وَّاقِيَتَانِ (وَاقِيَتَيْنِ) وَاقِيَاتٌ اَوَاقٍ وُّقًّى وَّاُوَيْقِيَةٌ،

بحث اسم مفعول۔ مَوْقِيٌّ مَّوْقِيَّانِ (مَوْقِيَّيْنِ) مَوْقِيُّوْنَ (مَوْقِيِّيْنَ) مَوْقِيَّةٌ مَّوْقِيَّتَانِ (مَوْقِيَّتَيْنِ) مَوْقِيَّاتٌ مَّوَاقِيُّ مُوَيْقِيٌّ وَّمُوَيْقِيَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف۔ لَمْ يَقِ لَمْ يَقِيَا لَمْ يَقُوْا لَمْ تَقِ لَمْ تَقِيَا لَمْ يَقِيْنَ لَمْ تَقِ لَمْ تَقِيَا لَمْ تَقُوْا لَمْ تَقِيْ لَمْ تَقِيَا لَمْ تَقِيْنَ

لَمْ اَقِ لَمْ نَقِ،

بحث فعل جحد مجہول -لَمْ یُوْقَ لَمْ یُوْقَیَا لَمْ یُوْقَوْا لَمْ تُوْقَ لَمْ تُوْقَیَا لَمْ یُوْقَیْنَ لَمْ تُوْقَ لَمْ تُوْقَیَا لَمْ تُوْقَوْا لَمْ تُوْقَیْ لَمْ تُوْقَیَا لَمْ تُوْقَیْنَ لَمْ اُوْقَ لَمْ نُوْقَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یَّقِیَ لَنْ یَّقِیَا لَنْ یَّقُوْا لَنْ تَقِیَ لَنْ تَقِیَا لَنْ یَّقِیْنَ لَنْ تَقِیَ لَنْ تَقِیَا لَنْ تَقُوْا لَنْ تَقِیْ لَنْ تَقِیَا لَنْ تَقِیْنَ لَنْ اَقِیَ لَنْ نَّقِیَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -لَنْ یُّوْقٰی لَنْ یُّوْقَیَا لَنْ یُّوْقَوْا لَنْ تُوْقٰی لَنْ تُوْقَیَا لَنْ یُّوْقَیْنَ لَنْ تُوْقٰی لَنْ تُوْقَیَا لَنْ تُوْقَوْا لَنْ تُوْقَیْ لَنْ تُوْقَیَا لَنْ تُوْقَیْنَ لَنْ اُوْقٰی لَنْ نُّوْقٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف -قِ قِیَا قُوْا قِیْ قِیَا قِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -قِیَنَّ قِیَآنِّ قُنَّ قِنَّ قِیَآنِّ قِیْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -قِیَنْ قُنْ قِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُوْقَ لِتُوْقَیَا لِتُوْقَوْا لِتُوْقَیْ لِتُوْقَیَا لِتُوْقَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُوْقَیَنَّ لِتُوْقَیَآنِّ لِتُوْقَوُنَّ لِتُوْقَیِنَّ لِتُوْقَیَآنِّ لِتُوْقَیْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُوْقَیَنْ لِتُوْقَوُنْ لِتُوْقَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَقِ لِیَقِیَا لِیَقُوْا لِتَقِ لِتَقِیَا لِیَقِیْنَ لِاَقِ لِنَقِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَقِیَنَّ لِیَقِیَآنِّ لِیَقُنَّ لِتَقِیَنَّ لِتَقِیَآنِّ لِیَقِیْنَآنِّ لِاَقِیَنَّ لِنَقِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَقِیَنْ لِیَقُنْ لِتَقِیَنْ لِاَقِیَنْ لِنَقِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُوْقَ لِیُوْقَیَا لِیُوْقَوْا لِتُوْقَ لِتُوْقَیَا لِیُوْقَیْنَ لِاُوْقَ لِنُوْقَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُوْقَیَنَّ لِیُوْقَیَآنِّ لِیُوْقَوُنَّ لِتُوْقَیَنَّ لِتُوْقَیَآنِّ لِیُوْقَیْنَآنِّ لِاُوْقَیَنَّ لِنُوْقَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُوْقَیَنْ لِیُوْقَوُنْ لِتُوْقَیَنْ لِاُوْقَیَنْ لِنُوْقَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَقِ لَاتَقِیَا لَاتَقُوْا لَاتَقِیْ لَاتَقِیَا لَاتَقِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَقِیَنَّ لَاتَقِیَآنِّ لَاتَقُنَّ لَاتَقِنَّ لَاتَقِیَآنِّ لَاتَقِیْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَقِیَنْ لَاتَقُنْ لَاتَقِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُوْقَ لَاتُوْقَیَا لَاتُوْقَوْا لَاتُوْقَیْ لَاتُوْقَیَا لَاتُوْقَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوْقَيَنَّ لَاتُوْقَيَانِّ لَاتُوْقَوُنَّ لَاتُوْقِيَنَّ لَاتُوْقَيَانِّ لَاتُوْقَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوْقَيَنْ لَاتُوْقَوُنْ لَاتُوْقِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَقِ لَايَقِيَا لَايَقُوْا لَاتَقِ لَاتَقِيَا لَايَقِيْنَ لَاآقِ لَانَقِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَقِيَنَّ لَايَقِيَانِّ لَايَقُنَّ لَاتَقِيَنَّ لَاتَقِيَانِّ لَايَقِيْنَانِّ لَاآقِيَنَّ لَانَقِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَقِيَنْ لَايَقُنْ لَاتَقِيَنْ لَاآقِيَنْ لَانَقِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُوْقَ لَايُوْقَيَا لَايُوْقَوْا لَاتُوْقَ لَاتُوْقَيَا لَايُوْقَيْنَ لَااُوْقَ لَانُوْقَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُوْقَيَنَّ لَايُوْقَيَانِّ لَايُوْقَوُنَّ لَاتُوْقَيَنَّ لَاتُوْقَيَانِّ لَايُوْقَيْنَانِّ لَااُوْقَيَنَّ لَانُوْقَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُوْقَيَنْ لَايُوْقَوُنْ لَاتُوْقَيَنْ لَااُوْقَيَنْ لَانُوْقَيَنْ،

﴿لفیف مفروق کے چند مصادر جو بابِ ''فَعَلَ يَفْعِلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْوَحْيُ	پیغام بھیجنا/اشارہ کرنا	اَلْوَخْيُ	قصد کرنا	اَلْوَشْيُ وَالْوِشَايَةُ	چغلخوری کرنا
اَلْوَرْيُ	پھیپھڑے پر مارنا	اَلْوَسْيُ	مونڈنا	اَلْوَدْيُ وَالدِّيَةُ	خون بہا دینا/قریب کرنا
اَلْوَدْيُ	چہرے پر خراش لگانا	اَلْوَزْيُ	جمع ہونا/سکڑنا	اَلْوَصْيُ	عالی مرتبہ ہونے کے بعد خسیس ہونا

☆☆☆☆☆

باب دوم (وَجِيَ يَوْجِي وَجْيًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کا فاء کلمہ صرف ماضی مجہول اور اسم فاعل کے چند صیغوں جن کا بابِ اوّل میں ذکر کیا گیا ہے میں ہمزہ سے جوازاً تبدیل ہوگا باقی پورے باب میں کہیں بھی اس جوازی قانون کے تحت فاء کلمہ میں تعلیل نہیں ہوگی۔ البتہ ماضی معروف و مجہول دونوں میں لام کلمہ کی تعلیل ایک جیسی ہوگی رُمِيَ الَخ کی طرح۔

☆باقی پورے باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ خَشِيَ يَخْشَى کی تعلیلات کی طرح ہوگی۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد لفیف مفروق ازباب "فَعِلَ يَفْعَلُ" جیسے "اَلْوَجٰی" (ننگے پاؤں ہونا/ چوپائے کا پاؤں گھسنا)

☆وَجِيَ يَوْجَى وَجًا فَهُوَ وَاجٍ لَمْ يَوْجَ لَايَوْجٰى لَنْ يَّوْجٰى اَلْاَمْرُمِنْهُ اِيْجَ لِيَوْجَ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَوْجَ لَايَوْجَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوْجًى مَّوْجَيَانِ مَوَاجٍ وَّمُوَيْجٍ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِيْجًى مِّيْجَيَانِ مَوَاجٍ وَّمُوَيْجٍ مِيْجَاةٌ مِّيْجَاتَانِ مَوَاجٍ وَّمُوَيْجِيَةٌ، مِيْجَاءٌ مِّيْجَاءَ انِ مَوَاجِيُّ مُوَيْجِيٌّ وَّمُوَيْجِيَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُمِنْهُ اَوْجٰى اَوْجَيَانِ اَوْجَوْنَ اَوَاجٍ وَّاُوَيْجٍ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ وُجْيٰى وُجْيَيَانِ وُجْيَيَاتٌ وُّجًى وَّوُجَيّٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوْجَاهُ وَاَوْجِ بِهٖ، (۱) وَجِيَ يَوْجٰى وَجًا فَهُوَ وَاجٍ وَّوُجِيَ بِهٖ يُوْجٰى بِهٖ وَجًا فَذَاكَ مَوْجِيٌّ بِهٖ لَمْ يَوْجَ لَمْ يُوْجَ بِهٖ لَا يَوْجٰى لَايُوْجٰى بِهٖ لَنْ يَّوْجٰى لَنْ يُّوْجٰى بِهٖ اَلْاَمْرُمِنْهُ اِيْجَ لِيُوْجَ بِكَ لِيَوْجَ لِيُوْجَ بِهٖ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَوْجَ لَايُوْجَ بِكَ لَايَوْجَ لَايُوْجَ بِهٖ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوْجًى مَّوْجَيَانِ مَوَاجٍ وَّمُوَيْجٍ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِيْجًى مِّيْجَيَانِ مَوَاجٍ وَّمُوَيْجٍ، مِيْجَاةٌ مِّيْجَاتَانِ مَوَاجٍ وَّمُوَيْجِيَةٌ، مِيْجَاءٌ مِّيْجَاءَ انِ مَوَاجِيُّ مُوَيْجِيٌّ وَّمُوَيْجِيَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُمِنْهُ اَوْجٰى اَوْجَيَانِ اَوْجَوْنَ اَوَاجٍ وَّاُوَيْجٍ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ وُجْيٰى وُجْيَيَانِ وُجْيَيَاتٌ وُّجًى وَّوُجَيّٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوْجَاهُ وَاَوْجِ بِهٖ، (۲) وَجِيَ يَوْجٰى وَجًا فَهُوَ وَاجٍ وَّوُجِيَ يُوْجٰى وَجًا فَذَاكَ مَوْجِيٌّ لَمْ يَوْجَ لَمْ يُوْجَ لَا يَوْجٰى لَايُوْجٰى لَنْ يَّوْجٰى لَنْ يُّوْجٰى اَلْاَمْرُمِنْهُ اِيْجَ لِتُوْجَ لِيَوْجَ لِيُوْجَ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَوْجَ لَاتُوْجَ لَايَوْجَ لَايُوْجَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوْجًى مَّوْجَيَانِ مَوَاجٍ وَّمُوَيْجٍ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِيْجًى مِّيْجَيَانِ مَوَاجٍ وَّمُوَيْجٍ، مِيْجَاةٌ مِّيْجَاتَانِ مَوَاجٍ وَّمُوَيْجِيَةٌ، مِيْجَاءٌ مِّيْجَاءَ انِ مَوَاجِيُّ مُوَيْجِيٌّ وَّمُوَيْجِيَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُمِنْهُ اَوْجٰى اَوْجَيَانِ اَوْجَوْنَ اَوَاجٍ وَّاُوَيْجٍ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ وُجْيٰى وُجْيَيَانِ وُجْيَيَاتٌ وُّجًى وَّوُجَيّٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوْجَاهُ وَاَوْجِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-وَجِيَ وَجِيَا وَجُوْا وَجِيَتْ وَجِيَتَا وَجِيْنَ وَجِيْتَ وَجِيْتُمَا وَجِيْتُمْ وَجِيْتِ وَجِيْتُمَا وَجِيْتُنَّ وَجِيْتُ وَجِيْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)وُجِيَ بِهٖ وُجِيَ بِهِمَا وُجِيَ بِهِمْ وُجِيَ بِهَا وُجِيَ بِهِمَا وُجِيَ بِهِنَّ وُجِيَ بِكَ وُجِيَ بِكُمَا وُجِيَ بِكُمْ وُجِيَ بِكِ وُجِيَ بِكُمَا وُجِيَ بِكُنَّ وُجِيَ بِيْ وُجِيَ بِنَا، (۲) وُجِيَ وُجِيَا وُجُوْا وُجِيَتْ وُجِيَتَا وُجِيْنَ وُجِيْتَ وُجِيْتُمَا وُجِيْتُمْ وُجِيْتِ وُجِيْتُمَا وُجِيْتُنَّ وُجِيْتُ وُجِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاوَجِيَ مَاوَجِيَا مَاوَجُوْا مَاوَجِيَتْ مَاوَجِيَتَا مَاوَجِيْنَ مَاوَجِيْتَ مَاوَجِيْتُمَا مَاوَجِيْتُمْ مَاوَجِيْتِ مَاوَجِيْتُمَا مَاوَجِيْتُنَّ مَاوَجِيْتُ مَاوَجِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَاوُجِیَ بِہٖ مَاوُجِیَ بِھِمَا مَاوُجِیَ بِھِمْ مَاوُجِیَ بِھَا مَاوُجِیَ بِھِمَا مَاوُجِیَ بِھِنَّ مَاوُجِیَ بِكَ مَاوُجِیَ بِكُمَا مَاوُجِیَ بِكُمْ مَاوُجِیَ بِكِ مَاوُجِیَ بِكُمَا مَاوُجِیَ بِكُنَّ مَاوُجِیَ بِیْ مَاوُجِیَ بِنَا، (۲)مَاوُجِیَ مَاوُجِیَا مَاوُجُوْا مَاوُجِیَتْ مَاوُجِیَتَا مَاوُجِیْنَ مَاوُجِیْتَ مَاوُجِیْتُمَا مَاوُجِیْتُمْ مَاوُجِیْتِ مَاوُجِیْتُمَا مَاوُجِیْتُنَّ مَاوُجِیْتُ مَاوُجِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَوْجٰی یَوْجَیَانِ یَوْجَوْنَ تَوْجٰی تَوْجَیَانِ یَوْجَیْنَ تَوْجٰی تَوْجَیَانِ تَوْجَوْنَ تَوْجَیْنَ تَوْجَیَانِ تَوْجَیْنَ اَوْجٰی نَوْجٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُوْجٰی بِہٖ یُوْجٰی بِھِمَا یُوْجٰی بِھِمْ یُوْجٰی بِھَا یُوْجٰی بِھِمَا یُوْجٰی بِھِنَّ یُوْجٰی بِكَ یُوْجٰی بِكُمَا یُوْجٰی بِكُمْ یُوْجٰی بِكِ یُوْجٰی بِكُمَا یُوْجٰی بِكُنَّ یُوْجٰی بِیْ یُوْجٰی بِنَا، (۲)یُوْجٰی یُوْجَیَانِ یُوْجَوْنَ تُوْجٰی تُوْجَیَانِ یُوْجَیْنَ تُوْجٰی تُوْجَیَانِ تُوْجَوْنَ تُوْجَیْنَ تُوْجَیَانِ تُوْجَیْنَ اُوْجٰی نُوْجٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَوْجٰی لَایَوْجَیَانِ لَایَوْجَوْنَ لَاتَوْجٰی لَاتَوْجَیَانِ لَایَوْجَیْنَ لَاتَوْجٰی لَاتَوْجَیَانِ لَاتَوْجَوْنَ لَاتَوْجَیْنَ لَاتَوْجَیَانِ لَاتَوْجَیْنَ لَآاَوْجٰی لَانَوْجٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُوْجٰی بِہٖ لَایُوْجٰی بِھِمَا لَایُوْجٰی بِھِمْ لَایُوْجٰی بِھَا لَایُوْجٰی بِھِمَا لَایُوْجٰی بِھِنَّ لَایُوْجٰی بِكَ لَایُوْجٰی بِكُمَا لَایُوْجٰی بِكُمْ لَایُوْجٰی بِكِ لَایُوْجٰی بِكُمَا لَایُوْجٰی بِكُنَّ لَایُوْجٰی بِیْ لَایُوْجٰی بِنَا. (۲)لَایُوْجٰی لَایُوْجَیَانِ لَایُوْجَوْنَ لَاتُوْجٰی لَاتُوْجَیَانِ لَایُوْجَیْنَ لَاتُوْجٰی لَاتُوْجَیَانِ لَاتُوْجَوْنَ لَاتُوْجَیْنَ لَاتُوْجَیَانِ لَاتُوْجَیْنَ لَآاُوْجٰی لَانُوْجٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَوْجَیَنَّ لَیَوْجَیَآنِّ لَیَوْجَوُنَّ لَتَوْجَیَنَّ لَتَوْجَیَآنِّ لَیَوْجَیْنَآنِّ لَتَوْجَیَنَّ لَتَوْجَیَآنِّ لَتَوْجَوُنَّ لَتَوْجَیِنَّ لَتَوْجَیَآنِّ لَتَوْجَیْنَآنِّ لَاَوْجَیَنَّ لَنَوْجَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُوْجَیَنَّ بِہٖ لَیُوْجَیَنَّ بِھِمَا لَیُوْجَیَنَّ بِھِمْ لَیُوْجَیَنَّ بِھَا لَیُوْجَیَنَّ بِھِمَا لَیُوْجَیَنَّ بِھِنَّ لَیُوْجَیَنَّ بِكَ لَیُوْجَیَنَّ بِكُمَا لَیُوْجَیَنَّ بِكُمْ لَیُوْجَیَنَّ بِكِ لَیُوْجَیَنَّ بِكُمَا لَیُوْجَیَنَّ بِكُنَّ لَیُوْجَیَنَّ بِیْ لَیُوْجَیَنَّ بِنَا، (۲) لَیُوْجَیَنَّ لَیُوْجَیَآنِّ لَیُوْجَوُنَّ لَتُوْجَیَنَّ لَتُوْجَیَآنِّ لَیُوْجَیْنَآنِّ لَتُوْجَیَنَّ لَتُوْجَیَآنِّ لَتُوْجَوُنَّ لَتُوْجَیِنَّ لَتُوْجَیَآنِّ لَتُوْجَیْنَآنِّ لَاُوْجَیَنَّ لَنُوْجَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَوْجَیَنْ لَیَوْجَوُنْ لَتَوْجَیَنْ لَتَوْجَیَنْ لَتَوْجَوُنْ لَتَوْجَیِنْ لَاَوْجَیَنْ لَنَوْجَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُوْجَیَنْ بِہٖ لَیُوْجَیَنْ بِھِمْ لَیُوْجَیَنْ بِھَا لَیُوْجَیَنْ بِكَ لَیُوْجَیَنْ بِكُمْ لَیُوْجَیَنْ بِكِ لَیُوْجَیَنْ بِیْ لَیُوْجَیَنْ بِنَا، (۲) لَیُوْجَیَنْ لَیُوْجَوُنْ لَتُوْجَیَنْ لَتُوْجَیَنْ لَتُوْجَوُنْ لَتُوْجَیِنْ لَاُوْجَیَنْ لَنُوْجَیَنْ،

بحث اسم فاعل-وَاجٍ وَّاجِیَانِ (وَاجِیَیْنِ) وَاجُوْنَ (وَاجِیْنَ) وُجَاۃٌ وُّجَّاۃٌ وُّجَّی وُّجِیٌ وُّجَیَاۃٌ وُجْیَانٌ وِّ جَاۃٌ اَوْجَاۃٌ وُجَی وِّجِیٌ وَّاُوَیْجٍ وَّاجِیَۃٌ وَّاجِیَتَانِ (وَاجِیَتَیْنِ) وَاجِیَاتٌ اَوَاجٍ وُّجَّی وَّاُوَیْجِیَۃٌ،

بحث اسم مفعول -(۱)مُوْجِیٌّ، بِہٖ مُوْجِیٌّ، بِھِمَا مُوْجِیٌّ، بِھِمْ مُوْجِیٌّ، بِھَا مُوْجِیٌّ، بِھِمَا مُوْجِیٌّ، بِھِنَّ مُوَیْجِیٌّ، بِہٖ مُوَیْجِیٌّ، بِھَا، (۲)مُوْجِیٌّ مُّوْجِیَّانِ (مُوْجِیَّیْنِ) مُوْجِیُّوْنَ (مُوْجِیِّیْنَ) مُوْجِیَّۃٌ مُّوْجِیَّتَانِ(مُوْجِیَّتَیْنِ) مُوْجِیَّاتٌ مَّوَاجِیُّ مُوَیْجِیٌّ وَّمُوَیْجِیَّۃٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَوْجَ لَمْ یَوْجَیَا لَمْ یَوْجَوْا لَمْ تَوْجَ لَمْ تَوْجَیَا لَمْ یَوْجَیْنَ لَمْ تَوْجَ لَمْ تَوْجَیَا لَمْ تَوْجَوْا لَمْ تَوْجَیْ لَمْ تَوْجَیَا لَمْ تَوْجَیْنَ لَمْ اَوْجَ لَمْ نَوْجَ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ یُوْجَ بِہٖ لَمْ یُوْجَ بِھِمَا لَمْ یُوْجَ بِھِمْ لَمْ یُوْجَ بِھَا لَمْ یُوْجَ بِھِمَا لَمْ یُوْجَ بِھِنَّ لَمْ یُوْجَ بِکَ لَمْ یُوْجَ بِکُمَا لَمْ یُوْجَ بِکُمْ لَمْ یُوْجَ بِکِ لَمْ یُوْجَ بِکُمَا لَمْ یُوْجَ بِکُنَّ لَمْ یُوْجَ بِیْ لَمْ یُوْجَ بِنَا، (۲)لَمْ یُوْجَ لَمْ یُوْجَیَا لَمْ یُوْجَوْا لَمْ تُوْجَ لَمْ تُوْجَیَا لَمْ یُوْجَیْنَ لَمْ تُوْجَ لَمْ تُوْجَیَا لَمْ تُوْجَوْا لَمْ تُوْجَیْ لَمْ تُوْجَیَا لَمْ تُوْجَیْنَ لَمْ اُوْجَ لَمْ نُوْجَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یَّوْجَی لَنْ یَّوْجَیَا لَنْ یَّوْجَوْا لَنْ تَوْجَی لَنْ تَوْجَیَا لَنْ یَّوْجَیْنَ لَنْ تَوْجَی لَنْ تَوْجَیَا لَنْ تَوْجَوْا لَنْ تَوْجَیْ لَنْ تَوْجَیَا لَنْ تَوْجَیْنَ لَنْ اَوْجَی لَنْ نَّوْجَی،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّوْجَی بِہٖ لَنْ یُّوْجَی بِھِمَا لَنْ یُّوْجَی بِھِمْ لَنْ یُّوْجَی بِھَا لَنْ یُّوْجَی بِھِمَا لَنْ یُّوْجَی بِھِنَّ لَنْ یُّوْجَی بِکَ لَنْ یُّوْجَی بِکُمَا لَنْ یُّوْجَی بِکُمْ لَنْ یُّوْجَی بِکِ لَنْ یُّوْجَی بِکُمَا لَنْ یُّوْجَی بِکُنَّ لَنْ یُّوْجَی بِیْ لَنْ یُّوْجَی بِنَا، (۲) لَنْ یُّوْجَی لَنْ یُّوْجَیَا لَنْ یُّوْجَوْا لَنْ تُوْجَی لَنْ تُوْجَیَا لَنْ یُّوْجَیْنَ لَنْ تُوْجَی لَنْ تُوْجَیَا لَنْ تُوْجَوْا لَنْ تُوْجَیْ لَنْ تُوْجَیَا لَنْ تُوْجَیْنَ لَنْ اُوْجَی لَنْ نُّوْجَی،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِیْجَ اِیْجَیَا اِیْجَوْا اِیْجَیْ اِیْجَیَا اِیْجَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِیْجَیَنَّ اِیْجَیَانِّ اِیْجَوُنَّ اِیْجَیِنَّ اِیْجَیَانِّ اِیْجَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِیْجَیَنْ اِیْجَوُنْ اِیْجَیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُوْجَ بِکَ لِیُوْجَ بِکُمَا لِیُوْجَ بِکُمْ لِیُوْجَ بِکِ لِیُوْجَ بِکُمَا لِیُوْجَ بِکُنَّ، (۲)لِتُوْجَ لِتُوْجَیَا لِتُوْجَوْا لِتُوْجَیْ لِتُوْجَیَا لِتُوْجَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُوْجَیَنَّ بِکَ لِیُوْجَیَنَّ بِکُمَا لِیُوْجَیَنَّ بِکُمْ لِیُوْجَیَنَّ بِکِ لِیُوْجَیَنَّ بِکُمَا لِیُوْجَیَنَّ بِکُنَّ، (۲)لِتُوْجَیَنَّ لِتُوْجَیَانِّ لِتُوْجَوُنَّ لِتُوْجَیِنَّ لِتُوْجَیَانِّ لِتُوْجَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُوْجَیَنْ بِکَ لِیُوْجَیَنْ بِکُمْ لِیُوْجَیَنْ بِکِ، (۲) لِتُوْجَیَنْ لِتُوْجَوُنْ لِتُوْجَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَوْجَ لِیَوْجَیَا لِیَوْجَوْا لِتَوْجَ لِتَوْجَیَا لِیَوْجَیْنَ لِاَوْجَ لِنَوْجَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُوْجَیَنَّ لِیُوْجَیَانِّ لِیُوْجَوُنَّ لِتَوْجَیَنَّ لِتَوْجَیَانِّ لِیُوْجَیْنَانِّ لِاَوْجَیَنَّ لِنَوْجَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُوْجَیَنْ لِیُوْجَوُنْ لِتَوْجَیَنْ لِاَوْجَیَنْ لِنَوْجَیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -(۱)لِیُوْجَ بِهٖ لِیُوْجَ بِهِمَا لِیُوْجَ بِهِمْ لِیُوْجَ بِهَا لِیُوْجَ بِهِمَا لِیُوْجَ بِهِنَّ لِیُوْجَ بِیْ لِیُوْجَ بِنَا، (۲) لِیُوْجَ لِیُوْجَیَا لِیُوْجَوْا لِتُوْجَ لِتُوْجَیَا لِیُوْجَیْنَ لِاُوْجَ لِنُوْجَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لِیُوْجَیَنَّ بِهٖ لِیُوْجَیَنَّ بِهِمَا لِیُوْجَیَنَّ بِهِمْ لِیُوْجَیَنَّ بِهَا لِیُوْجَیَنَّ بِهِمَا لِیُوْجَیَنَّ بِهِنَّ لِیُوْجَیَنَّ بِیْ لِیُوْجَیَنَّ بِنَا، (۲) لِیُوْجَیَنَّ لِیُوْجَیَانِّ لِیُوْجَوُنَّ لِتُوْجَیَنَّ لِتُوْجَیَانِّ لِیُوْجَیْنَانِّ لِاُوْجَیَنَّ لِنُوْجَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُوْجَیَنْ بِهٖ لِیُوْجَیَنْ بِهِمْ لِیُوْجَیَنْ بِهَا لِیُوْجَیَنْ بِیْ لِیُوْجَیَنْ بِنَا، (۲)لِیُوْجَیَنْ لِیُوْجَوُنْ لِتُوْجَیَنْ لِاُوْجَیَنْ لِنُوْجَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَوْجَ لَاتَوْجَیَا لَاتَوْجَوْا لَاتَوْجَیْ لَاتَوْجَیَا لَاتَوْجَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَوْجَیَنَّ لَاتَوْجَیَانِّ لَاتَوْجَوُنَّ لَاتَوْجِیَنَّ لَاتَوْجَیَانِّ لَاتَوْجَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَوْجَیَنْ لَاتَوْجَوُنْ لَاتَوْجِیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(۱)لَایُوْجَ بِكَ لَایُوْجَ بِكُمَا لَایُوْجَ بِكُمْ لَایُوْجَ بِكِ لَایُوْجَ بِكُمَا لَایُوْجَ بِكُنَّ، (۲)لَاتُوْجَ لَاتُوْجَیَا لَاتُوْجَوْا لَاتُوْجَیْ لَاتُوْجَیَا لَاتُوْجَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُوْجَیَنَّ بِكَ لَایُوْجَیَنَّ بِكُمَا لَایُوْجَیَنَّ بِكُمْ لَایُوْجَیَنَّ بِكِ لَایُوْجَیَنَّ بِكُمَا لَایُوْجَیَنَّ بِكُنَّ، (۲)لَاتُوْجَیَنَّ لَاتُوْجَیَانِّ لَاتُوْجَوُنَّ لَاتُوْجِیَنَّ لَاتُوْجَیَانِّ لَاتُوْجَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُوْجَیَنْ بِكَ لَایُوْجَیَنْ بِكُمْ لَایُوْجَیَنْ بِكِ، (۲)لَاتُوْجَیَنْ لَاتُوْجَوُنْ لَاتُوْجِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُوْجَ لَایُوْجَیَا لَایُوْجَوْا لَاتَوْجَ لَاتَوْجَیَا لَایُوْجَیْنَ لَآاَوْجَ لَانَوْجَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُوْجَیَنَّ لَایُوْجَیَانِّ لَایُوْجَوُنَّ لَاتَوْجَیَنَّ لَاتَوْجَیَانِّ لَایُوْجَیْنَانِّ لَآاَوْجَیَنَّ لَانَوْجَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُوْجَیَنْ لَایُوْجَوُنْ لَاتَوْجَیَنْ لَآاَوْجَیَنْ لَانَوْجَیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱)لَایُوْجَ بِهٖ لَایُوْجَ بِهِمَا لَایُوْجَ بِهِمْ لَایُوْجَ بِهَا لَایُوْجَ بِهِمَا لَایُوْجَ بِهِنَّ لَایُوْجَ بِیْ لَایُوْجَ بِنَا، (۲)لَایُوْجَ لَایُوْجَیَا لَایُوْجَوْا لَاتُوْجَ لَاتُوْجَیَا لَایُوْجَیْنَ لَآاُوْجَ لَانُوْجَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُوْجَیَنَّ بِهٖ لَایُوْجَیَنَّ بِهِمَا لَایُوْجَیَنَّ بِهِمْ لَایُوْجَیَنَّ بِهَا لَایُوْجَیَنَّ بِهِمَا لَایُوْجَیَنَّ بِهِنَّ لَایُوْجَیَنَّ بِیْ لَایُوْجَیَنَّ بِنَا، (۲)لَایُوْجَیَنَّ لَایُوْجَیَانِّ لَایُوْجَوُنَّ لَاتُوْجَیَنَّ لَاتُوْجَیَانِّ لَایُوْجَیْنَانِّ لَآاُوْجَیَنَّ لَانُوْجَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُوْجَیَنْ بِهٖ لَایُوْجَیَنْ بِهِمْ لَایُوْجَیَنْ بِهَا لَایُوْجَیَنْ بِیْ لَایُوْجَیَنْ بِنَا، (۲)لَایُوْجَیَنْ لَایُوْجَوُنْ لَاتُوْجَیَنْ لَآاُوْجَیَنْ لَانُوْجَیَنْ،

﴿لفیف مفروق کے چند مصادر جو بابِ ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلْوَرْیُ وَالْوُرْیُ وَالرِّیَۃُ	چقماق کا آگ نکالنا	اَلْوَقْیُ	گھوڑے کے کھر کا گھسنا	اَلْوَنْیُ وَالْوَنِیُّ وَالْوِنَاءُ	سست ہونا رکمزور ہونا

باب سوم (وَلِیَ یَلِیْ وَلْیًا وَّوَلَایَۃً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کا فاء کلمہ صرف ماضی مجہول اور اسم فاعل کے چند صیغوں (جن کا بابِ اوّل میں ذکر کیا گیا ہے) میں ہمزہ سے جوازاً تبدیل ہوگا باقی پورے باب میں کہیں بھی اس جوازی قانون کے تحت فاء کلمہ میں تعلیل نہیں ہوگی۔

☆اس باب کے مضارع معروف ومجہول کی مکمل تعلیل بابِ وَقٰی یَقِیْ کے مضارع کی تعلیل کی مانند ہوگی یعنی معروف میں فاء اور لام کلمہ دونوں جبکہ مجہول میں صرف لام کلمہ میں تعلیل ہوگی۔

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد لفیف مفروق ازباب ''فَعِلَ یَفْعِلُ'' جیسے ''اَلْوَلْیُ وَالْوَلَایَۃُ'' (قریب ہونا رمالک ہونا)

☆وَلِیَ یَلِیْ وَلْیًا وَّوَلَایَۃً **فَھُوَ** وَالٍ لَمْ یَلِ لَایَلِیْ لَنْ یَّلِیَ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** لِ لِیَلِ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَلِ لَایَلِ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَوْلًی مَّوْلَیَانِ مَوَالٍ وَّمُوَیْلٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِیْلًی مِّیْلَیَانِ مَوَالٍ وَّمُوَیْلٍ، مِیْلَاۃٌ مِّیْلَاتَانِ مَوَالٍ وَّمُوَیْلِیَۃٌ، مِیْلَاءٌ مِّیْلَاءَ انِ مَوَالِیُّ مُوَیْلِیٌّ وَّمُوَیْلِیَۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَوْلٰی اَوْلَیَانِ اَوْلَوْنَ اَوَالٍ وَّاُوَیْلٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ** وُلْیٰی وُلْیَیَانِ وُلْیَیَاتٌ وُّلًی وَّوُلَیٌّ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ** مَآاَوْلَاہُ وَاَوْلِ بِہٖ، (۱) وَلِیَ یَلِیْ وَلْیًا وَّوَلَایَۃً **فَھُوَ** وَالٍ وَّوُلِیَ بِہٖ یُوْلٰی بِہٖ وَلْیًا وَّوَلَایَۃً **فَذَاکَ** مَوْلِیٌّ بِہٖ لَمْ یَلِ لَمْ یُوْلَ بِہٖ لَایَلِیْ لَایُوْلٰی بِہٖ لَنْ یَّلِیَ لَنْ یُّوْلٰی بِہٖ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** لِ لِیُوْلَ بِکَ لِیَلِ لِیُوْلَ بِہٖ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَلِ لَایُوْلَ بِکَ لَایَلِ لَا یُوْلَ بِہٖ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَوْلًی مَّوْلَیَانِ مَوَالٍ وَّمُوَیْلٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِیْلًی مِّیْلَیَانِ مَوَالٍ وَّمُوَیْلٍ، مِیْلَاۃٌ مِّیْلَاتَانِ مَوَالٍ وَّمُوَیْلِیَۃٌ، مِیْلَاءٌ مِّیْلَاءَ انِ مَوَالِیُّ مُوَیْلِیٌّ وَّمُوَیْلِیَۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَوْلٰی اَوْلَیَانِ اَوْلَوْنَ اَوَالٍ وَّاُوَیْلٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ** وُلْیٰی وُلْیَیَانِ وُلْیَیَاتٌ وُّلًی وَّوُلَیٌّ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ** مَآاَوْلَاہُ وَاَوْلِ بِہٖ، (۲) وَلِیَ یَلِیْ وَلْیًا وَّوَلَایَۃً **فَھُوَ** وَالٍ وَّوُلِیَ یُوْلٰی وَلْیًا وَّوَلَایَۃً **فَذَاکَ** مَوْلِیٌّ لَمْ یَلِ لَمْ یُوْلَ لَایَلِیْ لَایُوْلٰی لَنْ یَّلِیَ لَنْ یُّوْلٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** لِ لِتُوْلَ لِیَلِ لِیُوْلَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَلِ لَاتُوْلَ لَایَلِ لَا یُوْلَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَوْلًی مَّوْلَیَانِ مَوَالٍ وَّمُوَیْلٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِیْلًی مِّیْلَیَانِ

مَوَالٍ وَّمُوَيْلٍ، مِيلَاةٌ مِيلَاتَانِ مَوَالٍ وَّمُوَيْلِيَةٌ، مِيلَاءٌ مِيلَاءَانِ مَوَالِيُّ مُوَيْلِيٌّ وَّمُوَيْلِيَّةٌ **افعل التفضيل المذکر منه** اَوْلٰى اَوْلَيَانِ اَوْلَوْنَ اَوَالٍ وَّاُوَيْلٍ **والمؤنث منه** وُلْيٰى وُلْيَيَانِ وُلْيَيَاتٌ وُّلٰى وَوُلَيّٰى **فعل التعجب منه** مَآاَوْلَاهُ وَاَوْلِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-وَلِيَ وَلِيَا وَلُوْا وَلِيَتْ وَلِيَتَا وَلِيْنَ وَلِيْتَ وَلِيْتُمَا وَلِيْتُمْ وَلِيْتِ وَلِيْتُمَا وَلِيْتُنَّ وَلِيْتُ وَلِيْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)وُلِيَ بِهٖ وُلِيَ بِهِمَا وُلِيَ بِهِمْ وُلِيَ بِهَا وُلِيَ بِهِمَا وُلِيَ بِهِنَّ وُلِيَ بِكَ وُلِيَ بِكُمَا وُلِيَ بِكُمْ وُلِيَ بِكِ وُلِيَ بِكُمَا وُلِيَ بِكُنَّ وُلِيَ بِيْ وُلِيَ بِنَا، (۲)وُلِيَ وُلِيَا وُلُوْا وُلِيَتْ وُلِيَتَا وُلِيْنَ وُلِيْتَ وُلِيْتُمَا وُلِيْتُمْ وُلِيْتِ وُلِيْتُمَا وُلِيْتُنَّ وُلِيْتُ وُلِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاوَلِيَ مَاوَلِيَا مَاوَلُوْا مَاوَلِيَتْ مَاوَلِيَتَا مَاوَلِيْنَ مَاوَلِيْتَ مَاوَلِيْتُمَا مَاوَلِيْتُمْ مَاوَلِيْتِ مَاوَلِيْتُمَا مَاوَلِيْتُنَّ مَاوَلِيْتُ مَاوَلِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَاوُلِيَ بِهٖ مَاوُلِيَ بِهِمَا مَاوُلِيَ بِهِمْ مَاوُلِيَ بِهَا مَاوُلِيَ بِهِمَا مَاوُلِيَ بِهِنَّ مَاوُلِيَ بِكَ مَاوُلِيَ بِكُمَا مَاوُلِيَ بِكُمْ مَاوُلِيَ بِكِ مَاوُلِيَ بِكُمَا مَاوُلِيَ بِكُنَّ مَاوُلِيَ بِيْ مَاوُلِيَ بِنَا، (۲) مَاوُلِيَ مَاوُلِيَا مَاوُلُوْا مَاوُلِيَتْ مَاوُلِيَتَا مَاوُلِيْنَ مَاوُلِيْتَ مَاوُلِيْتُمَا مَاوُلِيْتُمْ مَاوُلِيْتِ مَاوُلِيْتُمَا مَاوُلِيْتُنَّ مَاوُلِيْتُ مَاوُلِيْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَلِيْ يَلِيَانِ يَلُوْنَ تَلِيْ تَلِيَانِ يَلِيْنَ تَلِيْ تَلِيَانِ تَلُوْنَ تَلِيْنَ تَلِيَانِ تَلِيْنَ اَلِيْ نَلِيْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)يُوْلٰى بِهٖ يُوْلٰى بِهِمَا يُوْلٰى بِهِمْ يُوْلٰى بِهَا يُوْلٰى بِهِمَا يُوْلٰى بِهِنَّ يُوْلٰى بِكَ يُوْلٰى بِكُمَا يُوْلٰى بِكُمْ يُوْلٰى بِكِ يُوْلٰى بِكُمَا يُوْلٰى بِكُنَّ يُوْلٰى بِيْ يُوْلٰى بِنَا،(۲)يُوْلٰى يُوْلَيَانِ يُوْلَوْنَ تُوْلٰى تُوْلَيَانِ يُوْلَيْنَ تُوْلٰى تُوْلَيَانِ تُوْلَوْنَ تُوْلَيْنَ تُوْلَيَانِ تُوْلَيْنَ اُوْلٰى نُوْلٰى،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَلِيْ لَايَلِيَانِ لَايَلُوْنَ لَاتَلِيْ لَاتَلِيَانِ لَايَلِيْنَ لَاتَلِيْ لَاتَلِيَانِ لَاتَلُوْنَ لَاتَلِيْنَ لَاتَلِيَانِ لَاتَلِيْنَ لَآاَلِيْ لَانَلِيْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَايُوْلٰى بِهٖ لَايُوْلٰى بِهِمَا لَايُوْلٰى بِهِمْ لَايُوْلٰى بِهَا لَايُوْلٰى بِهِمَا لَايُوْلٰى بِهِنَّ لَايُوْلٰى بِكَ لَايُوْلٰى بِكُمَا لَايُوْلٰى بِكُمْ لَايُوْلٰى بِكِ لَايُوْلٰى بِكُمَا لَايُوْلٰى بِكُنَّ لَايُوْلٰى بِيْ لَايُوْلٰى بِنَا، (۲)لَايُوْلٰى لَايُوْلَيَانِ لَايُوْلَوْنَ لَاتُوْلٰى لَاتُوْلَيَانِ لَايُوْلَيْنَ لَاتُوْلٰى لَاتُوْلَيَانِ لَاتُوْلَوْنَ لَاتُوْلَيْنَ لَاتُوْلَيَانِ لَاتُوْلَيْنَ لَآاُوْلٰى لَانُوْلٰى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَلِيَنَّ لَيَلِيَانِّ لَيَلُنَّ لَتَلِيَنَّ لَتَلِيَانِّ لَيَلِيْنَانِّ لَتَلِيَنَّ لَتَلِيَانِّ لَتَلُنَّ لَتَلِنَّ لَتَلِيَانِّ لَتَلِيْنَانِّ لَاَلِيَنَّ لَنَلِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول -(۱) لَیُوْلَیَنَّ بِهٖ لَیُوْلَیَنَّ بِهِمَا لَیُوْلَیَنَّ بِهِمْ لَیُوْلَیَنَّ بِهَا لَیُوْلَیَنَّ بِهِمَا لَیُوْلَیَنَّ بِهِنَّ لَیُوْلَیَنَّ بِكَ لَیُوْلَیَنَّ بِكُمَا لَیُوْلَیَنَّ بِكُمْ لَیُوْلَیَنَّ بِكِ لَیُوْلَیَنَّ بِكُمَا لَیُوْلَیَنَّ بِكُنَّ لَیُوْلَیَنَّ بِیْ لَیُوْلَیَنَّ بِنَا، (۲) لَیُوْلَیَنَّ لَیُوْلَیَانِّ لَیُوْلَوُنَّ لَتُوْلَیَنَّ لَتُوْلَیَانِّ لَیُوْلَیْنَانِّ لَتُوْلَیَنَّ لَتُوْلَیَانِّ لَتُوْلَوُنَّ لَتُوْلَیِنَّ لَتُوْلَیَانِّ لَتُوْلَیْنَانِّ لَاُوْلَیَنَّ لَنُوْلَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف -لَیَلِیَنْ لَیَلُنْ لَتَلِیَنْ لَتَلِیَنْ لَتَلُنْ لَتَلِنْ لَاَلِیَنْ لَنَلِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول -(۱) لَیُوْلَیَنْ بِهٖ لَیُوْلَیَنْ بِهِمْ لَیُوْلَیَنْ بِهَا لَیُوْلَیَنْ بِكَ لَیُوْلَیَنْ بِكُمْ لَیُوْلَیَنْ بِكِ لَیُوْلَیَنْ بِیْ لَیُوْلَیَنْ بِنَا، (۲) لَیُوْلَیَنْ لَیُوْلَوُنْ لَتُوْلَیَنْ لَتُوْلَیَنْ لَتُوْلَوُنْ لَتُوْلَیِنْ لَاُوْلَیَنْ لَنُوْلَیَنْ،

بحث اسم فاعل -وَالٍ وَّالِیَانِ (وَالِیَیْنِ) وَالُوْنَ (وَالِیْنَ) وُلَاةٌ وُّلَاءٌ وُّلًّی وُّلِیٌّ وُّلِیَاءُ وُلْیَانٌ وِّلَاءٌ اَوْلَاءٌ وُّلًّی وَلِیٌّ وَّاُوَیْلٍ وَّالِیَةٌ وَّالِیَتَانِ (وَالِیَتَیْنِ) وَالِیَاتٌ اَوَالٍ وُّلًّی وَّاُوَیْلِیَةٌ،

بحث اسم مفعول -(۱) مَوْلِیٌّ بِهٖ مَوْلِیٌّ بِهِمَا مَوْلِیٌّ بِهِمْ مَوْلِیٌّ بِهَا مَوْلِیٌّ بِهِمَا مَوْلِیٌّ بِهِنَّ مُوَیْلِیٌّ بِهٖ مُوَیْلِیٌّ بِهَا، (۲) مَوْلِیٌّ مَّوْلِیَّانِ (مَوْلِیَّیْنِ) مَوْلِیُّوْنَ (مَوْلِیِّیْنَ) مَوْلِیَّةٌ مَّوْلِیَّتَانِ (مَوْلِیَّتَیْنِ) مَوْلِیَّاتٌ مَّوَالِیُّ مُوَیْلِیٌّ وَّمُوَیْلِیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ یَلِ لَمْ یَلِیَا لَمْ یَلُوْا لَمْ تَلِ لَمْ تَلِیَا لَمْ یَلِیْنَ لَمْ تَلِ لَمْ تَلِیَا لَمْ تَلُوْا لَمْ تَلِیْ لَمْ تَلِیَا لَمْ تَلِیْنَ لَمْ اَلِ لَمْ نَلِ،

بحث فعل جحد مجہول -(۱) لَمْ یُوْلَ بِهٖ لَمْ یُوْلَ بِهِمَا لَمْ یُوْلَ بِهِمْ لَمْ یُوْلَ بِهَا لَمْ یُوْلَ بِهِمَا لَمْ یُوْلَ بِهِنَّ لَمْ یُوْلَ بِكَ لَمْ یُوْلَ بِكُمَا لَمْ یُوْلَ بِكُمْ لَمْ یُوْلَ بِكِ لَمْ یُوْلَ بِكُمَا لَمْ یُوْلَ بِكُنَّ لَمْ یُوْلَ بِیْ لَمْ یُوْلَ بِنَا، (۲) لَمْ یُوْلَ لَمْ یُوْلَیَا لَمْ یُوْلَوْا لَمْ تُوْلَ لَمْ تُوْلَیَا لَمْ یُوْلَیْنَ لَمْ تُوْلَ لَمْ تُوْلَیَا لَمْ تُوْلَوْا لَمْ تُوْلَیْ لَمْ تُوْلَیَا لَمْ تُوْلَیْنَ لَمْ اُوْلَ لَمْ نُوْلَ،

بحث نفی تاکید بلن ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یَّلِیَ لَنْ یَّلِیَا لَنْ یَّلُوْا لَنْ تَلِیَ لَنْ تَلِیَا لَنْ یَّلِیْنَ لَنْ تَلِیَ لَنْ تَلِیَا لَنْ تَلُوْا لَنْ تَلِیْ لَنْ تَلِیَا لَنْ تَلِیْنَ لَنْ اَلِیَ لَنْ نَّلِیَ،

بحث نفی تاکید بلن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -(۱) لَنْ یُّوْلٰی بِهٖ لَنْ یُّوْلٰی بِهِمَا لَنْ یُّوْلٰی بِهِمْ لَنْ یُّوْلٰی بِهَا لَنْ یُّوْلٰی بِهِمَا لَنْ یُّوْلٰی بِهِنَّ لَنْ یُّوْلٰی بِكَ لَنْ یُّوْلٰی بِكُمَا لَنْ یُّوْلٰی بِكُمْ لَنْ یُّوْلٰی بِكِ لَنْ یُّوْلٰی بِكُمَا لَنْ یُّوْلٰی بِكُنَّ لَنْ یُّوْلٰی بِیْ لَنْ یُّوْلٰی بِنَا، (۲) لَنْ یُّوْلٰی لَنْ یُّوْلَیَا لَنْ یُّوْلَوْا لَنْ تُوْلٰی لَنْ تُوْلَیَا لَنْ یُّوْلَیْنَ لَنْ تُوْلٰی لَنْ تُوْلَیَا لَنْ تُوْلَوْا لَنْ تُوْلَیْ لَنْ تُوْلَیَا لَنْ تُوْلَیْنَ لَنْ اُوْلٰی لَنْ نُّوْلٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف -لِ لِیَا لُوْا لِیْ لِیَا لِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَنَّ لِیَانِّ لُنَّ لِنَّ لِیَانِّ لِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَنْ لُنْ لِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُوْلَ بِكَ لِیُوْلَ بِکُمَا لِیُوْلَ بِکُمْ لِیُوْلَ بِكِ لِیُوْلَ بِکُمَا لِیُوْلَ بِکُنَّ، (۲)لِتُوْلَ لِتُوْلَیَا لِتُوْلَوْا لِتُوْلَیْ لِتُوْلَیَا لِتُوْلَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُوْلَیَنَّ بِكَ لِیُوْلَیَنَّ بِکُمَا لِیُوْلَیَنَّ بِکُمْ لِیُوْلَیَنَّ بِكِ لِیُوْلَیَنَّ بِکُمَا لِیُوْلَیَنَّ بِکُنَّ، (۲)لِتُوْلَیَنَّ لِتُوْلَیَانِّ لِتُوْلَوُنَّ لِتُوْلَیِنَّ لِتُوْلَیَانِّ لِتُوْلَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُوْلَیَنْ بِكَ لِیُوْلَیَنْ بِکُمْ لِیُوْلَیَنْ بِكِ، (۲) لِتُوْلَیَنْ لِتُوْلَوُنْ لِتُوْلَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَلِ لِیَلِیَا لِیَلُوْا لِتَلِ لِتَلِیَا لِیَلِیْنَ لِاَلِ لِنَلِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَلِیَنَّ لِیَلِیَانِّ لِیَلُنَّ لِتَلِیَنَّ لِتَلِیَانِّ لِیَلِیْنَانِّ لِاَلِیَنَّ لِنَلِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَلِیَنْ لِیَلُنْ لِتَلِیَنْ لِاَلِیَنْ لِنَلِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِیُوْلَ بِہٖ لِیُوْلَ بِھِمَا لِیُوْلَ بِھِمْ لِیُوْلَ بِھَا لِیُوْلَ بِھِمَا لِیُوْلَ بِھِنَّ لِیُوْلَ بِیْ لِیُوْلَ بِنَا، (۲)لِیُوْلَ لِیُوْلَیَا لِیُوْلَوْا لِتُوْلَ لِتُوْلَیَا لِیُوْلَیْنَ لِاُوْلَ لِنُوْلَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُوْلَیَنَّ بِہٖ لِیُوْلَیَنَّ بِھِمَا لِیُوْلَیَنَّ بِھِمْ لِیُوْلَیَنَّ بِھَا لِیُوْلَیَنَّ بِھِمَا لِیُوْلَیَنَّ بِھِنَّ لِیُوْلَیَنَّ بِیْ لِیُوْلَیَنَّ بِنَا، (۲) لِیُوْلَیَنَّ لِیُوْلَیَانِّ لِیُوْلَوُنَّ لِتُوْلَیَنَّ لِتُوْلَیَانِّ لِیُوْلَیْنَانِّ لِاُوْلَیَنَّ لِنُوْلَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُوْلَیَنْ بِہٖ لِیُوْلَیَنْ بِھِمْ لِیُوْلَیَنْ بِھَا لِیُوْلَیَنْ بِیْ لِیُوْلَیَنْ بِنَا، (۲) لِیُوْلَیَنْ لِیُوْلَوُنْ لِتُوْلَیَنْ لِاُوْلَیَنْ لِنُوْلَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَلِ لَاتَلِیَا لَاتَلُوْا لَاتَلِیْ لَاتَلِیَا لَاتَلِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَلِیَنَّ لَاتَلِیَانِّ لَاتَلُنَّ لَاتَلِنَّ لَاتَلِیَانِّ لَاتَلِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَلِیَنْ لَاتَلُنْ لَاتَلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-(۱)لَایُوْلَ بِكَ لَایُوْلَ بِکُمَا لَایُوْلَ بِکُمْ لَایُوْلَ بِكِ لَایُوْلَ بِکُمَا لَایُوْلَ بِکُنَّ، (۲)لَاتُوْلَ لَاتُوْلَیَا لَاتُوْلَوْا لَاتُوْلَیْ لَاتُوْلَیَا لَاتُوْلَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لَایُوْلَیَنَّ بِكَ لَایُوْلَیَنَّ بِکُمَا لَایُوْلَیَنَّ بِکُمْ لَایُوْلَیَنَّ بِكِ لَایُوْلَیَنَّ بِکُمَا لَایُوْلَیَنَّ بِکُنَّ۔ (۲) لَاتُوْلَیَنَّ لَاتُوْلَیَانِّ لَاتُوْلَوُنَّ لَاتُوْلَیِنَّ لَاتُوْلَیَانِّ لَاتُوْلَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لَایُوْلَیَنْ بِكَ لَایُوْلَیَنْ بِکُمْ لَایُوْلَیَنْ بِكِ، (۲) لَاتُوْلَیَنْ لَاتُوْلَوُنْ لَاتُوْلَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَلِ لَایَلِیَا لَایَلُوْا لَاتَلِ لَاتَلِیَا لَایَلِیْنَ لَآاَلِ لَانَلِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَلِیَنَّ لَایَلِیَانِّ لَایَلُنَّ لَاتَلِیَنَّ لَاتَلِیَانِّ لَایَلِیْنَانِّ لَاآلِیَنَّ لَانَلِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَلِیَنْ لَایَلُنْ لَاتَلِیَنْ لَاآلِیَنْ لَانَلِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَایُوْلَ بِہٖ لَایُوْلَ بِھِمَا لَایُوْلَ بِھِمْ لَایُوْلَ بِھَا لَایُوْلَ بِھِمَا لَایُوْلَ بِھِنَّ لَایُوْلَ بِیْ لَایُوْلَ بِنَا، (۲) لَایُوْلَ لَایُوْلَیَا لَایُوْلَوْا لَاتُوْلَ لَاتُوْلَیَا لَایُوْلَیْنَ لَاأُوْلَ لَانُوْلَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُوْلَیَنَّ بِہٖ لَایُوْلَیَنَّ بِھِمَا لَایُوْلَیَنَّ بِھِمْ لَایُوْلَیَنَّ بِھَا لَایُوْلَیَنَّ بِھِمَا لَایُوْلَیَنَّ بِھِنَّ لَایُوْلَیَنَّ بِیْ لَایُوْلَیَنَّ بِنَا، (۲) لَایُوْلَیَنَّ لَایُوْلَیَانِّ لَایُوْلَوُنَّ لَاتُوْلَیَنَّ لَاتُوْلَیَانِّ لَایُوْلَیْنَانِّ لَاأُوْلَیَنَّ لَانُوْلَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُوْلَیَنْ بِہٖ لَایُوْلَیَنْ بِھِمْ لَایُوْلَیَنْ بِھَا لَایُوْلَیَنْ بِیْ لَایُوْلَیَنْ بِنَا' (۲) لَایُوْلَیَنْ لَایُوْلَوُنْ لَاتُوْلَیَنْ لَاأُوْلَیَنْ لَانُوْلَیَنْ،

لفیف مفروق کے چند مصادر جو باب ''فَعَلَ یَفْعِلُ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلْوَرْیُ	گودے کا ٹھوس ہونا	اَلْوَھْیُ	کپڑے کا پھٹنا، بندش ڈھیلی ہونا

☆☆☆☆☆

ابواب لفیف مفروق ثلاثی مزید فیہ

☆ ثلاثی مزید فیہ سے لفیف مفروق کے سات باب مستعمل ہیں (۱) اِفْعَالٌ جیسے اَوْلٰی یُوْلِیْ اِیْلَآءً (۲) تَفْعِیْلٌ جیسے وَلّٰی یُوَلِّیْ تَوْلِیَةً (۳) مُفَاعَلَةٌ جیسے وَالٰی یُوَالِیْ مُوَالَاۃً (۴) تَفَعُّلٌ جیسے تَوَقّٰی یَتَوَقّٰی تَوَقِّیًا (۵) تَفَاعُلٌ جیسے تَوَالٰی یَتَوَالٰی تَوَالِیًا (۶) اِفْتِعَالٌ جیسے اِتَّقٰی یَتَّقِیْ اِتِّقَآءً (۷) اِسْتِفْعَالٌ جیسے اِسْتَوْفٰی یَسْتَوْفِیْ اِسْتِیْفَآءً۔

باب اِفْعَال (اَوْلٰی یُوْلِیْ اِیْلَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆ اس باب کا فاء کلمہ صرف مصدر میں مِیْعَادٌ والے قاعدے کے مطابق تبدیل ہوگا مزید یہ قانون جاری نہ ہوگا۔

☆ پورے باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ افعال ناقص یائی (اَغْنٰی یُغْنِیْ اِغْنَآءً) کی طرح ہوگی۔

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مفروق

ازباب ''اِفْعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِیْلَاءُ'' (قریب کرنا)

اَوْلٰی یُوْلِیْ اِیْلَاءً **فَھُوَ** مُوْلٍ وَّاُوْلِیَ یُوْلٰی اِیْلَاءً **فَذَاكَ** مُوْلًی لَمْ یُوْلِ لَمْ یُوْلَ لَایُوْلِیْ لَایُوْلٰی لَنْ یُّوْلِیَ لَنْ یُّوْلٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اَوْلِ لِتُوْلَ لِیُوْلِ لِیُوْلَ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتُوْلِ لَاتُوْلَ لَایُوْلِ لَایُوْلَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُوْلًی مُوْلَیَانِ مُوْلَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اَوْلٰی اَوْلَیَا اَوْلَوْا اَوْلَتْ اَوْلَتَا اَوْلَیْنَ اَوْلَیْتَ اَوْلَیْتُمَا اَوْلَیْتُمْ اَوْلَیْتِ اَوْلَیْتُمَا اَوْلَیْتُنَّ اَوْلَیْتُ اَوْلَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اُوْلِیَ اُوْلِیَا اُوْلُوْا اُوْلِیَتْ اُوْلِیَتَا اُوْلِیْنَ اُوْلِیْتَ اُوْلِیْتُمَا اُوْلِیْتُمْ اُوْلِیْتِ اُوْلِیْتُمَا اُوْلِیْتُنَّ اُوْلِیْتُ اُوْلِیْنَا۔

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَآاَوْلٰی مَآاَوْلَیَا مَآاَوْلَوْا مَآاَوْلَتْ مَآاَوْلَتَا مَآاَوْلَیْنَ مَآاَوْلَیْتَ مَآاَوْلَیْتُمَا مَآاَوْلَیْتُمْ مَآاَوْلَیْتِ مَآاَوْلَیْتُمَا مَآاَوْلَیْتُنَّ مَآاَوْلَیْتُ مَآاَوْلَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَآاُوْلِیَ مَآاُوْلِیَا مَآاُوْلُوْا مَآاُوْلِیَتْ مَآاُوْلِیَتَا مَآاُوْلِیْنَ مَآاُوْلِیْتَ مَآاُوْلِیْتُمَا مَآاُوْلِیْتُمْ مَآاُوْلِیْتِ مَآاُوْلِیْتُمَا مَآاُوْلِیْتُنَّ مَآاُوْلِیْتُ مَآاُوْلِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یُوْلِیْ یُوْلِیَانِ یُوْلُوْنَ تُوْلِیْ تُوْلِیَانِ یُوْلِیْنَ تُوْلِیْ تُوْلِیَانِ تُوْلُوْنَ تُوْلِیْنَ تُوْلِیَانِ تُوْلِیْنَ اُوْلِیْ نُوْلِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُوْلٰی یُوْلَیَانِ یُوْلَوْنَ تُوْلٰی تُوْلَیَانِ یُوْلَیْنَ تُوْلٰی تُوْلَیَانِ تُوْلَوْنَ تُوْلَیْنَ تُوْلَیَانِ تُوْلَیْنَ اُوْلٰی نُوْلٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایُوْلِیْ لَایُوْلِیَانِ لَایُوْلُوْنَ لَاتُوْلِیْ لَاتُوْلِیَانِ لَایُوْلِیْنَ لَاتُوْلِیْ لَاتُوْلِیَانِ لَاتُوْلُوْنَ لَاتُوْلِیْنَ لَاتُوْلِیَانِ لَاتُوْلِیْنَ لَآاُوْلِیْ لَانُوْلِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُوْلٰی لَایُوْلَیَانِ لَایُوْلَوْنَ لَاتُوْلٰی لَاتُوْلَیَانِ لَایُوْلَیْنَ لَاتُوْلٰی لَاتُوْلَیَانِ لَاتُوْلَوْنَ لَاتُوْلَیْنَ لَاتُوْلَیَانِ لَاتُوْلَیْنَ لَآاُوْلٰی لَانُوْلٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔ لَیُوْلِیَنَّ لَیُوْلِیَانِّ لَیُوْلُنَّ لَتُوْلِیَنَّ لَتُوْلِیَانِّ لَیُوْلِیْنَانِّ لَتُوْلِیَنَّ لَتُوْلِیَانِّ لَتُوْلُنَّ لَتُوْلِنَّ لَتُوْلِیَانِّ لَتُوْلِیْنَانِّ لَاُوْلِیَنَّ لَنُوْلِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَیُوْلَیَنَّ لَیُوْلَیَانِّ لَیُوْلَوُنَّ لَتُوْلَیَنَّ لَتُوْلَیَانِّ لَیُوْلَیْنَانِّ لَتُوْلَیَنَّ لَتُوْلَیَانِّ لَتُوْلَوُنَّ لَتُوْلَیِنَّ لَتُوْلَیَانِّ لَتُوْلَیْنَانِّ لَاُوْلَیَنَّ لَنُوْلَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيُوْلِيَنْ لَيُوْلُنْ لَتُوْلِيَنْ لَتُوْلِيَنْ لَتُوْلُنْ لَتُوْلِنْ لَاُوْلِيَنْ لَنُوْلِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُوْلَيَنْ لَيُوْلَوُنْ لَتُوْلَيَنْ لَتُوْلَيَنْ لَتُوْلَوُنْ لَتُوْلَيِنْ لَاُوْلَيَنْ لَنُوْلَيَنْ،

بحث اسم فاعل - مُوْلٍ مُّوْلِيَانِ (مُوْلِيَيْنِ) مُوْلُوْنَ (مُوْلِيْنَ) مُوْلِيَةٌ مُّوْلِيَتَانِ (مُوْلِيَتَيْنِ) مُوْلِيَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُوْلًى مُّوْلَيَانِ (مُوْلَيَيْنِ) مُوْلَوْنَ (مُوْلَيْنَ) مُوْلَاةٌ مُّوْلَاتَانِ (مُوْلَاتَيْنِ) مُوْلَيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يُوْلِ لَمْ يُوْلِيَا لَمْ يُوْلُوْا لَمْ تُوْلِ لَمْ تُوْلِيَا لَمْ يُوْلِيْنَ لَمْ تُوْلِ لَمْ تُوْلِيَا لَمْ تُوْلُوْا لَمْ تُوْلِيْ لَمْ تُوْلِيَا لَمْ تُوْلِيْنَ لَمْ اُوْلِ لَمْ نُوْلِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُوْلَ لَمْ يُوْلَيَا لَمْ يُوْلَوْا لَمْ تُوْلَ لَمْ تُوْلَيَا لَمْ يُوْلَيْنَ لَمْ تُوْلَ لَمْ تُوْلَيَا لَمْ تُوْلَوْا لَمْ تُوْلَيْ لَمْ تُوْلَيَا لَمْ تُوْلَيْنَ لَمْ اُوْلَ لَمْ نُوْلَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يُّوْلِيَ لَنْ يُّوْلِيَا لَنْ يُّوْلُوْا لَنْ تُوْلِيَ لَنْ تُوْلِيَا لَنْ يُّوْلِيْنَ لَنْ تُوْلِيَ لَنْ تُوْلِيَا لَنْ تُوْلُوْا لَنْ تُوْلِيْ لَنْ تُوْلِيَا لَنْ تُوْلِيْنَ لَنْ اُوْلِيَ لَنْ نُّوْلِيَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُّوْلٰى لَنْ يُّوْلَيَا لَنْ يُّوْلَوْا لَنْ تُوْلٰى لَنْ تُوْلَيَا لَنْ يُّوْلَيْنَ لَنْ تُوْلٰى لَنْ تُوْلَيَا لَنْ تُوْلَوْا لَنْ تُوْلَيْ لَنْ تُوْلَيَا لَنْ تُوْلَيْنَ لَنْ اُوْلٰى لَنْ نُّوْلٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف - اَوْلِ اَوْلِيَا اَوْلُوْا اَوْلِيْ اَوْلِيَا اَوْلِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اَوْلِيَنَّ اَوْلِيَانِّ اَوْلُنَّ اَوْلِنَّ اَوْلِيَانِّ اَوْلِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اَوْلِيَنْ اَوْلُنْ اَوْلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُوْلَ لِتُوْلَيَا لِتُوْلَوْا لِتُوْلَيْ لِتُوْلَيَا لِتُوْلَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُوْلَيَنَّ لِتُوْلَيَانِّ لِتُوْلَوُنَّ لِتُوْلَيِنَّ لِتُوْلَيَانِّ لِتُوْلَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُوْلَيَنْ لِتُوْلَوُنْ لِتُوْلَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيُوْلِ لِيُوْلِيَا لِيُوْلُوْا لِتُوْلِ لِتُوْلِيَا لِيُوْلِيْنَ لِاُوْلِ لِنُوْلِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُوْلِيَنَّ لِيُوْلِيَانِّ لِيُوْلُنَّ لِتُوْلِيَنَّ لِتُوْلِيَانِّ لِيُوْلِيْنَانِّ لِاُوْلِيَنَّ لِنُوْلِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُوْلِيَنْ لِيُوْلُنْ لِتُوْلِيَنْ لِاُوْلِيَنْ لِنُوْلِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُوْلَ لِيُوْلَيَا لِيُوْلَوْا لِتُوْلَ لِتُوْلَيَا لِيُوْلَيْنَ لِاُوْلَ لِنُوْلَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُوْلَيَنَّ لِيُوْلَيَانِّ لِيُوْلَوُنَّ لِتُوْلَيَنَّ لِتُوْلَيَانِّ لِيُوْلَيْنَانِّ لِاُوْلَيَنَّ لِنُوْلَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُوْلَيَنْ لِيُوْلَوُنْ لِتُوْلَيَنْ لِاُوْلَيَنْ لِنُوْلَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُوَلِّ لَاتُوَلِّيَا لَاتُوَلُّوا لَاتُوَلِّيْ لَاتُوَلِّيَا لَاتُوَلِّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوَلِّيَنَّ لَاتُوَلِّيَانِّ لَاتُوَلُّنَّ لَاتُوَلِّنَّ لَاتُوَلِّيَانِّ لَاتُوَلِّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوَلِّيَنْ لَاتُوَلُّنْ لَاتُوَلِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُوَلَّ لَاتُوَلَّيَا لَاتُوَلَّوْا لَاتُوَلَّيْ لَاتُوَلَّيَا لَاتُوَلَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوَلَّيَنَّ لَاتُوَلَّيَانِّ لَاتُوَلَّوُنَّ لَاتُوَلَّيِنَّ لَاتُوَلَّيَانِّ لَاتُوَلَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوَلَّيَنْ لَاتُوَلَّوُنْ لَاتُوَلَّيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايُوَلِّ لَايُوَلِّيَا لَايُوَلُّوا لَاتُوَلِّ لَاتُوَلِّيَا لَايُوَلِّيْنَ لَآأُوَلِّ لَانُوَلِّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُوَلِّيَنَّ لَايُوَلِّيَانِّ لَايُوَلُّنَّ لَاتُوَلِّيَنَّ لَاتُوَلِّيَانِّ لَايُوَلِّيْنَانِّ لَآأُوَلِّيَنَّ لَانُوَلِّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُوَلِّيَنْ لَايُوَلُّنْ لَاتُوَلِّيَنْ لَآأُوَلِّيَنْ لَانُوَلِّيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُوَلَّ لَايُوَلَّيَا لَايُوَلَّوْا لَاتُوَلَّ لَاتُوَلَّيَا لَايُوَلَّيْنَ لَآأُوَلَّ لَانُوَلَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُوَلَّيَنَّ لَايُوَلَّيَانِّ لَايُوَلَّوُنَّ لَاتُوَلَّيَنَّ لَاتُوَلَّيَانِّ لَايُوَلَّيْنَانِّ لَآأُوَلَّيَنَّ لَانُوَلَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُوَلَّيَنْ لَايُوَلَّوُنْ لَاتُوَلَّيَنْ لَآأُوَلَّيَنْ لَانُوَلَّيَنْ،

﴿لفیف مفروق کے چند مصادر جو بابِ ''اِفعَال'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِيْجَاءُ	پاؤں گھسانا	اَلْاِيْفَاءُ	پورا کرنا	اَلْاِيْحَاءُ	دوسروں سے چھپا کر بات کرنا / برانگیختہ کرنا
اَلْاِيْزَاءُ	ٹیک لگانا	اَلْاِيْدَاءُ	ہلاک ہونا / کرنا	اَلْاِيْصَاءُ	کسی کام کا عہد لینا / حکم دینا
اَلْاِيْسَاءُ	مونڈنا	اَلْاِيْعَاءُ	یاد کرنا / جمع کرنا	اَلْاِيْشَاءُ	ابتدائی نباتات ظاہر ہونا

☆☆☆☆☆

باب تَفْعِیْلٌ (وَلّٰی یُوَلِّیْ تَوْلِیَۃً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کا فاء کلمہ وُجُوْہٌ والے جوازی قاعدے کے مطابق صرف ماضی مجہول میں ہمزہ ہو سکتا ہے۔

☆پورے باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ تفعیل ناقص یائی (لَقّٰی یُلَقِّیْ تَلْقِیَۃً) کی طرح ہوگی۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مفروق

ازباب ''تَفْعِیْلٌ'' جیسے ''اَلتَّوْلِیَۃُ'' (ولی بنانا/دوست بنانا)

وَلّٰی یُوَلِّیْ تَوْلِیَۃً فَھُوَ مُوَلٍّ وَّوُلِّیَ یُوَلّٰی تَوْلِیَۃً فَذَاکَ مُوَلًّی لَمْ یُوَلِّ لَمْ یُوَلَّ لَایُوَلِّیْ لَایُوَلّٰی لَنْ یُوَلِّیَ لَنْ یُوَلّٰی اَلْاَمْرُمِنْہُ وَلِّ لِتُوَلَّ لِیُوَلِّ لِیُوَلَّ وَالنَّھْیُ عَنْہُ لَاتُوَلِّ لَاتُوَلَّ لَایُوَلِّ لَایُوَلَّ اَلظَّرْفُ مِنْہُ مُوَلًّی مُوَلَّیَانِ مُوَلَّیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-وَلّٰی وَلَّیَا وَلَّوْا وَلَّتْ وَلَّتَا وَلَّیْنَ وَلَّیْتَ وَلَّیْتُمَا وَلَّیْتُمْ وَلَّیْتِ وَلَّیْتُمَا وَلَّیْتُنَّ وَلَّیْتُ وَلَّیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-وُلِّیَ وُلِّیَا وُلُّوْا وُلِّیَتْ وُلِّیَتَا وُلِّیْنَ وُلِّیْتَ وُلِّیْتُمَا وُلِّیْتُمْ وُلِّیْتِ وُلِّیْتُمَا وُلِّیْتُنَّ وُلِّیْتُ وُلِّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاوَلّٰی مَاوَلَّیَا مَاوَلَّوْا مَاوَلَّتْ مَاوَلَّتَا مَاوَلَّیْنَ مَاوَلَّیْتَ مَاوَلَّیْتُمَا مَاوَلَّیْتُمْ مَاوَلَّیْتِ مَاوَلَّیْتُمَا مَاوَلَّیْتُنَّ مَاوَلَّیْتُ مَاوَلَّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَاوُلِّیَ مَاوُلِّیَا مَاوُلُّوْا مَاوُلِّیَتْ مَاوُلِّیَتَا مَاوُلِّیْنَ مَاوُلِّیْتَ مَاوُلِّیْتُمَا مَاوُلِّیْتُمْ مَاوُلِّیْتِ مَاوُلِّیْتُمَا مَاوُلِّیْتُنَّ مَاوُلِّیْتُ مَاوُلِّیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یُوَلِّیْ یُوَلِّیَانِ یُوَلُّوْنَ تُوَلِّیْ تُوَلِّیَانِ یُوَلِّیْنَ تُوَلِّیْ تُوَلِّیَانِ تُوَلُّوْنَ تُوَلِّیْنَ تُوَلِّیَانِ تُوَلِّیْنَ اُوَلِّیْ نُوَلِّیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُوَلّٰی یُوَلَّیَانِ یُوَلَّوْنَ تُوَلّٰی تُوَلَّیَانِ یُوَلَّیْنَ تُوَلّٰی تُوَلَّیَانِ تُوَلَّوْنَ تُوَلَّیْنَ تُوَلَّیَانِ تُوَلَّیْنَ اُوَلّٰی نُوَلّٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایُوَلِّیْ لَایُوَلِّیَانِ لَایُوَلُّوْنَ لَاتُوَلِّیْ لَاتُوَلِّیَانِ لَایُوَلِّیْنَ لَاتُوَلِّیْ لَاتُوَلِّیَانِ لَاتُوَلُّوْنَ لَاتُوَلِّیْنَ لَاتُوَلِّیَانِ لَاتُوَلِّیْنَ لَااُوَلِّیْ لَانُوَلِّیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُوَلّٰی لَایُوَلَّیَانِ لَایُوَلَّوْنَ لَاتُوَلّٰی لَاتُوَلَّیَانِ لَایُوَلَّیْنَ لَاتُوَلّٰی لَاتُوَلَّیَانِ لَاتُوَلَّوْنَ لَاتُوَلَّیْنَ لَاتُوَلَّیَانِ لَاتُوَلَّیْنَ لَااُوَلّٰی لَانُوَلّٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیُوَلِّیَنَّ لَیُوَلِّیَانِّ لَیُوَلُّنَّ لَتُوَلِّیَنَّ لَتُوَلِّیَانِّ لَیُوَلِّیْنَانِّ لَتُوَلِّیَنَّ لَتُوَلِّیَانِّ لَتُوَلُّنَّ لَتُوَلِّنَّ لَتُوَلِّیَانِّ لَتُوَلِّیْنَانِّ لَاُوَلِّیَنَّ لَنُوَلِّیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُوَلَّیَنَّ لَیُوَلَّیَانِّ لَیُوَلَّوُنَّ لَتُوَلَّیَنَّ لَتُوَلَّیَانِّ لَیُوَلَّیْنَانِّ لَتُوَلَّیَنَّ لَتُوَلَّیَانِّ لَتُوَلَّوُنَّ لَتُوَلَّیِنَّ لَتُوَلَّیَانِّ لَتُوَلَّیْنَانِّ لَاُوَلَّیَنَّ لَنُوَلَّیَنَّ،

بحث لام تاکید با نون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيُوَلِّيَنْ لَيُوَلُّنْ لَتُوَلِّيَنْ لَتُوَلِّيَنْ لَتُوَلُّنْ لَتُوَلِّنْ لَاُوَلِّيَنْ لَنُوَلِّيَنْ،

بحث لام تاکید با نون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوَلَّيَنْ لَيُوَلَّوُنْ لَتُوَلَّيَنْ لَتُوَلَّيَنْ لَتُوَلَّوُنْ لَتُوَلَّيِنْ لَاُوَلَّيَنْ لَنُوَلَّيَنْ۔

بحث اسم فاعل-مُوَلٍّ مُّوَلِّيَانِ (مُوَلِّيَيْنِ) مُوَلُّوْنَ (مُوَلِّيْنَ) مُوَلِّيَةٌ مُّوَلِّيَتَانِ (مُوَلِّيَتَيْنِ) مُوَلِّيَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُوَلًّى مُّوَلَّيَانِ (مُوَلَّيَيْنِ) مُوَلَّوْنَ (مُوَلَّيْنَ) مُوَلَّاةٌ مُّوَلَّاتَانِ (مُوَلَّاتَيْنِ) مُوَلَّيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يُوَلِّ لَمْ يُوَلِّيَا لَمْ يُوَلُّوْا لَمْ تُوَلِّ لَمْ تُوَلِّيَا لَمْ يُوَلِّيْنَ لَمْ تُوَلِّ لَمْ تُوَلِّيَا لَمْ تُوَلُّوْا لَمْ تُوَلِّيْ لَمْ تُوَلِّيَا
لَمْ تُوَلِّيْنَ لَمْ اُوَلِّ لَمْ نُوَلِّ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُوَلَّ لَمْ يُوَلَّيَا لَمْ يُوَلَّوْا لَمْ تُوَلَّ لَمْ تُوَلَّيَا لَمْ يُوَلَّيْنَ لَمْ تُوَلَّ لَمْ تُوَلَّيَا لَمْ تُوَلَّوْا لَمْ تُوَلَّيْ لَمْ تُوَلَّيَا
لَمْ تُوَلَّيْنَ لَمْ اُوَلَّ لَمْ نُوَلَّ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يُّوَلِّيَ لَنْ يُّوَلِّيَا لَنْ يُّوَلُّوْا لَنْ تُوَلِّيَ لَنْ تُوَلِّيَا لَنْ يُّوَلِّيْنَ لَنْ تُوَلِّيَ لَنْ تُوَلِّيَا
لَنْ تُوَلُّوْا لَنْ تُوَلِّيْ لَنْ تُوَلِّيَا لَنْ تُوَلِّيْنَ لَنْ اُوَلِّيَ لَنْ نُّوَلِّيَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُّوَلّٰى لَنْ يُّوَلَّيَا لَنْ يُّوَلَّوْا لَنْ تُوَلّٰى لَنْ تُوَلَّيَا لَنْ يُّوَلَّيْنَ لَنْ تُوَلّٰى لَنْ تُوَلَّيَا
لَنْ تُوَلَّوْا لَنْ تُوَلَّيْ لَنْ تُوَلَّيَا لَنْ تُوَلَّيْنَ لَنْ اُوَلّٰى لَنْ نُّوَلّٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف-وَلِّ وَلِّيَا وَلُّوْا وَلِّيْ وَلِّيَا وَلِّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-وَلِّيَنَّ وَلِّيَانِّ وَلُّنَّ وَلِّنَّ وَلِّيَانِّ وَلِّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-وَلِّيَنْ وَلُّنْ وَلِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُوَلَّ لِتُوَلَّيَا لِتُوَلَّوْا لِتُوَلَّيْ لِتُوَلَّيَا لِتُوَلَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُوَلَّيَنَّ لِتُوَلَّيَانِّ لِتُوَلَّوُنَّ لِتُوَلَّيِنَّ لِتُوَلَّيَانِّ لِتُوَلَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُوَلَّيَنْ لِتُوَلَّوُنْ لِتُوَلَّيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيُوَلِّ لِيُوَلِّيَا لِيُوَلُّوْا لِتُوَلِّ لِتُوَلِّيَا لِيُوَلِّيْنَ لِاُوَلِّ لِنُوَلِّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُوَلِّيَنَّ لِيُوَلِّيَانِّ لِيُوَلُّنَّ لِتُوَلِّيَنَّ لِتُوَلِّيَانِّ لِيُوَلِّيْنَانِّ لِاُوَلِّيَنَّ لِنُوَلِّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُوَلِّيَنْ لِيُوَلُّنْ لِتُوَلِّيَنْ لِاُوَلِّيَنْ لِنُوَلِّيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُوَلَّ لِيُوَلَّيَا لِيُوَلَّوْا لِتُوَلَّ لِتُوَلَّيَا لِيُوَلَّيْنَ لِاُوَلَّ لِنُوَلَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُوَلَّيَنَّ لِيُوَلَّيَانِّ لِيُوَلَّوُنَّ لِتُوَلَّيَنَّ لِتُوَلَّيَانِّ لِيُوَلَّيْنَانِّ لِاُوَلَّيَنَّ لِنُوَلَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُوَلَّیَنْ لِیُوَلُّوْنْ لِتُوَلَّیَنْ لِاُوَلَّیَنْ لِنُوَلَّیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُوَلِّ لَاتُوَلِّیَا لَاتُوَلُّوْا لَاتُوَلِّیْ لَاتُوَلِّیَا لَاتُوَلِّیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوَلِّیَنَّ لَاتُوَلِّیَانِّ لَاتُوَلُّنَّ لَاتُوَلِّنَّ لَاتُوَلِّیَانِّ لَاتُوَلِّیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوَلِّیَنْ لَاتُوَلُّنْ لَاتُوَلِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُوَلَّ لَاتُوَلَّیَا لَاتُوَلَّوْا لَاتُوَلَّیْ لَاتُوَلَّیَا لَاتُوَلَّیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوَلَّیَنَّ لَاتُوَلَّیَانِّ لَاتُوَلَّوُنَّ لَاتُوَلَّیِنَّ لَاتُوَلَّیَانِّ لَاتُوَلَّیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوَلَّیَنْ لَاتُوَلَّوُنْ لَاتُوَلَّیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایُوَلِّ لَایُوَلِّیَا لَایُوَلُّوْا لَاتُوَلِّ لَاتُوَلِّیَا لَایُوَلِّیْنَ لَااُوَلِّ لَانُوَلِّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُوَلِّیَنَّ لَایُوَلِّیَانِّ لَایُوَلُّنَّ لَاتُوَلِّیَنَّ لَاتُوَلِّیَانِّ لَایُوَلِّیْنَانِّ لَااُوَلِّیَنَّ لَانُوَلِّیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُوَلِّیَنْ لَایُوَلُّنْ لَاتُوَلِّیَنْ لَااُوَلِّیَنْ لَانُوَلِّیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُوَلَّ لَایُوَلَّیَا لَایُوَلَّوْا لَاتُوَلَّ لَاتُوَلَّیَا لَایُوَلَّیْنَ لَااُوَلَّ لَانُوَلَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُوَلَّیَنَّ لَایُوَلَّیَانِّ لَایُوَلَّوُنَّ لَاتُوَلَّیَنَّ لَاتُوَلَّیَانِّ لَایُوَلَّیْنَانِّ لَااُوَلَّیَنَّ لَانُوَلَّیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُوَلَّیَنْ لَایُوَلَّوُنْ لَاتُوَلَّیَنْ لَااُوَلَّیَنْ لَانُوَلَّیَنْ،

﴿لفیف مفروق کے چند مصادر جو بابِ ''تَفْعِیْلٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّوْحِیَةُ	جلدی ذبح کرنا رجلدی کرنا	اَلتَّوْرِیَةُ	پوشیدہ کرنا	اَلتَّوْطِیَةُ	پست کرنا رمرتبہ گھٹانا
اَلتَّوْخِیَةُ	طلب کرنا رمتوجہ کرنا	اَلتَّوْمِیَةُ	لے جانا	اَلتَّوْفِیَةُ	پورا حق دینا
اَلتَّوْصِیَةُ	کسی کام کا عہد لینا رکسی کام کا اشارہ کرنا		اَلتَّوْکِیَةُ	گھوڑے کا میدان میں چاروں طرف دوڑنا	

☆☆☆☆☆

باب مُفَاعَلَہ (وَالٰی یُوَالِیْ مُوَالَاۃً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کا فاء کلمہ پوری ماضی مجہول میں وُجُوْہٌ والے قاعدے کے مطابق جوازاً ہمزہ ہوسکتا ہے۔

☆اس مکمل باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ مفاعلہ ناقص یائی (رَامٰی یُرَامِیْ مُرَامَاۃً) کی طرح ہوگی۔

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مفروق

ازباب "مُفَاعَلَةٌ" جیسے "اَلْمُوَالَاةُ" (دوستی کرنا)

وَالٰی یُوَالِیُ مُوَالَاةً فَهُوَ مُوَالٍ وَّوُوْلِیَ یُوَالٰی مُوَالَاةً فَذَاكَ مُوَالًی لَمْ یُوَالِ لَمْ یُوَالَ لَایُوَالِیْ لَا یُوَالٰی لَنْ یُوَالِیَ لَنْ یُّوَالٰی اَلْاَمْرُ مِنْهُ وَالِ لِتُوَالَ لِیُوَالِ لِیُوَالَ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتُوَالِ لَاتُوَالَ لَایُوَالِ لَایُوَالَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُوَالًی مُّوَالَیَان مُوَالَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-وَالٰی وَالَیَا وَالَوْا وَالَتْ وَالَتَا وَالَیْنَ وَالَیْتَ وَالَیْتُمَا وَالَیْتُمْ وَالَیْتِ وَالَیْتُمَا وَالَیْتُنَّ وَالَیْتُ وَالَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-وُوْلِیَ وُوْلِیَا وُوْلُوْا وُوْلِیَتْ وُوْلِیَتَا وُوْلِیْنَ وُوْلِیْتَ وُوْلِیْتُمَا وُوْلِیْتُمْ وُوْلِیْتِ وُوْلِیْتُمَا وُوْلِیْتُنَّ وُوْلِیْتُ وُوْلِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاوَالٰی مَاوَالَیَا مَاوَالَوْا مَاوَالَتْ مَاوَالَتَا مَاوَالَیْنَ مَاوَالَیْتَ مَاوَالَیْتُمَا مَاوَالَیْتُمْ مَاوَالَیْتِ مَاوَالَیْتُمَا مَاوَالَیْتُنَّ مَاوَالَیْتُ مَاوَالَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَاوُوْلِیَ مَاوُوْلِیَا مَاوُوْلُوْا مَاوُوْلِیَتْ مَاوُوْلِیَتَا مَاوُوْلِیْنَ مَاوُوْلِیْتَ مَاوُوْلِیْتُمَا مَاوُوْلِیْتُمْ مَاوُوْلِیْتِ مَاوُوْلِیْتُمَا مَاوُوْلِیْتُنَّ مَاوُوْلِیْتُ مَاوُوْلِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یُوَالِیُ یُوَالِیَانِ یُوَالُوْنَ تُوَالِیُ تُوَالِیَانِ یُوَالِیْنَ تُوَالِیُ تُوَالِیَانِ تُوَالُوْنَ تُوَالِیْنَ تُوَالِیَانِ تُوَالِیْنَ اُوَالِیُ نُوَالِیُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُوَالٰی یُوَالَیَانِ یُوَالَوْنَ تُوَالٰی تُوَالَیَانِ یُوَالَیْنَ تُوَالٰی تُوَالَیَانِ تُوَالَوْنَ تُوَالَیْنَ تُوَالَیَانِ تُوَالَیْنَ اُوَالٰی نُوَالٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایُوَالِیُ لَایُوَالِیَانِ لَایُوَالُوْنَ لَاتُوَالِیُ لَاتُوَالِیَانِ لَایُوَالِیْنَ لَاتُوَالِیُ لَاتُوَالِیَانِ لَاتُوَالُوْنَ لَاتُوَالِیْنَ لَاتُوَالِیَانِ لَاتُوَالِیْنَ لَااُوَالِیُ لَانُوَالِیُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُوَالٰی لَایُوَالَیَانِ لَایُوَالَوْنَ لَاتُوَالٰی لَاتُوَالَیَانِ لَایُوَالَیْنَ لَاتُوَالٰی لَاتُوَالَیَانِ لَاتُوَالَوْنَ لَاتُوَالَیْنَ لَاتُوَالَیَانِ لَاتُوَالَیْنَ لَااُوَالٰی لَانُوَالٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیُوَالِیَنَّ لَیُوَالِیَانِّ لَیُوَالُنَّ لَتُوَالِیَنَّ لَتُوَالِیَانِّ لَیُوَالِیْنَانِّ لَتُوَالِیَنَّ لَتُوَالِیَانِّ لَتُوَالُنَّ لَتُوَالِنَّ لَتُوَالِیَانِّ لَتُوَالِیْنَانِّ لَاُوَالِیَنَّ لَنُوَالِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُوَالَیَنَّ لَیُوَالَیَانِّ لَیُوَالَوُنَّ لَتُوَالَیَنَّ لَتُوَالَیَانِّ لَیُوَالَیْنَانِّ لَتُوَالَیَنَّ

لَتُوَالَیَانِّ لَتُوَالَوُنَّ لَتُوَالَیِنَّ لَتُوَالَیَانِّ لَتُوَالَیْنَانِّ لَاُوَالَیَنَّ لَنُوَالَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف -لَیُوَالِیَنْ لَیُوَالُنْ لَتُوَالِیَنْ لَتُوَالِیَنْ لَتُوَالُنْ لَتُوَالِنْ لَاُوَالِیَنْ لَنُوَالِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول -لَیُوَالَیَنْ لَیُوَالَوُنْ لَتُوَالَیَنْ لَتُوَالَیَنْ لَتُوَالَوُنْ لَتُوَالَیِنْ لَاُوَالَیَنْ لَنُوَالَیَنْ،

بحث اسم فاعل -مُوَالٍ مُّوَالِیَانِ (مُوَالِیَیْنِ) مُوَالُوْنَ (مُوَالِیْنَ) مُوَالِیَةٌ مُّوَالِیَتَانِ (مُوَالِیَتَیْنِ) مُوَالِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول -مُوَالًی مُّوَالَیَانِ (مُوَالَیَیْنِ) مُوَالَوْنَ (مُوَالَیْنَ) مُوَالَاةٌ مُّوَالَاتَانِ (مُوَالَاتَیْنِ) مُوَالَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ یُوَالِ لَمْ یُوَالِیَا لَمْ یُوَالُوْا لَمْ تُوَالِ لَمْ تُوَالِیَا لَمْ یُوَالِیْنَ لَمْ تُوَالِ لَمْ تُوَالِیَا لَمْ تُوَالُوْا لَمْ تُوَالِیْ لَمْ تُوَالِیَا لَمْ تُوَالِیْنَ لَمْ اُوَالِ لَمْ نُوَالِ،

بحث فعل جحد مجہول -لَمْ یُوَالَ لَمْ یُوَالَیَا لَمْ یُوَالَوْا لَمْ تُوَالَ لَمْ تُوَالَیَا لَمْ یُوَالَیْنَ لَمْ تُوَالَ لَمْ تُوَالَیَا لَمْ تُوَالَوْا لَمْ تُوَالَیْ لَمْ تُوَالَیَا لَمْ تُوَالَیْنَ لَمْ اُوَالَ لَمْ نُوَالَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ درفعل مستقبل معروف -لَنْ یُّوَالِیَ لَنْ یُّوَالِیَا لَنْ یُّوَالُوْا لَنْ تُوَالِیَ لَنْ تُوَالِیَا لَنْ یُّوَالِیْنَ لَنْ تُوَالِیَ لَنْ تُوَالِیَا لَنْ تُوَالُوْا لَنْ تُوَالِیْ لَنْ تُوَالِیَا لَنْ تُوَالِیْنَ لَنْ اُوَالِیَ لَنْ نُّوَالِیَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول -لَنْ یُّوَالٰی لَنْ یُّوَالَیَا لَنْ یُّوَالَوْا لَنْ تُوَالٰی لَنْ تُوَالَیَا لَنْ یُّوَالَیْنَ لَنْ تُوَالٰی لَنْ تُوَالَیَا لَنْ تُوَالَوْا لَنْ تُوَالَیْ لَنْ تُوَالَیَا لَنْ تُوَالَیْنَ لَنْ اُوَالٰی لَنْ نُّوَالٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف -وَالِ وَالِیَا وَالُوْا وَالِیْ وَالِیَا وَالِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -وَالِیَنَّ وَالِیَانِّ وَالُنَّ وَالِنَّ وَالِیَانِّ وَالِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -وَالِیَنْ وَالُنْ وَالِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُوَالَ لِتُوَالَیَا لِتُوَالَوْا لِتُوَالَیْ لِتُوَالَیَا لِتُوَالَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُوَالَیَنَّ لِتُوَالَیَانِّ لِتُوَالَوُنَّ لِتُوَالَیِنَّ لِتُوَالَیَانِّ لِتُوَالَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُوَالَیَنْ لِتُوَالَوُنْ لِتُوَالَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیُوَالِ لِیُوَالِیَا لِیُوَالُوْا لِتُوَالِ لِتُوَالِیَا لِیُوَالِیْنَ لِاُوَالِ لِنُوَالِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُوَالِیَنَّ لِیُوَالِیَانِّ لِیُوَالُنَّ لِتُوَالِیَنَّ لِتُوَالِیَانِّ لِیُوَالِیْنَانِّ لِاُوَالِیَنَّ لِنُوَالِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُوَالِیَنْ لِیُوَالُنْ لِتُوَالِیَنْ لِاُوَالِیَنْ لِنُوَالِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُوَالَ لِیُوَالَیَا لِیُوَالَوْا لِتُوَالَ لِتُوَالَیَا لِیُوَالَیْنَ لِاُوَالَ لِنُوَالَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لِيُوَالَيَنَّ لِيُوَالَيَانِّ لِيُوَالَوُنَّ لِتُوَالَيَنَّ لِتَوَالَيَانِّ لِيُوَالَيْنَانِّ لِأُوَالَيَنَّ لِنُوَالَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لِيُوَالَيَنْ لِيُوَالَوُنْ لِتُوَالَيَنْ لِأُوَالَيَنْ لِنُوَالَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف ۔لَاتُوَالِ لَاتُوَالِيَا لَاتُوَالُوا لَاتُوَالِيْ لَاتُوَالِيَا لَاتُوَالِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لَاتُوَالِيَنَّ لَاتُوَالِيَانِّ لَاتُوَالُنَّ لَاتُوَالِنَّ لَاتُوَالِيَانِّ لَاتُوَالِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لَاتُوَالِيَنْ لَاتُوَالُنْ لَاتُوَالِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول ۔لَاتُوَالَ لَاتُوَالَيَا لَاتُوَالَوْا لَاتُوَالَيْ لَاتُوَالَيَا لَاتُوَالَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لَاتُوَالَيَنَّ لَاتُوَالَيَانِّ لَاتُوَالَوُنَّ لَاتُوَالَيِنَّ لَاتُوَالَيَانِّ لَاتُوَالَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لَاتُوَالَيَنْ لَاتُوَالَوُنْ لَاتُوَالَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف ۔لَايُوَالِ لَايُوَالِيَا لَايُوَالُوا لَاتُوَالِ لَاتُوَالِيَا لَايُوَالِيْنَ لَاأُوَالِ لَانُوَالِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لَايُوَالِيَنَّ لَايُوَالِيَانِّ لَايُوَالُنَّ لَاتُوَالِيَنَّ لَاتُوَالِيَانِّ لَايُوَالِيْنَانِّ لَاأُوَالِيَنَّ لَانُوَالِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لَايُوَالِيَنْ لَايُوَالُنْ لَاتُوَالِيَنْ لَاأُوَالِيَنْ لَانُوَالِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول ۔لَايُوَالَ لَايُوَالَيَا لَايُوَالَوْا لَاتُوَالَ لَاتُوَالَيَا لَايُوَالَيْنَ لَاأُوَالَ لَانُوَالَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لَايُوَالَيَنَّ لَايُوَالَيَانِّ لَايُوَالَوُنَّ لَاتُوَالَيَنَّ لَاتُوَالَيَانِّ لَايُوَالَيْنَانِّ لَاأُوَالَيَنَّ لَانُوَالَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لَايُوَالَيَنْ لَايُوَالَوُنْ لَاتُوَالَيَنْ لَاأُوَالَيَنْ لَانُوَالَيَنْ،

﷽ لفیف مفروق کے چند مصادر جو بابِ ''مُفَاعَلَةٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ﷽

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْمُوَاخَاةُ	بھائی بندی کرنا	اَلْمُوَارَاةُ	چھپانا	اَلْمُيَادَاةُ	بدلہ دینا/دست بدست دینا
اَلْمُوَاسَاةُ	مدد دینا/غمخواری کرنا	اَلْمُوَازَاةُ	مقابل ہونا	اَلْمُوَافَاةُ	پوراحق دینا/اچانک آنا
اَلْمُوَاكَاةُ	دعا کے وقت دونوں ہاتھوں کا اٹھانا			اَلْمُوَاصَاةُ	ایک شہر کا دوسرے شہر کے متصل ہونا

☆☆☆☆☆

باب تَفَعُّل (تَوَقّٰی یَتَوَقّٰی تَوَقِّیًا) کی مکمل تعلیلات

☆ پورے باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ تفعُّل ناقص یائی (تَمَنّٰی یَتَمَنّٰی تَمَنِّیًا) کی طرح ہوگی۔

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مفروق

از باب "تَفَعُّلٌ" جیسے "اَلتَّوَقِّیْ" (بچنا)

☆تَوَقّٰی یَتَوَقّٰی تَوَقِّیًا فَهُوَ مُتَوَقٍّ لَمْ یَتَوَقَّ لَایَتَوَقّٰی لَنْ یَّتَوَقّٰی اَلْاَمْرُ مِنْهُ تَوَقَّ لِیَتَوَقَّ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَتَوَقَّ لَایَتَوَقَّ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُتَوَقًّی مُتَوَقَّیَانِ مُتَوَقَّیَاتٌ، (۱)تَوَقّٰی یَتَوَقّٰی تَوَقِّیًا فَهُوَ مُتَوَقٍّ وَّتُوُقِّیَ بِهٖ یُتَوَقّٰی بِهٖ تَوَقِّیًا فَذَاكَ مُتَوَقًّی بِهٖ لَمْ یَتَوَقَّ لَمْ یُتَوَقَّ بِهٖ لَایَتَوَقّٰی لَایُتَوَقّٰی بِهٖ لَنْ یَّتَوَقّٰی لَنْ یُّتَوَقّٰی بِهٖ اَلْاَمْرُ مِنْهُ تَوَقَّ لِیُتَوَقَّ بِكَ لِیَتَوَقَّ لِیُتَوَقَّ بِهٖ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَتَوَقَّ لَایُتَوَقَّ بِكَ لَایَتَوَقَّ لَا یُتَوَقَّ بِهٖ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُتَوَقًّی مُتَوَقَّیَانِ مُتَوَقَّیَاتٌ، (۲) تَوَقّٰی یَتَوَقّٰی تَوَقِّیًا فَهُوَ مُتَوَقٍّ وَّتُوُقِّیَ یُتَوَقّٰی تَوَقِّیًا فَذَاكَ مُتَوَقًّی لَمْ یَتَوَقَّ لَمْ یُتَوَقَّ لَایَتَوَقّٰی لَایُتَوَقّٰی لَنْ یَّتَوَقّٰی لَنْ یُّتَوَقّٰی اَلْاَمْرُ مِنْهُ تَوَقَّ لِتُتَوَقَّ لِیَتَوَقَّ لِیُتَوَقَّ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَتَوَقَّ لَاتُتَوَقَّ لَایَتَوَقَّ لَا یُتَوَقَّ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُتَوَقًّی مُتَوَقَّیَانِ مُتَوَقَّیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-تَوَقّٰی تَوَقَّیَا تَوَقَّوْا تَوَقَّتْ تَوَقَّتَا تَوَقَّیْنَ تَوَقَّیْتَ تَوَقَّیْتُمَا تَوَقَّیْتُمْ تَوَقَّیْتِ تَوَقَّیْتُمَا تَوَقَّیْتُنَّ تَوَقَّیْتُ تَوَقَّیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-(۱)تُوُقِّیَ بِهٖ تُوُقِّیَ بِهِمَا تُوُقِّیَ بِهِمْ تُوُقِّیَ بِهَا تُوُقِّیَ بِهِمَا تُوُقِّیَ بِهِنَّ تُوُقِّیَ بِكَ تُوُقِّیَ بِكُمَا تُوُقِّیَ بِكُمْ تُوُقِّیَ بِكِ تُوُقِّیَ بِكُمَا تُوُقِّیَ بِكُنَّ تُوُقِّیَ بِیْ تُوُقِّیَ بِنَا، (۲)تُوُقِّیَ تُوُقِّیَا تُوُقُّوْا تُوُقِّیَتْ تُوُقِّیَتَا تُوُقِّیْنَ تُوُقِّیْتَ تُوُقِّیْتُمَا تُوُقِّیْتُمْ تُوُقِّیْتِ تُوُقِّیْتُمَا تُوُقِّیْتُنَّ تُوُقِّیْتُ تُوُقِّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاتَوَقّٰی مَاتَوَقَّیَا مَاتَوَقَّوْا مَاتَوَقَّتْ مَاتَوَقَّتَا مَاتَوَقَّیْنَ مَاتَوَقَّیْتَ مَاتَوَقَّیْتُمَا مَاتَوَقَّیْتُمْ مَاتَوَقَّیْتِ مَاتَوَقَّیْتُمَا مَاتَوَقَّیْتُنَّ مَاتَوَقَّیْتُ مَاتَوَقَّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَاتُوُقِّیَ بِهٖ مَاتُوُقِّیَ بِهِمَا مَاتُوُقِّیَ بِهِمْ مَاتُوُقِّیَ بِهَا مَاتُوُقِّیَ بِهِمَا مَاتُوُقِّیَ بِهِنَّ مَاتُوُقِّیَ بِكَ مَاتُوُقِّیَ بِكُمَا مَاتُوُقِّیَ بِكُمْ مَاتُوُقِّیَ بِكِ مَاتُوُقِّیَ بِكُمَا مَاتُوُقِّیَ بِكُنَّ مَاتُوُقِّیَ بِیْ مَاتُوُقِّیَ بِنَا، (۲)مَاتُوُقِّیَ مَاتُوُقِّیَا مَاتُوُقُّوْا مَاتُوُقِّیَتْ مَاتُوُقِّیَتَا مَاتُوُقِّیْنَ مَاتُوُقِّیْتَ مَاتُوُقِّیْتُمَا مَاتُوُقِّیْتُمْ مَاتُوُقِّیْتِ مَاتُوُقِّیْتُمَا مَاتُوُقِّیْتُنَّ مَاتُوُقِّیْتُ مَاتُوُقِّیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَتَوَقّٰی یَتَوَقَّیَانِ یَتَوَقَّوْنَ تَتَوَقّٰی تَتَوَقَّیَانِ یَتَوَقَّیْنَ تَتَوَقّٰی تَتَوَقَّیَانِ تَتَوَقَّوْنَ تَتَوَقَّیْنَ تَتَوَقَّیَانِ تَتَوَقَّیْنَ اَتَوَقّٰی نَتَوَقّٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُتَوَقّٰی بِهٖ یُتَوَقّٰی بِهِمَا یُتَوَقّٰی بِهِمْ یُتَوَقّٰی بِهَا یُتَوَقّٰی بِهِمَا یُتَوَقّٰی بِهِنَّ یُتَوَقّٰی بِكَ یُتَوَقّٰی بِكُمَا یُتَوَقّٰی بِكُمْ یُتَوَقّٰی بِكِ یُتَوَقّٰی بِكُمَا یُتَوَقّٰی بِكُنَّ یُتَوَقّٰی بِیْ یُتَوَقّٰی بِنَا،(۲)یُتَوَقّٰی یُتَوَقَّیَانِ یُتَوَقَّوْنَ تُتَوَقّٰی

تُتَوقَّيَان يُتَوقَّيْنَ تُتَوقَّى تُتَوقَّيَان تُتَوقَّوْنَ تُتَوقَّيْنَ تُتَوقَّيَان تُتَوقَّيْنَ أُتَوقَّى نُتَوقَّى،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَتَوَقّٰى لَايَتَوقَّيَان لَايَتَوقَّوْنَ لَاتَتَوقّٰى لَايَتَوقَّيَانِ لَايَتَوقَّيْنَ لَاتَتَوقّٰى لَاتَتَوقَّيَان لَاتَتَوقَّوْنَ لَاتَتَوقَّيْنَ لَاتَتَوقَّيَان لَاتَتَوقَّيْنَ لَآاَتَوقّٰى لَانَتَوقّٰى،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(١)لَايُتَوقّٰى بِهٖ لَايُتَوقّٰى بِهِمَا لَايُتَوقّٰى بِهِمْ لَايُتَوقّٰى بِهَا لَايُتَوقّٰى بِهِمَا لَايُتَوقّٰى بِهِنَّ لَايُتَوقّٰى بِكَ لَايُتَوقّٰى بِكُمَا لَايُتَوقّٰى بِكُمْ لَايُتَوقّٰى بِكِ لَايُتَوقّٰى بِكُمَا لَايُتَوقّٰى بِكُنَّ لَايُتَوقّٰى بِىْ لَايُتَوقّٰى بِنَا، (٢)لَايُتَوقّٰى لَايُتَوقَّيَان لَايُتَوقَّوْنَ لَاتُتَوقّٰى لَاتُتَوقَّيَان لَايُتَوقَّيْنَ لَاتُتَوقّٰى لَاتُتَوقَّيَان لَاتُتَوقَّوْنَ لَاتُتَوقَّيْنَ لَاتُتَوقَّيَان لَاتُتَوقَّيْنَ لَآاُتَوقّٰى لَانُتَوقّٰى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَيَتَوقَّيَنَّ لَيَتَوقَّيَانِّ لَيَتَوقَّوُنَّ لَتَتَوقَّيَنَّ لَتَتَوقَّيَانِّ لَيَتَوقَّيْنَانِّ لَتَتَوقَّيَنَّ لَتَتَوقَّيَانِّ لَتَتَوقَّوُنَّ لَتَتَوقَّيِنَّ لَتَتَوقَّيَانِّ لَتَتَوقَّيْنَانِّ لَاَتَوقَّيَنَّ لَنَتَوقَّيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-(١)لَيُتَوقَّيَنَّ بِهٖ لَيُتَوقَّيَنَّ بِهِمَا لَيُتَوقَّيَنَّ بِهِمْ لَيُتَوقَّيَنَّ بِهَا لَيُتَوقَّيَنَّ بِهِمَا لَيُتَوقَّيَنَّ بِهِنَّ لَيُتَوقَّيَنَّ بِكَ لَيُتَوقَّيَنَّ بِكُمَا لَيُتَوقَّيَنَّ بِكُمْ لَيُتَوقَّيَنَّ بِكِ لَيُتَوقَّيَنَّ بِكُمَا لَيُتَوقَّيَنَّ بِكُنَّ لَيُتَوقَّيَنَّ بِىْ لَيُتَوقَّيَنَّ بِنَا، (٢) لَيُتَوقَّيَنَّ لَيُتَوقَّيَانِّ لَيُتَوقَّوُنَّ لَتُتَوقَّيَنَّ لَتُتَوقَّيَانِّ لَيُتَوقَّيْنَانِّ لَتُتَوقَّيَنَّ لَتُتَوقَّيَانِّ لَتُتَوقَّوُنَّ لَتُتَوقَّيِنَّ لَتُتَوقَّيَانِّ لَتُتَوقَّيْنَانِّ لَاُتَوقَّيَنَّ لَنُتَوقَّيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَيَتَوقَّيَنْ لَيَتَوقَّوُنْ لَتَتَوقَّيَنْ لَتَتَوقَّيَنْ لَتَتَوقَّوُنْ لَتَتَوقَّيِنْ لَاَتَوقَّيَنْ لَنَتَوقَّيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-(١)لَيُتَوقَّيَنْ بِهٖ لَيُتَوقَّيَنْ بِهِمْ لَيُتَوقَّيَنْ بِهَا لَيُتَوقَّيَنْ بِكَ لَيُتَوقَّيَنْ بِكُمْ لَيُتَوقَّيَنْ بِكِ لَيُتَوقَّيَنْ بِىْ لَيُتَوقَّيَنْ بِنَا، (٢) لَيُتَوقَّيَنْ لَيُتَوقَّوُنْ لَتُتَوقَّيَنْ لَتُتَوقَّيَنْ لَتُتَوقَّوُنْ لَتُتَوقَّيِنْ لَاُتَوقَّيَنْ لَنُتَوقَّيَنْ،

بحث اسم فاعل-مُتَوَقٍّ مُتَوَقِّيَانِ (مُتَوَقِّيَيْنِ) مُتَوَقُّوْنَ (مُتَوَقِّيْنَ) مُتَوَقِّيَةٌ مُتَوَقِّيَتَانِ (مُتَوَقِّيَتَيْنِ) مُتَوَقِّيَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(١)مُتَوَقًّى بِهٖ مُتَوَقًّى بِهِمَا مُتَوَقًّى بِهِمْ مُتَوَقًّى بِهَا مُتَوَقًّى بِهِمَا مُتَوَقًّى بِهِنَّ، (٢) مُتَوَقًّى مُتَوَقَّيَانِ (مُتَوَقَّيَيْنِ) مُتَوَقَّوْنَ (مُتَوَقَّيْنَ) مُتَوَقَّاةٌ مُتَوَقَّاتَانِ (مُتَوَقَّاتَيْنِ) مُتَوَقَّيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَتَوَقَّ لَمْ يَتَوقَّيَا لَمْ يَتَوقَّوْا لَمْ تَتَوَقَّ لَمْ تَتَوَقَّيَا لَمْ يَتَوقَّيْنَ لَمْ تَتَوَقَّ لَمْ تَتَوقَّيَا لَمْ تَتَوقَّوْا لَمْ تَتَوَقَّىْ لَمْ تَتَوقَّيَا لَمْ تَتَوقَّيْنَ لَمْ اَتَوَقَّ لَمْ نَتَوَقَّ،

بحث فعل جحد مجہول- (١) لَمْ يُتَوَقَّ بِهٖ لَمْ يُتَوَقَّ بِهِمَا لَمْ يُتَوَقَّ بِهِمْ لَمْ يُتَوَقَّ بِهَا لَمْ يُتَوَقَّ بِهِمَا لَمْ يُتَوَقَّ بِهِنَّ لَمْ يُتَوَقَّ بِكَ لَمْ يُتَوَقَّ بِكُمَا لَمْ يُتَوَقَّ بِكُمْ لَمْ يُتَوَقَّ بِكِ لَمْ يُتَوَقَّ بِكُمَا لَمْ يُتَوَقَّ بِكُنَّ لَمْ يُتَوَقَّ بِىْ لَمْ يُتَوَقَّ بِنَا، (٢)لَمْ يُتَوَقَّ لَمْ يُتَوقَّيَا لَمْ يُتَوقَّوْا لَمْ تُتَوَقَّ لَمْ تُتَوقَّيَا لَمْ يُتَوقَّيْنَ لَمْ تُتَوَقَّ لَمْ تُتَوقَّيَا لَمْ تُتَوقَّوْا لَمْ تُتَوَقَّىْ لَمْ تُتَوقَّيَا لَمْ تُتَوقَّيْنَ لَمْ اُتَوَقَّ لَمْ نُتَوَقَّ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّتَوَقّٰی لَنْ یَّتَوَقَّیَا لَنْ یَّتَوَقَّوْا لَنْ تَتَوَقّٰی لَنْ تَتَوَقَّیَا لَنْ یَّتَوَقَّیْنَ لَنْ تَتَوَقّٰی لَنْ تَتَوَقَّیَا لَنْ تَتَوَقَّوْا لَنْ تَتَوَقَّیْ لَنْ تَتَوَقَّیَا لَنْ تَتَوَقَّیْنَ لَنْ اَتَوَقّٰی لَنْ نَّتَوَقّٰی،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّتَوَقّٰی بِہٖ لَنْ یُّتَوَقّٰی بِھِمَا لَنْ یُّتَوَقّٰی بِھِمْ لَنْ یُّتَوَقّٰی بِھَا لَنْ یُّتَوَقّٰی بِھِمَا لَنْ یُّتَوَقّٰی بِھِنَّ لَنْ یُّتَوَقّٰی بِکَ لَنْ یُّتَوَقّٰی بِکُمَا لَنْ یُّتَوَقّٰی بِکُمْ لَنْ یُّتَوَقّٰی بِکِ لَنْ یُّتَوَقّٰی بِکُمَا لَنْ یُّتَوَقّٰی بِکُنَّ لَنْ یُّتَوَقّٰی بِیْ لَنْ یُّتَوَقّٰی بِنَا، (۲)لَنْ یُّتَوَقّٰی لَنْ یُّتَوَقَّیَا لَنْ یُّتَوَقَّوْا لَنْ تُتَوَقّٰی لَنْ تُتَوَقَّیَا لَنْ یُّتَوَقَّیْنَ لَنْ تُتَوَقّٰی لَنْ تُتَوَقَّیَا لَنْ تُتَوَقَّوْا لَنْ تُتَوَقَّیْ لَنْ تُتَوَقَّیَا لَنْ تُتَوَقَّیْنَ لَنْ اُتَوَقّٰی لَنْ نُّتَوَقّٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-تَوَقَّ تَوَقَّیَا تَوَقَّوْا تَوَقَّیْ تَوَقَّیَا تَوَقَّیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-تَوَقَّیَنَّ تَوَقَّیَانِّ تَوَقَّوُنَّ تَوَقَّیِنَّ تَوَقَّیَانِّ تَوَقَّیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-تَوَقَّیَنْ تَوَقَّوُنْ تَوَقَّیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُتَوَقَّ بِکَ لِیُتَوَقَّ بِکُمَا لِیُتَوَقَّ بِکُمْ لِیُتَوَقَّ بِکِ لِیُتَوَقَّ بِکُمَا لِیُتَوَقَّ بِکُنَّ، (۲) لِتُتَوَقَّ لِتُتَوَقَّیَا لِتُتَوَقَّوْا لِتُتَوَقَّیْ لِتُتَوَقَّیَا لِتُتَوَقَّیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُتَوَقَّیَنَّ بِکَ لِیُتَوَقَّیَنَّ بِکُمَا لِیُتَوَقَّیَنَّ بِکُمْ لِیُتَوَقَّیَنَّ بِکِ لِیُتَوَقَّیَنَّ بِکُمَا لِیُتَوَقَّیَنَّ بِکُنَّ، (۲) لِتُتَوَقَّیَنَّ لِتُتَوَقَّیَانِّ لِتُتَوَقَّوُنَّ لِتُتَوَقَّیِنَّ لِتُتَوَقَّیَانِّ لِتُتَوَقَّیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱) لِیُتَوَقَّیَنْ بِکَ لِیُتَوَقَّیَنْ بِکُمْ لِیُتَوَقَّیَنْ بِکِ، (۲) لِتُتَوَقَّیَنْ لِتُتَوَقَّوُنْ لِتُتَوَقَّیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَتَوَقَّ لِیَتَوَقَّیَا لِیَتَوَقَّوْا لِتَتَوَقَّ لِتَتَوَقَّیَا لِیَتَوَقَّیْنَ لِاَتَوَقَّ لِنَتَوَقَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَتَوَقَّیَنَّ لِیَتَوَقَّیَانِّ لِیَتَوَقَّوُنَّ لِتَتَوَقَّیَنَّ لِتَتَوَقَّیَانِّ لِیَتَوَقَّیْنَانِّ لِاَتَوَقَّیَنَّ لِنَتَوَقَّیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لِیَتَوَقَّیَنْ لِیَتَوَقَّوُنْ لِتَتَوَقَّیَنْ لِاَتَوَقَّیَنْ لِنَتَوَقَّیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِیُتَوَقَّ بِہٖ لِیُتَوَقَّ بِھِمَا لِیُتَوَقَّ بِھِمْ لِیُتَوَقَّ بِھَا لِیُتَوَقَّ بِھِمَا لِیُتَوَقَّ بِھِنَّ لِیُتَوَقَّ بِیْ لِیُتَوَقَّ بِنَا، (۲) لِیُتَوَقَّ لِیُتَوَقَّیَا لِیُتَوَقَّوْا لِتُتَوَقَّ لِتُتَوَقَّیَا لِیُتَوَقَّیْنَ لِاُتَوَقَّ لِنُتَوَقَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱) لِیُتَوَقَّیَنَّ بِہٖ لِیُتَوَقَّیَنَّ بِھِمَا لِیُتَوَقَّیَنَّ بِھِمْ لِیُتَوَقَّیَنَّ بِھَا لِیُتَوَقَّیَنَّ بِھِمَا لِیُتَوَقَّیَنَّ بِھِنَّ لِیُتَوَقَّیَنَّ بِیْ لِیُتَوَقَّیَنَّ بِنَا، (۲) لِیُتَوَقَّیَنَّ لِیُتَوَقَّیَانِّ لِیُتَوَقَّوُنَّ لِتُتَوَقَّیَنَّ لِتُتَوَقَّیَانِّ لِیُتَوَقَّیْنَانِّ لِاُتَوَقَّیَنَّ لِنُتَوَقَّیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱) لِیُتَوَقَّیَنْ بِہٖ لِیُتَوَقَّیَنْ بِھِمْ لِیُتَوَقَّیَنْ بِھَا لِیُتَوَقَّیَنْ بِیْ لِیُتَوَقَّیَنْ بِنَا، (۲)لِیُتَوَقَّیَنْ لِیُتَوَقَّوُنْ لِتُتَوَقَّیَنْ لِاُتَوَقَّیَنْ لِنُتَوَقَّیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَتَوَقَّ لَاتَتَوَقَّیَا لَاتَتَوَقَّوْا لَاتَتَوَقَّیْ لَاتَتَوَقَّیَا لَاتَتَوَقَّیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَتَوَقَّيَنَّ لَاتَتَوَقَّيَانِّ لَاتَتَوَقَّوُنَّ لَاتَتَوَقِّيِنَّ لَاتَتَوَقَّيَانِّ لَاتَتَوَقَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَتَوَقَّيَنْ لَاتَتَوَقَّوُنْ لَاتَتَوَقِّيِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - (۱) لَايُتَوَقَّ بِكَ لَايُتَوَقَّ بِكُمَا لَايُتَوَقَّ بِكُمْ لَايُتَوَقَّ بِكِ لَايُتَوَقَّ بِكُمَا لَايُتَوَقَّ بِكُنَّ.

(۲) لَاتُتَوَقَّ لَاتُتَوَقَّيَا لَاتُتَوَقَّوْا لَاتُتَوَقَّيْ لَاتُتَوَقَّيَا لَاتُتَوَقَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَايُتَوَقَّيَنَّ بِكَ لَايُتَوَقَّيَنَّ بِكُمَا لَايُتَوَقَّيَنَّ بِكُمْ لَايُتَوَقَّيَنَّ بِكِ لَايُتَوَقَّيَنَّ بِكُمَا لَايُتَوَقَّيَنَّ بِكُنَّ،

(۲) لَاتُتَوَقَّيَنَّ لَاتُتَوَقَّيَانِّ لَاتُتَوَقَّوُنَّ لَاتُتَوَقِّيِنَّ لَاتُتَوَقَّيَانِّ لَاتُتَوَقَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُتَوَقَّيَنْ بِكَ لَايُتَوَقَّيَنْ بِكُمْ لَايُتَوَقَّيَنْ بِكِ، (۲) لَاتُتَوَقَّيَنْ لَاتُتَوَقَّوُنْ لَاتُتَوَقِّيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَتَوَقَّ لَايَتَوَقَّيَا لَايَتَوَقَّوْا لَاتَتَوَقَّ لَاتَتَوَقَّيَا لَايَتَوَقَّيْنَ لَااَتَوَقَّ لَانَتَوَقَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَتَوَقَّيَنَّ لَايَتَوَقَّيَانِّ لَايَتَوَقَّوُنَّ لَاتَتَوَقَّيَنَّ لَاتَتَوَقَّيَانِّ لَايَتَوَقَّيْنَانِّ لَااَتَوَقَّيَنَّ لَانَتَوَقَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَتَوَقَّيَنْ لَايَتَوَقَّوُنْ لَاتَتَوَقَّيَنْ لَااَتَوَقَّيَنْ لَانَتَوَقَّيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَايُتَوَقَّ بِهٖ لَايُتَوَقَّ بِهِمَا لَايُتَوَقَّ بِهِمْ لَايُتَوَقَّ بِهَا لَايُتَوَقَّ بِهِمَا لَايُتَوَقَّ بِهِنَّ لَايُتَوَقَّ بِيْ لَايُتَوَقَّ بِنَا، (۲) لَايُتَوَقَّ لَايُتَوَقَّيَا لَايُتَوَقَّوْا لَاتُتَوَقَّ لَاتُتَوَقَّيَا لَايُتَوَقَّيْنَ لَااُتَوَقَّ لَانُتَوَقَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَايُتَوَقَّيَنَّ بِهٖ لَايُتَوَقَّيَنَّ بِهِمَا لَايُتَوَقَّيَنَّ بِهِمْ لَايُتَوَقَّيَنَّ بِهَا لَايُتَوَقَّيَنَّ بِهِمَا لَايُتَوَقَّيَنَّ بِهِنَّ لَايُتَوَقَّيَنَّ بِيْ لَايُتَوَقَّيَنَّ بِنَا، (۲) لَايُتَوَقَّيَنَّ لَايُتَوَقَّيَانِّ لَايُتَوَقَّوُنَّ لَاتُتَوَقَّيَنَّ لَاتُتَوَقَّيَانِّ لَايُتَوَقَّيْنَانِّ لَااُتَوَقَّيَنَّ لَانُتَوَقَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَايُتَوَقَّيَنْ بِهٖ لَايُتَوَقَّيَنْ بِهِمْ لَايُتَوَقَّيَنْ بِهَا لَايُتَوَقَّيَنْ بِيْ لَايُتَوَقَّيَنْ بِنَا، (۲) لَايُتَوَقَّيَنْ لَايُتَوَقَّوُنْ لَاتُتَوَقَّيَنْ لَااُتَوَقَّيَنْ لَانُتَوَقَّيَنْ،

﴿لفیف مفروق کے چند مصادر جو بابِ "تَفَعُّلٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّوَخِّيْ	قصد کرنا/طلب کرنا	اَلتَّوَشِّيْ	نقش ونگار کرنا/سر میں سفیدی کا پھیلنا	اَلتَّوَفِّيْ	پورا حق لینا
اَلتَّوَرِّيْ	چھپنا	اَلتَّوَلِّيْ	ذمہ داری لینا/کسی کام کیلئے مستعد ہونا	اَلتَّوَطِّيْ	پست ہونا/مرتبہ گھٹنا

☆☆☆☆☆

باب تَفَاعُلٌ (تَوَالٰي يَتَوَالٰي تَوَالِيًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس مکمل باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ تفاعل ناقص یائی (تَنَاهٰي يَتَنَاهٰي تَنَاهِيًا) کی طرح ہوگی۔

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مفروق

ازباب "تفاعُلٌ" جیسے "اَلتَّوَالِیُ" (لگاتار ہونا)

☆تَوَالٰی یَتَوَالٰی تَوَالِیًا **فَھُوَ** مُتَوَالٍ لَمْ یَتَوَالَ لَایَتَوَالٰی لَنْ یَّتَوَالٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** تَوَالَ لِیَتَوَالَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَتَوَالَ لَایَتَوَالَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُتَوَالًی مُتَوَالَیَانِ مُتَوَالَیَاتٌ، (۱) تَوَالٰی یَتَوَالٰی تَوَالِیًا **فَھُوَ** مُتَوَالٍ وَّتُوُوْلِیَ بِہٖ یُتَوَالٰی بِہٖ تَوَالِیًا **فَذَاكَ** مُتَوَالًی بِہٖ لَمْ یَتَوَالَ لَمْ یُتَوَالَ بِہٖ لَایَتَوَالٰی لَا یُتَوَالٰی بِہٖ لَنْ یَّتَوَالٰی لَنْ یُّتَوَالٰی بِہٖ **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** تَوَالَ لِیُتَوَالَ بِكَ لِیَتَوَالَ لِیُتَوَالَ بِہٖ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَتَوَالَ لَایُتَوَالَ بِكَ لَایَتَوَالَ لَایُتَوَالَ بِہٖ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُتَوَالًی مُتَوَالَیَانِ مُتَوَالَیَاتٌ، (۲) تَوَالٰی یَتَوَالٰی تَوَالِیًا **فَھُوَ** مُتَوَالٍ وَّتُوُوْلِیَ یُتَوَالٰی تَوَالِیًا **فَذَاكَ** مُتَوَالًی لَمْ یَتَوَالَ لَمْ یُتَوَالَ لَایَتَوَالٰی لَا یُتَوَالٰی لَنْ یَّتَوَالٰی لَنْ یُّتَوَالٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** تَوَالَ لِتُتَوَالَ لِیَتَوَالَ لِیُتَوَالَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَتَوَالَ لَاتُتَوَالَ لَایَتَوَالَ لَایُتَوَالَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُتَوَالًی مُتَوَالَیَانِ مُتَوَالَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔تَوَالٰی تَوَالَیَا تَوَالَوْا تَوَالَتْ تَوَالَتَا تَوَالَیْنَ تَوَالَیْتَ تَوَالَیْتُمَا تَوَالَیْتُمْ تَوَالَیْتِ تَوَالَیْتُمَا تَوَالَیْتُنَّ تَوَالَیْتُ تَوَالَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔(۱)تُوُوْلِیَ بِہٖ تُوُوْلِیَ بِھِمَا تُوُوْلِیَ بِھِمْ تُوُوْلِیَ بِھَا تُوُوْلِیَ بِھِمَا تُوُوْلِیَ بِھِنَّ تُوُوْلِیَ بِكَ تُوُوْلِیَ بِكُمَا تُوُوْلِیَ بِكُمْ تُوُوْلِیَ بِكِ تُوُوْلِیَ بِكُمَا تُوُوْلِیَ بِكُنَّ تُوُوْلِیَ بِیْ تُوُوْلِیَ بِنَا، (۲) تُوُوْلِیَ تُوُوْلِیَا تُوُوْلُوْا تُوُوْلِیَتْ تُوُوْلِیَتَا تُوُوْلِیْنَ تُوُوْلِیْتَ تُوُوْلِیْتُمَا تُوُوْلِیْتُمْ تُوُوْلِیْتِ تُوُوْلِیْتُمَا تُوُوْلِیْتُنَّ تُوُوْلِیْتُ تُوُوْلِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاتَوَالٰی مَاتَوَالَیَا مَاتَوَالَوْا مَاتَوَالَتْ مَاتَوَالَتَا مَاتَوَالَیْنَ مَاتَوَالَیْتَ مَاتَوَالَیْتُمَا مَاتَوَالَیْتُمْ مَاتَوَالَیْتِ مَاتَوَالَیْتُمَا مَاتَوَالَیْتُنَّ مَاتَوَالَیْتُ مَاتَوَالَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔(۱)مَاتُوُوْلِیَ بِہٖ مَاتُوُوْلِیَ بِھِمَا مَاتُوُوْلِیَ بِھِمْ مَاتُوُوْلِیَ بِھَا مَاتُوُوْلِیَ بِھِمَا مَاتُوُوْلِیَ بِھِنَّ مَاتُوُوْلِیَ بِكَ مَاتُوُوْلِیَ بِكُمَا مَاتُوُوْلِیَ بِكُمْ مَاتُوُوْلِیَ بِكِ مَاتُوُوْلِیَ بِكُمَا مَاتُوُوْلِیَ بِكُنَّ مَاتُوُوْلِیَ بِیْ مَاتُوُوْلِیَ بِنَا، (۲)مَاتُوُوْلِیَ مَاتُوُوْلِیَا مَاتُوُوْلُوْا مَاتُوُوْلِیَتْ مَاتُوُوْلِیَتَا مَاتُوُوْلِیْنَ مَاتُوُوْلِیْتَ مَاتُوُوْلِیْتُمَا مَاتُوُوْلِیْتُمْ مَاتُوُوْلِیْتِ مَاتُوُوْلِیْتُمَا مَاتُوُوْلِیْتُنَّ مَاتُوُوْلِیْتُ مَاتُوُوْلِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یَتَوَالٰی یَتَوَالَیَانِ یَتَوَالَوْنَ تَتَوَالٰی تَتَوَالَیَانِ یَتَوَالَیْنَ تَتَوَالٰی تَتَوَالَیَانِ تَتَوَالَوْنَ تَتَوَالَیْنَ تَتَوَالَیَانِ تَتَوَالَیْنَ اَتَوَالٰی نَتَوَالٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔(۱)یُتَوَالٰی بِہٖ یُتَوَالٰی بِھِمَا یُتَوَالٰی بِھِمْ یُتَوَالٰی بِھَا یُتَوَالٰی بِھِمَا یُتَوَالٰی بِھِنَّ

يُتَوَالٰى بِكَ يُتَوَالٰى بِكُمَا يُتَوَالٰى بِكُمْ يُتَوَالٰى بِكِ يُتَوَالٰى بِكُمَا يُتَوَالٰى بِكُنَّ يُتَوَالٰى بِيْ يُتَوَالٰى بِنَا، (۲) يُتَوَالٰى يُتَوَالَيَانِ يُتَوَالَوْنَ تُتَوَالٰى تُتَوَالَيَانِ يُتَوَالَيْنَ تُتَوَالٰى تُتَوَالَيَانِ تُتَوَالَوْنَ تُتَوَالَيْنَ تُتَوَالَيَانِ تُتَوَالَيْنَ اُتَوَالٰى نُتَوَالٰى،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَتَوَالٰى لَايَتَوَالَيَانِ لَايَتَوَالَوْنَ لَاتَتَوَالٰى لَاتَتَوَالَيَانِ لَايَتَوَالَيْنَ لَاتَتَوَالٰى لَاتَتَوَالَيَانِ لَاتَتَوَالَوْنَ لَاتَتَوَالَيْنَ لَاتَتَوَالَيَانِ لَاتَتَوَالَيْنَ لَآاَتَوَالٰى لَانَتَوَالٰى،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱) لَايُتَوَالٰى بِهٖ لَايُتَوَالٰى بِهِمَا لَايُتَوَالٰى بِهِمْ لَايُتَوَالٰى بِهَا لَايُتَوَالٰى بِهِمَا لَايُتَوَالٰى بِهِنَّ لَايُتَوَالٰى بِكَ لَايُتَوَالٰى بِكُمَا لَايُتَوَالٰى بِكُمْ لَايُتَوَالٰى بِكِ لَايُتَوَالٰى بِكُمَا لَايُتَوَالٰى بِكُنَّ لَايُتَوَالٰى بِيْ لَايُتَوَالٰى بِنَا، (۲) لَايُتَوَالٰى لَايُتَوَالَيَانِ لَايُتَوَالَوْنَ لَاتُتَوَالٰى لَاتُتَوَالَيَانِ لَايُتَوَالَيْنَ لَاتُتَوَالٰى لَاتُتَوَالَيَانِ لَاتُتَوَالَوْنَ لَاتُتَوَالَيْنَ لَاتُتَوَالَيَانِ لَاتُتَوَالَيْنَ لَآاُتَوَالٰى لَانُتَوَالٰى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَتَوَالَيَنَّ لَيَتَوَالَيَانِّ لَيَتَوَالَوُنَّ لَتَتَوَالَيَنَّ لَتَتَوَالَيَانِّ لَيَتَوَالَيْنَانِّ لَتَتَوَالَيَنَّ لَتَتَوَالَيَانِّ لَتَتَوَالَوُنَّ لَتَتَوَالَيِنَّ لَتَتَوَالَيَانِّ لَتَتَوَالَيْنَانِّ لَاَتَوَالَيَنَّ لَنَتَوَالَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱) لَيُتَوَالَيَنَّ بِهٖ لَيُتَوَالَيَنَّ بِهِمَا لَيُتَوَالَيَنَّ بِهِمْ لَيُتَوَالَيَنَّ بِهَا لَيُتَوَالَيَنَّ بِهِمَا لَيُتَوَالَيَنَّ بِهِنَّ لَيُتَوَالَيَنَّ بِكَ لَيُتَوَالَيَنَّ بِكُمَا لَيُتَوَالَيَنَّ بِكُمْ لَيُتَوَالَيَنَّ بِكِ لَيُتَوَالَيَنَّ بِكُمَا لَيُتَوَالَيَنَّ بِكُنَّ لَيُتَوَالَيَنَّ بِيْ لَيُتَوَالَيَنَّ بِنَا، (۲) لَيُتَوَالَيَنَّ لَيُتَوَالَيَانِّ لَيُتَوَالَوُنَّ لَتُتَوَالَيَنَّ لَتُتَوَالَيَانِّ لَيُتَوَالَيْنَانِّ لَتُتَوَالَيَنَّ لَتُتَوَالَيَانِّ لَتُتَوَالَوُنَّ لَتُتَوَالَيِنَّ لَتُتَوَالَيَانِّ لَتُتَوَالَيْنَانِّ لَاُتَوَالَيَنَّ لَنُتَوَالَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَتَوَالَيَنْ لَيَتَوَالَوُنْ لَتَتَوَالَيَنْ لَتَتَوَالَيَنْ لَتَتَوَالَوُنْ لَتَتَوَالَيِنْ لَاَتَوَالَيَنْ لَنَتَوَالَيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱) لَيُتَوَالَيَنْ بِهٖ لَيُتَوَالَيَنْ بِهِمْ لَيُتَوَالَيَنْ بِهَا لَيُتَوَالَيَنْ بِكَ لَيُتَوَالَيَنْ بِكُمْ لَيُتَوَالَيَنْ بِكِ لَيُتَوَالَيَنْ بِيْ لَيُتَوَالَيَنْ بِنَا، (۲) لَيُتَوَالَيَنْ لَيُتَوَالَوُنْ لَتُتَوَالَيَنْ لَتُتَوَالَيَنْ لَتُتَوَالَوُنْ لَتُتَوَالَيِنْ لَاُتَوَالَيَنْ لَنُتَوَالَيَنْ،

بحث اسم فاعل-مُتَوَالٍ مُتَوَالِيَانِ (مُتَوَالِيَيْنِ) مُتَوَالُوْنَ (مُتَوَالِيْنَ) مُتَوَالِيَةٌ مُتَوَالِيَتَانِ (مُتَوَالِيَتَيْنِ) مُتَوَالِيَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱) مُتَوَالًى بِهٖ مُتَوَالًى بِهِمَا مُتَوَالًى بِهِمْ مُتَوَالًى بِهَا مُتَوَالًى بِهِمَا مُتَوَالًى بِهِنَّ، (۲) مُتَوَالًى مُتَوَالَيَانِ (مُتَوَالَيَيْنِ) مُتَوَالَوْنَ (مُتَوَالَيْنَ) مُتَوَالَاةٌ مُتَوَالَاتَانِ (مُتَوَالَاتَيْنِ) مُتَوَالَيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَتَوَالَ لَمْ يَتَوَالَيَا لَمْ يَتَوَالَوْا لَمْ تَتَوَالَ لَمْ تَتَوَالَيَا لَمْ يَتَوَالَيْنَ لَمْ تَتَوَالَ لَمْ تَتَوَالَيَا لَمْ تَتَوَالَوْا لَمْ تَتَوَالَيْ لَمْ تَتَوَالَيَا لَمْ تَتَوَالَيْنَ لَمْ اَتَوَالَ لَمْ نَتَوَالَ،

بحث فعل جحد مجہول- (۱) لَمْ يُتَوَالَ بِهٖ لَمْ يُتَوَالَ بِهِمَا لَمْ يُتَوَالَ بِهِمْ لَمْ يُتَوَالَ بِهَا لَمْ يُتَوَالَ بِهِمَا لَمْ يُتَوَالَ بِهِنَّ لَمْ يُتَوَالَ بِكَ لَمْ يُتَوَالَ بِكُمَا لَمْ يُتَوَالَ بِكُمْ لَمْ يُتَوَالَ بِكِ لَمْ يُتَوَالَ بِكُمَا لَمْ يُتَوَالَ بِكُنَّ لَمْ يُتَوَالَ بِيْ لَمْ يُتَوَالَ بِنَا، (۲) لَمْ يُتَوَالَ لَمْ يُتَوَالَيَا لَمْ يُتَوَالَوْا لَمْ تُتَوَالَ لَمْ تُتَوَالَيَا لَمْ يُتَوَالَيْنَ لَمْ تُتَوَالَ لَمْ تُتَوَالَيَا لَمْ تُتَوَالَوْا لَمْ تُتَوَالَيْ لَمْ تُتَوَالَيَا

لَمْ تَتَوَالَيْنَ لَمْ أَتَوَالَ لَمْ نَتَوَالَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔لَنْ يَتَوَالٰى لَنْ يَّتَوَالَيَا لَنْ يَّتَوَالَوْا لَنْ تَتَوَالٰى لَنْ تَتَوَالَيَا لَنْ يَّتَوَالَيْنَ لَنْ تَتَوَالٰى لَنْ تَتَوَالَيَا لَنْ تَتَوَالَوْا لَنْ تَتَوَالَىْ لَنْ تَتَوَالَيَا لَنْ تَتَوَالَيْنَ لَنْ اَتَوَالٰى لَنْ نَّتَوَالٰى،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔(۱)لَنْ يُّتَوَالٰى بِهٖ لَنْ يُّتَوَالٰى بِهِمَا لَنْ يُّتَوَالٰى بِهِمْ لَنْ يُّتَوَالٰى بِهَا لَنْ يُّتَوَالٰى بِهِمَا لَنْ يُّتَوَالٰى بِهِنَّ لَنْ يُّتَوَالٰى بِكَ لَنْ يُّتَوَالٰى بِكُمَا لَنْ يُّتَوَالٰى بِكُمْ لَنْ يُّتَوَالٰى بِكِ لَنْ يُّتَوَالٰى بِكُمَا لَنْ يُّتَوَالٰى بِكُنَّ لَنْ يُّتَوَالٰى بِیْ لَنْ يُّتَوَالٰى بِنَا، (۲) لَنْ يُّتَوَالٰى لَنْ يُّتَوَالَيَا لَنْ يُّتَوَالَوْا لَنْ تُتَوَالٰى لَنْ تُتَوَالَيَا لَنْ يُّتَوَالَيْنَ لَنْ تُتَوَالٰى لَنْ تُتَوَالَيَا لَنْ تُتَوَالَوْا لَنْ تُتَوَالَىْ لَنْ تُتَوَالَيَا لَنْ تُتَوَالَيْنَ لَنْ اُتَوَالٰى لَنْ نُّتَوَالٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف۔تَوَالَ تَوَالَيَا تَوَالَوْا تَوَالَىْ تَوَالَيَا تَوَالَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔تَوَالَيَنَّ تَوَالَيَانِّ تَوَالَوُنَّ تَوَالَيِنَّ تَوَالَيَانِّ تَوَالَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔تَوَالَيَنْ تَوَالَوُنْ تَوَالَيِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔(۱)لِيُتَوَالَ بِكَ لِيُتَوَالَ بِكُمَا لِيُتَوَالَ بِكُمْ لِيُتَوَالَ بِكِ لِيُتَوَالَ بِكُمَا لِيُتَوَالَ بِكُنَّ، (۲) لِتُتَوَالَ لِتُتَوَالَيَا لِتُتَوَالَوْا لِتُتَوَالَىْ لِتُتَوَالَيَا لِتُتَوَالَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔(۱)لِيُتَوَالَيَنَّ بِكَ لِيُتَوَالَيَنَّ بِكُمَا لِيُتَوَالَيَنَّ بِكُمْ لِيُتَوَالَيَنَّ بِكِ لِيُتَوَالَيَنَّ بِكُمَا لِيُتَوَالَيَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُتَوَالَيَنَّ لِتُتَوَالَيَانِّ لِتُتَوَالَوُنَّ لِتُتَوَالَيِنَّ لِتُتَوَالَيَانِّ لِتُتَوَالَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔(۱) لِيُتَوَالَيَنْ بِكَ لِيُتَوَالَيَنْ بِكُمْ لِيُتَوَالَيَنْ بِكِ، (۲)لِتُتَوَالَيَنْ لِتُتَوَالَوُنْ لِتُتَوَالَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِيَتَوَالَ لِيَتَوَالَيَا لِيَتَوَالَوْا لِتَتَوَالَ لِتَتَوَالَيَا لِيَتَوَالَيْنَ لِاَتَوَالَ لِنَتَوَالَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِيَتَوَالَيَنَّ لِيَتَوَالَيَانِّ لِيَتَوَالَوُنَّ لِتَتَوَالَيَنَّ لِتَتَوَالَيَانِّ لِيَتَوَالَيْنَانِّ لِاَتَوَالَيَنَّ لِنَتَوَالَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِيَتَوَالَيَنْ لِيَتَوَالَوُنْ لِتَتَوَالَيَنْ لِاَتَوَالَيَنْ لِنَتَوَالَيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔(۱) لِيُتَوَالَ بِهٖ لِيُتَوَالَ بِهِمَا لِيُتَوَالَ بِهِمْ لِيُتَوَالَ بِهَا لِيُتَوَالَ بِهِمَا لِيُتَوَالَ بِهِنَّ لِيُتَوَالَ بِیْ لِيُتَوَالَ بِنَا، (۲) لِيُتَوَالَ لِيُتَوَالَيَا لِيُتَوَالَوْا لِتُتَوَالَ لِتُتَوَالَيَا لِيُتَوَالَيْنَ لِاُتَوَالَ لِنُتَوَالَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔(۱) لِيُتَوَالَيَنَّ بِهٖ لِيُتَوَالَيَنَّ بِهِمَا لِيُتَوَالَيَنَّ بِهِمْ لِيُتَوَالَيَنَّ بِهَا لِيُتَوَالَيَنَّ بِهِمَا لِيُتَوَالَيَنَّ بِهِنَّ لِيُتَوَالَيَنَّ بِیْ لِيُتَوَالَيَنَّ بِنَا، (۲) لِيُتَوَالَيَنَّ لِيُتَوَالَيَانِّ لِيُتَوَالَوُنَّ لِتُتَوَالَيَنَّ لِتُتَوَالَيَانِّ لِيُتَوَالَيْنَانِّ لِاُتَوَالَيَنَّ لِنُتَوَالَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔(۱) لِيُتَوَالَيَنْ بِهٖ لِيُتَوَالَيَنْ بِهِمْ لِيُتَوَالَيَنْ بِهَا لِيُتَوَالَيَنْ بِیْ لِيُتَوَالَيَنْ بِنَا، (۲) لِيُتَوَالَيَنْ لِيُتَوَالَوُنْ لِتُتَوَالَيَنْ لِاُتَوَالَيَنْ لِنُتَوَالَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔لَاتَتَوَالَ لَاتَتَوَالَيَا لَاتَتَوَالَوْا لَاتَتَوَالَىْ لَاتَتَوَالَيَا لَاتَتَوَالَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَتَوَالَيَنَّ لَاتَتَوَالَيَانِّ لَاتَتَوَالَوُنَّ لَاتَتَوَالَيِنَّ لَاتَتَوَالَيَانِّ لَاتَتَوَالَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَتَوَالَيَنْ لَاتَتَوَالَوُنْ لَاتَتَوَالَيِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - (۱) لَايُتَوَالَ بِكَ لَايُتَوَالَ بِكُمَا لَايُتَوَالَ بِكُمْ لَايُتَوَالَ بِكِ لَايُتَوَالَ بِكُمَا لَايُتَوَالَ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَوَالَ لَاتُتَوَالَيَا لَاتُتَوَالَوْا لَاتُتَوَالَيْ لَاتُتَوَالَيَا لَاتُتَوَالَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَايُتَوَالَيَنَّ بِكَ لَايُتَوَالَيَنَّ بِكُمَا لَايُتَوَالَيَنَّ بِكُمْ لَايُتَوَالَيَنَّ بِكِ لَايُتَوَالَيَنَّ بِكُمَا لَايُتَوَالَيَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَوَالَيَنَّ لَاتُتَوَالَيَانِّ لَاتُتَوَالَوُنَّ لَاتُتَوَالَيِنَّ لَاتُتَوَالَيَانِّ لَاتُتَوَالَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَايُتَوَالَيَنْ بِكَ لَايُتَوَالَيَنْ بِكُمْ لَايُتَوَالَيَنْ بِكِ، (۲) لَاتُتَوَالَيَنْ لَاتُتَوَالَوُنْ لَاتُتَوَالَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَتَوَالَ لَايَتَوَالَيَا لَايَتَوَالَوْا لَاتَتَوَالَ لَاتَتَوَالَيَا لَايَتَوَالَيْنَ لَآاَتَوَالَ لَانَتَوَالَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَتَوَالَيَنَّ لَايَتَوَالَيَانِّ لَايَتَوَالَوُنَّ لَاتَتَوَالَيَنَّ لَاتَتَوَالَيَانِّ لَايَتَوَالَيْنَانِّ لَآاَتَوَالَيَنَّ لَانَتَوَالَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَتَوَالَيَنْ لَايَتَوَالَوُنْ لَاتَتَوَالَيَنْ لَآاَتَوَالَيَنْ لَانَتَوَالَيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَايُتَوَالَ بِهِ لَايُتَوَالَ بِهِمَا لَايُتَوَالَ بِهِمْ لَايُتَوَالَ بِهَا لَايُتَوَالَ بِهِمَا لَايُتَوَالَ بِهِنَّ لَايُتَوَالَ بِيْ لَايُتَوَالَ بِنَا، (۲) لَايُتَوَالَ لَايُتَوَالَيَا لَايُتَوَالَوْا لَاتُتَوَالَ لَاتُتَوَالَيَا لَايُتَوَالَيْنَ لَآاُتَوَالَ لَانُتَوَالَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَايُتَوَالَيَنَّ بِهِ لَايُتَوَالَيَنَّ بِهِمَا لَايُتَوَالَيَنَّ بِهِمْ لَايُتَوَالَيَنَّ بِهَا لَايُتَوَالَيَنَّ بِهِمَا لَايُتَوَالَيَنَّ بِهِنَّ لَايُتَوَالَيَنَّ بِيْ لَايُتَوَالَيَنَّ بِنَا، (۲) لَايُتَوَالَيَنَّ لَايُتَوَالَيَانِّ لَايُتَوَالَوُنَّ لَاتُتَوَالَيَنَّ لَاتُتَوَالَيَانِّ لَايُتَوَالَيْنَانِّ لَآاُتَوَالَيَنَّ لَانُتَوَالَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَايُتَوَالَيَنْ بِهِ لَايُتَوَالَيَنْ بِهِمْ لَايُتَوَالَيَنْ بِهَا لَايُتَوَالَيَنْ بِيْ لَايُتَوَالَيَنْ بِنَا، (۲) لَايُتَوَالَيَنْ لَايُتَوَالَوُنْ لَاتُتَوَالَيَنْ لَآاُتَوَالَيَنْ لَانُتَوَالَيَنْ،

﴿لفیف مفروق کے چند مصادر جو بابِ ''تَفَاعُلٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّوَاحِيْ	ایک دوسرے کے ساتھ جلدی کرنا	اَلتَّوَارِيْ	چھپنا	اَلتَّوَاصِيْ	ایک دوسرے کو وصیت کرنا
اَلتَّوَانِيْ	سستی کرنا/اہتمام نہ کرنا	اَلتَّوَافِيْ	ساری قوم کا آنا	اَلتَّوَازِيْ	ایک دوسرے کے مقابل ہونا

☆☆☆☆☆

باب اِفْتِعَالٌ (اِتَّقٰى يَتَّقِيْ اِتِّقَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆ فاء کلمہ سارے باب میں اِتَّخَذَ والے قاعدے کے مطابق پہلے تاء ہوگا پھر تاءِ افتعال میں مدغم ہوگا۔

☆ پورے باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ افتعال ناقص یائی (اِجْتَبٰى يَجْتَبِيْ اِجْتِبَآءً) کی طرح ہوگی۔

باب ششم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ لفیف مفروق

ازباب ''اِفْتِعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِتِّقَاءُ'' (ڈرنا/پرہیز کرنا)

☆اِتَّقٰی یَتَّقِیْ اِتِّقَاءً **فَھُوَ** مُتَّقٍ لَمْ یَتَّقِ لَایَتَّقِیْ لَنْ یَّتَّقِیَ **اَلْاَمْرُمِنْہُ** اِتَّقِ لِیَتَّقِ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَتَّقِ لَایَتَّقِ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُتَّقًی مُتَّقَیَانِ مُتَّقَیَاتٌ، (۱) اِتَّقٰی یَتَّقِیْ اِتِّقَاءً **فَھُوَ** مُتَّقٍ وَّاُتُّقِیَ بِہٖ یُتَّقٰی بِہٖ اِتِّقَاءً **فَذَاکَ** مُتَّقًی بِہٖ لَمْ یَتَّقِ لَمْ یُتَّقَ بِہٖ لَایَتَّقِیْ لَایُتَّقٰی بِہٖ لَنْ یَّتَّقِیَ لَنْ یُّتَّقٰی بِہٖ **اَلْاَمْرُمِنْہُ** اِتَّقِ لِیَتَّقِ بِکَ لِیَتَّقِ لِیُتَّقَ بِہٖ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَتَّقِ لَایُتَّقَ بِکَ لَایَتَّقِ لَایُتَّقَ بِہٖ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُتَّقًی مُتَّقَیَانِ مُتَّقَیَاتٌ، (۲) اِتَّقٰی یَتَّقِیْ اِتِّقَاءً **فَھُوَ** مُتَّقٍ وَّاُتُّقِیَ یُتَّقٰی اِتِّقَاءً **فَذَاکَ** مُتَّقًی لَمْ یَتَّقِ لَمْ یُتَّقَ لَایَتَّقِیْ لَایُتَّقٰی لَنْ یَّتَّقِیَ لَنْ یُّتَّقٰی **اَلْاَمْرُمِنْہُ** اِتَّقِ لِتُتَّقَ لِیَتَّقِ لِیُتَّقَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَتَّقِ لَاتُتَّقَ لَایَتَّقِ لَایُتَّقَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُتَّقًی مُتَّقَیَانِ مُتَّقَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- اِتَّقٰی اِتَّقَیَا اِتَّقَوْا اِتَّقَتْ اِتَّقَتَا اِتَّقَیْنَ اِتَّقَیْتَ اِتَّقَیْتُمَا اِتَّقَیْتُمْ اِتَّقَیْتِ اِتَّقَیْتُمَا اِتَّقَیْتُنَّ اِتَّقَیْتُ اِتَّقَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- (۱) اُتُّقِیَ بِہٖ اُتُّقِیَ بِھِمَا اُتُّقِیَ بِھِمْ اُتُّقِیَ بِھَا اُتُّقِیَ بِھِمَا اُتُّقِیَ بِھِنَّ اُتُّقِیَ بِکَ اُتُّقِیَ بِکُمَا اُتُّقِیَ بِکُمْ اُتُّقِیَ بِکِ اُتُّقِیَ بِکُمَا اُتُّقِیَ بِکُنَّ اُتُّقِیَ بِیْ اُتُّقِیَ بِنَا، (۲) اُتُّقِیَ اُتُّقِیَا اُتُّقُوْا اُتُّقِیَتْ اُتُّقِیَتَا اُتُّقِیْنَ اُتُّقِیْتَ اُتُّقِیْتُمَا اُتُّقِیْتُمْ اُتُّقِیْتِ اُتُّقِیْتُمَا اُتُّقِیْتُنَّ اُتُّقِیْتُ اُتُّقِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَااتَّقٰی مَااتَّقَیَا مَااتَّقَوْا مَااتَّقَتْ مَااتَّقَتَا مَااتَّقَیْنَ مَااتَّقَیْتَ مَااتَّقَیْتُمَا مَااتَّقَیْتُمْ مَااتَّقَیْتِ مَااتَّقَیْتُمَا مَااتَّقَیْتُنَّ مَااتَّقَیْتُ مَااتَّقَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- (۱) مَااُتُّقِیَ بِہٖ مَااُتُّقِیَ بِھِمَا مَااُتُّقِیَ بِھِمْ مَااُتُّقِیَ بِھَا مَااُتُّقِیَ بِھِمَا مَااُتُّقِیَ بِھِنَّ مَااُتُّقِیَ بِکَ مَااُتُّقِیَ بِکُمَا مَااُتُّقِیَ بِکُمْ مَااُتُّقِیَ بِکِ مَااُتُّقِیَ بِکُمَا مَااُتُّقِیَ بِکُنَّ مَااُتُّقِیَ بِیْ مَااُتُّقِیَ بِنَا، (۲) مَااُتُّقِیَ مَااُتُّقِیَا مَااُتُّقُوْا مَااُتُّقِیَتْ مَااُتُّقِیَتَا مَااُتُّقِیْنَ مَااُتُّقِیْتَ مَااُتُّقِیْتُمَا مَااُتُّقِیْتُمْ مَااُتُّقِیْتِ مَااُتُّقِیْتُمَا مَااُتُّقِیْتُنَّ مَااُتُّقِیْتُ مَااُتُّقِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَتَّقِیْ یَتَّقِیَانِ یَتَّقُوْنَ تَتَّقِیْ تَتَّقِیَانِ یَتَّقِیْنَ تَتَّقِیْ تَتَّقِیَانِ تَتَّقُوْنَ تَتَّقِیْنَ تَتَّقِیَانِ تَتَّقِیْنَ اَتَّقِیْ نَتَّقِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- (۱) یُتَّقٰی بِہٖ یُتَّقٰی بِھِمَا یُتَّقٰی بِھِمْ یُتَّقٰی بِھَا یُتَّقٰی بِھِمَا یُتَّقٰی بِھِنَّ یُتَّقٰی بِکَ یُتَّقٰی بِکُمَا یُتَّقٰی بِکُمْ یُتَّقٰی بِکِ یُتَّقٰی بِکُمَا یُتَّقٰی بِکُنَّ یُتَّقٰی بِیْ یُتَّقٰی بِنَا، (۲) یُتَّقٰی یُتَّقَیَانِ یُتَّقَوْنَ تُتَّقٰی تُتَّقَیَانِ یُتَّقَیْنَ تُتَّقٰی تُتَّقَیَانِ تُتَّقَوْنَ تُتَّقَیْنَ تُتَّقَیَانِ تُتَّقَیْنَ اُتَّقٰی نُتَّقٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَتَّقِیْ لَایَتَّقِیَانِ لَایَتَّقُوْنَ لَاتَتَّقِیْ لَاتَتَّقِیَانِ لَایَتَّقِیْنَ لَاتَتَّقِیْ لَاتَتَّقِیَانِ لَاتَتَّقُوْنَ لَاتَتَّقِیْنَ لَاتَتَّقِیَانِ لَاتَتَّقِیْنَ لَااَتَّقِیْ لَانَتَّقِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُتَّقٰی بِهٖ لَایُتَّقٰی بِهِمَا لَایُتَّقٰی بِهِمْ لَایُتَّقٰی بِهَا لَایُتَّقٰی بِهِمَا لَایُتَّقٰی بِهِنَّ لَایُتَّقٰی بِكَ لَایُتَّقٰی بِكُمَا لَایُتَّقٰی بِكُمْ لَایُتَّقٰی بِكِ لَایُتَّقٰی بِكُمَا لَایُتَّقٰی بِكُنَّ لَایُتَّقٰی بِیْ لَایُتَّقٰی بِنَا، (۲) لَایُتَّقٰی لَایُتَّقَیَانِ لَایُتَّقَوْنَ لَاتُتَّقٰی لَاتُتَّقَیَانِ لَایُتَّقَیْنَ لَاتُتَّقٰی لَاتُتَّقَیَانِ لَاتُتَّقَوْنَ لَاتُتَّقَیْنَ لَاتُتَّقَیَانِ لَاتُتَّقَیْنَ لَااُتَّقٰی لَانُتَّقٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَّقِیَنَّ لَیَتَّقِیَانِّ لَیَتَّقُنَّ لَتَتَّقِیَنَّ لَتَتَّقِیَانِّ لَیَتَّقِیْنَانِّ لَتَتَّقِیَنَّ لَتَتَّقِیَانِّ لَتَتَّقُنَّ لَتَتَّقِنَّ لَتَتَّقِیَانِّ لَتَتَّقِیْنَانِّ لَاَتَّقِیَنَّ لَنَتَّقِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُتَّقَیَنَّ بِهٖ لَیُتَّقَیَنَّ بِهِمَا لَیُتَّقَیَنَّ بِهِمْ لَیُتَّقَیَنَّ بِهَا لَیُتَّقَیَنَّ بِهِمَا لَیُتَّقَیَنَّ بِهِنَّ لَیُتَّقَیَنَّ بِكَ لَیُتَّقَیَنَّ بِكُمَا لَیُتَّقَیَنَّ بِكُمْ لَیُتَّقَیَنَّ بِكِ لَیُتَّقَیَنَّ بِكُمَا لَیُتَّقَیَنَّ بِكُنَّ لَیُتَّقَیَنَّ بِیْ لَیُتَّقَیَنَّ بِنَا، (۲)لَیُتَّقَیَنَّ لَیُتَّقَیَانِّ لَیُتَّقَوُنَّ لَتُتَّقَیَنَّ لَتُتَّقَیَانِّ لَیُتَّقَیْنَانِّ لَتُتَّقَیَنَّ لَتُتَّقَیَانِّ لَتُتَّقَوُنَّ لَتُتَّقَیِنَّ لَتُتَّقَیَانِّ لَتُتَّقَیْنَانِّ لَاُتَّقَیَنَّ لَنُتَّقَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَّقِیَنْ لَیَتَّقُنْ لَتَتَّقِیَنْ لَتَتَّقِیَنْ لَتَتَّقُنْ لَتَتَّقِنْ لَاَتَّقِیَنْ لَنَتَّقِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُتَّقَیَنْ بِهٖ لَیُتَّقَیَنْ بِهِمْ لَیُتَّقَیَنْ بِهَا لَیُتَّقَیَنْ بِكَ لَیُتَّقَیَنْ بِكُمْ لَیُتَّقَیَنْ بِكِ لَیُتَّقَیَنْ بِیْ لَیُتَّقَیَنْ بِنَا، (۲)لَیُتَّقَیَنْ لَیُتَّقَوُنْ لَتُتَّقَیَنْ لَتُتَّقَیَنْ لَتُتَّقَوُنْ لَتُتَّقَیِنْ لَاُتَّقَیَنْ لَنُتَّقَیَنْ،

بحث اسم فاعل-مُتَّقٍ مُتَّقِیَانِ (مُتَّقِیَیْنِ) مُتَّقُوْنَ (مُتَّقِیْنَ) مُتَّقِیَةٌ مُتَّقِیَتَانِ (مُتَّقِیَتَیْنِ) مُتَّقِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُتَّقًی بِهٖ مُتَّقًی بِهِمَا مُتَّقًی بِهِمْ مُتَّقًی بِهَا مُتَّقًی بِهِمَا مُتَّقًی بِهِنَّ، (۲) مُتَّقًی مُتَّقَیَانِ (مُتَّقَیَیْنِ) مُتَّقَوْنَ (مُتَّقَیْنَ) مُتَّقَاةٌ مُتَّقَاتَانِ (مُتَّقَاتَیْنِ) مُتَّقَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَتَّقِ لَمْ یَتَّقِیَا لَمْ یَتَّقُوْا لَمْ تَتَّقِ لَمْ تَتَّقِیَا لَمْ یَتَّقِیْنَ لَمْ تَتَّقِ لَمْ تَتَّقِیَا لَمْ تَتَّقُوْا لَمْ تَتَّقِیْ لَمْ تَتَّقِیَا لَمْ تَتَّقِیْنَ لَمْ اَتَّقِ لَمْ نَتَّقِ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ یُتَّقَ بِهٖ لَمْ یُتَّقَ بِهِمَا لَمْ یُتَّقَ بِهِمْ لَمْ یُتَّقَ بِهَا لَمْ یُتَّقَ بِهِمَا لَمْ یُتَّقَ بِهِنَّ لَمْ یُتَّقَ بِكَ لَمْ یُتَّقَ بِكُمَا لَمْ یُتَّقَ بِكُمْ لَمْ یُتَّقَ بِكِ لَمْ یُتَّقَ بِكُمَا لَمْ یُتَّقَ بِكُنَّ لَمْ یُتَّقَ بِیْ لَمْ یُتَّقَ بِنَا، (۲) لَمْ یُتَّقَ لَمْ یُتَّقَیَا لَمْ یُتَّقَوْا لَمْ تُتَّقَ لَمْ تُتَّقَیَا لَمْ یُتَّقَیْنَ لَمْ تُتَّقَ لَمْ تُتَّقَیَا لَمْ تُتَّقَوْا لَمْ تُتَّقَیْ لَمْ تُتَّقَیَا لَمْ تُتَّقَیْنَ لَمْ اُتَّقَ لَمْ نُتَّقَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّتَّقِیَ لَنْ یَّتَّقِیَا لَنْ یَّتَّقُوْا لَنْ تَتَّقِیَ لَنْ تَتَّقِیَا لَنْ یَّتَّقِیْنَ لَنْ تَتَّقِیَ لَنْ تَتَّقِیَا لَنْ تَتَّقُوْا لَنْ تَتَّقِیْ لَنْ تَتَّقِیَا لَنْ تَتَّقِیْنَ لَنْ اَتَّقِیَ لَنْ نَّتَّقِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّتَّقٰی بِهٖ لَنْ یُّتَّقٰی بِهِمَا لَنْ یُّتَّقٰی بِهِمْ لَنْ یُّتَّقٰی بِهَا لَنْ یُّتَّقٰی بِهِمَا لَنْ یُّتَّقٰی بِهِنَّ لَنْ یُّتَّقٰی بِكَ لَنْ یُّتَّقٰی بِكُمَا لَنْ یُّتَّقٰی بِكُمْ لَنْ یُّتَّقٰی بِكِ لَنْ یُّتَّقٰی بِكُمَا لَنْ یُّتَّقٰی بِكُنَّ لَنْ یُّتَّقٰی بِیْ

لَنْ يُتَّقٰى بِنَا، (٢) لَنْ يُتَّقٰى لَنْ يُتَّقَيَا لَنْ يُتَّقَوْا لَنْ تُتَّقٰى لَنْ تُتَّقَيَا لَنْ يُتَّقَيْنَ لَنْ تُتَّقٰى لَنْ تُتَّقَيَا لَنْ تُتَّقَوْا لَنْ تُتَّقٰى لَنْ تُتَّقَيَا لَنْ تُتَّقَيْنَ لَنْ أُتَّقٰى لَنْ نُتَّقٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف -اِتَّقِ اِتَّقِيَا اِتَّقُوْا اِتَّقِيْ اِتَّقِيَا اِتَّقِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اِتَّقِيَنَّ اِتَّقِيَانِّ اِتَّقُنَّ اِتَّقِنَّ اِتَّقِيَانِّ اِتَّقِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اِتَّقِيَنْ اِتَّقُنْ اِتَّقِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -(١) لِيُتَّقَ بِكَ لِيُتَّقَ بِكُمَا لِيُتَّقَ بِكُمْ لِيُتَّقَ بِكِ لِيُتَّقَ بِكُمَا لِيُتَّقَ بِكُنَّ، (٢) لِتُتَّقَ لِتُتَّقَيَا لِتُتَّقَوْا لِتُتَّقَيْ لِتُتَّقَيَا لِتُتَّقَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(١) لِيُتَّقَيَنَّ بِكَ لِيُتَّقَيَنَّ بِكُمَا لِيُتَّقَيَنَّ بِكُمْ لِيُتَّقَيَنَّ بِكِ لِيُتَّقَيَنَّ بِكُمَا لِيُتَّقَيَنَّ بِكُنَّ، (٢) لِتُتَّقَيَنَّ لِتُتَّقَيَانِّ لِتُتَّقَوُنَّ لِتُتَّقَيِنَّ لِتُتَّقَيَانِّ لِتُتَّقَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (١) لِيُتَّقَيَنْ بِكَ لِيُتَّقَيَنْ بِكُمْ لِيُتَّقَيَنْ بِكِ، (٢) لِتُتَّقَيَنْ لِتُتَّقَوُنْ لِتُتَّقَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَتَّقِ لِيَتَّقِيَا لِيَتَّقُوْا لِتَتَّقِ لِتَتَّقِيَا لِيَتَّقِيْنَ لِاَتَّقِ لِنَتَّقِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَتَّقِيَنَّ لِيَتَّقِيَانِّ لِيَتَّقُنَّ لِتَتَّقِيَنَّ لِتَتَّقِيَانِّ لِيَتَّقِيْنَانِّ لِاَتَّقِيَنَّ لِنَتَّقِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَتَّقِيَنْ لِيَتَّقُنْ لِتَتَّقِيَنْ لِاَتَّقِيَنْ لِنَتَّقِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -(١) لِيُتَّقَ بِهٖ لِيُتَّقَ بِهِمَا لِيُتَّقَ بِهِمْ لِيُتَّقَ بِهَا لِيُتَّقَ بِهِمَا لِيُتَّقَ بِهِنَّ لِيُتَّقَ بِيْ لِيُتَّقَ بِنَا، (٢) لِيُتَّقَ لِيُتَّقَيَا لِيُتَّقَوْا لِتُتَّقَ لِتُتَّقَيَا لِيُتَّقَيْنَ لِاُتَّقَ لِنُتَّقَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(١) لِيُتَّقَيَنَّ بِهٖ لِيُتَّقَيَنَّ بِهِمَا لِيُتَّقَيَنَّ بِهِمْ لِيُتَّقَيَنَّ بِهَا لِيُتَّقَيَنَّ بِهِمَا لِيُتَّقَيَنَّ بِهِنَّ لِيُتَّقَيَنَّ بِيْ لِيُتَّقَيَنَّ بِنَا، (٢) لِيُتَّقَيَنَّ لِيُتَّقَيَانِّ لِيُتَّقَوُنَّ لِتُتَّقَيَنَّ لِتُتَّقَيَانِّ لِيُتَّقَيْنَانِّ لِاُتَّقَيَنَّ لِنُتَّقَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(١) لِيُتَّقَيَنْ بِهٖ لِيُتَّقَيَنْ بِهِمْ لِيُتَّقَيَنْ بِهَا لِيُتَّقَيَنْ بِيْ لِيُتَّقَيَنْ بِنَا، (٢) لِيُتَّقَيَنْ لِيُتَّقَوُنْ لِتُتَّقَيَنْ لِاُتَّقَيَنْ لِنُتَّقَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَتَّقِ لَاتَتَّقِيَا لَاتَتَّقُوْا لَاتَتَّقِيْ لَاتَتَّقِيَا لَاتَتَّقِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَتَّقِيَنَّ لَاتَتَّقِيَانِّ لَاتَتَّقُنَّ لَاتَتَّقِنَّ لَاتَتَّقِيَانِّ لَاتَتَّقِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَتَّقِيَنْ لَاتَتَّقُنْ لَاتَتَّقِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -(١) لَايُتَّقَ بِكَ لَايُتَّقَ بِكُمَا لَايُتَّقَ بِكُمْ لَايُتَّقَ بِكِ لَايُتَّقَ بِكُمَا لَايُتَّقَ بِكُنَّ، (٢) لَاتُتَّقَ لَاتُتَّقَيَا

لاتَتَّقُوا لَاتَتَّقِيْ لَاتَتَّقِيَا لَاتَتَّقِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُتَّقَیَنَّ بِكَ لَایُتَّقَیَنَّ بِكُمَا لَایُتَّقَیَنَّ بِكُمْ لَایُتَّقَیَنَّ بِكِ لَایُتَّقَیَنَّ بِكُمَا لَایُتَّقَیَنَّ بِكُنَّ،

(۲)لَاتُتَّقَیَنَّ لَاتُتَّقَیَانِّ لَاتُتَّقَوُنَّ لَاتُتَّقَیِنَّ لَاتُتَّقَیَانِّ لَاتُتَّقَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُتَّقَیَنْ بِكَ لَایُتَّقَیَنْ بِكُمْ لَایُتَّقَیَنْ بِكِ، (۲)لَاتُتَّقَیَنْ لَاتُتَّقَوُنْ لَاتُتَّقَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَتَّقِ لَایَتَّقِیَا لَایَتَّقُوا لَاتَتَّقِ لَاتَتَّقِیَا لَایَتَّقِیْنَ لَااَتَّقِ لَانَتَّقِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَتَّقِیَنَّ لَایَتَّقِیَانِّ لَایَتَّقُنَّ لَاتَتَّقِیَنَّ لَاتَتَّقِیَانِّ لَایَتَّقِیْنَانِّ لَااَتَّقِیَنَّ لَانَتَّقِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَتَّقِیَنْ لَایَتَّقُنْ لَاتَتَّقِیَنْ لَااَتَّقِیَنْ لَانَتَّقِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -(۱)لَایُتَّقَ بِهٖ لَایُتَّقَ بِهِمَا لَایُتَّقَ بِهِمْ لَایُتَّقَ بِهَا لَایُتَّقَ بِهِمَا لَایُتَّقَ بِهِنَّ لَایُتَّقَ بِیْ لَایُتَّقَ بِنَا،

(۲) لَایُتَّقَ لَایُتَّقَیَا لَایُتَّقَوْا لَاتُتَّقَ لَاتُتَّقَیَا لَایُتَّقَیْنَ لَااُتَّقَ لَانُتَّقَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُتَّقَیَنَّ بِهٖ لَایُتَّقَیَنَّ بِهِمَا لَایُتَّقَیَنَّ بِهِمْ لَایُتَّقَیَنَّ بِهَا لَایُتَّقَیَنَّ بِهِمَا لَایُتَّقَیَنَّ بِهِنَّ لَایُتَّقَیَنَّ بِیْ

لَایُتَّقَیَنَّ بِنَا،(۲)لَایُتَّقَیَنَّ لَایُتَّقَیَانِّ لَایُتَّقَوُنَّ لَاتُتَّقَیَنَّ لَاتُتَّقَیَانِّ لَایُتَّقَیْنَانِّ لَااُتَّقَیَنَّ لَانُتَّقَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُتَّقَیَنْ بِهٖ لَایُتَّقَیَنْ بِهِمْ لَایُتَّقَیَنْ بِهَا لَایُتَّقَیَنْ بِیْ لَایُتَّقَیَنْ بِنَا، (۲)لَایُتَّقَیَنْ لَایُتَّقَوُنْ

لَاتُتَّقَیَنْ لَااُتَّقَیَنْ لَانُتَّقَیَنْ،

﴿لفیف مفروق کے چند مصادر جو باب ''اِفْتِعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے ۔

مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِتِّدَآءُ	دیت لینا	اَلْاِتِّشَآءُ	ٹوٹی ہوئی ہڈی کا درست کرنا

☆☆☆☆☆

باب اِسْتِفْعَالٌ (اِسْتَوْفٰی یَسْتَوْفِیْ اِسْتِیْفَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کا فاء کلمہ صرف مصدر میں مِیْعَادٌ والے قاعدے کے مطابق تبدیل ہوگا مزید یہ قانون جاری نہ ہوگا۔

☆اس مکمل باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ استفعال ناقص یائی (اِسْتَغْنٰی یَسْتَغْنِیْ اِسْتِغْنَآءً) کی طرح ہوگی۔

باب ہفتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مفروق

ازباب "اِسْتِفْعَالٌ" جیسے "اَلْاِسْتِیْفَاءُ" (حق پورا لینا)

اِسْتَوْفٰی یَسْتَوْفِیْ اِسْتِیْفَاءً **فَھُوَ** مُسْتَوْفٍ وَّاُسْتُوْفِیَ یُسْتَوْفٰی اِسْتِیْفَاءً **فَذَاکَ** مُسْتَوْفًی لَمْ یَسْتَوْفِ لَمْ یُسْتَوْفَ لَایَسْتَوْفِیْ لَایُسْتَوْفٰی لَنْ یَّسْتَوْفِیَ لَنْ یُّسْتَوْفٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَوْفِ لِتُسْتَوْفَ لِیَسْتَوْفِ لِیُسْتَوْفَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَوْفِ لَاتُسْتَوْفَ لَایَسْتَوْفِ لَایُسْتَوْفَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَوْفًی مُسْتَوْفَیَانِ مُسْتَوْفًی مُسْتَوْفَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- اِسْتَوْفٰی اِسْتَوْفَیَا اِسْتَوْفَوْا اِسْتَوْفَتْ اِسْتَوْفَتَا اِسْتَوْفَیْنَ اِسْتَوْفَیْتَ اِسْتَوْفَیْتُمَا اِسْتَوْفَیْتُمْ اِسْتَوْفَیْتِ اِسْتَوْفَیْتُمَا اِسْتَوْفَیْتُنَّ اِسْتَوْفَیْتُ اِسْتَوْفَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- اُسْتُوْفِیَ اُسْتُوْفِیَا اُسْتُوْفُوْا اُسْتُوْفِیَتْ اُسْتُوْفِیَتَا اُسْتُوْفِیْنَ اُسْتُوْفِیْتَ اُسْتُوْفِیْتُمَا اُسْتُوْفِیْتُمْ اُسْتُوْفِیْتِ اُسْتُوْفِیْتُمَا اُسْتُوْفِیْتُنَّ اُسْتُوْفِیْتُ اُسْتُوْفِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَااسْتَوْفٰی مَااسْتَوْفَیَا مَااسْتَوْفَوْا مَااسْتَوْفَتْ مَااسْتَوْفَتَا مَااسْتَوْفَیْنَ مَااسْتَوْفَیْتَ مَااسْتَوْفَیْتُمَا مَااسْتَوْفَیْتُمْ مَااسْتَوْفَیْتِ مَااسْتَوْفَیْتُمَا مَااسْتَوْفَیْتُنَّ مَااسْتَوْفَیْتُ مَااسْتَوْفَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَااُسْتُوْفِیَ مَااُسْتُوْفِیَا مَااُسْتُوْفُوْا مَااُسْتُوْفِیَتْ مَااُسْتُوْفِیَتَا مَااُسْتُوْفِیْنَ مَااُسْتُوْفِیْتَ مَااُسْتُوْفِیْتُمَا مَااُسْتُوْفِیْتُمْ مَااُسْتُوْفِیْتِ مَااُسْتُوْفِیْتُمَا مَااُسْتُوْفِیْتُنَّ مَااُسْتُوْفِیْتُ مَااُسْتُوْفِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَسْتَوْفِیْ یَسْتَوْفِیَانِ یَسْتَوْفُوْنَ تَسْتَوْفِیْ تَسْتَوْفِیَانِ یَسْتَوْفِیْنَ تَسْتَوْفِیْ تَسْتَوْفِیَانِ تَسْتَوْفُوْنَ تَسْتَوْفِیْنَ تَسْتَوْفِیَانِ تَسْتَوْفِیْنَ اَسْتَوْفِیْ نَسْتَوْفِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُسْتَوْفٰی یُسْتَوْفَیَانِ یُسْتَوْفَوْنَ تُسْتَوْفٰی تُسْتَوْفَیَانِ یُسْتَوْفَیْنَ تُسْتَوْفٰی تُسْتَوْفَیَانِ تُسْتَوْفَوْنَ تُسْتَوْفَیْنَ تُسْتَوْفَیَانِ تُسْتَوْفَیْنَ اُسْتَوْفٰی نُسْتَوْفٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَسْتَوْفِیْ لَایَسْتَوْفِیَانِ لَایَسْتَوْفُوْنَ لَاتَسْتَوْفِیْ لَاتَسْتَوْفِیَانِ لَایَسْتَوْفِیْنَ لَاتَسْتَوْفِیْ لَاتَسْتَوْفِیَانِ لَاتَسْتَوْفُوْنَ لَاتَسْتَوْفِیْنَ لَاتَسْتَوْفِیَانِ لَاتَسْتَوْفِیْنَ لَااَسْتَوْفِیْ لَانَسْتَوْفِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُسْتَوْفٰی لَایُسْتَوْفَیَانِ لَایُسْتَوْفَوْنَ لَاتُسْتَوْفٰی لَاتُسْتَوْفَیَانِ لَایُسْتَوْفَیْنَ لَاتُسْتَوْفٰی لَاتُسْتَوْفَیَانِ لَاتُسْتَوْفَوْنَ لَاتُسْتَوْفَیْنَ لَاتُسْتَوْفَیَانِ لَاتُسْتَوْفَیْنَ لَااُسْتَوْفٰی لَانُسْتَوْفٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَسْتَوْفِیَنَّ لَیَسْتَوْفِیَانِّ لَیَسْتَوْفُنَّ لَتَسْتَوْفِیَنَّ لَتَسْتَوْفِیَانِّ لَیَسْتَوْفِیْنَانِّ لَتَسْتَوْفِیَنَّ لَتَسْتَوْفِیَانِّ لَتَسْتَوْفُنَّ لَتَسْتَوْفِنَّ لَتَسْتَوْفِیَانِّ لَتَسْتَوْفِیْنَانِّ لَاَسْتَوْفِیَنَّ لَنَسْتَوْفِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول۔لَیُستَوفَینَّ لَیُستَوفَیانِّ لَیُستَوفَونَّ لَتُستَوفَینَّ لَتُستَوفَیانِّ لَیُستَوفَیانِّ لَتُستَوفَینَّ لَتُستَوفَیانِّ لَتُستَوفَونَّ لَتُستَوفَینَّ لَتُستَوفَیانِّ لَتُستَوفَینانِّ لَاُستَوفَینَّ لَنُستَوفَینَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف۔لَیَستَوفِینْ لَیَستَوفُنْ لَتَستَوفِینْ لَتَستَوفُنْ لَتَستَوفِینْ لَتَستَوفُنْ لَتَستَوفِنْ لَاَستَوفِینْ لَنَستَوفِینْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول۔لَیُستَوفَینْ لَیُستَوفَونْ لَتُستَوفَینْ لَتُستَوفَونْ لَتُستَوفَینْ لَتُستَوفَونْ لَتُستَوفِینْ لَاُستَوفَینْ لَنُستَوفَینْ،

بحث اسم فاعل۔مُستَوفٍ مُستَوفِیانِ (مُستَوفِیَینِ) مُستَوفُونَ (مُستَوفِینَ) مُستَوفِیَۃٌ مُستَوفِیَتانِ (مُستَوفِیَتَینِ) مُستَوفِیاتٌ،

بحث اسم مفعول۔مُستَوفًی مُستَوفَیانِ (مُستَوفَیَینِ) مُستَوفَونَ (مُستَوفَینَ) مُستَوفَاۃٌ مُستَوفَاتَانِ (مُستَوفَاتَینِ) مُستَوفَیاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔لَم یَستَوفِ لَم یَستَوفِیَا لَم یَستَوفُوا لَم تَستَوفِ لَم تَستَوفِیَا لَم یَستَوفِینَ لَم تَستَوفِ لَم تَستَوفِیَا لَم تَستَوفُوا لَم تَستَوفِی لَم تَستَوفِیَا لَم تَستَوفِینَ لَم اَستَوفِ لَم نَستَوفِ،

بحث فعل جحد مجہول۔لَم یُستَوفَ لَم یُستَوفَیَا لَم یُستَوفَوا لَم تُستَوفَ لَم تُستَوفَیَا لَم یُستَوفَینَ لَم تُستَوفَ لَم تُستَوفَیَا لَم تُستَوفَوا لَم تُستَوفَی لَم تُستَوفَیَا لَم تُستَوفَینَ لَم اُستَوفَ لَم نُستَوفَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ درفعل مستقبل معروف۔لَن یَستَوفِیَ لَن یَستَوفِیَا لَن یَستَوفُوا لَن تَستَوفِیَ لَن تَستَوفِیَا لَن یَستَوفِینَ لَن تَستَوفِیَ لَن تَستَوفِیَا لَن تَستَوفُوا لَن تَستَوفِی لَن تَستَوفِیَا لَن تَستَوفِینَ لَن اَستَوفِیَ لَن نَستَوفِیَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول۔لَن یُستَوفَی لَن یُستَوفَیَا لَن یُستَوفَوا لَن تُستَوفَی لَن تُستَوفَیَا لَن یُستَوفَینَ لَن تُستَوفَی لَن تُستَوفَیَا لَن تُستَوفَوا لَن تُستَوفَی لَن تُستَوفَیَا لَن تُستَوفَینَ لَن اُستَوفَی لَن نُستَوفَی،

بحث فعل امر حاضر معروف۔اِستَوفِ اِستَوفِیَا اِستَوفُوا اِستَوفِی اِستَوفِیَا اِستَوفِینَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔اِستَوفِیَنَّ اِستَوفِیَانِّ اِستَوفُنَّ اِستَوفِنَّ اِستَوفِیَانِّ اِستَوفِینَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔اِستَوفِیَنْ اِستَوفُنْ اِستَوفِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُستَوفَ لِتُستَوفَیَا لِتُستَوفَوا لِتُستَوفَی لِتُستَوفَیَا لِتُستَوفَینَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُستَوفَیَنَّ لِتُستَوفَیَانِّ لِتُستَوفَوُنَّ لِتُستَوفَینَّ لِتُستَوفَیَانِّ لِتُستَوفَینَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُستَوفَیَنْ لِتُستَوفَوُنْ لِتُستَوفَینْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِیَستَوفِ لِیَستَوفِیَا لِیَستَوفُوا لِتَستَوفِ لِتَستَوفِیَا لِیَستَوفِینَ لِاَستَوفِ لِنَستَوفِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لِیَستَوفِیَنَّ لِیَستَوفِیَانِّ لِیَستَوفُنَّ لِتَستَوفِیَنَّ لِتَستَوفِیَانِّ لِیَستَوفِینَانِّ لِاَستَوفِیَنَّ لِنَستَوفِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لِیَستَوفِیَن لِیَستَوفُن لِتَستَوفِیَن لِاَستَوفِیَن لِنَستَوفِیَن،

بحث فعل امر غائب مجہول ۔لِیُستَوفَ لِیُستَوفَیَا لِیُستَوفَوا لِتُستَوفَ لِتُستَوفَیَا لِیُستَوفَینَ لِاُستَوفَ لِنُستَوفَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لِیُستَوفَیَنَّ لِیُستَوفَیَانِّ لِیُستَوفَوُنَّ لِتُستَوفَیَنَّ لِتُستَوفَیَانِّ لِیُستَوفَینَانِّ لِاُستَوفَیَنَّ لِنُستَوفَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لِیُستَوفَیَن لِیُستَوفَوُن لِتُستَوفَیَن لِاُستَوفَیَن لِنُستَوفَیَن،

بحث فعل نہی حاضر معروف ۔لَاتَستَوفِ لَاتَستَوفِیَا لَاتَستَوفُوا لَاتَستَوفِی لَاتَستَوفِیَا لَاتَستَوفِینَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لَاتَستَوفِیَنَّ لَاتَستَوفِیَانِّ لَاتَستَوفُنَّ لَاتَستَوفِنَّ لَاتَستَوفِیَانِّ لَاتَستَوفِینَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لَاتَستَوفِیَن لَاتَستَوفُن لَاتَستَوفِن،

بحث فعل نہی حاضر مجہول ۔لَاتُستَوفَ لَاتُستَوفَیَا لَاتُستَوفَوا لَاتُستَوفَی لَاتُستَوفَیَا لَاتُستَوفَینَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لَاتُستَوفَیَنَّ لَاتُستَوفَیَانِّ لَاتُستَوفَوُنَّ لَاتُستَوفَیِنَّ لَاتُستَوفَیَانِّ لَاتُستَوفَینَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لَاتُستَوفَیَن لَاتُستَوفَوُن لَاتُستَوفَیِن،

بحث فعل نہی غائب معروف ۔لَایَستَوفِ لَایَستَوفِیَا لَایَستَوفُوا لَاتَستَوفِ لَاتَستَوفِیَا لَایَستَوفِینَ لَآاَستَوفِ لَانَستَوفِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لَایَستَوفِیَنَّ لَایَستَوفِیَانِّ لَایَستَوفُنَّ لَاتَستَوفِیَنَّ لَاتَستَوفِیَانِّ لَایَستَوفِینَانِّ لَآاَستَوفِیَنَّ لَانَستَوفِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لَایَستَوفِیَن لَایَستَوفُن لَاتَستَوفِیَن لَآاَستَوفِیَن لَانَستَوفِیَن،

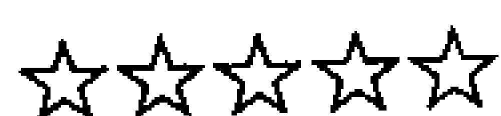
بحث فعل نہی غائب مجہول ۔لَایُستَوفَ لَایُستَوفَیَا لَایُستَوفَوا لَاتُستَوفَ لَاتُستَوفَیَا لَایُستَوفَینَ لَآاُستَوفَ لَانُستَوفَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ ۔لَایُستَوفَیَنَّ لَایُستَوفَیَانِّ لَایُستَوفَوُنَّ لَاتُستَوفَیَنَّ لَاتُستَوفَیَانِّ لَایُستَوفَینَانِّ لَآاُستَوفَیَنَّ لَانُستَوفَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ ۔لَایُستَوفَیَن لَایُستَوفَوُن لَاتُستَوفَیَن لَآاُستَوفَیَن لَانُستَوفَیَن،

﴿لفیف مفروق کے چند مصادر جو بابِ ''اِستِفعَال'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنیٰ	مصدر	معنیٰ	مصدر	معنیٰ
اَلِاستِیحَاءُ	پکارنا رجلدی کرانا	اَلِاستِیخَاءُ	خیر طلب کرنا	اَلِاستِیدَاءُ	حق کا اقرار کرنا
اَلِاستِیرَاءُ	آگ نکالنا	اَلِاستِیزَاءُ	پہاڑ پر چڑھنا	اَلِاستِیصَاءُ	وصیت کو قبول کرنا
اَلِاستِیشَاءُ	گھوڑے کو اُکسانا رجث کرنا	اَلِاستِیعَاءُ	سب لے لینا	اَلِاستِیفَاءُ	کامل و پورا حق لینا

﴿اَبْوَابِ لفیف مقرون ثلاثی مجرد﴾

☆ ثلاثی مجرد سے لفیفِ مقرون کے دو باب مستعمل ہیں (۱) بابِ فَعَلَ يَفْعِلُ جیسے طَوٰى يَطْوِىْ طَيًّا (۲) بابِ فَعِلَ يَفْعَلُ جیسے رَوِىَ يَرْوٰى رَيًّا۔

باب اوّل (طَوٰى يَطْوِىْ طَيًّا) کی مکمل تعلیلات

☆ مصدر کے سوا اس باب کی تمام تعلیلات بابِ فَعَلَ يَفْعِلُ ناقص یائی (رَمٰى يَرْمِىْ) کی طرح ہیں۔ عین کلمہ (واوَ) میں قَالَ کی طرز پر تعلیل نہیں ہوگی کیونکہ لام کلمہ کی تعلیل اس سے مانع ہے۔ مصدر **طَيًّا** اصل میں طَوْيًا تھا واوَ اور یاء ایک کلمہ میں جمع ہوئیں ان میں سے پہلی ساکن کسی حرف سے تبدیل شدہ نہیں تھی لہٰذا سَيِّدٌ والے قاعدے کے مطابق واوَ کو یاء کیا اور یاء کو یاء میں ادغام کیا تو طَيًّا ہو گیا۔

باب اَوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد لفیف مقرون ازباب ''فَعَلَ يَفْعِلُ'' جیسے ''اَلطَّيُّ'' (لپیٹنا)

طَوٰى يَطْوِىْ طَيًّا **فَهُوَ** طَاوٍ وَّطُوِىَ يُطْوٰى طَيًّا **فَذَاكَ** مَطْوِىٌّ لَمْ يَطْوِ لَمْ يُطْوَ لَايَطْوِىْ لَايُطْوٰى لَنْ يَّطْوِىَ لَنْ يُّطْوٰى **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِطْوِ لِتَطْوِ لِيَطْوِ لِيُطْوَ **وَالنَّهْىُ عَنْهُ** لَاتَطْوِ لَاتُطْوَ لَايَطْوِ لَايُطْوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَطْوًى مَطْوَيَانِ مَطَاوٍ وَّمُطَيْوٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِطْوًى مِطْوَيَانِ مَطَاوٍ وَّمُطَيْوٍ، مِطْوَاةٌ مِطْوَاتَانِ مَطَاوٍ وَّمُطَيْوِيَةٌ، مِطْوَاءٌ مِطْوَاءَانِ مَطَاوِىُّ مُطَيْوِىٌّ وَّمُطَيْوِيَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَطْوٰى اَطْوَيَانِ اَطْوَوْنَ اَطَاوٍ وَّاُطَيْوٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** طُوْيٰى طُوْيَيَانِ طُوْيَيَاتٌ طُوًى وَّطُوَيِّىْ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَطْوَاهُ وَاَطْوِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- طَوٰى طَوَيَا طَوَوْا طَوَتْ طَوَتَا طَوَيْنَ طَوَيْتَ طَوَيْتُمَا طَوَيْتُمْ طَوَيْتِ طَوَيْتُمَا طَوَيْتُنَّ طَوَيْتُ طَوَيْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- طُوِىَ طُوِيَا طُوُوْا طُوِيَتْ طُوِيَتَا طُوِيْنَ طُوِيْتَ طُوِيْتُمَا طُوِيْتُمْ طُوِيْتِ طُوِيْتُمَا طُوِيْتُنَّ طُوِيْتُ طُوِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاطَوٰى مَاطَوَيَا مَاطَوَوْا مَاطَوَتْ مَاطَوَتَا مَاطَوَيْنَ مَاطَوَيْتَ مَاطَوَيْتُمَا مَاطَوَيْتُمْ

مَاطَوَیْتِ مَاطَوَیْتُمَا مَاطَوَیْتُنَّ مَاطَوَیْتُ مَاطَوَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول - مَاطُوِیَ مَاطُوِیَا مَاطُوُوْا مَاطُوِیَتْ مَاطُوِیَتَا مَاطُوِیْنَ مَاطُوِیْتَ مَاطُوِیْتُمَا مَاطُوِیْتُمْ مَاطُوِیْتِ مَاطُوِیْتُمَا مَاطُوِیْتُنَّ مَاطُوِیْتُ مَاطُوِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف - یَطْوِیْ یَطْوِیَانِ یَطْوُوْنَ تَطْوِیْ تَطْوِیَانِ یَطْوِیْنَ تَطْوِیْ تَطْوِیَانِ تَطْوُوْنَ تَطْوِیْنَ تَطْوِیَانِ تَطْوِیْنَ اَطْوِیْ نَطْوِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول - یُطْوٰی یُطْوَیَانِ یُطْوَوْنَ تُطْوٰی تُطْوَیَانِ یُطْوَیْنَ تُطْوٰی تُطْوَیَانِ تُطْوَوْنَ تُطْوَیْنَ تُطْوَیَانِ تُطْوَیْنَ اُطْوٰی نُطْوٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف - لَایَطْوِیْ لَایَطْوِیَانِ لَایَطْوُوْنَ لَاتَطْوِیْ لَاتَطْوِیَانِ لَایَطْوِیْنَ لَاتَطْوِیْ لَاتَطْوِیَانِ لَاتَطْوُوْنَ لَاتَطْوِیْنَ لَاتَطْوِیَانِ لَاتَطْوِیْنَ لَآاَطْوِیْ لَانَطْوِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَایُطْوٰی لَایُطْوَیَانِ لَایُطْوَوْنَ لَاتُطْوٰی لَاتُطْوَیَانِ لَایُطْوَیْنَ لَاتُطْوٰی لَاتُطْوَیَانِ لَاتُطْوَوْنَ لَاتُطْوَیْنَ لَاتُطْوَیَانِ لَاتُطْوَیْنَ لَآاُطْوٰی لَانُطْوٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَیَطْوِیَنَّ لَیَطْوِیَانِّ لَیَطْوُنَّ لَتَطْوِیَنَّ لَتَطْوِیَانِّ لَیَطْوِیْنَانِّ لَتَطْوِیَنَّ لَتَطْوِیَانِّ لَتَطْوُنَّ لَتَطْوِنَّ لَتَطْوِیَانِّ لَتَطْوِیْنَانِّ لَاَطْوِیَنَّ لَنَطْوِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُطْوَیَنَّ لَیُطْوَیَانِّ لَیُطْوَوُنَّ لَتُطْوَیَنَّ لَتُطْوَیَانِّ لَیُطْوَیْنَانِّ لَتُطْوَیَنَّ لَتُطْوَیَانِّ لَتُطْوَوُنَّ لَتُطْوَیِنَّ لَتُطْوَیَانِّ لَتُطْوَیْنَانِّ لَاُطْوَیَنَّ لَنُطْوَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَیَطْوِیَنْ لَیَطْوُنْ لَتَطْوِیَنْ لَتَطْوِیَنْ لَتَطْوُنْ لَتَطْوِنْ لَاَطْوِیَنْ لَنَطْوِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَیُطْوَیَنْ لَیُطْوَوُنْ لَتُطْوَیَنْ لَتُطْوَیَنْ لَتُطْوَوُنْ لَتُطْوَیِنْ لَاُطْوَیَنْ لَنُطْوَیَنْ،

بحث اسم فاعل - طَاوٍ طَاوِیَانِ (طَاوِیَیْنِ) طَاوُوْنَ (طَاوِیْنَ) طُوَاةٌ طُوَّآءٌ طُوًّی طِیٌّ طُوَوَآءُ طِیَّانٌ طِیَاءٌ اَطْوَآءٌ طُوًّی طِوِیٌّ طُوَیٌّ طَاوِیَةٌ طَاوِیَتَانِ (طَاوِیَتَیْنِ) طَاوِیَاتٌ طَوَآءٍ طُوًّی وَّطُوِیَّةٌ،

بحث اسم مفعول - مَطْوِیٌّ مَّطْوِیَّانِ (مَطْوِیَّیْنِ) مَطْوِیُّوْنَ (مَطْوِیِّیْنَ) مَطْوِیَّةٌ مَّطْوِیَّتَانِ (مَطْوِیَّتَیْنِ) مَطْوِیَّاتٌ مَّطَاوِیٌّ مُطَیٌّ وَّمُطَیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یَطْوِ لَمْ یَطْوِیَا لَمْ یَطْوُوْا لَمْ تَطْوِ لَمْ تَطْوِیَا لَمْ یَطْوِیْنَ لَمْ تَطْوِ لَمْ تَطْوِیَا لَمْ تَطْوُوْا لَمْ تَطْوِیْ

لَمْ تَطْوِيَا لَمْ تَطْوِيْنَ لَمْ اَطْوِ لَمْ نَطْوِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُطْوَ لَمْ يُطْوَيَا لَمْ يُطْوَوْا لَمْ تُطْوَ لَمْ تُطْوَيَا لَمْ يُطْوَيْنَ لَمْ تُطْوَ لَمْ تُطْوَيَا لَمْ تُطْوَوْا لَمْ تُطْوَى

لَمْ تُطْوَيَا لَمْ تُطْوَيْنَ لَمْ اُطْوَ لَمْ نُطْوَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَّطْوِىَ لَنْ يَّطْوِيَا لَنْ يَّطْوُوْا لَنْ تَطْوِىَ لَنْ تَطْوِيَا لَنْ يَّطْوِيْنَ لَنْ تَطْوِىَ

لَنْ تَطْوِيَا لَنْ تَطْوُوْا لَنْ تَطْوِىْ لَنْ تَطْوِيَا لَنْ تَطْوِيْنَ لَنْ اَطْوِىَ لَنْ نَّطْوِىَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُّطْوٰى لَنْ يُّطْوَيَا لَنْ يُّطْوَوْا لَنْ تُطْوٰى لَنْ تُطْوَيَا لَنْ يُّطْوَيْنَ لَنْ تُطْوٰى

لَنْ تُطْوَيَا لَنْ تُطْوَوْا لَنْ تُطْوَىْ لَنْ تُطْوَيَا لَنْ تُطْوَيْنَ لَنْ اُطْوٰى لَنْ نُّطْوٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف - اِطْوِ اِطْوِيَا اِطْوُوْا اِطْوِىْ اِطْوِيَا اِطْوِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اِطْوِيَنَّ اِطْوِيَانِّ اِطْوُنَّ اِطْوِنَّ اِطْوِيَانِّ اِطْوِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِطْوِيَنْ اِطْوُنْ اِطْوِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُطْوَ لِتُطْوَيَا لِتُطْوَوْا لِتُطْوَىْ لِتُطْوَيَا لِتُطْوَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُطْوَيَنَّ لِتُطْوَيَانِّ لِتُطْوَوُنَّ لِتُطْوَيِنَّ لِتُطْوَيَانِّ لِتُطْوَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُطْوَيَنْ لِتُطْوَوُنْ لِتُطْوَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَطْوِ لِيَطْوِيَا لِيَطْوُوْا لِتَطْوِ لِتَطْوِيَا لِيَطْوِيْنَ لِاَطْوِ لِنَطْوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَطْوِيَنَّ لِيَطْوِيَانِّ لِيَطْوُنَّ لِتَطْوِيَنَّ لِتَطْوِيَانِّ لِيَطْوِيْنَانِّ لِاَطْوِيَنَّ لِنَطْوِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَطْوِيَنْ لِيَطْوُنْ لِتَطْوِيَنْ لِاَطْوِيَنْ لِنَطْوِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُطْوَ لِيُطْوَيَا لِيُصَوَوْا لِتُطْوَ لِتُطْوَيَا لِيُطْوَيْنَ لِاُطْوَ لِنُطْوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُطْوَيَنَّ لِيُطْوَيَانِّ لِيُطْوَوُنَّ لِتُطْوَيَنَّ لِتُطْوَيَانِّ لِيُطْوَيْنَانِّ لِاُطْوَيَنَّ لِنُطْوَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُطْوَيَنْ لِيُطْوَوُنْ لِتُطْوَيَنْ لِاُطْوَيَنْ لِنُطْوَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَطْوِ لَاتَطْوِيَا لَاتَطْوُوْا لَاتَطْوِىْ لَاتَطْوِيَا لَاتَطْوِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَطْوِيَنَّ لَاتَطْوِيَانِّ لَاتَطْوُنَّ لَاتَطْوِنَّ لَاتَطْوِيَانِّ لَاتَطْوِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَطْوِيَنْ لَاتَطْوُنْ لَاتَطْوِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُطْوَ لَاتُطْوَیَا لَاتُطْوَوْا لَاتُطْوَیْ لَاتُطْوَیَا لَاتُطْوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُطْوَیَنَّ لَاتُطْوَیَانِّ لَاتُطْوَوُنَّ لَاتُطْوَیِنَّ لَاتُطْوَیَانِّ لَاتُطْوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُطْوَیَنْ لَاتُطْوَوُنْ لَاتُطْوَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَطْوِ لَایَطْوِیَا لَایَطْوُوْا لَاتَطْوِ لَاتَطْوِیَا لَایَطْوِیْنَ لَاَاطْوِ لَانَطْوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَطْوِیَنَّ لَایَطْوِیَانِّ لَایَطْوُنَّ لَاتَطْوِیَنَّ لَاتَطْوِیَانِّ لَایَطْوِیْنَانِّ لَاَاطْوِیَنَّ لَانَطْوِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَطْوِیَنْ لَایَطْوُنْ لَاتَطْوِیَنْ لَاَاطْوِیَنْ لَانَطْوِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُطْوَ لَایُطْوَیَا لَایُطْوَوْا لَاتُطْوَ لَاتُطْوَیَا لَایُطْوَیْنَ لَااُطْوَ لَانُطْوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُطْوَیَنَّ لَایُطْوَیَانِّ لَایُطْوَوُنَّ لَاتُطْوَیَنَّ لَاتُطْوَیَانِّ لَایُطْوَیْنَانِّ لَااُطْوَیَنَّ لَانُطْوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُطْوَیَنْ لَایُطْوَوُنْ لَاتُطْوَیَنْ لَااُطْوَیَنْ لَانُطْوَیَنْ،

﴿لفیف مقرون کے چند مصادر جو بابِ "فَعَلَ یَفْعِلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے اِنکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی	مصدر	معنٰی
اَلثَّوَآءُ	ٹھہرنا	اَلْحَوَایَۃُ	جمع کرنا	اَلْخَوَآءُ	گھر کا گرنا
اَلذُّوِیُّ	پودے کا مرجھانا/سوکھنا	اَلشَّیُّ	گوشت کو آگ میں بھوننا	اَلصُّوِیُّ	خشک ہوجانا
اَلضَّیُّ	ملنا/پناہ لینا	اَلْغَیُّ	گمراہ ہونا	اَلْکَیُّ	لوہے وغیرہ سے داغ دینا

☆☆☆☆☆

باب دوم (رَوٰی یَرْوِی رَیًّا) کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کا مصدر رَیًّا اصل میں رَوْیًا تھا سَیِّدٌ والے قاعدے کے مطابق واوِ عین کلمہ کو یاء کیا اور یاء کو یاء میں ادغام کیا تو رَیًّا ہوگیا۔ مصدر کے سوا اس باب کی بھی تمام تعلیلات بابِ فَعِلَ یَفْعَلُ ناقص یائی (خَشِیَ یَخْشٰی خَشْیًا وَّخَشْیَۃً) کی طرح ہیں۔ لام کلمہ کے مُعَلَّل ہونے کی وجہ سے عین کلمہ میں تعلیل نہیں ہوگی۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد لفیف مقرون ازباب

''فَعِلَ یَفْعَلُ'' جیسے ''اَلرِّیُّ'' (سیراب ہونا)

☆رَوِیَ یَرْوٰی رِیًّا **فَهُوَ** رَاوٍ لَمْ یَرْوَ لَایَرْوٰی لَنْ یَّرْوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِرْوَ لِیَرْوَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَرْوَ لَایَرْوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَرْوًی مَرْوَیَان مَرَاوٍ وَّمُرَیْوٍ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِرْوًی مِرْوَیَان مَرَاوٍ وَّمُرَیْوٍ، مِرْوَاةٌ مِرْوَاتَان مَرَاوٍ وَّمُرَیْوِیَةٌ، مِرْوَآءٌ مِرْوَآءَان مَرَاوِیُّ مُرَیْوِیٌّ وَّمُرَیْوِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَرْوٰی اَرْوَیَان اَرْوَوْنَ اَرَاوٍ وَّاُرَیْوٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** رُوْیٰی رُوْیَیَان رُوْیَیَاتٌ رُوًی وَّرُوَیْیٰ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرْوَاهُ وَاَرْوِ بِهٖ، (۱) رَوِیَ یَرْوٰی رِیًّا **فَهُوَ** رَاوٍ وَّرُوِیَ بِهٖ یُرْوٰی بِهٖ رِیًّا **فَذَاكَ** مَرْوِیٌّ بِهٖ لَمْ یَرْوَ لَمْ یُرْوَ بِهٖ لَایَرْوٰی لَایُرْوٰی بِهٖ لَنْ یَّرْوٰی لَنْ یُّرْوٰی بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِرْوَ لِیُرْوَ بِكَ لِیَرْوَ لِیُرْوَ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَرْوَ لَایُرْوَ بِكَ لَایَرْوَ لَایُرْوَ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَرْوًی مَرْوَیَان مَرَاوٍ وَّمُرَیْوٍ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِرْوًی مِرْوَیَان مَرَاوٍ وَّمُرَیْوٍ، مِرْوَاةٌ مِرْوَاتَان مَرَاوٍ وَّمُرَیْوِیَةٌ، مِرْوَآءٌ مِرْوَآءَان مَرَاوِیُّ مُرَیْوِیٌّ وَّمُرَیْوِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَرْوٰی اَرْوَیَان اَرْوَوْنَ اَرَاوٍ وَّاُرَیْوٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** رُوْیٰی رُوْیَیَان رُوْیَیَاتٌ رُوًی وَّرُوَیْیٰ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرْوَاهُ وَاَرْوِ بِهٖ، (۲) رَوِیَ یَرْوٰی رِیًّا **فَهُوَ** رَاوٍ وَّرُوِیَ یُرْوٰی رِیًّا **فَذَاكَ** مَرْوِیٌّ لَمْ یَرْوَ لَمْ یُرْوَ لَایَرْوٰی لَایُرْوٰی لَنْ یَّرْوٰی لَنْ یُّرْوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِرْوَ لِتُرْوَ لِیَرْوَ لِیُرْوَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَرْوَ لَاتُرْوَ لَایَرْوَ لَایُرْوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَرْوًی مَرْوَیَان مَرَاوٍ وَّمُرَیْوٍ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِرْوًی مِرْوَیَان مَرَاوٍ وَّمُرَیْوٍ، مِرْوَاةٌ مِرْوَاتَان مَرَاوٍ وَّمُرَیْوِیَةٌ، مِرْوَآءٌ مِرْوَآءَان مَرَاوِیُّ مُرَیْوِیٌّ وَّمُرَیْوِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَرْوٰی اَرْوَیَان اَرْوَوْنَ اَرَاوٍ وَّاُرَیْوٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** رُوْیٰی رُوْیَیَان رُوْیَیَاتٌ رُوًی وَّرُوَیْیٰ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرْوَاهُ وَاَرْوِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- رَوِیَ رَوِیَا رَوُوْا رَوِیَتْ رَوِیَتَا رَوِیْنَ رَوِیْتَ رَوِیْتُمَا رَوِیْتُمْ رَوِیْتِ رَوِیْتُمَا رَوِیْتُنَّ رَوِیْتُ رَوِیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- (۱) رُوِیَ بِهٖ رُوِیَ بِهِمَا رُوِیَ بِهِمْ رُوِیَ بِهَا رُوِیَ بِهِمَا رُوِیَ بِهِنَّ رُوِیَ بِكَ رُوِیَ بِكُمَا رُوِیَ بِكُمْ رُوِیَ بِكِ رُوِیَ بِكُمَا رُوِیَ بِكُنَّ رُوِیَ بِیْ رُوِیَ بِنَا، (۲) رُوِیَ رُوِیَا رُوُوْا رُوِیَتْ رُوِیَتَا رُوِیْنَ رُوِیْتَ رُوِیْتُمَا رُوِیْتُمْ رُوِیْتِ رُوِیْتُمَا رُوِیْتُنَّ رُوِیْتُ رُوِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَارَوِیَ مَارَوِیَا مَارَوُوْا مَارَوِیَتْ مَارَوِیَتَا مَارَوِیْنَ مَارَوِیْتَ مَارَوِیْتُمَا مَارَوِیْتُمْ مَارَوِیْتِ مَارَوِیْتُمَا مَارَوِیْتُنَّ مَارَوِیْتُ مَارَوِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- (۱) مَارُوِیَ بِهٖ مَارُوِیَ بِهِمَا مَارُوِیَ بِهِمْ مَارُوِیَ بِهَا مَارُوِیَ بِهِمَا مَارُوِیَ بِهِنَّ مَارُوِیَ بِكَ مَارُوِیَ بِكُمَا مَارُوِیَ بِكُمْ مَارُوِیَ بِكِ مَارُوِیَ بِكُمَا مَارُوِیَ بِكُنَّ مَارُوِیَ بِیْ مَارُوِیَ بِنَا، (۲) مَارُوِیَ مَارُوِیَا مَارُوُوْا مَارُوِیَتْ مَارُوِیَتَا مَارُوِیْنَ مَارُوِیْتَ مَارُوِیْتُمَا مَارُوِیْتُمْ مَارُوِیْتِ مَارُوِیْتُمَا مَارُوِیْتُنَّ مَارُوِیْتُ مَارُوِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَرْوِیْ یَرْوِیَانِ یَرْوُوْنَ تَرْوِیْ تَرْوِیَانِ یَرْوِیْنَ تَرْوِیْ تَرْوِیَانِ تَرْوُوْنَ تَرْوِیْنَ تَرْوِیَانِ تَرْوِیْنَ اَرْوِیْ نَرْوِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُرْوٰی بِہٖ یُرْوٰی بِھِمَا یُرْوٰی بِھِمْ یُرْوٰی بِھَا یُرْوٰی بِھِمَا یُرْوٰی بِھِنَّ یُرْوٰی بِكَ یُرْوٰی بِكُمَا یُرْوٰی بِكُمْ یُرْوٰی بِكِ یُرْوٰی بِكُمَا یُرْوٰی بِكُنَّ یُرْوٰی بِیْ یُرْوٰی بِنَا، (۲)یُرْوٰی یُرْوَیَانِ یُرْوَوْنَ تُرْوٰی تُرْوَیَانِ یُرْوَیْنَ تُرْوٰی تُرْوَیَانِ تُرْوَوْنَ تُرْوَیْنَ تُرْوَیَانِ تُرْوَیْنَ اُرْوٰی نُرْوٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَرْوِیْ لَایَرْوِیَانِ لَایَرْوُوْنَ لَاتَرْوِیْ لَاتَرْوِیَانِ لَایَرْوِیْنَ لَاتَرْوِیْ لَاتَرْوِیَانِ لَاتَرْوُوْنَ لَاتَرْوِیْنَ لَاتَرْوِیَانِ لَاتَرْوِیْنَ لَآاَرْوِیْ لَانَرْوِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُرْوٰی بِہٖ لَایُرْوٰی بِھِمَا لَایُرْوٰی بِھِمْ لَایُرْوٰی بِھَا لَایُرْوٰی بِھِمَا لَایُرْوٰی بِھِنَّ لَایُرْوٰی بِكَ لَایُرْوٰی بِكُمَا لَایُرْوٰی بِكُمْ لَایُرْوٰی بِكِ لَایُرْوٰی بِكُمَا لَایُرْوٰی بِكُنَّ لَایُرْوٰی بِیْ لَایُرْوٰی بِنَا، (۲)لَایُرْوٰی لَایُرْوَیَانِ لَایُرْوَوْنَ لَاتُرْوٰی لَاتُرْوَیَانِ لَایُرْوَیْنَ لَاتُرْوٰی لَاتُرْوَیَانِ لَاتُرْوَوْنَ لَاتُرْوَیْنَ لَاتُرْوَیَانِ لَاتُرْوَیْنَ لَآاُرْوٰی لَانُرْوٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَرْوِیَنَّ لَیَرْوِیَانِّ لَیَرْوُنَّ لَتَرْوِیَنَّ لَتَرْوِیَانِّ لَیَرْوِیْنَانِّ لَتَرْوِیَنَّ لَتَرْوِیَانِّ لَتَرْوُنَّ لَتَرْوِنَّ لَتَرْوِیَانِّ لَتَرْوِیْنَانِّ لَاَرْوِیَنَّ لَنَرْوِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُرْوَیَنَّ بِہٖ لَیُرْوَیَنَّ بِھِمَا لَیُرْوَیَنَّ بِھِمْ لَیُرْوَیَنَّ بِھَا لَیُرْوَیَنَّ بِھِمَا لَیُرْوَیَنَّ بِھِنَّ لَیُرْوَیَنَّ بِكَ لَیُرْوَیَنَّ بِكُمَا لَیُرْوَیَنَّ بِكُمْ لَیُرْوَیَنَّ بِكِ لَیُرْوَیَنَّ بِكُمَا لَیُرْوَیَنَّ بِكُنَّ لَیُرْوَیَنَّ بِیْ لَیُرْوَیَنَّ بِنَا، (۲)لَیُرْوَیَنَّ لَیُرْوَیَانِّ لَیُرْوَوُنَّ لَتُرْوَیَنَّ لَتُرْوَیَانِّ لَیُرْوَیْنَانِّ لَتُرْوَیَنَّ لَتُرْوَیَانِّ لَتُرْوَوُنَّ لَتُرْوَیِنَّ لَتُرْوَیَانِّ لَتُرْوَیْنَانِّ لَاُرْوَیَنَّ لَنُرْوَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَرْوِیَنْ لَیَرْوُنْ لَتَرْوِیَنْ لَتَرْوِیَنْ لَتَرْوُنْ لَتَرْوِنْ لَاَرْوِیَنْ لَنَرْوِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱) لَیُرْوَیَنْ بِہٖ لَیُرْوَیَنْ بِھِمْ لَیُرْوَیَنْ بِھَا لَیُرْوَیَنْ بِكَ لَیُرْوَیَنْ بِكُمْ لَیُرْوَیَنْ بِكِ لَیُرْوَیَنْ بِیْ لَیُرْوَیَنْ بِنَا، (۲) لَیُرْوَیَنْ لَیُرْوَوُنْ لَتُرْوَیَنْ لَتُرْوَیَنْ لَتُرْوَوُنْ لَتُرْوَیِنْ لَاُرْوَیَنْ لَنُرْوَیَنْ،

بحث اسم فاعل-رَاوٍ رَاوِیَانِ (رَاوِیَیْنِ) رَاوُوْنَ (رَاوِیْنَ) رُوَاةٌ رُوَّآءٌ رُوًّی رِیٌّ رُوَوَآءُ رِیَّانٌ رِیَاءٌ اَرْوَآءٌ رُوًّی رِوِیٌّ وَّرُوِیٌّ رَاوِیَةٌ رَاوِیَتَانِ (رَاوِیَتَیْنِ) رَاوِیَاتٌ رَوَآءٍ رُوًّی وَّرُوِیَّةٌ،

بحث اسم مفعول -(۱)مَرْوِیٌّ بِہٖ مَرْوِیٌّ بِھِمَا مَرْوِیٌّ بِھِمْ مَرْوِیٌّ بِھَا مَرْوِیٌّ بِھِمَا مَرْوِیٌّ بِھِنَّ، (۲) مَرْوِیٌّ مَرْوِیَّانِ (مَرْوِیَّیْنِ) مَرْوِیُّوْنَ (مَرْوِیِّیْنَ) مَرْوِیَّةٌ مَّرْوِیَّتَانِ (مَرْوِیَّتَیْنِ) مَرْوِیَّاتٌ مَّرَاوِیُّ مُرَیْوِیٌّ وَّمُرَیْوِیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَرْوِ لَمْ یَرْوِیَا لَمْ یَرْوُوْا لَمْ تَرْوِ لَمْ تَرْوِیَا لَمْ یَرْوِیْنَ لَمْ تَرْوِ لَمْ تَرْوِیَا لَمْ تَرْوُوْا لَمْ تَرْوِیْ لَمْ تَرْوِیَا لَمْ تَرْوِیْنَ لَمْ اَرْوِ لَمْ نَرْوِ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ یُرَوَ بِهٖ لَمْ یُرَوَ بِهِمَا لَمْ یُرَوَ بِهِمْ لَمْ یُرَوَ بِهَا لَمْ یُرَوَ بِهِمَا لَمْ یُرَوَ بِهِنَّ لَمْ یُرَوَ بِكَ لَمْ یُرَوَ بِكُمَا لَمْ یُرَوَ بِكُمْ لَمْ یُرَوَ بِكِ لَمْ یُرَوَ بِكُمَا لَمْ یُرَوَ بِكُنَّ لَمْ یُرَوَ بِیْ لَمْ یُرَوَ بِنَا، (۲) لَمْ یُرَوَ لَمْ یُرَوَیَا لَمْ یُرَوَوْا لَمْ تُرَوَ لَمْ تُرَوَیَا لَمْ یُرَوَیْنَ لَمْ تُرَوَ لَمْ تُرَوَیَا لَمْ تُرَوَوْا لَمْ تُرَوَیْ لَمْ تُرَوَیَا لَمْ تُرَوَیْنَ لَمْ اُرَوَ لَمْ نُرَوَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّرْوٰی لَنْ یَّرْوَیَا لَنْ یَّرْوَوْا لَنْ تَرْوٰی لَنْ تَرْوَیَا لَنْ یَرْوَیْنَ لَنْ تَرْوٰی لَنْ تَرْوَیَا لَنْ تَرْوَوْا لَنْ تَرْوَیْ لَنْ تَرْوَیَا لَنْ تَرْوَیْنَ لَنْ اَرْوٰی لَنْ نَّرْوٰی،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّرْوٰی بِهٖ لَنْ یُّرْوٰی بِهِمَا لَنْ یُّرْوٰی بِهِمْ لَنْ یُّرْوٰی بِهَا لَنْ یُّرْوٰی بِهِمَا لَنْ یُّرْوٰی بِهِنَّ لَنْ یُّرْوٰی بِكَ لَنْ یُّرْوٰی بِكُمَا لَنْ یُّرْوٰی بِكُمْ لَنْ یُّرْوٰی بِكِ لَنْ یُّرْوٰی بِكُمَا لَنْ یُّرْوٰی بِكُنَّ لَنْ یُّرْوٰی بِیْ لَنْ یُّرْوٰی بِنَا، (۲)لَنْ یُّرْوٰی لَنْ یُّرْوَیَا لَنْ یُّرْوَوْا لَنْ تُرْوٰی لَنْ تُرْوَیَا لَنْ یُّرْوَیْنَ لَنْ تُرْوٰی لَنْ تُرْوَیَا لَنْ تُرْوَوْا لَنْ تُرْوَیْ لَنْ تُرْوَیَا لَنْ تُرْوَیْنَ لَنْ اُرْوٰی لَنْ نُّرْوٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِرْوَ اِرْوَیَا اِرْوَوْا اِرْوَیْ اِرْوَیَا اِرْوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِرْوَیَنَّ اِرْوَیَانِّ اِرْوَوُنَّ اِرْوَیِنَّ اِرْوَیَانِّ اِرْوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِرْوَیَنْ اِرْوَوُنْ اِرْوَیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُرْوَ بِكَ لِیُرْوَ بِكُمَا لِیُرْوَ بِكُمْ لِیُرْوَ بِكِ لِیُرْوَ بِكُمَا لِیُرْوَ بِكُنَّ، (۲) لِتُرْوَ لِتُرْوَیَا لِتُرْوَوْا لِتُرْوَیْ لِتُرْوَیَا لِتُرْوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُرْوَیَنَّ بِكَ لِیُرْوَیَنَّ بِكُمَا لِیُرْوَیَنَّ بِكُمْ لِیُرْوَیَنَّ بِكِ لِیُرْوَیَنَّ بِكُمَا لِیُرْوَیَنَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُرْوَیَنَّ لِتُرْوَیَانِّ لِتُرْوَوُنَّ لِتُرْوَیِنَّ لِتُرْوَیَانِّ لِتُرْوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱) لِیُرْوَیَنْ بِكَ لِیُرْوَیَنْ بِكُمْ لِیُرْوَیَنْ بِكِ، (۲) لِتُرْوَیَنْ لِتُرْوَوُنْ لِتُرْوَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَرْوِ لِیَرْوِیَا لِیَرْوُوْا لِتَرْوِ لِتَرْوِیَا لِیَرْوِیْنَ لِاَرْوِ لِنَرْوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَرْوِیَنَّ لِیَرْوِیَانِّ لِیَرْوُنَّ لِتَرْوِیَنَّ لِتَرْوِیَانِّ لِیَرْوِیْنَانِّ لِاَرْوِیَنَّ لِنَرْوِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَرْوِیَنْ لِیَرْوُنْ لِتَرْوِیَنْ لِاَرْوِیَنْ لِنَرْوِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِیُرْوَ بِهٖ لِیُرْوَ بِهِمَا لِیُرْوَ بِهِمْ لِیُرْوَ بِهَا لِیُرْوَ بِهِمَا لِیُرْوَ بِهِنَّ لِیُرْوَ بِیْ لِیُرْوَ بِنَا، (۲) لِیُرْوَ لِیُرْوَیَا لِیُرْوَوْا لِتُرْوَ لِتُرْوَیَا لِیُرْوَیْنَ لِاُرْوَ لِنُرْوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُرْوَیَنَّ بِهٖ لِیُرْوَیَنَّ بِهِمَا لِیُرْوَیَنَّ بِهِمْ لِیُرْوَیَنَّ بِهَا لِیُرْوَیَنَّ بِهِمَا لِیُرْوَیَنَّ بِهِنَّ لِیُرْوَیَنَّ بِیْ لِیُرْوَیَنَّ بِنَا، (۲) لِیُرْوَیَنَّ لِیُرْوَیَانِّ لِیُرْوَوُنَّ لِتُرْوَیَنَّ لِتُرْوَیَانِّ لِیُرْوَیْنَانِّ لِاُرْوَیَنَّ لِنُرْوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱) لِیُرْوَیَنْ بِهٖ لِیُرْوَیَنْ بِهِمْ لِیُرْوَیَنْ بِهَا لِیُرْوَیَنْ بِیْ لِیُرْوَیَنْ بِنَا، (۲) لِیُرْوَیَنْ لِیُرْوَوُنْ

لِتُرُوَیْنَ لِاُرُوَیْنَ لِنُرُوَیْنَ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔ لَاتَرُوَ لَاتَرُوَیَا لَاتَرُوَوْا لَاتَرُوَیْ لَاتَرُوَیَا لَاتَرُوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتَرُوَیَنَّ لَاتَرُوَیَانِّ لَاتَرُوَوُنَّ لَاتَرُوَیِنَّ لَاتَرُوَیَانِّ لَاتَرُوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتَرُوَیَنْ لَاتَرُوَوُنْ لَاتَرُوَیِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔ (۱) لَایُرُوَ بِكَ لَایُرُوَ بِكُمَا لَایُرُوَ بِكُمْ لَایُرُوَ بِكِ لَایُرُوَ بِكُمَا لَایُرُوَ بِكُنَّ، (۲) لَاتُرُوَ لَاتُرُوَیَا لَاتُرُوَوْا لَاتُرُوَیْ لَاتُرُوَیَا لَاتُرُوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لَایُرُوَیَنَّ بِكَ لَایُرُوَیَنَّ بِكُمَا لَایُرُوَیَنَّ بِكُمْ لَایُرُوَیَنَّ بِكِ لَایُرُوَیَنَّ بِكُمَا لَایُرُوَیَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُرُوَیَنَّ لَاتُرُوَیَانِّ لَاتُرُوَوُنَّ لَاتُرُوَیِنَّ لَاتُرُوَیَانِّ لَاتُرُوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لَایُرُوَیَنْ بِكَ لَایُرُوَیَنْ بِكُمْ لَایُرُوَیَنْ بِكِ، (۲) لَاتُرُوَیَنْ لَاتُرُوَوُنْ لَاتُرُوَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔ لَایَرُوَ لَایَرُوَیَا لَایَرُوَوْا لَاتَرُوَ لَاتَرُوَیَا لَایَرُوَیْنَ لَآارُوَ لَانَرُوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَایَرُوَیَنَّ لَایَرُوَیَانِّ لَایَرُوَوُنَّ لَاتَرُوَیَنَّ لَاتَرُوَیَانِّ لَایَرُوَیْنَانِّ لَآارُوَیَنَّ لَانَرُوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَایَرُوَیَنْ لَایَرُوَوُنْ لَاتَرُوَیَنْ لَآارُوَیَنْ لَانَرُوَیَنْ،

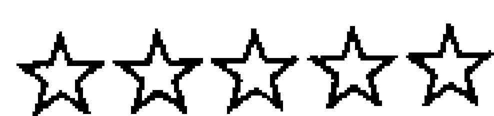
بحث فعل نہی غائب مجہول۔ (۱) لَایُرُوَ بِهٖ لَایُرُوَ بِهِمَا لَایُرُوَ بِهِمْ لَایُرُوَ بِهَا لَایُرُوَ بِهِمَا لَایُرُوَ بِهِنَّ لَایُرُوَ بِیْ لَایُرُوَ بِنَا، (۲) لَایُرُوَ لَایُرُوَیَا لَایُرُوَوْا لَاتُرُوَ لَاتُرُوَیَا لَایُرُوَیْنَ لَآارُوَ لَانُرُوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لَایُرُوَیَنَّ بِهٖ لَایُرُوَیَنَّ بِهِمَا لَایُرُوَیَنَّ بِهِمْ لَایُرُوَیَنَّ بِهَا لَایُرُوَیَنَّ بِهِمَا لَایُرُوَیَنَّ بِهِنَّ لَایُرُوَیَنَّ بِیْ لَایُرُوَیَنَّ بِنَا، (۲) لَایُرُوَیَنَّ لَایُرُوَیَانِّ لَایُرُوَوُنَّ لَاتُرُوَیَنَّ لَاتُرُوَیَانِّ لَایُرُوَیْنَانِّ لَآارُوَیَنَّ لَانُرُوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لَایُرُوَیَنْ بِهٖ لَایُرُوَیَنْ بِهِمْ لَایُرُوَیَنْ بِهَا لَایُرُوَیَنْ بِیْ لَایُرُوَیَنْ بِنَا، (۲) لَایُرُوَیَنْ لَایُرُوَوُنْ لَاتُرُوَیَنْ لَآارُوَیَنْ لَانُرُوَیَنْ،

﴿لفیف مقرون کے چند مصادر جو باب "فَعِلَ یَفْعَلُ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّوٰی	ہلاک ہونا	اَلْجَوٰی	غم یا عشق کی وجہ سے سوزش پیدا ہونا	اَلْحَیَاۃُ	زندہ رہنا
اَلْخَیُّ	خالی ہونا	اَلْحَوٰی	سبزی مائل سیاہ یا سیاہی مائل سرخ ہونا	اَلصَّوٰی	قوی ہونا
اَلسِّوٰی	کام کا درست ہونا	اَلضَّوٰی	پتلی ہڈی والا ہونا	اَللَّوٰی	ٹیڑھا ہونا

﴿اَبْوَابِ لفیفِ مقرون ثلاثی مزید فیه﴾

☆ ثلاثی مزید فیہ سے لفیفِ مقرون کے آٹھ باب مستعمل ہیں (۱) اِفْعَالٌ جیسے اَحْیٰی یُحْیِیُ اِحْیَآءً (۲) تَفْعِیْلٌ جیسے قَوّٰی یُقَوِّیُ تَقْوِیَۃً (۳) مُفَاعَلَۃٌ جیسے دَاوٰی یُدَاوِیُ مُدَاوَاۃً (۴) تَفَعُّلٌ جیسے تَقَوّٰی یَتَقَوّٰی تَقَوِّیًا (۵) تَفَاعُلٌ جیسے تَسَاوٰی یَتَسَاوٰی تَسَاوِیًا (۶) اِفْتِعَالٌ جیسے اِسْتَوٰی یَسْتَوِیُ اِسْتِوَآءً (۷) اِنْفِعَالٌ جیسے اِنْزَوٰی یَنْزَوِیُ اِنْزِوَآءً (۸) اِسْتِفْعَالٌ جیسے اِسْتَحْیٰی یَسْتَحْیِیُ اِسْتِحْیَآءً۔

باب اِفْعَالٌ (اَحْیٰی یُحْیِیُ اِحْیَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆ اس پورے باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ افعال ناقص یائی (اَغْنٰی یُغْنِیُ اِغْنَآءً) کی طرح ہوگی اور اسی لام کلمہ کی تعلیل کی وجہ سے لفیف مقرون کے عین کلمہ میں کہیں بھی تعلیل نہیں ہوگی تا کہ دو تعلیلیں جمع نہ ہوں۔

باب اَوّل صرف صغیر ثلاثی مزید فیه مطلق لفیف مقرون

ازباب ''اِفْعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِحْیَآءُ'' (زندہ کرنا)

اَحْیٰی یُحْیِیُ اِحْیَآءً **فَهُوَ** مُحْیٍ وَّاُحْیِیَ یُحْیٰی اِحْیَآءً **فَذَاكَ** مُحْیًی لَمْ یُحْیِ لَمْ یُحْیَ لَایُحْیِیُ لَایُحْیٰی لَنْ یُّحْیِیَ لَنْ یُّحْیٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اَحْیِ لِتُحْیَ لِیُحْیِ لِیُحْیَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتُحْیِ لَاتُحْیَ لَایُحْیِ لَایُحْیَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُحْیًی مُّحْیَیَانِ مُحْیَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اَحْیٰی اَحْیَیَا اَحْیَوْا اَحْیَتْ اَحْیَتَا اَحْیَیْنَ اَحْیَیْتَ اَحْیَیْتُمَا اَحْیَیْتُمْ اَحْیَیْتِ اَحْیَیْتُمَا اَحْیَیْتُنَّ اَحْیَیْتُ اَحْیَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔اُحْیِیَ اُحْیِیَا اُحْیُوْا اُحْیِیَتْ اُحْیِیَتَا اُحْیِیْنَ اُحْیِیْتَ اُحْیِیْتُمَا اُحْیِیْتُمْ اُحْیِیْتِ اُحْیِیْتُمَا اُحْیِیْتُنَّ اُحْیِیْتُ اُحْیِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَآاَحْیٰی مَآاَحْیَیَا مَآاَحْیَوْا مَآاَحْیَتْ مَآاَحْیَتَا مَآاَحْیَیْنَ مَآاَحْیَیْتَ مَآاَحْیَیْتُمَا مَآاَحْیَیْتُمْ مَآاَحْیَیْتِ مَآاَحْیَیْتُمَا مَآاَحْیَیْتُنَّ مَآاَحْیَیْتُ مَآاَحْیَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَآاُحْیِیَ مَآاُحْیِیَا مَآاُحْیُوْا مَآاُحْیِیَتْ مَآاُحْیِیَتَا مَآاُحْیِیْنَ مَآاُحْیِیْتَ مَآاُحْیِیْتُمَا مَآاُحْیِیْتُمْ مَآاُحْیِیْتِ مَآاُحْیِیْتُمَا مَآاُحْیِیْتُنَّ مَآاُحْیِیْتُ مَآاُحْیِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یُحْیِیْ یُحْیِیَانِ یُحْیُوْنَ تُحْیِیْ تُحْیِیَانِ یُحْیِیْنَ تُحْیِیْ تُحْیِیَانِ تُحْیُوْنَ تُحْیِیْنَ
تُحْیِیَانِ تُحْیِیْنَ اُحْیِیْ نُحْیِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُحْیٰی یُحْیَیَانِ یُحْیَوْنَ تُحْیٰی تُحْیَیَانِ یُحْیَیْنَ تُحْیٰی تُحْیَیَانِ تُحْیَوْنَ تُحْیَیْنَ
تُحْیَیَانِ تُحْیَیْنَ اُحْیٰی نُحْیٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایُحْیِیْ لَایُحْیِیَانِ لَایُحْیُوْنَ لَاتُحْیِیْ لَاتُحْیِیَانِ لَایُحْیِیْنَ لَاتُحْیِیْ لَاتُحْیِیَانِ
لَاتُحْیُوْنَ لَاتُحْیِیْنَ لَاتُحْیِیَانِ لَاتُحْیِیْنَ لَآاُحْیِیْ لَانُحْیِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُحْیٰی لَایُحْیَیَانِ لَایُحْیَوْنَ لَاتُحْیٰی لَاتُحْیَیَانِ لَایُحْیَیْنَ لَاتُحْیٰی لَاتُحْیَیَانِ لَاتُحْیَوْنَ
لَاتُحْیَیْنَ لَاتُحْیَیَانِ لَاتُحْیَیْنَ لَآاُحْیٰی لَانُحْیٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیُحْیِیَنَّ لَیُحْیِیَانِّ لَیُحْیُنَّ لَتُحْیِیَنَّ لَتُحْیِیَانِّ لَیُحْیِیْنَانِّ لَتُحْیِیَنَّ
لَتُحْیِیَانِّ لَتُحْیُنَّ لَتُحْیِنَّ لَتُحْیِیَانِّ لَتُحْیِیْنَانِّ لَاُحْیِیَنَّ لَنُحْیِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُحْیَیَنَّ لَیُحْیَیَانِّ لَیُحْیَوُنَّ لَتُحْیَیَنَّ لَتُحْیَیَانِّ لَیُحْیَیْنَانِّ لَتُحْیَیَنَّ
لَتُحْیَیَانِّ لَتُحْیَوُنَّ لَتُحْیَیِنَّ لَتُحْیَیَانِّ لَتُحْیَیْنَانِّ لَاُحْیَیَنَّ لَنُحْیَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَیُحْیِیَنْ لَیُحْیُنْ لَتُحْیِیَنْ لَتُحْیِیَنْ لَتُحْیُنْ لَتُحْیِنْ لَاُحْیِیَنْ لَنُحْیِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُحْیَیَنْ لَیُحْیَوُنْ لَتُحْیَیَنْ لَتُحْیَیَنْ لَتُحْیَوُنْ لَتُحْیَیِنْ لَاُحْیَیَنْ لَنُحْیَیَنْ،

بحث اسم فاعل- مُحْیٍ مُحْیِیَانِ (مُحْیِیَیْنِ) مُحْیُوْنَ (مُحْیِیْنَ) مُحْیِیَةٌ مُحْیِیَتَانِ (مُحْیِیَتَیْنِ) مُحْیِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول- مُحْیًی مُحْیَیَانِ (مُحْیَیَیْنِ) مُحْیَوْنَ (مُحْیَیْنَ) مُحْیَاةٌ مُحْیَاتَانِ (مُحْیَاتَیْنِ) مُحْیَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ یُحْیِ لَمْ یُحْیِیَا لَمْ یُحْیُوْا لَمْ تُحْیِ لَمْ تُحْیِیَا لَمْ یُحْیِیْنَ لَمْ تُحْیِ لَمْ تُحْیِیَا لَمْ تُحْیُوْا لَمْ تُحْیِیْ
لَمْ تُحْیِیَا لَمْ تُحْیِیْنَ لَمْ اُحْیِ لَمْ نُحْیِ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ یُحْیَ لَمْ یُحْیَیَا لَمْ یُحْیَوْا لَمْ تُحْیَ لَمْ تُحْیَیَا لَمْ یُحْیَیْنَ لَمْ تُحْیَ لَمْ تُحْیَیَا لَمْ تُحْیَوْا لَمْ تُحْیَیْ
لَمْ تُحْیَیَا لَمْ تُحْیَیْنَ لَمْ اُحْیَ لَمْ نُحْیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف- لَنْ یُّحْیِیَ لَنْ یُّحْیِیَا لَنْ یُّحْیُوْا لَنْ تُحْیِیَ لَنْ تُحْیِیَا لَنْ یُّحْیِیْنَ لَنْ تُحْیِیَ
لَنْ تُحْیِیَا لَنْ تُحْیُوْا لَنْ تُحْیِیْ لَنْ تُحْیِیَا لَنْ تُحْیِیْنَ لَنْ اُحْیِیَ لَنْ نُّحْیِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول- لَنْ یُّحْیٰی لَنْ یُّحْیَیَا لَنْ یُّحْیَوْا لَنْ تُحْیٰی لَنْ تُحْیَیَا لَنْ یُّحْیَیْنَ لَنْ تُحْیٰی
لَنْ تُحْیَیَا لَنْ تُحْیَوْا لَنْ تُحْیَیْ لَنْ تُحْیَیَا لَنْ تُحْیَیْنَ لَنْ اُحْیٰی لَنْ نُّحْیٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف- اَحْیِ اَحْیِیَا اَحْیُوْا اَحْیِیْ اَحْیِیَا اَحْیِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اَحْیِیَنَّ اَحْیِیَانِّ اَحْیُنَّ اَحْیِنَّ اَحْیِیَانِّ اَحْیِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اَحْیِیَنْ اَحْیُنْ اَحْیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُحْیَ لِتُحْیَیَا لِتُحْیَوْا لِتُحْیَیْ لِتُحْیَیَا لِتُحْیَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُحْیَیَنَّ لِتُحْیَیَانِّ لِتُحْیَوُنَّ لِتُحْیَیِنَّ لِتُحْیَیَانِّ لِتُحْیَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُحْیَیَنْ لِتُحْیَوُنْ لِتُحْیَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیُحْیِ لِیُحْیِیَا لِیُحْیُوْا لِتُحْیِ لِتُحْیِیَا لِیُحْیِیْنَ لِاُحْیِ لِنُحْیِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُحْیِیَنَّ لِیُحْیِیَانِّ لِیُحْیُنَّ لِتُحْیِیَنَّ لِتُحْیِیَانِّ لِیُحْیِیْنَانِّ لِاُحْیِیَنَّ لِنُحْیِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُحْیِیَنْ لِیُحْیُنْ لِتُحْیِیَنْ لِاُحْیِیَنْ لِنُحْیِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُحْیَ لِیُحْیَیَا لِیُحْیَوْا لِتُحْیَ لِتُحْیَیَا لِیُحْیَیْنَ لِاُحْیَ لِنُحْیَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُحْیَیَنَّ لِیُحْیَیَانِّ لِیُحْیَوُنَّ لِتُحْیَیَنَّ لِتُحْیَیَانِّ لِیُحْیَیْنَانِّ لِاُحْیَیَنَّ لِنُحْیَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُحْیَیَنْ لِیُحْیَوُنْ لِتُحْیَیَنْ لِاُحْیَیَنْ لِنُحْیَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُحْیِ لَاتُحْیِیَا لَاتُحْیُوْا لَاتُحْیِیْ لَاتُحْیِیَا لَاتُحْیِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُحْیِیَنَّ لَاتُحْیِیَانِّ لَاتُحْیُنَّ لَاتُحْیِنَّ لَاتُحْیِیَانِّ لَاتُحْیِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُحْیِیَنْ لَاتُحْیُنْ لَاتُحْیِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُحْیَ لَاتُحْیَیَا لَاتُحْیَوْا لَاتُحْیَیْ لَاتُحْیَیَا لَاتُحْیَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُحْیَیَنَّ لَاتُحْیَیَانِّ لَاتُحْیَوُنَّ لَاتُحْیَیِنَّ لَاتُحْیَیَانِّ لَاتُحْیَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُحْیَیَنْ لَاتُحْیَوُنْ لَاتُحْیَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُحْیِ لَایُحْیِیَا لَایُحْیُوْا لَاتُحْیِ لَاتُحْیِیَا لَایُحْیِیْنَ لَآاُحْیِ لَانُحْیِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُحْیِیَنَّ لَایُحْیِیَانِّ لَایُحْیُنَّ لَاتُحْیِیَنَّ لَاتُحْیِیَانِّ لَایُحْیِیْنَانِّ لَآاُحْیِیَنَّ لَانُحْیِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُحْیِیَنْ لَایُحْیُنْ لَاتُحْیِیَنْ لَآاُحْیِیَنْ لَانُحْیِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُحْیَ لَایُحْیَیَا لَایُحْیَوْا لَاتُحْیَ لَاتُحْیَیَا لَایُحْیَیْنَ لَآاُحْیَ لَانُحْیَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُحْیَیَنَّ لَایُحْیَیَانِّ لَایُحْیَوُنَّ لَاتُحْیَیَنَّ لَاتُحْیَیَانِّ لَایُحْیَیْنَانِّ لَآاُحْیَیَنَّ لَانُحْیَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُحْیَیَنْ لَایُحْیَوُنْ لَاتُحْیَیَنْ لَآاُحْیَیَنْ لَانُحْیَیَنْ،

﴿لفیف مقرون کے چند مصادر جو بابِ "اِفْعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِثْوَآءُ	کسی کی مہمانی کرنا	اَلْاِتْوَآءُ	ہلاک کرنا	اَلْاِخْوَآءُ	چقماق کا آگ نہ دینا
اَلْاِذْوَآءُ	مرجھا دینا	اَلْاِرْیَآءُ	جھنڈا بنانا	اَلْاِسْوَآءُ	ذلیل وحقیر ہونا
اَلْاِشْوَآءُ	بھنا ہوا گوشت کھلانا	اَلْاِصْوَآءُ	خشک ہونا	اَلْاِضْوَآءُ	کمزور کرنا

☆☆☆☆☆

باب تفعیل (قَوّٰی یُقَوِّیُ تَقْوِیَۃً) کی مکمل تعلیلات

☆ یہ باب بھی مکمل طور پر باب تفعیل ناقص یائی (لَقّٰی یُلَقِّیُ تَلْقِیَۃً) کی طرح ہوگا عین کلمہ میں تعلیل نہیں ہوگی۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مقرون ازباب "تَفْعِیلٌ" جیسے "اَلتَّقْوِیَۃُ" (طاقت دینا)

قَوّٰی یُقَوِّیُ تَقْوِیَۃً **فَھُوَ** مُقَوٍّ وَقُوِّیَ یُقَوّٰی تَقْوِیَۃً **فَذَاكَ** مُقَوًّی لَمْ یُقَوِّ لَمْ یُقَوَّ لَایُقَوِّیُ لَایُقَوّٰی لَنْ یُقَوِّیَ لَنْ یُقَوّٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** قَوِّ لِتُقَوَّ لِیُقَوِّ لِیُقَوَّ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتُقَوِّ لَاتُقَوَّ لَایُقَوِّ لَایُقَوَّ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُقَوًّی مُقَوَّیَانِ مُقَوَّیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ قَوّٰی قَوَّیَا قَوَّوْا قَوَّتْ قَوَّتَا قَوَّیْنَ قَوَّیْتَ قَوَّیْتُمَا قَوَّیْتُمْ قَوَّیْتِ قَوَّیْتُمَا قَوَّیْتُنَّ قَوَّیْتُ قَوَّیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ قُوِّیَ قُوِّیَا قُوُّوْا قُوِّیَتْ قُوِّیَتَا قُوِّیْنَ قُوِّیْتَ قُوِّیْتُمَا قُوِّیْتُمْ قُوِّیْتِ قُوِّیْتُمَا قُوِّیْتُنَّ قُوِّیْتُ قُوِّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاقَوّٰی مَاقَوَّیَا مَاقَوَّوْا مَاقَوَّتْ مَاقَوَّتَا مَاقَوَّیْنَ مَاقَوَّیْتَ مَاقَوَّیْتُمَا مَاقَوَّیْتُمْ مَاقَوَّیْتِ مَاقَوَّیْتُمَا مَاقَوَّیْتُنَّ مَاقَوَّیْتُ مَاقَوَّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَاقُوِّیَ مَاقُوِّیَا مَاقُوُّوْا مَاقُوِّیَتْ مَاقُوِّیَتَا مَاقُوِّیْنَ مَاقُوِّیْتَ مَاقُوِّیْتُمَا مَاقُوِّیْتُمْ مَاقُوِّیْتِ مَاقُوِّیْتُمَا مَاقُوِّیْتُنَّ مَاقُوِّیْتُ مَاقُوِّیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یُقَوِّیُ یُقَوِّیَانِ یُقَوُّوْنَ تُقَوِّیُ تُقَوِّیَانِ یُقَوِّیْنَ تُقَوِّیُ تُقَوِّیَانِ تُقَوُّوْنَ تُقَوِّیْنَ تُقَوِّیَانِ تُقَوِّیْنَ اُقَوِّیُ نُقَوِّیُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُقَوّٰی یُقَوَّیَانِ یُقَوَّوْنَ تُقَوّٰی تُقَوَّیَانِ یُقَوَّیْنَ تُقَوّٰی تُقَوَّیَانِ تُقَوَّوْنَ تُقَوَّیْنَ تُقَوَّیَانِ تُقَوَّیْنَ اُقَوّٰی نُقَوّٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایُقَوِّیْ لَایُقَوِّیَانِ لَایُقَوُّوْنَ لَاتُقَوِّیْ لَاتُقَوِّیَانِ لَایُقَوِّیْنَ لَاتُقَوِّیْ لَاتُقَوِّیَانِ لَاتُقَوُّوْنَ لَاتُقَوِّیْنَ لَاتُقَوِّیَانِ لَاتُقَوِّیْنَ لَآاُقَوِّیْ لَانُقَوِّیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُقَوّٰی لَایُقَوَّیَانِ لَایُقَوَّوْنَ لَاتُقَوّٰی لَاتُقَوَّیَانِ لَایُقَوَّیْنَ لَاتُقَوّٰی لَاتُقَوَّیَانِ لَاتُقَوَّوْنَ لَاتُقَوَّیْنَ لَاتُقَوَّیَانِ لَاتُقَوَّیْنَ لَآاُقَوّٰی لَانُقَوّٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیُقَوِّیَنَّ لَیُقَوِّیَانِّ لَیُقَوُّنَّ لَتُقَوِّیَنَّ لَتُقَوِّیَانِّ لَیُقَوِّیْنَانِّ لَتُقَوِّیَنَّ لَتُقَوِّیَانِّ لَتُقَوُّنَّ لَتُقَوِّنَّ لَتُقَوِّیَانِّ لَتُقَوِّیْنَانِّ لَاُقَوِّیَنَّ لَنُقَوِّیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُقَوَّیَنَّ لَیُقَوَّیَانِّ لَیُقَوَّوُنَّ لَتُقَوَّیَنَّ لَتُقَوَّیَانِّ لَیُقَوَّیْنَانِّ لَتُقَوَّیَنَّ لَتُقَوَّیَانِّ لَتُقَوَّوُنَّ لَتُقَوَّیِنَّ لَتُقَوَّیَانِّ لَتُقَوَّیْنَانِّ لَاُقَوَّیَنَّ لَنُقَوَّیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیُقَوِّیَنْ لَیُقَوُّنْ لَتُقَوِّیَنْ لَتُقَوِّیَنْ لَتُقَوُّنْ لَتُقَوِّنْ لَاُقَوِّیَنْ لَنُقَوِّیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُقَوَّیَنْ لَیُقَوَّوُنْ لَتُقَوَّیَنْ لَتُقَوَّیَنْ لَتُقَوَّوُنْ لَتُقَوَّیِنْ لَاُقَوَّیَنْ لَنُقَوَّیَنْ،

بحث اسم فاعل-مُقَوٍّ مُقَوِّیَانِ (مُقَوِّیَیْنِ) مُقَوُّوْنَ (مُقَوِّیْنَ) مُقَوِّیَةٌ مُقَوِّیَتَانِ (مُقَوِّیَتَیْنِ) مُقَوِّیَاتٌ،

بحث اسم مفعول-مُقَوًّی مُقَوَّیَانِ (مُقَوَّیَیْنِ) مُقَوَّوْنَ (مُقَوَّیْنَ) مُقَوَّاةٌ مُقَوَّاتَانِ(مُقَوَّاتَیْنِ) مُقَوَّیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یُقَوِّ لَمْ یُقَوِّیَا لَمْ یُقَوُّوْا لَمْ تُقَوِّ لَمْ تُقَوِّیَا لَمْ یُقَوِّیْنَ لَمْ تُقَوِّ لَمْ تُقَوِّیَا لَمْ تُقَوُّوْا لَمْ تُقَوِّیْ لَمْ تُقَوِّیَا لَمْ تُقَوِّیْنَ لَمْ اُقَوِّ لَمْ نُقَوِّ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُقَوَّ لَمْ یُقَوَّیَا لَمْ یُقَوَّوْا لَمْ تُقَوَّ لَمْ تُقَوَّیَا لَمْ یُقَوَّیْنَ لَمْ تُقَوَّ لَمْ تُقَوَّیَا لَمْ تُقَوَّوْا لَمْ تُقَوَّیْ لَمْ تُقَوَّیَا لَمْ تُقَوَّیْنَ لَمْ اُقَوَّ لَمْ نُقَوَّ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یُقَوِّیَ لَنْ یُقَوِّیَا لَنْ یُقَوُّوْا لَنْ تُقَوِّیَ لَنْ تُقَوِّیَا لَنْ یُقَوِّیْنَ لَنْ تُقَوِّیَ لَنْ تُقَوِّیَا لَنْ تُقَوُّوْا لَنْ تُقَوِّیْ لَنْ تُقَوِّیَا لَنْ تُقَوِّیْنَ لَنْ اُقَوِّیَ لَنْ نُقَوِّیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُقَوّٰی لَنْ یُقَوَّیَا لَنْ یُقَوَّوْا لَنْ تُقَوّٰی لَنْ تُقَوَّیَا لَنْ یُقَوَّیْنَ لَنْ تُقَوّٰی لَنْ تُقَوَّیَا لَنْ تُقَوَّوْا لَنْ تُقَوَّیْ لَنْ تُقَوَّیَا لَنْ تُقَوَّیْنَ لَنْ اُقَوّٰی لَنْ نُقَوّٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-قَوِّ قَوِّیَا قَوُّوْا قَوِّیْ قَوِّیَا قَوِّیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-قَوِّیَنَّ قَوِّیَانِّ قَوُّنَّ قَوِّنَّ قَوِّیَانِّ قَوِّیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-قَوِّیَنْ قَوُّنْ قَوِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُقَوَّ لِتُقَوَّیَا لِتُقَوَّوْا لِتُقَوَّیْ لِتُقَوَّیَا لِتُقَوَّیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُقَوَّیَنَّ لِتُقَوَّیَانِّ لِتُقَوَّوُنَّ لِتُقَوَّیِنَّ لِتُقَوَّیَانِّ لِتُقَوَّیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُقَوَّیَنْ لِتُقَوَّوُنْ لِتُقَوَّیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیُقَوِّ لِیُقَوِّیَا لِیُقَوُّوْا لِتُقَوِّ لِتُقَوِّیَا لِیُقَوِّیْنَ لِاُقَوِّ لِنُقَوِّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُقَوِّیَنَّ لِیُقَوِّیَانِّ لِیُقَوُّنَّ لِتُقَوِّیَنَّ لِتُقَوِّیَانِّ لِیُقَوِّیْنَانِّ لِاُقَوِّیَنَّ لِنُقَوِّیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُقَوِّیَنْ لِیُقَوُّنْ لِتُقَوِّیَنْ لِاُقَوِّیَنْ لِنُقَوِّیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُقَوَّ لِیُقَوَّیَا لِیُقَوَّوْا لِتُقَوَّ لِتُقَوَّیَا لِیُقَوَّیْنَ لِاُقَوَّ لِنُقَوَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُقَوَّیَنَّ لِیُقَوَّیَانِّ لِیُقَوَّوُنَّ لِتُقَوَّیَنَّ لِتُقَوَّیَانِّ لِیُقَوَّیْنَانِّ لِاُقَوَّیَنَّ لِنُقَوَّیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُقَوَّیَنْ لِیُقَوَّوُنْ لِتُقَوَّیَنْ لِاُقَوَّیَنْ لِنُقَوَّیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُقَوِّ لَاتُقَوِّیَا لَاتُقَوُّوْا لَاتُقَوِّیْ لَاتُقَوِّیَا لَاتُقَوِّیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُقَوِّیَنَّ لَاتُقَوِّیَانِّ لَاتُقَوُّنَّ لَاتُقَوِّنَّ لَاتُقَوِّیَانِّ لَاتُقَوِّیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُقَوِّیَنْ لَاتُقَوُّنْ لَاتُقَوِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُقَوَّ لَاتُقَوَّیَا لَاتُقَوَّوْا لَاتُقَوَّیْ لَاتُقَوَّیَا لَاتُقَوَّیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُقَوَّیَنَّ لَاتُقَوَّیَانِّ لَاتُقَوَّوُنَّ لَاتُقَوَّیِنَّ لَاتُقَوَّیَانِّ لَاتُقَوَّیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُقَوَّیَنْ لَاتُقَوَّوُنْ لَاتُقَوَّیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُقَوِّ لَایُقَوِّیَا لَایُقَوُّوْا لَاتُقَوِّ لَاتُقَوِّیَا لَایُقَوِّیْنَ لَااُقَوِّ لَانُقَوِّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُقَوِّیَنَّ لَایُقَوِّیَانِّ لَایُقَوُّنَّ لَاتُقَوِّیَنَّ لَاتُقَوِّیَانِّ لَایُقَوِّیْنَانِّ لَااُقَوِّیَنَّ لَانُقَوِّیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُقَوِّیَنْ لَایُقَوُّنْ لَاتُقَوِّیَنْ لَااُقَوِّیَنْ لَانُقَوِّیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُقَوَّ لَایُقَوَّیَا لَایُقَوَّوْا لَاتُقَوَّ لَاتُقَوَّیَا لَایُقَوَّیْنَ لَااُقَوَّ لَانُقَوَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُقَوَّیَنَّ لَایُقَوَّیَانِّ لَایُقَوَّوُنَّ لَاتُقَوَّیَنَّ لَاتُقَوَّیَانِّ لَایُقَوَّیْنَانِّ لَااُقَوَّیَنَّ لَانُقَوَّیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُقَوَّیَنْ لَایُقَوَّوُنْ لَاتُقَوَّیَنْ لَااُقَوَّیَنْ لَانُقَوَّیَنْ،

﴿لفیف مقرون کے چند مصادر جو باب "تَفْعِیْل" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّثْوِیَۃُ	قیام کرانا	اَلتَّجْوِیَۃُ	پیوند لگانا	اَلتَّحِیَّۃُ	سلام کرنا
اَلتَّسْوِیَۃُ	برابر کرنا	اَلتَّشْوِیَۃُ	بھنا ہوا گوشت کھلانا	اَلتَّصْوِیَۃُ	خشک ہونا
اَلتَّعْیِیَۃُ	کام سے عاجز آجانا	اَلتَّکْوِیَۃُ	روشندان کھولنا	اَلتَّنْوِیَۃُ	حاجت پوری کرنا

☆☆☆☆☆

باب مُفَاعَلَہ (دَاوٰی یُدَاوِیْ مُدَاوَاۃً) کی مکمل تعلیلات

☆اس پورے باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ مفاعلہ ناقص یائی (رَامٰی یُرَامِیْ مُرَامَاۃً) کی طرح ہوگی اور اسی لام کلمہ کے مُعَلَّل ہونیکی وجہ سے لفیف مقرون کے عین کلمہ میں کہیں بھی تعلیل نہیں ہوگی تاکہ دو تعلیلیں جمع نہ ہوں۔

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مقرون

ازباب "مُفَاعَلَۃٌ" جیسے "اَلْمُدَاوَاۃُ" (دوا کرنا)

دَاوٰی یُدَاوِیْ مُدَاوَاۃً **فَھُوَ** مُدَاوٍ وَّدُوْوِیَ یُدَاوٰی مُدَاوَاۃً **فَذَاکَ** مُدَاوًی لَمْ یُدَاوِ لَمْ یُدَاوَ لَایُدَاوِیْ لَایُدَاوٰی لَنْ یُّدَاوِیَ لَنْ یُّدَاوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** دَاوِ لِتُدَاوَ لِیُدَاوِ لِیُدَاوَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتُدَاوِ لَاتُدَاوَ لَایُدَاوِ لَایُدَاوَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مُدَاوًی مُّدَاوَیَانِ مُدَاوَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-دَاوٰی دَاوَیَا دَاوَوْا دَاوَتْ دَاوَتَا دَاوَیْنَ دَاوَیْتَ دَاوَیْتُمَا دَاوَیْتُمْ دَاوَیْتِ دَاوَیْتُمَا دَاوَیْتُنَّ دَاوَیْتُ دَاوَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-دُوْوِیَ دُوْوِیَا دُوْوُوْا دُوْوِیَتْ دُوْوِیَتَا دُوْوِیْنَ دُوْوِیْتَ دُوْوِیْتُمَا دُوْوِیْتُمْ دُوْوِیْتِ دُوْوِیْتُمَا دُوْوِیْتُنَّ دُوْوِیْتُ دُوْوِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَادَاوٰی مَادَاوَیَا مَادَاوَوْا مَادَاوَتْ مَادَاوَتَا مَادَاوَیْنَ مَادَاوَیْتَ مَادَاوَیْتُمَا مَادَاوَیْتُمْ مَادَاوَیْتِ مَادَاوَیْتُمَا مَادَاوَیْتُنَّ مَادَاوَیْتُ مَادَاوَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَادُوْوِیَ مَادُوْوِیَا مَادُوْوُوْا مَادُوْوِیَتْ مَادُوْوِیَتَا مَادُوْوِیْنَ مَادُوْوِیْتَ مَادُوْوِیْتُمَا مَادُوْوِیْتُمْ مَادُوْوِیْتِ مَادُوْوِیْتُمَا مَادُوْوِیْتُنَّ مَادُوْوِیْتُ مَادُوْوِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یُدَاوِیْ یُدَاوِیَانِ یُدَاوُوْنَ تُدَاوِیْ تُدَاوِیَانِ یُدَاوِیْنَ تُدَاوِیْ تُدَاوِیَانِ تُدَاوُوْنَ تُدَاوِیْنَ تُدَاوِیَانِ تُدَاوِیْنَ اُدَاوِیْ نُدَاوِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُدَاوٰی یُدَاوَیَانِ یُدَاوَوْنَ تُدَاوٰی تُدَاوَیَانِ یُدَاوَیْنَ تُدَاوٰی تُدَاوَیَانِ تُدَاوَوْنَ تُدَاوَیْنَ تُدَاوَیَانِ تُدَاوَیْنَ اُدَاوٰی نُدَاوٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایُدَاوِیْ لَایُدَاوِیَانِ لَایُدَاوُوْنَ لَاتُدَاوِیْ لَاتُدَاوِیَانِ لَایُدَاوِیْنَ لَاتُدَاوِیْ لَاتُدَاوِیَانِ لَاتُدَاوُوْنَ لَاتُدَاوِیْنَ لَاتُدَاوِیَانِ لَاتُدَاوِیْنَ لَااُدَاوِیْ لَانُدَاوِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَایُدَاوٰی لَایُدَاوَیَانِ لَایُدَاوَوْنَ لَاتُدَاوٰی لَاتُدَاوَیَانِ لَایُدَاوَیْنَ لَاتُدَاوٰی لَاتُدَاوَیَانِ لَاتُدَاوَوْنَ لَاتُدَاوَیْنَ لَاتُدَاوَیَانِ لَاتُدَاوَیْنَ لَااُدَاوٰی لَانُدَاوٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف - لَیُدَاوِیَنَّ لَیُدَاوِیَانِّ لَیُدَاوُنَّ لَتُدَاوِیَنَّ لَتُدَاوِیَانِّ لَیُدَاوِیْنَانِّ لَتُدَاوِیَنَّ لَتُدَاوِیَانِّ لَتُدَاوُنَّ لَتُدَاوِنَّ لَتُدَاوِیَانِّ لَتُدَاوِیْنَانِّ لَاُدَاوِیَنَّ لَنُدَاوِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول - لَیُدَاوَیَنَّ لَیُدَاوَیَانِّ لَیُدَاوَوُنَّ لَتُدَاوَیَنَّ لَتُدَاوَیَانِّ لَیُدَاوَیْنَانِّ لَتُدَاوَیَنَّ لَتُدَاوَیَانِّ لَتُدَاوَوُنَّ لَتُدَاوَیِنَّ لَتُدَاوَیَانِّ لَتُدَاوَیْنَانِّ لَاُدَاوَیَنَّ لَنُدَاوَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف - لَیُدَاوِیَنْ لَیُدَاوُنْ لَتُدَاوِیَنْ لَتُدَاوِیَنْ لَتُدَاوُنْ لَتُدَاوِنْ لَاُدَاوِیَنْ لَنُدَاوِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول - لَیُدَاوَیَنْ لَیُدَاوَوُنْ لَتُدَاوَیَنْ لَتُدَاوَیَنْ لَتُدَاوَوُنْ لَتُدَاوَیِنْ لَاُدَاوَیَنْ لَنُدَاوَیَنْ،

بحث اسم فاعل - مُدَاوٍ مُدَاوِیَانِ (مُدَاوِیَیْنِ) مُدَاوُوْنَ (مُدَاوِیْنَ) مُدَاوِیَةٌ مُدَاوِیَتَانِ (مُدَاوِیَتَیْنِ) مُدَاوِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُدَاوًی مُدَاوَیَانِ (مُدَاوَیَیْنِ) مُدَاوَوْنَ (مُدَاوَیْنَ) مُدَاوَاةٌ مُدَاوَاتَانِ (مُدَاوَاتَیْنِ) مُدَاوَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یُدَاوِ لَمْ یُدَاوِیَا لَمْ یُدَاوُوْا لَمْ تُدَاوِ لَمْ تُدَاوِیَا لَمْ یُدَاوِیْنَ لَمْ تُدَاوِ لَمْ تُدَاوِیَا لَمْ تُدَاوُوْا لَمْ تُدَاوِیْ لَمْ تُدَاوِیَا لَمْ تُدَاوِیْنَ لَمْ اُدَاوِ لَمْ نُدَاوِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ یُدَاوَ لَمْ یُدَاوَیَا لَمْ یُدَاوَوْا لَمْ تُدَاوَ لَمْ تُدَاوَیَا لَمْ یُدَاوَیْنَ لَمْ تُدَاوَ لَمْ تُدَاوَیَا لَمْ تُدَاوَوْا لَمْ تُدَاوَیْ لَمْ تُدَاوَیَا لَمْ تُدَاوَیْنَ لَمْ اُدَاوَ لَمْ نُدَاوَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف - لَنْ یُّدَاوِیَ لَنْ یُّدَاوِیَا لَنْ یُّدَاوُوْا لَنْ تُدَاوِیَ لَنْ تُدَاوِیَا لَنْ یُّدَاوِیْنَ لَنْ تُدَاوِیَ لَنْ تُدَاوِیَا لَنْ تُدَاوُوْا لَنْ تُدَاوِیْ لَنْ تُدَاوِیَا لَنْ تُدَاوِیْنَ لَنْ اُدَاوِیَ لَنْ نُّدَاوِیَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول - لَنْ یُّدَاوٰی لَنْ یُّدَاوَیَا لَنْ یُّدَاوَوْا لَنْ تُدَاوٰی لَنْ تُدَاوَیَا لَنْ یُّدَاوَیْنَ لَنْ تُدَاوٰی لَنْ تُدَاوَیَا لَنْ تُدَاوَوْا لَنْ تُدَاوَیْ لَنْ تُدَاوَیَا لَنْ تُدَاوَیْنَ لَنْ اُدَاوٰی لَنْ نُّدَاوٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف - دَاوِ دَاوِیَا دَاوُوْا دَاوِیْ دَاوِیَا دَاوِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - دَاوِیَنَّ دَاوِیَانِّ دَاوُنَّ دَاوِنَّ دَاوِیَانِّ دَاوِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - دَاوِیَنْ دَاوُنْ دَاوِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُدَاوَ لِتُدَاوَیَا لِتُدَاوَوْا لِتُدَاوَیْ لِتُدَاوَیَا لِتُدَاوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُدَاوَیَنَّ لِتُدَاوَیَانِّ لِتُدَاوَوُنَّ لِتُدَاوَیِنَّ لِتُدَاوَیَانِّ لِتُدَاوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُدَاوَیَنْ لِتُدَاوَوُنْ لِتُدَاوَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیُدَاوِ لِیُدَاوِیَا لِیُدَاوُوْا لِتُدَاوِ لِتُدَاوِیَا لِیُدَاوِیْنَ لِاُدَاوِ لِنُدَاوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُدَاوِیَنَّ لِیُدَاوِیَانِّ لِیُدَاوُنَّ لِتُدَاوِیَنَّ لِتُدَاوِیَانِّ لِیُدَاوِیْنَانِّ لِاُدَاوِیَنَّ لِنُدَاوِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُدَاوِیَنْ لِیُدَاوُنْ لِتُدَاوِیَنْ لِاُدَاوِیَنْ لِنُدَاوِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُدَاوَ لِیُدَاوَیَا لِیُدَاوَوْا لِتُدَاوَ لِتُدَاوَیَا لِیُدَاوَیْنَ لِاُدَاوَ لِنُدَاوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُدَاوَیَنَّ لِیُدَاوَیَانِّ لِیُدَاوَوُنَّ لِتُدَاوَیَنَّ لِتُدَاوَیَانِّ لِیُدَاوَیْنَانِّ لِاُدَاوَیَنَّ لِنُدَاوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُدَاوَیَنْ لِیُدَاوَوُنْ لِتُدَاوَیَنْ لِاُدَاوَیَنْ لِنُدَاوَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُدَاوِ لَاتُدَاوِیَا لَاتُدَاوُوْا لَاتُدَاوِیْ لَاتُدَاوِیَا لَاتُدَاوِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُدَاوِیَنَّ لَاتُدَاوِیَانِّ لَاتُدَاوُنَّ لَاتُدَاوِنَّ لَاتُدَاوِیَانِّ لَاتُدَاوِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُدَاوِیَنْ لَاتُدَاوُنْ لَاتُدَاوِنْ۔

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُدَاوَ لَاتُدَاوَیَا لَاتُدَاوَوْا لَاتُدَاوَیْ لَاتُدَاوَیَا لَاتُدَاوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُدَاوَیَنَّ لَاتُدَاوَیَانِّ لَاتُدَاوَوُنَّ لَاتُدَاوَیِنَّ لَاتُدَاوَیَانِّ لَاتُدَاوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُدَاوَیَنْ لَاتُدَاوَوُنْ لَاتُدَاوَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایُدَاوِ لَایُدَاوِیَا لَایُدَاوُوْا لَاتُدَاوِ لَاتُدَاوِیَا لَایُدَاوِیْنَ لَآاُدَاوِ لَانُدَاوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُدَاوِیَنَّ لَایُدَاوِیَانِّ لَایُدَاوُنَّ لَاتُدَاوِیَنَّ لَاتُدَاوِیَانِّ لَایُدَاوِیْنَانِّ لَآاُدَاوِیَنَّ لَانُدَاوِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُدَاوِیَنْ لَایُدَاوُنْ لَاتُدَاوِیَنْ لَآاُدَاوِیَنْ لَانُدَاوِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُدَاوَ لَایُدَاوَیَا لَایُدَاوَوْا لَاتُدَاوَ لَاتُدَاوَیَا لَایُدَاوَیْنَ لَآاُدَاوَ لَانُدَاوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُدَاوَیَنَّ لَایُدَاوَیَانِّ لَایُدَاوَوُنَّ لَاتُدَاوَیَنَّ لَاتُدَاوَیَانِّ لَایُدَاوَیْنَانِّ لَآاُدَاوَیَنَّ لَانُدَاوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُدَاوَیَنْ لَایُدَاوَوُنْ لَاتُدَاوَیَنْ لَآاُدَاوَیَنْ لَانُدَاوَیَنْ،

﴿لفیف مقرون کے چند مصادر جو بابِ "مُفَاعَلَةٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْمُجَاوَاةُ	پانی پر بلانا	اَلْمُسَاوَاةُ	برابر کرنا	اَلْمُعَايَاةُ	ایسا کلام کرنا جسکا مطلب سمجھ نہ آئے
اَلْمُقَاوَاةُ	قوت میں غالب آنا	اَلْمُنَاوَاةُ	دشمنی کرنا	اَلْمُهَاوَاةُ	مدارات کرنا، تیز چلنا
اَلْمُلَاوَاةُ	ایک دوسرے سے لپٹنا	اَلْمُحَايَاةُ	بچے کو غذا دینا	اَلْمُكَاوَاةُ	ایک دوسرے کو گالی دینا

باب تَفَعُّل (تَقَوّٰی یَتَقَوّٰی تَقَوِّیًا) کی مکمل تعلیلات

☆لفیفِ مقرون کے دیگر ابواب کی طرح یہ باب بھی مکمل طور پر باب تفعیل ناقص یائی (تَمَنّٰی یَتَمَنّٰی تَمَنِّیًا) کی طرح ہوگا، عین کلمہ میں تعلیل نہیں ہوگی۔

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ (مطلق) لفیف مقرون از باب "تَفَعُّلٌ" جیسے "اَلتَّقَوِّیْ" (قوی ہونا)

☆تَقَوّٰی یَتَقَوّٰی تَقَوِّیًا **فَهُوَ** مُتَقَوٍّ لَم یَتَقَوَّ لَایَتَقَوّٰی لَنْ یَّتَقَوّٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَقَوَّ لِیَتَقَوَّ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَقَوَّ لَایَتَقَوَّ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَقَوًّی مُتَقَوَّیَان مُتَقَوَّیَاتٌ، (۱)تَقَوّٰی یَتَقَوّٰی تَقَوِّیًا **فَهُوَ** مُتَقَوٍّ وَّتُقُوِّیَ بِهٖ یُتَقَوّٰی بِهٖ تَقَوِّیًا **فَذَاكَ** مُتَقَوًّی بِهٖ لَمْ یَتَقَوَّ لَمْ یُتَقَوَّ بِهٖ لَایَتَقَوّٰی لَایُتَقَوّٰی بِهٖ لَنْ یَّتَقَوّٰی لَنْ یُّتَقَوّٰی بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَقَوَّ لِیُتَقَوَّ بِكَ لِیَتَقَوَّ لِیُتَقَوَّ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَقَوَّ لَایُتَقَوَّ بِكَ لَایَتَقَوَّ لَایُتَقَوَّ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَقَوًّی مُّتَقَوَّیَان مُتَقَوَّیَاتٌ، (۲)تَقَوّٰی یَتَقَوّٰی تَقَوِّیًا **فَهُوَ** مُتَقَوٍّ وَّتُقُوِّیَ یُتَقَوّٰی تَقَوِّیًا **فَذَاكَ** مُتَقَوًّی لَمْ یَتَقَوَّ لَمْ یُتَقَوَّ لَایَتَقَوّٰی لَایُتَقَوّٰی لَنْ یَّتَقَوّٰی لَنْ یُّتَقَوّٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَقَوَّ لِتُتَقَوَّ لِیَتَقَوَّ لِیُتَقَوَّ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَقَوَّ لَاتُتَقَوَّ لَایَتَقَوَّ لَایُتَقَوَّ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَقَوًّی مُّتَقَوَّیَان مُتَقَوَّیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ تَقَوّٰی تَقَوَّیَا تَقَوَّوْا تَقَوَّتْ تَقَوَّتَا تَقَوَّیْنَ تَقَوَّیْتَ تَقَوَّیْتُمَا تَقَوَّیْتُمْ تَقَوَّیْتِ تَقَوَّیْتُمَا تَقَوَّیْتُنَّ تَقَوَّیْتُ تَقَوَّیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ (۱)تُقُوِّیَ بِهٖ تُقُوِّیَ بِهِمَا تُقُوِّیَ بِهِمْ تُقُوِّیَ بِهَا تُقُوِّیَ بِهِمَا تُقُوِّیَ بِهِنَّ تُقُوِّیَ بِكَ تُقُوِّیَ بِكُمَا تُقُوِّیَ بِكُمْ تُقُوِّیَ بِكِ تُقُوِّیَ بِكُمَا تُقُوِّیَ بِكُنَّ تُقُوِّیَ بِیْ تُقُوِّیَ بِنَا، (۲)تُقُوِّیَ تُقُوِّیَا تُقُوُّوْا تُقُوِّیَتْ تُقُوِّیَتَا تُقُوِّیْنَ تُقُوِّیْتَ تُقُوِّیْتُمَا تُقُوِّیْتُمْ تُقُوِّیْتِ تُقُوِّیْتُمَا تُقُوِّیْتُنَّ تُقُوِّیْتُ تُقُوِّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَاتَقَوّٰی مَاتَقَوَّیَا مَاتَقَوَّوْا مَاتَقَوَّتْ مَاتَقَوَّتَا مَاتَقَوَّیْنَ مَاتَقَوَّیْتَ مَاتَقَوَّیْتُمَا مَاتَقَوَّیْتُمْ مَاتَقَوَّیْتِ مَاتَقَوَّیْتُمَا مَاتَقَوَّیْتُنَّ مَاتَقَوَّیْتُ مَاتَقَوَّیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ (۱)مَاتُقُوِّیَ بِهٖ مَاتُقُوِّیَ بِهِمَا مَاتُقُوِّیَ بِهِمْ مَاتُقُوِّیَ بِهَا مَاتُقُوِّیَ بِهِمَا مَاتُقُوِّیَ بِهِنَّ مَاتُقُوِّیَ بِكَ مَاتُقُوِّیَ بِكُمَا مَاتُقُوِّیَ بِكُمْ مَاتُقُوِّیَ بِكِ مَاتُقُوِّیَ بِكُمَا مَاتُقُوِّیَ بِكُنَّ مَاتُقُوِّیَ بِیْ مَاتُقُوِّیَ بِنَا، (۲)مَاتُقُوِّیَ مَاتُقُوِّیَا مَاتُقُوُّوْا مَاتُقُوِّیَتْ مَاتُقُوِّیَتَا مَاتُقُوِّیْنَ مَاتُقُوِّیْتَ مَاتُقُوِّیْتُمَا مَاتُقُوِّیْتُمْ مَاتُقُوِّیْتِ مَاتُقُوِّیْتُمَا

ماتُقُوِّیتُنَّ ماتُقُوِّیتُ ماتُقُوِّینا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَتَقَوّٰی یَتَقَوَّیَانِ یَتَقَوَّوْنَ تَتَقَوّٰی تَتَقَوَّیَانِ یَتَقَوَّیْنَ تَتَقَوّٰی تَتَقَوَّیَانِ تَتَقَوَّوْنَ تَتَقَوَّیْنَ تَتَقَوَّیَانِ تَتَقَوَّیْنَ اَتَقَوّٰی نَتَقَوّٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُتَقَوّٰی بِہٖ یُتَقَوّٰی بِھِمَا یُتَقَوّٰی بِھِمْ یُتَقَوّٰی بِھَا یُتَقَوّٰی بِھِمَا یُتَقَوّٰی بِھِنَّ یُتَقَوّٰی بِکَ یُتَقَوّٰی بِکُمَا یُتَقَوّٰی بِکُمْ یُتَقَوّٰی بِکِ یُتَقَوّٰی بِکُمَا یُتَقَوّٰی بِکُنَّ یُتَقَوّٰی بِیْ یُتَقَوّٰی بِنَا، (۲)یُتَقَوّٰی یُتَقَوَّیَانِ یُتَقَوَّوْنَ تُتَقَوّٰی تُتَقَوَّیَانِ یُتَقَوَّیْنَ تُتَقَوّٰی تُتَقَوَّیَانِ تُتَقَوَّوْنَ تُتَقَوَّیْنَ تُتَقَوَّیَانِ تُتَقَوَّیْنَ اُتَقَوّٰی نُتَقَوّٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَتَقَوّٰی لَایَتَقَوَّیَانِ لَایَتَقَوَّوْنَ لَاتَتَقَوّٰی لَاتَتَقَوَّیَانِ لَایَتَقَوَّیْنَ لَاتَتَقَوّٰی لَاتَتَقَوَّیَانِ لَاتَتَقَوَّوْنَ لَاتَتَقَوَّیْنَ لَاتَتَقَوَّیَانِ لَاتَتَقَوَّیْنَ لَااَتَقَوّٰی لَانَتَقَوّٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُتَقَوّٰی بِہٖ لَایُتَقَوّٰی بِھِمَا لَایُتَقَوّٰی بِھِمْ لَایُتَقَوّٰی بِھَا لَایُتَقَوّٰی بِھِمَا لَایُتَقَوّٰی بِھِنَّ لَایُتَقَوّٰی بِکَ لَایُتَقَوّٰی بِکُمَا لَایُتَقَوّٰی بِکُمْ لَایُتَقَوّٰی بِکِ لَایُتَقَوّٰی بِکُمَا لَایُتَقَوّٰی بِکُنَّ لَایُتَقَوّٰی بِیْ لَایُتَقَوّٰی بِنَا، (۲)لَایُتَقَوّٰی لَایُتَقَوَّیَانِ لَایُتَقَوَّوْنَ لَاتُتَقَوّٰی لَاتُتَقَوَّیَانِ لَایُتَقَوَّیْنَ لَاتُتَقَوّٰی لَاتُتَقَوَّیَانِ لَاتُتَقَوَّوْنَ لَاتُتَقَوَّیْنَ لَاتُتَقَوَّیَانِ لَاتُتَقَوَّیْنَ لَااُتَقَوّٰی لَانُتَقَوّٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَقَوَّیَنَّ لَیَتَقَوَّیَانِّ لَیَتَقَوَّوُنَّ لَتَتَقَوَّیَنَّ لَتَتَقَوَّیَانِّ لَیَتَقَوَّیْنَانِّ لَتَتَقَوَّیَنَّ لَتَتَقَوَّیَانِّ لَتَتَقَوَّوُنَّ لَتَتَقَوَّیِنَّ لَتَتَقَوَّیَانِّ لَتَتَقَوَّیْنَانِّ لَاَتَقَوَّیَنَّ لَنَتَقَوَّیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُتَقَوَّیَنَّ بِہٖ لَیُتَقَوَّیَنَّ بِھِمَا لَیُتَقَوَّیَنَّ بِھِمْ لَیُتَقَوَّیَنَّ بِھَا لَیُتَقَوَّیَنَّ بِھِمَا لَیُتَقَوَّیَنَّ بِھِنَّ لَیُتَقَوَّیَنَّ بِکَ لَیُتَقَوَّیَنَّ بِکُمَا لَیُتَقَوَّیَنَّ بِکُمْ لَیُتَقَوَّیَنَّ بِکِ لَیُتَقَوَّیَنَّ بِکُمَا لَیُتَقَوَّیَنَّ بِکُنَّ لَیُتَقَوَّیَنَّ بِیْ لَیُتَقَوَّیَنَّ بِنَا، (۲) لَیُتَقَوَّیَنَّ لَیُتَقَوَّیَانِّ لَیُتَقَوَّوُنَّ لَتُتَقَوَّیَنَّ لَتُتَقَوَّیَانِّ لَیُتَقَوَّیْنَانِّ لَتُتَقَوَّیَنَّ لَتُتَقَوَّیَانِّ لَتُتَقَوَّوُنَّ لَتُتَقَوَّیِنَّ لَتُتَقَوَّیَانِّ لَتُتَقَوَّیْنَانِّ لَاُتَقَوَّیَنَّ لَنُتَقَوَّیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَقَوَّیَنْ لَیَتَقَوَّوُنْ لَتَتَقَوَّیَنْ لَتَتَقَوَّیَنْ لَتَتَقَوَّوُنْ لَتَتَقَوَّیِنْ لَاَتَقَوَّیَنْ لَنَتَقَوَّیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُتَقَوَّیَنْ بِہٖ لَیُتَقَوَّیَنْ بِھِمْ لَیُتَقَوَّیَنْ بِھَا لَیُتَقَوَّیَنْ بِکَ لَیُتَقَوَّیَنْ بِکُمْ لَیُتَقَوَّیَنْ بِکِ لَیُتَقَوَّیَنْ بِیْ لَیُتَقَوَّیَنْ بِنَا، (۲) لَیُتَقَوَّیَنْ لَیُتَقَوَّوُنْ لَتُتَقَوَّیَنْ لَتُتَقَوَّیَنْ لَتُتَقَوَّوُنْ لَتُتَقَوَّیِنْ لَاُتَقَوَّیَنْ لَنُتَقَوَّیَنْ،

بحث اسم فاعل-مُتَقَوٍّ مُتَقَوِّیَانِ (مُتَقَوِّیَیْنِ) مُتَقَوُّوْنَ (مُتَقَوِّیْنَ) مُتَقَوِّیَۃٌ مُتَقَوِّیَتَانِ (مُتَقَوِّیَتَیْنِ) مُتَقَوِّیَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُتَقَوًّی بِہٖ مُتَقَوًّی بِھِمَا مُتَقَوًّی بِھِمْ مُتَقَوًّی بِھَا مُتَقَوًّی بِھِمَا مُتَقَوًّی بِھِنَّ، (۲)مُتَقَوًّی مُتَقَوَّیَانِ (مُتَقَوَّیَیْنِ) مُتَقَوَّوْنَ (مُتَقَوَّیْنَ) مُتَقَوَّاۃٌ مُتَقَوَّاتَانِ (مُتَقَوَّاتَیْنِ) مُتَقَوَّیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَتَقَوَّ لَمْ یَتَقَوَّیَا لَمْ یَتَقَوَّوْا لَمْ تَتَقَوَّ لَمْ تَتَقَوَّیَا لَمْ یَتَقَوَّیْنَ لَمْ تَتَقَوَّ لَمْ تَتَقَوَّیَا لَمْ تَتَقَوَّوْا لَمْ تَتَقَوَّیْ

لَمْ تَتَقَوَّيَا لَمْ تَتَقَوَّيْنَ لَمْ اَتَقَوَّ لَمْ نَتَقَوَّ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ يُتَقَوَّ بِهٖ لَمْ يُتَقَوَّ بِهِمَا لَمْ يُتَقَوَّ بِهِمْ لَمْ يُتَقَوَّ بِهَا لَمْ يُتَقَوَّ بِهِمَا لَمْ يُتَقَوَّ بِهِنَّ لَمْ يُتَقَوَّ بِكَ لَمْ يُتَقَوَّ بِكُمَا لَمْ يُتَقَوَّ بِكُمْ لَمْ يُتَقَوَّ بِكِ لَمْ يُتَقَوَّ بِكُمَا لَمْ يُتَقَوَّ بِكُنَّ لَمْ يُتَقَوَّ بِيْ لَمْ يُتَقَوَّ بِنَا، (۲)لَمْ يُتَقَوَّ لَمْ يُتَقَوَّيَا لَمْ يُتَقَوَّوْا لَمْ تُتَقَوَّ لَمْ تُتَقَوَّيَا لَمْ يُتَقَوَّيْنَ لَمْ تُتَقَوَّ لَمْ تُتَقَوَّيَا لَمْ تُتَقَوَّوْا لَمْ تُتَقَوَّىْ لَمْ تُتَقَوَّيَا لَمْ تُتَقَوَّيْنَ لَمْ اُتَقَوَّ لَمْ نُتَقَوَّ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّتَقَوّٰى لَنْ يَّتَقَوَّيَا لَنْ يَّتَقَوَّوْا لَنْ تَتَقَوّٰى لَنْ تَتَقَوَّيَا لَنْ يَّتَقَوَّيْنَ لَنْ تَتَقَوّٰى لَنْ تَتَقَوَّيَا لَنْ تَتَقَوَّوْا لَنْ تَتَقَوَّىْ لَنْ تَتَقَوَّيَا لَنْ تَتَقَوَّيْنَ لَنْ اَتَقَوّٰى لَنْ نَّتَقَوّٰى،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ يُّتَقَوّٰى بِهٖ لَنْ يُّتَقَوّٰى بِهِمَا لَنْ يُّتَقَوّٰى بِهِمْ لَنْ يُّتَقَوّٰى بِهَا لَنْ يُّتَقَوّٰى بِهِمَا لَنْ يُّتَقَوّٰى بِهِنَّ لَنْ يُّتَقَوّٰى بِكَ لَنْ يُّتَقَوّٰى بِكُمَا لَنْ يُّتَقَوّٰى بِكُمْ لَنْ يُّتَقَوّٰى بِكِ لَنْ يُّتَقَوّٰى بِكُمَا لَنْ يُّتَقَوّٰى بِكُنَّ لَنْ يُّتَقَوّٰى بِيْ لَنْ يُّتَقَوّٰى بِنَا، (۲)لَنْ يُّتَقَوّٰى لَنْ يُّتَقَوَّيَا لَنْ يُّتَقَوَّوْا لَنْ تُتَقَوّٰى لَنْ تُتَقَوَّيَا لَنْ يُّتَقَوَّيْنَ لَنْ تُتَقَوّٰى لَنْ تُتَقَوَّيَا لَنْ تُتَقَوَّوْا لَنْ تُتَقَوَّىْ لَنْ تُتَقَوَّيَا لَنْ تُتَقَوَّيْنَ لَنْ اُتَقَوّٰى لَنْ نُّتَقَوّٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف-تَقَوَّ تَقَوَّيَا تَقَوَّوْا تَقَوَّىْ تَقَوَّيَا تَقَوَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-تَقَوَّيَنَّ تَقَوَّيَانِّ تَقَوَّوُنَّ تَقَوَّيِنَّ تَقَوَّيَانِّ تَقَوَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-تَقَوَّيَنْ تَقَوَّوُنْ تَقَوَّيِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِيُتَقَوَّ بِكَ لِيُتَقَوَّ بِكُمَا لِيُتَقَوَّ بِكُمْ لِيُتَقَوَّ بِكِ لِيُتَقَوَّ بِكُمَا لِيُتَقَوَّ بِكُنَّ، (۲)لِتُتَقَوَّ لِتُتَقَوَّيَا لِتُتَقَوَّوْا لِتُتَقَوَّىْ لِتُتَقَوَّيَا لِتُتَقَوَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِيُتَقَوَّيَنَّ بِكَ لِيُتَقَوَّيَنَّ بِكُمَا لِيُتَقَوَّيَنَّ بِكُمْ لِيُتَقَوَّيَنَّ بِكِ لِيُتَقَوَّيَنَّ بِكُمَا لِيُتَقَوَّيَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُتَقَوَّيَنَّ لِتُتَقَوَّيَانِّ لِتُتَقَوَّوُنَّ لِتُتَقَوَّيِنَّ لِتُتَقَوَّيَانِّ لِتُتَقَوَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- (۱) لِيُتَقَوَّيَنْ بِكَ لِيُتَقَوَّيَنْ بِكُمْ لِيُتَقَوَّيَنْ بِكِ، (۲) لِتُتَقَوَّيَنْ لِتُتَقَوَّوُنْ لِتُتَقَوَّيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَتَقَوَّ لِيَتَقَوَّيَا لِيَتَقَوَّوْا لِتَتَقَوَّ لِتَتَقَوَّيَا لِيَتَقَوَّيْنَ لِاَتَقَوَّ لِنَتَقَوَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَتَقَوَّيَنَّ لِيَتَقَوَّيَانِّ لِيَتَقَوَّوُنَّ لِتَتَقَوَّيَنَّ لِتَتَقَوَّيَانِّ لِيَتَقَوَّيْنَانِّ لِاَتَقَوَّيَنَّ لِنَتَقَوَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَتَقَوَّيَنْ لِيَتَقَوَّوُنْ لِتَتَقَوَّيَنْ لِاَتَقَوَّيَنْ لِنَتَقَوَّيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِيُتَقَوَّ بِهٖ لِيُتَقَوَّ بِهِمَا لِيُتَقَوَّ بِهِمْ لِيُتَقَوَّ بِهَا لِيُتَقَوَّ بِهِمَا لِيُتَقَوَّ بِهِنَّ لِيُتَقَوَّ بِيْ لِيُتَقَوَّ بِنَا، (۲) لِيُتَقَوَّ لِيُتَقَوَّيَا لِيُتَقَوَّوْا لِتُتَقَوَّ لِتُتَقَوَّيَا لِيُتَقَوَّيْنَ لِاُتَقَوَّ لِنُتَقَوَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِيُتَقَوَّيَنَّ بِهٖ لِيُتَقَوَّيَنَّ بِهِمَا لِيُتَقَوَّيَنَّ بِهِمْ لِيُتَقَوَّيَنَّ بِهَا لِيُتَقَوَّيَنَّ بِهِمَا لِيُتَقَوَّيَنَّ بِهِنَّ لِيُتَقَوَّيَنَّ بِيْ لِيُتَقَوَّيَنَّ بِنَا، (۲) لِيُتَقَوَّيَنَّ لِيُتَقَوَّيَانِّ لِيُتَقَوَّوُنَّ لِتُتَقَوَّيَنَّ لِتُتَقَوَّيَانِّ لِيُتَقَوَّيْنَانِّ لِاُتَقَوَّيَنَّ لِنُتَقَوَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱) لِيُتَقَوَّيَنْ بِهٖ لِيُتَقَوَّيَنْ بِهِمْ لِيُتَقَوَّيَنْ بِهَا لِيُتَقَوَّيَنْ بِيْ لِيُتَقَوَّيَنْ بِنَا، (۲)لِيُتَقَوَّيَنْ لِيُتَقَوَّوُنْ

لِتَتَقَوَّيَنْ لِاَتَقَوَّيَنْ لِنَتَقَوَّيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔ لَاتَتَقَوَّ لَاتَتَقَوَّيَا لَاتَتَقَوَّوْا لَاتَتَقَوَّىْ لَاتَتَقَوَّيَا لَاتَتَقَوَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتَتَقَوَّيَنَّ لَاتَتَقَوَّيَانِّ لَاتَتَقَوُّنَّ لَاتَتَقَوِّيَنَّ لَاتَتَقَوَّيَانِّ لَاتَتَقَوَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتَتَقَوَّيَنْ لَاتَتَقَوُّنْ لَاتَتَقَوِّيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔ (۱) لَايُتَقَوَّ بِكَ لَايُتَقَوَّ بِكُمَا لَايُتَقَوَّ بِكُمْ لَايُتَقَوَّ بِكِ لَايُتَقَوَّ بِكُمَا لَايُتَقَوَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَقَوَّ لَاتُتَقَوَّيَا لَاتُتَقَوَّوْا لَاتُتَقَوَّىْ لَاتُتَقَوَّيَا لَاتُتَقَوَّيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لَايُتَقَوَّيَنَّ بِكَ لَايُتَقَوَّيَنَّ بِكُمَا لَايُتَقَوَّيَنَّ بِكُمْ لَايُتَقَوَّيَنَّ بِكِ لَايُتَقَوَّيَنَّ بِكُمَا لَايُتَقَوَّيَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَقَوَّيَنَّ لَاتُتَقَوَّيَانِّ لَاتُتَقَوُّنَّ لَاتُتَقَوِّيَنَّ لَاتُتَقَوَّيَانِّ لَاتُتَقَوَّيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لَايُتَقَوَّيَنْ بِكَ لَايُتَقَوَّيَنْ بِكُمْ لَايُتَقَوَّيَنْ بِكِ، (۲) لَاتُتَقَوَّيَنْ لَاتُتَقَوُّنْ لَاتُتَقَوِّيَنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔ لَايَتَقَوَّ لَايَتَقَوَّيَا لَايَتَقَوَّوْا لَاتَتَقَوَّ لَاتَتَقَوَّيَا لَايَتَقَوَّيْنَ لَااَتَقَوَّ لَانَتَقَوَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَايَتَقَوَّيَنَّ لَايَتَقَوَّيَانِّ لَايَتَقَوُّنَّ لَاتَتَقَوَّيَنَّ لَاتَتَقَوَّيَانِّ لَايَتَقَوَّيْنَانِّ لَااَتَقَوَّيَنَّ لَانَتَقَوَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَايَتَقَوَّيَنْ لَايَتَقَوُّنْ لَاتَتَقَوَّيَنْ لَااَتَقَوَّيَنْ لَانَتَقَوَّيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔ (۱) لَايُتَقَوَّ بِهٖ لَايُتَقَوَّ بِهِمَا لَايُتَقَوَّ بِهِمْ لَايُتَقَوَّ بِهَا لَايُتَقَوَّ بِهِمَا لَايُتَقَوَّ بِهِنَّ لَايُتَقَوَّ بِيْ لَايُتَقَوَّ بِنَا، (۲) لَايُتَقَوَّ لَايُتَقَوَّيَا لَايُتَقَوَّوْا لَاتُتَقَوَّ لَاتُتَقَوَّيَا لَايُتَقَوَّيْنَ لَااُتَقَوَّ لَانُتَقَوَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ (۱) لَايُتَقَوَّيَنَّ بِهٖ لَايُتَقَوَّيَنَّ بِهِمَا لَايُتَقَوَّيَنَّ بِهِمْ لَايُتَقَوَّيَنَّ بِهَا لَايُتَقَوَّيَنَّ بِهِمَا لَايُتَقَوَّيَنَّ بِهِنَّ لَايُتَقَوَّيَنَّ بِيْ لَايُتَقَوَّيَنَّ بِنَا، (۲) لَايُتَقَوَّيَنَّ لَايُتَقَوَّيَانِّ لَايُتَقَوُّنَّ لَاتُتَقَوَّيَنَّ لَاتُتَقَوَّيَانِّ لَايُتَقَوَّيْنَانِّ لَااُتَقَوَّيَنَّ لَانُتَقَوَّيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ (۱) لَايُتَقَوَّيَنْ بِهٖ لَايُتَقَوَّيَنْ بِهِمْ لَايُتَقَوَّيَنْ بِهَا لَايُتَقَوَّيَنْ بِيْ لَايُتَقَوَّيَنْ بِنَا، (۲) لَايُتَقَوَّيَنْ لَايُتَقَوُّنْ لَاتُتَقَوَّيَنْ لَااُتَقَوَّيَنْ لَانُتَقَوَّيَنْ،

﴿لفیف مقرون کے چند مصادر جو بابِ ''تَفَعُّلْ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّثَوِّیْ	مہمان بننا	اَلتَّحَوِّیْ	سکڑ نا رگول ہونا	اَلتَّسَوِّیْ	ہموار و برابر ہونا
اَلتَّعَیِّیْ	کسی پر کام کا دشوار ہونا	اَلتَّلَوِّیْ	مڑنا	اَلتَّنَوِّیْ	قصد و ارادہ کرنا
اَلتَّوَیُّلُ	''یَاوَیْلِیْ'' کہہ کر رونا		اَلتَّکَوِّیْ	تنگ جگہ داخل ہو کر سمٹنا	

باب تفاعُلٌ (تَسَاوٰی یَتَسَاوٰی تَسَاوِیًا) کی مکمل تعلیلات

☆اس پورے باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ تفاعل ناقص یائی (تَنَاهٰی یَتَنَاهٰی تَنَاهِيًا) کی طرح ہوگی اوراسی لام کلمہ کی تعلیل کی وجہ سے لفیف مقرون کے عین کلمہ میں کہیں بھی تعلیل نہیں ہوگی تا کہ دو تعلیلیں جمع نہ ہوں۔

باب پنجم صرف صغیرثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مقرون

ازباب "تفاعُلٌ" جیسے "اَلتَّسَاوِیُ" (برابرہونا)

☆تَسَاوٰی یَتَسَاوٰی تَسَاوِیًا **فَهُوَ** مُتَسَاوٍ لَمْ یَتَسَاوَ لَایَتَسَاوٰی لَنْ یَّتَسَاوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَسَاوَ لِیَتَسَاوَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَسَاوَ لَایَتَسَاوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَسَاوًی مُتَسَاوًی مُتَسَاوَیَانِ مُتَسَاوَیَاتٌ، (۱) تَسَاوٰی یَتَسَاوٰی تَسَاوِیًا **فَهُوَ** مُتَسَاوٍ وَّتُسُوْوِیَ بِهٖ یُتَسَاوٰی بِهٖ تَسَاوِیًا **فَذَاكَ** مُتَسَاوًی بِهٖ لَمْ یَتَسَاوَ لَمْ یُتَسَاوَ بِهٖ لَایَتَسَاوٰی لَایُتَسَاوٰی بِهٖ لَنْ یَّتَسَاوٰی لَنْ یُّتَسَاوٰی بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَسَاوَ لِیُتَسَاوَ بِكَ لِیَتَسَاوَ لِیُتَسَاوَ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَسَاوَ لَایُتَسَاوَ بِكَ لَایَتَسَاوَ لَایُتَسَاوَ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَسَاوًی مُتَسَاوًی مُتَسَاوَیَانِ مُتَسَاوَیَاتٌ، (۲) تَسَاوٰی یَتَسَاوٰی تَسَاوِیًا **فَهُوَ** مُتَسَاوٍ وَّتُسُوْوِیَ یُتَسَاوٰی تَسَاوِیًا **فَذَاكَ** مُتَسَاوًی لَمْ یَتَسَاوَ لَمْ یُتَسَاوَ لَایَتَسَاوٰی لَایُتَسَاوٰی لَنْ یَّتَسَاوٰی لَنْ یُّتَسَاوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** تَسَاوَ لِتُتَسَاوَ لِیَتَسَاوَ لِیُتَسَاوَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَتَسَاوَ لَاتُتَسَاوَ لَایَتَسَاوَ لَایُتَسَاوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُتَسَاوًی مُتَسَاوًی مُتَسَاوَیَانِ مُتَسَاوَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔تَسَاوٰی تَسَاوَیَا تَسَاوَوْا تَسَاوَتْ تَسَاوَتَا تَسَاوَیْنَ تَسَاوَیْتَ تَسَاوَیْتُمَا تَسَاوَیْتُمْ تَسَاوَیْتِ تَسَاوَیْتُمَا تَسَاوَیْتُنَّ تَسَاوَیْتُ تَسَاوَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔(۱) تُسُوْوِیَ بِهٖ تُسُوْوِیَ بِهِمَا تُسُوْوِیَ بِهِمْ تُسُوْوِیَ بِهَا تُسُوْوِیَ بِهِمَا تُسُوْوِیَ بِهِنَّ تُسُوْوِیَ بِكَ تُسُوْوِیَ بِكُمَا تُسُوْوِیَ بِكُمْ تُسُوْوِیَ بِكِ تُسُوْوِیَ بِكُمَا تُسُوْوِیَ بِكُنَّ تُسُوْوِیَ بِیْ تُسُوْوِیَ بِنَا (۲) تُسُوْوِیَ تُسُوْوِیَا تُسُوْوُوْا تُسُوْوِیَتْ تُسُوْوِیَتَا تُسُوْوِیْنَ تُسُوْوِیْتَ تُسُوْوِیْتُمَا تُسُوْوِیْتُمْ تُسُوْوِیْتِ تُسُوْوِیْتُمَا تُسُوْوِیْتُنَّ تُسُوْوِیْتُ تُسُوْوِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاتَسَاوٰی مَاتَسَاوَیَا مَاتَسَاوَوْا مَاتَسَاوَتْ مَاتَسَاوَتَا مَاتَسَاوَیْنَ مَاتَسَاوَیْتَ مَاتَسَاوَیْتُمَا مَاتَسَاوَیْتُمْ مَاتَسَاوَیْتِ مَاتَسَاوَیْتُمَا مَاتَسَاوَیْتُنَّ مَاتَسَاوَیْتُ مَاتَسَاوَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔(۱) مَاتُسُوْوِیَ بِهٖ مَاتُسُوْوِیَ بِهِمَا مَاتُسُوْوِیَ بِهِمْ مَاتُسُوْوِیَ بِهَا مَاتُسُوْوِیَ بِهِمَا مَاتُسُوْوِیَ بِهِنَّ مَاتُسُوْوِیَ بِكَ مَاتُسُوْوِیَ بِكُمَا مَاتُسُوْوِیَ بِكُمْ مَاتُسُوْوِیَ بِكِ مَاتُسُوْوِیَ بِكُمَا مَاتُسُوْوِیَ بِكُنَّ

مَاتُسُوْوِیَ بِیْ مَاتُسُوْوِیَ بِنَا، (۲) مَاتُسُوْوِیَ مَاتُسُوْوِیَا مَاتُسُوْوُوْا مَاتُسُوْوِیَتْ مَاتُسُوْوِیَتَا مَاتُسُوْوِیْنَ مَاتُسُوْوِیْتَ مَاتُسُوْوِیْتُمَا مَاتُسُوْوِیْتُمْ مَاتُسُوْوِیْتِ مَاتُسُوْوِیْتُمَا مَاتُسُوْوِیْتُنَّ مَاتُسُوْوِیْتُ مَاتُسُوْوِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَتَسَاوٰی یَتَسَاوَیَانِ یَتَسَاوَوْنَ تَتَسَاوٰی تَتَسَاوَیَانِ یَتَسَاوَیْنَ تَتَسَاوٰی تَتَسَاوَیَانِ تَتَسَاوَوْنَ تَتَسَاوَیْنَ تَتَسَاوَیَانِ تَتَسَاوَیْنَ اَتَسَاوٰی نَتَسَاوٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُتَسَاوٰی بِهٖ یُتَسَاوٰی بِهِمَا یُتَسَاوٰی بِهِمْ یُتَسَاوٰی بِهَا یُتَسَاوٰی بِهِمَا یُتَسَاوٰی بِهِنَّ یُتَسَاوٰی بِكَ یُتَسَاوٰی بِكُمَا یُتَسَاوٰی بِكُمْ یُتَسَاوٰی بِكِ یُتَسَاوٰی بِكُمَا یُتَسَاوٰی بِكُنَّ یُتَسَاوٰی بِیْ یُتَسَاوٰی بِنَا، (۲)یُتَسَاوٰی یُتَسَاوَیَانِ یُتَسَاوَوْنَ تُتَسَاوٰی تُتَسَاوَیَانِ یُتَسَاوَیْنَ تُتَسَاوٰی تُتَسَاوَیَانِ تُتَسَاوَوْنَ تُتَسَاوَیْنَ تُتَسَاوَیَانِ تُتَسَاوَیْنَ اُتَسَاوٰی نُتَسَاوٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَتَسَاوٰی لَایَتَسَاوَیَانِ لَایَتَسَاوَوْنَ لَاتَتَسَاوٰی لَاتَتَسَاوَیَانِ لَایَتَسَاوَیْنَ لَاتَتَسَاوٰی لَاتَتَسَاوَیَانِ لَاتَتَسَاوَوْنَ لَاتَتَسَاوَیْنَ لَاتَتَسَاوَیَانِ لَاتَتَسَاوَیْنَ لَآاَتَسَاوٰی لَانَتَسَاوٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُتَسَاوٰی بِهٖ لَایُتَسَاوٰی بِهِمَا لَایُتَسَاوٰی بِهِمْ لَایُتَسَاوٰی بِهَا لَایُتَسَاوٰی بِهِمَا لَایُتَسَاوٰی بِهِنَّ لَایُتَسَاوٰی بِكَ لَایُتَسَاوٰی بِكُمَا لَایُتَسَاوٰی بِكُمْ لَایُتَسَاوٰی بِكِ لَایُتَسَاوٰی بِكُمَا لَایُتَسَاوٰی بِكُنَّ لَایُتَسَاوٰی بِیْ لَایُتَسَاوٰی بِنَا، (۲)لَایُتَسَاوٰی لَایُتَسَاوَیَانِ لَایُتَسَاوَوْنَ لَاتُتَسَاوٰی لَاتُتَسَاوَیَانِ لَایُتَسَاوَیْنَ لَاتُتَسَاوٰی لَاتُتَسَاوَیَانِ لَاتُتَسَاوَوْنَ لَاتُتَسَاوَیْنَ لَاتُتَسَاوَیَانِ لَاتُتَسَاوَیْنَ لَآاُتَسَاوٰی لَانُتَسَاوٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَسَاوَیَنَّ لَیَتَسَاوَیَانِّ لَیَتَسَاوَوُنَّ لَتَتَسَاوَیَنَّ لَتَتَسَاوَیَانِّ لَیَتَسَاوَیْنَانِّ لَتَتَسَاوَیَنَّ لَتَتَسَاوَیَانِّ لَتَتَسَاوَوُنَّ لَتَتَسَاوَیِنَّ لَتَتَسَاوَیَانِّ لَتَتَسَاوَیْنَانِّ لَاَتَسَاوَیَنَّ لَنَتَسَاوَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُتَسَاوَیَنَّ بِهٖ لَیُتَسَاوَیَنَّ بِهِمَا لَیُتَسَاوَیَنَّ بِهِمْ لَیُتَسَاوَیَنَّ بِهَا لَیُتَسَاوَیَنَّ بِهِمَا لَیُتَسَاوَیَنَّ بِهِنَّ لَیُتَسَاوَیَنَّ بِكَ لَیُتَسَاوَیَنَّ بِكُمَا لَیُتَسَاوَیَنَّ بِكُمْ لَیُتَسَاوَیَنَّ بِكِ لَیُتَسَاوَیَنَّ بِكُمَا لَیُتَسَاوَیَنَّ بِكُنَّ لَیُتَسَاوَیَنَّ بِیْ لَیُتَسَاوَیَنَّ بِنَا' (۲)لَیُتَسَاوَیَنَّ لَیُتَسَاوَیَانِّ لَیُتَسَاوَوُنَّ لَتُتَسَاوَیَنَّ لَتُتَسَاوَیَانِّ لَیُتَسَاوَیْنَانِّ لَتُتَسَاوَیَنَّ لَتُتَسَاوَیَانِّ لَتُتَسَاوَوُنَّ لَتُتَسَاوَیِنَّ لَتُتَسَاوَیَانِّ لَتُتَسَاوَیْنَانِّ لَاُتَسَاوَیَنَّ لَنُتَسَاوَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَتَسَاوَیَنْ لَیَتَسَاوَوُنْ لَتَتَسَاوَیَنْ لَتَتَسَاوَیَنْ لَتَتَسَاوَوُنْ لَتَتَسَاوَیِنْ لَاَتَسَاوَیَنْ لَنَتَسَاوَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُتَسَاوَیَنْ بِهٖ لَیُتَسَاوَیَنْ بِهِمْ لَیُتَسَاوَیَنْ بِهَا لَیُتَسَاوَیَنْ بِكَ لَیُتَسَاوَیَنْ بِكُمْ لَیُتَسَاوَیَنْ بِكِ لَیُتَسَاوَیَنْ بِیْ لَیُتَسَاوَیَنْ بِنَا، (۲) لَیُتَسَاوَیَنْ لَیُتَسَاوَوُنْ لَتُتَسَاوَیَنْ لَتُتَسَاوَیَنْ لَتُتَسَاوَوُنْ لَتُتَسَاوَیِنْ لَاُتَسَاوَیَنْ لَنُتَسَاوَیَنْ؛

بحث اسم فاعل-مُتَسَاوٍ مُتَسَاوِیَانِ(مُتَسَاوِیَیْنِ) مُتَسَاوُوْنَ(مُتَسَاوِیْنَ) مُتَسَاوِیَةٌ مُتَسَاوِیَتَانِ(مُتَسَاوِیَتَیْنِ) مُتَسَاوِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُتَسَاوًی بِہٖ مُتَسَاوًی بِھِمَا مُتَسَاوًی بِھِمْ مُتَسَاوًی بِھَا مُتَسَاوًی بِھِمَا مُتَسَاوًی بِھِنَّ،

(۲)مُتَسَاوًی مُتَسَاوَیَانِ(مُتَسَاوَیَیْنِ) مُتَسَاوَوْنَ(مُتَسَاوَیْنَ) مُتَسَاوَاۃٌ مُتَسَاوَاتَانِ(مُتَسَاوَاتَیْنِ) مُتَسَاوَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَتَسَاوَ لَمْ یَتَسَاوَیَا لَمْ یَتَسَاوَوْا لَمْ تَتَسَاوَ لَمْ تَتَسَاوَیَا لَمْ یَتَسَاوَیْنَ لَمْ تَتَسَاوَ لَمْ تَتَسَاوَیَا لَمْ تَتَسَاوَوْا لَمْ تَتَسَاوَیْ لَمْ تَتَسَاوَیَا لَمْ تَتَسَاوَیْنَ لَمْ اَتَسَاوَ لَمْ نَتَسَاوَ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ یُتَسَاوَ بِہٖ لَمْ یُتَسَاوَ بِھِمَا لَمْ یُتَسَاوَ بِھِمْ لَمْ یُتَسَاوَ بِھَا لَمْ یُتَسَاوَ بِھِمَا لَمْ یُتَسَاوَ بِھِنَّ لَمْ یُتَسَاوَ بِکَ لَمْ یُتَسَاوَ بِکُمَا لَمْ یُتَسَاوَ بِکُمْ لَمْ یُتَسَاوَ بِکِ لَمْ یُتَسَاوَ بِکُمَا لَمْ یُتَسَاوَ بِکُنَّ لَمْ یُتَسَاوَ بِیْ لَمْ یُتَسَاوَ بِنَا، (۲)لَمْ یُتَسَاوَ لَمْ یُتَسَاوَیَا لَمْ یُتَسَاوَوْا لَمْ تُتَسَاوَ لَمْ تُتَسَاوَیَا لَمْ یُتَسَاوَیْنَ لَمْ تُتَسَاوَ لَمْ تُتَسَاوَیَا لَمْ تُتَسَاوَوْا لَمْ تُتَسَاوَیْ لَمْ تُتَسَاوَیَا لَمْ تُتَسَاوَیْنَ لَمْ اُتَسَاوَ لَمْ نُتَسَاوَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّتَسَاوٰی لَنْ یَّتَسَاوَیَا لَنْ یَّتَسَاوَوْا لَنْ تَتَسَاوٰی لَنْ تَتَسَاوَیَا لَنْ یَّتَسَاوَیْنَ لَنْ تَتَسَاوٰی لَنْ تَتَسَاوَیَا لَنْ تَتَسَاوَوْا لَنْ تَتَسَاوَیْ لَنْ تَتَسَاوَیَا لَنْ تَتَسَاوَیْنَ لَنْ اَتَسَاوٰی لَنْ نَّتَسَاوٰی،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ یُّتَسَاوٰی بِہٖ لَنْ یُّتَسَاوٰی بِھِمَا لَنْ یُّتَسَاوٰی بِھِمْ لَنْ یُّتَسَاوٰی بِھَا لَنْ یُّتَسَاوٰی بِھِمَا لَنْ یُّتَسَاوٰی بِھِنَّ لَنْ یُّتَسَاوٰی بِکَ لَنْ یُّتَسَاوٰی بِکُمَا لَنْ یُّتَسَاوٰی بِکُمْ لَنْ یُّتَسَاوٰی بِکِ لَنْ یُّتَسَاوٰی بِکُمَا لَنْ یُّتَسَاوٰی بِکُنَّ لَنْ یُّتَسَاوٰی بِیْ لَنْ یُّتَسَاوٰی بِنَا، (۲)لَنْ یُّتَسَاوٰی لَنْ یُّتَسَاوَیَا لَنْ یُّتَسَاوَوْا لَنْ تُتَسَاوٰی لَنْ تُتَسَاوَیَا لَنْ یُّتَسَاوَیْنَ لَنْ تُتَسَاوٰی لَنْ تُتَسَاوَیَا لَنْ تُتَسَاوَوْا لَنْ تُتَسَاوَیْ لَنْ تُتَسَاوَیَا لَنْ تُتَسَاوَیْنَ لَنْ اُتَسَاوٰی لَنْ نُّتَسَاوٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-تَسَاوَ تَسَاوَیَا تَسَاوَوْا تَسَاوَیْ تَسَاوَیَا تَسَاوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-تَسَاوَیَنَّ تَسَاوَیَانِّ تَسَاوَوُنَّ تَسَاوَیِنَّ تَسَاوَیَانِّ تَسَاوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-تَسَاوَیَنْ تَسَاوَوُنْ تَسَاوَیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِیُتَسَاوَ بِکَ لِیُتَسَاوَ بِکُمَا لِیُتَسَاوَ بِکُمْ لِیُتَسَاوَ بِکِ لِیُتَسَاوَ بِکُمَا لِیُتَسَاوَ بِکُنَّ، (۲)لِتُتَسَاوَ لِتُتَسَاوَیَا لِتُتَسَاوَوْا لِتُتَسَاوَیْ لِتُتَسَاوَیَا لِتُتَسَاوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِیُتَسَاوَیَنَّ بِکَ لِیُتَسَاوَیَنَّ بِکُمَا لِیُتَسَاوَیَنَّ بِکُمْ لِیُتَسَاوَیَنَّ بِکِ لِیُتَسَاوَیَنَّ بِکُمَا لِیُتَسَاوَیَنَّ بِکُنَّ، (۲)لِتُتَسَاوَیَنَّ لِتُتَسَاوَیَانِّ لِتُتَسَاوَوُنَّ لِتُتَسَاوَیِنَّ لِتُتَسَاوَیَانِّ لِتُتَسَاوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِیُتَسَاوَیَنْ بِکَ لِیُتَسَاوَیَنْ بِکُمْ لِیُتَسَاوَیَنْ بِکِ، (۲)لِتُتَسَاوَیَنْ لِتُتَسَاوَوُنْ لِتُتَسَاوَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَتَسَاوَ لِیَتَسَاوَیَا لِیَتَسَاوَوْا لِتَتَسَاوَ لِتَتَسَاوَیَا لِیَتَسَاوَیْنَ لِاَتَسَاوَ لِنَتَسَاوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَتَسَاوَيَنَّ لِيَتَسَاوَيَانِّ لِيَتَسَاوَوُنَّ لِتَتَسَاوَيَنَّ لِتَتَسَاوَيَانِّ لِيَتَسَاوَيْنَانِّ لَاتَسَاوَيَنَّ لِنَتَسَاوَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَتَسَاوَيَنْ لِيَتَسَاوَوُنْ لِتَتَسَاوَيَنْ لَاتَسَاوَيَنْ لِنَتَسَاوَيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - (۱) لِيُتَسَاوَ بِهِ لِيُتَسَاوَ بِهِمَا لِيُتَسَاوَ بِهِمْ لِيُتَسَاوَ بِهَا لِيُتَسَاوَ بِهِمَا لِيُتَسَاوَ بِهِنَّ لِيُتَسَاوَ بِیْ لِيُتَسَاوَ بِنَا، (۲) لِيُتَسَاوَ لِيُتَسَاوَيَا لِيُتَسَاوَوُا لِتُتَسَاوَ لِتُتَسَاوَيَا لِيُتَسَاوَيْنَ لِاُتَسَاوَ لِنُتَسَاوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لِيُتَسَاوَيَنَّ بِهِ لِيُتَسَاوَيَنَّ بِهِمَا لِيُتَسَاوَيَنَّ بِهِمْ لِيُتَسَاوَيَنَّ بِهَا لِيُتَسَاوَيَنَّ بِهِمَا لِيُتَسَاوَيَنَّ بِهِنَّ لِيُتَسَاوَيَنَّ بِیْ لِيُتَسَاوَيَنَّ بِنَا، (۲) لِيُتَسَاوَيَنَّ لِيُتَسَاوَيَانِّ لِيُتَسَاوَوُنَّ لِتُتَسَاوَيَنَّ لِتُتَسَاوَيَانِّ لِيُتَسَاوَيْنَانِّ لِاُتَسَاوَيَنَّ لِنُتَسَاوَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لِيُتَسَاوَيَنْ بِهِ لِيُتَسَاوَيَنْ بِهِمْ لِيُتَسَاوَيَنْ بِهَا لِيُتَسَاوَيَنْ بِیْ لِيُتَسَاوَيَنْ بِنَا، (۲) لِيُتَسَاوَيَنْ لِيُتَسَاوَوُنْ لِتُتَسَاوَيَنْ لِاُتَسَاوَيَنْ لِنُتَسَاوَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَتَسَاوَ لَاتَتَسَاوَيَا لَاتَتَسَاوَوُا لَاتَتَسَاوَیْ لَاتَتَسَاوَيَا لَاتَتَسَاوَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَتَسَاوَيَنَّ لَاتَتَسَاوَيَانِّ لَاتَتَسَاوَوُنَّ لَاتَتَسَاوَيِنَّ لَاتَتَسَاوَيَانِّ لَاتَتَسَاوَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَتَسَاوَيَنْ لَاتَتَسَاوَوُنْ لَاتَتَسَاوَيِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - (۱) لَايُتَسَاوَ بِكَ لَايُتَسَاوَ بِكُمَا لَايُتَسَاوَ بِكُمْ لَايُتَسَاوَ بِكِ لَايُتَسَاوَ بِكُمَا لَايُتَسَاوَ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَسَاوَ لَاتُتَسَاوَيَا لَاتُتَسَاوَوُا لَاتُتَسَاوَیْ لَاتُتَسَاوَيَا لَاتُتَسَاوَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَايُتَسَاوَيَنَّ بِكَ لَايُتَسَاوَيَنَّ بِكُمَا لَايُتَسَاوَيَنَّ بِكُمْ لَايُتَسَاوَيَنَّ بِكِ لَايُتَسَاوَيَنَّ بِكُمَا لَايُتَسَاوَيَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُتَسَاوَيَنَّ لَاتُتَسَاوَيَانِّ لَاتُتَسَاوَوُنَّ لَاتُتَسَاوَيِنَّ لَاتُتَسَاوَيَانِّ لَاتُتَسَاوَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَايُتَسَاوَيَنْ بِكَ لَايُتَسَاوَيَنْ بِكُمْ لَايُتَسَاوَيَنْ بِكِ، (۲) لَاتُتَسَاوَيَنْ لَاتُتَسَاوَوُنْ لَاتُتَسَاوَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَتَسَاوَ لَايَتَسَاوَيَا لَايَتَسَاوَوُا لَاتَتَسَاوَ لَاتَتَسَاوَيَا لَايَتَسَاوَيْنَ لَآاَتَسَاوَ لَانَتَسَاوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَتَسَاوَيَنَّ لَايَتَسَاوَيَانِّ لَايَتَسَاوَوُنَّ لَاتَتَسَاوَيَنَّ لَاتَتَسَاوَيَانِّ لَايَتَسَاوَيْنَانِّ لَآاَتَسَاوَيَنَّ لَانَتَسَاوَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَتَسَاوَيَنْ لَايَتَسَاوَوُنْ لَاتَتَسَاوَيَنْ لَآاَتَسَاوَيَنْ لَانَتَسَاوَيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَايُتَسَاوَ بِهِ لَايُتَسَاوَ بِهِمَا لَايُتَسَاوَ بِهِمْ لَايُتَسَاوَ بِهَا لَايُتَسَاوَ بِهِمَا لَايُتَسَاوَ بِهِنَّ لَايُتَسَاوَ بِیْ لَايُتَسَاوَ بِنَا، (۲) لَايُتَسَاوَ لَايُتَسَاوَيَا لَايُتَسَاوَوُا لَاتُتَسَاوَ لَاتُتَسَاوَيَا لَايُتَسَاوَيْنَ لَآاُتَسَاوَ لَانُتَسَاوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَايُتَسَاوَيَنَّ بِهِ لَايُتَسَاوَيَنَّ بِهِمَا لَايُتَسَاوَيَنَّ بِهِمْ لَايُتَسَاوَيَنَّ بِهَا لَايُتَسَاوَيَنَّ بِهِمَا لَايُتَسَاوَيَنَّ بِهِنَّ لَايُتَسَاوَيَنَّ بِیْ لَايُتَسَاوَيَنَّ بِنَا، (۲) لَايُتَسَاوَيَنَّ لَايُتَسَاوَيَانِّ لَايُتَسَاوَوُنَّ لَاتُتَسَاوَيَنَّ لَاتُتَسَاوَيَانِّ لَايُتَسَاوَيْنَانِّ لَآاُتَسَاوَيَنَّ لَانُتَسَاوَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَايُتَسَاوَيَنْ بِهِ لَايُتَسَاوَيَنْ بِهِمْ لَايُتَسَاوَيَنْ بِهَا لَايُتَسَاوَيَنْ بِیْ لَايُتَسَاوَيَنْ بِنَا، (۲) لَايُتَسَاوَيَنْ لَايُتَسَاوَوُنْ لَاتُتَسَاوَيَنْ لَآاُتَسَاوَيَنْ لَانُتَسَاوَيَنْ،

لفیف مقرون کے چند مصادر جو بابِ ''تَفَاعُلٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلتَّعَايِيْ	کام کو درست نہ کرنا	اَلتَّغَاوِیْ	بتکلف گمراہ و جاہل بننا	اَلتَّقَاوِیْ	بھوکا رہ کر رات گزارنا
اَلتَّلَاوِیْ	ایک دوسرے پر لپٹنا	اَلتَّهَاوِیْ	ایک دوسرے پر گرنا	اَلتَّدَاوِیْ	خود اپنا علاج کرنا

☆☆☆☆☆

باب اِفْتِعَالٌ (اِسْتَوٰی یَسْتَوِیْ اِسْتِوَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆ دیگر ابواب کی طرح یہ باب بھی مکمل طور پر باب افتعال ناقص یائی (اِجْتَبٰی یَجْتَبِیْ اِجْتِبَآءً) کی طرح ہوگا، عین کلمہ میں تعلیل نہیں ہوگی۔

باب ششم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مقرون از باب ''اِفْتِعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِسْتِوَآءُ'' (برابر ہونا)

☆اِسْتَوٰی یَسْتَوِیْ اِسْتِوَآءً **فَهُوَ** مُسْتَوٍ لَمْ یَسْتَوِ لَایَسْتَوِیْ لَنْ یَّسْتَوِیَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَوِ لِیَسْتَوِ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَوِ لَایَسْتَوِ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَوًی مُسْتَوَیَانِ مُسْتَوَیَاتٌ، (۱) اِسْتَوٰی یَسْتَوِیْ اِسْتِوَآءً **فَهُوَ** مُسْتَوٍ وَّاُسْتُوِیَ بِهٖ یُسْتَوٰی بِهٖ اِسْتِوَآءً **فَذَاكَ** مُسْتَوًی بِهٖ لَمْ یَسْتَوِ لَمْ یُسْتَوَ بِهٖ لَایَسْتَوِیْ لَایُسْتَوٰی بِهٖ لَنْ یَّسْتَوِیَ لَنْ یُّسْتَوٰی بِهٖ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَوِ لِیُسْتَوَ بِكَ لِیَسْتَوِ لِیُسْتَوَ بِهٖ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَوِ لَایُسْتَوَ بِكَ لَایَسْتَوِ لَایُسْتَوَ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَوًی مُسْتَوَیَانِ مُسْتَوَیَاتٌ، (۲) اِسْتَوٰی یَسْتَوِیْ اِسْتِوَآءً **فَهُوَ** مُسْتَوٍ وَّاُسْتُوِیَ یُسْتَوٰی اِسْتِوَآءً **فَذَاكَ** مُسْتَوًی لَمْ یَسْتَوِ لَمْ یُسْتَوَ لَایَسْتَوِیْ لَایُسْتَوٰی لَنْ یَّسْتَوِیَ لَنْ یُّسْتَوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَوِ لِتُسْتَوَ لِیُسْتَوَ لِیُسْتَوَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَوِ لَاتُسْتَوَ لَایَسْتَوِ لَایُسْتَوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَوًی مُسْتَوَیَانِ مُسْتَوَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اِسْتَوٰی اِسْتَوَیَا اِسْتَوَوْا اِسْتَوَتْ اِسْتَوَتَا اِسْتَوَیْنَ اِسْتَوَیْتَ اِسْتَوَیْتُمَا اِسْتَوَیْتُمْ اِسْتَوَیْتِ اِسْتَوَیْتُمَا اِسْتَوَیْتُنَّ اِسْتَوَیْتُ اِسْتَوَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ (۱) اُسْتُوِیَ بِهٖ اُسْتُوِیَ بِهِمَا اُسْتُوِیَ بِهِمْ اُسْتُوِیَ بِهَا اُسْتُوِیَ بِهِمَا اُسْتُوِیَ بِهِنَّ اُسْتُوِیَ بِكَ اُسْتُوِیَ بِكُمَا اُسْتُوِیَ بِكُمْ اُسْتُوِیَ بِكِ اُسْتُوِیَ بِكُمَا اُسْتُوِیَ بِكُنَّ اُسْتُوِیَ بِیْ اُسْتُوِیَ بِنَا، (۲) اُسْتُوِیَ اُسْتُوِیَا اُسْتُوُوْا اُسْتُوِیَتْ اُسْتُوِیَتَا اُسْتُوِیْنَ اُسْتُوِیْتَ اُسْتُوِیْتُمَا اُسْتُوِیْتُمْ اُسْتُوِیْتِ اُسْتُوِیْتُمَا اُسْتُوِیْتُنَّ اُسْتُوِیْتُ اُسْتُوِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَااسْتَوٰی مَااسْتَوَیَا مَااسْتَوَوْا مَااسْتَوَتْ مَااسْتَوَتَا مَااسْتَوَیْنَ مَااسْتَوَیْتَ مَااسْتَوَیْتُمَا

مَااسْتَوَیْتُم مَااسْتَوَیْتِ مَااسْتَوَیْتُمَا مَااسْتَوَیْتُنَّ مَااسْتَوَیْتُ مَااسْتَوَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَااسْتُوِیَ بِہٖ مَااسْتُوِیَ بِھِمَا مَااسْتُوِیَ بِھِمْ مَااسْتُوِیَ بِھَا مَااسْتُوِیَ بِھِمَا مَااسْتُوِیَ بِھِنَّ مَااسْتُوِیَ بِكَ مَااسْتُوِیَ بِكُمَا مَااسْتُوِیَ بِكُمْ مَااسْتُوِیَ بِكِ مَااسْتُوِیَ بِكُمَا مَااسْتُوِیَ بِكُنَّ مَااسْتُوِیَ بِیْ مَااسْتُوِیَ بِنَا، (۲) مَااسْتُوِیَ مَااسْتُوِیَا مَااسْتُوُوْا مَااسْتُوِیَتْ مَااسْتُوِیَتَا مَااسْتُوِیْنَ مَااسْتُوِیْتَ مَااسْتُوِیْتُمَا مَااسْتُوِیْتُم مَااسْتُوِیْتِ مَااسْتُوِیْتُمَا مَااسْتُوِیْتُنَّ مَااسْتُوِیْتُ مَااسْتُوِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَسْتَوِیْ یَسْتَوِیَانِ یَسْتَوُوْنَ تَسْتَوِیْ تَسْتَوِیَانِ یَسْتَوِیْنَ تَسْتَوِیْ تَسْتَوِیَانِ تَسْتَوُوْنَ تَسْتَوِیْنَ تَسْتَوِیَانِ تَسْتَوِیْنَ اَسْتَوِیْ نَسْتَوِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُسْتَوٰی بِہٖ یُسْتَوٰی بِھِمَا یُسْتَوٰی بِھِمْ یُسْتَوٰی بِھَا یُسْتَوٰی بِھِمَا یُسْتَوٰی بِھِنَّ یُسْتَوٰی بِكَ یُسْتَوٰی بِكُمَا یُسْتَوٰی بِكُمْ یُسْتَوٰی بِكِ یُسْتَوٰی بِكُمَا یُسْتَوٰی بِكُنَّ یُسْتَوٰی بِیْ یُسْتَوٰی بِنَا، (۲)یُسْتَوٰی یُسْتَوَیَانِ یُسْتَوَوْنَ تُسْتَوٰی تُسْتَوَیَانِ یُسْتَوَیْنَ تُسْتَوٰی تُسْتَوَیَانِ تُسْتَوَوْنَ تُسْتَوَیْنَ تُسْتَوَیَانِ تُسْتَوَیْنَ اُسْتَوٰی نُسْتَوٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَسْتَوِیْ لَایَسْتَوِیَانِ لَایَسْتَوُوْنَ لَاتَسْتَوِیْ لَاتَسْتَوِیَانِ لَایَسْتَوِیْنَ لَاتَسْتَوِیْ لَاتَسْتَوِیَانِ لَاتَسْتَوُوْنَ لَاتَسْتَوِیْنَ لَاتَسْتَوِیَانِ لَاتَسْتَوِیْنَ لَااَسْتَوِیْ لَانَسْتَوِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُسْتَوٰی بِہٖ لَایُسْتَوٰی بِھِمَا لَایُسْتَوٰی بِھِمْ لَایُسْتَوٰی بِھَا لَایُسْتَوٰی بِھِمَا لَایُسْتَوٰی بِھِنَّ لَایُسْتَوٰی بِكَ لَایُسْتَوٰی بِكُمَا لَایُسْتَوٰی بِكُمْ لَایُسْتَوٰی بِكِ لَایُسْتَوٰی بِكُمَا لَایُسْتَوٰی بِكُنَّ لَایُسْتَوٰی بِیْ لَایُسْتَوٰی بِنَا، (۲)لَایُسْتَوٰی لَایُسْتَوَیَانِ لَایُسْتَوَوْنَ لَاتُسْتَوٰی لَاتُسْتَوَیَانِ لَایُسْتَوَیْنَ لَاتُسْتَوٰی لَاتُسْتَوَیَانِ لَاتُسْتَوَوْنَ لَاتُسْتَوَیْنَ لَاتُسْتَوَیَانِ لَاتُسْتَوَیْنَ لَااُسْتَوٰی لَانُسْتَوٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَسْتَوِیَنَّ لَیَسْتَوِیَانِّ لَیَسْتَوُنَّ لَتَسْتَوِیَنَّ لَتَسْتَوِیَانِّ لَیَسْتَوِیْنَانِّ لَتَسْتَوِیَنَّ لَتَسْتَوِیَانِّ لَتَسْتَوُنَّ لَتَسْتَوِنَّ لَتَسْتَوِیَانِّ لَتَسْتَوِیْنَانِّ لَاَسْتَوِیَنَّ لَنَسْتَوِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُسْتَوَیَنَّ بِہٖ لَیُسْتَوَیَنَّ بِھِمَا لَیُسْتَوَیَنَّ بِھِمْ لَیُسْتَوَیَنَّ بِھَا لَیُسْتَوَیَنَّ بِھِمَا لَیُسْتَوَیَنَّ بِھِنَّ لَیُسْتَوَیَنَّ بِكَ لَیُسْتَوَیَنَّ بِكُمَا لَیُسْتَوَیَنَّ بِكُمْ لَیُسْتَوَیَنَّ بِكِ لَیُسْتَوَیَنَّ بِكُمَا لَیُسْتَوَیَنَّ بِكُنَّ لَیُسْتَوَیَنَّ بِیْ لَیُسْتَوَیَنَّ بِنَا،(۲)لَیُسْتَوَیَنَّ لَیُسْتَوَیَانِّ لَیُسْتَوَوُنَّ لَتُسْتَوَیَنَّ لَتُسْتَوَیَانِّ لَیُسْتَوَیْنَانِّ لَتُسْتَوَیَنَّ لَتُسْتَوَیَانِّ لَتُسْتَوَوُنَّ لَتُسْتَوَیِنَّ لَتُسْتَوَیَانِّ لَتُسْتَوَیْنَانِّ لَاُسْتَوَیَنَّ لَنُسْتَوَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَسْتَوِیَنْ لَیَسْتَوُنْ لَتَسْتَوِیَنْ لَتَسْتَوِیَنْ لَتَسْتَوُنْ لَتَسْتَوِنْ لَاَسْتَوِیَنْ لَنَسْتَوِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُسْتَوَیَنْ بِہٖ لَیُسْتَوَیَنْ بِھِمْ لَیُسْتَوَیَنْ بِھَا لَیُسْتَوَیَنْ بِكَ لَیُسْتَوَیَنْ بِكُمْ لَیُسْتَوَیَنْ بِكِ لَیُسْتَوَیَنْ بِیْ لَیُسْتَوَیَنْ بِنَا، (۲) لَیُسْتَوَیَنْ لَیُسْتَوَوُنْ لَتُسْتَوَیَنْ لَتُسْتَوَوُنْ

لَتُسْتَوِیْنَ لَاَسْتَوِیْنَ لَنَسْتَوِیْنَ،

بحث اسم فاعل - مُسْتَوٍ مُسْتَوِیَانِ (مُسْتَوِیَیْنِ) مُسْتَوُوْنَ (مُسْتَوِیْنَ) مُسْتَوِیَۃٌ مُسْتَوِیَتَانِ (مُسْتَوِیَتَیْنِ) مُسْتَوِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول - (۱) مُسْتَوًی بِہٖ مُسْتَوًی بِہِمَا مُسْتَوًی بِہِمْ مُسْتَوًی بِہَا مُسْتَوًی بِہِمَا مُسْتَوًی بِہِنَّ (۲) مُسْتَوًی مُسْتَوَیَانِ (مُسْتَوَیَیْنِ) مُسْتَوَوْنَ (مُسْتَوَیْنَ) مُسْتَوَاۃٌ مُسْتَوَاتَانِ (مُسْتَوَاتَیْنِ) مُسْتَوَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ یَسْتَوِ لَمْ یَسْتَوِیَا لَمْ یَسْتَوُوْا لَمْ تَسْتَوِ لَمْ تَسْتَوِیَا لَمْ یَسْتَوِیْنَ لَمْ تَسْتَوِ لَمْ تَسْتَوِیَا لَمْ تَسْتَوُوْا لَمْ تَسْتَوِیْ لَمْ تَسْتَوِیَا لَمْ تَسْتَوِیْنَ لَمْ اَسْتَوِ لَمْ نَسْتَوِ،

بحث فعل جحد مجہول - (۱) لَمْ یُسْتَوَ بِہٖ لَمْ یُسْتَوَ بِہِمَا لَمْ یُسْتَوَ بِہِمْ لَمْ یُسْتَوَ بِہَا لَمْ یُسْتَوَ بِہِمَا لَمْ یُسْتَوَ بِہِنَّ لَمْ یُسْتَوَ بِکَ لَمْ یُسْتَوَ بِکُمَا لَمْ یُسْتَوَ بِکُمْ لَمْ یُسْتَوَ بِکِ لَمْ یُسْتَوَ بِکُمَا لَمْ یُسْتَوَ بِکُنَّ لَمْ یُسْتَوَ بِیْ لَمْ یُسْتَوَ بِنَا، (۲) لَمْ یُسْتَوَ لَمْ یُسْتَوَیَا لَمْ یُسْتَوَوْا لَمْ تُسْتَوَ لَمْ تُسْتَوَیَا لَمْ یُسْتَوَیْنَ لَمْ تُسْتَوَ لَمْ تُسْتَوَیَا لَمْ تُسْتَوَوْا لَمْ تُسْتَوَیْ لَمْ تُسْتَوَیَا لَمْ تُسْتَوَیْنَ لَمْ اُسْتَوَ لَمْ نُسْتَوَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ یَّسْتَوِیَ لَنْ یَّسْتَوِیَا لَنْ یَّسْتَوُوْا لَنْ تَسْتَوِیَ لَنْ تَسْتَوِیَا لَنْ یَّسْتَوِیْنَ لَنْ تَسْتَوِیَ لَنْ تَسْتَوِیَا لَنْ تَسْتَوُوْا لَنْ تَسْتَوِیْ لَنْ تَسْتَوِیَا لَنْ تَسْتَوِیْنَ لَنْ اَسْتَوِیَ لَنْ نَّسْتَوِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - (۱) لَنْ یُّسْتَوٰی بِہٖ لَنْ یُّسْتَوٰی بِہِمَا لَنْ یُّسْتَوٰی بِہِمْ لَنْ یُّسْتَوٰی بِہَا لَنْ یُّسْتَوٰی بِہِمَا لَنْ یُّسْتَوٰی بِہِنَّ لَنْ یُّسْتَوٰی بِکَ لَنْ یُّسْتَوٰی بِکُمَا لَنْ یُّسْتَوٰی بِکُمْ لَنْ یُّسْتَوٰی بِکِ لَنْ یُّسْتَوٰی بِکُمَا لَنْ یُّسْتَوٰی بِکُنَّ لَنْ یُّسْتَوٰی بِیْ لَنْ یُّسْتَوٰی بِنَا، (۲) لَنْ یُّسْتَوٰی لَنْ یُّسْتَوَیَا لَنْ یُّسْتَوَوْا لَنْ تُسْتَوٰی لَنْ تُسْتَوَیَا لَنْ یُّسْتَوَیْنَ لَنْ تُسْتَوٰی لَنْ تُسْتَوَیَا لَنْ تُسْتَوَوْا لَنْ تُسْتَوَیْ لَنْ تُسْتَوَیَا لَنْ تُسْتَوَیْنَ لَنْ اُسْتَوٰی لَنْ نُّسْتَوٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف - اِسْتَوِ اِسْتَوِیَا اِسْتَوُوْا اِسْتَوِیْ اِسْتَوِیَا اِسْتَوِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اِسْتَوِیَنَّ اِسْتَوِیَانِّ اِسْتَوُنَّ اِسْتَوِنَّ اِسْتَوِیَانِّ اِسْتَوِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِسْتَوِیَنْ اِسْتَوُنْ اِسْتَوِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - (۱) لِیُسْتَوَ بِکَ لِیُسْتَوَ بِکُمَا لِیُسْتَوَ بِکُمْ لِیُسْتَوَ بِکِ لِیُسْتَوَ بِکُمَا لِیُسْتَوَ بِکُنَّ، (۲) لِتُسْتَوَ لِتُسْتَوَیَا لِتُسْتَوَوْا لِتُسْتَوَیْ لِتُسْتَوَیَا لِتُسْتَوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لِیُسْتَوَیَنَّ بِکَ لِیُسْتَوَیَنَّ بِکُمَا لِیُسْتَوَیَنَّ بِکُمْ لِیُسْتَوَیَنَّ بِکِ لِیُسْتَوَیَنَّ بِکُمَا لِیُسْتَوَیَنَّ بِکُنَّ، (۲) لِتُسْتَوَیَنَّ لِتُسْتَوَیَانِّ لِتُسْتَوَوُنَّ لِتُسْتَوَیِنَّ لِتُسْتَوَیَانِّ لِتُسْتَوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لِیُسْتَوَیَنْ بِکَ لِیُسْتَوَیَنْ بِکُمْ لِیُسْتَوَیَنْ بِکِ، (۲) لِتُسْتَوَیَنْ لِتُسْتَوَوُنْ لِتُسْتَوَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیَسْتَوِ لِیَسْتَوِیَا لِیَسْتَوُوْا لِتَسْتَوِ لِتَسْتَوِیَا لِیَسْتَوِیْنَ لِاَسْتَوِ لِنَسْتَوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیَسْتَوِیَنَّ لِیَسْتَوِیَانِّ لِیَسْتَوُنَّ لِتَسْتَوِیَنَّ لِتَسْتَوِیَانِّ لِیَسْتَوِیْنَانِّ لِاَسْتَوِیَنَّ لِنَسْتَوِیَنَّ،

کد بانون تاکید خفیفہ -لِیَسْتَوِیَنْ لِیَسْتَوُنْ لِتَسْتَوِیَنْ لِاَسْتَوِیَنْ لِنَسْتَوِیَنْ،

ث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِیُسْتَو بِہٖ لِیُسْتَو بِھِمَا لِیُسْتَو بِھِمْ لِیُسْتَو بِھَا لِیُسْتَو بِھِمَا لِیُسْتَو بِھِنَّ لِیُسْتَو بِیْ لِیُسْتَو بِنَا،

(۲) لِیُسْتَوَ لِیُسْتَوَیَا لِیُسْتَوَوْا لِتُسْتَوَ لِتُسْتَوَیَا لِیُسْتَوَیْنَ لِاُسْتَوَ لِنُسْتَوَ،

کد بانون تاکید ثقیلہ -(۱) لِیُسْتَوَیَنَّ بِہٖ لِیُسْتَوَیَنَّ بِھِمَا لِیُسْتَوَیَنَّ بِھِمْ لِیُسْتَوَیَنَّ بِھَا لِیُسْتَوَیَنَّ بِھِمَا لِیُسْتَوَیَنَّ بِھِنَّ لِیُسْتَوَیَنَّ بِیْ لِیُسْتَوَیَنَّ بِنَا، (۲) لِیُسْتَوَیَنَّ لِیُسْتَوَیَانِّ لِیُسْتَوُنَّ لِتُسْتَوَیَنَّ لِتُسْتَوَیَانِّ لِیُسْتَوَیْنَانِّ لِاُسْتَوَیَنَّ لِنُسْتَوَیَنَّ،

کد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لِیُسْتَوَیَنْ بِہٖ لِیُسْتَوَیَنْ بِھِمْ لِیُسْتَوَیَنْ بِھَا لِیُسْتَوَیَنْ بِیْ لِیُسْتَوَیَنْ بِنَا، (۲) لِیُسْتَوَیَنْ لِیُسْتَوُنْ لِتُسْتَوَیَنْ لِاُسْتَوَیَنْ لِنُسْتَوَیَنْ،

ث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَسْتَوِ لَاتَسْتَوِیَا لَاتَسْتَوُوْا لَاتَسْتَوِیْ لَاتَسْتَوِیَا لَاتَسْتَوِیْنَ،

کد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَسْتَوِیَنَّ لَاتَسْتَوِیَانِّ لَاتَسْتَوُنَّ لَاتَسْتَوِنَّ لَاتَسْتَوِیَانِّ لَاتَسْتَوِیْنَانِّ،

کد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَسْتَوِیَنْ لَاتَسْتَوُنْ لَاتَسْتَوِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-(۱)لَایُسْتَوَ بِكَ لَایُسْتَوَ بِكُمَا لَایُسْتَوَ بِكُمْ لَایُسْتَوَ بِكِ لَایُسْتَوَ بِكُمَا لَایُسْتَوَ بِكُنَّ،

(۲) لَاتُسْتَوَ لَاتُسْتَوَیَا لَاتُسْتَوَوْا لَاتُسْتَوَیْ لَاتُسْتَوَیَا لَاتُسْتَوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُسْتَوَیَنَّ بِكَ لَایُسْتَوَیَنَّ بِكُمَا لَایُسْتَوَیَنَّ بِكُمْ لَایُسْتَوَیَنَّ بِكِ لَایُسْتَوَیَنَّ بِكُمَا لَایُسْتَوَیَنَّ بِكُنَّ، (۲) لَاتُسْتَوَیَنَّ لَاتُسْتَوَیَانِّ لَاتُسْتَوُنَّ لَاتُسْتَوِنَّ لَاتُسْتَوَیَانِّ لَاتُسْتَوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُسْتَوَیَنْ بِكَ لَایُسْتَوَیَنْ بِكُمْ لَایُسْتَوَیَنْ بِكِ، (۲) لَاتُسْتَوَیَنْ لَاتُسْتَوُنْ لَاتُسْتَوِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَسْتَوِ لَایَسْتَوِیَا لَایَسْتَوُوْا لَاتَسْتَوِ لَاتَسْتَوِیَا لَایَسْتَوِیْنَ لَااَسْتَوِ لَانَسْتَوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَسْتَوِیَنَّ لَایَسْتَوِیَانِّ لَایَسْتَوُنَّ لَاتَسْتَوِیَنَّ لَاتَسْتَوِیَانِّ لَایَسْتَوِیْنَانِّ لَااَسْتَوِیَنَّ لَانَسْتَوِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَسْتَوِیَنْ لَایَسْتَوُنْ لَاتَسْتَوِیَنْ لَااَسْتَوِیَنْ لَانَسْتَوِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-(۱)لَایُسْتَوَ بِہٖ لَایُسْتَوَ بِھِمَا لَایُسْتَوَ بِھِمْ لَایُسْتَوَ بِھَا لَایُسْتَوَ بِھِمَا لَایُسْتَوَ بِھِنَّ لَایُسْتَوَ بِیْ لَایُسْتَوَ بِنَا، (۲) لَایُسْتَوَ لَایُسْتَوَیَا لَایُسْتَوَوْا لَاتُسْتَوَ لَاتُسْتَوَیَا لَایُسْتَوَیْنَ لَااُسْتَوَ لَانُسْتَوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -(۱)لَایُسْتَوَیَنَّ بِہٖ لَایُسْتَوَیَنَّ بِھِمَا لَایُسْتَوَیَنَّ بِھِمْ لَایُسْتَوَیَنَّ بِھَا لَایُسْتَوَیَنَّ بِھِمَا لَایُسْتَوَیَنَّ بِھِنَّ لَایُسْتَوَیَنَّ بِیْ لَایُسْتَوَیَنَّ بِنَا، (۲) لَایُسْتَوَیَنَّ لَایُسْتَوَیَانِّ لَایُسْتَوُنَّ لَاتُسْتَوَیَنَّ لَاتُسْتَوَیَانِّ لَایُسْتَوَیْنَانِّ لَااُسْتَوَیَنَّ لَانُسْتَوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -(۱)لَایُسْتَوَیَنْ بِہٖ لَایُسْتَوَیَنْ بِھِمْ لَایُسْتَوَیَنْ بِھَا لَایُسْتَوَیَنْ بِیْ لَایُسْتَوَیَنْ بِنَا، (۲)لَایُسْتَوَیَنْ لَایُسْتَوُنْ لَاتُسْتَوَیَنْ لَااُسْتَوَیَنْ لَانُسْتَوَیَنْ،

﴿لفیف مقرون کے چند مصادر جو بابِ ''اِفْتِعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِحْتِوَآءُ	جمع کرنا	اَلْاِخْتِوَآءُ	بے عقل ہونا	اَلْاِشْتِوَآءُ	بھوننا
اَلْاِکْتِوَآءُ	داغ لگنا	اَلْاِلْتِوَآءُ	دشوار ہونا/مڑنا	اَلْاِنْتِوَآءُ	قصدوارادہ کرنا
اَلْاِقْتِوَآءُ	سامان کو قیمت بڑھانے کے بعد خریدنا		اَلْاِجْتِوَآءُ	کسی شہر میں اقامت کو پسند کرنا	

☆☆☆☆☆

باب اِنْفِعَالٌ (اِنْزَوٰی یَنْزَوِیْ اِنْزِوَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆اس پورے باب میں لام کلمہ کی تعلیل بابِ انفعال ناقص یائی (اِنْقَضٰی یَنْقَضِیْ اِنْقِضَآءً) کی طرح ہوگی اور اسی لام کلمہ کی تعلیل کی وجہ سے لفیف مقرون کے عین کلمہ میں کہیں بھی تعلیل نہیں ہوگی تا کہ دو تعلیلیں جمع نہ ہوں۔

باب ہفتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مقرون ازباب ''اِنْفِعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِنْزِوَآءُ'' (گوشہ نشین ہونا)

☆اِنْزَوٰی یَنْزَوِیْ اِنْزِوَآءً **فَھُوَ** مُنْزَوٍ لَمْ یَنْزَوِ لَایَنْزَوِیْ لَنْ یَّنْزَوِیَ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِنْزَوِ لِیَنْزَوِ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَنْزَوِ لَایَنْزَوِ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْزَوًی مُّنْزَوًی مُنْزَوَیَان مُنْزَوَیَاتٌ، (۱)اِنْزَوٰی یَنْزَوِیْ اِنْزِوَآءً **فَھُوَ** مُنْزَوٍوَّانْزُوِیَ بِهٖ یُنْزَوٰی بِهٖ اِنْزِوَآءً **فَذَاكَ** مُنْزَوًی بِهٖ لَمْ یَنْزَوِ لَمْ یُنْزَوَ بِهٖ لَایَنْزَوِیْ لَایُنْزَوٰی بِهٖ لَنْ یَّنْزَوِیَ لَنْ یُّنْزَوٰی بِهٖ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِنْزَوِ لِیُنْزَوَ بِكَ لِیَنْزَوِ لِیُنْزَوَ بِهٖ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَنْزَوِ لَایُنْزَوَ بِكَ لَایَنْزَوِ لَایُنْزَوَ بِهٖ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْزَوًی مُّنْزَوًی مُنْزَوَیَان مُنْزَوَیَاتٌ، (۲) اِنْزَوٰی یَنْزَوِیْ اِنْزِوَآءً **فَھُوَ** مُنْزَوٍوَّانْزُوِیَ یُنْزَوٰی اِنْزِوَآءً **فَذَاكَ** مُنْزَوًّی لَمْ یَنْزَوِ لَمْ یُنْزَوَ لَایَنْزَوِیْ لَایُنْزَوٰی لَنْ یَّنْزَوِیَ لَنْ یُّنْزَوٰی **اَلْاَمْرُمِنْهُ** اِنْزَوِ لِتُنْزَوَ لِیَنْزَوِ لِیُنْزَوَ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَنْزَوِ لَاتُنْزَوَ لَایَنْزَوِ لَایُنْزَوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُنْزَوًی مُّنْزَوًی مُنْزَوَیَان مُنْزَوَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اِنْزَوٰی اِنْزَوَیَا اِنْزَوَوْا اِنْزَوَتْ اِنْزَوَتَا اِنْزَوَیْنَ اِنْزَوَیْتَ اِنْزَوَیْتُمَا اِنْزَوَیْتُمْ اِنْزَوَیْتِ اِنْزَوَیْتُمَا اِنْزَوَیْتُنَّ اِنْزَوَیْتُ اِنْزَوَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔(۱)اُنْزُوِیَ بِهٖ اُنْزُوِیَ بِھِمَا اُنْزُوِیَ بِھِمْ اُنْزُوِیَ بِھَا اُنْزُوِیَ بِھِمَا اُنْزُوِیَ بِھِنَّ اُنْزُوِیَ بِكَ اُنْزُوِیَ بِكُمَا اُنْزُوِیَ بِكُمْ اُنْزُوِیَ بِكِ اُنْزُوِیَ بِكُمَا اُنْزُوِیَ بِكُنَّ اُنْزُوِیَ بِیْ اُنْزُوِیَ بِنَا، (۲) اُنْزُوِیَ اُنْزُوِیَا اُنْزُوُوْا اُنْزُوِیَتْ اُنْزُوِیَتَا اُنْزُوِیْنَ اُنْزُوِیْتَ اُنْزُوِیْتُمَا اُنْزُوِیْتُمْ اُنْزُوِیْتِ اُنْزُوِیْتُمَا اُنْزُوِیْتُنَّ اُنْزُوِیْتُ اُنْزُوِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاانزَوٰی مَاانزَوَیَا مَاانزَوَوْا مَاانزَوَتْ مَاانزَوَتَا مَاانزَوَیْنَ مَاانزَوَیْتَ مَاانزَوَیْتُمَا مَاانزَوَیْتُم مَاانزَوَیْتِ مَاانزَوَیْتُمَا مَاانزَوَیْتُنَّ مَاانزَوَیْتُ مَاانزَوَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-(۱)مَاانزُوِیَ بِہٖ مَاانزُوِیَ بِھِمَا مَاانزُوِیَ بِھِمْ مَاانزُوِیَ بِھَا مَاانزُوِیَ بِھِمَا مَاانزُوِیَ بِھِنَّ مَاانزُوِیَ بِکَ مَاانزُوِیَ بِکُمَا مَاانزُوِیَ بِکُمْ مَاانزُوِیَ بِکِ مَاانزُوِیَ بِکُمَا مَاانزُوِیَ بِکُنَّ مَاانزُوِیَ بِیْ مَاانزُوِیَ بِنَا، (۲)مَاانزُوِیَ مَاانزُوِیَا مَاانزُوُوْا مَاانزُوِیَتْ مَاانزُوِیَتَا مَاانزُوِیْنَ مَاانزُوِیْتَ مَاانزُوِیْتُمَا مَاانزُوِیْتُمْ مَاانزُوِیْتِ مَاانزُوِیْتُمَا مَاانزُوِیْتُنَّ مَاانزُوِیْتُ مَاانزُوِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَنزَوِیْ یَنزَوِیَانِ یَنزَوُوْنَ تَنزَوِیْ تَنزَوِیَانِ یَنزَوِیْنَ تَنزَوِیْ تَنزَوِیَانِ تَنزَوُوْنَ تَنزَوِیْنَ تَنزَوِیَانِ تَنزَوِیْنَ اَنزَوِیْ نَنزَوِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-(۱)یُنزَوٰی بِہٖ یُنزَوٰی بِھِمَا یُنزَوٰی بِھِمْ یُنزَوٰی بِھَا یُنزَوٰی بِھِمَا یُنزَوٰی بِھِنَّ یُنزَوٰی بِکَ یُنزَوٰی بِکُمَا یُنزَوٰی بِکُمْ یُنزَوٰی بِکِ یُنزَوٰی بِکُمَا یُنزَوٰی بِکُنَّ یُنزَوٰی بِیْ یُنزَوٰی بِنَا، (۲)یُنزَوٰی یُنزَوَیَانِ یُنزَوَوْنَ تُنزَوٰی تُنزَوَیَانِ یُنزَوَیْنَ تُنزَوٰی تُنزَوَیَانِ تُنزَوَوْنَ تُنزَوَیْنَ تُنزَوَیَانِ تُنزَوَیْنَ اُنزَوٰی نُنزَوٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَنزَوِیْ لَایَنزَوِیَانِ لَایَنزَوُوْنَ لَاتَنزَوِیْ لَاتَنزَوِیَانِ لَایَنزَوِیْنَ لَاتَنزَوِیْ لَاتَنزَوِیَانِ لَاتَنزَوُوْنَ لَاتَنزَوِیْنَ لَاتَنزَوِیَانِ لَاتَنزَوِیْنَ لَااَنزَوِیْ لَانَنزَوِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-(۱)لَایُنزَوٰی بِہٖ لَایُنزَوٰی بِھِمَا لَایُنزَوٰی بِھِمْ لَایُنزَوٰی بِھَا لَایُنزَوٰی بِھِمَا لَایُنزَوٰی بِھِنَّ لَایُنزَوٰی بِکَ لَایُنزَوٰی بِکُمَا لَایُنزَوٰی بِکُمْ لَایُنزَوٰی بِکِ لَایُنزَوٰی بِکُمَا لَایُنزَوٰی بِکُنَّ لَایُنزَوٰی بِیْ لَایُنزَوٰی بِنَا، (۲)لَایُنزَوٰی لَایُنزَوَیَانِ لَایُنزَوَوْنَ لَاتُنزَوٰی لَاتُنزَوَیَانِ لَایُنزَوَیْنَ لَاتُنزَوٰی لَاتُنزَوَیَانِ لَاتُنزَوَوْنَ لَاتُنزَوَیْنَ لَاتُنزَوَیَانِ لَاتُنزَوَیْنَ لَااُنزَوٰی لَانُنزَوٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَنزَوِیَنَّ لَیَنزَوِیَانِّ لَیَنزَوُنَّ لَتَنزَوِیَنَّ لَتَنزَوِیَانِّ لَیَنزَوِیْنَانِّ لَتَنزَوِیَنَّ لَتَنزَوِیَانِّ لَتَنزَوُنَّ لَتَنزَوِنَّ لَتَنزَوِیَانِّ لَتَنزَوِیْنَانِّ لَاَنزَوِیَنَّ لَنَنزَوِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُنزَوَیَنَّ بِہٖ لَیُنزَوَیَنَّ بِھِمَا لَیُنزَوَیَنَّ بِھِمْ لَیُنزَوَیَنَّ بِھَا لَیُنزَوَیَنَّ بِھِمَا لَیُنزَوَیَنَّ بِھِنَّ لَیُنزَوَیَنَّ بِکَ لَیُنزَوَیَنَّ بِکُمَا لَیُنزَوَیَنَّ بِکُمْ لَیُنزَوَیَنَّ بِکِ لَیُنزَوَیَنَّ بِکُمَا لَیُنزَوَیَنَّ بِکُنَّ لَیُنزَوَیَنَّ بِیْ لَیُنزَوَیَنَّ بِنَا، (۲) لَیُنزَوَیَنَّ لَیُنزَوَیَانِّ لَیُنزَوُوُنَّ لَتُنزَوَیَنَّ لَتُنزَوَیَانِّ لَیُنزَوَیْنَانِّ لَتُنزَوَیَنَّ لَتُنزَوَیَانِّ لَتُنزَوُوُنَّ لَتُنزَوَیِنَّ لَتُنزَوَیَانِّ لَتُنزَوَیْنَانِّ لَاُنزَوَیَنَّ لَنُنزَوَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَنزَوِیَنْ لَیَنزَوُنْ لَتَنزَوِیَنْ لَتَنزَوِیَنْ لَتَنزَوُنْ لَتَنزَوِنْ لَاَنزَوِیَنْ لَنَنزَوِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-(۱)لَیُنزَوَیَنْ بِہٖ لَیُنزَوَیَنْ بِھِمْ لَیُنزَوَیَنْ بِھَا لَیُنزَوَیَنْ بِکَ لَیُنزَوَیَنْ بِکُمْ لَیُنزَوَیَنْ بِکِ لَیُنزَوَیَنْ بِیْ لَیُنزَوَیَنْ بِنَا، (۲) لَیُنزَوَیَنْ لَیُنزَوُوُنْ لَتُنزَوَیَنْ لَتُنزَوَیَنْ لَتُنزَوُوُنْ لَتُنزَوَیِنْ لَاُنزَوَیَنْ لَنُنزَوَیَنْ،

بحث اسم فاعل-مُنْزَوٍ مُنْزَوِيَانِ (مُنْزَوِيَيْنِ) مُنْزَوُوْنَ (مُنْزَوِيْنَ) مُنْزَوِيَةٌ مُنْزَوِيَتَانِ (مُنْزَوِيَتَيْنِ) مُنْزَوِيَاتٌ،

بحث اسم مفعول-(۱)مُنْزَوًى بِهٖ مُنْزَوًى بِهِمَا مُنْزَوًى بِهِمْ مُنْزَوًى بِهَا مُنْزَوًى بِهِمَا مُنْزَوًى بِهِنَّ، (۲)مُنْزَوًى مُنْزَوَيَانِ (مُنْزَوَيَيْنِ) مُنْزَوُوْنَ (مُنْزَوِيْنَ) مُنْزَوَاةٌ مُنْزَوَاتَانِ (مُنْزَوَاتَيْنِ) مُنْزَوَيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَنْزَوِ لَمْ يَنْزَوِيَا لَمْ يَنْزَوُوْا لَمْ تَنْزَوِ لَمْ تَنْزَوِيَا لَمْ يَنْزَوِيْنَ لَمْ تَنْزَوِ لَمْ تَنْزَوِيَا لَمْ تَنْزَوُوْا لَمْ تَنْزَوِيْ لَمْ تَنْزَوِيَا لَمْ تَنْزَوِيْنَ لَمْ اَنْزَوِ لَمْ نَنْزَوِ،

بحث فعل جحد مجہول-(۱)لَمْ يُنْزَوَ بِهٖ لَمْ يُنْزَوَ بِهِمَا لَمْ يُنْزَوَ بِهِمْ لَمْ يُنْزَوَ بِهَا لَمْ يُنْزَوَ بِهِمَا لَمْ يُنْزَوَ بِهِنَّ لَمْ يُنْزَوَ بِكَ لَمْ يُنْزَوَ بِكُمَا لَمْ يُنْزَوَ بِكُمْ لَمْ يُنْزَوَ بِكِ لَمْ يُنْزَوَ بِكُمَا لَمْ يُنْزَوَ بِكُنَّ لَمْ يُنْزَوَ بِيْ لَمْ يُنْزَوَ بِنَا، (۲)لَمْ يُنْزَوَ لَمْ يُنْزَوَيَا لَمْ يُنْزَوَوْا لَمْ تُنْزَوَ لَمْ تُنْزَوَيَا لَمْ يُنْزَوَيْنَ لَمْ تُنْزَوَ لَمْ تُنْزَوَيَا لَمْ تُنْزَوَوْا لَمْ تُنْزَوَيْ لَمْ تُنْزَوَيَا لَمْ تُنْزَوَيْنَ لَمْ اُنْزَوَ لَمْ نُنْزَوَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ يَنْزَوِيَ لَنْ يَنْزَوِيَا لَنْ يَنْزَوُوْا لَنْ تَنْزَوِيَ لَنْ تَنْزَوِيَا لَنْ يَنْزَوِيْنَ لَنْ تَنْزَوِيَ لَنْ تَنْزَوِيَا لَنْ تَنْزَوُوْا لَنْ تَنْزَوِيْ لَنْ تَنْزَوِيَا لَنْ تَنْزَوِيْنَ لَنْ اَنْزَوِيَ لَنْ نَنْزَوِيَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-(۱)لَنْ يُنْزَوٰى بِهٖ لَنْ يُنْزَوٰى بِهِمَا لَنْ يُنْزَوٰى بِهِمْ لَنْ يُنْزَوٰى بِهَا لَنْ يُنْزَوٰى بِهِمَا لَنْ يُنْزَوٰى بِهِنَّ لَنْ يُنْزَوٰى بِكَ لَنْ يُنْزَوٰى بِكُمَا لَنْ يُنْزَوٰى بِكُمْ لَنْ يُنْزَوٰى بِكِ لَنْ يُنْزَوٰى بِكُمَا لَنْ يُنْزَوٰى بِكُنَّ لَنْ يُنْزَوٰى بِيْ لَنْ يُنْزَوٰى بِنَا، (۲) لَنْ يُنْزَوٰى لَنْ يُنْزَوَيَا لَنْ يُنْزَوَوْا لَنْ تُنْزَوٰى لَنْ تُنْزَوَيَا لَنْ يُنْزَوَيْنَ لَنْ تُنْزَوٰى لَنْ تُنْزَوَيَا لَنْ تُنْزَوَوْا لَنْ تُنْزَوَيْ لَنْ تُنْزَوَيَا لَنْ تُنْزَوَيْنَ لَنْ اُنْزَوٰى لَنْ نُنْزَوٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِنْزَوِ اِنْزَوِيَا اِنْزَوُوْا اِنْزَوِيْ اِنْزَوِيَا اِنْزَوِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِنْزَوِيَنَّ اِنْزَوِيَانِّ اِنْزَوُنَّ اِنْزَوِنَّ اِنْزَوِيَانِّ اِنْزَوِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِنْزَوِيَنْ اِنْزَوُنْ اِنْزَوِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-(۱)لِيُنْزَوَ بِكَ لِيُنْزَوَ بِكُمَا لِيُنْزَوَ بِكُمْ لِيُنْزَوَ بِكِ لِيُنْزَوَ بِكُمَا لِيُنْزَوَ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْزَوَ لِتُنْزَوَيَا لِتُنْزَوَوْا لِتُنْزَوَيْ لِتُنْزَوَيَا لِتُنْزَوَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-(۱)لِيُنْزَوَيَنَّ بِكَ لِيُنْزَوَيَنَّ بِكُمَا لِيُنْزَوَيَنَّ بِكُمْ لِيُنْزَوَيَنَّ بِكِ لِيُنْزَوَيَنَّ بِكُمَا لِيُنْزَوَيَنَّ بِكُنَّ، (۲) لِتُنْزَوَيَنَّ لِتُنْزَوَيَانِّ لِتُنْزَوَوُنَّ لِتُنْزَوَيِنَّ لِتُنْزَوَيَانِّ لِتُنْزَوَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-(۱)لِيُنْزَوَيَنْ بِكَ لِيُنْزَوَيَنْ بِكُمْ لِيُنْزَوَيَنْ بِكِ، (۲) لِتُنْزَوَيَنْ لِتُنْزَوَوُنْ لِتُنْزَوَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَنْزَوِ لِيَنْزَوِيَا لِيَنْزَوُوْا لِتَنْزَوِ لِتَنْزَوِيَا لِيَنْزَوِيْنَ لِاَنْزَوِ لِنَنْزَوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَنْزَوِيَنَّ لِيَنْزَوِيَانِّ لِيَنْزَوُنَّ لِتَنْزَوِيَنَّ لِتَنْزَوِيَانِّ لِيَنْزَوِيْنَانِّ لِاَنْزَوِيَنَّ لِنَنْزَوِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَنْزَوِيَنْ لِيَنْزَوُنْ لِتَنْزَوِيَنْ لِاَنْزَوِيَنْ لِنَنْزَوِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-(۱)لِيُنْزَوَ بِهٖ لِيُنْزَوَ بِهِمَا لِيُنْزَوَ بِهِمْ لِيُنْزَوَ بِهَا لِيُنْزَوَ بِهِمَا لِيُنْزَوَ بِهِنَّ لِيُنْزَوَ بِيْ لِيُنْزَوَ بِنَا،

(۲) لِیُنْزَوَ لِیُنْزَوَیَا لِیُنْزَوَوْا لِتُنْزَوَ لِتُنْزَوَیَا لِیُنْزَوَیْنَ لِاُنْزَوَ لِنُنْزَوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لِیُنْزَوَیَنَّ بِہٖ لِیُنْزَوَیَنَّ بِھِمَا لِیُنْزَوَیَنَّ بِھِمْ لِیُنْزَوَیَنَّ بِھَا لِیُنْزَوَیَنَّ بِھِمَا لِیُنْزَوَیَنَّ بِھِنَّ لِیُنْزَوَیَنَّ بِیْ لِیُنْزَوَیَنَّ بِنَا، (۲) لِیُنْزَوَیَنَّ لِیُنْزَوَیَانِّ لِیُنْزَوَوُنَّ لِتُنْزَوَیَنَّ لِتُنْزَوَیَانِّ لِیُنْزَوَیْنَانِّ لِاُنْزَوَیَنَّ لِنُنْزَوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لِیُنْزَوَیَنْ بِہٖ لِیُنْزَوَیَنْ بِھِمْ لِیُنْزَوَیَنْ بِھَا لِیُنْزَوَیَنْ بِیْ لِیُنْزَوَیَنْ بِنَا، (۲) لِیُنْزَوَیَنْ لِیُنْزَوَوُنْ لِتُنْزَوَیَنْ لِاُنْزَوَیَنْ لِنُنْزَوَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَنْزَوِ لَاتَنْزَوِیَا لَاتَنْزَوُوْا لَاتَنْزَوِیْ لَاتَنْزَوِیَا لَاتَنْزَوِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَنْزَوِیَنَّ لَاتَنْزَوِیَانِّ لَاتَنْزَوُنَّ لَاتَنْزَوِنَّ لَاتَنْزَوِیَانِّ لَاتَنْزَوِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَنْزَوِیَنْ لَاتَنْزَوُنْ لَاتَنْزَوِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - (۱) لَایُنْزَوَ بِكَ لَایُنْزَوَ بِکُمَا لَایُنْزَوَ بِکُمْ لَایُنْزَوَ بِكِ لَایُنْزَوَ بِکُمَا لَایُنْزَوَ بِکُنَّ، (۲) لَاتُنْزَوَ لَاتُنْزَوَیَا لَاتُنْزَوَوْا لَاتُنْزَوَیْ لَاتُنْزَوَیَا لَاتُنْزَوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُنْزَوَیَنَّ بِكَ لَایُنْزَوَیَنَّ بِکُمَا لَایُنْزَوَیَنَّ بِکُمْ لَایُنْزَوَیَنَّ بِكِ لَایُنْزَوَیَنَّ بِکُمَا لَایُنْزَوَیَنَّ بِکُنَّ، (۲) لَاتُنْزَوَیَنَّ لَاتُنْزَوَیَانِّ لَاتُنْزَوَوُنَّ لَاتُنْزَوَیِنَّ لَاتُنْزَوَیَانِّ لَاتُنْزَوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُنْزَوَیَنْ بِكَ لَایُنْزَوَیَنْ بِکُمْ لَایُنْزَوَیَنْ بِكِ، (۲) لَاتُنْزَوَیَنْ لَاتُنْزَوَوُنْ لَاتُنْزَوَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَنْزَوِ لَایَنْزَوِیَا لَایَنْزَوُوْا لَاتَنْزَوِ لَاتَنْزَوِیَا لَایَنْزَوِیْنَ لَااَنْزَوِ لَانَنْزَوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَنْزَوِیَنَّ لَایَنْزَوِیَانِّ لَایَنْزَوُنَّ لَاتَنْزَوِیَنَّ لَاتَنْزَوِیَانِّ لَایَنْزَوِیْنَانِّ لَااَنْزَوِیَنَّ لَانَنْزَوِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَنْزَوِیَنْ لَایَنْزَوُنْ لَاتَنْزَوِیَنْ لَااَنْزَوِیَنْ لَانَنْزَوِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - (۱) لَایُنْزَوَ بِہٖ لَایُنْزَوَ بِھِمَا لَایُنْزَوَ بِھِمْ لَایُنْزَوَ بِھَا لَایُنْزَوَ بِھِمَا لَایُنْزَوَ بِھِنَّ لَایُنْزَوَ بِیْ لَایُنْزَوَ بِنَا، (۲) لَایُنْزَوَ لَایُنْزَوَیَا لَایُنْزَوَوْا لَاتُنْزَوَ لَاتُنْزَوَیَا لَایُنْزَوَیْنَ لَااُنْزَوَ لَانُنْزَوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - (۱) لَایُنْزَوَیَنَّ بِہٖ لَایُنْزَوَیَنَّ بِھِمَا لَایُنْزَوَیَنَّ بِھِمْ لَایُنْزَوَیَنَّ بِھَا لَایُنْزَوَیَنَّ بِھِمَا لَایُنْزَوَیَنَّ بِھِنَّ لَایُنْزَوَیَنَّ بِیْ لَایُنْزَوَیَنَّ بِنَا، (۲) لَایُنْزَوَیَنَّ لَایُنْزَوَیَانِّ لَایُنْزَوَوُنَّ لَاتُنْزَوَیَنَّ لَاتُنْزَوَیَانِّ لَایُنْزَوَیْنَانِّ لَااُنْزَوَیَنَّ لَانُنْزَوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - (۱) لَایُنْزَوَیَنْ بِہٖ لَایُنْزَوَیَنْ بِھِمْ لَایُنْزَوَیَنْ بِھَا لَایُنْزَوَیَنْ بِیْ لَایُنْزَوَیَنْ بِنَا، (۲) لَایُنْزَوَیَنْ لَایُنْزَوَوُنْ لَاتُنْزَوَیَنْ لَااُنْزَوَیَنْ لَانُنْزَوَیَنْ،

﴿لفیف مقرون کے چند مصادر جو باب "اِنْفِعَالٌ" سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِنْشِوَآءُ	بھُن جانا	اَلْاِنْضِوَآءُ	ملنا	اَلْاِنْھِوَآءُ	کسی چیز کا اوپر سے گرنا

☆☆☆☆☆

باب اِسْتِفْعَالٌ (اِسْتَحْیٰی یَسْتَحْیِیْ اِسْتِحْیَآءً) کی مکمل تعلیلات

☆ یہ باب بھی مکمل طور پر بابِ استفعال ناقص یائی (اِسْتَغْنٰی یَسْتَغْنِیْ اِسْتِغْنَآءً) کی طرح ہوگا، عین کلمہ میں تعلیل نہیں ہوگی۔

باب ہشتم صرف صغیر ثلاثی مزید فیہ مطلق لفیف مقرون

ازباب ''اِسْتِفْعَالٌ'' جیسے ''اَلْاِسْتِحْیَآءُ'' (شرم کرنا)

اِسْتَحْیٰی یَسْتَحْیِیْ اِسْتِحْیَآءً **فَهُوَ** مُسْتَحْیٍ وَّاُسْتُحْیِیَ یُسْتَحْیٰی اِسْتِحْیَآءً **فَذَاكَ** مُسْتَحْیًی لَمْ یَسْتَحْیِ لَمْ یُسْتَحْیَ لَایَسْتَحْیِیْ لَایُسْتَحْیٰی لَنْ یَّسْتَحْیِیَ لَنْ یُّسْتَحْیٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِسْتَحْیِ لِتُسْتَحْیَ لِیَسْتَحْیِ لِیُسْتَحْیَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَسْتَحْیِ لَاتُسْتَحْیَ لَایَسْتَحْیِ لَایُسْتَحْیَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُسْتَحًی مُّسْتَحْیًی مُسْتَحْیَیَانِ مُسْتَحْیَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اِسْتَحْیٰی اِسْتَحْیَیَا اِسْتَحْیَوْا اِسْتَحْیَتْ اِسْتَحْیَتَا اِسْتَحْیَیْنَ اِسْتَحْیَیْتَ اِسْتَحْیَیْتُمَا اِسْتَحْیَیْتُمْ اِسْتَحْیَیْتِ اِسْتَحْیَیْتُمَا اِسْتَحْیَیْتُنَّ اِسْتَحْیَیْتُ اِسْتَحْیَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اُسْتُحْیِیَ اُسْتُحْیِیَا اُسْتُحْیُوْا اُسْتُحْیِیَتْ اُسْتُحْیِیَتَا اُسْتُحْیِیْنَ اُسْتُحْیِیْتَ اُسْتُحْیِیْتُمَا اُسْتُحْیِیْتُمْ اُسْتُحْیِیْتِ اُسْتُحْیِیْتُمَا اُسْتُحْیِیْتُنَّ اُسْتُحْیِیْتُ اُسْتُحْیِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَااسْتَحْیٰی مَااسْتَحْیَیَا مَااسْتَحْیَوْا مَااسْتَحْیَتْ مَااسْتَحْیَتَا مَااسْتَحْیَیْنَ مَااسْتَحْیَیْتَ مَااسْتَحْیَیْتُمَا مَااسْتَحْیَیْتُمْ مَااسْتَحْیَیْتِ مَااسْتَحْیَیْتُمَا مَااسْتَحْیَیْتُنَّ مَااسْتَحْیَیْتُ مَااسْتَحْیَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَااُسْتُحْیِیَ مَااُسْتُحْیِیَا مَااُسْتُحْیُوْا مَااُسْتُحْیِیَتْ مَااُسْتُحْیِیَتَا مَااُسْتُحْیِیْنَ مَااُسْتُحْیِیْتَ مَااُسْتُحْیِیْتُمَا مَااُسْتُحْیِیْتُمْ مَااُسْتُحْیِیْتِ مَااُسْتُحْیِیْتُمَا مَااُسْتُحْیِیْتُنَّ مَااُسْتُحْیِیْتُ مَااُسْتُحْیِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔ یَسْتَحْیِیْ یَسْتَحْیِیَانِ یَسْتَحْیُوْنَ تَسْتَحْیِیْ تَسْتَحْیِیَانِ یَسْتَحْیِیْنَ تَسْتَحْیِیْ تَسْتَحْیِیَانِ تَسْتَحْیُوْنَ تَسْتَحْیِیْنَ تَسْتَحْیِیَانِ تَسْتَحْیِیْنَ اَسْتَحْیِیْ نَسْتَحْیِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔ یُسْتَحْیٰی یُسْتَحْیَیَانِ یُسْتَحْیَوْنَ تُسْتَحْیٰی تُسْتَحْیَیَانِ یُسْتَحْیَیْنَ تُسْتَحْیٰی تُسْتَحْیَیَانِ تُسْتَحْیَوْنَ تُسْتَحْیَیْنَ تُسْتَحْیَیَانِ تُسْتَحْیَیْنَ اُسْتَحْیٰی نُسْتَحْیٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔ لَایَسْتَحْیِیْ لَایَسْتَحْیِیَانِ لَایَسْتَحْیُوْنَ لَاتَسْتَحْیِیْ لَاتَسْتَحْیِیَانِ لَایَسْتَحْیِیْنَ لَاتَسْتَحْیِیْ لَاتَسْتَحْیِیَانِ لَاتَسْتَحْیُوْنَ لَاتَسْتَحْیِیْنَ لَاتَسْتَحْیِیَانِ لَاتَسْتَحْیِیْنَ لَآاَسْتَحْیِیْ لَانَسْتَحْیِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔ لَایُسْتَحْیٰی لَایُسْتَحْیَیَانِ لَایُسْتَحْیَوْنَ لَاتُسْتَحْیٰی لَاتُسْتَحْیَیَانِ لَایُسْتَحْیَیْنَ لَاتُسْتَحْیٰی

لَاتُسْتَحْیَیَانِ لَاتُسْتَحْیَوْنَ لَاتُسْتَحْیَیْنَ لَاتُسْتَحْیَیَانِ لَاتُسْتَحْیَیْنَ لَااُسْتَحْییٰ لَانُسْتَحْییٰ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف -لَیَسْتَحْیِیَنَّ لَیَسْتَحْیِیَانِّ لَیَسْتَحْیُنَّ لَتَسْتَحْیِیَنَّ لَتَسْتَحْیِیَانِّ لَیَسْتَحْیِیْنَانِّ لَتَسْتَحْیِیَنَّ لَتَسْتَحْیِیَانِّ لَتَسْتَحْیُنَّ لَتَسْتَحْیِنَّ لَتَسْتَحْیِیَانِّ لَتَسْتَحْیِیْنَانِّ لَاَسْتَحْیِیَنَّ لَنَسْتَحْیِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول -لَیُسْتَحْیَیَنَّ لَیُسْتَحْیَیَانِّ لَیُسْتَحْیَوُنَّ لَتُسْتَحْیَیَنَّ لَتُسْتَحْیَیَانِّ لَیُسْتَحْیَیْنَانِّ لَتُسْتَحْیَیَنَّ لَتُسْتَحْیَیَانِّ لَتُسْتَحْیَوُنَّ لَتُسْتَحْیَیِنَّ لَتُسْتَحْیَیَانِّ لَتُسْتَحْیَیْنَانِّ لَاُسْتَحْیَیَنَّ لَنُسْتَحْیَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف -لَیَسْتَحْیِیَنْ لَیَسْتَحْیُنْ لَتَسْتَحْیِیَنْ لَتَسْتَحْیُنْ لَتَسْتَحْیِنْ لَاَسْتَحْیِیَنْ لَنَسْتَحْیِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول -لَیُسْتَحْیَیَنْ لَیُسْتَحْیَوُنْ لَتُسْتَحْیَیَنْ لَتُسْتَحْیَوُنْ لَتُسْتَحْیَیِنْ لَاُسْتَحْیَیَنْ لَنُسْتَحْیَیَنْ،

بحث اسم فاعل -مُسْتَحْیٍ مُسْتَحْیِیَانِ (مُسْتَحْیِیَیْنِ) مُسْتَحْیُوْنَ (مُسْتَحْیِیْنَ) مُسْتَحْیِیَۃٌ مُسْتَحْیِیَتَانِ (مُسْتَحْیِیَتَیْنِ) مُسْتَحْیِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول -مُسْتَحْیًی مُسْتَحْیَیَانِ (مُسْتَحْیَیَیْنِ) مُسْتَحْیَوْنَ (مُسْتَحْیَیْنَ) مُسْتَحْیَاۃٌ مُسْتَحْیَاتَانِ (مُسْتَحْیَاتَیْنِ) مُسْتَحْیَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ یَسْتَحْیِ لَمْ یَسْتَحْیِیَا لَمْ یَسْتَحْیُوْا لَمْ تَسْتَحْیِ لَمْ تَسْتَحْیِیَا لَمْ یَسْتَحْیِیْنَ لَمْ تَسْتَحْیِ لَمْ تَسْتَحْیِیَا لَمْ تَسْتَحْیُوْا لَمْ تَسْتَحْیِیْ لَمْ تَسْتَحْیِیَا لَمْ تَسْتَحْیِیْنَ لَمْ اَسْتَحْیِ لَمْ نَسْتَحْیِ،

بحث فعل جحد مجہول -لَمْ یُسْتَحْیَ لَمْ یُسْتَحْیَیَا لَمْ یُسْتَحْیَوْا لَمْ تُسْتَحْیَ لَمْ تُسْتَحْیَیَا لَمْ یُسْتَحْیَیْنَ لَمْ تُسْتَحْیَ لَمْ تُسْتَحْیَیَا لَمْ تُسْتَحْیَوْا لَمْ تُسْتَحْیَیْ لَمْ تُسْتَحْیَیَا لَمْ تُسْتَحْیَیْنَ لَمْ اُسْتَحْیَ لَمْ نُسْتَحْیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل معروف -لَنْ یَّسْتَحْیِیَ لَنْ یَّسْتَحْیِیَا لَنْ یَّسْتَحْیُوْا لَنْ تَسْتَحْیِیَ لَنْ تَسْتَحْیِیَا لَنْ یَّسْتَحْیِیْنَ لَنْ تَسْتَحْیِیَ لَنْ تَسْتَحْیِیَا لَنْ تَسْتَحْیُوْا لَنْ تَسْتَحْیِیْ لَنْ تَسْتَحْیِیَا لَنْ تَسْتَحْیِیْنَ لَنْ اَسْتَحْیِیَ لَنْ نَّسْتَحْیِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول -لَنْ یُّسْتَحْیٰی لَنْ یُّسْتَحْیَیَا لَنْ یُّسْتَحْیَوْا لَنْ تُسْتَحْیٰی لَنْ تُسْتَحْیَیَا لَنْ یُّسْتَحْیَیْنَ لَنْ تُسْتَحْیٰی لَنْ تُسْتَحْیَیَا لَنْ تُسْتَحْیَوْا لَنْ تُسْتَحْیَیْ لَنْ تُسْتَحْیَیَا لَنْ تُسْتَحْیَیْنَ لَنْ اُسْتَحْیٰی لَنْ نُّسْتَحْیٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف -اِسْتَحْیِ اِسْتَحْیِیَا اِسْتَحْیُوْا اِسْتَحْیِیْ اِسْتَحْیِیَا اِسْتَحْیِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اِسْتَحْیِیَنَّ اِسْتَحْیِیَانِّ اِسْتَحْیُنَّ اِسْتَحْیِنَّ اِسْتَحْیِیَانِّ اِسْتَحْیِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اِسْتَحْیِیَنْ اِسْتَحْیُنْ اِسْتَحْیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُسْتَحْیَ لِتُسْتَحْیَیَا لِتُسْتَحْیَوْا لِتُسْتَحْیَیْ لِتُسْتَحْیَیَا لِتُسْتَحْیَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُسْتَحْیَیَنَّ لِتُسْتَحْیَیَانِّ لِتُسْتَحْیَوُنَّ لِتُسْتَحْیَیِنَّ لِتُسْتَحْیَیَانِّ لِتُسْتَحْیَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُسْتَحْيَنْ لِتُسْتَحْيُنْ لِتُسْتَحْيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَسْتَحْيِ لِيَسْتَحْيِيَا لِيَسْتَحْيُوا لِتَسْتَحْيِ لِتَسْتَحْيِيَا لِيَسْتَحْيِيْنَ لِاَسْتَحْيِ لِنَسْتَحْيِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَسْتَحْيِيَنَّ لِيَسْتَحْيِيَانِّ لِيَسْتَحْيُنَّ لِتَسْتَحْيِيَنَّ لِتَسْتَحْيِيَانِّ لِيَسْتَحْيِيْنَانِّ لِاَسْتَحْيِيَنَّ لِنَسْتَحْيِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَسْتَحْيِيَنْ لِيَسْتَحْيُنْ لِتَسْتَحْيِيَنْ لِاَسْتَحْيِيَنْ لِنَسْتَحْيِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُسْتَحْيَ لِيُسْتَحْيَيَا لِيُسْتَحْيَوْا لِتُسْتَحْيَ لِتُسْتَحْيَيَا لِيُسْتَحْيَيْنَ لِاُسْتَحْيَ لِنُسْتَحْيَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُسْتَحْيَيَنَّ لِيُسْتَحْيَيَانِّ لِيُسْتَحْيَوُنَّ لِتُسْتَحْيَيَنَّ لِتُسْتَحْيَيَانِّ لِيُسْتَحْيَيْنَانِّ لِاُسْتَحْيَيَنَّ لِنُسْتَحْيَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُسْتَحْيَيَنْ لِيُسْتَحْيَوُنْ لِتُسْتَحْيَيَنْ لِاُسْتَحْيَيَنْ لِنُسْتَحْيَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَسْتَحْيِ لَاتَسْتَحْيِيَا لَاتَسْتَحْيُوا لَاتَسْتَحْيِي لَاتَسْتَحْيِيَا لَاتَسْتَحْيِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَسْتَحْيِيَنَّ لَاتَسْتَحْيِيَانِّ لَاتَسْتَحْيُنَّ لَاتَسْتَحْيِنَّ لَاتَسْتَحْيِيَانِّ لَاتَسْتَحْيِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَسْتَحْيِيَنْ لَاتَسْتَحْيُنْ لَاتَسْتَحْيِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُسْتَحْيَ لَاتُسْتَحْيَيَا لَاتُسْتَحْيَوْا لَاتُسْتَحْيَيْ لَاتُسْتَحْيَيَا لَاتُسْتَحْيَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُسْتَحْيَيَنَّ لَاتُسْتَحْيَيَانِّ لَاتُسْتَحْيَوُنَّ لَاتُسْتَحْيِنَّ لَاتُسْتَحْيَيَانِّ لَاتُسْتَحْيَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُسْتَحْيَيَنْ لَاتُسْتَحْيَوُنْ لَاتُسْتَحْيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَايَسْتَحْيِ لَايَسْتَحْيِيَا لَايَسْتَحْيُوا لَاتَسْتَحْيِ لَاتَسْتَحْيِيَا لَايَسْتَحْيِيْنَ لَااَسْتَحْيِ لَانَسْتَحْيِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايَسْتَحْيِيَنَّ لَايَسْتَحْيِيَانِّ لَايَسْتَحْيُنَّ لَاتَسْتَحْيِيَنَّ لَاتَسْتَحْيِيَانِّ لَايَسْتَحْيِيْنَانِّ لَااَسْتَحْيِيَنَّ لَانَسْتَحْيِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايَسْتَحْيِيَنْ لَايَسْتَحْيُنْ لَاتَسْتَحْيِيَنْ لَااَسْتَحْيِيَنْ لَانَسْتَحْيِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَايُسْتَحْيَ لَايُسْتَحْيَيَا لَايُسْتَحْيَوْا لَاتُسْتَحْيَ لَاتُسْتَحْيَيَا لَايُسْتَحْيَيْنَ لَااُسْتَحْيَ لَانُسْتَحْيَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَايُسْتَحْيَيَنَّ لَايُسْتَحْيَيَانِّ لَايُسْتَحْيَوُنَّ لَاتُسْتَحْيَيَنَّ لَاتُسْتَحْيَيَانِّ لَايُسْتَحْيَيْنَانِّ لَااُسْتَحْيَيَنَّ لَانُسْتَحْيَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَايُسْتَحْيَيَنْ لَايُسْتَحْيَوُنْ لَاتُسْتَحْيَيَنْ لَااُسْتَحْيَيَنْ لَانُسْتَحْيَيَنْ،

﴿لفیف مقرون کے چند مصادر جو بابِ ''اِسْتِفْعَالٌ'' سے مستعمل ہیں، طلبہ کے لئے انکی مشق نہایت مفید ہے﴾

مصدر	معنی	مصدر	معنی	مصدر	معنی
اَلْاِسْتِجْوَآءُ	کھانے کو پسند کرنا	اَلْاِسْتِعْيَآءُ	کام کو درست نہ کر سکنا	اَلْاِسْتِغْوَآءُ	گمراہ کرنا
اَلْاِسْتِقْوَآءُ	طاقت ور ہونا	اَلْاِسْتِنْوَآءُ	گٹھلی پھینکنا	اَلْاِسْتِلْوَآءُ	ہلاک و ویران کرنا
اَلْاِسْتِكْوَآءُ	کسی کو داغ لگانے کو کہنا		اَلْاِسْتِهْوَآءُ	کسی شئے کو مبہوت و حیران کرنا	

﴿ابوابِ مختلطات۔مرکباتِ فَعَلَ یَفْعِلُ﴾

اس عنوان کے تحت پینتیس (۳۵) ابواب کی مکمل گردانیں لکھی گئی ہیں۔ فَعَلَ یَفْعِلُ کے وزن پر (۸) آٹھ فَعَلَ یَفْعُلُ کے وزن پر (۵) پانچ، فَعِلَ یَفْعَلُ کے وزن پر (۱۱) گیارہ، فَعَلَ یَفْعَلُ کے (۵) پانچ، اَفْعَلَ یُفْعِلُ کے وزن پر (۱) ایک، فَعْلَلَ یُفَعْلِلُ کے وزن پر (۵) پانچ مصادر سے مکمل گردانیں درج کی گئی ہیں۔

بابِ اٰدَ یَئِیْدُ اَیْدًا (بروزن فَعَلَ یَفْعِلُ) کی مکمل تعلیلات

☆ ماضی معروف ومجہول کے فاء کلمہ ہمزہ میں کوئی تعلیل نہیں ہوگی البتہ عین کلمہ یاء میں بالترتیب بَاعَ اور بِیْعَ کی طرح معروف اور مجہول کی تعلیل ہوگی۔ تاہم صیغہ واحد حاضر سے واحد متکلم تک سات صیغوں میں ادغام متقاربین کے طور پر لام کلمہ دال کا تاء میں ادغام ہوگا۔

☆ مضارع مثبت ومنفی معروف کے عین کلمہ (یاء) میں یَبِیْعُ کی طرح تعلیل ہوگی اور فاء کلمہ کا ہمزہ صرف صیغہ واحد متکلم میں اَیِـمَّۃٌ والے قاعدے کے مطابق یاء ہوگا کیونکہ شروع کلمہ کے دو متحرک ہمزوں میں سے ایک مکسور ہے جبکہ مضارع مجہول میں عین کلمہ (یاء) میں یُبَـــاعُ کی طرح تعلیل ہوگی اور فاء کلمہ (ہمزہ) صیغہ واحد متکلم میں اَوَادِمُ والے قاعدے کے مطابق جوازاً اور دیگر صیغوں میں جُوْنٌ والے قاعدے کے مطابق وجوباً ہمزے سے تبدیل ہوگا۔

☆ اسم فاعل کی پوری گردان میں فاء کلمہ (ہمزہ) میں تعلیل نہیں ہوگی جبکہ عین کلمہ یاء، جمع مکسر کے اوزان فُعْلٌ (جیسے اُوْدٌ) اور فُعْلَانٌ (جیسے اُوْدَانٌ) میں یُوْسَرُ والے قاعدے کے مطابق واؤ ہوا ہے اور باقی ساری گردان بَآئِعٌ، اِلٰی اٰخِرِہٖ کی طرح ہے۔

☆ اسم مفعول کی پوری گردان اجوف یائی کے اسم مفعول (مَبِیْـــعٌ) کی طرح ہے یعنی صرف عین کلمہ میں تعلیل ہوگی۔ فاء کلمہ کا ہمزہ عام صیغوں میں برقرار رہیگا صرف مصغر کے دو صیغوں (مُؤَیِّیْدٌ وَمُؤَیِّیْدَۃٌ) میں جُوْنٌ والے جوازی قاعدے کے مطابق واؤ ہو سکے گا۔

☆ اسم آلہ کے تمام اوزان کے صیغہ واحد اور تثنیہ میں فاء کلمہ والا ہمزہ بِیْرٌ والے قاعدے کے مطابق یاء ہوسکتا ہے (جیسے مِئْیَدٌ، مِئْیَدَۃٌ، مِئْیَادٌ) اور اسم تفضیل میں اٰمَنَ والے قاعدے کے مطابق لازماً الف سے ہوگا۔

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفآء واجوف یائی از باب "فَعَلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلْاَیْدُ" (قوی ہونا)

اَدَ یَئِیْدُ اَیْدًا فَھُوَ آئِدٌ وَّاُیِدَ یُؤَدُ اَیْدًا فَذَاکَ مَئِیْدٌ لَمْ یَئِدْ لَمْ یُؤَدْ لَایَئِیْدُ لَایُؤَدُ لَنْ یَّئِیْدَ لَنْ یُّؤَدَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِدْ لِتُؤَدْ لِیَئِدْ لِیُؤَدْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَئِدْ لَاتُؤَدْ لَایَئِدْ لَایُؤَدْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَئِیْدٌ مَّئِیْدَانِ مَایِدُ وَمُؤَیِّدٌ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِئْیَدٌ مِّئْیَدَانِ مَایِدُ وَمُؤَیِّدٌ، مِئْیَدَةٌ مِّئْیَدَتَانِ مَایِدُ وَمُؤَیِّدَةٌ، مِئْیَادٌ مِّئْیَادَانِ مَاۤیِیْدُ مُؤَیِّیْدٌ وَّمُؤَیِّیْدَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَیَدُ اَیَدَانِ اَیَدُوْنَ اَوَآئِدُ وَاُوَیِّدٌ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُوْدٰی اُوْدَیَانِ اُوْدَیَاتٌ اُیَدٌ وَّاُیَیْدٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَیَدَهٗ وَاَیِدْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز الفآء واجوف یائی از باب ومصدر مذکور مع تعلیل وتخفیف جوازی

اَدَ یَئِیْدُ اَیْدًا فَھُوَ آئِدٌ وَّاُیِدَ یُوْدُ اَیْدًا فَذَاکَ مَئِیْدٌ لَمْ یَئِدْ لَمْ یُوَدْ لَایَئِیْدُ لَایُوْدُ لَنْ یَّئِیْدَ لَنْ یُّوْدَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِدْ لِتُوَدْ لِیَئِدْ لِیُوَدْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَئِدْ لَاتُوَدْ لَایَئِدْ لَایُوَدْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَئِیْدٌ مَّئِیْدَانِ مَایِدُ وَمُوَیِّدٌ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِیَدٌ مِّیَدَانِ مَایِدُ وَمُوَیِّدٌ، مِیَدَةٌ مِّیَدَتَانِ مَایِدُ وَمُوَیِّدَةٌ، مِیَادٌ مِّیَادَانِ مَایِیْدُ مُوَیِّیْدٌ وَّمُوَیِّیْدَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَیَدُ اَیَدَانِ اَیَدُوْنَ اَوَآئِدُ وَاُوَیِّدٌ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُوْدٰی اُوْدَیَانِ اُوْدَیَاتٌ اُیَدٌ وَّاُیَیْدٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَیَدَهٗ وَاَیِدْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- اَدَ اَدَا اَدُوْا اَدَتْ اَدَتَا اِدْنَ اِدْتَّ اِدْتُّمَا اِدْتُّمْ اِدْتِّ اِدْتُّمَا اِدْتُّنَّ اِدْتُّ اِدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- اِیْدَ اِیْدَا اِیْدُوْا اِیْدَتْ اِیْدَتَا اِدْنَ اِدْتَّ اِدْتُّمَا اِدْتُّمْ اِدْتِّ اِدْتُّمَا اِدْتُّنَّ اِدْتُّ اِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَآادَ مَآادَا مَآادُوْا مَآادَتْ مَآادَتَا مَآاِدْنَ مَآاِدْتَّ مَآاِدْتُّمَا مَآاِدْتُّمْ مَآاِدْتِّ مَآاِدْتُّمَا مَآاِدْتُّنَّ مَآاِدْتُّ مَآاِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَآاِیْدَ مَآاِیْدَا مَآاِیْدُوْا مَآاِیْدَتْ مَآاِیْدَتَا مَآاِدْنَ مَآاِدْتَّ مَآاِدْتُّمَا مَآاِدْتُّمْ مَآاِدْتِّ مَآاِدْتُّمَا مَآاِدْتُّنَّ مَآاِدْتُّ مَآاِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَئِیْدُ یَئِیْدَانِ یَئِیْدُوْنَ تَئِیْدُ تَئِیْدَانِ یَئِدْنَ تَئِیْدُ تَئِیْدَانِ تَئِیْدُوْنَ تَئِیْدِیْنَ تَئِیْدَانِ تَئِدْنَ اَئِیْدُ نَئِیْدُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُؤَادُ یُؤَادَانِ یُؤَادُوْنَ تُؤَادُ تُؤَادَانِ یُؤَدْنَ تُؤَادُ تُؤَادَانِ تُؤَادُوْنَ تُؤَادِیْنَ تُؤَادَانِ تُؤَدْنَ اُوَادُ نُؤَادُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف–لَایَئِیْدُ لَایَئِیْدَانِ لَایَئِیْدُوْنَ لَاتَئِیْدُ لَاتَئِیْدَانِ لَایَئِدْنَ لَاتَئِیْدُ لَاتَئِیْدَانِ لَاتَئِیْدُوْنَ لَاتَئِیْدِیْنَ لَاتَئِیْدَانِ لَاتَئِدْنَ لَآأَیِیْدُ لَانَئِیْدُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول–لَایُؤَادُ لَایُؤَادَانِ لَایُؤَادُوْنَ لَاتُؤَادُ لَاتُؤَادَانِ لَایُؤَدْنَ لَاتُؤَادُ لَاتُؤَادَانِ لَاتُؤَادُوْنَ لَاتُؤَادِیْنَ لَاتُؤَادَانِ لَاتُؤَدْنَ لَآأُوَادُ لَانُؤَادُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف–لَیَئِیْدَنَّ لَیَئِیْدَآنِّ لَیَئِیْدُنَّ لَتَئِیْدَنَّ لَتَئِیْدَآنِّ لَیَئِدْنَآنِّ لَتَئِیْدَنَّ لَتَئِیْدَآنِّ لَتَئِیْدُنَّ لَتَئِیْدِنَّ لَتَئِیْدَآنِّ لَتَئِدْنَآنِّ لَاَیِیْدَنَّ لَنَئِیْدَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول–لَیُؤَادَنَّ لَیُؤَادَآنِّ لَیُؤَادُنَّ لَتُؤَادَنَّ لَتُؤَادَآنِّ لَیُؤَدْنَآنِّ لَتُؤَادَنَّ لَتُؤَادَآنِّ لَتُؤَادُنَّ لَتُؤَادِنَّ لَتُؤَادَآنِّ لَتُؤَدْنَآنِّ لَاُوَادَنَّ لَنُؤَادَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف–لَیَئِیْدَنْ لَیَئِیْدُنْ لَتَئِیْدَنْ لَتَئِیْدَنْ لَتَئِیْدُنْ لَتَئِیْدِنْ لَاَیِیْدَنْ لَنَئِیْدَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول–لَیُؤَادَنْ لَیُؤَادُنْ لَتُؤَادَنْ لَتُؤَادَنْ لَتُؤَادُنْ لَتُؤَادِنْ لَاُوَادَنْ لَنُؤَادَنْ،

بحث اسم فاعل–آئِدٌ آئِدَانِ (آئِدَیْنِ) آئِدُوْنَ (آئِدِیْنَ) اُدَۃٌ اَیَّادٌ اُیَّدٌ اُوْدٌ اُیَدَآءُ اُوْدَانٌ اِیَادٌ آیَادٌ اُیُدٌ اُیُوْدٌ وَّاُوَیِّدٌ آئِدَۃٌ آئِدَتَانِ (آئِدَتَیْنِ) آئِدَاتٌ اَوَآئِدُ اُیَّدٌ وَّاُوَیِّدَۃٌ،

بحث اسم مفعول–مَئِیْدٌ مَئِیْدَانِ (مَئِیْدَیْنِ) مَئِیْدُوْنَ (مَئِیْدِیْنَ) مَئِیْدَۃٌ مَئِیْدَتَانِ (مَئِیْدَتَیْنِ) مَئِیْدَاتٌ مَآیِیْدُ مُؤَیِّدٌ وَّمُؤَیِّدَۃٌ،

بحث فعل جحد معروف–لَمْ یَئِدْ لَمْ یَئِیْدَا لَمْ یَئِیْدُوْا لَمْ تَئِدْ لَمْ تَئِیْدَا لَمْ یَئِدْنَ لَمْ تَئِدْ لَمْ تَئِیْدَا لَمْ تَئِیْدُوْا لَمْ تَئِیْدِیْ لَمْ تَئِیْدَا لَمْ تَئِدْنَ لَمْ اَیِدْ لَمْ نَئِدْ،

بحث فعل جحد مجہول–لَمْ یُؤَدْ لَمْ یُؤَادَا لَمْ یُؤَادُوْا لَمْ تُؤَدْ لَمْ تُؤَادَا لَمْ یُؤَدْنَ لَمْ تُؤَدْ لَمْ تُؤَادَا لَمْ تُؤَادُوْا لَمْ تُؤَادِیْ لَمْ تُؤَادَا لَمْ تُؤَدْنَ لَمْ اُوَدْ لَمْ نُؤَدْ،

بحث نفی تاکید بلَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف–لَنْ یَّئِیْدَ لَنْ یَّئِیْدَا لَنْ یَّئِیْدُوْا لَنْ تَئِیْدَ لَنْ تَئِیْدَا لَنْ یَّئِدْنَ لَنْ تَئِیْدَ لَنْ تَئِیْدَا لَنْ تَئِیْدُوْا لَنْ تَئِیْدِیْ لَنْ تَئِیْدَا لَنْ تَئِدْنَ لَنْ أَیِیْدَ لَنْ نَّئِیْدَ،

بحث نفی تاکید بلَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول–لَنْ یُّؤَادَ لَنْ یُّؤَادَا لَنْ یُّؤَادُوْا لَنْ تُؤَادَ لَنْ تُؤَادَا لَنْ یُّؤَدْنَ لَنْ تُؤَادَ لَنْ تُؤَادَا لَنْ تُؤَادُوْا لَنْ تُؤَادِیْ لَنْ تُؤَادَا لَنْ تُؤَدْنَ لَنْ أُوَادَ لَنْ نُّؤَادَ،

بحث فعل امر حاضر معروف–اِدْ اِیْدَا اِیْدُوْا اِیْدِیْ اِیْدَا اِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ–اِیْدَنَّ اِیْدَآنِّ اِیْدُنَّ اِیْدِنَّ اِیْدَآنِّ اِدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔اِیْدَنْ اِیْدُنْ اِیْدِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُوْدَ لِتُؤَادَا لِتُؤَادُوْا لِتُؤَادِیْ لِتُؤَادَا لِتُوْدَنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُؤَادَنَّ لِتُؤَادَآنِّ لِتُؤَادُنَّ لِتُؤَادِنَّ لِتُؤَادَآنِّ لِتُوْدَنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُؤَادَنْ لِتُؤَادُنْ لِتُؤَادِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِیَئِدْ لِیَئِیْدَا لِیَئِیْدُوْا لِتَئِدْ لِتَئِیْدَا لِیَئِدْنَ لِاَیِدْ لِنَئِدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِیَئِیْدَنَّ لِیَئِیْدَآنِّ لِیَئِیْدُنَّ لِتَئِیْدَنَّ لِتَئِیْدَآنِّ لِیَئِدْنَانِّ لِاَیِیْدَنَّ لِنَئِیْدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِیَئِیْدَنْ لِیَئِیْدُنْ لِتَئِیْدَنْ لِاَیِیْدَنْ لِنَئِیْدَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔لِیُوْدَ لِیُؤَادَا لِیُؤَادُوْا لِتُوْدَ لِتُؤَادَا لِیُوْدَنَ لِاُوْدَ لِنُوْدَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِیُؤَادَنَّ لِیُؤَادَآنِّ لِیُؤَادُنَّ لِتُؤَادَنَّ لِتُؤَادَآنِّ لِیُوْدَنَانِّ لِاُوَادَنَّ لِنُؤَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِیُؤَادَنْ لِیُؤَادُنْ لِتُؤَادَنْ لِاُوَادَنْ لِنُؤَادَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔لَاتَئِدْ لَاتَئِیْدَا لَاتَئِیْدُوْا لَاتَئِیْدِیْ لَاتَئِیْدَا لَاتَئِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَاتَئِیْدَنَّ لَاتَئِیْدَآنِّ لَاتَئِیْدُنَّ لَاتَئِیْدِنَّ لَاتَئِیْدَآنِّ لَاتَئِدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَاتَئِیْدَنْ لَاتَئِیْدُنْ لَاتَئِیْدِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔لَاتُوْدَ لَاتُؤَادَا لَاتُؤَادُوْا لَاتُؤَادِیْ لَاتُؤَادَا لَاتُوْدَنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَاتُؤَادَنَّ لَاتُؤَادَآنِّ لَاتُؤَادُنَّ لَاتُؤَادِنَّ لَاتُؤَادَآنِّ لَاتُوْدَنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَاتُؤَادَنْ لَاتُؤَادُنْ لَاتُؤَادِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔لَایَئِدْ لَایَئِیْدَا لَایَئِیْدُوْا لَاتَئِدْ لَاتَئِیْدَا لَایَئِدْنَ لَآاَیِدْ لَانَئِدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَایَئِیْدَنَّ لَایَئِیْدَآنِّ لَایَئِیْدُنَّ لَاتَئِیْدَنَّ لَاتَئِیْدَآنِّ لَایَئِدْنَانِّ لَآاَیِیْدَنَّ لَانَئِیْدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَایَئِیْدَنْ لَایَئِیْدُنْ لَاتَئِیْدَنْ لَآاَیِیْدَنْ لَانَئِیْدَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔لَایُوْدَ لَایُؤَادَا لَایُؤَادُوْا لَاتُوْدَ لَاتُؤَادَا لَایُوْدَنَ لَآاُوْدَ لَانُوْدَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَایُؤَادَنَّ لَایُؤَادَآنِّ لَایُؤَادُنَّ لَاتُؤَادَنَّ لَاتُؤَادَآنِّ لَایُوْدَنَانِّ لَآاُوَادَنَّ لَانُؤَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَایُؤَادَنْ لَایُؤَادُنْ لَاتُؤَادَنْ لَآاُوَادَنْ لَانُؤَادَنْ،

باب اَدٰی یَأْدِیْ اَدْیًا (بروزن فَعَلَ یَفْعِلُ) کی مکمل تعلیلات

☆ماضی معروف ومجہول کے فاءکلمہ (ہمزہ) میں کوئی تعلیل نہیں ہوگی البتہ لام کلمہ یاء میں بالترتیب رَمٰــــی اور رُمِیَ کی طرح معروف اور مجہول کی تعلیل ہوگی۔

☆مضارع معروف کے صیغہ واحد متکلم میں اٰمَنَ والے وجوبی قاعدے کے مطابق اور باقی صیغوں میں رَأْسٌ والے جوازی قاعدے کے مطابق فاءکلمہ (ہمزہ) الف سے تبدیل ہوگا جبکہ مضارع مجہول میں بالترتیب اُوْمِنَ اور بُؤْسٌ والے وجوبی اور جوازی قاعدے کے مطابق فاءکلمہ (ہمزہ) واؤ سے تبدیل ہوگا اور مضارع معروف میں لام کلمہ (یاء) یَرْمِیْ کی طرح اور مجہول میں یُرْمٰی کی طرح ہوگا معلل ہوگا۔

☆اس باب کے مکمل اسم فاعل میں فاءکلمہ (ہمزہ) سالم رہیگا جبکہ لام کلمہ (یاء) میں رَامٍ کی طرح تعلیل ہوگی۔

☆ بحث فعل امر حاضر معروف میں فاءکلمہ (ہمزہ) اِیْمَانٌ والے وجوبی قاعدے کے مطابق یاء ہوجائے گا جبکہ اسم ظرف کے صیغہ واحد اور تثنیہ میں رَأْسٌ والے جوازی قاعدے کے مطابق ہمزہ الف ہوجائے گا۔ اسم آلہ کے تینوں اوزان کے صیغہ واحد اور تثنیہ میں بِیْرٌ والے جوازی قاعدے کے مطابق ہمزہ یاء ہوجائے گا۔ اسم ظرف اور اسم آلہ کے صیغ مصغر میں فاءکلمہ (ہمزہ) جُــوَنٌ والے جوازی قاعدے کے مطابق واؤ ہوسکتا ہے۔ اسم تفضیل کے صیغہ واحد مذکر، تثنیہ مذکر اور جمع مذکر سالم (اٰدٰی اٰدَیَـانِ اٰدَوْنَ) میں فاءکلمہ (ہمزہ) اٰمَــنَ والے وجوبی قاعدے کے مطابق الف سے تبدیل ہوا ہے جبکہ جمع مکسر اور واحد مصغر (اَوَادٍ وَّاُوَیْــــدٍ) میں اَوَادِمُ والے وجوبی قاعدے کے مطابق فاءکلمہ (ہمزہ) واؤ ہوگیا ہے۔

☆لام کلمہ کی تعلیل کے حوالے سے اس باب کے اسم ظرف، اسم آلہ، اسم تفضیل اور فعل تعجب سب کی گردانیں بابِ رَمٰی یَرْمِیْ کی طرح ہیں۔

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفاء وناقص یائی

ازباب "فَعَلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلْاَدْیُ" (گاڑھا ہونا، منجمد ہونا)

اَدٰی یَأْدِیْ اَدْیًا **فَهُوَ** اٰدٍ وَّاُدِیَ یُؤْدٰی اَدْیًا **فَذَاكَ** مَأْدِیٌّ لَمْ یَأْدِ لَمْ یُؤْدَ لَایَأْدِیْ لَایُؤْدٰی لَنْ یَّأْدِیَ لَنْ یُّؤْدٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْدِ لِتُؤْدَ لِیَأْدِ لِیُؤْدَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَأْدِ لَاتُؤْدَ لَایَأْدِ لَایُؤْدَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَأْدًی مَّأْدَیَانِ مَاٰدٍ وَّمُؤَیْدٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِئْدًی مِّئْدَیَانِ مَاٰدٍ وَّمُؤَیْدٍ، مِئْدَاةٌ مِّئْدَاتَانِ مَاٰدٍ وَّمُؤَیْدِیَةٌ، مِئْدَاءٌ مِّئْدَاءَانِ مَاٰدِیُّ مُؤَیْدِیٌّ وَّمُؤَیْدِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اٰدٰی اٰدَیَانِ اٰدَوْنَ اَوَادٍ وَّاُوَیْدٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** اُدْیٰی اُدْیَیَانِ اُدْیَیَاتٌ اُدًی وَّاُدَیًّی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَدَاهُ وَاَدِ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز الفآء وناقص یائی ازباب ومصدرِ مذکور مع تعلیل وتخفیفِ جوازی

اَدٰی یَادِیُ اَدْیًا **فَهُوَ** آدٍ وَّاُدِیَ یُؤْدٰی اَدْیًا **فَذَاكَ** مَادِیٌّ لَمْ یَادِ لَمْ یُؤْدَ لَایَادِیُ لَایُؤْدٰی لَنْ یَّادِیَ لَنْ یُّؤْدٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْدِ لِتُؤْدَ لِیَادِ لِیُؤْدَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَادِ لَاتُؤْدَ لَایَادِ لَایُؤْدَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَادًی مَّادَیَانِ مَآدٍ وَّمُوَیْدٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْدًی مِّیْدَیَانِ مَآدٍ وَّمُوَیْدٍ، مِیْدَاةٌ مِّیْدَاتَانِ مَآدٍ وَّمُوَیْدِیَةٌ، مِیْدَآءٌ مِّیْدَآءَانِ مَآدِیُّ مُوَیْدِیٌّ وَّمُوَیْدِیَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اٰدٰی اٰدَیَانِ اٰدُوْنَ اَوَادٍ وَّاُوَیْدٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** اُدْیٰی اُدْیَیَانِ اُدْیَیَاتٌ اُدًی وَّاُدَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاٰدَاهُ وَاٰدِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اَدٰی اَدَیَا اَدَوْا اَدَتْ اَدَتَا اَدَیْنَ اَدَیْتَ اَدَیْتُمَا اَدَیْتُمْ اَدَیْتِ اَدَیْتُمَا اَدَیْتُنَّ اَدَیْتُ اَدَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-اُدِیَ اُدِیَا اُدُوْا اُدِیَتْ اُدِیَتَا اُدِیْنَ اُدِیْتَ اُدِیْتُمَا اُدِیْتُمْ اُدِیْتِ اُدِیْتُمَا اُدِیْتُنَّ اُدِیْتُ اُدِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَآاَدٰی مَآاَدَیَا مَآاَدَوْا مَآاَدَتْ مَآاَدَتَا مَآاَدَیْنَ مَآاَدَیْتَ مَآاَدَیْتُمَا مَآاَدَیْتُمْ مَآاَدَیْتِ مَآاَدَیْتُمَا مَآاَدَیْتُنَّ مَآاَدَیْتُ مَآاَدَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَآاُدِیَ مَآاُدِیَا مَآاُدُوْا مَآاُدِیَتْ مَآاُدِیَتَا مَآاُدِیْنَ مَآاُدِیْتَ مَآاُدِیْتُمَا مَآاُدِیْتُمْ مَآاُدِیْتِ مَآاُدِیْتُمَا مَآاُدِیْتُنَّ مَآاُدِیْتُ مَآاُدِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَاْدِیُ یَاْدِیَانِ یَاْدُوْنَ تَاْدِیُ تَاْدِیَانِ یَاْدِیْنَ تَاْدِیُ تَاْدِیَانِ تَاْدُوْنَ تَاْدِیْنَ تَاْدِیَانِ تَاْدِیْنَ اٰدِیُ نَاْدِیُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُؤْدٰی یُؤْدَیَانِ یُؤْدَوْنَ تُؤْدٰی تُؤْدَیَانِ یُؤْدَیْنَ تُؤْدٰی تُؤْدَیَانِ تُؤْدَوْنَ تُؤْدَیْنَ تُؤْدَیَانِ تُؤْدَیْنَ اُوْدٰی نُؤْدٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَاْدِیُ لَایَاْدِیَانِ لَایَاْدُوْنَ لَاتَاْدِیُ لَاتَاْدِیَانِ لَایَاْدِیْنَ لَاتَاْدِیُ لَاتَاْدِیَانِ لَاتَاْدُوْنَ لَاتَاْدِیْنَ لَاتَاْدِیَانِ لَاتَاْدِیْنَ لَآاٰدِیُ لَانَاْدِیُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُؤْدٰی لَایُؤْدَیَانِ لَایُؤْدَوْنَ لَاتُؤْدٰی لَاتُؤْدَیَانِ لَایُؤْدَیْنَ لَاتُؤْدٰی لَاتُؤْدَیَانِ لَاتُؤْدَوْنَ لَاتُؤْدَیْنَ لَاتُؤْدَیَانِ لَاتُؤْدَیْنَ لَآاُوْدٰی لَانُؤْدٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَأْدِیَنَّ لَیَأْدِیَانِّ لَیَأْدُنَّ لَتَأْدِیَنَّ لَتَأْدِیَانِّ لَیَأْدِیْنَانِّ لَتَأْدِیَنَّ لَتَأْدِیَانِّ

لَتَأْدُنَّ لَتَأْدِنَّ لَتَأْدِیَانِّ لَتَأْدِیْنَانِّ لَاٰدِیَنَّ لَنَأْدِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُؤْدَیَنَّ لَیُؤْدَیَانِّ لَیُؤْدَوُنَّ لَتُؤْدَیَنَّ لَتُؤْدَیَانِّ لَیُؤْدَیْنَانِّ لَتُؤْدَیَنَّ

لَتُؤْدَیَانِّ لَتُؤْدَوُنَّ لَتُؤْدَیِنَّ لَتُؤْدَیَانِّ لَتُؤْدَیْنَانِّ لَاُوْدَیَنَّ لَنُؤْدَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَأْدِیَنْ لَیَأْدُنْ لَتَأْدِیَنْ لَتَأْدِیَنْ لَتَأْدُنْ لَتَأْدِنْ لَاٰدِیَنْ لَنَأْدِیَنْ.

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُؤْدَیَنْ لَیُؤْدَوُنْ لَتُؤْدَیَنْ لَتُؤْدَیَنْ لَتُؤْدَیِنْ لَتُؤْدَوُنْ لَتُؤْدَیِنْ لَاُوْدَیَنْ لَنُؤْدَیَنْ.

بحث اسم فاعل-ادٍ ادِیَانِ (ادِیَیْنِ) ادُوْنَ (ادِیْنَ) اُدَاةٌ اُدَّآءٌ اُدًّی اُدِیٌّ اُدَیَآءُ اُدْیَانٌ اِدَآءٌ اَدْآءٌ اُدًی اِدِیٌّ وَّاُوَیْدٍ ادِیَةٌ ادِیَتَانِ

(ادِیَتَیْنِ) ادِیَاتٌ اَوَادٍ اُدًّی وَّاُوَیْدِیَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَأْدِیٌّ مَّأْدِیَّانِ (مَأْدِیَّیْنِ) مَأْدِیُّوْنَ (مَأْدِیِّیْنَ) مَأْدِیَّةٌ مَّأْدِیَّتَانِ (مَأْدِیَّتَیْنِ) مَأْدِیَّاتٌ مَّادِیُّ مُؤَیْدِیٌّ وَّمُؤَیْدِیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَأْدِ لَمْ یَأْدِیَا لَمْ یَأْدُوْا لَمْ تَأْدِ لَمْ تَأْدِیَا لَمْ یَأْدِیْنَ لَمْ تَأْدِ لَمْ تَأْدِیَا لَمْ تَأْدُوْا لَمْ تَأْدِی لَمْ تَأْدِیَا

لَمْ تَأْدِیْنَ لَمْ اٰدِ لَمْ نَأْدِ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُؤْدَ لَمْ یُؤْدَیَا لَمْ یُؤْدَوْا لَمْ تُؤْدَ لَمْ تُؤْدَیَا لَمْ یُؤْدَیْنَ لَمْ تُؤْدَ لَمْ تُؤْدَیَا لَمْ تُؤْدَوْا لَمْ تُؤْدَیْ لَمْ تُؤْدَیَا

لَمْ تُؤْدَیْنَ لَمْ اُوْدَ لَمْ نُؤْدَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّأْدِیَ لَنْ یَّأْدِیَا لَنْ یَّأْدُوْا لَنْ تَأْدِیَ لَنْ تَأْدِیَا لَنْ یَّأْدِیْنَ لَنْ تَأْدِیَ

لَنْ تَأْدِیَا لَنْ تَأْدُوْا لَنْ تَأْدِیْ لَنْ تَأْدِیَا لَنْ تَأْدِیْنَ لَنْ اٰدِیَ لَنْ نَّأْدِیَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّؤْدٰی لَنْ یُّؤْدَیَا لَنْ یُّؤْدَوْا لَنْ تُؤْدٰی لَنْ تُؤْدَیَا لَنْ یُّؤْدَیْنَ لَنْ تُؤْدٰی

لَنْ تُؤْدَیَا لَنْ تُؤْدَوْا لَنْ تُؤْدَیْ لَنْ تُؤْدَیَا لَنْ تُؤْدَیْنَ لَنْ اُوْدٰی لَنْ نُّؤْدٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِیْدِ اِیْدِیَا اِیْدُوْا اِیْدِیْ اِیْدِیَا اِیْدِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِیْدِیَنَّ اِیْدِیَانِّ اِیْدُنَّ اِیْدِنَّ اِیْدِیَانِّ اِیْدِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِیْدِیَنْ اِیْدُنْ اِیْدِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُؤْدَ لِتُؤْدَیَا لِتُؤْدَوْا لِتُؤْدَیْ لِتُؤْدَیَا لِتُؤْدَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُؤْدَیَنَّ لِتُؤْدَیَانِّ لِتُؤْدَوُنَّ لِتُؤْدَیِنَّ لِتُؤْدَیَانِّ لِتُؤْدَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُؤْدَیَنْ لِتُؤْدَوُنْ لِتُؤْدَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَأْدِ لِیَأْدِیَا لِیَأْدُوْا لِتَأْدِ لِتَأْدِیَا لِیَأْدِیْنَ لِاٰدِ لِنَأْدِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَأْدِیَنَّ لِیَأْدِیَانِّ لِیَأْدُنَّ لِتَأْدِیَنَّ لِتَأْدِیَانِّ لِیَأْدِیْنَانِّ لِاٰدِیَنَّ لِنَأْدِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَأْدِیَنْ لِیَأْدُنْ لِتَأْدِیَنْ لِاٰدِیَنْ لِنَأْدِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُؤْدَ لِیُؤْدَیَا لِیُؤْدَوْا لِتُؤْدَ لِتُؤْدَیَا لِیُؤْدَیْنَ لِاُوْدَ لِنُؤْدَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُؤْدَیَنَّ لِیُؤْدَیَانِّ لِیُؤْدَوُنَّ لِتُؤْدَیَنَّ لِتُؤْدَیَانِّ لِیُؤْدَیْنَانِّ لِاُوْدَیَنَّ لِنُؤْدَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُؤْدَیَنْ لِیُؤْدَوُنْ لِتُؤْدَیَنْ لِاُوْدَیَنْ لِنُؤْدَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَأْدِ لَاتَأْدِیَا لَاتَأْدُوْا لَاتَأْدِیْ لَاتَأْدِیَا لَاتَأْدِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَأْدِیَنَّ لَاتَأْدِیَانِّ لَاتَأْدُنَّ لَاتَأْدِنَّ لَاتَأْدِیَانِّ لَاتَأْدِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَأْدِیَنْ لَاتَأْدُنْ لَاتَأْدِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُؤْدَ لَاتُؤْدَیَا لَاتُؤْدَوْا لَاتُؤْدَیْ لَاتُؤْدَیَا لَاتُؤْدَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُؤْدَیَنَّ لَاتُؤْدَیَانِّ لَاتُؤْدَوُنَّ لَاتُؤْدَیِنَّ لَاتُؤْدَیَانِّ لَاتُؤْدَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُؤْدَیَنْ لَاتُؤْدَوُنْ لَاتُؤْدَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَأْدِ لَایَأْدِیَا لَایَأْدُوْا لَاتَأْدِ لَاتَأْدِیَا لَایَأْدِیْنَ لَآادِ لَانَأْدِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَأْدِیَنَّ لَایَأْدِیَانِّ لَایَأْدُنَّ لَاتَأْدِیَنَّ لَاتَأْدِیَانِّ لَایَأْدِیْنَانِّ لَآادِیَنَّ لَانَأْدِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَأْدِیَنْ لَایَأْدُنْ لَاتَأْدِیَنْ لَآادِیَنْ لَانَأْدِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُؤْدَ لَایُؤْدَیَا لَایُؤْدَوْا لَاتُؤْدَ لَاتُؤْدَیَا لَایُؤْدَیْنَ لَآاُوْدَ لَانُؤْدَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُؤْدَیَنَّ لَایُؤْدَیَانِّ لَایُؤْدَوُنَّ لَاتُؤْدَیَنَّ لَاتُؤْدَیَانِّ لَایُؤْدَیْنَانِّ لَآاُوْدَیَنَّ لَانُؤْدَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُؤْدَیَنْ لَایُؤْدَوُنْ لَاتُؤْدَیَنْ لَآاُوْدَیَنْ لَانُؤْدَیَنْ،

بابِ اَوٰی یَأْوِیْ اَیًّا وَّاُوِیًّا (بروزن فَعَلَ یَفْعِلُ) کی مکمل تعلیلات

☆ مصدر اَیًّا اصل میں اَوْیًا تھا سَیِّدٌ والے قاعدے کے مطابق واؤ کو یاء کیا اور یاء کو یاء میں ادغام کیا تو اَیًّا ہوا مصدر کا دوسرا وزن اُوِیًّا اصل میں اُوُوْیًا تھا دُلِیٌّ والے قاعدے کے مطابق تعلیل کی تو اُوِیًّا ہو گیا۔

☆ ماضی مجہول اُوِیَ کو اِیَّ بھی پڑھا جا سکتا ہے اس طرح کہ فُعِلَ کے وزن میں جواز اً عین کلمہ کو ساکن کیا تو اُوْیَ ہو گیا پھر سَیِّدٌ والے قاعدے کے مطابق واؤ کو یاء کر کے یاء کو یاء میں ادغام کیا اور یاء کے ماقبل ضمہ کو کسرہ سے بدل دیا تو اُوِیَ سے اِیَّ ہو گیا۔

☆ مصدر اور اسم فاعل کے چند صیغوں (اٰیٍّ ...... اٰیَانٌ ...... اٰیَآءٌ) کے علاوہ باقی سارے باب کی تعلیلات اس سے پہلے والے باب مہموز الفآء اور ناقص یائی (اَدٰی یَأْدِیْ اَدْیًا) کی طرح ہیں اُنہیں پر دوبارہ غور کر کے گردان کر لی جائے تو اچھی مشق ہو جائے گی۔

بابِ سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفآء ولفیف مقرون

ازباب "فَعَلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلْاَیُّ وَالْاُوِیُّ" (پناہ لینا)

اَوٰی یَأْوِیْ اَیًّا وَّاُوِیًّا **فَهُوَ** اٰوٍ وَّاُوِیَ یُؤْوٰی اَیًّا وَّاُوِیًّا **فَذَاكَ** مَاْوِیٌّ لَمْ یَأْوِ لَمْ یُؤْوَ لَایَأْوِیْ لَایُؤْوٰی لَنْ یَّأْوِیَ لَنْ یُّؤْوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْوِ لِتُؤْوَ لِیَأْوِ لِیُؤْوَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَأْوِ لَاتُؤْوَ لَایَأْوِ لَایُؤْوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَاْوًی مَّاْوَیَانِ مَاْوٍ وَّمُؤَیْوٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِئْوًی مِّئْـوَیَانِ مَاْوٍ وَّمُؤَیْوٍ، مِئْوَاةٌ مِّئْوَاتَانِ مَاْوٍ وَّمُؤَیْوِیَةٌ، مِئْوَآءٌ مِّئْوَآءَانِ مَاْوِیُّ مُؤَیْوِیٌّ وَّمُؤَیْوِیَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اٰوٰی اٰوَیَانِ اٰوَوْنَ اٰوَآءٍ وَّاُوَیٍّ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** اُیّٰی اُیَّیَانِ اُیَّیَاتٌ اُوَیٌّ وَّاُوَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوَاهُ وَاَوِ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز الفآء وَلفیف مقرون ازباب ومصدرِ مذکور مع تعلیل وتخفیفِ جوازی

اٰوٰی یَاوِیْ اَیًّا وَّاُوِیًّا **فَهُوَ** اٰوٍ وَّاُوِیَ (اِیَّ) یُوْوٰی اَیًّا وَّاُوِیًّا **فَذَاكَ** مَاوِیٌّ لَمْ یَاوِ لَمْ یُوْوَ لَایَاوِیْ لَایُوْوٰی لَنْ یَّاوِیَ لَنْ یُّوْوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْوِ لِتُوْوَ لِیَاوِ لِیُوْوَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَاوِ لَاتُوْوَ لَایَاوِ لَایُوْوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَاوًی مَّاوَیَانِ مَاوٍ وَّمُوَیٍّ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْوًی مِّیْوَیَانِ مَاوٍ وَّمُوَیٍّ، مِیْوَاةٌ مِّیْوَاتَانِ مَاوٍ وَّمُوَیِّیَةٌ، مِیْوَآءٌ مِّیْوَآءَانِ

مَاوِیٌّ مُوِیٍّ وَّمُوِیَّۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَوٰی اَوَیَانِ اَوُوْنَ اَوَاءٍ وَّاُوَیٍّ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ** اُوْیٰ اُوِیَّانِ اُوِیَّاتٌ اُوًی وَّاُوَیٰ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ** مَآاَوَاہُ وَاوِ بِہٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔اَوٰی اَوَیَا اَوَوْا اَوَتْ اَوَتَا اَوَیْنَ اَوَیْتَ اَوَیْتُمَا اَوَیْتُمْ اَوَیْتِ اَوَیْتُمَا اَوَیْتُنَّ اَوَیْتُ اَوَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔اُوِیَ اُوِیَا اُوُوْا اُوِیَتْ اُوِیَتَا اُوِیْنَ اُوِیْتَ اُوِیْتُمَا اُوِیْتُمْ اُوِیْتِ اُوِیْتُمَا اُوِیْتُنَّ اُوِیْتُ اُوِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَآاَوٰی مَآاَوَیَا مَآاَوَوْا مَآاَوَتْ مَآاَوَتَا مَآاَوَیْنَ مَآاَوَیْتَ مَآاَوَیْتُمَا مَآاَوَیْتُمْ مَآاَوَیْتِ مَآاَوَیْتُمَا مَآاَوَیْتُنَّ مَآاَوَیْتُ مَآاَوَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَآاُوِیَ مَآاُوِیَا مَآاُوُوْا مَآاُوِیَتْ مَآاُوِیَتَا مَآاُوِیْنَ مَآاُوِیْتَ مَآاُوِیْتُمَا مَآاُوِیْتُمْ مَآاُوِیْتِ مَآاُوِیْتُمَا مَآاُوِیْتُنَّ مَآاُوِیْتُ مَآاُوِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یَاْوِیْ یَاْوِیَانِ یَاْوُوْنَ تَاْوِیْ تَاْوِیَانِ یَاْوِیْنَ تَاْوِیْ تَاْوِیَانِ تَاْوُوْنَ تَاْوِیْنَ تَاْوِیَانِ تَاْوِیْنَ اٰوِیْ نَاْوِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔یُؤْوٰی یُؤْوَیَانِ یُؤْوَوْنَ تُؤْوٰی تُؤْوَیَانِ یُؤْوَیْنَ تُؤْوٰی تُؤْوَیَانِ تُؤْوَوْنَ تُؤْوَیْنَ تُؤْوَیَانِ تُؤْوَیْنَ اُوْوٰی نُؤْوٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَایَاْوِیْ لَایَاْوِیَانِ لَا یَاْوُوْنَ لَاتَاْوِیْ لَاتَاْوِیَانِ لَایَاْوِیْنَ لَاتَاْوِیْ لَاتَاْوِیَانِ لَا تَاْوُوْنَ لَاتَاْوِیْنَ لَاتَاْوِیَانِ لَاتَاْوِیْنَ لَآاٰوِیْ لَانَاْوِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَایُؤْوٰی لَایُؤْوَیَانِ لَایُؤْوَوْنَ لَاتُؤْوٰی لَاتُؤْوَیَانِ لَایُؤْوَیْنَ لَاتُؤْوٰی لَاتُؤْوَیَانِ لَاتُؤْوَوْنَ لَاتُؤْوَیْنَ لَاتُؤْوَیَانِ لَاتُؤْوَیْنَ لَآاُوْوٰی لَانُؤْوٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔لَیَاْوِیَنَّ لَیَاْوِیَانِّ لَیَاْوُنَّ لَتَاْوِیَنَّ لَتَاْوِیَانِّ لَیَاْوِیْنَانِّ لَتَاْوِیَنَّ لَتَاْوِیَانِّ لَتَاْوُنَّ لَتَاْوِنَّ لَتَاْوِیَانِّ لَتَاْوِیْنَانِّ لَاٰوِیَنَّ لَنَاْوِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔لَیُؤْوَیَنَّ لَیُؤْوَیَانِّ لَیُؤْوَوُنَّ لَتُؤْوَیَنَّ لَتُؤْوَیَانِّ لَیُؤْوَیْنَانِّ لَتُؤْوَیَنَّ لَتُؤْوَیَانِّ لَتُؤْوَوُنَّ لَتُؤْوَیِنَّ لَتُؤْوَیَانِّ لَتُؤْوَیْنَانِّ لَاُوْوَیَنَّ لَنُؤْوَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔لَیَاْوِیَنْ لَیَاْوُنْ لَتَاْوِیَنْ لَتَاْوِیَنْ لَتَاْوُنْ لَتَاْوِنْ لَاٰوِیَنْ لَنَاْوِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔لَیُؤْوَیَنْ لَیُؤْوَوُنْ لَتُؤْوَیَنْ لَتُؤْوَیَنْ لَتُؤْوَوُنْ لَتُؤْوَیِنْ لَاُوْوَیَنْ لَنُؤْوَیَنْ،

بحث اسم فاعل۔اٰوٍ اٰوِیَانِ (اٰوِیَیْنِ) اٰوُوْنَ (اٰوِیْنَ) اُوَاۃٌ اُوَّآءٌ اُوًّی اِیٌّ اُوَیَاءٌ اِیَّانٌ اِیَاءٌ اَوَآءٌ اُوًی اِوِیٌّ اُوِیٌّ اٰوِیَۃٌ اٰوِیَتَانِ (اٰوِیَتَیْنِ) اٰوِیَاتٌ اَوَآءٍ اُوًّی وَّاُوِیَّۃٌ،

بحث اسم مفعول۔مَاوِیٌّ مَاوِیَّانِ (مَاوِیَّیْنِ) مَاوِیُّوْنَ (مَاوِیِّیْنَ) مَاوِیَّۃٌ مَاوِیَّتَانِ (مَاوِیَّتَیْنِ) مَاوِیَّاتٌ مَاوِیٌّ مُؤَیِّیٌّ (مُؤَیٌّ) وَّمُؤَیِّیَۃٌ (مُؤَیَّۃٌ)

بحث فعل جحد معروف۔لَمْ یَاْوِ لَمْ یَاْوِیَا لَمْ یَاْوُوْا لَمْ تَاْوِ لَمْ تَاْوِیَا لَمْ یَاْوِیْنَ لَمْ تَاْوِ لَمْ تَاْوِیَا لَمْ تَاْوُوْا لَمْ تَاْوِیْ لَمْ تَاْوِیَا لَمْ تَاْوِیْنَ لَمْ اٰوِ لَمْ نَاْوِ،

بحث فعل جحد مجہول۔لَمْ یُؤْوَ لَمْ یُؤْوَیَا لَمْ یُؤْوَوْا لَمْ تُؤْوَ لَمْ تُؤْوَیَا لَمْ یُؤْوَیْنَ لَمْ تُؤْوَ لَمْ تُؤْوَیَا لَمْ تُؤْوَوْا لَمْ تُؤْوَیْ لَمْ تُؤْوَیَا لَمْ تُؤْوَیْنَ لَمْ اُوْوَ لَمْ نُؤْوَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔لَنْ یَّاْوِیَ لَنْ یَّاْوِیَا لَنْ یَّاْوُوْا لَنْ تَاْوِیَ لَنْ تَاْوِیَا لَنْ یَّاْوِیْنَ لَنْ تَاْوِیَ لَنْ تَاْوِیَا لَنْ تَاْوُوْا لَنْ تَاْوِیْ لَنْ تَاْوِیَا لَنْ تَاْوِیْنَ لَنْ اٰوِیَ لَنْ نَّاْوِیَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔لَنْ یُّؤْوٰی لَنْ یُّؤْوَیَا لَنْ یُّؤْوَوْا لَنْ تُؤْوٰی لَنْ تُؤْوَیَا لَنْ یُّؤْوَیْنَ لَنْ تُؤْوٰی لَنْ تُؤْوَیَا لَنْ تُؤْوَوْا لَنْ تُؤْوَیْ لَنْ تُؤْوَیَا لَنْ تُؤْوَیْنَ لَنْ اُوْوٰی لَنْ نُّؤْوٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف۔اِیْوِ اِیْوِیَا اِیْوُوْا اِیْوِیْ اِیْوِیَا اِیْوِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔اِیْوِیَنَّ اِیْوِیَانِّ اِیْوُنَّ اِیْوِنَّ اِیْوِیَانِّ اِیْوِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔اِیْوِیَنْ اِیْوُنْ اِیْوِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُؤْوَ لِتُؤْوَیَا لِتُؤْوَوْا لِتُؤْوَیْ لِتُؤْوَیَا لِتُؤْوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُؤْوَیَنَّ لِتُؤْوَیَانِّ لِتُؤْوَوُنَّ لِتُؤْوَیِنَّ لِتُؤْوَیَانِّ لِتُؤْوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُؤْوَیَنْ لِتُؤْوَوُنْ لِتُؤْوَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِیَاْوِ لِیَاْوِیَا لِیَاْوُوْا لِتَاْوِ لِتَاْوِیَا لِیَاْوِیْنَ لِاٰوِ لِنَاْوِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِیَاْوِیَنَّ لِیَاْوِیَانِّ لِیَاْوُنَّ لِتَاْوِیَنَّ لِتَاْوِیَانِّ لِیَاْوِیْنَانِّ لِاٰوِیَنَّ لِنَاْوِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِیَاْوِیَنْ لِیَاْوُنْ لِتَاْوِیَنْ لِاٰوِیَنْ لِنَاْوِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔لِیُؤْوَ لِیُؤْوَیَا لِیُؤْوَوْا لِتُؤْوَ لِتُؤْوَیَا لِیُؤْوَیْنَ لِاُوْوَ لِنُؤْوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِیُؤْوَیَنَّ لِیُؤْوَیَانِّ لِیُؤْوَوُنَّ لِتُؤْوَیَنَّ لِتُؤْوَیَانِّ لِیُؤْوَیْنَانِّ لِاُوْوَیَنَّ لِنُؤْوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِیُؤْوَیَنْ لِیُؤْوَوُنْ لِتُؤْوَیَنْ لِاُوْوَیَنْ لِنُؤْوَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔لَاتَاْوِ لَاتَاْوِیَا لَاتَاْوُوْا لَاتَاْوِیْ لَاتَاْوِیَا لَاتَاْوِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَاتَاْوِیَنَّ لَاتَاْوِیَانِّ لَاتَاْوُنَّ لَاتَاْوِنَّ لَاتَاْوِیَانِّ لَاتَاْوِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَأْوِیَنْ لَاتَأْوُنْ لَاتَأْوِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُؤْوَ لَاتُؤْوَیَا لَاتُؤْوَوْا لَاتُؤْوَیْ لَاتُؤْوَیَا لَاتُؤْوَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُؤْوَیَنَّ لَاتُؤْوَیَانِّ لَاتُؤْوَوُنَّ لَاتُؤْوَیِنَّ لَاتُؤْوَیَانِّ لَاتُؤْوَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُؤْوَیَنْ لَاتُؤْوَوُنْ لَاتُؤْوَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَأْوِ لَایَأْوِیَا لَایَأْوُوْا لَاتَأْوِ لَاتَأْوِیَا لَایَأْوِیْنَ لَآاوِ لَانَأْوِ،

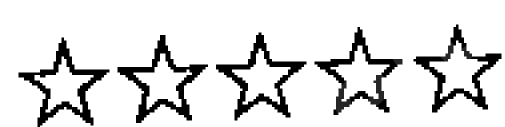
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَأْوِیَنَّ لَایَأْوِیَانِّ لَایَأْوُنَّ لَاتَأْوِیَنَّ لَاتَأْوِیَانِّ لَایَأْوِیْنَانِّ لَآاوِیَنَّ لَانَأْوِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَأْوِیَنْ لَایَأْوُنْ لَاتَأْوِیَنْ لَآاوِیَنْ لَانَأْوِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُؤْوَ لَایُؤْوَیَا لَایُؤْوَوْا لَاتُؤْوَ لَاتُؤْوَیَا لَایُؤْوَیْنَ لَآاُوْوَ لَانُؤْوَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُؤْوَیَنَّ لَایُؤْوَیَانِّ لَایُؤْوَوُنَّ لَاتُؤْوَیَنَّ لَاتُؤْوَیَانِّ لَایُؤْوَیْنَانِّ لَآاُوْوَیَنَّ لَانُؤْوَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُؤْوَیَنْ لَایُؤْوَوُنْ لَاتُؤْوَیَنْ لَآاُوْیَنْ لَانُؤْوَیَنْ،

بابِ اَنَّ یَئِنُّ اَنِیْنًا (بروزن فَعَلَ یَفْعِلُ) کی مکمل تعلیلات

☆ ماضی معروف ومجہول میں یہ باب ثلاثی مجرد کے باب فَرَّ یَفِرُّ کی طرح ہے صرف معمولی فرق یہ ہے کہ فَرَّ معروف اور فُرَّ مجہول میں صیغہ جمع مؤنث غائب سے متکلم مع الغیر تک عین اور لام کلمہ کا باہم ادغام نہیں ہے کیونکہ متجانس ثانی سکون لازمی کی وجہ سے ساکن ہے۔ اس باب میں بھی اسی طرح ہے البتہ صیغہ جمع مؤنث غائب اور متکلم مع الغیر میں لام کلمہ کا نون علامت جمع مؤنث اور نَا علامت متکلم مع الغیر میں ادغام ہے جیسے اَنَنَّ، اَنَنَّا اور اُنِنَّ، اُنِنَّا۔

☆ اس باب کا مضارع معروف یَفِرُّ اور مضارع مجہول یُفَرُّ کی طرح ہے البتہ صیغہ واحد متکلم معروف میں فاء کلمہ والا ہمزہ اَئِمَّۃٌ والے قاعدے اور مجہول میں یہ ہمزہ اَوَادِمُ والے وجوبی قاعدے کے مطابق بالترتیب یاء اور واؤ ہو جائیگا۔

☆ اسم تفضیل مذکر کے تمام صیغوں اور فعل تعجب کے پہلے وزن میں اَوَادِمُ والے وجوبی قاعدے کے مطابق فاء کلمہ (ہمزہ) واؤ سے تبدیل ہو جائے گا۔

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفآء ومضاعف

ثلاثی ازباب "فَعَلَ یَفْعِلُ" جیسے "اَلْاَنِیْنُ" (رونا)

اَنَّ یَئِنُّ اَنِیْنًا فَھُوَ آنٌّ وَّاُنَّ یُؤَنُّ اَنِیْنًا فَذَاكَ مَاْنُوْنٌ لَمْ یَئِنَّ لَمْ یَئِنِّ لَمْ یَأْنِنْ لَمْ یُؤَنَّ لَمْ یُؤَنِّ لَمْ یُؤْنَنْ لَایَئِنُّ لَایُؤَنُّ لَنْ یَئِنَّ لَنْ یُؤَنَّ اَلْاَمْرُ مِنْہُ اِنَّ اِنِّ اِیْنِنْ لِتُؤَنَّ لِتُؤَنِّ لِتُؤْنَنْ لِیَئِنَّ لِیَئِنِّ لِیَأْنِنْ لِیُؤَنَّ لِیُؤَنِّ لِیُؤْنَنْ وَالنَّھْیُ عَنْہُ لَاتَئِنَّ لَاتَئِنِّ لَاتَأْنِنْ لَاتُؤَنَّ لَاتُؤَنِّ لَاتُؤْنَنْ لَایَئِنَّ لَایَئِنِّ لَایَأْنِنْ لَایُؤَنَّ لَایُؤَنِّ لَایُؤْنَنْ اَلظَّرْفُ مِنْہُ مَئِنٌّ مَّئِنَّانِ مَآنٌّ وَمُؤَیْنٌ وَّالْاٰلَۃُ مِنْہُ مِئَنٌّ مِّئَنَّانِ مَآنٌّ وَمُؤَیْنٌ، مِئَنَّۃٌ مِّئَنَّتَانِ مَآنٌّ وَمُؤَیْنَۃٌ، مِئْنَانٌ مِّئْنَانَانِ مَاْنِیْنُ مُؤَیْنِیْنٌ وَّمُؤَیْنِیْنَۃٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْہُ اَوَنُّ اَوَنَّانِ اَوَنُّوْنَ اَوَآنٌّ وَاُوَیْنٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ اُنّٰی اُنَّیَانِ اُنَّیَاتٌ اُنَنٌ وَّاُنَیْنٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ مَآاَوَنَّہٗ وَاَوْنِنْ بِہٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز الفآء ومضاعف ثلاثی ازباب ومصدر مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

اَنَّ یَئِنُّ اَنِیْنًا فَھُوَ آنٌّ وَّاُنَّ یُوَنُّ اَنِیْنًا فَذَاكَ مَاْنُوْنٌ لَمْ یَئِنَّ لَمْ یَئِنِّ لَمْ یَاْنِنْ لَمْ یُوَنَّ لَمْ یُوَنِّ لَمْ یُوْنَنْ لَایَئِنُّ لَایُوَنُّ لَنْ یَئِنَّ لَنْ یُوَنَّ اَلْاَمْرُ مِنْہُ اِنَّ اِنِّ اِیْنِنْ لِتُوَنَّ لِتُوَنِّ لِتُوْنَنْ لِیَئِنَّ لِیَئِنِّ لِیَاْنِنْ لِیُوَنَّ لِیُوَنِّ لِیُوْنَنْ وَالنَّھْیُ عَنْہُ لَاتَئِنَّ لَاتَئِنِّ لَاتَاْنِنْ لَاتُوَنَّ لَاتُوَنِّ لَاتُوْنَنْ لَایَئِنَّ لَایَئِنِّ لَایَاْنِنْ لَایُوَنَّ لَایُوَنِّ لَایُوْنَنْ اَلظَّرْفُ مِنْہُ مَئِنٌّ مَّئِنَّانِ مَآنٌّ وَمُوَیْنٌ وَّالْاٰلَۃُ مِنْہُ مِیَنٌّ مِّیَنَّانِ مَآنٌّ وَمُوَیْنٌ، مِیَنَّۃٌ مِّیَنَّتَانِ مَآنٌّ وَمُوَیْنَۃٌ، مِیْنَانٌ مِّیْنَانَانِ مَاْنِیْنُ مُوَیْنِیْنٌ وَّمُوَیْنِیْنَۃٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْہُ اَوَنُّ اَوَنَّانِ اَوَنُّوْنَ اَوَآنٌّ وَاُوَیْنٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ اُنّٰی اُنَّیَانِ اُنَّیَاتٌ اُنَنٌ وَّاُنَیْنٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ مَآاَوَنَّہٗ وَاَوْنِنْ بِہٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اَنَّ اَنَّا اَنُّوْا اَنَّتْ اَنَّتَا اَنَنَّ اَنَنْتَ اَنَنْتُمَا اَنَنْتُمْ اَنَنْتِ اَنَنْتُمَا اَنَنْتُنَّ اَنَنْتُ اَنَنَّا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اُنَّ اُنَّا اُنُّوْا اُنَّتْ اُنَّتَا اُنِنَّ اُنِنْتَ اُنِنْتُمَا اُنِنْتُمْ اُنِنْتِ اُنِنْتُمَا اُنِنْتُنَّ اُنِنْتُ اُنِنَّا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَآاَنَّ مَآاَنَّا مَآاَنُّوْا مَآاَنَّتْ مَآاَنَّتَا مَآاَنَنَّ مَآاَنَنْتَ مَآاَنَنْتُمَا مَآاَنَنْتُمْ مَآاَنَنْتِ مَآاَنَنْتُمَا مَآاَنَنْتُنَّ مَآاَنَنْتُ مَآاَنَنَّا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَاأُنَّ مَاأُنَّا مَاأُنُّوا مَاأُنَّتْ مَاأُنَّتَا مَاأُنِنَّ مَاأُنِنْتَ مَاأُنِنْتُمَا مَاأُنِنْتُمْ مَاأُنِنْتِ مَاأُنِنْتُمَا مَاأُنِنْتُنَّ مَاأُنِنْتُ مَاأُنِنَّا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَئِنُّ يَئِنَّانِ يَئِنُّوْنَ تَئِنُّ تَئِنَّانِ يَأْنِنَّ تَئِنُّ تَئِنَّانِ تَئِنُّوْنَ تَئِنِّيْنَ تَئِنَّانِ تَأْنِنَّ أَئِنُّ نَئِنُّ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُؤَنُّ يُؤَنَّانِ يُؤَنُّوْنَ تُؤَنُّ تُؤَنَّانِ يُؤْنَنَّ تُؤَنُّ تُؤَنَّانِ تُؤَنُّوْنَ تُؤَنِّيْنَ تُؤَنَّانِ تُؤْنَنَّ أُوَنُّ نُؤَنُّ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَئِنُّ لَايَئِنَّانِ لَايَئِنُّوْنَ لَاتَئِنُّ لَاتَئِنَّانِ لَايَأْنِنَّ لَاتَئِنُّ لَاتَئِنَّانِ لَاتَئِنُّوْنَ لَاتَئِنِّيْنَ لَاتَئِنَّانِ لَاتَأْنِنَّ لَاآئِنُّ لَانَئِنُّ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُؤَنُّ لَايُؤَنَّانِ لَايُؤَنُّوْنَ لَاتُؤَنُّ لَاتُؤَنَّانِ لَايُؤْنَنَّ لَاتُؤَنُّ لَاتُؤَنَّانِ لَاتُؤَنُّوْنَ لَاتُؤَنِّيْنَ لَاتُؤَنَّانِ لَاتُؤْنَنَّ لَاأُوَنُّ لَانُؤَنُّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَيَئِنَّنَّ لَيَئِنَّانِّ لَيَئِنُّنَّ لَتَئِنَّنَّ لَتَئِنَّانِّ لَيَأْنِنَّانِّ لَتَئِنَّنَّ لَتَئِنَّانِّ لَتَئِنُّنَّ لَتَئِنِّنَّ لَتَئِنَّانِّ لَتَأْنِنَّانِّ لَاَئِنَّنَّ لَنَئِنَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَيُؤَنَّنَّ لَيُؤَنَّانِّ لَيُؤَنُّنَّ لَتُؤَنَّنَّ لَتُؤَنَّانِّ لَيُؤْنَنَّانِّ لَتُؤَنَّنَّ لَتُؤَنَّانِّ لَتُؤَنُّنَّ لَتُؤَنِّنَّ لَتُؤَنَّانِّ لَتُؤْنَنَّانِّ لَاُوَنَّنَّ لَنُؤَنَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَيَئِنَّنْ لَيَئِنُّنْ لَتَئِنَّنْ لَتَئِنَّنْ لَتَئِنُّنْ لَتَئِنِّنْ لَاَئِنَّنْ لَنَئِنَّنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَيُؤَنَّنْ لَيُؤَنُّنْ لَتُؤَنَّنْ لَتُؤَنَّنْ لَتُؤَنُّنْ لَتُؤَنِّنْ لَاُوَنَّنْ لَنُؤَنَّنْ،

بحث اسم فاعل-آنٌّ آنَّانِ (آنَّيْنِ) آنُّوْنَ (آنِّيْنَ) آنَّةٌ آنَّتَانِ أُنَّنٌ أُنٌّ أُنَنَاءُ أُنَّانٌ إِنَانٌ انَانٌ أُنَنٌ أُنُوْنٌ وَّأُوَيْنٌ آنَّةٌ آنَّتَانِ (آنَّتَيْنِ) آنَّاتٌ اَوَانٌّ أُنَّنٌ وَّأُوَيْنَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَأْنُوْنٌ مَأْنُوْنَانِ (مَأْنُوْنَيْنِ) مَأْنُوْنُوْنَ (مَأْنُوْنِيْنَ) مَأْنُوْنَةٌ مَأْنُوْنَتَانِ (مَأْنُوْنَتَيْنِ) مَأْنُوْنَاتٌ مَآنِيْنُ مُؤَيْنِيْنٌ وَّمُؤَيْنِيْنَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَئِنَّ لَمْ يَئِنِّ لَمْ يَأْنِنْ لَمْ يَئِنَّا لَمْ يَئِنُّوْا لَمْ تَئِنَّ لَمْ تَئِنِّ لَمْ تَأْنِنْ لَمْ تَئِنَّا لَمْ يَأْنِنَّ لَمْ تَئِنَّ لَمْ تَئِنِّ لَمْ تَأْنِنْ لَمْ تَئِنَّا لَمْ تَئِنُّوْا لَمْ تَئِنِّيْ لَمْ تَئِنَّا لَمْ تَأْنِنَّ لَمْ اَئِنَّ لَمْ اَئِنِّ لَمْ اَئْنِنْ لَمْ نَئِنَّ لَمْ نَئِنِّ لَمْ نَأْنِنْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُؤَنَّ لَمْ يُؤَنِّ لَمْ يُؤْنَنْ لَمْ يُؤَنَّا لَمْ يُؤَنُّوْا لَمْ تُؤَنَّ لَمْ تُؤَنِّ لَمْ تُؤْنَنْ لَمْ تُؤَنَّا لَمْ يُؤْنَنَّ لَمْ تُؤَنَّ

م تُؤَنِّ لَمْ تُؤْنَنْ لَمْ تُؤَنَّا لَمْ تُؤَنُّوا لَمْ تُؤَنِّي لَمْ تُؤَنَّا لَمْ تُؤْنَنَّ لَمْ أُوَنَّ لَمْ أُوَنِّ لَمْ أُوْنَنْ لَمْ نُؤَنَّ لَمْ نُؤَنِّ لَمْ نُؤْنَنْ،

ث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَئِنَّ لَنْ يَئِنَّا لَنْ يَئِنُّوا لَنْ تَئِنَّ لَنْ تَئِنَّا لَنْ يَأْنِنَّ لَنْ تَئِنَّ لَنْ تَئِنَّا

ن تَئِنُّوا لَنْ تَئِنِّي لَنْ تَئِنَّا لَنْ تَأْنِنَّ لَنْ اَئِنَّ لَنْ نَئِنَّ،

ث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُؤَنَّ لَنْ يُؤَنَّا لَنْ يُؤَنُّوا لَنْ تُؤَنَّ لَنْ تُؤَنَّا لَنْ يُؤْنَنَّ لَنْ تُؤَنَّ لَنْ تُؤَنَّا

ن تُؤَنُّوا لَنْ تُؤَنِّي لَنْ تُؤَنَّا لَنْ تُؤْنَنَّ لَنْ اُوَنَّ لَنْ نُؤَنَّ،

ث فعل امر حاضر معروف-اِنَّ اِنِّ اِيْنِنْ اِنَّا اِنُّوا اِنِّي اِنَّا اِيْنِنَّ،

کد بانون تاکید ثقیلہ-اِنَّنَّ اِنَّانِّ اِنُّنَّ اِنِّنَّ اِنَّانِّ اِيْنِنَّانِّ،

کد بانون تاکید خفیفہ-اِنَّنْ اِنُّنْ اِنِّنْ،

ث فعل امر حاضر مجہول-لِتُؤَنَّ لِتُؤَنِّ لِتُؤْنَنْ لِتُؤَنَّا لِتُؤَنُّوا لِتُؤَنِّي لِتُؤَنَّا لِتُؤْنَنَّ،

کد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُؤَنَّنَّ لِتُؤَنَّانِّ لِتُؤَنُّنَّ لِتُؤَنِّنَّ لِتُؤَنَّانِّ لِتُؤْنَنَّانِّ،

کد بانون تاکید خفیفہ-لِتُؤَنَّنْ لِتُؤَنُّنْ لِتُؤَنِّنْ،

ث فعل امر غائب معروف-لِيَئِنَّ لِيَئِنِّ لِيَأْنِنْ لِيَئِنَّا لِيَئِنُّوا لِتَئِنَّ لِتَئِنِّ لِتَأْنِنْ لِتَئِنَّا لِيَأْنِنَّ لِاَئِنَّ لِاَئِنِّ لِاٰنِنْ لِنَئِنَّ لِنَئِنِّ لِنَأْنِنْ،

ؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَئِنَّنَّ لِيَئِنَّانِّ لِيَئِنُّنَّ لِتَئِنَّنَّ لِتَئِنَّانِّ لِيَأْنِنَّانِّ لِاَئِنَّنَّ لِنَئِنَّنَّ،

ؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَئِنَّنْ لِيَئِنُّنْ لِتَئِنَّنْ لِاَئِنَّنْ لِنَئِنَّنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُؤَنَّ لِيُؤَنِّ لِيُؤْنَنْ لِيُؤَنَّا لِيُؤَنُّوا لِتُؤَنَّ لِتُؤَنِّ لِتُؤْنَنْ لِتُؤَنَّا لِيُؤْنَنَّ لِاُوَنَّ لِاُوَنِّ لِاُوْنَنْ

ئؤَنَّ لِنُؤَنِّ لِنُؤْنَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُؤَنَّنَّ لِيُؤَنَّانِّ لِيُؤَنُّنَّ لِتُؤَنَّنَّ لِتُؤَنَّانِّ لِيُؤْنَنَّانِّ لِاُوَنَّنَّ لِنُؤَنَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُؤَنَّنْ لِيُؤَنُّنْ لِتُؤَنَّنْ لِاُوَنَّنْ لِنُؤَنَّنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَئِنَّ لَاتَئِنِّ لَاتَأْنِنْ لَاتَئِنَّا لَاتَئِنُّوا لَاتَئِنِّي لَاتَئِنَّا لَاتَأْنِنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَئِنَّنَّ لَاتَئِنَّانِّ لَاتَئِنُّنَّ لَاتَئِنِّنَّ لَاتَئِنَّانِّ لَاتَأْنِنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَئِنَّنْ لَاتَئِنُّنْ لَاتَئِنِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُؤَنَّ لَاتُؤَنِّ لَاتُؤْنَنْ لَاتُؤَنَّا لَاتُؤَنُّوْا لَاتُؤَنِّیْ لَاتُؤَنَّا لَاتُؤْنَنَّ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُؤَنَّنَّ لَاتُؤَنَّانِّ لَاتُؤَنُّنَّ لَاتُؤَنِّنَّ لَاتُؤَنَّانِّ لَاتُؤْنَنَّانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُؤَنَّنْ لَاتُؤَنُّنْ لَاتُؤَنِّنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَئِنَّ لَایَئِنِّ لَایَأْنِنْ لَایَئِنَّا لَایَئِنُّوْا لَاتَئِنَّ لَاتَئِنِّ لَاتَأْنِنْ لَاتَئِنَّا لَایَأْنِنَّ لَآئِنَّ لَآئِنِّ لَآئِنْ

لَانَئِنَّ لَانَئِنِّ لَانَأْنِنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَئِنَّنَّ لَایَئِنَّانِّ لَایَئِنُّنَّ لَاتَئِنَّنَّ لَاتَئِنَّانِّ لَایَأْنِنَّانِّ لَآئِنَّنَّ لَانَئِنَّنَّ،

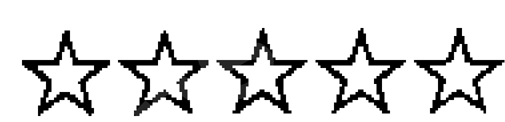
مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَئِنَّنْ لَایَئِنُّنْ لَاتَئِنَّنْ لَآئِنَّنْ لَانَئِنَّنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُؤَنَّ لَایُؤَنِّ لَایُؤْنَنْ لَایُؤَنَّا لَایُؤَنُّوْا لَاتُؤَنَّ لَاتُؤَنِّ لَاتُؤْنَنْ لَاتُؤَنَّا لَایُؤْنَنَّ لَآؤَنَّ لَآؤَ

لَآؤْنَنْ لَانُؤَنَّ لَانُؤَنِّ لَانُؤْنَنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُؤَنَّنَّ لَایُؤَنَّانِّ لَایُؤَنُّنَّ لَاتُؤَنَّنَّ لَاتُؤَنَّانِّ لَایُؤْنَنَّانِّ لَآؤَنَّنَّ لَانُؤَنَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُؤَنَّنْ لَایُؤَنُّنْ لَاتُؤَنَّنْ لَآؤَنَّنْ لَانُؤَنَّنْ،

باب وَأَدَ يَئِدُ وَأْدًا (بروزن فَعَلَ يَفْعِلُ) کی مکمل تعلیلات

☆ ماضی معروف و مجہول میں صیغہ واحد مذکر حاضر سے واحد متکلم تک لام کلمہ (دال) کا تاءِ ضمیر میں عَبَدْتُّ والے قاعدے کے مطابق ادغام ہے اور ماضی مجہول میں فاء کلمہ (واؤ) کو وُجُوْهٌ والے قاعدے کے مطابق ہمزے سے بھی تبدیل کیا جاسکتا ہے۔اس طرح وُئِدَ سے اُئِدَ ہو جائے گا پھر اَئِـمَّةٌ والے قاعدے کے مطابق دوسرا ہمزہ یاء بن جائے گا اب قِيْلَ والے قانون کے تحت یاء کو ساکن کریں گے تو ماقبل ضمہ کو بھی کسرہ سے بدل دیا جائے گا اس طرح سے اِیْدَ ہو جائے گا۔ماضی مجہول کی مفصل گردان اسی طرح لکھی گئی ہے۔

☆ مضارع معروف کے صیغہ واحد متکلم میں اَئِـمَّةٌ والے قاعدے کے مطابق دوسرا ہمزہ یاء بن جائے گا۔ سارے باب کی تعلیلات تقریباً وَعَدَ يَعِدُ کی طرح ہیں۔

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مجرد مھموز العین ومثال واوی ازباب ''فَعَلَ یَفْعِلُ'' جیسے ''اَلْوَأْدُ'' (زندہ درگور کرنا)

وَأَدَ یَئِدُ وَأْدًا فَھُوَ وَآئِدٌ وَّوُئِدَ یُوْأَدُ وَأْدًا فَذَاكَ مَوْءُوْدٌ لَمْ یَئِدْ لَمْ یُوْءَ دْ لَایَئِدُ لَایُوْءَ دُ لَنْ یَّئِدَ لَنْ یُّوْءَ دَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِدْ لِتُوْءَ دْ لِیَئِدْ لِیُوْءَ دْ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتَئِدْ لَاتُوْءَ دْ لَایَئِدْ لَایُوْءَ دْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوْئِدٌ مَّوْءِدَانِ مَوَآئِدُ مُوَیْئِدٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِیْئَدٌ مِیْئَدَانِ مَوَآئِدُ وَمُوَیْئِدٌ، مِیْئَدَةٌ مِّیْئَدَتَانِ مَوَآئِدُ وَمُوَیْئِدَةٌ، مِیْئَادٌ مِّیْئَادَانِ مَوَآئِیْدُ مُوَیْئِیْدٌ وَمُوَیْئِیْدَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ اَوْأَدُ اَوْأَدَانِ اَوْأَدُوْنَ اَوَآئِدُ وَاُوَیْئِدٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ وُؤْدٰی وُؤْدَیَانِ وُؤْدَیَاتٌ وُّؤَدٌ وَّوُؤَیْدٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوْئَدَهٗ وَاَوْئِدْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مھموز العین وَمثال واوی ازباب ومصدرِ مذکور مع تَخفیف وتعلیلِ جوازی

وَأَدَ یَئِدُ وَادًا فَھُوَ وَآءِ دٌ وَّاِیْدَ یُوْدُ وَادًا فَذَاكَ مَوُوْدٌ لَمْ یَئِدْ لَمْ یُوْدَ لَایَئِدُ لَایُوْدُ لَنْ یَّئِدَ لَنْ یُّوْدَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِدْ لِتُوْدَ لِیَئِدْ لِیُوْدَ وَالنَّھْیُ عَنْهُ لَاتَئِدْ لَاتُوْدَ لَایَئِدْ لَایُوْدَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوِدٌ مَّوِدَانِ مَوَآئِدُ وَمُوَیِّدٌ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِیَدٌ مِّیَدَانِ مَوَآئِدُ وَمُوَیِّدٌ، مِیَدَةٌ مِّیَدَتَانِ مَوَآئِدُ وَمُوَیِّدَةٌ، مِیَادٌ مِّیَادَانِ مَوَآئِیْدُ مُوَیِّیْدٌ وَّمُوَیِّیْدَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ اَوَدُ اَوَدَانِ اَوَدُوْنَ اَوَآئِدُ وَاُوَیِّدٌ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُوْدٰی اُوْدَیَانِ اُوْدَیَاتٌ اُوَدٌ اُوَیْدٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوَدَهٗ وَاَوِدْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف–وَأَدَ وَأَدَا وَأَدُوْا وَأَدَتْ وَأَدَتَا وَأَدْنَ وَأَدْتَّ وَأَدْتُّمَا وَأَدْتُّمْ وَأَدْتِّ وَأَدْتُّمَا وَأَدْتُّنَّ وَأَدْتُّ وَأَدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول–اِیْدَ اِیْدَا اِیْدُوْا اِیْدَتْ اِیْدَتَا اِدْنَ اِدْتَّ اِدْتُّمَا اِدْتُّمْ اِدْتِّ اِدْتُّمَا اِدْتُّنَّ اِدْتُّ اِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف–مَاوَأَدَ مَاوَأَدَا مَاوَأَدُوْا مَاوَأَدَتْ مَاوَأَدَتَا مَاوَأَدْنَ مَاوَأَدْتَّ مَاوَأَدْتُّمَا مَاوَأَدْتُّمْ مَاوَأَدْتِّ مَاوَأَدْتُّمَا مَاوَأَدْتُّنَّ مَاوَأَدْتُّ مَاوَأَدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول–مَآاِیْدَ مَآاِیْدَا مَآاِیْدُوْا مَآاِیْدَتْ مَآاِیْدَتَا مَآاِدْنَ مَآاِدْتَّ مَآاِدْتُّمَا مَآاِدْتُّمْ مَآاِدْتِّ مَآاِدْتُّمَا

مَآاِدُتُنَّ مَآاِدتُّ مَآاِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَئِدُ يَئِدَانِ يَئِدُوْنَ تَئِدُ تَئِدَانِ يَئِدْنَ تَئِدُ تَئِدَانِ تَئِدُوْنَ تَئِدِيْنَ تَئِدَانِ تَئِدْنَ أَئِدُ نَئِدُ

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُوْأَدُ يُوْأَدَانِ يُوْأَدُوْنَ تُوْأَدُ تُوْأَدَانِ يُوْأَدْنَ تُوْأَدُ تُوْأَدَانِ تُوْأَدُوْنَ تُوْأَدِيْنَ تُوْأَدَانِ تُوْأَدْنَ أُوْأَدُ نُوْأَدُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَئِدُ لَايَئِدَانِ لَايَئِدُوْنَ لَاتَئِدُ لَاتَئِدَانِ لَايَئِدْنَ لَاتَئِدُ لَاتَئِدَانِ لَاتَئِدُوْنَ لَاتَئِدِيْنَ لَاتَئِدَانِ لَاتَئِدْنَ لَآأَئِدُ لَانَئِدُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُوْأَدُ لَايُوْأَدَانِ لَايُوْأَدُوْنَ لَاتُوْأَدُ لَاتُوْأَدَانِ لَايُوْأَدْنَ لَاتُوْأَدُ لَاتُوْأَدَانِ لَاتُوْأَدُوْنَ لَاتُوْأَدِيْنَ لَاتُوْأَدَانِ لَاتُوْأَدْنَ لَآأُوْأَدُ لَانُوْأَدُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَئِدَنَّ لَيَئِدَآنِّ لَيَئِدُنَّ لَتَئِدَنَّ لَتَئِدَآنِّ لَيَئِدْنَآنِّ لَتَئِدَنَّ لَتَئِدَآنِّ لَتَئِدُنَّ لَتَئِدِنَّ لَتَئِدَآنِّ لَتَئِدْنَآنِّ لَآئِدَنَّ لَنَئِدَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوْأَدَنَّ لَيُوْأَدَآنِّ لَيُوْأَدُنَّ لَتُوْأَدَنَّ لَتُوْأَدَآنِّ لَيُوْأَدْنَآنِّ لَتُوْأَدَنَّ لَتُوْأَدَآنِّ لَتُوْأَدُنَّ لَتُوْأَدِنَّ لَتُوْأَدَآنِّ لَتُوْأَدْنَآنِّ لَأُوْأَدَنَّ لَنُوْأَدَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَئِدَنْ لَيَئِدُنْ لَتَئِدَنْ لَتَئِدَنْ لَتَئِدُنْ لَتَئِدِنْ لَآئِدَنْ لَنَئِدَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوْأَدَنْ لَيُوْأَدُنْ لَتُوْأَدَنْ لَتُوْأَدَنْ لَتُوْأَدُنْ لَتُوْأَدِنْ لَأُوْأَدَنْ لَنُوْأَدَنْ،

بحث اسم فاعل-وَآئِدٌ وَآئِدَانِ (وَآئِدَيْنِ) وَآئِدُوْنَ (وَائِدِيْنَ) وَأَدَةٌ وُؤَّادٌ وُؤَّدٌ وُؤُدٌ وُأَدَاءُ وُؤْدَانٌ وِئَادٌ اَوْءَادٌ وُؤَّدٌ وُءُوْدٌ وُّأُوَيْئِدٌ وَّآئِدَةٌ وَّآئِدَتَانِ (وَآئِدَتَيْنِ) وَآئِدَاتٌ اَوَآئِدُ وُؤَّدٌ وُّأُوَيْئِدَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَوْءُوْدٌ مَوْءُوْدَانِ (مَوْءُوْدَيْنِ) مَوْءُوْدُوْنَ (مَوْءُوْدِيْنَ) مَوْءُوْدَةٌ مَوْءُوْدَتَانِ (مَوْءُوْدَتَيْنِ) مَوْءُوْدَاتٌ مَّوَائِيْدُ مُوَيْئِيْدٌ وَّمُوَيْئِيْدَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَئِدْ لَمْ يَئِدَا لَمْ يَئِدُوْا لَمْ تَئِدْ لَمْ تَئِدَا لَمْ يَئِدْنَ لَمْ تَئِدْ لَمْ تَئِدَا لَمْ تَئِدُوْا لَمْ تَئِدِيْ لَمْ تَئِدَا لَمْ تَئِدْنَ لَمْ أَئِدْ لَمْ نَئِدْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُوْأَدْ لَمْ يُوْأَدَا لَمْ يُوْأَدُوْا لَمْ تُوْأَدْ لَمْ تُوْأَدَا لَمْ يُوْأَدْنَ لَمْ تُوْأَدْ لَمْ تُوْأَدَا لَمْ تُوْأَدُوْا لَمْ تُوْأَدِيْ

لَمْ تُوْأَدَا لَمْ تُوْأَدْنَ لَمْ أُوْأَدْ لَمْ نُوْأَدْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ يَّئِدَ لَنْ يَّئِدَا لَنْ يَّئِدُوْا لَنْ تَئِدَ لَنْ تَئِدَا لَنْ يَّئِدْنَ لَنْ تَئِدَ لَنْ تَئِدَا

لَنْ تَئِدُوْا لَنْ تَئِدِیْ لَنْ تَئِدَا لَنْ تَئِدْنَ لَنْ أَئِدَ لَنْ نَّئِدَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ يُّوْأَدَ لَنْ يُّوْأَدَا لَنْ يُّوْأَدُوْا لَنْ تُوْأَدَ لَنْ تُوْأَدَا لَنْ يُّوْأَدْنَ لَنْ تُوْأَدَ

لَنْ تُوْأَدَا لَنْ تُوْأَدُوْا لَنْ تُوْأَدِیْ لَنْ تُوْأَدَا لَنْ تُوْأَدْنَ لَنْ أُوْأَدَ لَنْ نُّوْأَدَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِدْ اِدَا اِدُوْا اِدِیْ اِدَا اِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِدَنَّ اِدَآنِّ اِدُنَّ اِدِنَّ اِدَآنِّ اِدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِدَنْ اِدُنْ اِدِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُوْأَدْ لِتُوْأَدَا لِتُوْأَدُوْا لِتُوْأَدِیْ لِتُوْأَدَا لِتُوْأَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُوْأَدَنَّ لِتُوْأَدَآنِّ لِتُوْأَدُنَّ لِتُوْأَدِنَّ لِتُوْأَدَآنِّ لِتُوْأَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُوْأَدَنْ لِتُوْأَدُنْ لِتُوْأَدِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَئِدْ لِيَئِدَا لِيَئِدُوْا لِتَئِدْ لِتَئِدَا لِيَئِدْنَ لِاَئِدْ لِنَئِدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَئِدَنَّ لِيَئِدَآنِّ لِيَئِدُنَّ لِتَئِدَنَّ لِتَئِدَآنِّ لِيَئِدْنَآنِّ لِاَئِدَنَّ لِنَئِدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَئِدَنْ لِيَئِدُنْ لِتَئِدَنْ لِاَئِدَنْ لِنَئِدَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُوْأَدْ لِيُوْأَدَا لِيُوْأَدُوْا لِتُوْأَدْ لِتُوْأَدَا لِيُوْأَدْنَ لِاُوْأَدْ لِنُوْأَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُوْأَدَنَّ لِيُوْأَدَآنِّ لِيُوْأَدُنَّ لِتُوْأَدَنَّ لِتُوْأَدَآنِّ لِيُوْأَدْنَآنِّ لِاُوْأَدَنَّ لِنُوْأَدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُوْأَدَنْ لِيُوْأَدُنْ لِتُوْأَدَنْ لِاُوْأَدَنْ لِنُوْأَدَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَئِدْ لَاتَئِدَا لَاتَئِدُوْا لَاتَئِدِیْ لَاتَئِدَا لَاتَئِدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَئِدَنَّ لَاتَئِدَآنِّ لَاتَئِدُنَّ لَاتَئِدِنَّ لَاتَئِدَآنِّ لَاتَئِدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَئِدَنْ لَاتَئِدُنْ لَاتَئِدِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُوْأَدْ لَاتُوْأَدَا لَاتُوْأَدُوْا لَاتُوْأَدِیْ لَاتُوْأَدَا لَاتُوْأَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُوْأَدَنَّ لَاتُوْأَدَانِّ لَاتُوْأَدُنَّ لَاتُوْأَدِنَّ لَاتُوْأَدَانِّ لَاتُوْأَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُوْأَدَنْ لَاتُوْأَدُنْ لَاتُوْأَدِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَايَئِدْ لَايَئِدَا لَايَئِدُوْا لَاتَئِدْ لَاتَئِدَا لَايَئِدْنَ لَآاَيِدْ لَانَئِدْ،

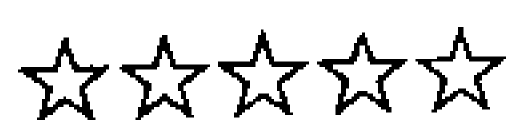
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايَئِدَنَّ لَايَئِدَانِّ لَايَئِدُنَّ لَاتَئِدَنَّ لَاتَئِدَانِّ لَايَئِدْنَانِّ لَآاَيِدَنَّ لَانَئِدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايَئِدَنْ لَايَئِدُنْ لَاتَئِدَنْ لَآاَيِدَنْ لَانَئِدَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَايُوْأَدْ لَايُوْأَدَا لَايُوْأَدُوْا لَاتُوْأَدْ لَاتُوْأَدَا لَايُوْأَدْنَ لَآاُوْأَدْ لَانُوْأَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايُوْأَدَنَّ لَايُوْأَدَانِّ لَايُوْأَدُنَّ لَاتُوْأَدَنَّ لَاتُوْأَدَانِّ لَايُوْأَدْنَانِّ لَآاُوْأَدَنَّ لَانُوْأَدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايُوْأَدَنْ لَايُوْأَدُنْ لَاتُوْأَدَنْ لَآاُوْأَدَنْ لَانُوْأَدَنْ،

بابِ صَأَى يَصْئِيُ صَأْيًا وَّصَئِيًّا (بروزن فَعَلَ يَفْعِلُ) کی مکمل تعلیلات

☆ ماضی معروف ومجہول کے عین کلمہ (ہمزہ) میں کسی وجوبی یا جوازی قانون کے مطابق تعلیل نہیں ہوگی۔ لام کلمہ یاء ہے لہٰذا پوری گردان میں رَمٰی (جیسے صَأَى صَأَيَا صَأَوْا صَأَتْ صَأَتَا صَأَيْنَ) اور رُمِیَ (جیسے صُئِیَ صُئِيَا صُؤُوْا صُئِيَتْ صُئِيَتَا صُئِيْنَ) کی طرح تعلیل ہوگی۔

☆ مضارع معروف ومجہول کے عین کلمہ (ہمزہ) میں بھی کسی وجوبی قانون کے مطابق تعلیل نہیں ہوگی لیکن یَسَلُ والے جوازی قاعدے کے مطابق حرکت نقل ہونے کے بعد ہمزہ حذف ہوسکتا ہے (جیسے یَصِی یَصِیَانِ یَصُوْنَ اور یُصٰی یُصَیَانَ یُصَوْنَ) لام کلمہ یاء میں یَرْمِیْ اور یُرْمٰی کی طرح تعلیل ہوگی۔

☆ اسم فاعل اور اسم مفعول میں بھی عین کلمہ (ہمزہ) میں تعلیل نہیں ہوگی لیکن لام کلمہ (یاء) میں بالترتیب رَامٍ اور مَرْمِیٌّ کی طرح تعلیل ہوگی۔ اسم ظرف، اسم آلہ، اسم تفضیل مذکر اور فعل تعجب میں یَسَلُ والے قاعدے کے مطابق عین کلمہ (ہمزہ) نقل حرکت کے بعد حذف ہوسکتا ہے اور اسم تفضیل مؤنث میں بُوْسٌ والے جوازی قاعدے کے مطابق واؤ سے تبدیل ہوسکتا ہے۔

باب ششم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز العین وناقص یائی

ازباب "فَعَلَ يَفْعِلُ" جیسے "اَلصَّأْیُ وَالصَّئِیُّ" (حیوان کے بچہ کا آواز نکالنا)

صَأَى يَصْئِي صَأْيًا وَّصَئِيًّا فَهُوَ صَاءٍ وَّصُئِيَ يُصْأَى صَأْيًا وَّصَئِيًّا فَذَاكَ مَصْئِيٌّ لَمْ يَصْءِ لَمْ يُصْءَ لَا يَصْئِي لَا يُصْأَى لَنْ يَّصْئِيَ لَنْ يُّصْأَى اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِصْءِ لِتَصْءِ لِيَصْءِ لِيُصْءَ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَا تَصْءِ لَا تُصْءَ لَا يَصْءِ لَا يُصْءَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَصْأًى مَّصْأَيَانِ مَصَاءٍ وَّمُصَيْئٍ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِصْأًى مِّصْأَيَانِ مَصَاءٍ وَّمُصَيْئٍ، مِصْأَاةٌ مِّصْأَاتَانِ مَصَاءٍ وَّمُصَيْئِيَةٌ، مِصْأَاءٌ مِّصْأَاءَانِ مَصَائِيُّ مُصَيْئِيٌّ وَّمُصَيْئِيَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَصْأَى اَصْأَيَانِ اَصْأَوْنَ اَصَاءٍ وَّاُصَيْئٍ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ صُؤْيَى صُؤْيَيَانِ صُؤْيَيَاتٌ صُؤًى وَّصُؤَيِّي فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَا اَصْأَاهُ وَاَصْءِ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز العین وناقص یائی ازباب ومصدر مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

صَاى يَصِي صَايًا وَّصَئِيًّا فَهُوَ صَاءٍ وَّصُئِيَ يُصٰى صَايًا وَّصَئِيًّا فَذَاكَ مَصِيٌّ لَمْ يَصِ لَمْ يُصَ لَا يَصِي لَا يُصٰى لَنْ يَّصِيَ لَنْ يُّصٰى اَلْاَمْرُ مِنْهُ صِ لِتَصِ لِيَصِ لِيُصَ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَا تَصِ لَا تُصَ لَا يَصِ لَا يُصَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَصًى مَّصَيَانِ مَصَاءٍ وَّمُصَيٍّ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِصًى مِّصَيَانِ مَصَاءٍ وَّمُصَيٍّ، مِصَاةٌ مِّصَاتَانِ مَصَاءٍ وَّمُصَيَّةٌ، مِصَاءٌ مِّصَاءَانِ مَصَائِيُّ مُصَيِّيٌّ وَّمُصَيِّيَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَصٰى اَصَيَانِ اَصَوْنَ اَصَاءٍ وَّاُصَيٍّ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ صُوْيٰى صُوْيَيَانِ صُوْيَيَاتٌ صُوًى وَّصُوَيِّي فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَا اَصَاهُ وَاَصِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- صَأَى صَأَيَا صَأَوْا صَأَتْ صَأَتَا صَأَيْنَ صَأَيْتَ صَأَيْتُمَا صَأَيْتُمْ صَأَيْتِ صَأَيْتُمَا صَأَيْتُنَّ صَأَيْتُ صَأَيْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- صُئِيَ صُئِيَا صُؤُوْا صُئِيَتْ صُئِيَتَا صُئِيْنَ صُئِيْتَ صُئِيْتُمَا صُئِيْتُمْ صُئِيْتِ صُئِيْتُمَا صُئِيْتُنَّ صُئِيْتُ صُئِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَا صَأَى مَا صَأَيَا مَا صَأَوْا مَا صَأَتْ مَا صَأَتَا مَا صَأَيْنَ مَا صَأَيْتَ مَا صَأَيْتُمَا مَا صَأَيْتُمْ مَا صَأَيْتِ مَا صَأَيْتُمَا مَا صَأَيْتُنَّ مَا صَأَيْتُ مَا صَأَيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَا صُئِيَ مَا صُئِيَا مَا صُؤُوْا مَا صُئِيَتْ مَا صُئِيَتَا مَا صُئِيْنَ مَا صُئِيْتَ مَا صُئِيْتُمَا مَا صُئِيْتُمْ مَا صُئِيْتِ مَا صُئِيْتُمَا مَا صُئِيْتُنَّ مَا صُئِيْتُ مَا صُئِيْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَصْئِىُ يَصْئِيَانِ يَصْئُوْنَ تَصْئِىُ تَصْئِيَانِ يَصْئِيْنَ تَصْئِىُ تَصْئِيَانِ تَصْئُوْنَ تَصْئِيْنَ تَصْئِيَانِ تَصْئِيْنَ اَصْئِىُ نَصْئِىُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- يُصَاى يُصَأَيَانِ يُصَأَوْنَ تُصَاى تُصَأَيَانِ يُصَأَيْنَ تُصَاى تُصَأَيَانِ تُصَأَوْنَ تُصَأَيْنَ تُصَأَيَانِ تُصَأَيْنَ اُصَاى نُصَاى،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايَصْئِىُ لَايَصْئِيَانِ لَايَصْئُوْنَ لَاتَصْئِىُ لَاتَصْئِيَانِ لَايَصْئِيْنَ لَاتَصْئِىُ لَاتَصْئِيَانِ لَاتَصْئُوْنَ لَاتَصْئِيْنَ لَاتَصْئِيَانِ لَاتَصْئِيْنَ لَآاَصْئِىُ لَانَصْئِىُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَايُصَاى لَايُصَأَيَانِ لَايُصَأَوْنَ لَاتُصَاى لَاتُصَأَيَانِ لَايُصَأَيْنَ لَاتُصَاى لَاتُصَأَيَانِ لَاتُصَأَوْنَ لَاتُصَأَيْنَ لَاتُصَأَيَانِ لَاتُصَأَيْنَ لَآاُصَاى لَانُصَاى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَيَصْئِيَنَّ لَيَصْئِيَانِّ لَيَصْئُنَّ لَتَصْئِيَنَّ لَتَصْئِيَانِّ لَيَصْئِيْنَانِّ لَتَصْئِيَنَّ لَتَصْئِيَانِّ لَتَصْئُنَّ لَتَصْئِنَّ لَتَصْئِيَانِّ لَتَصْئِيْنَانِّ لَاَصْئِيَنَّ لَنَصْئِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُصَأَيَنَّ لَيُصَأَيَانِّ لَيُصَأَوُنَّ لَتُصَأَيَنَّ لَتُصَأَيَانِّ لَيُصَأَيْنَانِّ لَتُصَأَيَنَّ لَتُصَأَيَانِّ لَتُصَأَوُنَّ لَتُصَأَيِنَّ لَتُصَأَيَانِّ لَتُصَأَيْنَانِّ لَاُصَأَيَنَّ لَنُصَأَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَيَصْئِيَنْ لَيَصْئُنْ لَتَصْئِيَنْ لَتَصْئِيَنْ لَتَصْئُنْ لَتَصْئِنْ لَتَصْئِيَنْ لَاَصْئِيَنْ لَنَصْئِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُصَأَيَنْ لَيُصَأَوُنْ لَتُصَأَيَنْ لَتُصَأَيَنْ لَتُصَأَوُنْ لَتُصَأَيِنْ لَاُصَأَيَنْ لَنُصَأَيَنْ،

بحث اسم فاعل- صَآءٍ صَآءِ يَانِ (صَآءِ يَيْنِ) صَآءُ وْنَ (صَآءِ يْنَ) صُوَاةٌ صُوَّآءٌ صُوًّى صُوْىٌ صُؤَيَآءُ صُؤْيَانٌ صِئَآءٌ اَصْئَآءٌ صُؤًى صِئِىٌّ وَّصُوِىٌّ صَآءِ يَةٌ صَآءِ يَتَانِ (صَآءِ يَتَيْنِ) صَآءِ يَاتٌ صَوَآءٍ صُوًّى وَّصُوَيْئِيَةٌ،

بحث اسم مفعول- مَصْئِىٌّ مَصْئِيَّانِ (مَصْئِيَّيْنِ) مَصْئِيُّوْنَ (مَصْئِيِّيْنَ) مَصْئِيَّةٌ مَصْئِيَّتَانِ (مَصْئِيَّتَيْنِ) مَصْئِيَّاتٌ مَصَآئِىُّ مُصَيْئِىٌّ وَّمُصَيْئِيَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ يَصْءِ لَمْ يَصْئِيَا لَمْ يَصْئُوْا لَمْ تَصْءِ لَمْ تَصْئِيَا لَمْ يَصْئِيْنَ لَمْ تَصْءِ لَمْ تَصْئِيَا لَمْ تَصْئُوْا لَمْ تَصْئِىْ لَمْ تَصْئِيَا لَمْ تَصْئِيْنَ لَمْ اَصْءِ لَمْ نَصْءِ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ يُصَأَ لَمْ يُصَأَيَا لَمْ يُصَأَوْا لَمْ تُصَأَ لَمْ تُصَأَيَا لَمْ يُصَأَيْنَ لَمْ تُصَأَ لَمْ تُصَأَيَا لَمْ تُصَأَوْا لَمْ تُصَأَىْ لَمْ تُصَأَيَا لَمْ تُصَأَيْنَ لَمْ اُصَأَ لَمْ نُصَأَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف- لَنْ يَّصْئِىَ لَنْ يَّصْئِيَا لَنْ يَّصْئُوْا لَنْ تَصْئِىَ لَنْ تَصْئِيَا لَنْ يَّصْئِيْنَ لَنْ تَصْئِىَ لَنْ تَصْئِيَا لَنْ تَصْئُوْا لَنْ تَصْئِىْ لَنْ تَصْئِيَا لَنْ تَصْئِيْنَ لَنْ اَصْئِىَ لَنْ نَّصْئِىَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول- لَنْ يُّصَاى لَنْ يُّصَأَيَا لَنْ يُّصَأَوْا لَنْ تُصَاى لَنْ تُصَأَيَا لَنْ يُّصَأَيْنَ

لَنْ تُصَاى لَنْ تُصَاأَيَا لَنْ تُصَاأُوا لَنْ تُصَاىْ لَنْ تُصَاأَيَا لَنْ تُصَاأْنَ لَنْ أُصَاى لَنْ نُصَاى،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِصْءِ اِصْئِيَا اِصْئُوْا اِصْئِيْ اِصْئِيَا اِصْئِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِصْئِيَنَّ اِصْئِيَانِّ اِصْئُنَّ اِصْئِنَّ اِصْئِيَانِّ اِصْئِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِصْئِيَنْ اِصْئُنْ اِصْئِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُصَأْ لِتُصَأَيَا لِتُصَأُوا لِتُصَأَىْ لِتُصَأَيَا لِتُصَأْيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُصَأَيَنَّ لِتُصَأَيَانِّ لِتُصَأُوُنَّ لِتُصَأَيِنَّ لِتُصَأَيَانِّ لِتُصَأْيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُصَأَيَنْ لِتُصَأُوُنْ لِتُصَأَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَصْءِ لِيَصْئِيَا لِيَصْئُوْا لِتَصْءِ لِتَصْئِيَا لِيَصْئِيْنَ لِاَصْءِ لِنَصْءِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَصْئِيَنَّ لِيَصْئِيَانِّ لِيَصْئُنَّ لِتَصْئِيَنَّ لِتَصْئِيَانِّ لِيَصْئِيْنَانِّ لِاَصْئِيَنَّ لِنَصْئِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَصْئِيَنْ لِيَصْئُنْ لِتَصْئِيَنْ لِاَصْئِيَنْ لِنَصْئِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُصَأْ لِيُصَأَيَا لِيُصَأُوا لِتُصَأْ لِتُصَأَيَا لِيُصَأْيْنَ لِاُصَأْ لِنُصَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُصَأَيَنَّ لِيُصَأَيَانِّ لِيُصَأُوُنَّ لِتُصَأَيَنَّ لِتُصَأَيَانِّ لِيُصَأْيْنَانِّ لِاُصَأَيَنَّ لِنُصَأَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُصَأَيَنْ لِيُصَأُوُنْ لِتُصَأَيَنْ لِاُصَأَيَنْ لِنُصَأَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَصْءِ لَاتَصْئِيَا لَاتَصْئُوْا لَاتَصْئِيْ لَاتَصْئِيَا لَاتَصْئِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَصْئِيَنَّ لَاتَصْئِيَانِّ لَاتَصْئُنَّ لَاتَصْئِنَّ لَاتَصْئِيَانِّ لَاتَصْئِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَصْئِيَنْ لَاتَصْئُنْ لَاتَصْئِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُصَأْ لَاتُصَأَيَا لَاتُصَأُوا لَاتُصَأَىْ لَاتُصَأَيَا لَاتُصَأْيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُصَأَيَنَّ لَاتُصَأَيَانِّ لَاتُصَأُوُنَّ لَاتُصَأَيِنَّ لَاتُصَأَيَانِّ لَاتُصَأْيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُصَأَيَنْ لَاتُصَأُوُنْ لَاتُصَأَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَايَصْءِ لَايَصْئِيَا لَايَصْئُوْا لَاتَصْءِ لَاتَصْئِيَا لَايَصْئِيْنَ لَآاَصْءِ لَانَصْءِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايَصْئِيَنَّ لَايَصْئِيَانِّ لَايَصْئُنَّ لَاتَصْئِيَنَّ لَاتَصْئِيَانِّ لَايَصْئِيْنَانِّ لَآاَصْئِيَنَّ لَانَصْئِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايَصْئِيَنْ لَايَصْئُنْ لَاتَصْئِيَنْ لَآاَصْئِيَنْ لَانَصْئِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَايُصَأْ لَايُصَأَيَا لَايُصَأُوا لَاتُصَأْ لَاتُصَأَيَا لَايُصَأْيْنَ لَآاُصَأْ لَانُصَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايُصَأَيَنَّ لَايُصَأَيَانِّ لَايُصَأُوُنَّ لَاتُصَأَيَنَّ لَاتُصَأَيَانِّ لَايُصَأْيْنَانِّ لَآاُصَأَيَنَّ لَانُصَأَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايُصَأَيَنْ لَايُصَأُوُنْ لَاتُصَأَيَنْ لَآاُصَأَيَنْ لَانُصَأَيَنْ،

بابِ وَاٰی یَئِیُ وَأْیًا (بروزن فَعَلَ یَفْعِلُ) کی مکمل تعلیلات

☆لفیف مفروق ہونے کی وجہ سے اس باب کا فاء کلمہ واؤ اور لام کلمہ یاء ہے جبکہ مہموز العین ہونے کی وجہ سے لام کلمہ ہمزہ ہے اس طرح تعلیل کرتے وقت فاء، عین اور لام تینوں کلموں کے بارے میں غور کرنا ہوگا۔ ماضی معروف و مجہول کے عین کلمہ (ہمزہ) میں کسی وجوبی یا جوازی قانون کے مطابق تعلیل نہیں ہوگی۔ لام کلمہ (یاء) میں پچھلے باب کی طرح رَمٰی اور رُمِیَ کی طرح تعلیل ہوگی۔ ماضی مجہول میں فاء کلمہ (واؤ) وُجُوْہٌ والے جوازی قاعدے کے مطابق ہمزہ سے تبدیل ہوسکتا ہے اگر یہ قانون لگا کر ہمزہ بنالیا جائے تو پھر دو متحرک ہمزوں والے مزید قانون بھی لگ سکیں گے لیکن گردان حسبِ سابق وجوبی قانون کی مطابق ہی لکھی گئی ہے۔

☆مضارع معروف اور فعل کی اگلی معروف گردانوں میں فاء کلمہ (واؤ) یَعِدُ والے قاعدے کے مطابق حذف کریں گے، صیغہ واحد متکلم میں دو متحرک ہمزے جمع ہوں گے تو اَئِمَّۃٌ والے قاعدے کے مطابق دوسرا ہمزہ یاء بن جائے گا اور لام کلمہ (یاء) میں یَرْمِیُ کی طرح تعلیل ہوگی۔ مضارع مجہول میں یُرْمٰی کی طرح صرف لام کلمہ میں تعلیل ہوگی۔

☆اسم فاعل کی ساری گردان میں عین کلمہ (ہمزہ) میں وجوبی تخفیف نہیں ہوگی۔ فاء کلمہ (واؤ) میں جہاں واؤ مضموم ہوگی وہاں وُجُوْہٌ اور جہاں مکسور ہوگی وہاں وِشَاحٌ والا جوازی قاعدہ لگ سکے گا جبکہ صیغہ منتہی الجموع اور مذکر و مؤنث مصغر میں اَوَادِمُ والے قاعدے کے مطابق فاء کلمہ والی واؤ وجوباً ہمزہ ہو جائے گی۔

☆اسم مفعول کے فاء اور عین کلمہ میں کوئی تبدیلی نہیں ہوگی صرف لام کلمہ میں مَرْمِیٌّ کی طرح تعلیل ہوگی۔

☆امر حاضر معروف کا صیغہ واحد مذکر صرف ایک حرف پر مشتمل ہوگا اور باقی صیغوں میں صرف علامات کا اضافہ ہوگا۔ جیسے إِ اِیَا اُوْا اِئِیْ اِیَا اِیْنَ۔ کیونکہ فاء کلمہ مضارع میں ہی یَعِدُ والے قاعدے کے مطابق حذف ہوگیا تھا، علامت مضارع (تاء) حذف ہونے کے بعد ہمزہ وصل مابعد متحرک ہونے کی وجہ سے داخل نہیں ہوا اور لام کلمہ (یاء) آخر میں وقف کی وجہ سے گر گیا۔

☆اسم ظرف کے صرف لام کلمہ میں مَرْمٰی کی طرح تعلیل ہوگی جبکہ اسم آلہ کے تینوں اوزان میں مِرْمًی، مِرْمَاۃٌ اور مِرْمَآءٌ کی طرح تعلیل کے علاوہ فاء کلمہ میں مِیْعَادٌ والا قاعدہ بھی جاری ہوگا۔

☆اسم تفضیل مذکر و مؤنث اور فعل تعجب میں بالترتیب اَرْمٰی، رُمْیٰی اور مَا اَرْمَاہُ جیسی تعلیل ہوگی اور صرف اسم تفضیل مؤنث کے عین کلمہ (ہمزہ) میں بُوْسٌ والا قاعدہ بھی جاری ہوسکتا ہے۔

باب ہفتم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز العین ولفیف مفروق ازباب ''فَعَلَ یَفْعِلُ'' جیسے ''اَلْوَأْیُ'' (وعدہ کرنا)

وَای یَئِیُ وَأْیًا **فَهُوَ** وَآءٍ وَّوُئِیَ یُوْءَ ی وَأْیًا **فَذَاكَ** مَوْئِیٌّ لَمْ یَئِ لَمْ یُوْءَ لَایَئِیُ لَایُوْءَ ی لَنْ یَّئِیَ لَنْ یُّوْءَ ی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِلْتَوْءَ لِیَئِ لِیُوْءَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَئِ لَاتُوْءَ لَایَئِ لَایُوْءَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْأًی مَوْأَیَانِ مَوَآءٍ وَّمُوَیْئٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْأً مِیْئَیَانِ مَوَآءٍ وَّمُوَیْئٍ، مِیْأَۃٌ مِیْأَتَانِ مَوَآءٍ وَّمُوَیْئِیَۃٌ، مِیْئَاءٌ مِیْئَاءَانِ مَوَآئِیُّ مُوَیْئِیٌّ وَّمُوَیْئِیَّۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَوْءَ ی اَوْءَ یَانِ اَوْءَ وْنَ اَوَآءٍ وَّاُوَیْئٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُؤْیٰی وُؤْیَیَانِ وُؤْیَیَاتٌ وُّؤًی وَّوُؤَیْیٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْءَ اَهُ وَاَوْءِ بِہٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز العین ولفیف مفروق ازباب ومصدر مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

وَای یَئِیُ وَأْیًا **فَهُوَ** وَآءٍ وَّاِیَّ یُوٰی وَأْیًا **فَذَاكَ** مَوِیٌّ لَمْ یَئِ لَمْ یُوَ لَایَئِیُ لَایُوٰی لَنْ یَّئِیَ لَنْ یُّوٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِلْتَوَ لِیَئِ لِیُوَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَئِ لَاتُوَ لَایَئِ لَایُوَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوًی مَوَیَانِ مَوَآءٍ وَّمُوَیٍّ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیًی مِیَیَانِ مَوَآءٍ وَّمُوَیٍّ، مِیَۃٌ مِیَّتَانِ مَوَآءٍ وَّمُوَیَّۃٌ، مِیَاءٌ مِیَاءَانِ مَوَآئِیُّ مُوَیِّیٌّ وَّمُوَیِّیَۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَوٰی اَوَیَانِ اَوَوْنَ اَوَآءٍ وَّاُوَیٍّ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** اُوْیٰی اُوْیَیَانِ اُوْیَیَاتٌ اُوًی وَّاُوَیْیٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوَاهُ وَاَوِ بِہٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-وَای وَأَیَا وَأَوْا وَأَتْ وَأَتَا وَأَیْنَ وَأَیْتَ وَأَیْتُمَا وَأَیْتُمْ وَأَیْتِ وَأَیْتُمَا وَأَیْتُنَّ وَأَیْتُ وَأَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجهول-وُئِیَ وُئِیَا وُءُوْا وُئِیَتْ وُئِیَتَا وُئِیْنَ وُئِیْتَ وُئِیْتُمَا وُئِیْتُمْ وُئِیْتِ وُئِیْتُمَا وُئِیْتُنَّ وُئِیْتُ وُئِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاوَای مَاوَأَیَا مَاوَأَوْا مَاوَأَتْ مَاوَأَتَا مَاوَأَیْنَ مَاوَأَیْتَ مَاوَأَیْتُمَا مَاوَأَیْتُمْ مَاوَأَیْتِ مَاوَأَیْتُمَا مَاوَأَیْتُنَّ مَاوَأَیْتُ مَاوَأَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجهول-مَاوُئِیَ مَاوُئِیَا مَاوُءُوْا مَاوُئِیَتْ مَاوُئِیَتَا مَاوُئِیْنَ مَاوُئِیْتَ مَاوُئِیْتُمَا مَاوُئِیْتُمْ مَاوُئِیْتِ مَاوُئِیْتُمَا مَاوُئِیْتُنَّ مَاوُئِیْتُ مَاوُئِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَئِیُ یَئِیَانِ یَئُوْنَ تَئِیُ تَئِیَانِ یَئِیْنَ تَئِیُ تَئِیَانِ تَئُوْنَ تَئِیْنَ تَئِیَانِ تَئِیْنَ أَئِیُ نَئِیُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجهول-یُوْأٰی یُوْأَیَانِ یُوْأَوْنَ تُوْأٰی تُوْأَیَانِ یُوْأَیْنَ تُوْأٰی تُوْأَیَانِ تُوْأَوْنَ تُوْأَیْنَ تُوْأَیَانِ

تُوْأَيْنَ أُوْأَى نُوْأَى،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَئِي لَايَئِيَانِ لَايَوُوْنَ لَاتَئِي لَاتَئِيَانِ لَايَئِيْنَ لَاتَئِي لَاتَئِيَانِ لَاتَوُوْنَ لَاتَئِيْنَ لَاتَئِيَانِ لَاتَئِيْنَ لَآئِي لَانَئِي،

بحث نفی فعل مضارع مجهول-لَايُوْأَى لَايُوْأَيَانِ لَايُوْأَوْنَ لَاتُوْأَى لَاتُوْأَيَانِ لَايُوْأَيْنَ لَاتُوْأَى لَاتُوْأَيَانِ لَاتُوْأَوْنَ لَاتُوْأَيْنَ لَاتُوْأَيَانِ لَاتُوْأَيْنَ لَآُوْأَى لَانُوْأَى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَئِيَنَّ لَيَئِيَانِّ لَيَوُنَّ لَتَئِيَنَّ لَتَئِيَانِّ لَيَئِيْنَانِّ لَتَئِيَنَّ لَتَئِيَانِّ لَتَوُنَّ لَتَئِنَّ لَتَئِيَانِّ لَتَئِيْنَانِّ لَآئِيَنَّ لَنَئِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجهول-لَيُوْأَيَنَّ لَيُوْأَيَانِّ لَيُوْأَوُنَّ لَتُوْأَيَنَّ لَتُوْأَيَانِّ لَيُوْأَيْنَانِّ لَتُوْأَيَنَّ لَتُوْأَيَانِّ لَتُوْأَوُنَّ لَتُوْأَيِنَّ لَتُوْأَيَانِّ لَتُوْأَيْنَانِّ لَأُوْأَيَنَّ لَنُوْأَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَئِيَنْ لَيَوُنْ لَتَئِيَنْ لَتَئِيَنْ لَتَوُنْ لَتَئِنْ لَآئِيَنْ لَنَئِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجهول-لَيُوْأَيَنْ لَيُوْأَوُنْ لَتُوْأَيَنْ لَتُوْأَيَنْ لَتُوْأَوُنْ لَتُوْأَيِنْ لَأُوْأَيَنْ لَنُوْأَيَنْ،

بحث اسم فاعل-وَآءٍ وَآئِيَانِ (وَآئِيِيْنِ) وَآوُوْنَ (وَآئِيْنَ) وُؤَاةٌ وُؤَّآءٌ وُؤًّى وُؤًى وُؤَيَآءُ وُؤَيَانٌ وِئَآءٌ اَوْءٍ آءٌ وُأًى وِئِيٌّ وَّأُوَىءٍ وَآئِيَةٌ وَآئِيَتَانِ (وَآئِيَتَيْنِ) وَآئِيَاتٌ اَوَآءٍ وُؤًّى وَّأُوَيْئِيَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَوْئِيٌّ مَّوْئِيَّانِ (مَوْئِيَّيْنِ) مَوْئِيُّوْنَ (مَوْئِيِّيْنَ) مَوْئِيَّةٌ مَّوْئِيَّتَانِ (مَوْئِيَّتَيْنِ) مَوْئِيَّاتٌ مَّوَائِيُّ مُوَيْئِيٌّ وَّمُوَيْئِيَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَئِ لَمْ يَئِيَا لَمْ يَوُوْا لَمْ تَئِ لَمْ تَئِيَا لَمْ يَئِيْنَ لَمْ تَئِ لَمْ تَئِيَا لَمْ تَوُوْا لَمْ تَئِي لَمْ تَئِيَا لَمْ تَئِيْنَ لَمْ اَئِ لَمْ نَئِ،

بحث فعل جحد مجهول-لَمْ يُوْءَ لَمْ يُوْأَيَا لَمْ يُوْأَوْا لَمْ تُوْءَ لَمْ تُوْأَيَا لَمْ يُوْأَيْنَ لَمْ تُوْءَ لَمْ تُوْأَيَا لَمْ تُوْأَوْا لَمْ تُوْأَىْ لَمْ تُوْأَيَا لَمْ تُوْأَيْنَ لَمْ أُوْءَ لَمْ نُوْءَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّئِيَ لَنْ يَّئِيَا لَنْ يَّوُوْا لَنْ تَئِيَ لَنْ تَئِيَا لَنْ يَّئِيْنَ لَنْ تَئِيَ لَنْ تَئِيَا لَنْ تَوُوْا لَنْ تَئِي لَنْ تَئِيَا لَنْ تَئِيْنَ لَنْ أَئِيَ لَنْ نَّئِيَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجهول-لَنْ يُّوْأَى لَنْ يُّوْأَيَا لَنْ يُّوْأَوْا لَنْ تُوْأَى لَنْ تُوْأَيَا لَنْ يُّوْأَيْنَ لَنْ تُوْأَى لَنْ تُوْأَيَا لَنْ تُوْأَوْا لَنْ تُوْأَىْ لَنْ تُوْأَيَا لَنْ تُوْأَيْنَ لَنْ أُوْأَى لَنْ نُّوْأَى،

بحث فعل امر حاضر معروف-إِئِيَا إِئِيَا اُوْا اِئِيْ اِئِيَا اِئِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-إِئِيَنَّ اِئِيَانِّ اُنَّ اِنَّ اِئِيَانِّ اِئِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- اِیَنْ اُنْ اِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول- لِتُوْءَ لِتُوْأَيَا لِتُوْأَوْا لِتُوْأَىْ لِتُوْأَيَا لِتُوْأَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لِتُوْأَيَنَّ لِتُوْأَيَانِّ لِتُوْأَوُنَّ لِتُوْأَيِنَّ لِتُوْأَيَانِّ لِتُوْأَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لِتُوْأَيَنْ لِتُوْأَوُنْ لِتُوْأَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف- لِيَئِ لِيَئِيَا لِيَوُّوْا لِتَئِ لِتَئِيَا لِيَئِيْنَ لِاَىِ لِنَئِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لِيَئِيَنَّ لِيَئِيَانِّ لِيَوُّنَّ لِتَئِيَنَّ لِتَئِيَانِّ لِيَئِيْنَانِّ لِاَيِيَنَّ لِنَئِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لِيَئِيَنْ لِيَوُّنْ لِتَئِيَنْ لِاَيِيَنْ لِنَئِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول- لِيُوْءَ لِيُوْأَيَا لِيُوْأَوْا لِتُوْءَ لِتُوْأَيَا لِيُوْأَيْنَ لِاُوْءَ لِنُوْءَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لِيُوْأَيَنَّ لِيُوْأَيَانِّ لِيُوْأَوُنَّ لِتُوْأَيَنَّ لِتُوْأَيَانِّ لِيُوْأَيْنَانِّ لِاُوْأَيَنَّ لِنُوْأَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لِيُوْأَيَنْ لِيُوْأَوُنْ لِتُوْأَيَنْ لِاُوْأَيَنْ لِنُوْأَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف- لَاتَئِ لَاتَئِيَا لَاتَوُّوْا لَاتَئِىْ لَاتَئِيَا لَاتَئِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَئِيَنَّ لَاتَئِيَانِّ لَاتَوُّنَّ لَاتَئِنَّ لَاتَئِيَانِّ لَاتَئِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَاتَئِيَنْ لَاتَوُّنْ لَاتَئِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول- لَاتُوْءَ لَاتُوْأَيَا لَاتُوْأَوْا لَاتُوْأَىْ لَاتُوْأَيَا لَاتُوْأَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لَاتُوْأَيَنَّ لَاتُوْأَيَانِّ لَاتُوْأَوُنَّ لَاتُوْأَيِنَّ لَاتُوْأَيَانِّ لَاتُوْأَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَاتُوْأَيَنْ لَاتُوْأَوُنْ لَاتُوْأَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف- لَايَئِ لَايَئِيَا لَايَوُّوْا لَاتَئِ لَاتَئِيَا لَايَئِيْنَ لَآاَىِ لَانَئِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لَايَئِيَنَّ لَايَئِيَانِّ لَايَوُّنَّ لَاتَئِيَنَّ لَاتَئِيَانِّ لَايَئِيْنَانِّ لَآاَيِيَنَّ لَانَئِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَايَئِيَنْ لَايَوُّنْ لَاتَئِيَنْ لَآاَيِيَنْ لَانَئِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول- لَايُوْءَ لَايُوْأَيَا لَايُوْأَوْا لَاتُوْءَ لَاتُوْأَيَا لَايُوْأَيْنَ لَآاُوْءَ لَانُوْءَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لَايُوْأَيَنَّ لَايُوْأَيَانِّ لَايُوْأَوُنَّ لَاتُوْأَيَنَّ لَاتُوْأَيَانِّ لَايُوْأَيْنَانِّ لَآاُوْأَيَنَّ لَانُوْأَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَايُوْأَيَنْ لَايُوْأَوُنْ لَاتُوْأَيَنْ لَآاُوْأَيَنْ لَانُوْأَيَنْ،

بابِ جَآءَ یَجِیْءُ مَجِیْئًا(بروزن فَعَلَ یَفْعِلُ)کی مکمل تعلیلات

☆اس باب کی ماضی معروف اور مجہول کی پوری گردان بالترتیب بَـاعَ اور بِیْـعَ کی طرح ہوگی جبکہ مضارع معروف اور مجہول میں یَبِیْعُ اور یُبَـاعُ کی طرح تعلیل کریں گے یعنی معروف میں صرف نقلِ حرکت اور مجہول میں عین کلمہ کو الف سے بھی تبدیل کریں گے، اسم فاعل، اسم مفعول، فعل جحد، فعل نفی، فعل امر، فعل نہی، اسم ظرف، اسم آلہ، اسم تفضیل اور فعل تعجب، تمام باب بَاعَ یَبِیْعُ کی طرح ہیں، البتہ اس باب کے فعل جحد، فعل امر اور فعل نہی کے صیغہ واحد مذکر غائب، واحد مؤنث غائب، واحد مذکر حاضر، واحد متکلم اور متکلم مع الغیر میں لام کلمہ (ہمزہ) معروف میں جوازاً یاء اور مجہول میں جوازاً الف سے تبدیل ہوسکتا ہے۔

☆اس باب کی ماضی معروف ومجہول اور مضارع معروف ومجہول دونوں مکمل طور پر باب بَـاعَ یَبِیْـعُ کی طرح ہیں جہاں ہمزہ ساکنہ کا ماقبل مفتوح ہوگا وہاں ہمزے کو رَأْسٌ والے قاعدے کے مطابق جوازاً الف سے تبدیل کیا جاسکیگا۔ جیسے یُـجَـأْنَ، تُجَأْنَ کو یُـجَانَ اور تُـجَانَ پڑھنا، اسی طرح جس جگہ ہمزہ ساکنہ کا ماقبل مکسور ہوگا وہاں ہمزے کو بِـئْـرٌ والے قاعدے کے مطابق جوازاً یاء سے تبدیل کیا جاسکے گا۔ جیسے جِـئْـنَ، یَـجِـئْـنَ سے جِیْـنَ، یَجِیْنَ پڑھنا۔

باب ہشتم صرف صغیر ثلاثی مجرد اجوف یائی ومہموز اللام ازباب ''فَعَلَ یَفْعِلُ'' جیسے ''اَلْمَجِیْئُ'' (آنا)

جَـاءَ یَجِیْئُ مَجِیْئًا **فَهُوَ** جَـآءٍ وَّ جِیْئَ یُجَآءُ مَجِیْئًا **فَذَاكَ** مَـجِیْـئٌ لَمْ یَجِئْ لَمْ یُجَأْ لَایَجِیْئُ لَایُجَآءُ لَنْ یَّجِیْئَ لَنْ یُّجَآءَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** جِئْ لِتُجَأْ لِیَجِئْ لِیُجَأْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَجِئْ لَاتُجَأْ لَایَجِئْ لَایُجَأْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَجِیْئٌ مَّجِیْئَانِ مَجَایِئُ وَ مُجَیِّئٌ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِجْیَءٌ مِّجْیَئَانِ مَجَایِئُ وَ مُجَیِّئٌ، مِـجْیَئَةٌ مِّـجْیَئَتَانِ مَجَایِئُ وَ مُجَیِّئَةٌ، مِجْیَاءٌ مِّجْیَاءَ انِ مَجَایِیْئُ مُجَیِّیْئٌ وَّ مُجَیِّیْئَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَجْیَـئُ اَجْیَئَانِ اَجْیَؤُوْنَ اَجَایِئُ وَاُجَیِّئٌ **وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** جُـوْءٰی جُوْئَیَانِ جُوْئَیَاتٌ جُیَئٌ وَّ جُیَیْئٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَجْیَئَهٗ وَاَجْیِئْ بِهٖ،

صرف صغیر(۲)ثلاثی مجرد اجوف یائی ومھموز اللام

ازباب ومصدرِ مذکورمع تخفیفُ وتعلیلِ جوازی

جَاءَ یَجِیُ مَجِیًا **فَھُوَ** جَاءٍ وَّجِیَ یُجَاءُ مَجِیًا **فَذَاکَ** مَجِیٌّ لَمْ یَجِیْ لَمْ یُجَا لَایَجِیُ لَایُجَاءُ لَنْ یَجِیَ لَنْ یُجَاءَ **اَلْاَمْرُمِنْهُ** جِیْ لِتُجَا لِیَجِیْ لِیُجَا **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَجِیْ لَاتُجَا لَایَجِیْ لَایُجَا **الظَّرْفُ مِنْهُ** مَجِیٌ مَّجِیَانِ مَجَایِیُٔ مُجَیِّیٌ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِجِیٌٔ مِّجِیَانِ مَجَایِیُٔ وَمُجَیِّیٌٔ، مِجِیَئَةٌ مِّجِیئَتَانِ مَجَایِیُٔ وَمُجَیِّیَةٌ، مِجِیَاءٌ مِّجِیَاءَ انِ مَجَایِیُّ مُجَیِّیٌ وَّمُجَیِّیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَجْیَیُٔ اَجْیَئَانِ اَجْیَؤُوْنَ اَجَایِیُٔ وَاُجَیِّیٌٔ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** جُوْیٰ جُوَیَانِ جُوَیَاتٌ جُیَیٌٔ وَّجُیَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَجْیَئَهُ وَاَجْیِیْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- جَاءَ جَاءَا جَاءُوْا جَاءَتْ جَاءَتَا جِئْنَ جِئْتَ جِئْتُمَا جِئْتُمْ جِئْتِ جِئْتُمَا جِئْتُنَّ جِئْتُ جِئْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- جِیْءَ جِیْئَا جِیْئُوْا جِیْئَتْ جِیْئَتَا جِئْنَ جِئْتَ جِئْتُمَا جِئْتُمْ جِئْتِ جِئْتُمَا جِئْتُنَّ جِئْتُ جِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاجَاءَ مَاجَاءَا مَاجَاءُوْا مَاجَاءَتْ مَاجَاءَتَا مَاجِئْنَ مَاجِئْتَ مَاجِئْتُمَا مَاجِئْتُمْ مَاجِئْتِ مَاجِئْتُمَا مَاجِئْتُنَّ مَاجِئْتُ مَاجِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاجِیْءَ مَاجِیْئَا مَاجِیْئُوْا مَاجِیْئَتْ مَاجِیْئَتَا مَاجِئْنَ مَاجِئْتَ مَاجِئْتُمَا مَاجِئْتُمْ مَاجِئْتِ مَاجِئْتُمَا مَاجِئْتُنَّ مَاجِئْتُ مَاجِئْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَجِیْءُ یَجِیْئَانِ یَجِیْئُوْنَ تَجِیْءُ تَجِیْئَانِ یَجِئْنَ تَجِیْءُ تَجِیْئَانِ تَجِیْئُوْنَ تَجِیْئِیْنَ تَجِیْئَانِ تَجِئْنَ اَجِیْءُ نَجِیْءُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُجَاءُ یُجَاءَانِ یُجَاءُوْنَ تُجَاءُ تُجَاءَانِ یُجَئْنَ تُجَاءُ تُجَاءَانِ تُجَاءُوْنَ تُجَاءِیْنَ تُجَاءَانِ تُجَئْنَ اُجَاءُ نُجَاءُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَجِیْءُ لَایَجِیْئَانِ لَایَجِیْئُوْنَ لَاتَجِیْءُ لَاتَجِیْئَانِ لَایَجِئْنَ لَاتَجِیْءُ لَاتَجِیْئَانِ لَاتَجِیْئُوْنَ لَاتَجِیْئِیْنَ لَاتَجِیْئَانِ لَاتَجِئْنَ لَااَجِیْءُ لَانَجِیْءُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُجَاءُ لَایُجَاءَانِ لَایُجَاءُوْنَ لَاتُجَاءُ لَاتُجَاءَانِ لَایُجَئْنَ لَاتُجَاءُ لَاتُجَاءَانِ لَاتُجَاءُوْنَ لَاتُجَاءِیْنَ لَاتُجَاءَانِ لَاتُجَئْنَ لَااُجَاءُ لَانُجَاءُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَجِیْئَنَّ لَیَجِیْئَانِّ لَیَجِیْئُنَّ لَتَجِیْئَنَّ لَتَجِیْئَانِّ لَیَجِئْنَانِّ لَتَجِیْئَنَّ لَتَجِیْئَانِّ لَتَجِیْئُنَّ لَتَجِیْئِنَّ لَتَجِیْئَانِّ لَتَجِئْنَانِّ لَاَجِیْئَنَّ لَنَجِیْئَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُجَاءَنَّ لَیُجَاءَانِّ لَیُجَاءُنَّ لَتُجَاءَنَّ لَتُجَاءَانِّ لَیُجَئْنَانِّ لَتُجَاءَنَّ لَتُجَاءَانِّ لَتُجَاءُنَّ لَتُجَاءِنَّ لَتُجَاءَانِّ لَتُجَئْنَانِّ لَاُجَاءَنَّ لَنُجَاءَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَیَجِیْئَنْ لَیَجِیْئُنْ لَتَجِیْئَنْ لَتَجِیْئَنْ لَتَجِیْئُنْ لَتَجِیْئِنْ لَاَجِیْئَنْ لَنَجِیْئَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُجَاءَنْ لَیُجَاءُنْ لَتُجَاءَنْ لَتُجَاءَنْ لَتُجَاءُنْ لَتُجَاءِنْ لَاُجَاءَنْ لَنُجَاءَنْ،

بحث اسم فاعل- جَاءٍ جَائِیَانِ (جَائِیَیْنِ) جَاءُوْنَ (جَائِیْنَ) جَاءَۃٌ جُیَّاءٌ جُیَّءٌ جُوْءٌ جُیَئَاءُ جُوْءَانٌ جِیَاءٌ اَجْیَاءٌ جُیَءٌ جُیُوْءٌ جُوَیِّیْءٌ جَاءِیَۃٌ جَائِیَتَانِ (جَائِیَتَیْنِ) جَائِیَاتٌ جَوَاءٍ جُیَّءٌ وَّ جُوَیِّئَۃٌ،

بحث اسم مفعول- مَجِیْءٌ مَّجِیْئَانِ (مَجِیْئَیْنِ) مَجِیْئُوْنَ (مَجِیْئِیْنَ) مَجِیْئَۃٌ مَّجِیْئَتَانِ (مَجِیْئَتَیْنِ) مَجِیْئَاتٌ مَّجَایِیُٔ مُجَیِّیْءٌ وَّمُجَیِّئَۃٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ یَجِیْءْ لَمْ یَجِیْئَا لَمْ یَجِیْئُوْا لَمْ تَجِیْءْ لَمْ تَجِیْئَا لَمْ یَجِئْنَ لَمْ تَجِیْءْ لَمْ تَجِیْئَا لَمْ تَجِیْئُوْا لَمْ تَجِیْئِیْ لَمْ تَجِیْئَا لَمْ تَجِئْنَ لَمْ اَجِیْءْ لَمْ نَجِیْءْ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ یُجَأْ لَمْ یُجَاءَا لَمْ یُجَاءُوْا لَمْ تُجَأْ لَمْ تُجَاءَا لَمْ یُجَئْنَ لَمْ تُجَأْ لَمْ تُجَاءَا لَمْ تُجَاءُوْا لَمْ تُجَائِیْ لَمْ تُجَاءَا لَمْ تُجَئْنَ لَمْ اُجَأْ لَمْ نُجَأْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف- لَنْ یَّجِیْءَ لَنْ یَّجِیْئَا لَنْ یَّجِیْئُوْا لَنْ تَجِیْءَ لَنْ تَجِیْئَا لَنْ یَّجِئْنَ لَنْ تَجِیْءَ لَنْ تَجِیْئَا لَنْ تَجِیْئُوْا لَنْ تَجِیْئِیْ لَنْ تَجِیْئَا لَنْ تَجِئْنَ لَنْ اَجِیْءَ لَنْ نَّجِیْءَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول- لَنْ یُّجَاءَ لَنْ یُّجَاءَا لَنْ یُّجَاءُوْا لَنْ تُجَاءَ لَنْ تُجَاءَا لَنْ یُّجَئْنَ لَنْ تُجَاءَ لَنْ تُجَاءَا لَنْ تُجَاءُوْا لَنْ تُجَائِیْ لَنْ تُجَاءَا لَنْ تُجَئْنَ لَنْ اُجَاءَ لَنْ نُّجَاءَ،

بحث فعل امر حاضر معروف- جِیْءْ جِیْئَا جِیْئُوْا جِیْئِیْ جِیْئَا جِئْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- جِیْئَنَّ جِیْئَانِّ جِیْئُنَّ جِیْئِنَّ جِیْئَانِّ جِئْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- جِیْئَنْ جِیْئُنْ جِیْئِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُجَأْ لِتُجَاءَ ا لِتُجَاءُ وْا لِتُجَائِیْ لِتُجَاءَ ا لِتُجَئْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُجَاءَ نَّ لِتُجَاءَ انِّ لِتُجَاءُ نَّ لِتُجَاءِ نَّ لِتُجَاءَ انِّ لِتُجَئْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُجَاءَ نْ لِتُجَاءُ نْ لِتُجَاءِ نْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَجِیْءْ لِتَجِیْئَا لِیَجِیْئُوْا لِتَجِیْءْ لِتَجِیْئَا لِیَجِئْنَ لِاَجِیْءْ لِنَجِیْءْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَجِیْئَنَّ لِیَجِیْئَانِّ لِیَجِیْئُنَّ لِتَجِیْئَنَّ لِتَجِیْئَانِّ لِیَجِئْنَانِّ لِاَجِیْئَنَّ لِنَجِیْئَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَجِیْئَنْ لِیَجِیْئُنْ لِتَجِیْئَنْ لِاَجِیْئَنْ لِنَجِیْئَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُجَأْ لِیُجَاءَ ا لِیُجَاءُ وْا لِتُجَأْ لِتُجَاءَ ا لِیُجَأْنَ لِاُجَأْ لِنُجَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُجَاءَ نَّ لِیُجَاءَ انِّ لِیُجَاءُ نَّ لِتُجَاءَ نَّ لِتُجَاءَ انِّ لِیُجَأْنَانِّ لِاُجَاءَ نَّ لِنُجَاءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُجَاءَ نْ لِیُجَاءُ نْ لِتُجَاءَ نْ لِاُجَاءَ نْ لِنُجَاءَ نْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَجِیْءْ لَاتَجِیْئَا لَاتَجِیْئُوْا لَاتَجِیْئِیْ لَاتَجِیْئَا لَاتَجِئْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَجِیْئَنَّ لَاتَجِیْئَانِّ لَاتَجِیْئُنَّ لَاتَجِیْئِنَّ لَاتَجِیْئَانِّ لَاتَجِئْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَجِیْئَنْ لَاتَجِیْئُنْ لَاتَجِیْئِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُجَأْ لَاتُجَاءَ ا لَاتُجَاءُ وْا لَاتُجَائِیْ لَاتُجَاءَ ا لَاتُجَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُجَاءَ نَّ لَاتُجَاءَ انِّ لَاتُجَاءُ نَّ لَاتُجَاءِ نَّ لَاتُجَاءَ انِّ لَاتُجَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُجَاءَ نْ لَاتُجَاءُ نْ لَاتُجَاءِ نْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَجِیْءْ لَایَجِیْئَا لَایَجِیْئُوْا لَاتَجِیْءْ لَاتَجِیْئَا لَایَجِئْنَ لَااَجِیْءْ لَانَجِیْءْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَجِیْئَنَّ لَایَجِیْئَانِّ لَایَجِیْئُنَّ لَاتَجِیْئَنَّ لَاتَجِیْئَانِّ لَایَجِئْنَانِّ لَااَجِیْئَنَّ لَانَجِیْئَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَجِیْئَنْ لَایَجِیْئُنْ لَاتَجِیْئَنْ لَااَجِیْئَنْ لَانَجِیْئَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُجَأْ لَایُجَاءَ ا لَایُجَاءُ وْا لَاتُجَأْ لَاتُجَاءَ ا لَایُجَأْنَ لَااُجَأْ لَانُجَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُجَاءَ نَّ لَایُجَاءَ انِّ لَایُجَاءُ نَّ لَاتُجَاءَ نَّ لَاتُجَاءَ انِّ لَایُجَأْنَانِّ لَااُجَاءَ نَّ لَانُجَاءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُجَاءَ نْ لَایُجَاءُ نْ لَاتُجَاءَ نْ لَااُجَاءَ نْ لَانُجَاءَ نْ،

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد مهموز الفاء واجوف واوی ازباب "فَعَلَ يَفْعُلُ" جیسے "اَلاَوْلُ" (رجوع کرنا)

اَلَ يَؤُوْلُ اَوْلًا فَهُوَ آئِلٌ وَاِيْلَ يُؤَالُ اَوْلًا فَذَاكَ مَؤُوْلٌ لَمْ يَؤُلْ لَمْ يُؤَلْ لَايَؤُوْلُ لَايُؤَالُ لَنْ يَّؤُوْلَ لَنْ يُّؤَالَ اَلْامْرُ مِنْهُ اُلْ لِتُؤَلْ لِيَؤُلْ لِيُؤَلْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَؤُلْ لَاتُؤَلْ لَايَؤُلْ لَايُؤَلْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَالٌ مَّالَانِ مَاوِلُ وَمُؤَيِّلٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِئْوَلٌ مِّئْوَلَانِ مَاوِلُ وَمُؤَيْوِلٌ، مِئْوَلَةٌ مِّئْوَلَتَانِ مَاوِلُ وَمُؤَيْوِلَةٌ، مِئْوَالٌ مِّئْوَالَانِ مَاوِيْلُ مُؤَيْوِيْلٌ وَّمُؤَيْوِيْلَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوَلُ اَوَلَانِ اَوَلُوْنَ اَوَائِلُ وَاُوَيِّلٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُوْلٰى اُوْلَيَانِ اُوْلَيَاتٌ اُوَلٌ وَّاُوَيْلٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوَلَهٗ وَاَوِلْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مهموز الفاء وَاجوف واوی ازباب ومصدرِ مذکورمع تخفیف وتعلیلِ جوازی

اَلَ يَؤُوْلُ اَوْلًا فَهُوَ آئِلٌ وَاِيْلَ يُوَالُ اَوْلًا فَذَاكَ مَؤُوْلٌ لَمْ يَؤُلْ لَمْ يُوَلْ لَايَؤُوْلُ لَايُوَالُ لَنْ يَّؤُوْلَ لَنْ يُّوَالَ اَلْامْرُ مِنْهُ اُلْ لِتُوَلْ لِيَؤُلْ لِيُوَلْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَؤُلْ لَاتُوَلْ لَايَؤُلْ لَايُوَلْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَالٌ مَّالَانِ مَاوِلُ وَمُوَيِّلٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِيْوَلٌ مِّيْوَلَانِ مَاوِلُ وَمُوَيِّلٌ، مِيْوَلَةٌ مِّيْوَلَتَانِ مَاوِلُ وَمُوَيِّلَةٌ، مِيْوَالٌ مِّيْوَالَانِ مَاوِيْلُ مُوَيِّيْلٌ وَّمُوَيِّيْلَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوَلُ اَوَلَانِ اَوَلُوْنَ اَوَائِلُ وَاُوَيِّلٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُوْلٰى اُوْلَيَانِ اُوْلَيَاتٌ اُوَلٌ وَّاُوَيْلٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوَلَهٗ وَاَوِلْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اَلَ اَلَا اَلُوْا اَلَتْ اَلَتَا اُلْنَ اُلْتَ اُلْتُمَا اُلْتُمْ اُلْتِ اُلْتُمَا اُلْتُنَّ اُلْتُ اُلْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-اِيْلَ اِيْلَا اِيْلُوْا اِيْلَتْ اِيْلَتَا اُلْنَ اُلْتَ اُلْتُمَا اُلْتُمْ اُلْتِ اُلْتُمَا اُلْتُنَّ اُلْتُ اُلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَآاَلَ مَآاَلَا مَآاَلُوْا مَآاَلَتْ مَآاَلَتَا مَآاُلْنَ مَآاُلْتَ مَآاُلْتُمَا مَآاُلْتُمْ مَآاُلْتِ مَآاُلْتُمَا مَآاُلْتُنَّ مَآاُلْتُ مَآاُلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَآاِيْلَ مَآاِيْلَا مَآاِيْلُوْا مَآاِيْلَتْ مَآاِيْلَتَا مَآاُلْنَ مَآاُلْتَ مَآاُلْتُمَا مَآاُلْتُمْ مَآاُلْتِ مَآاُلْتُمَا مَآاُلْتُنَّ مَآاُلْتُ مَآاُلْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَؤُوْلُ يَؤُوْلَانِ يَؤُوْلُوْنَ تَؤُوْلُ تَؤُوْلَانِ يَؤُلْنَ تَؤُوْلُ تَؤُوْلَانِ تَؤُوْلُوْنَ تَؤُوْلِيْنَ تَؤُوْلَانِ تَؤُلْنَ اَؤُوْلُ نَؤُوْلُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُؤَالُ يُؤَالَانِ يُؤَالُوْنَ تُؤَالُ تُؤَالَانِ يُؤَلْنَ تُؤَالُ تُؤَالَانِ تُؤَالُوْنَ تُؤَالِيْنَ تُؤَالَانِ

تُؤَلْنَ أُوَالُ نُوَالُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَؤُوْلُ لَایَؤُوْلَانِ لَایَؤُوْلُوْنَ لَاتَؤُوْلُ لَاتَؤُوْلَانِ لَایَؤُلْنَ لَاتَؤُوْلُ لَاتَؤُوْلَانِ لَاتَؤُوْلُوْنَ لَاتَؤُوْلِیْنَ لَاتَؤُوْلَانِ لَاتَؤُلْنَ لَآأُوْوْلُ لَانَؤُوْلُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُؤَالُ لَایُؤَالَانِ لَایُؤَالُوْنَ لَاتُؤَالُ لَاتُؤَالَانِ لَایُؤَلْنَ لَاتُؤَالُ لَاتُؤَالَانِ لَاتُؤَالُوْنَ لَاتُؤَالِیْنَ لَاتُؤَالَانِ لَاتُؤَلْنَ لَآأُوَالُ لَانُؤَالُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَؤُوْلَنَّ لَیَؤُوْلَانِّ لَیَؤُوْلُنَّ لَتَؤُوْلَنَّ لَتَؤُوْلَانِّ لَیَؤُلْنَانِّ لَتَؤُوْلَنَّ لَتَؤُوْلَانِّ لَتَؤُوْلُنَّ لَتَؤُوْلِنَّ لَتَؤُوْلَانِّ لَتَؤُلْنَانِّ لَاُوْوْلَنَّ لَنَؤُوْلَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُؤَالَنَّ لَیُؤَالَانِّ لَیُؤَالُنَّ لَتُؤَالَنَّ لَتُؤَالَانِّ لَیُؤَلْنَانِّ لَتُؤَالَنَّ لَتُؤَالَانِّ لَتُؤَالُنَّ لَتُؤَالِنَّ لَتُؤَالَانِّ لَتُؤَلْنَانِّ لَاُوَالَنَّ لَنُؤَالَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَؤُوْلَنْ لَیَؤُوْلُنْ لَتَؤُوْلَنْ لَتَؤُوْلَنْ لَتَؤُوْلُنْ لَتَؤُوْلِنْ لَاُوْوْلَنْ لَنَؤُوْلَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُؤَالَنْ لَیُؤَالُنْ لَتُؤَالَنْ لَتُؤَالَنْ لَتُؤَالُنْ لَتُؤَالِنْ لَاُوَالَنْ لَنُؤَالَنْ،

بحث اسم فاعل-آئِلٌ آئِلَانِ (آئِلَیْنِ) آئِلُوْنَ (آئِلِیْنَ) آلَۃٌ أُوَّالٌ أُوَّلٌ أُوُلٌ أَوْلَآءُ أُوْلَانٌ اِیَالٌ اَوَالٌ أُوْلٌ أُوُوْلٌ وَّأُوَیِّلٌ آئِلَۃٌ آئِلَتَانِ (آئِلَتَیْنِ) آئِلَاتٌ اَوَآئِلُ أُوَّلٌ وَّأُوَیِّلَۃٌ،

بحث اسم مفعول-مَؤُوْلٌ مَّؤُوْلَانِ (مَؤُوْلَیْنِ) مَؤُوْلُوْنَ (مَؤُوْلِیْنَ) مَؤُوْلَۃٌ مَّؤُوْلَتَانِ (مَؤُوْلَتَیْنِ) مَؤُوْلَاتٌ مَّاوِیْلُ مُؤَیِّیْلٌ وَّمُؤَیِّیْلَۃٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَؤُلْ لَمْ یَؤُوْلَا لَمْ یَؤُوْلُوْا لَمْ تَؤُلْ لَمْ تَؤُوْلَا لَمْ یَؤُلْنَ لَمْ تَؤُلْ لَمْ تَؤُوْلَا لَمْ تَؤُوْلُوْا لَمْ تَؤُوْلِیْ لَمْ تَؤُوْلَا لَمْ تَؤُلْنَ لَمْ اَوُلْ لَمْ نَؤُلْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُؤَلْ لَمْ یُؤَالَا لَمْ یُؤَالُوْا لَمْ تُؤَلْ لَمْ تُؤَالَا لَمْ یُؤَلْنَ لَمْ تُؤَلْ لَمْ تُؤَالَا لَمْ تُؤَالُوْا لَمْ تُؤَالِیْ لَمْ تُؤَالَا لَمْ تُؤَلْنَ لَمْ اُوَلْ لَمْ نُؤَلْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّؤُوْلَ لَنْ یَّؤُوْلَا لَنْ یَّؤُوْلُوْا لَنْ تَؤُوْلَ لَنْ تَؤُوْلَا لَنْ یَّؤُلْنَ لَنْ تَؤُوْلَ لَنْ تَؤُوْلَا لَنْ تَؤُوْلُوْا لَنْ تَؤُوْلِیْ لَنْ تَؤُوْلَا لَنْ تَؤُلْنَ لَنْ أُوْوْلَ لَنْ نَّؤُوْلَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّؤَالَ لَنْ یُّؤَالَا لَنْ یُّؤَالُوْا لَنْ تُؤَالَ لَنْ تُؤَالَا لَنْ یُّؤَلْنَ لَنْ تُؤَالَ لَنْ تُؤَالَا لَنْ تُؤَالُوْا لَنْ تُؤَالِیْ لَنْ تُؤَالَا لَنْ تُؤَلْنَ لَنْ اُوَالَ لَنْ نُّؤَالَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-أُلْ أُوْلَا أُوْلُوْا أُوْلِیْ أُوْلَا أُلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اُوَلَنَّ اُوَلَّانِّ اُوَلُنَّ اُوَلِنَّ اُوَلَّانِّ اُلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اُوَلَنْ اُوَلُنْ اُوَلِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُؤَلْ لِتُؤَالَا لِتُؤَالُوْا لِتُؤَالِيْ لِتُؤَالَا لِتُؤَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُؤَالَنَّ لِتُؤَالَانِّ لِتُؤَالُنَّ لِتُؤَالِنَّ لِتُؤَالَانِّ لِتُؤَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُؤَالَنْ لِتُؤَالُنْ لِتُؤَالِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَؤُلْ لِيَؤُوْلَا لِيَؤُوْلُوْا لِتَؤُلْ لِتَؤُوْلَا لِيَؤُلْنَ لِاَؤُلْ لِنَؤُلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَؤُوْلَنَّ لِيَؤُوْلَانِّ لِيَؤُوْلُنَّ لِتَؤُوْلَنَّ لِتَؤُوْلَانِّ لِيَؤُلْنَانِّ لِاَوُوْلَنَّ لِنَؤُوْلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَؤُوْلَنْ لِيَؤُوْلُنْ لِتَؤُوْلَنْ لِاَوُوْلَنْ لِنَؤُوْلَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُؤَلْ لِيُؤَالَا لِيُؤَالُوْا لِتُؤَلْ لِتُؤَالَا لِيُؤَلْنَ لِأُوَلْ لِنُؤَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُؤَالَنَّ لِيُؤَالَانِّ لِيُؤَالُنَّ لِتُؤَالَنَّ لِتُؤَالَانِّ لِيُؤَلْنَانِّ لِأُوَالَنَّ لِنُؤَالَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُؤَالَنْ لِيُؤَالُنْ لِتُؤَالَنْ لِأُوَالَنْ لِنُؤَالَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَؤُلْ لَاتَؤُوْلَا لَاتَؤُوْلُوْا لَاتَؤُوْلِيْ لَاتَؤُوْلَا لَاتَؤُلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَؤُوْلَنَّ لَاتَؤُوْلَانِّ لَاتَؤُوْلُنَّ لَاتَؤُوْلِنَّ لَاتَؤُوْلَانِّ لَاتَؤُلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَؤُوْلَنْ لَاتَؤُوْلُنْ لَاتَؤُوْلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُؤَلْ لَاتُؤَالَا لَاتُؤَالُوْا لَاتُؤَالِيْ لَاتُؤَالَا لَاتُؤَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُؤَالَنَّ لَاتُؤَالَانِّ لَاتُؤَالُنَّ لَاتُؤَالِنَّ لَاتُؤَالَانِّ لَاتُؤَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُؤَالَنْ لَاتُؤَالُنْ لَاتُؤَالِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَايَؤُلْ لَايَؤُوْلَا لَايَؤُوْلُوْا لَاتَؤُلْ لَاتَؤُوْلَا لَايَؤُلْنَ لَآاَؤُلْ لَانَؤُلْ،

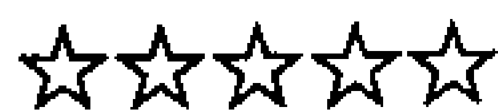
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايَؤُوْلَنَّ لَايَؤُوْلَانِّ لَايَؤُوْلُنَّ لَاتَؤُوْلَنَّ لَاتَؤُوْلَانِّ لَايَؤُلْنَانِّ لَآاَوُوْلَنَّ لَانَؤُوْلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايَؤُوْلَنْ لَايَؤُوْلُنْ لَاتَؤُوْلَنْ لَآاَوُوْلَنْ لَانَؤُوْلَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَايُؤَلْ لَايُؤَالَا لَايُؤَالُوْا لَاتُؤَلْ لَاتُؤَالَا لَايُؤَلْنَ لَآاُوَلْ لَانُؤَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايُؤَالَنَّ لَايُؤَالَانِّ لَايُؤَالُنَّ لَاتُؤَالَنَّ لَاتُؤَالَانِّ لَايُؤَلْنَانِّ لَآاُوَالَنَّ لَانُؤَالَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايُؤَالَنْ لَايُؤَالُنْ لَاتُؤَالَنْ لَآاُوَالَنْ لَانُؤَالَنْ،

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفاء وناقص واوی ازباب "فَعَلَ یَفْعُلُ" جیسے "اَلْاَلُوُ" (کوتاہی کرنا)

اَلَا یَأْلُوْ اَلْوًا **فَھُوَ** اٰلٍ وَّاُلِیَ یُؤْلٰی اَلْوًا **فَذَاکَ** مَأْلُوٌّ لَمْ یَأْلُ لَمْ یُؤْلَ لَا یَأْلُوْ لَا یُؤْلٰی لَنْ یَّأْلُوَ لَنْ یُّؤْلٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہ** اُوْلُ لِتَؤُلَ لِیَأْلُ لِیُؤْلَ **وَالنَّھْیُ عَنْہ** لَاتَأْلُ لَاتُؤْلَ لَایَأْلُ لَایُؤْلَ **اَلظَّرْفُ مِنْہ** مَأْلًی مَّأْلَیَانِ مَالٍ وَّمُؤَیْلٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہ** مِئْلًی مِئْلَیَانِ مَالٍ وَّمُؤَیْلٍ، مِئْلَاۃٌ مِئْلَاتَانِ مَالٍ وَّمُؤَیْلِیَۃٌ، مِئْلَاءٌ مِئْلَاءَانِ مَالِیٌّ مُؤَیْلِیٌ وَّمُؤَیْلِیَّۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْہ** اٰلٰی اٰلَیَانِ اٰلَوْنَ اَوَالٍ وَّاُوَیْلٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہ** اُلْیٰی اُلْیَیَانِ اُلْیَیَاتٌ اُلًی وَّاُلَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہ** مَآاٰلَاہُ وَاٰلِ بِہٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز الفاء وَ ناقص واوی ازباب ومصدرِ مذکور مع تَخفیف وتعلیلِ جوازی

اَلَا یَالُوْ اَلْوًا **فَھُوَ** اٰلٍ وَّاُلِیَ یُوْلٰی اَلْوًا **فَذَاکَ** مَأْلُوٌّ لَمْ یَالُ لَمْ یُوْلَ لَایَالُوْ لَایُوْلٰی لَنْ یَّالُوَ لَنْ یُّوْلٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہ** اُوْلُ لِتُوْلَ لِیَالُ لِیُوْلَ **وَالنَّھْیُ عَنْہ** لَاتَالُ لَاتُوْلَ لَایَالُ لَایُوْلَ **اَلظَّرْفُ مِنْہ** مَالًی مَّالَیَانِ مَالٍ وَّمُوَیْلٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہ** مِیْلًی مِیْلَیَانِ مَالٍ وَّمُوَیْلٍ، مِیْلَاۃٌ مِیْلَاتَانِ مَالٍ وَّمُوَیْلِیَۃٌ، مِیْلَاءٌ مِیْلَاءَانِ مَالِیٌّ مُوَیْلِیٌّ وَّمُوَیْلِیَّۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْہ** اٰلٰی اٰلَیَانِ اٰلَوْنَ اَوَالٍ وَّاُوَیْلٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہ** اُلْیٰی اُلْیَیَانِ اُلْیَیَاتٌ اُلًی وَّاُلَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہ** مَآاٰلَاہُ وَاٰلِ بِہٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- اَلَا اَلَوَا اَلَوْا اَلَتْ اَلَتَا اَلَوْنَ اَلَوْتَ اَلَوْتُمَا اَلَوْتُمْ اَلَوْتِ اَلَوْتُمَا اَلَوْتُنَّ اَلَوْتُ اَلَوْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- اُلِیَ اُلِیَا اُلُوْا اُلِیَتْ اُلِیَتَا اُلِیْنَ اُلِیْتَ اُلِیْتُمَا اُلِیْتُمْ اُلِیْتِ اُلِیْتُمَا اُلِیْتُنَّ اُلِیْتُ اُلِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَآاَلَا مَآاَلَوَا مَآاَلَوْا مَآاَلَتْ مَآاَلَتَا مَآاَلَوْنَ مَآاَلَوْتَ مَآاَلَوْتُمَا مَآاَلَوْتُمْ مَآاَلَوْتِ مَآاَلَوْتُمَا مَآاَلَوْتُنَّ مَآاَلَوْتُ مَآاَلَوْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول - مَآاُلِیَ مَآاُلِیَا مَآاُلُوْا مَآاُلِیَتْ مَآاُلِیَتَا مَآاُلِیْنَ مَآاُلِیْتَ مَآاُلِیْتُمَا مَآاُلِیْتُمْ مَآاُلِیْتِ مَآاُلِیْتُمَا مَآاُلِیْتُنَّ مَآاُلِیْتُ مَآاُلِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَأْلُوْ یَأْلُوَانِ یَأْلُوْنَ تَأْلُوْ تَأْلُوَانِ یَأْلُوْنَ تَأْلُوْ تَأْلُوَانِ تَأْلُوْنَ تَأْلِیْنَ تَأْلُوَانِ تَأْلُوْنَ اٰلُوْ نَأْلُوْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُوْلٰی یُوْلَیَان یُوْلَوْنَ تُوْلٰی تُوْلَیَان یُوْلَیْنَ تُوْلٰی تُوْلَیَان تُوْلَوْنَ تُوْلَیْنَ تُوْلَیَان تُوْلَیْنَ اُوْلٰی نُوْلٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَأْلُوْ لَایَأْلُوَانِ لَایَأْلُوْنَ لَاتَأْلُوْ لَاتَأْلُوَانِ لَایَأْلُوْنَ لَاتَأْلُوْ لَاتَأْلُوَان لَاتَأْلُوْنَ لَاتَأْلِیْنَ لَاتَأْلُوَان لَاتَأْلُوْنَ لَاآلُوْ لَانَأْلُوْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُوْلٰی لَا یُوْلَیَانِ لَایُوْلَوْنَ لَاتُوْلٰی لَاتُوْلَیَانِ لَایُوْلَیْنَ لَاتُوْلٰی لَاتُوْلَیَان لَاتُوْلَوْنَ لَاتُوْلَیْنَ لَاتُوْلَیَانِ لَاتُوْلَیْنَ لَااُوْلٰی لَانُوْلٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَأْلُوَنَّ لَیَأْلُوَانِّ لَیَأْلُنَّ لَتَأْلُوَانِّ لَتَأْلُوَنَّ لَتَأْلُوَانِّ لَیَأْلُوْنَانِّ لَتَأْلُوَنَّ لَتَأْلُوَانِّ لَتَأْلُنَّ لَتَأْلِنَّ لَتَأْلُوَانِّ لَتَأْلُوْنَانِّ لَاٰلُوَنَّ لَنَأْلُوَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُوْلَیَنَّ لَیُوْلَیَانِّ لَیُوْلَوُنَّ لَتُوْلَیَنَّ لَتُوْلَیَانِّ لَیُوْلَیْنَانِّ لَتُوْلَیَنَّ لَتُوْلَیَانِّ لَتُوْلَوُنَّ لَتُوْلَیِنَّ لَتُوْلَیَانِّ لَتُوْلَیْنَانِّ لَاُوْلَیَنَّ لَنُوْلَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَیَأْلُوَنْ لَیَأْلُنْ لَتَأْلُوَنْ لَتَأْلُوَنْ لَتَأْلُنْ لَتَأْلِنْ لَاٰلُوَنْ لَنَأْلُوَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَیُوْلَیَنْ لَیُوْلَوُنْ لَتُوْلَیَنْ لَتُوْلَیَنْ لَتُوْلَوُنْ لَتُوْلَیِنْ لَاُوْلَیَنْ لَنُوْلَیَنْ،

بحث اسم فاعل- الٍ اٰلِیَانِ (اٰلِیَیْنِ) اٰلُوْنَ (اٰلِیْنَ) اٰلَاۃٌ اٰلَآءٌ اُلِّی اُلُوٌّ اُلْوَآءُ اٰلُوَانٌ اِلَآءٌ اٰلَآءٌ اُلٌّ اِلِیٌّ وَّاُوَیْلٍ اٰلِیَۃٌ اٰلِیَتَانِ (اٰلِیَتَیْنِ) اٰلِیَاتٌ اَوَالٍ اُلِّی وَّاُوَیْلِیَۃٌ،

بحث اسم مفعول- مَأْلُوٌّ مَّأْلُوَّانِ(مَأْلُوَّیْنِ) مَأْلُوُّوْنَ(مَأْلُوِّیْنَ) مَأْلُوَّۃٌ مَّأْلُوَّتَانِ(مَأْلُوَّتَیْنِ) مَأْلُوَّاتٌ مَالِیُّ مُؤَیْلِیٌّ وَّمُؤَیْلِیَّۃٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ یَأْلُ لَمْ یَأْلُوَا لَمْ یَأْلُوْا لَمْ تَأْلُ لَمْ تَأْلُوَا لَمْ یَأْلُوْنَ لَمْ تَأْلُ لَمْ تَأْلُوَا لَمْ تَأْلُوْا لَمْ تَأْلِیْ لَمْ تَأْلُوَا لَمْ تَأْلُوْنَ لَمْ اٰلُ لَمْ نَأْلُ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ یُوْلَ لَمْ یُوْلَیَا لَمْ یُوْلَوْا لَمْ تُوْلَ لَمْ تُوْلَیَا لَمْ یُوْلَیْنَ لَمْ تُوْلَ لَمْ تُوْلَیَا لَمْ تُوْلَوْا لَمْ تُوْلَیْ لَمْ تُوْلَیَا لَمْ تُوْلَیْنَ لَمْ اُوْلَ لَمْ نُوْلَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف- لَنْ یَّأْلُوَ لَنْ یَّأْلُوَا لَنْ یَّأْلُوْا لَنْ تَأْلُوَ لَنْ تَأْلُوَا لَنْ یَّأْلُوْنَ لَنْ تَأْلُوَ لَنْ تَأْلُوَا لَنْ تَأْلُوْا لَنْ تَأْلِیْ لَنْ تَأْلُوَا لَنْ تَأْلُوْنَ لَنْ اٰلُوَ لَنْ نَّأْلُوَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول- لَنْ یُّوْلٰی لَنْ یُّوْلَیَا لَنْ یُّوْلَوْا لَنْ تُوْلٰی لَنْ تُوْلَیَا لَنْ یُّوْلَیْنَ لَنْ تُوْلٰی لَنْ تُوْلَیَا لَنْ تُوْلَوْا لَنْ تُوْلَیْ لَنْ تُوْلَیَا لَنْ تُوْلَیْنَ لَنْ اُوْلٰی لَنْ نُّوْلٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف- اُوْلُ اُوْلُوَا اُوْلُوْا اُوْلِیْ اُوْلُوَا اُوْلُوْنَ،

کد بانون تاکید ثقیلہ- أُوْلُوَنَّ أُوْلُوَآنِّ أُوْلُنَّ أُوْلِنَّ أُوْلُوَآنِّ أُوْلُوْنَآنِّ،

کد بانون تاکید خفیفہ- أُوْلُوَنْ أُوْلُنْ أُوْلِنْ،

ث فعل امر حاضر مجہول- لِتُؤْلَ لِتُؤْلَيَا لِتُؤْلَوْا لِتُؤْلَيْ لِتُؤْلَيَا لِتُؤْلَيْنَ،

کد بانون تاکید ثقیلہ- لِتُؤْلَيَنَّ لِتُؤْلَيَآنِّ لِتُؤْلَوُنَّ لِتُؤْلَيِنَّ لِتُؤْلَيَآنِّ لِتُؤْلَيْنَآنِّ،

کد بانون تاکید خفیفہ- لِتُؤْلَيَنْ لِتُؤْلَوُنْ لِتُؤْلَيِنْ،

ث فعل امر غائب معروف- لِيَأْلُ لِيَأْلُوَا لِيَأْلُوْا لِتَأْلُ لِتَأْلُوَا لِيَأْلُوْنَ لِآلُ لِنَأْلُ،

کد بانون تاکید ثقیلہ- لِيَأْلُوَنَّ لِيَأْلُوَآنِّ لِيَأْلُنَّ لِتَأْلُوَنَّ لِتَأْلُوَآنِّ لِيَأْلُوْنَآنِّ لِآلُوَنَّ لِنَأْلُوَنَّ،

کد بانون تاکید خفیفہ- لِيَأْلُوَنْ لِيَأْلُنْ لِتَأْلُوَنْ لِآلُوَنْ لِنَأْلُوَنْ،

ث فعل امر غائب مجہول- لِيُؤْلَ لِيُؤْلَيَا لِيُؤْلَوْا لِتُؤْلَ لِتُؤْلَيَا لِيُؤْلَيْنَ لِأُوْلَ لِنُؤْلَ،

ؤ کد بانون تاکید ثقیلہ- لِيُؤْلَيَنَّ لِيُؤْلَيَآنِّ لِيُؤْلَوُنَّ لِتُؤْلَيَنَّ لِتُؤْلَيَآنِّ لِيُؤْلَيْنَآنِّ لِأُوْلَيَنَّ لِنُؤْلَيَنَّ،

ؤ کد بانون تاکید خفیفہ- لِيُؤْلَيَنْ لِيُؤْلَوُنْ لِتُؤْلَيَنْ لِأُوْلَيَنْ لِنُؤْلَيَنْ،

حث فعل نہی حاضر معروف- لَاتَأْلُ لَاتَأْلُوَا لَاتَأْلُوْا لَاتَأْلِيْ لَاتَأْلُوَا لَاتَأْلُوْنَ،

ؤ کد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَأْلُوَنَّ لَاتَأْلُوَآنِّ لَاتَأْلُنَّ لَاتَأْلِنَّ لَاتَأْلُوَآنِّ لَاتَأْلُوْنَآنِّ،

ؤ کد بانون تاکید خفیفہ- لَاتَأْلُوَنْ لَاتَأْلُنْ لَاتَأْلِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول- لَاتُؤْلَ لَاتُؤْلَيَا لَاتُؤْلَوْا لَاتُؤْلَيْ لَاتُؤْلَيَا لَاتُؤْلَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لَاتُؤْلَيَنَّ لَاتُؤْلَيَآنِّ لَاتُؤْلَوُنَّ لَاتُؤْلَيِنَّ لَاتُؤْلَيَآنِّ لَاتُؤْلَيْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَاتُؤْلَيَنْ لَاتُؤْلَوُنْ لَاتُؤْلَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف- لَايَأْلُ لَايَأْلُوَا لَايَأْلُوْا لَاتَأْلُ لَاتَأْلُوَا لَايَأْلُوْنَ لَاآلُ لَانَأْلُ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لَايَأْلُوَنَّ لَايَأْلُوَآنِّ لَايَأْلُنَّ لَاتَأْلُوَنَّ لَاتَأْلُوَآنِّ لَايَأْلُوْنَآنِّ لَاآلُوَنَّ لَانَأْلُوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَايَأْلُوَنْ لَايَأْلُنْ لَاتَأْلُوَنْ لَاآلُوَنْ لَانَأْلُوَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول- لَايُؤْلَ لَايُؤْلَيَا لَايُؤْلَوْا لَاتُؤْلَ لَاتُؤْلَيَا لَايُؤْلَيْنَ لَاأُوْلَ لَانُؤْلَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ- لَايُؤْلَيَنَّ لَايُؤْلَيَآنِّ لَايُؤْلَوُنَّ لَاتُؤْلَيَنَّ لَاتُؤْلَيَآنِّ لَايُؤْلَيْنَآنِّ لَاأُوْلَيَنَّ لَانُؤْلَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ- لَايُؤْلَيَنْ لَايُؤْلَوُنْ لَاتُؤْلَيَنْ لَاأُوْلَيَنْ لَانُؤْلَيَنْ،

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفاء ومضاعف

ثلاثی ازباب "فَعَلَ یَفْعُلُ" جیسے "اَلْاِمَامَةُ" (امام ہونا)

اَمَّ یَؤُمُّ اِمَامَةً فَهُوَ اٰمٌّ وَاُمَّ یُؤَمُّ اِمَامَةً فَذَاكَ مَاْمُوْمٌ لَمْ یَؤُمَّ لَمْ یَؤُمِّ لَمْ یَؤُمُّ لَمْ یَأْمُمْ لَمْ یُؤَمَّ لَمْ یُؤَمِّ لَمْ یُؤَ لَمْ یُؤْمَمْ لَایَؤُمُّ لَایُؤَمُّ لَنْ یَّؤُمَّ لَنْ یُّؤَمَّ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اُمَّ اُمِّ اُمُّ اُوْمُمْ لِتَؤُمَّ لِتَؤُمِّ لِتَؤُمُّ لِتُؤْمَمْ لِیُؤَمَّ لِیُؤَمِّ لِیَأْمُمْ لِیُؤَ لِیُؤَمِّ لِیُؤَمُّ لِیُؤْمَمْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَؤُمَّ لَاتَؤُمِّ لَاتَؤُمُّ لَاتَأْمُمْ لَاتُؤَمَّ لَاتُؤَمِّ لَاتُؤَمُّ لَاتُؤْمَمْ لَایَؤُمَّ لَایَؤُمِّ لَایَؤُمُّ لَایَأْمُ لَایُؤَمَّ لَایُؤَمِّ لَایُؤَمُّ لَایُؤْمَمْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَأَمٌّ مَّأَمَّانِ مَآمُّ وَمُؤَیْمٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِئَمٌّ مِّئَمَّانِ مَآمُّ وَمُؤَیْمٌ، مِئَمَّ مِئَمَّتَانِ مَآمُّ وَمُؤَیْمَّةٌ، مِئْمَامٌ مِّئْمَامَانِ مَامِیْمُ مُؤَیْمِیْمٌ وَّمُؤَیْمِیْمَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوَمُّ اَوَمَّانِ اَوَمُّوْنَ اَوَآمٌّ وَاُوَیْمٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُمّٰی اُمَّیَانِ اُمَّیَاتٌ اُمَمٌ وَّاُمَیْمٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَااَوَمَّهٗ وَاَوْمِمْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز الفاء ومضاعف ثلاثی ازباب ومصدر مذکور مع تخفیف وتعلیل جوازی

اَمَّ یَؤُمُّ اِمَامَةً فَهُوَ اٰمٌّ وَاُمَّ یُوَمُّ اِمَامَةً فَذَاكَ مَامُوْمٌ لَمْ یَؤُمَّ لَمْ یَؤُمِّ لَمْ یَؤُمُّ لَمْ یَامُمْ لَمْ یُوَمَّ لَمْ یُوَمِّ لَمْ یُوَ لَمْ یُوْمَمْ لَایَؤُمُّ لَایُوَمُّ لَنْ یَّؤُمَّ لَنْ یُّوَمَّ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اُمَّ اُمِّ اُمُّ اُوْمُمْ لِتُوَمَّ لِتُوَمِّ لِتُوَمُّ لِتُوْمَمْ لِیُؤَمَّ لِیَؤُمِّ لِیَؤُمُّ لِیَامُمْ لِیُوَمَّ لِیُوَمِّ لِیُوَمُّ لِیُوْمَمْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَؤُمَّ لَاتَؤُمِّ لَاتَؤُمُّ لَاتَامُمْ لَاتُوَمَّ لَاتُوَمِّ لَاتُوَمُّ لَاتُوْمَمْ لَایَؤُمَّ لَایَؤُمِّ لَایَؤُمُّ لَایَامُمْ لَایُوَمَّ لَایُوَمِّ لَایُوَمُّ لَایُوْمَمْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَأَمٌّ مَّأَمَّانِ مَآمُّ وَمُوَیْمٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِیَمٌّ مِّیَمَّانِ مَآمُّ وَمُوَیْمٌ، مِیَمَّ مِیَمَّتَانِ مَآمُّ وَمُوَیْمَّةٌ، مِیْمَامٌ مِّیْمَامَانِ مَامِیْمُ مُوَیْمِیْمٌ وَّمُوَیْمِیْمَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوَمُّ اَوَمَّانِ اَوَمُّوْنَ اَوَآمٌّ وَاُوَیْمٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُمّٰی اُمَّیَانِ اُمَّیَاتٌ اُمَمٌ وَّاُمَیْمٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَااَوَمَّهٗ وَاَوْمِمْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- اَمَّ اَمَّا اَمُّوْا اَمَّتْ اَمَّتَا اَمَمْنَ اَمَمْتَ اَمَمْتُمَا اَمَمْتُمْ اَمَمْتِ اَمَمْتُمَا اَمَمْتُنَّ اَمَمْتُ اَمَمْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- اُمَّ اُمَّا اُمُّوْا اُمَّتْ اُمَّتَا اُمِمْنَ اُمِمْتَ اُمِمْتُمَا اُمِمْتُمْ اُمِمْتِ اُمِمْتُمَا اُمِمْتُنَّ اُمِمْتُ اُمِمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَااَمَّ مَااَمَّا مَااَمُّوْا مَااَمَّتْ مَااَمَّتَا مَااَمَمْنَ مَااَمَمْتَ مَااَمَمْتُمَا مَااَمَمْتُمْ مَااَمَمْتِ مَااَمَمْتُمَا مَااَمَمْتُنَّ مَااَمَمْتُ مَااَمَمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَا اُمَّ مَا اُمَّا مَا اُمُّوا مَا اُمَّتْ مَا اُمَّتَا مَا اُمِمْنَ مَا اُمِمْتَ مَا اُمِمْتُمَا مَا اُمِمْتُمْ مَا اُمِمْتِ مَا اُمِمْتُمَا مَا اُمِمْتُنَّ مَا اُمِمْتُ مَا اُمِمْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یَؤُمُّ یَؤُمَّانِ یَؤُمُّوْنَ تَؤُمُّ تَؤُمَّانِ یَأْمُمْنَ تَؤُمُّ تَؤُمَّانِ تَؤُمُّوْنَ تَؤُمِّیْنَ تَؤُمَّانِ تَأْمُمْنَ اَؤُمُّ نَؤُمُّ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔یُؤَمُّ یُؤَمَّانِ یُؤَمُّوْنَ تُؤَمُّ تُؤَمَّانِ یُؤْمَمْنَ تُؤَمُّ تُؤَمَّانِ تُؤَمُّوْنَ تُؤَمِّیْنَ تُؤَمَّانِ تُؤْمَمْنَ اُؤَمُّ نُؤَمُّ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَا یَؤُمُّ لَا یَؤُمَّانِ لَا یَؤُمُّوْنَ لَا تَؤُمُّ لَا تَؤُمَّانِ لَا یَأْمُمْنَ لَا تَؤُمُّ لَا تَؤُمَّانِ لَا تَؤُمُّوْنَ لَا تَؤُمِّیْنَ لَا تَؤُمَّانِ لَا تَأْمُمْنَ لَا اَؤُمُّ لَا نَؤُمُّ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَا یُؤَمُّ لَا یُؤَمَّانِ لَا یُؤَمُّوْنَ لَا تُؤَمُّ لَا تُؤَمَّانِ لَا یُؤْمَمْنَ لَا تُؤَمُّ لَا تُؤَمَّانِ لَا تُؤَمُّوْنَ لَا تُؤَمِّیْنَ لَا تُؤَمَّانِ لَا تُؤْمَمْنَ لَا اُؤَمُّ لَا نُؤَمُّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔لَیَؤُمَّنَّ لَیَؤُمَّانِّ لَیَؤُمُّنَّ لَتَؤُمَّنَّ لَتَؤُمَّانِّ لَیَأْمُمْنَانِّ لَتَؤُمَّنَّ لَتَؤُمَّانِّ لَتَؤُمُّنَّ لَتَؤُمِّنَّ لَتَؤُمَّانِّ لَتَأْمُمْنَانِّ لَاَؤُمَّنَّ لَنَؤُمَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔لَیُؤَمَّنَّ لَیُؤَمَّانِّ لَیُؤَمُّنَّ لَتُؤَمَّنَّ لَتُؤَمَّانِّ لَیُؤْمَمْنَانِّ لَتُؤَمَّنَّ لَتُؤَمَّانِّ لَتُؤَمُّنَّ لَتُؤَمِّنَّ لَتُؤَمَّانِّ لَتُؤْمَمْنَانِّ لَاُؤَمَّنَّ لَنُؤَمَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔لَیَؤُمَّنْ لَیَؤُمُّنْ لَتَؤُمَّنْ لَتَؤُمَّنْ لَتَؤُمُّنْ لَتَؤُمِّنْ لَاَؤُمَّنْ لَنَؤُمَّنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔لَیُؤَمَّنْ لَیُؤَمُّنْ لَتُؤَمَّنْ لَتُؤَمَّنْ لَتُؤَمُّنْ لَتُؤَمِّنْ لَاُؤَمَّنْ لَنُؤَمَّنْ،

بحث اسم فاعل۔آمٌّ آمَّانِ (آمَّیْنِ) آمُّوْنَ (آمِّیْنَ) اَمَمَۃٌ اُمَّامٌ اُمَّمٌ اُمٌّ اُمَمَاءُ اُمَّانٌ اِمَامٌ اَمَامٌ اُمَمٌ اُمُوْمٌ وَّاُوَیْمٌ آمَّۃٌ آمَّتَانِ (آمَّتَیْنِ) آمَّاتٌ اَوَآمٌّ اُمَّمٌ وَّاُوَیْمَّۃٌ،

بحث اسم مفعول۔مَاْمُوْمٌ مَّاْمُوْمَانِ (مَاْمُوْمَیْنِ) مَاْمُوْمُوْنَ (مَاْمُوْمِیْنَ) مَاْمُوْمَۃٌ مَّاْمُوْمَتَانِ (مَاْمُوْمَتَیْنِ) مَاْمُوْمَاتٌ مَّامِیْمُ مُؤَیْمِیْمٌ وَّمُؤَیْمِیْمَۃٌ،

بحث فعل جحد معروف۔لَمْ یَؤُمَّ لَمْ یَؤُمِّ لَمْ یَؤُمُّ لَمْ یَأْمُمْ لَمْ یَؤُمَّا لَمْ یَؤُمُّوْا لَمْ تَؤُمَّ لَمْ تَؤُمِّ لَمْ تَؤُمُّ لَمْ تَأْمُمْ لَمْ تَؤُمَّا لَمْ یَأْمُمْنَ لَمْ تَؤُمَّ لَمْ تَؤُمِّ لَمْ تَؤُمُّ لَمْ تَأْمُمْ لَمْ تَؤُمَّا لَمْ تَؤُمُّوْا لَمْ تَؤُمِّیْ لَمْ تَؤُمَّا لَمْ تَأْمُمْنَ لَمْ اَؤُمَّ لَمْ اَؤُمِّ لَمْ اَؤُمُّ لَمْ اَمُمْ لَمْ نَؤُمَّ لَمْ نَؤُمِّ لَمْ نَؤُمُّ لَمْ نَأْمُمْ،

بحث فعل جحد مجہول۔لَمْ یُؤَمَّ لَمْ یُؤَمِّ لَمْ یُؤَمْ لَمْ یُؤْمَمْ لَمْ یُؤَمَّا لَمْ یُؤَمُّوا لَمْ تُؤَمَّ لَمْ تُؤَمِّ لَمْ تُؤَمْ لَمْ تُؤْمَمْ لَمْ تُؤَمَّا لَمْ یُؤْمَمْنَ لَمْ تُؤَمَّ لَمْ تُؤَمِّ لَمْ تُؤَمْ لَمْ تُؤْمَمْ لَمْ تُؤَمَّا لَمْ تُؤَمُّوا لَمْ تُؤَمِّی لَمْ تُؤَمَّا لَمْ تُؤْمَمْنَ لَمْ أُوَمَّ لَمْ أُوَمِّ لَمْ أُوَمْ لَمْ أُوْمَمْ لَمْ نُؤَمَّ لَمْ نُؤَمِّ لَمْ نُؤَمْ لَمْ نُؤْمَمْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔لَنْ یَؤُمَّ لَنْ یَؤُمَّا لَنْ یَؤُمُّوا لَنْ تَؤُمَّ لَنْ تَؤُمَّا لَنْ یَأْمُمْنَ لَنْ تَؤُمَّ لَنْ تَؤُمَّا لَنْ تَؤُمُّوا لَنْ تَؤُمِّی لَنْ تَؤُمَّا لَنْ تَأْمُمْنَ لَنْ اَؤُمَّ لَنْ نَؤُمَّ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔لَنْ یُؤَمَّ لَنْ یُؤَمَّا لَنْ یُؤَمُّوا لَنْ تُؤَمَّ لَنْ تُؤَمَّا لَنْ یُؤْمَمْنَ لَنْ تُؤَمَّ لَنْ تُؤَمَّا لَنْ تُؤَمُّوا لَنْ تُؤَمِّی لَنْ تُؤَمَّا لَنْ تُؤْمَمْنَ لَنْ أُوَمَّ لَنْ نُؤَمَّ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔اُمَّ اُمِّ اُمُّ اُوْمُمْ اُمَّا اُمُّوا اُمِّی اُمَّا اُوْمُمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔اُمَّنَّ اُمَّانِّ اُمُّنَّ اُمِّنَّ اُمَّانِّ اُوْمُمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔اُمَّنْ اُمُّنْ اُمِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُؤَمَّ لِتُؤَمِّ لِتُؤَمْ لِتُؤْمَمْ لِتُؤَمَّا لِتُؤَمُّوا لِتُؤَمِّی لِتُؤَمَّا لِتُؤْمَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُؤَمَّنَّ لِتُؤَمَّانِّ لِتُؤَمُّنَّ لِتُؤَمِّنَّ لِتُؤَمَّانِّ لِتُؤْمَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُؤَمَّنْ لِتُؤَمُّنْ لِتُؤَمِّنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِیَؤُمَّ لِیَؤُمِّ لِیَؤُمُّ لِیَأْمُمْ لِیَؤُمَّا لِیَؤُمُّوا لِتَؤُمَّ لِتَؤُمِّ لِتَؤُمُّ لِتَأْمُمْ لِتَؤُمَّا لِیَأْمُمْنَ لِاَؤُمَّ لِاَؤُمِّ لِاَؤُمُّ لِاٰمُمْ لِنَؤُمَّ لِنَؤُمِّ لِنَؤُمُّ لِنَأْمُمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِیَؤُمَّنَّ لِیَؤُمَّانِّ لِیَؤُمُّنَّ لِتَؤُمَّنَّ لِتَؤُمَّانِّ لِیَأْمُمْنَانِّ لِاَؤُمَّنَّ لِنَؤُمَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِیَؤُمَّنْ لِیَؤُمُّنْ لِتَؤُمَّنْ لِاَؤُمَّنْ لِنَؤُمَّنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔لِیُؤَمَّ لِیُؤَمِّ لِیُؤَمْ لِیُؤْمَمْ لِیُؤَمَّا لِیُؤَمُّوا لِتُؤَمَّ لِتُؤَمِّ لِتُؤَمْ لِتُؤْمَمْ لِتُؤَمَّا لِیُؤْمَمْنَ لِاُوَمَّ لِاُوَمِّ لِاُوَمْ لِاُوْمَمْ لِنُؤَمَّ لِنُؤَمِّ لِنُؤَمْ لِنُؤْمَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِیُؤَمَّنَّ لِیُؤَمَّانِّ لِیُؤَمُّنَّ لِتُؤَمَّنَّ لِتُؤَمَّانِّ لِیُؤْمَمْنَانِّ لِاُوَمَّنَّ لِنُؤَمَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِیُؤَمَّنْ لِیُؤَمُّنْ لِتُؤَمَّنْ لِاُوَمَّنْ لِنُؤَمَّنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔ لَاتَؤُمَّ لَاتَؤُمِّ لَاتَؤُمْ لَاتَؤُمُّ لَاتَأْمُمْ لَاتَؤُمَّا لَاتَؤُمُّوا لَاتَؤُمِّي لَاتَؤُمَّا لَاتَأْمُمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتَؤُمَّنَّ لَاتَؤُمَّانِّ لَاتَؤُمُّنَّ لَاتَؤُمِّنَّ لَاتَؤُمَّانِّ لَاتَأْمُمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتَؤُمَّنْ لَاتَؤُمُّنْ لَاتَؤُمِّنْ؛

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔ لَاتُؤَمَّ لَاتُؤَمِّ لَاتُؤَمْ لَاتُؤَمُّ لَاتُؤْمَمْ لَاتُؤَمَّا لَاتُؤَمُّوا لَاتُؤَمِّي لَاتُؤَمَّا لَاتُؤْمَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتُؤَمَّنَّ لَاتُؤَمَّانِّ لَاتُؤَمُّنَّ لَاتُؤَمِّنَّ لَاتُؤَمَّانِّ لَاتُؤْمَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتُؤَمَّنْ لَاتُؤَمُّنْ لَاتُؤَمِّنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔ لَايَؤُمَّ لَايَؤُمِّ لَايَؤُمْ لَايَؤُمُّ لَايَأْمُمْ لَايَؤُمَّا لَايَؤُمُّوا لَاتَؤُمَّ لَاتَؤُمِّ لَاتَؤُمْ لَاتَؤُمُّ لَاتَأْمُمْ لَاتَؤُمَّا لَايَأْمُمْنَ

لَااَؤُمَّ لَااَؤُمِّ لَااَؤُمْ لَااَؤُمُّ لَااَمُمْ لَانَؤُمَّ لَانَؤُمِّ لَانَؤُمْ لَانَؤُمُّ لَانَأْمُمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَايَؤُمَّنَّ لَايَؤُمَّانِّ لَايَؤُمُّنَّ لَاتَؤُمَّنَّ لَاتَؤُمَّانِّ لَايَأْمُمْنَانِّ لَااَؤُمَّنَّ لَانَؤُمَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَايَؤُمَّنْ لَايَؤُمُّنْ لَاتَؤُمَّنْ لَااَؤُمَّنْ لَانَؤُمَّنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔ لَايُؤَمَّ لَايُؤَمِّ لَايُؤَمْ لَايُؤَمُّ لَايُؤْمَمْ لَايُؤَمَّا لَايُؤَمُّوا لَاتُؤَمَّ لَاتُؤَمِّ لَاتُؤَمْ لَاتُؤَمُّ لَاتُؤْمَمْ لَاتُؤَمَّا لَايُؤْمَمْنَ

لَااُؤَمَّ لَااُؤَمِّ لَااُؤَمْ لَااُؤَمُّ لَااُؤْمَمْ لَانُؤَمَّ لَانُؤَمِّ لَانُؤَمْ لَانُؤَمُّ لَانُؤْمَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَايُؤَمَّنَّ لَايُؤَمَّانِّ لَايُؤَمُّنَّ لَاتُؤَمَّنَّ لَاتُؤَمَّانِّ لَايُؤْمَمْنَانِّ لَااُؤَمَّنَّ لَانُؤَمَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَايُؤَمَّنْ لَايُؤَمُّنْ لَاتُؤَمَّنْ لَااُؤَمَّنْ لَانُؤَمَّنْ،

☆☆☆☆☆

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز العین وناقص واوی ازباب "فَعَلَ يَفْعُلُ" جیسے "اَلسَّأْوُ" (ٹھوکر لگانا)

سَايَسُؤُو سَأْوًا فَهُوَ سَاءٍ وَّسُئِيَ يُسَاى سَأْوًا **فَذَاكَ** مَسُؤُوٌّ لَمْ يَسُؤْ لَمْ يُسَأْ لَايَسُؤُو لَايُسَاى لَنْ يَّسُؤُوَ لَنْ يُّسَئَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُسْؤُ لِتُسَأْ لِيَسُؤْ لِيُسَأْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَسُؤْ لَاتُسَأْ لَايَسُؤْ لَايُسَأْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَسْئًى مَسْئَيَانِ مَسَآءٍ وَّمُسَيْءٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِسْئًى مِسْئَيَانِ مَسَآءٍ وَّمُسَيْءٍ، مِسْئَاةٌ مِسْئَاتَانِ مَسَآءٍ وَّمُسَيْئِيَةٌ، مِسْآءٌ مِسْآءَانِ مَسَآئِيُّ مُسَيْئِيٌّ وَّمُسَيْئِيَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَسْئٰى اَسْئَيَانِ اَسْؤُوْنَ اَسَاءٍ وَّاُسَيْءٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** سُؤْيٰى سُؤْيَيَانِ سُؤْيَيَاتٌ سُؤًى وَّسُؤَيّٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَاۤاَسَاهُ وَاَسْيِئْ بِهٖ،

صرف صغیر(۲)ثلاثی مجرد مهموز العین وَ ناقص واوی ازباب ومصدرِمذکورمع تخفیف وتعلیلِ جوازی

سَا یَسُوْ سَاوًافَهُوَ سَآءٍ وَّسُئِیَ یُسْئٰی سَاوًافَذَاكَ مَسُوٌّ لَمْ یَسُ لَمْ یُسَ لَایَسُوْ لَایُسْئٰی لَنْ یَّسُوَ لَنْ یُّسْئٰی اَلْاَمْرُمِنْهُ سُ لِتُسَ لِیَسُ لِیُسَ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَسُ لَاتُسَ لَایَسُ لَایُسَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَسًی مَّسَیَانِ مَسَآءٍ وَّمُسَیٌّ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِسًی مِّسَیَانِ مَسَآءٍ وَّمُسَیٍّ مِسَاةٌ مِّسَاتَانِ مَسَآءٍ وَّمُسَیِّیَةٌ، مِسَاءٌ مِّسَآءٰنِ مَسَآئِیُّ مُسَیِّیٌّ وَّمُسَیِّیَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُمِنْهُ اَسْئٰی اَسْیَانِ اَسْوُنَ اَسَآءٍ وَّاُسَیٍّ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ سُوْیٰی سُوْیَیَانِ سُوْیَیَاتٌ سُوًی وَّسُوَیٌّ فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَسَاهُ وَاَسِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔سَا سَآ سَأَوَا سَأَوْا سَأَتْ سَأَتَا سَأَوْنَ سَأَوْتَ سَأَوْتُمَا سَأَوْتُمْ سَأَوْتِ سَأَوْتُمَاسَأَوْتُنَّ سَأَوْتُ سَأَوْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔سُئِیَ سُئِیَا سُؤُوْا سُئِیَتْ سُئِیَتَا سُئِیْنَ سُئِیْتَ سُئِیْتُمَا سُئِیْتُمْ سُئِیْتِ سُئِیْتُمَا سُئِیْتُنَّ سُئِیْتُ سُئِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاسَا مَاسَا مَاسَأَوَا مَاسَأَوْا مَاسَأَتْ مَاسَأَتَا مَاسَأَوْنَ مَاسَأَوْتَ مَاسَأَوْتُمَا مَاسَأَوْتُمْ مَاسَأَوْتِ مَاسَأَوْتُمَا مَاسَأَوْتُنَّ مَاسَأَوْتُ مَاسَأَوْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَاسُئِیَ مَاسُئِیَا مَاسُؤُوْا مَاسُئِیَتْ مَاسُئِیَتَا مَاسُئِیْنَ مَاسُئِیْتَ مَاسُئِیْتُمَا مَاسُئِیْتُمْ مَاسُئِیْتِ مَاسُئِیْتُمَا مَاسُئِیْتُنَّ مَاسُئِیْتُ مَاسُئِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یَسُؤُوْ یَسُؤُوَانِ یَسُؤُوْنَ تَسُؤُوْ تَسُؤُوَانِ یَسُؤُوْنَ تَسُؤُوْ تَسُؤُوَانِ تَسُؤُوْنَ تَسُئِیْنَ تَسُؤُوَانِ تَسُؤُوْنَ اَسُؤُوْ نَسُؤُوْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔یُسْئٰی یُسَأَیَانِ یُسَأَوْنَ تُسْئٰی تُسَأَیَانِ یُسَأَیْنَ تُسْئٰی تُسَأَیَانِ تُسَأَوْنَ تُسَأَیْنَ تُسَأَیَانِ تُسَأَیْنَ اُسْئٰی نُسْئٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَایَسُؤُوْ لَایَسُؤُوَانِ لَایَسُؤُوْنَ لَاتَسُؤُوْ لَاتَسُؤُوَانِ لَایَسُؤُوْنَ لَاتَسُؤُوْ لَاتَسُؤُوَانِ لَاتَسُؤُوْنَ لَاتَسُئِیْنَ لَاتَسُؤُوَانِ لَاتَسُؤُوْنَ لَآاَسُؤُوْ لَانَسُؤُوْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَایُسْئٰی لَایُسَأَیَانِ لَایُسَأَوْنَ لَاتُسْئٰی لَاتُسَأَیَانِ لَایُسَأَیْنَ لَاتُسْئٰی لَاتُسَأَیَانِ لَاتُسَأَوْنَ

تُسْأَيْنَ لَاتُسْأَيَانِ لَاتُسْأَيْنَ لَاأُسْئٰى لَانُسْئٰى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَيَسُوْوَنَّ لَيَسُوْوَنَّ لَيَسُوْوَآنِّ لَيَسُوْنَّ لَتَسُوْوَنَّ لَتَسُوْوَآنِّ لَيَسُوْوْنَانِّ لَتَسُوْوَنَّ لَتَسُوْوَآنِّ لَتَسُوْنَّ لَتَسُئِنَّ لَتَسُوْوَآنِّ لَتَسُوْوْنَانِّ لَاسُوْوَنَّ لَنَسُوْوَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَيُسْئَيَنَّ لَيُسْئَيَانِّ لَيُسْئَوُنَّ لَتُسْئَيَنَّ لَتُسْئَيَانِّ لَيُسْئَيْنَانِّ لَتُسْئَيَنَّ لَتُسْئَيَانِّ لَتُسْئَوُنَّ لَتُسْئَيِنَّ لَتُسْئَيَانِّ لَتُسْئَيْنَانِّ لَاُسْئَيَنَّ لَنُسْئَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَيَسُوْوَنْ لَيَسُوْنْ لَتَسُوْوَنْ لَتَسُوْنْ لَتَسُئِنْ لَاسُوْوَنْ لَنَسُوْوَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَيُسْأَيَنْ لَيُسْأَوُنْ لَتُسْأَيَنْ لَتُسْأَيَنْ لَتُسْأَوُنْ لَتُسْأَيِنْ لَاُسْأَيَنْ لَنُسْأَيَنْ،

بحث اسم فاعل-سَآءٍ سَآئِيَانِ (سَآئِيَيْنِ) سَآءُوْنَ (سَآئِيْنَ) سُوَاةٌ سُوَّآءٌ سُوًّى سُوُوٌ سُوَوَآءُ سُوَوَانٌ سِئَآءٌ اَسَآءٌ سُوٌّ سِئِىٌّ وَّسُوَيٌّ سَآئِيَةٌ سَآئِيَتَانِ (سَآئِيَتَيْنِ) سَآئِيَاتٌ سَوَآءٍ سُوًّى وَّسُوَيْئِيَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَسُوُوٌّ مَّسُوُوَّانِ (مَسُوُوَّيْنِ) مَسُوُوُّوْنَ (مَسُوُوِّيْنَ) مَسُوُوَّةٌ مَّسُوُوَّتَانِ (مَسُوُوَّتَيْنِ) مَسُوُوَّاتٌ مَّسَآئِيُّ مُسَيْئِيٌّ وَّمُسَيْئِيَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ يَسُوْ لَمْ يَسُوُوَا لَمْ يَسُوُوْا لَمْ تَسُوْ لَمْ تَسُوُوَا لَمْ يَسُوُوْنَ لَمْ تَسُوْ لَمْ تَسُوُوَا لَمْ تَسُوُوْا لَمْ تَسُئِىْ لَمْ تَسُوُوَا لَمْ تَسُوُوْنَ لَمْ أَسُوْ لَمْ نَسُوْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ يُسْأَ لَمْ يُسْأَيَا لَمْ يُسْأَوْا لَمْ تُسْأَ لَمْ تُسْأَيَا لَمْ يُسْأَيْنَ لَمْ تُسْأَ لَمْ تُسْأَيَا لَمْ تُسْأَوْا لَمْ تُسْأَىْ لَمْ تُسْأَيَا لَمْ تُسْأَيْنَ لَمْ أُسْأَ لَمْ نُسْأَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ يَّسُوُوَ لَنْ يَّسُوُوَا لَنْ يَّسُوُوْا لَنْ تَسُوُوَ لَنْ تَسُوُوَا لَنْ يَّسُوُوْنَ لَنْ تَسُوُوَ لَنْ تَسُوُوَا لَنْ تَسُوُوْا لَنْ تَسُئِىْ لَنْ تَسُوُوَا لَنْ تَسُوُوْنَ لَنْ أَسُوُوَ لَنْ نَّسُوُوَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ يُّسْئٰى لَنْ يُّسْأَيَا لَنْ يُّسْأَوْا لَنْ تُسْئٰى لَنْ تُسْأَيَا لَنْ يُّسْأَيْنَ لَنْ تُسْئٰى لَنْ تُسْأَيَا لَنْ تُسْأَوْا لَنْ تُسْأَىْ لَنْ تُسْأَيَا لَنْ تُسْأَيْنَ لَنْ أُسْئٰى لَنْ نُّسْئٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف-أُسْءُ أُسُوُوَا أُسُوُوْا أُسْئِىْ أُسُوُوَا أُسُوُوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-أُسُوُوَنَّ أُسُوُوَآنِّ أُسُوُنَّ أُسْئِنَّ أُسُوُوَآنِّ أُسُوُوْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-أُسُوُوَنْ أُسُوُنْ أُسْئِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُسْأَ لِتُسْأَیَا لِتُسْأَوُا لِتُسْأَیْ لِتُسْأَیَا لِتُسْأَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُسْأَیَنَّ لِتُسْأَیَانِّ لِتُسْأَوُنَّ لِتُسْأَیِنَّ لِتُسْأَیَانِّ لِتُسْأَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُسْأَیَنْ لِتُسْأَوُنْ لِتُسْأَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَسُؤْ لِیَسُؤْوَا لِیَسُؤُوْا لِتَسُؤْ لِتَسُؤْوَا لِیَسُؤْوْنَ لِاَسُؤْ لِنَسُؤْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَسُؤْوَنَّ لِیَسُؤْوَآنِّ لِیَسُؤُنَّ لِتَسُؤْوَنَّ لِتَسُؤْوَآنِّ لِیَسُؤْوْنَانِّ لِاَسُؤْوَنَّ لِنَسُؤْوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَسُؤْوَنْ لِیَسُؤُنْ لِتَسُؤْوَنْ لِاَسُؤْوَنْ لِنَسُؤْوَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُسْأَ لِیُسْأَیَا لِیُسْأَوُا لِتُسْأَ لِتُسْأَیَا لِیُسْأَیْنَ لِاُسْأَ لِنُسْأَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُسْأَیَنَّ لِیُسْأَیَانِّ لِیُسْأَوُنَّ لِتُسْأَیَنَّ لِتُسْأَیَانِّ لِیُسْأَیْنَانِّ لِاُسْأَیَنَّ لِنُسْأَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُسْأَیَنْ لِیُسْأَوُنْ لِتُسْأَیَنْ لِاُسْأَیَنْ لِنُسْأَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَسُؤْ لَاتَسُؤْوَا لَاتَسُؤُوْا لَاتَسُئِیْ لَاتَسُؤْوَا لَاتَسُؤْوْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَسُؤْوَنَّ لَاتَسُؤْوَآنِّ لَاتَسُؤُنَّ لَاتَسُئِنَّ لَاتَسُؤْوَآنِّ لَاتَسُؤْوْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَسُؤْوَنْ لَاتَسُؤُنْ لَاتَسُئِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُسْأَ لَاتُسْأَیَا لَاتُسْأَوُا لَاتُسْأَیْ لَاتُسْأَیَا لَاتُسْأَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُسْأَیَنَّ لَاتُسْأَیَانِّ لَاتُسْأَوُنَّ لَاتُسْأَیِنَّ لَاتُسْأَیَانِّ لَاتُسْأَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُسْأَیَنْ لَاتُسْأَوُنْ لَاتُسْأَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَسُؤْ لَایَسُؤْوَا لَایَسُؤُوْا لَاتَسُؤْ لَاتَسُؤْوَا لَایَسُؤْوْنَ لَآاَسُؤْ لَانَسُؤْ،

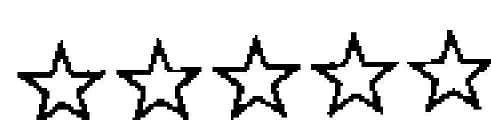
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَسُؤْوَنَّ لَایَسُؤْوَآنِّ لَایَسُؤُنَّ لَاتَسُؤْوَنَّ لَاتَسُؤْوَآنِّ لَایَسُؤْوْنَانِّ لَآاَسُؤْوَنَّ لَانَسُؤْوَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَسُؤْوَنْ لَایَسُؤُنْ لَاتَسُؤْوَنْ لَآاَسُؤْوَنْ لَانَسُؤْوَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُسْأَ لَایُسْأَیَا لَایُسْأَوُا لَاتُسْأَ لَاتُسْأَیَا لَایُسْأَیْنَ لَآاُسْأَ لَانُسْأَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُسْأَیَنَّ لَایُسْأَیَانِّ لَایُسْأَوُنَّ لَاتُسْأَیَنَّ لَاتُسْأَیَانِّ لَایُسْأَیْنَانِّ لَآاُسْأَیَنَّ لَانُسْأَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُسْأَیَنْ لَایُسْأَوُنْ لَاتُسْأَیَنْ لَآاُسْأَیَنْ لَانُسْأَیَنْ،

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مجرد اجوف واوی ومهموز اللام ازباب "فَعَلَ يَفْعُلُ" جیسے "اَلْبَوْءُ" (لوٹنا)

بَاءَ يَبُوْءُ بَوْءًا فَهُوَ بَاءٍ وَّبِيْئَ يُبَاءُ بَوْءًا فَذَاكَ مَبُوْءٌ لَمْ يَبُؤْ لَمْ يُبَأْ لَايَبُوْءُ لَايُبَاءُ لَنْ يَبُوْءَ لَنْ يُبَاءَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ بُؤْ لِتُبَأْ لِيَبُؤْ لِيُبَأْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَبُؤْ لَاتُبَأْ لَايَبُؤْ لَايُبَأْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَبَاءٌ مَبَاءَ انِ مَبَاوِئُ وَمُبَيِّئٌ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِبْوَءٌ مِبْوَءَ انِ مَبَاوِءُ وَمُبَيِّئٌ، مِبْوَءَةٌ مِبْوَءَتَانِ مَبَاوِءُ وَمُبَيِّئَةٌ، مِبْوَاءٌ مِبْوَاءَ انِ مَبَاوِيْئُ مُبَيِّيْئٌ وَمُبَيِّيْئَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَبْوَءُ اَبْوَءَ انِ اَبْوَءُوْنَ اَبَاوِءُ وَاُبَيِّئٌ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ بُوْئٰى بُوْءَ يَانِ بُوْءَ يَاتٌ بُوَءٌ وَبُوَيْئٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَبْوَءَهٗ وَاَبْوِءْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد اجوف واوی وَ مهموز اللام ازباب ومصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

بَاءَ يَبُوْ بَوًا فَهُوَ بَاءٍ وَّبِيْئَ يُبَاءُ بَوًا فَذَاكَ مَبُوٌّ لَمْ يَبُوْ لَمْ يُبَا لَايَبُوْ لَايُبَاءُ لَنْ يَبُوَ لَنْ يُبَاءَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ بُوْ لِتُبَا لِيَبُوْ لِيُبَا وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَبُوْ لَاتُبَا لَايَبُوْ لَايُبَا اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَبَاءٌ مَبَاءَ انِ مَبَاوِئُ وَمُبَيٍّ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِبْوَءٌ مِبْوَءَ انِ مَبَاوِئُ وَمُبَيٍّ، مِبْوَءَةٌ مِبْوَءَتَانِ مَبَاوِئُ وَمُبَيِّئَةٌ، مِبْوَاءٌ مِبْوَاءَ انِ مَبَاوِئُ مُبَيِّيٌّ وَمُبَيِّيَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَبْوَءُ اَبْوَءَ انِ اَبْوَءُوْنَ اَبَاوِئُ وَاُبَيٍّ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ بُوْئٰى بُوْءَ يَانِ بُوْءَ يَاتٌ بُوَءٌ وَبُوَيْئٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَبْوَئَهٗ وَاَبْوِئْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- بَاءَ بَاءَا بَاءُوْا بَاءَتْ بَاءَتَا بُؤْنَ بُؤْتَ بُؤْتُمَا بُؤْتُمْ بُؤْتِ بُؤْتُمَا بُؤْتُنَّ بُؤْتُ بُؤْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- بِيْئَ بِيْئَا بِيْئُوْا بِيْئَتْ بِيْئَتَا بُؤْنَ بُؤْتَ بُؤْتُمَا بُؤْتُمْ بُؤْتِ بُؤْتُمَا بُؤْتُنَّ بُؤْتُ بُؤْنَا.

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَابَاءَ مَابَاءَا مَابَاءُوْا مَابَاءَتْ مَابَاءَتَا مَابُؤْنَ مَابُؤْتَ مَابُؤْتُمَا مَابُؤْتُمْ مَابُؤْتِ مَابُؤْتُمَا مَابُؤْتُنَّ مَابُؤْتُ مَابُؤْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَابِيْئَ مَابِيْئَا مَابِيْئُوْا مَابِيْئَتْ مَابِيْئَتَا مَابُؤْنَ مَابُؤْتَ مَابُؤْتُمَا مَابُؤْتُمْ مَابُؤْتِ مَابُؤْتُمَا مَابُؤْتُنَّ مَابُؤْتُ مَابُؤْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَبُوْءُ يَبُوْءَانِ يَبُوْءُوْنَ تَبُوْءُ تَبُوْءَانِ يَبُؤْنَ تَبُوْءُ تَبُوْءَانِ تَبُوْءُوْنَ تَبُوْئِيْنَ تَبُوْءَانِ تَبُؤْنَ اَبُوْءُ نَبُوْءُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُبَآءُ یُبَآءَانِ یُبَآءُوْنَ تُبَآءُ تُبَآءَانِ یُبَأْنَ تُبَآءُ تُبَآءَانِ تُبَآءُوْنَ تُبَآئِیْنَ تُبَآءَانِ تُبَأْنَ أُبَآءُ نُبَآءُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَبُوْءُ لَایَبُوْءَانِ لَایَبُوْءُوْنَ لَاتَبُوْءُ لَاتَبُوْءَانِ لَایَبُؤْنَ لَاتَبُوْءُ لَاتَبُوْءَانِ لَاتَبُوْءُوْنَ لَاتَبُوْئِیْنَ لَاتَبُوْءَانِ لَاتَبُؤْنَ لَآاَبُوْءُ لَانَبُوْءُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُبَآءُ لَایُبَآءَانِ لَایُبَآءُوْنَ لَاتُبَآءُ لَاتُبَآءَانِ لَایُبَأْنَ لَاتُبَآءُ لَاتُبَآءَانِ لَاتُبَآءُوْنَ لَاتُبَآئِیْنَ لَاتُبَآءَانِ لَاتُبَأْنَ لَآاُبَآءُ لَانُبَآءُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَبُوْءَنَّ لَیَبُوْءَآنِّ لَیَبُوْءُنَّ لَتَبُوْءَنَّ لَتَبُوْءَآنِّ لَیَبُؤْنَانِّ لَتَبُوْءَنَّ لَتَبُوْءَآنِّ لَتَبُوْءُنَّ لَتَبُوْءِنَّ لَتَبُوْءَآنِّ لَتَبُؤْنَانِّ لَاَبُوْءَنَّ لَنَبُوْءَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُبَآءَنَّ لَیُبَآءَآنِّ لَیُبَآءُنَّ لَتُبَآءَنَّ لَتُبَآءَآنِّ لَیُبَأْنَانِّ لَتُبَآءَنَّ لَتُبَآءَآنِّ لَتُبَآءُنَّ لَتُبَآءِنَّ لَتُبَآءَآنِّ لَتُبَأْنَانِّ لَاُبَآءَنَّ لَنُبَآءَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَبُوْءَنْ لَیَبُوْءُنْ لَتَبُوْءَنْ لَتَبُوْءَنْ لَتَبُوْءُنْ لَتَبُوْءِنْ لَاَبُوْءَنْ لَنَبُوْءَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُبَآءَنْ لَیُبَآءُنْ لَتُبَآءَنْ لَتُبَآءَنْ لَتُبَآءُنْ لَتُبَآءِنْ لَاُبَآءَنْ لَنُبَآءَنْ،

بحث اسم فاعل-بَآءٍ بَآئِیَانِ (بَآئِیَیْنِ) بَآءُوْنَ (بَآئِیْنَ) بَآئَۃٌ بُوَّآءٌ بُوَّءٌ بُوَّءٌ بُوْءٌ بُوْءٌ بُوَءَ آءُ بُوَءَانٌ بِیَآءٌ اَبْوَآءٌ بُوَءٌ بُوُوْءٌ وَّبُوِیٌّ بَآئِیَۃٌ بَآئِیَتَانِ (بَآئِیَتَیْنِ) بَآئِیَاتٌ بَوَآءٍ بُوَّءٌ وَّبُوِیَّۃٌ،

بحث اسم مفعول-مَبُوْءٌ مَبُوْءَانِ (مَبُوْءَیْنِ) مَبُوْؤُوْنَ (مَبُوْئِیْنَ) مَبُوْئَۃٌ مَّبُوْؤَتَانِ (مَبُوْؤَتَیْنِ) مَبُوْؤَاتٌ مَّبَاوِیْئُ مُبَیِّیْءٌ وَّمُبَیِّئَۃٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ یَبُؤْ لَمْ یَبُوْءَا لَمْ یَبُوْءُوْا لَمْ تَبُؤْ لَمْ تَبُوْءَا لَمْ یَبُؤْنَ لَمْ تَبُؤْ لَمْ تَبُوْءَا لَمْ تَبُوْءُوْا لَمْ تَبُوْءِیْ لَمْ تَبُوْءَا لَمْ تَبُؤْنَ لَمْ اَبُؤْ لَمْ نَبُؤْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُبَأْ لَمْ یُبَآءَا لَمْ یُبَآءُوْا لَمْ تُبَأْ لَمْ تُبَآءَا لَمْ یُبَأْنَ لَمْ تُبَأْ لَمْ تُبَآءَا لَمْ تُبَآءُوْا لَمْ تُبَآءِیْ لَمْ تُبَآءَا لَمْ تُبَأْنَ لَمْ اُبَأْ لَمْ نُبَأْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّبُوْءَ لَنْ یَّبُوْءَا لَنْ یَّبُوْءُوْا لَنْ تَبُوْءَ لَنْ تَبُوْءَا لَنْ یَّبُؤْنَ لَنْ تَبُوْءَ لَنْ تَبُوْءَا لَنْ تَبُوْءُوْا لَنْ تَبُوْءِیْ لَنْ تَبُوْءَا لَنْ تَبُؤْنَ لَنْ اَبُوْءَ لَنْ نَّبُوْءَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّبَآءَ لَنْ یُّبَآءَا لَنْ یُّبَآءُوْا لَنْ تُبَآءَ لَنْ تُبَآءَا لَنْ یُّبَأْنَ لَنْ تُبَآءَ لَنْ تُبَآءَا لَنْ تُبَآءُوْا لَنْ تُبَآءِیْ لَنْ تُبَآءَا لَنْ تُبَأْنَ لَنْ اُبَآءَ لَنْ نُّبَآءَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-بُؤْ بُوْءَا بُوْءُوْا بُوْءِیْ بُوْءَا بُؤْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-بُوْءَ نَّ بُوْءَ انِّ بُوْءُ نَّ بُوْءِ نَّ بُوْءَ انِّ بُوْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-بُوْءَ نْ بُوْءُ نْ بُوْءِ نْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُبَأْ لِتُبَآءَ ا لِتُبَآءُ وْا لِتُبَآئِیْ لِتُبَآءَ ا لِتُبَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُبَآءَ نَّ لِتُبَآءَ انِّ لِتُبَآءُ نَّ لِتُبَآئِنَّ لِتُبَآءَ انِّ لِتُبَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُبَآءَ نْ لِتُبَآءُ نْ لِتُبَآءِ نْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَبُؤْ لِیَبُوْؤَا لِیَبُوْؤُوْا لِتَبُؤْ لِتَبُوْؤَا لِیَبُؤْنَ لِاَبُؤْ لِنَبُؤْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَبُوْؤَنَّ لِیَبُوْؤَانِّ لِیَبُوْؤُنَّ لِتَبُوْؤَنَّ لِتَبُوْؤَانِّ لِیَبُؤْنَانِّ لِاَبُوْؤَنَّ لِنَبُوْؤَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَبُوْؤَنْ لِیَبُوْؤُنْ لِتَبُوْؤَنْ لِاَبُوْؤَنْ لِنَبُوْؤَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُبَأْ لِیُبَآءَ ا لِیُبَآءُ وْا لِتُبَأْ لِتُبَآءَ ا لِیُبَأْنَ لِاُبَأْ لِنُبَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُبَآءَ نَّ لِیُبَآءَ انِّ لِیُبَآءُ نَّ لِتُبَآءَ نَّ لِتُبَآءَ انِّ لِیُبَأْنَانِّ لِاُبَآءَ نَّ لِنُبَآءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُبَآءَ نْ لِیُبَآءُ نْ لِتُبَآءَ نْ لِاُبَآءَ نْ لِنُبَآءَ نْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَبُؤْ لَاتَبُوْؤَا لَاتَبُوْؤُوْا لَاتَبُوْئِیْ لَاتَبُوْؤَا لَاتَبُؤْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَبُوْؤَنَّ لَاتَبُوْؤَانِّ لَاتَبُوْؤُنَّ لَاتَبُوْئِنَّ لَاتَبُوْؤَانِّ لَاتَبُؤْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَبُوْؤَنْ لَاتَبُوْؤُنْ لَاتَبُوْئِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُبَأْ لَاتُبَآءَ ا لَاتُبَآءُ وْا لَاتُبَآئِیْ لَاتُبَآءَ ا لَاتُبَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُبَآءَ نَّ لَاتُبَآءَ انِّ لَاتُبَآءُ نَّ لَاتُبَآئِنَّ لَاتُبَآءَ انِّ لَاتُبَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُبَآءَ نْ لَاتُبَآءُ نْ لَاتُبَآءِ نْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَبُؤْ لَایَبُوْؤَا لَایَبُوْؤُوْا لَاتَبُؤْ لَاتَبُوْؤَا لَایَبُؤْنَ لَآاَبُؤْ لَانَبُؤْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَبُوْؤَنَّ لَایَبُوْؤَانِّ لَایَبُوْؤُنَّ لَاتَبُوْؤَنَّ لَاتَبُوْؤَانِّ لَایَبُؤْنَانِّ لَآاَبُوْؤَنَّ لَانَبُوْؤَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَبُوْؤَنْ لَایَبُوْؤُنْ لَاتَبُوْؤَنْ لَآاَبُوْؤَنْ لَانَبُوْؤَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُبَأْ لَایُبَآءَ ا لَایُبَآءُ وْا لَاتُبَأْ لَاتُبَآءَ ا لَایُبَأْنَ لَآاُبَأْ لَانُبَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُبَآءَ نَّ لَایُبَآءَ انِّ لَایُبَآءُ نَّ لَاتُبَآءَ نَّ لَاتُبَآءَ انِّ لَایُبَأْنَانِّ لَآاُبَآءَ نَّ لَانُبَآءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُبَآءَ نْ لَایُبَآءُ نْ لَاتُبَآءَ نْ لَآاُبَآءَ نْ لَانُبَآءَ نْ،

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفآء واجوف واوی ازباب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلْاَوَدُ" (ٹیڑھا ہونا)

اَدَ یَادُ اَوَدًا فَهُوَ آئِدٌ وَّاِیْدَ یُؤَادُ اَوَدًا فَذَاكَ مَؤُوْدٌ لَمْ یَأْدَ لَمْ یُؤَدْ لَایَادُ لَایُؤَادُ لَنْ یَّادَ لَنْ یُّؤَادَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اَدْ لِتُؤَدْ لِیَأْدَ لِیُؤَدْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَأْدَ لَاتُؤَدْ لَایَأْدَ لَایُؤَدْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَأْدٌ مَّآدَانِ مَاوِدُ وَمُؤَیِّدٌ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِئْوَدٌ مِّئْوَدَانِ مَاوِدُ وَمُؤَیِّدٌ، مِئْوَدَةٌ مِّئْوَدَتَانِ مَاوِدُ وَمُؤَیِّدَةٌ، مِئْوَادٌ مِّئْوَادَانِ مَاوِیْدُ مُؤَیْوِیْدٌ وَّمُؤَیْوِیْدَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوَدُ اَوَدَانِ اَوَدُوْنَ اَوَآئِدُ وَاُوَیِّدٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُوْدٰی اُوْدَیَانِ اُوْدَیَاتٌ اُوَدٌ وَّاُوَیْدٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوَدَهٗ وَاَوِدْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز الفآء واجوف واوی ازباب ومصدرِ مذکورمع تخفیف وتعلیلِ جوازی۔

اَدَ یَادُ اَوَدًا فَهُوَ آئِدٌ وَّاِیْدَ یُوَادُ اَوَدًا فَذَاكَ مَؤُوْدٌ لَمْ یَأْدَ لَمْ یُوَدْ لَایَادُ لَایُوَادُ لَنْ یَّادَ لَنْ یُّوَادَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اَدْ لِتُوَدْ لِیَأْدَ لِیُوَدْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَأْدَ لَاتُوَدْ لَایَأْدَ لَایُوَدْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَادٌ مَّادَانِ مَاوِدُ وَمُوَیِّدٌ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِیْوَدٌ مِّیْوَدَانِ مَاوِدُ وَمُوَیِّدٌ، مِیْوَدَةٌ مِّیْوَدَتَانِ مَاوِدُ وَمُوَیِّدَةٌ، مِیْوَادٌ مِّیْوَادَانِ مَاوِیْدُ مُوَیِّیْدٌ وَّمُوَیِّیْدَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوَدُ اَوَدَانِ اَوَدُوْنَ اَوَآئِدُ وَاُوَیِّدٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُوْدٰی اُوْدَیَانِ اُوْدَیَاتٌ اُوَدٌ وَّاُوَیْدٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوَدَهٗ وَاَوِدْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اَدَ اَدَا اَدُوْا اَدَتْ اَدَتَا اِدْنَ اِدْتَّ اِدْتُّمَا اِدْتُّمْ اِدْتِّ اِدْتُّمَا اِدْتُّنَّ اِدْتُّ اِدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-اِیْدَ اِیْدَا اِیْدُوْا اِیْدَتْ اِیْدَتَا اِدْنَ اِدْتَّ اِدْتُّمَا اِدْتُّمْ اِدْتِّ اِدْتُّمَا اِدْتُّنَّ اِدْتُّ اِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَآادَ مَآادَا مَآادُوْا مَآادَتْ مَآادَتَا مَآاِدْنَ مَآاِدْتَّ مَآاِدْتُّمَا مَآاِدْتُّمْ مَآاِدْتِّ مَآاِدْتُّمَا مَآاِدْتُّنَّ مَآاِدْتُّ مَآاِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَآاِیْدَ مَآاِیْدَا مَآاِیْدُوْا مَآاِیْدَتْ مَآاِیْدَتَا مَآاِدْنَ مَآاِدْتَّ مَآاِدْتُّمَا مَآاِدْتُّمْ مَآاِدْتِّ مَآاِدْتُّمَا مَآاِدْتُّنَّ مَآاِدْتُّ مَآاِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَادُ یَادَانِ یَادُوْنَ تَادُ تَادَانِ یَأْدَنْ تَادُ تَادَانِ تَادُوْنَ تَادِیْنَ تَادَانِ تَأْدَنْ اَوَادُ نَادُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُؤَادُ یُؤَادَانِ یُؤَادُوْنَ تُؤَادُ تُؤَادَانِ یُؤَدْنَ تُؤَادُ تُؤَادَانِ تُؤَادُوْنَ تُؤَادِیْنَ تُؤَادَانِ تُؤَدْنَ اُوَادُ نُؤَادُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَادُ لَا یَادَانِ لَا یَادُوْنَ لَاتَادُ لَاتَادَانِ لَایَأْدُنَ لَاتَادُ لَاتَادَانِ لَاتَادُوْنَ لَاتَادِیْنَ لَاتَادَانِ لَاتَأْدُنَ لَآاَوَادُ لَانَادُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُؤَادُ لَایُؤَادَانِ لَایُؤَادُوْنَ لَاتُؤَادُ لَاتُؤَادَانِ لَایُؤَدْنَ لَاتُؤَادُ لَاتُؤَادَانِ لَاتُؤَادُوْنَ لَاتُؤَادِیْنَ لَاتُؤَادَانِ لَاتُؤَدْنَ لَآاُوَادُ لَانُؤَادُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَادَنَّ لَیَادَآنِّ لَیَادُنَّ لَتَادَنَّ لَتَادَآنِّ لَیَأْدُنَانِّ لَتَادَنَّ لَتَادَآنِّ لَتَادُنَّ لَتَادِنَّ لَتَادَآنِّ لَتَأْدُنَانِّ لَاَوَادَنَّ لَنَادَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُؤَادَنَّ لَیُؤَادَآنِّ لَیُؤَادُنَّ لَتُؤَادَنَّ لَتُؤَادَآنِّ لَیُؤْدَنَانِّ لَتُؤَادَنَّ لَتُؤَادَآنِّ لَتُؤَادُنَّ لَتُؤَادِنَّ لَتُؤَادَآنِّ لَتُؤْدَنَانِّ لَاُوَادَنَّ لَنُؤَادَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَادَنْ لَیَادُنْ لَتَادَنْ لَتَادَنْ لَتَادُنْ لَتَادِنْ لَاَوَادَنْ لَنَادَنْ.

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُؤَادَنْ لَیُؤَادُنْ لَتُؤَادَنْ لَتُؤَادَنْ لَتُؤَادُنْ لَتُؤَادِنْ لَاُوَادَنْ لَنُؤَادَنْ.

بحث اسم فاعل-آئِدٌ آئِدَانِ (آئِدَیْنِ) آئِدُوْنَ (آئِدِیْنَ) اَدَةٌ اُوَّادٌ اُوَّدٌ اُوُدٌ اُوَدَآءُ اُوْدَانٌ اِیَادٌ اَوَادٌ اُوَدٌ اُوُوْدٌ وَّاُوَیْدٌ آئِدَةٌ آئِدَتَانِ (آئِدَتَیْنِ) آئِدَاتٌ اَوَآئِدُ اُوَّدٌ وَّاُوَیْدَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَؤُوْدٌ مَّؤُوْدَانِ (مَؤُوْدَیْنِ) مَؤُوْدُوْنَ (مَؤُوْدِیْنَ) مَؤُوْدَةٌ مَّؤُوْدَتَانِ (مَؤُوْدَتَیْنِ) مَؤُوْدَاتٌ مَّاوِیْدُ مُؤَیْوِیْدٌ وَّمُؤَیْوِیْدَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَأْدْ لَمْ یَادَا لَمْ یَادُوْا لَمْ تَأْدْ لَمْ تَادَا لَمْ یَأْدُنَ لَمْ تَأْدْ لَمْ تَادَا لَمْ تَادُوْا لَمْ تَادِیْ لَمْ تَادَا لَمْ تَأْدُنَ لَمْ اَوَدْ لَمْ نَأْدْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُؤَدْ لَمْ یُؤَادَا لَمْ یُؤَادُوْا لَمْ تُؤَدْ لَمْ تُؤَادَا لَمْ یُؤَدْنَ لَمْ تُؤَدْ لَمْ تُؤَادَا لَمْ تُؤَادُوْا لَمْ تُؤَادِیْ لَمْ تُؤَادَا لَمْ تُؤَدْنَ لَمْ اُوَدْ لَمْ نُؤَدْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَادَ لَنْ یَادَا لَنْ یَّادُوْا لَنْ تَادَ لَنْ تَادَا لَنْ یَّأْدُنَ لَنْ تَادَ لَنْ تَادَا لَنْ تَادُوْا لَنْ تَادِیْ لَنْ تَادَا لَنْ تَأْدُنَ لَنْ اَوَادَ لَنْ نَّادَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّؤَادَ لَنْ یُّؤَادَا لَنْ یُّؤَادُوْا لَنْ تُؤَادَ لَنْ تُؤَادَا لَنْ یُؤَدْنَ لَنْ تُؤَادَ لَنْ تُؤَادَا لَنْ تُؤَادُوْا لَنْ تُؤَادِیْ لَنْ تُؤَادَا لَنْ تُؤَدْنَ لَنْ اُوَادَ لَنْ نُّؤَادَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اَدْ اَدَا اَدُوْا اَدِیْ اَدَا اَدُنْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اَدَنَّ اَدَآنِّ اَدُنَّ اَدِنَّ اَدَآنِّ اَدُنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔اُدَنْ اُدُنْ اُدِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُؤَدْ لِتُؤَادَا لِتُؤَادُوْا لِتُؤَادِیْ لِتُؤَادَا لِتُؤَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُؤَادَنَّ لِتُؤَادَآنِّ لِتُؤَادُنَّ لِتُؤَادِنَّ لِتُؤَادَآنِّ لِتُؤَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُؤَادَنْ لِتُؤَادُنْ لِتُؤَادِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِيَأْدْ لِيَادَا لِيَادُوْا لِتَأْدْ لِتَادَا لِيَأْدُنَ لِأَوْدْ لِنَأْدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِيَادَنَّ لِيَادَآنِّ لِيَادُنَّ لِتَادَنَّ لِتَادَآنِّ لِيَأْدُنَآنِّ لِاَوَادَنَّ لِنَأْدَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِيَادَنْ لِيَادُنْ لِتَادَنْ لِأَوَادَنْ لِنَادَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔لِيُؤَدْ لِيُؤَادَا لِيُؤَادُوْا لِتُؤَدْ لِتُؤَادَا لِيُؤَدْنَ لِاُوَدْ لِنُؤَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِيُؤَادَنَّ لِيُؤَادَآنِّ لِيُؤَادُنَّ لِتُؤَادَنَّ لِتُؤَادَآنِّ لِيُؤَدْنَآنِّ لِاُوَادَنَّ لِنُؤَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِيُؤَادَنْ لِيُؤَادُنْ لِتُؤَادَنْ لِاُوَادَنْ لِنُؤَادَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔لَاتَأْدْ لَاتَادَا لَاتَادُوْا لَاتَادِیْ لَاتَادَا لَاتَأْدُنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَاتَادَنَّ لَاتَادَآنِّ لَاتَادُنَّ لَاتَادِنَّ لَاتَادَآنِّ لَاتَأْدُنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَاتَادَنْ لَاتَادُنْ لَاتَادِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔لَاتُؤَدْ لَاتُؤَادَا لَاتُؤَادُوْا لَاتُؤَادِیْ لَاتُؤَادَا لَاتُؤَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَاتُؤَادَنَّ لَاتُؤَادَآنِّ لَاتُؤَادُنَّ لَاتُؤَادِنَّ لَاتُؤَادَآنِّ لَاتُؤَدْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَاتُؤَادَنْ لَاتُؤَادُنْ لَاتُؤَادِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔لَايَأْدْ لَايَادَا لَايَادُوْا لَاتَأْدْ لَاتَادَا لَايَأْدُنَ لَآاَوَدْ لَانَأْدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَايَادَنَّ لَايَادَآنِّ لَايَادُنَّ لَاتَادَنَّ لَاتَادَآنِّ لَايَأْدُنَآنِّ لَآاَوَادَنَّ لَانَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَايَادَنْ لَايَادُنْ لَاتَادَنْ لَآاَوَادَنْ لَانَادَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔لَايُؤَدْ لَايُؤَادَا لَايُؤَادُوْا لَاتُؤَدْ لَاتُؤَادَا لَايُؤَدْنَ لَآاُوَدْ لَانُؤَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَايُؤَادَنَّ لَايُؤَادَآنِّ لَايُؤَادُنَّ لَاتُؤَادَنَّ لَاتُؤَادَآنِّ لَايُؤَدْنَآنِّ لَآاُوَادَنَّ لَانُؤَادَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَايُؤَادَنْ لَايُؤَادُنْ لَاتُؤَادَنْ لَآاُوَادَنْ لَانُؤَادَنْ،

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفاء واجوف یائی ازباب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلْاِیَاسُ" (نا اُمید ہونا)

اَسَ یَاسُ اِیَاسًا **فَهُوَ** آئِسٌ وَّاِیسَ یُؤَاسُ اِیَاسًا **فَذَاكَ** مَئِیسٌ لَمْ یَأْسَ لَمْ یُؤَسْ لَایَاسُ لَایُؤَاسُ لَنْ یَّاسَ لَنْ یُؤَاسَ **اَلْاَمْرُ مِنْه** اَسْ لِتُؤَسْ لِیَأْسْ لِیُؤَسْ **وَالنَّهْیُ عَنْه** لَاتَأْسْ لَاتُؤَسْ لَایَأْسْ لَایُؤَسْ **اَلظَّرْفُ مِنْه** مَاسٌ مَّاسَانِ مَایِسُ وَمُؤَیِّسٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْه** مِئْیَسٌ مِّئْیَسَانِ مَایِسُ وَّمُؤَیِّسٌ، مِئْیَسَةٌ مِّئْیَسَتَانِ مَایِسُ وَمُؤَیِّسَةٌ، مِئْیَاسٌ مِّئْیَاسَانِ مَایِیسُ مُؤَیِّیسٌ وَّمُؤَیِّیسَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیلِ الْمُذَکَّرُ مِنْه** اَیَسُ اَیَسَانِ اَیَسُوْنَ اَوَآئِسُ وَاُوَیْئِسٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْه** اُوْسٰی اُوْسَیَانِ اُوْسَیَاتٌ اُیَسٌ وَّاُیَیْسٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْه** مَآاَیَسَهٗ وَاَیِسْ بِه،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز الفاء واجوف یائی ازباب ومصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیل جوازی

اَسَ یَاسُ اِیَاسًا **فَهُوَ** آئِسٌ وَّاِیسَ یُوَاسُ اِیَاسًا **فَذَاكَ** مَئِیسٌ لَمْ یَأْسَ لَمْ یُوَسْ لَایَاسُ لَایُوَاسُ لَنْ یَّاسَ لَنْ یُوَاسَ **اَلْاَمْرُ مِنْه** أَسْ لِتُوَسْ لِیَأْسْ لِیُوَسْ **وَالنَّهْیُ عَنْه** لَاتَأْسْ لَاتُوَسْ لَایَأْسْ لَایُوَسْ **اَلظَّرْفُ مِنْه** مَاسٌ مَّاسَانِ مَایِسُ وَمُوَیِّسٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْه** مِیَسٌ مِّیَسَانِ مَایِسُ وَّمُوَیِّسٌ، مِیَسَةٌ مِّیَسَتَانِ مَایِسُ وَمُوَیِّسَةٌ، مِیَاسٌ مِّیَاسَانِ مَایِیسُ مُوَیِّیسٌ وَّمُوَیِّیسَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیلِ الْمُذَکَّرُ مِنْه** اَیَسُ اَیَسَانِ اَیَسُوْنَ اَوَآئِسُ وَاُوَیْسٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْه** اُوْسٰی اُوْسَیَانِ اُوْسَیَاتٌ اُیَسٌ وَّاُیَیْسٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْه** مَآاَیَسَهٗ وَاَیِسْ بِه،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔ اَسَ اَسَا اَسُوْا اَسَتْ اَسَتَا اِسْنَ اِسْتَ اِسْتُمَا اِسْتُمْ اِسْتِ اِسْتُمَا اِسْتُنَّ اِسْتُ اِسْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔ اِیسَ اِیسَا اِیسُوْا اِیسَتْ اِیسَتَا اِسْنَ اِسْتَ اِسْتُمَا اِسْتُمْ اِسْتِ اِسْتُمَا اِسْتُنَّ اِسْتُ اِسْنَا.

بحث نفی فعل ماضی معروف۔ مَآاَسَ مَآاَسَا مَآاَسُوْا مَآاَسَتْ مَآاَسَتَا مَآاِسْنَ مَآاِسْتَ مَآاِسْتُمَا مَآاِسْتُمْ مَآاِسْتِ مَآاِسْتُمَا مَآاِسْتُنَّ مَآاِسْتُ مَآاِسْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔ مَآاِیسَ مَآاِیسَا مَآاِیسُوْا مَآاِیسَتْ مَآاِیسَتَا مَآاِسْنَ مَآاِسْتَ مَآاِسْتُمَا مَآاِسْتُمْ مَآاِسْتِ مَآاِسْتُمَا مَآاِسْتُنَّ مَآاِسْتُ مَآاِسْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَاسُ یَاسَانِ یَاسُوْنَ تَاسُ تَاسَانِ یَأْسَنَ تَاسُ تَاسَانِ تَاسُوْنَ تَاسِیْنَ تَاسَانِ تَأْسَنَ اَوَاسُ نَاسُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُؤَاسُ یُؤَاسَانِ یُؤَاسُوْنَ تُؤَاسُ تُؤَاسَانِ یُؤَسَنَ تُؤَاسُ تُؤَاسَانِ تُؤَاسُوْنَ تُؤَاسِیْنَ تُؤَاسَانِ تُؤَسَنَ اُوَاسُ نُؤَاسُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَاسُ لَایَاسَانِ لَایَاسُوْنَ لَاتَاسُ لَاتَاسَانِ لَایَأْسَنَ لَاتَاسُ لَاتَاسَانِ لَاتَاسُوْنَ لَاتَاسِیْنَ لَاتَاسَانِ لَاتَأْسَنَ لَااَوَاسُ لَانَاسُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُؤَاسُ لَایُؤَاسَانِ لَایُؤَاسُوْنَ لَاتُؤَاسُ لَاتُؤَاسَانِ لَایُؤَسَنَ لَاتُؤَاسُ لَاتُؤَاسَانِ لَاتُؤَاسُوْنَ لَاتُؤَاسِیْنَ لَاتُؤَاسَانِ لَاتُؤَسَنَ لَااُوَاسُ لَانُؤَاسُ،

بحث لام تاکید با نون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَاسَنَّ لَیَاسَانِّ لَیَاسُنَّ لَتَاسَنَّ لَتَاسَانِّ لَیَأْسَنَانِّ لَتَاسَنَّ لَتَاسَانِّ لَتَاسُنَّ لَتَاسِنَّ لَتَاسَانِّ لَتَأْسَنَانِّ لَاَوَاسَنَّ لَنَاسَنَّ،

بحث لام تاکید با نون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُؤَاسَنَّ لَیُؤَاسَانِّ لَیُؤَاسُنَّ لَتُؤَاسَنَّ لَتُؤَاسَانِّ لَیُؤَسَنَانِّ لَتُؤَاسَنَّ لَتُؤَاسَانِّ لَتُؤَاسُنَّ لَتُؤَاسِنَّ لَتُؤَاسَانِّ لَتُؤَسَنَانِّ لَاُوَاسَنَّ لَنُؤَاسَنَّ،

بحث لام تاکید با نون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَاسَنْ لَیَاسُنْ لَتَاسَنْ لَتَاسَنْ لَتَاسُنْ لَتَاسِنْ لَاَوَاسَنْ لَنَاسَنْ،

بحث لام تاکید با نون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُؤَاسَنْ لَیُؤَاسُنْ لَتُؤَاسَنْ لَتُؤَاسَنْ لَتُؤَاسُنْ لَتُؤَاسِنْ لَاُوَاسَنْ لَنُؤَاسَنْ،

بحث اسم فاعل-آئِسٌ آئِسَانِ (آئِسَیْنِ) آئِسُوْنَ (آئِسِیْنَ) اٰسَةٌ اُیَّاسٌ اُیَّسٌ اُوْسٌ اُیَسَاءُ اُوْسَانٌ اِیَاسٌ اَیَاسٌ اُیَسٌ اُیُوْسٌ وَّاُوَیِّسٌ آئِسَةٌ آئِسَتَانِ (آئِسَتَیْنِ) آئِسَاتٌ اَوَآئِسُ اُیَّسٌ وَّاُوَیِّسَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَیْئُسٌ مَّیْئُسَانِ (مَیْئُسَیْنِ) مَیْئُسُوْنَ (مَیْئُسِیْنَ) مَیْئُسَةٌ مَّیْئُسَتَانِ (مَیْئُسَتَیْنِ) مَیْئُسَاتٌ مَّایِیْسُ مُؤَیْیِسٌ وَّمُؤَیْیِسَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَأْسْ لَمْ یَاسَا لَمْ یَاسُوْا لَمْ تَأْسْ لَمْ تَاسَا لَمْ یَأْسَنَ لَمْ تَأْسْ لَمْ تَاسَا لَمْ تَاسُوْا لَمْ تَاسِیْ لَمْ تَاسَا لَمْ تَأْسَنَ لَمْ اُوَسْ لَمْ نَأْسْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُؤَسْ لَمْ یُؤَاسَا لَمْ یُؤَاسُوْا لَمْ تُؤَسْ لَمْ تُؤَاسَا لَمْ یُؤَسْنَ لَمْ تُؤَسْ لَمْ تُؤَاسَا لَمْ تُؤَاسُوْا لَمْ تُؤَاسِیْ لَمْ تُؤَاسَا لَمْ تُؤَسْنَ لَمْ أُوْسَ لَمْ نُؤَسْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّاسَ لَنْ یَّاسَا لَنْ یَّاسُوْا لَنْ تَاسَ لَنْ تَاسَا لَنْ یَّأْسَنَ لَنْ تَاسَ لَنْ تَاسَا لَنْ تَاسُوْا لَنْ تَاسِیْ لَنْ تَاسَا لَنْ تَأْسَنَ لَنْ اٰوَاسَ لَنْ نَّاسَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّؤَاسَ لَنْ یُّؤَاسَا لَنْ یُّؤَاسُوْا لَنْ تُؤَاسَ لَنْ تُؤَاسَا لَنْ یُّؤَسْنَ لَنْ تُؤَاسَ لَنْ تُؤَاسَا لَنْ تُؤَاسُوْا لَنْ تُؤَاسِیْ لَنْ تُؤَاسَا لَنْ تُؤَسْنَ لَنْ اُوَاسَ لَنْ نُّؤَاسَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اَسْ اسَا اسُوْا اسِیْ اسَا اَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اسَنَّ اسَانِّ اسُنَّ اسِنَّ اسَانِّ اَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اسَنْ اسُنْ اسِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُؤَسْ لِتُؤَاسَا لِتُؤَاسُوْا لِتُؤَاسِیْ لِتُؤَاسَا لِتُؤَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُؤَاسَنَّ لِتُؤَاسَانِّ لِتُؤَاسُنَّ لِتُؤَاسِنَّ لِتُؤَاسَانِّ لِتُؤَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُؤَاسَنْ لِتُؤَاسُنْ لِتُؤَاسِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَأْسْ لِیَاسَا لِیَاسُوْا لِتَأْسْ لِتَاسَا لِیَأْسَنَ لِاَوَسْ لِنَأْسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَاسَنَّ لِیَاسَانِّ لِیَاسُنَّ لِتَاسَنَّ لِتَاسَانِّ لِیَأْسَانِّ لِاَوَاسَنَّ لِنَاسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَاسَنْ لِیَاسُنْ لِتَاسَنْ لِاَوَاسَنْ لِنَاسَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُؤَسْ لِیُؤَاسَا لِیُؤَاسُوْا لِتُؤَسْ لِتُؤَاسَا لِیُؤَسْنَ لِاُوَسْ لِنُؤَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُؤَاسَنَّ لِیُؤَاسَانِّ لِیُؤَاسُنَّ لِتُؤَاسَنَّ لِتُؤَاسَانِّ لِیُؤَسْنَانِّ لِاُوَاسَنَّ لِنُؤَاسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُؤَاسَنْ لِیُؤَاسُنْ لِتُؤَاسَنْ لِاُوَاسَنْ لِنُؤَاسَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَأْسَ لَاتَاسَا لَاتَاسُوْا لَاتَاسِیْ لَاتَاسَا لَاتَأْسَنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَاسَنَّ لَاتَاسَانِّ لَاتَاسُنَّ لَاتَاسِنَّ لَاتَاسَانِّ لَاتَاسَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَاسَنْ لَاتَاسُنْ لَاتَاسِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُؤْسَ لَاتُؤَاسَا لَاتُؤَاسُوْا لَاتُؤَاسِیْ لَاتُؤَاسَا لَاتُؤْسَنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُؤَاسَنَّ لَاتُؤَاسَانِّ لَاتُؤَاسُنَّ لَاتُؤَاسِنَّ لَاتُؤَاسَانِّ لَاتُؤْسَنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُؤَاسَنْ لَاتُؤَاسُنْ لَاتُؤَاسِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَأْسْ لَایَاسَا لَایَاسُوْا لَاتَأْسْ لَاتَاسَا لَایَأْسَنَ لَآاَوَسْ لَانَأْسْ،

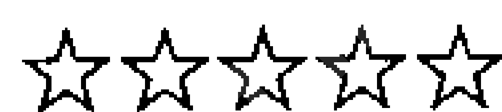
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَاسَنَّ لَایَاسَانِّ لَایَاسُنَّ لَاتَاسَنَّ لَاتَاسَانِّ لَایَأْسْنَانِّ لَآاَوَاسَنَّ لَانَاسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَاسَنْ لَایَاسُنْ لَاتَاسَنْ لَآاَوَاسَنْ لَانَاسَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُؤْسَ لَایُؤَاسَا لَایُؤَاسُوْا لَاتُؤْسَ لَاتُؤَاسَا لَایُؤْسَنَ لَآاُوَسْ لَانُؤْسَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُؤَاسَنَّ لَایُؤَاسَانِّ لَایُؤَاسُنَّ لَاتُؤَاسَنَّ لَاتُؤَاسَانِّ لَایُؤْسَنَانِّ لَآاُوَاسَنَّ لَانُؤَاسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُؤَاسَنْ لَایُؤَاسُنْ لَاتُؤَاسَنْ لَآاُوَاسَنْ لَانُؤَاسَنْ،

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفاء وناقص یائی از باب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلْاَرْیُ" (کینہ ور ہونا)

اَرِیَ یَأْرٰی اَرْیًا **فَهُوَ** اٰرٍ وَّاُرِیَ یُؤْرٰی اَرْیًا **فَذَاكَ** مَأْرِیٌّ لَمْ یَأْرَ لَمْ یُؤْرَ لَایَأْرٰی لَایُؤْرٰی لَنْ یَّأْرٰی لَنْ یُّؤْرٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْرَ لِتُؤْرَ لِیَأْرَ لِیُؤْرَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَأْرَ لَاتُؤْرَ لَایَأْرَ لَایُؤْرَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَـأْرًی مَّأْرَیَانِ مَارٍ وَّمُؤَیْرٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِئْرًی مِّئْرَیَانِ مَارٍ وَّمُؤَیْرٍ، مِئْرَاةٌ مِّئْرَاتَانِ مَارٍ وَّمُؤَیْرِیَةٌ، مِئْرَآءٌ مِّئْرَآءَانِ مَارِیُّ مُؤَیْرِیٌّ وَّمُؤَیْرِیَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَرٰی اَرْیَانِ اَرُوْنَ اَوَارٍ وَّاُوَیْرٍ **وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** اُرْیٰی اُرْیَیَانِ اُرْیَیَاتٌ اُرًی وَّاُرَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآ اَرَاهُ وَاَرِ بِهٖ،

صرف صغیر(۲)ثلاثی مجرد مهموز الفاء وناقص یائی ازباب ومصدرِمذکورمع تخفیف وتعلیلِ جوازی

اَرِیَ یَارَی اَرْیًا **فَهُوَ** ارٍ وَّاُرِیَ یُوْرٰی اَرْیًا **فَذَاكَ** مَارِیٌّ لَمْ یَارَ لَمْ یُوْرَ لَایَارَیٰ لَایُوْرٰی لَنْ یَّارَی لَنْ یُّوْرٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْرَ لِتُوْرَ لِیَارَ لِیُوْرَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَارَ لَاتُوْرَ لَایَارَ لَایُوْرَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَـارًی مَارَیَانِ مَارٍ وَّمُوَیْرٍ **وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْرًی مِیْرَیَانِ مَارٍ وَّمُوَیْرٍ، مِیْرَاةٌ مِیْرَاتَانِ مَارٍ وَّمُوَیْرِیَةٌ، مِیْرَآءٌ مِیْرَآءَ انِ مَارِیٌّ مُوَیْرِیٌّ وَّمُوَیْرِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اٰرٰی اٰرَیَانِ اٰرُوْنَ اَوَارٍ وَّاُوَیْرٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** اُرْیٰی اُرْیَیَانِ اُرْیَیَاتٌ اُرًی وَّاُرَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَرَاهُ وَارِبِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اَرِیَ اَرِیَا اَرُوْا اَرِیَتْ اَرِیَتَا اَرِیْنَ اَرِیْتَ اَرِیْتُمَا اَرِیْتُمْ اَرِیْتِ اَرِیْتُمَا اَرِیْتُنَّ اَرِیْتُ اَرِیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-اُرِیَ اُرِیَا اُرُوْا اُرِیَتْ اُرِیَتَا اُرِیْنَ اُرِیْتَ اُرِیْتُمَا اُرِیْتُمْ اُرِیْتِ اُرِیْتُمَا اُرِیْتُنَّ اُرِیْتُ اُرِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَآاَرِیَ مَآاَرِیَا مَآاَرُوْا مَآاَرِیَتْ مَآاَرِیَتَا مَآاَرِیْنَ مَآاَرِیْتَ مَآاَرِیْتُمَا مَآاَرِیْتُمْ مَآاَرِیْتِ مَآاَرِیْتُمَا مَآاَرِیْتُنَّ مَآاَرِیْتُ مَآاَرِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَآاُرِیَ مَآاُرِیَا مَآاُرُوْا مَآاُرِیَتْ مَآاُرِیَتَا مَآاُرِیْنَ مَآاُرِیْتَ مَآاُرِیْتُمَا مَآاُرِیْتُمْ مَآاُرِیْتِ مَآاُرِیْتُمَا مَآاُرِیْتُنَّ مَآاُرِیْتُ مَآاُرِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَـأْرٰی یَـأْرَیَـانِ یَـأْرَوْنَ تَـأْرٰی تَأْرَیَانِ یَأْرَیْنَ تَأْرٰی تَأْرَیَانِ تَأْرَوْنَ تَأْرَیْنَ تَأْرَیَانِ تَأْرَیْنَ اٰرٰی نَأْرٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُؤْرٰی یُـؤْرَیَانِ یُؤْرَوْنَ تُؤْرٰی تُؤْرَیَانِ یُؤْرَیْنَ تُؤْرٰی تُؤْرَیَانِ تُؤْرَوْنَ تُؤْرَیْنَ تُؤْرَیَانِ تُؤْرَیْنَ اُوْرٰی نُؤْرٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَـأْرٰی لَایَـأْرَیَـانِ لَایَـأْرَوْنَ لَاتَـأْرٰی لَاتَـأْرَیَـانِ لَایَأْرَیْنَ لَاتَأْرٰی لَاتَأْرَیَانِ لَاتَأْرَوْنَ لَاتَأْرَیْنَ لَاتَأْرَیَانِ لَاتَأْرَیْنَ لَآاٰرٰی لَانَأْرٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُـؤْرٰی لَایُـؤْرَیَـانِ لَایُؤْرَوْنَ لَاتُؤْرٰی لَاتُؤْرَیَانِ لَایُؤْرَیْنَ لَاتُؤْرٰی لَاتُؤْرَیَانِ لَاتُؤْرَوْنَ لَاتُؤْرَیْنَ لَاتُؤْرَیَانِ لَاتُؤْرَیْنَ لَآاُوْرٰی لَانُؤْرٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَأْرَیَنَّ لَیَأْرَیَانِّ لَیَأْرَوُنَّ لَتَأْرَیَنَّ لَتَأْرَیَانِّ لَیَأْرَیْنَانِّ لَتَأْرَیَنَّ لَتَأْرَیَانِّ لَتَأْرَوُنَّ لَتَأْرِیَنَّ لَتَأْرَیَانِّ لَتَأْرَیْنَانِّ لَاَرَیَنَّ لَنَأْرَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُؤْرَیَنَّ لَیُؤْرَیَانِّ لَیُؤْرَوُنَّ لَتُؤْرَیَنَّ لَتُؤْرَیَانِّ لَیُؤْرَیْنَانِّ لَتُؤْرَیَنَّ لَتُؤْرَیَانِّ لَتُؤْرَوُنَّ لَتُؤْرِیَنَّ لَتُؤْرَیَانِّ لَتُؤْرَیْنَانِّ لَاُوْرَیَنَّ لَنُؤْرَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَأْرَیَنْ لَیَأْرَوُنْ لَتَأْرَیَنْ لَتَأْرَیَنْ لَتَأْرَوُنْ لَتَأْرِیَنْ لَاَرَیَنْ لَنَأْرَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُؤْرَیَنْ لَیُؤْرَوُنْ لَتُؤْرَیَنْ لَتُؤْرَیَنْ لَتُؤْرَوُنْ لَتُؤْرِیَنْ لَاُوْرَیَنْ لَنُؤْرَیَنْ،

بحث اسم فاعل-ارٍ اریَانِ (اریَیْنِ) اُرُوْنَ (اُرِیْنَ) اُرَاۃٌ اُرَآءٌ اُرًّی اُرِیٌّ اُرِیَاءُ اُرِیَانٌ اِرَآءٌ اَرَآءٌ اُرًی اِرِیٌّ وَّاُوَیْرٍ اَرِیَۃٌ اَرِیَتَانِ (اَرِیَتَیْنِ) اَرِیَاتٌ اَوَارٍ اُرًّی وَّاُوَیْرِیَۃٌ،

بحث اسم مفعول-مَأْرِیٌّ مَّأْرِیَّانِ (مَأْرِیَّیْنِ) مَأْرِیُّوْنَ (مَأْرِیِّیْنَ) مَأْرِیَّۃٌ مَّأْرِیَّتَانِ (مَأْرِیَّتَیْنِ) مَأْرِیَّاتٌ مَّارٍ مُؤَیْرِیٌّ وَّمُؤَیْرِیَّۃٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَأْرِ لَمْ یَأْرِیَا لَمْ یَأْرُوْا لَمْ تَأْرِ لَمْ تَأْرِیَا لَمْ یَأْرِیْنَ لَمْ تَأْرِ لَمْ تَأْرِیَا لَمْ تَأْرُوْا لَمْ تَأْرِیْ لَمْ تَأْرِیَا لَمْ تَأْرِیْنَ لَمْ اَرِ لَمْ نَأْرِ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُؤْرَ لَمْ یُؤْرَیَا لَمْ یُؤْرَوْا لَمْ تُؤْرَ لَمْ تُؤْرَیَا لَمْ یُؤْرَیْنَ لَمْ تُؤْرَ لَمْ تُؤْرَیَا لَمْ تُؤْرَوْا لَمْ تُؤْرَیْ لَمْ تُؤْرَیَا لَمْ تُؤْرَیْنَ لَمْ اُوْرَ لَمْ نُؤْرَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّأْرِیَ لَنْ یَّأْرِیَا لَنْ یَّأْرُوْا لَنْ تَأْرِیَ لَنْ تَأْرِیَا لَنْ یَّأْرِیْنَ لَنْ تَأْرِیَ لَنْ تَأْرِیَا لَنْ تَأْرُوْا لَنْ تَأْرِیْ لَنْ تَأْرِیَا لَنْ تَأْرِیْنَ لَنْ اَرِیَ لَنْ نَّأْرِیَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّؤْرٰی لَنْ یُّؤْرَیَا لَنْ یُّؤْرَوْا لَنْ تُؤْرٰی لَنْ تُؤْرَیَا لَنْ یُّؤْرَیْنَ لَنْ تُؤْرٰی لَنْ تُؤْرَیَا لَنْ تُؤْرَوْا لَنْ تُؤْرَیْ لَنْ تُؤْرَیَا لَنْ تُؤْرَیْنَ لَنْ اُوْرٰی لَنْ نُّؤْرٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِیْرِ اِیْرِیَا اِیْرُوْا اِیْرِیْ اِیْرِیَا اِیْرِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِیْرِیَنَّ اِیْرِیَانِّ اِیْرُوُنَّ اِیْرِیِنَّ اِیْرِیَانِّ اِیْرِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِیْرِیَنْ اِیْرُوُنْ اِیْرِیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُؤْرَ لِتُؤْرَیَا لِتُؤْرَوْا لِتُؤْرَیْ لِتُؤْرَیَا لِتُؤْرَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُؤْرَیْنَّ لِتُؤْرَیَانِّ لِتُؤْرُوْنَّ لِتُؤْرِیْنَّ لِتُؤْرَیَانِّ لِتُؤْرَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُؤْرَیْنْ لِتُؤْرُوْنْ لِتُؤْرِیْنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَأْرِ لِیَأْرِیَا لِیَأْرُوْا لِتَأْرِ لِتَأْرِیَا لِیَأْرِیْنَ لِأْرِ لِنَأْرِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَأْرِیَنَّ لِیَأْرِیَانِّ لِیَأْرُوْنَّ لِتَأْرِیَنَّ لِتَأْرِیَانِّ لِیَأْرِیْنَانِّ لِأْرِیَنَّ لِنَأْرِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَأْرِیَنْ لِیَأْرُوْنْ لِتَأْرِیَنْ لِأْرِیَنْ لِنَأْرِیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُؤْرَ لِیُؤْرَیَا لِیُؤْرَوْا لِتُؤْرَ لِتُؤْرَیَا لِیُؤْرَیْنَ لِأُوْرَ لِنُؤْرَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُؤْرَیَنَّ لِیُؤْرَیَانِّ لِیُؤْرَوُنَّ لِتُؤْرَیَنَّ لِتُؤْرَیَانِّ لِیُؤْرَیْنَانِّ لِأُوْرَیَنَّ لِنُؤْرَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُؤْرَیَنْ لِیُؤْرَوُنْ لِتُؤْرَیَنْ لِأُوْرَیَنْ لِنُؤْرَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَأْرِ لَاتَأْرِیَا لَاتَأْرُوْا لَاتَأْرِیْ لَاتَأْرِیَا لَاتَأْرِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَأْرِیَنَّ لَاتَأْرِیَانِّ لَاتَأْرُوْنَّ لَاتَأْرِنَّ لَاتَأْرِیَانِّ لَاتَأْرِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَأْرِیَنْ لَاتَأْرُوْنْ لَاتَأْرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُؤْرَ لَاتُؤْرَیَا لَاتُؤْرَوْا لَاتُؤْرَیْ لَاتُؤْرَیَا لَاتُؤْرَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُؤْرَیَنَّ لَاتُؤْرَیَانِّ لَاتُؤْرَوُنَّ لَاتُؤْرَیِنَّ لَاتُؤْرَیَانِّ لَاتُؤْرَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُؤْرَیَنْ لَاتُؤْرَوُنْ لَاتُؤْرَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَأْرِ لَایَأْرِیَا لَایَأْرُوْا لَاتَأْرِ لَاتَأْرِیَا لَایَأْرِیْنَ لَآارِ لَانَأْرِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَأْرِیَنَّ لَایَأْرِیَانِّ لَایَأْرُوْنَّ لَاتَأْرِیَنَّ لَاتَأْرِیَانِّ لَایَأْرِیْنَانِّ لَآارِیَنَّ لَانَأْرِیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَأْرِیَنْ لَایَأْرُوْنْ لَاتَأْرِیَنْ لَآارِیَنْ لَانَأْرِیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُؤْرَ لَایُؤْرَیَا لَایُؤْرَوْا لَاتُؤْرَ لَاتُؤْرَیَا لَایُؤْرَیْنَ لَآأُوْرَ لَانُؤْرَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُؤْرَیَنَّ لَایُؤْرَیَانِّ لَایُؤْرَوُنَّ لَاتُؤْرَیَنَّ لَاتُؤْرَیَانِّ لَایُؤْرَیْنَانِّ لَآأُوْرَیَنَّ لَانُؤْرَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُؤْرَیَنْ لَایُؤْرَوُنْ لَاتُؤْرَیَنْ لَآأُوْرَیَنْ لَانُؤْرَیَنْ،

باب چہارم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفآء ومضاعف

ثلاثی ازباب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلْاَلَلُ" (دانتوں کا خراب ہونا)

اَلَّ یَاَلُّ اَلَلًا فَهُوَ آلٌّ وَّاُلَّ یُؤَلُّ اَلَلًا فَذَاکَ مَأْلُوْلٌ لَمْ یَاَلَّ لَمْ یَاَلِّ لَمْ یَأْلَلْ لَمْ یُؤَلَّ لَمْ یُؤَلِّ لَمْ یُؤْلَلْ لَایَاَلُّ لَایُؤَلُّ لَنْ یَّاَلَّ لَنْ یُّؤَلَّ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اَلَّ اَلِّ اِیْلَلْ لِتُؤَلَّ لِتُؤَلِّ لِتُؤْلَلْ لِیَاَلَّ لِیَاَلِّ لِیَأْلَلْ لِیُؤَلَّ لِیُؤَلِّ لِیُؤْلَلْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَاَلَّ لَاتَاَلِّ لَاتَأْلَلْ لَاتُؤَلَّ لَاتُؤَلِّ لَاتُؤْلَلْ لَایَاَلَّ لَایَاَلِّ لَایَأْلَلْ لَایُؤَلَّ لَایُؤَلِّ لَایُؤْلَلْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَاَلٌّ مَّاَلَّانِ مَآلٌّ وَمُؤَیْلٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِـاَلٌّ مِّـاَلَّانِ مَـآلٌّ وَمُـؤَیْـلٌ، مِـاَلَّةٌ مِّاَلَّتَانِ مَآلٌّ وَمُؤَیْلَةٌ، مِئْلَالٌ مِّئْلَالَانِ مَالِیْلُ مُؤَیْلِیْلٌ وَّمُؤَیْلِیْلَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْهُ اَوَلُّ اَوَلَّانِ اَوَلُّوْنَ اَوَآلُّ وَاُوَیْلٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُلّٰی اُلَّیَانِ اُلَّیَاتٌ اُلَلٌ وَّاُلَیْلٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوَلَّهٗ وَاَلِلْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز الفآء ومضاعف ثلاثی ازباب ومصدر مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

اَلَّ یَاَلُّ اَلَلًا فَهُوَ آلٌّ وَّاُلَّ یُوَلُّ اَلَلًا فَذَاکَ مَالُوْلٌ لَمْ یَاَلَّ لَمْ یَاَلِّ لَمْ یَالَلْ لَمْ یُوَلَّ لَمْ یُوَلِّ لَمْ یُوْلَلْ لَایَاَلُّ لَایُوَلُّ لَنْ یَّاَلَّ لَنْ یُّوَلَّ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اَلَّ اَلِّ اِیْلَلْ لِتُوَلَّ لِتُوَلِّ لِتُوْلَلْ لِیَاَلَّ لِیَاَلِّ لِیَالَلْ لِیُوَلَّ لِیُوَلِّ لِیُوْلَلْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَاَلَّ لَاتَاَلِّ لَاتَالَلْ لَاتُوَلَّ لَاتُوَلِّ لَاتُوْلَلْ لَایَاَلَّ لَایَاَلِّ لَایَالَلْ لَایُوَلَّ لَایُوَلِّ لَایُوْلَلْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَاَلٌّ مَّاَلَّانِ مَآلٌّ وَمُوَیْلٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِـاَلٌّ مِّـاَلَّانِ مَـآلٌّ وَمُـوَیْـلٌ، مِـاَلَّةٌ مِّاَلَّتَانِ مَآلٌّ وَمُوَیْلَةٌ، مِئْلَالٌ مِّئْلَالَانِ مَالِیْلُ مُوَیْلِیْلٌ وَّمُوَیْلِیْلَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْهُ اَوَلُّ اَوَلَّانِ اَوَلُّوْنَ اَوَآلُّ وَاُوَیْلٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُلّٰی اُلَّیَانِ اُلَّیَاتٌ اُلَلٌ وَّاُلَیْلٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوَلَّهٗ وَاَلِلْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- اَلَّ اَلَّا اَلُّوْا اَلَّتْ اَلَّتَا اَلِلْنَ اَلِلْتَ اَلِلْتُمَا اَلِلْتُمْ اَلِلْتِ اَلِلْتُمَا اَلِلْتُنَّ اَلِلْتُ اَلِلْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- اُلَّ اُلَّا اُلُّوْا اُلَّتْ اُلَّتَا اُلِلْنَ اُلِلْتَ اُلِلْتُمَا اُلِلْتُمْ اُلِلْتِ اُلِلْتُمَا اُلِلْتُنَّ اُلِلْتُ اُلِلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَـآاَلَّ مَـآاَلَّا مَـآاَلُّـوْا مَـآاَلَّـتْ مَـآاَلَّتَا مَآاَلِلْنَ مَآاَلِلْتَ مَآاَلِلْتُمَا مَآاَلِلْتُمْ مَآاَلِلْتِ مَآاَلِلْتُمَا مَآاَلِلْتُنَّ مَآاَلِلْتُ مَآاَلِلْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَا اُلَّ مَا اُلَّا مَا اُلُّوا مَا اُلَّتْ مَا اُلَّتَا مَا اُلِلْنَ مَا اُلِلْتَ مَا اُلِلْتُمَا مَا اُلِلْتُمْ مَا اُلِلْتِ مَا اُلِلْتُمَا

مَا اُلِلْتُنَّ مَا اُلِلْتُ مَا اُلِلْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يَأُلُّ يَأُلَّانِ يَأُلُّونَ تَأُلُّ تَأُلَّانِ يَأْلُلْنَ تَأُلُّ تَأُلَّانِ تَأُلُّونَ تَأُلِّيْنَ تَأُلَّانِ تَأْلُلْنَ اَوُلُّ نَأُلُّ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- يُؤَلُّ يُؤَلَّانِ يُؤَلُّونَ تُؤَلُّ تُؤَلَّانِ يُؤْلَلْنَ تُؤَلُّ تُؤَلَّانِ تُؤَلُّونَ تُؤَلِّيْنَ تُؤَلَّانِ تُؤْلَلْنَ اُوَلُّ نُؤَلُّ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَا يَأُلُّ لَا يَأُلَّانِ لَا يَأُلُّونَ لَا تَأُلُّ لَا تَأُلَّانِ لَا يَأْلُلْنَ لَا تَأُلُّ لَا تَأُلَّانِ لَا تَأُلُّونَ لَا تَأُلِّيْنَ

لَا تَأُلَّانِ لَا تَأْلُلْنَ لَا اَوُلُّ لَا نَأُلُّ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَا يُؤَلُّ لَا يُؤَلَّانِ لَا يُؤَلُّونَ لَا تُؤَلُّ لَا تُؤَلَّانِ لَا يُؤْلَلْنَ لَا تُؤَلُّ لَا تُؤَلَّانِ لَا تُؤَلُّونَ لَا تُؤَلِّيْنَ

لَا تُؤَلَّانِ لَا تُؤْلَلْنَ لَا اُوَلُّ لَا نُؤَلُّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَيَأُلَّنَّ لَيَأُلَّانِّ لَيَأُلُّنَّ لَتَأُلَّنَّ لَتَأُلَّانِّ لَيَأْلُلْنَانِّ لَتَأُلَّنَّ لَتَأُلَّانِّ لَتَأُلُّنَّ لَتَأُلِّنَّ

لَتَأُلَّانِّ لَتَأْلُلْنَانِّ لَاَوُلَّنَّ لَنَأُلَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُؤَلَّنَّ لَيُؤَلَّانِّ لَيُؤَلُّنَّ لَتُؤَلَّنَّ لَتُؤَلَّانِّ لَيُؤْلَلْنَانِّ لَتُؤَلَّنَّ لَتُؤَلَّانِّ لَتُؤَلُّنَّ لَتُؤَلِّنَّ

لَتُؤَلَّانِّ لَتُؤْلَلْنَانِّ لَاُوَلَّنَّ لَنُؤَلَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَيَأُلَّنْ لَيَأُلُّنْ لَتَأُلَّنْ لَتَأُلَّنْ لَتَأُلُّنْ لَتَأُلِّنْ لَاَوُلَّنْ لَنَأُلَّنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُؤَلَّنْ لَيُؤَلُّنْ لَتُؤَلَّنْ لَتُؤَلَّنْ لَتُؤَلُّنْ لَتُؤَلِّنْ لَاُوَلَّنْ لَنُؤَلَّنْ،

بحث اسم فاعل- آلٌّ آلَّانِ (آلَّيْنِ) آلُّوْنَ (آلِّيْنَ) آلَّةٌ اُلَّالٌ اُلَّلٌ اُلٌّ اُلَّاءُ اُلَّانٌ اِلَالٌ اَلَالٌ اُلَلٌ اُوَلٌ وَاُوَيْلٌ آلَّةٌ آلَّتَانِ

(آلَّتَيْنِ) آلَّاتٌ اَوَآلُّ اُلَّلٌ وَاُوَيْلَةٌ،

بحث اسم مفعول- مَأْلُوْلٌ مَأْلُوْلَانِ (مَأْلُوْلَيْنِ) مَأْلُوْلُوْنَ (مَأْلُوْلِيْنَ) مَأْلُوْلَةٌ مَأْلُوْلَتَانِ (مَأْلُوْلَتَيْنِ) مَأْلُوْلَاتٌ مَآلِيْلُ

مُؤَيْلِيْلٌ وَمُؤَيْلِيْلَةٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ يَأُلَّ لَمْ يَأُلِّ لَمْ يَأْلُلْ لَمْ يَأُلَّا لَمْ يَأُلُّوا لَمْ تَأُلَّ لَمْ تَأُلِّ لَمْ تَأْلُلْ لَمْ تَأُلَّا لَمْ يَأْلُلْنَ لَمْ تَأُلَّ لَمْ تَأُلِّ

لَمْ تَأْلُلْ لَمْ تَأُلَّا لَمْ تَأُلُّوا لَمْ تَأُلِّي لَمْ تَأُلَّا لَمْ تَأْلُلْنَ لَمْ اَوُلَّ لَمْ اَوُلِّ لَمْ اَلُلْ لَمْ نَأُلَّ لَمْ نَأُلِّ لَمْ نَأْلُلْ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ يُؤَلَّ لَمْ يُؤَلِّ لَمْ يُؤْلَلْ لَمْ يُؤَلَّا لَمْ يُؤَلُّوا لَمْ تُؤَلَّ لَمْ تُؤَلِّ لَمْ تُؤْلَلْ لَمْ تُؤَلَّا لَمْ يُؤْلَلْنَ لَمْ تُؤَلَّ

لَمْ تُؤَلِّ لَمْ تُؤَلِّلْ لَمْ تُؤَلَّا لَمْ تُؤَلُّوا لَمْ تُؤَلِّيْ لَمْ تُؤَلَّا لَمْ تُؤَلِّلْنَ لَمْ اُوَلَّ لَمْ اُوَلِّ لَمْ اُوَلِّلْ لَمْ نُؤَلَّ لَمْ نُؤَلِّ لَمْ نُؤَلِّلْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ يَّأَلَّ لَنْ يَّأَلَّا لَنْ يَّأَلُّوا لَنْ تَأَلَّ لَنْ تَأَلَّا لَنْ يَّأْلَلْنَ لَنْ تَأَلَّ لَنْ تَأَلَّا لَنْ تَأَلُّوا لَنْ تَأَلِّيْ لَنْ تَأَلَّا لَنْ تَأْلَلْنَ لَنْ اَوَلَّ لَنْ نَّأَلَّ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ يُّؤَلَّ لَنْ يُّؤَلَّا لَنْ يُّؤَلُّوا لَنْ تُؤَلَّ لَنْ تُؤَلَّا لَنْ يُّؤَلَّلْنَ لَنْ تُؤَلَّ لَنْ تُؤَلَّا لَنْ تُؤَلُّوا لَنْ تُؤَلِّيْ لَنْ تُؤَلَّا لَنْ تُؤَلَّلْنَ لَنْ اُوَلَّ لَنْ نُّؤَلَّ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اَلَّ اَلِّ اِيْلَلْ اَلَّا اَلُّوا اَلِّيْ اَلَّا اِيْلَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اَلَّنَّ اَلَّانِّ اَلُّنَّ اَلِنَّ اَلَّانِّ اِيْلَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اَلَّنْ اَلُّنْ اَلِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُؤَلَّ لِتُؤَلِّ لِتُؤَلَلْ لِتُؤَلَّا لِتُؤَلُّوا لِتُؤَلِّيْ لِتُؤَلَّا لِتُؤَلَّلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِتُؤَلَّنَّ لِتُؤَلَّانِّ لِتُؤَلُّنَّ لِتُؤَلِّنَّ لِتُؤَلَّانِّ لِتُؤَلَّلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِتُؤَلَّنْ لِتُؤَلُّنْ لِتُؤَلِّنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِيَأَلَّ لِيَأَلِّ لِيَأْلَلْ لِيَأَلَّا لِيَأَلُّوا لِتَأَلَّ لِتَأَلِّ لِتَأْلَلْ لِتَأَلَّا لِيَأْلَلْنَ لِاَوَلَّ لِاَوَلِّ لِاَلَلْ لِنَأَلَّ لِنَأَلِّ لِنَأْلَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيَأَلَّنَّ لِيَأَلَّانِّ لِيَأَلُّنَّ لِتَأَلَّنَّ لِتَأَلَّانِّ لِيَأْلَلْنَانِّ لِاَوَلَّنَّ لِنَأَلَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيَأَلَّنْ لِيَأَلُّنْ لِتَأَلَّنْ لِاَوَلَّنْ لِنَأَلَّنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِيُؤَلَّ لِيُؤَلِّ لِيُؤَلَلْ لِيُؤَلَّا لِيُؤَلُّوا لِتُؤَلَّ لِتُؤَلِّ لِتُؤَلَلْ لِتُؤَلَّا لِيُؤَلَّلْنَ لِاُوَلَّ لِاُوَلِّ لِاُوَلَلْ لِنُؤَلَّ لِنُؤَلِّ لِنُؤَلَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِيُؤَلَّنَّ لِيُؤَلَّانِّ لِيُؤَلُّنَّ لِتُؤَلَّنَّ لِتُؤَلَّانِّ لِيُؤَلَّلْنَانِّ لِاُوَلَّنَّ لِنُؤَلَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِيُؤَلَّنْ لِيُؤَلُّنْ لِتُؤَلَّنْ لِاُوَلَّنْ لِنُؤَلَّنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَأَلَّ لَاتَأَلِّ لَاتَأْلَلْ لَاتَأَلَّا لَاتَأَلُّوا لَاتَأَلِّيْ لَاتَأَلَّا لَاتَأْلَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَأَلَّنَّ لَاتَأَلَّانِّ لَاتَأَلُّنَّ لَاتَأَلِّنَّ لَاتَأَلَّانِّ لَاتَأْلَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَأَلَّنْ لَاتَأَلُّنْ لَاتَأَلِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُؤَلْ لَاتُؤَلَا لَاتُؤَلُوا لَاتُؤَلِيْ لَاتُؤَلَا لَاتُؤَلْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُؤَلَنَّ لَاتُؤَلَّانِّ لَاتُؤَلُنَّ لَاتُؤَلِنَّ لَاتُؤَلَّانِّ لَاتُؤَلْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُؤَلَنْ لَاتُؤَلُنْ لَاتُؤَلِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَايَأَلْ لَايَأَلَا لَايَأَلُوا لَاتَأَلْ لَاتَأَلَا لَايَأَلْنَ لَاتَأَلْ لَاتَأَلِيْ لَاتَأَلَا لَاتَأَلْنَ لَااَوَلْ

لَااَلْ لَانَأَلْ لَانَأَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايَأَلَنَّ لَايَأَلَّانِّ لَايَأَلُنَّ لَاتَأَلَنَّ لَاتَأَلَّانِّ لَايَأَلْنَانِّ لَااَوَلَنَّ لَانَأَلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايَأَلَنْ لَايَأَلُنْ لَاتَأَلَنْ لَااَوَلَنْ لَانَأَلَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَايُؤَلْ لَايُؤَلَا لَايُؤَلُوا لَاتُؤَلْ لَاتُؤَلَا لَايُؤَلْنَ لَاتُؤَلْ لَاتُؤَلِيْ لَاتُؤَلَا لَاتُؤَلْنَ لَااُوَلْ

لَااُوَلْ لَانُؤَلْ لَانُؤَلْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَايُؤَلَنَّ لَايُؤَلَّانِّ لَايُؤَلُنَّ لَاتُؤَلَنَّ لَاتُؤَلَّانِّ لَايُؤَلْنَانِّ لَااُوَلَنَّ لَانُؤَلَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَايُؤَلَنْ لَايُؤَلُنْ لَاتُؤَلَنْ لَااُوَلَنْ لَانُؤَلَنْ،

☆☆☆☆☆

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی ومهموز العین

ازباب "فَعِلَ يَفْعَلُ" جیسے "اَلْوَأْبُ" (ناراض ہونا)

وَئِبَ يَأَبُ وَأْبًا **فَهُوَ** وَآئِبٌ وَّوُئِبَ يُوْأَبُ وَأْبًا **فَذَاكَ** مَوْؤُوْبٌ لَمْ يَأَبْ لَمْ يُوْأَبْ لَايَأَبُ

لَايُوْأَبُ لَنْ يَّأَبَ لَنْ يُّوْأَبَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اَبْ لِتُوْأَبْ لِيَأَبْ لِيُوْأَبْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتَأَبْ لَاتُوْأَبْ لَايَأَبْ

لَايُوْأَبْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْءِبٌ مَّوْءِبَانِ مَوَآءِبُ وَمُوَيْئِبٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِيْئَبٌ مِّيْئَبَانِ مَوَآءِبُ

وَمُوَيْئِبٌ، مِيْئَبَةٌ مِّيْئَبَتَانِ مَوَآءِبُ وَمُوَيْئِبَةٌ، مِيْئَابٌ مِّيْئَابَانِ مَوَآئِيْبُ مُوَيْئِيْبٌ وَّمُوَيْئِبَةٌ **اَفْعَلُ

التَّفْضِيْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَوْأَبُ اَوْأَبَانِ اَوْأَبُوْنَ اَوَآءِبُ وَاُوَيْئِبٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُؤْبٰى وُؤْبَيَانِ

وُؤْبَيَاتٌ وُؤَبٌ وَّوُأَيْبٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَااَوْأَبَهٗ وَاَوْءِبْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مثال واوی ومهموز العین ازباب ومصدر مذکور مع تخفیف وتعلیل جوازی

وَئِبَ يَأَبُ وَابًا **فهُوَ** وَآءِبٌ وَّاِيْبَ يُوبُ وَابًا **فَذَاكَ** مَوُوْبٌ لَمْ يَأَبْ لَمْ يُوبْ لَايَأَبُ لَايُوبُ لَنْ يَّأَبَ لَنْ يُّوبَ **اَلْاَمْرُ مِنْه** اَبْ لِتُوبْ لِيَأَبْ لِيُوبْ **وَالنَّهْىُ عَنْه** لَاتَأَبْ لَاتُوبْ لَايَأَبْ لَايُوبْ **اَلظَّرْفُ مِنْه** مَوِبٌ مَّوِبَانِ مَوَآءِبُ وَمُوَيِّبٌ **وَّالْاٰلَةُ مِنْه** مِيَبٌ مِّيَبَانِ مَوَآءِبُ وَمُوَيِّبٌ، مِيَبَةٌ مِّيَبَتَانِ مَوَآءِبُ وَمُوَيِّبَةٌ، مِيَابٌ مِّيَابَانِ مَوَآءِيبُ مُوَيِّبٌ وَّمُوَيِّبَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِيلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْه** اَوَبُ اَوَبَانِ اَوَبُوْنَ اَوَآءِبُ وَاُوَيِّبٌ **وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْه** اُوْبٰى اُوْبَيَانِ اُوْبَيَاتٌ اُوَبٌ وَّاُوَيْبٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْه** مَآاَوَبَهٗ وَاَوِبْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-وَئِبَ وَئِبَا وَئِبُوْا وَئِبَتْ وَئِبَتَا وَئِبْنَ وَئِبْتَ وَئِبْتُمَا وَئِبْتُمْ وَئِبْتِ وَئِبْتُمَا وَئِبْتُنَّ وَئِبْتُ وَئِبْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-وُئِبَ وُئِبَا وُئِبُوْا وُئِبَتْ وُئِبَتَا وُئِبْنَ وُئِبْتَ وُئِبْتُمَا وُئِبْتُمْ وُئِبْتِ وُئِبْتُمَا وُئِبْتُنَّ وُئِبْتُ وُئِبْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاوَئِبَ مَاوَئِبَا مَاوَئِبُوْا مَاوَئِبَتْ مَاوَئِبَتَا مَاوَئِبْنَ مَاوَئِبْتَ مَاوَئِبْتُمَا مَاوَئِبْتُمْ مَاوَئِبْتِ مَاوَئِبْتُمَا مَاوَئِبْتُنَّ مَاوَئِبْتُ مَاوَئِبْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول - مَاوُئِبَ مَاوُئِبَا مَاوُئِبُوْا مَاوُئِبَتْ مَاوُئِبَتَا مَاوُئِبْنَ مَاوُئِبْتَ مَاوُئِبْتُمَا مَاوُئِبْتُمْ مَاوُئِبْتِ مَاوُئِبْتُمَا مَاوُئِبْتُنَّ مَاوُئِبْتُ مَاوُئِبْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَأَبُ يَأَبَانِ يَأَبُوْنَ تَأَبُ تَأَبَانِ يَأَبْنَ تَأَبُ تَأَبَانِ تَأَبُوْنَ تَأَبِيْنَ تَأَبَانِ تَأَبْنَ اَوَبُ نَأَبُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُوْأَبُ يُوْأَبَانِ يُوْأَبُوْنَ تُوْأَبُ تُوْأَبَانِ يُوْأَبْنَ تُوْأَبُ تُوْأَبَانِ تُوْأَبُوْنَ تُوْأَبِيْنَ تُوْأَبَانِ تُوْأَبْنَ اُوْأَبُ نُوْأَبُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَأَبُ لَايَأَبَانِ لَايَأَبُوْنَ لَاتَأَبُ لَاتَأَبَانِ لَايَأَبْنَ لَاتَأَبُ لَاتَأَبَانِ لَاتَأَبُوْنَ لَاتَأَبِيْنَ لَاتَأَبَانِ لَاتَأَبْنَ لَااَوَبُ لَانَأَبُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُوْأَبُ لَايُوْأَبَانِ لَايُوْأَبُوْنَ لَاتُوْأَبُ لَاتُوْأَبَانِ لَايُوْأَبْنَ لَاتُوْأَبُ لَاتُوْأَبَانِ لَاتُوْأَبُوْنَ لَاتُوْأَبِيْنَ لَاتُوْأَبَانِ لَاتُوْأَبْنَ لَااُوْأَبُ لَانُوْأَبُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَأَبَنَّ لَيَأَبَانِّ لَيَأَبُنَّ لَتَأَبَنَّ لَتَأَبَانِّ لَيَأَبْنَانِّ لَتَأَبَنَّ لَتَأَبَانِّ لَتَأَبُنَّ

لَتَأبِنَّ لَتَأبَانِّ لَتَأبُنَانِّ لَاوَبَنَّ لَنَأبَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول۔ لَیُوْأبَنَّ لَیُوْأبَانِّ لَیُوْأبُنَّ لَتُوْأبَنَّ لَتُوْأبَانِّ لَیُوْأبْنَانِّ لَتُوْأبَنَّ لَتُوْأبَانِّ لَتُوْأبُنَّ لَتُوْأبِنَّ لَتُوْأبَانِّ لَتُوْأبْنَانِّ لَاوْأبَنَّ لَنُوْأبَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف۔ لَیَأبَنْ لَیَأبُنْ لَتَأبَنْ لَتَأبُنْ لَتَأبِنْ لَاوَبَنْ لَنَأبَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول۔ لَیُوْأبَنْ لَیُوْأبُنْ لَتُوْأبَنْ لَتُوْأبُنْ لَتُوْأبِنْ لَاوْأبَنْ لَنُوْأبَنْ،

بحث اسم فاعل۔ وَآئِبٌ وَّآئِبَانِ (وَآئِبَیْنِ) وَآئِبُوْنَ (وَآئِبِیْنَ) وَأَبَةٌ وُّؤَّابٌ وُّؤَّبٌ وُّؤُبٌ وُّؤَبَاءُ وُؤْبَانٌ وَّئَابٌ اَوْءَابٌ وُّؤَبٌ وُّؤُوْبٌ وَّاُوَیْئِبٌ وَّآئِبَةٌ وَّآئِبَتَانِ (وَآئِبَتَیْنِ) وَآئِبَاتٌ اَوَآئِبُ وُؤَّبٌ وَّاُوَیْئِبَةٌ،

بحث اسم مفعول۔ مَوْؤُوْبٌ مَّوْؤُوْبَانِ (مَوْؤُوْبَیْنِ) مَوْؤُوْبُوْنَ (مَوْؤُوْبِیْنَ) مَوْؤُوْبَةٌ مَّوْؤُوْبَتَانِ (مَوْؤُوْبَتَیْنِ) مَوْؤُوْبَاتٌ مَّوَآئِیْبُ مُوَیْئِیْبٌ وَّمُوَیْئِیْبَةٌ،

بحث فعل جحد معروف۔ لَمْ یَأبَ لَمْ یَأبَا لَمْ یَأبُوْا لَمْ تَأبَ لَمْ تَأبَا لَمْ یَأبَیْنَ لَمْ تَأبَ لَمْ تَأبَا لَمْ تَأبُوْا لَمْ تَأبَیْ لَمْ تَأبَا لَمْ تَأبَیْنَ لَمْ اَوبَ لَمْ نَأبَ،

بحث فعل جحد مجہول۔ لَمْ یُوْأبَ لَمْ یُوْأبَا لَمْ یُوْأبُوْا لَمْ تُوْأبَ لَمْ تُوْأبَا لَمْ یُوْأبَنَ لَمْ تُوْأبَ لَمْ تُوْأبَا لَمْ تُوْأبُوْا لَمْ تُوْأبِیْ لَمْ تُوْأبَا لَمْ تُوْأبَنَ لَمْ اُوْأبَ لَمْ نُوْأبَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل معروف۔ لَنْ یَأبَ لَنْ یَأبَا لَنْ یَأبُوْا لَنْ تَأبَ لَنْ تَأبَا لَنْ یَأبَیْنَ لَنْ تَأبَ لَنْ تَأبَا لَنْ تَأبُوْا لَنْ تَأبِیْ لَنْ تَأبَا لَنْ تَأبَیْنَ لَنْ اَوبَ لَنْ نَأبَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ درفعل مستقبل مجہول۔ لَنْ یُوْأبَ لَنْ یُوْأبَا لَنْ یُوْأبُوْا لَنْ تُوْأبَ لَنْ تُوْأبَا لَنْ یُوْأبَنَ لَنْ تُوْأبَ لَنْ تُوْأبَا لَنْ تُوْأبُوْا لَنْ تُوْأبِیْ لَنْ تُوْأبَا لَنْ تُوْأبَنَ لَنْ اُوْأبَ لَنْ نُوْأبَ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔ اَبْ اَبَا اَبُوْا اَبِیْ اَبَا اَبَنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ اَبَنَّ اَبَانِّ اَبُنَّ اَبِنَّ اَبَانِّ اَبْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ اَبَنْ اَبُنْ اَبِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔ لِتُوْءَبْ لِتُوْءَبَا لِتُوْءَبُوْا لِتُوْءَبِیْ لِتُوْءَبَا لِتُوْءَبْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُوْءَ بَنَّ لِتُوْءَ بَآنِّ لِتُوْءَ بُنَّ لِتُوْءَ بِنَّ لِتُوْءَ بَآنِّ لِتُوْءَ بْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُوْءَ بَنْ لِتُوْءَ بُنْ لِتُوْءَ بِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔لِیَأْبَ لِیَأْبَا لِیَأْبُوْا لِتَأْبَ لِتَأْبَا لِیَأْبَنَ لِاَوَبْ لِنَأْبَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِیَأْبَنَّ لِیَأْبَآنِّ لِیَأْبُنَّ لِتَأْبَنَّ لِتَأْبَآنِّ لِیَأْبْنَآنِّ لِاَوَبَنَّ لِنَأْبَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِیَأْبَنْ لِیَأْبُنْ لِتَأْبَنْ لِاَوَبَنْ لِنَأْبَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔لِیُوْءَ بْ لِیُوْءَ بَا لِیُوْءَ بُوْا لِتُوْءَ بْ لِتُوْءَ بَا لِیُوْءَ بْنَ لِاُوْءَ بْ لِنُوْءَ بْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِیُوْءَ بَنَّ لِیُوْءَ بَآنِّ لِیُوْءَ بُنَّ لِتُوْءَ بَنَّ لِتُوْءَ بَآنِّ لِیُوْءَ بْنَآنِّ لِاُوْءَ بَنَّ لِنُوْءَ بَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِیُوْءَ بَنْ لِیُوْءَ بُنْ لِتُوْءَ بَنْ لِاُوْءَ بَنْ لِنُوْءَ بَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔لَاتَأْبَ لَاتَأْبَا لَاتَأْبُوْا لَاتَأْبِیْ لَاتَأْبَا لَاتَأْبَنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَاتَأْبَنَّ لَاتَأْبَآنِّ لَاتَأْبُنَّ لَاتَأْبِنَّ لَاتَأْبَآنِّ لَاتَأْبْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَاتَأْبَنْ لَاتَأْبُنْ لَاتَأْبِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔لَاتُوْءَ بْ لَاتُوْءَ بَا لَاتُوْءَ بُوْا لَاتُوْءَ بِیْ لَاتُوْءَ بَا لَاتُوْءَ بْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَاتُوْءَ بَنَّ لَاتُوْءَ بَآنِّ لَاتُوْءَ بُنَّ لَاتُوْءَ بِنَّ لَاتُوْءَ بَآنِّ لَاتُوْءَ بْنَآنِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَاتُوْءَ بَنْ لَاتُوْءَ بُنْ لَاتُوْءَ بِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔لَایَأْبْ لَایَأْبَا لَایَأْبُوْا لَاتَأْبْ لَاتَأْبَا لَایَأْبَنَ لَآاَوَبْ لَانَأْبْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَایَأْبَنَّ لَایَأْبَآنِّ لَایَأْبُنَّ لَاتَأْبَنَّ لَاتَأْبَآنِّ لَایَأْبْنَآنِّ لَآاَوَبَنَّ لَانَأْبَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَایَأْبَنْ لَایَأْبُنْ لَاتَأْبَنْ لَآاَوَبَنْ لَانَأْبَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔لَایُوْءَ بْ لَایُوْءَ بَا لَایُوْءَ بُوْا لَاتُوْءَ بْ لَاتُوْءَ بَا لَایُوْءَ بْنَ لَآاُوْءَ بْ لَانُوْءَ بْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَایُوْءَ بَنَّ لَایُوْءَ بَآنِّ لَایُوْءَ بُنَّ لَاتُوْءَ بَنَّ لَاتُوْءَ بَآنِّ لَایُوْءَ بْنَآنِّ لَآاُوْءَ بَنَّ لَانُوْءَ بَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَایُوْءَ بَنْ لَایُوْءَ بُنْ لَاتُوْءَ بَنْ لَآاُوْءَ بَنْ لَانُوْءَ بَنْ،

باب ششم صرف صغیرثلاثی مجرد مثال یائی ومھموز العین

ازباب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلْیَأْسُ" (نا اُمید ہونا)

یَئِسَ یَیْئَسُ یَأْسًا **فَھُوَ** یَآئِسٌ وَّیُئِسَ یُوْأَسُ یَأْسًا **فَذَاكَ** مَیْئُوْسٌ لَمْ یَیْئَسْ لَمْ یُوْأَسْ لَایَیْئَسُ لَایُوْأَسُ لَنْ یَّیْئَسَ لَنْ یُّوْأَسَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْئَسْ لِتُوْأَسْ لِیَیْئَسْ لِیُوْأَسْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَیْئَسْ لَاتُوْأَسْ لَایَیْئَسْ لَایُوْأَسْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیْئِسٌ مَّیْئِسَانِ مَیَآئِسُ وَمُیَیْئِسٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْئَسٌ مِّیْئَسَانِ مَیَآئِسُ وَمُیَیْئِسٌ، مِیْئَسَةٌ مِّیْئَسَتَانِ مَیَآئِسُ وَمُیَیْئِسَةٌ، مِیْئَاسٌ مِّیْئَاسَانِ مَیَآئِیْسُ مُیَیْئِیْسٌ وَّمُیَیْئِیْسَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَیْأَسُ اَیْأَسَانِ اَیْأَسُوْنَ اَیَائِسُ وَاُیَیْئِسٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُؤْسٰی یُؤْسَیَانِ یُؤْسَیَاتٌ یُؤَسٌ وَّیُؤَیْسٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَیْئَسَهٗ وَاَیْئِسْ بِهٖ،

صرف صغیر(۲) ثلاثی مجرد مثال یائی ومھموزالعین

ازباب ومصدرِمذکورمع تخفیف وتعلیل جوازی

یَئِسَ یَیَسُ یَاسًا **فَھُوَ** یَآئِسٌ وَّیُئِسَ یُوْسُ یَاسًا **فَذَاكَ** مَیُوْسٌ لَمْ یَیَسْ لَمْ یُوْسْ لَایَیَسُ لَایُوْسُ لَنْ یَّیَسَ لَنْ یُّوْسَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** یَسْ لِتُوْسْ لِیَیَسْ لِیُوْسْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَیَسْ لَاتُوْسْ لَایَیَسْ لَایُوْسْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَیِسٌ مَّیِسَانِ مَیَآئِسُ وَمُیَیِّسٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیَسٌ مِّیَسَانِ مَیَآئِسُ وَمُیَیِّسٌ، مِیَسَةٌ مِّیَسَتَانِ مَیَآئِسُ وَمُیَیِّسَةٌ، مِیَاسٌ مِّیَاسَانِ مَیَآئِیْسُ مُیَیِّیْسٌ وَّمُیَیِّیْسَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَیَسُ اَیَسَانِ اَیَسُوْنَ اَیَائِسُ وَاُیَیِّسٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** یُوْسٰی یُوْسَیَانِ یُوْسَیَاتٌ یُوَسٌ وَّیُوَیْسٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَیَسَهٗ وَاَیِسْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- یَئِسَ یَئِسَا یَئِسُوْا یَئِسَتْ یَئِسَتَا یَئِسْنَ یَئِسْتَ یَئِسْتُمَا یَئِسْتُمْ یَئِسْتِ یَئِسْتُمَا یَئِسْتُنَّ یَئِسْتُ یَئِسْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- یُئِسَ یُئِسَا یُئِسُوْا یُئِسَتْ یُئِسَتَا یُئِسْنَ یُئِسْتَ یُئِسْتُمَا یُئِسْتُمْ یُئِسْتِ یُئِسْتُمَا یُئِسْتُنَّ یُئِسْتُ یُئِسْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَایَئِسَ مَایَئِسَا مَایَئِسُوْا مَایَئِسَتْ مَایَئِسَتَا مَایَئِسْنَ مَایَئِسْتَ مَایَئِسْتُمَا مَایَئِسْتُمْ

مَاأُيئِسْتِ مَاأُيئِسْتُمَا مَاأُيئِسْتُنَّ مَاأُيئِسْتُ مَاأُيئِسْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَا أُيئِسَ مَاأُيئِسَا مَاأُيئِسُوا مَاأُيئِسَتْ مَاأُيئِسَتَا مَاأُيئِسْنَ مَاأُيئِسْتَ مَاأُيئِسْتُمَا مَاأُيئِسْتُمْ مَاأُيئِسْتِ مَاأُيئِسْتُمَا مَاأُيئِسْتُنَّ مَاأُيئِسْتُ مَاأُيئِسْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَيْئَسُ يَيْئَسَانِ يَيْئَسُوْنَ تَيْئَسُ تَيْئَسَانِ يَيْئَسْنَ تَيْئَسُ تَيْئَسَانِ تَيْئَسُوْنَ تَيْئَسِيْنَ تَيْئَسَانِ تَيْئَسْنَ اَيْئَسُ نَيْئَسُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُوْأَسُ يُوْأَسَانِ يُوْأَسُوْنَ تُوْأَسُ تُوْأَسَانِ يُوْأَسْنَ تُوْأَسُ تُوْأَسَانِ تُوْأَسُوْنَ تُوْأَسِيْنَ تُوْأَسَانِ تُوْأَسْنَ اُوْأَسُ نُوْأَسُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَيْئَسُ لَايَيْئَسَانِ لَايَيْئَسُوْنَ لَاتَيْئَسُ لَاتَيْئَسَانِ لَايَيْئَسْنَ لَاتَيْئَسُ لَاتَيْئَسَانِ لَاتَيْئَسُوْنَ لَاتَيْئَسِيْنَ لَاتَيْئَسَانِ لَاتَيْئَسْنَ لَآاَيْئَسُ لَانَيْئَسُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُوْأَسُ لَايُوْأَسَانِ لَايُوْأَسُوْنَ لَاتُوْأَسُ لَاتُوْأَسَانِ لَايُوْأَسْنَ لَاتُوْأَسُ لَاتُوْأَسَانِ لَاتُوْأَسُوْنَ لَاتُوْأَسِيْنَ لَاتُوْأَسَانِ لَاتُوْأَسْنَ لَآاُوْأَسُ لَانُوْأَسُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَيْئَسَنَّ لَيَيْئَسَآنِّ لَيَيْئَسُنَّ لَتَيْئَسَنَّ لَتَيْئَسَآنِّ لَيَيْئَسْنَآنِّ لَتَيْئَسَنَّ لَتَيْئَسَآنِّ لَتَيْئَسُنَّ لَتَيْئَسِنَّ لَتَيْئَسَآنِّ لَتَيْئَسْنَآنِّ لَاَيْئَسَنَّ لَنَيْئَسَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوْأَسَنَّ لَيُوْأَسَآنِّ لَيُوْأَسُنَّ لَتُوْأَسَنَّ لَتُوْأَسَآنِّ لَيُوْأَسْنَآنِّ لَتُوْأَسَنَّ لَتُوْأَسَآنِّ لَتُوْأَسُنَّ لَتُوْأَسِنَّ لَتُوْأَسَآنِّ لَتُوْأَسْنَآنِّ لَاُوْأَسَنَّ لَنُوْأَسَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَيْئَسَنْ لَيَيْئَسُنْ لَتَيْئَسَنْ لَتَيْئَسَنْ لَتَيْئَسُنْ لَتَيْئَسِنْ لَاَيْئَسَنْ لَنَيْئَسَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُوْأَسَنْ لَيُوْأَسُنْ لَتُوْأَسَنْ لَتُوْأَسَنْ لَتُوْأَسُنْ لَتُوْأَسِنْ لَاُوْأَسَنْ لَنُوْأَسَنْ،

بحث اسم فاعل-يَآئِسٌ يَّآئِسَانِ (يَآئِسَيْنِ) يَآئِسُوْنَ (يَآئِسِيْنَ) يَئَسَةٌ يُؤَّاسٌ يُؤَّسٌ يُؤَسٌ يُؤَسَاءُ يُؤَسَانٌ يَئَّاسٌ اَيْئَاسٌ يُؤَسٌ يُؤُوْسٌ وَّيُوَيْئِسٌ يَّآئِسَةٌ يَّآئِسَتَانِ (يَآئِسَتَيْنِ) يَآئِسَاتٌ يَّوَآئِسُ يُؤَّسٌ وَّيُوَيْئِسَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَيْئُوْسٌ مَّيْئُوْسَانِ (مَيْئُوْسَيْنِ) مَيْئُوْسُوْنَ (مَيْئُوْسِيْنَ) مَيْئُوْسَةٌ مَّيْئُوْسَتَانِ (مَيْئُوْسَتَيْنِ) مَيْئُوْسَاتٌ مَّيَآئِيْسُ مُيَيْئِيْسٌ وَّمُيَيْئِيْسَةٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يَيْئَسْ لَمْ يَيْئَسَا لَمْ يَيْئَسُوْا لَمْ تَيْئَسْ لَمْ تَيْئَسَا لَمْ يَيْئَسْنَ لَمْ تَيْئَسْ لَمْ تَيْئَسَا لَمْ تَيْئَسُوْا لَمْ تَيْئَسِيْ لَمْ تَيْئَسَا لَمْ تَيْئَسْنَ لَمْ اَيْئَسْ لَمْ نَيْئَسْ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُوْأَسْ لَمْ يُوْأَسَا لَمْ يُوْأَسُوْا لَمْ تُوْأَسْ لَمْ تُوْأَسَا لَمْ يُوْأَسْنَ لَمْ تُوْأَسْ لَمْ تُوْأَسَا لَمْ تُوْأَسُوْا لَمْ تُوْأَسِيْ لَمْ تُوْأَسَا لَمْ تُوْأَسْنَ لَمْ اُوْأَسْ لَمْ نُوْأَسْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يَيْئَسَ لَنْ يَيْئَسَا لَنْ يَيْئَسُوْا لَنْ تَيْئَسَ لَنْ تَيْئَسَا لَنْ يَيْئَسْنَ لَنْ تَيْئَسَ لَنْ تَيْئَسَا لَنْ تَيْئَسُوْا لَنْ تَيْئَسِيْ لَنْ تَيْئَسَا لَنْ تَيْئَسْنَ لَنْ اَيْئَسَ لَنْ نَيْئَسَ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُوْأَسَ لَنْ يُوْأَسَا لَنْ يُوْأَسُوْا لَنْ تُوْأَسَ لَنْ تُوْأَسَا لَنْ يُوْأَسْنَ لَنْ تُوْأَسَ لَنْ تُوْأَسَا لَنْ تُوْأَسُوْا لَنْ تُوْأَسِيْ لَنْ تُوْأَسَا لَنْ تُوْأَسْنَ لَنْ اُوْأَسَ لَنْ نُوْأَسَ،

بحث فعل امر حاضر معروف - اِيْئَسْ اِيْئَسَا اِيْئَسُوْا اِيْئَسِيْ اِيْئَسَا اِيْئَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - اِيْئَسَنَّ اِيْئَسَانِّ اِيْئَسُنَّ اِيْئَسِنَّ اِيْئَسَانِّ اِيْئَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - اِيْئَسَنْ اِيْئَسُنْ اِيْئَسِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُوْأَسْ لِتُوْأَسَا لِتُوْأَسُوْا لِتُوْأَسِيْ لِتُوْأَسَا لِتُوْأَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُوْأَسَنَّ لِتُوْأَسَانِّ لِتُوْأَسُنَّ لِتُوْأَسِنَّ لِتُوْأَسَانِّ لِتُوْأَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُوْأَسَنْ لِتُوْأَسُنْ لِتُوْأَسِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِيَيْئَسْ لِيَيْئَسَا لِيَيْئَسُوْا لِتَيْئَسْ لِتَيْئَسَا لِيَيْئَسْنَ لِاَيْئَسْ لِنَيْئَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيَيْئَسَنَّ لِيَيْئَسَانِّ لِيَيْئَسُنَّ لِتَيْئَسَنَّ لِتَيْئَسَانِّ لِيَيْئَسْنَانِّ لِاَيْئَسَنَّ لِنَيْئَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيَيْئَسَنْ لِيَيْئَسُنْ لِتَيْئَسَنْ لِاَيْئَسَنْ لِنَيْئَسَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِيُوْأَسْ لِيُوْأَسَا لِيُوْأَسُوْا لِتُوْأَسْ لِتُوْأَسَا لِيُوْأَسْنَ لِاُوْأَسْ لِنُوْأَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِيُوْأَسَنَّ لِيُوْأَسَانِّ لِيُوْأَسُنَّ لِتُوْأَسَنَّ لِتُوْأَسَانِّ لِيُوْأَسْنَانِّ لِاُوْأَسَنَّ لِنُوْأَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِيُوْأَسَنْ لِيُوْأَسُنْ لِتُوْأَسَنْ لِاُوْأَسَنْ لِنُوْأَسَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَيْئَسْ لَاتَيْئَسَا لَاتَيْئَسُوْا لَاتَيْئَسِيْ لَاتَيْئَسَا لَاتَيْئَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَیْئَسَنَّ لَاتَیْئَسَانِّ لَاتَیْئَسُنَّ لَاتَیْئَسِنَّ لَاتَیْئَسَانِّ لَاتَیْئَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَیْئَسَنْ لَاتَیْئَسُنْ لَاتَیْئَسِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُوْأَسْ لَاتُوْأَسَا لَاتُوْأَسُوْا لَاتُوْأَسِیْ لَاتُوْأَسَا لَاتُوْأَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُوْأَسَنَّ لَاتُوْأَسَانِّ لَاتُوْأَسُنَّ لَاتُوْأَسِنَّ لَاتُوْأَسَانِّ لَاتُوْأَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُوْأَسَنْ لَاتُوْأَسُنْ لَاتُوْأَسِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَیْئَسْ لَایَیْئَسَا لَایَیْئَسُوْا لَاتَیْئَسْ لَاتَیْئَسَا لَایَیْئَسْنَ لَآاَیْئَسْ لَانَیْئَسْ،

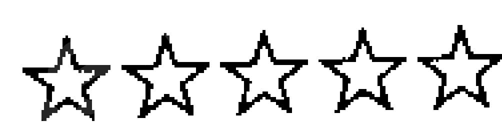
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَیْئَسَنَّ لَایَیْئَسَانِّ لَایَیْئَسُنَّ لَاتَیْئَسَنَّ لَاتَیْئَسَانِّ لَایَیْئَسْنَانِّ لَآاَیْئَسَنَّ لَانَیْئَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَیْئَسَنْ لَایَیْئَسُنْ لَاتَیْئَسَنْ لَآاَیْئَسَنْ لَانَیْئَسَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُوْأَسْ لَایُوْأَسَا لَایُوْأَسُوْا لَاتُوْأَسْ لَاتُوْأَسَا لَایُوْأَسْنَ لَآاُوْأَسْ لَانُوْأَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُوْأَسَنَّ لَایُوْأَسَانِّ لَایُوْأَسُنَّ لَاتُوْأَسَنَّ لَاتُوْأَسَانِّ لَایُوْأَسْنَانِّ لَآاُوْأَسَنَّ لَانُوْأَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُوْأَسَنْ لَایُوْأَسُنْ لَاتُوْأَسَنَّ لَآاُوْأَسَنْ لَانُوْأَسَنْ،

باب ھفتم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی ومھموز اللام

ازباب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلْوَثَاءُ" (ہڈی کا بغیر ٹوٹے درد کرنا)

وَثِیَ یَثَأُ وَثَاءً **فَھُوَ** وَاثٍ وَّوُثِیَ یُوْثَأُ وَثَاءً **فَذَاكَ** مَوْثُوْءٌ لَمْ یَثَأْ لَمْ یُوْثَأْ لَایَثَأُ لَایُوْثَأُ لَنْ یَّثَأَ لَنْ یُوْثَأَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** ثَأْ لِتُوْثَأْ لِیَثَأْ لِیُوْثَأْ **وَالنَّھْیُ عَنْهُ** لَاتَثَأْ لَاتُوْثَأْ لَایَثَأْ لَایُوْثَأْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْثِیٌ مَّوْثِئَانِ مَوَاثِیُٔ وَمُوَیْثِیٌٔ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْثَأٌ مِّیْثَئَانِ مَوَاثِیُٔ وَمُوَیْثِیٌٔ، مِیْثَئَةٌ مِّیْثَئَتَانِ مَوَاثِیُٔ وَمُوَیْثِئَةٌ، مِیْثَاءٌ مِّیْثَاءَانِ مَوَاثِیْیُٔ مُوَیْثِیْیٌٔ وَّمُوَیْثِیْئَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَوْثَأُ اَوْثَئَانِ اَوْثَؤُوْنَ اَوَاثِیُٔ وَاُوَیْثِیٌٔ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُثْـئٰی وُثْأَیَانِ وُثْأَیَاتٌ وُّثَؤٌ وَّوُثَیْئٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْثَئَهٗ وَاَوْثِیْٔ بِهٖ،

صرف صغیر(۲) ثلاثی مجرد مثال واوی ومہموز اللام

ازباب ومصدر مذکور مع تخفیف وتعلیل جوازی

وَثِئَ يَثَأُ وَثَاءً فَهُوَ وَاثٍ وَّاُثِئَ يُوْثَأُ وَثَاءً فَذَاكَ مَوْثُوٌّ لَمْ يَثَا لَمْ يُوثَا لَايَثَا لَايُوْثَأُ لَايَثَأُ لَنْ يَثَأَ لَنْ يُوْثَأَ الْاَمْرُ مِنْهُ ثَـا لِتُوْثَا لِيَثَا لِيُوْثَا وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَثَـا لَاتُوثَا لَايَثَا لَايُوثَا اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَـوْثِئٌ مَّوْثِيَانِ مَوَاثِئُ وَمُوَيْثِئٌ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِيثَأٌ مِّيثَئَانِ مَوَاثِئُ وَمُوَيْثِئٌ، مِيثَأَةٌ مِّيثَأَتَانِ مَوَاثِئُ وَمُوَيْثِئَةٌ، مِيثَاءٌ مِّيثَآءَ ان (مِيثَاوَانِ) مَوَاثِئُ مُوَيْثِئٌ وَّمُوَيْثِيَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوْثَأُ اَوْثَئَانِ اَوْثَأُوْنَ اَوَاثِئُ وَاُوَيْثِئٌ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ وُثْىٰ وُثْيَانِ وُثْيَاتٌ وُّثَوٌ وَّوُثَيِّي فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوْثَأَهٗ وَاَوْثِئْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-وَثِئَ وَثِئَا وَثِئُوْا وَثِئَتْ وَثِئَتَا وَثِئْنَ وَثِئْتَ وَثِئْتُمَا وَثِئْتُمْ وَثِئْتِ وَثِئْتُمَا وَثِئْتُنَّ وَثِئْتُ وَثِئْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-وُثِئَ وُثِئَا وُثِئُوْا وُثِئَتْ وُثِئَتَا وُثِئْنَ وُثِئْتَ وُثِئْتُمَا وُثِئْتُمْ وُثِئْتِ وُثِئْتُمَا وُثِئْتُنَّ وُثِئْتُ وُثِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَـاوَثِـئَ مَاوَثِـئَا مَاوَثِئُوْا مَاوَثِئَتْ مَاوَثِئَتَا مَاوَثِئْنَ مَاوَثِئْتَ مَاوَثِئْتُمَا مَاوَثِئْتُمْ مَاوَثِئْتِ مَاوَثِئْتُمَا مَاوَثِئْتُنَّ مَاوَثِئْتُ مَاوَثِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَـاوُثِـئَ مَـاوُثِـئَـا مَاوُثِئُوْا مَاوُثِئَتْ مَاوُثِئَتَا مَاوُثِئْنَ مَاوُثِئْتَ مَاوُثِئْتُمَا مَاوُثِئْتُمْ مَاوُثِئْتِ مَاوُثِئْتُمَا مَاوُثِئْتُنَّ مَاوُثِئْتُ مَاوُثِئْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَثَأُ يَثَئَانِ يَثَئُوْنَ تَثَأُ تَثَئَانِ يَثَأْنَ تَثَأُ تَثَئَانِ تَثَئُوْنَ تَثَئِيْنَ تَثَئَانِ تَثَأْنَ اَثَأُ نَثَأُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُـوْثَـأُ يُوْثَئَانِ يُوْثَئُوْنَ تُوْثَأُ تُوْثَئَانِ يُوْثَأْنَ تُـوْثَـأُ تُوْثَئَانِ تُوْثَئُوْنَ تُوْثَئِيْنَ تُوْثَئَانِ تُوْثَأْنَ اُوْثَأُ نُوْثَأُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَثَـأُ لَايَثَـئَـانِ لَايَثَـئُـوْنَ لَاتَثَـأُ لَاتَثَئَانِ لَايَثَأْنَ لَاتَثَأُ لَاتَثَئَانِ لَاتَثَئُوْنَ لَاتَثَئِيْنَ لَاتَثَئَانِ لَاتَثَأْنَ لَااَثَأُ لَانَثَأُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُوْثَـأُ لَايُـوْثَـئَـانِ لَايُـوْثَئُوْنَ لَاتُوْثَأُ لَاتُوْثَئَانِ لَايُوْثَأْنَ لَاتُـوْثَـأُ لَاتُـوْثَئَانِ لَاتُوْثَئُوْنَ لَاتُوْثَئِيْنَ لَاتُوْثَئَانِ لَاتُوْثَأْنَ لَااُوْثَأُ لَانُوْثَأُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف۔ لَیَثْأَنَّ لَیَثْئَآنِّ لَیَثْأُنَّ لَتَثْأَنَّ لَتَثْئَآنِّ لَیَثْأَنَانِّ لَتَثْأَنَّ لَتَثْئَآنِّ لَتَثْأُنَّ لَتَثْئِنَّ لَتَثْئَآنِّ لَتَثْأَنَانِّ لَاَثْأَنَّ لَنَثْأَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول۔ لَیُوْثَأَنَّ لَیُوْثَأَانِّ لَیُوْثَئُنَّ لَتُوْثَأَنَّ لَتُوْثَأَانِّ لَیُوْثَأْنَانِّ لَتُوْثَأَنَّ لَتُوْثَأَانِّ لَتُوْثَئُنَّ لَتُوْثَئِنَّ لَتُوْثَأَانِّ لَتُوْثَأْنَانِّ لَاُوْثَأَنَّ لَنُوْثَأَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف۔ لَیَثْأَنْ لَیَثْئُنْ لَتَثْأَنْ لَتَثْأَنْ لَتَثْئُنْ لَتَثْئِنْ لَاَثْأَنْ لَنَثْأَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول۔ لَیُوْثَأَنْ لَیُوْثَئُنْ لَتُوْثَأَنْ لَتُوْثَأَنْ لَتُوْثَئُنْ لَتُوْثَئِنْ لَاُوْثَأَنْ لَنُوْثَأَنْ،

بحث اسم فاعل۔ وَاثِیءٌ وَّاثِئَانِ (وَاثِئَیْنِ) وَاثِئُوْنَ (وَاثِئِیْنَ) وَثَأَةٌ وُثَّآءٌ وُثَّأٌ وُثُوْءٌ وُثَنَآءُ وُثْنَانٌ وِثَآءٌ اَوْثَآءٌ وُثَّأٌ وُثُوْءٌ وَّاُوَیْثِیءٌ وَّاثِئَةٌ وَّاثِئَتَانِ (وَاثِئَتَیْنِ) وَاثِئَاتٌ اَوَاثِیءُ وُثَّأٌ وَّاُوَیْثِئَةٌ،

بحث اسم مفعول۔ مَوْثُوْءٌ مَّوْثُوْءَ انِ (مَوْثُوْءَ یْنِ) مَوْثُوْءُ وْنَ (مَوْثُوْءِ یْنَ) مَوْثُوْءَ ةٌ مَّوْثُوْءَ تَانِ (مَوْثُوْءَ تَیْنِ) مَوْثُوْءَ اتٌ مَّوَاثِیءُ مُوَیْثِیءٌ وَّمُوَیْثِیئَةٌ،

بحث فعل جحد معروف۔ لَمْ یَثْأْ لَمْ یَثْئَا لَمْ یَثْؤُوْا لَمْ تَثْأْ لَمْ تَثْئَا لَمْ یَثْأَنَ لَمْ تَثْأْ لَمْ تَثْئَا لَمْ تَثْؤُوْا لَمْ تَثْئِیْ لَمْ تَثْئَا لَمْ تَثْأَنَ لَمْ اَثْأْ لَمْ نَثْأْ،

بحث فعل جحد مجہول۔ لَمْ یُوْثَأْ لَمْ یُوْثَئَا لَمْ یُوْثَئُوْا لَمْ تُوْثَأْ لَمْ تُوْثَئَا لَمْ یُوْثَأْنَ لَمْ تُوْثَأْ لَمْ تُوْثَئَا لَمْ تُوْثَئُوْا لَمْ تُوْثَئِیْ لَمْ تُوْثَئَا لَمْ تُوْثَأْنَ لَمْ اُوْثَأْ لَمْ نُوْثَأْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف۔ لَنْ یَّثْأَ لَنْ یَّثْئَا لَنْ یَّثْئُوْا لَنْ تَثْأَ لَنْ تَثْئَا لَنْ یَّثْأَنَ لَنْ تَثْأَ لَنْ تَثْئَا لَنْ تَثْئُوْا لَنْ تَثْئِیْ لَنْ تَثْئَا لَنْ تَثْأَنَ لَنْ اَثْأَ لَنْ نَّثْأَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول۔ لَنْ یُّوْثَأَ لَنْ یُّوْثَئَا لَنْ یُّوْثَئُوْا لَنْ تُوْثَأَ لَنْ تُوْثَئَا لَنْ یُّوْثَأْنَ لَنْ تُوْثَأَ لَنْ تُوْثَئَا لَنْ تُوْثَئُوْا لَنْ تُوْثَئِیْ لَنْ تُوْثَئَا لَنْ تُوْثَأْنَ لَنْ اُوْثَأَ لَنْ نُّوْثَأَ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔ ثَأْ ثَئَا ثَئُوْا ثَئِیْ ثَئَا ثَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ ثَأَنَّ ثَئَانِّ ثَئُنَّ ثَئِنَّ ثَئَانِّ ثَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ ثَأَنْ ثَئُنْ ثَئِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔ لِتُوْثَأْ لِتُوْثَئَا لِتُوْثَئُوْا لِتُوْثَئِیْ لِتُوْثَئَا لِتُوْثَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُوْثَأَنَّ لِتُوْثَاٰنِّ لِتُوْثَئُنَّ لِتُوْثَئِنَّ لِتُوْثَاٰنِّ لِتُوْثَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُوْثَأَنْ لِتُوْثَئُنْ لِتُوْثَئِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِيَثَأْ لِيَثَأَا لِيَثَئُوْا لِتَثَأْ لِتَثَأَا لِيَثَأْنَ لِاٰثَأْ لِنَثَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيَثَأَنَّ لِيَثَأَانِّ لِيَثَئُنَّ لِتَثَأَنَّ لِتَثَأَانِّ لِيَثَأْنَانِّ لِاٰثَأَنَّ لِنَثَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيَثَأَنْ لِيَثَئُنْ لِتَثَأَنْ لِاٰثَأَنْ لِنَثَأَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُوْثَأْ لِيُوْثَأَا لِيُوْثَئُوْا لِتُوْثَأْ لِتُوْثَأَا لِيُوْثَأْنَ لِاُوْثَأْ لِنُوْثَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُوْثَأَنَّ لِيُوْثَأَانِّ لِيُوْثَئُنَّ لِتُوْثَأَنَّ لِتُوْثَأَانِّ لِيُوْثَأْنَانِّ لِاُوْثَأَنَّ لِنُوْثَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُوْثَأَنْ لِيُوْثَئُنْ لِتُوْثَأَنْ لِاُوْثَأَنْ لِنُوْثَأَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَثَأْ لَاتَثَأَا لَاتَثَئُوْا لَاتَثَئِيْ لَاتَثَأَا لَاتَثَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَثَأَنَّ لَاتَثَأَانِّ لَاتَثَئُنَّ لَاتَثَئِنَّ لَاتَثَأَانِّ لَاتَثَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَثَأَنْ لَاتَثَئُنْ لَاتَثَئِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُوْثَأْ لَاتُوْثَأَا لَاتُوْثَئُوْا لَاتُوْثَئِيْ لَاتُوْثَأَا لَاتُوْثَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوْثَأَنَّ لَاتُوْثَأَانِّ لَاتُوْثَئُنَّ لَاتُوْثَئِنَّ لَاتُوْثَأَانِّ لَاتُوْثَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوْثَأَنْ لَاتُوْثَئُنْ لَاتُوْثَئِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَثَأْ لَايَثَأَا لَايَثَئُوْا لَاتَثَأْ لَاتَثَأَا لَايَثَأْنَ لَااٰثَأْ لَانَثَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَثَأَنَّ لَايَثَأَانِّ لَايَثَئُنَّ لَاتَثَأَنَّ لَاتَثَأَانِّ لَايَثَأْنَانِّ لَااٰثَأَنَّ لَانَثَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَثَأَنْ لَايَثَئُنْ لَاتَثَأَنْ لَااٰثَأَنْ لَانَثَأَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُوْثَأْ لَايُوْثَأَا لَايُوْثَئُوْا لَاتُوْثَأْ لَاتُوْثَأَا لَايُوْثَأْنَ لَااُوْثَأْ لَانُوْثَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُوْثَأَنَّ لَايُوْثَأَانِّ لَايُوْثَئُنَّ لَاتُوْثَأَنَّ لَاتُوْثَأَانِّ لَايُوْثَأْنَانِّ لَااُوْثَأَنَّ لَانُوْثَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُوْثَأَنْ لَايُوْثَئُنْ لَاتُوْثَأَنْ لَااُوْثَأَنْ لَانُوْثَأَنْ،

باب ہشتم صرف صغیر ثلاثی مجرد اجوف واوی ومہموز اللام

ازباب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلدَّوْءُ" (بیمار ہونا)

دَآءَ یَدَآءُ دَوْءً فَهُوَ دَآءٍ وَّدِيْءَ يُدَآءُ دَوْءً فَذَاكَ مَدُوْءٌ لَمْ يَدَأْ لَمْ يُدَأْ لَايَدَآءُ لَايُدَآءُ لَنْ يَّدَآءَ لَنْ يُّدَآءَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ دَأْ لِتُدَأْ لِيَدَأْ لِيُدَأْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَدَأْ لَاتُدَأْ لَايَدَأْ لَايُدَأْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَدَآءٌ مَّدَآءَ ان مَدَاوِئُ وَمُدَيِّئٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِدْوَءٌ مِّدْوَءَ ان مَدَاوِئُ وَّ مُدَيِّئٌ، مِدْوَءَةٌ مِّدْوَءَ تَان مَدَاوِئُ وَمُدَيِّئَةٌ، مِدْوَآءٌ مِّدْوَآءَ ان مَدَاوِئٌّ مُدَيْوِئٌّ وَّمُدَيْوِيَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَدْوَءُ اَدْوَءَ ان اَدْوَءُ وْنَ اَدَاوِئُ وَاُدَيِّئٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ دُوْءٰی دُوْءَ يَان دُوْءَ يَاتٌ دُوَءٌ وَّدُوَيْئٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَدْوَءَهٗ وَاَدْوِءْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مثال واوی ومہموز اللام

ازباب ومصدر مذکور مع تخفیف وتعلیل جوازی

دَآءَ يَدَآءُ دَوْءً فَهُوَ دَآءٍ وَّدِيْءَ يُدَآءُ دَوْءً فَذَاكَ مَدُوٌّ لَمْ يَدَا لَمْ يُدَا لَايَدَآءُ لَايُدَآءُ لَنْ يَّدَآءَ لَنْ يُّدَآءَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ دَا لِتُدَا لِيَدَا لِيُدَا وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَدَا لَاتُدَا لَايَدَا لَايُدَا اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَدَآءٌ مَّدَآءَ ان مَدَاوِئُ وَمُدَيِّئٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِدْوَءٌ مِّدْوَءَ ان مَدَاوِئُ وَّ مُدَيِّئٌ، مِدْوَءَةٌ مِّدْوَءَ تَان مَدَاوِئُ وَمُدَيِّئَةٌ، مِدْوَآءٌ مِّدْوَآءَ ان مَدَاوِئٌّ مُدَيْوِئٌّ وَّمُدَيْوِيَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَدْوَءُ اَدْوَءَ ان اَدْوَءُ وْنَ اَدَاوِئُ وَاُدَيِّئٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ دُوّٰی دُوَّيَان دُوَّيَاتٌ دُوَءٌ وَّدُوَيّٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَدْوَءَهٗ وَاَدْوِیْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف — دَآءَ دَآءَا دَآءُوْا دَآءَتْ دَآءَتَا دِئْنَ دِئْتَ دِئْتُمَا دِئْتُمْ دِئْتِ دِئْتُمَا دِئْتُنَّ دِئْتُ دِئْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول — دِيْءَ دِيْئَا دِيْئُوْا دِيْئَتْ دِيْئَتَا دِئْنَ دِئْتَ دِئْتُمَا دِئْتُمْ دِئْتِ دِئْتُمَا دِئْتُنَّ دِئْتُ دِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف — مَادَآءَ مَادَآءَا مَادَآءُوْا مَادَآءَتْ مَادَآءَتَا مَادِئْنَ مَادِئْتَ مَادِئْتُمَا مَادِئْتُمْ مَادِئْتِ مَادِئْتُمَا مَادِئْتُنَّ مَادِئْتُ مَادِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول — مَادِيْءَ مَادِيْئَا مَادِيْئُوْا مَادِيْئَتْ مَادِيْئَتَا مَادِئْنَ مَادِئْتَ مَا دِئْتُمَا مَادِئْتُمْ مَادِئْتِ مَادِئْتُمَا مَادِئْتُنَّ مَادِئْتُ مَادِئْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف — يَدَآءُ يَدَآءَ ان يَدَآءُ وْنَ تَدَآءُ تَدَآءَ ان يَدَأْنَ تَدَآءُ تَدَآءَ ان تَدَآءُ وْنَ تَدَآئِيْنَ تَدَآءَ ان تَدَأْنَ اَدَآءُ نَدَآءُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول — يُدَآءُ يُدَآءَ ان يُدَآءُ وْنَ تُدَآءُ تُدَآءَ ان يُدَأْنَ تُدَآءُ تُدَآءَ ان تُدَآءُ وْن تُدَآئِيْنَ

تُدَآءَ ان تُدَأْنَ اُدَآءُ نُدَآءُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَدَآءُ لَایَدَآءَ ان لَایَدَآءُ وْنَ لَاتَدَآءُ لَاتَدَآءَ ان لَایَدَأْنَ لَاتَدَآءُ لَاتَدَآءَ ان لَاتَدَآءُ وْنَ لَاتَدَآئِینَ لَاتَدَآءَ ان لَاتَدَأْنَ لَآادَآءُ لَانَدَآءُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُدَآءُ لَایُدَآءَ ان لَایُدَآءُ وْنَ لَاتُدَآءُ لَاتُدَآءَ ان لَایُدَأْنَ لَاتُدَآءُ لَاتُدَآءَ ان لَاتُدَآءُ وْنَ لَاتُدَآئِینَ لَاتُدَآءَ ان لَاتُدَأْنَ لَآاُدَآءُ لَانُدَآءُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَدَآءَ نَّ لَیَدَآءَ آنّ لَیَدَآءُ نَّ لَتَدَآءَ نَّ لَتَدَآءَ آنّ لَیَدَأْنَانّ لَتَدَآءَ نَّ لَتَدَآءَ آنّ لَتَدَآءُ نَّ لَتَدَآءِ نَّ لَتَدَآءَ آنّ لَتَدَأْنَانّ لَادَآءَ نَّ لَنَدَآءَ نَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُدَآءَ نَّ لَیُدَآءَ آنّ لَیُدَآءُ نَّ لَتُدَآءَ نَّ لَتُدَآءَ آنّ لَیُدَأْنَانّ لَتُدَآءَ نَّ لَتُدَآءَ آنّ لَتُدَآءُ نَّ لَتُدَآءِ نَّ لَتُدَآءَ آنّ لَتُدَأْنَانّ لَاُدَآءَ نَّ لَنُدَآءَ نَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَدَآءَ نْ لَیَدَآءُ نْ لَتَدَآءَ نْ لَتَدَآءُ نْ لَتَدَآءِ نْ لَادَآءَ نْ لَنَدَآءَ نْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُدَآءَ نْ لَیُدَآءُ نْ لَتُدَآءَ نْ لَتُدَآءُ نْ لَتُدَآءِ نْ لَاُدَآءَ نْ لَنُدَآءَ نْ،

بحث اسم فاعل-دَآءٍ دَآءِ یَان (دَآءِ یَیْنِ) دَآءُ وْنَ (دَآءِ یْنَ) دَآءَ ةٌ دُوَّآءٌ دُوَّءٌ دُوْءٌ دُوَءَ آءُ دُوَءَ انٌ دِیَآءٌ اَدْوَآءٌ دُوَءٌ دُوُوْءٌ وَّدُوَیِیْءٌ دَآءِ یَةٌ دَآءِ یَتَان(دَآءِ یَتَیْنِ) دَآءِ یَاتٌ دَوَآءٍ دُوَّءٌ وَّدُوَیِّئَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَدُوْءٌ مَّدُوْءَ انِ (مَدُوْءَ یْنِ) مَدُوْءُ وْنَ (مَدُوْءِ یْنَ) مَدُوْءَ ةٌ مَّدُوْءَ تَان(مَدُوْءَ تَیْنِ) مَدُوْءَ اتٌ مَّدَاوِیْءُ مُدَیْوِیْءٌ وَّمُدَیْوِیْئَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَدَأْ لَمْ یَدَآءَ الَمْ یَدَآءُ وْا لَمْ تَدَأْ لَمْ تَدَآءَ الَمْ یَدَأْنَ لَمْ تَدَأْ لَمْ تَدَآءَ الَمْ تَدَآءُ وْا لَمْ تَدَآءِ یْ لَمْ تَدَآءَ الَمْ تَدَأْنَ لَمْ اَدَأْ لَمْ نَدَأْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُدَأْ لَمْ یُدَآءَ الَمْ یُدَآءُ وْا لَمْ تُدَأْ لَمْ تُدَآءَ الَمْ یُدَأْنَ لَمْ تُدَأْ لَمْ تُدَآءَ الَمْ تُدَآءُ وْا لَمْ تُدَآءِ یْ لَمْ تُدَآءَ ا لَمْ تُدَأْنَ لَمْ اُدَأْ لَمْ نُدَأْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّدَآءَ لَنْ یَّدَآءَ الَنْ یَّدَآءُ وْا لَنْ تَدَآءَ لَنْ تَدَآءَ الَنْ یَّدَأْنَ لَنْ تَدَآءَ لَنْ تَدَآءَ الَنْ تَدَآءُ وْا لَنْ تَدَآءِ یْ لَنْ تَدَآءَ الَنْ تَدَأْنَ لَنْ اَدَآءَ لَنْ نَّدَآءَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّدَآءَ لَنْ یُّدَآءَ الَنْ یُّدَآءُ وْا لَنْ تُدَآءَ لَنْ تُدَآءَ الَنْ یُّدَأْنَ لَنْ تُدَآءَ لَنْ تُدَآءَ الَنْ تُدَآءُ وْا لَنْ تُدَآءِ یْ لَنْ تُدَآءَ الَنْ تُدَأْنَ لَنْ اُدَآءَ لَنْ نُّدَآءَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-دَأْ دَآءَ ا دَآءُ وْا دَآءِ یْ دَآءَ ا دَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -دَآءَ نَّ دَآءَ آنِّ دَآءُ نَّ دَآءِ نَّ دَآءَ آنِّ دَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -دَآءَ نْ دَآءُ نْ دَآءِ نْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُدَأْ لِتُدَآءَ ا لِتُدَآءُ وْا لِتُدَآءِ یْ لِتُدَآءَ ا لِتُدَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُدَآءَ نَّ لِتُدَآءَ آنِّ لِتُدَآءُ نَّ لِتُدَآءِ نَّ لِتُدَآءَ آنِّ لِتُدَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُدَآءَ نْ لِتُدَآءُ نْ لِتُدَآءِ نْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِيَدَأْ لِيَدَآءَ ا لِيَدَآءُ وْا لِتَدَأْ لِتَدَآءَ ا لِيَدَأْنَ لِاَدَأْ لِنَدَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيَدَآءَ نَّ لِيَدَآءَ آنِّ لِيَدَآءُ نَّ لِتَدَآءَ نَّ لِتَدَآءَ آنِّ لِيَدَأْنَانِّ لِاَدَآءَ نَّ لِنَدَآءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيَدَآءَ نْ لِيَدَآءُ نْ لِتَدَآءَ نْ لِاَدَآءَ نْ لِنَدَآءَ نْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُدَأْ لِيُدَآءَ ا لِيُدَآءُ وْا لِتُدَأْ لِتُدَآءَ ا لِيُدَأْنَ لِاُدَأْ لِنُدَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُدَآءَ نَّ لِيُدَآءَ آنِّ لِيُدَآءُ نَّ لِتُدَآءَ نَّ لِتُدَآءَ آنِّ لِيُدَأْنَانِّ لِاُدَآءَ نَّ لِنُدَآءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُدَآءَ نْ لِيُدَآءُ نْ لِتُدَآءَ نْ لِاُدَآءَ نْ لِنُدَآءَ نْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَدَأْ لَاتَدَآءَ ا لَاتَدَآءُ وْا لَاتَدَآءِ یْ لَاتَدَآءَ ا لَاتَدَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَدَآءَ نَّ لَاتَدَآءَ آنِّ لَاتَدَآءُ نَّ لَاتَدَآءِ نَّ لَاتَدَآءَ آنِّ لَاتَدَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَدَآءَ نْ لَاتَدَآءُ نْ لَاتَدَآءِ نْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُدَأْ لَاتُدَآءَ ا لَاتُدَآءُ وْا لَاتُدَآءِ یْ لَاتُدَآءَ ا لَاتُدَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُدَآءَ نَّ لَاتُدَآءَ آنِّ لَاتُدَآءُ نَّ لَاتُدَآءِ نَّ لَاتُدَآءَ آنِّ لَاتُدَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُدَآءَ نْ لَاتُدَآءُ نْ لَاتُدَآءِ نْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايَدَأْ لَايَدَآءَ ا لَايَدَآءُ وْا لَاتَدَأْ لَاتَدَآءَ ا لَايَدَأْنَ لَآاَدَأْ لَانَدَأْ،

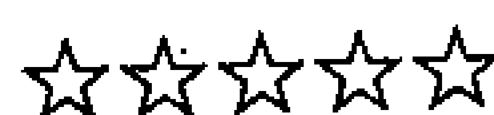
مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايَدَآءَ نَّ لَايَدَآءَ آنِّ لَايَدَآءُ نَّ لَاتَدَآءَ نَّ لَاتَدَآءَ آنِّ لَايَدَأْنَانِّ لَآاَدَآءَ نَّ لَانَدَآءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايَدَآءَ نْ لَايَدَآءُ نْ لَاتَدَآءَ نْ لَآاَدَآءَ نْ لَانَدَآءَ نْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُدَأْ لَايُدَآءَ ا لَايُدَآءُ وْا لَاتُدَأْ لَاتُدَآءَ ا لَايُدَأْنَ لَآاُدَأْ لَانُدَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُدَآءَ نَّ لَايُدَآءَ آنِّ لَايُدَآءُ نَّ لَاتُدَآءَ نَّ لَاتُدَآءَ آنِّ لَايُدَأْنَانِّ لَآاُدَآءَ نَّ لَانُدَآءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُدَآءَ نْ لَايُدَآءُ نْ لَاتُدَآءَ نْ لَآاُدَآءَ نْ لَانُدَآءَ نْ،

باب نہم صرف صغیر ثلاثی مجرد اجوف یائی ومہموز اللام

ازباب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلشَّیْئُ وَالْمَشِیْئَةُ وَالْمَشَاءَةُ" (چاہنا)

شَاءَ یَشَاءُ شَیْئًا وَّمَشِیْئَةً وَّمَشَاءَةً **فَهُوَ** شَاءٍ وَّشِیْئَ یُشَاءُ شَیْئًا وَّمَشِیْئَةً وَّمَشَاءَةً **فَذَاكَ** مَشِیْئٌ لَمْ یَشَأْ لَمْ یُشَأْ لَایَشَاءُ لَایُشَاءُ لَنْ یَّشَاءَ لَنْ یُّشَاءَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** شَأْ لِتُشَأْ لِیَشَأْ لِیُشَأْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَشَأْ لَاتُشَأْ لَایَشَأْ لَایُشَأْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَشَاءٌ مَّشَاءَانِ مَشَایِئُ وَمُشَیِّئٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِشْیَأٌ مِّشْیَئَانِ مَشَایِئُ وَمُشَیِّئٌ، مِشْیَأَةٌ مِّشْیَأَتَانِ مَشَایِئُ وَمُشَیِّئَةٌ، مِشْیَاءٌ مِّشْیَاءَانِ مَشَایِیْئُ مُشَیِّیْئٌ وَّمُشَیِّیْئَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَشْیَئُ اَشْیَئَانِ اَشْیَؤُوْنَ اَشَایِئُ وَاُشَیِّئٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** شُوْءٰى شُوْءَیَانِ شُوْءَیَاتٌ شُیَئٌ وَّشُیَیْئٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَشْیَئَهٗ وَاَشْیِئْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد اجوف یائی ومہموز اللام

ازباب ومصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیل جوازی

شَاءَ یَشَاءُ شَیْئًا وَّمَشِیَّةً وَّمَشَاءَةً **فَهُوَ** شَاءٍ وَّشِیَّ یُشَاءُ شَیْئًا وَّمَشِیَّةً وَّمَشَاءَةً **فَذَاكَ** مَشِیٌّ لَمْ یَشَا لَمْ یُشَا لَایَشَاءُ لَایُشَاءُ لَنْ یَّشَاءَ لَنْ یُّشَاءَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** شَا لِتُشَا لِیَشَا لِیُشَا **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَشَا لَاتُشَا لَایَشَا لَایُشَا **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَشَاءٌ مَّشَاءَانِ مَشَایِئُ وَمُشَیِّئٌ، **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِشْیَأٌ مِّشْیَئَانِ مَشَایِئُ وَمُشَیِّئٌ، مِشْیَأَةٌ مِّشْیَأَتَانِ مَشَایِئُ وَمُشَیِّئَةٌ، مِشْیَاءٌ مِّشْیَاءَانِ (مِشْیَاوَانِ) مَشَایِیُّ مُشَیِّیٌّ وَّمُشَیِّیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَشْیَئُ اَشْیَئَانِ اَشْیَؤُوْنَ اَشَایِئُ وَاُشَیِّئٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** شُوّٰى شُوَّیَانِ شُوَّیَاتٌ شُیَئٌ وَّشُیَیّٰى **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَشْیَأَهٗ وَاَشْیِئْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- شَاءَ شَاءَا شَاءُوْا شَاءَتْ شَاءَتَا شِئْنَ شِئْتَ شِئْتُمَا شِئْتُمْ شِئْتِ شِئْتُمَا شِئْتُنَّ شِئْتُ شِئْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- شِیْئَ شِیْئَا شِیْئُوْا شِیْئَتْ شِیْئَتَا شِئْنَ شِئْتَ شِئْتُمَا شِئْتُمْ شِئْتِ شِئْتُمَا شِئْتُنَّ شِئْتُ شِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاشَاءَ مَاشَاءَا مَاشَاءُوْا مَاشَاءَتْ مَاشَاءَتَا مَاشِئْنَ مَاشِئْتَ مَاشِئْتُمَا مَاشِئْتُمْ مَاشِئْتِ مَاشِئْتُمَا مَاشِئْتُنَّ مَاشِئْتُ مَاشِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَاشِيئَ مَاشِيئَا مَاشِيئُوا مَاشِيئَتْ مَاشِيئَتَا مَاشِئْنَ مَاشِئْتَ مَاشِئْتُمَا مَاشِئْتُمْ مَاشِئْتِ مَاشِئْتُمَا مَاشِئْتُنَّ مَاشِئْتُ مَاشِئْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَشَآءُ يَشَآءَ انِ يَشَآءُ وْنَ تَشَآءُ تَشَآءَ انِ يَشَأْنَ تَشَآءُ تَشَآءَ انِ تَشَآءُ وْنَ تَشَآءِ يْنَ تَشَآءَ انِ تَشَأْنَ اَشَآءُ نَشَآءُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُشَآءُ يُشَآءَ انِ يُشَآءُ وْنَ تُشَآءُ تُشَآءَ انِ يُشَأْنَ تُشَآءُ تُشَآءَ انِ تُشَآءُ وْنَ تُشَآءِ يْنَ تُشَآءَ انِ تُشَأْنَ اُشَآءُ نُشَآءُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَشَآءُ لَايَشَآءَ انِ لَايَشَآءُ وْنَ لَاتَشَآءُ لَاتَشَآءَ انِ لَايَشَأْنَ لَاتَشَآءُ لَاتَشَآءَ انِ لَاتَشَآءُ وْنَ لَاتَشَآءِ يْنَ لَاتَشَآءَ انِ لَاتَشَأْنَ لَآاَشَآءُ لَانَشَآءُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُشَآءُ لَايُشَآءَ انِ لَايُشَآءُ وْنَ لَاتُشَآءُ لَاتُشَآءَ انِ لَايُشَأْنَ لَاتُشَآءُ لَاتُشَآءَ انِ لَاتُشَآءُ وْنَ لَاتُشَآءِ يْنَ لَاتُشَآءَ انِ لَاتُشَأْنَ لَآاُشَآءُ لَانُشَآءُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَشَآءَ نَّ لَيَشَآءَ آنِّ لَيَشَآءُ نَّ لَتَشَآءَ نَّ لَتَشَآءَ آنِّ لَيَشَأْنَانِّ لَتَشَآءَ نَّ لَتَشَآءَ آنِّ لَتَشَآءُ نَّ لَتَشَآءِ نَّ لَتَشَآءَ آنِّ لَتَشَأْنَانِّ لَاَشَآءَ نَّ لَنَشَآءَ نَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُشَآءَ نَّ لَيُشَآءَ آنِّ لَيُشَآءُ نَّ لَتُشَآءَ نَّ لَتُشَآءَ آنِّ لَيُشَأْنَانِّ لَتُشَآءَ نَّ لَتُشَآءَ آنِّ لَتُشَآءُ نَّ لَتُشَآءِ نَّ لَتُشَآءَ آنِّ لَتُشَأْنَانِّ لَاُشَآءَ نَّ لَنُشَآءَ نَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَيَشَآءَ نْ لَيَشَآءُ نْ لَتَشَآءَ نْ لَتَشَآءَ نْ لَتَشَآءُ نْ لَتَشَآءِ نْ لَاَشَآءَ نْ لَنَشَآءَ نْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَيُشَآءَ نْ لَيُشَآءُ نْ لَتُشَآءَ نْ لَتُشَآءَ نْ لَتُشَآءُ نْ لَتُشَآءِ نْ لَاُشَآءَ نْ لَنُشَآءَ نْ،

بحث اسم فاعل-شَآءٍ شَآءِ يَانِ (شَآءِ يَيْنِ) شَآءُ وْنَ (شَآءِ يْنَ) شَآءَ ةٌ شُيَّآءٌ شُيَّءٌ شُوَءٌ شُيَآءُ شُوَءَ انٌ شِيَآءٌ اَشْيَآءٌ شُيَئٌ شُيُوْءٌ وَّشُوَيّئٌ شَآءِ يَةٌ شَآءِ يَتَانِ (شَآءِ يَتَيْنِ) شَآءِ يَاتٌ شَوَآءٍ شُيَّئٌ وَّشُوَيِّئَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَشِيئٌ مُّشِيئَانِ (مَشِيئَيْنِ) مَشِيئُوْنَ (مَشِيئِيْنَ) مَشِيئَةٌ مُّشِيئَتَانِ(مَشِيئَتَيْنِ) مَشِيئَاتٌ مَّشَايِئُ

مُشَیِّیٌ وَّمُشَیِّئَۃٌ،

بحث فعل جحد معروف–لَمْ یَشَأْ لَمْ یَشَاءَ الَمْ یَشَاءُ وْالَمْ تَشَأْ لَمْ تَشَاءَ الَمْ یَشَأْنَ لَمْ تَشَأْ لَمْ تَشَاءَ الَمْ تَشَاءُ وْا لَمْ تَشَاءِ یْ لَمْ تَشَاءَ الَمْ تَشَأْنَ لَمْ اَشَأْ لَمْ نَشَأْ،

بحث فعل جحد مجہول–لَمْ یُشَأْ لَمْ یُشَاءَ الَمْ یُشَاءُ وْالَمْ تُشَأْ لَمْ تُشَاءَ الَمْ یُشَأْنَ لَمْ تُشَأْ لَمْ تُشَاءَ الَمْ تُشَاءُ وْا لَمْ تُشَاءِ یْ لَمْ تُشَاءَ الَمْ تُشَأْنَ لَمْ اُشَأْ لَمْ نُشَأْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف–لَنْ یَّشَاءَ لَنْ یَّشَاءَ الَنْ یَّشَاءُ وْا لَنْ تَشَاءَ لَنْ تَشَاءَ الَنْ یَّشَأْنَ لَنْ تَشَاءَ لَنْ تَشَاءَ الَنْ تَشَاءُ وْا لَنْ تَشَاءِ یْ لَنْ تَشَاءَ الَنْ تَشَأْنَ لَنْ اَشَاءَ لَنْ نَّشَاءَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول–لَنْ یُّشَاءَ لَنْ یُّشَاءَ الَنْ یُّشَاءُ وْا لَنْ تُشَاءَ لَنْ تُشَاءَ الَنْ یُّشَأْنَ لَنْ تُشَاءَ لَنْ تُشَاءَ الَنْ تُشَاءُ وْا لَنْ تُشَاءِ یْ لَنْ تُشَاءَ الَنْ تُشَأْنَ لَنْ اُشَاءَ لَنْ نُّشَاءَ،

بحث فعل امر حاضر معروف–شَأْ شَاءَ ا شَاءُ وْا شَاءِ یْ شَاءَ ا شَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ–شَاءَ نَّ شَاءَ انِّ شَاءُ نَّ شَاءِ نَّ شَاءَ انِّ شَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ–شَاءَ نْ شَاءُ نْ شَاءِ نْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول–لِتُشَأْ لِتُشَاءَ الِتُشَاءُ وْا لِتُشَاءِ یْ لِتُشَاءَ الِتُشَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ–لِتُشَاءَ نَّ لِتُشَاءَ انِّ لِتُشَاءُ نَّ لِتُشَاءِ نَّ لِتُشَاءَ انِّ لِتُشَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ–لِتُشَاءَ نْ لِتُشَاءُ نْ لِتُشَاءِ نْ،

بحث فعل امر غائب معروف–لِیَشَأْ لِیَشَاءَ الِیَشَاءُ وْا لِتَشَأْ لِتَشَاءَ الِیَشَأْنَ لِاَشَأْ لِنَشَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ–لِیَشَاءَ نَّ لِیَشَاءَ انِّ لِیَشَاءُ نَّ لِتَشَاءَ نَّ لِتَشَاءَ انِّ لِیَشَأْنَانِّ لِاَشَاءَ نَّ لِنَشَاءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ–لِیَشَاءَ نْ لِیَشَاءُ نْ لِتَشَاءَ نْ لِاَشَاءَ نْ لِنَشَاءَ نْ،

بحث فعل امر غائب مجہول–لِیُشَأْ لِیُشَاءَ الِیُشَاءُ وْا لِتُشَأْ لِتُشَاءَ الِیُشَأْنَ لِاُشَأْ لِنُشَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ–لِیُشَاءَ نَّ لِیُشَاءَ انِّ لِیُشَاءُ نَّ لِتُشَاءَ نَّ لِتُشَاءَ انِّ لِیُشَأْنَانِّ لِاُشَاءَ نَّ لِنُشَاءَ نَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ–لِیُشَاءَ نْ لِیُشَاءُ نْ لِتُشَاءَ نْ لِاُشَاءَ نْ لِنُشَاءَ نْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَشَأْ لَاتَشَآءَا لَاتَشَآءُوْا لَاتَشَآءِیْ لَاتَشَآءَا لَاتَشَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَشَآءَنَّ لَاتَشَآءَانِّ لَاتَشَآءُنَّ لَاتَشَآءِنَّ لَاتَشَآءَانِّ لَاتَشَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَشَآءَنْ لَاتَشَآءُنْ لَاتَشَآءِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُشَأْ لَاتُشَآءَا لَاتُشَآءُوْا لَاتُشَآءِیْ لَاتُشَآءَا لَاتُشَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُشَآءَنَّ لَاتُشَآءَانِّ لَاتُشَآءُنَّ لَاتُشَآءِنَّ لَاتُشَآءَانِّ لَاتُشَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُشَآءَنْ لَاتُشَآءُنْ لَاتُشَآءِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَشَأْ لَایَشَآءَا لَایَشَآءُوْا لَاتَشَأْ لَاتَشَآءَا لَایَشَأْنَ لَآاَشَأْ لَانَشَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَشَآءَنَّ لَایَشَآءَانِّ لَایَشَآءُنَّ لَاتَشَآءَنَّ لَاتَشَآءَانِّ لَایَشَأْنَانِّ لَآاَشَآءَنَّ لَانَشَآءَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَشَآءَنْ لَایَشَآءُنْ لَاتَشَآءَنْ لَآاَشَآءَنْ لَانَشَآءَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُشَأْ لَایُشَآءَا لَایُشَآءُوْا لَاتُشَأْ لَاتُشَآءَا لَایُشَأْنَ لَآاُشَأْ لَانُشَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُشَآءَنَّ لَایُشَآءَانِّ لَایُشَآءُنَّ لَاتُشَآءَنَّ لَاتُشَآءَانِّ لَایُشَأْنَانِّ لَآاُشَآءَنَّ لَانُشَآءَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُشَآءَنْ لَایُشَآءُنْ لَاتُشَآءَنْ لَآاُشَآءَنْ لَانُشَآءَنْ،

☆☆☆☆☆

باب دہم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی ومضاعف ثلاثی از باب "فَعِلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلْوُدُّ" (دوست رکھنا)

وَدَّ یَوَدُّ وُدًّا **فَهُوَ** وَادٌّ وَّوُدَّ یُوَدُّ وُدًّا **فَذَاكَ** مَوْدُوْدٌ لَمْ یَوَدَّ لَمْ یَوَدِّ لَمْ یَوْدَدْ لَمْ یُوَدَّ لَمْ یُوَدِّ لَمْ یُوْدَدْ لَایَوَدُّ لَایُوَدُّ لَنْ یَّوَدَّ لَنْ یُّوَدَّ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** وَدَّ وَدِّ اِیْدَدْ لِتُوَدَّ لِتُوَدِّ لِتُوْدَدْ لِیَوَدَّ لِیَوَدِّ لِیَوْدَدْ لِیُوَدَّ لِیُوَدِّ لِیُوْدَدْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَوَدَّ لَاتَوَدِّ لَاتَوْدَدْ لَاتُوَدَّ لَاتُوَدِّ لَاتُوْدَدْ لَایَوَدَّ لَایَوَدِّ لَایَوْدَدْ لَایُوَدَّ لَایُوَدِّ لَایُوْدَدْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوِدٌّ مَّوِدَّانِ مَوَادُّ وَمُوَیْدٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِوَدٌّ مِّوَدَّانِ مَوَادُّ وَمُوَیْدٌ، مِوَدَّةٌ مِّوَدَّتَانِ مَوَادُّ وَمُوَیْدَّةٌ، مِیْدَادٌ مِّیْدَادَانِ مَوَادِیْدُ مُوَیْدِیْدٌ وَّمُوَیْدِیْدَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْهُ** اَوَدُّ اَوَدَّانِ اَوَدُّوْنَ اَوَادُّ وَاُوَیْدٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُدّٰی وُدَّیَانِ وُدَّیَاتٌ وُّدَدٌ وَّوُدَیْدٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوَدَّهٗ وَاَوْدِدْ بِهٖ،

صرف صغیر(۲) ثلاثی مجرد مثال واوی ومضاعف ثلاثی ازباب ومصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

وَدَّ یَوَدُّ اُدًّا فَهُوَ وَادٌّ وَّاُدَّ یُوَدُّ اُدًّا فَذَاكَ مَوْدُوْدٌ لَمْ یَوَدَّ لَمْ یَوَدِّ لَمْ یَوَدُّ لَمْ یَوْدَدْ لَمْ یُوَدَّ لَمْ یُوَدِّ لَمْ یُوْدَدْ لَایَوَدُّ لَایُوَدُّ لَنْ یَوَدَّ لَنْ یُوَدَّ اَلْاَمْرُ مِنْهُ وَدَّ وَدِّ اِیْدَدْ لِتَوَدَّ لِتَوَدِّ لِتُوْدَدْ لِیَوَدَّ لِیَوَدِّ لِیَوْدَدْ لِیُوَدَّ لِیُوَدِّ لِیُوْدَدْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَوَدَّ لَاتَوَدِّ لَاتَوْدَدْ لَاتُوَدَّ لَاتُوَدِّ لَاتُوْدَدْ لَایَوَدَّ لَایَوَدِّ لَایَوْدَدْ لَایُوَدَّ لَایُوَدِّ لَایُوْدَدْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوِدٌّ مَّوِدَّانِ مَوَآدُّ وَمُوَیْدٌ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِوَدٌّ مِّوَدَّانِ مَوَآدُّ وَمُوَیْدٌ، مِوَدَّةٌ مِّوَدَّتَانِ مَوَآدُّ وَمُوَیْدَّةٌ، مِیْدَادٌ مِّدَادَانِ مَوَادِیْدُ مُوَیْدِیْدٌ وَّمُوَیْدِیْدَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوَدُّ اَوَدَّانِ اَوَدُّوْنَ اَوَآدُّ وَاُوَیْدٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُدّٰی اُدَّیَانِ اُدَّیَاتٌ اُدَدٌ وَّاُدَیْدٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوَدَّهٗ وَاَوْدِدْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- وَدَّ وَدَّا وَدُّوْا وَدَّتْ وَدَّتَا وَدِدْنَ وَدِدْتَّ وَدِدْتُّمَا وَدِدْتُّمْ وَدِدْتِّ وَدِدْتُّمَا وَدِدْتُّنَّ وَدِدْتُّ وَدِدْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- وُدَّ وُدَّا وُدُّوْا وُدَّتْ وُدَّتَا وُدِدْنَ وُدِدْتَّ وُدِدْتُّمَا وُدِدْتُّمْ وُدِدْتِّ وُدِدْتُّمَا وُدِدْتُّنَّ وُدِدْتُّ وُدِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاوَدَّ مَاوَدَّا مَاوَدُّوْا مَاوَدَّتْ مَاوَدَّتَا مَاوَدِدْنَ مَاوَدِدْتَّ مَاوَدِدْتُّمَا مَاوَدِدْتُّمْ مَاوَدِدْتِّ مَاوَدِدْتُّمَا مَاوَدِدْتُّنَّ مَاوَدِدْتُّ مَاوَدِدْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاوُدَّ مَاوُدَّا مَاوُدُّوْا مَاوُدَّتْ مَاوُدَّتَا مَاوُدِدْنَ مَاوُدِدْتَّ مَاوُدِدْتُّمَا مَاوُدِدْتُّمْ مَاوُدِدْتِّ مَاوُدِدْتُّمَا مَاوُدِدْتُّنَّ مَاوُدِدْتُّ مَاوُدِدْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- یَوَدُّ یَوَدَّانِ یَوَدُّوْنَ تَوَدُّ تَوَدَّانِ یَوْدَدْنَ تَوَدُّ تَوَدَّانِ تَوَدُّوْنَ تَوَدِّیْنَ تَوَدَّانِ تَوْدَدْنَ اَوَدُّ نَوَدُّ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُوَدُّ یُوَدَّانِ یُوَدُّوْنَ تُوَدُّ تُوَدَّانِ یُوْدَدْنَ تُوَدُّ تُوَدَّانِ تُوَدُّوْنَ تُوَدِّیْنَ تُوَدَّانِ تُوْدَدْنَ اُوَدُّ نُوَدُّ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَوَدُّ لَایَوَدَّانِ لَایَوَدُّوْنَ لَاتَوَدُّ لَاتَوَدَّانِ لَایَوْدَدْنَ لَاتَوَدُّ لَاتَوَدَّانِ لَاتَوَدُّوْنَ لَاتَوَدِّیْنَ لَاتَوَدَّانِ لَاتَوْدَدْنَ لَآاَوَدُّ لَانَوَدُّ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُوَدُّ لَایُوَدَّانِ لَایُوَدُّوْنَ لَاتُوَدُّ لَاتُوَدَّانِ لَایُوْدَدْنَ لَاتُوَدُّ لَاتُوَدَّانِ لَاتُوَدُّوْنَ لَاتُوَدِّیْنَ لَاتُوَدَّانِ لَاتُوْدَدْنَ لَآاُوَدُّ لَانُوَدُّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَیَوَدَّنَّ لَیَوَدَّآنِّ لَیَوَدُّنَّ لَتَوَدَّنَّ لَتَوَدَّآنِّ لَیَوْدَدْنَآنِّ لَتَوَدَّنَّ لَتَوَدَّآنِّ

لَتَوَدُّنَّ لَتَوَدِّنَّ لَتَوَدَّآنِّ لَتَوْدَدْنَانِّ لَاَوَدَّنَّ لَنَوَدَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔لَيُوَدَّنَّ لَيُوَدَّآنِّ لَيُوَدُّنَّ لَتُوَدَّنَّ لَتُوَدَّآنِّ لَيُوْدَدْنَانِّ لَتُوَدَّنَّ لَتُوَدَّآنِّ لَتُوَدُّنَّ لَتُوَدِنَّ لَتُوَدَّآنِّ لَتُوْدَدْنَانِّ لَاُوَدَّنَّ لَنُوَدَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔لَيَوَدَّنْ لَيَوَدُّنْ لَتَوَدَّنْ لَتَوَدُّنْ لَتَوَدِّنْ لَاَوَدَّنْ لَنَوَدَّنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔لَيُوَدَّنْ لَيُوَدُّنْ لَتُوَدَّنْ لَتُوَدُّنْ لَتُوَدِّنْ لَاُوَدَّنْ لَنُوَدَّنْ،

بحث اسم فاعل۔وَآدٌّ وَّآدَّانِ (وَآدَّيْنِ) وَآدُّوْنَ (وَآدِّيْنَ) وَدَدَةٌ وُّدَّادٌ وُّدَّدٌ وُّدٌّ وُّدَدَآءُ وُدَّانٌ وِّدَادٌ اَوِدَادٌ وُّدَدٌ وُّدُوْدٌ وَّاُوَيْدٌ وَآدَّةٌ وَّآدَّتَانِ (وَآدَّتَيْنِ) وَآدَّاتٌ اَوَادُّ وُدَّدٌ وَّاُوَيْدَّةٌ،

بحث اسم مفعول۔مَوْدُوْدٌ مَّوْدُوْدَانِ (مَوْدُوْدَيْنِ) مَوْدُوْدُوْنَ (مَوْدُوْدِيْنَ) مَوْدُوْدَةٌ مَّوْدُوْدَتَانِ (مَوْدُوْدَتَيْنِ) مَوْدُوْدَاتٌ مَّوَادِيْدُ مُوَيْدِيْدٌ وَّمُوَيْدِيْدَةٌ،

بحث فعل جحد معروف۔لَمْ يَوَدَّ لَمْ يَوَدِّ لَمْ يَوْدَدْ لَمْ يَوَدَّا لَمْ يَوَدُّوْا لَمْ تَوَدَّ لَمْ تَوَدِّ لَمْ تَوْدَدْ لَمْ تَوَدَّا لَمْ يَوْدَدْنَ لَمْ تَوَدَّ لَمْ تَوَدِّ لَمْ تَوْدَدْ لَمْ تَوَدَّا لَمْ تَوَدُّوْا لَمْ تَوَدِّيْ لَمْ تَوَدَّا لَمْ تَوْدَدْنَ لَمْ اَوَدَّ لَمْ اَوَدِّ لَمْ اَوْدَدْ لَمْ نَوَدَّ لَمْ نَوَدِّ لَمْ نَوْدَدْ،

بحث فعل جحد مجہول۔لَمْ يُوَدَّ لَمْ يُوَدِّ لَمْ يُوْدَدْ لَمْ يُوَدَّا لَمْ يُوَدُّوْا لَمْ تُوَدَّ لَمْ تُوَدِّ لَمْ تُوْدَدْ لَمْ تُوَدَّا لَمْ يُوْدَدْنَ لَمْ تُوَدَّ لَمْ تُوَدِّ لَمْ تُوْدَدْ لَمْ تُوَدَّا لَمْ تُوَدُّوْا لَمْ تُوَدِّيْ لَمْ تُوَدَّا لَمْ تُوْدَدْنَ لَمْ اُوَدَّ لَمْ اُوَدِّ لَمْ اُوْدَدْ لَمْ نُوَدَّ لَمْ نُوَدِّ لَمْ نُوْدَدْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔لَنْ يَّوَدَّ لَنْ يَّوَدَّا لَنْ يَّوَدُّوْا لَنْ تَوَدَّ لَنْ تَوَدَّا لَنْ يَّوْدَدْنَ لَنْ تَوَدَّ لَنْ تَوَدَّا لَنْ تَوَدُّوْا لَنْ تَوَدِّيْ لَنْ تَوَدَّا لَنْ تَوْدَدْنَ لَنْ اَوَدَّ لَنْ نَوَدَّ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔لَنْ يُّوَدَّ لَنْ يُّوَدَّا لَنْ يُّوَدُّوْا لَنْ تُوَدَّ لَنْ تُوَدَّا لَنْ يُّوْدَدْنَ لَنْ تُوَدَّ لَنْ تُوَدَّا لَنْ تُوَدُّوْا لَنْ تُوَدِّيْ لَنْ تُوَدَّا لَنْ تُوْدَدْنَ لَنْ اُوَدَّ لَنْ نُوَدَّ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔وَدَّ وَدِّ اِيْدَدْ وَدَّا وَدُّوْا وَدِّيْ وَدَّا اِيْدَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔وَدَّنَّ وَدَّآنِّ وَدُّنَّ وَدِنَّ وَدَّآنِّ اِيْدَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔وَدَّنْ وَدُّنْ وَدِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُوَدَّ لِتُوَدِّ لِتُوْدَدْ لِتُوَدَّا لِتُوَدُّوْا لِتُوَدِّيْ لِتُوَدَّا لِتُوْدَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لِتُوَدَّنَّ لِتُوَدَّآنِّ لِتُوَدُّنَّ لِتُوَدِّنَّ لِتُوَدَّآنِّ لِتُوْدَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لِتُوَدَّنْ لِتُوَدُّنْ لِتُوَدِّنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَوَدَّ لِیَوَدِّ لِیَوْدَدْ لِیَوَدَّا لِیَوْدَدَا لِیَوَدُّوْا لِتَوَدَّ لِتَوَدِّ لِتَوْدَدْ لِتَوَدَّا لِیَوْدَدْنَ لِاَوَدَّ لِاَوَدِّ لِاَوْدَدْ لِنَوَدَّ لِنَوَدِّ لِنَوْدَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیَوَدَّنَّ لِیَوَدَّانِّ لِیَوَدُّنَّ لِتَوَدَّنَّ لِتَوَدَّانِّ لِیَوْدَدْنَانِّ لِاَوَدَّنَّ لِنَوَدَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیَوَدَّنْ لِیَوَدُّنْ لِتَوَدَّنْ لِاَوَدَّنْ لِنَوَدَّنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُوَدَّ لِیُوَدِّ لِیُوْدَدْ لِیُوَدَّا لِیُوَدُّوْا لِتُوَدَّ لِتُوَدِّ لِتُوْدَدْ لِتُوَدَّا لِیُوْدَدْنَ لِاُوَدَّ لِاُوَدِّ لِاُوْدَدْ لِنُوَدَّ لِنُوَدِّ لِنُوْدَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لِیُوَدَّنَّ لِیُوَدَّانِّ لِیُوَدُّنَّ لِتُوَدَّنَّ لِتُوَدَّانِّ لِیُوْدَدْنَانِّ لِاُوَدَّنَّ لِنُوَدَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لِیُوَدَّنْ لِیُوَدُّنْ لِتُوَدَّنْ لِاُوَدَّنْ لِنُوَدَّنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَوَدَّ لَاتَوَدِّ لَاتَوْدَدْ لَاتَوَدَّا لَاتَوَدُّوْا لَاتَوَدِّیْ لَاتَوَدَّا لَاتَوْدَدْنَ؛

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتَوَدَّنَّ لَاتَوَدَّانِّ لَاتَوَدُّنَّ لَاتَوَدِّنَّ لَاتَوَدَّانِّ لَاتَوْدَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتَوَدَّنْ لَاتَوَدُّنْ لَاتَوَدِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُوَدَّ لَاتُوَدِّ لَاتُوْدَدْ لَاتُوَدَّا لَاتُوَدُّوْا لَاتُوَدِّیْ لَاتُوَدَّا لَاتُوْدَدْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَاتُوَدَّنَّ لَاتُوَدَّانِّ لَاتُوَدُّنَّ لَاتُوَدِّنَّ لَاتُوَدَّانِّ لَاتُوْدَدْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَاتُوَدَّنْ لَاتُوَدُّنْ لَاتُوَدِّنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَوَدَّ لَایَوَدِّ لَایَوْدَدْ لَایَوَدَّا لَایَوَدُّوْا لَاتَوَدَّ لَاتَوَدِّ لَاتَوْدَدْ لَاتَوَدَّا لَایَوْدَدْنَ لَآاَوَدَّ لَآاَوَدِّ لَآاَوْدَدْ لَانَوَدَّ لَانَوَدِّ لَانَوْدَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایَوَدَّنَّ لَایَوَدَّانِّ لَایَوَدُّنَّ لَاتَوَدَّنَّ لَاتَوَدَّانِّ لَایَوْدَدْنَانِّ لَآاَوَدَّنَّ لَانَوَدَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایَوَدَّنْ لَایَوَدُّنْ لَاتَوَدَّنْ لَآاَوَدَّنْ لَانَوَدَّنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُوَدَّ لَایُوَدِّ لَایُوْدَدْ لَایُوَدَّا لَایُوَدُّوْا لَاتُوَدَّ لَاتُوَدِّ لَاتُوْدَدْ لَاتُوَدَّا لَایُوْدَدْنَ لَآاُوَدَّ لَآاُوَدِّ لَآاُوْدَدْ لَانُوَدَّ لَانُوَدِّ لَانُوْدَدْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-لَایُوَدَّنَّ لَایُوَدَّانِّ لَایُوَدُّنَّ لَاتُوَدَّنَّ لَاتُوَدَّانِّ لَایُوْدَدْنَانِّ لَآاُوَدَّنَّ لَانُوَدَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-لَایُوَدَّنْ لَایُوَدُّنْ لَاتُوَدَّنْ لَآاُوَدَّنْ لَانُوَدَّنْ،

☆☆☆☆☆

باب یازد ہم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال یائی ومضاعف ثلاثی

ازباب ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' جیسے ''اَلیَمُّ'' (دریا میں ڈالنا)

یَمَّ یَیَمُّ یَمًّا فَهُوَ یَامٌّ وَیُمَّ یُیَمُّ یَمًّا فَذَاكَ مَیْمُوْمٌ لَمْ یَیَمَّ لَمْ یَیَمِّ لَمْ یَیْمَمْ لَمْ یُیَمَّ لَمْ یُیَمِّ لَمْ یُوْمَمْ لَایَیَمُّ لَایُیَمُّ لَنْ یَیَمَّ لَنْ یُیَمَّ اَلْاَمْرُ مِنْهُ یَمَّ یَمِّ اِیْمَمْ لِتُیَمَّ لِتُیَمِّ لِتُوْمَمْ لِیَیَمَّ لِیَیَمِّ لِیَیْمَمْ لِیُیَمَّ لِیُیَمِّ لِیُوْمَمْ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَیَمَّ لَاتَیَمِّ لَاتَیْمَمْ لَاتُیَمَّ لَاتُیَمِّ لَاتُوْمَمْ لَایَیَمَّ لَایَیَمِّ لَایَیْمَمْ لَایُیَمَّ لَایُیَمِّ لَایُوْمَمْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَیَمٌّ مَیَمَّانِ مَیَامُّ وَمُیَیْمٌ وَالْاٰلَةُ مِیَمٌّ مِیَمَّانِ مَیَامُّ وَمُیَیْمٌ، مِیَمَّةٌ مِیَمَّتَانِ مَیَامُّ وَمُیَیْمَةٌ، مِیمَامٌ مِیْمَامَانِ مَیَامِیْمُ مُیَیْمِیْمٌ وَمُیَیْمِیْمَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَیَمُّ اَیَمَّانِ اَیَمُّوْنَ اَیَامُّ وَاُیَیْمٌ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ یُمّٰی یُمَّیَانِ یُمَّیَاتٌ یُمَمٌ وَیُیَیْمٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَاۤاَیَمَّهٗ وَاَیْمِمْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف – یَمَّ یَمَّا یَمُّوْا یَمَّتْ یَمَّتَا یَمِمْنَ یَمِمْتَ یَمِمْتُمَا یَمِمْتُمْ یَمِمْتِ یَمِمْتُمَا یَمِمْتُنَّ یَمِمْتُ یَمِمْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول – یُمَّ یُمَّا یُمُّوْا یُمَّتْ یُمَّتَا یُمِمْنَ یُمِمْتَ یُمِمْتُمَا یُمِمْتُمْ یُمِمْتِ یُمِمْتُمَا یُمِمْتُنَّ یُمِمْتُ یُمِمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف – مَایَمَّ مَایَمَّا مَایَمُّوْا مَایَمَّتْ مَایَمَّتَا مَایَمِمْنَ مَایَمِمْتَ مَایَمِمْتُمَا مَایَمِمْتُمْ مَایَمِمْتِ مَایَمِمْتُمَا مَایَمِمْتُنَّ مَایَمِمْتُ مَایَمِمْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول – مَایُمَّ مَایُمَّا مَایُمُّوْا مَایُمَّتْ مَایُمَّتَا مَایُمِمْنَ مَایُمِمْتَ مَایُمِمْتُمَا مَایُمِمْتُمْ مَایُمِمْتِ مَایُمِمْتُمَا مَایُمِمْتُنَّ مَایُمِمْتُ مَایُمِمْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف – یَیَمُّ یَیَمَّانِ یَیَمُّوْنَ تَیَمُّ تَیَمَّانِ یَیْمَمْنَ تَیَمُّ تَیَمَّانِ تَیَمُّوْنَ تَیَمِّیْنَ تَیَمَّانِ تَیْمَمْنَ اَیَمُّ نَیَمُّ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول – یُیَمُّ یُیَمَّانِ یُیَمُّوْنَ تُیَمُّ تُیَمَّانِ یُوْمَمْنَ تُیَمُّ تُیَمَّانِ تُیَمُّوْنَ تُیَمِّیْنَ تُیَمَّانِ تُوْمَمْنَ اُیَمُّ نُیَمُّ،

بحث نفی فعل مضارع معروف – لَایَیَمُّ لَایَیَمَّانِ لَایَیَمُّوْنَ لَاتَیَمُّ لَاتَیَمَّانِ لَایَیْمَمْنَ لَاتَیَمُّ لَاتَیَمَّانِ لَاتَیَمُّوْنَ لَاتَیَمِّیْنَ لَاتَیَمَّانِ لَاتَیْمَمْنَ لَااَیَمُّ لَانَیَمُّ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول – لَایُیَمُّ لَایُیَمَّانِ لَایُیَمُّوْنَ لَاتُیَمُّ لَاتُیَمَّانِ لَایُوْمَمْنَ لَاتُیَمُّ لَاتُیَمَّانِ لَاتُیَمُّوْنَ لَاتُیَمِّیْنَ لَاتُیَمَّانِ لَاتُوْمَمْنَ لَااُیَمُّ لَانُیَمُّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف – لَیَیَمَّنَّ لَیَیَمَّانِّ لَیَیَمُّنَّ لَتَیَمَّنَّ لَتَیَمَّانِّ لَیَیْمَمْنَانِّ لَتَیَمَّنَّ لَتَیَمَّانِّ لَتَیَمُّنَّ لَتَیَمِّنَّ لَتَیَمَّانِّ لَتَیْمَمْنَانِّ لَاَیَمَّنَّ لَنَیَمَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول – لَیُیَمَّنَّ لَیُیَمَّانِّ لَیُیَمُّنَّ لَتُیَمَّنَّ لَتُیَمَّانِّ لَیُوْمَمْنَانِّ لَتُیَمَّنَّ لَتُیَمَّانِّ لَتُیَمُّنَّ لَتُیَمِّنَّ لَتُیَمَّانِّ لَتُوْمَمْنَانِّ لَاُیَمَّنَّ لَنُیَمَّنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف -لَیَیَمَّنْ لَیَیَمُّنْ لَتَیَمَّنْ لَتَیَمُّنْ لَتَیَمِّنْ لَایَمَّنْ لَنَیَمَّنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول -لَیُیَمَّنْ لَیُیَمُّنْ لَتُیَمَّنْ لَتُیَمُّنْ لَتُیَمِّنْ لَایُمَّنْ لَنُیَمَّنْ،

بحث اسم فاعل -یَـآمٌّ یَـآمَّـان (یَآمَّیْنِ) یَآمُّوْنَ (یَآمِّیْنَ) یَمَمَةٌ یُمَّامٌ یُمَّمٌ یُمٌّ یُمَّمٌ یُمَمَاءُ یُمَّانٌ یِمَامٌ اَیمَامٌ یُمَمٌ یُمُوْمٌ وَّیُمَیِّمٌ یَآمَّةٌ یَآمَّتَان (یَآمَّتَیْنِ) یَآمَّاتٌ یَوَامُّ یُمَّمٌ وَّیُمَیِّمَةٌ،

بحث اسم مفعول -مَیْمُوْمٌ مَیْمُوْمَان (مَیْمُوْمَیْنِ) مَیْمُوْمُوْنَ (مَیْمُوْمِیْنَ) مَیْمُوْمَةٌ مَیْمُوْمَتَان (مَیْمُوْمَتَیْنِ) مَیْمُوْمَاتٌ مَیَامِیْمُ مُیَیْمِیْمٌ وَّمُیَیْمِیْمَةٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ یَیَمَّ لَمْ یَیَمِّ لَمْ یَیْمَمْ لَمْ یَیَمَّا لَمْ یَیَمُّوْا لَمْ تَیَمَّ لَمْ تَیَمِّ لَمْ تَیْمَمْ لَمْ تَیَمَّا لَمْ یَیْمَمْنَ لَمْ تَیَمَّ لَمْ تَیَمِّ لَمْ تَیْمَمْ لَمْ تَیَمَّا لَمْ تَیَمُّوْا لَمْ تَیَمِّیْ لَمْ تَیَمَّا لَمْ تَیْمَمْنَ لَمْ اَیَمَّ لَمْ اَیَمِّ لَمْ اَیْمَمْ لَمْ نَیَمَّ لَمْ نَیَمِّ لَمْ نَیْمَمْ،

بحث فعل جحد مجہول -لَمْ یُیَمَّ لَمْ یُیَمِّ لَمْ یُوْمَمْ لَمْ یُیَمَّا لَمْ یُیَمُّوْا لَمْ تُیَمَّ لَمْ تُیَمِّ لَمْ تُوْمَمْ لَمْ تُیَمَّا لَمْ یُوْمَمْنَ لَمْ تُیَمَّ لَمْ تُیَمِّ لَمْ تُوْمَمْ لَمْ تُیَمَّا لَمْ تُیَمُّوْا لَمْ تُیَمِّیْ لَمْ تُیَمَّا لَمْ تُوْمَمْنَ لَمْ اُیَمَّ لَمْ اُیَمِّ لَمْ اُوْمَمْ لَمْ نُیَمَّ لَمْ نُیَمِّ لَمْ نُوْمَمْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ یَیَمَّ لَنْ یَیَمَّا لَنْ یَیَمُّوْا لَنْ تَیَمَّ لَنْ تَیَمَّا لَنْ یَیْمَمْنَ لَنْ تَیَمَّ لَنْ تَیَمَّا لَنْ تَیَمُّوْا لَنْ تَیَمِّیْ لَنْ تَیَمَّا لَنْ تَیْمَمْنَ لَنْ اَیَمَّ لَنْ نَیَمَّ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -لَنْ یُیَمَّ لَنْ یُیَمَّا لَنْ یُیَمُّوْا لَنْ تُیَمَّ لَنْ تُیَمَّا لَنْ یُوْمَمْنَ لَنْ تُیَمَّ لَنْ تُیَمَّا لَنْ تُیَمُّوْا لَنْ تُیَمِّیْ لَنْ تُیَمَّا لَنْ تُوْمَمْنَ لَنْ اُیَمَّ لَنْ نُیَمَّ،

بحث فعل امر حاضر معروف -یَمَّ یَمِّ اِیْمَمْ یَمَّا یَمُّوْا یَمِّیْ یَمَّا اِیْمَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -یَمَّنَّ یَمَّانِّ یَمُّنَّ یَمِّنَّ یَمَّانِّ اِیْمَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -یَمَّنْ یَمُّنْ یَمِّنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُیَمَّ لِتُیَمِّ لِتُوْمَمْ لِتُیَمَّا لِتُیَمُّوْا لِتُیَمِّیْ لِتُیَمَّا لِتُوْمَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُیَمَّنَّ لِتُیَمَّانِّ لِتُیَمُّنَّ لِتُیَمِّنَّ لِتُیَمَّانِّ لِتُوْمَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُیَمَّنْ لِتُیَمُّنْ لِتُیَمِّنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَیَمَّ لِیَیَمِّ لِیَیْمَمْ لِیَیَمَّا لِیَیَمُّوْا لِتَیَمَّ لِتَیَمِّ لِتَیْمَمْ لِتَیَمَّا لِیَیْمَمْنَ لِاَیَمَّ لِاَیَمِّ لِاَیْمَمْ لِنَیَمَّ لِنَیَمِّ لِنَیْمَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَیَمَّنَّ لِیَیَمَّانِّ لِیَیَمُّنَّ لِتَیَمَّنَّ لِتَیَمَّانِّ لِیَیْمَمْنَانِّ لِاَیَمَّنَّ لِنَیَمَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَیَمَّنْ لِیَیَمُّنْ لِتَیَمَّنْ لِاَیَمَّنْ لِنَیَمَّنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُیَمَّ لِیُیَمِّ لِیُوْمَمْ لِیُیَمَّا لِیُیَمُّوْا لِتُیَمَّ لِتُیَمِّ لِتُوْمَمْ لِتُیَمَّا لِیُوْمَمْنَ لِاُیَمَّ لِاُیَمِّ لِاُوْمَمْ لِنُیَمَّ لِنُیَمِّ لِنُوْمَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُیَمَّنَّ لِیُیَمَّانِّ لِیُیَمُّنَّ لِتُیَمَّنَّ لِتُیَمَّانِّ لِیُوْمَمْنَانِّ لِاُیَمَّنَّ لِنُیَمَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُیَمَّنْ لِیُیَمَّنْ لِتُیَمَّنْ لِاُیَمَّنْ لِنُیَمَّنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَیَمَّ لَاتَیَمِّ لَاتَیَمَّمْ لَاتَیَمَّا لَاتَیَمُّوْا لَاتَیَمِّیْ لَاتَیَمَّا لَاتَیْمَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَیَمَّنَّ لَاتَیَمَّانِّ لَاتَیَمُّنَّ لَاتَیَمِّنَّ لَاتَیَمَّانِّ لَاتَیْمَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَیَمَّنْ لَاتَیَمُّنْ لَاتَیَمِّنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُیَمَّ لَاتُیَمِّ لَاتُوْمَمْ لَاتُیَمَّا لَاتُیَمُّوْا لَاتُیَمِّیْ لَاتُیَمَّا لَاتُوْمَمْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُیَمَّنَّ لَاتُیَمَّانِّ لَاتُیَمُّنَّ لَاتُیَمِّنَّ لَاتُیَمَّانِّ لَاتُوْمَمْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُیَمَّنْ لَاتُیَمُّنْ لَاتُیَمِّنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَیَمَّ لَایَیَمِّ لَایَیْمَمْ لَایَیَمَّا لَایَیَمُّوْا لَاتَیَمَّ لَاتَیَمِّ لَاتَیْمَمْ لَاتَیَمَّا لَایَیْمَمْنَ لَآایَمَّ لَآایَمِّ لَآایْمَمْ لَانَیَمَّ لَانَیَمِّ لَانَیْمَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَیَمَّنَّ لَایَیَمَّانِّ لَایَیَمُّنَّ لَاتَیَمَّنَّ لَاتَیَمَّانِّ لَایَیْمَمْنَانِّ لَآایَمَّنَّ لَانَیَمَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَیَمَّنْ لَایَیَمُّنْ لَاتَیَمَّنْ لَآایَمَّنْ لَانَیَمَّنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُیَمَّ لَایُیَمِّ لَایُوْمَمْ لَایُیَمَّا لَایُیَمُّوْا لَاتُیَمَّ لَاتُیَمِّ لَاتُوْمَمْ لَاتُیَمَّا لَایُوْمَمْنَ لَآاُیَمَّ لَآاُیَمِّ لَآاُوْمَمْ لَانُیَمَّ لَانُیَمِّ لَانُوْمَمْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُیَمَّنَّ لَایُیَمَّانِّ لَایُیَمُّنَّ لَاتُیَمَّنَّ لَاتُیَمَّانِّ لَایُوْمَمْنَانِّ لَآاُیَمَّنَّ لَانُیَمَّنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُیَمَّنْ لَایُیَمُّنْ لَاتُیَمَّنْ لَآاُیَمَّنْ لَانُیَمَّنْ،

☆☆☆☆☆

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز الفاء وناقص یائی ازباب ''فَعَلَ یَفْعَلُ'' جیسے ''اَلْاِبَآءُ'' (انکار کرنا)

اَبٰی یَأْبٰی اِبَآءً **فَهُوَ** اٰبٍ وَّاُبِیَ یُؤْبٰی اِبَآءً **فَذَاكَ** مَأْبِیٌّ لَمْ یَأْبَ لَمْ یُؤْبَ لَایَأْبٰی لَایُؤْبٰی لَنْ یَّأْبٰی لَنْ یُّؤْبٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْبَ لِتُؤْبَ لِیَأْبَ لِیُؤْبَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَأْبَ لَاتُؤْبَ لَایَأْبَ لَایُؤْبَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَأْبًی مَأْبَیَانِ مَئَابٍ وَّمُؤَیْبٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِئْبًی مِئْبَیَانِ مَئَابٍ وَّمُؤَیْبٍ، مِئْبَاةٌ مِئْبَاتَانِ مَئَابٍ وَّمُؤَیْبِیَةٌ، مِئْبَآءٌ مِئْبَآءَانِ مَئَابِیُّ مُؤَیْبِیٌّ وَّمُؤَیْبِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اٰبٰی اٰبَیَانِ اٰبَوْنَ اَوَابٍ وَّاُوَیْبٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** اُبْیٰی اُبْیَیَانِ اُبْیَیَاتٌ اُبًی وَّاُبَیِّیٰ **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَبَاهُ وَاَبِ بِهٖ،

صرف صغیر(۲) ثلاثی مجرد مہموز الفاء وناقص یائی ازباب ومصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

اَبٰی یَابٰی اِبَاءً **فَهُوَ** اٰبٍ وَّاُبِیَ یُوْبٰی اِبَاءً **فَذَاكَ** مَابِیٌّ لَمْ یَابَ لَمْ یُوْبَ لَایَابٰی لَایُوْبٰی لَنْ یَّابٰی لَنْ یُّوْبٰی **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اِیْبَ لِتُوْبَ لِیَابَ لِیُوْبَ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَابَ لَاتُوْبَ لَایَابَ لَایُوْبَ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَابًی مَابَیَانِ مَثَابٍ وَّمُوَیْبٍ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْبًی مِیْبَیَانِ مَثَابٍ وَّمُوَیْبٍ، مِیْبَاةٌ مِّیْبَاتَانِ مَثَابٍ وَّمُوَیْبِیَةٌ، مِیْبَآءٌ مِّیْبَآءَ انِ مَثَابِیُّ مُوَیْبِیٌّ وَّمُوَیْبِیَّةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُ مِنْهُ** ابی اَبَیَانِ ابُوْنَ اَوَابٍ وَّاُوَیْبٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** اُبْیٰی اُبْیَیَانِ اُبْیَیَاتٌ اُبًی وَّاُبَیّٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَبَاهُ وَاَبِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اَبٰی اَبَیَا اَبَوْا اَبَتْ اَبَتَا اَبَیْنَ اَبَیْتَ اَبَیْتُمَا اَبَیْتُمْ اَبَیْتِ اَبَیْتُمَا اَبَیْتُنَّ اَبَیْتُ اَبَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-اُبِیَ اُبِیَا اُبُوْا اُبِیَتْ اُبِیَتَا اُبِیْنَ اُبِیْتَ اُبِیْتُمَا اُبِیْتُمْ اُبِیْتِ اُبِیْتُمَا اُبِیْتُنَّ اُبِیْتُ اُبِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَآاَبٰی مَآاَبَیَا مَآاَبَوْا مَآاَبَتْ مَآاَبَتَا مَآاَبَیْنَ مَآاَبَیْتَ مَآاَبَیْتُمَا مَآاَبَیْتُمْ مَآاَبَیْتِ مَآاَبَیْتُمَا مَآاَبَیْتُنَّ مَآاَبَیْتُ مَآاَبَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَآاُبِیَ مَآاُبِیَا مَآاُبُوْا مَآاُبِیَتْ مَآاُبِیَتَا مَآاُبِیْنَ مَآاُبِیْتَ مَآاُبِیْتُمَا مَآاُبِیْتُمْ مَآاُبِیْتِ مَآاُبِیْتُمَا مَآاُبِیْتُنَّ مَآاُبِیْتُ مَآاُبِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَأْبٰی یَأْبَیَانِ یَأْبَوْنَ تَأْبٰی تَأْبَیَانِ یَأْبَیْنَ تَأْبٰی تَأْبَیَانِ تَأْبَوْنَ تَأْبَیْنَ تَأْبَیَانِ تَأْبَیْنَ ابی نَأْبٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُؤْبٰی یُؤْبَیَانِ یُؤْبَوْنَ تُؤْبٰی تُؤْبَیَانِ یُؤْبَیْنَ تُؤْبٰی تُؤْبَیَانِ تُؤْبَوْنَ تُؤْبَیْنَ تُؤْبَیَانِ تُؤْبَیْنَ اُوْبٰی نُؤْبٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَأْبٰی لَایَأْبَیَانِ لَایَأْبَوْنَ لَاتَأْبٰی لَاتَأْبَیَانِ لَایَأْبَیْنَ لَاتَأْبٰی لَاتَأْبَیَانِ لَاتَأْبَوْنَ لَاتَأْبَیْنَ لَاتَأْبَیَانِ لَاتَأْبَیْنَ لَآابٰی لَانَأْبٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُؤْبٰی لَایُؤْبَیَانِ لَایُؤْبَوْنَ لَاتُؤْبٰی لَاتُؤْبَیَانِ لَایُؤْبَیْنَ لَاتُؤْبٰی لَاتُؤْبَیَانِ لَاتُؤْبَوْنَ لَاتُؤْبَیْنَ لَاتُؤْبَیَانِ لَاتُؤْبَیْنَ لَآاُوْبٰی لَانُؤْبٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَأْبَیَنَّ لَیَأْبَیَانِّ لَیَأْبُوْنَّ لَتَأْبَیَنَّ لَتَأْبَیَانِّ لَیَأْبَیْنَانِّ لَتَأْبَیَنَّ لَتَأْبَیَانِّ لَتَأْبُوْنَّ لَتَأْبَیِنَّ لَتَأْبَیَانِّ لَتَأْبَیْنَانِّ لَاٰبَیَنَّ لَنَأْبَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُؤْبَیَنَّ لَیُؤْبَیَانِّ لَیُؤْبَوُنَّ لَتُؤْبَیَنَّ لَتُؤْبَیَانِّ لَیُؤْبَیْنَانِّ لَتُؤْبَیَنَّ لَتُؤْبَیَانِّ لَتُؤْبَوُنَّ لَتُؤْبَیِنَّ لَتُؤْبَیَانِّ لَتُؤْبَیْنَانِّ لَاُوْبَیَنَّ لَنُؤْبَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَأْبَیَنْ لَیَأْبُوُنْ لَتَأْبَیَنْ لَتَأْبَیَنْ لَتَأْبُوُنْ لَتَأْبَیِنْ لَاٰبَیَنْ لَنَأْبَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُؤْبَیَنْ لَیُؤْبَوُنْ لَتُؤْبَیَنْ لَتُؤْبَیَنْ لَتُؤْبَوُنْ لَتُؤْبَیِنْ لَاُوْبَیَنْ لَنُؤْبَیَنْ،

بحث اسم فاعل-ابٍ ابِیَانِ (ابِیَیْنِ) ابُوْنَ(ابِیْنَ) اُبَاۃٌ اُبَّـآءٌ اُبَّـی اُبـیٌ اُبَیَـآءُ اُبَیَانٌ اِبَآءٌ اٰبَآءٌ اُبًی اِبِیٌّ وَّاُوَیْبٍ ابِیَۃٌ ابِیَتَانِ (ابِیَتَیْنِ) ابِیَاتٌ اَوَابٍ اُبَّی وَّاُوَیْبِیَۃٌ،

بحث اسم مفعول-مَأْبِیٌّ مَأْبِیَّانِ (مَأْبِیَّیْنِ) مَأْبِیُّوْنَ (مَأْبِیِّیْنَ) مَأْبِیَّۃٌ مَّأْبِیَّتَانِ (مَأْبِیَّتَیْنِ) مَأْبِیَّاتٌ مَّابِیُّ مُؤَیْبِیٌّ وَّمُؤَیْبِیَّۃٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَأْبَ لَمْ یَأْبَیَا لَمْ یَأْبَوْا لَمْ تَأْبَ لَمْ تَأْبَیَا لَمْ یَأْبَیْنَ لَمْ تَأْبَ لَمْ تَأْبَیَا لَمْ تَأْبَوْا لَمْ تَأْبَیْ لَمْ تَأْبَیَا لَمْ تَأْبَیْنَ لَمْ اٰبَ لَمْ نَأْبَ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُؤْبَ لَمْ یُؤْبَیَا لَمْ یُؤْبَوْا لَمْ تُؤْبَ لَمْ تُؤْبَیَا لَمْ یُؤْبَیْنَ لَمْ تُؤْبَ لَمْ تُؤْبَیَا لَمْ تُؤْبَوْا لَمْ تُؤْبَیْ لَمْ تُؤْبَیَا لَمْ تُؤْبَیْنَ لَمْ اُوْبَ لَمْ نُؤْبَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّأْبٰی لَنْ یَّأْبَیَا لَنْ یَّأْبَوْا لَنْ تَأْبٰی لَنْ تَأْبَیَا لَنْ یَّأْبَیْنَ لَنْ تَأْبٰی لَنْ تَأْبَیَا لَنْ تَأْبَوْا لَنْ تَأْبَیْ لَنْ تَأْبَیَا لَنْ تَأْبَیْنَ لَنْ اٰبٰی لَنْ نَّأْبٰی،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّؤْبٰی لَنْ یُّؤْبَیَا لَنْ یُّؤْبَوْا لَنْ تُؤْبٰی لَنْ تُؤْبَیَا لَنْ یُّؤْبَیْنَ لَنْ تُؤْبٰی لَنْ تُؤْبَیَا لَنْ تُؤْبَوْا لَنْ تُؤْبَیْ لَنْ تُؤْبَیَا لَنْ تُؤْبَیْنَ لَنْ اُوْبٰی لَنْ نُّؤْبٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِیْبَ اِیْبَیَا اِیْبَوْا اِیْبَیْ اِیْبَیَا اِیْبَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِیْبَیَنَّ اِیْبَیَانِّ اِیْبَوُنَّ اِیْبَیِنَّ اِیْبَیَانِّ اِیْبَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اِیْبَیَنْ اِیْبَوُنْ اِیْبَیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُؤْبَ لِتُؤْبَیَا لِتُؤْبَوْا لِتُؤْبَیْ لِتُؤْبَیَا لِتُؤْبَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُؤْبَیَنَّ لِتُؤْبَیَانِّ لِتُؤْبَوُنَّ لِتُؤْبِینَّ لِتُؤْبَیَانِّ لِتُؤْبَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُؤْبَیَنْ لِتُؤْبَوُنْ لِتُؤْبِینْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیَأْبَ لِیَأْبَیَا لِیَأْبَوْا لِتَأْبَ لِتَأْبَیَا لِیَأْبَیْنَ لِاٰبَ لِنَأْبَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیَأْبَیَنَّ لِیَأْبَیَانِّ لِیَأْبَوُنَّ لِتَأْبَیَنَّ لِتَأْبَیَانِّ لِیَأْبَیْنَانِّ لِاٰبَیَنَّ لِنَأْبَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَأْبَیَنْ لِیَأْبَوُنْ لِتَأْبَیَنْ لِاٰبَیَنْ لِنَأْبَیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُؤْبَ لِیُؤْبَیَا لِیُؤْبَوْا لِتُؤْبَ لِتُؤْبَیَا لِیُؤْبَیْنَ لِاُوْبَ لِنُؤْبَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُؤْبَیَنَّ لِیُؤْبَیَانِّ لِیُؤْبَوُنَّ لِتُؤْبَیَنَّ لِتُؤْبَیَانِّ لِیُؤْبَیْنَانِّ لِاُوْبَیَنَّ لِنُؤْبَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُؤْبَیَنْ لِیُؤْبَوُنْ لِتُؤْبَیَنْ لِاُوْبَیَنْ لِنُؤْبَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَأْبَ لَاتَأْبَیَا لَاتَأْبَوْا لَاتَأْبَیْ لَاتَأْبَیَا لَاتَأْبَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَأْبَیَنَّ لَاتَأْبَیَانِّ لَاتَأْبَوُنَّ لَاتَأْبِینَّ لَاتَأْبَیَانِّ لَاتَأْبَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَأْبَیَنْ لَاتَأْبَوُنْ لَاتَأْبِینْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُؤْبَ لَاتُؤْبَیَا لَاتُؤْبَوْا لَاتُؤْبَیْ لَاتُؤْبَیَا لَاتُؤْبَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُؤْبَیَنَّ لَاتُؤْبَیَانِّ لَاتُؤْبَوُنَّ لَاتُؤْبِینَّ لَاتُؤْبَیَانِّ لَاتُؤْبَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُؤْبَیَنْ لَاتُؤْبَوُنْ لَاتُؤْبِینْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَأْبَ لَایَأْبَیَا لَایَأْبَوْا لَاتَأْبَ لَاتَأْبَیَا لَایَأْبَیْنَ لَااٰبَ لَانَأْبَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَأْبَیَنَّ لَایَأْبَیَانِّ لَایَأْبَوُنَّ لَاتَأْبَیَنَّ لَاتَأْبَیَانِّ لَایَأْبَیْنَانِّ لَااٰبَیَنَّ لَانَأْبَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَأْبَیَنْ لَایَأْبَوُنْ لَاتَأْبَیَنْ لَااٰبَیَنْ لَانَأْبَیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُؤْبَ لَایُؤْبَیَا لَایُؤْبَوْا لَاتُؤْبَ لَاتُؤْبَیَا لَایُؤْبَیْنَ لَااُوْبَ لَانُؤْبَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُؤْبَیَنَّ لَایُؤْبَیَانِّ لَایُؤْبَوُنَّ لَاتُؤْبَیَنَّ لَاتُؤْبَیَانِّ لَایُؤْبَیْنَانِّ لَااُوْبَیَنَّ لَانُؤْبَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُؤْبَیَنْ لَایُؤْبَوُنْ لَاتُؤْبَیَنْ لَااُوْبَیَنْ لَانُؤْبَیَنْ،

باب دوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز العین وناقص یائی ازباب "فَعَلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلرُّؤْیَةُ" (دیکھنا)

رَاٰی یَرٰی رُؤْیَةً فَهُوَ رَآءٍ وَّرُءِیَ یُرٰی رُؤْیَةً فَذَاكَ مَرْءِیٌّ لَمْ یَرَ لَمْ یُرَ لَایَرٰی لَایُرٰی لَنْ یَّرٰی لَنْ یُّرٰی اَلْاَمْرُمِنْهُ رَلِتُرَ لِیَرَ لِیُرَ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَرَ لَاتُرَ لَایَرَ لَایُرَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَرْأًی مَرْأَیَانِ مَرَآءٍ وَّمُرَیْءٍ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِرْأًی مِرْأَیَانِ مَرَآءٍ وَّمُرَیْءٍ، مِرْاٰةٌ مِرْاٰتَانِ مَرَآءٍ وَّمُرَیْئِیَةٌ، مِرْاءٌ مِرْآءَانِ (مِرْاوَانِ) مَرَآءِیُّ مُرَیْئِیٌّ وَّمُرَیْئِیَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُمِنْهُ اَرَاٰی اَرْأَیَانِ اَرْأَوْنَ اَرَآءٍ وَّاُرَیْءٍ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ رُؤْیٰی رُؤْیَیَانِ رُؤْیَیَاتٌ رُؤًی وَّرُؤَیّٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَرْءَاهُ وَاَرْءِ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز العین وناقص یائی ازباب مصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

رَاٰی یَرٰی رُؤْیَةً فَهُوَ رَآءٍ وَّرُءِیَ یُرٰی رُؤْیَةً فَذَاكَ مَرِیٌّ لَمْ یَرَ لَمْ یُرَ لَایَرٰی لَایُرٰی لَنْ یَّرٰی لَنْ یُّرٰی اَلْاَمْرُمِنْهُ رَلِتُرَ لِیَرَ لِیُرَ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتَرَ لَاتُرَ لَایَرَ لَایُرَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَرًی مَرَیَانِ مَرَآءٍ وَّمُرَیٍّ وَالْاٰلَةُ مِنْهُ مِرًی مِرَیَانِ مَرَآءٍ وَّمُرَیٍّ، مِرَاةٌ مِرَاتَانِ مَرَآءٍ وَّمُرَیِّیَةٌ، مِرَآءٌ مِرَآءَانِ (مِرَاوَانِ) مَرَآءِیُّ مُرَیِّیٌّ وَّمُرَیِّیَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَکَّرُمِنْهُ اَرٰی اَرَیَانِ اَرَوْنَ اَرَآءٍ وَّاُرَیٍّ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ رُؤْیٰی رُؤْیَیَانِ رُؤْیَیَاتٌ رُؤًی وَّرُؤَیّٰی فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَرَاهُ وَاَرِ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔رَاٰی رَاَیَا رَاَوْا رَاَتْ رَاَتَا رَاَیْنَ رَاَیْتَ رَاَیْتُمَا رَاَیْتُمْ رَاَیْتِ رَاَیْتُمَا رَاَیْتُنَّ رَاَیْتُ رَاَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔رُءِیَ رُءِیَا رُءُوْا رُءِیَتْ رُءِیَتَا رُءِیْنَ رُءِیْتَ رُءِیْتُمَا رُءِیْتُمْ رُءِیْتِ رُءِیْتُمَا رُءِیْتُنَّ رُءِیْتُ رُءِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَارَاٰی مَارَاَیَا مَارَاَوْا مَارَاَتْ مَارَاَتَا مَارَاَیْنَ مَارَاَیْتَ مَارَاَیْتُمَا مَارَاَیْتُمْ مَارَاَیْتِ مَارَاَیْتُمَا مَارَاَیْتُنَّ مَارَاَیْتُ مَارَاَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَارُءِیَ مَارُءِیَا مَارُءُوْا مَارُءِیَتْ مَارُءِیَتَا مَارُءِیْنَ مَارُءِیْتَ مَارُءِیْتُمَا مَارُءِیْتُمْ مَارُءِیْتِ مَارُءِیْتُمَا مَارُءِیْتُنَّ مَارُءِیْتُ مَارُءِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔یَرٰی یَرَیَانِ یَرَوْنَ تَرٰی تَرَیَانِ یَرَیْنَ تَرٰی تَرَیَانِ تَرَوْنَ تَرَیْنَ تَرَیَانِ تَرَیْنَ اَرٰی نَرٰی،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- یُرٰی یُرَیَانِ یُرَوْنَ تُرٰی تُرَیَانِ یُرَیْنَ تُرٰی تُرَیَانِ تُرَوْنَ تُرَیْنَ تُرَیَانِ تُرَیْنَ اُرٰی نُرٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَایَرٰی لَایَرَیَانِ لَایَرَوْنَ لَاتَرٰی لَاتَرَیَانِ لَایَرَیْنَ لَاتَرٰی لَاتَرَیَانِ لَاتَرَوْنَ لَاتَرَیْنَ لَاتَرَیَانِ لَاتَرَیْنَ لَآاَرٰی لَانَرٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَایُرٰی لَایُرَیَانِ لَایُرَوْنَ لَاتُرٰی لَاتُرَیَانِ لَایُرَیْنَ لَاتُرٰی لَاتُرَیَانِ لَاتُرَوْنَ لَاتُرَیْنَ لَاتُرَیَانِ لَاتُرَیْنَ لَآاُرٰی لَانُرٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف- لَیَرَیَنَّ لَیَرَیَانِّ لَیَرَوُنَّ لَتَرَیَنَّ لَتَرَیَانِّ لَیَرَیْنَانِّ لَتَرَیَنَّ لَتَرَیَانِّ لَتَرَوُنَّ لَتَرَیِنَّ لَتَرَیَانِّ لَتَرَیْنَانِّ لَاَرَیَنَّ لَنَرَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول- لَیُرَیَنَّ لَیُرَیَانِّ لَیُرَوُنَّ لَتُرَیَنَّ لَتُرَیَانِّ لَیُرَیْنَانِّ لَتُرَیَنَّ لَتُرَیَانِّ لَتُرَوُنَّ لَتُرَیِنَّ لَتُرَیَانِّ لَتُرَیْنَانِّ لَاُرَیَنَّ لَنُرَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف- لَیَرَیَنْ لَیَرَوُنْ لَتَرَیَنْ لَتَرَیَنْ لَتَرَوُنْ لَتَرَیِنْ لَاَرَیَنْ لَنَرَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول- لَیُرَیَنْ لَیُرَوُنْ لَتُرَیَنْ لَتُرَیَنْ لَتُرَوُنْ لَتُرَیِنْ لَاُرَیَنْ لَنُرَیَنْ،

بحث اسم فاعل- رَآءٍ رَآءِ یَانِ (رَآءِ یَیْنِ) رَآءُوْنَ (رَآءِ یْنَ) رُءَاۃٌ رُءَّاءٌ رُءًّی رُؤًیٌّ رُءَیَآءُ رُؤْیَانٌ رِءَآءٌ اَرْءَآءٌ رُءًّی رِءِیٌّ وَّرُوًیءٍ رَآءِ یَۃٌ رَآءِ یَتَانِ (رَآءِ یَتَیْنِ) رَآءِ یَاتٌ رَوَآءٍ رُءًّی وَّرُوَیْئِیَۃٌ،

بحث اسم مفعول- مَرْءِیٌّ مَرْءِ یَّانِ (مَرْءِ یَّیْنِ) مَرْءِ یُّوْنَ (مَرْءِ یِّیْنَ) مَرْءِ یَّۃٌ مَرْءِ یَّتَانِ (مَرْءِ یَّتَیْنِ) مَرْءِ یَّاتٌ مَرَآءِیُّ مُرَیْئِیٌّ وَّمُرَیْئِیَّۃٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ یَرَ لَمْ یَرَیَا لَمْ یَرَوْا لَمْ تَرَ لَمْ تَرَیَا لَمْ یَرَیْنَ لَمْ تَرَ لَمْ تَرَیَا لَمْ تَرَوْا لَمْ تَرَیْ لَمْ تَرَیَا لَمْ تَرَیْنَ لَمْ اَرَ لَمْ نَرَ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ یُرَ لَمْ یُرَیَا لَمْ یُرَوْا لَمْ تُرَ لَمْ تُرَیَا لَمْ یُرَیْنَ لَمْ تُرَ لَمْ تُرَیَا لَمْ تُرَوْا لَمْ تُرَیْ لَمْ تُرَیَا لَمْ تُرَیْنَ لَمْ اُرَ لَمْ نُرَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف- لَنْ یَّرٰی لَنْ یَّرَیَا لَنْ یَّرَوْا لَنْ تَرٰی لَنْ تَرَیَا لَنْ یَّرَیْنَ لَنْ تَرٰی لَنْ تَرَیَا لَنْ تَرَوْا لَنْ تَرَیْ لَنْ تَرَیَا لَنْ تَرَیْنَ لَنْ اَرٰی لَنْ نَّرٰی،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول- لَنْ یُّرٰی لَنْ یُّرَیَا لَنْ یُّرَوْا لَنْ تُرٰی لَنْ تُرَیَا لَنْ یُّرَیْنَ لَنْ تُرٰی لَنْ تُرَیَا لَنْ تُرَوْا لَنْ تُرَیْ لَنْ تُرَیَا لَنْ تُرَیْنَ لَنْ اُرٰی لَنْ نُّرٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف- رَ رَیَا رَوْا رَیْ رَیَا رَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - رَیَنَّ رَیَانِّ رَوُنَّ رَیِنَّ رَیَانِّ رَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - رَیَنْ رَوُنْ رَیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُرَ لِتُرَیَا لِتُرَوْا لِتُرَیْ لِتُرَیَا لِتُرَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتُرَیَنَّ لِتُرَیَانِّ لِتُرَوُنَّ لِتُرَیِنَّ لِتُرَیَانِّ لِتُرَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتُرَیَنْ لِتُرَوُنْ لِتُرَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیَرَ لِیَرَیَا لِیَرَوْا لِتَرَ لِتَرَیَا لِیَرَیْنَ لِاَرَ لِنَرَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیَرَیَنَّ لِیَرَیَانِّ لِیَرَوُنَّ لِتَرَیَنَّ لِتَرَیَانِّ لِیَرَیْنَانِّ لِاَرَیَنَّ لِنَرَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیَرَیَنْ لِیَرَوُنْ لِتَرَیَنْ لِاَرَیَنْ لِنَرَیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُرَ لِیُرَیَا لِیُرَوْا لِتُرَ لِتُرَیَا لِیُرَیْنَ لِاُرَ لِنُرَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُرَیَنَّ لِیُرَیَانِّ لِیُرَوُنَّ لِتُرَیَنَّ لِتُرَیَانِّ لِیُرَیْنَانِّ لِاُرَیَنَّ لِنُرَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُرَیَنْ لِیُرَوُنْ لِتُرَیَنْ لِاُرَیَنْ لِنُرَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتَرَ لَاتَرَیَا لَاتَرَوْا لَاتَرَیْ لَاتَرَیَا لَاتَرَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتَرَیَنَّ لَاتَرَیَانِّ لَاتَرَوُنَّ لَاتَرَیِنَّ لَاتَرَیَانِّ لَاتَرَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتَرَیَنْ لَاتَرَوُنْ لَاتَرَیِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُرَ لَاتُرَیَا لَاتُرَوْا لَاتُرَیْ لَاتُرَیَا لَاتُرَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُرَیَنَّ لَاتُرَیَانِّ لَاتُرَوُنَّ لَاتُرَیِنَّ لَاتُرَیَانِّ لَاتُرَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُرَیَنْ لَاتُرَوُنْ لَاتُرَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایَرَ لَایَرَیَا لَایَرَوْا لَاتَرَ لَاتَرَیَا لَایَرَیْنَ لَآاَرَ لَانَرَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایَرَیَنَّ لَایَرَیَانِّ لَایَرَوُنَّ لَاتَرَیَنَّ لَاتَرَیَانِّ لَایَرَیْنَانِّ لَآاَرَیَنَّ لَانَرَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایَرَیَنْ لَایَرَوُنْ لَاتَرَیَنْ لَآاَرَیَنْ لَانَرَیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُرَ لَایُرَیَا لَایُرَوْا لَاتُرَ لَاتُرَیَا لَایُرَیْنَ لَآاُرَ لَانُرَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُرَیَنَّ لَایُرَیَانِّ لَایُرَوُنَّ لَاتُرَیَنَّ لَاتُرَیَانِّ لَایُرَیْنَانِّ لَآاُرَیَنَّ لَانُرَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُرَیَنْ لَایُرَوُنْ لَاتُرَیَنْ لَآاُرَیَنْ لَانُرَیَنْ،

☆☆☆☆☆

باب سوم صرف صغیر ثلاثی مجرد مہموز العین وناقص یائی

ازباب "فَعَلَ یَفْعَلُ" جیسے "اَلدَّأْیُ" (دھوکہ دینا)

دَای یَدْای دَأْیًا **فَھُوَ** دَآءٍ وَّدُءِ یٌ یُدْای دَأْیًا **فَذَاكَ** مَدْءِ یٌّ لَمْ یَدْءَ لَمْ یُدْءَ لَایَدْءٰ ی لَایُدْءٰ ی لَنْ یَّدْءٰ ی لَنْ یُدْءٰ ی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** اِدْءَ لِتُدْءَ لِیَدْءَ لِیُدْءَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَدْءَ لَاتُدْءَ لَایَدْءَ لَایُدْءَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَدْئًی مَدْئَیَانِ مَدَآءٍ وَّمُدَیْءٍ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِدْئًی مِدْئَیَانِ مَدَآءٍ وَّمُدَیْءٍ، مِدْءَ اۃٌ مِدْءَ اتَانِ مَدَآءٍ وَّمُدَیْئِیَۃٌ، مِدْءَ آءٌ مِدْءَ آءَ انِ (مِدْءَ اوَانِ) مَدَآئِیُّ مُدَیْئِیٌّ وَّمُدَیْئِیَّۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَدْءٰ ی اَدْأَیَانِ اَدْأَوْنَ اَدَاءٍ وَّاُدَیْءٍ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ** دُؤْیٰی دُؤْیَیَانِ دُؤْیَیَاتٌ دُؤًی وَّدُؤَیِّی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ** مَآاَدْءٰ ہُ وَاَدْءِ بِہٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مہموز العین وناقص یائی

ازباب ومصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

دَای یَدٰی دَایًا **فَھُوَ** دَآءٍ وَّدُءِ یٌ یُدٰی دَایًا **فَذَاكَ** مَدِیٌّ لَمْ یَدَ لَمْ یُدَ لَایَدٰی لَایُدٰی لَنْ یَّدٰی لَنْ یُدٰی **اَلْاَمْرُ مِنْہُ** دَ لِتُدَ لِیَدَ لِیُدَ **وَالنَّھْیُ عَنْہُ** لَاتَدَ لَاتُدَ لَایَدَ لَایُدَ **اَلظَّرْفُ مِنْہُ** مَدًی مَّدَیَانِ مَدَآءٍ وَّمُدَیٍّ **وَالْاٰلَۃُ مِنْہُ** مِدًی مِدَیَانِ مَدَآءٍ وَّمُدَیٍّ، مِدَاۃٌ مِدَاتَانِ مَدَآءٍ وَّمُدَیِّیَۃٌ، مِدَآءٌ مِدَآءَ انِ (مِدَاوَانِ) مَدَآئِیُّ مُدَیِّیٌّ وَّمُدَیِّیَّۃٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ الْمُذَکَّرُ مِنْہُ** اَدٰی اَدَیَانِ اَدَوْنَ اَدَآءٍ وَّاُدَیٍّ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْہُ** دُوْیٰی دُوْیَیَانِ دُوْیَیَاتٌ دُوًی وَّدُوَیِّی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْہُ** مَآاَدَاہُ وَاَدِ بِہٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-دَای دَأَیَا دَأَوْا دَأَتْ دَأَتَا دَأَیْنَ دَأَیْتَ دَأَیْتُمَا دَأَیْتُمْ دَأَیْتِ دَأَیْتُمَا دَأَیْتُنَّ دَأَیْتُ دَأَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-دُئِیَ دُئِیَا دُؤُوْا دُئِیَتْ دُئِیَتَا دُئِیْنَ دُئِیْتَ دُئِیْتُمَا دُئِیْتُمْ دُئِیْتِ دُئِیْتُمَا دُئِیْتُنَّ دُئِیْتُ دُئِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَادَای مَادَأَیَا مَادَأَوْا مَادَأَتْ مَادَأَتَا مَادَأَیْنَ مَادَأَیْتَ مَادَأَیْتُمَا مَادَأَیْتُمْ مَادَأَیْتِ مَادَأَیْتُمَا مَادَأَیْتُنَّ مَادَأَیْتُ مَادَأَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَادُئِیَ مَادُئِیَا مَادُؤُوْا مَادُئِیَتْ مَادُئِیَتَا مَادُئِیْنَ مَادُئِیْتَ مَادُئِیْتُمَا مَادُئِیْتُمْ مَادُئِیْتِ مَادُئِیْتُمَا مَادُئِیْتُنَّ مَادُئِیْتُ مَادُئِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یَدْای یَدْأَیَانِ یَدْأَوْنَ تَدْای تَدْأَیَانِ یَدْأَیْنَ تَدْای تَدْأَیَانِ تَدْأَوْنَ تَدْأَیْنَ تَدْأَیَانِ تَدْأَیْنَ اَدْای نَدْای،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-یُدْاٰی یُدْأَیَانِ یُدْأَوْنَ تُدْاٰی تُدْأَیَانِ یُدْأَیْنَ تُدْاٰی تُدْأَیَانِ تُدْأَوْنَ تُدْأَیْنَ تُدْأَیَانِ تُدْأَیْنَ اُدْاٰی نُدْاٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَدْاٰی لَایَدْأَیَانِ لَایَدْأَوْنَ لَاتَدْاٰی لَاتَدْأَیَانِ لَایَدْأَیْنَ لَاتَدْاٰی لَاتَدْأَیَانِ لَاتَدْأَوْنَ لَاتَدْأَیْنَ لَاتَدْأَیَانِ لَاتَدْأَیْنَ لَآاَدْاٰی لَانَدْاٰی،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُدْاٰی لَایُدْأَیَانِ لَایُدْأَوْنَ لَاتُدْاٰی لَاتُدْأَیَانِ لَایُدْأَیْنَ لَاتُدْاٰی لَاتُدْأَیَانِ لَاتُدْأَوْنَ لَاتُدْأَیْنَ لَاتُدْأَیَانِ لَاتُدْأَیْنَ لَآاُدْاٰی لَانُدْاٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف-لَیَدْأَیَنَّ لَیَدْأَیَانِّ لَیَدْأَوُنَّ لَتَدْأَیَنَّ لَتَدْأَیَانِّ لَیَدْأَیْنَانِّ لَتَدْأَیَنَّ لَتَدْأَیَانِّ لَتَدْأَوُنَّ لَتَدْأَیِنَّ لَتَدْأَیَانِّ لَتَدْأَیْنَانِّ لَاَدْأَیَنَّ لَنَدْأَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُدْأَیَنَّ لَیُدْأَیَانِّ لَیُدْأَوُنَّ لَتُدْأَیَنَّ لَتُدْأَیَانِّ لَیُدْأَیْنَانِّ لَتُدْأَیَنَّ لَتُدْأَیَانِّ لَتُدْأَوُنَّ لَتُدْأَیِنَّ لَتُدْأَیَانِّ لَتُدْأَیْنَانِّ لَاُدْأَیَنَّ لَنُدْأَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَدْأَیَنْ لَیَدْأَوُنْ لَتَدْأَیَنْ لَتَدْأَیَنْ لَتَدْأَوُنْ لَتَدْأَیِنْ لَاَدْأَیَنْ لَنَدْأَیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُدْأَیَنْ لَیُدْأَوُنْ لَتُدْأَیَنْ لَتُدْأَیَنْ لَتُدْأَوُنْ لَتُدْأَیِنْ لَاُدْأَیَنْ لَنُدْأَیَنْ،

بحث اسم فاعل-دَاءٍ دَائِیَانِ (دَائِیَیْنِ) دَاءُوْنَ (دَائِیْنَ) دُءَاةٌ دُءًّی آءٌ دُءًّی دُؤِیٌّ دُءَیَاءُ دُؤْیَانٌ دِءَ آءٌ اَدْءَ آءٌ دُؤًی دِئِیٌّ وَّدُوَیْءٍ دَآئِیَةٌ دَآئِیَتَانِ (دَآئِیَتَیْنِ) دَآئِیَاتٌ دَوَاءٍ دُؤًّی وَّدُوَیْئِیَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَدْئِیٌّ مَّدْئِیَّانِ (مَدْئِیَّیْنِ) مَدْئِیُّوْنَ(مَدْئِیِّیْنَ) مَدْئِیَّةٌ مَّدْئِیَّتَانِ(مَدْئِیَّتَیْنِ) مَدْئِیَّاتٌ مَّدَآئِیُّ مُدَیْئِیٌّ وَّمُدَیْئِیَّةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَدْءَ لَمْ یَدْأَیَا لَمْ یَدْأَوْا لَمْ تَدْءَ لَمْ تَدْأَیَا لَمْ یَدْأَیْنَ لَمْ تَدْءَ لَمْ تَدْأَیَا لَمْ تَدْأَوْا لَمْ تَدْأَیْ لَمْ تَدْأَیَا لَمْ تَدْأَیْنَ لَمْ اَدْءَ لَمْ نَدْءَ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُدْءَ لَمْ یُدْأَیَا لَمْ یُدْأَوْا لَمْ تُدْءَ لَمْ تُدْأَیَا لَمْ یُدْأَیْنَ لَمْ تُدْءَ لَمْ تُدْأَیَا لَمْ تُدْأَوْا لَمْ تُدْأَیْ لَمْ تُدْأَیَا لَمْ تُدْأَیْنَ لَمْ اُدْءَ لَمْ نُدْءَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّدْاٰی لَنْ یَّدْأَیَا لَنْ یَّدْأَوْا لَنْ تَدْاٰی لَنْ تَدْأَیَا لَنْ یَّدْأَیْنَ لَنْ تَدْاٰی لَنْ تَدْأَیَا لَنْ تَدْأَوْا لَنْ تَدْأَیْ لَنْ تَدْأَیَا لَنْ تَدْأَیْنَ لَنْ اَدْاٰی لَنْ نَّدْاٰی،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّدْاٰی لَنْ یُّدْأَیَا لَنْ یُّدْأَوْا لَنْ تُدْاٰی لَنْ تُدْأَیَا لَنْ یُّدْأَیْنَ لَنْ تُدْاٰی لَنْ تُدْأَیَا لَنْ تُدْأَوْا لَنْ تُدْأَیْ لَنْ تُدْأَیَا لَنْ تُدْأَیْنَ لَنْ اُدْاٰی لَنْ نُّدْاٰی،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِدْءَ اِدْأَیَا اِدْأَوْا اِدْأَیْ اِدْأَیَا اِدْأَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -اِدْأَیَنَّ اِدْأَیَانِّ اِدْأَوُنَّ اِدْأَیِنَّ اِدْأَیَانِّ اِدْأَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اِدْأَیَنْ اِدْأَوُنْ اِدْأَیِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُدْءَ لِتُدْأَیَا لِتُدْأَوُا لِتُدْأَیْ لِتُدْأَیَا لِتُدْأَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُدْأَیَنَّ لِتُدْأَیَانِّ لِتُدْأَوُنَّ لِتُدْأَیِنَّ لِتُدْأَیَانِّ لِتُدْأَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُدْأَیَنْ لِتُدْأَوُنْ لِتُدْأَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَدْءَ لِیَدْأَیَا لِیَدْأَوُا لِتَدْءَ لِتَدْأَیَا لِیَدْأَیْنَ لِأَدْءَ لِنَدْءَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَدْأَیَنَّ لِیَدْأَیَانِّ لِیَدْأَوُنَّ لِتَدْأَیَنَّ لِتَدْأَیَانِّ لِیَدْأَیْنَانِّ لِأَدْأَیَنَّ لِنَدْأَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَدْأَیَنْ لِیَدْأَوُنْ لِتَدْأَیَنْ لِأَدْأَیَنْ لِنَدْأَیَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُدْءَ لِیُدْأَیَا لِیُدْأَوُا لِتُدْءَ لِتُدْأَیَا لِیُدْأَیْنَ لِأُدْءَ لِنُدْءَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُدْأَیَنَّ لِیُدْأَیَانِّ لِیُدْأَوُنَّ لِتُدْأَیَنَّ لِتُدْأَیَانِّ لِیُدْأَیْنَانِّ لِأُدْأَیَنَّ لِنُدْأَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُدْأَیَنْ لِیُدْأَوُنْ لِتُدْأَیَنْ لِأُدْأَیَنْ لِنُدْأَیَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَدْءَ لَاتَدْأَیَا لَاتَدْأَوُا لَاتَدْأَیْ لَاتَدْأَیَا لَاتَدْأَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَدْأَیَنَّ لَاتَدْأَیَانِّ لَاتَدْأَوُنَّ لَاتَدْأَیِنَّ لَاتَدْأَیَانِّ لَاتَدْأَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَدْأَیَنْ لَاتَدْأَوُنْ لَاتَدْأَیِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُدْءَ لَاتُدْأَیَا لَاتُدْأَوُا لَاتُدْأَیْ لَاتُدْأَیَا لَاتُدْأَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُدْأَیَنَّ لَاتُدْأَیَانِّ لَاتُدْأَوُنَّ لَاتُدْأَیِنَّ لَاتُدْأَیَانِّ لَاتُدْأَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُدْأَیَنْ لَاتُدْأَوُنْ لَاتُدْأَیِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَدْءَ لَایَدْأَیَا لَایَدْأَوُا لَاتَدْأْ لَاتَدْأَیَا لَایَدْأَیْنَ لَاأَدْءَ لَانَدْءَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَدْأَیَنَّ لَایَدْأَیَانِّ لَایَدْأَوُنَّ لَاتَدْأَیَنَّ لَاتَدْأَیَانِّ لَایَدْأَیْنَانِّ لَاأَدْأَیَنَّ لَانَدْأَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَدْأَیَنْ لَایَدْأَوُنْ لَاتَدْأَیَنْ لَاأَدْأَیَنْ لَانَدْأَیَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُدْءَ لَایُدْأَیَا لَایُدْأَوُا لَاتُدْءَ لَاتُدْأَیَا لَایُدْأَیْنَ لَاأُدْءَ لَانُدْءَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُدْأَیَنَّ لَایُدْأَیَانِّ لَایُدْأَوُنَّ لَاتُدْأَیَنَّ لَاتُدْأَیَانِّ لَایُدْأَیْنَانِّ لَاأُدْأَیَنَّ لَانُدْأَیَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُدْأَیَنْ لَایُدْأَوُنْ لَاتُدْأَیَنْ لَاأُدْأَیَنْ لَانُدْأَیَنْ،

☆☆☆☆☆

باب چهارم صرف صغیر ثلاثی مجرد مثالِ واوی ومهموز اللام

ازباب "فَعَلَ يَفْعَلُ" جیسے "اَلْوَبَأُ وَالْوَبَآءُ" (اشارہ کرنا)

وَبَأَ يَبَأُ وَبْأً وَّوَبَآءً فَهُوَ وَابِئٌ وَّوُبِئَ يُوْبَأُ وَبْأً وَّوَبَآءً فَذَاكَ مَوْبُوْءٌ لَمْ يَبَأْ لَمْ يُوْبَأْ لَايَبَأُ لَايُوْبَأُ لَنْ يَّبَأَ لَنْ يُّوْبَأَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِيْبَأْ لِتُوْبَأْ لِيَبَأْ لِيُوْبَأْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَبَأْ لَاتُوْبَأْ لَايَبَأْ لَايُوْبَأْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوْبِئٌ مَّوْبِئَانِ مَوَابِئُ وَمُوَيْبِئٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِيْبَأٌ مِّيْبَئَانِ مَوَابِئُ وَمُوَيْبِئٌ، مِيْبَأَةٌ مِّيْبَأَتَانِ مَوَابِئُ وَمُوَيْبِئَةٌ، مِيْبَآءٌ مِّيْبَآءَانِ مَوَابِيْئُ مُوَيْبِيْئٌ وَّمُوَيْبِيْئَةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوْبَأُ اَوْبَانِ اَوْبَأُوْنَ اَوَابِئُ وَاُوَيْبِئٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ وُبْئٰى وُبْأَيَانِ وُبْأَيَاتٌ وُّبَأٌ وَّوُبَيْئٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوْبَأَهٗ وَاَوْبِئْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مثالِ واوی ومهموزاللّام

ازباب ومصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

وَبَأَ يَبَأُ وَبْأً وَّوَبَآءً فَهُوَ وَابِئٌ وَّوُبِئَ يُوْبَأُ وَبْأً وَّوَبَآءً فَذَاكَ مَوْبُوٌّ لَمْ يَبَا لَمْ يُوْبَا لَايَبَأُ لَايُوْبَأُ لَنْ يَّبَأَ لَنْ يُّوْبَأَ اَلْاَمْرُ مِنْهُ اِيْبَا لِتُوْبَا لِيَبَا لِيُوْبَا وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتَبَا لَاتُوْبَا لَايَبَا لَايُوْبَا اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوْبِئٌ مَّوْبِيَانِ مَوَابِئُ وَمُوَيْبِئٌ وَّالْاٰلَةُ مِنْهُ مِيْبَأٌ مِّيْبَئَانِ مَوَابِئُ وَمُوَيْبِئٌ، مِيْبَأَةٌ مِّيْبَأَتَانِ مَوَابِئُ وَمُوَيْبِئَةٌ، مِيْبَآءٌ مِّيْبَآءَانِ (مِيْبَاوَانِ) مَوَابِيُّ مُوَيْبِيٌّ وَّمُوَيْبِيَّةٌ اَفْعَلُ التَّفْضِيْلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوْبَأُ اَوْبَانِ اَوْبَأُوْنَ اَوَابِئُ وَاُوَيْبِئٌ وَّالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُبْئٰى اُبْأَيَانِ اُبْأَيَاتٌ اُبَأٌ وَّوُبَيّٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَآاَوْبَأَهٗ وَاَوْبِئْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔وَبَأَ وَبَا وَبَأُوْا وَبَأَتْ وَبَأَتَا وَبَأْنَ وَبَأْتَ وَبَأْتُمَا وَبَأْتُمْ وَبَأْتِ وَبَأْتُمَا وَبَأْتُنَّ وَبَأْتُ وَبَأْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجهول۔وُبِئَ وُبِئَا وُبِئُوْا وُبِئَتْ وُبِئَتَا وُبِئْنَ وُبِئْتَ وُبِئْتُمَا وُبِئْتُمْ وُبِئْتِ وُبِئْتُمَا وُبِئْتُنَّ وُبِئْتُ وُبِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاوَبَأَ مَا وَبَا مَاوَبَأُوْا مَاوَبَأَتْ مَاوَبَأَتَا مَاوَبَأْنَ مَاوَبَأْتَ مَاوَبَأْتُمَا مَاوَبَأْتُمْ مَاوَبَأْتِ مَاوَبَأْتُمَا مَاوَبَأْتُنَّ مَاوَبَأْتُ مَاوَبَأْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجهول۔مَاوُبِئَ مَاوُبِئَا مَاوُبِئُوْا مَاوُبِئَتْ مَاوُبِئَتَا مَاوُبِئْنَ مَاوُبِئْتَ مَاوُبِئْتُمَا مَاوُبِئْتُمْ مَاوُبِئْتِ مَاوُبِئْتُمَا مَاوُبِئْتُنَّ مَاوُبِئْتُ مَاوُبِئْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔يَبَأُ يَبَئَانِ يَبَؤُوْنَ تَبَأُ تَبَئَانِ يَبَأْنَ تَبَأُ تَبَئَانِ تَبَؤُوْنَ تَبَئِيْنَ تَبَئَانِ تَبَأْنَ اَبَأُ نَبَأُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجهول۔يُوْبَأُ يُوْبَئَانِ يُوْبَؤُوْنَ تُوْبَأُ تُوْبَئَانِ يُوْبَأْنَ تُوْبَأُ تُوْبَئَانِ تُوْبَؤُوْنَ تُوْبَئِيْنَ تُوْبَئَانِ تُوْبَأْنَ اُوْبَأُ نُوْبَأُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایَبَأُ لَایَبَئَانِ لَایَبَؤُوْنَ لَاتَبَأُ لَاتَبَئَانِ لَایَبَأْنَ لَاتَبَأُ لَاتَبَئَانِ لَاتَبَؤُوْنَ لَاتَبَئِیْنَ لَاتَبَئَانِ لَاتَبَأْنَ لَآبَأُ لَانَبَأُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَایُوْبَأُ لَایُوْبَئَانِ لَایُوْبَؤُوْنَ لَاتُوْبَأُ لَاتُوْبَئَانِ لَایُوْبَأْنَ لَاتُوْبَأُ لَاتُوْبَئَانِ لَاتُوْبَؤُوْنَ لَاتُوْبَئِیْنَ لَاتُوْبَئَانِ لَاتُوْبَأْنَ لَآوْبَأُ لَانُوْبَأُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَیَبَأَنَّ لَیَبَئَانِّ لَیَبَؤُنَّ لَتَبَأَنَّ لَتَبَئَانِّ لَیَبَأْنَانِّ لَتَبَأَنَّ لَتَبَئَانِّ لَتَبَؤُنَّ لَتَبَئِنَّ لَتَبَئَانِّ لَتَبَأْنَانِّ لَاَبَأَنَّ لَنَبَأَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُوْبَأَنَّ لَیُوْبَئَانِّ لَیُوْبَؤُنَّ لَتُوْبَأَنَّ لَتُوْبَئَانِّ لَیُوْبَأْنَانِّ لَتُوْبَأَنَّ لَتُوْبَئَانِّ لَتُوْبَؤُنَّ لَتُوْبَئِنَّ لَتُوْبَئَانِّ لَتُوْبَأْنَانِّ لَاُوْبَأَنَّ لَنُوْبَأَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف-لَیَبَأَنْ لَیَبَؤُنْ لَتَبَأَنْ لَتَبَأَنْ لَتَبَؤُنْ لَتَبَئِنْ لَاَبَأَنْ لَنَبَأَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول-لَیُوْبَأَنْ لَیُوْبَؤُنْ لَتُوْبَأَنْ لَتُوْبَأَنْ لَتُوْبَؤُنْ لَتُوْبَئِنْ لَاُوْبَأَنْ لَنُوْبَأَنْ،

بحث اسم فاعل-وَابِئٌ وَّابِئَانِ (وَابِئَیْنِ) وَابِئُوْنَ (وَابِئِیْنَ) وَبَأَةٌ وُّبَّآءٌ وُّبَّأٌ وُّبَأٌ وُّبَئَاءُ وُبَاءٌ وِبَآءٌ اَوْبَآءٌ وُّبَأٌ وُّبُوْءٌ وَّاُوَیْبِئٌ وَّابِئَۃٌ وَّابِئَتَانِ (وَابِئَتَیْنِ) وَابِئَاتٌ اَوَابِئُ وُبَّأٌ وَّاُوَیْبِئَۃٌ،

بحث اسم مفعول-مَوْبُوْءٌ مَّوْبُوْءَانِ (مَوْبُوْءَیْنِ) مَوْبُوْءُوْنَ (مَوْبُوْءِیْنَ) مَوْبُوْءَۃٌ مَّوْبُوْءَتَانِ (مَوْبُوْءَتَیْنِ) مَوْبُوْءَاتٌ مَّوَابِیْءُ مُوَیْبِیْئٌ وَّمُوَیْبِیْئَۃٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَبَأْ لَمْ یَبَا لَمْ یَبَأُوْا لَمْ تَبَأْ لَمْ تَبَا لَمْ یَبَأْنَ لَمْ تَبَأْ لَمْ تَبَا لَمْ تَبَأُوْا لَمْ تَبَئِیْ لَمْ تَبَا لَمْ تَبَأْنَ لَمْ اَبَأْ لَمْ نَبَأْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُوْبَأْ لَمْ یُوْبَا لَمْ یُوْبَأُوْا لَمْ تُوْبَأْ لَمْ تُوْبَا لَمْ یُوْبَأْنَ لَمْ تُوْبَأْ لَمْ تُوْبَا لَمْ تُوْبَأُوْا لَمْ تُوْبَئِیْ لَمْ تُوْبَا لَمْ تُوْبَأْنَ لَمْ اُوْبَأْ لَمْ نُوْبَأْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف-لَنْ یَّبَأَ لَنْ یَّبَا لَنْ یَّبَأُوْا لَنْ تَبَأَ لَنْ تَبَا لَنْ یَّبَأْنَ لَنْ تَبَأَ لَنْ تَبَا لَنْ تَبَأُوْا لَنْ تَبَئِیْ لَنْ تَبَا لَنْ تَبَأْنَ لَنْ اَبَأَ لَنْ نَّبَأَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّوْبَأَ لَنْ یُّوْبَا لَنْ یُّوْبَأُوْا لَنْ تُوْبَأَ لَنْ تُوْبَا لَنْ یُّوْبَأْنَ لَنْ تُوْبَأَ لَنْ تُوْبَا لَنْ تُوْبَأُوْا لَنْ تُوْبَئِیْ لَنْ تُوْبَا لَنْ تُوْبَأْنَ لَنْ اُوْبَأَ لَنْ نُّوْبَأَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اِیْبَأْ اِیْبَا اِیْبَأُوْا اِیْبَئِیْ اِیْبَا اِیْبَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اِیْبَأَنَّ اِیْبَئَانِّ اِیْبَؤُنَّ اِیْبَئِنَّ اِیْبَئَانِّ اِیْبَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -اِیبَأَنْ اِیبُؤُنْ اِیبَئِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُوْبَأْ لِتُوْبَا لِتُوْبَأُوْا لِتُوْبَئِیْ لِتُوْبَا لِتُوْبَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُوْبَأَنَّ لِتُوْبَئَانِّ لِتُوْبَؤُنَّ لِتُوْبَئِنَّ لِتُوْبَئَانِّ لِتُوْبَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُوْبَأَنْ لِتُوْبَؤُنْ لِتُوْبَئِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِیَبَأْ لِیَبَا لِیَبَأُوْا لِتَبَأْ لِتَبَا لِیَبَأْنَ لِاَبَأْ لِنَبَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَبَأَنَّ لِیَبَئَانِّ لِیَبَؤُنَّ لِتَبَأَنَّ لِتَبَئَانِّ لِیَبَأْنَانِّ لِاَبَأَنَّ لِنَبَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَبَأَنْ لِیَبَؤُنْ لِتَبَأَنْ لِاَبَأَنْ لِنَبَأَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِیُوْبَأْ لِیُوْبَا لِیُوْبَأُوْا لِتُوْبَأْ لِتُوْبَا لِیُوْبَأْنَ لِاُوْبَأْ لِنُوْبَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُوْبَأَنَّ لِیُوْبَئَانِّ لِیُوْبَؤُنَّ لِتُوْبَأَنَّ لِتُوْبَئَانِّ لِیُوْبَأْنَانِّ لِاُوْبَأَنَّ لِنُوْبَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُوْبَأَنْ لِیُوْبَؤُنْ لِتُوْبَأَنْ لِاُوْبَأَنْ لِنُوْبَأَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتَبَأْ لَاتَبَا لَاتَبَأُوْا لَاتَبَئِیْ لَاتَبَا لَاتَبَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَبَأَنَّ لَاتَبَئَانِّ لَاتَبَؤُنَّ لَاتَبَئِنَّ لَاتَبَئَانِّ لَاتَبَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَبَأَنْ لَاتَبَؤُنْ لَاتَبَئِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُوْبَأْ لَاتُوْبَا لَاتُوْبَأُوْا لَاتُوْبَئِیْ لَاتُوْبَا لَاتُوْبَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوْبَأَنَّ لَاتُوْبَئَانِّ لَاتُوْبَؤُنَّ لَاتُوْبَئِنَّ لَاتُوْبَئَانِّ لَاتُوْبَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوْبَأَنْ لَاتُوْبَؤُنْ لَاتُوْبَئِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَایَبَأْ لَایَبَا لَایَبَأُوْا لَاتَبَأْ لَاتَبَا لَایَبَأْنَ لَآاَبَأْ لَانَبَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَبَأَنَّ لَایَبَئَانِّ لَایَبَؤُنَّ لَاتَبَأَنَّ لَاتَبَئَانِّ لَایَبَأْنَانِّ لَآاَبَأَنَّ لَانَبَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَبَأَنْ لَایَبَؤُنْ لَاتَبَأَنْ لَآاَبَأَنْ لَانَبَأَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَایُوْبَأْ لَایُوْبَا لَایُوْبَأُوْا لَاتُوْبَأْ لَاتُوْبَا لَایُوْبَأْنَ لَآاُوْبَأْ لَانُوْبَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُوْبَأَنَّ لَایُوْبَئَانِّ لَایُوْبَؤُنَّ لَاتُوْبَأَنَّ لَاتُوْبَئَانِّ لَایُوْبَأْنَانِّ لَآاُوْبَأَنَّ لَانُوْبَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُوْبَأَنْ لَایُوْبَؤُنْ لَاتُوْبَأَنْ لَآاُوْبَأَنْ لَانُوْبَأَنْ،

☆☆☆☆☆

باب پنجم صرف صغیر ثلاثی مجرد اجوف یائی ومھموز اللّام

ازباب ''فَعَلَ یَفْعَلُ'' جیسے ''اَلْمَشِیْئَةُ'' (چاہنا)

(نوٹ - اس مادے یعنی شین، یاء اور ہمزہ سے مصدر کے الفاظ ''اَلشَّیْئُ وَالْمَشِیْئَةُ وَالْمَشَآءَةُ'' ابواب ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' اور ''فَعَلَ یَفْعِلُ'' دونوں سے مستعمل ہیں ہم نے انکی مکمل گردان باب ''فَعِلَ یَفْعَلُ'' کے عنوان ''باب نہم اجوف یائی ومھموز الفاء'' کے تحت درج کر دی ہے۔ چونکہ کچھ اہلِ لغت نے ان مصادر کو بابِ ''فَعَلَ یَفْعَلُ'' سے بھی شمار کیا ہے اس لئے یہاں بھی باب نمبر ۵ کے طور پر اسکا شمار کیا گیا ہے مگر تفصیلی گردان وہاں ہی ملاحظہ کی جاسکتی ہے)

باب اوّل صرف صغیر ثلاثی مجرد مثال واوی ومھموز اللّام

ازباب ''فَعُلَ یَفْعُلُ'' جیسے 'اَلْوُضُوْءُ وَالْوَضَآءَةُ' (نظیف وحسین ہونا)

وَضُؤَ یَوْضُؤُ وُضُوْؤًا وَّوَضَآءَةً **فَهُوَ** وَضِیْءٌ وَّوُضِیَ یُوْضَأُ وُضُوْؤٌ وَّوَضَآءَةٌ **فَذَاكَ** مَوْضُوْءٌ لَمْ یَوْضُؤْ لَمْ یُوْضَأْ لَایَوْضُؤُ لَایُوْضَأُ لَنْ یَّوْضُؤَ لَنْ یُّوْضَأَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُوْضُؤْ لِتُوْضَأْ لِیَوْضُؤْ لِیُوْضَأْ **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَوْضُؤْ لَاتُوْضَأْ لَایَوْضُؤْ لَایُوْضَأْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مَوْضِیءٌ مَّوْضِئَانِ مَوَاضِیُ وَمُوَیْضِیءٌ **وَالْاٰلَةُ مِنْهُ** مِیْضَأٌ مِّیْضَئَانِ مَوَاضِیُ وَمُوَیْضِیءٌ، مِیْضَأَةٌ مِّیْضَأَتَانِ مَوَاضِیُ وَمُوَیْضِئَةٌ، مِیْضَآءٌ مِّیْضَآءَانِ (مِیْضَاوَانِ) مَوَاضِیْءُ مُوَیْضِیْءٌ وَّمُوَیْضِیْئَةٌ **اَفْعَلُ التَّفْضِیْلِ اَلْمُذَكَّرُ مِنْهُ** اَوْضَأُ اَوْضَأٰنِ اَوْضَؤُوْنَ اَوَاضِیُ وَاُوَیْضِیءٌ **وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ** وُضْئٰی وُضْأَیَانِ وُضْأَیَاتٌ وُضَأٌ وَّوُضَیْئٰی **فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ** مَآاَوْضَأَهٗ وَاَوْضِئْ بِهٖ،

صرف صغیر (۲) ثلاثی مجرد مثال واوی ومھموز اللّام

ازباب ومصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

وَضُوَ یَوْضُؤُ وُضُوًّا وَّوَضَاءَةً **فَهُوَ** وَضِیٌّ وَّاُضِیَ یُوْضَأُ وُضُوًّا وَّوَضَاءَةً **فَذَاكَ** مَوْضُوٌّ لَمْ یَوْضُو لَمْ یُوْضَا لَایَوْضُؤُ لَایُوْضَأُ لَنْ یَّوْضُوَ لَنْ یُّوْضَأَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** اُوْضُوْ لِتُوْضَا لِیَوْضُوْ لِیُوْضَا **وَالنَّهْیُ عَنْهُ** لَاتَوْضُوْ لَاتُوْضَا

لَایَوضُو لَایُوضَا اَلظَّرْفُ مِنْهُ مَوضِعٌ مَّوضِعَان مَوَاضِعُ وَمُوَيْضِعٌ وَالْآلَةُ مِنْهُ مِيضَأٌ مِّيضَئَانِ مَوَاضِئُ وَمُوَيْضِئٌ، مِيضَأَةٌ مِّيضَأَتَانِ مَوَاضِئُ وَمُوَيْضِئَةٌ، مِيضَاءٌ مِّيضَاءَ انِ (مِيضَاوَانِ) مَوَاضِيُّ مُوَيْضِيٌّ وَّمُوَيْضِيَةٌ

اَفْعَلُ التَّفْضِيلِ الْمُذَكَّرُ مِنْهُ اَوْضَأُ اَوْضَأَانِ اَوْضَأُوْنَ اَوَاضِئُ وَاُوَيْضِئٌ وَالْمُؤَنَّثُ مِنْهُ اُضْىٰ اُضْيَانِ اُضْيَاتٌ اُضَأٌ وَّاُضَيّٰى فِعْلُ التَّعَجُّبِ مِنْهُ مَاۤاَوْضَأَهٗ وَاَوْضِئْ بِهٖ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-وَضُؤَ وَضُؤَا وَضُؤُوْا وَضُؤَتْ وَضُؤَتَا وَضُؤْنَ وَضُؤْتَ وَضُؤْتُمَا وَضُؤْتُمْ وَضُؤْتِ وَضُؤْتُمَا وَضُؤْتُنَّ وَضُؤْتُ وَضُؤْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول-وُضِئَ وُضِئَا وُضِئُوْا وُضِئَتْ وُضِئَتَا وُضِئْنَ وُضِئْتَ وُضِئْتُمَا وُضِئْتُمْ وُضِئْتِ وُضِئْتُمَا وُضِئْتُنَّ وُضِئْتُ وُضِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَاوَضُؤَ مَاوَضُؤَا مَاوَضُؤُوْا مَاوَضُؤَتْ مَاوَضُؤَتَا مَاوَضُؤْنَ مَاوَضُؤْتَ مَاوَضُؤْتُمَا مَاوَضُؤْتُمْ مَاوَضُؤْتِ مَاوَضُؤْتُمَا مَاوَضُؤْتُنَّ مَاوَضُؤْتُ مَاوَضُؤْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول-مَاوُضِئَ مَاوُضِئَا مَاوُضِئُوْا مَاوُضِئَتْ مَاوُضِئَتَا مَاوُضِئْنَ مَاوُضِئْتَ مَاوُضِئْتُمَا مَاوُضِئْتُمْ مَاوُضِئْتِ مَاوُضِئْتُمَا مَاوُضِئْتُنَّ مَاوُضِئْتُ مَاوُضِئْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-يَوْضُؤُ يَوْضُؤَانِ يَوْضُؤُوْنَ تَوْضُؤُ تَوْضُؤَانِ يَوْضُؤْنَ تَوْضُؤُ تَوْضُؤَانِ تَوْضُؤُوْنَ تَوْضُئِيْنَ تَوْضُؤَانِ تَوْضُؤْنَ اَوْضُؤُ نَوْضُؤُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول-يُوْضَأُ يُوْضَانِ يُوْضَؤُوْنَ تُوْضَأُ تُوْضَانِ يُوْضَأْنَ تُوْضَأُ تُوْضَانِ تُوْضَؤُوْنَ تُوْضَئِيْنَ تُوْضَانِ تُوْضَأْنَ اُوْضَأُ نُوْضَأُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَايَوْضُؤُ لَايَوْضُؤَانِ لَايَوْضُؤُوْنَ لَاتَوْضُؤُ لَاتَوْضُؤَانِ لَايَوْضُؤْنَ لَاتَوْضُؤُ لَاتَوْضُؤَانِ لَاتَوْضُؤُوْنَ لَاتَوْضُئِيْنَ لَاتَوْضُؤَانِ لَاتَوْضُؤْنَ لَآاَوْضُؤُ لَانَوْضُؤُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول-لَايُوْضَأُ لَايُوْضَانِ لَايُوْضَؤُوْنَ لَاتُوْضَأُ لَاتُوْضَانِ لَايُوْضَأْنَ لَاتُوْضَأُ لَاتُوْضَانِ لَاتُوْضَؤُوْنَ لَاتُوْضَئِيْنَ لَاتُوْضَانِ لَاتُوْضَأْنَ لَآاُوْضَأُ لَانُوْضَأُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف-لَيَوْضُؤَنَّ لَيَوْضُؤَآنِّ لَيَوْضُؤُنَّ لَتَوْضُؤَنَّ لَتَوْضُؤَآنِّ لَيَوْضُؤْنَآنِّ لَتَوْضُؤَنَّ لَتَوْضُؤَآنِّ لَتَوْضُؤُنَّ لَتَوْضُئِنَّ لَتَوْضُؤَآنِّ لَتَوْضُؤْنَآنِّ لَاَوْضُؤَنَّ لَنَوْضُؤَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُوْضَأَنَّ لَیُوْضَآنِّ لَیُوْضَؤُنَّ لَتُوْضَأَنَّ لَتُوْضَآنِّ لَیُوْضَأْنَانِّ لَتُوْضَأَنَّ لَتُوْضَآنِّ لَتُوْضَؤُنَّ لَتُوْضَئِنَّ لَتُوْضَآنِّ لَتُوْضَأْنَانِّ لَاُوْضَأَنَّ لَنُوْضَأَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف-لَیَوْضُؤَنْ لَیَوْضُؤُنْ لَتَوْضُؤَنْ لَتَوْضُؤُنْ لَتَوْضُؤَنْ لَتَوْضُؤُنْ لَتَوْضُئِنْ لَاَوْضُؤَنْ لَنَوْضُؤَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول-لَیُوْضَأَنْ لَیُوْضَؤُنْ لَتُوْضَأَنْ لَتُوْضَأَنْ لَتُوْضَؤُنْ لَتُوْضَئِنْ لَاُوْضَأَنْ لَنُوْضَأَنْ،

بحث صفت مشبّہ-وَضِیْءٌ وَّضِیْئَانِ (وَضِیْئَیْنِ) وَضِیْئُوْنَ (وَضِیْئِیْنَ) وُضَئَاءُ وُضَئَانٌ وِضَائٌ وَضَآءٌ اَوْضَاءٌ وُضُوْءٌ وُضُوْءٌ اَوْضِئَاءُ اَوْضِئَةٌ وَضِیْئَةٌ وَّضِیْئَتَانِ (وَضِیْئَتَیْنِ) وَضِیْئَاتٌ وَّضَائِیُ وُضَیِّئٌ وَّوُضَیِّئَةٌ،

بحث اسم مفعول-مَوْضُوْءٌ مَّوْضُوْءَانِ (مَوْضُوْءَیْنِ) مَوْضُوْؤُوْنَ (مَوْضُوْئِیْنَ) مَوْضُوْءَةٌ مَّوْضُوْءَتَانِ (مَوْضُوْءَتَیْنِ) مَوْضُوْءَاتٌ مَّوَاضِیْئُ مُوَیْضِیْئٌ وَّمُوَیْضِئَةٌ،

بحث فعل جحد معروف-لَمْ یَوْضُؤْ لَمْ یَوْضُؤَا لَمْ یَوْضُؤُوْا لَمْ تَوْضُؤْ لَمْ تَوْضُؤَا لَمْ یَوْضُؤْنَ لَمْ تَوْضُؤْ لَمْ تَوْضُؤَا لَمْ تَوْضُؤُوْا لَمْ تَوْضُئِیْ لَمْ تَوْضُؤَا لَمْ تَوْضُؤْنَ لَمْ اَوْضُؤْ لَمْ نَوْضُؤْ،

بحث فعل جحد مجہول-لَمْ یُوْضَأْ لَمْ یُوْضَا لَمْ یُوْضَؤُوْا لَمْ تُوْضَأْ لَمْ تُوْضَا لَمْ یُوْضَأْنَ لَمْ تُوْضَأْ لَمْ تُوْضَا لَمْ تُوْضَؤُوْا لَمْ تُوْضَئِیْ لَمْ تُوْضَا لَمْ تُوْضَأْنَ لَمْ اُوْضَأْ لَمْ نُوْضَأْ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف-لَنْ یَّوْضُؤَ لَنْ یَّوْضُؤَا لَنْ یَّوْضُؤُوْا لَنْ تَوْضُؤَ لَنْ تَوْضُؤَا لَنْ یَّوْضُؤْنَ لَنْ تَوْضُؤَ لَنْ تَوْضُؤَا لَنْ تَوْضُؤُوْا لَنْ تَوْضُئِیْ لَنْ تَوْضُؤَا لَنْ تَوْضُؤْنَ لَنْ اَوْضُؤَ لَنْ نَّوْضُؤَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول-لَنْ یُّوْضَأَ لَنْ یُّوْضَا لَنْ یُّوْضَؤُوْا لَنْ تُوْضَأَ لَنْ تُوْضَا لَنْ یُّوْضَأْنَ لَنْ تُوْضَأَ لَنْ تُوْضَا لَنْ تُوْضَؤُوْا لَنْ تُوْضَئِیْ لَنْ تُوْضَا لَنْ تُوْضَأْنَ لَنْ اُوْضَأَ لَنْ نُّوْضَأَ،

بحث فعل امر حاضر معروف-اُوْضُؤْ اُوْضُؤَا اُوْضُؤُوْا اُوْضُئِیْ اُوْضُؤَا اُوْضُؤْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ-اُوْضُؤَنَّ اُوْضُؤَآنِّ اُوْضُؤُنَّ اُوْضُئِنَّ اُوْضُؤَآنِّ اُوْضُؤْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ-اُوْضُؤَنْ اُوْضُؤُنْ اُوْضُئِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول-لِتُوْضَأْ لِتُوْضَا لِتُوْضَؤُوْا لِتُوْضَئِیْ لِتُوْضَا لِتُوْضَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُوْضَأَنَّ لِتُوْضَئَانِّ لِتُوْضَؤُنَّ لِتُوْضَئِنَّ لِتُوْضَئَانِّ لِتُوْضَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُوْضَأَنْ لِتُوْضَؤُنْ لِتُوْضَئِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف-لِیَوْضُؤْ لِیَوْضُؤَا لِیَوْضُؤُوْا لِتَوْضُؤْ لِتَوْضُؤَا لِیَوْضُؤْنَ لِاَوْضُؤْ لِنَوْضُؤْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیَوْضُؤَنَّ لِیَوْضُؤَآنِّ لِیَوْضُؤُنَّ لِتَوْضُؤَنَّ لِتَوْضُؤَآنِّ لِیَوْضُؤْنَانِّ لِاَوْضُؤَنَّ لِنَوْضُؤَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیَوْضُؤَنْ لِیَوْضُؤُنْ لِتَوْضُؤَنْ لِاَوْضُؤَنْ لِنَوْضُؤَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول-لِیُوْضَأْ لِیُوْضَا لِیُوْضَؤُوْا لِتُوْضَأْ لِتُوْضَا لِیُوْضَأْنَ لِاُوْضَأْ لِنُوْضَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِیُوْضَأَنَّ لِیُوْضَئَانِّ لِیُوْضَؤُنَّ لِتُوْضَأَنَّ لِتُوْضَئَانِّ لِیُوْضَأْنَانِّ لِاُوْضَأَنَّ لِنُوْضَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِیُوْضَأَنْ لِیُوْضَؤُنْ لِتُوْضَأَنْ لِاُوْضَأَنْ لِنُوْضَأَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف-لَاتَوْضُؤْ لَاتَوْضُؤَا لَاتَوْضُؤُوْا لَاتَوْضُئِیْ لَاتَوْضُؤَا لَاتَوْضُؤْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتَوْضُؤَنَّ لَاتَوْضُؤَآنِّ لَاتَوْضُؤُنَّ لَاتَوْضُئِنَّ لَاتَوْضُؤَآنِّ لَاتَوْضُؤْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتَوْضُؤَنْ لَاتَوْضُؤُنْ لَاتَوْضُئِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول-لَاتُوْضَأْ لَاتُوْضَا لَاتُوْضَؤُوْا لَاتُوْضَئِیْ لَاتُوْضَا لَاتُوْضَأْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوْضَأَنَّ لَاتُوْضَئَانِّ لَاتُوْضَؤُنَّ لَاتُوْضَئِنَّ لَاتُوْضَئَانِّ لَاتُوْضَأْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوْضَأَنْ لَاتُ[illegible] [illegible]تُوْضَئِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف-لَایَوْضُؤْ لَایَوْضُؤَا لَایَوْضُؤُوْا لَاتَوْضُؤْ لَاتَوْضُؤَا لَایَوْضُؤْنَ لَآاَوْضُؤْ لَانَوْضُؤْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایَوْضُؤَنَّ لَایَوْضُؤَآنِّ لَایَوْضُؤُنَّ لَاتَوْضُؤَنَّ لَاتَوْضُؤَآنِّ لَایَوْضُؤْنَانِّ لَآاَوْضُؤَنَّ لَانَوْضُؤَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایَوْضُؤَنْ لَایَوْضُ[illegible] [illegible]تَوْضُ[illegible]نْ لَآاَوْضُؤَنْ لَانَوْضُؤَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول-لَایُوْضَأْ لَایُوْضَا لَایُوْضَؤُوْا لَاتُوْضَأْ لَاتُوْضَا لَایُوْضَأْنَ لَآاُوْضَأْ لَانُوْضَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَایُوْضَأَنَّ لَایُوْضَئَانِّ لَایُوْضَؤُنَّ لَاتُوْضَأَنَّ لَاتُوْضَئَانِّ لَایُوْضَأْنَانِّ لَآاُوْضَأَنَّ لَانُوْضَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَایُوْضَأَنْ لَایُوْضَؤُنْ لَاتُوْضَأَنْ لَآاُوْضَأَنْ لَانُوْضَأَنْ،

صرف صغیر ثلاثی مزید فیه مهموز العین وناقص یائی

ازباب ''اِفْعَالٌ'' جیسے 'اَلْاِرَآءَ ةُ' (دکھانا)

اَرٰی یُرِیْ اِرَآءَ ةً فَهُوَ مُرٍ وَّاُرِیَ یُرٰی اِرَآءَ ةً فَذَاكَ مُـرًءی لَمْ یُرِ لَمْ یُرَ لَایُرِیْ لَایُرٰی لَنْ یُرِیَ لَنْ یُرٰی اَلْاَمْرُ مِنْه اَرِ لِتُرَ لِیُرِ لِیُرَ وَالنَّهْیُ عَنْه لَاتُرِ لَاتُرَ لَایُرِ لَایُرَ اَلظَّرْفُ مِنْه مُرْءًی مُرْءَیَانِ مُرْءَیَاتٌ،

صرف صغیر(۲)ثلاثی مزید فیه مهموزالعین وناقص یائی

ازباب ومصدرِ مذکورمع تخفیف وتعلیلِ جوازی

اَرٰی یُرِیْ اِرَآءَ ةً فَهُوَ مُرٍ وَّاُرِیَ یُرٰی اِرَاءَ ةً فَذَاكَ مُرًی لَمْ یُرِ لَمْ یُرَ لَایُرِیْ لَایُرٰی لَنْ یُرِیَ لَنْ یُرٰی اَلْاَمْرُ مِنْه اَرِ لِتُرَ لِیُرِ لِیُرَ وَالنَّهْیُ عَنْه لَاتُرِ لَاتُرَ لَایُرِ لَایُرَ اَلظَّرْفُ مِنْه مُرًی مُرَیَانِ مُرَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف-اَرٰی اَرَیَا اَرَوْا اَرَتْ اَرَتَا اَرَیْنَ اَرَیْتَ اَرَیْتُمَا اَرَیْتُمْ اَرَیْتِ اَرَیْتُمَا اَرَیْتُنَّ اَرَیْتُ اَرَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجهول-اُرِیَ اُرِیَا اُرُوْا اُرِیَتْ اُرِیَتَا اُرِیْنَ اُرِیْتَ اُرِیْتُمَا اُرِیْتُمْ اُرِیْتِ اُرِیْتُمَا اُرِیْتُنَّ اُرِیْتُ اُرِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف-مَـآاَرٰی مَـآاَرَیَـا مَـآاَرَوْا مَـآاَرَتْ مَـآاَرَتَـا مَـآاَرَیْـنَ مَآاَرَیْتَ مَآاَرَیْتُمَا مَآاَرَیْتُمْ مَآاَرَیْتِ مَآاَرَیْتُمَا مَآاَرَیْتُنَّ مَآاَرَیْتُ مَآاَرَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجهول-مَـآاُرِیَ مَـآاُرِیَـا مَـآاُرُوْا مَـآاُرِیَـتْ مَـآاُرِیَتَـا مَـآاُرِیْنَ مَآاُرِیْتَ مَآاُرِیْتُمَا مَآاُرِیْتُمْ مَآاُرِیْتِ مَآاُرِیْتُمَا مَآاُرِیْتُنَّ مَآاُرِیْتُ مَآاُرِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف-یُرِیْ یُرِیَانِ یُرُوْنَ تُرِیْ تُرِیَانِ یُرِیْنَ تُرِیْ تُرِیَانِ تُرُوْنَ تُرِیْنَ تُرِیَانِ تُرِیْنَ اُرِیْ نُرِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجهول-یُرٰی یُرَیَانِ یُرَوْنَ تُرٰی تُرَیَانِ یُرَیْنَ تُرٰی تُرَیَانِ تُرَوْنَ تُرَیْنَ تُرَیَانِ تُرَیْنَ اُرٰی نُرٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف-لَایُـرِیْ لَایُـرِیَـانِ لَایُـرُوْنَ لَاتُـرِیْ لَاتُـرِیَـانِ لَایُرِیْنَ لَاتُرِیْ لَاتُرِیَانِ لَاتُرُوْنَ لَاتُرِیْنَ لَاتُرِیَانِ لَاتُرِیْنَ لَآاُرِیْ لَانُرِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجهول-لَایُرٰی لَایُرَیَانِ لَایُرَوْنَ لَاتُرٰی لَاتُرَیَانِ لَایُرَیْنَ لَاتُرٰی لَاتُرَیَانِ لَاتُرَوْنَ لَاتُرَیْنَ لَاتُرَیَانِ لَاتُرَیْنَ لَآاُرٰی لَانُرٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف—لَیَرِیَنَّ لَیَرِیَانِّ لَیَرُنَّ لَتَرِیَنَّ لَتَرِیَانِّ لَیَرِیْنَانِّ لَتَرِیَنَّ لَتَرِیَانِّ لَتَرُنَّ لَتَرِنَّ لَتَرِیَانِّ لَتَرِیْنَانِّ لَارِیَنَّ لَنَرِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل مجہول—لَیُرَیَنَّ لَیُرَیَانِّ لَیُرَوُنَّ لَتُرَیَنَّ لَتُرَیَانِّ لَیُرَیْنَانِّ لَتُرَیَنَّ لَتُرَیَانِّ لَتُرَوُنَّ لَتُرَیِنَّ لَتُرَیَانِّ لَتُرَیْنَانِّ لَارَیَنَّ لَنُرَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل معروف—لَیَرِیَنْ لَیَرُنْ لَتَرِیَنْ لَتَرِیَنْ لَتَرُنْ لَتَرِنْ لَارِیَنْ لَنَرِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ درفعل مستقبل مجہول—لَیُرَیَنْ لَیُرَوُنْ لَتُرَیَنْ لَتُرَیَنْ لَتُرَوُنْ لَتُرَیِنْ لَارَیَنْ لَنُرَیَنْ،

بحث اسم فاعل—مُرِیٍٔ مُرِئِیَانِ (مُرِئِیَیْنِ) مُرِءُ وْنَ(مُرِئِیْنَ) مُرِئِیَۃٌ مُرِئِیَتَانِ (مُرِئِیَتَیْنِ) مُرِئِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول—مُرْءًی مُرْءَ یَانِ(مُرْءَ یَیْنِ) مُرْءَ وْنَ(مُرْءَ یْنَ) مُرْءَ اۃٌ مُرْءَ اتَانِ(مُرْءَ اتَیْنِ) مُرْءَ یَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف—لَمْ یَرِ لَمْ یَرِیَا لَمْ یَرُوْا لَمْ تَرِ لَمْ تَرِیَا لَمْ یَرِیْنَ لَمْ تَرِ لَمْ تَرِیَا لَمْ تَرُوْا لَمْ تَرِیْ لَمْ تَرِیَا لَمْ تَرِیْنَ لَمْ اَرِ لَمْ نَرِ،

بحث فعل جحد مجہول—لَمْ یُرَ لَمْ یُرَیَا لَمْ یُرَوْا لَمْ تُرَ لَمْ تُرَیَا لَمْ یُرَیْنَ لَمْ تُرَ لَمْ تُرَیَا لَمْ تُرَوْا لَمْ تُرَیْ لَمْ تُرَیَا لَمْ تُرَیْنَ لَمْ اُرَ لَمْ نُرَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل معروف—لَنْ یَرِیَ لَنْ یَرِیَا لَنْ یَرُوْا لَنْ تَرِیَ لَنْ تَرِیَا لَنْ یَرِیْنَ لَنْ تَرِیَ لَنْ تَرِیَا لَنْ تَرُوْا لَنْ تَرِیْ لَنْ تَرِیَا لَنْ تَرِیْنَ لَنْ اَرِیَ لَنْ نَرِیَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ درفعل مستقبل مجہول—لَنْ یُرَی لَنْ یُرَیَا لَنْ یُرَوْا لَنْ تُرَی لَنْ تُرَیَا لَنْ یُرَیْنَ لَنْ تُرَی لَنْ تُرَیَا لَنْ تُرَوْا لَنْ تُرَیْ لَنْ تُرَیَا لَنْ تُرَیْنَ لَنْ اُرَی لَنْ نُرَی،

بحث فعل امر حاضر معروف—اَرِ اَرِیَا اَرُوْا اَرِیْ اَرِیَا اَرِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ—اَرِیَنَّ اَرِیَانِّ اَرُنَّ اَرِنَّ اَرِیَانِّ اَرِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ—اَرِیَنْ اَرُنْ اَرِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول—لِتُرَ لِتُرَیَا لِتُرَوْا لِتُرَیْ لِتُرَیَا لِتُرَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ—لِتُرَیَنَّ لِتُرَیَانِّ لِتُرَوُنَّ لِتُرَیِنَّ لِتُرَیَانِّ لِتُرَیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ—لِتُرَیَنْ لِتُرَوُنْ لِتُرَیِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِيُرِ لِيُرِيَا لِيُرُوْا لِتُرِ لِتُرِيَا لِيُرِيْنَ لِأُرِ لِنُرِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُرِيَنَّ لِيُرِيَانِّ لِيُرُنَّ لِتُرِيَنَّ لِتُرِيَانِّ لِيُرِيْنَانِّ لِأُرِيَنَّ لِنُرِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُرِيَنْ لِيُرُنْ لِتُرِيَنْ لِأُرِيَنْ لِنُرِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُرَ لِيُرَيَا لِيُرَوْا لِتُرَ لِتُرَيَا لِيُرَيْنَ لِأُرَ لِنُرَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُرَيَنَّ لِيُرَيَانِّ لِيُرَوُنَّ لِتُرَيَنَّ لِتُرَيَانِّ لِيُرَيْنَانِّ لِأُرَيَنَّ لِنُرَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُرَيَنْ لِيُرَوُنْ لِتُرَيَنْ لِأُرَيَنْ لِنُرَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُرِ لَاتُرِيَا لَاتُرُوْا لَاتُرِىْ لَاتُرِيَا لَاتُرِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُرِيَنَّ لَاتُرِيَانِّ لَاتُرُنَّ لَاتُرِنَّ لَاتُرِيَانِّ لَاتُرِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُرِيَنْ لَاتُرُنْ لَاتُرِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُرَ لَاتُرَيَا لَاتُرَوْا لَاتُرَىْ لَاتُرَيَا لَاتُرَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُرَيَنَّ لَاتُرَيَانِّ لَاتُرَوُنَّ لَاتُرَيِنَّ لَاتُرَيَانِّ لَاتُرَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُرَيَنْ لَاتُرَوُنْ لَاتُرَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايُرِ لَايُرِيَا لَايُرُوْا لَاتُرِ لَاتُرِيَا لَايُرِيْنَ لَاأُرِ لَانُرِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُرِيَنَّ لَايُرِيَانِّ لَايُرُنَّ لَاتُرِيَنَّ لَاتُرِيَانِّ لَايُرِيْنَانِّ لَاأُرِيَنَّ لَانُرِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُرِيَنْ لَايُرُنْ لَاتُرِيَنْ لَاأُرِيَنْ لَانُرِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُرَ لَايُرَيَا لَايُرَوْا لَاتُرَ لَاتُرَيَا لَايُرَيْنَ لَاأُرَ لَانُرَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُرَيَنَّ لَايُرَيَانِّ لَايُرَوُنَّ لَاتُرَيَنَّ لَاتُرَيَانِّ لَايُرَيْنَانِّ لَاأُرَيَنَّ لَانُرَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُرَيَنْ لَايُرَوُنْ لَاتُرَيَنْ لَاأُرَيَنْ لَانُرَيَنْ،

☆☆☆☆☆

باب اوّل صرف صغیر رباعی مجرد مثال واوی ومضاعف

رباعی ازباب "فَعْلَلَةٌ" جیسے "اَلْوَسْوَسَةُ" (وسوسہ ڈالنا)

وَسْوَسَ يُوَسْوِسُ وَسْوَسَةً **فَهُوَ** مُوَسْوِسٌ وَّوُسْوِسَ يُوَسْوَسُ وَسْوَسَةً **فَذَاكَ** مُوَسْوَسٌ لَمْ يُوَسْوِسْ لَمْ يُوَسْوَسْ لَايُوَسْوِسُ لَايُوَسْوَسُ لَنْ يُّوَسْوِسَ لَنْ يُّوَسْوَسَ **اَلْاَمْرُ مِنْهُ** وَسْوِسْ لِتُوَسْوَسْ لِيُوَسْوِسْ لِيُوَسْوَسْ **وَالنَّهْيُ عَنْهُ** لَاتُوَسْوِسْ لَاتُوَسْوَسْ لَايُوَسْوِسْ لَايُوَسْوَسْ **اَلظَّرْفُ مِنْهُ** مُوَسْوَسٌ مُّوَسْوَسٌ مُوَسْوَسَانِ مُوَسْوَسَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔وَسْوَسَ وَسْوَسَا وَسْوَسُوْا وَسْوَسَتْ وَسْوَسَتَا وَسْوَسْنَ وَسْوَسْتَ وَسْوَسْتُمَا وَسْوَسْتُمْ وَسْوَسْتِ وَسْوَسْتُمَا وَسْوَسْتُنَّ وَسْوَسْتُ وَسْوَسْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔وُسْوِسَ وُسْوِسَا وُسْوِسُوْا وُسْوِسَتْ وُسْوِسَتَا وُسْوِسْنَ وُسْوِسْتَ وُسْوِسْتُمَا وُسْوِسْتُمْ وُسْوِسْتِ وُسْوِسْتُمَا وُسْوِسْتُنَّ وُسْوِسْتُ وُسْوِسْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاوَسْوَسَ مَاوَسْوَسَا مَاوَسْوَسُوْا مَاوَسْوَسَتْ مَاوَسْوَسَتَا مَاوَسْوَسْنَ مَاوَسْوَسْتَ مَاوَسْوَسْتُمَا مَاوَسْوَسْتُمْ مَاوَسْوَسْتِ مَاوَسْوَسْتُمَا مَاوَسْوَسْتُنَّ مَاوَسْوَسْتُ مَاوَسْوَسْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَاوُسْوِسَ مَاوُسْوِسَا مَاوُسْوِسُوْا مَاوُسْوِسَتْ مَاوُسْوِسَتَا مَاوُسْوِسْنَ مَاوُسْوِسْتَ مَاوُسْوِسْتُمَا مَاوُسْوِسْتُمْ مَاوُسْوِسْتِ مَاوُسْوِسْتُمَا مَاوُسْوِسْتُنَّ مَاوُسْوِسْتُ مَاوُسْوِسْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔يُوَسْوِسُ يُوَسْوِسَانِ يُوَسْوِسُوْنَ تُوَسْوِسُ تُوَسْوِسَانِ يُوَسْوِسْنَ تُوَسْوِسُ تُوَسْوِسَانِ تُوَسْوِسُوْنَ تُوَسْوِسِيْنَ تُوَسْوِسَانِ تُوَسْوِسْنَ اُوَسْوِسُ نُوَسْوِسُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔يُوَسْوَسُ يُوَسْوَسَانِ يُوَسْوَسُوْنَ تُوَسْوَسُ تُوَسْوَسَانِ يُوَسْوَسْنَ تُوَسْوَسُ تُوَسْوَسَانِ تُوَسْوَسُوْنَ تُوَسْوَسِيْنَ تُوَسْوَسَانِ تُوَسْوَسْنَ اُوَسْوَسُ نُوَسْوَسُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَايُوَسْوِسُ لَايُوَسْوِسَانِ لَايُوَسْوِسُوْنَ لَاتُوَسْوِسُ لَاتُوَسْوِسَانِ لَايُوَسْوِسْنَ لَاتُوَسْوِسُ لَاتُوَسْوِسَانِ لَاتُوَسْوِسُوْنَ لَاتُوَسْوِسِيْنَ لَاتُوَسْوِسَانِ لَاتُوَسْوِسْنَ لَآاُوَسْوِسُ لَانُوَسْوِسُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَايُوَسْوَسُ لَايُوَسْوَسَانِ لَايُوَسْوَسُوْنَ لَاتُوَسْوَسُ لَاتُوَسْوَسَانِ لَايُوَسْوَسْنَ لَاتُوَسْوَسُ لَاتُوَسْوَسَانِ لَاتُوَسْوَسُوْنَ لَاتُوَسْوَسِيْنَ لَاتُوَسْوَسَانِ لَاتُوَسْوَسْنَ لَآاُوَسْوَسُ لَانُوَسْوَسُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ درفعل مستقبل معروف۔لَيُوَسْوِسَنَّ لَيُوَسْوِسَانِّ لَيُوَسْوِسُنَّ لَتُوَسْوِسَنَّ لَتُوَسْوِسَانِّ لَيُوَسْوِسْنَانِّ لَتُوَسْوِسَنَّ لَتُوَسْوِسَانِّ لَتُوَسْوِسُنَّ لَتُوَسْوِسِنَّ لَتُوَسْوِسَانِّ لَتُوَسْوِسْنَانِّ لَاُوَسْوِسَنَّ لَنُوَسْوِسَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول -لَيُوَسْوَسَنَّ لَيُوَسْوَسَانِّ لَيُوَسْوَسُنَّ لَتُوَسْوَسَنَّ لَتُوَسْوَسَانِّ
لَيُوَسْوَسْنَانِّ لَتُوَسْوَسَنَّ لَتُوَسْوَسَانِّ لَتُوَسْوَسُنَّ لَتُوَسْوَسِنَّ لَتُوَسْوَسَانِّ لَتُوَسْوَسْنَانِّ لَاُوَسْوَسَنَّ لَنُوَسْوَسَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف -لَيُوَسْوِسَنْ لَيُوَسْوِسُنْ لَتُوَسْوِسَنْ لَتُوَسْوِسُنْ
لَتُوَسْوِسِنْ لَاُوَسْوِسَنْ لَنُوَسْوِسَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول -لَيُوَسْوَسَنْ لَيُوَسْوَسُنْ لَتُوَسْوَسَنْ لَتُوَسْوَسُنْ
لَتُوَسْوَسِنْ لَاُوَسْوَسَنْ لَنُوَسْوَسَنْ،

بحث اسم فاعل -مُوَسْوِسٌ مُوَسْوِسَانِ (مُوَسْوِسَيْنِ) مُوَسْوِسُوْنَ (مُوَسْوِسِيْنَ) مُوَسْوِسَةٌ مُوَسْوِسَتَانِ
(مُوَسْوِسَتَيْنِ) مُوَسْوِسَاتٌ،

بحث اسم مفعول -مُوَسْوَسٌ مُوَسْوَسَانِ (مُوَسْوَسَيْنِ) مُوَسْوَسُوْنَ (مُوَسْوَسِيْنَ) مُوَسْوَسَةٌ مُوَسْوَسَتَانِ
(مُوَسْوَسَتَيْنِ) مُوَسْوَسَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف -لَمْ يُوَسْوِسْ لَمْ يُوَسْوِسَا لَمْ يُوَسْوِسُوْا لَمْ تُوَسْوِسْ لَمْ تُوَسْوِسَا لَمْ يُوَسْوِسْنَ لَمْ تُوَسْوِسْ
لَمْ تُوَسْوِسَا لَمْ تُوَسْوِسُوْا لَمْ تُوَسْوِسِيْ لَمْ تُوَسْوِسَا لَمْ تُوَسْوِسْنَ لَمْ اُوَسْوِسْ لَمْ نُوَسْوِسْ،

بحث فعل جحد مجہول -لَمْ يُوَسْوَسْ لَمْ يُوَسْوَسَا لَمْ يُوَسْوَسُوْا لَمْ تُوَسْوَسْ لَمْ تُوَسْوَسَا لَمْ يُوَسْوَسْنَ لَمْ تُوَسْوَسْ
لَمْ تُوَسْوَسَا لَمْ تُوَسْوَسُوْا لَمْ تُوَسْوَسِيْ لَمْ تُوَسْوَسَا لَمْ تُوَسْوَسْنَ لَمْ اُوَسْوَسْ لَمْ نُوَسْوَسْ،

بحث نفی تاکید بلن ناصبہ در فعل مستقبل معروف -لَنْ يُوَسْوِسَ لَنْ يُوَسْوِسَا لَنْ يُوَسْوِسُوْا لَنْ تُوَسْوِسَ لَنْ تُوَسْوِسَا
لَنْ يُوَسْوِسْنَ لَنْ تُوَسْوِسَ لَنْ تُوَسْوِسَا لَنْ تُوَسْوِسُوْا لَنْ تُوَسْوِسِيْ لَنْ تُوَسْوِسَا لَنْ تُوَسْوِسْنَ لَنْ اُوَسْوِسَ لَنْ نُوَسْوِسَ،

بحث نفی تاکید بلن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول -لَنْ يُوَسْوَسَ لَنْ يُوَسْوَسَا لَنْ يُوَسْوَسُوْا لَنْ تُوَسْوَسَ لَنْ تُوَسْوَسَا
لَنْ يُوَسْوَسْنَ لَنْ تُوَسْوَسَ لَنْ تُوَسْوَسَا لَنْ تُوَسْوَسُوْا لَنْ تُوَسْوَسِيْ لَنْ تُوَسْوَسَا لَنْ تُوَسْوَسْنَ لَنْ اُوَسْوَسَ لَنْ نُوَسْوَسَ،

بحث فعل امر حاضر معروف -وَسْوِسْ وَسْوِسَا وَسْوِسُوْا وَسْوِسِيْ وَسْوِسَا وَسْوِسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -وَسْوِسَنَّ وَسْوِسَانِّ وَسْوِسُنَّ وَسْوِسِنَّ وَسْوِسَانِّ وَسْوِسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -وَسْوِسَنْ وَسْوِسُنْ وَسْوِسِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول -لِتُوَسْوَسْ لِتُوَسْوَسَا لِتُوَسْوَسُوْا لِتُوَسْوَسِيْ لِتُوَسْوَسَا لِتُوَسْوَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُوَسْوَسَنَّ لِتُوَسْوَسَانِّ لِتُوَسْوَسُنَّ لِتُوَسْوَسِنَّ لِتُوَسْوَسَانِّ لِتُوَسْوَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُوَسْوَسَنْ لِتُوَسْوَسُنْ لِتُوَسْوَسِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِيُوَسْوِسْ لِيُوَسْوِسَا لِيُوَسْوِسُوْا لِتُوَسْوِسْ لِتُوَسْوِسَا لِيُوَسْوِسْنَ لِاُوَسْوِسْ لِنُوَسْوِسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُوَسْوِسَنَّ لِيُوَسْوِسَانِّ لِيُوَسْوِسُنَّ لِتُوَسْوِسَنَّ لِتُوَسْوِسَانِّ لِيُوَسْوِسْنَانِّ لِاُوَسْوِسَنَّ لِنُوَسْوِسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُوَسْوِسَنْ لِيُوَسْوِسُنْ لِتُوَسْوِسَنْ لِاُوَسْوِسَنْ لِنُوَسْوِسَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُوَسْوَسْ لِيُوَسْوَسَا لِيُوَسْوَسُوْا لِتُوَسْوَسْ لِتُوَسْوَسَا لِيُوَسْوَسْنَ لِاُوَسْوَسْ لِنُوَسْوَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُوَسْوَسَنَّ لِيُوَسْوَسَانِّ لِيُوَسْوَسُنَّ لِتُوَسْوَسَنَّ لِتُوَسْوَسَانِّ لِيُوَسْوَسْنَانِّ لِاُوَسْوَسَنَّ لِنُوَسْوَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُوَسْوَسَنْ لِيُوَسْوَسُنْ لِتُوَسْوَسَنْ لِاُوَسْوَسَنْ لِنُوَسْوَسَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُوَسْوِسْ لَاتُوَسْوِسَا لَاتُوَسْوِسُوْا لَاتُوَسْوِسِيْ لَاتُوَسْوِسَا لَاتُوَسْوِسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوَسْوِسَنَّ لَاتُوَسْوِسَانِّ لَاتُوَسْوِسُنَّ لَاتُوَسْوِسِنَّ لَاتُوَسْوِسَانِّ لَاتُوَسْوِسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوَسْوِسَنْ لَاتُوَسْوِسُنْ لَاتُوَسْوِسِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُوَسْوَسْ لَاتُوَسْوَسَا لَاتُوَسْوَسُوْا لَاتُوَسْوَسِيْ لَاتُوَسْوَسَا لَاتُوَسْوَسْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُوَسْوَسَنَّ لَاتُوَسْوَسَانِّ لَاتُوَسْوَسُنَّ لَاتُوَسْوَسِنَّ لَاتُوَسْوَسَانِّ لَاتُوَسْوَسْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُوَسْوَسَنْ لَاتُوَسْوَسُنْ لَاتُوَسْوَسِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايُوَسْوِسْ لَايُوَسْوِسَا لَايُوَسْوِسُوْا لَاتُوَسْوِسْ لَاتُوَسْوِسَا لَايُوَسْوِسْنَ لَآاُوَسْوِسْ لَانُوَسْوِسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُوَسْوِسَنَّ لَايُوَسْوِسَانِّ لَايُوَسْوِسُنَّ لَاتُوَسْوِسَنَّ لَاتُوَسْوِسَانِّ لَايُوَسْوِسْنَانِّ لَآاُوَسْوِسَنَّ لَانُوَسْوِسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُوَسْوِسَنْ لَايُوَسْوِسُنْ لَاتُوَسْوِسَنْ لَآاُوَسْوِسَنْ لَانُوَسْوِسَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُوَسْوَسْ لَايُوَسْوَسَا لَايُوَسْوَسُوْا لَاتُوَسْوَسْ لَاتُوَسْوَسَا لَايُوَسْوَسْنَ لَآاُوَسْوَسْ لَانُوَسْوَسْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُوَسْوَسَنَّ لَايُوَسْوَسَانِّ لَايُوَسْوَسُنَّ لَاتُوَسْوَسَنَّ لَاتُوَسْوَسَانِّ لَايُوَسْوَسْنَانِّ لَآاُوَسْوَسَنَّ لَانُوَسْوَسَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُوَسْوَسَنْ لَايُوَسْوَسُنْ لَاتُوَسْوَسَنْ لَآاُوَسْوَسَنْ لَانُوَسْوَسَنْ،

باب دوم صرف صغیر رباعی مجرد مضاعف رُباعی واجوف یائی ازباب "فَعْلَلَةٌ" جیسے "اَلْحَيْحَاةُ" (پڑھنا)

حَيْحَى يُحَيْحِي حَيْحَاةً فَهُوَ مُحَيْحٍ وَّحُوْحِيَ يُحَيْحَى حَيْحَاةً فَذَاكَ مُحَيْحًى لَمْ يُحَيْحِ لَمْ يُحَيْحَ لَايُحَيْحِيْ لَايُحَيْحَى لَنْ يُّحَيْحِيَ لَنْ يُّحَيْحَى اَلْاَمْرُ مِنْهُ حَيْحِ لِتُحَيْحِ لِيُحَيْحِ لِيُحَيْحَ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتُحَيْحِ لَاتُحَيْحَ لَايُحَيْحِ لَايُحَيْحَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُحَيْحًى مُحَيْحَيَانِ مُحَيْحَيَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف۔حَيْحَى حَيْحَيَا حَيْحَوْا حَيْحَتْ حَيْحَتَا حَيْحَيْنَ حَيْحَيْتَ حَيْحَيْتُمَا حَيْحَيْتُمْ حَيْحَيْتِ حَيْحَيْتُمَا حَيْحَيْتُنَّ حَيْحَيْتُ حَيْحَيْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول۔حُوْحِيَ حُوْحِيَا حُوْحُوْا حُوْحِيَتْ حُوْحِيَتَا حُوْحِيْنَ حُوْحِيْتَ حُوْحِيْتُمَا حُوْحِيْتُمْ حُوْحِيْتِ حُوْحِيْتُمَا حُوْحِيْتُنَّ حُوْحِيْتُ حُوْحِيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف۔مَاحَيْحَى مَاحَيْحَيَا مَاحَيْحَوْا مَاحَيْحَتْ مَاحَيْحَتَا مَاحَيْحَيْنَ مَاحَيْحَيْتَ مَاحَيْحَيْتُمَا مَاحَيْحَيْتُمْ مَاحَيْحَيْتِ مَاحَيْحَيْتُمَا مَاحَيْحَيْتُنَّ مَاحَيْحَيْتُ مَاحَيْحَيْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول۔مَاحُوْحِيَ مَاحُوْحِيَا مَاحُوْحُوْا مَاحُوْحِيَتْ مَاحُوْحِيَتَا مَاحُوْحِيْنَ مَاحُوْحِيْتَ مَاحُوْحِيْتُمَا مَاحُوْحِيْتُمْ مَاحُوْحِيْتِ مَاحُوْحِيْتُمَا مَاحُوْحِيْتُنَّ مَاحُوْحِيْتُ مَاحُوْحِيْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف۔يُحَيْحِيْ يُحَيْحِيَانِ يُحَيْحُوْنَ تُحَيْحِيْ تُحَيْحِيَانِ يُحَيْحِيْنَ تُحَيْحِيْ تُحَيْحِيَانِ تُحَيْحُوْنَ تُحَيْحِيْنَ تُحَيْحِيَانِ تُحَيْحِيْنَ اُحَيْحِيْ نُحَيْحِيْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول۔يُحَيْحَى يُحَيْحَيَانِ يُحَيْحَوْنَ تُحَيْحَى تُحَيْحَيَانِ يُحَيْحَيْنَ تُحَيْحَى تُحَيْحَيَانِ تُحَيْحَوْنَ تُحَيْحَيْنَ تُحَيْحَيَانِ تُحَيْحَيْنَ اُحَيْحَى نُحَيْحَى،

بحث نفی فعل مضارع معروف۔لَايُحَيْحِيْ لَايُحَيْحِيَانِ لَايُحَيْحُوْنَ لَاتُحَيْحِيْ لَاتُحَيْحِيَانِ لَايُحَيْحِيْنَ لَاتُحَيْحِيْ لَاتُحَيْحِيَانِ لَاتُحَيْحُوْنَ لَاتُحَيْحِيْنَ لَاتُحَيْحِيَانِ لَاتُحَيْحِيْنَ لَآاُحَيْحِيْ لَانُحَيْحِيْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول۔لَايُحَيْحَى لَايُحَيْحَيَانِ لَايُحَيْحَوْنَ لَاتُحَيْحَى لَاتُحَيْحَيَانِ لَايُحَيْحَيْنَ لَاتُحَيْحَى لَاتُحَيْحَيَانِ لَاتُحَيْحَوْنَ لَاتُحَيْحَيْنَ لَاتُحَيْحَيَانِ لَاتُحَيْحَيْنَ لَآاُحَيْحَى لَانُحَيْحَى،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف۔لَیُحَیْحِیَنَّ لَیُحَیْحِیَانِّ لَیُحَیْحُنَّ لَتُحَیْحِیَنَّ لَتُحَیْحِیَانِّ لَیُحَیْحِینَانِّ لَتُحَیْحِیَنَّ لَتُحَیْحِیَانِّ لَتُحَیْحُنَّ لَتُحَیْحِنَّ لَتُحَیْحِیَانِّ لَتُحَیْحِینَانِّ لَاُحَیْحِیَنَّ لَنُحَیْحِیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول۔لَیُحَیْحَیَنَّ لَیُحَیْحَیَانِّ لَیُحَیْحَوُنَّ لَتُحَیْحَیَنَّ لَتُحَیْحَیَانِّ لَیُحَیْحَیْنَانِّ لَتُحَیْحَیَنَّ لَتُحَیْحَیَانِّ لَتُحَیْحَوُنَّ لَتُحَیْحَیِنَّ لَتُحَیْحَیَانِّ لَتُحَیْحَیْنَانِّ لَاُحَیْحَیَنَّ لَنُحَیْحَیَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف۔لَیُحَیْحِیَنْ لَیُحَیْحُنْ لَتُحَیْحِیَنْ لَتُحَیْحُنْ لَتُحَیْحِنْ لَاُحَیْحِیَنْ لَنُحَیْحِیَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول۔لَیُحَیْحَیَنْ لَیُحَیْحَوُنْ لَتُحَیْحَیَنْ لَتُحَیْحَوُنْ لَتُحَیْحَیِنْ لَاُحَیْحَیَنْ لَنُحَیْحَیَنْ،

بحث اسم فاعل۔مُحَیْحٍ مُحَیْحِیَانِ (مُحَیْحِیَیْنِ) مُحَیْحُوْنَ (مُحَیْحِیْنَ) مُحَیْحِیَةٌ مُحَیْحِیَتَانِ (مُحَیْحِیَتَیْنِ) مُحَیْحِیَاتٌ،

بحث اسم مفعول۔مُحَیْحًی مُحَیْحَیَانِ (مُحَیْحَیَیْنِ) مُحَیْحَوْنَ (مُحَیْحَیْنَ) مُحَیْحَاةٌ مُحَیْحَاتَانِ (مُحَیْحَاتَیْنِ) مُحَیْحَیَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف۔لَمْ یُحَیْحِ لَمْ یُحَیْحِیَا لَمْ یُحَیْحُوْا لَمْ تُحَیْحِ لَمْ تُحَیْحِیَا لَمْ یُحَیْحِیْنَ لَمْ تُحَیْحِ لَمْ تُحَیْحِیَا لَمْ تُحَیْحُوْا لَمْ تُحَیْحِیْ لَمْ تُحَیْحِیَا لَمْ تُحَیْحِیْنَ لَمْ اُحَیْحِ لَمْ نُحَیْحِ،

بحث فعل جحد مجہول۔لَمْ یُحَیْحَ لَمْ یُحَیْحَیَا لَمْ یُحَیْحَوْا لَمْ تُحَیْحَ لَمْ تُحَیْحَیَا لَمْ یُحَیْحَیْنَ لَمْ تُحَیْحَ لَمْ تُحَیْحَیَا لَمْ تُحَیْحَوْا لَمْ تُحَیْحَیْ لَمْ تُحَیْحَیَا لَمْ تُحَیْحَیْنَ لَمْ اُحَیْحَ لَمْ نُحَیْحَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف۔لَنْ یُّحَیْحِیَ لَنْ یُّحَیْحِیَا لَنْ یُّحَیْحُوْا لَنْ تُحَیْحِیَ لَنْ تُحَیْحِیَا لَنْ یُّحَیْحِیْنَ لَنْ تُحَیْحِیَ لَنْ تُحَیْحِیَا لَنْ تُحَیْحُوْا لَنْ تُحَیْحِیْ لَنْ تُحَیْحِیَا لَنْ تُحَیْحِیْنَ لَنْ اُحَیْحِیَ لَنْ نُّحَیْحِیَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔لَنْ یُّحَیْحَی لَنْ یُّحَیْحَیَا لَنْ یُّحَیْحَوْا لَنْ تُحَیْحَی لَنْ تُحَیْحَیَا لَنْ یُّحَیْحَیْنَ لَنْ تُحَیْحَی لَنْ تُحَیْحَیَا لَنْ تُحَیْحَوْا لَنْ تُحَیْحَیْ لَنْ تُحَیْحَیَا لَنْ تُحَیْحَیْنَ لَنْ اُحَیْحَی لَنْ نُّحَیْحَی،

بحث فعل امر حاضر معروف۔حَیْحِ حَیْحِیَا حَیْحُوْا حَیْحِیْ حَیْحِیَا حَیْحِیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔حَیْحِیَنَّ حَیْحِیَانِّ حَیْحُنَّ حَیْحِنَّ حَیْحِیَانِّ حَیْحِیْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔حَیْحِیَنْ حَیْحُنْ حَیْحِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔لِتُحَیْحَ لِتُحَیْحَیَا لِتُحَیْحَوْا لِتُحَیْحَیْ لِتُحَیْحَیَا لِتُحَیْحَیْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِتُحَيْحَيَنَّ لِتُحَيْحَيَانِّ لِتُحَيْحَوُنَّ لِتُحَيْحَيِنَّ لِتُحَيْحَيَانِّ لِتُحَيْحَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِتُحَيْحَيَنْ لِتُحَيْحَوُنْ لِتُحَيْحَيِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف -لِيُحَيْحِ لِيُحَيْحِيَا لِيُحَيْحُوْا لِتُحَيْحِ لِتُحَيْحِيَا لِيُحَيْحِيْنَ لِاُحَيْحِ لِنُحَيْحِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُحَيْحِيَنَّ لِيُحَيْحِيَانِّ لِيُحَيْحُنَّ لِتُحَيْحِيَنَّ لِتُحَيْحِيَانِّ لِيُحَيْحِيْنَانِّ لِاُحَيْحِيَنَّ لِنُحَيْحِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُحَيْحِيَنْ لِيُحَيْحُنْ لِتُحَيْحِيَنْ لِاُحَيْحِيَنْ لِنُحَيْحِيَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول -لِيُحَيْحَ لِيُحَيْحَيَا لِيُحَيْحَوْا لِتُحَيْحَ لِتُحَيْحَيَا لِيُحَيْحَيْنَ لِاُحَيْحَ لِنُحَيْحَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لِيُحَيْحَيَنَّ لِيُحَيْحَيَانِّ لِيُحَيْحَوُنَّ لِتُحَيْحَيَنَّ لِتُحَيْحَيَانِّ لِيُحَيْحَيْنَانِّ لِاُحَيْحَيَنَّ لِنُحَيْحَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لِيُحَيْحَيَنْ لِيُحَيْحَوُنْ لِتُحَيْحَيَنْ لِاُحَيْحَيَنْ لِنُحَيْحَيَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف -لَاتُحَيْحِ لَاتُحَيْحِيَا لَاتُحَيْحُوْا لَاتُحَيْحِيْ لَاتُحَيْحِيَا لَاتُحَيْحِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُحَيْحِيَنَّ لَاتُحَيْحِيَانِّ لَاتُحَيْحُنَّ لَاتُحَيْحِنَّ لَاتُحَيْحِيَانِّ لَاتُحَيْحِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُحَيْحِيَنْ لَاتُحَيْحُنْ لَاتُحَيْحِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول -لَاتُحَيْحَ لَاتُحَيْحَيَا لَاتُحَيْحَوْا لَاتُحَيْحَيْ لَاتُحَيْحَيَا لَاتُحَيْحَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَاتُحَيْحَيَنَّ لَاتُحَيْحَيَانِّ لَاتُحَيْحَوُنَّ لَاتُحَيْحَيِنَّ لَاتُحَيْحَيَانِّ لَاتُحَيْحَيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَاتُحَيْحَيَنْ لَاتُحَيْحَوُنْ لَاتُحَيْحَيِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف -لَايُحَيْحِ لَايُحَيْحِيَا لَايُحَيْحُوْا لَاتُحَيْحِ لَاتُحَيْحِيَا لَايُحَيْحِيْنَ لَااُحَيْحِ لَانُحَيْحِ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُحَيْحِيَنَّ لَايُحَيْحِيَانِّ لَايُحَيْحُنَّ لَاتُحَيْحِيَنَّ لَاتُحَيْحِيَانِّ لَايُحَيْحِيْنَانِّ لَااُحَيْحِيَنَّ لَانُحَيْحِيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُحَيْحِيَنْ لَايُحَيْحُنْ لَاتُحَيْحِيَنْ لَااُحَيْحِيَنْ لَانُحَيْحِيَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول -لَايُحَيْحَ لَايُحَيْحَيَا لَايُحَيْحَوْا لَاتُحَيْحَ لَاتُحَيْحَيَا لَايُحَيْحَيْنَ لَااُحَيْحَ لَانُحَيْحَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ -لَايُحَيْحَيَنَّ لَايُحَيْحَيَانِّ لَايُحَيْحَوُنَّ لَاتُحَيْحَيَنَّ لَاتُحَيْحَيَانِّ لَايُحَيْحَيْنَانِّ لَااُحَيْحَيَنَّ لَانُحَيْحَيَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ -لَايُحَيْحَيَنْ لَايُحَيْحَوُنْ لَاتُحَيْحَيَنْ لَااُحَيْحَيَنْ لَانُحَيْحَيَنْ،

☆☆☆☆☆

باب سوم صرف صغیر رباعی مجرد مُضاعَف رباعی واجوف واوی ازباب "فَعْلَلَةٌ" جیسے "اَلْقَوْقَاةُ" (مرغی کا انڈے دیتے وقت آواز نکالنا)

قَوْقٰی یُقَوْقِیْ قَوْقَاةً فَهُوَ مُقَوْقٍ وَّقُوْقِیَ یُقَوْقٰی قَوْقَاةً فَذَاكَ مُقَوْقًی لَمْ یُقَوْقِ لَمْ یُقَوْقَ لَایُقَوْقِیْ لَایُقَوْقٰی لَنْ یُّقَوْقِیَ لَنْ یُّقَوْقٰی اَلْاَمْرُ مِنْهُ قَوْقِ لِتُقَوْقَ لِیُقَوْقِ لِیُقَوْقَ وَالنَّهْیُ عَنْهُ لَاتُقَوْقِ لَاتُقَوْقَ لَایُقَوْقِ لَایُقَوْقَ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُقَوْقًی مُّقَوْقَیَانِ مُقَوْقَیَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف - قَوْقٰی قَوْقَیَا قَوْقَوْا قَوْقَتْ قَوْقَتَا قَوْقَیْنَ قَوْقَیْ قَوْقَیْتَ قَوْقَیْتُمَا قَوْقَیْتُمْ قَوْقَیْتِ قَوْقَیْتُمَا قَوْقَیْتُنَّ قَوْقَیْتُ قَوْقَیْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول - قُوْقِیَ قُوْقِیَا قُوْقُوْا قُوْقِیَتْ قُوْقِیَتَا قُوْقِیْنَ قُوْقِیْتَ قُوْقِیْتُمَا قُوْقِیْتُمْ قُوْقِیْتِ قُوْقِیْتُمَا قُوْقِیْتُنَّ قُوْقِیْتُ قُوْقِیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف - مَاقَوْقٰی مَاقَوْقَیَا مَاقَوْقَوْا مَاقَوْقَتْ مَاقَوْقَتَا مَاقَوْقَیْنَ مَاقَوْقَیْتَ مَاقَوْقَیْتُمَا مَاقَوْقَیْتُمْ مَاقَوْقَیْتِ مَاقَوْقَیْتُمَا مَاقَوْقَیْتُنَّ مَاقَوْقَیْتُ مَاقَوْقَیْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول - مَاقُوْقِیَ مَاقُوْقِیَا مَاقُوْقُوْا مَاقُوْقِیَتْ مَاقُوْقِیَتَا مَاقُوْقِیْنَ مَاقُوْقِیْتَ مَاقُوْقِیْتُمَا مَاقُوْقِیْتُمْ مَاقُوْقِیْتِ مَاقُوْقِیْتُمَا مَاقُوْقِیْتُنَّ مَاقُوْقِیْتُ مَاقُوْقِیْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف - یُقَوْقِیْ یُقَوْقِیَانِ یُقَوْقُوْنَ تُقَوْقِیْ تُقَوْقِیَانِ یُقَوْقِیْنَ تُقَوْقِیْ تُقَوْقِیَانِ تُقَوْقُوْنَ تُقَوْقِیْنَ تُقَوْقِیَانِ تُقَوْقِیْنَ اُقَوْقِیْ نُقَوْقِیْ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول - یُقَوْقٰی یُقَوْقَیَانِ یُقَوْقَوْنَ تُقَوْقٰی تُقَوْقَیَانِ یُقَوْقَیْنَ تُقَوْقٰی تُقَوْقَیَانِ تُقَوْقَوْنَ تُقَوْقَیْنَ تُقَوْقَیَانِ تُقَوْقَیْنَ اُقَوْقٰی نُقَوْقٰی،

بحث نفی فعل مضارع معروف - لَایُقَوْقِیْ لَایُقَوْقِیَانِ لَایُقَوْقُوْنَ لَاتُقَوْقِیْ لَاتُقَوْقِیَانِ لَایُقَوْقِیْنَ لَاتُقَوْقِیْ لَاتُقَوْقِیَانِ لَاتُقَوْقُوْنَ لَاتُقَوْقِیْنَ لَاتُقَوْقِیَانِ لَاتُقَوْقِیْنَ لَااُقَوْقِیْ لَانُقَوْقِیْ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول - لَایُقَوْقٰی لَایُقَوْقَیَانِ لَایُقَوْقَوْنَ لَاتُقَوْقٰی لَاتُقَوْقَیَانِ لَایُقَوْقَیْنَ لَاتُقَوْقٰی لَاتُقَوْقَیَانِ لَاتُقَوْقَوْنَ لَاتُقَوْقَیْنَ لَاتُقَوْقَیَانِ لَاتُقَوْقَیْنَ لَااُقَوْقٰی لَانُقَوْقٰی،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف - لَيُقَوِّقِيَنَّ لَيُقَوِّقِيَانِّ لَيُقَوِّقُنَّ لَتُقَوِّقِيَنَّ لَتُقَوِّقِيَانِّ لَيُقَوِّقِينَانِّ لَتُقَوِّقِيَنَّ لَتُقَوِّقِيَانِّ لَتُقَوِّقُنَّ لَتُقَوِّقِنَّ لَتُقَوِّقِيَانِّ لَتُقَوِّقِينَانِّ لَأُقَوِّقِيَنَّ لَنُقَوِّقِيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُقَوَّقَيَنَّ لَيُقَوَّقَيَانِّ لَيُقَوَّقَوُنَّ لَتُقَوَّقَيَنَّ لَتُقَوَّقَيَانِّ لَيُقَوَّقَيْنَانِّ لَتُقَوَّقَيَنَّ لَتُقَوَّقَيَانِّ لَتُقَوَّقَوُنَّ لَتُقَوَّقَيِنَّ لَتُقَوَّقَيَانِّ لَتُقَوَّقَيْنَانِّ لَأُقَوَّقَيَنَّ لَنُقَوَّقَيَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف - لَيُقَوِّقِيَنْ لَيُقَوِّقُنْ لَتُقَوِّقِيَنْ لَتُقَوِّقِيَنْ لَتُقَوِّقُنْ لَتُقَوِّقِنْ لَأُقَوِّقِيَنْ لَنُقَوِّقِيَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول - لَيُقَوَّقَيَنْ لَيُقَوَّقَوُنْ لَتُقَوَّقَيَنْ لَتُقَوَّقَيَنْ لَتُقَوَّقَوُنْ لَتُقَوَّقَيِنْ لَأُقَوَّقَيَنْ لَنُقَوَّقَيَنْ،

بحث اسم فاعل - مُقَوِّقٍ مُّقَوِّقِيَانِ (مُقَوِّقِيَيْنِ) مُقَوِّقُوْنَ (مُقَوِّقِيْنَ) مُقَوِّقِيَةٌ مُّقَوِّقِيَتَانِ (مُقَوِّقِيَتَيْنِ) مُقَوِّقِيَاتٌ،

بحث اسم مفعول - مُقَوَّقًى مُقَوَّقَيَانِ (مُقَوَّقَيَيْنِ) مُقَوَّقَوْنَ (مُقَوَّقَيْنَ) مُقَوَّقَاةٌ مُّقَوَّقَاتَانِ (مُقَوَّقَاتَيْنِ) مُقَوَّقَيَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف - لَمْ يُقَوِّقِ لَمْ يُقَوِّقِيَا لَمْ يُقَوِّقُوْا لَمْ تُقَوِّقِ لَمْ تُقَوِّقِيَا لَمْ يُقَوِّقِيْنَ لَمْ تُقَوِّقِ لَمْ تُقَوِّقِيَا لَمْ تُقَوِّقُوْا لَمْ تُقَوِّقِيْ لَمْ تُقَوِّقِيَا لَمْ تُقَوِّقِيْنَ لَمْ أُقَوِّقِ لَمْ نُقَوِّقِ،

بحث فعل جحد مجہول - لَمْ يُقَوَّقَ لَمْ يُقَوَّقَيَا لَمْ يُقَوَّقَوْا لَمْ تُقَوَّقَ لَمْ تُقَوَّقَيَا لَمْ يُقَوَّقَيْنَ لَمْ تُقَوَّقَ لَمْ تُقَوَّقَيَا لَمْ تُقَوَّقَوْا لَمْ تُقَوَّقَيْ لَمْ تُقَوَّقَيَا لَمْ تُقَوَّقَيْنَ لَمْ أُقَوَّقَ لَمْ نُقَوَّقَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل معروف - لَنْ يُّقَوِّقِيَ لَنْ يُّقَوِّقِيَا لَنْ يُّقَوِّقُوْا لَنْ تُقَوِّقِيَ لَنْ تُقَوِّقِيَا لَنْ يُّقَوِّقِيْنَ لَنْ تُقَوِّقِيَ لَنْ تُقَوِّقِيَا لَنْ تُقَوِّقُوْا لَنْ تُقَوِّقِيْ لَنْ تُقَوِّقِيَا لَنْ تُقَوِّقِيْنَ لَنْ أُقَوِّقِيَ لَنْ نُّقَوِّقِيَ،

بحث نفی تاکید بالَنْ ناصبہ در فعل مستقبل مجہول - لَنْ يُّقَوَّقٰى لَنْ يُّقَوَّقَيَا لَنْ يُّقَوَّقَوْا لَنْ تُقَوَّقٰى لَنْ تُقَوَّقَيَا لَنْ يُّقَوَّقَيْنَ لَنْ تُقَوَّقٰى لَنْ تُقَوَّقَيَا لَنْ تُقَوَّقَوْا لَنْ تُقَوَّقَيْ لَنْ تُقَوَّقَيَا لَنْ تُقَوَّقَيْنَ لَنْ أُقَوَّقٰى لَنْ نُّقَوَّقٰى،

بحث فعل امر حاضر معروف - قَوِّقِ قَوِّقِيَا قَوِّقُوْا قَوِّقِيْ قَوِّقِيَا قَوِّقِيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - قَوِّقِيَنَّ قَوِّقِيَانِّ قَوِّقُنَّ قَوِّقِنَّ قَوِّقِيَانِّ قَوِّقِيْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - قَوِّقِيَنْ قَوِّقُنْ قَوِّقِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول - لِتُقَوَّقَ لِتُقَوَّقَيَا لِتُقَوَّقَوْا لِتُقَوَّقَيْ لِتُقَوَّقَيَا لِتُقَوَّقَيْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِتَقَوَّقَنَّ لِتَقَوَّقَانِّ لِتَقَوَّقُنَّ لِتَقَوَّقِنَّ لِتُقَوَّقَانِّ لِتَقَوَّقْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِتَقَوَّقَنْ لِتَقَوَّقُنْ لِتَقَوَّقِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف - لِیُقَوِّقْ لِیُقَوِّقَا لِیُقَوِّقُوْا لِتُقَوِّقْ لِتُقَوِّقَا لِیُقَوِّقْنَ لِاُقَوِّقْ لِنُقَوِّقْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُقَوِّقَنَّ لِیُقَوِّقَانِّ لِیُقَوِّقُنَّ لِتُقَوِّقَنَّ لِتُقَوِّقَانِّ لِیُقَوِّقْنَانِّ لِاُقَوِّقَنَّ لِنُقَوِّقَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُقَوِّقَنْ لِیُقَوِّقُنْ لِتُقَوِّقَنْ لِاُقَوِّقَنْ لِنُقَوِّقَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول - لِیُقَوَّقْ لِیُقَوَّقَا لِیُقَوَّقُوْا لِتُقَوَّقْ لِتُقَوَّقَا لِیُقَوَّقْنَ لِاُقَوَّقْ لِنُقَوَّقْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لِیُقَوَّقَنَّ لِیُقَوَّقَانِّ لِیُقَوَّقُنَّ لِتُقَوَّقَنَّ لِتُقَوَّقَانِّ لِیُقَوَّقْنَانِّ لِاُقَوَّقَنَّ لِنُقَوَّقَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لِیُقَوَّقَنْ لِیُقَوَّقُنْ لِتُقَوَّقَنْ لِاُقَوَّقَنْ لِنُقَوَّقَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف - لَاتُقَوِّقْ لَاتُقَوِّقَا لَاتُقَوِّقُوْا لَاتُقَوِّقِیْ لَاتُقَوِّقَا لَاتُقَوِّقْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُقَوِّقَنَّ لَاتُقَوِّقَانِّ لَاتُقَوِّقُنَّ لَاتُقَوِّقِنَّ لَاتُقَوِّقَانِّ لَاتُقَوِّقْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُقَوِّقَنْ لَاتُقَوِّقُنْ لَاتُقَوِّقِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول - لَاتُقَوَّقْ لَاتُقَوَّقَا لَاتُقَوَّقُوْا لَاتُقَوَّقِیْ لَاتُقَوَّقَا لَاتُقَوَّقْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَاتُقَوَّقَنَّ لَاتُقَوَّقَانِّ لَاتُقَوَّقُنَّ لَاتُقَوَّقِنَّ لَاتُقَوَّقَانِّ لَاتُقَوَّقْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَاتُقَوَّقَنْ لَاتُقَوَّقُنْ لَاتُقَوَّقِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف - لَایُقَوِّقْ لَایُقَوِّقَا لَایُقَوِّقُوْا لَاتُقَوِّقْ لَاتُقَوِّقَا لَایُقَوِّقْنَ لَآاُقَوِّقْ لَانُقَوِّقْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُقَوِّقَنَّ لَایُقَوِّقَانِّ لَایُقَوِّقُنَّ لَاتُقَوِّقَنَّ لَاتُقَوِّقَانِّ لَایُقَوِّقْنَانِّ لَآاُقَوِّقَنَّ لَانُقَوِّقَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُقَوِّقَنْ لَایُقَوِّقُنْ لَاتُقَوِّقَنْ لَآاُقَوِّقَنْ لَانُقَوِّقَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول - لَایُقَوَّقْ لَایُقَوَّقَا لَایُقَوَّقُوْا لَاتُقَوَّقْ لَاتُقَوَّقَا لَایُقَوَّقْنَ لَآاُقَوَّقْ لَانُقَوَّقْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ - لَایُقَوَّقَنَّ لَایُقَوَّقَانِّ لَایُقَوَّقُنَّ لَاتُقَوَّقَنَّ لَاتُقَوَّقَانِّ لَایُقَوَّقْنَانِّ لَآاُقَوَّقَنَّ لَانُقَوَّقَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ - لَایُقَوَّقَنْ لَایُقَوَّقُنْ لَاتُقَوَّقَنْ لَآاُقَوَّقَنْ لَانُقَوَّقَنْ،

باب چهارم صرف صغیر رباعی مجرد مضاعف رُباعی ومهموزالعین ازباب "فَعْلَلَةٌ" جیسے "اَلطَّأْطَاةُ" (سر نیچے کرنا)

طَأْطَأَ يُطَأْطِئُ طَأْطَأَةً فَهُوَ مُطَأْطِئٌ وَّطُوْطِئَ يُطَأْطَأُ طَأْطَأَةً فَذَاكَ مُطَأْطَأٌ لَمْ يُطَأْطِئْ لَمْ يُطَأْطَأْ لَايُطَأْطِئُ لَايُطَأْطَأُ لَنْ يُّطَأْطِئَ لَنْ يُّطَأْطَأَ اَلْاَمْرُمِنْهُ طَأْطِئْ لِتُطَأْطَأْ لِيُطَأْطِئْ لِيُطَأْطَأْ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتُطَأْطِئْ لَاتُطَأْطَأْ لَايُطَأْطِئْ لَايُطَأْطَأْ اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُطَأْطَأٌ مُّطَأْطَأَانِ مُطَأْطَأَاتٌ،

صرف صغیر(۲) رباعی مجرد مضاعف رباعی ومهموزالعین ازباب ومصدرِ مذکور مع تخفیف وتعلیلِ جوازی

طَاطَأَ يُطَاطِئُ طَاطَأَةً فَهُوَ مُطَاطِئٌ وَّطُوْطِئَ يُطَاطَأُ طَاطَأَةً فَذَاكَ مُطَاطَأٌ لَمْ يُطَاطِئْ لَمْ يُطَاطَا لَايُطَاطِئُ لَايُطَاطَأُ لَنْ يُّطَاطِئَ لَنْ يُّطَاطَأَ اَلْاَمْرُمِنْهُ طَاطِئْ لِتُطَاطَا لِيُطَاطِئْ لِيُطَاطَا وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَاتُطَاطِئْ لَاتُطَاطَا لَايُطَاطِئْ لَايُطَاطَا اَلظَّرْفُ مِنْهُ مُطَاطَأٌ مُّطَاطَأَانِ مُطَاطَأَاتٌ،

بحث اثبات فعل ماضی معروف- طَأْطَأَ طَأْطَأَا طَأْطَأُوْا طَأْطَأَتْ طَأْطَأَتَا طَأْطَأْنَ طَأْطَأْتَ طَأْطَأْتُمَا طَأْطَأْتُمْ طَأْطَأْتِ طَأْطَأْتُمَا طَأْطَأْتُنَّ طَأْطَأْتُ طَأْطَأْنَا،

بحث اثبات فعل ماضی مجہول- طُوْطِئَ طُوْطِئَا طُوْطِئُوْا طُوْطِئَتْ طُوْطِئَتَا طُوْطِئْنَ طُوْطِئْتَ طُوْطِئْتُمَا طُوْطِئْتُمْ طُوْطِئْتِ طُوْطِئْتُمَا طُوْطِئْتُنَّ طُوْطِئْتُ طُوْطِئْنَا،

بحث نفی فعل ماضی معروف- مَاطَأْطَأَ مَاطَأْطَأَا مَاطَأْطَأُوْا مَاطَأْطَأَتْ مَاطَأْطَأَتَا مَاطَأْطَأْنَ مَاطَأْطَأْتَ مَاطَأْطَأْتُمَا مَاطَأْطَأْتُمْ مَاطَأْطَأْتِ مَاطَأْطَأْتُمَا مَاطَأْطَأْتُنَّ مَاطَأْطَأْتُ مَاطَأْطَأْنَا،

بحث نفی فعل ماضی مجہول- مَاطُوْطِئَ مَاطُوْطِئَا مَاطُوْطِئُوْا مَاطُوْطِئَتْ مَاطُوْطِئَتَا مَاطُوْطِئْنَ مَاطُوْطِئْتَ مَاطُوْطِئْتُمَا مَاطُوْطِئْتُمْ مَاطُوْطِئْتِ مَاطُوْطِئْتُمَا مَاطُوْطِئْتُنَّ مَاطُوْطِئْتُ مَاطُوْطِئْنَا،

بحث اثبات فعل مضارع معروف- يُطَأْطِئُ يُطَأْطِئَانِ يُطَأْطِئُوْنَ تُطَأْطِئُ تُطَأْطِئَانِ يُطَأْطِئْنَ تُطَأْطِئُ تُطَأْطِئَانِ تُطَأْطِئُوْنَ تُطَأْطِئِيْنَ تُطَأْطِئَانِ تُطَأْطِئْنَ اُطَأْطِئُ نُطَأْطِئُ،

بحث اثبات فعل مضارع مجہول- يُطَأْطَأُ يُطَأْطَأَانِ يُطَأْطَأُوْنَ تُطَأْطَأُ تُطَأْطَأَانِ يُطَأْطَأْنَ تُطَأْطَأُ تُطَأْطَأَانِ تُطَأْطَأُوْنَ

تُطَاْطَئِيْنَ تُطَاْطَئَانِ تُطَاْطَأْنَ اُطَاْطَأُ نُطَاْطَأُ،

بحث نفی فعل مضارع معروف- لَايُطَاْطِئُ لَايُطَاْطِئَانِ لَايُطَاْطِئُوْنَ لَاتُطَاْطِئُ لَاتُطَاْطِئَانِ لَايُطَاْطِئْنَ لَاتُطَاْطِئُ لَاتُطَاْطِئَانِ لَاتُطَاْطِئُوْنَ لَاتُطَاْطِئِيْنَ لَاتُطَاْطِئَانِ لَاتُطَاْطِئْنَ لَااُطَاْطِئُ لَانُطَاْطِئُ،

بحث نفی فعل مضارع مجہول- لَايُطَاْطَأُ لَايُطَاْطَئَانِ لَايُطَاْطَؤُوْنَ لَاتُطَاْطَأُ لَاتُطَاْطَئَانِ لَايُطَاْطَأْنَ لَاتُطَاْطَأُ لَاتُطَاْطَئَانِ لَاتُطَاْطَؤُوْنَ لَاتُطَاْطَئِيْنَ لَاتُطَاْطَئَانِ لَاتُطَاْطَأْنَ لَااُطَاْطَأُ لَانُطَاْطَأُ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل معروف- لَيُطَاْطِئَنَّ لَيُطَاْطِئَانِّ لَيُطَاْطِئُنَّ لَتُطَاْطِئَنَّ لَتُطَاْطِئَانِّ لَيُطَاْطِئْنَانِّ لَتُطَاْطِئَنَّ لَتُطَاْطِئَانِّ لَتُطَاْطِئُنَّ لَتُطَاْطِئِنَّ لَتُطَاْطِئَانِّ لَتُطَاْطِئْنَانِّ لَاُطَاْطِئَنَّ لَنُطَاْطِئَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید ثقیلہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُطَاْطَأَنَّ لَيُطَاْطَئَانِّ لَيُطَاْطَؤُنَّ لَتُطَاْطَأَنَّ لَتُطَاْطَئَانِّ لَيُطَاْطَأْنَانِّ لَتُطَاْطَأَنَّ لَتُطَاْطَئَانِّ لَتُطَاْطَؤُنَّ لَتُطَاْطَئِنَّ لَتُطَاْطَئَانِّ لَتُطَاْطَأْنَانِّ لَاُطَاْطَأَنَّ لَنُطَاْطَأَنَّ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل معروف- لَيُطَاْطِئَنْ لَيُطَاْطِئُنْ لَتُطَاْطِئَنْ لَتُطَاْطِئُنْ لَتُطَاْطِئِنْ لَاُطَاْطِئَنْ لَنُطَاْطِئَنْ،

بحث لام تاکید بانون تاکید خفیفہ در فعل مستقبل مجہول- لَيُطَاْطَأَنْ لَيُطَاْطَؤُنْ لَتُطَاْطَأَنْ لَتُطَاْطَأَنْ لَتُطَاْطَؤُنْ لَتُطَاْطَئِنْ لَاُطَاْطَأَنْ لَنُطَاْطَأَنْ،

بحث اسم فاعل- مُطَاْطِئٌ مُطَاْطِئَانِ (مُطَاْطِئَيْنِ) مُطَاْطِئُوْنَ (مُطَاْطِئِيْنَ) مُطَاْطِئَةٌ مُطَاْطِئَتَانِ (مُطَاْطِئَتَيْنِ) مُطَاْطِئَاتٌ،

بحث اسم مفعول- مُطَاْطَأٌ مُطَاْطَئَانِ (مُطَاْطَئَيْنِ) مُطَاْطَؤُوْنَ (مُطَاْطَئِيْنَ) مُطَاْطَأَةٌ مُطَاْطَأَتَانِ (مُطَاْطَئَتَيْنِ) مُطَاْطَئَاتٌ،

بحث فعل جحد معروف- لَمْ يُطَاْطِئْ لَمْ يُطَاْطِئَا لَمْ يُطَاْطِئُوْا لَمْ تُطَاْطِئْ لَمْ تُطَاْطِئَا لَمْ يُطَاْطِئْنَ لَمْ تُطَاْطِئْ لَمْ تُطَاْطِئَا لَمْ تُطَاْطِئُوْا لَمْ تُطَاْطِئِيْ لَمْ تُطَاْطِئَا لَمْ تُطَاْطِئْنَ لَمْ اُطَاْطِئْ لَمْ نُطَاْطِئْ،

بحث فعل جحد مجہول- لَمْ يُطَاْطَأْ لَمْ يُطَاْطَئَا لَمْ يُطَاْطَؤُوْا لَمْ تُطَاْطَأْ لَمْ تُطَاْطَئَا لَمْ يُطَاْطَأْنَ لَمْ تُطَاْطَأْ لَمْ تُطَاْطَئَا لَمْ تُطَاْطَؤُوْا لَمْ تُطَاْطَئِيْ لَمْ تُطَاْطَئَا لَمْ تُطَاْطَأْنَ لَمْ اُطَاْطَأْ لَمْ نُطَاْطَأْ،

بحث نفی تاکید بالن ناصبہ در فعل مستقبل معروف- لَنْ يُطَاْطِئَ لَنْ يُطَاْطِئَا لَنْ يُطَاْطِئُوْا لَنْ تُطَاْطِئَ لَنْ تُطَاْطِئَا لَنْ يُطَاْطِئْنَ لَنْ تُطَاْطِئَ لَنْ تُطَاْطِئَا لَنْ تُطَاْطِئُوْا لَنْ تُطَاْطِئِيْ لَنْ تُطَاْطِئَا لَنْ تُطَاْطِئْنَ لَنْ اُطَاْطِئَ لَنْ نُطَاْطِئَ،

بحث نفی تاکید بالَن ناصبہ در فعل مستقبل مجہول۔ لَنْ يُطَاْطَاَ لَنْ يُطَاْطَئَا لَنْ يُطَاْطَؤُوْا لَنْ تُطَاْطَاَ لَنْ تُطَاْطَئَا لَنْ يُطَاْطَاْنَ لَنْ تُطَاْطَاَ لَنْ تُطَاْطَئَا لَنْ تُطَاْطَؤُوْا لَنْ تُطَاْطَئِيْ لَنْ تُطَاْطَئَا لَنْ تُطَاْطَاْنَ لَنْ اُطَاْطَاَ لَنْ نُطَاْطَاَ،

بحث فعل امر حاضر معروف۔ طَاْطِئْ طَاْطِئَا طَاْطِئُوْا طَاْطِئِيْ طَاْطِئَا طَاْطِئْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ طَاْطِئَنَّ طَاْطِئَانِّ طَاْطِئُنَّ طَاْطِئِنَّ طَاْطِئَانِّ طَاْطِئْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ طَاْطِئَنْ طَاْطِئُنْ طَاْطِئِنْ،

بحث فعل امر حاضر مجہول۔ لِتُطَاْطَاْ لِتُطَاْطَئَا لِتُطَاْطَؤُوْا لِتُطَاْطَئِيْ لِتُطَاْطَئَا لِتُطَاْطَاْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِتُطَاْطَاَنَّ لِتُطَاْطَئَانِّ لِتُطَاْطَؤُنَّ لِتُطَاْطَئِنَّ لِتُطَاْطَئَانِّ لِتُطَاْطَاْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِتُطَاْطَاَنْ لِتُطَاْطَؤُنْ لِتُطَاْطَئِنْ،

بحث فعل امر غائب معروف۔ لِيُطَاْطِئْ لِيُطَاْطِئَا لِيُطَاْطِئُوْا لِتُطَاْطِئْ لِتُطَاْطِئَا لِيُطَاْطِئْنَ لِاُطَاْطِئْ لِنُطَاْطِئْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِيُطَاْطِئَنَّ لِيُطَاْطِئَانِّ لِيُطَاْطِئُنَّ لِتُطَاْطِئَنَّ لِتُطَاْطِئَانِّ لِيُطَاْطِئْنَانِّ لِاُطَاْطِئَنَّ لِنُطَاْطِئَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِيُطَاْطِئَنْ لِيُطَاْطِئُنْ لِتُطَاْطِئَنْ لِاُطَاْطِئَنْ لِنُطَاْطِئَنْ،

بحث فعل امر غائب مجہول۔ لِيُطَاْطَاْ لِيُطَاْطَئَا لِيُطَاْطَؤُوْا لِتُطَاْطَاْ لِتُطَاْطَئَا لِيُطَاْطَاْنَ لِاُطَاْطَاْ لِنُطَاْطَاْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لِيُطَاْطَاَنَّ لِيُطَاْطَئَانِّ لِيُطَاْطَؤُنَّ لِتُطَاْطَاَنَّ لِتُطَاْطَئَانِّ لِيُطَاْطَاْنَانِّ لِاُطَاْطَاَنَّ لِنُطَاْطَاَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لِيُطَاْطَاَنْ لِيُطَاْطَؤُنْ لِتُطَاْطَاَنْ لِاُطَاْطَاَنْ لِنُطَاْطَاَنْ،

بحث فعل نہی حاضر معروف۔ لَاتُطَاْطِئْ لَاتُطَاْطِئَا لَاتُطَاْطِئُوْا لَاتُطَاْطِئِيْ لَاتُطَاْطِئَا لَاتُطَاْطِئْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتُطَاْطِئَنَّ لَاتُطَاْطِئَانِّ لَاتُطَاْطِئُنَّ لَاتُطَاْطِئِنَّ لَاتُطَاْطِئَانِّ لَاتُطَاْطِئْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتُطَاْطِئَنْ لَاتُطَاْطِئُنْ لَاتُطَاْطِئِنْ،

بحث فعل نہی حاضر مجہول۔ لَاتُطَاْطَاْ لَاتُطَاْطَئَا لَاتُطَاْطَؤُوْا لَاتُطَاْطَئِيْ لَاتُطَاْطَئَا لَاتُطَاْطَاْنَ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔ لَاتُطَاْطَاَنَّ لَاتُطَاْطَئَانِّ لَاتُطَاْطَؤُنَّ لَاتُطَاْطَئِنَّ لَاتُطَاْطَئَانِّ لَاتُطَاْطَاْنَانِّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔ لَاتُطَاْطَاَنْ لَاتُطَاْطَؤُنْ لَاتُطَاْطَئِنْ،

بحث فعل نہی غائب معروف۔لَایُطَاْطِئْ لَایُطَاْطِئَا لَایُطَاْطِئُوْا لَاتُطَاْطِئْ لَاتُطَاْطِئَا لَایُطَاْطِئْنَ لَاأُطَاْطِئْ لَانُطَاْطِئْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَایُطَاْطِئَنَّ لَایُطَاْطِئَانِّ لَایُطَاْطِئُنَّ لَاتُطَاْطِئَنَّ لَاتُطَاْطِئَانِّ لَایُطَاْطِئْنَانِّ لَاأُطَاْطِئَنَّ لَانُطَاْطِئَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَایُطَاْطِئَنْ لَایُطَاْطِئُنْ لَاتُطَاْطِئَنْ لَاأُطَاْطِئَنْ لَانُطَاْطِئَنْ،

بحث فعل نہی غائب مجہول۔لَایُطَاْطَأْ لَایُطَاْطَآ لَایُطَاْطَؤُوْا لَاتُطَاْطَأْ لَاتُطَاْطَآ لَایُطَاْطَأْنَ لَاأُطَاْطَأْ لَانُطَاْطَأْ،

مؤکد بانون تاکید ثقیلہ۔لَایُطَاْطَأَنَّ لَایُطَاْطَآنِّ لَایُطَاْطَؤُنَّ لَاتُطَاْطَأَنَّ لَاتُطَاْطَآنِّ لَایُطَاْطَأْنَانِّ لَاأُطَاْطَأَنَّ لَانُطَاْطَأَنَّ،

مؤکد بانون تاکید خفیفہ۔لَایُطَاْطَأَنْ لَایُطَاْطَؤُنْ لَاتُطَاْطَأَنْ لَاأُطَاْطَأَنْ لَانُطَاْطَأَنْ،

تَمَّتْ بِالْخَیْر

(۲۰ ربیع الاوّل شریف ۱۴۲۶ھ، تکمیل ترتیب پیر ۲۶ رمضان المبارک ۱۴۲۶ھ)

☆———﴿☆☆☆☆☆☆☆☆☆﴾———☆

☆———﴿☆☆☆☆☆☆﴾———☆

☆———﴿☆☆☆﴾———☆

☆———﴿☆﴾———☆

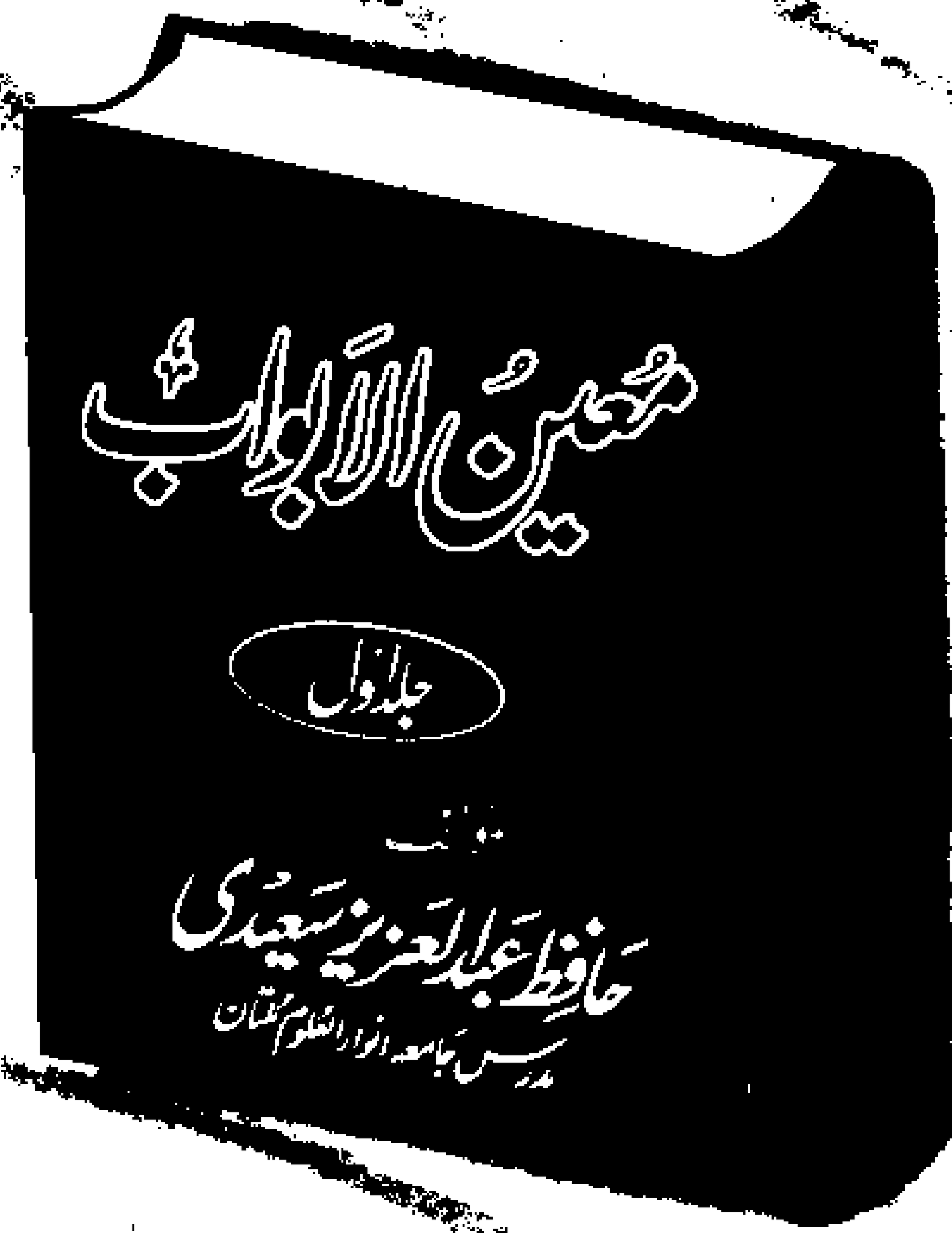
﴿☆☆☆﴾

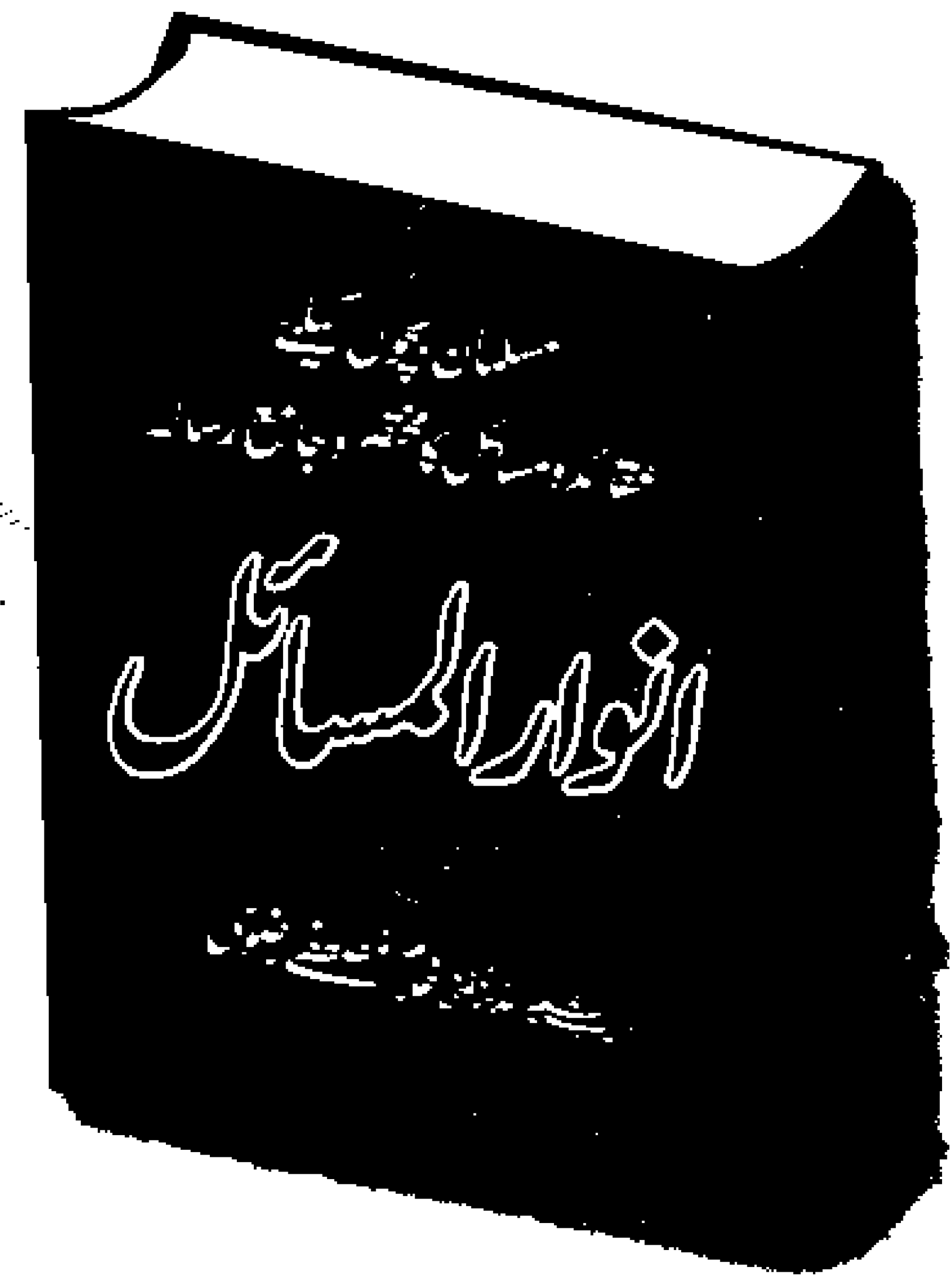
﴿☆﴾

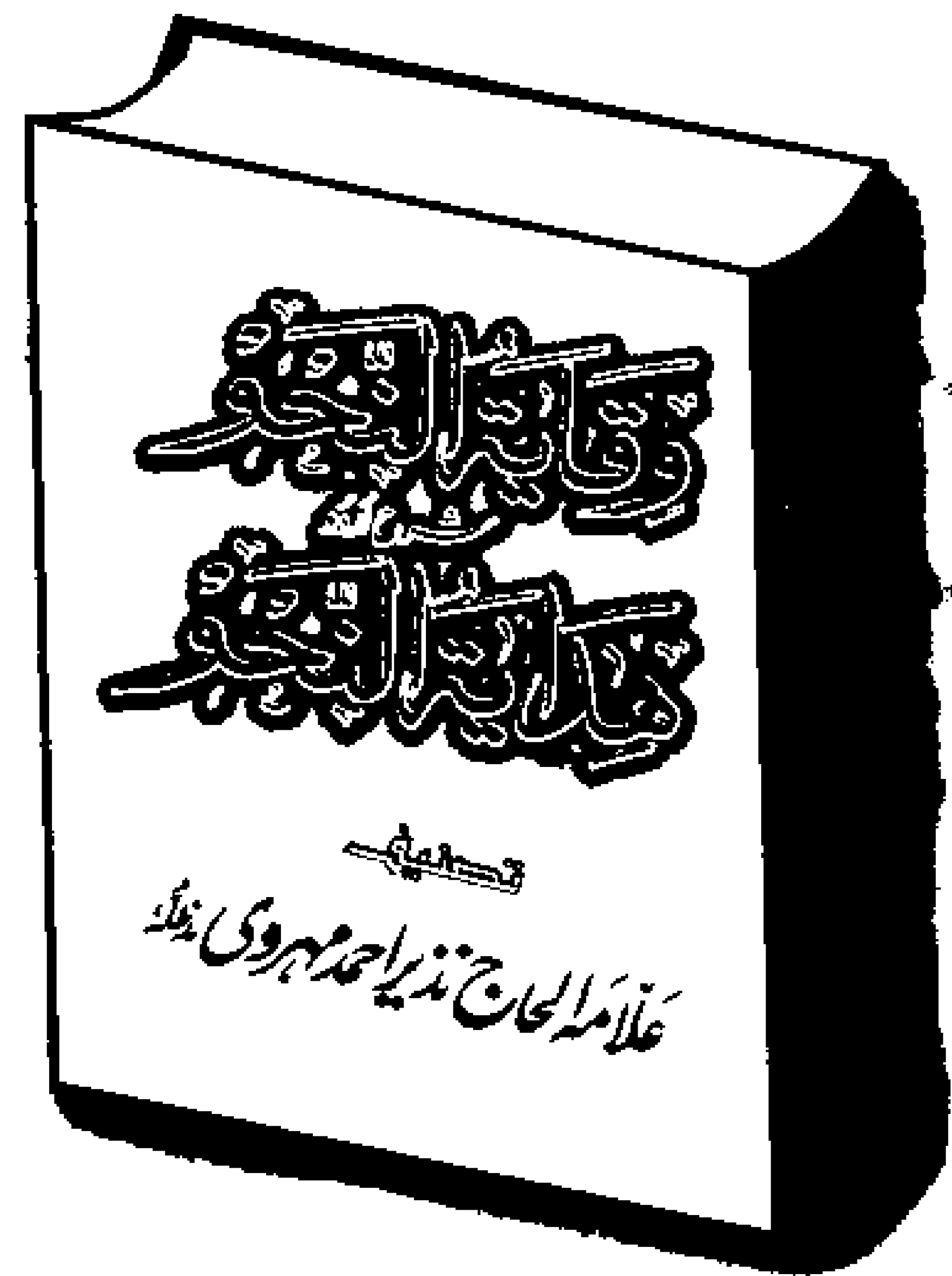
مکتبہ مہریہ کاظمیہ نیوملتان کی دیگر مطبوعات

معین الابواب